

Faint, illegible markings on the inside of the book cover, possibly bleed-through from the reverse side.

Faint, illegible markings on the bottom left corner of the inside cover.

K. R. 388
23c

(Jnk.)

Bibliothek Collegatorum Sussel
Cöpnig

Incipit summa super titulos decretaliū compilata a magistro ganfredo de trano dñi pape subdiacono et capellano :-

Cosarū diuinitas intelligenciā textus nūquā obtenebrat et dū p eas q̄. a sup̄ discurret studentis

dist' b' tur animus ebetatur ingemū. a q̄si laborinthū lector ingresus a piscis ita recia puelutus laqueos videt vndiqz. latus ptimelat vtrūqz. et quo diuitat ignorat. vt qui prius inēt? fuerat incredior reliquat. **I**darco Ego ganfred? de t'no dñi pape sbdiaconus et capellanus tam frequentibz q̄ deuotis scolarū precibus exortatus. ac officialiū romane curie instancia puocat? **A**d coēm vtilitatē a eoz maxie qui iurē canonica sūt alumpni. q̄rum pfectum libent' pseq̄r a amplector. sup rubricis decretaliū summiā aggredior. de illi? auxilio sperans qui dat affluenter et non imperat. q̄ dixit. **A**pi. os tuū et ego adimplebo illud. **A** quo om̄s mod? locucōis poetice. et quelibet decore p̄nūciacōis varietas sumptit exordiū. in quo oīs rācio sup̄nēscie vel t'rene creature cōsistit. vt pote qui eaz caput auctor est et origo **I**n eo em̄ p̄cā virt? a sapia inuenit **I**n hoc igit' ope plene inuenies quidquid alibi sparsim q̄

ris **I**n hoc in suis t'atibz oia de cident **E**t tam rudes in iure canonico q̄ p̄uerti potissime tenentes cathedras mgziales vias inueniēt luminosas. per q̄s data copia differēdi errores eliminabūt antiquos. et reprobas opinioēs vetz cōfuta būt. **H**ic Iudices aiaz salubria querēt cōsilia. hic sbcertas rubricis inueniēt ex q̄bz caus' irregularitas dispētabil' vel i dispētabil' inauratur a p quos valeat dispensari. q̄ lit cōsideratis cōmibz a circūstācijs peccōz adhibeant remedia cōsciēcijs sauciatis **H**ic prelati et alij forences iudices instruent quō p tribunali opteat iudicare. vñ qz nouū a ab alijs intēptatū assumo a rude op? limā correctiōs exposcit **S**i quid dixerō i hoc qd̄ videatur veritati dñi. peritoz correctiōni sbicio et expono **N**am si quid alit sapitis hoc vob' dñs reuelauit a q̄lis ego sum in sc̄ptis aliorū. tales alios volo intellectores esse meorum

De summa trinitate a fide catolica

Questio prohemii in quo breuiter edocemur quare h' noua cōpilacio sc̄a sit. vetei dissoluta videlicz quia diuise cōstitucōes a decretales eple s̄imoz pontificum in diuersa sparse volumina. q̄z alique p̄t' minima similitudinem. a queō p̄t' d̄rietatem. nonnullē ec̄a ob tui prolixitatem cōfusionem inducere vide

bantur - alique vero vagabantur
ex volumina supra dicta que tamquam
incerte frequenter in iudicijs vaal-
labant Et iō Gregori⁹ pp. ix⁹ pie-
meōne ad vtilitatem pblicam in
vnu volumē refecatis supfluis mā-
davit redigi. adiectis suis cōstituci-
onibus p quas nonnulla que in
priorib⁹ erāt dubia declarant vt
in eodem pbenio stant. **P**omi-
nit prima rubrica De sūma trini-
et fi. ca. nec fiste misterio pomit p^o
loco. ipa ei ē vniūforū pncipiū vt
q. c. i. in pn. ab ea elemēta et eorū
dispositio producta sunt in orbe
terit⁹ vt. **E** de re. iu. enu. l. i. in pn.
Hec scā trinitas p mā p moise
et alios pphetas dōcinnā prebuit
humano generi salutarem vt q. c. i.
S. hęc scā Et licz de hac materia nō
humano ore loquendū sit. sed di-
uino vt de. 2. di. ij. in x^o pat. Aliq
tam sub cōpendio videamus Et p
mo cur sumina dicatur a quōd qz
maior a prior est omnibus rebus vt
superi⁹ dcm est **T**rininitas dicit
eo q licet vna sit suba essēcia seu
natura dina Est tñ pat qui generit
filius q gignit a sps scūs q pro-
cedit vt disticcōes sint in personis
et vnitās in naturā Nam licz ali⁹
sit pater alius filius alius spc sc⁹
nō tñ aliud **P**z id qd ē p r ēa fili⁹.
idē a oio ē a spūs scūs vt q. e. c. dāp-
namus **F**ides aut catholica. hęc
est que in synibolo stant qm romā
tenet ecclā vt xxiiij q. i. h est fides

q firmiter credē a simplici cōfitei
debem⁹ vt q. e. c. i. in pn a xxiiij di. q
epūs de q t bis adunatis publice
disputare nō licet vt. **E**. tr. l. nemo
in pn **P**olliciti ei esse debemus vt
margaritas nrās āte porcos nō mit-
tam⁹ vt. xi. q. iij nolite **E**t ne de se
creātib⁹ diuine scie oib⁹ proloqū
vt. xliij. di. i mādat. nec ingris ca-
nonū et custodib⁹ fas ē inie cōtamē
cū hoib⁹ aliē cōionis. vt. xxiiij. q.
iij. **C**ū qb⁹ in fi. qd intellige cū qz
pblice de fide cōtēdit a ex hoc tumul-
tus a pfidie occōem qrens vt dicit
lex pāl nemo. alit in fide instruē-
ti sunt simplices vt. x. q. i. placuit
et hereticā cōfutandi vt. xix. di. scdm
de. 2. di. ij. **I**n xpō pater. a m ple-
risqz caplis in eadem di. positus. et
E de epil. a cle. l. qm **N**on solum
autem virgines a continētes vtz
ecclā coniugati p fidē rectā a opacōez
bonam dō placentes ad eternā me-
rentur beatitudinem puenire vt q.
e. firmiter in fi. **V**iolatores aut
fidei. in eternum peribunt salus pe-
nis temporalib⁹ que talibus impo-
nuntur vt dicemus q. de here

De cōstitucionibus

Postquam deus formauit hōi-
nē ad imaginem a similitu-
dinez suam vt. xxiiij. q. v. hęc ima-
go a in etate virili vt. de peni. di.
secunda. **S.** Romanos. prodijt cū
eo ius naturale **I**llud enim ince

pit ab exordio rōnabil creaturē vt
 v-di-in pii Demū lex vet? data est
 per mosen ⁊ pphas . p? mod? tñs-
 lato sac'docio lex noua successit . vt
 q̄ . e . c . tñs lato . **H**ed quia hōim
 crescente malicia effrenata cupidi-
 tas cotidie noua litigia generabat
 vt s̄ in p̄benio . ita vt plura essent
 negocia q̄ vocabula vt ff . de p̄sc̄p̄ .
 v̄b̄ l . natura **H**ā p̄rēs decreta ⁊ cō-
 stituciones summ̄ pontifices edide-
 rūt vt sub iuris regulis hōies coar-
 tari discant . honeste viuere **A**ltz
 nō ledere . ius suum cuiq; tribuē . h̄
 em̄ sunt precepta iuris vt ff . de ius-
 ticia ⁊ iur̄ . l . iusticia . s̄ . iur̄ precepta
Et licz hoc uerbum constitucio ad
 oēs decretales om̄sq; leges ualeat
 prorogari **N**ā als̄ res̄cto vocabu-
 lo constituciones dicunt̄ p̄ncipū le-
 ges p̄li romani ⁊ edicta p̄toꝝ
In hac tñ rubrica tractatur speci-
 aliter de quibusd̄ constitucōibus
 que dici possūt constitucōes consti-
 tucionum . quia sub rubrica ista t̄c-
 tat̄ de alijs statutis canonicis obs̄-
 uandis vt q̄ . e . ti . c . i . Et de vi et po-
 testate aliarū constitucōnū **O**is ei
 cōstitucio cū edic̄ futurē dat formā
 negocijs ⁊ p̄tita dispēdijs nō om̄ē
 dat vt q̄ . e . c . ij . q̄ pūt̄ i rebo eccl̄asti-
 cōstituē . quia nō laici vt q̄ . e . ti . que
 in eccl̄iaz ⁊ c . Eccl̄a et xvi . di . bene
 quid̄ **Q**z constitucio debet esse cla-
 ra . mel̄ ambiguū continēs . vel ob-
 scuz vt q̄ . e . c . vlt̄ . n̄ . di . erit q̄ . de v̄
 lo . figmi . abbate . mel̄ est adeo con-

stitutionum et legum proprium si-
 cut claritas vt in aūt de test̄ imper-
 fec . s̄ . nos igitur coll̄ viij **V**idē
 dū est igitur quid sit constitucio .
 vnde dicatur . Quis possit facere cō-
 stitucionem . que causa constituen-
 di . que virtutes constitucionum .
 ⁊ qualiter constitucōibus deroga-
 getur . et quando constitucio incipit
 artare . ⁊ que sit pena non obseruā-
 cium . **C**onstitucio est ius scrip-
 tum . i . di . s̄ . cum itaq; Sicut con-
 suetudo est ius non scriptum mori-
 bus vtencium approbatum vt . e .
 di **C**onsuetudo **N**am ex non scrip-
 to ius uenit vt isti de iure na . gen .
 et a . s̄ . Ex non scripto . et ergo ope-
 tent post istum tractatū sequit̄ t̄c-
 tatus de cōsuetudine **D**icit̄ Con-
 stitucō q̄i cōe statutū **N**ā papa
 cū fr̄ibo suis ⁊ ceteri p̄lati cū cat̄pl̄is
 et canonicis suis cōstituciones face-
 possūt vt q̄ . de sen . ex . inter alia q̄ . de
 h̄ijs q̄ fi . a . prela . p̄ totū **P**otest
 et legat? cōstitucionē facere vt q̄ . d̄
 v̄bo figmi . ex parte q̄ . de loc̄ . ⁊ adue
 Ex r̄sc̄pto q̄ . de cōsanḡ et affi . qd̄ di
 lectio q̄ . de offi . le . c . vlt̄ **I**tem ⁊ capi-
 tulum circa ea que ad ip̄z spectāt
 vt q̄ . e . c . Cū accessissent . ⁊ . c . Cum
 in ferar̄ . potest ⁊ aliud collegium
 approbatū vt q̄ . e . c . ex l̄ris **I**tem
 synod? puiciālis vt . xvi . di . qd̄ di-
 citis . synod? ep̄alis vt xvij . di . de
 cōsilijs . ⁊ c . decreuim? . sic ⁊ p̄ncip?
 c̄ suis p̄ceibz cōstitucōez face-
 p̄t vt **E**d̄ le . ⁊ cōsti . l . hūanū **E**t p̄fect?

pretorio vt. Ede offi. p̄fec. preto. l.
normam **I**tem hij quibz mādat
impr vt a in prologo insti. S. aīqz
hoc dō p̄picio pactū a b̄ est qd̄ ali
bi dicit̄ oīa mā facimus q̄bus a no
bis auctas imp̄tis vt. Ede. x. iure
enu. l. i. S. aīqz. a. S. sed neqz **I**tem
p̄plus ro uanus eadē legem hodie
vel constitucōez cōdere p̄t vt patet
ex desc̄p̄tione legis vt insti. de iure
na. gen. a. S. lex est. licet dicatur
p̄tās in p̄ncipem translata. vt. E. d̄
x. iure enu. l. i. S. a hoc eadē dicit̄
em̄ translata. i. cessa. non q̄ oīo
p̄plus a se abdicauit potestatem. a
hic dicit̄ transferr̄ iurisdictio a dele
gante in delegatum vt ff. de offi.
eius cui man. est iur. l. i. S. qui mā
datum nam a si olim p̄tatem cōden
di legem p̄plus in p̄ncipem trans
tulisset tñ postea reuocauit vt ff. d̄
ori. iur. l. ij. S. ex act. S. qd̄ ad ingra
tū et S. aī placuisset **I**te senat̄ le
gem cōde p̄t vt ff. de le. a. se. l. nō
ambigitur. nec obstat q̄ al̄ dicit̄
soli p̄ncipi licet condere leges vt
Ce. ti. l. vlt. quia supiores de qui
bus dictum est q̄ possit cōde legē
p̄ncipis aucte cōde intelligūtur.
Dic a in p̄p. dicendum est vt lega
ti. prelati. capla a concilia aucte ip
sius facere cōstituciones intelligū
tur. vnde a in consilijs excepta itel
ligitur auctas dñi ip̄e vt q̄. de elec.
figmificasti. xvij. di. p. totum. iij. q.
vi. d. d̄. a. c. peregrina. ix. q. iij. cūda
et. c. saluo. a ita vidimus q̄ fit cō

stitucō vnde dicatur a quis cōstitu
cōez facē p̄t **C**ā vero cōstitucōnū
ē vt appetitus noxi? s̄b iur̄ regulis
limitet vt s̄ in p̄benio. a vt hūa
na coherceat audacia tutaqz fit in
ter improbos innocētia. vt. iij. di.
fē **V**irtutes āt cōstitucōnū sūt
quatuor. ois em̄ cōstitucō a p̄ca
pit. vt statuta canonica obseruari
vt q̄. e. c. i. vt clerici regulare p̄posi
tum a honestū habitū deferētes cō
tinent a caste viuē studeāt vt q̄. de
vita a ho. cle. c. deus qui a. c. vt cle
ricoz **A**ut prohibz. vt clericos se
cularibus negocijs imisci vt q̄. ne
cle. vel mo. et q̄. ne prelati vices su
as p. totū. a idem iōibz edict̄ p̄hi
bitōijs **A**ut p̄mittit vt vir fortis
p̄miū petat vt. iij. di. ois lex xxij.
q. i. militare **I**tem niora committi
vt maiora vitent vt. xij. di. neri
Aut p̄uit scelera a delicta vt q̄. d̄ pe
p. totū vniuersus | Quatuor ex v̄b̄
vtutes collige leges. p̄mittit p̄uit
ip̄at atqz vetat **C**ōsilia vō q̄ i iur̄
iueniūt volūtāt sunt n̄ necitatis vt
xxvij. di. sic ei neqz a. c. iā nūc. xij.
q. i. q̄ p̄cipit ff. d̄ r̄i. x. l. is q̄ destia
uit. a ideo nō adicitur quif mem
brum nam hoc continetur sub illo
membro p̄mittit qui enim cōsulit
satis p̄mittit **D**erogat ei cōstitu
cōi p̄ori p. postiore vt q̄. d̄ cōgn̄ spi
c. i. ff. d̄ le. a. c. n̄ ē nouū eadē si nulla
in postiori d̄ p̄ori mencō hēat licz
sec̄ fit i r̄sc̄pt̄ vt q̄. d̄ r̄sc̄pt̄ **C**etm̄
et. c. exparte **E**t ē racō diuisat qz

in legibus et constitutionibus continentur
iura. **Q**uia autem iura sunt in pectore
pape vel principis ut de testa. l.
oim. Et ideo cum princeps condit le-
gem posteriorē q̄i ex certa scia faci-
at memor prioris tollit prior. **H**oc
in rescriptis continentur scia. scōz autē
habere memoriā et in nullo peccare.
diuitat ē potē q̄ hūanitat ut de
re. iu. enu. l. i. si qd̄ at. vñ n̄ p̄fuit
q̄ ip̄a scia? primi rescripta cōcedat
scōm. et hoc intelligo in prior e et in
posteriorē s̄m tempa non s̄m ordi-
nem sc̄pturē. nam de re. q̄. de ma. et
obe. statum? posterior est in ordie
sc̄pturē illa de re. q̄. h̄. e. ti. qm̄ et tñ q̄
prior est ordie non tempore inter-
pretatur posteriorem ordine. **P**ic
et al. canon posterior ordine corri-
gitur per priorem ut xxx. q. iij. post
susceptum et. c. super quibus unde in
legibus et decretalibus nō ordō sc̄p-
ture sed temporū successus atten-
dit. **N**ā lex. E. que confirmat. Codi-
cem fecit et cōfirmatū post Codicē
edita est. et tñ in principio. E. posita
est. ut. E. de iustia. Co. c. fir. l. vna
sic et lex que ē in. E. de sac. cal. l. i. facit
mentionem de lege posterius edita.
E. d̄ iud. l. rem non nouā. sic lex. E.
de collac. illam. facit mentionē de le-
ge posterius edita. E. de suis et legi-
h̄ di. l. si defunctus. nec em̄ ordō sc̄p-
ture inspiciendus est ut ff. de soluc̄
l. nec em̄. q̄uis lex alibi dicat pri-
mis primo loco ponendis. posteri-
ore his ut. E. de no. cōfir. l. vna.

Incipit autē constitutio artare post
duos menses post q̄. infinuata et
pblicta fuit ut in aut. ut scē no. est
in rubrica et in principio l. coll. v. q̄.
ne cle. vel mo. c. vlt. et sic intelligo
xvi. di. qd̄ dicitur. xij. q. ij. qui et hu-
manis. ante hoc tempus ignoran-
tes non ligantur ut e. c. agnoscen-
tes lxxxij. di. p̄posuisti. **R**estat vi-
dere de pena nō suancium constitu-
tiones canonicas. **E**t est sciendū
q̄ si quis eas non habet arguendū
est de neglectu. qui habet et non ser-
uat corripendus est d̄ temeritate.
ut xx. di. si decreta. **H**oc si in contēp-
tum romane ecclesie quis non ser-
uet. hereticus est censendus. ut xx.
di. de libell. i. si. **V**aluis alijs penis
que p̄ singula iurā singulariter im-
ponuntur non obseruantibus eas.
Unum nō omitto q̄ om̄s illi.
qui constitutiones adde possunt eas
interpretantur ut q̄. d̄ sen. ex. inter
alia. E. e. ti. l. vlt. q̄. de sequestrac. c.
i. E. de lega. l. i. **I**tem consuetudo
ut ff. e. ti. si de interpretatione et le-
minime q̄. de consue. Cum disc̄ et
hec interpretatio est generalis et
necia. **S**ed non in sc̄ptis redigen-
da eo qd̄ dicit ius n̄ sc̄ptum ut ff.
e. ti. l. de q̄bo. §. i. Interpretat̄ m̄gr̄
ut. E. de professo q̄ in stan. c. l. i.
q̄uis ei? interpretat̄ nō sit necia qz
nullius addidit iurā i v̄ba m̄gr̄
Interpretat̄ et iudex ut ff. de leg. et
c. l. uā ut ait. q̄ interpretat̄ et si sit
necia et in sc̄ptis redigēda non tam

est generalis qz res inter quosdā
iudicata alijs non p̄iudicat vt. C
quibz res iudi. nō no. l. i. q. ii. Ali
qn̄ m̄ior m̄terp̄taf m̄datū maio
ris vt. q̄. d. post. ad hoc. Deq̄tur ru
brica de. :-

De resc̄ptis

Quidam est s̄. de cōsti. p̄. qz
rescripta quo ad illos quibz
et inter quos concedūtur vim cōsti
tucōnū habet iō s̄bsequēf de resc̄p
tis s̄biciamus. **V**idiamus ergo
Quid sit resc̄ptū Quis cōcedē pos
sit Quis resc̄ptū impetraē sup̄ q̄bus
rebus Que vis ac pt̄as eoz Qua
liter resc̄ptū elidat Quis resc̄pta
iterp̄tet si sup̄ eo dubitare cōtigat
Quāto tempore durat eorū auctas
Que resc̄pta sint generalia Que
sp̄alia Que iurisdicōez cōferūt. a
que meram executōez Que ius cōe
cōtinent Et que grām specialem. a
que pena debeatur hijs q̄ resc̄pta
impetrant per suggestiōem falsi
tatis a veri sup̄p̄sionem. **R**esc̄p
ta ip̄e vel principis sunt mandata
que ad instāciam alic̄ vel aliquo
rum seu pp̄rio motu vel ex relacō
nibus absentium vel ex suggestiōe
p̄ncipum vel ad consulta cōem facit
vel cū aliqd̄ alicui vel aliquibus
corp̄i ul̄ collegio vniūsitati vel ciui
tati mandatur seu indulget. **T**alia
enī ius faciunt nō generale sed spe
ciale in negocijs a inter personas
in quibz a inter quas p̄mulgata

sūt vt. C. de legi. a cōst. l. ii. **R**esc̄p
tum cōcedere p̄t i ecclesiasticis ip̄a
in secularibz ip̄r. **Q**uiaqz noie
suo p̄t agere p̄t a resc̄ptum per p̄
cūrem impetraē dū mō sup̄ hoc ha
beat mandatū sp̄ale vt. q̄. e. c. nō nul
li. **D**e viribus aut̄ resc̄ptorū sciē
dū ē qd̄ aut̄ resc̄ptū ē hm̄ ius Aut
preter ius Aut cōtra ius. **S**i est s̄
ius vim cōstōnis habet. **T**al̄ enī ē
dec̄ ep̄la a in caus̄ diffiniendis auct̄
tem habet vt. xix. di. p̄ totum. **S**i
preter ius similiter vim cōstōnis
habet. **E**t artat illos ad quos diri
gitur. **N**am a si iux̄ ferēdū iugum
a sc̄a romana sede ip̄onitur pia tū
deuocōe tollerandū est vt. xix. di. in
memoriam. aut̄ is cui mandatū
dirigitur rōnabilem cām assignet
quare q̄ mandatū adimplere nō
possit vt. q̄. e. c. si qn̄. **S**i contra ius
et forte contra dictū dei ap̄lorū
Ewangelistarū aliq̄ prodeat oīo
respuit vt. xxv. q. i. sunt quidam
qz nec dū m̄ior in maiorē sed par
in parē n̄ habet ip̄iū ff. de arbit. l.
nā a ff. ad trebe. l. ille a q̄. **S**tēpesti
nū. eoz tam̄ dicta ul̄ statuta p̄t ip̄
modificare vñ illud. **Q**uos deus cō
iūxit hō nō sepet. sic modificat p̄
sumū p̄tificē. cōiūxit cōsu aīoz et
cīmis cōmāo als̄ p̄m̄ itueiat n̄ sc̄d̄
sep̄at p̄ ingressū religionis vt. q̄.
de cōs̄ iuga. v. q. c. **E**x p̄blico. n̄
sic si als̄ iugum velit remanere
i domo pp̄ia. vt. e. t. ex p̄te tua i fi.
Itē modificat a alit̄ illd̄ v̄bū q̄s

Deus dicit homo non sepet. s. violenter sine lege et absque ratione. Sic edificat ysaia? xxiii q. ij. Quos deus coniunxit. Sic modificatur dictum apostoli oportet ordinandum eum? uxoris virum ut xxvi di. in p. et c. i. s. ad sacros ordines ut q. d. biga. super eo. Nec obstat quod dicit xxxiii. dilector ubi ex dispensatione ad subdiaconatum bigamus promouetur. illud intelligitur secundum statum primitiue ecclesie quando subdiaconatus non erat sacerdotio ut xxxii di. eos. et lx. di. nullus? hodie secus ut q. de huius non ordinatum q. de tempo. ordina. **A** multis quibus dicitur lucum ipsum dispensasse cum panormitano. **A**chiepo qui bigamus erat. **D**ed nicholaus furiosus scripsit non sine furore quod si ex dispensatione bigamus ordinaretur non reciperet characterem sicut nec a finis. **D**ed hoc non approbo per id quod legitur. l. di. quicumque. **I**te apostolus dicit oportet ordinandum sine crimine esse ut xxv. di. s. nunc autem. **D**ed hoc modificatur per summos pontifices qui ordinauerunt. etiam per episcopos dispensari posse in crimine adulterii et in minoribus ut q. de iud. **A**t si clerici. **D**ed certe hoc non sunt apostolum quod apostolus non prohibuit dispensari. **P**ro dicit quod ipse est maior paulo in admittendo ut xx. di. s. i. **N**am ipsa est loco petri ut xxiii q. i. quoniam vetus et sic fit vicarius ihesu christi ut q. de translatio. p. l. a. c. in corpalia q. ut ec. bene in di. o. ut nrm. **P**etrus autem in ad

ministracione maior fuit paulo ut ij. q. vij. puto. xxi. di. in nouo. sic et mandatum domini de dādis decimis quod habet xvi. q. i. reuertimur. modificatur per summos pontifices qui super hoc quibusdam immunitate indulgent ut q. de dec. Ex parte que statunt super decimis amicablem posse componi ut q. de decimis suggestum et c. **E**x multiplici q. d. tñfac. **P**ratu. et c. de cetero q. de confir. uti. ul. multi veniabiles. sic et modificatur illud verbum domini. **I**n ore duorum. et c. ut ij. q. iiii. in p. q. de testa. relatum. nam exponit negatiue. i. et non paucorum ut q. de testi. lic. et c. statu. veteris testamenti de non dandis temporalibus per spiritualibus modificatur. quod potest quis dare de redimendo uxore ut q. de finio. matheus. **I**te potest dari tempore pro spirituali ex p. uisione superioris ut q. de pactis. **C**um pridem q. de preb. nisi. qui superioris auctoris iudicium purget ut ff. d. de h. q. no. in fa. l. furti. s. qui iussu q. de tñfac. statuim. et c. venies. sicut et auctoris principis nisi solempne testam. facit solempne ut. **E**de testa. l. oim. que facit ex nudo pacto dari actionem ut ff. de pac. l. legitima. que mutat s. b. alia ut. **E** dia. de l. ij. **E** de rei uxori ac. l. vna. **S**i autem contra ius positum aliquid rescriptum emittatur ab iudice est ut xxv. q. ij. rescripta. **E** d. p. a. impa. offe. l. rescripta. **N**ec ei ratione rescripti. rece. d. est a iure cōi. ut q. de eta. et qua. **E**am te. nisi exp. s.

in rescripto contineat. nō obstāte
situdoē vel iure tali vt ff. de le. iij. l.
si quis i pū. q. de offi. del. sup. qōnū.
als non est verisile sūmū pontificē
vñ epla mīta velle tollē iura vt q.
de elec. Ecclā vīa. Et de inoffi. testa.
l. si qñ. **P**ed si sup. me aliq. dubita
tio oriat. pp. consulendus est. vt q. d.
fide instru. pastoralis. et in l. pōs. s.
pōni exēplū. q. d. cessio. preben. di
lect. de qua p. babiliter dubitat.
an sit reuocata. p. aliā decretalē pos
teriorē tempore nō ordine q. de elec.
ne p. defcū. **P**ed si rescriptū sit cōt.
suetudinē preualet. s. uetudo nā
p. ualet iuri si sit rōnabil. et p. scpta.
vt q. de s. ue. c. vltio. et vt dicem. in
ti. illo. **I**tem si r. scptum sit s. fiscū
vl. s. publicam utilitatē respicitur
p. ma. iussio et expcatur scda. vt. Et
de p. c. impa. of. l. nec dampnosa. et
in auē vt nulli iud. s. et l. quoq. iu
bemus. et de man. p. i. apum. s. dem.
Si vero s. ius p. uati distiguitur
Aut in leuē et modicam lesionē vt
si pp. mandet in suo rescripto q. non
admissis dilatorijs excepōib. p.
cedat in p. i. pali. vel si mādet ac
cōem seu peticōez alic. differri vt
cū indulget cruce signatis nō oueni
ri tēpore cruce tale rescriptū valet.
vt. Et de p. c. impa. of. l. quo dē.
et l. rescripta. nā modica dāpna tol
lerat. ar. xij. q. ij. c. rulas. et c. si q. s.
de suis. et c. bone rei. q. de hīs que
fi. a. pre. sine. c. pastoralis. ff. de
in. int. resti. l. scio. **S**ic et de excepō

modica tollerat. vt. ff. de mīo. l. in
cause. s. idem pomp. magna vero
rescindit. vt. Et de rescim. ven. l. rem
maiores. **C**eterz si rescriptum enor
mem alic. lesionem inducat et in
totum ius eius absorbeat nō valz
vt in predicta. l. quoc. et q. de dea.
suggestū. q. de dona. **A**plice q. d. ver
bo sig. quid p. noual. ff. ne quid i
loco pub. l. ij. s. si quis a principe.
ff. ne quid i flu. pub. l. i. s. sunt qui
putant. eo saluo qd. ex delicto aufe
runt oia bonū vt. Et de bonis damp.
per totum q. de iudeis et sarta. ad li
berandam q. d. here. vergentis q. ne
cle. vel mo. relatum. alias non est
verisile q. pp. vel impr. improbam
indulgeat accōem vt. Et de p. c. bo.
sub. l. i. li. p. ff. d. mīo. dem. q. i. p. i.
ubiūq. enim denegatur peticō d.
negandum est et rescriptum vt. Et si
nup. ex rescripto p. l. ij. nisi forte a
liquid sit qd. profit impetranti et
nulli obfit. ff. de sena. l. rypc. vel si
cui princeps sine exemplo subue
nit vt in l. de iure naturali genā
um et ciuili. s. sed et qd. principi
placuit vt. xxv. q. ii. rescriptum
Tollitur rescriptum si per fug
gestionem falsitatis vel veri suppl
sionem fuit impetratum et scienter
vel ignoranter. **P**ed p. talem qua
non interueniente lre non fuissent
obtente vt q. e. ti. super lris. etiam
si rescriptum sit consentancū iuri vt
xxv. q. ij. et si legibus. Et si contra
ius vel vti. pub. et si legib. Et eos

mō tollitur si p mendaciū iuris
 obtineatur vt xxv. q. ij. prescpcō
 et. Et si ius vel vti. pub. prescpcū
 vt cū quis suggerens pncipi. sse de
 iurē qd n̄ ē impetrat. q̄uis n̄ sit vtilis
 pncipē in h̄ falli. vt. Et d̄ testa. l. oīz
Tollit̄ rescriptū p̄mū p̄ posterius
 faciendo mencōne de ipso primo Et
 tūc ipso iure vt q̄. de of. dele. Ex lris
 et. c. pastoral. Preterea in fi. Si
 vero in posteriori n̄ fiat mencō de p̄
 oī tollit̄ posteri⁹ p̄ p̄mū s̄ nō ip̄o
 iurē sed ope excepōnis Et est rō
 diuinitatis. qz in p̄mo casu certi su
 m⁹ de voluntate pncipis vel ip̄e q̄
 voluit p̄mū tolli. cū in sc̄do d̄ ip̄o
 fecit mencōne In sc̄do at̄ casu cū
 in vno de altro m̄cio n̄ habeatur. d̄
 vultate pncipis ignora⁹. qd̄ illoz
 voluit p̄uale ā ideo re q̄rum? ope ex
 cepōis ex p̄mo d̄ sc̄dm ā sic intelli
 gim⁹ q̄. e. c. Ceterū et. c. Ex parte
 huic opioni n̄ ob. de tal. preall. de
 offi. dele. Ex lris. in q̄ dicit̄ q̄ p̄mī
 iudices habuerūt iurisdicōez cū i
 his lris non fiat m̄cio de p̄mis. sed
 itelligo ibi exceptū fuisse d̄ sc̄das.
 et sic Rn̄o ad decre. Ceterū. qd̄ em̄
 ibi dicit̄ q̄ se lre non faciētes mēci
 onē de p̄mis nullam obtinēt firmi
 tatē. v̄z eē itelligo si excipiat̄ ex
 primis. S; mouebis ā dices. nō
 ne absurdū ē. q̄ p̄mī iudices ex p̄
 mis lris ā secūdi ex sc̄dis iurisdic
 tionē habeāt in eod̄ negotio. ā int̄
 easdē p̄sonas Rn̄o hoc cōtingit rōe
 dubitacōis vt q̄. e. c. pastoral. a. c.

Cū cōtingat sicut ā alia fūit rōe du
 bitacōis vt q̄. de app. Si duobus
 et. c. Cum parati ff. d̄ iud. l. si quis
 ex aliena. et eodem modo intellige
 tolli rescriptum per excepōnem
 vt in superiori casu. qm̄ impetratur
 rescriptū per mendaciū nam ā tūc
 rescriptum taliter impetratum cō
 fert iurisdicōem. ita. vt si excipia
 tur de vicio ltr̄um super hoc emer
 genti excepōe iudex agnoscat. vt
 q̄. de app. super eo. S; si autem.
 xxv. q. ij. ā si n̄ cognicio. Et cont
 ius vel vti. pub. l. ā si non cognicio
 et per sinām suam decinet q̄ impe
 trator careat impetrat̄ suata tam̄
 distincōne que habetur q̄. e. super
 lris. et si nimia mendantis impro
 bitas inuentur. seueritati subiace
 at iudicantis. vt. xxv. q. ij. ā si legi
 bus. Et contra ius vel vti. pub. l.
 et si legibus **S**ed tan. scripsit q̄
 se lre non facientes mencōnem de
 primis ip̄o iure non valent ā hāc
 opionem fundauit ex verbo quo
 dam qd̄ erat in decretali q̄. e. ti. ce
 terem sc̄dz veterem opilacōez. ita
 em̄ continebat̄ i ea. nec se lre d̄ iurē
 optinent alic⁹ roboris firmitatē.
 exponebat ipse. i. ip̄o iure. Sed
 opilator h̄ voluit ex industria si
 aut puto ammouit illud verbum
 de iurē. qd̄ materiā prestabat erro
 ris. Confunditur autē tan. opinio
 q̄. e. si autem a. c. plerūqz nam si
 ego impetrem rescriptū p̄mū Et tu
 sc̄dm non facta mencōne de primo

et ego maliciose vel negligenter non
vtoz meo rescripto infra annum.
computans a tempore tui resc. vte
ris tuo sine metu exceptionis quod non
fieret si hinc impetratum non habi
ta mencione de primo esset nullum ip
so iure. **I**tem si ante hanc litem non
faciendum mencione de primis. p se
cundos iudices procedatur. nisi ex
cipiat de primo processu. et inia lata
p primos iudices. valet ha finā. vt
q. de sen. et re. iud. inter mosterū.
vbi autem dubitatur de duobus re
scriptis quod sit primum quod sit poste
rius. vtpote quod ead est data vtri
usque. **S**i impetrata a diuersis sup
diuisis. **D**ed ad eosdem iudices. tunc
superior consulat vt q. d. offi. dele. **S**a
ne. **S**i vero diuersa fuerint obtenta
rescripta a diuersis et ad diuisos iu
dices. si sup eodē negotio. et dub
tatur. quod sit p. et quod sit posteri
us tunc suanda e. doctrina illaz de
cret. q. e. pastoralis. et c. Cum at
gat. **I**te elidit p. m. rescriptum ge
neale p. posteri. speciale etiam si i
spali de generali nulla mencio habe
ret. in eo tū q. i. spali spalit conti
net. vt q. e. c. pastoral. **V**bi autē
vtrūque rescriptum e. spale. **S**ed vnū
est sup certo et aliud sup incerto re
quiritur in scdo men. de priori vt
q. de offi. dele. **E**x parte. **I**te tollū
tur rescripta si ab eodem duo paria
fuerint impetrata quod posteri. men
cionē de priori non facit. si ad diuisos
iudices obtenta sint causa v. r. adi

reum coram diuisis nunc coram istis
nunc coram illis. **D**ecus si h. fiat
ad cautelam ne alim amittat. vel
ne iudices vni. infim moriantur.
vno tū impetrator vti intendit.
vt q. e. ti. **E**x tenore. et c. de al. toll.
l. i. s. vltio. sed si duo rescripta eius
dem tenoris impetrent ad eosdem iu
dices. tunc nullū est vicium. vnū cū
eē videntur vt ff. de testa. l. vnū.
ff. de h. i. s. que intel. dele. l. vlt. et ff.
de bo. poss. h. m. ta. l. i. s. q. et iō consu
etudo aue habeat frequencius du
plicare lras p. p. pericula viaz. vbi
vero quis impet. diuisas lras. ad
diuisos et diuersos talis diuersitas
nichil obest. **D**ed si eūdem tal. diu
sitas obest in psonalibz accōibz q.
comodius coram eodē vel eisdē iudi
cibz poterāt expediri vt q. e. ti. c. vlt.
ff. de quibz rebz ad eūdem iudi. ea
Item si diuisi impetrat diuersas
lras super diuers. et cōn diuersos h.
diuersitas nichil obest et idem si cōn
eundem. eo saluo q. si plures impe
tūt diuisas lras sup diuisis bñficij.
et eadē eccliam. vni. illoz obtinebit
qui pri. ad exca. tores lras repor
tabit vt q. e. c. caplin. **Q**uod intelligo
cū ipa non intēdit gūare eccliam i
receptione duoz. vt q. e. ti. caplin.
quā intencōez ippe colligo ex forma
lraz. vt si in lris contineat. si p. alio
vel alijs ibidem non scpsim. vt q.
e. ti. mādatum. ul sic. nisi pro alio
per nos vestra ecclia sit grauata. vt
q. e. c. lras. **C**etū. si hoc vel similia

eccā cui scribitur sit grauata in recep-
tione alicuius vel aliquorum de mandato
dñi ppe non tñ appetit exceptio nā
et si graue quid apponat ab eccā
Rō ferendū ē. vt. xvij di. in memo-
riam. vel saltim excusandū. vt. q. e. t.
si qñ **I**tem elidit rēscriptū si ab ap-
pellato fuit impetratū infra tempus
appellacioni perfixum vt. q. de app.
Sepe. q. c. oblate. q. de ofir. vt. vl.
muti. bone memorie **I**tem elidit
si ab exco. fuit impetratum vt. q.
de eta. q. qua. c. Cū bone. q. de pba
post cessionē. q. de p. c. vl. **I**te
eliditur rēscriptum obtentū lite pē-
dēt. vt. q. vt. lite pen. c. i. n. a. vl. nā
lite pendente supplicare non licet nī
i casibz vt. C. vt. lite pen. l. ij. i. a. i. c.
in medio li. non expec. sac. i. i. l. s.
sup. l. x. coll. viij. **I**tem tollit rē-
scriptū ex vicio visibili et inuisibili
intelligibili tñ. vicia enim rēscrip-
torū **Q**uedam sunt visibilia que
dam inuisibilia sed intelligibi-
lia. visibilia sunt que arguto ige-
nio prospicacio oculo cōm possunt dī
qbus ponunt vii. exēpla. q. de cōm
fal. licet. inuisibilia sed intelligibi-
lia sunt vt suggestio falsitatis. et
suppressio ventatis. de quibz dēnī
ē supra. **I**tem cū lrē impetratur nō
stānētes serē scā. vt. q. de cōba. cle.
et mu. sup. eo. q. cām facti vt. q. e. ti.
dilectus. q. de sen. ex. **C**um pro cā
Ite cum non stānēt litē esse motā
et pēdē vt. q. vt. lit. pē. c. dilcūs fili?
Item si non fiat mencio de dispō-

facōe vt. q. de filijs p̄sbi. ex tua. d. 2
posicioe vt. q. de dec. ex mltiplic. de
statuto vt. q. e. d. sicut. d. p̄uilegio
vt. q. e. t. Cū ordinē. de finā vt. q. de
finā q. re iud. it. mōsterū. v. nuerl?
Item p̄uilegiū si dispōsicio pactū
vel si rēscriptum finā siue statutū si-
mis tollet nī mencio scā p̄bet. **S**z
q̄ritur q̄ sit rō q̄re i rēscriptis rēq̄rit
mencio in scdo vt. p̄mū tollat nī aut
rēq̄rit in legibz vel testis. lex ei pos-
terior tollit p̄orē q̄ nī nullā de p̄orē
hēat mencione. vt. ff. d. le. q. sena. d. l.
nī ē nouū. **S**imilit̄ q̄ vltia volūtas
suāda ē vt. xij. q. ij. vltia. Rō i le-
gibz stānēt iura. oia at̄ **I**ura i pec-
tore p̄ncipis sūt. vt. C. d. testa. l. oiz
vñ cū legē addit posteriorē. q̄i ex cā
scia memor p̄oris tollit p̄or. **I**n re-
scriptis vō stānēt scā. scōz at̄ oium
habere memoriā q̄ in nullo peccar
diuinitatis est p̄cā? q̄m hūmitatē
vt. C. de vte. u. enu. l. ij. **S**z si quid
autem. nec p̄sumit̄ p̄pa ex certa
scia indulgere scdm rēscriptū post
p̄mū sine cā. si p̄oris imemor ē vt
q. de offi. dele. Ex parte. **I**n testis
aut̄ illa ē rācio ne libtas sup̄remi
iudicij restringat vt. ff. pro socio. l.
cū duobz. **S**z idē r̄ndit. nichil em̄ ita
hōibz debet sicut vt vltie volūtatē
lib sit stil? vt. C. d. sacro sanc. ec. l. i.
Noc tñ fallit i testō it̄ liberos qd
p̄ scdam dispōsicioē nō tollit nī tes-
tator in p̄o testamto declarat p̄mū
testamentum nolle valē. vt. C. de
testa. i. auct̄ b̄ it̄ liberos **I**te fallit

cū quis in p̄mo testō inf̄dixit sibi
licentiā iterū testandi nam hoc
testm̄ non tollitur nisi in p̄o de pri
ori mēdo habeatur vt ff de le. iiii
l. si quis in p̄u. **V**num non omitto
q̄ si quis excep̄tionem pemptoriā
a aptam ad litem contestandam
conūtat ad dilatoriā s̄ resc̄ptum
iudex eam admittere non debet in
vi dilatorie. s̄ dicit p̄ponēti vt eā
p̄ponat in p̄pria vi. **N**am alias q̄li
bet p̄ptoriā poss̄ reduci ad dilato
riā a hoc ridiculū eēt. **D**z videt ob
stare q̄. de dona. inter vi. a vx. per
vras. vbi excep̄tio rei iudicate que
est pemptoria. reducit ad dila
toriam cōn̄ resc̄ptum. **P**ed dic q̄
ibi non p̄ponebat̄ excep̄tio rei iudi
cate. sed excep̄tio dilatoria s̄ resc̄p
tum. eo q̄d in ip̄o nō fiebat mēdo
de processu. vt q̄. de sen. et re iudi
it̄ monasteriū. **A**liquā suggestio
falsitatis ul̄ sup̄p̄ssio veritatis ex sim
plicitate proueniēs nō elidit resc̄p
tum. **P**ed impedit formā. **E**t tūc
dat̄ iudex p̄ tenore veritatis non
p̄ dēp̄cantis affirmacōe agnosce
dz vt q̄. e. sup̄ lris xxv q. ii. p̄sc̄p̄cōe
E si s̄ ius vel vti. pub l. p̄sc̄p̄cōe
Aliquā sufficit aliqua narratoz in
lris eē vā dūmō eoz resp̄cū op̄tat
occlusio lraz vt q̄. de iudic̄. **E**xhibi
ta. a sc̄dm̄ hoc intellio q̄. de preben.
Cum iā dud̄ q̄. d̄ app. significauit.
sec̄? si non op̄tēt. vt q̄. e. ti. olim in
fi. **E**liditur resc̄ptum si per alium
siue mandato d̄m̄ impetrat̄ vt q̄. e.

ti. non nisi. q̄ excep̄tio lōdie s̄m̄ ob
suatam c̄suetudinē locū habet in
audiēcia lraz non i iudicio negōz
Ped oppones. ex illa dēc̄ q̄. e. ti. ex
parte in fi. sed illa loquit̄ in pro cu
tatore reuocato. c̄? inf̄p̄retacōem
tatā d̄ns non habebat. sec̄? si is c̄?
nomie impetrat̄. a sine mandato
tatam hēat impetracōem. **P**ōt̄ at̄
quis impetrare pro alio. sine man
dato si sit d̄ illis personis a quibz
nō exigitur de iure mandatū. vt in
dēc̄. illis nō nisi a c. ex parte. **Q**ue
autem sint ille persone legit̄ ff. de
procu. l. sed et hęc persone. **P**ed
nūq̄ canonicus impetr̄bit p̄ ec̄c̄a
sua sine mandato. non puto. **N**ū
quid pro canonico. videt̄ cum q̄i
quēd̄ proximitas sp̄ūalis sit inter
eos. que maior est carnali vt xxx.
q. iiij. c. i. et ij. nam a int̄ socios vin
culū f̄mitatis eē videt̄ ut ff. p̄ socio
l. vx. a miles admittit̄ par̄ pro
similitombz suis. vt ff. de pro cu. l.
nō solū s̄. vt am̄. puto tū cōn̄ a sto
legi q̄ loq̄t̄ de proximitate carnali
distingues̄ ḡdus agnacōis. **I**tē
resc̄pta sūt stricti iur̄ vt ad alias
res ul̄ p̄sonas nō extēdant̄ vt q̄. de
offi. de. Cū oli. in fi. in lris sit clā ge
ner̄lis vt q̄. e. t. pastōlis. **D**z a tūc
heredes illoz q̄ tūc vocari poterāt
nō vōnt̄ vt e. t. significauit. sunt a
alie plures excep̄cōes ad elidenda
resc̄pta q̄s p̄ se nōre p̄t̄ q̄libz studi
ofus. **N**ūc videam̄ de interpre
tacōe resc̄ptorum. **E**t est sciendum

q̄ quilibet iudex hās de bñficio ple
 nissime d̄; interpretari vt q̄. de dōā.
 Cum disc̄. ff. d̄. cōsti. p̄i. l. bñficia.
Ved si iudex aliq̄s maliciose iter
 preter infamis efficiat. vt. C. de le.
 et cōst. l. ij. Et ad sup̄iorem p̄ inter
 pretacōe recurēdū est. vt q̄. d̄. v̄bo.
 figm̄ olim a. c. cū ipta. a. c. cum
 olim a. c. tua a. c. tūsmisse. saluo eo
 qd̄ de priuilegijs dñi ipe dicit. de
 quibz non licet alicui iudicare. vt
 q̄. de cōfir. vti vel inuti. c. i. a. ii. et
 vt ibi de hac materia plenius dice
 mus. **D**urat autē resc̄ptoz aūc
 tas p̄ decēmum si impet̄ntes copi
 am iudicium habuerint a neglexe
 rint vti. nam infra illud tempus
 qñq; potunt experiri vt. C. de diu.
 resc̄ptis. l. falso. **A**lij autem docto
 res dixerunt q̄ si quis impetret re
 sc̄ptum. a infra annū cum copiam
 iudicium habuit. non vtaf. peit re
 sc̄ptum lapsu āni. vt q̄. e. ti. si autē
 et. c. plerūq; qui sic dicunt assert̄
 d̄ plano legē illā. falso. fore correc
 tam. **P**ed quia p̄mptum est iur̄
 iuris d̄cordare vt. C. de moffi. dō.
 l. vna. sic legem et dec̄. ad d̄cordiā
 reduco. legem intelligo vt cum p̄
 p̄mum resc̄ptū sc̄d̄m nō fuerit im
 petratū. dec̄ illas intelligo. cū impe
 tro p̄mū resc̄ptū. tu impetras sc̄d̄z
 non sc̄ā mencione de p̄mo. agis ex
 sc̄d̄o. exap̄e non possum ex p̄mo su
 per eod̄ negc̄io ad alios iudices
 obtēto. si illo fraudulēt a negligē
 ter infra annum ab impet̄cōe tui

sc̄d̄i vti omiserim. sic loq̄t̄ illa dec̄.
 sed hūc casum lex illa nō cōsiderauit
 et si h̄ opinio placeat dic vt sup̄i
 us dictū ē. q̄ ānus iste inc̄pit cur
 rere a tempe sc̄d̄i resc̄pti. q̄ tali rōe
 p̄bab̄. **A**nn̄? p̄ se. s̄n̄ sc̄d̄o resc̄pto
 n̄ tollit p̄mū resc̄ptū. vt dc̄m̄ ē. nec
 sc̄d̄z resc̄ptū p̄ se sufficit ad tollen
 dū p̄mū. cū de eo n̄ faciat mencione
 Est igit̄ vtrūq; nec̄m. a sc̄d̄z resc̄p
 tum imp̄t̄ri a annū cedē. a sic ambo
 diūta p̄mū p̄imāf̄ iur̄ illō a si nō
 p̄sint sinḡl̄a m̄p̄a. iuuant. a ad h̄
 habes optimū h̄le qz imp̄fca volū
 tas p̄ se non tollit solempne testm̄
 precedens. sed cum decēmo tollit.
 vt. C. de testa. l. sc̄m̄? doctores tam̄
 multi dicunt p̄mū resc̄ptum nullo
 alio impet̄to super eod̄em negō tol
 li per lapsū anni. **P**riuilegia vero
 sunt p̄petua quia sūt p̄uate leges
 vt. iij. d̄i p̄uilegia q̄. de v̄bo figm̄.
 abbate. i. imp̄petuū duratua si ad
 exc̄piendum cōcedant̄. qz si nūq̄
 agitur nūq̄ exc̄p̄itur ex p̄uilegijs
 et sic p̄petuo durant a p̄p̄t̄ ea dictū
 est. que tēporalia sūt ad agendū.
 p̄petua sūt ad exc̄piendū. vt ff. de
 doli excep. l. pure. S. vlt̄. in sti. d̄ ex
 cep. C. e. ti. l. si pactum. **S**i vero ali
 qñ agatur a non exc̄piatur ex pri
 uilegio. fit p̄iudicium quo ad il
 lum actum in quo omittitur ex
 cepcio. vt. C. de epis. a cle. in aūc̄
 p̄br. C. de exc̄p̄ tu. l. voluntarie.
Pz si tanto tempore contra priuil
 gium petatur. nec p̄uilegiat̄ vta

tur exceptione. vt vñ simile sit pri-
uilegio renunciatum. tūc in totum
tollitur priuilegium. vtpote spa-
cio xxx vel xl annoz a idem puto in
tempe a tiora a sic intelligo q̄. de p̄
uñ h de terra. a c. Accedentibus. et
hoc locum habet i priuilegio cōcesso
ad excipiendū. vt cū dedit immuni-
tas decimarū soluendarū h si detur
priuilegiū ad agendū vtpote ad de-
cimas quas nūq̄ quis p̄cepit exi-
gendas. tanto tempore durat pri-
uilegiū quāto tempore durat accio-
quia non est vñ simile p̄p̄i vel p̄i-
cipem q̄ priuilegium concedit. muta-
re velle nām accioms. vt q̄. de elec-
ecclesia. Et de moffi. testa. l. si quan-
to. **Sed** si priuilegium deditur
ad fecm. s. vt liceat aliquid facere.
puta vt alicui caplo canonicos et
prebēdas reducē ad certū numerū
vel vt aliquis nūdinas faciat tūc
tale resc̄ptū siue priuilegiū durat
vsq; ad decemū vt liceat hoc fieri
q̄d p̄mittitur vt. ff. de nūdi. l. i.
Si vero papa statuatur in aliqua
eccia certum numerū canonicorū et
sup iam idulto vel statuto ab alijs
et iam p̄ papā confirmato. lre con-
cedant. h mōi priuilegio derogat
p̄ vnicū d̄rum actū. vt s. de cōsti.
Cum accessissent q̄. de p̄ben. pro il-
lorū q̄. de hijs que fi. a ma. par ca.
Ex ore. xi q. iij priuilegiū. Et de iur̄ do.
impe. l. ij. Et de pact̄ inf̄ emp. a vñ l.
omissorie. **Generalia** sūt resc̄pta
illa in quibus generales seu indi-

ffinite clausule continēt. s. cū dicit
tal a tal quid alijs iniuriat̄ et dē. ul
sic sup decimis possessioib; a reb;
alijs quo casu resc̄pta ad maiores
et digniores p̄sonas. vel ad maio-
ra negocia expressis nō extēdunt.
vt q̄. e. c. sedes ap̄lica. a c. pastor̄.
Item si ponat̄ c̄la illa d̄dictores.
a c̄ Itē si illa amoto inde. a c̄ Itē
illa vocatis a c̄ tales em̄ a d̄similes
clausule faciūt generale resc̄ptum.
Item cū lre dirigunt ad os vt q̄. d̄
peni a r̄. Cū ex eo **S**p̄ale resc̄ptū
ē q̄ inf̄ certos dirigūt a sup c̄tis a
expr̄. s. r̄bo seu negocijs. sine c̄la
gener̄li. vt q̄. e. t. c. i. a c. pastor̄. Et
tale resc̄ptū nō extēditur ad alias
res vel personas. vt q̄. de offi. dele.
Cum olim. a c. p. a. g. sic a priuile-
gium p̄sonale. p̄sonam nō t̄nsgre-
ditur. ut q̄. de auct̄ a vsu pal. c. ij. q̄.
d̄ offi. dele. Qm̄ abbas. ff. q̄bo mo-
v. s. f. amit. l. si vñ. s. f. ac. vij. q. iij. pe-
tisti isti. de iur̄ na. gen. a cui. s. **Et**
q̄ p̄ncipi. ff. d̄ iudi. l. h. a si r̄stituatur
ff. d̄ reḡ iur̄. l. a priuilegia. ij. q. vi. s.
diffinitua. in vñ q̄nq; nō obstat
q̄. de iudic̄. Quia w. nā ibi agit p̄
p̄mas lras. h sc̄daz nō ob. excep-
cio q̄. de offi. deleḡ. Qm̄. cū sit om̄i-
fio expresso noie dignitatis. ibi em̄
t̄nsunt lre ad successorē. qui suc-
cedit primo i onē et honore vt q̄. de
offi. ordi. Pastoral. **Item** non ob-
stat de offi. dele. c. i. vbi iur̄ d̄dictio
ex lris sp̄alib; extēdit ad alios. Nā
ille cas; sp̄alis ē ut extēdat iur̄dicō

ad illos qui processum iudicium ipe
diunt ut *q. de offi. dele. Ex lris. S. 3*
de prorogacōe iurisdicōis non pro
sequor hic ampli? quia notabo *q.*
de offi. dele. **J**urisdicōem confe
rūt om̄s ille lre i quibus cause cog
nicio demandat q̄ ex for̄ colligit
lraz. vt cum in lris cōtinetur. si ē
ita. si p̄missis veritas suffragatur
cognita veritate. iusticia mediāte.
sicut de iure fuit. qd̄ canonicū. qd̄
iustū. vt p̄mittit. vt tenet. prout
in instrō inde confecto vel lris con
tinet. a talis iudex cui negocium a
p̄ncipe committit sub aliqua de h̄ij
formis p̄t i figura iudicij procedē.
p̄t a alij vel alijs causam committē.
totam vel partē. vt *q. de officio dele*
Cum te. p̄ncipiū. mediū. vel finem.
cognicōez. executōem. vt q. de offi.
dele. sup qōnū. talis p̄t recusari ex
causa. nisi fuit iudex petent. vt q. de
offi. dele. Cū olim mgr̄. iij. q. iij. S.
sp̄acim in aut̄ offeratur iij. q. iij
S. Item in criminali in x̄ij. si quis
te s̄tibo. sed tē potest recusari ex no
ua causa vt q. de offi. dele. infinuāte
Executore lre sunt p̄ quas sine
aliq̄ iudiciali cognicōe scm̄ seu
ministeriū delegat vt *q. de offi. del*
c. vlt. talis n̄ est iudex sed auditor
vel executor vt q. de offi. dele. sup
qōnū. S. porro. et sic possit recusari
nisi de parciū recipiat vel def. as
senfu. vt in decret̄ sup qōnū. S. nos
autem. a. S. porro. a tali appellari
non p̄t nisi fines mādati excedat.

vt i ead̄ sup qōnū. a *q. de appella.*
nouit. ij. q. vi. S. diffinitua. in v̄su
ab exeatore. E. quo. app. nō rā. l.
ab exeatore. fines at̄ mādati exce
dit cum aliud vel alit̄ exequit̄ qd̄
mandatur. vel cū exq̄ndo mādātū
p̄termissū iniuriam infert. nam tūc
p̄t ab iniuria appellari vt. E. d̄
app. l. si quis puocacōe. talis cū nō
fit iudex vt dcm̄ est nec ei sit iuris
dictio s̄ executō de mandata. vt q.
d̄ offi. dele. c. vlt. alteri delegare nō
p̄t qz ex iurisdicōe procedit iudi
cis dandi p̄tās. vt ff. de iurisdic.
om. iud. l. iij. a quia cum misterū
committit industria eligit p̄sonal.
et iō a persona recedi nō debz. vt q.
de offi. del. c. vlt. E. de caduc̄ toll
l. vñ. ff. d̄. soluc̄. l. it̄ artifices. talis
in exeq̄ndo partes iudicis nō assu
mat vt. E. d̄. execu. ri. i. l. si vt p̄p̄ōs
nec obstat xxv. q. ii. a si n̄ cognicō
et. E. si contra ius vel vti pub. l. a si
non cognicō. lex enim illa loquitur
in mixto exeatore. supior i mero.
miscet aū executōi iurisdicō p̄ il
las clausulas vel similes. q̄s sup
ius assignūi. s̄ dices nonne execu
tor audie debz exepcōes l̄imas q̄n
tūcūqz sibi p̄cise a absolute sc̄bat̄
vt q. de offi. dele. Ex parte a. c. si q̄n
q. de cm̄ie fal. P̄up eo. R̄ nō audi
re debet summ̄atim a si cōstiterit ve
ras esse. non p̄nunciabit a sic loq̄t̄
l. illa si vt p̄p̄mis. sic loquit̄ alia
lex. ff. de iud. l. si p̄tor. sed susp̄det
executōez. vt. E. si ex fal. instrū l. iud

cati executio solet suspendi nec exe-
quetur vt *q̄. de cōmīe falsi sup eo et*
instabit apud mittentē vt ipm
ab executōe mādati absoluat vt
q̄. de offi. dele. Pas. or. lis. §. quia
vero. vel vt differatur mandatum
ipm? donec idem supior. vel ali? cui
hoc opetatur de veritate cognoscat vt
q̄. de offi. dele. si q̄n. **C**ōtinēt ius
comune lēe i quibus mādatur qd
sonat iuri et equitati et maxime cū
ille lēe continet iuris definitio-
nes. puta partibz duocatis vel vo-
catis qui fuerint euocandi. qd ius-
tum. et canonici. ac **I**tem iusticia
mediāte. vel put de iure fuerit. qe
vel alias cōsimiles clausulas **C**
Graciam continent lēe ille que cōti-
nent dispensacōem. pene debite re-
missionem. et in quibus ob fauorē
vel utilitatem seu necessitatem recedi-
tur a iure cōi. **T**ria ei sunt q̄ faciūt
a iure comuni discedi. necessitas.
utilitas. et euidens meritorz proga-
tua. vt. i. q. ij. tal. *q̄. de elec. innotuit*
Restat videre de penis impetūci-
um hās p surrepcōne. Et est scien-
dū qd adempndi sūt ad expensas
quas altera pars fecit in ea re. et
cōca ipm iter. vt *q̄. e. t. ceter. in fi. C.*
de hīs qui accu. pos. l. q̄ cōmē et al's
seueritati subiaccāt iudicancū. vt
xxv. q. ij. et si nō cognico. C. si ius
vel uti. pub. l. et si non cognico. nā
et p legem cornel. de fal. pūri pos.
sunt vt *ff. ad le. cor. de fal. si. quis*
irrepresent. nō ego iudices metuāt

si non efficiant mandant que man-
dantur **N**am scdm ymaginem
veritatis procedere debent. et legum
veritati. ac iudiciali uigori p omnia
satisfacere. vt. *C. app. l. vl. in fi. Que*
dam em̄ adicōes tacite in r̄scriptis
intelligunt et sine expressione aliq̄
sunt suade. vt illa. si p̄ces veri-
tate nitant. vt *q̄. e. ti. Ex pte. si q̄s*
p̄done? vel aliq̄ p̄donea fuit vt q̄.
de elec. Cām. ff. de mun. et hono. l.
gradati i fi. i. Rn. Itē cū q̄s natali
bo restituit. s̄bitelligit h̄ adicō. si
is qui restituit ex ingenua natus
fit. nam si ex ancilla p talē restitucō-
onē meli agit. vt ff. de nata. rest. l.
i. Item in adicōe vie tacite intelli-
git h̄ adicō. vt is cui adicit auilit
vtat. vt ff. de huius l. si cui. Itē i ge-
nerali mādato p̄s querēdo spōsū
filie sue hic subintelligitur vt per
sona sponi patri ostēdat. nec p̄?
nupcie fiant vt ff. de ritu. nup. l. ge-
nerali.

C De consuetudine

Diximus de iure scripto nūc
dicamus de iure nō sc̄pto. s.
de consuetudine **V**ideam? igit
quid sit consuetudo. et unde dicat
qualit̄ rex quot adibus inducat
consuetudo. que consuetudo p̄iudiciz
iuri. que sit sp̄alis. et que general
Et an vna consuetudo tollat aliam
īnam **C**ōsuetudo est qd̄bā ius
moribus. i. assiduis adibus hōim
institutum. qd̄ pro lege suscipitur

cum deficiat lex. vt. i. di. consuetudo. q̄
 em̄ i scriptis redacta est vocatur lex
 vel constitutio. **Q**ue aut̄ in scriptis
 non est. retinet suum nomē consuetu
 do. vt. i. di. **S** cū ego. q̄ p̄ptea alibi
 dicit̄. **C**ōstat autem ius n̄m quo
 vtm̄ ex scripto. q̄ n̄ scripto vt illi. d̄
 iue na. gen. q̄ c̄. **S**. **C**ōstat **D**icit̄
 at̄ consuetudo q̄d in cōi ē vsu ut. i. di.
 consuetudo **I**nducit̄ at̄ consuetudo
 cū ppl̄? incipit aliq̄d obfuare. ea
 mēte ut de cetero sit consuetudo. ul̄ vt
 dicunt alij. cū exp̄sse placz p̄p̄o ali
 q̄d obfuari p̄ consuetudie in futm̄.
 als̄ v̄o nō eo ipso q̄ aliquid sit ius
 consuetudinariū inducet̄ ar. ff. de iur̄
 nē actuq̄ p̄ua. l. vltima **I**ndu
 cit̄ consuetudinem b̄m? act? vt xxv
 q. ij ita nos. **E**de ep̄ali audi. l. iij. i. fi.
 ficut q̄ b̄m? actus vel t̄n? inducit̄
 possionem vel q̄i. ut q̄. de cā poss̄. q̄
 p̄p̄ie. c. cum eccl̄a fufna. q. c. vlt̄.
Ed̄ fidei om̄is. l. i. licet et vnicō ac
 tu acquirit̄ vel p̄dat̄ possio. ul̄ q̄i.
Ede fuit̄ q̄ aqua. l. cum tal̄ s̄. d̄ cō
 s̄i **C**um **M** q̄. d̄ p̄bend̄ p̄ illorum
Talis consuetudo sic inducta vt
 sup̄i? dcm̄ est tollit i? in loco in q̄
 consuetudo viget dūmō sit racionabi
 lis. vt. ff. de leḡ. q̄ se. cō. l. de quib?
 talis legem interpretat̄ vt ff. c. t. l. fi
 de interpretacōe q̄. e. ti. **C**um dile? q̄
 non refert an scriptuā vel rōne cōsis
 tat. vt. i. di. consuetudo. talis p̄ lege
 suscipit̄ cum deficiat lex. vt sup̄ius
 dcm̄ est. ex tali ius v̄mit vt insti de
 iure na. gen. q̄ c̄. **S**. ex non scrip̄ to.

Cetm̄ si non sit rōnabilis secus. ut
 ff. de le. q̄ se. cō. l. q̄d non rōe. nam i
 rebus nouis cōstituendis euidentis
 debet esse vtilitas. ne recedatur ab
 eo iue q̄d diu equū visum ē. vt. ff.
 de cōstip̄. l. in rebus **H**ed si de ta
 li consuetudine dubitet̄ vna p̄cūm
 asserētē fore consuetudinē. alia hoc
 negante. q̄ p̄nunciatum fuit cē cō
 suetudiem. dicitur optinē in d̄dic
 torio iudicio vt q̄. de verbo. signi.
Abbate sane. vnde in d̄dictorio iu
 dicio non dicit̄ consuetudo inducā h̄
 firmā. ut ff. d̄ leḡ. q̄ se. cō. l. cū de cō
 suetudie. q̄ quis i d̄c̄ ab b̄ate i alle
 gacōe sua dicit̄ inducā **C**etm̄ si nō
 sit inducta consuetudo sed p̄ q̄ndaz
 assuecōem et obfuancā b̄m. si n̄
 sit ad quadragenariā prescripcōez
 s̄m canones inducta. non vincit̄
 ius. q̄ sic loq̄t̄ illa iur̄ q̄. e. ti. cum
 consuetudinis xi. di. consuetudinis.
Eque sit longa. consue. l. consuetu
 dinis. nec perit ius vt q̄. de elē **C**u
 mana q̄. de causa poss̄ q̄ p̄p̄e. c.
Cum eccl̄ia. **H**ed si ad prescrip
 cionez sit producta q̄ perit ius vin
 cit̄ legem. vt q̄. e. ti. c. vlt̄. sed
 si tanto tempore fuerit obseruata
 consuetudo. vt non sit in memoria
 b̄m quādo incepit. vincit̄ legem.
 vt. ff. de aqua plu. ar. l. i. in fi. ff.
 de aqua coti. et esti. l. hoc iure.
S. ductus aque. **I**tem illa quam
 rōna eccl̄ia obseruat et precipit̄
 obseruari. ut. xi. di. nolite. de cō. di.
 i. basilicas. et illa quam quis in p̄

scripto nō
 e nō scripto
 decam. q̄
 et vnde dicit̄
 bus inducit̄
 et que general
 tollat aliam
 est q̄d dicit̄
 adibus b̄m
 ego suscipit̄

indiciū suū inducūt. vt ff. cōi. pre
dior. l. si venditor. §. si constat. h. tūc
magis valet rōe pacti qm̄ cōsuetu
dinis. nec obstat ff. de sepul. vio.
l. iij. §. diuus. qz lex illa loq̄tur qm̄
precedit cōsuetudo a sequitur lex.
h̄m qd̄ accit eam legit a punctat.
q̄uis placē. alit̄ itelligeret ip̄ am.
et q̄ dixi p̄scribi cōsuetudinem hoc
intelligo cū inducatur eā illud qd̄
prescriptibile est. als̄ sc̄us vt q̄. d̄
p̄sc̄p. Cā. a c. cū n̄ liceat. **S**pea
les cōsuetudines s̄t que in certis
locis vigorem a obsuancā habēt
vt xij. di. scit sc̄a a c. nouit. **G**ene
ralis est cōsuetudo que generaliter
obseruat. vt in p̄reall. c. xi. di. no
lite. de ase. di. i. basilicas. xi. di. ec
clesiaz a c. palam. **T**ollit autē
cōsuetudo posterior cōsuetudinem
priorem vt q̄. de coḡn̄ spi. c. i. sicut
di. i. in cōstituc̄ibz s̄ de cōsti. §. de ro
gatur. a hoc verum est. si in eodē
mūicipio diuerse cōsuetudines
diuersis temporibz oriant̄ nam si
diuisis locis sec̄. vt xij. di. scit sc̄a.
nec enim diuerse aliquoz cōsuetu
dines alioz debent d̄rio more sub
uerti. vt xij. di. illud. **I**n summa
nōndū est qd̄ cōsuetudo cōn̄ ius na
turale nullo tempe conualescit. vt
xxxij. q. vij. flagicia vñ male adin
uente cōsuetudines nullo tempore
confirmantur vt in autē. vt nulli
iudi. §. i. quia i hoc casu quāto cō
suetudo diut̄ior tanto piclosior a
perniciosior vt q̄. de symo. c. n̄ satis

et q̄. e. ti. c. vlt. xxiiij. q. i. sc̄isua
Item cōsuetudines in ḡuamen
ecc̄iarum inducte huari non debent
sed reuocari vt q̄. e. c. i. sicut a consti
tucōes vt s̄ de cōsti. Cum om̄is. a c.
que i ecc̄iaz a c. Ex p̄te a q̄. e. ti. ad
nāz. a c. q̄nto a c. Cū venerabilis.
et c. Ex parte. **I**tem sicut iura iuri
bus ad cōcordiam reducūt vt. E
de moffi. do. l. vna sic a cōsuetudo
iuri a priuilegio d̄ria reducūt ad
cōcordiam p̄ interpretacōez vt q̄. e.
ti. Cum dilectus.

De postulacōne prelatorum

Oximus. s̄. de iure sc̄pto a n̄
sc̄pto. **D**z quia paz est iura
eē nisi sint qui regant iur̄. i. iuris
m̄stri vt ff. de oriḡ iur̄ l. ij. §. post
originem. **I**o subsequenter de h̄is
videndum est a qz frequēter p̄ pos
tulacōez frequēter p̄ electōnem m̄s
tri iuris hoc est prelati ecc̄iaz assu
muntur. videndum est pri⁹ de pos
tulacōe q̄ de electōne. **V**ideam⁹
igitur quid sit postulacio. quis de
beat postulari. qui valent postula
re. qualif fieri debeat postulacio
et p̄ quos. quis sit eff. a⁹ postulacio
cōis. a quid iuris acquirat p̄ postu
lacōez. **P**ostulacio est gr̄e peticio
vt cū ex gr̄a petitur aliquē meligi
bilem licenter eligi. h̄ enim non t̄a
ex iusticia q̄ ex gracia mouetur vt
q̄. e. t. bone m̄orie i p̄ bone. **P**ostu
lād⁹ ē cleric⁹ dioc̄ aliene ul̄ laicus

vñcumq; vt lxxi. di. p̄matus **S**z
 et laic⁹ eiusdem dioē vt lxi. di. ofi
 us s; laic⁹ postulat a p̄p̄. cū sit meli
 gibilis vt lxi. di. p̄ totum q̄. d̄ elec
 cū ad nr̄ā. r. c. officij. clericus alie
 nus non ē ineligibilis in sua dioē
 vñ postulandus ē a suo prelato vt
 eum cōcedat lxxi. di. fr̄mtatē lxxxv
 di. archid̄ florēt. lxxij. di. h̄as. lxxvi
 di. dilcōis lviij. di. c. i. et ij. ideo aut̄
 de tali fit postulacō quia dum p̄do
 ne⁹ in eccl̄a in q̄ faciēda est electio
 inuenit. d̄ ea est eligēdus vt xxij.
 di. In noie dñi. lxi. di. null⁹ inui⁹?
Sed qz in fauorē c̄lib; congre
 gacōis inductū est vt de se eligat
 si i ea p̄doneus inuenit de ea est eli
 gendus vt xxij. di. in noie dñi. et
 lxi. di. nec emeritis et. c. null⁹. p̄t c̄
 gregacō huic iuri fauorabili renū
 ciat. et aliūde eligere ul̄ postulare.
 tota vel maior pars congregacōis
 ipsius. q̄uis in ea aliquis dignus
 existat vt q̄. ti. prox. cum w̄comitē
 et. c. Cum int̄ dilectos. **S**z si is a q̄
 postulat nolit cōcedē postulātū vel
 electū expellet p̄ superiorem vt vij. q̄.
 i. om̄s q̄ gemebat ix. q̄. iij. nūc ve
 ro q̄. de iurē pat̄ nullus **I**tem pos
 tulat h̄ns defectū ordinū. etatis.
 ul̄ natuiritatis. vt h̄ nec̄a ē oimodo
 postulacio nā si om̄ssa postulacōe
 eligatur cum sit ineligibilis p̄pter
 vicium seu defc̄m nō valet electio.
 debuit ei p̄ postulacōnez peti disp̄e
 sacio vel gracia circa defectum vt
 q̄. ti. pximo innotuit **I**te postula

tur aliq̄s alteri eccl̄e maf̄monia
 liter alligatus qz ineligibilis ē. qz
 ligatus habet alas quibus satagit
 volitare vt q̄. e. t. c. vlt. q̄. i. tali nec̄a
 est postulacō vt q̄. e. ti. bone me. in
 sc̄da bone. et si p̄ electōem p̄ceda
 tur nō valet electio vt q̄. e. ti. c. vlt
 quia aliter alligatus est sicut dixi
 nec debet ab ea separari et iungi alij
 nisi p̄ dispensacōez ex causa nec̄ita
 tis vel utilitatis vt q̄. t. prox. i. caus̄
 in fi. et vij. q̄. i. ois q̄. **P**ossunt
 postulare illi ad quos spectat elec
 tio vt q̄. e. ti. per totum q̄. ti. prox
 innotuit **F**ieri debet postulacio i
 concordia. cum eim per postulacōem
 gr̄a requirat concordie et cōiter est
 petenda vt q̄. e. ti. bone me. in p̄ma
 bone. al̄ rō. ec̄ nō cōsuevit postula
 cōem recipē in discordia q̄ dione.
 poss; siquidē si vellet admittē postu
 lacōem factam a maiori et saniori
 parte capli minori parte neminem
 eligente nec fieret alicui iniuria.
 nam in hoc et in alijs generaliter
 preualet qd̄ fit a maiori et saniori
 parte capli vt q̄. de h̄ns q̄. fi. a ma
 parte ca. per totum et x. q̄. ij.
 hoc ius por̄c̄m. lxv. di. c. i. ij. et iij.
Item capli n̄ potest renunciare iu
 ri pro se itreducto. vt de se eligat
 q̄ diu p̄doneus inueniatur vt sup̄i
 us dictum est **S**ed minori parte
 aliquem dignum de gremio eccl̄e
 eligente. tunc vt preualet postula
 cio oportet vt due partes cōueniāt
 in postulando vt q̄. ti. p̄. scriptum
 bi

Effectus postulacōis est h̄ quia
postulacōe admissa habilitat? ē eli
gi postulatus vt *q̄. ti. prox. innotu*
it in fi. h̄c tñ ordinē a si a iure pro
cedat n̄ suat rōna curia. nam si ab
ea aliq̄s postulet. postulacōe ad
missa nō seq̄ ur electio. sed appro
bacio postulacōis a postulacō pro
electōe a confirmacōe habentur a si
mille *q̄. ti. prox. cū int̄ canonicos et*
hoc iō facit vt eūtes circuitus q̄ vi
tandi sūt vt ff. de iudic. i. de bi. l. dñ̄
et vt vites discordia eccl̄az ut als
q̄. ti. prox. nichil **R**estat vidē q̄
ius acquirat p̄ postulacōem Et vi
detur q̄ nullū vt *q̄. e. ti. postulacōez*
Ad qd̄ ita R̄no v̄z ē qd̄ nullū ius
acquirat per quod agē valeat postu
latus. nō em̄ ex postulacōe facta a nō
dum a sup̄iore admissa. aliq̄ dat
actio postulato. ex gr̄a ei p̄cedit ut
postulacō admittat vt in p̄ma bo
ne ḡ ad hoc vt admittat. actio n̄
cōpetit ar. ad h̄ ff. de adimen leg. l.
rem legatam a ff. de eūc. l. ad res
donatas. v̄ruptū a si postulato vel
postulantibz non def̄ actio sic dic
tum ē si tñ postulacō fiat i concordia
et de digno ex debito iābit sup̄io
ri ipsam admittē. a si n̄. admisit i
iuriā facit postulātibz a postulato
sic a p̄ntatus petē nō p̄t p̄ accōez se
institui. quia ius non habet i re et
quia sū iuris offensa. a p̄ntati iniu
ria p̄t p̄ntato: layc? variare a ali
um p̄ntare vt *q̄. de iure pa.* **C**ū ad
uocat? vñ a n̄q̄ a p̄lato fuerit ap

probatū ratū non ē qd̄ a p̄rno fu
ent incluatū vt *q̄. de iure pa.* **Q**d
autem cōsulis. a tamen offendit p̄
latus si p̄mo presentatū et dignuz
nō instituit. vnde non admissus a
git cōtra illum qui ip̄m respuit vt
ei prouideat in b̄nficio p̄petenti vt
q̄. de iure patro. pastoralis. sicut et
alias diximus q̄ dispensacio non
ex iure sed ex gracia petitur a tam̄
ad eam consedendam sup̄ior tene
tur ex cā. vt. l. di. p̄deret et. c. dñō
scō a. c. si quis dyacon? sic a ad e
lemosinā pauperi cōn̄ diuise actio
nō datur. a tñ diues ad dandam
eam tenetur iux̄ illud date elemosi
nam ac. sic et p̄rno? de gracia ad
mittitur representans vt xvi. q. ii
si quis ep̄oz a *q̄. de iure pa.* **Q**m̄. et
q̄. de p̄mis i quibusdam. et tñ iniu
ria fit ei si non admittat a si p̄nta
tus ab eo n̄ instituat ut ff. de aq̄
coti. a esti. l. i. *S. pl̄. a ff. q̄ satis da*
co. l. si v̄ro in fi. vel dicit p̄t q̄ per
postulacōem non subscriptam nec
presentatam nullum ius acquirat
postulato. a sic loquit̄ illa. postula
cōez. **S**i aut̄ fuit s̄scripta. a p̄nta
ta sec? vt in. c. bone in sc̄da bone.
ne alias illudatur sup̄iori vt i v̄b̄
si em̄. ideo acquirat hoc ius postula
to si postulacō facta fuerit canoni
ce in concordia a de digno. quia
et postulantes ante q̄ postulacō cō
probetur vel respuat a postulacōe
resilire non possunt ne al̄ illudat
sup̄iori vt dcm̄ est. **I**tem quia su

pior debet eam admittē q̄ si nō ad
 misit iniuria fit postulato. n̄ tamē
 talis q̄ tāta. vt ex ea agi possit. sic q̄
 als iniuriā facit iudicō q̄ reuēdissimē
 sinodi si quis semel iudicata ac rec
 te disposita reuoluē q̄ in pblico dis
 putare cōtēdit vt. **C**de ep̄a. au. l. iij. i
 p̄n non tamē talē q̄ tantā vt ex ea
 agi possit vt. **C**d app. l. i. i. maiōibz
Et nō q̄ postulato acq̄ritur h̄ ius
 qd̄ dcm̄ est. elcō ius petēdi cōfirma
 cōem vt. **q̄. de accu. sup. h̄ijs. p̄ntato**
 acquiruntur hoc ius vt si sol⁹ a vxo
 prōno nec variante fuit p̄ntatus.
 petē p̄t se iſtitui q̄ h̄is ad quē spec
 tat collo nō instituat. implorāe p̄t
 si: prioris officium vt dixi c̄ca p̄n.
 bui⁹. **q̄. ti. q̄. si prōn⁹ variet et aliū**
 rep̄ntet. q̄ ep̄us illū instituat. aget
 p̄mus q̄ ep̄m vt ei provideat vt si
 pi⁹ didū est **S**i vero instituat ali
 um a non prōno p̄ntatū. aget pri
 m⁹ q̄ institutū vt amoueat q̄ ipe
 instituat vt. **q̄. de sen. et re iud. Cū**
 bertoldus. noiato autē si solemnif
 noiēt per caplm̄ alic⁹ eccl̄e vacāt.
 peciūt p̄uideri a pp̄. eccl̄a nominat
 duos vel tres. et ponit in volūate
 ipe. vt preeligat vnū ex illis acq̄
 ritur hoc ius sicut puto vt pendēte
 noiacōe illa non possunt noiātes
 a noiacōe reſilire. ne al⁹ ipe videat
 tur illudi. sic in postulacōe nōui p
 dec. **q̄. e. ti. bone me. in p̄ma bone. et**
q̄. ius acquirat noiato ē ar. xvi. q̄.
vt c̄tra scōz ij. q̄. vi. f. diffinitua
 in uerſ noiacōes lxxxv. di. ar. d̄

florent **C**etū si nominatio non fit
 solempnis. sed canonica contra ul
 citra formā aliq̄ eligendi noiānt
 aliquos vel aliquē sic dicēdo talis
 esset bonus p̄latus vel talis. ex hac
 noiacōe nullū ius acquirunt vt. **q̄.**
ti. px. q̄. sicut in p̄n. Item noiato
 in scrutinio nullum ius acquiruntur
 an̄ publicacōem. **sec⁹ post vt. q̄. ti.**
px. publicato. In summa nōndum
 est q̄ aliq̄ p̄ noiacōez petitur dif
 spēciō vt cū postulatir irregular
 ris ex delicto ul⁹ ex defcū nataliū. or
 dinū. vel annoz. **I**tē cum postula
 tur altei eccl̄e alligat⁹ vt. **q̄. t. px.**
 in caus⁹ i. si. Aliq̄ petit linc dacio
 vt cū postulatir cleric⁹ alien⁹ vt
 in p̄n. bui⁹. **ti. nōui. P**cedū ē cā
 am vt sic scienter eligentes indig
 nū p̄uant ptāte eligēdi vt. **q̄. t. px.**
Cū maūdis. sic et postulātes vt. q̄.
e. c. i. q̄. ij. q̄. ti. prox. bone me. q̄. c.
scriptū. qd̄i telligo cū postulatir
 indignus vel irregular⁹ ex c̄mie. se
 cus si ex defcū q̄ sic intelligo finem
 huius dec̄ scriptum est.:

De electione q̄ elcā ptāte

Quā ē. s̄ d̄ postulacōe **S**z qz
 postulacō p̄ambula ē electōi
 nā ad h̄ fit postulacō vt s̄blato im
 pedim̄to postulatus q̄ ante meligi
 bil⁹ erat fiat abilis q̄ legitimus ad
 eligēdū. **pp̄tea p̄ rubricā de postu**
lacōe ponitur rubrica de electione

Videam⁹ igit quid sit elcā q̄
 b ij

pūt eligē. quis possit eligi. infra qd
tempus debeat eligi. que for electio
nis. ad que spectat electōis confir
matio. qd ius ex electōe pueniat.
An eligentes possunt ab electione
refilire. et que sit pena nō canonice
eligen tū **E**lectio est alic? psonē
ad dignitatē vocatio q̄nis al? ver
bum eligē ad multa se habeat. nā
dicitur quis elegi in postulād ut q̄.
e. ti. in causis et q̄. de renūc. post tūf
lacōnē. dicitur quis eligi i canoni
cum ut q̄. e. ti. cū ecclā vultana et q̄.
de p̄bē. dilecto. dicunt eligi arbitri
ut q̄. e. i. causis et q̄. de fo. spe. si q̄.
s. et q̄. de app. **C**ū sp̄alis. sed i hīs
ecclā et i similibz debet fieri electio
larato vocabulo sic et dicit poma
eligi i canistro. hic autē stricte sig
nificat verbum eligē ut supi? dic
tum ē **E**lectio spectat ad collegiū
clericōz ecclā si duo vel tres in col
legio fuerint ut q̄. e. ti. c. i. et q̄. de cō
fuetud. Cū dile? q̄. de causa poss. et
pprie Cum ecclā. lxij di. adrian?
et. c. nosce et q̄. ex hīs xvi. q. vlt. c.
vlt. **P**z si clerici nō sunt i ecclā ut
collegiū vel ut corpus sed ut singu
lares tūc supior prouidebit p se ul
pntate prono si ecclā prōnū habet
ut q̄. de iurē patro. pastoral. h̄ igit
est regulare ut ad collegiū cuiusli
bet ecclā spectet electō. licz plerūqz
ex cōfuetudine vel ex priuilegio ali
em vocetur ut q̄. e. c. Cumana. et q̄.
de cā. poss. et pprie Cū ecclā. s. t. pp
bone me. i. scda bone. s. de cōfue. Cū

dile? et q̄. de iure pa. nobis. vocat
aliqui religio si ex honestate non ex
debito ut xxij di. in uoie dñi. lxxix
di. c. i. vocatur pp̄lus non ad eligē
dum sed ad cōfendū ut lxij di. s.
ecclā et c. sequentibus. vocantur et
principes ut ab imp̄ssionibus defē
dant ut lxij di. s. p̄ncipibus **A**li
qñ tamen illi ad quos spectat elec
tio non pūt eligē exccōe impediē
te ut q̄. de app. cōstitut. qd itelligo
in exccōe maiori secus in minori ut
q̄. de cle. ex. mi. c. vlt. nec obstat
q̄. e. ti. illa. non em̄ affit defcū esse
in electōe ex eo qd int̄fuit canonic?
exccatus exccōe minori. sed positue
loq̄tur si quis ex eo fuissz defectus
cū reuera nullus fuissz defectus **E**t est
ratio quare exccati exccōe minori nō
impediant eligē. quia tūc a percep
cōe sacramentorū excludant ut q̄.
de excp. **A** nob. et q̄. de sen. ex. si. que
iij. q. iij. Engeltrudā. ab eligendo
autē et ab hīs que iurisdictionis
sunt non excluduntur ut q̄. de cle.
ex. c. ult. **P**z istab nōne p electōez
eligendū et cōtrahit̄ in̄m
sp̄uale sic ut q̄. de tūlla. prela. c. licz
et. c. inter corpalia q̄. e. ti. **C**um in
ter canonicos. in̄m ecclā sp̄uale
forcius est carnali ut in ead dec.
inter corpalia **P**z in̄m est magnū
sacramentum in xp̄o et ecclā ut q̄. de
byga. debitū **I**git̄ exccati minori
exccōne non sunt admittendi ad
electionē **A**d qd R̄no p electōez nō
pprie cōhibitur in̄m. sed iniiciatur.

vt dicit illa licet vel aliter in carnale est sacramentum quia in eo inveniuntur illa significata que notantur in deo debitu non in merito spirituali nam et in matrimonio carnali per bigamiam recedit a significatis quod in spirituali merito non inuenit aliter transferat de vniuersa ecclesia ad aliam bigamus censetur

Item eligere non possunt suspensi ut dicitur de consue. Cum dilectus de excep. aplice. nec mirum quod aliud in excommunicatione minori et aliud in suspensis quia suspensi non possunt beneficia consequi ut dicitur de eta. et qua. ord. p. fia. Cum bene me. nec ipsi aliter conferre valent ut dicitur de consue. pre. c. quia diuinitate. Suspensi contrahunt irregularitatem celebrando ut dicitur de cle. ex. aplice. secus in excommunicatione minori ut dicitur de cle. ex. si celebrat

Item eligere non possunt interditi de e. ti. cum inter. R. seniore. Item illi quibus interdicitur eligere absque superioris licentia ut dicitur de e. ti. c. vlt. Item illi qui in eadem uocatione in eligendo peccant scienter eligendo indignum ut dicitur de e. ti. Cum in cunctis et. c. innotuit in fine et. c. bone me. quod casu sunt ipso iure eligendi potestate privati et idem est si peccatur in postulando ut dicitur de e. t. scriptum

Item si peccatum est in forma et propter eligentes per suam priuati sunt potestate eligendi ut dicitur de e. quia propter diuisas

Eligi possunt qui de legitimo matrimonio sunt nati etiam in uita et scientia commendabilis demonstrat et qui tricesimum annum etatis exegerint ut dicitur de e. ti. Cum in cunctis. dum

modo non sit excommunicatus maiori vel minori excommunicatione ut dicitur de cle. ex. mis. c. Si celebrat. Item suspensus v. s. de consue. Cum dilectus. Item interditi et qui non seruant interdictum ut dicitur de postu. c. i. et dummodo canonibus non obstant ut in deo Cum in cunctis. S. sane

Item eligi debet tres menses ut dicitur de postu. l. di. postquam lxxij die obierit ulterius ei non debet vacare cathedralis vel regularis ecclesia ut dicitur de e. t. ne pro defectu. et in hoc tempore exequenda est condicio episcopaliu ecclesiarum et minorum in quibus per electores facienda est institutio nam secundum vetera iura episcopales ecclesie et maiores vacare non possunt ultra tres menses. minores ultra sex ut dicitur de eta. et qua. Eam tamen ut lite non est quam frequentius dicitur de cle. non refertur. Ex tunc Consecratio episcoporum et maiorum ultra alios tres menses differri non debet ut dicitur de e. di. quoniam et quod dicitur dari alios tres menses benigna interpretacione receptum est ut dicitur de e. t. temp. si infra tres menses non fuit facta electio iusto impedimento cessante ad proximum superiorem potestas deuoluitur prouidendi. ut in illa ne pro defectu. nec obstat illa dilectus de cona. s. pre. que dicit quod in episcopalis ecclesiis non ad proximum superiorem sed ad ipsum potestas deuoluitur nam illam tempore puto fore correctam. hoc tempus quod datur ad eligendum utile est quia non creditur impeditis ut patet per illam de e. ne pro defectu et simile

b iij

als de scel. p. b. vel. ec. n. va. Qm̄
et q̄. de sup. neg. pre. licet. lapsus ei
ip̄si? temporis non cessantibus of
ficere non p̄t. vt. C. d. moffi. testa. l.
coii. Item simile als d̄. r̄. sc̄p̄. Si
autem a. c. plerūqz. ij. q. vi. S. bidu
um ff. de diu. a. tē. p̄. sc̄p̄. l. i. ff. de re
dibi. l. cū. sex. a. ff. qn̄. ac. de pecu. est
anna. l. i. S. ann̄. Continuū aut̄ est
illud temp̄? qd̄ cōtinuo currit siue
quis possit expiri siue non. ut est vi
dē in acc̄. de dolo. ut. C. de dolo. l. vlt̄
similit̄ in reatoria. vt. C. de tempo.
minute. rel̄. l. vlt̄. Si vero infra ali
os tres menses non fuerit petita cō
sec̄tio. ep̄c. metropolitani sui iudi
cio cedat. qd̄ tempus similit̄ negli
gentibz. cedit. ut. c. di. Qm̄ q̄. de t̄. n̄.
la. prela. Int̄. coz. palia. Et qd̄ dixi
in ep̄is. resp̄. m̄. metropolitani. idem
puto. i. metropolitano. resp̄. m̄. suorū
si. pioz. **F**orme electiōis due sūt
per scrutiniū. a. cōpromissum. qd̄ ei
de. is. p̄. r̄. cō. e. dicit̄. n̄. est. forma. p̄. mo
est. excep̄tio. a. formis. vt. q̄. e. ti. qz
p̄. p̄. ter. di. uer. sas. sūt. a. qued̄. alia. c̄. ca.
formas. que. t̄. n̄. non. sunt. de. formis
vt. illa. p̄. n̄. t̄. b̄. o. i. b̄. o. qui. d̄. b̄. e. t̄. v̄. l̄. u. t̄.
et. possunt. c̄. m̄. o. d̄. e. i. n̄. t̄. e. s. s̄. e. v. b̄. i. e. r. g. o.
fit. contra. fo. i. s. e. l. e. c. t. i. o. est. ip̄. s. o. i. u. r. e.
nulla. vt. in. e. a. s. d̄. e. c̄. q. u. i. a. p̄. p̄. t̄. e. r. di. u.
sas. et. q̄. e. t. a. u. m. p̄. p̄. t̄. e. t. a. m. C. u. m̄.
et. c. cō. g. r. e. g. a. t. o. v. b̄. i. a. u. t. e. m. c. o. n. t. r. a.
ea. que. nō. sūt. de. formis. fit. t. u. r. e.
e. l. e. c. t. i. o. nō. est. ip̄. s. o. i. u. r. e. n. u. l. l. a. s. e. d. e. s. t.
a. n. n. u. l. l. a. n. d. a. p. e. r. e. x. c. e. p. t. i. o. e. m. v. t. q̄. e. t. i.
q. d̄. s. i. c. u. t. s̄. d. e. p. o. s. t. u. l. b. o. n. e. m. e. i. n.

secunda Et est ratio ne iurā illa que
dicunt electionem non esse ipso iu
re nullam sed annullandam p̄. p̄. t̄. e. r.
c̄. t. e. m. p. t. u. m. i. n. s̄. i. c̄. t. e. m. p. t. i. cō. s̄. e. n. c. i. a. n. t.
vt. dicunt iura p̄. e. a. l. l. e. t. o. l. l. a. n. t̄. ip̄. o.
v̄. e. r. b. o. qd̄. p. o. n. i. t̄. i. n. i. l. l. a. d̄. e. c̄. qz. p̄. p̄. t̄. e.
d. i. u. s. a. s. s. a. l. i. f. a. c. t. a. e. l. e. c. t. i. o. n̄. v. a. l. e. a. t.
q̄. e. Qd̄. nō. ē. i. n. t. e. n. c. i. o. i. s. d̄. i. m̄. i. p̄. e. v. e. l.
p̄. n̄. c. i. p. i. s. qz. v. n. o. v̄. e. r. b. o. t. o. l. l. a. t. m. u. l. t. a.
i. u. r. a. m. a. g. n. i. s. l. a. b. o. r. b. z. c. o. n. d. i. t. a. u. t. q̄. e. t. i.
e. c. c̄. i. a. v̄. r̄. a. C. d. e. m. o. f. f. i. t. e. s. t. a. l. f. i.
q̄. n̄. S. e. d. h̄. i. s. o. i. b̄. o. b. s. t. a. t. q̄. e. t. i. A. u. d. i. t̄.
u. b. i. u. i. d. e. t̄. qz. e. l. e. c. t. i. o. c. e. l. e. b. r̄. i. t. a.
a. l. i. q. u. i. b̄. c. o. n. t. e. m. p. t. i. s. f. i. t. n. u. l. l. a. i. p̄. o.
i. u. r. e. S. e. d. t. u. d. i. c. a. s. qd̄. nō. i. d. e. o. n. u. l. l.
l. a. e. s. t. p̄. p̄. t̄. e. r. c. o. n. t. e. m. p. t. u. m. S. e. d. qz.
i. n. i. m. p. e. t. u. c. e. l. e. b. r̄. i. t. a. e. s. t. a. p. o. s. t. a. p.
p. e. l. l. a. c. i. o. e. m. l. e. g. i. t. i. m. a. a. l. i. s. l. e. g. i. t. i. m. e. i. n.
t. e. r. i. e. d̄. a. S. c. r. u. t. i. n. i. u. m. f. i. e. r. i. d. e. b. e. t. p. e. r.
t. r. e. s. d. e. c. o. l. l. e. g. i. o. n̄. p. l. u. r. e. s. n. e. qz. p. a. u.
c. i. o. r. e. s. n. e. c. a. l. i. u. n. d. e. m. i. s. i. d. e. c. o. l. l. e. g. i. o. p. o. s.
s. u. n. t. a. u. t. e. m. c. a. n. o. n. i. c. i. v. i. c. e. s. c. o. m. i. t. t. e.
r. e. a. l. i. q. u. i. b. u. s. v. i. r. i. s. p̄. d. o. n. e. i. s. n. o. n. a. u.
r. o. q. u. o. t. e. t. a. n. s. i. n. t. d. e. c. o. l. l. e. g. i. o. a. n.
n. o. n. S. e. d. c. i. r. c. a. h. o. c. q. u. e. r. i. c. o. n. s. u. e.
u. i. t. q. u. i. d. s. i. p. l. u. r. e. s. v. e. l. p. a. u. c. i. o. r. e. s.
s. i. n. t. s. c. r. u. t. a. t. o. r. e. s. R̄. n̄. o. s. i. v̄. e. r. b. a. d̄. e. c̄.
o. b. s. e. r. u. a. r. e. v. e. l. i. m. u. s. nō. v. a. l. e. t. qz. a. g. i.
t. u. r. s. e. d. c̄. a. h. o. c. c. u. r. i. a. c. o. n. t. r. a. r. i. u. o. b. s̄.
u. a. t. I. t. e. m. q. u. i. d. s. i. c. l. e. r. i. c. i. v. n. i. d. e. c. o. l.
l. e. g. i. o. v. e. l. a. l. i. u. n. d. e. v. i. c. e. s. c. o. m. m. i. t. t. a. n. t.
e. t. i. l. l. e. p. u. i. d. e. a. t. e. c. c̄. e. v. i. d. u. a. t. e. R̄. n̄. o. s̄.
s. i. m. a. l. i. a. i. u. r. a. v. a. l. e. t. qd̄. a. c. t. u. m. e. s. t.
v. t. q̄. e. t. i. c. a. u. s. a. m. C. u. m. i. n. t. e. r. c. a. n. o.
n. i. c. o. s. q̄. d. e. r. e. n. u. c̄. p. o. s. t. t. r. a. n. s. l. a. c. i. o. n. e. z.
s. i. m. v̄. e. r. b. a. i. l. l. i. u. s. d̄. e. c̄. q. u. i. a. p̄. p̄. t̄. e. r. n̄.
v. a. l. e. t. q. u. e. d. i. c. i. t. a. l. i. q. u. i. b. u. s. v. i. r. i. s.

Item queritur quod si clerici vel canonici dissenciant circa formas maior ac sanior pars assenciat in viaz apendij. s. in viaz apmissi. pauci vero assenciant in viaz scrutiniij. tenet aucta et obsuat vt preualeat iudicio paucorum a hali ratione. viaz scrutiniij e via ordinaria p qua aulibz saluu est in que vult dirigere votu suu sec? in apmissio contigit p qd plerumqz puidetur de psona. de qua prius nec creditum est nec spatu q. e. ti. cu dile? fili? arch? morinen. cu inuit? nullus fit dandus eps vt lxi. di. nullus. Item ad copromissu nullus inuit? apellitur. ff. de arbi. l. sed et si. S. si quis iudex iii. q. vii. S. tria. in vbi quis vero iudex.

Sz quis placere debeat q curia suat tu d rigore iur? dnu suadetur. na lex illa loquitur in apromisso qd pena vallatur. ad qd graue eet aliquem inuitu artari. dec aut illa quia ppter n loquit? apromisso sed in omisso. sic em dicit vel saltem aliquibz vices suas dimittant vnde in ppne dicit? pcedi p viaz apmissi poa? debet dicit? p viam copmissi. ul? comissionis. a ideo no obstante lege illa. que non accedit dicit? posset q in hoc paucor? iudicio n preualeat sed succubat. hoc em generale est in cundis adibz ecclesie vt obtineat sma plurimor? vt q. de hijs. que. fi. a. ma parte ca. per totu. lxx. di. c. i. Sed videtur hodie labor i electionibz duplicat? olim

enim labor erat i eligendo prelatu hodie a in hoc a in scrutatoribz eligendis pmo cte labor e diminut? et via ad electiones satis apta. na fca publicaco? votoz et collacione secuta dūmodo nollent homies maligni certu e a expeditu qs sit eligendus. quia is in quem maior et sanior pars assenciat. Sed si partes assenciantu sint equales Et tunc edam eligendus e is qui dignior esse videtur nam pars illa q in scrutinio nominat digniore in meliori zelo assenciat. a ppta si no maior numero sanior tamen ee censetur quia zelus consideratur ex duobus. s. ex aucte eligendum et dignitate electi vt q. e. ti. ecclesia. S. si tam ex parte assenciantu q ex parte eorum in quos assencitur curtat oia qd raro contigit et io ad huc casu iura tria no dnt vt ff. de elec. a se. c. l. nam ad ea dicit? possz q in tali casu esset itez ad scrutiniu recurrend? a noua ordinaco? pcededu vt lxxix. di. si duo. vel debet superior totu scrutiniu pntari vt superior p gta ficaco? alt? m poptz ar q. de iur? pa. Cu at aduocat? ff. de reli. a hump. fu. l. vlt. Ad elec? at p scrutiniu b ordine puenit na qlibz itrogat? a scrutatoribz sigillati a secreto votu suu expotet i cta assencio psona. vot? g? oiz redactis i scpt? sca pbl? cacoe. a collaco? secuta. nu ad nu? zeli ad zelu amiti ad meritū vt q. e. t. i. genesi patebit q ps sit maior a

b iij

sanior. non respiciat pariter aliarum sed
respiciat capitulum totum ut in dec. e. Et
tunc maior pars dicit minori cum
maior et sanior pars in talem consuetudinem
at ipse est eligendus unde si placet
ipsum contra eligamus. si acquieverint
tunc is qui maiorem vocem habet in
capitulo surgens dicit ego pro toto
capitulo eligo talem et omnes accepta
bunt. Si autem non acquieverint tunc is qui
maiorem vocem habet inter illos qui
maiorem et saniozem partem consti
tuunt. dicit ego pro me et pro illis qui
meum consensuerunt eligo talem. et il
li dicunt placet nobis sic fit electio in
diversa aliter si quilibet singulariter dice
ret ego eligo talem. vel consuetudo in ta
lem iam tot esset electiones quot
essent electores ar. ff. de verbo obliga
l. Scire et l. quod dicit ff. de don. l. se
natus censuit. vel id quod fecerunt est in
scrutinio repeti videtur in eligendo. sed
forma scrutinii locum habet in ecclesiis
episcopalis et maioribus et in minoribus
puta in archiepiscopalis et in pres
posituris et in plebanatibus tales enim
ecclesie per mortem suorum prelatorum vi
duantur. secus si agatur de ac
diacono archiepiscopo vel presposito ma
ioris ecclesie. quia per mortem talium
ecclesie non viduantur quodiam episcopi sponsi
earum vivunt unde in electionibus illarum
personarum locum non habet forma con
suetudinis sicut dictum est. Sed quod dixi in pres
posituris et alijs personarum qui non
constituunt in cathedralibus ecclesiis locum
habere forma consuetudinis verum est sed

non in omnibus. Quid enim si ali
qua ex talibus ecclesiis modicum
collegium habeat puta trium vel
quatuor forma scrutinii non poterat ob
servari et ideo procedatur secundum morem an
tiquum et ita intelligo. ff. de ti. c. i. Sed
nunquam scrutatores dicunt vota sua
in scrutinio et consuetudo sic nam in constitu
tione consuetudinis dicitur is eligatur in quem
omnes ac si nunquam accederet si scruta
tores in aliquem non consentirent duo
aut tunc scrutabuntur. Ad electionem
vocandi sunt omnes qui debent volunt
et possunt omnimode interesse et qui in
provincia eadem consistunt ut in dec. quia
propter et ff. de ti. coram. vocabuntur aut per
litteras vel per nuntium illi vero qui ma
nent in civitate vocabuntur per camp
anum. ut ff. de ti. in causis. provinciam
autem non intelligas tale et tantam ut
dicit canon vi. q. iii. scitote nam nul
te provincie diffuse sunt et mora in elec
tionibus periculosa est ut ff. de ti. Cum
inter et ff. de ti. ne. pro defunctis. hic ego
intelligo provinciam illam que pro se pro
vincia appellatur ut lombardiam tus
ciam capamiam inspecta magis nuncupa
tione vulgari que iure inter provinciam sic
de dietis dicitur ut no. s. de resp.
non nulli. Et est sciendum quod pro
consensus adhibitos in scrutinio
mox fieri debet publicatio in con
muni et post publicationem et
collationem electio ut in consuetudine quia
propter et ff. de ti. Cum post. ve
rumptum non de quod differendi causa
sunt. more anumerat ut ff. de usu. l. sci

endū **I**tem nō debemus precipita
re scilicet nā p̄mo tempore indige
mus vt aliquid maturus agam?
vt l. di. ponderet vñ mox intelligo
fieri si nō diuertat ad alios act? vt
ff. ad. l. iul. de ad. ul. l. qd̄ ait ff. de
testa. l. heredes palā i si ff. ad. t. cul
se. 2. l. ii. §. festim ita tamē vt nec
moratoria cūctacōe. nec precipiti
festiacōe. tā publicacō q̄ collacō
et electio fiāt. vt ff. de admis. tu. l.
tutor qui reptorū. §. i. i. ff. ad. le
fal. l. i. §. nō solū **Q**uid ḡ si post pb
licacōne cū appeat plures in scru
tinio noiatos. et discordie ianua
fit apta. diūtant aliq̄ ad angulum
eccē cū aliq̄bo sferentes a q̄rentes
quō ad elcōnem vniformiter a cō
cordit veniat. vel illi de parte ma
iori moneāt illos qui sūt de parte
miori vt a sua noiacōne desistāt. et
illū eligāt i quē maior a samoz ps
capli consentit. vt forte missa cele
bret ad honozē spūllā vt pax a cō
cordia inspiretur nūquid ex hoc vi
ciosa erit electio **P**ed absit vt vir
tutes in uicia diūramus vt xi. q. iij
re q̄ dicitur **S**icut nec econūso vi
cia nō sūt conūtenda i vtutes vt xl.
di. sepe a iō circa hoc lex caute p̄ce
dit que dicit. tūc uiciam id qd̄ i cō
textu fieri debet cū act? strari? int̄
cedit vt. ff. de duobz reis. l. duos.
§. vlt vt cū actū d̄rū intelligam?
oēm actū inptinētem **E**t nōb q̄
cā electionē sūmi pontificis nō ha
bet hec forma locū de qua superius

dictum est sed illa que habetur q̄
e. licet. is ei ab vniuersali eccia ro
manus pontifex habeat qui a dua
bus partibz cardinalium electus
fuerit et receptus vt ibi dicit duas
partes quidā intelligūt cōputato
elcō vt q̄. e. ti. Cum in iure **A**lij at
asserunt q̄ illud tm̄ in cōpromisso
obtiat **I**n scrutinio due partes
esse debent eligentes vt dicit illa
licet non cōputato elcō **P**ed certe
etiam idem videtur i elcōe decurio
num vt ff. de decre ab. d. fa. l. iii. ff
q̄ cuiusqz vni. l. nulli et. ff. de decu
l. noiacōes. **P**z si vē ispicias illas
leges. nō debes dicē q̄ due ptes eli
gere debeāt decurionē sed adesse.
corruptū **C**ardiales quādo volunt
renunciāt illi cōstitucōni et agūt
vt preualeat electio que a pluribz
fuerit celebrata **I**tem sciendum ē
q̄ electiones epōrum maxime in ec
clesiis cathedralibz sunt celebra
de si fieri potest vt q̄. e. q̄ sicut a. c.
cum terra. ar. q̄. de appel qua fron
te. alioquin nebū extra ecciam ūno
extra ciuitatē fieri pūt vt xxij. di.
i noie dñi et lxij. di. **Q**nto **I**tem
sciendum est q̄ scda electōe facta
p̄ma nō cassata. non valet scz vt cū
dubium sit de effcū prioris vt q̄. e.
ti. considerauimus et c. auditis **C**e
terum si sit liquidum et euidenter
appens primam ipso iure nullam
vtpote de manifeste ineligibili vt
q̄. e. ti. vñbile et. c. **C**ū wiconiē
Item cum a suspenso et de sus

penfis ab exccatis vel de exccato elec
tio celebrat vt. s. de ofuetu. Cum
dilecti. ff. de app. constitut. tunc pma
non prestat impedimentu scde et
hec locu habent cu due elcoes fut
non stantue nec in scursu sed vna
pri⁹ et ex. in fuallo alia. **C**etm si fi
ant qm in contextu vel cōcursu vna
post aliam tunc non habet locu hec
excepco ex pma s scdam. qz scda
celebrata est pma non cassata. **P**z
habet locu cōsideratio operacionis
numeri ad numeru a auctatis ad
aucte a zeli ad zelum ut illa q hns
collatis inuēta fuerit a maiore pte
capli celebrata altei preferat vt ff.
e. ti. dudū a m. c. igenesi. **I**te sciēd
est q electores ab electione resilire
non pūt electo cōsenciente vel cōsen
tire volente vt ff. e. t. Cum inf cano
nicos. **P**ic a al's hēde deliberāte a
inuētarium cōsēbente nulla erit
lmā creditoribz vel legatarijs seu
fideicommissarijs eū inqetare vel ad
iudiciū vocare vel res hereditarias
vndicare vt. e. de iurē deli. l. vltima
s. donec. **I**tem cū a diuersis parti
bus elcō celebratur aliqui numeru
vni⁹ partis preferat aucte alteri⁹
partis. aliqui auctoritas numero
vt ff. e. ti. dudū ff. de pac. l. maiore
Equi bo. ce. pos. l. vlt. **A**liqui excel
sus numeri ex vna pte cū auctoita
te ptis alteri⁹ peminēte cōpat vt
xix. di. in canonicis i q dicēdū ē q si
multū excedat preferat auctoitati
vt m. c. dudū et ff. de ap. constitutis.

si aut modicu excedat succūbit nu
merus a preferatur auctas vt ff. de
testi. i nra pncā. **I**n quot at nūme
rus excedē debeat ut preferat ul ut
succūmbat vel vt equipet aucta. n
inuenio definiatum in iure. a ideo
relinquo arbitrio iudicatis vt ff.
de iure deli. l. i. ff. de testibz. scio qm
tum. **I**tem nōnd est q in electiōi
bus cū qntur. **A**n digna sit psona
que eligitur. **A**n indigna. tempus
elecōis inspiciatur. vt ff. e. dudū in
pma a ff. de eta. a quali ord. Cum
bone. a ff. de cle. ex mi. postulasti.
nec obstat ff. e. Audiat vbi inspecto
posteriori tempore electio qualescit
nam illud locum habet cū elcōi hoc
solum deest. s. cōsensu vel cōceptus
aliquoz. quo casu illorū accedente
cōsensu non inspecto tempore elcōis
sed cōsensu postmodū accedens elec
tio manet valida. sblata excepcoe
de contemptu ut s. de postul. bone
me. in secunda ff. e. ti. q sic s. si aut
Hec queritur quid si absentes q
vocari debuerunt vocati non ven
iant. nūquid expectandi sunt donec
veniant si vocati respōderint se vē
tuos. videtur q expectari debent
vsqz ppe finem trium mēnū ar ff. d
offi. dele. cōsuluit. **E**de iud. l. ppetā
dum n. q. vi in autē. appellatore ff.
de app. oblate. ff. de verbo ob. ifu
lam. **H**ec certe cum mora in electi
ombus sit dampnosa vt ff. e. ti.
Cum inter vniuersas ff. vt lite
non. cont. qm si equenter. durum

est canonicos sic artari vt in p̄all
 dec̄ cōsuluit ff. si quis cauē. l. ij. in fi.
 vñ puto q̄ si vocati nō veniant in
 fra cōpetentem tūm eis a vocantibz
 p̄finitū vltē? expectādi n̄ sūt.
 q̄. e. ti. Cum inter a. c. Cum nobis
 olim fcā elcōe fieri d̄z decretū cō
 nēs formam seriē a processum elec
 tioms. noia eligentiū a electi et s̄b
 sc̄p̄cōes eligēcū singulares a debz
 hoc cōscribi manu publica vel pri
 uata que suffiat p̄t̄ s̄b sc̄p̄cōes vt
 C. qui. po. in pig. ba. l. sc̄pturas ul
 sigillo. ul sigill̄ auctētici sigillatū.
 vt q̄. de fide instr. si autētici sc̄ptu
 ram. hoc autē decretū a si fieri debe
 at vt q̄. e. ti. c. innotuit lxi. di. ep̄s
 non tū est de s̄ba ut xxx. q. v. n̄ates
 C. de proba. l. Cum res **I**tem post
 electōez a ante cōfirmacionē si cōmē
 obiciatur electo i modū excepōis
 n̄ ē ncēm opponētē ad exordiarā
 penā astigi ut q̄. de accu. sup. h̄is.
 sec̄? si post. **E**t est ratio quia an̄ cō
 firmacōez sp̄uale iugū ē ic̄uatu
 nō tū est ratum ut q̄. de t̄n̄sla. licet.
 nam ante cōfirmacōem non habet
 elec̄? iurisdicōez. postea sic. vt q̄. e.
 ti. nosti a. c. t̄n̄s̄misse **I**tem an̄ cō
 firmacōem metropolitā sui iudicō
 cedit s̄m quosdā vt q̄. de t̄n̄sla. p̄
 it̄ corporalia. postea sec̄? et si cōmē
 obiectum ante cōfirmacōez p̄ba
 tum fuit repellitur elec̄? ab optinen
 do. si p̄ cōfirmacōez et ante conse
 cracionem a si elec̄? cōfirmatus repel
 latur ab optento. i. ab electione a

admiñtracōe ac alijs q̄ per cōfirma
 tionem quesuit. a ab obtinēdo. i.
 a cōsecracione. tamen beneficia pri
 habita non amittit vt q̄. de accu.
 et inquis. super h̄is. et ob hoc an
 te cōsecracionem vel ante tempus
 de consecrandis ep̄is non conferū
 tur vt q̄. e. t. Cū in cunctis **C**ō
 firmacio prelati q̄. ep̄atu; ad ep̄m
 spectat vt xv. q. vlt. nullus. nisi
 aliq̄s inueniatur exemptus vt. q̄.
 de cōsuetu. Cū venerabilis. **E**p̄oz
 cōfir̄cio spectat ad metropol̄ ut q̄. e.
 ti. Cum int̄ canonicos q̄. de t̄n̄sla.
 prela. int̄ corporalia. lxxij. di. c. i. et
 vlt. nisi aliqui subsint immediate
 romane ecclē vt q̄. e. ti. nich̄ in fi.
 Archiep̄iscoporum ad p̄mates ul
 priarchas q̄. i. b. et i. q̄busdā alijs
 parē morem a similia priuilegia
 h̄nt cum rōna ecclesie aut lxx. di.
 mos atiqu? a. c. qm̄ q̄. de p̄uul. An
 tiqua. in aut̄ de ecclēst. ti. in p̄n̄
 priarchaz ad ip̄m. ut q̄. e. t. sc̄ptū
 ipe at cōsecracio ad ep̄m hostien̄ q̄
 in hoc vicē metropolitani optinet
Et ē sciēdū q̄ is ad quē spectat cō
 firmacio. spectat et electōis a electi
 examiacō. ita ei cōfirmari debz elec̄?
 si nichil ē q̄ ipsum imp̄diat q̄. e. ti.
 post q̄. **A**libi dicit̄ si n̄ inueniat̄ i eo
 q̄ mepratio cōtinet̄ ut vij. q. i. q̄lit.
 vñ triplex ē scrutimū. vnū q̄d h̄et
 an̄ elcōez de q̄ s̄ dictū ē. **A**liud q̄d
 habet an̄ cōfir̄cōem vt q̄. e. ti. vñ
 bilē. **T**ercū q̄d habet an̄ ordiacōez
 vt xxij. di. ma? xxvij. di. de firacu

ane-xxiij-di-q̄ ep̄c et-xxiij-di-q̄n
ep̄s **P**er confirmacōem acqui-
rit electus ea-que ad admīstracio-
nē et iurisdictōez ptinent vt q̄-e-ti-
nosci-et-c-tūsmisse **P**aluo eo qd̄
dicatur de prelatiſ valde remotis
et vltra ytaliam cōstitutis-qui ſi in
cordia eligantur-et fuerint rōne
eccē ſubiecti in mediate- poſſūt in
ſpūalib⁹ et temporalib⁹ miſtrare-
vt tñ de r̄bo eccleſiaſticis mel⁹ peni-
t⁹ alienēt vt q̄-e-ti-mel⁹ et-c-q̄ ſic
Ped quēnt An rem eccē in iu-
diciū deducē poſſit **E**t videt q̄ nō
qz in iudicio q̄i ſtrabit vt ff-de pe-
cul-l-licet-**S** idem ſcribit-**E**t abſur-
dum eſt ei cui aliēcio interdicitur
pmitti accōes exēcere vt ff-de iure
deli-l-**A**it pretor-**P** lex illa loq̄t
in pupillo deliberante cui neutrū
pmittit nec aliēre nec accōes exē-
re nec i aliq̄ diminūe res hereditari-
as ſine pmiſſu pretoris-ſec⁹ i elec-
to cōfirmato cui generaliter cōcedit
admīſtracō ſpūaliū et temporalium
rez qui p̄t in iudicio agere et defē-
dere **I**tē acq̄rit per confirmacōez
qz ſi metu calūpnie nō pōt crimē
oppoſi cōfirmato vt q̄-de accu-
Sup hijs **A**b elcōe autem elcō-
res reſilire non pūt ſicut nec poſtu-
lantes a poſtulacōe p̄ntata vt-**ſ**-
de poſtu-bone me in ſc̄da i v- ſi ei
nam elcōe habet ius petēdi cōfirma-
cōez-**p**mo pblicato ſcrutimio vari-
are nequeunt elcōres-ſed ad eligē-
dum cogendi ſunt p ſupiorē vt q̄-

e-ti publicato- et ar-ad idem q̄. de
iurē pa-nullus ix-q-iiij-nūc vero viij
q-iiij-artald⁹ - ſed hoc itelligo cū
om̄s in vnū cōſentiunt ſc̄ cū vota ca-
pli diuidunt et cōſentiunt in diuſos
adhuc dico q̄ illi q̄ ſūt ex pte ma-
iori et ſamori reſilire nō poſſūt **A**lii
q̄ ſunt ex parte altēa poſſunt p̄mo
debēt-nā is eligēdus eſt i quē ma-
ior ac-uerūptamē tūc nō intelligūt
variare ſc̄ ei ſc̄iūt iurē aucte ut ff-d
collac-bono-l-n nūq̄ ff-d moſſi-tes-
ta-l-pom-pom⁹ **S** nec ipubex ff-qz
lega-l-i **S** qz at-ul intellige hāc de-
cre-pblicato-q̄ illi q̄ i ſcrutimio cōſe-
ſerūt nō poſſūt variare et a ſuis cōſen-
ſibus reſilire poſt ſcrutimū publica-
tum atē collacōem et electōez quia
ſc̄d⁹ cōſeſus i ſcrutimio adhibitos
in ſc̄ptis redactos et publicatos ſa-
cōda ē collacio et electio-nulli⁹ nar-
racōne admiſſa-**P** ſc̄a publica-
cōe ac collacōe cum iā appaet qui⁹
ſit eligendus-is-ſ-in quem maior
et ſamor pars capli cōſenſit-illi q̄
ſunt de miōri parte reſilire poſſunt
et variare-et abſerere illis qui ſunt
in parte maiori vna cum illis eli-
gere vt no-ſ-e-ſ-ad electōez autē
p ſcrutimium hoc ordine venitur
Pz quid ſi publicato ſcrutimio
appaet q̄ maior pars decepta
eſt eo q̄ conſenſit ignorāter in ho-
minem mi⁹ dignum-nūquid illi q̄
ſunt i parte maiori cum de iure ſuo
diffidant poſſunt a ſuis conſenſibus
reſilire-videtur q̄ ſic vt-**ſ**-de poſtu

bone me in scda. **H**3 tñ secus est
nam in hoc casu puto minorem par
tem saniorum esse. et ideo illum eli
gendum qui fuit a parte minorum in
scrutinio nominat? **H**3 qd si omnes
in vno in scrutinio consensuerunt a pub
licacione facta illum oio iceptum iue
niant puto ad nouum scrutinium posse
redire. **S**ed si iam electio sit facta ul
postulacio pntata fuit superiori sec?
vt in predicta dec. bone me et q. de
elec. bone a. c. innotuit. nec turberet
ex eo qd dicitur in decre. publicato
q. consensuerunt in scrutinio cogendi fuit
p. superiorem eligere. nam h. intelligo
si p. donec sit is in quem consensus
est vt q. e. causam ff. de mu. a. lo. l.
vt gradatim in fine p. mi. rñ. **H**3
hoc totum sine captione intelligas.
cu. viciu. qd detegit est in apto. tunc
ei penite licet ut ff. de inuoga. acc.
l. de etate s. celsus. nam q. optauit
acetu. p. vno. pot. itez optare vnu.
ut ff. de op. leg. l. n. ar. ff. de pigno.
acc. l. eleganter s. qui reprobos. a. q.
iurat alit. q. ei defertur iteru. iurare
debet vt ff. iure iure. l. qui p. saltu. a. q.
male p. nunciat itim iudicat vt. C. de
acc. l. n. ff. de arbi. l. qd. tñ. i. o. Rñ.
et ar. q. de accusa. qualif. **H**3 i. h. s.
q. ia. eligent ul. postulauerunt a. postu
lacione superiori pntauerunt aliud ob
seruat ut superi. dcm est a merito.
videntur em. officio eoz fundi. hñ
vel male vt q. de offi. del. in lris ff.
de re. iud. l. iudex a. l. qd. iussit. **E**t
no. q. si de aliq. facta fuit postulacio

et non admissa. itim in eccia eade et
ead. ordinatione postulari no. debz
vt s. de postu. gratu. **E**t idem dico
cu. alicui. electio cassata fuit vicio
electionis vt q. e. ti. considerauim? s. m.
vna. laiam illi? dec. preter ista. or
dinatione que facienda est in vaca
cōe illa. nam in alia vacacione pt. idē
in ead. eccia itim eligi. vt q. e. sup.
eo. vbi aut. vicio plone reprobata
electio nec in vacacione illa nec in
illa nec in alia eccia eligi pt. **H**3
obicitur cu. elecōes consueuerunt cas
sari p. mod. excepōis ut q. d. accu.
sup. hñs. miz. est quo excepō tan
tam efficaciam habeat con. id. qd. le
gitur q. de ordi. cogn. Cum dile?
q. d. excep. demq. s. vlt. ff. de hñs. q.
no. infa. l. lucius. **A**d qd. Rñ. in
nullo vacillare debet opinio p. mo
uedi. vt xxxij. di. lap. ei. autē. cō
dicio. e. p. modu. excepōis cassata
fuit electio grauata videf. sicut illi
us qui p. excepōem repellitur a tes
timonio. vt q. d. testibz. test. in omni
et iō. hñ. p. mo. et in illa eccia
in q. vicio persone rep. b. a. fuit e.
electio a. i. alia ipedit. nā. infamia. fa
onerat aliq. ap. bonos a. graues
ut ff. de obse. q. l. honori. a. dignita
te repellit ut. C. de digni. l. n. **H**3 cu.
alic. electio cassat. vicio elecōis. tunc
q. viciu. ē. in materia n. i. putat. elecō
ut ff. ad le. acq. l. si. fu. s. si. cali
cē. ff. loca. a. aduc. l. **I**te. q. n. s. si. gē
ma. vno. cassatu. n. comitat. infamia
vt ff. de re. mili. l. qui. cu. vno. s. no.

ois et. *S. ex auctorizatus. ff. de hys*
q̄ no. in fa. l. ij. Signominie. ¶ Nūc
videndū ē de pena male eligēti. Et
est sciendum q̄ si scient eligant
indignū ab ecclesiasticis bñficijs
triennio sūt suspensi a p̄uati tūc. i.
ea vacacōe vel tūc id est p̄ma vice
vel elcōe que occurrit faciēda p̄tate
eligendi vt *q̄. e. ti.* Cum in cūctis.
ita vt si om̄s delinq̄rnt tñsferatur
p̄tās eligendi ad sup̄iorem vt *q̄. e.*
ti. bone me. a. c. innotuit. Si aut̄
n̄ om̄s delinq̄rnt sed aliq̄ de caplo.
tūc p̄tās deuoluit ad alios q̄ nō de
liq̄unt vt *q̄. e. ti.* Cum vincōn. a
si illi ad quos deuoluit eligant et
eodem mō delinq̄rnt vt p̄mi. p̄tās
redit ad p̄mos non ad sup̄iorem.
fic intelligere voluerūt quid̄ dēc̄ il
lam. Cum vincōn. dicentes. tūc de
mū deuolui ad sup̄iorem ius eligē
di vel p̄uidendi cū os parit. i. siml̄
delinq̄rnt colligentes hoc ex illo
uelo qd̄ ponit̄ in dēc̄ bone. me. ma
guntin. i. fi. vbi dicit̄ si elcōres pa
ri. vt deliq̄ssent ad nos deuoluta fu
isset ordiatio eccl̄e maguntin. Sz
ego aliter intelligo dēc̄ illā. Cum
vincōn sicut eam glosauit a qd̄ dicit̄
tur in dēc̄ bone. me. p̄t̄ non intel
ligo concursū in tempore delinq̄n
cium sed delicti similitudinem. vt
sit sensus si p̄mi elcōres delinq̄rnt
et sc̄i delinq̄rnt p̄tate delicti non
temporis. deuoluta ē ordiatio. ac̄
Absurdū enim esset dicere q̄ nun
q̄ ius eligendi a caplo exeat nisi

canonica diuina delinq̄rnt. a qd̄ vi
cium delinq̄ntum q̄i purget̄ ex de
licto alioz vt ad p̄mos ius redeat
eligēdi illi tamē ad h̄ rñdebāt q̄
iste regressus a carul. locū habet
usq̄ ad tres mēses q̄ dāt̄ ad eligē
dum vt l. di. postqm̄ lxxij. di. obeū
tibus a qd̄ dixi deuolui ius p̄uidēdi
ad sup̄iorem canonicis eligētibz sciē
ter indignū. locū habz cū canonicā
eligūt s̄ formas. hoc saluo q̄ in p̄o
casu delinq̄ntes p̄uati sūt ipso iurē.
in sc̄do p̄uadi p̄ sm̄am. vt patz h̄
diā. ex illis dēc̄ vt *q̄. e. ti.* Cū in cūc
tis. a. c. qz p̄t̄ diuinas. Et nō q̄ cū
in p̄o casu eligētes sint a bñficijs
suis p̄ triennū suspēsi. durante sus
pensiōe alia bñficia acq̄rē n̄ p̄nt ut
q̄. e. t. p̄ in q̄ficōem. q̄. de eta. a qua.
Cū bone. Et ē sciēd̄ q̄ ab elcō cō
fir mato a d̄sc̄cto exigit̄ sac̄m̄tū fi
delitatis. vt *q̄. e. t.* significasti s̄m̄ for
mam quā habes. q̄. d̄ iurē iurē ego. a
idē si metropolitan. fuerit cōcedit̄
pallū ad vsū a nomē vt. s̄. de. pos
tul. bone me in fi. in sc̄da. in q̄ ple
nitudo p̄t̄ifical̄ officij d̄ferē vt *q̄.*
de vsu pallij nisi. s̄. in q̄nq̄ in voca
cōe cālij. Crismat̄ d̄sec̄tione. dedi
cacōe basilicaz. ordiatio clerico
rū. a ep̄oz d̄sec̄tione vt *q̄. e. ti.* q̄ si
cut. *S. pretera.*

¶ De translatōe prelatorum

Dicū ē. s̄. de q̄busd̄ modis p̄
q̄s p̄uidet̄ eccl̄is d̄ p̄lat̄ Sz
qz plinq̄ p̄uidet̄ tñsferēdo p̄latos

de ecclesijs ad ecclesias **I**dem sub
 titur hic rubrica d' translatio vel aliter
 continuab. dcm est. s. d' postula. sed
 qz plerūqz postulatur p'lati. alijs
 ecclesijs alligati. vt. s. de postula.
 bone me in p'ma a scda a. c. si vna
 nimit. quos tñsferri optz iō hic d'
 tñslla. ē dat' **V**ideamus igit' qd
 fit tñsllacio. qui possunt tñsferri ad
 que ptinet potestas tñsllendi. et q'
 fit cā tñsllendi **T**ñsllacio est d'
 sede ad sedem amutacio. vnde q' h'
 appellatur tñsllacio alibi appellat'
 mutacio vt vii. q. i. mutaciones
Potest tñsferri aliquis de minori
 ad maiore eccā. qui em' prouehit'
 de minori ad mai' p'uehit' xiiij di.
 legimus in fi. ff. de mune et ho. l. ut
 gradatum. a maxime optinet cum
 agitur de tñsllacōe epōrū. cū emm
 epī tñsferri non possunt de sedibus
 ad sedes nisi per dispensacionem
 vt no. s. de postu. facilius dispensa
 tur vt de minori quis tñseat ad ma
 iore q' de pari ad parē vel de maiori
 ad minorem ut q. e. t. c. i. a. c. licet.
 Est igit' hoc s'm ordinem vt hñs
 miorem dignitatē tñsferat' ad ma
 iorem vt q. e. c. i. vii. q. i. mutaciones
Pertinet autē tñsllacio epōz ad
 ipm solū ut q. e. t. c. i. vii. q. i. muta
 cōes et q. e. t. int' corporalia. aliorū
 at' prelatorū inferiorū ab epīs tñs
 llacōes fieri debent auct' epōz vt
 vii. q. i. epus de loco. n' p'lat' is qui
 tñsllendus est subit ro. ec. imme
 diate ut s. de s'ue. Cum venerabil'

Item requiritur cōsensus cap'lorū
 seu clericorū a quibus fuit aliq' tñsllēn
 di ē ei quod aliēacio a iō cōsensus cle
 ricorū est requirendus ut x. q. ii. i. auē
 b' ius porrem xii. q. ii. sine excepōe
 x. q. ii. c. vlt. nā maior ē aliēacio p'
 sonaz q' rez. qz p'one p'chozē
 fuit reb' vt xii. q. i. p'apim' a pri'
 quēda ē p'sona q' iux' ratio ut ff.
 d' iue codial. l. quid' referūt a hoim
 g'ca res natura opauit vt insti. de
 re. di. s. in peudum. a qd' dico req'
 rendū cōsensū clericorū locū habz
 in hñs prelati qui subsunt epīs i
 mediate ar. lxxi. di. clericos q. de
 renūc admonet sed si alijs prelat'
 medijs subsint vt abbatib' seu p'
 possit eoz ecā cōsensus ē req'rend'.
 vt lviii. di. c. i. a. n. ix. q. iii. cōsensus
 liii. di. c. i. sed si ad aliū epātū cle
 ric' vocat' fit tūc siue habeat me
 diū prelatū siue nō. consensus epī
 est requirend' vt lxxi. di. p' totum
 lxxxv di. floretū **S**ed quid si
 prelati aliquis vocat' ad digni
 tatē maiore nolit tñsllire. dixerūt q'
 dam cogi non posse quia nemo co
 gitur crescere inuit' vt lxxiii di.
 gesta. sed si ex cā utilitatis vel necē
 tatis p'atur tñsllacio puto fore co
 gēd' ar. vii. q. i. omis q' gemebat.
 nec obstat q' dixiq' nemo crescere
 inuit' appellitur qz multa bona cōfe
 rūt inuit' ut xliii di. aq' en ēdat vñā
 inuit' aliq's liberat' vt ff. de nego.
 gestis. l. solutio ff. d' solu. l. solucōz
 ar. ad idē ff. de libe. cā. l. i. a. ij ff. de

app. l. nō tū. ff. qū appa. fit. l. iij. §.
vlt. **T**ransferre autē epōs a supio
resoluius ipse est vt dcm̄ est nā b̄
et quedam alia soli pape conpe
tunt que hīs verbis notātur
| Restituit ip. sol? depōit a ipē **D**i
uidit ac vmt eximit atq; probat
Articulos soluit sinodq; facit gen̄
lē **T**ransfert a mutat n̄ puocat ullo?
ab illo vt h̄ singula pbantur per
iura ij. q. vi. deo ij. q. vi. q̄nis a. c.
duduū xvi. q. i. f. apim? v. i. q. i. a tē
pōis xvi. q. i. frat n̄ xvij. di. regula
xiiij. q. i. quociēs xvij. di. c. i. ij. a ij.
vij. q. i. temporis q̄litas. c. mutacō
nes ix. q. iij. Cūcta **T**ranslacōnum
cause due sunt vtilitas. et necitas
vt vij. q. i. Ois qui gemebat a. c.
epūs de loco. qui enim ex alia ista
rū cāz t̄. ff. fertur non t̄. sit sed t̄. sil
fertur vt vij. q. i. mutacōes. nō mu
tat h̄ mutat ut vij. q. i. scias **T**re?
autem sunt cause t̄. situs. leuitatis
apud itatis. et humilitat. Cum q̄?
vtilitatis cā t̄. silfert oio eximit a
liberatur a prima vt s̄. de. postula
tione me. in scda in fi. a meli cōe
l̄eat cū p̄ori vt. xxi. q. ii. Si q̄s iā
t̄. silat? qd̄ itelligo cū t̄. silat? ē cū
effaū ita vt possessiōez illi? hāt ad
qui t̄. silfert ut. s̄. ti. px. Cū iā d̄. is
Alioqui sec? vt xciij. di. si quis ep?
ordinat? et. c. si quis epūs et. c. si
qui episcopi. sic a ex eo tempore in
cipit quis posse testari iure milita
ri cum in num̄ militū est receptus
non cum electus est in t̄. rone vt ff.

de milita. testa. l. Ex eo tēpore. vel
qd̄ verus puto cum epūs absolui
tur a vinculo quo priori ecclesie te
nebatur data sibi l̄. nia ad altam
transeundi antequam ad secundā
transeat. vel si non admittatur a
secunda adhuc dico meli cōe habe
at cum priori a qua exēpt? est. est
tamen epūs nullum possidens epā
tum vt. ff. de lo. pos. ex tes. mili. l.
vna in fi. verumpt̄n̄ q̄uis possessio
nem ecclesie non habeat ad quam
trā. fertur. dominium tamen ul' iud?
in ea quehuit vt. ff. de acq. posses
l. cum heredes **C**um causa necessi
tatis quis transfertur. idem est qd̄
s̄. aliq̄n̄ enim ex causa necessitatis
fit t̄. silacō ut cū prelat? i sua ecclia
p̄. seucōez patitur a hostilitatē **S**;
et tūc dicit p̄t cā vtilitat t̄. silferri cū
in sua ecclia infructuos? existat et
ob h̄ iste due cāe plerūq; dū. gūē
vt vij. q. i. scias. s̄. ti. px. in causis
Si vero necessitat cā n̄ t̄. silferatur h̄
t̄. silseat tūc cessatē necitate q̄i iue p?
liminij redit ad suā eccliaz ut vij. q.
i. pastoralis **T**̄. silsit quis de ecclia
ad eccliaz cā leuitat in q̄ casu dixit
bugulin? q̄ si altei ecclie adherat
s̄. n̄ monicōe pōt p̄. uari p̄. ma n̄ p̄. ma
volueit cū r̄. p̄tē si at adherent alti
Aut habet eccliaz p̄. derelicto **A**ut
n̄. **S**i habet puta d̄. bit in n̄. fit mi
les. tūc sine monicōe p̄. uatur. a idē
dixit in aliis casibz ut cū q̄s defuit
ab ecclia p̄. tres septimās ul' duos
menses s̄. n̄ iusta cā et alq; l̄. nia sui

epi i studio ul' pugnacoe In hñs
oibus dixit posse puam sine mom
coe quasi in hñs oibus ecclā p de
relieto habeatur. honestū tñ esse di
cebat vt admoeatur vt vii. q. i. si
quis in cleo a. c. si q's pbr q. de cle.
non resi. int' quatuor. vii. puto q.
in hñs casibus a. c. similib' admo
nendus sit absens vt q. de ap. pue
nit q. de sen. ex. in audia q. de cle. nō
resi. Ex parte a. ar. vii. q. i. puenit
q. de cle. nō resi. Ex tue. nec ei facile
presumendū est aliquē habē ecclē
siam pro derelicto forte multis la
toribus acquisitam vt q. de renūc
si hoc nec ex sola abñda h' presūit
cū possit quis ex iusta cā abesse vt
q. vt lite non est qm frequēter **¶**
si requisit? non inueniat tunc pro
cedatur s'm illā de c. q. de cle. non re
siden. Ex tue. vbi vō certū est ecclē
siam non habere pro derelicto ut cū
quis ex s'ioris lniā se absētat. a. si
vlē moretur q' supiori placeat ad
monēdus ē a non sine cā remouen
dus vt vii. q. i. pñcū **¶** Item tñsit
q' cā cupiditatis siue ambicōis Et
tūc puand' est habita. a. ambita
vt vii. q. i. Eos **¶** Si quis epūs q. e.
ti. qñto. **¶** tñ ecclā p't eum repetē
si vult vt vii. q. i. non oportet. **¶**
in hoc opponitur. nōne hodie pdit
p'mā rediēdo sed a. ut q. de pben.
de m'la Rñō pdit h' n' pditur unde
si ecclā p'mā velit repetē suū p'latū.
si sine resignacoe p'oris ecclē. a. sine
supioris lniā tñsiuit ad aliam bñ

p't est tamen presūpcio canonis q'
eo ipō qd' quis tñsit ad maiore vi
deat' ambicōis causa tñsire vt vii.
q. i. si quis epūs. nullus ei tñsit de
maiori ad miorem vt q. de cle. non
residen. c. i. **¶** Item tñsit aliquis cā
hūilitatis cū quis relicta sua ecclā
religionē ingreditur. **¶** Nam licet i
puatis p'sonis sufficiat lniā petita
et si non obtenta. ut q. de regu. licz.
eo q' qui spū dei ducit non est sub
lege ut xix. di. due. **¶** In epis tñ sec?
est vt dicam q. de renūc. ceteri vō
prelati inferiores epis et si licenciā
petere debeant. possunt tñ ea non pe
tita intrare. preter hanc causam. s.
religionis. si quis velit ecclā de
serē resignz in manu prelati vt q.
de renun. admonz vel in manu ipe
si ei s' b' ē imediate vt q. e. c. vlt. **¶** Ali
oquin ecclā p't eū repetē si vult vt
vii. q. i. non oportz vel ipse superior
vt vii. q. i. **¶** Si qui vero a. c. si quis
pbr ipse at' repetē ecclāz non valet
vt vii. q. i. Eos. nam et si inutilis
sit renunciatio habet tam in se tac
tum pactū ne petat. sicut a. inutilis
acceptatio vt ff. de pac. l. si vnus
s. plē ff. de acceptil. l. an inutilis.
et hoc verum est in prelatibus iam
quesitis. secus in acquirendis vt
q. d' hñs q. si. a. ma. par. ca. Ex ore
tūc si ex conscia civis dimissa pre
latura ad vitam monachalem del
cendit ad prelaturam secularem
resurgere de iure non p't **¶** Alioquin
secus vt vii. q. i. hoc nequa q' q. de

renūc p? tñslacōez **V**nū āt i hūma
nōb q? hōres rales n̄ se qūt tñslatū
ut h p? fuit palliat? a tñsferat ad
aliā ecclāz q? dignitatē pallij hēat o3
tñslatū itēz palliar vt s̄ d̄ postu
lone-me-i fi-i sc̄da-q: licz palliū ui
deat plōle adeo ut cum psona sepe
liat ut q̄ d̄ usu pallij ad h-tñ grā a
stēplacōe loci dat? a iō reale cōset
vñ psonā cui cōcedit n̄ utat eo vlt lo
cū ut q̄ d̄ vfu pallij Ex tuaz a si pal
liat? loco renūciet n̄ retiet usū pllij
ut q̄ d̄ renūc ad supplicacōez et suc
a d̄ez palliato n̄ utat eo n̄ palliū ei
cōcedat **S**3 iūria fieret ei si palliū
n̄ cōcedat eide ar ad h̄ ff d̄ aqua co
tudi a est i-l-1-f. plē

De vfu pallij
Istū ē s̄ de postulat d̄ electis
a d̄ tñslat **S**3 qz p hōs mōs
assūptos uti pallio d̄ez **S**i ecclās
ad q̄s assumūt dignitas pallij debe
at iō p? illos fctat? ponit rubrica
d̄ vfu pallij **V**ideam? g° qd fit
palliū-c. n̄ cōcedi debeat a a q̄. Itē q̄
b̄ locis a tēporibz utēdū fit pallio
Palliū ē insigne ornamētū archi
epi a epī hūptū d̄ corpore beati peti
vt s̄ de elec-significasti **I**n pallio
āt plenitudo pōtificial officij cōfert
ut q̄ e-t-n̄-vñ an pallij recepōez ec
clā dicit uiduata ut c- di-qm-qz s̄
pallio qd̄ expediri n̄ pūt ut s̄ d̄ elec
q? sic s̄ ptea- i pp vō palliū defiḡt
plenitudiez ptāt ut q̄ e-t-ad honore
Cōcedit palliū archiep̄is a ep̄is
aliqb? ex sp̄ali grāa vt q̄ de p̄hūc

cū in iuuentute **C**ōcedit palliū sū
m? pōtifer alicui p̄lato in curia exis
tēt ul ei? nūcio ul mittat illd̄ p apo
crisarios rō-ec-vt s̄ de elec-signifi
casti-c-distinc-c-pallium a c-scrip
toz **P**alliū cōcedit fortit postulāti
ut c-di-p̄sca-fic a h̄re dimissioe ut ij
q-vi-p? appllacōem sic a pccōz re
missio ut d̄ pem-di-i-īportua **C**ōce
dit āt palliū h̄ijs v̄b ad honore di
oipotēt a b̄tē marie v̄gis a beatoz
aploz Petri a Pauli d̄m̄ ipe ḡg-
et rōne ecclē nec n̄ ecclē f̄ cōmisse tra
di? f̄ palliū de corpore b̄ti petri hūp
tū-plenitudinē videlicz pōtificiali
officij ut v̄tā is eo it ecclāz tuā cōt
diebz q̄ exp̄m̄t i p̄nlegijs ab ap
lica sedez celsis **C**ōcedit iurati ut s̄
de elec-significasti-c-di optatū-cū
augmēto honoz pallij crescē debet
cū p̄stōris sollicitudis - ut ōtu
restū accōnū ōm̄m̄ta cūemāt vt
c-di-ōnis-augeri enim d̄z utilitas
p dignitatē ff-d̄ iud-l- si lōgi? i fi-
ff-d̄ d̄m̄-l-fili? fa-ff-d̄ usu a ha-ple
nū ff-d̄ dele-i-fi hū? plurū ff-d̄ iud
l-h̄ a si susceperit-s-i-a ar q̄ de offi-
d̄le-sae-xiij q-i-q̄ d̄ pacē ij-q-vij
q̄lq̄s- **S**3 h̄u decoari pallio volu?
forisā moubo idecoari ut c-di-3 mo
re **S**ūm? pōtifer vtat pallio s̄ep
et vbiqz **A**lij aut p̄lati nec s̄ep nec
vbiqz qz ille i plenitudie ptāt illi i
ptē sollicitudis sūt assūpti ut q̄ e-ti-
Ad honore-vñ illi i sua ecclā-i-i q̄li
bz ecclā sue puincie si sit metropoli
tan? vel sue dioc̄ si sit ep̄us utatur

pallio. a cō diebo q̄ i p̄uilio sue ecce cōtinēt ut q̄ e. c. i. q. c. ad hōrē a. c. vl. Aliq̄ ex
 sp̄ali cōfessioē l̄z alicui ex suā p̄uiciā l̄ dioē uti pallio. p̄ missaz solēnitatibz p̄ cōsc̄n
 dis suffraganeis. a clic ordiandis. dūmō fiat de p̄missioē i? i c? dioē celebrat ut
 q̄ e. t. ex tuaz a. c. c. h̄s. h̄z ita sit d̄ uē d̄i q̄ q̄s unū n̄ p̄t palli n̄ i sua p̄uiciā l̄ dioē
 ut d̄c̄z ē. h̄c seica x̄ste utēd̄ n̄ ē n̄ cēn̄ ut ff. d̄ usufruc. l. h̄z a h̄q̄d̄ s. h̄z a si x̄lam̄toz
 videt t̄n̄ q̄dā ar. legali n̄ cē absonū h̄ palliat utat̄ palliis ex h̄as dioē. **Nā** p̄sul
 suis utit̄ insigniis ubiz p̄ q̄ urbē egredit̄ ut ff. d̄ off. p̄o. l. i. **Dz** illd̄ cōtigit rōe mit
 tēt. mittit̄ ei a p̄ncipe a iō an̄ q̄ p̄ueiat ad p̄uiciā sibi d̄c̄tā utit̄ insigniis a ex̄ez ea q̄
 s̄t uolūtāie iuridictōis ut ff. d̄ off. p̄co. l. n̄ h̄c a legat̄ d̄m̄ p̄pe q̄ d̄igit de latēp̄?
 ut q̄ d̄ offi. le. q̄ t̄n̄ l̄cōz a. c. ex̄cat a q̄ d̄ s̄e. ex. ad em̄nēciā. **Mit̄m̄ at̄ a** anulū pal
 toirilē defert q̄lz metōpolitā? v̄biz i missa p̄uā. nā a flam̄ies ubiqz p̄iliū p̄ōbāt vt
 xxi di. cleros. i eis ei n̄ significat̄ pleitudo officij sic i pallio. **In** sum̄ nōnd̄ ē q̄ palliū
 d̄ad̄ ē cū cōfessioē noui p̄uili h̄ r̄nouacōe at̄q̄ ut c. di. c. an̄ per. l. a ul. **De** r̄nūciacōe
Oma ea q̄ postulacōibz elec. a t̄n̄ l̄. ac q̄r̄t̄ p̄lez qz r̄nūciacōe p̄dūt̄ ideo p̄ t̄c
 tat̄ illos s̄biat̄ rubica d̄ i n̄c̄. **Videa** q̄ q̄ sit r̄nūciacō. q̄s possz i n̄ciāe. cū
 faciēda sit i n̄ciacō. q̄ possit i n̄ciāi. q̄s sit effes i n̄ciacōis. a an ad i n̄ciād̄ q̄s p̄pel
 lat̄ iunt? a an p̄ r̄nūciacōez p̄t i n̄ciās p̄nē. **Rēnūciā** ē p̄p̄e p̄i l̄ iur̄ sp̄ōtanea r̄
 futa. **P̄t** i n̄ciāe is ad quē p̄tiet id qd̄ r̄nūciat̄. **Gene**rlit̄ ei q̄lz p̄t i n̄ciāe n̄ fue l̄
 p̄o iur̄ ut p̄bat̄ q̄ p̄ n̄ l̄ra iur̄ a v̄i q̄. i. q̄ p̄iclosi. **E** de pac. l. h̄ q̄s i d̄c̄ b̄ d̄ q̄ de fo
 2. si diligētī. q̄ d̄ i gū. ad apl̄cā. **P̄t** t̄n̄ qd̄ q̄bz lib̄ea n̄ ē i n̄ciāi p̄t̄s. ut p̄lati q̄ l̄ ga
 tas h̄nt alas q̄bz sataq̄at uol̄ r̄e. ut lib̄ez n̄ h̄at̄ ab̄z s̄riois p̄issioē uolatū ut q̄ e
 t. l̄ras a. c. n̄. q̄z cā i n̄ciād̄i exaiāda ē ut q̄ e. t. n̄. a ē r̄o qz p̄latiā n̄ dat̄ a cū p̄p̄
 ip̄. solū h̄ p̄t̄ alios n̄ ut p̄fit h̄ ut p̄fit ut. i. q. i. **S**ecce cū h̄ōr. viii. q. i. q̄ ep̄atū. a qz
 i p̄latiā sal? d̄is agit̄ a luc̄faciō aiāz iur̄ qd̄ apl̄? ait̄ ē seip̄e cū cēn̄ lib̄ ex oibz. oiz
 me h̄uū fēd̄ ut p̄lēs d̄o luc̄facēz ut xxviii. q. i. a n̄c. v̄n̄ d̄ se p̄l̄ ceter̄ laboāsse ut q̄
 e. t. n̄. **S** q̄ppe a xxii. q. iiii. q̄s nos p̄t̄. **Rēnūciāe** n̄ p̄t̄ fūiofi a h̄uū i sp̄otes n̄ h̄at̄ di
 luāda i t̄ualla i q̄bz i n̄ciāe ualēt ut vii. q. i. q̄uis f̄ste. a t̄c i n̄ciacōis cā p̄ sup̄iorē
 i q̄nz. **Rēnūciat̄** h̄us q̄ s̄t iur̄ p̄uati ut p̄z p̄ iur̄ s̄u? allut ff. d̄ edi. edic. l. q̄r̄. **S** si x̄ di
 to. q̄ d̄ p̄uili h̄ d̄ fra a. c. ac cōdēt̄bz ff. d̄ pac. l. pac̄sa ff. d̄ mio. l. iur̄ ff. d̄ fen. l. i. ff
 a q̄ app. n̄ l. l. i. **E** d̄ t̄e. app. l. ul. i. fi. a i m̄l̄t̄ alius iur̄ibz q̄ q̄libz auōs? p̄ se nōre p̄t̄
 h̄ iur̄ p̄blico l̄ itro d̄cō i fauorē oī. n̄ p̄t ut ff. d̄ pac. l. iur̄ p̄bliā q̄ d̄ s̄e. ex. cōtigit q̄
 d̄ fo. 2. si diligētī. **P**alit̄ iur̄ fauor̄li t̄m̄ p̄t i n̄ciāi. iur̄ uo fauor̄bili a odioso sic ē illd̄
 d̄ q̄ lo? si diligētī a. c. cōtigit n̄ p̄t illd̄ ei iur̄ qd̄ clic idulget̄ d̄ foro a p̄uile? i? d̄c̄.
 xvii. q. iiii. h̄ q̄s f̄uad̄. i d̄uctū ē i fauorēz clicoz a i odūi laicoz q̄ op̄ido i f̄esti s̄t clic
 ut h̄. q. vii. laicos. **E**t s̄le als qz auxilio x̄lleyani r̄nūciat̄ ut ff. ad x̄ll. l. vl. **E** q̄n̄
 ml̄: tute off. f̄igi. i aut̄ mat̄. h̄ i m̄o d̄omiāo n̄ p̄t v̄n̄ a p̄ s̄miāz d̄a? ex eo excep? ut ff.
 ad mace. l. t̄n̄. **E**t ē r̄o qz x̄lleianū ē fauor̄abile t̄m̄. i. i fauorēz ml̄icoz i d̄u d̄u. **M**a cō d̄i
 at̄. ū ē it̄ uctū i fauorē filioz fa. a i m̄ odūi creditoz vt ff. de d̄dic. i m̄de. l. q̄ exceptū

vt. ff. d. dicitur de iudi. l. q. exceptu. vel
als n̄ p̄t q̄s renūciare iuri suo cū ex
sua renūciatōe ecclā iuri alii? p̄iudi
cū generet vñ cleric? n̄ p̄t r̄nūciatōe
foro qz ex h̄ p̄iudicaret ep̄o ut xi. q.
i. clerici. iij. q. vi non liceat. a q̄ em
clericus ordinē recipit et iudiciū re
cipere debet vt ix. q. ij null? p̄imas.
forēse. et p̄mā. vt de pe. di. vi. pla
cuit. q̄. de pe. a re ois. **P**retēa si sic
clericū fori p̄uilegio r̄nūciatōe possēt
iam clia de vno ep̄atu possent sibi
cōstituē aliū iudicē i alio ep̄atu vt
ff. de iud. l. i. et eodē modo clericus
nō p̄t renūciare p̄uilegio toti col
legio indulto clericali xvij. q. iij.
Si quis suadente. nam a si accōez
iniuriarū remittē possēt vt xxij. q.
iij. si is qui. c. si illic. iniuriā tñ
frām ordini abolē n̄ p̄t. vnde eo re
mittente accōez suā ei qui manus
violentas in eum iniecit temē ex
cacio dicit vt i. decre. stiguit. **Q**uid
tñ dicit q̄ clericus a si fori p̄uile
gio renūciare non possit expresse
taute tamen p̄t ar. ff. de p̄cu. l. si
liussamil. s. vteani. **E**t de iur. calūp
l. ij. qd̄ nō puto vñ. **I**tem renūci
are non p̄t quis h̄is p̄ que deo et
tōi obligam̄. vt votis. pollicitacōi
bus. iuramētis. conuēciōibz. et p̄
missis. a per hoc m̄io renūciari n̄
p̄t quīs iuri exigendi debitū renū
ciari possit vt q̄. de iur. iuga. qd̄
intrauit. **R**enunciari debet eccl̄is
b̄nificiis et prebendis apud eū a q̄
hec recipiunt vt q̄. e. ti. ad monet.

xviii. q. ij abbas p̄t. vt in d̄ fiat cu
re priuado vñ datur. in aut̄ de de
fensio. ciui. s. non habente. alio qui
si q̄s icōsulto suo episcopo dimit
tat ecclā q̄uis ecclā absoluat
ab ipso vt q̄. e. ti. qd̄ i dubijs a vij
q. i. eos vt ipse eam repetē non pos
sit. r̄peti tñ p̄t ipse ab ipsa ecclā vt
no. s. in sumina d̄ translatōe prela.
s. ult. et hec vera sunt nisi habens
ecclā tñseat ad religionē tūc ei
valet ingressus nec reuocari p̄t ab
ecclesia vel ep̄o quo icōsulto trā
siuit nam quīs h̄m̄ petē debuif
set valet tñ ingressus petita et non
ob tēta vel nulla petita. vt q̄. d̄ regu
la licz xix. di. due. **S**z aliud est in
ep̄atu quē ecclā religionis causa de
serē nō licet. et h̄ iō qz maior fruc
t? iesse credit quē pastorali q̄ vite
cōtemplatiue vt q̄. e. t. nisi. s. ult. qd̄
intelligo cum ita res geritur sicut
n̄ iubet imp̄ vt xl. di. ante oia
Effect? renūciacōis est vt renun
cians repetē n̄ possit qd̄ semel renū
ciavit vt. vij. q. i. p̄ p̄iculosum. ff.
de ediliē edic. l. quare. s. si vendicō
nis. **E**t de iure iur. l. si qu. s. iusurād
xxij. q. iij si illic ff. d̄ successio. edic.
l. i. s. q̄ sel xvij. q. ij consald? xvij
q. ult. dudum xxi. q. ij si quis iam
trāslatus xxi. di. si q̄s ep̄us uacās
vij. q. i. h̄ nequa q̄ vt q̄. e. t. p? tñ
lacōem. **E**t de dicit insert. l. Cum qd̄
q̄. d̄ causa pos. a p̄one. pastoralis
in aut. d̄ testibz. s. quia vero multi
Renunciare non appellit q̄s inui

tus vt vii. q. i. **Quibus**. debet igitur
renunciatio eē voluntaria nō extor-
ta vt q. q. met? cā ad audientia. ab-
soluta. oīo em̄ quis renūciare d3 rei
spūali vt q. de offi. dele. Ex pte q. d
fimo. ex inuacuōe. qz nec dari vel
remitti ul' rnuāari d3 aliquid spūa-
le pacto vel adicōe infuēmete. vt
i. q. i. q. pio in fi. qui em̄ remittit
intelligitur dare vt viii. q. i. talia
q. de testi. veniens ff. de calūp. l. qui
ec ff. q. i. frau. cre. l. i. fraudē licet sit 22.
5. ff. e. t. l. si pign? Cad vel? l. ecia
S3 pone qz renūciatur simpliciter
et absolute sine pco sine cōdicōe ve-
rumpitū hoc renunciās gerit in mē-
te ut ex renūcia. de rei spūal aliqd
sibi tēporale accedat. apud distric-
tū iudicem qui scrutator ē cordiū
et cōgnitor secretorū culpabil' iudi-
catur ut q. de fimo. tue in fine sola
em̄ voluntas simonia cū facit ut. i.
q. i. q. studet sicut et spes sola facit
vsuuarum ut q. de vsur. c. cōsuluūt
xiii. q. iii. c. i. voluntas em̄ a pposi-
tum distinguūt maleficia. ut q. de
sen. ex. cū voluntate. ff. ad le. cor-
nel' de sicca. l. diu? **S**3 aliud est in
prohibitis qz simoniaca. a aliud
in simoniacis qz p̄hibita. quedā
enim prohibentur hodie. qz a oli i
veteri tes. simoniaca erāt ut vendē
spūalia in hīs studiosa voluntas
iudicat simoniam. qued' vero hodie
simoniaca iudicātur qz sic i. p̄hibē-
tur que tñ in veteri testamēto nec
simoniaca nec p̄hibita iueniūtur

vt videri castaldioñtū a abuocaci-
am vt. i. q. i. si q̄s ep? . dare pastū
vel pastillum in recepōe canonicā
vt q. de fimo. iacobus . i. hīs a cōsi-
milibus non cōmittatur simonia so-
la volūtate Et est sciendum qz fimo-
nia mentalis sola p̄mā abolet' ut
vt q. de fimo. c. vlt' **I**tem notand'
est qz ep̄orū cessio in sc̄ptis ē sc̄ien-
da ut vii. q. i. **S**ecce a. c. qualif. a. c.
q̄uis ē ste **R**estat videre An re-
nunciāns valeat penitē? Et est sciē-
dū qz si quis renūciare intendens .
vocz supiorē lr̄is siue nuncio vt ve-
niat recipere cessionem ei? **P**i an-
teq̄ supior' v̄iat ille peniteat voca-
cio nō nocet vt q. g. t. lecti. sic nō nocet
vocaō p̄rom i ius sine v̄nia edā
ut ff. d. i ius v. l. q̄uis a tūc ē p̄nie
loc? . ut ij. q. vi. si q̄s libellos ff. de
adic. cā. dan. l. si pecuniā ij. q. iij. si
q̄s iratus q. d. app. dīre de ff. d. iter
roga. acc. l. de etate. **S**. cessus. a hoc
verum est nisi p̄mā esset alteri cap-
tiosa. ut ff. de regu. iur. l. nemo ut si
res integra non est vt isti. manda-
ti. **S**. recte. s. de elec. in causis. ff. de
cessio. bo. l. is qui bonis. **E**q̄ bo. ce-
pos. l. ij. puta si a supiore petita est
cedēdi l̄mā a admīssa ut q. e. t. qui-
dam. **E**t sunt due raciones q̄re tūc
non est p̄mē locus. vna ne superio-
ri videat' illudi q̄ cessionē admīsit
vt s. de postu. bone me. in secunda.
in versu. si ei alia. qz p̄sumptio
iuris est qz is qui cedit vtilitatem
ecclē respiciat in cedendo. dum se

insufficientē recognoscit vt *q̄. e. ti. c. vltio. vel ppriam salutem attendit dū cōsciā cōmīs habet vt. xij. di. nerui et q̄. e. c. nisi. i. Rn. q̄. de si mo ex infinuacōe aliud tñē in celsione bonoz s̄m leges Nam post celsionē rebus tñ integris manētibus locus est p̄nitēcie ut ff. de celsio. l. is qui **S**z ibi cessant rōes supius assignūte **I**n summa nōndum q̄ renūciari nō p̄t rei quā quis sibi cōpetē ignorat ut ff. de inoffi. te. l. mater de cōdēs ff. de acqui. l. is q̄ s̄. si q̄s dubitet a. l. is qui putat a. ar. ff. quibz ad liber. procla. non licet. l. plf s̄. nemi **I**tem renūciari nō p̄t rei q̄ n̄ hēt nec haberi p̄t ut ff. de re iur. l. ei? a. l. qui p̄t ff. de acqui. et om. l. nōle. et. l. is qui hēs. i. Rn. a. l. is qui p̄t ff. de succ. edic. l. i. s̄. decretal. a. ar. ff. p̄metus cā. l. **S**z et partus s̄. iulianus in fip̄cō autē remitti non p̄t qd̄ nōdū cōpetit vt ff. de pac. l. pactū. repudiari nō p̄t nisi iteruentu auctis iudicialis vt ff. de cu. l. da. l. i.*

De supple. negligēcia p̄lato.

Quidam est s̄ de modis p̄ q̄s assumūtur p̄lati ad dignitates et prelaturas **S**z qz in prelaturis p̄fundorie et adulatorie res agūtur vt xl. di. añ oia qd̄ negligitur supplendū ē qd̄ at̄ omittitur instaurandū iō hic subicit rubrica de sup. neg. p̄la **V**ideam? igitur

q̄d sit negligēcia q̄lit p̄mias. per quē supplei possit qd̄ emittit. a. au mora purget **N**eglia ē ei? qd̄ fieri d̄z et p̄t omīssio **P**rimū autē negligia qz p̄tās exeq̄ndi qd̄ negligēter omittit t̄n̄sferē alium vt *q̄. e. ti. licet a. c. lras. s̄. de elec. ne p̄ defcū q̄. de cōcl. pre. nulla a. c. postulasti. aliq̄n in cōfusione negligētis b̄ndicere n̄ b̄ndictus p̄ b̄ndicto habet ita ut liceat abbati n̄ b̄ndicto aliq̄ b̄ndicere vt *q̄. e. ti. c. i. nec obstat l. xix. di. qm̄. vbi dicitur q̄ ita demū licet abbati manū imponē. si eidem manus impositio facta fuit ab ep̄o s̄m morē p̄ficiendoz abbatū. nā illud itelligo de maū ordinatōna quam non ordinatus non imponē potest vt ibi. munus autē b̄ndicis qd̄ pro professis impenditur licet ei prestare vt hic q̄ in fauore religionis est inuentū sicut a illud vt nō baptisat? baptiset vt xxxij. di. s̄. vey **N**eglia p̄latoz diuīssimo de p̄m̄ in iue s̄m diuīssitatem et q̄ litatē eoz q̄ negligūt vñ aliq̄n in eīno laue penā ip̄m̄ p̄ negligē. s̄. ex cōm̄ duoz mēsu vt. i. q. i. qd̄ q̄. aliq̄n grauem. s̄. penā de p̄ficiois vt lxxi. di. d̄c̄m. lxxvi. di. c. i. xi. q. iij. placuit. c. di. qm̄. s̄. de t̄n̄l. p̄lati in corp̄alia q̄. de statu. mo. c. ij. s̄. q̄ vero p̄culū. **E** de offi. p̄fec. or̄e. l. si q̄s ff. de custo. et exhibi. re. l. carceri a. l. milites. **S**z distingui p̄t inter modicam negligēciam a magnā vt iura postenora locum habeant**

in negligēcia magna que culpam
 sapit vt ff. de verbo sig. l. mag. pri
 ora vero i modica. vel diā possz q
 iura posteriora locū habēt cū q̄s
 momtus adhuc negligit ut moni
 cō negligām aḡguet a penā graui
 orē inducat ut q̄. de cle. ex. vel depo.
 mis. c. ij. q̄. de sen. ex. intinuit a. c.
 cōtingit. xii. q. ij. indigne xi. q. i. pe
 tim? ij. q. vii. q̄ nos tangit q̄. de cle.
 non resi. ex. tue. **S**uppletur ali
 qm negligā maioris p minorē vt q̄.
 de res. pre. nulla. a. c. postulasti. ix.
 q. iij. Cum sim? lxxxix. di. volum?
 Aliqm minoris p maiorē vt q̄. de de
 res. pre. dile? . s. d. elec. ne pdefcū
 et q̄. e. ti. c. ij. a. c. licet a. c. vlt.
Purgatur negligia siue mora in
 q̄bus d. s. vt fieri possit post temp?
 qd̄ i tempore faciendū est in q̄bus d̄
 vero non purgatur nā tollit ptās
 faciendi. post tempus purgatur in
 canone p biennū nō soluto q̄. de lo
 cato a dducto potuit a. c. p̄f steri
 litatem. purgat i restituendū ecclē
 rem alienatā vt q̄. d. re. ec. non alie
 si q̄s p̄sbroz **I**te purgat in iudi
 cīs vsqz ad lit. d̄ vbi ante nō in
 fest adularij vt. ff. si q̄s cau. l. a. si
 post tres. **E**de fideiul. l. scim? q̄. de
 offi. del. d̄suluit **N**ō purgat i pen
 libo obligacōib? i q̄bo mōa d̄ittit
 p diei t̄nsfusionē vt ff. de verbo ob
 l. si fundum a. l. ad dicim. **E**d̄ d̄ben
 a cō. si. l. magnā. **E**de iurē emp̄bi
 l. ij. ff. loca. a d̄c. l. quero. **S**. inter
Item nō purgatur mora liberti q̄

sc̄pturā sue libtat̄ infra ānū ordia
 cōis noui pontificis manifestare a
 tempserit. vt xij. q. ij. longinquitā
 tem. non purgatur in collacōe bene
 ficiorz. nam si infra tempus a iure
 statutū beneficia non d̄ferātur ab
 illo ad quē collacio spectat. p̄ea
 n̄ d̄ferūtur ab eodē. sed t̄nt ptās
 d̄fendi ad alium ut probatur h̄ q̄.
 e. t. licet. nec obstat i e. l. i. as vbi
 videtur q̄ mora purgat quia ibi
 approbat collacio sc̄a post tempus
 ab illo qui conferre neglexerat in
 fra tempus. sed certe ibi non app
 batur sed d̄ pacia tolleratur **P**re
 lati igitur caute iugilent vt circa
 execuōes suorum beneficiorum et
 officiorz diligentes existāt. nec cre
 dant sibi lōem et oroēm suffice s̄
 ad opa caritatis manus extendāt
 vt. lxxxvi. di. frēm nr̄m .:

De temp. ord. et q̄li. ordi.

Quod est s̄ de promociōe pre
 latoz nūc tractem? de ordia
 cōe clericorum. a quia ordinacōes
 clericoz fieri debēt cert̄ temporibz.
 et cum scrutinio ordinandorū. ideo
 subiāt hic rubrica de tempo. ordi.
 et q̄li. ordi. **V**ideam? ego q̄b?
 temporibus ordiācōes fieri p̄t. a
 per q̄s. q̄lis examiācō habenda sit
 ordinandoz. a per quos. **I**te quot
 ordies simul a eidem conferri p̄t.
Ite quid iuris sit si q̄s sine exami
 naciōe ordinatus sit. vel si in serui
 c ij

tinio sup̄mat īpedimētū **S**acri
ordines offerri p̄t et debēt in qua
tuor temporibz in sabbo sc̄o - et in
sabbato ante dñicā de passione. h̄
tñ fallit ī sūmo pontifice q̄ subdia
conatum offerre p̄t q̄libz die dñico
vt **q̄. e. ti. de eo et. c. i. ad miores** at
ordines licitū est aulibz ep̄o diebz
dñicis vnū ā duos vel plures dum
mō nō videat generalē ordinacōez
facē pmouē. vt in **dec. de eo. i. sab**
bato autē. p̄t. becostes non licet sa
cros ordines offerre. sed ī septima
na sequēti vt **q̄. e. c. i. nā** in illa q̄tu
or tempa celebūtur vt. **lxxvi. di. d.**
ieiunio **a. c. fi. autem** Consecratio
virginū fieri potest ī die eph̄anie
in albīs pascalibz. **i. in tota septi**
tiāna pascali. In ap̄loz natalibz
nisi virgines magno languore. de
tente alijs petāt temporibz cōsecrā
nā tūc a ill̄ a alijs p̄t t p̄ibz cōsecrā
fiat de bap̄mō dicit q̄ fieri debet
in sabbato magno a ī sabbō p̄t̄e
cost. **¶** In necitate q̄libz tpe bap
tismi p̄t a debet vt probantur h̄c
xx. q. i. deuotis de. d. di. iiii. v̄n̄bil
et. c. baptisandi **¶** Certe q̄ dici
tur p̄d̄c̄s temporibus posse sacz
velamen ip̄m. exempli gracia dic
tum est. nam et alijs p̄d̄c̄is et
magnis festiuitatibz fieri p̄t. qz a
diebz dñicis ut **q̄. e. t. c. i. viduas** at
nullus pontificum velare presumat
vt in **predcō. c. deuotis in fi.** sed
ip̄semet velū suscipiāt de altari vt
xxvii. q. i. viduas. que a capitibus

fuis imponāt. s. velum p̄fessionis
vt **xxvii. q. i. vidua q̄d. nec obstat**
q̄. de h̄is que vi me. x. causa fi. p
latum. ibi enim episcopus non im
posuit velum consecracōis illi cor
rupte. sed imponere simulauit. vel
tem autem religiosam recipiat a
sacerdote vidua vel ministro vt **xx**
q. i. vidua. et sic intelligo q̄. qui
cle. vel x. consuluit. qd̄ enim ibi
dicitur de manu p̄bri velū assump
sit sb̄audio religionis. qd̄ a p̄bris
potest assumi vt dictum est. qd̄ ex
eo apparet qz ī illa decretali dicit̄
qz illa corrupta professa non fuit.
breuit̄ igit̄ ipsa r̄colligo velū cōse
cracōis solēp̄nit̄ ip̄m̄t̄ a solo ep̄o.
non ab inferiore. soli virgini. non
corrupte. solem̄ibus diebus. vt
dictum est non priuat̄. velum au
tem nō dico consecracōis sed p̄
fessionis. quia corrupte non conse
crantur quolibz tempore corrupta
de altari suscipit et sibi imponit.
¶ Sed velum religionis virgo vel
corrupta a sacerdote suscipit qñcū
qz Et quia incidit materia de vel̄ a
de h̄is varie iur̄ loquūt̄. **S**c̄i
end̄ est quadruplex esse velum. pro
fessionis. prelacionis. consecracō
nis. a ordinacionis. velum p̄fessio
nis suscipitur a virgīe vel corrup
ta cum profitetur suscipiatur de
altari vel de manu alicuius non
multum refert. **¶** Recipitur in xii
anno admin̄ vt. **xx. q. i. c. i. et**
q. ij. puella. velum consecracōis

imponit in xxv^o āno ut xx. q. i. placuit. lxxvii. di placuit. velum ordiā
 cōis est qđ olim dabatur diaconif
 fis i xl. āno ut xx. q. i. sūmēniales
 xxvii. q. i. diaconissam. Velū pre
 lacōis olim dabat abbatissis i lx^o
 anno ut xx. q. i. iuuenulas. Et qđ
 dixi certis temporib? sacros ordi
 nes offerri debere sic itelligendum
 est. vt tempus non sit de substantia
 ordinū. nam q̄ aliis tēporib? sacro
 ordine collato caract̄ infigit̄ vt q̄. e.
 ti. c. ij. q. c. cōsultacōem. sic q̄ certa
 etas ordinandoz requiritur i quo
 libet sacro ordine vt. lxxvii. di pla
 cuit. epūs. i. xeteri. tñ etas non ē d
 substantia ordinis. quia et i minori
 etate sacro ordine collato caract̄ in
 figit̄. q̄uis ordinātes a collacōe
 ordinati ab executōe ordinū suspē
 dantur vt q̄. e. ti. vel nō est compos
Ordines offerre possunt ep̄i dio
 cesani suis clericis. Alii aut̄ ep̄i cle
 ricis alienis in alienis dioc̄ ordinē
 offerre non pūt. nisi fuerit inuitati
 ut ad aliēas dioc̄es accēdētes ordi
 nacōes celebrēt ut ix. q. ii. p. toti. q̄
 si rogati fuerit p̄ lras cōmēdatiā
 vt in suis dioc̄ clericos ordinent a
 lienos ut lxxii. q. iiii. di. p. totū. In h̄
 tñ non sufficiūt lre archidiaconi
 vt q̄. de offi. ar̄d. significasti. Si
 tamen aliquis ordinet clericū alie
 nū sine lris cōmēdatiōis vel forma
 tis. q̄ ep̄us eius qui ordinatur ta
 tam habeat ordinacōez. dūmō alit̄
 canonicē q̄ sine prauitate aliq̄ quis

fuerit ordinatus. recipi p̄t ex indul
 gēcia ad ordinis executōez. vt ix.
 q. ii. lugdunēs. Ordines offerre pūt
 illi ep̄iscopi qui vltimā manū im
 posicōem. i. ordinem ep̄alem in ec
 clesia hoc est n̄ in heresi vel in scis
 mate recepūt. Alio qui si q̄ in here
 si. vel in scismate constituti in ep̄oz
 fuerint ordinati. dixerunt antiqui
 doctores q̄ nichil recipiunt per ta
 lem ordinacionem. q̄ ideo ordine
 non conferunt fumentes. fomentū
 sui erroris ex illis canoibz. ix. q. ii.
 c. ij. q. iij. q̄ in subsidium allegan
 tes. i. q. vii. d. ap̄btū xix. di. p̄pter.
 i. q. i. si q̄s confugit q. c. si quis in
 quib? q̄. de scisma. e. i. Sed hoc opi
 nio reprobatur. i. q. vii. c. uementi
 bus. dicas ergo q̄ siue quis recep
 it vltimā manū ip̄sicōez in ecclā.
 et p̄ mod̄ lapsus sit in heresim. ul
 in scisma. siue in scismate ul̄ in here
 si. fuerit ordinatus et in ea persis
 tat. dūmō in forma ecclesie fue
 rit ordinat? ordinati ab eo q̄ i for
 ma ecclē caracterem recipiunt et
 ordinē. sed nō ordinis executōnē
 siue scienter siue ignoranter a tali
 fuerint ordinati. S; in hoc dīam
 notab̄ inter ordinatos ab eo qui
 recipit vltimā manū imposicōnē
 in ecclesia. q̄ eos qui ordinantur
 ab illo qui ex ecclesiam suscepit.
 quia facilius tollantur p̄mi in exe
 cutōne q̄ secundi. nam p̄mi siue
 scienter siue ignorāter a tali ordi
 ti fuerit tollerant. si als digni sē.
 c. iij

in hijs quatuor casibus. scilicet si fuerint iterata
vinctone maculati ut. i. q. vij. sa-
luberrimum. i. si se fecerint in eodem or-
dine iterum ordinarum. si symoniace vel
a tali simoniaco in ordine se fecerint
promouerunt. ix. q. i. ab excommunicatione. Item
si vnicuique hoc est singularis lauacri. i.
baptismi iacturam fecerint. i. si se fe-
cerint iterum baptisari ut de co. di. iij.
eos. c. qui bis. Item si ad subuer-
sionem fidei adhaeserint hereticis et
contemptum ecclesie se ab eis ordinarum
fecerint ut. q. vii. conuenientibus. vñ?
Siue bis ordo datus seu baptismus
repetatur. Siue ut euerteretur fidei
status ordo petatur. Vel si presbiter ut
vtriusque symonia operetur. Ut dispen-
setur spes irrita prorsus habetur.
Secundum si scienter a tali fuerint ordi-
nati nunquam tollerantur. si ignoranter
et hoc probauerint puta quia pueri erant
vel absentes quando ordinator iporum fue-
rat presbiter. vel forte fuerat in curia or-
mana presbiter. si rudes mentis est se
absolutum. ut. q. de spō. Cū in applica-
tione. vij. q. i. ordinationes hanc totam
distinctionem intellige in prelatum per-
sententiam ab ecclesia presbitero. Hoc
igitur sit fides tua quod hereticus. exca-
t. symoniaci in ordine. scismaticus.
de positi. suspensi. vel interdicti.
vera conferunt sacramenta et verum cor-
pus christi officium dummodo in forma ec-
clesie gerant ut. xix. di. secundum. i. q.
i. dominus declarauit. et c. quod quid
de. 2. di. iij. ostendit. et c. quod. Ce-
terum si in hijs forma ecclesie non ser-

uetur nichil agit. quia extra ecclesiam
i. forma ecclesie non est locus veri
sacrificii ut. i. q. i. extra catholicam
et tales ordinationes irritae fore di-
cuntur ut. q. de scisma. c. i. Sed si in
forma ecclesie fiat rite sicut quo ad
characterem irritae quo ad executionem
ut. i. q. i. Si quia symoniacis. et sic
etiam intelligi potest superior de. 3.
quid si sciam episcopum meum hereticum
vel scismaticum occultum. per iniam non
presbiterum et appellat me ad ordines. nū-
quid permittam me ordinarum ab eo
Rūdeo non si potius permittam me ex-
cari ut. q. de sen. ex. inquisitioni. ta-
les enim offerri non possunt executiones
ordinum quam non habent ut. i. q. vij.
Dapbertum. et per non dato habetur
quod datur ab eo qui dandi potestatem
non habet ut. q. de iure. pa. quod autem
in si. fiat per non factum habetur quod
fit ab eo qui potestatem faciendi non habet
ut ar. ff. de penis. l. ij. §. ultio. Equi-
per sua iure. l. i. Et si ante ex. iudi. per
totum. et idem dico in prelatum quem scio
suspensum vel interdicitum. Sed oppones.
nam scio si idem videtur dicendum in prelatum
quem scio in prelatum mortali constitutum. nam
et ille suspensus est. et peccat mortaliter
celebrando. vñ videtur quod non habeat or-
dinum executionem. Ad quod respondeo verum
est quod prelatum in mortali constitutum suspen-
sus est. quod ad se non quod ad alios ut. i. q.
i. sacerdotel. Nam omnis peccator missam ce-
lebrare potest propter symoniacum ut
q. de symonia. t. q. quod intelligo de of-
ficii potestate non de merito vite sal-

ius alijs expoficōibz huius verbi
 quas faciem? deo dante ꝑ. de fimo.
 et hoc intelligo de ꝑlato ꝑccōre tol
 lerato non ꝑfcifo. al's fecus. **I**tem
 hoc intelligo in prelato ꝑstituto
 in mortali ꝑccō nō enormi sed me
 dio. non tñ notorio de iure vel de
 facto. nam enormia occulta etiam
 ꝑst pactam ꝑmām ꝑ mediocria
 notoria ꝑediūt executōez q̄ ad se.
 et quo ad alios. vt. ꝑ. de renūc. n̄
 cum ꝑidem ꝑ ꝑ. e. t. c. vlt. **Q**uid si
 sciam ep̄m meū notoriū fornicato
 rem vel occulū finomiācū in ordie.
 nūquid recipiā ordinē a tali. huḡ
 dixit ꝑ sic q̄ diu tolleat ar. xxviii.
 di. ꝑfulendū. xv. q. vlt. c. ul. **D**z e?
 finām n̄ amplector nam et isti sūt
 suspēsi quo ad se. ꝑ quo ad alios
 vt. xxxij. di. nullū. ꝑter h̄ et. ꝑ. xx.
 et maxie finomiāc? in ordine qui
 vicōsum habet caractē. vt. i. q. i.
 repiūtur ꝑ. c. quibusd̄ narrātibz.
 a quo nullo mō debeo ordinari vt.
 i. q. i. **S**i q̄ a finomiāc? ꝑ. d̄ finomia
 ꝑtuas. huḡ tñ intelligebat illd̄ c.
 si qui in ꝑfcifis vel cū probare ꝑf
 sum eum fimoamicū qd̄ n̄ placet
Dz qd̄ si ignorem ep̄m meū fore
 finomiācū. cū sit in veritate. ꝑ ab
 eo ordiner. Rñō non recipio execu
 tōez ꝑ indigeo dispensacōe. ꝑ hoc i
 detestacōem c̄mis vt. i. q. i. h̄q̄ a fi
 nomiācis. ꝑ licet ita dicam i igno
 tante. aliud tamē dico in coacto q̄
 recipit executōez vt. i. q. i. **C**onstat
Et est ratio qz magis ꝑstat de w

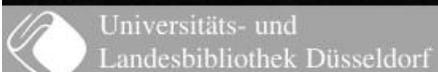
luntate coacti. q̄ ignorātis vt ꝑ. d̄
 fimo. sicut tuus. h̄ tñ intelligas de
 coacto ꝑdicōnalit. nā absolute co
 actus nō recipēt caractē vt ꝑ. d̄
 bapō ꝑ ei? effec. maiores ꝑ. de h̄ijs
 que vi. me. **S**acris l. di. ꝑsbitero?
Sed quid si sciam vel credā ep̄z
 meū finomiācū nō suo ordine. sed
 i collacōe ordinū seu bñficiorz. Rñō
 laborabo ꝑ ꝑosse meo acquire lniāz
 ab ipso. vt in liceat ab alio ordia
 ri. q̄ si non dederit sed me ad ordi
 nes ꝑpellat. secure ordiabor ab eo
 q̄ diu tollatus fuerit nō ꝑfcifus ꝑ
 cimen fuerit occultum vt dcm̄ est
Nec obstat si ꝑscia in ꝑpūgnat qz
 erronea est ut xxij. di. nerui. xi. q. iij.
 cui est illata licet sit ar. cōn. ff. de li
 berali causa. l. igitur. ꝑ. i. nec obstat
 auctas illa oē qd̄ fit ꝑ ꝑsciaz edi
 ficat ad gelennā vt xxviii. q. i. ꝑ.
 ex h̄ijs **N**am illud sic debet intelli
 gi oē illud qd̄ fit contra ꝑsciam in
 formatam ex ꝑcepto vel ꝑhibi
 cōe. vel qd̄ fit cōn ꝑsciam non er
 roneam vt dcm̄ est. **D**z videt ma
 nifeste obstare ꝑ. de fimo ꝑ tuas i
 secūda ꝑ tuas. **A**d quā sic Rñō
 moācb? ille non cogebatur ad or
 dines assumendos. h̄ querebat an
 ab ipso quem talem esse sciebat or
 dines assumere debet vnde ꝑ. in
 sua rñsione magis ꝑsiderauit fc̄m̄
 .s. difficultatem ortam in ꝑscia mo
 nachī. ꝑ errorem impressum q̄uis
 q̄i ꝑ modico habuit ꝑ. monachū
 illū n̄ ꝑmoueri. ad ordies supicōez
 c. iij

eo qđ non in sublimitate graduū
sed in amplitudine caritatis acq̄
ritur regnū dei vt **¶** e. ti. Ad aureſ
¶ qz n̄ gradus elegantior h̄ vite
melioris actio approbat ut xxiiij. q.
iiij. sicut excellenciā **V**nu nō omit
to qđ si mala audias a prelato tuo
no statim credē debes ut xxiiij. di.
habuisse. lxxxvi. di. si qui xro. xv.
q. vij. si quid igit. nec em̄ debes eē
multum credulus vt ff. qđ cū falso
tu. l. i. in fine ff. de eo p̄ quē fac. erit
l. i. §. i. ar. **¶** de iur. resti. ex lris.
¶ si forte videbit aliam qđ michi
ip̄i sim **¶** rursus nam s̄. e. §. sed quid
si sciam notari. qđ si sciā ep̄m meuz
in enormi em̄ie constitutum nō p̄
mittā me ordinari ab ipso. qđ alibi
notavi symoniā in bñficijs inter e
normia oputari **¶** de accu. qđ i. quisi.
inquisitiōis ad qđ Rñō symonia ē
enorme peccatū resp̄cū e? qui p̄ sy
moniam bñficiū acq̄siuit qđ pm̄az
agē non p̄t bñficio retento. vel dici
tur enorme. i. n̄. disp̄sabile qz dis
p̄sari n̄ potest cū symoniaco n̄ bñ
ficio resignato. sicut in symoniaco
in ordine at̄git vt in. e. dec. dicit
et xiiij. di. nerui testiculoz **¶** In q̄li
tate ordinandoz regulas aplicas
cōsiderari oportet **A**p̄lus em̄ sic ait
ad titū. **¶** oportz ep̄m irreplēnsibile
esse vni? vxoris virū. sobriuz. pru
dētē. pudiciū. ornatū. hospitalem.
doctore. nō inuolentū. nō paissorē.
sed modestū. non litigiosum. non
cupidū. sue comū bñ dispositū. Et

h̄ oīa h̄is verbis? at̄nēt. **¶** Primū
p̄cipit qđ sit sine em̄ie. p̄sul. mo
nogamus sobrius prudens orna
tus qđ hospes. **¶** Casta dicens non p
aissor. nō litigiosus. **¶** Nō cupidus.
bene dispositus. nō neophilus. **¶**
Talis aplica qđ p̄stet regula iussit
Et licet Ap̄lus has regulas i ep̄o
posuisset Extēdunt tū per aug? et
ambrosi. ad alios clericos ordinā
dos vt lxxi. di. ap̄lus xxiiij. di. cog
noscamus qđ quis in h̄is regulis
plurima possent dici nos tū aliqua
summarē i singul̄ p̄sequam̄ **¶** Cir
ca primā regulam s̄m antiq̄s tres
erant op̄imiones. **¶** Iuḡ cum suo ri
gore dicebat qđ qđ semel peccat mor
taliter p̄? bap̄m amplius non p̄t
p̄moueri vel aliq̄s act? legitimus
exēe ut xxv. di. p̄mū xlviii. di. qm̄. i.
q. vij. si quis oēm. l. di. illud. vi. q.
i. qui em̄ie. viij. q. i. in sc̄pturis i fi.
qđ mar. iducebat legē ff. d̄. edil. edic
qđ sit fugitiuus Rñ. i. nam fugi
tiu? ē s̄u? qui ea mēte fugit vt ad
dominum non redeat q̄uis postea
mutato cōlio reuertatur **¶** Nec sur
purgat vicū furti si rem restituat
vt ff. de furtis. l. qđ ea mēte nec rap
tor vicium rapine vt ff. vi. lo. rap.
l. vlt. **¶** Alij dicunt qđ post qđlibz
mortale. pm̄ā acta quilibet potest
p̄moueri nisi sit em̄ie enorme vt
lxxi. di. ap̄ls. qđ est ar. ad hoc. l. di.
ferri ff. de edilic. edic. l. qđ ita se
natū ē qz de fect? nr̄. tēporis cē vt
xxiiij. di. s̄mitatis **¶** Tercij dicunt

q̄ q̄ntūcūq; sit graue delictū dum
 nō sit occultū post p̄nā p̄ctā
 non impedit promouēd̄ vt. l. di.
 de h̄is. **I**ste op̄mōes tollunt vni
 ca dec. ut q̄. e. t. c. vlt. Nam enorme
 delictū q̄ntocūq; occultū etiā p̄
 pactam p̄nāz promoueri nō finit
 et impedit executōem ordinū suscep
 torū mediocre nō notoriū de iurē vlt
 d̄ scō p̄ pactā p̄nāz et p̄moueri p̄
 mittit a nō impedit in susceptis. h̄
 ante p̄nāz damp̄bilis in susceptis
 ordinib; ministratur. leue delictum
 siue occultū siue manifestū nec p̄
 motū deiat nec impedit p̄mouēd̄
Sz in h̄is opus est exēptis. Enor
 ma delicta que hoc opant ut supi
 us d̄cū est sunt tria. homicidiū vt
 l. di. miror. i. q. vii. si q̄s ōnez de cō.
 di. i. c. i. a heresis i qua post vuln;
 sanatū remanet cicatrix vt. i. q. i.
 ventū. a simonia in ordine vt q̄. de
 accu. i. q̄. h̄icōis. Et est ratio i homici
 dio horror sāḡinis. i. h̄es̄i imanitas
 c̄m̄inis. in ordine vicium a iūctio
 ordinis. **P**ed hoc idem opant me
 dioeria **S**z notoria de iure et de
 facto vt q̄. e. t. c. vlt. dicūt et qued̄
 alia enormia non hoc r̄sp̄ctu sed
 alio. s. qz idispensabilia. simonia
 in b̄n̄ficio vt. i. q. i. Erga. a q. vlt
 patet. disp̄sat tamē cū simoniācis
 simoniace promotis vt q̄. de simo
 de regularib; a. c. ex insinuacōe s̄.
 de elec. Si alic; i. q. v. p̄nācū nec
 obstat q̄. de simo. nob̄ nā illā alio
 modo q̄ lego h̄ā sonat ut ibi nō ui.

Item si quis ex̄cat? in cōtemptū
 clauū celebrauit. vt xi. q. iij. si ep̄il
 cop? **I**tem om̄e delictū quod ipso
 facto induat infamiā ciuilē vt iij.
 q. vi. S. porro **I**te infāia descendēs
 ex delicto declarato per finām n̄. q.
 iij. S. h̄inc colligit **M**onaganus
 d̄z esse ordinandus. i. vni; vxoris
 vir vt xxvi. di. c. i. qd̄ negatiue op
 tet intelligi. i. non pluriū sicut et
 alias ecōūso exponim; i ore duorū
 vel trium stat ōe verbū. i. n̄ pauco
 rū q̄. de testi. in noie d̄cū. et similib;
 exp̄ficio x. q. ij. casellas xxxv. q. iij
 equalit̄ a ff. de leḡ ij. l. Cum pater
 S. rogo. i. caū tamē necitat̄ bigam;
 promouetur vsq; ad subdiacona
 tū h̄ t̄n̄ itelligēs ut no. s̄. de res̄p̄.
 S. si s̄ ius **A**ssignāt̄ aut̄ quatuor
 raciones quare bigam; promoue
 ri nō possit vñ p̄pter defc̄m̄ sac̄m̄ē
 ti. quia non est in eo sacramentuz
 unitatis quia diuisit carnem suam
 in plures vt xxvi. di. a cuius. **I**te
 p̄t̄ p̄rogatūā ordinū vt xxvi. di.
 vna **I**te. p̄t̄ signū icōtinēcie. p̄h̄ū
 tur ei incōtinēs q̄ vxore mortua t̄n̄
 fit ad alterā. ut lxxij. di. p̄posuisti.
Ite ex eo q̄ n̄ hab; frontē h̄ortādi
 viduitatē q̄ frequitator ē iugiorū
 ut. c. vna pleni; dice; q̄. d̄ hac ma
 teria de bigamis **D**obrus debet
 eē ordinand; in potu a cibo **A** cra
 pula a ebreitate maxie clerici absti
 nē d̄nt vt q̄. de vita et h̄. cle. A cra
 pula. Et hoc p̄t̄ quicq; quia ebre
 tas cor aggrauat a sensus cl̄ici

Sp vigē debet a tenuis cē. ut xxxv.
di. i. p̄cipio. **I**te qz luxuriosa res ē
vinū a otumeliosa ebrietas vt. e.
di. luxuriosa. **I**te furiosa ut i. c. xēf
inero estuās facile despumat i. libi
dinē. vbi ebrietas ibi libido dñat
et furor. **I**te irrisioni exposita. vt i.
c. sexto. i. v̄lo lesa. lesa pietas dū ir
ridet ebrietas. a generalit̄ qz om̄e
vicioz fomes ē a nutrit̄ vt. c. ante
oia xxxv di. v̄fe igit̄ clerice modico
vino p̄t stomachū nā ex frequēti
potacōe s̄q̄t ebrietas ut q̄. d. i. i. e. i. r̄
q̄h xpc. **E**t nō qz Ebrietas dicit̄ t̄bo
modis vno mō dicit̄ Ebrietas p̄n̄
et obliuio mentis a h̄ nō est p̄c̄m
vt xv. q. i. sane. **P**ec̄do modo dicit̄
accio siue frequens mod̄ bibēdi a
hec ut ait auḡ ē veniale p̄c̄m nisi
fit assidua. qz h̄ est mortale. maxie
si quis nouerit vires vini nec aq̄
admisceat ut xxv. di. c̄m̄is. **T**ercio
dicitur q̄dā disposicio mētis a stu
diū ad ineband̄ a h̄ senip est mor
tale p̄c̄m vt xxxv di. ante oia. **P**e
na eius qui ebrietati desuit est vt
si admonit̄ nō desinat si est ep̄s
p̄br vel diacon̄ deponat̄. si s̄boia
conus inferior vel laic̄ coioe p̄uef̄
vt xxxv di. ep̄? ante oia q̄. de vita.
et h̄. cle. A crapula. in fi. a est hic
casus in q̄ p̄c̄m mortale n̄ inducit
deposicōem. et s̄se xvij di. ep̄? . xēij
di. c. vlt̄. similis a in c̄bo sobrī de
bet esse clenc̄ equalit̄ em̄ ebrietas
et voracitas prohibet̄ vt ait Aplū?
non in c̄mes. et ebrie. **V**itāda est

voracitas p̄t octo. quia i. epulas
et lasciuas pudicia non suatur.
et qz ignomia et confusio est cristū
pauperem a esurientē fardis p̄dica
re corporibz a ieiunioz doct̄nas ru
lentes buccas tumētiaqz ora pro
ferre ut xxxv. di. ec̄ cē p̄ncipes. a qz
habundancia morbū facit. molesti
as ingent. egritudies generat. ex
cessus ciboz cōsumit. a sputrescē
facit corpus humanū. maciat cōtu
dine dicit̄ nā. a tandē morte crude
li cōsumit vt de s. di. v. nich. **P**ru
dens debet esse ordinandus tripliā
p̄dica. scia sacre sc̄pture vt xxxvi.
di. p̄ totū. **I**te secularū sc̄pturaz
vt xxxvij di. S. h̄ cōn̄ a. c. turbat.
Ite secularum negociōz vt xxxix
di. p̄ totum. **P**acram aut̄ sc̄pturā
scire debet ad subditōz aias infor
mādas vt xxxvi. di. c. n̄. S. ecce a. c.
si q̄s vult. et p̄tēa statutum est
vt in ec̄c̄is metropolitanis tenean
tur d̄ct̄ores theologie. **I**te? secu
lares scias scire d̄z vt p̄ eas instru
atur discernere v̄x a falso. a viā
habeat ad scias pietatis nō at̄ ad
discē d̄z ad delectacōem a voluptatē.
vt xxxvij di. S. cur ḡ. a p̄ s̄ solunt̄
S̄iū multoz caploz i. e. di. a p̄tēa
statutū ē ut i. cathedralibz ec̄c̄is a
i. minoribz q̄ntū sufficē potunt facul
tates tēant̄ mgr̄i liberaliū arcū de
q̄ dicem̄ q̄. t. de n̄. q̄. s̄. h̄ t̄n̄ n̄ intelli
gas de oibz artibz liberalibz h̄ de f̄
malibz t̄n̄. s̄. ḡ. matica dialectica. a
rethorica. ille em̄ habitāt ad scias

pietatis. secus de q̄drumalibus. s.
 arismetica geometra musica et af
 tronomia q̄ licet in se contineant veri
 tatē. n̄ tñ ducunt ad pietatē. vt ait
 iero? xxxvñ di. si quis ḡmaticam.
Item auctores gentiliū legi p̄t
 p̄t eādē causā p̄t q̄ et scia t̄ui
 alis et si qd boni inueniat in eis il
 lud tamq̄ p̄rium sumat auctor. et
 ad bonos vsus d̄tat. n̄ qz illi ita
 dixerūt. sed qz bonū ē ut xxxvñ di.
 turbat. q̄ de mēsa. si quid veri. et e.
 relatu in fi. h̄ em̄ fecit paul? cum i
 ep̄la ad titū inseruit illud epigme
 nedis cretenses male bestie et piḡ
 corde **I**tem in ep̄la ad corinth̄ sepe
 bonos mores fr̄gūt colloq̄a p̄ua
Iero? etiā vs? est vsib? v̄gilij vt
 de d. di. v. nūq̄ et auctatibus galie
 ni et p̄p̄ctis ut de d. di. v. ne tales?
Item aug? vsibus lucani ut xxvi. q.
 v. nec n̄q̄ c̄ca pii. leges at̄ et p̄bi
 fica possunt audire clerici d̄mō nō
 c̄a cupiditat̄ ul̄ voluptatis ar. xxxvi
 di. e. legim? et c. i. aliq̄. et c. idco. et
 hoc verū ē nisi sint mōchi vel regu
 lares vel sacerdotes seu h̄ntes p̄so
 natus vel plebanat? - q̄ si audierūt
 nisi infra spaciū duoz mēsum ab
 h̄is destiterūt h̄ est a legib? et p̄bi
 fica audiendis ip̄o iue excaōem in
 currūt ut q̄ ne cle. ul̄ mona. sup spe
 cula **D**ebet etiā ordinādus habē
 picā seculariū negociōz. qz non so
 lū sp̄nalia sed etiā temporalia debz
 subditis et neccitatez paciētib? mil
 itare. vt xxxix di. per totū. et s̄. de re

nūc nisi lxxxvi. di. fr̄em. **P**ed nun
 quid laic? qui ois ignorat lr̄as rec
 peret caracterem si eum cōtingeret
 ordinari. dicunt quid q̄ non qui a
 fuba summi sacerdotij sūt eloquia
 diuinit? tradita vt xxxvñ di. ois
 et ar. xl di. sicut in verbo clericat?
 et sacerdotium **A**lij dicūt q̄ ē veri
 us q̄ bene reciperet caracterem qz
 ex quo baptisat? est susceptibil? ē
 cuiuslibet sac̄menti. cū baptismus
 sit ianua oim̄ sacramentoz ut xxxij
 di. **S**. verū c̄ca finem. et facit ad h̄. i.
 q. i. ventum in verbo sed dicit. et q̄
 dicitur in illo. c. ois referend? est
 ad excaōez ordinis que sine lr̄is
 fieri non p̄t **I**n summa nō q̄ suf
 fiat vt habeat sc̄iam d̄petētem et si
 non eminetē vt s̄. de elec. Cū nob
 oli. **I**tem p̄t simplicitatē repellit
 quis ab optinendo **P**ed nō deici
 tur ab optēto sed datur ei coadiu
 tor ut xxxix di. petrus vñ. q. i. quia
 fr̄. s̄. de elec. Cum in cunctis. **I**tem
 p̄t illat̄uram potest ep̄s petere
 lr̄am resignandi. vt s̄. de renunc
 nisi. **D**ic scripsit raymundus in sū
 ma sua in fi. illius rubricę de pru
 dencia ordinandorum. et videtur
 velle q̄ remoueri n̄ possit ep̄s prop
 ter illat̄uram sicut proxime dixit
 in simplicitate cum tamen contrari
 um sit expressum q̄. de eta. et qua. in
 or p̄fi. q̄uis ignominiosum est ec̄
 episcopo si querat ab aliis doceri cū
 ipse alios docere debeat vt i aut̄.
 de sanctis. ep̄s. **S**. damus coll. ix

et xxxvi. di. §. eccl. i. q. i. vilissim?
viii. q. i. licet. et ar. ff. de eden. l. ar
gentarius §. prohibet pmo talis de
bet eligi in episcopi c? opacoē cete
ri greges ducant vt xxv. di. §. nūc
aut **P**udic? debet eē ordinandus
vt et moribz a verbis pudorē suū
indefinit ostēdat vt in cātic can
ticorū gene spōse. i. p̄dicatores tur
tur opatur p̄p̄t prudenciā. turtur
est ei animal valde pudicū vnde ve
recundos a verentes facite vob fili
os ab oī inūdiā vt probant h.
xliij. di. §. pmo a xxxij. q. iij in eo
fornicator **D**ebet eē ordinandus
dupliā orūmēto ornatus. intiori.
et extiori. interior cōsistit in v̄tuti
bus. exterior at in q̄tuor cōsistit scz
in cibz a potu ut sup̄ius dcm̄ est §.
sobrius. **I**tem in habitu et i celsu
de habitu legit §. de vita. a ho. cle.
cleric. xxi. q. iij p totū. a sub habi
tu cōplēditur qd̄ statutum est de
coma a barba non nutriendis vt
§. d. vi. a ho. cle. cleric. q̄ ad mod̄
spere caput rasū debet habere vt
xxij. di. prohibē. a sic incedere at
tonso capite a patenbus auribus
vt xxiii. di. non liceat qd̄ aut signi
ficet rasio capitis. quid de p̄ficio ca
pilloz legitur xij. q. i. duo Et nō
q̄ i vestibz clericū conformabūt se
cōsuetudī r̄giōis a illi cū q̄b? viuūt
ne alijs sup̄sticiofi a p̄pocite videā
tur vt iij. di. ent xxx di. si qui viro
rū a ar. xli. di. q̄squis. semp tñ ho
nestate suata h̄ aliquē ex cā timo

ris vel alterius necessitat licz habi
tum transfōri vt §. de vita. a ho.
cle. clericū ff. cia. xxi. q. iij. epi. in
cess? clericū debet eē grauis et mo
derat? vt grauitate itaneis. mentis
maturitatem ostēdat nam incōpo
ficio corporis mentis indicat q̄lita
tem. vnde salusti? arguit catellinā
eo q̄ incessus eius mō citus mō tar
dus erat vt xli. di. in fine **D**z etiā
ordinandus eē hospitalis qz vt ait
ibēo? domus clericorū oibz debent
eē cōes vt xvi. q. i. qm̄ qz h̄ tripliā
de causa qz non p̄t cleric? eē hospi
talitatis h̄ritator qui hospitibz hos
tia claudit vt xliij. di. §. i. **S**cdo
quia pietas hospitalitatis remune
rat temporalis et etnalit iij illud
apli exerce teipm̄ ad pietatē. nam
corporal quedam excitatio ad mo
dicū est. pietas autez utilis est ad
oīa h̄ns promissionē vite que nūc
est a future. **I**tem abrahā a loth
qui erāt hospitales angelos recipē
meruerūt **D**z etiā hospitalitatem
discratio est habenda. eorū namqz
qui petūt elemosinam **A**lij petunt
quasi ex debito vt predicatorēs a
prelati. **A**lij simpliciter p̄ corporis
sustentatōe **I**n pmo casu subdis
tingue quia aut sunt noti Aut nō.
Si sūt noti et constat eos missos
et institutos ad predicandum vel
ad prelaturam. recipiendi sunt
Si vero sint incogniti. et dubita
tur an tale officium sit eis concessū
debet hoc examinari et inquiri an

ita sit. qz cca maiora piculū maius
 vertitur n̄ em̄ das tui temporalia
 sed accipis spūalia ab eis i quibz
 vertit magnū piculum si ab alio p
 apiantur q̄ ab illo q̄ dare p̄t vt
 xlii di. quiescamus. In 2° casu. s.
 cū petat profustentacōe corporis si
 militer s̄bistingue qz aut potes
 om̄ibz habundare aut non. In p̄
 mo casu debes dare oibus indigē
 tibus. iniat nos ad h̄ exēpla loth
 et abrahā. qui qm̄ om̄s indifferē
 recipiebant iter omnes a angelo
 recipere meruerūt. nā si n̄ om̄s rece
 pissent forsitan iter aliq̄s a ange
 los repulissent vt in p̄ allegato. c.
 quiescamus. danda elemosina est
 etiā exat vt xi. q. 1. qm̄ in si. a. dē
 dico in quolibz peccōe. nisi de dō
 securus iusticiā. contempnat. nam in
 tali casu ut dicit aug⁹. vtilius esuri
 enti panis tollitur si de dō secur⁹
 iusticiā negligat q̄ ei panis fū
 gatur vt iniuste seduct⁹ acq̄scent
 vt v. q. v. nō om̄s. Pz et si iusticiā
 negligat a esuriat ad mortez a
 lendus est vt lxxxvi. di. pasce. In
 scdo casu cū non p̄t oibus sufficē di
 at ambrosi⁹ nouē cōsideranda sūt.
 fidem. Cān. locū. Temp⁹. mod⁹.
 ncātudinē. siue sāguinis p̄p̄itātē
 Etatē. Debilitatē. a cōdicōem. siue
 nobilitatē. ut exponūt h̄ oia lxxxvi.
 di. nō sat. Pz pone qz pat tu⁹ in
 fidel a exne⁹ fidel egeat. n̄ suffic⁹
 p̄uidē vtrqz. aū magis p̄uidē tē
 nis. p̄. māducator dixit hāc qōēz

esse tenebrosā a q̄ in nubibz aen⁹.
 bug. dixit patre p̄ferēdū. a hoc ex
 ex illa aucte honora patre tuum a
 mrem tuā vt sis longeu⁹ sup tenā
 et ar. xxx di. c. i. Io aut sc̄p̄it p̄ez.
 qualem cūqz exneo ec̄ scō preferen
 dū in exhibicōe necessarior. n̄ extē
 ne⁹ magis egeat. qz tunc exneus
 preferetur ut in. c. pasce. Pz huic
 opm̄om videt⁹ obstare verbū am
 brosi⁹ in canticis sup locum illum
 ordinauit in me dñs caritatem. ait
 em̄ multoz caritas inordinata est
 qd̄ em̄ p̄imum est ponūt terciuz vel
 q̄rtū. Primo diligendus est deus.
 Scdo parentes. inde filij. postea
 domestiū. qui si boni sint malis fi
 lijs p̄ponēdi sūt. Sed hoc auctas
 intelligenda est s̄ affcū dilectōis.
 non denūmenti exhibicōe. magis
 em̄ diligere debemus extraneos
 bonos q̄ p̄p̄ios malos. licz istis
 magis teneam̄ incēns subuenire
 hāc sm̄az tēt raymundus a ego as
 scdo. Pz qd̄a d̄rū dicit. s. exneuz
 p̄ferēdū i exhibicōe nut mēti allegā
 tes p̄ se illd̄ defudz elemosina i ma
 nu tua donec iuemas iustū aū des.
 Pz h̄ auctas n̄ loq̄t i eo casu quē ū
 qōe p̄missi. h̄ generalit̄ qm̄ iustis s̄b
 uenēd̄ ē nā a si oibus m̄ia debeat.
 iusto ampli⁹. vt i. c. n̄ satis cca p̄i
 Itē allegāt illd̄ v̄bū domesticos si
 dei Itē illd̄ cāz p̄stat natura n̄ grā
 ut in. c. non sat. Fit et alia diuisio
 cca elemosinaz. Alia em̄ est extior.
 Alia interior. Alia spūalis. Alia

corporalis prima consistit in tribus
vt dimittas a quo lesus es vt cor
rigas delinquentē. a i hijs que ad
salutem p̄tinēt istruas ignorātes.
Secunda consistit in vno vt des egen
ti quidq̄ poteris vt xlv. di. tria.
Item prima excedit sc̄daz in duo
bus qz remittē delinquenti qn̄ volu
ens tibi redundat. **S**z dare indi
genti aliquā queris a nō inuenis.
Item elemosina cordis sine frena
suba sufficit illa vero que corporalit̄
dat si non benigno corde tribuit
omnio n̄ sufficit vt xlv. di. due. In
corporali elemosina tria sunt atten
denda. s. vt des ex caritate non ad
vanā gloriam. n̄ ad impunitatez
pauperis expellendā. **I**te vt discre
tis des cōsiderat hijs que le. lxxxvi.
di. non sat. **T**ercio vt des de hijs q̄
non subiacent repetitōi vel restitu
tioni. **D**ebet ordinād? esse doctor
au? doct̄na debet consistē in duobus
videlicet in doct̄na correctionis. a
f̄mone p̄dicacionis. nam latratu
canū a baculo pastoz lupi arcēdi
sunt vt xliij. di. in p̄n. In discipli
na vt non corrigat ex odio. sed ex
caritate. vera enī iusticia a passionē
habet falsa dedignōez. ut xlv. di.
vera. **I**te cū discrecōe corripiant tu
midi. tollerentur infirmi. et qd̄ se
uerus castigare necē est ne seuiē
tis plectat̄ aīo. s. medentis. vt lxxx
vi. di. c. ij. rigor enī iusticie tempo
randus est ex duobus ex multitudie
peccancū vt q̄. e. ti. c. ij. l. di. vt a. li

tuel. i. q. vij. q̄ciens vñ? **O**b ip̄lim
m̄tū c̄men p̄t̄nit̄ iultū. vñ tūc dif
cret? p̄lat? iapiet a sp̄ualibz a sp̄ū
alibz p̄xis. ut eoz ex^o cetera multi
tudo f̄ngat ut xliiij. di. c̄messacōez
Ite p̄uinet maiores de vniūitate q̄
alios trahunt ad p̄c̄m ut q̄. de cle
ex. m̄. latores. **I**te tempat̄ rigor
ex qualitate peccancū vt q̄. de offi
dele. **S**ane et. c. pastoralis primo
Rn̄. xlv. di. Cum beatus. ff. de pe
nis. l. i. fuorū xliij. q. i. qui s̄ pacē
n̄. q. vij. quisq̄s. l. di. c̄tumaces q̄.
de maio. et obe. p. tuas. **V**n̄ t̄plex
ē iusticia. uite. iusticie. doct̄ne. p̄ma
nūq̄ dimittat̄. alia casualit̄ sic vñ?
Est vix vite doct̄ne iusticieqz. vñū
sēp̄ habe duo p̄t̄ sc̄ad ala lingue
qz vt ait. **A**ug? siue plectēdo siue
ignoscendo h̄ solū bñ agit vt vita
toim corrigat vt xliij. q. v. p̄dest.
ex duobz at̄ auget rigor cū peccatū
ex aūct̄e defēdit vt de pe. di. vi. c. i.
in fi. **I**te cū vhitatū ē malū a mult
c̄l̄s̄at̄ibz op? ē exēplo vt. i. q. i. repi
unt ff. de penis. l. aut sc̄a. de culpa
n̄ corrigēcū p̄latoz legif lxxx. di.
p̄ totū. de pena lxxx. di. didū xi. q.
ij. teugaldū. de magnitudine tam
cl̄pe q̄ pene xxxvij. di. legatū. **E**t nō
qz si sup̄ior excedat mod̄ i corrigē
do a si peccet vt xliij. q. iij. qui pec
cat i si. nō tñ cogit a subdit̄ veniaz
postular̄ ne dū inimia suat̄ builita?
r̄gēdi fr̄agat̄ aūct̄as vt lxxxvi. di.
q̄. sepe ei ex c̄sacōe eq̄li nascit̄ cō
tēpt? dignitat̄ vt ff. d̄ offi. p̄f̄. l.

obseruandū. Debet artē plat? dig-
 nitatem suā ingeio suo augere ne
 contemptibil habeat vt ff. de offi-
 pcon. l. nec quicq. S. circa l. di. c. i.
 q. de acu. qualiter a qn. **C**ōstitit
 autē hec doctrina i sermone p̄dica-
 cōnis circa quā tria sūt cōsiderāda.
Primū inter? caritas ardēs. **S**e-
 cundū exten? vita lucens. **T**ercū
 ipse ad? p̄dicacōis. de p̄mo ap̄l?
 si linguis hōim loquar a angelo.
 cari. aut. nō ha. fac. sum vel. es. so.
 De scdo gregorius cuius vita de-
 spiciat restat vt ei? p̄dicacō cōtēp-
 natur. vt. iij. q. viij. S. porro in fine
Ambrosi? - **J**udicet ille de alteri?
 errore q̄ in se nō habet qd̄ corrigat
 ut i. c. iudiciz. a gregori? in ḡnib?
 peccis q̄s possit? dū suis p̄mit̄ pecc̄?
 aliē nō diluit. vt. c. in ḡnib?. - talis
 enī dū male uiuit a bñ p̄dicat deuz
 instruit q̄liter ip̄m punire debeat
 vt. xl. di. mlt̄. h. a ieremia oparat
 ciner p̄ quē l' xiuia doctrine trāhēs
 lauat a non lauat. vt. lxxiii. di. S.
 ulf. a ab aug? - lapideo canali per
 quē aq̄ doctrine ē n̄hit ad areolas. i.
 ad corda subditoz in q̄bus aliquñ
 facit fructum vt. i. q. i. si fuerit. et a
 nicolao papa faci ardentē q̄ seipaz
 s̄sumēs aliis lucem m̄strat vt. xv
 q. vlt. c. vlt. **C**ontra tales p̄latos
 iuebit ieronim? - xxxv. di. Ecclesie
 p̄nāpes. talib? iura mināf ij. q. viij
 securi sūt in fine. xi. q. iij. p̄cipue
Circa t̄rcum. l. circa actum pre-
 dicacōis quatuor sunt attendēda

tempus. locus qualitas audiēciū -
 et qualitas dicēdoz. tēp? ut non
 sp̄ loq̄t s̄ temporib? optumis **P**i
 em̄ semp plueret fra nūq̄m ḡmia-
 ret. vñ s̄ tales i leuitico. vir q̄ fluxū
 semis patit imūd? erit. **I**tē iusta
 oportune a importūe dicitur? - i. por-
 tune p̄misit oportune vt xliij di. fit
 rector in fine. loc? ē attendendus qz
 predicacō fieri debet in eccā vel in
 alio loco pblico a honesto nō in do-
 mib? a in locis p̄uatis ne ex h̄ oria-
 tur suspicio heresis vt xxx di. si q̄s
Itē fiducialit a libē p̄dicandū ē vt
 xi. q. iij nolite. possunt tñ aliq̄ in lo-
 cis p̄uatis a non solēpniter p̄poni
 in mod̄ simplicis exhortacōis vt ij. de
 hēticiis Cū ex inuictō cca p̄n. **I**tez
 qualitas auditorū a dicēdoz
 consideranda est nam scdm capa-
 citatem audiēciū dicēda sunt
 alta et plana vt xliij di. fit rector
 et viij. q. i. oportet. alias si non in-
 telligentib? alta predicat paissor
 est qui s̄mone iutili p̄mittit scias
 infirmozū vt xlv. di. sane paissor.
 nā vicium ai est indignis secreta
 vulgare. et p̄ptēa q̄ hoc facit. **A**ut
 ex loquacitate incauta ad adula-
 cōne aut ad sui iactacionem facē vi-
 deatur vt xliij di. c. vlt. **I**tē in pre-
 dicacōne gramatica exponi non
 debet vt xlvj. di. **C**um multa.
 nec hereticis secreciora fidei reue-
 lari vt no. s̄. de summa. tri. a. fide-
 ca. S. fides autem **P**ercussor non
 debet esse ordinandus vt xlv. di.

per totū **P**ed in hoc breuis adhibetur distinctio nam duplex est passio. spiritualis et corporalis. Spiritualis fit autem indiscretus platus hinc in utili corda patit infirmorum ut xlii. di. c. vlt. Corporalis passio fit manu vel flagello. hoc aliquando fit ex malicia vel odio vel ut verberas magis timeatur. Aliquando ex caritate et causa correctionis. In primo casu prohibetur eo quod mortale peccatum et per hoc pena depositionis inducat ut xlv. di. c. i. et c. episcopus. In secundo casu omnibus hincibus patenter licita est in suos subditos ut xxxv. di. ante et xlv. di. cum beatus fallit hoc in episcopo qui ne neminem de suis manibus verberet ut lxxxvi. di. non liceat. potest tamen subicere verberibus delinquentes per alium. ut v. q. v. illi qui non tamen per laicum sed per clericum. si clericus verberandus sit. aliqui et mandans et verberans mandant in excommunicationem ut de senex. vniuersitatis. et verum est nisi clericus penitus esset incorrigibilis tunc enim possit per laicum verberari ut de senex. vt fame. xvij. di. nec licent. laici tamen violentia non amplius se extendat quam exegit rebellio clericorum. ut in illa vt fame. Circa clericos tamen haec distinctio habenda est vt clericum in minoribus ordinibus constitutum et pro leuibus culpis verberibus subiciantur ut lxxv. di. Salomō constitutum autem in maioribus non nisi per maiores omnibus vt xxxv. di. ante et xlv. di. cum beatus habet distinctio locum

habet in clericis secularibus tamen regularibus enim secundum regulas eorum subiciuntur verberibus etiam pro leuibus culpis ut de app. reprehensibilis in fi. de accusa. et in quibus qualiter in fine. caueant tamen regulares plati quod ex caritate et correctionis causa verberent fratres vel duos per se vel per alios regulares seu clericos. nam si per laicum et verberas et mandans mandant in finem excommunicationis et sic loquitur illa decre. vniuersitat. Caueant igitur prelati et rectores ecclesiarum vt in correctionibus et disciplinis ut statera in manibus gestant in utroque peso. iusticiam et misericordiam portent. vt iusto librae mique per equitatem corrigant. quod uero per misericordiam indulgeant xlv. di. omnibus qui. et ex utroque tempus amicum faciunt ut nec vigor iusticie sit rigidus nec mansuetudo sit dissoluta. vt xlv. di. disciplina. et c. sunt namque non est eis constantis et in iudiciis breui lacrimula et ad tempus parata vel ubi oribus fletibus de facili commouitur nam cum vni indulget indigno. ad plapsum contagium prouocat vniuersos facilitas ei venie incertum tribuat delinquendi. vt xliij. q. iij. est iniusta. in fi. et. ff. de offi. p. l. obfuand. et alibi si negligenter que male usurpatur omnium excessus via alijs apertum vt xliij. di. puenit. Deest non litigiosus prohibet autem litigiosus ordinari tribus de causis. Primum est vicium quod consistit in doctrina. predicatiois ipsius. cum sit superbus et arrogans

nescit humiliter pferre qd docet.
 ut xlvj di. c. i. nichil ei e ipudencius
 arrogacia rusticoz ut. e. di. s. i. **H**e
 cūda e vicū qd attēdit ecasusacōz
 qz litigiosus solz eē adulator. p di
 tor. det. dor. maledicius. iūd? - iocū
 lator. scurril. et adulāscendā iūri
 am facit. ut xlvj. di. s. cccc. et. c. se
 qntibz. **T**ercia cā est quia cum ipse
 sit litigiosus et p cōsequēciā prouo
 cet alios ad discordiam. non possz
 alios ad cōcordiā reuocare. qd tñ
 teneretur ex officio facē ut xc. di. s.
 i. q. p. totam di. **D**ebet ordiandus
 esse nō cupid? ut xlvj di. s. i. lxxxv
 di florentū. duplex at est bmoī p
 hibicōis rācio. pma qz cupiditas
 est oim maloz radix. ut xlvij di. be
 atoz. **S**ecda rācio qz mens excecā
 ta cupiditate non videt quid expe
 diat. sed semp videt aux. reddit?
 sputat. grācus ituet aux qd solē.
 ut xlvij di. sicut hū iij. q. v. accusa
 tores. s. testes suspā. **P**equit do
 mui sue bene dispositus. s. familie
 sue. intelligit autē familie sue bñ
 disposit? siue bñ ppositus. qui eaz
 regit honeste ex? a verbo t. l. x. d. a
 vicis ad virtutes ut xlvij di. s.
 necē hui? p. hibicōis duplex est rā
 cio. vna quia non habet frontē re
 prehēdi alios q negligit corri
 ngē suos ut in preallegata di. s.
 alia quia presūnt v. x. ment cōn eū
 de cōmie negligē quia magnū est. et
 magnā penā inducāt ut no. s. e. t.
 s. ex duobz. si tamē familiā suā cor

rexent qntū i se fuit. ipa nichiloz
 in sua malicia pmanens. incorrep
 ta remansit n̄ imputaret p. r. faml
 nec repellēt a promouēdo ut xlvij.
 di. nō em. qntūlibz. qd ad nos. p
 sumit tam pma facie cōn eum q
 p eum steterit donec d. r. u. probetur
 ut xvij di. puenit. **P**romotus aut
 ad curā eccē et maxime ad epātū
 debet bene eē dispositus eccē siue. ut
 canonicū ul' clerici canonicē viuāt.
 obseruantes d. i. n. e. sc. p. t. u. r. e. d. o. c. t. n. a.
 et d. o. c. u. m. e. n. t. a. s. c. o. z. p. r. i. m. i. c. h. i. l. i. n. c. o.
 p. s. i. t. e. p. r. e. s. u. m. a. t. a. g. e. v. t. d. e. d. i. v.
 i. o. i. b. z. v. t. t. a. l. e. s. a. d. m. i. s. t. e. r. i. u. m. e. l. i. g. a. t.
 q. u. i. d. i. g. n. e. p. o. s. s. u. n. t. s. a. c. r. a. m. e. n. t. a. d. i. n. i. c. a.
 t. e. t. a. r. e. v. t. x. l. i. i. i. d. i. t. a. l. e. s. v. t. s. i. n. g. u. l. a.
 o. f. f. i. c. i. a. s. i. n. g. u. l. i. s. c. o. m. m. i. t. t. a. t. v. t. l. x. x. d. i.
 a. d. h. n. e. p. m. i. s. c. u. i. s. a. c. t. i. b. z. r. e. z. t. b. e. n.
 t. u. r. o. f. f. i. c. i. a. v. t. e. d. e. t. e. s. t. a. l. c. o. n. s. u. l. t. a.
 d. i. u. a. l. i. a. **I**te n̄ cōmittat tyroibz sed
 exptis ut xlix di. si officia. ut qtuor
 fiat p. r. o. c. e. s. d. i. r. d. i. t. i. b. z. e. c. c. e. u. t. x. i. i. q.
 i. j. u. i. l. t. a. n. e. q. t. u. o. r. c. o. e. s. s. o. e. t. s. i. q. d. d. e.
 p. o. r. t. i. o. e. f. a. b. r. i. c. e. r. e. m. a. s. e. i. t. r. e. c. o. d. a. t. i.
 t. l. x. c. i. s. v. t. s. i. m. a. i. o. r. e. i. n. s. e. r. t. f. a. b. r. i. c. a.
 s. i. t. s. b. h. i. d. i. o. q. d. d. i. u. i. s. t. e. p. o. r. i. s. d. i. l. i. g. e. n.
 c. i. a. p. o. t. u. i. t. a. u. s. t. o. d. i. e. a. u. t. e. t. e. e. m. i. a. t. u. r.
 p. o. s. s. i. o. q. v. t. i. l. i. t. a. t. e. s. d. e. s. r. e. s. p. i. c. i. a. t. v. t.
 x. i. i. q. i. j. n. o. b. u. t. n. u. l. l. i. i. e. c. c. a. d. e. g. e. s. s. i. t.
 i. d. i. g. e. s. s. e. d. o. i. a. n. e. c. c. i. a. a. b. e. p. o. s. u. i. s. q. z.
 m. i. s. t. i. s. p. a. p. i. a. t. u. t. x. i. j. q. i. j. v. i. d. e. t. e. s. u. t.
 p. c. a. r. i. a. s. e. c. c. e. p. o. s. s. i. d. e. t. e. s. p. f. e. s. s. i. o. n. e. z.
 f. a. c. i. a. t. n. e. p. r. e. t. e. d. i. o. n. e. d. i. u. r. n. a. p. i. u. d. i.
 c. i. u. e. c. c. e. a. f. f. e. r. a. t. v. t. x. i. i. q. i. j. s. e. p. e. v. t.
 p. o. p. e. d. i. o. s. u. a. z. r. e. r. u. m. p. o. s. s. e. s. s. i. o. n. e. s.
 e. c. c. l. e. s. i. e. n. u. l. l. u. s. e. x. c. o. l. a. t. n. e. g. l. i. g. e. t. e. r.

vt .ij. q. iij. qd̄ cūqz. vt sic prelati
tam custodes cartaz q̄ defensores
rez creditaz vt preceptū est iudi
centur vt xvi. q. i. i. canombz. **I**te
prelatus i eccl̄a sublimior alijs se
deat. it̄ domū vero collegā pb̄roz
se eē agnoscat vt xv. di. ep̄s in
eccl̄a. **D**equitur n̄ neophitus ue
vñ vidend̄ ē q̄ dicantur neophiti
et quare prohibeātur neophiti or
dinari. neophiti dicunt̄ noui in fi
de. vt xlvij. di. qm̄ an eos qd̄ ē no
uum. a pb̄itos qd̄ est fides. in neo
phiti dicunt̄ noui in religione vt
xlvij. di. sicut olim. **C**ausa probi
bicōis est duplex vna ne inuidant i
superbiā putantes q̄ fides catholi
ca siue religio multum eis idigeat
xlvij. di. **S.** prohibentur a. c. qm̄

Alia causa est qz nec pb̄iti nē sū
experti statum eccl̄e vel religionis.
et iō nescirent eē graues. et se cōtē
potare pro diuinitate psonarum sibi
subiectaz vt xlvij. di. sicut olim.
grauē eim̄ est in exptis lwim̄ obse
quijs sociari ut xix. q. iij. mōst̄ijs a
simile lxi. di. miram̄ in fi. ff. de va
mune. l. pretor. **S.** vlt. a alibi lex di
cit honozis augmentū nō abicōne
sed labore ad vniūquēqz dicit deue
nire vt. **E.** q̄ mili. nō pos. l. cōn. li. xij.

S.z nūquid h̄ijs caus̄ cessantibz
p̄t neophitus promoueri videt̄ q̄
sic. nam prohibicōes eccl̄e pp̄rias
habent cas̄ q̄bus cessantibus cessant
et ip̄e. ut lxi. di. **S.** h̄ijs oibz a. c. neo
phit̄ a q̄ d̄ app. Cū cessante. **C.** cōn

videtur q̄ licz cause cessent non tñ
cessat pb̄ibicō ut xix. q. ij. due. xxxij
q. i. dixit. **A**d hoc dico q̄ elene? se
cularis qñtūcumqz sit humil̄ a in
structus i regula mōchali vel regu
lari nō p̄t eligi in abbatem vel rec
torem ecclesie regularis. nisi p̄fes
sus sit a expert̄? aspiratē regule. n̄
emin̄ sufficiat scire h̄ necē est expiri
probari. a probare vt. **S.** de elec.
Cum ad n̄tām a. c. officij. xix. q.
iij. mōst̄ijs ymmo si aliqui non pro
fessi ordinē regularem sint iam in
abbates assumpti. debent sublato
ap̄llōnis obstaculo remoueri ut
S. de elec. Cū in magistrum a. c. cū
Cām. a pp̄t hoc nō sufficiat dño bea
tū petz scire fragilitatē humane
adiciōis. **D**ed voluit ip̄m i seipso
p̄cius expiri vt disceret qualiter
esset alijs misandum vt. l. di. cōsi
derandum. monachus tamē p̄t eli
gi i ep̄z vt lxi. di. bñ. qd̄ intelligo
p̄missa postulacōe a admissa. als̄
secus. ut lvij. di. c. i. a ij. **I**te laic̄
dūmō lrāt? postulari p̄t in ep̄m vt
lxi. di. ofius. **I**te neophitus p̄t ut
dñt qd̄ recipē miores ordines. sed
non sacros vt xlvij. di. qm̄ a. c. sic
olim. **A**lij cōn q̄ nec eciam miores
donec sit probatus ar. xix. q. iij. mō
st̄ijs. qd̄ verus ē nec obstat h̄ijs
que dicta sunt qd̄ legit̄ de nicolao
seuo a ambrosio qui neophiti sūt
electi illud ei fecim̄ ē inspiracōe dina
de nicolao fuit reuelatū quidā ep̄o
ut i legēda stinet. **D**euo isedit colū

ba supra caput Ambrosio assurrex
 it era pcatlcedra r iō nō sūt tralē
 da ad cōsequētia al exēplo ambro
 sū possz quis eligi ante bapm qd
 esset absurdū dicē **D** quentē qre
 secularis clericus possit eē epūs re
 gulariū nō tamē eoz ppositus pōr
 vel abbas. Rñō p̄t excellētia epā
 lis dignitatis. q̄si epūs sit religio
 sior mōchō. vel iō quia abbates et
 pōres int̄ sūt p̄uat disciplinis mo
 nactoz epūs n̄ tam q̄ qui ignorat
 ea que sunt regule. illud ego omit
 tet aliam mōchō ipse iō p̄uict ea q̄
 maiorē discussiōnē exigūt et maio
 rem aiaduerfionē. vñ cca hoc sic
 fūerūt distingui ut si de excessu mo
 nachī in figura iudicij agat epūs
 p̄ tribūali cōnoscat q̄ p̄uict **D**i
 at de plano tūc **A**bbas i p̄or cor
 riget sū mōchales disciplinas
 ut xi. q. i. de p̄son. q̄. d. officio ordia
 q̄nto. et ar. **E**de emāda. p̄p̄inquoꝝ.
 l. vna. **E**de p̄ria p̄. l. iij. vel als p̄ri
 ma correctio spectat ad abbatem
 seu prozem qz hoc generale ē q̄ q̄
 libz prelatiū hēat iurisdicōez siue
 sit abbas siue p̄or ut q̄ de emu. ec
 non mī? q̄ de maio. et c. **C**um in
 eccl̄is. verus est in hīs cōsueti. di
 nē attendi cue dat iurisdicōez vt
Ede emācip. l. i. ix. q. iij. cōq̄stus
Nūc videam? per quos hoc exa
 minatio ordinandū faciēda sit
 et est sciendum qz q̄uis sū antiq̄
 iūā tēpore scrutini epūs eligē d be
 at de suo latē aliq̄s gnaros diuine

legis q̄ examinent ordinandos vt
 xxij. di. q̄n epūs. hodie tamē hoc vi
 det spectare ad officiū archid vt
 q̄. de offi. archid. Ad h. a. c. ut n̄z.
 et facit ad hoc xxij di. psalmista et
 p̄ptēa si idign? p̄nct ad ordme
 tenet is q̄ examinavit q̄ p̄ntant ut
 liij di. si p̄nct. tenet etiā et epūs or
 dinator vt q̄. de eta. a qua. ord ac
 cepimus. nam q̄ post examiacōem
 archidiaconi. mōchō? ip̄e ordiator
 debet examinare. vel tenet epūs de
 facto sū archidiaconi. sicut et exā
 tor nauis de facto sū ingri vt ff. d.
 exēcto. l. i. **S**ingrū vñ si archidia
 con? resp̄ctet aliquē ordinādū ad
 titulū sū p̄ionij cū nullū hēat q̄ h
 archidiacon? n̄ ignoret. ep̄s at ig
 norat. puto qz ordiatus agē posset
 p̄ loco d archid aconū. nec obstat
 si de dolo ip̄i? ordiandi exāpiat ne
 p̄ h̄ mēdicāe opellat in ignominia
 cleri ut xciij di. dia. dī **P**z si archid
 nō sit solūcō agēt h̄ loco d ep̄m
 qz in culpa fuit nō examinādo sed
 archid in dolo. dolo? aut p̄ponderat
 culpe ut ff. ad le. acq. l. Itē si obste
 trix **O**rdies miores p̄t sūmōis
 cōferri etiā vt q̄. de eo q̄ fur. or. sus.
 cū h̄ lator. Et ar. lxxvij di. q̄cūqz.
 dū n̄ cōsuetudo dia non impugnz.
 que n̄ suata scād alū gnēt. vel sū
 alios si cōsuetudo loci hoc habeat q̄
 h̄ t3 **T**an. a ego **P**acri aut ordi
 nes singuli a p̄ certas insticias tē
 pōz debent conferri vt. lxxvij. di.
 in singulis et. c. quācumqz. a licz

plerūq; attingat q̄ ordinator con-
tinuet ieiunium a die sabbati usq;
ad diem dñicū ut illi qui ordinari
non potunt die sabbati in sero. or-
dinēt̄ i die dñico in mane. vt lxxv
di. qđ a p̄rib? non tñ intelligas
vt illi h̄idem qui promoti sunt in
die sabbati ad aliq̄s sacros ordies
possint die dñico ad alios pmoue-
ri. **P** illi tñ qui die sabbati ordia-
ri nō potuerūt vt dcm̄ est. **C**um ei
p̄pter atnuacōez ieiunii fingat̄ se-
ro diei sabbati. a mane diei dñice
vnū diem effice. si ordinatus i sab-
bato ordinaretur i die dñico. iam
bis idem eodem die ordiaretur qđ
ess̄ absurdum. a de h̄ arguit bono-
men ep̄c. **f. e. ti. lras.** **H**ed an sero
diei sabbati trahat̄ ad mane diei
dñice. vel mane diei dñice ad sero
diei sabbati retrahat̄. dubitaue-
rūt at̄qui a ad h̄c sub iudice l̄s
est. **C**irca hoc dixerūt quid̄ q; ma-
ne trahitur ad sero. ita vt si aliqñ
atnuato ieiunio m̄e diei dñice or-
dines offerantur. in die sabbati cō-
ferri videantur. nā iur̄a loquēcia d̄
ordinacōib; dicunt q; i quatuor
temporib; a die sabbati ordies cō-
ferūtur. vt **f. e. ti. c. i.** a **h̄ lxxv. di. c.**
vlt. fallit h̄ in cōsecracōib; ep̄oz q̄
in dieb; dñicis fieri debēt. vt **lxxv.**
di. qđ die dñico. **I**tem fallit in mi-
norib; ordinib; a i cōsecracōibus
virginū q̄ in diebus dñicis cōferū-
tur vt **hic. c. i.** **I**llud v̄ ro. c. qđ die
dñico. qđ vaide est cōn̄ eos n̄. telli

gunt in consecracōib; ep̄orum n̄
in ordinib; cōferendis. a hoc pat; p
exēpla ibi posita de aplis q̄ tñc cōse-
crati fuerunt. hugu a sui sequaces
dicūt die dñico cōferri om̄s ordies
et ec̄a baptismū de **2. di. iij. x̄vibi**
lis facit pro ip̄is illud. c. qđ die dñi-
co **I**te a illud. c. q; a p̄rib; i v̄bo il-
lo **H**ed post diem sabbati ac̄ **A**d
qđ p̄mi r̄ndēt post diē sabbati cep-
tū a n̄ finitū. p̄ma op̄io magis pla-
cet q; die sabbati ordies cōferantur
et q; mane diei dñice trahatur ad
v̄sp̄ā diei sabbati atnuacōe ieiu-
niū. cū cōtingit m̄e diei dñice ordi-
es cōferri. nā si vera eēt op̄inio huḡ
q̄ n̄ccia ess̄ atnuacōe ieiunij. cū a
si i sero diei sabbati cōmedat ordia-
tor. in mane diei dñice ieiunij iue-
niet̄. vñ sic poss; cōsecrare eodē mō
s̄m eum a ordiare. teneas ego qđ
supi? ē dcm̄. a si tu q̄ras quae tñ
die sabbati sacri ordies cōferant̄.
Ratio est q; sabbatū significat re-
quie a qui tñsit ad clericatū qđ sit
irreuocabilit̄ per assumptōm maio-
rum ordinum de labore secularium
negociorum. trāsit ad oc̄iū scema-
tis clericalis. a iō hoc fit die sabbati.
q; iō p̄ m̄iores ordies n̄ obliga-
tur aliquis clericatū qui redire p̄?
sit ad l̄m̄az datā ab ap̄lo vt **xxviii.**
di. de h̄is in fine. id̄ arco m̄iores or-
dies alio die q̄ die sabbati cōferūt̄
maiores aut̄ nō nisi in die sabbati
vt dictū est. **R**estat vidē qđ iur̄
sit si quis sine examinacōe fuerit

ordinatus vel si in scrutinio suum
 suppressit impedimentum **I**n p^o
 em casu distinguo. **A**ut em est ig
 notus aut not? **I**tem. **A**ut est als
 dignus **A**ut indignus. **S**i igno
 tus. a alias dignus. eo tm ipso q
 sine examinacoe se patit ordinari
 se fecit indignu. a debet deponi. vt
 xxiiij di. c. vlt. **S**i ignot? a indig
 nus. tunc duplex causa deponicois
 subest vna quia sine examinacoe se
 ordinari pmisit vt dcm e Alia qz
 cu sciret se indignu debuit i ordia
 coe sua pdemcmen suu ul impediun
 tum vt l. di. Ex penitentib? **S**i vo
 notus a dignus tunc in nullo pecca
 tur **R**oti em examiandi no sut ar
 xxiiij di. null? - xl vii di. d petro xciij
 di. valde. tm fallit in cosecracoe i q
 etia noti examiant vt xxiiij di. qui
 epus **S**i si notus a als indignus
 in causa deponicois existit qz emen
 suum vel defem occultu debuit ofi
 ten vt s. dcm est. **S**ed qd dixi ig
 notum a dignu sine examinacoe p
 motum deponi debet. h fit ul i odiu
 sui qui se fecit talit ordinari. ul in
 odiu ipsius q ipsum talit ordina
 uit. ar. ad hoc lxx di. c. i. xvi. q. viij
 decreuimus xxi. q. ij. c. i. a i. q. iij i
 ecclesia. vbi in odiu cosecrator di
 citur ecclia execta potius q cosecta
Item q dixi notu a indignu sine
 examinacoe promotu in ca depo
 ficiois existe. qz emen suu non fuit
 ofessus itelligo de graui emie. sec?
 in lea ut lxviiij di. c. i. **I**te qd dixi

supra. tales sic promotos deponi
 debet intelligo non p ordiatores
 sed p superiores. vt q. de cle. diu. di
 uerfis fallacijs in fi. cu a ipi ordia
 tores sint in ca deponicois qz sic or
 dimauerut vt. i. q. i. fi q epi. m aut
 quo oportet cle. ad ordi. pdu. s. o
 portet. vnu tm n omitto q si aliq?
 tempore sue ordinacois ppum p
 dat ipedimetu a nichilo? ordina
 tor n intendens dispensare ipm or
 dimat. detedo postea impediuto.
 ordiat? e deponendus. a est casus
 illi? decreti lxxxi. di. fi os sine exa
 miacoe **I**n a^o casu. s. cu aliqs im
 pedimetu suu in ordinacoe non p
 dit. videtur esse in causa deponicois
 nam quilibet in ordinacoe sua im
 pedimtu prodere debet. vt xxiiij di.
 quato a. c. vlt lxxxi di. c. Tant et
 c. quicunqz viij. q. iij Artald? in fi.
Et eodem mo quilibz ofiteri tenet
 in iue emen suu de quo agit si fuit
 sup eo introgat? vt xi. q. iij qfqs
 xxxv. q. vi. fi duo xv. q. vlt. c. i. et
 plf. qd hug. putat tam in ordina
 coe q i iudicio **S**i i ordiacoie dix
 it suffice si quis dicat in genere se
 emiosum et sic petat dispesacione
Sed si specialiter pro aliq emi
 ne fuerit interrogatus respodebit
 se pniam egisse. vel non respodebit
 nam specialiter interrogare mag
 videt suggestis q qrent ut ff. de
 qombo. l. i. s. qui qom. no obstat
 ei qd supius dixi d qd legitur de
 pi. di. i. s. hijs auctibo. vbi dicit
 di

omibz qm
 na. n. l. x. p. p.
 r. ap. l. s. q. d. i.
 u. a. f. i. s. e. p. e.
 r. n. o. m. s. o. m. i.
 r. e. d. i. m. i. t. t. i.
 u. d. e. c. q. d. b. i. n.
 a. p. r. o. b. i. t. i. o. n. e.
 i. s. a. b. b. a. t. i. o. n. e.
 d. i. e. s. a. b. b. a. t. i. o. n. e.
 o. p. i. o. m. a. g. i. s. t. r. a.
 o. b. i. e. s. t. i. m. i. t. t. i.
 n. e. c. e. s. s. a. t. i. o. n. e.
 s. t. i. m. i. t. t. i. o. n. e.
 b. i. n. i. t. i. a. t. i. o. n. e.
 s. e. t. e. p. m. i. s. s. i. o. n. e.
 n. o. i. u. m. i. t. t. i. o. n. e.
 o. m. n. i. a. t. i. o. n. e.
 i. n. e. i. u. m. i. t. t. i. o. n. e.
 c. c. a. r. e. e. o. d. e. m.
 e. n. c. a. s. e. q. d. o. p.
 q. u. a. e. t. i. n.
 d. i. e. s. c. o. f. i. t. i. t.
 i. f. i. g. n. i. f. i. c. a. t.
 e. r. a. t. i. o. n. e. q. d. f. i.
 u. m. p. o. m. m. i. t. t. i.
 o. r. e. s. e. n. t. a. m.
 a. d. e. a. m. l. i. m. i. t. a.
 e. f. i. d. i. e. l. l. i. b. a.
 e. q. u. i. o. b. l. i. g. a.
 u. i. n. d. i. c. i. t. p. l.
 a. p. l. o. v. t. p. r. o. v. i.
 o. r. a. m. i. o. v. e. t.
 a. b. b. a. t. o. n. e. m. i. t.
 a. b. b. a. t. i. o. n. e.
 v. i. d. e. t. i. d. u. e.
 m. a. g. i. s. f. i. a. n. t.

non tibi dico ut de probas in publi-
cum - qz illud loquitur in penitente
qui non debet in publico se prodē-
secus in examiacōe ordinādi in q̄
q̄s se prodē debet. n̄ em̄ se p̄dat non
potent se cū dispēsan - et debet se p̄-
dere corā pluribz qz prodē est i pb-
lico dicere. ut ij. q. i. si peccauit. sic
em̄ ep̄us non p̄t audire causam n̄
cum clericis suis ut xv. q. vii. ep̄.
sic nec solus p̄t dispēsan. qualif
em̄ quis pbabit secum dispēsatū
fuisse nisi corā pluribz factum fuissz
ut ij. de scismati. c. firmitat. Alii di-
cunt qz nec in iudicio nec i examia-
cōe ordinādoz tenet aliq̄s se prodē
qz a deo occultat peccm̄ de quo ali-
quis penituit ut xxxii. q. i. Apud
Et sicut licituz ē aliam redimē sāg-
uinem suū qualitercūqz potest ut
ii. q. iij. §. notandū ff. de bonis eoz.
qui ante sm̄az mor. sibi osti. l. i. sic
et honorem suū. Circa qd̄ videtur
dicendum qz de occultis peccis et nō
de enormibus de q̄bz acta est pm̄a
non tenetur ordinādi in genere l̄
in spē cōfiteri. n̄ em̄ eoz dispēlacōe.
quia illa non dicūt iam promotū
nec impediūt promouēdū ut no. s̄
e. ti. §. cca pm̄am regulā. vel siue in
specie siue in genere q̄ratur. p. t̄it
sic r̄nderi. si h̄ de quo querit om̄si.
vel si aliqua mortalia om̄si. penitē-
ciā inde eoz. Sed quid si in specie
interrogatus p̄ si p̄ aliq̄ mortali. n̄
beat ordinādi se om̄sisse. a pm̄az
non egisse. nūquid hoc cōfessio p̄iu-

dicat ordinando. ut possit t̄cē p̄iure
videt qz sic ut s̄. de elec. p̄ i q̄ficōez.
et ij. d. excels. prela. q̄ sit graue veni-
tū est cōtrarium ut nō p̄udiciz nisi
in hoc solo ut non admittatur ad
ordinacōem. ut xxiii. di. quando in
fi. a. ar. ad hoc ij. d. excep. Demiqz §.
vlt. ij. de ord. cōg. cū dile. ff. de h̄is
qui no. in fa. l. lucius. ¶ In summa no-
tandū est qz ep̄us consecrari debet
a metropol̄ cum tribz vel duobus
ep̄is ut ij. e. ti. nec ep̄. ij. de sac. vne-
c. i. in p̄i. vel tres ep̄i de mandato
metropol̄ hoc p̄t in lxiii. dis. p̄ p̄i-
diales. metropolitana. aut cōsecra-
tur ab eoz suffraganeis. si t̄n om̄s
conuenire p̄t et fiet cōsecracō in ci-
uitate metropolitana. ut ij. e. ti. si ar-
chiep̄s. li. di. qui in aliquo i. fi. lxiii.
di. quia lxvi. di. Archiepiscopus.
lxiii. di. metropolitano. a idem in el-
ligo in p̄matibus et p̄iarchis. h̄
q̄uis ita fit de iurē. de cōfuetudie t̄n
cōtinet et sic hodie suat generalit̄
ecc̄ia qz nulli. Archiep̄. p̄mas vel
p̄iarcha. cōsecrat n̄ a p̄. vel aliis de
mandato ipsius. et ar. ad hoc xxiii.
q. i. pudenda sequitur. t. de seru. . .

¶ De scrutinio in or. sa.

Ordinum est s̄ de ordinandis.
h̄ quia ordinandi examian-
di sunt iō subicit rubrica de scruti-
nio in ordine sa. ¶ Videam⁹ igit̄
quid sit scrutiniū. q̄n fieri debeat.
Item p̄ quos. Item que sit forma

scrutinij faciendi. **E**t est sciendū qd scrutinij nichil aliud est qd examinaōe ordinari debere ut nos. ti. prox. **S.** restat. **F**ieri autē habet scrutinij scia q̄ta. an ipam ordinaōez ut xxiiij di. qm̄. **P**er q̄s autē debeat fieri no. s. t. prox. **S.** nūc videamus. **F**orma scrutinij que fit videamus. **E**t est sciendū qd duplex ē scrutinij. vnū qd habet an ordinaōez ut supi. de m̄ est. aliud de quo h̄ tractat. forma p̄mi scrutinij habet xxiiij di. quando ep̄s. forma sc̄di habetur h̄. nā in rōna cura p̄or. dyaconorū i alijs eccl̄ijs. maiores dyacom. i. **A**rchiep̄scopi dicūt. postulat sc̄a mat̄ eccl̄ia hunc subdyaconū vel dyaconū ad onus dyaconat. vel p̄brat. assumi. a ordinatore int̄rogante si eū nouerit eē dignū r̄ndet dyacon. ut h̄ dicit. q̄. c. vno. a ex hac de c̄ illud generale colligit. s. quemlibz p̄sumi esse dignū nisi probet s̄ filie q̄. d. p̄sūp. dudū ff. de manu testa. l. testō seruos ff. de lega. ij. l. cū pater. **S.** rogo q̄. de iud. cū deputati ff. de fidei om̄is liber. l. thais. **S.** sorore. **H**z s̄ p̄sūp. non p̄done. nisi probet p̄done. ut. **E**t de h̄is q̄ uen. e. im. l. iij. e. d. proba. l. ii. ff. de magrā. l. i. **S.** magrā. **I**tem in dubio p̄sūp. q̄s ex̄catu. ut q̄. d. sen. ex̄. **C**um desidēs. **S.** sc̄de et potius p̄sūp. fornicacō q̄ m̄. ut xxx. q. v. c. alit. et. c. n̄atis. **D**olūo p̄mū generale ē a sc̄d̄z casuale

qd in casibz supioribz locū habet et maxime in h̄is in q̄bz timet p̄iculum aie. vbi p̄sūp. aliquem fore paganū ut de. cō. di. iij. c. puillos. a. c. nulla. q̄. de ba. p. et. e. et. fec. c. i. p̄sūp. ecclesiam non aseractā ut de. cō. di. i. sollem̄. a. c. ecc̄. p̄sūp. n̄ ordinatum ut lxvii di. p̄br̄ et. **S.** sequenti.:

De ordi. ab epō qui epi. resignat

In tractatu ordinandorū qui precedit et seq̄tur int̄point rubrica. de ordinatis ab episcopo qui resignauit ep̄s. vel ex̄cato

In quo breuit̄ est distinguēd̄ an ep̄s renūciat loco t̄m. vel loco et dignitati. **I**n p̄mo casū renūcians ep̄s remanet. nulli. tamen ep̄scopat. a ideo ordines aserere p̄t in sua quondā dyocesi. a in aliena de ass̄u tamē a voluntate dyocesan̄ loci. **I**n s̄o casū nec m̄iores nec maiores ordines cōferre p̄t. **S**i tamē aliqui minores ordines a talibz recepūt nescient. tollerāt̄ i ill. et ad maiores licite p̄mouēt̄. **S**ed si a talibz sacros ordines scient̄ recep̄int. ex̄catōem officij non habebūt. **S**i ignorant̄ nisi crassa a sup̄ma fuerit eoz ignorancia. cum eis poterit disp̄sari. ut q̄. e. t. c. i. facilius autem permittitur pontificalia ex̄cere ei qui cessit loco t̄m. q̄ ei qui cessit loco et dignitati. **E**t est ratio. quia i primo casu

presumitur quis cessasse ex debilitate vel ex alio iusto impedimento vel saltem cōtēplacōis amore. In 2° uocatur uixet ex dicitur cōmis r̄signare. ut s̄. d. renūc post tūlla cōez s̄. vlt. cōmis sex sunt cause p̄t̄ q̄s cedendi linā postulat. ut s̄. de renūc m̄si cū p̄t̄ m̄ p̄u. **T**ollerat aut̄ si ab hīs qui renūciauerūt dignitati et loco minores ordines cōferantur. et est rō que hic assignat. qz minores ordines a n̄ ep̄is cōferunt psalmista. **l**ostianat? a lōrat? s̄. a corep̄s ol m̄. et ab abb̄atibz lōdie. ut lxi di. c. i. **I**te p̄br cōfert psalmistatuz ut xxi di. p̄ salmista. qd̄ a; tū icelligit illō dec̄ psalmista nō de ordis collacōe s̄ de ordis executōe s̄ hoc n̄ placet. qz ibi dicit qz psalmista p̄t̄ sumē officiaz sola iussioe p̄br n̄ dicit offic̄i executōez. illi at̄ qui dicit ordiez psalmistatus cōferri ab ep̄o. executōez uō iussioe p̄br. mouetur ex eo qz fit in collacōe aliorū ordinū. Nam qz in aliis ordibz cōfertur ab ep̄o et in signū executōis datur ab eodem episcopo aliquid ordinato qd̄ in h̄ ordine non suat. **S**z obicit null? debet s̄i titulo ordinar. ut lxx di. c. i. a ii. **S**z sol? ep̄us cōfert titulū ut xvi. q. ii. nullus ad qd̄ R̄no qz h̄ locū h̄t n̄ in minoribz ordinibz s̄ i sacris. Et nō qz nouez sūt ordines quicqz minores a n̄ sac̄ q̄ tuoz at̄ maiores a sac̄. minores sunt psalmistat? lōstiaiat? lōtorat? exoristat? a acolitat? maiores s̄.

subparonatus. dparonatus. p̄br̄atus. a ep̄atus. Alij uero dicunt vij esse ordines. negant enim psalmistatum et episcopatū esse ordines. s̄munt hoc ex illo decreto. lxxvij. di. illud. **P**ed qz psalmistatus sit ordo probatur xxi di. psalmista. xxi. di. clerus xxxij. di. serati lxxij. di. clerum q̄. de eta. et quali. a ordi p̄si. Cum configat. xxvij. q. i. si q̄s episcopus. et ad decretum qz p̄mi pro se induant sic respondent. ut qz ibi dicitur primo sit lōstianus. illud primo non respiciat precedētia sed sequētia. licet alij primus et proximus dicatur quem nemo precedit. ut q̄. de v̄bo signi Joseph ff. e. ti. l. proximus. de ep̄atu p̄ sit ordo probatur lxxvij. di. c. i. de p̄sbi. non h̄ap. mi. xxi. di. c. clerus liij. di. si seruus in uerbo episcopalis ordo q̄. a qd̄ dixi p̄sbitex posse cōferre ordines psalmistatus. intelligo de p̄bro procbiali. ad quem spectat cura ecclesie et cōpetēcia in Archip̄bro uel plebano. **I**tem intelligo hos posse cōferre in diebus dominicis et alijs festiuis sicut i ep̄o dicitur. s̄. e. c. de eo. **E**t nota qz cum hīs qui ab ex̄cat? recipiunt ordines ignorant. potunt dispensari per suos episcopos. ut q̄. e. ti. c. ii. fiet autem hoc dispensatio quo ad executōem. executus enim et si caracterem conferat qz habet executōem quā nō habet cōferre non p̄t ut i. q. i. gracia a. c.

Statuimus a. q. vij. Daybertum

De Etate et q̄li. ordinandoz

Quod dicitur de ordinandis nunc
dicendum est de proficiendo. et quod
in proficiendis tria requiruntur. scilicet etas.
qualitas. et ordo. idcirco scribitur rubrica
de etate. et q̄li. in ordine proficiendi. **I**n
proficiendo in episcopum requiritur etas xxx
annorum exacta et completa. ut dicitur de
elec. Cum in cunctis in primo rōso. **H**ic
videtur quod sufficiat inchoata sicut quod
legitur ff. de mune et hono. l. ad rez
publicā. **H**ec illud optinet in secu
laribus dignitatibus. vel hoc est speciale
in episcopali dignitate. vel distiguit bre
uiter quod quicquid favor est in causa. ut in
usufructu et tunc tempus inchoari
ut ff. de diuis. a tempo. p. l. in usu
fructu. quicquid odium ut in prescriptioe
xxx annorum. **E**t tunc ordo annu impleri
ut ff. de acc. a ob. l. in oib. quicquid
vtrūque est in causa favor et odium. et tunc
computat tempus de momento ad mo
mentum ut ff. de mō. l. iij. s. mioroz
In proficiendo personatus vel ecclie
prochialis requiritur etas xxv. annorum
ut in e. decret. Cum in cunctis. **I**nferi
ora. et in hoc casu sufficit si quis ul
timū annū attingit ut ibi dicitur. **H**ic
obiicitur quod proficiendi sunt decana
tus. ppositure. archiepiscopatu. et ec
clesiis prochialibus pbr̄ fieri dunt
ut in e. t. c. i. et. c. p̄terea. vel eē. ut
lx. di. c. i. ij. et iij. **H**ec p̄bit esse ul
fieri non potest nisi in xxxi anno ut in

sequētibz apparebit. ad quod Rōso. a
quod in hijs de quibus proxime dictū
est tempus sacerdotij artatum est p
de. Cum in cunctis et ad huiusmodi pson
tus assumpti. in xxv. anno possint et ad
sacerdotium p̄moueri. cum illis p̄sōtibz
et regimibz. eccliarū prochialium
ordo sacerdotij sit annexū. **H**ec etia
etates proficiendoz et etia etates or
dinandoz distiguit. quod **A**ut quis
ab infācia traditur milicie clerica
li. aut est gūdeuus quod postulat ordi
ri. **I**n primo casu a septimo anno usque
ad duodecimū potest recipere omnes mō
res usque ad accolitatu p̄ xij. ānos
quicquid recipiet accolitatu in xx. ā
no vel in xxi. recipiat subdiacona
tum. in xxvi. anno diaconatu in xxxi
pbr̄atum ut lxxvij. di. in singul. q̄
cūqz. a. c. se. quicquid hodie in quibus
tempus sacerdotij sit artatum ut su
pi. de m. ē. **I**n 2. casu. scilicet cum gūdeu
postulat ordi. r. potest recipere ordies
hoc modo. in primis duobz ānis post
quod clericus fuerit recipiet omnes mō
res. in reliqz quicquid omnes maiores.
ut lxxvij. di. q̄cūqz. dispensatue tū
p̄t necitate ecclie possz laic. gūde
uus recipere omnes ordies infra an
nū et dimidiū. monach. vero p an
nū ut lxxvij. di. mōb. **H**ec quicquid
hec tempora tūc sunt statuta. epi tū
nri tēporis in clericoz multitudie
gloriantes. pueros ad sacros ordi
nes p̄mouēt. hijs isticis n̄ h̄uat.
ut dicitur de tēpo. ordi. ul n̄ ē. d̄pos. facit
h̄ minima ep̄oz remissio. q̄ pompā
d iij

multitudinis querunt. et putant ex
hac turba aliquid sibi dignitatis
acquiri aut quibus aliud prestare non
possunt ordines largiuntur quod tamen oportet
districte semper esse iudicium. ratum est
omne quod magnum est. ut lix di. si of
ficia **E**t est sciendum quod propter defectum era
tis repellitur quis ab ordinatione.
ut lxxvij. di. in veteri et ab electione
ut s. de elec. Cum in iudicis. **W**os
omnes ordines conferre debet de consilio
suorum clericorum. ut xxiiij. di. episcopus. ma
iores conferre debet in ecclesia episcopali. ar.
lxxvij. di. c. i. minores in quilibet ecclesia sui
episcopus. ar. lxxv. di. i. palea quoniam Episcopi autem
consecuntur ubi metropolitani eligunt
ut li. di. c. ult. in si. metropolitani
primates et patriarche in suis ecclesiis
ut non s. de tempo. ordi. in si. quod in
telligo si necessitas aliter exigeret. ar. lxxij.
di. quinto xxiiij. di. in nomine domini. ipse conse
crat ab episcopo hostienensi. qui in hoc vice
metropolitani optinet et in sua ec
clesia si hoc fieri potest. alioquin in qua
libet ex urbem ut in. c. in nomine domini.
De forma ordinandi seu consecrandi
episcopus legitur xxiiij. di. episcopus lxxv. di.
c. i. de sacra vinctura. Cum venissent.
de forma ordinandi alios clericos
legit xxiiij. di. presbiter cum reliquis. c. usque
ad. c. psalmista **E**t est sciendum quod si
contra formam ecclesie ordinatus nichil agit.
ar. xij. q. ii. sine exceptione xxx. q. v. ali
ter de s. di. iiij. reuera. lxxvij. di. cor
episcopi quod intelligitur cum omittitur aliquid
quod est de substantia ar. i. de statu.
mo. Cum ad misterium in fine. de

condicere appo. c. vlt. xxxij. q. ii. solet
queri. substantia alia enim mutari non
possunt in si. s. hedi. q. ab intestata defe
s. nisi ff. de capite minu. l. **E**as obli
gationes. si quod unum de subalibus omni
tate non valet quod agitur. ar. xxxvij.
di. qui presbiter. et ite. dico si dividat
ut si unus episcopus manum imponat et ali
us episcopus vel simplex presbiter benedic
tionem infundat ut xxiiij. di. quondam
Quia sacramenta ecclesiastica unitate
sunt et dividi non debent ut de s. di.
ii. quia passus xxiiij. q. i. quod loquitur
Sed hijs obstare videtur quod in eodem
decreto quorundam dicitur secundum
sacerdotum vel levitum ordinis quem
perverse adepti sunt amittant scilicet
respicunt et non ius et quatenus
de facto adepti sunt eatenus de facto
amittant. que autem sint de suba or
dinum dubitatur. credimus tamen
liberum qui potest super civitate consecran
di ut xxiiij. di. episcopus. fore de suba. **I**tem
numquam consecrandum nam metropoli
tani cum duobus episcopis ad minus consecra
bit ut s. de tempo. ordi. nec episco
pi. de sac. vinctura. c. i. in presbiter. l. tres episcopi.
ut lxxij. di. coprovinciales. lvi. di.
porro **I**tem per unum ordinationem
totam perficiat. nam si unus par
tem ordinationis faciat. et alius a
liam partem nichil agitur. sicut
et si unus baptizandum immingat
et alter proferat verba vel si unus
proferat partem illorum verborum **E**go
te baptizo etc. et alius aliam partem
facit et etiam nichil agitur cum verba

canonis diuiduntur non sic in hijs
 que canonē misse precedunt vel se
 quuntur que diuidi pūt. a p pulre
 explēi vt vñ. q. i. nichil. **P**3 quid
 si duo ep̄i simul ordiant ita ut vtq3
 manū imponat vtq3 oia verba p
 ferat. puto ordinem eundē offerri si
 ml̄ a ab vtroq3. a eodem modo di
 co offerri bapm̄ cū duo simul inū
 gunt. q̄siml̄ proferūt v̄ba. sic dico
 eādē sm̄am simul a a plurib3 fer
 ri cū plures iudices ul̄ arbitri siml̄
 pronunciant ut .ff. de ar. bi. l. **I**te si
 vn̄. **S.** **I**te si plures **V**ncōez aut
 non puram̄ esse de suba et iō om̄is
 sa supletur vt .q̄. de sacra. vnc. c. i. i
 pii. **I**te ipositionē manus. vel si q̄s
 pro c̄smate oleo fuit delimit̄. **I**te de
 sacra. nō it. c. i. quidā tñ dixerūt q̄
 in ordinacōe neciā nō ē manus ipo
 sicio cū tactu corpali. sed sufficit so
 la manus extēsiō. ar. ad hoc ff. de
 acqui. pos. l. q̄. modo. sed hoc n̄ pla
 cet vt .q̄. de sacra. n̄ it. an. c. vlt. **I**te
 tēpus ordinacōis a etas ordinādi
 non sunt de suba vt no. s̄. de tēpo.
 ord. s̄. i. in fi. **I**tem qd̄ quis ordie
 tur a suo ep̄o nō est de suba ix. q. ij
 lugdinē. q̄ a latīo non a greco or
 dietur latin̄ vt s̄. de tēpo. ordi. cū
 fm̄ a. c. q̄ tñslacōem **I**te q̄ quis
 ad singulos ordines a p̄ debitas it̄
 sticias tempoz ordiet. ut s̄. de tem
 po. ordina. h̄as. **I**tem dubitat **A**n
 ieiunium ordinantis a ordinati sit
 de suba videt̄ q̄ sic vt lxxv. di. q̄ a
 p̄rib3 et idem videt̄ i alijs sacramē

tis. vt non offerantur n̄ ieiunāta
 ul̄ a p̄ntis ut lxxvii di. reliq̄ de offer
 di. ij. liquidō et di. iij. vt ieiunij a
 c. vt episcopi. et maxime in ordie
 hoc dicendum videtur q̄ paulus
 et bar̄abas apostoli ieiunij manū
 imponebāt ut lxxv. di. q̄ die domi
 inco. q̄ ob reuēciā sacramentorū
 est inducū. huḡ tñ dixit q̄ pran
 sus confert ordinem a prans̄. recā
 pit et idem dicit in quolibet alio
 sacramento excepto sac̄amento eue
 kanstie. qd̄ non credit ofici. nisi
 tūmō a ieiunij vt de cō. di. ij. liq̄
 to **P**ed b. laur̄ a io. dicunt cont̄
 rium ex eod̄ de c̄ nam ibi dicit p̄
 cenam dñi. discipul̄ corp̄. a sag
 uinem suū tradidit. q̄uis ibidem
 statuatur ne p̄ntis conferat a p̄ntis
 accipiat **I**tem quid de missa nū
 quid est de substantia ordinum.
 R̄no. dubitat̄ a iō in hoc a in alijs
 q̄ in ordi. acōib3 obsuari mādāt.
 nec constat **A**n sint de substantia
 vel de solēpnitatib3 nec p̄ aliqua
 iura inueniuntur q̄ om̄issa suppleri
 debeant. credendum est et hijs o
 missis ordinem non offerri. et ideo
 iterandum nec tunc intelligitur
 iterari. quia nec intelligitur itera
 tum q̄ ambigitur esse factum
 vt .q̄. de p̄bri. non bap. veniens.
 lxxviii di. p̄bri. de con. di. i. solēpnit
 ates **P**ed queritur de illo qui p̄
 termissio aliquo ordine non tamē
 sacerdotali promouet̄ in Ep̄m. an
 ordinans alios offerat ordines. a

est dicendum q̄ sic dūmō n̄ s̄ferat
illum ordinē quē nō habz qz tunc
nich ageret vt. i. q. i. grā et q. viij
daybertum. de eo aut̄ qui nullos
ordines h̄ns celebrat dicem? q̄. de
pb̄ro non or. mis. **Q**uid de muliē
nūquid h̄ ordies recipit caractēz.
R̄no nō impediēte sexu et cōstitu
tōe eccē. nam mulieres q̄ius doctē
scē ac religiose et eciam abbat̄
se. nec p̄dicare nec benedicere. nec
excoicāre. nec absoluerē nec p̄mias
dare. nec iudicare. nec officiu; aliq̄
rum ordinū p̄t̄ exercere. vt xxij di.
mulier. factas xxij. q. v. mulierē
q̄. de se. ex. de monialibz. q̄ius ab
batissis obediā et reuēcia debeat̄
tur. et ipsarum salubria monita et
mandata debeant cōseruari vt q̄. de
ma. et obe. Dilecta **R**am licet bea
tissima virgo dignior et excellēci
or fuit om̄ibz apl̄is. non tamē illi.
sed istis d̄ns clauēs regni celorū
d̄m̄sit. vt q̄. de pe. et re. noua. nec
premissis obstat qd̄ legitur xxvij
q. i. dyacomissam et c. si q̄s rapuit.
iura em̄ illa loquūt̄ de dyacomiss.
non que ordinem dyaconalē habe
bant sed que int̄ alias moniales
prerogatiuā aliquā optinebāt for
te c̄ca omelias in matutinis legē
das. **I**te nō obstat xxxij di. pb̄z.
ibi em̄ appellat̄ pb̄z quia pb̄ral.
nō q̄ esset ordiata. sed ordinati so
cia. vñ in sequenti canone app̄ ellā
tur tales femiē seniores v̄nuire ul̄
mat̄ auriē. i. matrone curā habētēs

ecclesie sic dicūt̄ matressailias
Quentur an p̄lat? possit cogē
clencos iuntos ad ordines recipiē
dos. et certe quidā canōes dicūt̄ n̄
d̄bē aliquē inuitū cogi vt lxxij.
di. c. i. et ij. et c. ubi. q̄da; vero dicūt̄
d̄nū vt lxxij di. si q̄ clerici et c. pla
cūt **I**tem c̄ca modū cogēti eciaz
iura variare vidēt̄. alicubi ei di
tur aliquē cogendū p̄ subtractionē
b̄nificij vel dignitatis. vt lxxij di.
ep̄orū. alicubi vero dicūt̄ q̄ miores
maioribz in ordinibz p̄ferant̄ vt
sic maiores i dignitatibz. et p̄ores
in tēpore. videntes miores et poste
riores ad ordines maiores promo
tos honorē quem refugant appetē
cogāt̄ur et questū vt lxxij di. s̄u
lunt. **P**rima discordia canonū sic s̄
fuerit ad concordiam reuocari. ut
iura illa q̄ dicunt̄ inuitū non spelli
loquūt̄ in absoluta coactōe. alia
vero que dicūt̄ inuitū fore cogēdū
loquant̄ur i coactione obid̄onali.
sc̄da discordia c̄ca modū cogēdi
sic sedatur vt canon ille qui dicūt̄
aliquē cogendū per subtractionem
dignitatis locū habeat cū necessitas
exigit aliquē ordian. **A**li? vero ca
nō qui dicūt̄ sic iuntos cogi debere
s̄ ut miores maioribz in ordinibz
p̄ferāt̄ur intelligat̄ cū utilitas exi
git aliquem ordinari. sed h̄ solucō
impugnāt̄ p̄ d̄ere. que loquūt̄ in
vtroq; casū. s̄. necessitatis vel utilit̄
alnatue. et t̄n̄ dicūt̄ i vtroq; casū
inuitū cogi debere p̄ subtr. accōnez

nē loci. et bñficij vt q̄. e. t. q̄ris. **A**d
 qđ dicit p̄t diuisas iueneri c̄ca b̄ pe
 nas i iurē. et at̄ in arbitrio p̄lati p̄
 quē modō. q̄ p̄ penā d̄pellat ita tñ
 ut vna a p̄ncipio sit d̄tēt? ad alterā
 nichilomin? p̄cellur? si b̄ meruerit
 p̄fuitas d̄tumacis. ut q̄. ut lit̄ n̄ d̄
 qm̄ frequēt. vel distigūe plem? cū
 raymūdo. q̄ aliquñ vult ep̄us cogē
 clerici ad r̄cipiendū ordinē annexū
 bñficiō ul dignitati q̄ habz. aliqn̄
 ad r̄cipiendū aliū. **I**n p̄mo casu
 videlicz cū elem̄ in Archidiacona
 tū vult cogē vt fiat diacon? elem̄
 in decanū. **A**rchipbr̄m vel p̄positū
 vel abbatem vt fiat pbr̄. potest p̄
 subtractiōem illi? dignitatis vel bñ
 ficij a p̄. re. vt lx. di. inouamus s̄.
 de elec. Cum in cunctis q̄. e. t. c. i. in
 fi. fallit tam̄ b̄ i vno caū. s. cū in cul
 pa sua post electiōem et d̄firmaciō
 nē. **S**z ante ordinaciōem incidit in
 irregularitatē. ar. ad hoc in decret̄
Cū in cunctis i v̄rbo illo si canōes
 non obfistāt. qđ tñ nō admittūt
 hūc casū per decre q̄. e. c. i. in fi. **S**z
 illa itelligitur cū sua culpa d̄xit ir
 regularitatez. q̄ sic n̄ obfistāt iura q̄
 illi d̄ria assignāt q̄. de clerico egro.
 c. i. ff. statu. bo. l. q̄ furē ff. de postul
 l. i. s. casū lv. di. precepta. **I**n scđo
 casu cū vult aliquē d̄pellē ad r̄cipi
 endū ordinē non annexū bñficio
 vel dignitati. subdistingue. quia
Aut necitas vel vtilitas ecclesie exi
 git aliquos promoueri ad ordinē
 illum. **A**ut nō. in primo casu iterū

subdistingue. quia aut ille cleric?

excusat se ratiōe c̄mis qđ se d̄misit
 se p̄ponit. aut ratiōe alteri? ipedi
 menti qđ se dicit iurrisse. aut sola
 volūtate. si se excusat ratiōe c̄mis
 debet ep̄us promouere inferiores
 p̄doneos ad ordinem illum et ipsū
 contradicentem remouere a bene
 ficio qđ obtinet in illa ecclesia. nisi
 aliter sit valde vtilis vel neci? illi
 ecclesie vt q̄. e. ti. queris q̄ sic p̄t in
 telligi illud. c. lxxiiij. di. consuluat

Si vero excuset se ratiōe alteri
 us impedimenti puta p̄t infirmi
 tatem vel aliud impedimentū tem
 porale vel p̄petuū non p̄ro ieniens
 ex delicto suo. non est cogendus et
 si cogeret esset ei? appellaciō ad
 mittenda. sicut dicitur i tutore ei?
 legitima excusaciō non admittitur
 vt ff. qm̄ ap. sit. l. i. s. si q̄s tutor. si
 autem sola volūtate clericus se ex
 cuset nullam aliam causam pretē
 dens. nisi qz non vult debet d̄pelli
 app. remota per s̄btraciōnē officij
 et bñficij ut lxxiiij. di. c. iij. q̄ iij. q̄ q̄.
 e. ti. q̄ris. q̄ vbi non exigit vtilitas
 vel necitas ecc̄ie n̄ debet eos cogere
 inuitos q̄ si faciat est p̄uendus vt
 lxxiiij. di. c. i. q̄ ii. et. c. vbi. dicitur
 autem exigē vtilitas ecc̄ie qm̄ ecc̄ia
 indiget aliquibz m̄istis q̄ n̄ sūt in
 ecc̄ia aliñ p̄donei p̄t istū quē ep̄us
 vult cōpellere. necitas autez exigit
 qm̄ ecclesia indiget m̄istro q̄ null?
 alius est p̄doneus in ecclesia p̄ter
 istum quem ep̄us vult cōpellere

Circa hanc distinctionem queritur utrum recipiat caracterem qui coactus ordinatur ad hoc dicas quod sic si coactio est conditionalis ar. lxxiiij di. ubi ista. xlv. di. de iudeis. i. q. i. quod quidam. nam in tali casu est ibi voluntas ordinati saltem indirecta. ut xv. q. i. merito. **S**ed si fuerit absoluta coactio tunc nec caracter insigitur sic nec in tali casu conferretur baptes ut de bap. q. i. effectum maiores. ar. l. di. pbrs. de hijs que vi. met. et ca. si. sacris. **S**ed nunquid continetur is qui conditionali coactione est ordinatus. videtur quod sic ne aliter videatur ordo contempti. ar. xlv. di. de iudeis in fine. quia coacta voluntas est voluntas ut xv. q. i. merito. et hoc maxime secundum illos qui dicunt votum continentie fore annexum sacro ordini ar. xxviii di. dyacom lxxxiiij di. **C**um in preterito. **A**d hoc dicunt quid quod talis continetur tenetur nam licet non debuerit cogi ad ordinem suscipiendum susceptum tamen etiam per coactionem suam tenetur per. c. de iudeis. **I**o. dicitur non teneri si metus vel coactio fuit talis que posset cadere in constantem virum aliter sic ut de q. met. ca. platum et c. Cum dilectus filius. **I**tem quia integritas corporis res voti est. non precepti. sua denique potest impari non potest. ut xxxij. q. i. integritas et continentia non debent nisi voluntaria ut xxxi di. an. trinum. xx. q. iij. presens. **N**one ego quod non tenetur continere. quia talis metus infuerit qui potest cadere in constantem

virum. nunquid utrum privilegio clericali videtur quod sic si velit vivere clericaliter ar. xxxij di. si qui vero sunt clerici. quod credo verum nisi penitet transiret ad contrarium actum. ut lxxxiiij di. quis quis. **P**ro aliter dicas quod si penitet habebat uxorem legitimam. poterit illa uti sine peccato. et secundum hoc solve precedentem questionem. si tamen ipsa vellet continere et ipse nollet non haberet privilegium. aliter si ipsa nollet et ipse vellet quantum in se esset nam tunc haberet privilegium si viveret clericaliter ut de eum est ar. xxvij. q. ii. multorum. **S**i vero ante non habebat uxorem legitimam tenetur prescise continere ar. illi. c. de iudeis. **Q**uid si clericus vult promoveri et petit ordinari. prelati autem non vult. quia forte novit eum secreto impeditum ratione criminis non enormis. **R**espondeo si est clericus secularis monebit eum ut desistat a tali proposito. **S**ed si monitus nichilominus insistat. prohiberi non potest vel impediri ut. s. de tempore. ordi. c. ult. non enormis ideo dixi. quia quod operatur crimen occulte manifestum hoc operatur crimen enorme occultum ut probatur s. de tempore. ordi. c. ult. et no. e. ti. s. circa. et idem intelligo cum prelati novit clericum impeditum vel irregularem ex defectu. puta propter bigamiam vel defectum natalium. quia tunc nec ordinabit nec faciat ordinari. **S**ed

dponitur de corpore xpi qd̄ mai⁹
 est omib⁹ sacramētis vt de 2. di. ij
 nichil. et tñ dispensator ñ p̄hibe
 bat pingues fr̄e. i. peccōres mēsz
 dñi manducare. sed exactorē time
 re moēat vt de 2. di. ij non probi
 beat. et dñs iude bucellā tradidit
 vt de cō. di. ij scā et. c. sic iudas. s.
 die iouis scā cum precedenti die p
 dicōem fecisset vt de 2. di. ij liq̄do.
 ad primum **R**ño illud locum hz in
 corpore xpi ad qd̄ suscipiend⁹ sola
 stricio fāt habilē ut de 2. di. i. coti
 die. secus in ordine ad quē nec per
 actā penitēcia dignū facit si de cri
 mie enormi agat. vt in predicto
 scā nō. ad fm̄ sic h̄ fecit dñs q̄
 supior est oī iudē cui dīa non p̄t au
 ita fācō. qd̄ tñ iō fecit ut nos istru
 eret occultos peccōres p̄ tollerācia
 sustinē vt ij. q. i. vn⁹ in fi. l. possuz
 ad vtrumqz siml̄ respondē. vt di
 cam aliud in sacramētis necitatis et
 aliud in sacramētis dignitatis. ut
 i. q. i. s. sed nōnd⁹. sic ergo de illa
 ex liāz loquitur in clerico seculari
 cuius peccm̄ ñ enorme occultum ē.
 notum tñ prelato. vel loquitur in
 clerico qui petit ordinē rōe bñficij
 l̄ dignitatis cui est ordo annex⁹. se
 cus si ius petendi non habeat vt. e.
 ti. de tempo. or. Ad aures. l̄ dic qd̄
 illa loquitur in regulari qui conē
 voluntatem sui prelati forte scien
 tis aliqua secreta commissā ipsius
 promoueri ñ debet. regulares em̄
 forcius sunt astricti. suis p̄latis q̄

seculares vt xij. q. i. ñ dicatis **I**te
 pone qd̄ **E**p̄us vult aliquem appellē
 ad recipiendū ordinē et hoc facit
 p̄pter odiū et nichilomi⁹ h̄ exigit
 vtilitas ecce illum ordinari. nūq̄
 tenetur iste recipē ordinē. videtur
 qd̄ non quia **E**p̄us non p̄t sibi talis
 precipē. s. p̄pter odiū vel aliam
 causam inbonestā. et si appelleret il
 lum videtur qd̄ deberet depomi licz
 vtile esset illum ordinari ar. xv
 di. c. i. et c. **E**p̄m. q. e. ti. tuaz. **C**redo
 tñ d̄rum qz licet ep̄c sic peccet pre
 cipiend⁹. iste tamen debet parere ex
 quo non est malum qd̄ precipitur
 ymmo iustū et vtile ecce ar. xi. q. ij
 quid ergo xxxij. q. i. quid culpāt
 in fi. xxxij. q. v. manifestuz **I**n
 fūma nō qd̄ ordiati ab ep̄o alieno
 sine l̄mā p̄p̄ri ep̄i non recipiunt or
 dinis executōem. vt. s. de tempo.
 ordi. qd̄ translatōem. qui autem ex
 tra tempora debita se faciunt ordi
 nari debent depomi. vt. s. de tem
 po. ordi. sane. potest tamen propri
 us ep̄us cū talib⁹ dispensare vt s̄
 de tēpo. ordi. cōsultacōm **D**e qua
 litate p̄ficiend⁹ nō ampli⁹ hic p̄
 sequor qz de ea f̄ctavi s̄. de tempo.
 ordi. vbi prosecutus sum regulas
 aplicas **I**n fūmina tamen nō b̄
 qd̄ cura vel regimen eccē procbial̄
 miori xxv. ām s̄ amitti non p̄t vt
 s̄ de elec. Cum incunctis. s. inferi
 ora. nec obstat q̄. e. ti. indecorum
Nam licet prohibeatur amitti re
 gimen eccē procbialis infra xij.

annum non sequit̄ q̄ in xv. posset
omitti. vel ante xv. n̄ morū probi-
tas suppleret defc̄m̄ etatis ut lxxvij
di. c. vlt. Et de p̄posi. sacro. sc̄mo. l.
sciet a. l. vniūq; . vel in illa cum
in iunctis ostēditur quid de iur̄e cōi-
fieri debeat. in illa indecor̄ a q̄ an-
no ep̄i possint dispensare. Itē plu-
res ecc̄ias clenc̄ habē n̄ debet vt
xxi. q. i. c. i. a. h̄. nisi in quīq; casib; .
Pr̄m̄? p̄pter vnionem vt x. q. iij
vmo. q̄. de reli. do. qz. . Sec̄ds p̄t̄
raritatem clericorū vt xxi. q. i. cleri-
ci. in fi. Tercius cū ecc̄a est annexa
p̄bende vel dignitati vt q̄. de p̄ben-
Extirpāde. Quartus si q̄s vnā ha-
bet intulata et aliam cōmēdatam
ut xxi. q. i. q̄. plures. Quid? cū vna
dependet ex altera vt q̄. e. ti. Eam te

Diatur at̄ vna ecc̄a dependere ex
altā sicut loquit̄ dec. de reli. do. qz.
sic et due arbores vniūf si iūcturā
habeant supra trā vt ff. arbo. fur-
ce. l. si gemia arbor. a. si sic vñ ecc̄a
subit alti licz prelato vtriq; p̄eē
ita tñ vt in maiori rehd̄eat a i m̄io-
ri seruiat per vicarium ut q̄. de pre-
ben. Extirpāde. Item si maior ecc̄a
cōstruat aliq̄ m̄iorem in p̄prio fun-
do. nich̄ impedit eūdem p̄esse vtri-
q; scz maior: i et m̄iori nam a ep̄isco-
pi dispensacōe vn? p̄latus diuisis
ecc̄ijs p̄esse p̄tut lxx. di. scōz. Itē
nota q̄ q̄ reputat̄ dignus ad vnū
ordinē vel honore non debet ad ali-
um reputari indign? vt q̄. e. ti. Ac-
cepim? lxxiij. di. gesta. i. q. i. xp̄c.

ar. ad illud q̄. de accusa. nulli q̄. de
sen. ex. in p̄nca ff. de libera cā. l. q̄
sciens ff. ad le. iul. de adul. si vxor
in fi. ff. soluto ma. l. viro atq; vxor
re Sed ar. cōn ff. d̄. susp̄c. tu. l. iij
S. queri p̄t. xii. di. nos cōsuetudinē
xv. q. vlt. c. i. a. c. Si quis pbr.
xxxiiij. di. lcor. et. l. di. quicūq; . cca
hoc sic puto fore dicendū q̄ si ordi-
nator illum quem ad vnū sacrum
ordiem ordinauit p̄ se examiauit
ab alio repellere non p̄t nisi forte
postq̄ promot? fuit reddidit se
indignū. vt i. decre. accepim? sec?
aut si p̄ alium examiauit. frequē?
em̄ Archidiaconus examinat ordi-
nandos. vt no. s̄. de tempo. ordi. S.
nunc videamus

De sacra. vncti

Orchū est s̄ de ordinādis a de
p̄ficiendis. S; qz aliqui ex
ordinandis et aliqui ex h̄is qui
p̄ficiendi sunt dignitatib; iungū-
tur iō sbiatur h̄ rubrica d̄ sac̄ vnc.

Videam? igit̄ qd̄ sit vnctio. q̄
et a q̄ iungat̄. qd̄ significet vnctio-
nes. Itē qd̄ op̄et̄. Et ē sciendū q̄
duplex ē vnctio exterior et interior
Per exteriorem visibiliter corpus
iungitur per interiorem invisibi-
liter cor iungitur. exterior figt̄ in-
teriorē. interior autē est significatū
exterioris. et signum invisibil̄ gr̄e.
qm̄ vnctio visibilis agit et auget
si digne sumatur vt hic in primo
responsō. Est autem vnctio qd̄ ip-
sum verbum sonat vt ff. iudica-

sol. l. iudicatum Crismate qd ex
oleo a balsamo conficitur caput a ma-
nus epi oscantur Quid autem sig-
nificat oleum quod balsamum quod un-
ctio capitis quod manuum n. littera ex-
planant **U**ngitur princeps nam
in veteri testamento ungebant re-
ges ut lxxv di. c. i. **S**ed tunc unge-
batur in capite sed unctio et p. in
in brachium est translata. unde hodie
principes unguunt in brachio. hu-
mero. vel armis. quod autem h. signi-
ficat in h. continetur et est sciendum qd
princeps oleo delinit ut h. s. refert
Ungunt manus sacerdotis crismate
cum ordinatur vni oio illa oscere et
sanctificare dignens dñe manus il-
las p istam unctioem. et p nraz bene-
dictionem. cois est et epis et pbris
ut hic et xvi. q. i. s. hoc idem cca fi-
Ungitur et reges ut qe. s. qz vero
Ungitur quibus xpian? bis ante
bapm scilicet oleo benedicto. p. i
mum in pectore deim inf scapulas. et
bis p? bapm scz crismate scō. p. mu
in vertice deinde in fronte. crismate
at signare munus epale est ut xxv
di. puenit. et pbrōs. d. s. di. v. om?
de hys. man? . et c. novissie. et lxxviii
di. Quāvis. s. de cōsuetu. quanto
Quid at significet iste unctioes
ante bapm. qd d ille que fuit post
bapm. dicit h. a. de s. di. v. sp. c. sc?
Ungitur eccā cum dedicat. altare
cum osceratur. calix autem cum bñdi-
tur ut qe. s. ungitur. et hoc oscera-
tio ecclesie vel altaris fieri habet

cum missa et alijs sollemnitatib?
que leguntur de con. dis. i. c. i. et ij
Sed qd dix. s. perulos bis in-
ungi an baptismum et bis post bap-
tismum **S**ed ante baptismum oleo.
post baptismum crismate. recipit
contrarium ex eo qd legitur xi di.
ecclesiasticarum qd. c. duob? mo-
dis ob stare videtur. primo quia
dicit qd ter ungitur puer. **S**ed
dico qd ter unguimus quos bap-
tisamus. unde ter unguim? vsqz
ad baptismum. semel in scapulis.
item in pectore. et hoc oleo scō. f. cō.
in vertice. **E**t tunc crismate et tem-
pore baptismi. quarta autem un-
ctio fit post baptismum in fronte et
illa fit crismate **S**ed videtur
ob stare in eo qd dicit ter unguim?
oleo cum due tñi pme unctioes fieri
deant oleo. f. cō. uo crismate ut dic-
tū ē. sed dico illud verbum oleo qd
ad duas primas unctioes signifi-
cat p. p. qd ad terciā unctioem qd
fit in vertice in p. p. **S**am ponit
oleum pro crismate sicut econuer-
so crisma ponitur pro oleo. ut
xxv. di. illud. **U**ntio igitur prin-
cipum p. p. h. p. p. primatum **A**r-
chiepōz spectat ad summum ponti-
ficez. episcoporum ad metropolita-
nos. sacerdotum eccē altaris et ca-
licis ac puulorum signatio post
baptismuz respicit epōs. unctio uo
puulorum ante bapm spectat ad
simplices sacerdotes. quid autem
iste unctioes significent et quid

operentur satis hic in hā declaraf

De sacramentis non iterādi

Quid est s̄ de sacramento vnc
tionis sed quia qdā sacramē
ta iterari non debent nam per itera
tione in iura fit sacrament. q̄ p̄nio
collata et in for̄ ecclie nichil valeat
vt de cō. di. iij. ostēditur. i. q. i. qd̄
quidā. iō s̄biātur h̄ rubrica de sac̄.
non ite. **V**idēd̄ est igit̄ quid sit
sac̄mentū. quid signū. qd̄ sacrificiū
um. et qd̄ misterū. **P**rimo q̄t̄ sint
sp̄s sacramētorū. **T**ercio quis sit
eorū effē. **Q**uarto que sacramēta
pūt iterari et que nō. **Q**uinto quare
sacramēta fuerūt instituta. **Q**uid
aut̄ sint sac̄mentū. signū. sacrificiū
et misterū. probat̄. i. q. i. multi d̄
con. di. ij. sacrificiū et. c. signum

Spes sacramētorū sūt due qd̄
sacramenta sūt generalia et necessa
na. quedā specialia et voluntaria

Generalia et nec̄a sūt que om̄s
stingūt et oībo suemūt. et sine q̄bo
vix aut nūq̄ salus esse p̄t. **E**t sūt
quiqz. **B**ap̄m. **C**onfirmatio. **E**u
karistia. **P**rima et **E**xtrēma vnc̄tio.
probat̄ hoc de c. di. iij. nulla pre
ter bap̄m. de c. di. v. c. i. et ij. de c.
di. ii. et si non fr̄eq̄nā. q̄. de pe. et re
ois vtriusqz. de pe. di. i. non p̄t q̄s.
xc. v. di. s̄. sed istd̄. primū ē introeū
ciū vt bap̄s vnde ianua dicit̄ oīm
sac̄mentorū ut xxxij. di. s̄. xxx. sc̄dm
pūgnanciū vnde dat̄ ad robur vt

de c. di. v. sp̄s sanctus. terciū est
progrediendū. vnde et viaticū
appellat̄ vt xxvi. q. vii. q̄ r̄cedūt. n̄
q̄s de corpore. de h̄is vō. de c. di. ij.
Iterat̄. **Q**ritū ē redēciū nā redūt
bo dat̄. vñ et sc̄da tabula p̄ naufr̄
giū appellatur ut d̄ pe. di. i. s̄. sc̄da.
Quitū exēciū. nā tm̄ exētibus de
hac vita ofert̄. **M**agis pp̄ie hic
dicit̄ de bap̄tismo qd̄ sit nec̄ariū
q̄ d̄ alijs. qz̄ i q̄busd̄ ut i puer̄ nūq̄
ē sal̄ sine eo. sed i alijs sic vt de cō.
di. iij. nulla. i. adultis vno et discre
tis sepe ē sal̄ sine eo. et sine alijs n̄
dico sp̄retis sed non receptis. vel
pos̄z dicit̄ qz̄ nec adultis ē salus sine
bap̄o. xxx. ē it̄iore. i. adultis vno req̄
rit̄ bap̄s iteror̄ i pueris sufficiat ex
terior ablucio. **S**p̄alia et voluntaria
sūt q̄ n̄ oībo q̄ viuūt suemūt. h̄ quā
busdā cū q̄bo et s̄n q̄bo sal̄ eē p̄t. et
ad q̄ null̄ sp̄ellit̄. **E**t ē rō qz̄ et s̄n al̄
sal̄ ē. et sūt duo. s̄. ordo et coniugii. is
toz sp̄aliū et voluntarioz qd̄ sūt sac̄
menta dignitat̄. et ideo gr̄anus a
libi distinguit. sacramenta quedā
nec̄at̄. quedam dignitatis vt. i.
q. i. s̄. sed notandum. dicuntur au
tem sacramenta ordinis in pl̄ali eo
qz̄ plures sūt ord̄ies. dignitatis
aut̄ dicuntur ul̄ quia a dignitate
in ecclia oferūtur hoc est ep̄is. vel
quia ad ord̄ines non nisi digni ad
mittuntur. i. sine c̄mine. sine infā
mia. et sine irregularitate. cum ad
alia om̄s libius admittantur. **E**t
est rācio quia alia sacramenta rec̄i

piamt loies ppter se tm̄. sacramen
 ta vero ordinū recipiuntur non ppter
 se solum sed ppter alios. ut. i. q. i. §.
 ecce cū q ad hęc sacmēta ordinū
 et m̄m̄ null? appellat pbat lxxiiij
 di vbi ista xxx. q. ij vbi nō est cōse
 sus. §. de spōsa. Cū locū **F**it et alia
 diuisio sacramentoz qued sunt in q
 b? ofertur grā ut. i. q. i. q. qd ut se
 sacmēta ordinis l̄ necitat. qued se
 in qbus grā non ofertur vt sūt ma
 trimonia siue cum strabunt et ob
 hoc in eoz d̄ctu preca infuemiunt
 vt xxxij. q. ij honorant et cōdicōes
 pecuare vt. §. de d̄. appo. de illi
 sine cum cōsumantur vt xxxij. q. ij
 nubia **E**ffectus sacramentoz ē
 vt talia sint accipiētibz qualia cor
 de et sc̄ia accipiunt vt. i. q. i. §. ec
 ce cum d̄? declarauit. ut de d̄. di.
 ij et sc̄a mal. nam non penitentib?
 sacramenta dari non debent ut xcv
 di. illd. qd̄ itelligo de peccatis ma
 nifestis. nam ppter occulta non pūt
 aliqui sacramēta negari. n̄ per āmo
 m̄ d̄ez secretā ul̄ publicē in genere
 factam vt de d̄. d̄. ij nō prohibeat
Dorum ergo septem sacramēto
 rum qued sūt reitēabilia qued nō.
Tria sunt q̄ hm̄ om̄i iterari nō pūt
 s. bap̄s. ord̄. et confir̄cō. de p̄mis
 duob? probatur. i. q. i. qd̄ quidā i
 p̄i Et est ratio quia per reitēacōez
 fit iniuria sacramēti ut in p̄i dixi
 et probat. i. q. i. sacramēta. de ter
 cō vero pbat. de cō. di. v. d̄c̄m ē
 nobis. q. c. de hōmie. Alia uō q̄tuor

reiterantur vt m̄m̄. vt xxxi. q. i. ape
 riant. q. c. sequētib? . Eucharistia
 vt de d̄. di. ij cotidie et c. q si nō fire
 quencus. **P**riā n̄ solempnis. ut d̄
 peni. et re. om̄is vtriusq; sexus. nō
 solempnis iō dico. quia solempnis n̄
 iterat. est em̄ sacramētal. vt. l. di.
 in capite. et iō n̄ reitēabil vt. l. di.
 q̄uis. de peni. di. ij q̄uis. nisi d̄na
 cōsuetudo alicubi uigeat vt de peni.
 di. ij §. ex persona. similit et extre
 ma vinctio reitēat. nā cū sit medici
 na corporis q̄ aie. videt q̄ adueniē
 ti morbo apponi possit q̄ debeat me
 dicina q̄ hoc pbat. xcv di. illud.
 quidā t̄n̄ dicit q̄ nec ista q̄tuor rei
 teratur. nā in sc̄do coniugio b̄ndictio
 nō repetit vt. §. de s̄. cū. nup. vir at
Ite non eadem hostia iterū b̄ndic
 tur et idem in oleo infirmoz **S**i
 mliter p̄iā que cum solempnitate
 imponitur non repetitur. mouētur
 aut̄ ex eo q̄ canon dicit simpliciter
 sacramētū non iterari. ne per reite
 racōem iniuria fiat eis vt de cō. di.
 ij ostenditur **S**i quid igit̄ om̄is
 sum ē in ordine n̄ est iterādū h̄ cau
 te sup̄lōdū ē qd̄ incaute sunt p̄f̄miss
 sum vt. §. e. ti. c. i. q̄ vltio l̄ij di. solli
 citudo **R**estat vidē q̄re sacmēta
 sunt instituta. satis ei q̄ s̄m̄ eis pote
 rat d̄ns saluti h̄uam̄ generē p̄uidē.
 R̄iō tribz de caus̄ instituta fuerūt.
 ppter h̄uiliacōem. erudicōez. q̄ exer
 citacōez. h̄uiliacōez vt dū h̄o rebus
 sensibilibz q̄ inferiorib? se reuēnt
 s̄biat. ex hac obediētiāz maḡ ap̄ d̄

desum mereamur. p̄p̄t̄ erudicōez vt
per illud q̄ foris in sp̄e visibili cer
nitur. ad inuisibilem virtutem sac
mentoz agnoscendā erudiamur.
p̄p̄t̄ exatācōem quia homo oculos
ēē non debet. qz cū oclū et voluptas
arma sint hostis antiq̄ ad n̄f̄as
aias captiuandas vt. s̄. de renūc
n̄ cum p̄rdem s̄. v̄m. et alibi. Oclia
si tollas piere cupidinis arc? Itē
alibi q̄re egistus q̄re fit fē? adult.
i prompto cāē dehdiosus erat. vñ
Iero? facite aliquid opis vt te in
ueniat dyabol? occupatum. vt de
c. di. v. nūq̄. p̄p̄t̄ ei vñ et salu
bris exatācō in sacramētis. p̄ quā
vanam et noxiā ociohitatem decli
net. **I**n sūma nōndō est q̄ pena
iterātis bapm̄ est vltimū supplicū
s̄m. ll. ut. Ene sc̄m bap. ite. l. n̄. **H**z
ei q̄ sc̄itatem bap̄tismi gemiat p̄n̄
de p̄ois ip̄onitur tamq̄ indigno sa
cerdotio ut. Ce. t. l. i. illi aut̄ qui sp̄o
te fuerit itez bap̄tismi ut cōdicōna
liter coacti. promoueri nō possunt.
et idem intelligo si ignoranter et cū
postea cū sc̄uerit ratuz h̄ant. Itē
si ab hereticis sc̄iet ut. l. di. c̄firmā
dū. i. q. i. ventum in. fi. a. q. vñ q̄ in
q̄libz a. c. conueniētibz. **I**n habi
tu tamen clericali debent isti viuē et
sic retinebunt priuilegiū clericale
vt lxxi di. dcm̄. de c. di. i. dcm̄. q̄
aut̄ ignorant̄ sunt rebap̄tismi sic
fr̄e q̄ndā? fit de infantibz? vel coacti.
absolute possūt promoueri s̄m q̄l d̄
de i. re. s̄m alios q̄ tuā? ē d̄ disp̄e

facōe ep̄i ut. i. q. iij. placuit. s̄ vtrū
qz habet de c̄se. di. iij. eos quos.
s̄diat v̄b̄emēt de cō. di. iij. q̄ bis.
vbi dicit q̄ si ignorant̄ ē aliq̄s re
bap̄tismus n̄ indiget p̄mā. et tū ē
irregularis et promoueri non po
test. **S**ed illud dictū fuit olim o
dium rebap̄tismi. vel de mag
no rigore vel de ignorantia iuris q̄
non excusat in talibus. Et q̄ dcm̄
est in rebap̄tismo intelligas in re
ordinato et reconfirmato ar. lxxiij
di. c. i. de c. di. v. dcm̄.

De filiis presbitorum.

Quidam est. s̄. de ordinandis.
sed quia ordinandi impedi
untur varijs ex causis. inter quas
viciū originis prestat impediū
tū iō videamus de filiis p̄brorum
ordinandis vel non. **V**idendum
est igitur q̄ causa prohibitiōis. q̄
circa tales disp̄esācō adhiberi pos
sit et quis cū eis valeat dispensare.
Causa prohibitiōis est triplex.
dignitas. et excellēcia clericalis
que turpibus et infamibus con
mitti non debet vt. q̄. de excess. prela
inter dilectos. **E** de dignita. l.
neqz famosus. **E** de infam. l. vna
p̄pter quam dignitatem lex dina
prohibuit sp̄nos manseres et
h̄mōi turpes personas intrare ec
clesiam vsqz i decimam generācō
nem vt. s̄. de elec. Innocentius q̄.
qui si. sunt le. per venerabilem

Detestatio cinis p̄mi qđ plerum
 qđ detestamur in filiis et p̄imus
 temporaliter vt vi. q. i. c. 27. Et ad le
 uel. ma. l. si quis cū mlinbo qđ de be
 re. x. gentis. Et e. ratio qz magis
 p̄mūt parētes in filiis qđ i seipis
 vt ff. q. i. de metus causa. l. isti quidem
Tercio qz filij solēt eē imitatores
 p̄mi viciū uix illud sepe solet filius fi
 lius eē patri vt. vi. q. i. §. verū lvi.
 di. si gens. vel talis nō promouēt
 quasi maculati et de honestati cōti
 nenda patrū. sicut de honestatē ma
 rit? de incōnnecta vxoris. ut xxxiii.
 di. sic? xxxij. q. i. in cōiugio. sicut de
 honestatur quis ex dō analle. vt
 xxxiiij. di. si quis viduā. Et qđ dixi
 spurios nō admitti ad dignitates
 intelligo ecclesiasticas. nam ad se
 culares dignitates admittunt vt
 ff. de decu. l. spurij et. l. generaliter
 §. spurios. Item qđ dixi filios
 p̄m̄i pro delictis parentum casua
 liter locū habet alias generaliter
 dñi obtinet. nullū em̄ delictū p̄ris
 innocenti filio rene esse d3 vt ff. de
 decu. l. ij. §. nullū. ff. de p̄mis. l. cōmē
 i. q. iij. nullius vt qđ de hñs que fi
 a ma. par. ca. que sunt. Et de p̄mis.
 l. scimus. Itē qđ dixi filios sacerdo
 tum p̄moueri non posse. intelligo
 de filiis in sacerdotio ul̄ in sacris or
 dinibz parentum susceptis. Cete
 rum si quis ex legitimo m̄mo geni
 tus fuerit. q̄uis postea pater eius
 ad sacros ordines p̄moueat. qđ de
 mū ad sacerdotiū qđ eā ep̄atū acce

dat. filius ei? legitim? libe pōt ad
 sacros ordines qđ dignitates eccle
 siasticas promoueri in alijs ecclesi
 is non in ea in qua pat̄ p̄fuerit vel
 p̄est. nam in ea n̄ p̄t nisi simplex
 bñficiū obtinē vt qđ. e. ti. ad h. cano
 nicatū autē obtinē non p̄t vt qđ.
 e. ad abolendam. h. obtinet in filio
 illegitime nato qđ maxime i spurio
 vt in lra eiusdē decre. ad abolendam
S3 m̄gr Ray i sūma sua scripsit
 dñi. dixit em̄ qđ legitim? filius sac
 dotis p̄t de iure habē canonicatū in
 ecclesia in qđ p̄fuit. it pat̄ ul̄ p̄est.
 p̄ illam ad h. sed spurio sacerdoti?
 non ut in decre. Ad abolendam qđ
 ibi dicit. maxie spurios. exposuit
 maxime. i. tū h. h. n̄ placz. qz spurij
 nedum in eccl̄is p̄m̄is. h. neqz in
 alijs sūt canonici d̄ iure. Vnde ex
 exempla illa de summis pontificibz
 si susceptis ex sacerdotibz qđ ponūt lvi.
 di. in p̄. sic intelligo. s. de hñs qui
 in laycali statu. vel in minoribz ordi
 nibz parentū suscepti sunt. qñ pa
 rentibus suis vti vxoribz licet ab
 sec? post sacros ut xxxi di. Ante tē
 m̄. xxxij di. placuit et c. seratum
 in fi. lxxvii di. ep̄c. vnde suscepti ex
 legitimis n̄ m̄is sed post sacros
 ordines p̄m̄. promoueri n̄ possunt
 vt qđ. e. ti. lras. **C**irca filios sacer
 dotū et alios illegitime natos dis
 pensatur aliquñ ipso iure aliquñ per
 hōem. ipō iure p̄ ingressum religio
 nis vt qđ. e. ti. c. i. lvi di. c. i. ingres
 sus enim religionis tollit ingratū.

tudinem vt rix. q. vlt non liceat. et
mōchatus oēm maculam abſcigit
vt in autn̄ de mōch̄ in p̄i. ita tñ ut
prelacōez nullaten⁹ habeant ut q̄.
c. i. **Q**uidā tam̄ dicit q̄ non ipſo
iure dispēſatur cū talibus p̄ ingreſ
ſū religionis. **S**z̄ prodeſt eis reli
gio ad diſpenſacōez facti⁹ obtinē
dam ar. l. di. **S**i ille. lv. di. p̄ſci⁹.
ſicut fauore religionis inducū eſt
vt per abbatem diſpēſet cū religi
oſo qui an̄ religionē ordines furti
ue ſuſcepit vt q̄. de eo qui fur ord̄
ſuſ. cū h. lato. et cū eo qui ante reli
gionē i exacōe ſuſcepit ordinem.
per ignoranciā iuris. vel p̄ facti ob
liuionē. ut q̄. de ſe. ex. cū illoz. **S**z̄
q̄ p̄mo dixi ven⁹ eſt. **P**er hominē
adhibet diſpenſacio circa tales. et
triplex. aliqñ magna. aliqñ maior
aliqñ maxima. magna vt ordines
i eccl̄is alijs a p̄mis ar. a. **S**rio ſhu
q̄. e. ti. p̄ncū. maior i p̄mis. media
tñ infuemente p̄ſona vt q̄. e. ti. ex
tūſſiſſiſſa. maxima vt in p̄mis ad
mittant i mediate vt q̄. e. ti. ex tua
Sz̄ licet h̄ diſtincōe m̄grālis ſit et
antiq̄. pat̄ tamē calūniā in m̄o
mēb⁹ qz̄ decre. extūſſiſſa videt lo
qui i filio ſacerdotis legitimo. q̄ d̄
iue cōi admittatur ad illū p̄ſonātū
quē pat̄ habuit media infuemen
te p̄ſon̄. **V**aluo nichilo⁹ decreto
remanēte q̄ ſucceſſionē in eccl̄a dei
hereditariā deteſtat. q̄ locū habz̄
cū media p̄ſona nō iſcedit. vnde
nō de diſpēſacōe loquit ſed de iue

cōi vt d̄cū eſt. media autē p̄ſona
tollit impedimētū et facit vt liceat
aliqui habere perſonatum vel eccle
ſiam q̄. vel quam pater habuit.
quia varietate ſucceſſionis vicium
abolē. ut. i. q. i. Cito. ij. q. i. i. p̄
mis ff. de hered. et ac. vend. l. vendi
tor. **E**t nota q̄ ſiue pater habuit
perſonatum filius immediate ha
bere non poteſt vt q̄. e. ti. qm̄. ſiue
pater habuit vicariam. filius im
mediate habere nō p̄t. ut q̄. e. ti. ad
extirpandas. **S**ed ſi pat̄ habuit
perſonatum. filius vicariam habe
re non p̄t vt q̄. e. t. michael. vel ecō
uſo ſi pater habuit perpetuā vica
riam. filius immediate perſonatus
habere non poteſt. vt q̄. e. t. ſtitu
tus. **E**t rō quia perpetu⁹ vicarius
curā hz̄ eccl̄e cō vicari⁹ exiſtit ut q̄.
de officō vica. Ex p̄te tua. vnde ha
bens vicariā perpetuam aliam ha
bere non p̄t. vt q̄. d̄. offi. vica. prou
deas. s̄. de reſcriptis poſtulati. vñ
perpetu⁹ vicari⁹ q̄ ius h̄ns i eccl̄a.
vt q̄. de ſide inſtru. g. p̄petu⁹. amo
ueri ſine cā nō p̄t. v. q̄. de offi. vica.
ad h̄. ſicut et emphiteota qui ad n̄
modicū tēp⁹ aduāt ius habet i re
vt ff. ſi ag. vendi. vel emphi. l. i. et
ult. ff. d̄. ſupſiciebo. l. i. **S**. p̄ ait. **S**t̄
ēgo due p̄bibiōes in hoc tractatu
vna de filijs p̄broz̄ n̄ p̄mouendis
Alia q̄ filij n̄ aſſumāt ad ea p̄res
immediate habuerūt. **C**irca p̄mū
impedimētū diſpēſat aliqñ per
ingreſſum religionis. aliqñ per

hōem dispensatur cū talib? ī seculo
 remanētib? ut q̄ e. t. xēmes a. c. ex
 transmissa. n̄ ei inuenit̄ prohibitū
 ep̄is c̄ca ordies a simplicia bñficia
 cū talib? dispēlare. vñ intelligit̄ eis
 p̄missū vt q̄ d. sē. ex. nup. hodie tñ
 cū talib? ī dignitatib? a p̄dōtib?
 et ī bñficijs curā aiāz habētib?
 n̄ nisi p̄ se. ap. dispensat̄ vt q̄ e. ti.
 c. vlt. et maxime ī ep̄atu vt s̄. de
 elec. innotuit. lvi. di. aplica a. c. ce
 nomanē et. c. qua simpliciat̄ Cir
 ca aliud impedimētū dixerūt qui
 dā q̄ sc̄p̄it Ray. ī ti. h. c. q̄ ep̄i et
 archiep̄i dispensare possunt p̄ hāc
 dē q̄ e. ti. ex tua ī q̄ respondetur
 ad cōsultacionem loq̄tur ego de iurē
 cōi. a sic dispēlacio que p̄ ep̄m ebo
 racē facta existit de iure processit.
 Sed salua reuēcia dicēciū et scri
 bēn̄. n̄ sic n̄. telligo. p̄mo si hoc nō
 dē illa intelligat̄. multū erratur.
 Nam ī cōsultacōe illius dē nō agi
 tur de dispensacōe faciēda vel nō
 faciēda. sed de iam sc̄a. n̄ reuocan
 da. fuerat eī dispensatū cū aliq̄b?
 aucte h̄az dñi ip̄e ī quib? genera
 liter dicebat̄ posse filios ī pat̄nis
 eccl̄is sustineri. quos p̄bate inte
 et sane cōsacōis Archiep̄us ip̄em
 agnosceret. vel quos longo tēpore
 illas tenuisse cōstaret. dubitatur at̄
 an per h̄as sp̄ales cōn̄ quosā ex ill̄
 obtēras cū q̄bus iam fuerat dispē
 satū. dispensacō facta reuocari de
 beret. a dicitur ibi q̄ non. sic nec se
 mel sc̄a remissio reuocatur ut xxij.

q. iij. Si illic. nam bñficiū mansu
 rū eē debet vt ī aut. c. sti. q̄ de dig
 nitatibus. S. illud quoqz coll. vij. a
 deus multiplicat et cumulat sue li
 beralitatis dona non reuocat vt de
 pen. di. i. q̄ntu. libet. q̄ autem nō
 liceat archiep̄o vel legato nedum
 ep̄o dispensare cum filijs ī eccl̄is
 quas pr̄es eoz nullo medio habu
 erūt vt q̄ e. ti. dīc̄. nec miret̄ de h̄
 nam talis dispensacō eēt s̄ apl̄m
 ut viij. q. i. aplica. et. c. ext̄n̄sm̄ssa
 q̄ e. quia sc̄iariū dei iurē nō conue
 nit hereditario possideri vt q̄ de isti
 c. ad decorem Et est sciēdum q̄ h̄
 p̄hibicō sc̄da de qua dēn̄ est ī. S.
 sunt igitur locū habet eciam ī fi
 lijs legitimis clericoz. vñ errauit
 illi hodie q̄ sc̄p̄erūt sublata eē dī
 tinctōez hāc. vtz pater ī mediate
 ul̄ mediate eccl̄az habuerit p̄xime
 vel n̄ proxie ī eccl̄a ministravit. qz
 vt dixerunt hodie qualitercūqz va
 rios non licet nisi solo ro. pontificā
 cum filijs clericoz dispensare ī p̄so
 natibus dignitatibus et ī benefi
 cijs curā aiāz habētib? p̄ secre
 q̄ e. ti. c. vlt. Sed certe dē illa
 locum habet ī filijs clericoz a alijs
 non legitime natis. Sed ī filijs
 legitimis clericorum locum habet
 p̄missa distinctio dum queritur.
 an filius possit habere eccl̄am cuaz
 pater habuit. oz autem īquiri an
 media int̄cesserit p̄sō vel n̄. vt sc̄ia
 tur an p̄hibicō de successiōe hēdi
 tana obstat vel non obstat vt

superius deum est et probatur quod est et tunc ad
extirpandas De hac secunda prohibi
coequerit An extendatur ad nepo
tes et videtur quod sic quia filiorum
nomen nepotes continetur ut ff. de verbo
signi. l. liberorum ff. ad macec. l.
filium. puto autem contrarium nam si
de pena agit et ideo significatio filiorum
restringenda est non amplianda. nam
lex dicit quod senator non potest ducere
in uxorem filiam illius qui vel que
arte iudicariam exercuit potest tamen ducere
nepotem ff. de ritu nup. l. hoc capite
et ar. lvi di. dñs Quid si quis ne
get se filium sacerdotis et asserat se filium
aliter ex legitimo matrimonio susceptum
qualiter hoc probabit cum diffi
cile sit filiationis probatio ff. de ad. et
dem. l. lucia. Rño. probatur filiationis
si appareat aliquem natum esse ex hijs
quod immixtis sunt iudici. nam filius est quem
nuptie demonstrant ut ff. de ius. vo.
l. qm. ul. probatur filius ex affatu ut ff.
de presump. affer. te. ii. q. vi Ad rō
nam. Et de offici. testa. l. si mar. q. si
sunt le. tñ. misse. et statuitur hijs diec
turus donec probetur inuē. Et de proba
l. non nudis. Et de testi. l. neq. p. fel
sio. ff. de offici. testa. l. si institu
ta. Si. Et de hered. isti. l. si p. Quid
si quis natus sit de dampno coitu. p. ea
p. ducat matrem istius in uxorem. nūquid
de iure coitus potest promoueri tamquam legiti
mus. ad hoc dicas quod si p. potuit illam
habere legitimam uxorem tunc deceptio
nis. q. nullum sberat impedimentum et p.
ea duxit eam legitimam uxorem. legitima

et filius ante genitum per omnes in omni et
ita succedet in hereditate tamquam legiti
mus et ad omnes actus legitimos
admittetur. quod verum credo etiam
am si mar. post filij natiuitatem nu
bat aliter. demum eo mortuo strabat
cum patre filij. ul. econuerso p. strabat
cum alia. qua mortua ducit matrem
filij in uxorem. et hoc dico in fauo
rem proles. p. iura inferius allega
ta **Hec** si propter impedimentum
aliquid non poterat esse matrimo
nium inter ipsos parentes tempore ce
ptionis. quia tunc licet postea
sublato impedimento. ducat illam
postea in uxorem. non legitimabi
tur proles ut ff. qui filij sunt legi.
Tanta in aut quibus modis na. effi
le. et cap. p. coll. vi. quod tamen in pri
mo casu dixi talem legitimatum quod
ad omnes actus legitimos. exapi
unt quod dignitatem episcopalem. ad
quam promoueri non potest sine speciali
dispensatione domini imperatoris. hoc etiam dix
it rai. per de. s. d. elec. innotuit et ca
p. fm. vna lauram **Hec** cum il
lud verbum quod olim erat in illa de
cre et quod illud innotuit videbat fm
vnam lauram. hoc die sit de sum hoc
dicere non placet. erat enim in textu in
decre. talis la. q. mater elia infra
quod dicitur a natiuitate ipsius elia in
no dixit. dicebant quod verum esse cum
patre elia qui virginitatem matris
p. p. q. furti dixit. ego p. quod dicitur
mum ut inuit la illa. et tamen electio
illius tamquam illegitime nati cassat

Sed cum hodie particula illa sit de illa
 dec. de a. p. illaz dec. h. sinā teneri
 non pot. poss. tam p. alia iura iuvari
 nam filiū requirit q. p. mouēd.
 i. ep. sit de legitio m. r. o. n. i. o. n. a. t. u. s.
 vt. s. de elec. cū in cunctis. is aut. q.
 ex dampnato coitu nascitur. et si
 postmodū int. parētes n. m. subse
 quat. nō est p. hoc filiū satisficm.
 Item dispēlatio generalis ad ep. a
 tus l. archiep. atus nō solz extēdi
 vt. q. de sac. p. reb. c. dilect. filius.
Sed et si d. i. u. dicat nō displicet. ne
 fauor m. n. i. j. restringat. **S**ed si in h.
 cau. subit impedimētū nūquid pot. p.
 archiep. dispensari. vt. sicut ep.
 int. suos subditos dispensat. ita
 metropolitanus dispensat int. suos
 c. a. etate m. i. o. r. e. m. ut. s. de eta. c. q.
 in ordie p. c. p. i. e. t. e. r. e. a. Itē cū filijs
 sacerdotū vt. q. e. t. i. v. e. n. i. e. s. cū corpo
 re viciat ut. q. d. cor. vicia. de p. b. i. o.
 et cū adultis et alijs c. m. i. o. s. i. s. vt. q.
 de iud. At si clereā. R. n. o. q. u. i. s. h. e. a.
 dem possit metropolitanus? c. a. suo.
 subditos. nō tñ hoc pot. c. a. illos q.
 sūt p. mouendi ad dignitatē ep. a. l. e. z.
 si irrres l. illegitimi sint. qm. ep. o. z.
 seu maiorz negocia l. iudicia rōno
 sūt pōtētia resuata. ut. s. d. tñ. s. l. a. p.
 la int. corporalia xvij di. m. l. t. s. in
 fi. Itē qd. si sacerdos gnēt filiū de
 vxore legitia cū q. n. m. d. x. e. r. a. t. i. l. a. y.
 catu l. o. s. t. i. t. u. t. i. i. m. i. o. r. i. b. u. s. nūq. d. e. i. t.
 legitimus filius? sc. p. h. t. m. g. r. r. a. y. i. n.
 q. sic maxime si vxore d. d. i. c. e. n. t. e. v. e. l.
 ignorate q. vir ad sacros ordines

ē p. mot. et h. dix. duplici rōe fauo
 re p. l. et q. culpa parētū nō d. z. nocē
 filijs huiusmodi de m. r. i. o. n. i. o. l. e. g. i.
 timo natis xxviii di. dyacom. xxvij
 q. ij. multoz sed c. t. e. h. n. placet nā
 dec. sc. p. t. a. est in h. cau. que dicit talē
 taliter susceptū ex p. m. i. s. s. i. o. e. in. c. l. e.
 r. i. c. i. u. o. r. d. i. n. a. r. i. v. t. q. e. t. l. r. a. s. Nec ob
 stat si tu dicas iste natus est de vi
 ro et vxore ergo ē legitus? ego a p.
 mocōe non excludendus. q. et si de
 viro et vxore susceptus ex damp
 nato tñ coitu ē procreatus. coit.
 em. ille violat professionē et cōtinē
 c. i. a. o. r. d. i. n. i. a. n. e. x. a. m. v. t. x. x. v. i. i. j. d. i. d. y.
 a. c. o. m. i. l. x. x. x. i. i. j. d. i. Cum in preterito
Item non obstat illa rō q. culpa
 parētū nō d. z. filijs obeē. nā culpa
 parētū nocet origini filiorū. vt. q.
 de clādesti. despon. Cū inhibicō. et
 bona fides parentū ymo pentis p.
 dest vt. q. q. si. sunt le. Cū int. ioban
 nē. et c. ex tenore. debz. igit. sic nat.
 q. ad ordines et dignitates p. ille
 gitio r. p. u. t. a. i. eo q. de dāpnato coi
 tu et p. h. i. b. i. t. o. p. c. r. e. a. t. u. s. q. z. cū vir
 de assensu vxoris sue ad sacros or
 dies p. mouet. se q. s. t. r. a. t. o. m. a. n. s. i. o. i. s.
 cubiculo non debent amplius cō
 misceri vt. l. x. x. i. j. d. i. episcop. p. m.
 mo alteri nubere non potest vxor
 post mortem viri ut. x. x. x. i. j. d. i. s. e. n. a.
 t. i. m. i. n. f. i. n. e. e. t. x. x. v. i. i. j. d. i. quia sunt
 culpe **A**n at. i. ordiatiōe mariti suffi
 ciat cōsensus vxoris l. r. e. q. u. a. t. q. u. e. r. s. i. o.
 d. i. c. a. q. d. cū s. i. u. g. a. f. a. t. e. o. r. t. n. q. cū
 isto taliter nato benigni? agendū

ē et facilius dispensandū q̄ cū alio
male nato. Et q̄ dixi delictū paren-
tū nocere filijs. quo ad originē ve-
rū est. Itē nocet quo ad penas tē-
porales vt no. s. et. s. detestacō. n̄
tū nocet quo ad deū. qz filij non
portabit iniquitatē parentū. nec filij
bonitas excusat maliciā parentū vt
lvi. di. nū q̄ nasci. **S**z maliciā pa-
rentū inducūt presūpcōez cōtra fili-
os. vt lvi. di. si gens anglorū. et
ecōuerso maliciā filioz inducūt p̄-
sumpcōez cōtra parentes. vt vi. q. i.
q̄i crimē. xxxvii. di. legāt. **H**ed
quid si dispēset cū aliquo illegit-
time nato vt ad clericatū p̄ moue-
ri valeat. videt̄ in solis minoribz
ordinibz dispensatū vt xxxiiij. di.
l. cōi. ar. ff. de le. iij. l. nūmis. q̄. de cō-
sang. et affi. q̄ dilectō. s. cōtra. ff. de
cōsti. p̄n. l. vlt. q̄. d. dona. Cū dilcūs
et s̄ de rescriptis olim. **P**reterea no-
men clericū qd̄ hic ponit̄ generale
est. et sup̄ius ad oēs ordinē. vt xi.
q. i. de p̄sona. xij. q. i. duo. puto hoc
p̄uilegiū restringendū. eo q̄ odio
sū cū detrahāt iur̄ cōi. vt. ff. de lib.
et postu. l. Cū qd̄ q̄. de cōsang. et af-
fi. q̄ dilcō. Itē quid si dispensat̄
cū aliquo vt p̄ moueat̄ ad oīs or-
dines nūquid videt̄ dispensatū in
dignitatibz et p̄laturis. et i hac qōe
idem videt̄ dicendū qd̄ dictū est i
premissa. nam cū dispensat̄ cū ali-
quo in vno. non videt̄ in alio dis-
pensatū. vt xij. di. s. Nos cōsuetudiez
Quid tū in hijs et in similibz qōz

libz distinguūt. qz aut p̄ p̄uilegi-
um clericū fit alteri nullū vel modi-
cū p̄iudiciū. Et tūc largissima faci-
enda ē interpretacō. dū tū interpretā-
cō non excedat metas iurisdicciō-
nis interpretantis. s. si p̄ p̄uilegiū
vel indulgenciā enorme p̄iudiciū al-
teri generez tūc est interpretacō restri-
genda. vt q̄. de p̄uile. p̄o. r. c. res-
cipim̄. Itē quid si cū aliq̄ illegit-
time nato dispensatū fit q̄ ad or-
dines et bñficiū. nūquid noie bñ-
ficij intelligā p̄sonatū vel regimē
eccē prochiālis. R̄no non si ab ep̄o
vel archiep̄o dispensacō facta fu-
erit quibus expresse non licet in ta-
libz dispētare. vt q̄. e. t. c. vlt. **S**z
si a p̄pa facta fuerit dispensacō in-
telligā noie bñficij dispensatū in
prebēda. vt q̄. de p̄ben. p̄ illoz s̄ d̄
eta. et qua. in or. p̄re. Accepimus.
non tū in eccā collegiata in qua p̄-
electionem solet providei de recto-
re. vt q̄. de p̄ben. c. vlt. **C**eterū
si que ecclesie sunt non collegiate
et sine patromis vel cum patromis
et is pro quo scribitur fuerit p̄-
sentatus. puto tales eccās genera-
li vocabulo bñficij cōprehendi. et
idem intelligo si preter dispensacō-
nem scribatur pro aliquo vt ei pro-
uideatur in aliquo bñficio cōpeten-
ti. nam talis interpretacō facienda
est sicut sup̄ius dictū est. **I**tem
quare ep̄s potest dispensare cum
cōmittētibz crimina ab adulterio
et cōtra. non autē cum patientibz

defcū. Rñō factius abolet irregu-
lantas proueniēs ex cōmīe q̄ ex de-
fai. nam cōmīe delef p̄ p̄mīam non
defcīs. vel alit nam maior est irre-
gularitas p̄ueniēs ex vīcio origis
q̄ illa que p̄uenit ex delicto nā p̄i-
ma proueit ex natura. scđ a vō ex
accōtē. naturalia uō imutai n̄ pol-
fūt ut no. s. de eta. a qua. in or p̄fic
s. de forma. Item q̄ntur de eo qd̄
fupra dīcū ē qd̄ nō licet ep̄is dispē-
fare cū illegitīme natis in bñficijs
habentib? curam. Que bñficia dī-
cātur habē curā Rñō illa quib? h̄
infunt corrigē in dīcē suspēdē. ex-
care absoluerē a quēd alia vt s. d.
elec. dudū. nā hęc medicinalia sūt a-
nimaz vt ij. q. i. multi xi. q. ij. Cū
aliquis p. q. i. relata cū seq̄ntib? ca-
plis. An at̄ legitīati ad act? ecclīas
tīcos videātur legitīati ad secula-
res notabo q̄. q. fi. sunt le.

De seruis non ordinan-

Quidam est s. de filijs pbrōz
ordinandis vel non a sic actū
est de impedimēto originis nūc a-
gitur de impedimēto obicōis. huius
em̄ obicōis ecclīalē n̄ capit honore.
vt liij di admittūt a p̄tēa subse-
quēter subiciat h̄ rubrica de huius n̄
ordinandis et eoz manumissione
Vidēdum est igitur cca p̄maz par-
tē rubricę qualit̄ hui possint ordi-
ari. quid sit si sine manumissione fue-
runt ordiati. qualit̄ hui iudeorum

valeāt liberari. **C**irca hanc p̄tē
vidēdū est qd̄ sit manumissio. vñ
h3 origiem. q̄s possit manumittē.
et q̄lit. **S**ciēdū ē igit qd̄ nullus
hū? sū p̄uati corpō. siue ecclē p̄t or-
diari nisi p̄us maū mittat vt liij
di. c. i. ij. a ij. a rō hui? prohibicōis
est duplex. hui? vtilitas. et ecclīal.
dīgtas. ut in preall. c. admittūt.
Si sine maūmissione hui fuerit or-
dinati frequēd? reuocāt in serui-
tutē. frequēd? iō dico qd̄ aliqui hū?
ordiatus liber effiat a sic nō reuo-
cat. aliqui remanet hū? a a dño re-
uocatur. a p̄tēa distīgue. Aut
seru? ordiat sciēte dño. aut igno-
rante. **S**i sciēte a nō cōndicente
lib? a ingenus sit. nec distīguo ī
quo ordie fuit ordiat? vt liij di.
huius. **S**i vero ignorāte dñno.
ignorantib? ecclīam ordiatore a p̄n-
tatore tunc ordinatus reuocāt in
seruitutē a reddit dño. ut liij di.
nulli ex antiquis. a h̄ est vñ si fue-
rit in miorib? ordimib? ordiat.
subdyacon? autem factus dabit
vicariū. sic a dyacon? cū hodie s̄
diacōtus sit sacer ordō. licet h̄m il-
lud c. Ex antiquis reddi dño iubē-
tur qñ nō eāt sacer ordō hodie sec?
vt fupra de tēpo. ordi. A multis q̄.
e. ti. miram̄. **S**ed si vicarium da-
re nō possit. reddetur dñno. tam
subdyaconus q̄ dyaconus. p̄sbi-
ter autem factus ī peculio multat-
ur vel seruiat dñno quod amō
in diuinis obsequijs vt liij di. ex
eij.

antiquis. frequens. monach? fact?
euadit iugū fuitutis vt liij. di. si
seru? **C**eterz si sciente ordinatore
vel pntatore fuerit ordiat? manet
liber in quocūqz fuerit ordie. a p
setator seu ordiator debz dno da
re duo mancipia vt liij. di. **S**i p
u? sed eis nō habētibz vñ soluat
ordinat? reddid dno fm distincti
onē supiorē. fm quā pbi non red
dit. s in pculio mulctat. dyaco
n? et subdyacon? aut vicariū da
būt aut reddent dnis suis. mino
res autē clerci pāse reddent vñs
Et nota q in hys casibz in quibz
dnis hz ius repeti di seruū suū ordi
natū. poterit reuocare usqz ad anū
tm a non vltra vt liij. di. **S**i fu?
et cōputat ille an? fm lau. a Ray.
qbo assencō a tpe scie dñi. ar. xvij.
q. ij. **S**i quis incogmit? in fi. fm
bug. a tpe ordiacōis clerici. **I**te
nota q nō qlibet manumissus ordi
nari pōt. vñ cca manumissos seu
libtos sic distingue **A**ut ē libert?
eccē aut puati. libtus eccē pōt ordi
nari qñis eccā que manumissit re
tineat ius prōnat? in manumisso
quo ad hoc vt nō iniuret eccē. nō
accuset nec testificetur in illā. aliō
quin reuocet in fuitutē. vt xij. q.
ij. dyaconi. viij. q. i. c. ep̄s qui mā
cipiū liij. di. qui ex famul. q. e. c. de
fauil. a quo ad alia in quibz libti
eccē spāliter sūt obnoxij. q in lib
tis puatorz non cōtingit. nā ppter
opas nō prestitas reuocant in ses

uitutē liberti eccē. vt i. c. dyaconi.
sec? in alijs libertis vt. **E**de liberta
licā. l. solo obsequij. **I**tem aliud
spāle ē in hys libertis qz filij eoz
sūt obnoxij eccē. vt xij. q. ij. de libe
tis. sec? in alijs. vt. **E**de lib. a eoz
lib. l. i. a ij. **I**te terciū spāle q libti
ecclesie tenent fuisse eccē nulla eis
opa imposita. vt xij. q. ij. dyaconi
et. c. libti. ē a quartū spāle fm qf
dā. nā libti eccē ordinati i eccā bo
na collata eis in alios trāsferre nō
pnt. vt. q. e. t. de famul. **S**z otrariū
obtinēt in libtis puatorz vt istio
de succel. lib. c. **S**z nra. **S**z possēt
rñderi ad decre. que loquit in bo
nis collatis cōtemplacōe ecclesie.
als secus vt xij. q. ij. c. i. a ij. vel lo
quit i clerics nō hñtibz cognatos
als sec? vt xij. q. ij. ep̄s qui filios
vel loquit in hys que manumissi
sūt ea adicōe vt p? mortē ecclesia
prōna succedat in totū. aliōqn ne
dū res sed a psonas pnt ecā iuita
eccā q manumissit ad alia loca trās
ferre vt. q. e. t. **E**o libeā? libti? autē
puati in quo ius prōnat? retinet
maūmissor pmoueri nō pōt vt liij.
di. q. ij. **E**t notab q p̄lat? eccē n
pōt manumittē suū eccē. n dederit
eccē duos suos eiusd meiti a pecu
lij vt xij. q. ij. ep̄s q mācipiū **A**n at
fu? māumissus a ordiat? i eccā a
q extiterit manumissus possit eccāz
illā deserē. a alteri in diuinis offis
cñs desuere. stand est distinctiōm
dec. q. e. eo libeāus. **I**tem cum

priuata psona manumittit suum
 suū ordinandū clericū. p̄t h̄ i manu
 missiōe impo:re maūmissio vt sibi
 dicat horas canonicas. et si sic im
 posuerit tenet ad hoc ordiatus. q̄
 si in supbia elat? non fecerit. potit
 degradari vt **¶** e. ti. nullus. liij. di.
 frequēs a c. q̄cūq; Quid tñ addūt
 de cōspu ep̄i posse imponi als n̄. nec
 obstat sic pponat q̄ in collacōe r̄i
 sacre l̄ spūalis adicio appoi n̄ dēt.
 qz manumissio est res spūalis. vel
 als a si in ordinaōe h̄ apponat ad
 dicio uicū non induat. eo q̄ ē cca
 opas spūales. vnde ip̄a adicio in
 telligitur spūalis a sic n̄ ē uicosa
 vt. s. de elec. significasti **¶** e. Eo li
 benci? **¶** de preben. significatū. qd̄
 tamen dixerūt q̄ sine aliqua impo
 ne manumissio? a ordinatus tenet
 p̄stare domino suo h̄ spūale obse
 quium de oris canēdis. alioquī po
 terit degradari. nō tñ in seruitutez
 reuocari. vñ clausula q̄ ponebat i
 hac dē. nullus in fi. h̄m. r̄etē. op̄i
 lacōez illa si a suus fiat dñm sui s̄b
 lata est. visu ē em̄ op̄ilatoribus h̄?
 uolūis absurdū eē q̄ maū missio? iā
 in p̄br̄m ordinatus p̄t h̄c ing
 tudinē in seruitutē laycā reuocet
 vt no. s. in distmctōe Aut seru?
¶ qz quid si dñs seruū vendic? quē
 dicit se inuito a ignorante ordina
 tum fuisse vbi h̄ cā status agef.
 videt q̄ remitti debeat ad locum
 vnde aufugit vt. **¶** v̄ cā status. l.
¶ Et hoc v̄ est si eo tēpore qm̄ fu

it ordinatus erat i possessione sui
 tutis. als si eāt in possessione liber
 tatis ibi cā status agef vbi degit
 q̄ uenit vt. **¶** vbi cā sta. l. iij. a h̄
 aut. An fit fugitu? an n̄. an erat i
 possessione h̄uitutis a libertatis qm̄ ex
 titit ordiatus agef a finiet anq̄
 cā status inicu humat. vt ff. de lib
 ali cā l. liberis **¶** vlt. a l. igif **¶** g.
 p̄t. ven? puto in hoc casu h̄c cāz
 de q̄ agitur de reuocando clerico de
 statu clericali i statu seruile i foro
 ecclie illius in q̄ ē clericus ordiat?
 agi debē. et puto syndicu ecclie ei
 qui uenitur debē assistere. cedit ei
 ad ignominia ecclie cū clericus re
 uocat ad statu seruile. sic cū reuo
 cat ad curiales vt li. di. designata
 et deponēdus est reuocatus atēq̄
 reddatur vt liij di. nulli **¶** Itē qm̄
 tur q̄re seru? alienus cōsecutus red
 ditur dñō. a n̄ res aliēa a consecra
 ut xiiij q. ult. opim? Rñō qz in re
 bus maiatis non ppendit sol? h̄
 in h̄c sic **¶** Item qz in rebo maia
 tis cōsecratis. cōsecratio est i supfi
 cie. et ideo non debet a manu p̄pha
 na tractari. **¶** In h̄c est anima
 que tangi nō potest vt xxxij. q. vij
 licite. **¶** Nūc videndū est de scda
 pte rubricę. s. quid sit maūmissio.
 vnde habuit originē. a quis pos
 sit maūmittē. a qlif. **¶** Maūmis
 sio ē libertatis dacio nā q̄ diu q̄s in
 h̄uitute ē. manui a potestati suppo
 situs ē. a maūmissio libat? ē a ma
 nu et potestate dñi ut i lti. de libtis
 c. iij

in pñ. **U**bi dicitur at manumissio
pñ quosd originē a iure genū. vt
cū antea vno cōi noie omis homines
appellarent. isto iure tria genera
homi esse ceperūt scz liberi a hīs s̄
nū serui. vt. i. di. **I**us autē natura
le. ius genū. xij. q. ij. cū redēptor.
et terciū gen? libtū q̄ desierūt cē
fui. vt insti. de libtatis in pñ. Alij
dicūt q̄ fuit? sumpsit originē ab
eβerate. **R**og. a ita videt q̄ a iure
naturali vt xxxv. di. sexto die in v̄
lo non esset hodie fuit? si eβetas
non fuisset. **M**anumittē p̄t qui
h3 administracōnez rez suaz. mi
nor at xx. ānoz p̄t inf viuos dare
libtate vt. **E** qui manu. nō pos. l. si
minor. i. vltia vero volūtate ex quo
testari p̄t in xiiij. āno a manumit
tere p̄t vt ij. q. vi. **S**. diffinitua in
verbo. **I**te si smā cōtra ius. **E** q̄ ma
non pos. in alic̄ s3 nouo iure. **I**te
epūs p̄t māmittē suos ecce bñ
meritos vt xij. q. ij. si q̄s de seruis
potest edā alios non bñ meritos.
dū tñ det ecce in xpensacōne duos
p vno eiusd̄ meriti a peculij vt xij.
q. ij. epūs q̄ mācipiū. **I**tem cā mi
seracōis vt xij. q. ij. cū redēptor. vel
illud itelligē in bñ meritis. **I**te ab
bas p̄t manumittē seruū mōste
rij s̄ non pleno iure qz non h3 qd̄
cōp̄set vt liij. di. abbatū. a. **S**. hac
auctoritate. a tñ hoc itelligas cū
cōsēsu episcopi a mōctoz. vt xij
q. ij. abbatib? nisi cōsuetudo s̄ria
sit vt ij. de hīs que fi. a prela. c. **E**a

nosciē. **M**anumissio fit multis
modis. vt insti. de libt. **S**. multis
modis. die feriato a non feriato.
iudice p̄ tribunali sedēte vel p̄cedē
te. ē ei volūtate iurisdictionis ma
numittē. secus in hīs q̄ sunt cōten
tiose. vt iij. q. iij. **S**. spaciū. **I**n
fūma notand q̄ sublata hodie est
dīa dediticōz q̄ toto tēpe vite sue
erāt fui a p? mortem liberi. a lati
uoz qui ecōuerso in vita sua erant
liberi in morte sui. omis em̄ libtati
in manumissione sua cōsequē ppe
tuā libtate. vt insti. de libt. **S**. libtati
noz. a. **S**. vlt. **E** de latia lib. tol. l. i.
Item libt? cōis māmitti p̄t ab
vno dñoz vt cū alij dñi cōseruent
indēpnes. **E** de cōi suo ma. l. i. **I**te
libt? reuocat in seruitutez p̄pter
om̄s cās ingtitudis p̄t q̄s reuoc
cat dōcō. vt i. aut. vt libt de cetero
S. illud coll. vi. **I**te sciend ē q̄ si q̄s
nascitur ex p̄re libo a matre ancl
la. seruo est. a si ecōuerso ex patre
seruo a matre liba liber est. ptus
em̄ quo ad libertatem a seruitu
tem sequitur m̄ris condicōez vt ij.
e. ti. c. vlt. **E** de rei ven. l. partus. ff.
de sta. ho. l. ex nature. a. l. cum le
gittime. xxxij. q. iij. liberi. a in tan
tum hoc verum est vt sufficiat in
aliquo momento fuisse in libro v̄
tre vt quis liber nascatur. vt. ff.
de statu ho. l. a seruoꝝ. in lono
ribus autem munerib? a muniāz
p̄ns partus patroz sequitur vt. **E**
de dca. l. eos. et. l. exemplo. et

l. nullus solius a ff. de sta. bo. l. li
beros a in tm hoc vtz e ut sufficiat
filium conceptu ee ex de curioe. qua
tu ad hoc vt patris adicione seqf
pms ante iph? natitate pr eiul de
defient ee de curio vt ff. de de cur l. ij
S. i filijs **H**z si queras i quibz seq
tur codicoez pris iam a de curio na
tul a senatu remoti. Rno in mult
vt in l. superiori ff. de de cur l. ij
S. filijs ff. de pe. l. moius S. et istefo
te. E de de cur l. de curionem et. l. de
curionu filij:

De obligatis ad racionia.

Quoniam est. s. de obnoxio ad
dioni finali. nuc dicam? de ob
ligatis ad racionia ordinandis vel
non. Videamus ego quid sint raco
dina a que racionia impediunt ali
que pmoueri. **R**acionia sunt ro
num reddicoes ad quas aliquis
obligatur ex administracoie rei
publice vel priuate. **I**mpediunt
pmoueri racionia publica vel pri
uata. **P**ublica sunt illa quibz obli
gant officiales curie ex administra
coe aliqua ad rem publi. a ptine
te ut. **E**d epif. a cle. l. officiales. **P**ri
uata sunt illa qbz obligatur aliq
ex admistracoie rez ptineciu ad pri
uatos vt tutores a curatores cal
talyones vel baliui aliquoz.

Circa h racionia publica vel puata
qn impediunt pmoueri sic distig
ue. Aut pmoueri volentes pseuerat
in officio aut no. **I**n pmo casu sic
distigue qz aut pseuerat i officio

secularu psonaz no misabiliu
Et tunc non possunt pmoueri vt
xxi. q. ij. c. i. a ij. a ij. ne cle. vel mo
secu. ne. se imis. c. i. et ij. **A**ut in offi
cio psona ecclesiastice l. eda secula
ris sed misabilis **E**t tunc possunt
promoueri si aliud non impediatur
vt lxxxvi di. peruenit lxxxix di. iudi
catum xvi. q. i. monachi. **I**n a
casu cum non perseuerant i officio
remaset tn adhuc obligati ex ad
ministracoie. subistingue. quia aut
sunt obligati rei publice. aut pri
uate psona. **S**i rei publice non de
bent promoueri ante reddita ronia
ina ut li. di. preterea. **E**d epif. a cle
l. officiales. obligati enim rei pb
lice ex administracoie arcenf ab ho
noribz. secus si als sint debitores
ex causa mutui l. simili vt ff. de mu
et ho. l. rescpto S. de bitoia. **E**d epif
et cle. l. quisquis emens. **S**i em re
manent obligati priuate psona
subdistingue. **A**ut in ipsa promo
coe mouetur eis qo l. e mota. **A**ut
non. **I**n primo casu itez substing
ue. quia aut mouet qo de pfidia.
a d dolo. a de culpa tni. **S**i de dolo
vel pfidia non debent promoueri
an decisam litem. vt lxxxi di. tatis
xxij di. illud ij. de accu. ompc a in
hoc casu loquitur hoc decre. debet
tamen taxari tempus infra qd qd
decidat ar. ij. qui filij fut legi. latoz
Ed de ingenu ma. l. diffamari. **S**i
vero moueatur sibi questio vel
prius sit mota de culpa tantum
e iij

Manuscript marginal notes on the left edge of the page, partially cut off.

pnt pmoueri non obstāte credito-
ris reclamacōe. cū lis postea possit
pcedē sicut p̄us. et etiā sub eodē iu-
dice vt. ff. de iudic. l. vbi et iuris dō.
om iud. l. cum q̄dā. **S**i autē non
moueat eis q̄o nec ē mota. pnt p-
moueri n̄ obstante obligacōe nisi
manifestū eēt ip̄os teneri de dolo.
tūc em̄ possz et debet ep̄us ip̄os ex
officio suo repellere sic q̄libet c̄mi-
nosos et infames. vt ij. q. vij. alie
m. vi. q. i. infames. ff. de postul. l.
quos p̄hibz. **P**ed et curiales pro-
moueri nō pnt quāuis ab admi-
nistracōe sint iā liberati q̄o intelli-
go in h̄is q̄ seuā turpia v̄l itone-
sta exauerūt. vt milites executores
et apparitores vt. li. di. c. i. et. iij.
xli. di. cleric? de ose. di. ii. pro di-
lectione. **C**uriales at̄ q̄ nō talia ex-
cent s̄ in ciuilibz et pecuniarijs cau-
sis officiū suū impēdūt. vt tabellio-
nes et aduocati a pmocōe non ex-
cludūtur vt. lxi. di. offi?. **C**eterz si i-
cā sāguinis officiū vel ministeruz
suū p̄stāt. cōtrahūt irregularitatē
iudex aduocat? pcurator tā actōis
q̄ rei. l. ber. cōtrariū dixerit in pcur-
atore rei. assessor apparitor nōn?
s̄māz scribēs vel acta. **I**tē s̄ne dic-
tator. om̄s isti cōtrahūt irregulari-
tatē vt. l. di. aliq̄ntos et. c. si q̄s p?
susceptos. **S**i ne cle. vel mo. s̄mā.
Querit d̄ eo q̄ uat solue ad ctū tē
p? scribē l̄ aliud honestū op? face-
re anq̄ faciat q̄o iurauit possit as-
sumē ordinē sacz vel intrare religi-

onē. et in clerico planū ē q̄ ordies
assumē p̄t. qz aut nichil habz. **E**t
tūc libē p̄t cedere bonis et inanis ē
actio quā excludit inopia debito-
ris vt. ff. de dolo. l. nā h̄is xiiij. q.
vi. si res. et eius piculo nichil est q̄
nichil hz. vt. ff. de fur. l. itaqz fullo
vel si hz. nō min? remanet p? ordi-
nes obligat? scribē at̄ l̄ aliud ho-
nestū op? p̄t facē p? ordines. si se
ad hoc an̄ ordines obligauit. dūz
mō p̄ hoc nō ipediā diuinū officū
iur. vt. xxi. q. i. cleric? vel aliū sub-
roget loco sui. vt. **E**d ep̄isco. et cle.
l. quisquis censibz et. l. in eccl̄is. **I**n
eo autē qui vult ingredi mōsteriū
dico. q̄ nō obstāte tali obligacōe
intrare p̄t. excusate ip̄m zelo religi-
onis. et afflatu sc̄i sp̄us. vt. xix. q. ij.
due. **S**i. de re. trāse. ad reli. licet. mō-
steriū aut tenet satisfacere de h̄is
que cōtulit eidē ingressus vt. xix. q.
ij. si q̄ mulier. **E**d ep̄is. et cle. l. deo
nobis. **S**i. **H**z et si nichil cōtulit si
tamē post ingressum ip̄si? monas-
terum aliqua quesuit ex persona
ip̄si? puta p̄ successiōe heredita-
riam. vel alio modo. in tm̄ tenetur
quātū illud est q̄ quesuit illi. cui
mōch? est obligat? ar. xix. q. vlt.
Si q̄. **S**ed si non satisfaciat nec
monachū defendat. paciēt missio-
nē i possiōne bonoz illoz. vt. ar. ff.
de capi. minu. l. tutelaz. **S**z si lib-
tate. isti. de acq. p̄ arroga. in fi. vel
mōch? i mōsterio faciet q̄o p̄mi-
sit dū tm̄ nō impediā obseruācia

regularis. vt in clerico dictum est
 s. als secus vt. C. de epis. a cle. l. ois
 et. l. generaliter. a in auct sed neq;
 vel saltim facit per aliu qd iurauit
 vt. C. de caducis tol. l. vna. S. ne aut
 C. de epis. a cle. l. ad similitudinē
 q̄nis sit ar. con. ff. de soluc. l. mē ar
 tifices. C. de dec. l. nullus q̄ nexu. ff.
 de offi. dele. c. vlt. non obstat h̄is
 liij. di. legem liij. di. quāq; q̄ il
 la intelligit̄ de p̄petuo obligat̄
 puta de finis aualib; a ofimilib;
 et ex h̄is q̄ sup̄ dicta sunt p̄z ter
 minatas eē q̄ones illas de p̄tate q̄
 iurauit r̄gimē ciuitatis. d̄ ingro q̄
 iurauit r̄gimē scolaz p̄ anū. de ca
 pellano qui iurauit h̄uē i officio ca
 pellanie. an isti p̄t religione intra
 re n̄ ei iuramētū violat q̄ in meli
 illud mutat vt. ff. de iur. iur. p̄ueit
 Et at̄ t̄s r̄cōes q̄e aualēs d̄ q̄bo
 dictū est promoueri non p̄t. Pri
 ma qz quid sunt viles p̄sone a fre
 quent̄ cōhibent irregularitatē ex
 officio suo. Sec̄da qz multū mole
 tat̄ ecclā a incōmoda multa patit̄
 p̄pter tales q̄n reuocātur seu repe
 tuntur. Tercia rō est q̄m p̄sumit̄
 d̄ eos q̄ n̄ trāseāt ad clericatū vto
 religiois. Sed vt fugiāt rōcīa
 d̄noꝝ suoz li. di. c. i. ij. a iij. liij. di.
 legē

De corpore viciatis.

Ractauit̄ de impedimento
 originis a obligacois ad ca
 noāia. Nūc videamus de impedi

mēto corporis a iō subicit̄ rubrica
 de corpo. vicia. **V**ideamus igitur
 qui dicatur corpore viciati. q̄e
 a promo cōe repellant̄. Corpore vi
 ciati dicūt̄ debilitati. vel mutilati.
 debilitatū appello illum qui mem
 brum habet h̄ inefficax vt oculuz
 secum. manū aridā. eius ofradū.
 mutilatum appello q̄ aliquo mem
 bro caret. mutant̄ aliqui in mē
 bris appentibus. alij in occultis.
 et qui in appentibus. liqui in mag
 no membro. alij i paruo. Magnuz
 membrū intelligo in q̄ntitate vt
 manū. indecore vt oculū siue nasi.
 mutilatus in membris non appa
 rentibus. per casum violēciāz vel
 timorem egritudinis ordinari
 potest. h̄ sponte non potest vt lv.
 di. si quis a medicis. a c. qui p̄tem
 et. c. si quis p̄ egritudinem. Mutil
 latus i magnis et appentibus mē
 bris ecclā si caū l̄ violēcia h̄ fiat seu
 metu morbi n̄ p̄mouet̄ vt lv. di.
 si euangelista. Si v̄o in modico
 ut pote in parte digiti dūmō muti
 latio illa nō inducat deformitatez
 vel debilitatem p̄t p̄moueri. ut ff.
 e. ti. c. i. a vlt. als secus vt ff. de cle
 rico. egro. c. p̄brz. Quid si q̄s hā
 beat sex digitos i maū R̄no nō ipe
 dit̄ qz vt ait offiliū defed̄ mēbr̄ l̄
 augmētū n̄ ofiderat̄. h̄ vsus ipedi
 mētū ut ff. de edil. edic. l. Item offi
 liū. **I**te qd si q̄s oculū vnū alio
 l̄eat grossiore. l̄utruq; l̄eat emine
 tem R̄no talis non impeditur. qz

nec est morbosus .ff. d. edil. edic.
l. qui clabū .fi. Et nota q̄ talia im
pedimēta inspectiōni oculorū supi
oris subici dūt .qz i talibz legm?
irritāt aios dimissa p aures. q̄ q̄
sūt oculis subiecta fidelibz .vt .f. e.
ti. c. ij. sicut cū agit finū regundo
rū .vt .f. finū regun. l. iij. ff. e. t. l. si
irrupcōe. sicut cū agit de etate .vt
ff. de minoribz. l. minor ex aspectu
vt cū querit an aliqua sit v̄go vel
corrupta .vt .xxvij. q. i. nec aliq̄. et
cū agit an aliq̄ sit pregnās vel nō
vt .ff. de ventre inspici. l. i. ¶ In sū
ma sciendū est q̄ q̄ sibi man? vio
lentas intulit non pmouet q̄ pro
mot? deicit. q̄ est racō qz p̄sumit
q̄ omne malū in aliū sit ausur? q̄
in se ipsum ita seuit. vt .ff. de edili.
edic. l. cū autē. .f. exapit. qui em̄ si
bi non pepit multomin? p̄cet aliq̄
vt .ff. de bo. eoz qui mor. sibi con
l. vlf. qui sibi n̄ p̄t. tibi vel michi
quō p̄cet. Est q̄ alia racō i isto qui
sui est homicida. q̄ dei condicōi im
mic? .vt .lv. di. si quis abscidit. in
illo igit qui sibi mēbz āputat est
cā irregularitatis senicia. siue mag
nū mēbz amputet siue puū si tu
non fuerit cā inscisionis lāguor. ca
ro em̄ putrida ressecāda ē .vt .v. q.
v. c. i. q̄ xxij. q. iij. ressecande. In a
lijs vero qui sine culpa sua ab alijs
vel casu fortuito mutilant. est cā
irregularitatis deformitas vel debi
litas. que autē deformitas vel debi
litas irregularitatē constituat ē in az

bitrio superioris. vt .f. e. ti. c. ij. ¶ 3
querit de illo qui sibi virilia āpu
tat vt sit cast? q̄ est dicendū q̄ irre
gularis ē tamq̄ sui sit homicida
vt .lv. di. si q̄s abscidit .q. c. si q̄s a
mediis. q̄ iō deponed? nec obstat
f. e. t. significauit. ibi em̄ ex grā q̄
dispēsacōe pmittit factoti illi mi
nistrare in ordinibz inferioribz sa
cōdo. illi em̄ sūt eunuchi. ikero?
michi placet q̄s castrauit nō necā
tas s̄ volūtas vt .xxij. q. v. tūc sal
uabit. Nec est v̄z q̄d rusticū dicit
vt si q̄s a mediis vel ab hostibus
sec? sit. nō aliter possit missam cā
tare. nisi testes suos gerat in bur
sa ficos quasi tūc hēat oia mēbra
¶ 3 nō auro vtz hēat q̄s testes vi
rdes an ficos qz defect? mēbz il
li? nec deformitatē nec debilitatez
quātū ad officia diuina induat.

De bygamis.

DV diuin? de quibusd̄ irres
gularitatibz s̄ qz it̄ alias
bygamia nō minima re
putat. Idēo hic p̄ q̄sdā tracta
tus de irregularitatibz subicit ru
brica de bygamis vel alit̄ cōtinua
bis. Dictū est s̄ de quibusd̄ irregu
laritatibz siue impedimētis q̄ sine pec
cato puemūt. s̄ qz bygamia sine
p̄cōo strahit vt .xxi. q. i. apiant.
deus. q̄ si dormient. ideo h̄ suppo
nit rubrica de bygamia. ¶ Vide
m? igit quid sit bygamia. q̄t sūt

spēs bygamie. et quere bygam? nō
 p̄t pmouei. Et an cū bygamo va
 leat dispēari. **Bygammia** est de
 fed? ex scōis nupciis p̄ueniens.
Cōtrahit aut bygammia p̄p̄o sup
 to vocabulo cū quis succēssue et di
 uerfis t̄p̄ibz duas legitimas hz vx
 ores vt xxxi. q. i. apiant. qd̄ intelli
 go si cū vtraqz m̄riomū cōm̄etur
 als scūs. ar. q. e. t. Debitū xxxiiij.
 di. valentiano. large autez et in
 p̄p̄e sumpto vocabulo bygammia
 multis modis cōtrahit. vt cū quis
 simul hēt duas vxores. qd̄ ad fac
 tū uenit rector̄ q̄r. qz cum neutra
 m̄riomū tenet si simul cōtrahit
 est cū vtraqz. vt q. e. t. nup in p̄n.
 vel tenet tm̄ cū altera vt xxxiiij. di.
 xp̄iano. xxxi. q. i. quō q̄. de duoz
 gaudem?. Itē qui hz vnā de iure
 et ea mortua cōtrahit cū alia de scō
 bygam? reputat non p̄p̄t sacram̄
 ti defectū cū in veritate bygamus
 non existat s̄ p̄p̄t intencōis affectū
 cū ope subsequito vt q. e. t. nup i. fi.
 Itē qui cōbit cū corrupta. i. ab alio
 cogita. sicut bygam? repellit. vt
 xxxij. di. seriatū. xxxiiij. di. curand.
 et. c. p̄p̄im?. Itē qui cūqz habue
 rit duas vxores an̄ baptismū siue
 p̄ baptismū. siue vnā an̄ baptis
 mū et aliā p̄ bygam? ē. vt xxxiiij.
 di. si q̄s viduā xxvi. di. p. to. Sed
 in vltimo mēbro. ibero? asserit n
 cōtrahi bygammā vt xxvi. di. c. i.
Sz illud nō tenet vt pb̄at sequē
 cia. c. de eiusd. et idē dico in eo qui

de scō ducit scōaz viuēte p̄ma. Itē
 in cleico q̄ an̄ sacros ordies habu
 it vnā. et postea de scō duxit aliā vt
 q. e. t. c. vlt. Itē i. h̄is q̄ cōcepta p̄
 fessioe p̄uaricant p̄missionē de cō
 tinēdo et cōhūt de scō. vt xxvii. q. i.
 quotq̄t. **Quatuor** aut sūt rāoes
 p̄p̄t q̄s bygami r̄pellūtur a p̄mo
 cōe. q̄s alligui s̄ de tē. ord. s. mono
 gam? et nō i. m̄ri° attēdit duplex
 sacram̄tū p̄p̄t duplicē cōiūctiōē q̄
 est i. eo p̄ carnis copulā cōsumato
Prima ē cōiūctio ai. cōz. scūda cor
 porz. **Prima** cōiūctiōē s̄ḡt fidelis
 aie ad dē. h̄ dissoluit p̄ seq̄ns pec
 catū. sicut et illa an̄ carnalē copulā
 p̄ religionis igressum. vt q. de cōs̄
 coniuga. xx. c. ex publico. **Se
 cūda** scz cōiūctio corporz s̄ḡt cōiūc
 tiōē xp̄i et eccē. h̄ fuit m̄riomū im̄i
 atū in p̄phetis et p̄iarch. ratū in
 t̄p̄e grē scz i. natūitate xp̄i. q̄n̄ ip̄e la
 pis angularis cepit edificare ec
 clesiam vnum de iudeis alterum d̄
 gentibus. parietem erigens. cōsu
 matū in cruce vel ratū fuit i. cruce.
 consumabit in patria **Aug?** sup
 locū illum nūquid qui dormit non
 adiciat vt r̄surgat ait. nō q̄ dicit
 q̄ dormit qz sicut de latere dormiē
 tis ade qui erat forma futurū xp̄i al
 sumpta est costa de qua formata
 est **Eua**. ita dormiuit cristus somp
 no mortis. vt de latere dormien
 tis de quo profluxerunt sanguis
 et aqua. que sunt nostre redemp
 tiōis sacram̄ta. formet sibi sp̄osa

ecclā. vt **¶** de bap. a eius effec. ma-
iores a **¶** de cele. mis. i quedā a c.
Cum marthe. **¶** quehuisti. **I**tem
in ead̄ h̄a. diuidōe significat̄ diui-
tio deitatis a humanitatis facta in
vtero virginali ut xxvi. di. acud̄
de 2. di. ij. In xpo p̄r̄ **¶** e. c. debitu.
Cū ergo tam diuidio xpi a ecclā. q̄
vno deitatis a humanitatis vnita
fit a reiterabilis merito significat̄
in p̄mi m̄m̄ij diuidōe carnali **¶** 3.
cū quis trāsit ad h̄am vxorem re-
cedit ab vnitate. tendens i plurali-
tate a iō non potest de cetero signi-
ficare dictā vnitate. a reiterabilez
diuidōem. vbi ei significatū est
vnitū a significans vnū esse debet
hanc racōem ponit Auḡ licet ob-
scure xxvi di. acud̄ i fi. a ita **¶** h̄is
irregularitas bigamie. **¶** 3. q̄nt̄ q̄e
maior castitas ex igit̄ in femia q̄
in viro nā maritus corrupte ul̄ ab
alio agnate pmouei n̄ p̄t ut xxxiiij
di. Cuiadū a c. p̄apim̄ a c. si c̄
et xxx. q. v. q̄lis **¶** 3. ille qui aū vx-
orem vel p̄r̄ habuit caribimā p̄t p-
moueri ut xxxiiij di. firmitatis. **D**i-
cit huḡ vir significat̄ ecclā. mili-
tantē que in ptate habet ut adulte-
rando a a fide exorbitando recedat
a suo xpo. a iō n̄ ē i eo sacm̄eti sig-
nificatio. vt n̄ obstet q̄ carnē suā
diuisit in plures. vxor aut̄ h̄gt̄ xp̄z
qui nūq̄ ecclāz suā dimisit. ipse ei
est fons pprius cui nō dicat alienus
vt **¶** de regula a t̄nse. licet in fi alij
dicūt a veni? sic puto qd̄ vir signi-

ficat xpm̄ q̄ sibi copulauit sinago-
gā. a postea ecclesiaz q̄ sēp virgo
permanfit saltem mente. vnde di-
cit ap̄lus despondi vos vni viro
virginem castā vt xxvij. q. ij. nup-
ciarum. et iō exigitur q̄ vxor vna
non diuiserit carnem suam in plu-
res qd̄ si fecerit deest significatio
sacramenti vnitatis. **I**tem quer-
tur cum consecratio episcopi maior
fit a dignior q̄ consecratio virginū
quare potest consecrari in episcopū
qui nō solum vxorem habuit sed
etiam post vxorem habuit concubi-
nam. vt xxxiiij. di. habuisse xxxiiij
di. fraternitatis. **¶** Sed si qua fuit
corrupta ante baptismū vel post
sponte vel vi. cum peccō vel sine. nō
pōt inter sacras virgines consecrari
vt xxvi di. acutius. **R**ūo sacra vir-
go significat̄ ecclesiam triumphā-
tem. non habentem maculam siue
rugā vt de pe. di. i. Ecclā. xxi. di. q̄
uis xxxij. q. iij. recurrat. **¶** Sed ep̄c
significat̄ ecclesiam militantez in
qua sunt boni a mali. vsqz ad vlti-
mam segregacionem que fieri h̄et
in littore hoc est in fine seculi vt
xxvi di. Acutius in fi. ij. q. i. multi.
circa finem **I**tem quid si quis de-
florauerit aliquam fornicare. et
postea ducat illam in vxorē. nūqd̄
potent pmoueri. **D**icit quid̄ q̄ sic
qz vnus vni? nec carnē suam di-
uisit i plēs. a illa ē vica vniā. nec
carnē suā diuisit in duas q̄ videt̄

sufficere vt .i. e. c. debitum xxvi. di.
 Auid? .a. ar .i. qui fili sunt legi-tata
Alij dicunt qd vgo dz esse eo tepe
 quo dicitur inuomiu. .a. ducat vxor
 ad hoc vt vir non fiat irregularis
 ar. xxxij. di. .i. l.emo. xxxiiii. di. cura
 du. .a. c. p. apim? .a. videt expsum.
 xxx. q. vi. qual. in vto vgo. casta
 desponsata in v ginitate .a. cu pmi
 exponit vgo. i. non ab alio agni-
 ta. qz opinio celebrior e. **I**te qd
 si aliqs credit dicitur cu v gine inue-
 nit ea corrupta. Rno non dz pmo-
 ueri cu sit marit? corrupte vt li. di
 qui in aliq. na in tali casu no exau-
 sat error vel violencia. vt xxxij. q.
 v. ille aut. lex aut pmo comis factu
 reqnt no voluntate vt xv. q. i. c. vlt.
Ite qd si qs hz vna vxore q non
 cognouit. .a. illa mortua ducat alia
 virginem .a. agnoscit vel eouerso. p
 ma agnoscit. scanda non. nuquid
 repellit. dico q non qz no diuisit
 carne sua in plures. .a. sic non desit
 at in eo sacramentu vt .i. e. t. debitu
 et ide dicas ppter eade raez. **S**i
 quis vxore ducat mulierem ab alio
 desponsata .a. traducta. sed no cog-
 mita. qz pmi? maritus morte pue-
 tus est. vt xxxiiii. di. c. vlt. **I**te pos-
 ne q aliquis dicit cu virgine. .a. ag-
 nouit ea. illa postmodu agnoscit
 ab alio. deinde marit? ignoras h
 cognoscit illa. nuquid efficitur ire-
 gularis. Rno sic non potent pmo-
 ueri. vt xxxiiii. di. si cui? vxore .a. c.
 sequenti. **I**te quid si maritus acc-

uset vxore de adulterio. .a. pendete
 accusacone illa petit debituz. ipse
 reddet. qz tenet ad hoc cu non debe-
 at spoliari possessioe sui corpis vs
 qz ad smaz. vt xi. q. i. qz res. viij.
 q. iij. nonne. xxxij. q. ij. seculares.
 xxxv. q. vi. multoz. .a. forte eia p
 apit sibi ab ecca reddere debitum
 nuquid .a. isti parat preiudiciu vt
 pmoueri no possit. Rno sic qz vt
 s dixi irregularitas sepe strahitur
 solo facto absqz pcto .a. absqz volu-
 tate. quid tñ voluerit dicere cōtra-
 riu. q iste paciat .a. non agat. **I**te
 notabis q in hoc casu plus meref
 luxuria castitate. castitas em est in
 matrimonio. vt xxxi. di. nicena.
 in fornicacione luxuria. vt xxxij.
 q. iij. in eo. et matrimonij repeti-
 cio induat irregularitatem indis-
 pensabilem. repeticio fornicacio-
 nis non. vt .i. e. ti. quia. Rno hoc
 non contingit racione peccati sed
 propter defectum. non peccatur
 contrahendo secundum vel tertiu
 inuomiu vt xxxi. q. i. aperiant. .a.
 c. q si dormient. **H**z deest ibi sig-
 naculum sacmenti. vt .i. e. t. debitu
Ite nobis q vbi qs de iure dicit
 cu aliq vidua nudat oi privilegio
 ecclesiastice dignitatis. vt lxxxiiij.
 di. qd quis. si vero inuomiu de iue n
 teneat no strahit bygamia. quia
 non est vidue marit? qui non est
 simpliciter marit? vn retinet pri-
 uilegium clericale. **H**ed circa or-
 dines cum eo tamquam bygamo

dispensari non licet. non propter sacramen-
ti defectum. sed propter affectum intentionis.
cum opere subsequuto. ut in e. t. c. ult.
unde cum aliquis contrahit cum illa
cum qua de iure non potest considerato
opere sui facti. contrahens efficitur infa-
matus. et si nuptie nullum fordamus. et
factum ut ff. de hys qui non infa. l. qd
ergo in h. q. n. q. t. n. magis considerat
effectus quam affectus vel propter ipsum factum
ut de pe. di. i. h. ec. autem verba in
de cle. non refertur relatum ff. de adi.
et de. l. h. ec. condicio filie mee. q. n. q.
plus factum quam iuris effectum ut superi-
us dictum est. et probatur in de. de. p.
ben. vel ec. non va. lras ff. de codic.
insti. l. mulier. In h. quis ut in de. de. spo.
sa. iuuenis. Dispensari cum bigamo
non potest ut in e. c. Sup. eo et c. ult.
hoc enim esset contra Ap. l. n. ut dicitur il-
la super eo. In d. xxxiiij. di. l. cor. Do-
lucio dixerit quod ipsum dispensare
posse. nec est contra Ap. l. n. q. n. si prohi-
buerit bigamum ordinari. non tamen
cum eo prohibuerit dispensari. nam
et ap. l. n. prohibuit criminosis pro-
moueri. ut xxv. di. In nunc autem et
tamen cum criminosis dispensat ut in iudic.
at si clericus. nec est contra Ap. l. n. sed
pre. vel dic. prope non obstat prohi-
bitio Pauli. quia prope maior est in
administratione paulo. ut xxi. di. Si
prope enim est loco petri qui maior fuit
paulo. ut in q. vij. puto xxi. di. i. no-
uo unde dicitur quod lucas prope dispensa-
uit cum archiepiscopo panormitano. qui
bigamus fuit. vel dic. quod in illo. c.

loci dicit dispensari posse in subdi-
aconatu. qui secundum primitiam ecclesiam
non erat sac. ordo. ut xxxij. di. eos lx. di.
n. l. us. hodie secus ut in s. de seruis non
ordina. miramur. quid autem circa hoc
scripsit nicolaus. furiosus non s. d.
receptis In h. ius Sequitur ti.

De clericis pegrinis

Propter alios quam ab ordinibus exclu-
duntur arcet et pegrini. id est sibi
dicitur h. rubrica de clericis pegrinis
Videamus igitur h. que dicitur pegrini
quod a promotione repellat. et quoniam ad-
mittant. Pegrini possunt h. appellari
omnes qui non sunt de episcopatu ordina-
tis. sed sunt clerici sive layci. quia tales
recipi non debent ab episcopo alieno ad ordi-
nes et dignitates. et ecclesiastica sac-
ramenta. ut lxxi. di. p. totum et speciali-
ter i. c. p. mat. in de. de. pro. h. i. c. ij. et
ij. et quod omnes tales dicitur ex nece. ar-
ij. q. vi. pegrina et vi. q. iii. c. i. et ii.
In q. i. incole que vita. gen. et origo.
et irregularitas sunt ignominiosum episcopi. simi-
lit ab h. i. s. q. superi. dicta sunt exclu-
dunt. ut xxxiiij. di. quoniam episcopus xliij. di.
quiescamus in verbo si enim in clero. et
ar. ij. q. vij. quoniam dicitur in v. l. q. vita et
libtas nescit. repellunt etiam tales a
sacramentis ut de. di. ij. f. l. b. si tamen ali-
quis sit incola notus. sed indignus
et sua indignitas soli episcopo fit digni-
ta. ab ordinibus excludi non potest ut in s.
de tempo. ordia Ex tuaz. nec a sacra-
mentis ut in d. di. ij. non prohibeat Repel-
luntur autem isti a promotione duabus de

aus vna q̄a n̄ lz ep̄o falsē sue iuris
 dcois mittere i messen alienā iu
 dicāto lordināto subditos aliēos
 vt lxxi. di. p. to. vi. q. iij. p. to. ix. q.
 ij. per totū. **S**c̄da cā ē qz tales so
 lent esse pro magna pte criminosi
 infames excati vl' als irrites. Itē
 sepe mēciūf habere ordines cū nō
 habeāt. vl' maiores habere q̄ ha
 beant vt. xcviij. di. afros. xix. q. ij.
 due. **P**ermittūt āt clerici pegr̄
 ni suos ordines exequis in dioc̄ a
 lienis. si habeant lrās testimonia
 les sigillatas. v. sigill' ep̄oz vt. t. e.
 t. c. i. xcvij. di. c. ep̄oz. t. e. ti. c. i.
 xcvij. di. c. i. a. ij. **D**ed q̄re tot. cū
 alias sufficiat sigillum pp̄ij ep̄i vt
 lxxi. di. p̄mat. xix. q. ij. due. t. de
 fide instr. c. ij. de testibz. **C**ū a no
 bis. xi. q. iij. cure. a. c. debēt. cū sigil
 lum capli fidez faciat vt. t. de app.
 significat a sigill' duēt? vt. t. de
 p̄ba. terco r̄no. vnū sufficiat si ē no
 tū. quinqz requirūtur si sūt igno
 ta. **S**z videt qz mille ignota non
 sufficiant. **A**d qd̄ r̄no faci? falsa
 tur sigillū vni ep̄i q̄ quinqz. **N**ā
 ārcā maiora mai? piculū vertitur
 vt. xliij. di. q̄escam. vij. q. ij. c. vlt.
 ff. ad carbon. l. i. **S**i q̄s non ab ali
 quo. **I**o. t̄n̄ dicat qz n̄ aliq̄ cognicio
 habeat de sigill'. vel de eccl̄is q̄z si
 gilla esse dicūtur. nullaten? ē cre
 dend' siue sint q̄nqz siue plura. a h̄
 oia vera sūt si cleric? pegrin? a ig
 not? velit publice officū suū exeq̄
 vel celebrare. si se dicat sacerdotem

et ex si secrete a ex deuocōe potēt
 sustineri. a si nullas lrās sup
 sua ordiācōe vl' testes. vt. t. e. t. tue
Sustineri ideo dico. qz grā fit ex
 neo sacdoti a maxie ignoto si per
 mittat i alia dyoc̄es celebraē. **N**ā
 et plato fit grā si p̄mittat celebra
 re in puincia vel dyoc̄ aliena. vt
 s̄ de vfu. pal. ex tuaz. a maxie si p
 mittat ordiare. vt. ix. q. ij. p. totū.
Itē qz supi? dictū ē q̄nqz sigilla ē
 q̄ri locū h̄z i vltra marmis. a alijs
 valde r̄motis vt. t. e. t. c. i. **I**n alijs
 āt clericis nō tā r̄motis sufficiat si
 gillū sui ep̄i. vt. lxxij. a. iij. di. p. to
 tū. a lxxi. di. ex neo. a. c. tortamur.
Quid si q̄s dicat se lrās amississe.
R̄no si p̄bauerit p̄ testes de sua ca
 nomica ordiācōe a de pp̄ij ep̄i cō
 mēdacōe. qz h̄ duo i lr̄is cōtineri d̄
 buerūt. puto ip̄m admittend'. vt
 t. e. t. int. a. c. tue. de cōmēdacōe ep̄i
 iō dico qz sine lr̄ia sui ep̄i non dnt
 clericū pegrinari vt. de cō. di. v. non
 optz. **S**i āt q̄s inferior ab ep̄o ius
 h̄ns istituēdi i aliq̄ eccl̄ā. pegrinū et
 ignotū istituē non d̄z. vt. lxxi. di.
 tortamur. alioquin talem institu
 tum potest ep̄iscop? amouere. vt
 t. e. ti. c. vlt. **D**antur autem pegr̄
 nantibus lr̄e dimissorie vel comen
 datioe. vt. t. e. t. tue. lxxi. di. c. pl̄t.
 et vlt. xix. q. ij. due. a vocant' lr̄e di
 missorie vel cōmēdatioe. qz per eas
 dimittūtur a licēdant' pegrinates.
 et in eis cōmēdātur has lr̄as n̄ faci
 et ep̄us nisi postulatus. ne pateat

materia euagandi. vt lxxij di. c. i.
Das lrās archidiaconi cōcedē nō
pūt vt q̄. de offi. archidia. significasti.

De officio archidiaconi.

AXplicato tractatu ordināto
rum. de dignitatū officijs
videamus. Et p̄mo de offō archi
diaconi. qui p̄mus ē i ecclesia post
episcopum vt xxv di. plectis a hic
in. c. i. **E**st igitur vidēdū quid
ad officiū archidiaconi ptineat. qd
ad iurisdictionē. **P**z qd dixi archi
diaconū p̄mū post ep̄m recipit ca
lumpniam. Nam videtur q archi
pb̄ro sit inferior. a quasi dyaconi
sit oculi pb̄roz. ut xciij di. dyaco
ni ecclesie. a. c. dyaconi. qui inferi
oēs tamen pb̄ris se eē agnoscant.
ut xciij di. ab illo s. ut ex premis s.
vsqz ad. s. cōpagis. et c. legimus
et c. dñs noster. **P**z dico q archi
diaconus p̄est archip̄bro in dig
nitate. sed in ordine subest. Potest
autem quis diuersis respectibz esse
altero maior a minor. ut ij. q. viij. q̄e
maior a equalis et ij. q. viij. puto
xviij di. multis. ff. qn̄ app. fit. l. i. s.
sed si p̄ses. **E** de offō vica. l. i. In
eo autem in quo q̄s est minor. debet
reuerentiā maiori. vt xxxiij. q. v. **E**st
ordo. xciij di. a subdiacono. xxi. di.
s. in bñs oibz q̄. d. ma. a obe. statui
mus. eo saluo q̄ maioritas in eccā
quadruplex ē ex dignitate a ordine
vt dcm̄ est. ex tempore ut q̄. de ma.

et obe. c. i. xvij di. s. illud et. s. veni
xvi di. bene quid. lxxv. di. c. vlt.
Et ex p̄rogatia ordinantis ut q̄. de
ma. et obe. p. tuas. ff. de alio scri. l.
vlt. **E** de aduo. diu. iudici. l. restitu
ende in fi. in auc. vt iudicēs sine q̄
q̄ suffra. s. eos cca. fi. a ff. de re iud.
l. quidam cōsuebat. Vñ tamē nō
omitto. q̄ maior dignitate dēt re
uerentiā minori gerenti vice a locū
maioris. vt xciij di. c. vlt. **P**er
tinet autem ad officiū archidiaconi
que hic continentur q̄. e. ti. c. ij. a iij. a
c. ad lxx. et xxv. di. plectis a que di
uerse cōsuetudines p̄ locoz vane
tate inducūt. vt ar. s. de cōsue. Cū
olim a q̄. e. ti. c. vlt. **A**d iurisdici
onē uo ip̄i? ptinet. s. corrigi. ut q̄.
c. i. audit iurgia. ut xxv di. plectis
instituit vt lxxij di. fi. in plebibus q̄.
de insti. Cum venissz q̄. de offi. dele.
Sup eo q̄. de excel. p̄la. ad h. **I**n
fligit p̄nas. vt q̄. de pe. licet. p̄uat
bñficijs vt q̄. de p̄bend. resente.
Perapit obseqz a subiectis vt q̄.
de excel. p̄la. ad h. **I**te habet p̄pe
tuā vicariam ita a iurisdictionē or
dinariā. nam et p̄petua vicaria or
dinariā iurisdictionem induat
vt. **E** de officio eius qui vi alterius
git. l. i. sic a p̄petua uicaria ius f̄bu
it in re vt s. de rescriptis postulasti
q̄. de offi. vica. ad h. et. c. **E**x parte
q̄. de fide. istru. g. p̄petu. **I**te hēt
visitacōem correctōem a procuraci
onem vt q̄. e. t. c. vlt. **V**erumptam
in bñs recurritur ad cōsuetudines

eccē vt s̄ in hīs que spectāt ad of
 ficiū q̄ p̄bat̄ q̄ e. c. vlt. Inspiciunt
 em̄ consuetudo vicinarū eccāz. vt q̄
 de cens. ex pte s̄ de consue. cum olim
 nā consuetudo iurisdictionē inducit
 vt. Ede emā. li. l. i. q̄ ix. q. iij. q̄st?
 quod tñ inducitur q̄ allegant̄ con
 tra archidiaconos ad eoz iuris
 dictionē debilitandā. nā archidy
 acon? curā aiāz vel p̄bēdas con
 ferre non p̄t xvi. q. vii. nullus q̄ e.
 ti. c. Cū satis q̄ c. archidiacon?
 Itē est vicari? ergo h̄z delegatam
 iurisdictionē. hinc ē q̄ ab ip̄o non
 ad ep̄m s̄ archiep̄m appellat̄. vt
 q̄ d̄ p̄bend. Referēte. Itē de humi
 lioribz negocijs agnosce. ḡuiores
 aut̄ excessus denūciat ep̄o. vt xxv.
 di. p̄lectis ergo ē pedane? vt. Ede
 p̄da. iud. l. p̄l. q̄ p̄pter hāc vari
 etatē iurū dicim? dū queritur que
 sint illa que ad iurisdictionē archi
 diaconi spectāt. inspiciendā consue
 tudinē loci vel eccē. vt q̄ e. t. c. vlt.
 Itē si querat̄ an archidiacon? h̄z
 iurisdictionē ordinariā vel delega
 tā. Rñō si p̄ electionē assumit̄ q̄ vi
 del vt xiiij. di. legim? nā q̄ decani
 eliguntur vt s̄ de elec. Cū in iure q̄
 de app. constitutis. q̄ p̄positi vt s̄ de
 elec. dud̄ in p̄ma dud̄ q̄ de app. cō
 stitutis tūc h̄z ordinariā iurisdici
 onē. vt i auct̄n de defen. ciui. q̄ nos
 igit̄. si autē non assumat̄ p̄ electio
 nē. s̄ p̄ electionē. p̄ficiat̄ p̄ ep̄m
 vt quod iura velle vident̄. vt q̄ de
 iudi. Cū xiiii. di. ep̄oz. lx.

di. c. i. tūc non h̄z ordinariā sed de
 legatā. q̄z q̄ in hoc puto inspiciē
 dā locū vel eccē consuetudinē vtq̄ p̄
 electionē archidiacon? assumat̄
 q̄z q̄ dixi archidiaconū h̄z eius
 visitādi. in dubiū reuocat̄ nā vide
 tur hoc ad ep̄m pertinere. Ad q̄d
 rñō metropolitan? h̄z suā visitacō
 nē in p̄uincia quā singulis annis
 faciet s̄m foāz quā h̄z q̄ de accusa.
 sicut olim. q̄z nūquid in dyocesi
 b? suoz suffraganeoz visitacōem
 faciet videt̄ q̄ sic ar. xij. di. de hīs
 q̄ de censibz. Cū apls. x. q. iij. cauē
 dū. q̄d intelligo morientibz ep̄is
 vel negligentibz visitare. In hīs
 em̄ casibz? h̄z metropolitan? iuris
 dictionē in subiectis suffraganeo
 rñ suoz. vt dicim? q̄ de offi. ord.
 pastoralis. q̄ idem puto si metros
 politan? visitat̄ q̄ inquirat sup̄ ali
 quo contingente generalem statū
 tocius p̄uincie. vt ix. q. iij. Ar
 chiepiscop? habet q̄ ep̄s suā visi
 tacōez in sua dyocesi qm̄ faciet oī
 āno xvij. di. qm̄. q̄ plures in āno
 si necē fuerit vt xvij. q. ij. visitādi
 et c. nō semel. ea etiā q̄ fuit i cōdio
 p̄uinciali publicabit i sua synodo
 ep̄ali singulis ānis vt q̄ de accusa.
 Sicut xvij. di. decreuim? q̄z ab
 archidiacon? suam visitacōez cum
 ep̄s visitare non potest vt q̄ e. c. i.
 Et poterit etiā de anno in ans
 num visitare q̄ frequēdus si op?
 fuerit. vt q̄ e. ti. Mandamus. Et
 nota quia q̄d dixi s̄ de consuetudinē

terminare iurisdictiones archidiaconalem vix ē si fuerit p̄scripta vel tanto tēpore obſuata. vt eius memoria n̄ existat et sic non obstat q̄. e. t. Cum satis. Sed querit An archidiaconus possit exercere posito q̄ h̄eat iurisdictiones ordinariam. videt q̄ nō vt q̄. e. ti. archidiaconi et qz ex ratio mucro est ep̄i. vt xv. q. ij. vis in fi. Sed si h̄abet iurisdictiones p̄t exercere. vt q̄. de offi. dele. ex lris. iurisdictione em̄ sine cohercione nulla est vt ff. de of. ei. cui man ē iur. l. vlt. et in preallegata dec. Preterea plebanus q̄ minor est archidiacono exatut q̄. de offi. ord. cū ab ecc̄iaz. p̄mo et prochialis sacerdos ut ij. q. i. nemo xi. q. iii. quō n̄ q. vii. s. cum q̄. qui fi. h̄nt legi. p̄ venibile dico ergo q̄ si iurisdictiones habet ordinaria. qd̄ euem̄ si ab vniuersitate eligat vel si hoc obtineat ex antiqua vel approbata consuetudie p̄t exercere. Nec obstat q̄. e. t. archidiaconis. quous ei ibi dicat nō videt tñ non est ita. quod ei alii sunt q̄ p̄ma facie videat vt q̄. de se. ex. p. tuas in p̄n̄ s. de elec. cū nobis olim i p̄n̄. Ad aliud qd̄ opposit. R̄no ex ratio dicit mucro ep̄i qz nullus inferior eo exercere potest in ea solēmitate in qua p̄t ep̄i. de q̄ solēmitate habet xi. q. iii. debent. In h̄ma nōn dū est q̄ ad archidiaconū n̄ spectat h̄as formatas l̄. cōmēdaticias. d̄. de ordiandis vt q̄. e. ti. significasti. et si ad ip̄m spectet examinare

ordinandos. et ep̄o p̄ntare ponē ab bates et abbatissas in sede vt q̄. e. vt n̄m.

De officio archiepiscopi.

Quia post archidiaconū. Archiepiscopus gradū facit et iō post officium archidiaconi sub sequēter tractatur de officio archiepiscopi. qui et si minor sit archidiacono iurisdictione et administracione. maior tamen est ordie vt no. s. ti. p̄. in p̄i que aut spectent ad officium archiepiscopi patet in dec. h̄. subiectis. Vnū in h̄ma notādū est q̄ cū archiepiscopi sit vicarius ep̄i in quibusdam sp̄ualibus vt q̄. e. ti. c. ministeriū in fi. aliū tñ vicariū dare potest vt ibid̄ et xv. di. perlectis in v̄s archiepiscopi vero qd̄ i hac iurisdictione voluntaria contingit scias in contenciosa in q̄ iudex iudicem dare nō potest. nisi a p̄m̄ d̄. p̄ fuerit datus. vt. C. de iud. l. a iudice q̄. de offi. dele. Super qd̄ num. nec p̄curatorem. nisi factus fuerit dñs litis p̄. cōtestaciones vt. C. de p̄cur. l. neqz tutores et. l. q̄ si q̄s. qd̄ i p̄curacione ad iudicia locū habet. aliud in p̄curacione ad negocia in qua etiā ante litē d̄. p̄. cūrtor p̄curatorē dare p̄t vt ff. mā. da. l. si p̄curatorem. Si. Item notandum q̄ infirmantibus ep̄is ita vt sacrum ministeriū exequi non possint nēd archiepiscopi d̄. f̄. e. eorū supplere possunt. sed et simplices

sacerdotes que licita sūt expleant.
vt vij. q. i. p̄t̄ifices. licita reputo.
vt cantare missam ⁊ p̄dicare. vt
xxv. di. ecce. Alia vero que officiu
pontificale req̄rūt p̄ vicinos ep̄s
suppleant. vt in p̄allegato. c. p̄ti
fices. cautela t̄n̄ prehabita ⁊ p̄tel
taōe premissa. qd̄ rogat? faciat ⁊
inuitat? accedat. non iure p̄p̄o ex
equat. vt xxiiij. di. p̄sbiteri. ar. s̄.
de postu. bone me. i. sc̄da bone. No
tabis etiā q̄ sicut archidyaconus
cognoscit de caus̄ m̄rimonialibz. vt
q̄. de resti. spo. lras sic ⁊ archip̄bz
vt q̄. de sang. ⁊ affi. Ex lris. S̄z
videt̄ q̄ hoc stare non possit quia
cognico m̄rimomial̄ ep̄alis est. vt
q̄. de exco. prela. accedentibz. xxxv.
q. vi. multoz. m̄rimo^m autē ē maḡ
nū sacramētū i eccā. vt q̄. de sp̄osa.
c. i. Archidyacon? vero nec multo
forā? archip̄bz de magnis nego
cijs non agnoscit. s̄ de iurgijs sc̄z
de leuibz q̄oibz. vt s̄ de offi. archi.
ad h̄. magnas em̄ causas officia
les h̄mōi ad ep̄s referunt sicut le
gat? p̄consul ad p̄cōsulen. vt. ff.
de offi. p̄cō. l. si quid erit ⁊ xxv.
di. p̄lectis qd̄ intelligo v̄z eē. nisi
h̄mōi p̄soms cōpetat iurisdicio su
per caus̄ m̄rimomialibz ex cōcessio
ne speciali vel consuetudine pres
cripta. nam ⁊ in h̄ijs casibus ab
batibus cōpetere potest vt q̄. de ex
co. prela. Accedentibus in si. quia
abbas ius ep̄ale prescribere p̄t vt
q̄. de prescrip. Auditis.

De officio p̄m̄cerij

De officio p̄m̄cerij
Rinn̄cerij est p̄m̄ in cho
ro vel p̄m̄ in cantu. spec
tāt autē ad ei? officiu ea
que h̄ habes vt xxv. di. p̄lectis in
verbo ad p̄m̄ceriū. S̄z qd̄ h̄ dicit
p̄m̄ceriū p̄esse dyaconis recipit
calūpniā ex eo qd̄ alibi dicit̄ Ar
chid̄ p̄esse h̄ijs vt s̄ de offi. archi.
officiū. Ad qd̄ r̄no iura vane lo
quūtur de h̄mōi officijs ⁊ officiaz
libz. ⁊ ideo determināda sunt s̄m̄
varietatē diuersaz consuetudinū q̄
i eccijs obseruāt vt dixi. s̄. de offi.
ar̄d. In summa notandū est q̄ ab
sen̄ p̄m̄cerio ea que officio ip̄si? in
cūbut is exequit̄ qui ei aut ordine
ā erudicōe p̄xi? ē vt xxv. di. pl̄as

De officio saciste

Sacista ē idē qd̄ thesaura
ri? vñ q̄ h̄ vocat̄ sacista a
libi vōf̄ thesaurari? xxv.
di. pl̄as i fi. ad istū spectat thesau
ri custodia vt h̄ dicit̄ s̄ h̄ v̄z ē 1°
loco. Nā p̄mo loco spectat ad ar
chidyaconū vt s̄ de offi. archi. Ea
q̄. Cōpetit huic officio ⁊ qued̄ alia
q̄ h̄ ⁊ i. c. pl̄as cōtinētur Et nōndū
qd̄ custos ē m̄ster saciste. ⁊ iō i cus
todia thesauⁱ q̄ ad sacistā spectāt
vt s̄ ti. p̄x. m̄steriū p̄stat vt h̄. c. i.
Itē ⁊ de iurariis curā h̄z custos vt
q̄. c. t. c. ij. i p̄n. ⁊ nichiloi? sacista
vt s̄. e. c. p̄x. c. vno ⁊ p̄pterea p̄si
dorus de hoc officio non curauit.

xxv di. plectis nec obstat qd̄ bid̄
q̄. e. t. c. ij. h̄ij. tres. q̄. s. archidiaconus
n̄. ar̄. p̄br̄. et custos. et sic oittat̄ sa
crista. n̄. h̄. iō. fit. q̄. qd̄. officio. sa
criste. incūbit. expeditur. p̄. misterū
custodis. Per hūc. custodē. fit. dis
tribucō. oblatōnū. elemosinarū. decī
marū. absente. ep̄o. vt. q̄. c. ij. nam. si
p̄sēs. eēt. p̄. eū. fieri. deberet. vt. xij. q̄.
ij. nobis. et. c. vulfane. inuenio. tñ
i. casu. q̄. canonicū. suo. iure. capiunt
suam. canonicam. porcionē. vt. q̄. de
testi. r̄latum. nisi. ep̄us. hoc. ius. per
indulgēciam. optineat. ut. sibi. liceat
canōias. distribuē. ut. q̄. d̄. ubi. signi.
Cū tibi. h̄ij. tres. officiales. s. archidia
conus. ar̄. p̄br̄. et. custos. et. meliores
et. sancciores. sunt. assumendi. vt. q̄.
e. c. ij. q̄. officia. et. dignitates. meli
oribus. dāde. sūt. vt. viij. q̄. i. licet. lxij.
di. c. vltio. q̄. de. iure. pa. Qm̄. ff. ad
municipa. l. honores. i. Rñ. Et. de. h̄ij.
qui. ad. ec. s̄. fu. l. p̄nti. s. q̄. infimibz
in. auct. de. sanc. ep̄is. s. ij. et. s. si. quis.
oratoriū. Et. sicut. bonis. meliores.
sic. melioribus. optimi. preferūt. vt.
lxij. di. Metropolitano. in. auct. de.
mōchis. s. ordinacōez. et. ar. ad. idē.
ff. de. verbo. ob. l. vbi. aut. nō. appa
ret. rudibus. em̄. em̄. nouis. prefe
rant. antiqui. ut. lx. di. q̄. p̄. deit.
statui. et. c. nec. emeritis. et. c. nll. et.
p̄. us. ordinati. posteri. ordiatis. vt.
lxxv. di. c. vlt. **Ad** solucōem. oim
boz. sic. dico. si. vnus. tñ. de. gremio.
eccē. eligat. n̄. requirūtur. h̄. omnia.
sed. sufficiat. q̄. nō. fit. mal. vt. xvi. q̄.

vt. mōsterū. **Si** vō. plures. eligū
tur. tuuc. collacō. de. h̄is. omnibus.
babeatur. quo. ad. hoc. vt. vnus. al
ta. n̄. preferat. vt. s. de. elec. dudum.
i. p̄. ma. dudū. et. c. Cū. i. cal. et. eccā.
Sz si. de. aliena. eccā. q̄. eligatur.
requirit. q̄. sit. optimus. sicut. dicit.
lex. in. tutore. q̄. si. eligat. de. tra. de. q̄.
oriū. dus. ē. pupillus. sufficiat. si. sit. bo
n. si. de. aliena. tra. oportz. vt. sit. op
timus. vt. ff. de. tuto. et. cura. da. ab.
h̄is. l. diu. et. si. vero. m̄. p̄. done. cus
tos. datus. fuit. denūciatē. archidia
cono. per. ep̄m. amouet. ut. q̄. e. t. c.
i. et. ē. mirabile. aliquē. de. d. vel. amo
ueri. p̄. denūciacōez. et. simile. ij. q̄. vij.
q̄. p̄. t. q̄. de. iure. iur. q̄. relaz. q̄. de. fide.
iullo. puenit. lxxi. di. maximianus.
Sz hoc. non. videt. stare. posse. **Nā**
accusacō. induat. depōsicōez. i. quisi
cō. remocōem. denūciacō. correctio
nē. vt. q̄. de. accusa. **Sup** h̄is. et. c.
qualiter. et. q̄. Rñ. o. custos. nō. p̄. do
ne. et. inept. administrare. deliq̄t.
in. administracō. vnde. alio. mō. cor
rigi. non. pōt. nisi. remoueat. et. hoc. ē.
genē. le. q̄. vbi. q̄. correctio. alic.
cū. nis. alit. p̄. iuri. nō. p̄. t. n̄. remoto. eo.
q̄. delinq̄. ecā. si. denūciatē. agat.
nec̄. m̄. est. eū. amoueri. sicut. i. iudicō.
p̄. m̄. ali. contingit. ut. xij. di. nerui. q̄.
de. symo. ex. tue. et. c. mathe. in. fi.

De officio vicarij.

Up̄. ius. dictu. est. de. h̄is. qui.
fuiūt. eccl̄is. noie. p̄. uo. bic.

tradatur de hijs q̄ seruiūt nomie
 alieno a ideo subicit h̄ rubrica de
 officio vicarij. **V**ideam? ego q̄d
 sit vicarij. quid sit officiu vicarij. i
 q̄bus casibus possit p vicariū des
 uiri. q̄d ius habeat vicarij in eccā
 in qua seruit. a an possit q̄s pluēs
 vicarias habē. **V**icarius ē qui
 vices alteri gerit siue in officio n̄
 cōtencioso. vt hic a s̄. de offi. arch̄
 c. i. a s̄. de offi. archipbr̄ c. i. in fi.
 siue in cōtencioso ut. **E**de officio e?
 qui vicem alteri gerit p totū. **H**ic ē
 sciendū q̄ illi vicarij d̄ q̄b̄ in legi
 bus positus in illa rubrica tractat
 non erant legati. vel subdelegati
 sed ordinarij iudices nam elege
 bāt ad certū tēpus q̄d erat ordia
 rijs prefixū. vt ipsi vices ordinari
 orū p̄ncipū a vicariū supplerent.
 erāt a alij qui gerebāt vices mor
 tuoz a absēcū qui suffecti appella
 bāt h̄j oīa poterāt agē q̄ p̄tinent
 ad iurisdicōem preter vltimū sup
 plicū a membri absēcōez vt. **E**.
 t. l. h̄ a in auct̄ de coll. **S**. an q̄ vero.
 vnde de officialibz. **E**p̄oz plerūqz
 in cura dubitat. an sint ordinarij
 vel delegati. vident̄ em̄ ordinarij.
 habita similitudie ad vicarios a
 suffectos. q̄ sunt ordinarij sic dixi
 s̄ puto officiales fore delegatos.
 eo q̄ n̄ eligūtur nec ad certū tēp?
 instituuntur. s̄ sicut a quantū ep̄i
 volunt. gerūt igitur vices eorū q̄
 diu durat mandata. desinūt gerē
 cum reuocant mandata. sed sunt

delegati. ad vniuersitates eorū q̄
 diu durat eorū iurisdicō. vñ pūt
 alijs delegare eo q̄d n̄ eis cā d̄mit
 tit̄ sed iurisdicō vt ff. de iudic. l.
 cum p̄tor. **J**udices. quod tū dix
 erūt eos ordinarios a de talibus lo
 qui dixerunt de c. i. de iur̄ resti. cā.
 in veris delegati vero ab ordinarijs
 qui ad ministracōem non habent.
 sed illud alio modo debet intelli
 gi et exponi sicut alibi h̄ notabo. **I**te
 dubitari consuevit ad quē debeat
 appellari ab officiali ep̄i dixerunt
 quod q̄ ad archiep̄m. q̄ tribunal
 official̄ sit ordinariū vt p̄m̄te h̄eat
 ac si ab ep̄o appellat̄. ab ep̄o at̄ ad
 archiep̄m s̄ datum ē appelladū vt
E. de appel. p̄cipi. i. p̄n. a i. at tū de
 app. a i. que t̄pa. **S**. vlt. ij. q. vi. an
 tioz a videt̄ h̄ expressum ff. quis
 et a q̄. l. i. **S**. ab eo. q̄uis. otiarum
 inuat de c. i. d̄ appel. dila filij. alle
 gabat̄ ad hoc a q̄d ratio naz si ad
 ep̄m appellaret̄ possit iterum ep̄?
 alij d̄mittere. a sic nūq̄ pueniret
 ad metropolitanū. a p̄ h̄ fiet fraus
 iur̄ fm̄ quod cē deferūt ad metro
 politanū p̄ appellacōez. vt ij. q. viij.
 metropol. **S**. de offi. dele. c. i. **H**ic pu
 to q̄ ab officiali ep̄i ad ep̄z sit ap
 pellandū. nam a delegato ordinarij
 ad ip̄m ordinariū appellat̄. vt ff.
 quis a a q̄. l. vlt. **R**ā hoc generale
 ē q̄ a delegato appellat̄ ad delegā
 tem vt. **E**. de app. l. precipimus. **S**. h̄
 si appellacō. i. aut̄ de factis. ep̄is. **S**.
 si q̄? **S** aliquē **E**. q̄ p̄ sua iur̄. l. vna
 fi

in fi. lxx tñ fallit in aut. de app. §
vlt. Et de appella. l. p̄cipim? §. huz
ic saluberrime a. l. eo casu. Et ad ob
iecta supi? sic Rñō. ad p̄mū iam
rñm est s̄ qz officiales delegati nō
sūt ordinarī. ad :m sic lex illa q̄s et
a quo. §. ab eo. non loquit̄ i ordi
nario delegatē s̄ i delegato ab alio
q̄ a p̄ncipe. qui delegat? alteri de
legat. q̄ casu si a s̄delegato appel
let non ad p̄ximū. s̄ ad p̄mū ap
pellandū ē delegantē. sec? si delega
tus a p̄ncipe alteri delegauerit. nā
tūc non ad p̄ncipē s̄ ad eū? appel
landū est delegatū. vt. Et qui p̄ sua
iurisdic. l. i. in fi. Pz si mouearis
et dicas q̄lit delegat? ab alio q̄ a
p̄ncipe p̄t alteri delegare. Rñō p̄t
lite et. vt in p̄curatore dicim? Et
de p̄cu. l. neqz. vel si ad vniūsitatē
causaz fuerit delegat? Ad terciū
rñō iura q̄ dicūt cās deferēdas ad
metropolitanū p̄ appellacōez locuz
hnt cū ep̄s in p̄p̄a p̄sona cognos
cat. nec puto aliq̄ fraudē fieri iuri
si ep̄s aliq̄ deleget. si q̄s tñ velit ali
am opinionē tenē. vt dicat ab of
ficiali ep̄i ad archiep̄z appellādo.
p̄t ad iura que p̄ mea opinionē in
dixi talit̄ rñdē. Iura supi? allega
ta q̄ dicūt a delegato ordinarī ad
ordinariū appellandū. locū hnt cū
ordinari? cām singularē cōmittit
vbi autē causaz vniūsitatē cōmits
tit. vt in officiali cōtingit. tūc non
ad ordinariū qui delegauit. s̄ ad
illum appellabit̄ ad quē appellare

tur ab ipō ordinaro. a sic loq̄ vide
tur. §. ille ab eo scz q̄ cōmittit non
cām singularē s̄ iurisdictionē. i. cā
rūvniūsitatē s̄ qd̄ p̄zi? dixi magis
placet. Itē q̄nt̄ a delegato officia
lis ad quē appellabit̄ Rñō ad ep̄z
a hic ē casus quē p̄mo posui a s̄m
quē intellexi. §. illū ab eo scz i deles
gato ab alio q̄ a p̄ncipe alteri des
legante. ¶ Officiū vicarij ē s̄uire
eccē a p̄sone. vt. §. e. t. c. p̄uideas a
cū eos cura respiciat aiaz. vt. §. e. t.
c. vlt. fiet sac̄dotes vt s̄ de elec. Cū
in cūdis s̄ de eta. a q̄. in ord. p̄resi.
§. sed q̄re. ¶ Nunc videndū ē in q̄
b? casibz liceat p̄ vicariū des̄uire.
et certe cū p̄lati eccāz seu p̄sone d̄
beāt esse vel fieri sac̄dotes vt in p̄s
dicta decre. Cū in cūdis. §. minora
et cōtinue debeāt residē. vt. §. d̄ cle.
non resi. c. Relatū. quibz semp of
ferēda sūt sac̄ficia. vt. xxxi. di. Vi
layc? a diurnas ac nocturnas to
ras canē debeant. ita vt quod die i
officijs septenarius numerus ex
pleatur. §. de cele. mis. c. i. non vis
det̄ p̄ vicariū licere des̄uire nisi ex
idulgēcia speciali competat alicui
non residere. vel cum consuetudo
excusat non residentem. vel cum ec
clesia dependeat ex p̄cubenda.
vt. §. de p̄ben. exposuisti. et. c.
extirpande. vel cum persona sine
culpa sua inādit in debilitas
tem. deformitatem seu morbum.
ita vt per se des̄uire non pos
set. vt sicut in hīs casibus.

maioribus prelatiſ danſ coadiu-
tores vt vij. q. i. c. i. ſic ⁊ minoribus
liceat p vicariū deſuire ul cū necē
profecio immet vt q. d. app. pueit
vel voluntaria. vntis tam ⁊ bonel
ta. ut puta ſtudiorꝝ vel pēgnacōiſ
cauſa cum lniā tamen plati vt de
2. di. v. non oportet In hijs em et
ſimilibus cauſ tractatus iſte de
vicarijs locū hēt **H**abet vicari⁹
ſi ius i ecclā qz ſi de albu plati fuit
inſtitut⁹. remoueri nō p̄t a p̄ſona
que ip̄m inſtituit vel ſucceſſorē ip̄
ſus. vt q. e. ti. ad h. q. de arbit. s nō
ſine. habet curam aiariū ut q. e. t. c.
ulſ. habet ius in re ⁊ p̄tēa habēs
vnā vicariā aliam habē nō p̄t vt
q. e. ti. p̄uideas. ⁊ vicarius in vna
nō poteſt i alia intitulari. vicaria
retenta. ut ſ. de reſcriptis poſtulaf.
Item intitulus in vna n̄ p̄t vi-
carius effiā i alia vt q. e. ti. c. i. Itē
agē poteſt ⁊ cōueniri nomie ecclē
vt q. de fide iſtru. g. p̄petu⁹. q̄ oīa
in p̄petuo vicario locū habēt. tal
em ſuo noīe poſſidēz. ſicut ⁊ is qui
ad n̄ modicū tempus aduāt ut. ff.
ſi ag. ve. vel empl. l. vlt. in ſi. ⁊
inchoi⁹ p̄ eum poſſidēz p̄ſona. qz
is poſſidet e⁹ noīe poſſidetur vt q. d.
reſtit. ſpo. Cū remiſſ⁹ **I**n ſūma
nōndum ē q̄ vicari⁹ vicariū cōſti-
tue n̄ poteſt vt q. e. clericos ſic nec
delegatus delegatum n̄ a p̄ncipe
datus eſſet ut. C. de iudic. l. a iudice
q. de offi. dele **S**uper qōnum. nec
obſtat q. de ſen. et re. iudi. Cum

bertoldus. ibi em factum recitatur
cum dicitur ſubdelegatum alti de
legalle alſ obſtaret vt q. de app.
Cum cauſam. ſed obſtat ff. mand.
l. ſi p̄curatorem ſi mandauerit
vbi prociū cōſtituit procuratorē.
ſed illud in procuratore ad nego-
cia. ſecus i p̄curatore ad iudicia.
cui hoc non licet niſi lit. et. vt. C. de
proci. l. neqz. Item q̄ dixi vicari-
um vicarium dare poſſe fallit in ar-
chibp̄io qui cum ſit vicarius Ep̄iſ-
copi cōſtituit aliū vicarium ut no-
ſ. de offi. archibp̄i in p̄i.

De officio ⁊ po. iudi. delegati.

Quatuor ſunt hīs qui gerūt
vices aliorꝝ i officijs diuis.
hic aut tractat de hīs q̄ gerūt vi-
ces alienas i iurisdictione ſtēcioſa.
et ideo ſubiā ſi rubrica de officio
et p̄tate iudicis delegati. **V**ideā⁹
ēgo qd ſit delegat⁹. quid ſit officii
um delegati que iurisdictione. q̄bus
mōis progetur. ⁊ q̄bo mōis finit
iurisdictione delegati. **D**elegat⁹ ē
is cui ⁊ a ſūmo p̄ntifice. ⁊ ab ordia-
rio ⁊ a delegato p̄ncipis cā omitta-
tur. nā ⁊ ſbdelegat⁹ delegat⁹ eſt.
dicit at ſbdelegat⁹ reſp̄ū delegati
Item is cui p̄ncipū cōl medū cō-
mittit ⁊ ſi iudex p̄e dicit n̄ poſſit ut
q. e. t. ſup qōnū ſ. p̄ro. delegatus
tñ eſt cui delegari poteſt p̄ncipium
medium vel finis vt q. e. ti. ſuper
qōnū ſ. intēcionis **S**ed et is cui
f ij

execucō vel ministeriū aliq̄d demā
dat delegat? ē. nā auctoritate dele
gata exequit q̄d mandat. vt. **ḡ. e. ti. c. vlt. §. plē. a. vltimo. ḡ. de app. Nouit.** H3 q̄uis executor hēat iurisdictionē delegatā. non tñ h3 oīa que ex iurisdictione p̄cedūt. nā de iurisdictione p̄uenit iudicis dādi ptas. vt. ff. de iurisd. om. iud. l. iij. in fi. que sibi non opetit vt. **ḡ. e. ti. c. vlt. Et ē rācō. qz in talibz q̄ non in cōgnicōe. s̄ in ministerio solo cōsistit. industria p̄sonalē electa videt. a iō ab ea recedendū non ē. vt. ḡ. e. ti. c. vlt. in fi. Et de cadu. tol. l. vna. §. ne aut. ff. de soluc. l. int. art. fices. a sicut hoc ei a iure tollit vt cōmittē neq̄at. sic a aliud ei dat vt ab illo appellari nō possit. nisi modū in exequēdo excedat. vt. **ḡ. e. ti. sup. q̄onū. §. nos aut. ḡ. de app. no. ut. ff. ad ap. l. ab executeore. Et q̄z app. non recipi. l. ab executeore. vel nisi p̄tes iudicis assumat. vt. Et de execu. rei iudi. l. Si vt p̄ponis. vel nisi dolo aliq̄d faciat. vt. ff. de nego. gest. l. iij. §. si executor. vel si executori obiciat excoīcācō. vt. xi. q̄ iij. cū excoīcato. vel nisi sup. eo de quo agit facta sit nouacō int. p̄tes tūc e n̄ execuōis ordō mutat. vt. ff. de re. iud. l. iij. §. si ex. uencōe. vel nisi in exequēdo tēp? q̄drimestre p̄ueniat executor. vt. Et de execu. rei iud. l. si quis p̄uocacōe. vel nisi executor male interpret. smāz. vt. ff. de ap. l. ab executeore. vel nisi obiciat ex****

cepco p̄ quā cōcedat nullū retro fu
isse iudiciū. a eā nō admittat vt. **ḡ. de pau. in nā. Et de pau. l. 3. Et nō qz ubi appellat ab executeore sine fructus rei sup. q̄ iudicatū ē seq̄strandū fuit. a res de q̄ iudicatū ē si mobilis fuerit possori retradat. et p̄donee collocet. redēda ē ei p̄ti p̄ q̄ satis cogitor iudicauerit. si immobilis fruct? i deposito collocent iure fundi penes eū q̄ appellauerit cōstitut. vt. Et q̄z appel. nō recipi. l. ab executeore. nec intelligas sic quid errantes dixerūt tūc locū h̄re hanc seq̄stracōez de q̄ loquit lex supior. cū p̄sona possides ē suspecta p. l. aliam ff. de ap. l. ipatores. §. vlt. Rā cōte lex illa impatores locū h3 cū possessor a smā appellat. tūc attēdit distictio de suspecto. lex at illa ab executeore loquitur cum appellatur ab executeore quando idistincte faciēda est sequēstracō. vt sup̄ius dictum est. Et est rācō. qz tantum facit pro me sententia qz coram executeore petam ipsam execuōis mandari quantum pro te possessio. **¶** Modum autem in exequendo excedi intelligo cum executeor mandati fines excedit scilicet cum aliud exequitur q̄ quod debet vel cum in exequendo iniuriam infert. vt. Et de appel. l. si quis p̄uocacōe. et sicut in hīs casibus quos enumerauimus sup̄ius appellatur ab executeore. sic et recusari poterit si merito sit**

suspectus ut *q̄. e. t. sup. q̄. nū. S. por.*
 ro. nisi de parciū def. vel recipiatur
 assensu. ut in *S. nos autē. a. que su.*
 p̄. semiani locū hnt i mero execu
 tore. Quis at fit merus quis mix
 tus dixi *s. de resc̄ptis S. executorie*
 Item quis sup̄. dixi executorie p
 tes iudicis assumē non debē p. l. *E.*
 de exe rei iud. si vt *ppois. exceptōz*
 tū falsi admittē d̄z a si sumaria og
 nicōe adhibita inuenit sniaz de q̄
 exe quēda mandatū recepit int ue
 tu falsitatis fuisse prolata eā nul
 latenus exequit vt *q̄. de c̄mic. fal.*
Puper eo *ff. d̄. custo. a. exhi. reo.*
 l. d̄. p̄. **D**ed si inuenit eam lataz
 cōi ius litigatoris nichilom̄? exe
 quatur ut *q̄. e. t. pastoralis S. quia*
 vero. nisi apud eum q̄ mādaunt va
 leat obtinē. vt ipsuz exonēt ab exe
 cūōe mandati vt *q̄. e. ti. si q̄. nū.* **O**f
 ficiū delegati ē fines mandati di
 ligent attendere a seruare. ut *q̄. e. ti.*
 sup̄. q̄. nū. *ff. de p̄. l. si p̄. curator.*
ff. mandati. l. si diligētē. a. for̄m.
 mādati seruare d̄z ut *s. de resc̄ptis*
 Cum dilca. *ff. man. si quis pro eo.*
 vt prius expediatur qd̄ pri? expe
 diū mandat ut *E. d̄. appel. l. i. E. de*
 rei vendi. l. ordinarij *q̄. de cā. poss.*
 et *pprie.* Cum dilc? nec obstat de
 resc̄ptis int̄ ceteras i verbo iudicā:
 qd̄ aiqz illd̄ ei locū h̄z i mādati:
 alēnatis. **I**te n̄ ob. *s. d̄. resc̄p. Cā.*
 qz nā in clausula q̄ntum de iure po
 titis q̄ ex sui natura itelligēda et
 obshuanda ē. a an̄ recepōez testiū.

et p̄. a iō n̄ t̄m̄ ibi erat itelligēda
 vbi in ordine resc̄pti ponebatur
Item officium delegati est quēd
 facere p̄ que puenit ad cōsum ma
 cionem negocij seu mandati. a si
 illa non contineantur in lris om̄is
 siomis vt *q̄. e. ti. p̄. t̄. om̄ia em̄*
 commissa videtur sine quib? man
 datum expediri non p̄t ut ibi a *q̄.*
e. ti. p̄. uidentiam. S. sex. a. c. Ex lris
ff. de offi. eius cui mā est iuris. l. vlt̄.
ff. de iurisdic. om̄. iud. l. ij. **I**te ex
 cepcōes legitimas debet admittē
 re a si hoc ex forma resc̄pti nō ha
 beat ut *q̄. e. ti.* Ex parte a *q̄. de iud.*
 exhibita. **I**te officū iudicis sū de
 legati sū ordinarij n̄. **L**plex ē an̄ litē
 et. et p̄? litē vt dicem? *q̄. de officō*
 iudicē habz autem delegatus p̄tā
 tem inter partes int̄ quas delega
 tur. a super eo qd̄ sibi cōmittatur.
 vt *q̄. e. ti. p̄. a. g. a. c.* Cum olim ab
 bas. a p̄tēa dicunt resc̄pta stric
 ti iuris. quia non extēduntur ad a
 lias res vel p̄sonas q̄ in resc̄ptis
 contineantur. sic in c̄promiss̄ dicit
 id em̄ venit in c̄promissum de quo
 actū ē vt veiret. ut *ff. de arbi. l. si cū*
 dies *S. plenū* **C**asualit̄ t̄n̄ iurisdic
 tio delegata extēdit ad alias p̄sōs.
 vt *q̄. e. t. c. i. q̄. de sen. ex. ḡue. a. q̄. de*
 alienacō. iud. mu. causa fac. c. i. *q̄.*
 de iudicē quia w. *fm̄ vnam lectu*
 ram. **I**tem vbiqz in resc̄pto
 p̄mittur clausula illa. amoto quoli
 bet illicito detentore. extēditur
 iurisdicō ad alium cuius nomen
 fiiij

in rescripto non continet. **I**tem cum
in rescripto ponitur illa quodam alij. l.
illa vocatus qui fuerit euocandi. **I**tem
cum in rescripto dicitur ipse ponitur contra
dictores ac vel sic molestatores. l.
sic si quis ausu temerario ac. vel
sic contra pdonez ac. **I**tem in casu
q. e. t. sup eo q. de testibus xmiens.
Item ad res alias non extenditur iuris
dictio delegata regulariter ut superius
dictum est nisi ad accessorias ut q. e. t.
prudentia. s. sexta. ad fructus et expen-
sas que vniuersi officio iudicis. ut di-
cimus q. de offi. iudi. **I**tem ad res que
succedunt in locum illorum de quibus agit
ut q. ut lite pen. eccam in scda eccam.
et cum res que dolo desit possidere per pos-
sessore habet ut ff. de rei vend. l. si
qui ventorio. ff. ad exhiben. l. iulia.
Et ad exhiben. l. ad exhiben. **I**tem
cum contra violentum sit estimatio rerum
amissarum. ut q. de hijs que vi. metus
re ca. si. c. vlt. Et vniuersi. l. si qm. ij. q.
i. in pmissis. **V**alio eo quod dicimus
q. de iurisdictione progada ad res
alias vel personas tam in delegato quam
in ordinario. **I**tem hoc potestatem alteri com-
mittendi principium. medium. et finem. con-
iunctim vel separati. ut q. e. ti. sup qon-
nu. s. intencois. et si a principe fue-
rit delegatus ut ibidem et de iudic. l.
a iudice. vniuersi vel pluribus. ut q. e. ti.
Quod te consulente. nec obstat autem. ut
de iudic. seu fine defuncto. s. illud
coll. v. et si q. Et de iud. sup. l. a iu-
dice. et incipit ad h. si administrator.
ibi ei dicitur quod ordinarius debet se audi

re principium medium et finem. et facta per offi-
liarios expedire potest. delegatus vero casus
per se audiat. nec laboro circa solus
causes que fieri possunt et consueverunt. eo quod
hanc ipsam de. sup qonnu dicit non ob-
stante quod dicitur ac. que verba omnino tol-
lunt autem illud. et non quod ubi delegatus
simpliciter committit totum committit vi-
des. nec sibi de iurisdictione aliquid
reseruat ut q. de iure pa. Ex his q.
de bona pastorat. ff. de tute. l. in q.
e. ti. venerabili. **I**tem non quod ubi dele-
gatus totum committit desinit esse iudex.
ut s. q. de reuocare commisionem non
possit. et si subdelegatus non admit-
tit subdelegatus. allegat ad h. q.
sup qonnu s. pro. **H**oc quod ibi dicit
transfert. intelligo cum effectu ita quod sub-
delegatus admittat translatam nam ver-
ba cum effectu sunt accipienda ut de
pe. di. i. s. h. at q. de cle. non re. Rela-
tu. ff. q. q. i. l. i. s. h. at. ptea ma-
datum iurisdictionis simile est ceteris
mandatis. ut ff. de iur. om. iud. l.
l. et quia in fine. in ceteris autem
optinet ut mandatum re integra
reuocetur. ut institui. mand. s. cer-
te. **P**uto igitur reuocari posse iur-
isdictionem antequam eam subde-
legatus admittat. et incipiat ea
uti pmissio secundum azo etiam post-
quam incipit uti par. l. ff. de iudic.
l. iudicium. secus s. iura canonice
ca. ut in pced. s. pro. et q. e. t. ve-
nerabili. vel posset responderi ad l.
illa. quod loquitur in ordinario. aliud
autem in delegato. et notabis.

quibus delegat? tota iurisdictione:
 sua in alterum transferat. quibus totum
 transferat unum tamen quod sibi competit non
 transferat. scilicet potestatem alteri committit
 tendi. quibus sit de iurisdictione iudi-
 cis dandi potestas ut ff. de iurisdic. om-
 iud. l. iij. i. fi. Et ratio quia illa potestas
 non habet ex commissione: sed ex lege
 ut de iudic. l. a iudice. i. e. t. Pas-
 toral. in prin. i. e. c. vlt. Rn. i. Et quod
 specialiter lege vel senatusconsulto tri-
 buuntur. mandata iurisdictione non
 transferunt. ut ff. de offi. e. i. cui man-
 est iur. l. i. Item et aliud non transferunt
 in subdelegatum sicut vetera iura. scilicet
 potestas procedendi ap. re. ut i. se. q. omni-
 si vero duo. preter quod in casu i. e.
 pastoralis i. fi. Et hoc die hoc coe. e.
 oibus iudicibus ordinaris. delegatis
 et subdelegatis. ut procedat ap. re.
 ut i. de app. ut debet honor. Et ratio
 quia hoc potestas potest habere ex rescripto
 hoc die sic habet a iure. Potest dele-
 gat? committit vires suas committit si
 iudicibus habeat ut i. e. t. quibus. nec di-
 stinguo si sit a parte altera iudex electus
 vel dicitur dat? ut fieri solet in cura
 rationa. ut i. e. t. c. vlt. in prin. Fateor
 tamen quod si tres sint iudices unus electus
 ab una parte alius ab altera tertius
 dat? a cura per communem electus ab
 una parte male facit si committat iudi-
 cibus ab altera parte electo. sed committit
 medio vel ex neo. Item mediis
 male facit si committat alteri ex electis
 sed vel utriusque committat. vel ex neo.
 ex hoc tamen quod sic committat appellari. non

potest. Potest delegat? ab eo si iudici-
 ces habeat. et se excusabit. et tunc si
 uel nolit siue non possit interesse qui se
 excusat. residui procedunt potestatem auctori-
 tate clausula quod non omnes accedunt. Sed
 cum potest et non vult interesse et se excusat
 quasi non possit. gravissime est argu-
 endus. eo quod se exponat. ut i. e. t.
 prudentia. adiciam? ibi autem sine
 culpa committat ut non sit in aliquo
 arguendus ubi aliquid impedimento
 detinet is qui committat. ut i. e. c. si p.
 debilitate. vel cum in rescripto ap. lico
 continetur quod si non omnes potentis vel
 volentis interesse. ut si de rescriptis
 sciscitat? quod tamen in litteris ap. lico non
 memini me vidisse. fieri autem potest ex-
 cusatio per certum nuncium vel incertum
 sed litterarie destinatum. sed et si alius
 legitime constituit de tertiis impotentia
 residui procedere potest. ut i. e. t. pru-
 dentia in prin. Quidam tamen scripserunt
 quod si in rescripto continetur sic quod si
 omnes interesse nequeritis accedunt. duo p.
 procedere potest tertio nolente vel non valente
 interesse et hoc per. Adiciam? si hoc
 non placet per dec. sciscitatus que re-
 stringit illam clausulam ad duplicem im-
 potentiam. iur. et facti. Si autem il-
 lum adiciamus intelligo. cum tertiis
 qui potest si non vult interesse se
 excusat quasi non possit. Sed quod
 si unus ex delegatis laboret im-
 potentia iuris vel facti. ut nullomodo
 interesse possit ad presens. nunquid
 committere potest. dixerunt quibus
 quod sic. sed obstat eis de i. e. t. coram.

ad quā ita Rñō ibi delegat? ipedi
ebat impotēcia ppetua. vñ desie
rat esse iudex. vt. ff. de vaca. mu. l.
p̄tor. in p̄n. sec? si tpali. qz tūc cōs
mittere posset. vt. f. e. t. q̄uis. q. c.
si p̄ debilitate. vel erat impeditus
impotēcia iuris. sec? si impotēcia
facti. vel iō ferrariē eū voluit reci
pere subdelegatū sui college. quia
collega optentus erat p̄ veri sup
p̄ssionē vel falsi suggestionē. vel s̄b
delegat? nō erat p̄tōne? . q̄ iō ip̄m
recipe non tenebat. vt. ff. p̄ socio
l. idēqz. q̄ hoc scripsit Jo. laurē. aut
dixit. q̄ iō ferrariē noluit ibi ad
mittere subdelegatū qz ī clausula
que in rescripto cōtinebat q̄ si nō
ambo q̄. tu fr̄ ep̄. q̄. videt̄ electa
industria p̄sonal. vt p̄ se cōpleret
ep̄s qd̄ mandabat vt. f. e. t. c. vlf.
Ede cadu. tol. l. vna. f. vt. aut. ff.
de soluc. l. inter artifices s̄ hec oia
si colorē iuris habeāt. subsistenciā
tū non hñt. q̄ iō michi nō placēt.
sed illā solā puto veritatē. qz cum
vn? ex iudiciō laboraret impotē
cia iuris vel facti. vt in p̄p̄a p̄sona
intesse non possit. nec cōmittere po
terat. s̄ auctoitate clausule qd̄ si n̄
ambo q̄. refusa est iurisdictio tota
in alterz. q̄ puto q̄ allegacio p̄tis
circa clausulā illam qd̄ si n̄ abo q̄
vera sit s̄m ius q̄ eā approbat finis
illi? dec. q̄ non obstat illa si p̄ des
bilitate qz loquit̄ cū vni scribitur
et clausula q̄ si non abo q̄. non po
nit̄ in rescripto qz locū non habz

non obstat illa dec. q̄uis. qz nō lo
quit̄ de laborate aliqua impotēcia
sed de aliquo modico vel nullate
n? impedito. tu ergo cū collega fu
eris q̄ cōmittere volueris noli scri
bere te intesse nō posse. q̄uis habe
at aliqd̄ impedimentū. sed simpli
citer cōmittas. vel dicas sic. cū cca
quēd̄ negocia p̄uata q̄ cōmoditas
tes p̄pas sū aliquantulū occupa
tus. tibi vices meas ī tali causa cō
mitto. nec obstat lex que dicit̄ euz
intelligi facere posse. qui cōmode fa
cere p̄t. ff. de verbo. signi. l. nepos
nam illa loquit̄ cum in cōtractu s̄
agit̄ tacite vel expresse cū quid̄ cōs
mode fiat. Et est sciēdum q̄ si plu
ribz causa cōmittitur non cum illa
clausula qd̄ si non ambo. vel q̄ si
non omnes. vno se excusante vel
impotēcia laborante. alius vel
aliq̄ procedere non p̄nt. vt. f. e. ti.
causam. q. c. Cum causam. Item
oīis iudicare debent vt ī aut̄. vt
iudices non expec. sacras ius. col
ix. q̄ simile. ff. de arbit. l. non dis
tinguemus. f. cum in plures. Aut
enim oīes pronunciant. aut
nullus. vt. ff. de arbit. l. non cogen
dum. f. Item si plures. vnde vno
delegatorum mortuo expirat iuris
dictio aliorum. vt. f. e. ti. c. vno.
¶ Sed si duo tercio presente q̄ tra
dicente pronunciantur valet sen
tencia duoz. vt. ff. de arbit. l. si aut̄
tribz. secus si absente. quia p̄ncipia
illius potuit eos trahere ad s̄nam

fiat ut ff. de arbi. l. si tres. Et in hoc casu plus opat absentia seu contemp tus qd iudicio ut in electione ut s. de elec. qd sic venerabil. bone me. s. de postula. in scda bone. Sed qd si duo pnuciet terco absente p? modū ratū hñte. puto ratū habicō nē locū non habē in sētēcijs ar s. de sue. ad nrāz. qz ut supi? dic tū est. omīs pnuciare dñt q non se patim. q vbi factū ē op? ratū habi cō locū non hz. vt. ff. de aucto. tu. l. obligato. S. tutor insti. ecōd. ti. S. tutor. Itē quid si delegat? vel or dinari? cōmiserit cām cū illa clau sula q si non abo rē. vel illa q si nō omīs rē. credo q valz cōmissio. nā et cōpromitti pōt cū hac adiedicōe vt ff. de arbi. l. nō distinguem?. S. si plures. Itē quid si duo pnun ciet terco pñte q non iudicente nec cōsēdēte hz tacēte. Rñō puto sūam valere sufficiat em tercū esse presē tē vt ff. de arbi. l. Si in tres. Po test aut delegat? a ip id cōmittere qd iurisdicōis ē vt q. e. t. s. r. qōnū et qd ē mixtū impñ vt ē denūciacō excaōis vt q. e. t. Ex lris. et in pos sessioez missio vt q. e. ti. si qñ. hoc em mixtū ipñ est. vt ff. de iurisdic. om. iudi. l. iij. q ideo demandat vt ff. de offi. ei? cui mand. est iuris. l. vlt. S. vt possessio. l.odie tñ videt cōpetē iure migrātus. Equi admit. ad bo. poss. l. vlt. Itē cōmittat qd meri impñ est vt q. e. t. venerabili. hoc tñ sim leges nō cōmittat vt. ff.

de offi. ei? cui man. est iurisdic. l. i. S. qui mandatū. Que aut sit iur. iudicio delegati ex forma cōmissi omīs appet vt q. de iudi Exhibita q. de voto q. voto. re. Ex multa. sicut ex forma cōpromissi colligit iurisdicō arbitri. ff. de arbi. l. non dis tinguemus. S. de officio. sicut ex for ma iudicij sine forma dicitur vt q. de accu. qualif. in si. r. c. sup. hñs. S. si simpliciter fuerit cā commissio oia cōmissa videntur sine quibus mandatū expediri non pōt vt q. e. t. preterea r. c. pñdēcā. S. sexta r. c. Ex lris. ff. de officio ei? cui manda. ē iuris. l. vlt. ff. de iurisdic. em. iud. l. ij. vnde pōt exicare. in possessionem mittere. q s. cūbē vt rñqz remediū exccere si hoc meruent profuitas cō tumacis. vt q. vt lite non cōf. qñ frequent in fine. q si cā talis fuerit in qua missio locum habet. vt q. vt lite non cō. tue. Potest inter dicē q suspendē si ppter excellēcā psonē nō ad excaōez statū currēdū est. vt q. e. ti. sane. Nā in coarcomi bus inferēdis dignitati deferendū est q psonē. vt q. e. ti. pastoral in pñ. xxiiij. q. i. qui s. pacem. ff. d. pe nis. l. seruo. q. vij. qu. f. quis. l. di. cōtumaces. xlv. di. Cum beatus q. de ma. q ob. p. tuas. nec obstat qd alibi dicitur qnō sit habenda accōpō psonaz vt q. de iud. nouit illud em locū hz i iusticie reddicōe seais autem in penis inferēdis vt dicitū ē. Potest delegat? ipe smaz

suā exeq̄. vt **¶** e. t. querēti. p̄t a exe
cucōez eius ordinaro demā dare vt
¶ e. t. significasti a. c. si q̄ndō. a. c.
pastoral. **¶** qz xero p̄t a p subde
legatū. vt **¶** e. t. **¶** lris. quid tamē
dixerūt q̄ exccucō s̄mē delegati pri
mo loco spectat ad ordinarū. ar.
ij. q. vi. q̄squis. ff. de re iud. l. a di
uo p̄yo in p̄ncipio. h̄ lex illa loqui
tur in delegato alteri? ordinarū se
cus i delegato p̄ncipis. **¶** Exeq̄ debz
statim delegat? s̄maz suā in realiz
bus p̄ decendium. vt insti. de of
fi. iudicis. **¶** i. a. idē i criminalibz vt
de pe. di. i. defleat. ff. de v̄bo. sig. si
q̄ pena. **¶** de p̄mis. l. cū reis ij. q. i. si
aut. **¶** Doc tñ fallit in quatuor casi
bz. **¶** Prim? ē cū p̄ncipes iusserit ali
quē acn? solito puniendō. vt **¶** de
pe. l. Si vindicai xi. q. iij. Cū ap̄d
¶ Sedōs cū mulier p̄gnās dāpnat
ad mortē vt. ff. de pe. l. pregnātis
¶ Terā? cū dāpnat su? rāciōnijs
obligat? vt. **¶** de lōmis p̄scripto. l.
i. **¶** Quart? cū relegato insula ē as
signāda vt ij. q. viij. biduum. **¶** In
h̄is casibz differē exccucō ex caus
que p̄ p̄dca iura colligi p̄nt. **¶** In p̄
sonalibz aut adionibz differē exe
cucō vsqz ad q̄drimestre tēp? qd
dat dēpnatis. vt. **¶** de vsu. a. re
iud. l. ij. a. iij. ff. de iudi. l. si debitoi.
v. def tñ q̄ hoc q̄drimestre tēp?
locū bz in c̄mimibz vt **¶** de sen. a. re
iud. qd ad c̄sultacōez. **¶** Rā illa de
crimine loq̄ videt̄ dū dicit̄ de pur
gacōne a facit̄ mencōnez de h̄ tpe.

purgacō frequēd? solet̄ idicā p̄p̄
infamā ortā ex crimine. vt **¶** de pur
ga. canonica p̄ totū ij. q. v. in ml
tis. c. ibi positus. licet̄ aliq̄n̄ indica
tur purgacō ex defectu vt **¶** de pur
ga. cano. **¶** Accēdes. **¶** H̄z qualit̄ illa
dec. qd ad c̄sultacōez intelligatur
dicā **¶** de sen. a. re iud. **¶** Durat autē
iurisdicō delegati vsqz ad ānū a
die s̄mē. ita vt si exccucit̄ volentem
parē s̄mē. eundē parentē absoluere
possit vsqz ad ānū sicut̄ obseruat̄
in illo qui ān̄ lit̄ c̄ cōtumax inue
nit̄ vt **¶** e. t. querēti. a. sicut̄ contu
max ān̄ lit̄ c̄ a ob hoc exccucit̄
audit̄ **¶** ānū exccucacōis sup̄ p̄nci
pali p̄ ānū vero neq̄q̄ vt xi. q. iij.
rursus a. c. quicūqz. **¶** Sic a contu
max in diffinitua a p̄pterea exccu
cat? audis̄ petēs absolucōnez offe
rēs se s̄mē paituz. h̄ ān̄ lit̄ c̄ idō
dicit̄ qz si p̄ litē c̄ quis cōtumax
esset a liqueret̄ de cā. non ē op? ex
ccucari. qz possit̄ diff̄ itue p̄nuiciā
vt. iij. q. ix. decernim? **¶** **¶** de iudic.
l. p̄perandō. **¶** Si h̄ autē. vel si non liq̄
ret̄ missio fieret in possessionē irres
uocabilē vt. **¶** de quō a q̄n̄ iudex. l. cō
sentaneū a tūc in neutro casu esset
locus vt cōtumax audiret̄ sup̄ ex
ccucacōe vel missione reuocanda. l.
sic sicut̄ cōtumax passus missionez
in possessionē caucōez p̄mit̄ **¶** ānū et
recupat̄ possessionē vt **¶** vt lite non
cont̄ qm̄ frequēf. sic exccat? petit̄
absolucōez a iudex delegat? **¶** ānū
int̄ p̄mit̄ iurisdicōne suā a exccatū

absoluit. p. anu vero sicut nec recu
 pat possio p. caucoe sic n. ipetrat
 absolucio p. delegati iurisdictione q.
 si tpa. sit in h. a tpe limitata iuris
 dicio delegati. **P**rogat iuris
 dicio de tpe ad tpe. vt ff. de offi.
 iud. de. de. cauf. ff. de iud. l. ij. ff. a
 si iudex. de re ad re. ff. de iud. l. de q.
 re. si. de psona ad psona vt. de
 iurisdic. o. iud. l. i. ff. de iud. l. i. **I**ste
 progacoes fieri hnt de ofesu p. au
 et iudias. vt. ff. de iud. l. ij. ff. si ius
 dex. a. ai ordinar. e iudex de cui?
 iurisdictione progada agit vt. de
 de iur. om. iudi. l. puator. delega
 ti vero iurisdictione non puto pro
 gan posse ad res alias vt. ff. e. t. cu
 olim abbas. vel psonas lingare
 volentes vt. ff. e. t. p. a. g. ca. de ofe
 su p. au. **V**aluo eo qd no. s. e. t. ca
 suat. a saluo eo qd ad successor
 delegati deuoluat iurisdictione si ex
 p. sso noie dignitatis alicui plato fu
 erit demadata vt. ff. e. t. qm abbas
Sz hns qd ca fut obstat lex. ff. de
 iudi. l. i. q. dicit posse progari ad p
 sonas alias iurisdictione ei? q. p
 fbunali pest. vel alia iurisdictione
 hz. a sic videt q. ta iurisdictione or
 diari q. delegati valeat progari
 sed sic rno q. p fbunali pest. i. or
 diane iurisdictioni cu admistracoe
 vel alia iurisdictione heat. scz sine
 admistracoe vel ordinaria. h. tn h
 distictio ordinarioz hncu admis
 tracoe vel no hncu colligit. ff. de i
 nte. resti. **C**ausa. **V**eruptn de tpe

ad tpe? progari pt iurisdictione de
 legati vt. ff. e. t. de cauf. ff. de iudi.
 l. ij. ff. si iudex. a eode mo pt pro
 gan ad re. no tn p. sus alia. puta
 ad maiorē qntitate vt. ff. de iudi.
 de q. re. si. ca vo n. finita durat iu
 risdictione ta ordinar. q. delegati q.
 diu durat istada iudicij qntu aut
 duat istada iudicij dca. ff. de iudi.
Finit iurisdictione delegati mltis
 modis p. lapsu tps. cu. ff. etu tps
 ca. omittitur de adeda. vt. ff. e. t. de
 cauf. a. c. ofuluit. **F**init p. appella
 coez ineposita a diffinitua. **P**ra is
 ad que fuerit appellatu hz ifirma
 re vel ofirmare. a si ofirmaueit ex
 ecucio madabit. vt i autn de scil.
 epis. ff. si qs d. aliquē. de epis. au
 di. in auc. si qs litigancu. a qz du
 biu e vtz ofirmet vel ifirmet lina
 dicit medio tpe suspēlat. de re
 cre. a iu. iur. l. generaliter in pn. de
 de appel. l. p. apim. ff. si. **V**n q.
 alibi d. extiguit pnuciatu appel
 lacois r. medio. expoit. i. suspēdit.
 vt. ff. ad sena. oful. trebell. l. i. i. fi
 dec. tn velle videt qd cu appellat
 a diffinitua si ea ofiri ofigit. pm?
 iudex hz execucio madae. **R**a dicit
 q. iteri du appellacois meita pleni
 us fut discussa. suspēla e iurisdictione
 iudias a q. fuerat appellatu. vt ne
 q. p. se neq. p. alios exeqt vt. ff. e. t.
 pastoral. ff. ptea. **S**z si of. diffinitiaz
 snaz fut appellatu suspēdit iurisdictione
 e? a q. fuat appellatu. na supior si i
 uenit mi? lte appellatu appellatez

in expens alteri p̄i cōdēpnatū ad
prioris iudicis remittet examen.
Alioquin ipse de cā agnoscat. vt
q̄. de app. vt debet honor. **P**er cō
fultacōez autē suspendit iurisdic
tio non finit vt q̄. t. prox. licet. **E**d
appel. l. ex illo. ij. q. i. notū. iij. q. vi
multū. **E**d rela. l. ii. expectari enim
d3 superioris r̄n̄suz vt vi. q. iij. de ni
q3. **I**tem finit iurisdicō soluto
mandato. soluit autē mandatu3
morte mādatoris re integra existe
te. vt q̄. e. t. licet. r. c. gratū. ff. de iu
riscdic. om. iud. l. i. q. i. **E** manda. l.
mandatū. nisi in casu ff. mandati
l. si xero nō remunerādi. **S**. vlt. **I**te
soluit mandatū morte mandata
rij. i. ei3 qui mandatū recepit. vt
insti. manda. **S**. recte ff. e. t. l. inter
cās in p̄n. r. hoc fallit in casu q̄. e. t.
qm̄ abbas. **I**te soluit morte ei3
pro quo mādātū dirigit vt ff. q̄.
sen. sine ap. rescim. l. plē. ff. qui sa
tisda. cogunt. l. si decesserit. r. hoc
fallit ff. de fiduciō. mis. lib. l. Cū q̄si
in p̄n. **I**te soluit reuocacōe man
dātis vt ff. de iud. l. iudiciuz. insti.
mand. **S**. recte s̄ de elec. i. caus. **I**te
soluit p̄ recessuz delegātis vt q̄. ti.
proximo. c. vlt. sed qd̄ dixi mādā
tū iurisdicōis solui morte man
datoris intelligendū videt nō ip̄o
iure sed ope excepōis vt q̄. d̄ testi.
Cū remisset. **S**3 opponitur nōne
omne mādātū finit morte mādā
toris re integra existente. vt insti.
mandati. **S**. recte. r. mandatū iurisdicōis

dictōis vt q̄. e. t. gratum. r. c. licet
mādātū etiā iurisdicōis simile ē
ceteris mādātis vt. ff. de iurisdic.
om. iud. l. i. q. i. si. **N**ec referre vi
det si non excipiat. **N**ā r. si expres
se p̄tes cōsentiat vt talis delegat3
procedat. nullus videt consensus
vt. **E** de iurisdic. om. iud. l. p̄uato
rum. q̄. de foro. ope. significasti. **A**d
q̄. R̄no verū est q̄ in hoc casu mād
datum soluit. **S**3 nichilominus
op̄ est excepōe vt dictū ē sicut di
cit q̄. si n̄a lata p̄ p̄mā non valet
vt. ij. q. vi. **S**. diffinitua. sed v̄z ē
si excipiat vt q̄. de sen. r. re. iud.
inter monasteriū sicut etiā dicim3
resc̄ptū sc̄dm̄ impetratū nō faciēs
mētione de p̄mo non valet. v̄z ē
si excipiat vt no. s̄ de resc̄ptis. **S**.
tollitur. **I**tem finitur iurisdicō
del. si n̄a lata r. executōi mandata
vt q̄. e. t. i. lris. ff. de re. iud. l. paul3
Ite finitur si iudex mādāt in ip̄o
sibilitatē iuris vel facti. si collegas
beat cū clausula q̄ si non om̄s vel
q̄ si non ābo vt s̄ de resc̄ptis. sc̄lci
tat3 q̄. de sen. r. re. iud. **A**d p̄bāo
Ite finit s̄m̄ plures recusato iudice
delegato. r. cā recusacōis legitie co
rā arbitis oprobata. r. i. tm̄ vt nec
p̄ se agnosce v̄ aleat recusat3. nec
cām alteri delegare. p̄bāt s̄ Jo. r.
tā. r. multi seq̄ces p̄ decre. q̄. de app.
Sec̄do req̄ris in si. vbi dicit q̄ si
cā suspicōis p̄bata fuerit. cō agni
cōi sup̄sedē tenebit recusat3 p̄ aliā
dec̄ q̄. de fo. ope. l3 q̄ filis d̄t q̄ si cā

suspiciōis pbata fuit ad te vel ad
 nos p iusticia recusat sicut supi?
 est exp̄sum. Et si opponerat eis
 de dec. 7. de app. Cū sp̄ali vbi dicit
 qd iudex recusat? pbata cā suspi?
 cōmis de recusatōis assensu p̄sone
 p̄donee cōmittat negociū vel ad su
 periorē trāsmittat. Rūdebāt illam
 loqui in ordinario. q̄ si fuerit le
 gittie recusat? p̄textu tñ ordina
 ne iurisdicōis quā retinē p̄t mit
 tere vel trāsmittere sicut dictū est
 et si in p̄p̄a p̄sone agnosce nō pos
 sit p̄pter suspiciōez. et eodē mō rñde
 bāt ad alias dec. que dicūt iudicē
 recusatū cōmittere posse 7. de app.
 Ad hec. c. Cum a te 7. de foro spe.
 Si quis clericorū. h̄ q̄uis sic ad
 dec. rñdeant. ad leges tñ respōde
 re non p̄nt que dicūt expresse dele
 gatos recusatos posse cōmittē ne
 gociū p̄ncipale. vt. C. de iud. l. cum
 sp̄alis. et l. aptissimi. Vñ in rñsiōe
 deficiētes oīno dicebāt leges illas
 fore correctas. h̄ qz p̄mptū est iu
 ra iuribz cōcordare. vt. C. de in offi
 doti. l. vna. Dico illam dec. cū sp̄al
 loam habere tam in ordinario q̄
 in delegato. vt in eo qd loquit in
 ordinario cōcordet cum dec. supi?
 allegatis. In eo aut qd loquit in
 delegato cōsonet legibz supradc̄is
 et ad dec. illam 2.º requirit sic rño
 cause cogmiciōi supsedere tenet. ve
 nū est. vt in p̄p̄a p̄sone nō cognos
 cat. suspect? em iudex esse non dz.
 vt ibidē sequit. et iij. q. v. quia sus

p̄cti. piculosū ē em corā susp̄cō iū
 dice litigare vt s̄ de excep. Cū int
 et h̄ tñ nō negat recusatū cōmittē
 posse. ad aliā dec. l. quā allegat sic
 rño. ad te vel ad nos p iusticia re
 curat scz p appellacōez si excep̄cō
 recusatōis n̄ fuerit admissa. et hūc
 intellectū idicāt qd ibidē sequit si
 aut supi? ē exp̄sum. h̄ em i suspiciōez
 p̄te dec. illi? exp̄mit manifeste. q̄s
 iudex qñ et ex q̄bo caus̄ possit et de
 beat recusari dicā 7. de ap. et recu. 7.
 recusat. 7. q̄rit q̄re dicat māda
 tū reale cū scribit aliui exp̄sso no
 mie dignitatis. vt 7. e. qm abbas
 Rño qz magis videt haberi respec
 tus ad dignitatē. q̄ ad p̄sonā vt q̄
 cūqz p̄hit illi dignitati mādatū apli
 cū exeq̄t. accedūt ad h̄. ff. de pac. l.
 tale. 7. vlt. ff. d. 35. et demō. l. filio
 faml. ff. de anuis leg. l. anua. 7. i.
 C. de iud. del. l. cū aliq̄s. trāsfert at
 mādatū i successorē qz dignitas n̄
 perit deedeēte p̄sone. vñ iperū ip̄pe
 tuū ē vt i autn. quō opoz. e. 7. vlt.
 col. i. i autn. de q̄store. 7. si vō aliq̄s
 coll. vi. et hoc v̄z est qd dignitas
 nō pit nisi p̄ eū qui p̄t dep̄ssa fuit
 vel delata. vt s̄ de consti. Cum ac
 cessisset. Hoc autem notandū ē qz
 delegat? nō debet iurisdicōnē su
 am artare. dāto t̄minū ad id tēp?
 i quo iurisdicō sua expiret. vt 7.
 e. ti. c. consuluit. et ff. si quis cauē.
 l. ij. 7. si quis tñ. ff. de dampno. ifec.
 l. cum postulasset. in p̄n. C. de diui
 den. tu. l. ij. Item obseruandum

est ne is iudex def' que altera ps pe
at nisi ip' dederit ad intādā verecū
diā petiti. vt. ff. de iud. l. Obsuād
qd intelligo cum ytraqz ps b' e' is
qui impetrat a is o'ia que impetrat
p'ns est i curia p se vel p'curatores
a ideo iudicio iudicis in audicētia
locuz hz. ceterz si impetrator tm sit
p'ns iudex petitus dari dz. vt. Cde
lit. o'iel. in auē. offerat. i. autē. de
exhiben. a introducē. reis. Scim?
iij. q. iij. §. spaciū in fi. a. C. q'no a
q' iudex in auē. a o'sequenter. Et
est sciē dū q' is qui iudicē petit. ip
sū recusare non p't. vt. §. e. t. super
q'ōnū. §. v. x. iij. q. iij. in auē. Offe
rat. a iij. q. iij. §. Item in ciminali
in v' si q's testibz. hoc v' est i iudi
cio. nā extra iudiciū p't is q' impet
uit implorare a superiore mutari iu
dicez quem obtinuit. eo q' adūsa
rio suspicio noua possz o'iri. forte
prop' affinitatē seu familiaritatez
que de nouo o'ia t'ra ē inter impetrā
tē a iudicē vt. §. e. t. Insinuāte. sed
in iudicō sicut dixi recusare nō p't.
adūsanus autē possz ex hac noua
cā interueniēte int' impetrātē a iu
dicē i iudicō recusaē vt. ff. de pau
l. post litē. ff. de arbi. l. licet. ff. vt i
pos. leg. l. planū. ff. de it'oga. a.
l. de etate. §. ex causa. **¶** Sed quid
si adūsan' cui o'iri p't suspicō con
senciat talē iudicē p'bere. nūquid
impetrator p't implorare illū mutari
Rū' non. vt. §. de app. int' posita. §.
ille. **¶** Quent' de iurisdicōe proga

ta an sit ordinaria vel delegata. Dix
erunt quid q' ordinaria esset. eo q'
a iurē habet vt no. §. e. t. §. proga
tur a iurisdicōe que a iure habet
ordinaria ē. vt. ff. de iurisdic. om
iud. l. Et qz. **¶** Alij dicūt q' sit dele
gata q' assumat naturā a' cui adi
at. Res autē que ag' gregat' a que
vint' assumit naturā rei cui aggre
gat' a comit' vt. ff. coia del. l. ij. in
fi. C. de rei vx. ac. l. vna in p'ri. xvi.
q. i. a tēpis qualitas §. de statu. ro
gul. recolentes in fi. Tercij dūt iu
risdicōne proगतā eandem esse i
numero cū p'ma. sicut a p'curatorum
dicit' proगतū idē cum p'mo vt. ff.
de p'ca. l. sed a si manēte. sicut et
locatō proगतā ē eadem. vt. ff. de
loca. a o'duc. Itē cum querit. §. q'
cōpleto. a cōpromissum proगतū
idē ē vt. ff. de arbi. l. non ex oibz
§. vlt. a eadē iurisdicōe p'consul' a
legati vt. ff. de offi. p'osul. l. memi
nisse. puto q' iurisdicōe delegata
proगतā eadē sit cū p'iori. **¶** Itē
quid si cōmittat' cā aliaū exp'esso
nomine dignitatis. a is q' p'est de
ponat. trāfferat. suspēdat. ab ad
ministracōne amoueat. exētur et
puto in trāslato finitā esse iurisdic
tionez quo ad trāslatū. qz tranla
tus nichil cōmune habet cū eccl'ia
a qua transfertur vt. xxi. q. ij. si q's
iā translatus §. de elec. Cū i cūdis
cui' o'ieplacōe fit amissio. expec
tabit' ergo successor vt. §. e. ti. q' i
abbas. **¶** Idē dico i o'posito. o'posito

em instar mortis h3. **N**ā in eccā de
 pōfco vltimū supplicū reputatur
 qd in morte intpretam. vt. ff. de pe
 nis l. vltimū. ad vtrūqz casū trāsla
 cōis a mortis facit lex. **E** de pedan.
 iudic. l. placuit. In suspēso non di
 co impediri iurisdictionē. **I**ntelligo
 em suspensū q ad iurisdictionē or
 dinariā non delegatā. suspēsus ei
 retinet platurā cui? respā facta ē
 cōmissio. a idē dico in remoto ab
 administracōe. **I**n exato dico q i
 pedis iurisdictionē. nō finit a eo abz
 soluto pcedet ex veteri cōmissioe ar
 xv. q. vii. nos scōz. a. c. iuratos a
 marie si cognoscē incēpit. meli? ē
 em tātis per expectare iudicē qui se
 mel cognouit. q de nouo rē rur
 sus diiudicandā cōmittē. vt. ff. de
 uaca. mu. l. vlt. i. fi. **I**tē qd de ser
 uatorū istis q tota die in curia i
 petrat. a puto q defendē hnt a
 violencijs manifestis. nam cū sint
 meri executores. de dubijs nō cog
 noscēt. ne pte iudicū sibi assumāt
 vt. **E** de exec. rei iud. l. **S**i vt ppo
 nis. atqz si de dubijs deberēt cog
 noscē vt p̄uarēt iura a possiones
 impetrācū. iā essent iudices gene
 rales in oibz causz eoz q eos iextra
 uerūt. qd eēt ius vt s̄ de resc̄ptis
 ad h̄ a sic curia tenet. **I**tē credi n̄
 dz alicui qd sit delegat? nisi p h̄as
 delegacōis oñdat. vt. **E** de man. p̄n.
 l. vna. **I**tē in officialibz a sarieñ.
 volentibz cape bona alicui? tam q̄

fiscalia q̄bo n̄ credit sine h̄is vt. **E**
 de iurē fisci. l. p̄hibitū. li. x. **Q**uid d̄
 auditoribz curie q̄bo viua voce vel
 p nūciū cē a sūnto pōfice cōmittū
 tur. R̄no sufficet p̄ba sic eē cōmis
 sū scripto vel nō sc̄pto. vt i auct. vt
 litigā. iurēt. **S**. qz vero coll. ix. a in
 auct. de litigio. **S**. edicta. coll. viij.
H3 qd si tenor l̄az i acta publicis
 ca sit trāslat? nunq̄d p acta p̄ba
 bit iurisdictionē. R̄no sic. vt. **E** de re
 iud. l. gesta. **E** de testa. l. publicati.
 qd itelligo v̄z eē cū examate h̄e
 sūt i iudicō p̄ntibz p̄tibz tā in filo
 q̄ in bulla a i stilo a demū cōpres
 batis oibz auctoritate iudiciali trāsl
 late sūt vt. **E** de p̄uil. cū olim eēm?
 in fi. **E**t ē nōndū q qn̄cūqz iudiciā
 p̄cise scribat. rōnabiles tñ excep
 cōes dz admittē. n̄ in rescripto sti
 neat q nulle excep̄cōes p̄mit? ad
 mittant vt. **E** de. c. **E**x pte. qz tunc
 nulle admitti dnt vel salti morato
 rie vel dilatorie nō deberēt admit
 ti p̄ptorie sic. vt. **E** de p̄a. ipa.
 offi. l. q̄cēs. vel d̄ici posset qz tunc
 et dilatorie a p̄emptorie deberent
 admitti. p̄et illas de q̄bo non ad
 mittēdis i rescripto sp̄alit cōtinet.
 vt. ff. h̄ q̄s cauē. l. h̄ a h̄. **S**. q̄ sint. h̄
 tñ fallit i p̄sonis q̄ p̄t excessus no
 toios a euidentes sine excep̄cōe l̄ ex
 cusacōne aliq̄ p̄depnāt vt. xxij. di.
 in noie d̄m. ij. q. vij. latoz. xxi. q. ij.
 placuit. xxvij. q. ij. h̄ l̄. **E** de decur.
 l. exēplo. **I**n sūma sciendum est
 q olim p̄ponebant edicta. i. i. ali

quo publico et eminenti vel in ab-
bo pretoris scribatur talis veniat
tali die rursus tali. quā septuag-
legē poterat citatus per se vel p ali-
um et citorari ut. Equi accusa nō
pos. l. iij. ff. de iur. om. iudi. l. si quis
id quod. et p talia edicta citabant
soli ordinarij nō delegati. ut i autē
de exhiben. aut introdu. re. §. si rō
quid. Et de bo auc. iud. pos. in auc.
et qui iurāt. nam et delegati qui et
pedanei dicebant non citabant p
edicta nec p executores ut quō di-
cūt. Sed requirebant p se ut. Et
iud. l. scim. Sed hoc non placet
nā et arbit. p a iū citat. ut ff. d. arbi-
tris. l. sed interpellat. §. arbit. l. 3.
videat magis eē impn. q̄ iurisdic-
tionis. q̄h impiosū videat mittē
executorem. Sed hodie talia edic-
ta nō sūt. sed mittūt edicta in eplis
otentia. que delegati mittē pūt ut
§. e. c. gratū. §. de dolo. et otu. c. vlt.
§. de eo qui mit. in pos. cā rei ser. c.
vlt. sūt citatiōes et per executores
ut. Et de p̄sc̄p. xxx. vel xl. an. l. sic in
rem. et l. cum notissimi. sūt et p ip-
sos iudices ut i autē de litigio. §.
oēz. Per hāc citatiōez fit iurisdic-
tio nis ppetuacō. ut §. e. ti. ḡtum. et si
citatus pemptorie nō veniat. iudex
p̄t in eum pcedē tamq̄ in otuma-
cem. p̄t et grām facē otumaci. et ei
parcē in p̄iudiciū alteri. partis
ut §. e. ti. Consulut. et. Et quō et q̄n
iudex. l. i. ff. de arbi. l. Si cū die. §.
si quis ex litigatoribz. nec em̄ qd

quid iudicis p̄tati p̄mittit iurē ne-
cessitati subicit ut ff. de iud. l. non
qd qd. et alibi lex. Et oibz migrati-
bus cessū ē iurisdicōem suā defendē
penali iudicio nō dicit iudiciū vel in-
iudiciū ut ff. si q̄s ius dice. nō ob. l. i.
i p̄n. et facit ad hoc lex. Et quō et q̄n
iudex. l. i. et hoc vera sunt q̄nis qd
argumenta in d̄ium allegētur nā
ita d̄z vnus audiri ut alti p̄iudi-
cium nō fiat ut iij. q. ix. c. vlt. Ita m-
ita defendē est vni p̄sone ut alti de-
bitū iusticie nō subtrahat. ut. Et de
statuis et p̄ma. l. virtutum ad idē
ti. q. vii. querit. xvi. q. vii. de cimas
Sed lex quēd multum obstare vi-
detur que dicit q̄ si iudex otempō-
em pretermisit expensaz. de p̄pa
suba otpellitur refarture. l. si non cō-
tēpnauit otumacē ut. Et de iud. l.
scim. in fine. Sed lex illa loquit̄
in adōre otumac. qui p̄ mod. ve-
niens audiri non debet. nisi reo rel-
titutis expēs. ut. Et quō et q̄n iudex
in auc. q̄ semel. Et de bonis auc. iud.
pos. in auc. et qui iurat. §. 3. instab
quare aliud in adōre q̄ in reo cū
equalitas in iudicio fit seruanda
ut. Et de fruc. et liti. ex. l. vlt. Et p̄po-
sitis sacro. scrinio. l. i. sac̄s. Ad qd
R̄no verum est q̄ Adōri nō debet
licē qd reo nō licet ut ff. de re. iur. l.
nō debet. D̄z quēd otceduntur reo
que non permitūtur adōri. nam
pluēs dilacōnes dātur reo q̄ adō-
ri ut ff. de feriis. l. vltima. Item
vbi obscura sūt iura parciū pro

reo pñūdat vt q̄ de pba. Ex trīs
 q̄ de fide instru. int̄ dūcōs in fi q̄
 de re. iur. Estote. **P**otest delegat?
 a p̄pa cōmittē vices suas cui vult.
 et cōpellē quē vult recipe cōmissio
 nem. nullo psonaz cāzue habito
 respā. vt. C. q̄ p̄ sua iurisdic. l. i. in fi.
 q̄. e. t. pastoral. ff. de mune. a bo.
 l. numez. S. iudicādi. dūmō qd̄ cō
 mittit̄ ptineat ad iurisdictionē cō
 mittētis. vt. C. q̄ p̄ sua iurisdic. l. i.
 in p̄n. **Q**uidam? at̄ non p̄t cogere
 biez non sue iurisdictionis recipe
 suā cōmissionē vt. ff. de iurisdic. o.
 iud. l. vlt. cōpromissum at̄ non co
 git̄ quis recipe vt. ff. de arbi. l. iij.
Ite aduocat? non cogit̄ exere of
 ficiū aduocacōis alibi q̄ in foro
 suo vt. C. d̄ aduoca. diuersoz iud.
 l. scim? in fi.

De officio legati.

Quia officii legati simile ē
 officio delegati quous illud
 fit laici? a generalius. iō
 p̄ officii del. sequit̄ h̄ de officio le
 gati. **V**ideam? ergo q̄s fit lega
 tus. qd̄ fit legati officii. q̄nto tpe
 durat a q̄lif finiat. **L**egatus est
 is cui certa patria vel puincia gu
 bernāda cōmittit̄. vt q̄ de app. no
 uit. p̄ lras at̄ fide de sua legacōe fa
 ciet si exigat vt. C. de mā. p̄n. l. vna
Officii legati aliud ē an̄ ingros
 su i puincia sibi decretā. aliud p̄
 ingressum. a aliud p̄ egressum.

Quāu legati an̄ ingressum puin
 cie. in voluntaria iurisdictione consistit
 scz in p̄dicāto. a i absoluēdo excoi
 catos p̄t man? imedione in clei
 cos. mōctos vel cūfos. vt q̄. e. t. qd̄
 trāslacōez q̄. d̄ sen. ex. ad eminēciā
Circa h̄ tñ tplex gen? legatorū dis
 tigue. **N**ā legati q̄ de latē dñi p̄pe
 mittūtur. p̄nt absoluē bies sue p
 uincie a alteri? cuiuscūqz in puin
 cia a ex puincia. legati qui ex ipi?
 latē non mittūtur. vt cū p̄pa non
 cardinalē vel aliū officialē cure. s̄
 p̄latialiquē i legacōz mittit̄. talis
 non absoluūt n̄ puinciales a i puin
 cia cōstitutos. alios etiā puincia
 les alibi q̄ i puincia nō absoluūt
Tercij generis legati qui eccāz fu
 az pretextu legacōne funguntur
 vt q̄. e. t. c. i. excoīunicatos h̄ mōi
 non absoluūt. vt q̄. e. t. i. excoīuni
 catis. **P**rimis igitur legatis ex ip
 so legacōis officio iā hoc licē ice
 pit. vt in dec. qd̄ trāslacōnem. sic
 et proconsul̄ ante q̄ ingrediatur p
 uinciam vtitur proconsularib? in
 signijs. a voluntariam iurisdictione
 nem non contencōsam exort. vt. ff.
 de offi. procon. l. i. a. ij. **R**ecte au
 tem legatus faciet h̄ premissa des
 nunciacione. a per eam partem
 puincie intret per quam alij in
 gredi consueuerunt ad instar pro
 consul̄. vt. ff. de officio proconsul.
 l. Obseruare in xerfi. recte. et in
 auden. de administra. S. illud
 autem. coll. vij. **I**tem legatus

antequam intret puincia n̄ potest
iurisdictionem suam in puincia
demandare nisi necessitatis ca. vt
si mora necesse in itinere paciatur ut ff.
de offi. proco. q. lega. l. obsuare. S.
p. h. q. S. h. si an. q. l. aliqui. hodie
tamen semp. q. indistincte h. licere
videtur ut i. autem de colla. S. anteq.
vero coll. ix. et ideo dicitur in prela
to confirmato. q. maxie cōsecro ad
ecciam tūm misso. antequā dyoc. in
grediatur. In hac tamē iurisdicō
nis demādacōe excipiunt. vltimuz
suppliciu. q. mēbri abscisio. q. eodez
mō dici poss. legatum nō posse dit
tere causam depōnis. vel ppētie a
mocois. Nam amot. dicit absci
di. vt q. de excels. pla. grauez. cetera
posse anteq. ingrediatur vt dictum
est. Ingressus at. puincia excet
oia que excet ipse qui eū tūm misit.
pret. ea que spāliter sumo pōtifici
riēruatur. q. quibusdā vñibz cōtinē
tur restituit pp. q. ut nō. s. de tūlla
prela. S. p. tinet at. sunt q. quedā a
lia q. sibi pp. reseruat in signū pui
legij singularis. que legatis nō cō
petunt vt sinās delegatorum iudi
cium reuocare. vt q. e. ti. studiūsti.
retractare negocia translata ad su
periozem per appellacionez. ut s. de
app. constitutis. vel per relacionez
vt q. e. ti. licet. promittere non va
cantes ut q. de preben. dilectus. dis
pensare in bñficijs curam aiarum
habentibus. q. in psonat. b. vt. s.

de elec. dūdū Item dispensare cū
filijs sacerdotū vt eccās habeant
quas patres eorum sine medijs
habuerunt. vt s. de filijs presbi.
dilectus. **I**tem officium legati
est audire cās puinciales que ad
ipsum deferuntur per appellacionē.
vt q. e. ti. c. i. q. ij. q. vi. de cō. an au
tem ad eum per querelam deferri
possint negocia dubitatur. Et est
certum q. si quis conqueratur de
aliquo rōne sedi immediate sub
iecto. legatus est iudex cōpetens.
vt xi. q. i. peruenit. Aliorum vero
cause habentium iudices ordina
rios in puincia deferri ad lega
tum non debent per querelam vt
videtur vt q. e. ti. peruenit. sic nec
ad metropolitanum deferuntur per
querelam vt ix. q. iij. conquestus.
nec obstat q. e. ti. c. i. illa enim loq
tur in eo qui erat ordinarius et le
gat. p. privilegio ecclesie sue. unde
cum racione ordinariē iurisdictionis
cause ad eum deferri deberent per
appellacionem. nichil adderet le
gacionis officium. si eiam per que
lam non deferrentur vt ergo ali
quid ex delegacione addatur. hoc
inductum est sicut dixi ar. ad hoc.
ff. de vsu. l. si stipulatus ff. de l. l.
si quando quis in pñ. ff. ad inuici
l. i. in si. quidam tamen intelligunt
illam decreta. peruenit in defensore
non in legato. l. in legato cogente
subditos prelator. queri coram

se suis ordinarijs premissis et con-
 teptis. ascendunt autem de plano quod
 ad delegatos deferri cause valeant
 tam per appellationem quam per que-
 relam. omnibus medijs. et in hoc loco
 die consuetudo concordat. iuuatur
 autem consuetudo unica ratione
 quia legatus fungitur vice ipse.
 ad ipsum vero recurritur omnibus me-
 dijs per querelam ut in de foro. spe. c.
 vlt. et per hoc roma dicitur consis pa-
 tra. ut ff. ad municip. l. roma. et
 per appellationem similiter omnibus me-
 dijs. ut in q. vi. si quis veltz. a. c. se-
 quentibus. et de ap. si duobus. quod in alijs
 non contingit. ut in q. vi. quis quis. et
 q. vii. metropolitan. ix. q. iij. et ques-
 tus. et de app. dilais. **U**t in pugatur
 ex decreto puenit. **I**tem ex legibus que
 dicuntur casus ad principem per querelam non
 debere deferri omnibus medijs. ut in
 aut. de man. pn. si tibi coll. iij. i.
 aut. ut differen. iudi. si quis vero
 estimas coll. ix. et ad romem per parte
 adusa super allegata scilicet quod legatus
 fungitur vice domini ipse. possit taliter rati-
 onem. quod hoc non est verum in hijs in quibus
 propter excellenciam dignitatis fragi-
 tur ius communi. ut est in querela et appel-
 latione per quos cause deferuntur ad ipsum
 medijs premissis. **E**t non quod siue per
 appellationem causa deferatur ad ipsum. le-
 gatus se intromittit non potest nisi for-
 te eam examinet. ut eaz magis in-
 structam ad superiorem transmittat ut in
 de app. constitut. siue per relationem ut in
 de app. constitut. et de ap. l. ex eo. et de si per

querelam transferat aliquod negocium
 ad audiam ipse. ut in q. vi. quoc.
 et c. anteriorum. **S**ed ad hoc et idem
 est in postulatione potestatis. ut in de
 postu. in scda bone. In hijs enim
 omnibus expectanda est superioris
 iussio. decisio. vel responsio. ut in q.
 q. vi. multum. ij. q. vi. decreto. **E**t
 relac. l. ij. vi. q. iij. **D**emum. **I**tem
 officium legati est transferre abba-
 tes ecclesie romane immediate subiec-
 tos. ut in de consuet. **C**um venera-
 bilis. **P**ed nunquid legatus concilium
 facere potest. **E**t videtur quod sic
 particulare non generale ut in q. di.
Sponro et vii. di. regula. multa enim
 concilia particularia inveniuntur
 celebrata sine presentia domini ipse
 presentie legato romane sedis ut xvi. di.
 sexta. lxiiij. di. c. ij. et i. q. vii. duem
 entibus. **P**ed hugo. Jo. laur. scrip-
 serunt contrarium dicentes lega-
 tum romane ecclesie concilium ce-
 lebrare non posse nisi ad hoc spe-
 cialiter destinatus vel nisi hoc ei spe-
 cialiter committatur. et hoc in-
 telligunt omnia iura inuencia le-
 gatum concilium facere posse. ta-
 lis enim legatus facere potest con-
 cilium generale. si de generali ei spe-
 cialiter fuerit inuencum. vel par-
 ticulare si de particulari. et hec
 opinio duplici ratione inuincitur.
 vna quia priuilegium de concilio
 congregando sibi romanus pon-
 tificex specialiter reseruauit. ut in q.
 q. vi. **I**deo et alia quia mandata

iurisdictione generali non transit
potestas scilicet faciendi ut ff. de of-
ficio eius cui man. est iuris. l. ii. **S**ed
impugnatur vnica et vrgenti rōe
nā metropolitanus et primas faciūt
sua scilicet puincia et particularia
pprio iure ut xviii di. c. i. et di. xij si
quis epus. vōtis suffraganeis ut
xviii di. i. multas c. ibi possit. et q. de
accusa. et in qui sicut olim. et epus
facit suam synodum episcopale cū
suis clericis ut xxxviii di. q. i. et xij
q. ij placuit et c. episcopus. nūquid
ergo hīs oībo inferior erit legatus
rōe ecclē in p̄tate scilicet celebēdi. cōte
non. poterit igitur legatus scilicet facē
particulare vel puincia cum ep̄is
puincie sibi dēcte. et in eo cōstitu-
tōes edē. et statuta q̄ p̄petua erūt
ut q. e. c. vlt. non obstat c. sup̄ius
all. ij q. vi. ideo. nam illud intelli-
go in concilio generali vel vniuer-
sali qd̄ fieri habet vocatis ep̄is di-
uersarū puinciarū. similiter nō obstat
lex all. ff. de officio eius cui mā ē iu-
risdic. nam illa loquitur in alio cō-
cilio vel in scilio in quo. s. agit de
aucte manumittendi. que nō t̄nsit
mādata iurisdictione a p̄fide ut ibi
dicit. quia nec mandante p̄fide ali-
us tutorem dare poterit ut ff. de tu-
et cura. l. nec mandante. secus i iu-
bent ut insti. de attalia tuto. **S**ed
hoc iure. differt em̄ iussus a māda-
to ut. **C** qd̄ cū co. l. ecclā et l. si man-
dator. **I**ussus em̄ ip̄ortat necessitatē.
ut in auct. ut nll. iudi. **S** et l. v̄ro

iubemus coll. ix. mandatū libam
obsequij p̄stacōz. ut insti. māda.
S mādatum. **N**am mandatū ex
officio et amicitia t̄pit originez ut
ff. manda. l. i. **S** i. vel loquitur de cō-
filio vel scilio in quo agit de app-
banda vel re p̄banda cā manumif-
sionis faciende a minore xx. anno-
rū. ut insti. ex quinto cau. ma. pos.
vel nō pos. **S** eadem. **I**tem possunt
legati offerre b̄nficia que inueniūt
vacantia in prouincia. et ecclās va-
cantes de rectoribz ordinare. si il-
li ad quos ius p̄tinet conferēdi iā
illud admiserit. ut. s. de sup̄pellē.
neg. p̄rela. h̄is. si n̄dum. nec impe-
dit legati collacōez ius p̄onatus
clericō p̄tinens clericatus rōne. qz
cum plus iur̄ habeat in ofēnto p̄e-
latus et l. nō impediāt legatū con-
ferre volentem q̄ p̄ron? in p̄ntan-
do hoc minus impediēt ut q. e. ti.
dilectus. secus autē si ius p̄ronat?
spectet ad clericū siue laicū p̄ronij
iure ut q. de iure pa. Cū dilect? **M**i-
nus ei p̄t absorbere legatus ius p̄-
moiale alian? q̄ ecclāsiā. nec ob-
stat hīs que dicta sunt q. de app-
i. illa em̄ dēc non loquit in legato
t̄nsmissio ex latē d̄m̄ ip̄e. **S**ed i eo
q̄ p̄uilegio ecclē siue fungit̄ legatio-
ne qui libam collacōez nō habeat
ecclāz illaz. in quibus instituedi
iur̄ vel p̄ntandi ab aliis possidēt
tempore faciendi alitrum a iure i-
dulto nond̄ elapso. **D**urat autē
iurisdictione legatorum qd̄ diu durat

temp⁹ eis a superiore p̄fixum vel q̄
 dū non fuerit reuocati. **F**init at
 iurisdicio quatuor modis. **T**pe-
 tpe fuerit legacio limitata-reuoca
 tione h̄ tūc finit legacio non iurisdicio
 i caulis iā ceptis quas eadē
 post reuocacōem potuerūt p̄ alios
 terminare vt **q̄. e. t. c. vltio.** Item
 morte auctoris- scz mittētis vel ei⁹
 qui missus ē. **H**3 in hoc casu mor
 tuo mit tēte a h̄ delegacōe finiat
 iurisdicio tū non finit i negocij
 incluatīs a idē puto cū tēpe lega
 cio terminet. **N**ec obstat **s. ti. p̄.**
 cōsiliat illa ei loquit cū cause cog
 micio tpe limitat. **sec⁹** vbi legacō
 vt dictū est. **I**tē finit legacō per
 egressum qd̄ i belligo cū legat⁹ si
 nes legacōis egredit non regressu
 rus- nā si egredit vt statim regredi
 atur iurisdicio itermittit nō fini
 tur- qz nec egredi videt. **vt. ff. de**
diuor. l. diuoracū. ff. de in rem. uso.
l. h̄ p̄ pte. s. vsum. **H**3 a h̄ p̄ egres
 sum legacio finiat. durat tū iurisdicio
 demādata in caus̄ iā ceptis
 añ egressum. ceptas autem cās et
 p̄ hoc iurisdicionez p̄petuā intelli
 go- scz p̄ solam citacōez vt **q̄. e. t. c.**
vlt. a s. ti. p̄. gratū. **I**n hūma
 notand est qd̄ legat⁹ dū legatione
 fungit inuigilare d̄z- non h̄is que
 sua sūt- h̄ que ibi xp̄i saluti a edifi
 cacōi cler̄ ac pp̄li insistere- nec i p̄
 curacōibz grauare subiectos- ne lō
 gi t̄pis questum breuis hora cōsu
 mat- **vt q̄. de censibz cū apl̄s. pran**

dia ip̄si non sint enormia sed s̄m
 mediocritatē vniuscuius qz locū vt
q. q. iii. c. vlt. **D**ic agēs vt nulla
 ecclā seu prelat⁹ se indebite pregra
 uari rōnabilif conuerat. **vt q̄. de**
censibz cū instancā. s. sane. patiat
conūgi ecclās in procurando que p̄
se singularit non sufficiūt p̄curāē
vt e. d. c. cū instancā. s. h̄. vero q̄. de
presep̄. accedentes. de talibz quid
contributis licz vūē non de simbo
lis- vel ofertis- vt xliij. di. nō optz
et c. non liceat. a vt breuit trāseā
si in ap̄loz loco sūt legati non solū
sermonē eoz imitatur sed cōsacō
nē a abstinenciā vt xxxv. di. ecclē
p̄ncipes in fi. **A**lia que circa mate
 riā istā dicendā vident dicā cōpetē
 a⁹ **q̄. de censibz.** **I**tem notāduz ē
 qd̄ legat⁹ transmissus ex latere dñi
 ip̄e in quatuor excedit legatū qui
 p̄uilegio ecclē sue fungit legacōe
Primo qz p̄ntē trāsmisso alijs
 ob reuerēciāz maioris non exēct le
 gacōez vt **q̄. c. volentes.** **S**cdo i
 absolucione exccatorz vt **no. s. e. ti.**
s. officium. **T**ercio in collacione
 ecclesiāz vacancium vt **no. s. e. ti.**
s. Item possunt legati. **Q**uarto i
 procuracōibus non enim ita pro
 curatur ille qui ordinarius est- et
 i domo sua consistit sicut tūsmissus-
 qualiter autez ordinarius proci
 randus sit dicam **q̄. de censibus.**
Item legatus qui de lateri domi
 ni pape trāsmittitur excedit lega
 tum qui trāsmittitur sed non de
 gi

latere trāsmittētis in vno scz i ab
solucōe excōicatorz vt supi? dictū
est. S. officii. q forte in alio qz nō
inuenio qz legat? pūlegio eccē sue
non exeat legacōez. nisi presēte le
gato ex latere dñi ppe trāsmisso de
tali em loquit̄ q̄. e. ti. volentes.

De officio ordinarij.

Orim? s̄ de officio delega
et legati restat dicenduz
de officio ordinarij q̄ idō
subiciat̄ hic rubrica de officio iudic
is ordinarij. ¶ Videam? igitur
p̄mo quis sit iudex ordinarij. qd̄
fit officii iudicis ordinarij. q̄ ptās.
et quibz modis impediatur ordina
ria iurisdicō. vel finiat̄. ¶ Ordi
narij iudex est qui a collegio eligi
tur q̄ a superiore confirmatur. vt elec
tus in ep̄m. qui p̄ confirmacōnem
sortitur iurisdicōnem in omnibz p̄
ter ea que maiorē discussionem eri
gunt. q̄ munus consecracōnis exqui
rūt vt s̄ de elec. transmissam. Dūt
igitur ordinarij prelati eccāz. vt
q̄. e. t. cum ab eccāz prelati. qui
a collegijs eliguntur q̄ a superioribz
confirmantur vt s̄ dictū est. Hoc ei
fallit i duobz casibz. in quibz elec
tus ante confirmacōez admistrat
et iurisdicōnem exat. i electo in sū
mū pontificē qui statim admimis
trat. q̄ hoc ideo qz superiorē p̄mo pa
rem non h̄z. vt xxxij. di. In nomine

dñi. s̄. de elec. f. oct. Item fallit in
electo concordit̄ vltra y taliā cōstitu
to. q̄ rōne eccē imediate subiecto.
in q̄ s̄ tria faciūt qd̄ in alijs opat̄
cōfirmacō. p̄ref actū alienādi. vt
s̄ de elec. nichil i fi. q̄ s̄ m̄ h̄ intelli
go q̄. de iudic. de cernim? . xv. q. iij.
c. i. sūt ordinarij elcā ab vniūsitatē
taly vel corpibz laycorz. vt i autn.
de defen. ciu. S. nos igit̄ coll. iij. C.
de iurisdic. om. iud. l. v. ff. Ordina
riā iurisdicōnem cōfert cōsuetudo.
vt. de emācipa. l. i. ar. ix. q. iij. cō
q̄st. qd̄ itelligo i cōsuetudie p̄sep
ta. vel i ea cui? memoria nō existit
vt no. s̄ de offi. arch. cca. finē illi?
Confert etiā ordinarā ip̄a vel p̄m
ceps. qui ē lex aiata. vt in aut̄ de cō
sul. in fi. vñ q̄ ad iurisdicōnem or
dinariā cōferēdā. cōpollēt lex aiata
q̄ maiata. q̄ sic itelligo. ff. de iu
risdic. om. iud. l. i. Et qz. qd̄ v̄z est
cū ip̄a vel p̄nceps n̄ vnā vel duas
vel x. causas aliau cōmittit. s̄ vniū
sitatei causarum. vñ de camerari
um. vicecancellarum auditozem
contradictarum. et auditozem ca
mere. ordinarios puto. Nec au
tem in qualitate iudicis ordinarij
attenduntur. Condicio. sexus.
etas. discrecio. fama. condicio ne
sit seruus. vt iij. q. viij. S. tria. sex
us ne sit femina. vt xxxij. q. v. ff.
mulierem. Etas exquiruntur vt sit
maior viginti annis. vt. ff. de ar
bit. l. i. cum lege. vel ad minus x
vij. vt. ff. de re. iudi. l. quidam

consulebāt. a hoc locū hz etiā i de
 legato vt s̄ d̄ offi. de. cū vicemū
Discreō ne careat iudicō. i. dis
 crecōe vt iij. q. vij. s. tria. Fama
 ne sit cūmofus. i. infamis. vt iij.
 q. vij. infamis. s. tria. Infamia
 tñ licet faciat ne ordian? possit iu
 dicare de merito vite. s̄mā tñ infā
 mis iudicis vel cūmofus tenet. nec
 repelli p̄t ordian? p̄t talia a iu
 dicantō tñ nec tollerat i officō suo
 vt viij. q. iij. nōne. **H**z delegatus
 p̄t repelli p̄ exēp̄cōez vt s̄ de resēp̄
 tis s̄scitat? De ep̄is dubitat an
 sint ordinarij iudices a imediate
 monachoz vel mōchi medios ha
 beāt. scz abbates quib? demū ne
 gligentibz iurisdicōez suam pos
 sint in monachos exēcē. Et ē dicendū
 qz si ad abbates spectet claustra
 lis correctio. ad ep̄os tñ p̄tinet iu
 diciū tribunale. Et de emen. p̄m. l.
 vna. Et de p̄ria potesta. l. iij. a. q̄. e.
 quāto. a. xi. q. i. de p̄sona. Et ep̄is.
 et cle. in auct. cā que sit cū mōcho i
 autñ apud quos oportet mo. cām
 dicē s. i. coll. vi. vel dicā p̄t qz p̄ma
 correctio mōchoz pertineat ad ab
 bates. qz hoc ē generale. vt q̄libet
 prelatu i suos subditos sua iurif
 dictione vtat. siue sit abbas siue
 sit prior vt q̄. de emū. ec. nō eo mi
 nus q̄. de ma. a obe. cū i eccl̄is. **H**z
 eis non corrigentibz vel forte corri
 gere non valentibz succedūt Ep̄i
 vt q̄. e. t. quāto. nichilomin? dico
 qz ep̄i sunt ordinarij monachoz a

si habeant medios cōadiutores.
Ite q̄nt etiā de metropolitano an
 sit iudex ordinari? in tota puincia
 et quo ad ep̄os suffraganeos et q̄
 ad suffraganeoz subiectos. **H**ec
 habet medios scz ep̄os p̄ quos q̄si
 per gradū cause deferūtur ad eum
 ab audiēcia suffraganeorū suorū.
 q̄nqz p̄ appellacōnez. q̄nqz per q̄re
 lam. vel per alios modos vt. ix. q.
 iij. c. i. ij. a iij. **E**a vero que statum
 puincie stungūt ad metropolita
 nū pertinet. vt ix. q. iij. Archiep̄s.
Est igit ordinari? cōpetens iudex
 ep̄oz suffraganeorum vt. ij. q. vij.
 metropolitano. x. q. iij. quia cōgno
 uim?. **I**n autē. de s̄ctil. ep̄isco. s.
 si at. **C**oz autēz qui suffraganeis
 subfunt est iudex ordinari?. s̄ non
 cōpetens. nisi in certis casibz. vt q̄.
 e. t. pastoralis in p̄n. l. in viij. casu
 bus. **P**rim? est cum per appella
 cōnez defertur ad eum aliquod ne
 goduz vt q̄. e. pastoralis. **S**ecū
 cum per consultacōnez vt xvij. di.
 multis. **T**ercius cum per negligē
 ciam Ep̄isopi. vt ix. q. iij. Cum si
 mus q̄. e. t. c. ad reprimendam q̄.
 de sen. ex. per tuas. s̄. de offi. de le
 prudentiam. s̄. sextam. **Q**uartus
 cum per discrepācōnez in officijs
 vt xij. di. de h̄is. **Q**uint? p̄ q̄m
 inter ep̄iscopum a subiectum ipfi
 us vt superius dictum est. **S**ex
 tus p̄ ep̄iscopalis ecclesie vacacōz
 vt xi. q. ij. non liceat alicui metro
 politan. **S**eptimus per duorum

contenciosa electione; vt lxiii. di. c. v. ff. Quidam a general. s. si puſca
 conſuetudo plus ei contulit ab an
 tiquo. vt ix. q. iij. conqueſtus. q. e.
 ti. duo. **V**ed queritur an episco-
 pus eodem modo ſe habeat circa
 ſubditos ſuorum prelatorum quos
 habet ſub ſe in ſua dyoc. vt cauſe
 ſubditorum p. illos prelatos medios
 quaſi p. gradu transferantur ad eum
 ſicut dictum eſt. s. in metropol. reſ-
 pectu ſuffraganeorum. Rno non oēs
 em cauſe clericorum apud epum qua
 ſi apud mai. tribunal tractari de-
 bent. vt. ff. de iudic. l. iudiciu. xi. q.
 iij. qui reſiſtit. q. i. de pſona xxv.
 di. plectis. s. de offi. arch. **Q**u ſatis
 in autu vt clerici apud ppos epom
 prius coueniatur coll. vi. **H**ic Jo-
 et quidam alij dixerunt q. ſi prelati i-
 feriores ab epis p. electione et con-
 firmacione ſeu p. conſuetudine habe-
 ant ordinariam iurisdictionem. eps
 non pot. agnoſcere de cauſ. ſubdito-
 rum ſuorum. ni per appellacione vel alio
 legitimo modo transferantur ad eum
 vt in metropolitano ſupri. dictum
 eſt. ſed circa hoc conſuetudine an-
 tiqua et approbata attendo. ſicut
 p. le. uq. incoſimilibus dico. **V**aluo-
 tam eo qd noui s. de abbatibus cir-
 ca monachos. **O**fficium prelati vel
 ordinarii iudicis eſt cura habere
 ſubditorum vt viij. q. i. qui epatum
 ſingulos p. poſſe iuuare. ſingulos
 releuare. vt viij. q. i. clemens. **I**te

largam manu habeat neceſitate pa-
 dientibus. cu curat alienam inopia
 ſua credat. vt lxxxvi. di. ſrem nrm
 adulteria et ſceſera inquirat et uolū-
 catur. vt q. e. ti. c. i. ſi fuerint iudis-
 tario ordie cōprobata. alioquin
 occultos delinquentes non noiatim
 ſed in determinate arguet. vt q. e. t.
 ſi ſacerdos. cōdoletur eis quos pu-
 niret. **N**ā uera iuſticia cōpaſſionem
 habet. falſa autē de dignacione. vt xlv.
 di. uera iuſticia. xlv. di. hoc habet
 p. p. man. ſuas d. ſeruare mun-
 das. nullūq. contingere lucy. vt in
 autu de man. p. n. **S**oportz. coll. iij.
 iuxta illud. ſi lis incidit te iudice
 dirige libram. **J**udicij nec ſpectat
 amor. nec munera palpent. Mun-
 em a norma recti diſtorquet acis
 men iudicis. et tetra iuoluit caligi-
 ne mentem. et alibi. **Q**uod non
 mortalia cogis auri ſacia famas
 p. immo et qui recte iudicat. et pres-
 mium remuneracionis expectat.
 ſi audem in deo perpetrat. quia iuſ-
 ticiam quam gratis imptiri debu-
 it acceptione pecunie uendit vt xi.
 q. iij. qui recte. licet ta. uen aduoca-
 to uendere iuſtum patrocinium. et
 aſſeſſori iuſtum concilium. vt xi.
 q. i. non debet. xiiij. q. v. **N**on ſane
 et ſpe premium inuitandus eſt
 aſſeſſor. vt. **E**de aſſeſſo. l. prima et
 ſallarum debet habere. vt. ff. de
 offi. aſſeſ. l. die fundio **H**ic de exp. p.
 iudiciu uideamus. et eſt certum q

legati exigunt suas procuraciones vt
 dixim? s. ti. px. Delegati licite pe-
 tunt expensas. nec ideo min? gratis
 iudicat. na? a testibus prouidet i ex-
 pens. nec ex hoc min? gratis testifi-
 cant vt iij. q. iij. **S.** Itē in crimina-
 lib? i vñ venturis. nemo em̄ tene-
 tur p̄p̄ns stipendijs militare. vt
 q̄. de symo. Cū sit rōna xxviii. q. i.
 iam nūc in fi. Munera autē p̄hibē-
 tur non sumpt? vt. i. q. i. Iudices
 vñ licite sumit esculentū a paule-
 tum vt ff. de offi. p̄fi. l. plebiscito.
 et modica enccmia non sunt lucra-
 ta vt n3 oia neq3 sp. neq3 nulla-
 neq3 nūq̄. neq3 a quolib3. neq3 a
 nemine accipiat. sed hoc totū auz
 moderamine a discreōne faciat vt
 ff. de offi. pro con. l. nō solēt. **S.** plē.
 et vlt. vt litigantib? dāpna ḡuia
 non infligāt vt x. q. iij. **Illud.** De
 ordinario autē videt q̄ non deat
 habere expensas. cū certa sint ei sti-
 pendia constituta. vt xxiii. q. i. Mi-
 litare. p̄mo cū proficiat illa expē-
 dere d3 que domi expenderet. vt i
 autē de man. p̄n. **S.** illud. fit igitur
 contēt? hīs que a fisco prestant
 vt i autē ius. iurā. qd̄ p̄a. ab hīs
 coll. ij. certi tñ casus sūt in iure ex-
 pressi in quib? ordinarius licite pe-
 tit sumpt? vt in consecrōib? eccle-
 siar. a i visitaōib? vt q̄. de symo.
 cū sit rōna. a q̄. de censib? sopite. a
 q̄. de presc̄p. cū ex officij. als nichil
 petet nisi qd̄ a iure expressum ē vt
 xviii. q. ij. hoc tñ. **De consuetudie**

tñ tam plati q̄ priuati cū p caus
 omib? proficiant exigunt om̄s ex-
 pensas nec dicit q̄. de vita a lo. cle-
 cum ab omni. **Illa** em̄ non inf̄di-
 cit sumpt? sed. cōuencōez de certa
 pte litis. que inf̄diat̄ procuratori.
 vt ff. de pac. l. sumpt? ff. mand. l.
 sallariū. **Ed̄** pau. l. litem. **Emāda.**
 l. si extra licitū. qui inf̄diat̄ a fideius-
 sori p̄mittēt iudicatū solu vt. ff.
 man. l. si remūerādi. **S.** vlt. **Po-**
 testas ordinarij potissime circa ta-
 vlat. correctiōnez. iudiciū. a aiad-
 uersionē. a hīs verb̄ satis cōueni-
 unt v̄ba canonis. coherce. coripe.
 excoīca. de ḡda vt xxiiij. q. iij. forte
 in fine. coherce monēdo. coripe sus-
 pendēdo. a h3 locū h̄ ordo cū q̄s pu-
 niend? est p̄ cōtumacia. sec? si p̄
 crimine tūc em̄ pena incipit a beg-
 dacōe. a finit i excoīca vt lxxi. di-
 dictū q̄. de iudic. cum non ab h̄ie.
 in contumacia vero incipit ab ex-
 cōmunicatione. a finitur in depōsi-
 cōnem. vt lxxxiiij. di. quozund. et
 lxxij. di. honoratus. alijs tam̄ ver-
 bis vtitur ap̄lus. **Argue.** obsecra.
 increpa. in omni paciencia a doct̄-
 na. **Argue** de peccato. obsecra pro
 iusticia seruanda. increpa timorē
 diuini iudicis cōminando. sed hec
 locum habent in occultis peccatis
 et in iudicō anime. vt. ij. q. i. **Si**
 peccauerit in fine. **Debet** autem
 iudex in correptione beniuolus esse
 vt xlv. di. licet. in iudicio iustus.
 vt. iij. q. vñ. iudicet. in aiaduersionē

misericos. vt xl. di. vera. **I**mpeditur autē iurisdictio ordinarij per suspensionem ordinarij si ab officio suspendatur. **I**tem p̄ excoīcatōez. quia suspensum ab officio intelligo suspensū ab ordinaria potestate. et excoīcatōez excoīnicare non p̄t. vt xxiii. q. i. audiuius. nec al̄s iudicare. vt q̄. d. sen. et re iur. ad probandū. **S**i vero ordinarij fit al̄s in mortali crimine cōstitutus. et si de merito vite iudicare nō possit. vt iij. q. vii. qui sine p̄ctō iudicat. et c. sequentibz. de p̄tate tñ iurisdictiois p̄t q̄d̄m fuerit tolleratus iudicare vt ix. q. iij. nōne. **I**n hīs at casibz impedit iurisdictio ordinaria vniuersaliter. **I**n specialibz vero negocijs impeditur per alios modos preter suspensionem et excoīnicatōez scz per appellatōem recusatōem. relatōem ad superiores negocij reuocatōem. per alij factā cōmissiōem. et p̄ alios modos q̄s per se notaē p̄t quilibet studiosus. **D**efinitur autem iurisdictio ordinaria quo ad personam quatuor modis. morte. depositōem. translatōem. dignitatis renūciatōem. quo ad personam ideo dicit quia vacante ecclesia localiter et casualiter de consuetudine residet iurisdictio ordinaria penes collegium. vt q̄. de ma. et obe. cum olim q̄. de hē. ad abolendum. vii. q. i. pontifices et ar. s. de consuetu. cum iter vos. et q̄. e. i. refragabili. non tamen in

omnibz quia non in collatōibus prebendarz vt q̄. ne sede vacilla. bene autem dixi de consuetudine. nā al̄s de iure cōmuni soli prelati qui per electionem assumūt iurisdictionem habent. vt no. s. e. t. in p̄n. **I**n sūma notandum est q̄ si superior mandet ordinario. vt id faciat quod al̄s ex officio suo facere posset. ordinarius non semper id exequitur vt delegatus ratione mandati. sed plerumqz vt ordinarius iure ordinarie potestatis. vt q̄. e. t. licet. et c. graue. sepe enim ordinarij procurant sibi mandari ea que ipsi suo iure facere possunt. vt cum maiori libertate et excusatione eadem exequantur. vt. xi. di. quis nesciat. **I**tem sepe superior non intendit committere sed remittere. vnde ei cui scribitur non imponitur necessitas suscipiende cogitationis. sed potest si vult cognoscere. potest etiam alteri delegare. vt. ff. de offi. presi. l. sepe. sicut et cause appellatōum cum remittuntur ad examen priorum iudicium non committuntur. vt infra de appella. vt debitus honor. **Q**ue autem ad ordinariam iurisdictionem pertineant legitur q̄. e. ti. conquerente. **V**olent tamē distinguere due leges quibus ecclesie subsunt episcopis. lex dyocessana et lex iurisdictiois. lex dyocessana in hīs consistit. in cathedralitico exigēdo. **I**tem in t̄cia l. in q̄rta oblatōnū

hac lege subsunt omnes ecclesie preter
 monasteria. vt xvi. q. iij. Cū p vtili
 tate x. q. iij. Int cetera. xvij. q. ij.
 q̄ sit. Capelle tñ mōchoꝝ subsūt
 huic legi vt .iij. e. t. 2. querēte xvi. q.
 ij. statuendū. nisi mōstera essent
 exempta cū capellis suis vt .iij. de p̄
 uil. qm̄. a. c. Cū capella. a. ar. xvi.
 q. ij. visis .iij. de capel. mo. in eccl̄is
 lex iurisdictionis est q̄dā ius ex
 quo ep̄s h̄z deferre oīa sacramēta.
 agnoscere d̄ caus̄. colere d̄ delicta
 huic legi subsūt a seculares ecclesie
 et monasteria. vt. l. di. accedens.
 xvij. q. ij. hoc tñ. xvi. q. i. interdi
 am. a. eoz capelle vt .iij. e. conque
 rente. a om̄s eccō site in dyoc. vt
 xvi. q. i. om̄s basilice. q̄uis autem
 dixerit mōstera exēpta a lege dyo
 cesana. huic tñ que ab antiq̄ p̄s
 tate s̄ fuerūt. prestabūt. vt xvij.
 q. ij. seruiciū. a censū statutum. vt
 xvij. q. ij. eleuther. hoc ecā nōb̄
 q̄ licet distinguā duas leges dy
 ocesanā a iurisdictionis. frequent̄
 tñ vna ponit p̄ alia vt .iij. de p̄sc̄p̄.
 Auditis .iij. e. regul. a trāse. ad rli.
 Ex pte .iij. d̄ iūte. resti. Auditis. ex
 igit igit ep̄us a cunctis eccl̄is sue
 dyoc. p̄t monasteria sicut dictū
 est cathedraticū siue synodaticū.
 Vocat autē cathedraticū eo q̄d
 ob honore cathedre soluit̄ synoda
 ticū qz frequent̄ veniētes ad syno
 dum soluit̄. quātitas cathedraticū
 vel synodaticū erit de iure duoz so
 liboz vt x. q. iij. placuit .iij. e. t. 2. q̄

rente. a erūt vsual̄ monete vt. ff.
 de legibus. l. nūmis. verus puto
 vt tā in quantitate q̄ in qualitate
 pecunie inspiciat̄ consuetudo. Dy
 ocesani ānuis vicibus suas dyoc.
 visitēt vt x. q. i. decernim. vel plu
 ries si necessitas v̄l vtilitas exegerit
 vt xvij. q. ij. visitandi. a nō seml̄
 et in visitacōe sua facient q̄d docet̄
 x. q. i. placuit. 2. q̄ si viderint ali
 quos amouēdos poterunt amouē
 vt s̄ de resc̄ptis. dilect. sed cū in
 monasterijs officiū visitacōis im
 pendūt non introducēt secum clei
 cos seculares nisi duos vel tres et
 illos indecēti habitu. vt .iij. e. ti. vt
 iusta. **I**te notabis q̄ p̄tatez ab
 soluendi excoicatos p̄pter iniecio
 nē manū in clericos violentas. q̄
 ex officio cōpetit ordinario in spā
 libo casibz p̄t alteri delegare vt .iij.
 e. t. c. vlt. hoc ideo dico quia p̄tās
 absoluendi tales. ex cōmissione cō
 petens alteri cōmitti non p̄t vt s̄.
 de offi. dele. c. vlt.

De officio iudicis.
 Ractatum est s̄ singula
 riter d̄ officijs dignitatū
 et de officijs iudiciū. a q̄d
 ad singulos p̄tineat rōe officioꝝ.
 quid rōe iurisdictionis delegate l̄
 ordinare. hic autē in distincte et
 in determinate tractat̄ d̄ officio iudi
 cis. nec expr̄mit̄ cui? delegati vel or
 dinarij. eo q̄ q̄daz de q̄bz sub ru
 b̄ca t̄ctat̄ oīa sūt aulibz iudici tā
 delegato q̄ oīdia vt d̄ae aduōtū

non hñā. vt *q̄. e. ti. c. i.* restituere le-
sos qđ cōe est ordinario a delegas-
to. vt *q̄. de imte. resti. c. plf.* Et ubi
et apđ quē imte. resti. postu. l. vlf.
et p̄pterea sic simpliciter intitulat
rubrica de officō iudicis. **V**ide-
am? igitur quid sit officium iudicis
in quibus locum habeat **I**te qñ
deseruiat aduocati. et qñ imploret
et intētetur loco aduocati. **O**ffi-
cium iudicis est p̄tās iudicis a iure
sumpta. **H**abet autē locum offi-
cium iudicis tam in hijs que an iu-
dicium sunt. sūt tamē iudicij p̄para-
tōna. q̄ in hijs que in iudicio fa-
cienda occurrūt. **A**n̄te iudicium
vt habeat publicā p̄sonam si p̄t-
aut duos viros p̄doneos. qui fide-
liter vniūsa iudicij acta describāt
videlicet citacōes dilacōnes q̄. vt
q̄. de p̄ba. qm̄ contra falsam. **C**irca
edicta mittēda ad loca in quibus
rei morantur vt *q̄. de app.* **C**um pa-
rati *q̄. de dolo. a. contu.* **C**um olim
si inueniri p̄nt. vt *q̄. qui ma. accu-
pos. relatum.* alioquin mittentur
ad domos vel ecclās eorum. vt *q̄. de
dolo. a. contu. cām. ff. de liberis ag-
nos. l. i. in p̄n. ff. de dampno. infec-
l. iij. S. p̄tor. xvi. q. iij. S. p̄t in v̄b̄
is autem q̄. de dolo. a. contu. contin-
git. a. c. vlf. q̄. de cle. non re.* Ex tue
vel denūciabit cognatis a amicis
vt absentem defendant vel venire
procurrent. ff. ex quibus cau. ma-
l. ergo ff. quibus ex causis in poss. e.
l. h̄ autem q̄. qui si. sint le. platum.

Circa dilacōes indulgēdas p̄ cō-
dicōe cause temporis vel p̄sone. vt
hijs cōsideratis iudex ordinez edic-
toz vel cōpendium moderetur. vt
ff. de iud. l. non nūq̄. a vt p̄ eas d̄
legati iurisdicōio m̄mū non artef
vt s̄ de officō dele. c̄suluit. **V**t p̄n-
cipales p̄sone in iudicō cōparetes
non p̄ aduocatos. s̄ p̄ se ipsos fac-
tū p̄ponāt. nisi forte adeo fuerūt in-
discreti. vt eoz defectus de iudicis
l̄na p̄ alios suppleat. vt *q̄. de iudi-
cis. Pastoralis.* **V**t p̄rigatur li-
belli apti a cōuenientes rei de qua
agif. alioquin iudex ex officio suo
repudiet. vel assessor. vt *q̄. de iud.
examinata. ff. si mes. fal. mo. dix-
l. i. S. finaūt.* **E**vt nemo p̄ua. p̄d̄ijs
suis vel alie. titu. impo. l. ij. i. fi. et
ff. de assel. l. i. **P** q̄ sine scriptis aga-
tur in sp̄alibus casibus quos nōdo
q̄. de libelli. obla. **I**te vt p̄ narra-
nem aduocati a responsonem rei fi-
at contestacō litis. vt dicam *q̄. de
lit. c. i. Ce. tu. l. vna. nisi agatur
causa denūciacōis vel in q̄ficōis. in
quibus nec libellus p̄rigif. nec fit
contestacō litis. vt dicā q̄. de accu-
in q̄. a. denū.* **I**tem vt iuretur de ca-
lūpma a de veritate dicēda. vt *q̄. d̄
iura. ca.* **I**te vt fiāt p̄ficōes p̄cū a
infrogacōes iudiciales **I**te vt pa-
cient audiat aduocat? vt ff. de
offi. procō. l. nec quicq̄. **S**. circa. **V**t
suppleat defect? aduocatorum in
iure. vt **E** vt que defunt aduoca-
par. iu. sup. non autem in facto

suppleat. nisi de facto iudici liquat
 ut iudici. a p? lit. et. Exempla de h
 habes. Et de appel. l. ampliore. Et de
 tēp. app. l. ij. §. vlt. Ideo autē a te
 lit. et. iudex de facto supplere non
 p̄t. qz ante lit. et. oia constant iu
 dia. non ut iudici. s̄ vt puato. et
 ideo dia cōsuevit qz ea que a te lit.
 cont. cōtingūt non p̄tinet ad offi
 cium iudicis. vt ff. de edil. edic. l.
 ediles. §. Itē sciend. Fallit in casu
 nam iudex ex officio suo repellit pro
 curatore militē. etiā adūsario suo
 tacente vt ff. de procur. l. filius. §.
 veterani. Et de p̄ci. l. militibz. **H**z il
 lud attingit p̄pter publicā utilita
 tem. nō obstat hīs que dicta sūt
 lex q̄ videt velle qz iudex suppleat d
 facto a an lit. et. vt ff. de peti. hē.
 l. vlt. nam qd̄ ibi dicit a si non ex
 cipiat exponendū est sic. i. si nō hēat
 locū voli excepco. satis tñ consuli
 officio iudicis a sic intelligo supple
 nō facto a p? lit. et. s̄ de cōsuetu.
 c. vlt. §. de sē. a re iud. cū bertold?
 §. de dec. p. c. **E**x pte. supplet autē
 iudex a an sūmaz opponendo aduo
 catis a querendo a p̄tibus. a sicut
 meli? p̄t v̄z inuestigando. vt xxx
 q. vlt. c. vlt. supplet ec̄ a p? sūmaz
 vt in fructibus. vt ff. de re iud. l.
 paulus. **I**tē locū hz iudicis officii
 um in oibz que p? lit. et. accidūt
 circa rē petitā vel attingūt vel si fruc
 tus ex ea p̄cipiant. vel dampnū i
 ea det. siue precū rē petite ad pos
 sessores pueniat. vel aliquid loco

p̄ci que p? lit. et. accidūt. valde
 pertinet ad officium iudicis. vt ff.
 de rei ven. l. non solum. a. l. Item si
 verberatus. §. i. a. Et de rei ven. l. cer
 tum est. in §. i. §. offi. iudic. §. post in
 cluam. a. §. eo qz nomine. ff. de
 edil. edic. l. ediles. §. sciendum. ff.
 de aqua plu. ar. l. si tercius. §. offi
 cium. a. ff. de vfu. l. ij. **I**de in dolo.
 vel culpa seu negligēcia admissa
 post lit. cont. sicut multas probat
 exemplis. vt ff. de rei ven. l. qd̄ pe
 titori. §. i. **I**tem iudicis officio fit
 delaco iuramenti circa quantitatez
 expensaz vt in autū. de iud. §. op
 tet coll. vi. in quantitate dampno
 rum vt §. de hīs que vi. me. v. cā
 si. c. vlt. **E**vñ vi. l. si qñ. ij. q. i. in p̄
 mis **I**tē ex officio iudicis defert
 iuramentū. qñqz actori. qñqz reo.
 inspectis p̄sonaz a cause circūstā
 cūz. vt §. de iur. iur. c. vlt. de q̄ ma
 teria plen? tractauimus. **I**tem
 vt certam ferat sententiam prout
 potest. vt ff. de iud. l. de qua re. et
 in §. i. de actio. §. curare. **I**tem vt
 sententiam executōni demandet si
 egeat executōe. nā si in rei vendita
 dione pronunciat pro possessore
 contra petentem absoluetur posses
 sor. nec est opus alia executōe.
 si autem contra possessorem pronū
 ciauent. iubebit eum rem restituere
 cum fructibus. vt ff. de rei ven.
 l. ex diuerso. §. vbi autem. **S**ed si
 possessor neget se in presenti resti
 tue posse a sine frustracōe videbit

tempus restituendi causa petere i
dulgendum est ei. vt tamen caueat
de litis estimacōne cum fideius
fore. si intra tempus qd ei datum
est non restituat. vt insti. de offi.
iud. §. i. **I**n personali autem actio
ne debet pronūciare absoluēdo vel
condemnando. vt. C. de sen. q. inter
lo. om. iud. l. presens. non refert q
bus verbis vtatur. nam siue dicat
absoluo. siue dicat michi videtur
tuum michi debere sepo. **I**tem si
ue dicat dampno in decem. siue
dicat precipio sepe dare decem. vel
equipollencia verba. valet senten
cia. vt. ff. de re. iud. l. **I**n sententia
ff. de arbi. l. quid tamen. §. sed ar
biter. §. de verbo. signi. **I**n hīs.
In hīs igitur et consimilibus de
quibus exempli gracia aliqua su
per lra ipsa notari. iudicis officiu
ante litē cont. actioni deseruit. sicut
mercenarius et minister et in tali
imploracōe officij nō ē faciēda lis
tis contestacō. eo qd facta vel faci
enda est in pncipali cui per iplo
racōne officij deseruitur. sicut alijs
dicatur non esse faciendam litis cō
testacōnem in causa appellacōnis
si facta est in pncipali. vt. §. de ap
per tuas. **A**liquādo deficiente acti
one cum nulla opetatur actio ad hoc
qd intenditur imploratur iudicis
officiū. et tunc succedit loco ac
tionis licet nō sit actio. vt cum pe
titur in integz restitucō a maiori
vel minori non distinguo vt. ff. de

mino. l. qd si minor. §. vlt. **I**n hāc
igitur imploracōne officij que loco
actionis succedit et procedit vt
dictum est. erit faciēda litis con
testacō. vt. §. e. t. c. ij. in pnc. **I**te im
ploratur officiu iudicis pncipa
liter ad interponēdum caucōnem
id est hoc solum agitur et petitur.
vt caueatur. vt cum petat legatus
sibi caueri de legato prestando
vt. C. vt in pos. legat. l. i. vt cum vi
cinus petit sibi caueri de dampno i
fecto ab eo cuius domus minatur
ruinam. vt. ff. de dampno infec. l.
pretor ait. §. ei. q. l. dies. §. hoc aut
Incidenter autem agitur de caucō
ne interponēda iudicis officio. vt
ecce agebatur rei ven. coram iudice
et re vsucapta post litē op. iubet iu
dex caueri a reo qd nō impignora
uerit vel non manumiserit si seru?
vendicabatur vt. ff. de rei vend. l. si
post susceptum. vel agitur pigno
racō. iudex incidenter iubet credito
rem caueri de volo vt. ff. de pigno
racō. l. creditor. vbi ergo iudicis of
ficiū pncipaliter intentatur nec
de alio agitur nisi de eo qd per of
ficiū iudicis postulatur. libellus
porrigendus est. et litis contestacō
faciēda. vbi autem de aliquo pnc
ipaliter agitur et incidenter im
ploratur officiu iudicis super alio
faciēdo super hoc qd per officiu
petitur. litis contestacō loco nō
habet. vt. §. e. t. c. ij. et ppter ea loco
cum officij imploracō non habet

bat ꝛ. de app. significante. quia cũ
canonici couenissent ep̄m intelligo
porrecto libello. ⁊ agerent cōtra eū
petitorio. dicentes qđ in macellis
eorū carnes vendi deberent. vnde
ep̄s iniūrose faciebat vendi in fu
is. vt dicebant non poterūt quasi
inādenter ⁊ per officiū iudicis pos
tulare qđ petebant p̄ncipaliter p
libellum scz ius vendēdi reducā ad
statum antiquū. nec mouet qđ di
ct ante lit̄ conf. nam idem esset ⁊
post lit̄ ⁊. ⁊ ideo ponitur in hā p̄s
tim. Multa alia exempla poni pos
sent in quibus iudicis officium i
ploratur p̄ncipaliter tam in ciuili
bus qđ in extra ordinarijs
criminijs p̄mēdis. ⁊ in quibus in
ādenter siue ante lit̄ ⁊ siue post. h̄
sufficiat supiora posuisse causa bre
uis ⁊ sumarie doctrine. vnde alibi
dicitur officium iudicis latissimū
est vt. ff. de iurisdic. om. iud. li. eo
qđ ita late patet vt exempla que
ponenda occurrent numerari non
possent.

De maiestate ⁊ obediēcia.

TRactauimꝫ s̄ de ministris.
⁊ quia ministrorū qui
dam sunt maiores. quid
minores. ad hoc em̄ dispensacōnis
prouisio gradus diuersos ⁊ ordi
nes cōstituit esse distinctos. vt dū
reuerentiam minores potioribus
exhiberent. ⁊ potiores minoribus
dilectionem impenderēt vera con

cordia fieret ex dūi cr̄itate ⁊ t̄xtio
non em̄ eccā als̄ subsistere poterat
nisi huiꝫ magnꝫ eam ordo seruaz
ret. qđ celestium miliciarū exēplar
nos instruit. quia dum sūt angeli
sūt ⁊ archāgeli in ptāte ⁊ ordine
differētes. vt lxxix. di. ad hoc. ⁊ si
cut mēbroꝝ varietas p̄ diuersa of
ficia ⁊ robur corpis seruat ⁊ pul
chritudinē rep̄ntat. ita varietas p̄
sonaz per diuersa nichilominꝫ of
ficia distributa ⁊ fortitudinē ⁊ ve
nustatē sancte dei eccē manifestat.
vt lxxix. di. c. i. Ideo post tractatū
ministorū ponit h̄ rubrica de ma
et obe. In hac igitur rubrica trac
tat de maiestate ⁊ minoritate mi
nistorū ⁊ d̄ obediēcia maioribus a mi
noribus impendēda. **V**ideamus
ergo quibus ex causis maioritas in
clericos attestatur. ⁊ in quibus obe
diēcia consistat. **M**aioritas cōsi
deratur ex quinqꝫ causis. **P**tāte siue
iurisdictione. ordie. cōsecracōe. an
tiq̄tate. p̄rogatā ordinātis. **P**tā
te siue iurisdictione qua p̄est archi
dyaconꝫ. archiep̄ro. vt s̄ de offi.
arch. c. i. **O**rdie qđ p̄est p̄b̄ dyaco
no. vt xiiij. di. legimꝫ in fi. Dyaco
nꝫ subdiacono ⁊ sic deinceps. vt
xiiij. di. **A** subdiacono. ⁊ h̄ duo mē
bra p̄bant vno. c. lxxix. di. ad h̄
in fi. **C**ōsecracōe qđ p̄est ep̄s p̄bro vt
xv. di. olim ep̄s ⁊ ep̄s cūdis i eccā
cōstitutis vt xv. di. per lectis. **A**n
tiquitate. vt prior habeatur qui
prius fuerit ordinatus. vt ꝛ. e. ti.

e. i. lxxv. di. ordinaciones. s. de elec-
tudū. Ad audiēciā. ff. de albo. scri-
l. i. **P**erogatiua ordinantis. vt
maior habeat q̄ a maiore fuit or-
dinat? vt **q̄. e. t. p. tuas. ff. de albo.**
scri. l. ij. q. i. h. c. o. m. a. n. o. s. de officio
Archi. in p̄n. sed ibi omīssum est
vnū membꝝ. s. cōsecracōis q̄ hic
addit. Obediēcia vero p̄hilit i
tribo. i. reuerēcia. iudicō. q̄ p̄cepto.
Reuerēcia debet ei qui p̄cedit in
ordine vel antiquitate. vt xiiij. di.
a subdyacono. ff. de albo. scrib. l. i.
vt minor assurgat maiori nec sede
at stāte maiore. vt xiiij. di. nō op
tet. vt maior p̄cedat minor sequa
tur in sedēdo subscribēdo. vt xvij
di. s. vlt. xvi. di. bene quād. ff. de
albo. scrib. l. i. in incedēdo q̄uis in
hoc cōsuetudo rōne curie cōtrariū ser
uet. nā minor p̄cedit q̄ maior ses
quit. Itē in cōsuetis q̄ honestis s̄
uicijis faciēdis vt **q̄. e. n. statum?**
s. de cōsti. Qm. fallit in duobus
casibꝝ vt cū minor ordine q̄ poste
rior tēpe maior ē ptāte vel iurisdic
tione. vt Archidyacon? qui q̄ si i
ferior sit archiep̄bꝝo tēpe q̄ ordine
maior tñ illo censet q̄ ei ab illo est
obediēduz. vt xxv. di. perlectis.
Itē fallit cū minor gent vice et lo
cū maioris. vt xiiij. di. c. vlt. Obe
diēcia iudicij q̄ p̄cepti debet ei q̄
p̄est iurisdictione vel cōsecracōe. nā
alī sentēcia a non iudice lata nul
lius est momētū vt **q̄. de iud. At si**
eleiā. Et non a p̄e. iud. p̄ totum

et idem in p̄cepto vt. vij. q. i. q̄
frater. virt? autē siue efficacia p̄e
cepti est. q̄ subdit? tenet obedire
p̄cepto prelati sui ex necessitate.
alī peccat mortalit. p̄mo anol? q̄
p̄dolatra iudicat. **Obediēcia vero**
victimis iure p̄ponit. quia p̄ victi
mas aliena caro p̄ obediēciā pio
p̄ia caro mandat. vt viij. q. i. sciē
dum. qd̄ intelligo cum superior p̄
cipit licitū q̄ honestū. Obediēdiū
est superiori a clericis in omnibus
que ad diuini cultus obsequium
p̄tinent. vel que ecclāstice vtilita
tis cura pagē suaserit. vt in p̄alle
c. vij. q. i. quia frater. vnde si p̄ced
piat superior aliquid contra des
um. non est obediēdu. quia
tunc deo magis q̄ homini obediē
dum est. Vnde non semper malum
est obedire q̄ obediēcia non ē ser
uanda in rebꝝ illicitis. vt xi. q. iij.
Si domin? Nunq̄ em̄ p̄ptor obe
diēciam malum cōmittēdu. ē.
Sed aliquādo d̄z bonū qd̄ agit
intermitti. xi. q. iij. qd̄ ergo. Et
quid si subditus dubitet an sit li
citum vel non qd̄ a superiore mans
datur. Rñō in dubio obediāt. nā
et si fortasse reum faciat superiorē
iniquitas imperandi. innocentem
inferiorē ostendit ordo seruēndi.
vt xxiiij. q. i. quid culpatur i si
nec mirens si circa idem mandas
tum peccet idem p̄cipiēdo. non
autem inferior obediēdo. nam q̄
l̄ alī cōtigit vt xxiiij. q. v. maifestā

et c. noluit. et **F** de iure iurā. Des-
bitores. **I**tem et si onerosum sit
quod mandatur obediendum est.
vt. xix. di. in memoriam. et si inius-
ta correctio sit tolleranda est. vt. c.
di. contra morem. et qd dixi in du-
bio obediendum intelligo. nisi du-
bitatio esset crassa et supina. que
nō excusaret. vt si superior mādet ali-
qd qd sit **S** articulos fidei. **S** p̄cep-
ta et p̄hibitiōnes. **S** gnale statutū
eccē. **I**n talib⁹ nō excusaret dubita-
tio. qz nec ignorācia. vt. xvi. q. i.
si cupis. q. ei q. dei sit nesciuerint a
dño nesciuntur vnde si quis igno-
rat ignorabitur. vt. xxxviii. distic-
qui ea. **S**ed pone q. aliquis du-
os habeat iudices vnus p̄cē-
piat vnus. alter contrarium ius-
beat. cui erit magis obediens
dum. videtur **A**ugustin⁹ pro re-
gula tradere q. maiori sit obedi-
dum. vt. xi. q. iij. qui resistit. **S**ed
obiicitur de clericis subiectis epis-
copo. qui magis tenentur obedire
episcopo q̄ metropolitā. vt. ix. q.
iij. per totum. **O**biicitur et de mo-
nachis qui magis tenentur obe-
dire abbati q̄ episcopo. vt. lviij.
di. c. primo. et ij. **N**ec episcopus
debet relaxare sententiā excom-
municatiōis latam a plebano.
vt. s. de offi. ordi. cum ab ecclesia
num. **A**d que respondeo. **C**anon
ille loquitur quando negociū su-
per quo mandatur translata est
ad superiorem iudicem per appel-

lacione. tunc ad eum spectat mā-
dare. ad quem spectat negociū
principale. ar. s. de officio dele-
prudenciam in sine. et ideo maiori
est obediendum. vel loquitur q̄n-
to minor habet iurisdictionem a
maiori. et maior reuocat in eo casu
in quo potest. vt. ff. de iudic. l. ius-
dicium. et ar. ad idem. **E**de officio
recto. prouin. l. potioris. vel si bene
intelligatur littera illius canonis
cessabunt obiectiones. nam in pri-
mo exemplo loquitur de curatore
qui nullam habet iurisdictionem
et si habeat administrationem lo-
quitur de proconsule qui habet iur-
isdictionem et ideo ei obediendū.
In secundo exemplo ponit de pro-
consule et principē. **I**tem de prin-
cipe et de deo in q̄bo casib⁹ iunctant
p̄ncipi **S** mandatū p̄consul⁹ et deo
S mandatū p̄ncipis est parēdū. vt
viij. di. q. s. mores in fi. vñ nō ob-
mitto q. mandato superioris oneroso
ē parēdū vt. xix. di. i. memoriam et pa-
ciētissime tolleranda ē etiā iniusta cor-
rectio. vt. c. di. s. more. **E**t h̄ oia lo-
cū h̄nt i duob⁹ ordinaris iudicib⁹.
Ceteruz si duo sint del. **I**ra alicui
mādātes. tūc locū h̄z dec. de resc̄p-
tis. **C**ū cōtigat. **Q**uid de vxōe an
peccz mōrtif si āgēdo vōtū abstine-
cie ad mandatū mariti. cū maiori
ptātū potē? parē deat q̄ marito vt
superi⁹ dcm ē. **R**ñō deo obedit i h̄ q.
marito obedit. qz h̄ fāt iurē aucte.
vt. xxxiij. q. v. manifestū et c. noluit

Quid si ep̄s velit monachū istitu-
ere p̄latū in ecclā seculari. Abbas
nolit cui magis obediēd̄ est R̄no
abbati vt xvi. q. i. cū pro vtilitate
et. c. mōchi. lviij. di. c. i. q. ij. Nec
obstat. xvi. q. i. q̄ v̄e qd̄ em̄ ibi d̄t
nisi iubeat ab ep̄o. suppleo cū līna
abbatis. **P**z fateor q̄ si ep̄us ve-
lit causa necessitatis s̄m vetera iura
q̄ statū antiquū ecclē vt lv. di. p̄f-
cis. sū hodie cā vtilitatis. vt in. c.
Cū pro vtilitate. cogend̄ est ab-
bas assentire q̄ monachū licēdiare
vel p̄ superiorē agendū vt no. in eo
qui postulat in ep̄m. si a suo p̄lato
non concedit. s̄ de postula. cca p̄n.
Ite quid si ep̄us vocet monachū
ad se ad ministeriū cubiculariat̄
nūquid p̄t inuitū inuito abbate
abstrahē videt̄ q̄ sic. vt. ij. q. viij
cum pastoris. **P**z puto d̄rū qz h̄
est p̄uilegiū solius pape. quēlibet
ad se vocare clericū vel mōchū. vt
ix. q. iij. p̄ p̄ncipalem. s̄ si vocet ad
se mōchū. q̄ abbas d̄dicat. mona-
ch̄ d̄z obedire ipe. vt viij. di. que
cōtra mores. q̄ xi. q. iij. qui resistit
Ite qd̄ si prelat̄ vocet aliquē reli-
giosū ad suū conuētū vbi religio-
sus generalia statuta sui ordinis
obseruare non p̄t. puta p̄lat̄ fre-
quent̄ equitat̄ q̄ fratres predicatorē
secū frequent̄ equitē ducat. cum
sit de generali statuto ordinis vt
nullus equitet nisi infirm̄. q̄ cte
consulo vt ad claustr̄ p̄p̄riū reues-
tat̄. nec piculū suū exponat cōmo-

dis alienis vt xl. di. sic n̄ suo. q̄ idē
dico in fratre minore p̄lati aliau?
camerario cōstituto. cū sit de gene-
rali ip̄oz statuto. vt denarios nō
contingāt. **P**atis em̄ absurdum
reputo. taliū man? ex contactu pe-
cunie rubiginosas fieri q̄ frequen-
ter insistere calculo rōnū. que em̄
senseris aut ip̄ aut crebro de num-
mis loquentē institoriem potū? ha-
beto q̄ monachū vt xvi. q. i. si cu-
pis. **E**t nota q̄ mōchi q̄ regulaes
magis sūt astricti obedire suo ab-
bati vel priori. tāq̄ qui renūciaue-
rint p̄p̄olūcati. q̄ clerici secularēs
suo ep̄o vt xij. q. ii. non dicatis. s̄.
de offi. or. **Q**nto. **I**tem clerici sūt
magis astricti q̄ layci. at. s̄. lxxi.
di. p̄uimatus.

De treuga q̄ pace.

OVia ad officium iudicis
spectat pacificare discor-
des vt xc. di. p̄ totum. et
maxie i caplo discordātes q̄ caplo
diffidētes. **I**deo p̄ tractatum de
offi. iudicis ponit̄ rubrica de treu-
ga q̄ pace. **V**ideam? igit̄ qd̄ sit
Treuga. qd̄ pax. q̄ quibz tpibus
potissime pax q̄ treuga debeāt ob-
seruari. **T**reuga ē securitas p̄f-
tita personis q̄ rebus ad tempus.
discordia nondum finita. **P**ax
est discordie finis. **I**tem treu-
gaz due sue sūt spēs nā Alia cō-
dional. Alia canoica. **C**ōuēcional

ex duentione recipit forma. sicut a co
 tract? ex duentione legem. i. forma
 accipiunt. vt. ff. de positi. l. i. S. si coue
 niat. ff. de re. iur. l. i. tract? sicut et
 in vltis voluntatibus voluntas est lex.
 vt in aut. de nup. S. disponat coll.
 iij. **E**o autem tpe qd ex couentione
 finitur eadē lōsi fides seruanda ē
 vt xxij. q. i. noli. xxij. q. iij. **I**nno
 cens. qd intelligo si a infidelis s
 uat fideli alis non. vt q. de iur. p
 uent. xxvij. q. i. sed infidelis. **E** de
 trasac. l. si diuersa ps. a. l. cū p
 ms. ff. loca. a. cōdne. l. quero. S. in
 locato rē. xv. di. esto subiectus. li
 cet sit ar. ctianū xi. q. iij. iter. verba
 in si. xxij. q. v. qd deo. a. xxij. q. ij.
 vtilem. **E**st a treuga canonica que
 preter oēm duentionē certis diebus
 et tēpibus seruanda ē. vt q. e. ti. c. i.
Sz extra hoc opponit. aut loquit
 de iusto bello aut iniusto. **S**i de ius
 to a tali eadē hijs diebus d quibus s
 decre. loquit cessand nō ē. vt xvij.
 q. vlt. si nulla. **S**i aut de iniusto.
 s nullo tpe faciend est. vt xi. q. iij.
 iulian? a. c. **S**i dñs xxij. q. ij. c. i.
 et ij. **S**olucō p̄t hoc itelligi de ius
 to bello a quo et si nullo tempe fit
 cessandū. min? tñ ei vacandū est
 hijs diebus a tempib? de quibus s
 decre. supponit. a hoc idem innuit
 illud decretū. **S**i nulla. cum dicit
 si inuitabilis viget necessitas vel
 importunitas. **I**tem potest intellis
 gi a d iusto bello quod si nullo tē
 pore sit faciendum. minus tamen

hijs diebus a temporibus q̄ alijs
Ad has treugas canonicas obser
 uandas. tres funiculi colligantur
 excomunicatio dyocessanorum. con
 firmacō vicinorum episcoporum a
 mutuū consilium et auxiliū a co
 ep̄is impendendum. vt q. c. i. a xc.
 di. precipimus a. c. platum. **P**ed
 queritur an episcopi constituatur
 transgressores si hoc nō seruāt. Et
 potest dici q non. eo q non sunt
 hoc moribus vtēdum approbata.
 vt iij. di. S. leges **Q**uare autē hijs
 diebus a temporibus de quib? lo
 quitur hoc decre treuge canonicę
 potius sint seruande super littera
 ipsa notauit. **E**t est sciendum q
 certe sunt persone quibus p̄petuo
 canonicę treuge debentur. vt sunt
 presbiteri. monachi. cōuersi. p̄eres
 gr̄ni. mercatores. rustici euntes a
 redeuntes a in agricultura existen
 tes. **I**tem a animalibus que arāt
 semina et q̄ portāt ad agrum. vt
 q. e. ti. c. ij. **I**tem romipete. a orato
 ria visitates. vt xxij. q. iij. si quis
 romipetas. habent autem hoc pri
 uilegiū rustici q̄ diu fuerint in
 agricultura sic milites donec pug
 nāt vt. **E** de resti. mili. l. vlt. a. **E** q̄
 b? n̄ ob. lō. tempo. prescrip. l. vlt.
 sic a clerici. mōchi. a conuī. donec
 in eccl̄is canonicę ac regulariter
 viuūt. vt. **E** de ep̄is. et cleri. l. ges
 neraliter. et sic legati gaudent pri
 uilegio donec in legacione consis
 tunt. vt. ff. de iudic. l. ij. **S**plauo.

De treuga

Via ad officium
 spectat passio
 des vt p̄ dicitur
 die i caplo dicitur
 debet. **I**tem p̄ dicitur
 iudias p̄ dicitur
 par. **V**itā
 uga. qd par. a
 lūme par. a
 Treuga
 personis a
 cordia non
 discordie
 que due sūt
 nat. **A**lia

fic et aialia que ad culturā agrī p
tinēt vt. Et que res pigno. ob. pos.
l. pignoz. **I**n summa hoc sciendū
est q̄ quilibz prelat? et maxie ep̄s
prius de plano et absqz coactione
postmodū aut iurisdictione et ptate
debet discordantes ad concordiaz
reuocare. vt xc. di. c. i. et vij. q. i. si
primates et litigantes reconciliae
vt ff. de vfur. l. si vfusfruct?. S. eq̄ssi
mū. ff. de offi. presi. l. illicitas. S. ne
potenciores. **P**ed obicit si sic int̄
litigantes cōponat remanebunt
crimina impiūta qd̄ est contra le
gem vt ff. ad le. acqui. l. ita vulne
rat?. **I**tē expedit crimina nocēciū
esse nota vt ff. de iniur. l. Eū qui q̄.
d̄ collu. c. i. et ij. **A**d qd̄ R̄no q̄ dixi
supius locū habet in causz ciuilibz
in adione iniuriaz. quā quilibet
remittere p̄t si iniuria non cōfigat
eccāz vt xxij. q. iij. si is q̄. et si sit
facta non faciēda vt ff. de pac. l.
si vn?. S. pacta. **I**tē hoc intelligo i
ciuilibz actionibz. eo saluo q̄ in q̄
busdam casibz cōposicōis remedi
um locū non habet vt q̄. e. t. px. c.
vlt. **I**tē hoc intelligo vbi de crimi
ne ciuilit̄ agitur. nā et si crimē q̄s
remittere neq̄at. p̄t nedum a ciuili
actione sed ab accusacōe desistere
vt q̄. de accusa. et inquisic. vniēs.
q̄n autē ab accusacōe impune pos
sit desisti. et q̄n non et q̄n crimen in
abolitōez veniat. suo loco dicem?.
Itē notandū q̄ ep̄s ppriam iu
riam vindicare n̄ p̄t vt xxij. q. iij.

inter querelas. **D**z eā debet remitte
tere qz ei sanctitas ignoscēdi gl̄az
dereliquit vt. **E**d ep̄s. et cle. l. si q̄s
in hoc gen?. sed nō facile dimitte
dz. **N**am rei publice int̄est penas
facile non dimitti. ne ad maleficia
temere quisq̄ proficiat. vt. **E**d de
penis. l. si opis. **Q**z autē iniuriaz
eccie possit remittere. quibusdā ar
gumentis suaderi p̄t. **N**ā ep̄s ē p̄
eccie. vt xc. di. esto. sed pater in
iuriā illatā filio remittere p̄t vt. ff.
de iniur. l. si si vn?. S. filiusfamil.
Item actio iniuriaz non est in bo
nis eccē ante q̄ int̄tet̄ et lis super
ea cōtestet̄. vt. ff. de iniur. l. iniuria
rū actio vn̄ cum non sit in bonis ec
clesie. p̄t eam remittere sine cōsensu
capli. vt q̄. de hys que fi. a pre. Cū
in aplica. **P**ed hoc non puto fore
vz. nec obstant argumenta supe
riora. **N**am et si dicat ep̄s pater
est tñ eccie procurator vt q̄. de dona.
c. ij. x. q. ij. casellas. xij. q. i. c. vlt.
xij. q. ij. sine excepōe. **I**n illa. cum
aplica. fauor religionis attendit̄
summa aut est rācō que pro religioe
facit. vt. ff. de relig. l. sunt p̄sone.

De pactis.

Expliatō t̄tatu ordinā
toz et officoz. **A**ccedim?
ad p̄paratoria iudicōz. s̄
qz homies vt iudicia euitēt pacta
in eūt. et trāsfactioes. **I**oco de hys
premittatur. et primo de pactis

eo quod decendat et honesti? gratis a lite disceditur. quod pecunie interveni- tu. et quia pacta generaliora sunt quam transactiones. **V**ideamus igitur quid sit pactum. Et unde dicatur quot sint species pactorum. et quot divisiones. et ad quos vires pactorum purgantur. de quibus rebus pacisci possit. et quis sit effectus pactorum. et quae pena non servatis pactum. **P**actum est duorum pluriumve consensus in idem scilicet dandum vel faciendum. non autem in eodem vero vel falso. Nam si duo vel plures consensiant in hoc vero scilicet tunc esse verum. vel in hoc falso tunc esse alium non erit pactum. quia non erit obligatorium. talis enim consensus neutrum alteri obligat. et quia dixi dandum vel faciendum intellige alteri paciscendum ab altero. Quid enim si paciscar tecum invito tunc quod tunc det. **S**epe pactum nullum erit. **S**i si paciscar tecum ut des tunc. pactum erit quicquid utile quicquid inutile ad agendum. ff. de verbo. ob. l. si stipulatio ista. **S**i alteri. **S**i si stipuler. nec mireris si pactum inutile ad agendum pactum vocetur. Nam sic a iure vocatur. ut. **C**e. t. l. debitorum. **l.** l. pacto. **q.** **l.** e. t. c. vlt. et per hoc quod dixi pactum duorum pluriumve. differt a pollicitatione. quia pollicitatio est solius offerentis promissio. ut ff. de pollic. l. pactum. promissio autem referri potest ad pollicitationem. sed ad nudum pactum. **I**tem ad stipulationem. ut ff. de edic. edic. l. sciendum. **S**i

Dicitur autem pactum a pace et one. ut ff. e. t. l. i. pactio vero a pace et actu. quasi pacis actus. Nam qui paciscuntur ex diversis et contrariis motibus animorum. post multa variaque certamina in unam consonantemque sententiam convenire dicitur ut. **C**e. de rescinden. vendi. l. si voluntate. **l.** ff. e. t. l. i. **S**i. conveniunt. **E**t hoc nomen pactum generale est ad omnia que aguntur inter partes causa contrahende vel tollende obligationis sed nomen conventionis generalissimum est. Nam et scolares in scholis et clerici in captivitate et populus in foro. convenire dicuntur. ut in **p**rodicto. **S**i. conventionis. vel dicitur pactum a percussione palmarum. veteres enim cum se obligabant palmas percussibus in signum non violande fidei. unde pactum quasi palme dicitur. **P**actorum species due sunt. quaedam in rem. quaedam in personam. **I**n rem sunt quocumque generaliter paciscor ne petam. **I**n personam quocumque ne a persona petam. **I**n primo autem casu nec ab illo cui fit pactum peti potest. nec ab heredibus eius. sed nec is qui paciscit nec eius heres petere potest. **I**n 2o vero casu pactum personale ad alium non pertinet. nec etiam ad heredem. ut ff. e. t. l. i. **S**i. pactum. utrum autem in rem an in personam pactum factum sit. non minus ex verbis quam ex mente contrahentium estimandum est. **P**lerumque enim persona pacto

De pactis

Xplian...
Tox...
Ad...
Comies...
Ut...
Mititur...

insertur non ut personale sit patm
sed ut demonstret cu quo patm
factu sit vt ff. e. t. l. i. §. padorum
Diuisiones padoz simili sunt
dne. qued em fut vtilia. qued inu
tilia. vtilia fut ea oia q non iutilia
Inutiliu vo exēpla multa ponūt.
ponā tñ de multis aliq cā breuis i
structionis. **D**ūt igit pcta inu
tilia rōe psonaz vt si paciscat fu
rosus qui nec expsse consentire p̄t
vt ff. de adio. a ob. l. i. §. furiosum
nec tacite vt ff. loca. a obduc. l. qui
ad certū. nisi i casu vt ff. solu. ma.
l. ij. Solim vñ furiosi mriomū d̄bē
non p̄nt vt xxxij. q. vij. neqz vt ff.
de sponsa. l. furor ff. de ritu. nup. l.
ora cōe §. furor. nec ecā se ad religi
onē obligat vt xvij. q. i. consato?
q̄ d̄ regula. sicut tenor. qd̄ itellige
in cōtinuo furioso. sec? si h̄eat dilu
cida inualla. vt vij. q. i. q̄uis. **E**
qui testa. fa. pos. l. furiosus. isti. e.
ti. §. furiosus. quō em re? cōstituit
qui nescit qd̄ faciat vt xv. q. i. ali
quātos. **I**te inutile reddit pactū
tacōe psonē in pupillo qui nond̄ ē
toli capax vt ff. de acc. a ob. l. i. §.
furiosū. ff. de noua. l. i. in fine. ff. d̄
cōdi. inde. l. q̄ pupillus. a hoc vbi
pupillus vult obligat. sec? si sibi
velit aliū obligare qd̄ p̄t ecā sine
tutore vt ff. de auc. tu. l. obligari
et idē oino in p̄digo vt ff. de v̄bo.
ob. l. Is cui bonis. a id̄ itelligo vt
obligari vel alios sibi obligare n̄
possunt in mōchis regularibz a cō

uerp̄ p̄fessis. qui p̄sonalit p̄fessis
cūtur vt ar. q̄ de ofir. vti. vel inuti.
Ad nostrā. a. c. p̄recta. sec? si cō
templacōe mōsterij cui p̄ tales ac
quiritur vt. **E** de episco. a cle. l. deo
nob. §. h̄ ecā xvij. q. ij. abbates.
xvi. q. i. mōchi. **I**te deficiūt pcta
et inutilia fut rōe psonaz. vt in
viro a vxore qui sibi donare non
possunt seu v̄dere vt ff. de dona. if
vi. a vxo. l. p̄ma. a. l. si sponsus. §.
circa. **I**te rōe p̄tatis vt. **E** de d̄di.
iud. l. i. a idē itelligo in legatis
dū legacōe fungūtur. ne per imp̄
fionem contrahē videantur in pro
uincia in qua legacōez excent vt. **E**
de h̄is que vi. me. ue. ca. fi. l. si per
impressionem. **I**te inter patrez a
filiū nisi de castrensi peculio vel q̄si
vt insti. de inuti. sti. §. **I**te inutilis
ff. de iud. l. lis nulla. inter seruū et
d̄nm vt. **E** de trāfac. l. interpositas
Item deficiūt pactum si res que i
pactum deducitur non exstet in re
rū natura vt ff. de contrahē. emp.
l. domū nisi mora p̄cesserit vt. ff.
de verbo. ob. l. inf stipulantem. §.
plē. **I**tem si homo liber. res sacra l
religiosa deducantur in pactū. vt
insti. de inuti. sti. §. **I**tem iuris.
Item sunt vel fiunt inutilia pcta
ex alijs causis que cōnumerantur i
eodem titu. insti. de inuti. sti. **I**te
cessat pactum in collatione rerum
spiritualium. vt. i. q. i. q̄ pio cum
suis concordan. **I**tem cessat in re
bus prohibitis ecā si iuramētū

fuerit appositum vt *q. de foro spe.*
Si diligenti *q. de iur. iur. Tua. C. d.*
 legibus a consiliis non dubium. Item
 cessat in his que obseruata vrgunt
 in aie defmentu. Item pactum tur
 pe vel rei turpis aut impossibile
 de iure vel de facto nullam obligas
 donem inducunt *q. e. ti. c. vlt.* Put
 et alie diuisiones pactorum quas
 omitto eo qd sunt mere legales.

Porriguntur vires pactoru ad
 alias personas vt probat *loc. ff.*
e. ti. l. si tibi cum legibus sequentibus
 vsq; ad *le. si vnus.* Item pactum
 predecessoris obligat successorem
 sicut pater filium. si pactu fuerit in
 utilitatem eadē contractu vt *q. de*
solu. c. i. als secus. vt *q. de preca. c.*
ij. **P**acta non possunt de reb?
 spualibus de prohibitis. a de hijs q
 num non est commercium vt sup?
 dictum est. vbi tractauit de pacto i
 utili ratione rei. **E**ffect? pactoz
 est vt quod in pactum deducitur
 obseruetur vt *q. e. c. i. et iij. et q.*
 vis scdm leges ex nudo pacto no
 oritur actio vt *ff. e. ti. l. iur. genz*
cum. §. sed cum nulla. **E**t de rerum
 permut. **E**x pacto. permutacionis.
 preter qd in quibusdam casibus.
 quos no prosequor. cum sint proz
 sus legales. tamen s^m canones ex
 nudo pacto et ex simplicia verbo
 aliquis efficaciter obligatur. ita
 vt detur actio contra eum. vt hic
 in *c. qualiter. xij. q. ij.* quiaumq;
 suffragia. et. q. v. quia Johannes

Et est ratiocanonum. quia dum
 quis venit contra simplex verbum
 mortaliter peccat. vt *xxij. q. i. pre*
 dicandum. Et ideo que procedunt
 de labijs meis non faciam irrita.
Cor enim loquentis conuenire de
 bet ori quod loquitur. vt *xxij. di*
psalmista. **N**ec de? vult aliq; dif
 ferencia fieri inter simplex verbu
 et iuramentum. vt *xxij. q. v. Iura*
menti. **D**icitur autem pactum nus
 dum qd non restituitur aliquo gene
 re restituitur pactum. **R**e. verbis. tit
 teris. consensu. contractus coherē
 dia. rei interuentu. vt *insti. de ver*
bo. ob. a. ff. de pac. l. iur. genz cum.
§. quin pmmio. et. §. sequentibus.
Pena non seruantis pactum
 est. ne alius teneatur stare pacto
 et pena apposita committatur. vt
q. de pe. constitutis q. de iure iura
peruenit. C. de pacis. **C**um propo
 nas *q. de censibus.* **C**um olim. **C**de
 transac. **C**um meta. a hoc si alius
 pactum seruauit. als a neutra par
 tum committitur vt in eadem de
 cre. dicitur. **I**n summa notandū
 est qd omne pactum qd seruatum
 no exigit aie defmetu suadu e. vt
 dicit i iuramento vt *q. de iur. iur.* **S**i
 vero. a *xxij. q. iij. si aliqd.* nec fit i
 dampnu alteri. qd quis fit i dampnu
 pasciscētis vt *q. de iur. iur.* **C**ū con
 gat. **P**z obstat in *e. t. Debitoris.*
 vbi pactum de soluendis vsuris
 non seruatur. **P**ed iuramentu suaf

Ad qđ Rñō ibi pactū non seruat
non iuris auctoritate seu pmissiōe
et eodem modo iuramentū seruat
per aliā dcc. e. t. ex administracōe

Ite nota qđ posteri⁹ pactū pre
iudicat pōi. Ce. t. pacta notissima
ar. 7. de censibus Cū olim

De transacionibus.

Datum est s. de pactis in
genere nūc aut tractatur
de pactis in specie. scz de
transacionibus. que sunt qued pac
ta. **V**ideam⁹ igitur quid sit tras
actio. vñ dicatur. quis possit tras
gere. de quibus rebus. et in quibus
rebus cesset transactio. et qđ sit tras
actionis effect⁹. **T**ransactio est
de re dubia et lite incerta. nec dum
finita non gratuita pactio litē aut
intelligo pntem vel futuram. qđ et
ante litis et. fieri pnt transactio vt
ff. de iudic. inde. l. Eleganti. S. si qđ
post. **I**te litem exaudio iustā siue
iniustam. vt. Ce. t. l. ij. **S**i tñ is qđ
agit certet se fouere iustā causa
alioquin cōtra. vt. ff. de iudi. l. debi.
l. **I**n summa. cū distinguatur inter
insistentem et resistentē vt si actor
per calumpniā insistat nulla fit tras
actio. **S**ed si reus per calumpniā
resistat valeat transactio quo ad
eum. vt. Ce. t. l. sub pretextu. licet
per aliam viam hoc est per actioez
de dolo vel replicacōez doli consula
tur actori. vt ibidē dicitur qñ re⁹
dolo induxit actorem ad transigē

dum. **N**on gratuita ideo dicit qđ
transactio nullo dato vel promisso
vel retento non procedit vt. 7. e. t.
super eo. Ce. t. l. transactio **N**on fi
nita vero dicitur quia si iudicatus
esset non appellari possz nec aliquo
remedio attēptari. nec de sentētia
dubitaf si fiat transactio. nulla est
vt. ff. e. t. l. post re et de iudic. l. de l.
Elegant. S. si post rem. pnt enim eē
qđ is qui cōuenitur dicit vix ē me
esse condempnatū tibi ad x. et vix
est qđ debeo sed si vis esse contēt⁹
v. dabo tibi in cōtinenti v. tūc tras
actio nulla. sed si negaret iudica
tum. abeo tamen liquida foret p
baco. vt non sufficeret negare ad
huc idem est. vt. Ce. de penis. l. qui
sūmaz **D**icitur autem transactio
quasi actionis transactio. eo qđ qui
transigit. transit et discedit ab ac
tione. et ita pprie dicitur transigere
is qđ agit vt. Ce. t. l. ij. **P**ossunt
autem transigere dñi rez vel actō
num. tutores et curatores habētes
liberam ad ministracōem. vt. ff.
de proci. l. parator. p. l. ecclesia
rum. **I**tem procuratores habētes
speciale mādatum. vt. ff. de par.
l. mādato. et l. par. tutor. **I**terz
dati in rem suam qui dñs pferū
tur vt. ff. de proci. l. procuratore.
Potest transigi in oībo ciuilibus
vt. Ce. t. cās non tamen in spūali
bus. vt. 7. e. t. constituit⁹. **P**otest i
eis interuenire amicitabilis opificō
vt. 7. e. t. c. ij. et c. de cōto. 7. de de cōs

suggestu. a. e. ex multiplici q. de co-
 firma. ut. vel inu. venerabilis. nisi
 dicatur transactionem fieri posse i
 spualibus ut detur spuale pro spu-
 ali. sicut in pmutacone diamus ut
 q. de re. pmu. c. ad qones. vel nisi i
 tenuerit superioris auctoritas pro
 bono pacis. ut q. de preben. nisi. et
 ar. ff. d. hys qui no. infa. l. furti ac
 ape. q. iussu. In criminibus autem in
 tenuerit potest transactio in hys
 que irrogant penam sanguinis ut
 Ce. l. transigere ij. q. iij. S. notan-
 dum in v. in oib. Pz q. tunc accu-
 sator incidit in turpillianu. ut ff.
 ad turpill. l. ab actioe. h. l. nichil
 ad reum cui ignoscitur si que quo
 sanguinem suum redemit. ut ff. d.
 bo. eoz q. ante sen. mor. sibi astitu-
 li. hoc tamen fallit i adulterio ut
 in. l. transigere. Sed hodie in adul-
 terio videtur correctum ut in autu
 ut nulli iud. S. adulteram. vel forte
 specialiter optinet in marito. vel
 xer? ibi non transigitur de re duz
 bia q. lite incerta. Pz reconciliaf
 conuicta. In criminibus autem que
 sanguinis penam non igerut tras
 actio fieri non potest. sed gratuita
 pactio seu remissio sic. ut ff. de iue
 fiscali. q. ad le. iul. d. vi. pub. l. q. cetu
 S. qui vacantem. q. idem in adulte
 no dicerem. si autem data pecunia
 re? transigat cum actore transactio
 nulla e. q. re? pro confesso habetur
 ut ff. de preuaric. l. in omnibus q. in
 predicto. S. notand in v. In oib.

Et hoc fallit in crimine falsi ut Ce-
 ti. l. transigere. Vnuerfus. San-
 guinis q. capitis metuens de crimi-
 ne penaz. Transige si placeat non
 transigit vllus adulter. In reliqs
 nulli liceat nisi crimine falsi. Dat
 censura tñ noua meckomite leuas
 men. Sed cum sm canones nullu
 crimen irroget penam sanguinis.
 ut xxiii. q. viij. hys a quibus q. ne
 cle. vel mo. simam. in nullo transigi-
 tur. Item in alimentis non trasfi-
 gatur sine preiudicis auctoritate. ut
 ff. e. ti. l. cum hij vsqz ad. S. qui tras
 igit. q. S. si pretor. q. e. ti. l. de ali-
 mentis. Item in qombus que ex tes-
 tamento proficiuntur non trasfi-
 gatur nisi inspectis cognitisqz verb
 testamentis. ut ff. e. ti. l. de hys.
 Item cessat transactio in actio-
 nibus famosis descendibus ex ma-
 leficio ut in actione furti. vi bonoz
 raptor. q. iuriam. ut ff. d. hys
 qui no. infa. l. furti. S. pactus. q. se
 cus est in actionibus famosis descē-
 dentibus ex contractu. ut in actione
 mandati. tutele. q. d. positi. ut ff. d.
 hys qui no. infa. l. in actionibus.
 Item cessat transactio in iure sub-
 iedionis ut q. e. t. preterea. subiec-
 tio em est spualis q. ideo aliq. das-
 to vel premissio remitti non potest
 sed gratis potest. ut q. de religio-
 domi. constitutus q. de puil. Cum
 olim. sed potest eps in remissione
 constituere censum sibi soluenduz
 in recognicoe domini. ut q. d. cōfi-

Ois aia. vel ad iudiciū pce pte lib
tatis. vt. q. de pūil. recepim? Et no
tabis q in generalē remissionē nō
venit iurisdicō. vt. xvi. q. ij. visis
in fine. Item nec visitacō nec pu
rario. vt. q. de donacō. pastoralis q.
de censu. Cum venerabilis. nec reue
rendia. vt. C. de bonis libto. l. vlt.
Nec cathedralicū. vt. q. de dona
pastoralis. Quid ergo venit i ge
neralē remissionem seu cōcessionē
sive exempcōez. Rñō remissio oim
tpaliū vt in predicta de pastor
lis. **¶** Queritur an prelat? possit
trāfigere in causa eccē sine cōsensu
capitli. Rñō nō. vt. q. e. ti. contingit
sicut nec alienacō. vt. xij. q. ij. sine ex
cepcoe. q. x. q. ij. S. hoc ius pōre dū
¶ Agere pōt causam ecclesie cum
sit maritus a legitimus adminis
trator prestita tamen satisfactōne
q capitli ratum habeat. vt vides
in marito in causa vxoris. vt. C. de
procur. l. maritus. vel cum causa
sit cōis inter prelatum a capitli.
admittetur prelat? ad agendum
cum satisfactōne de rato. sicut con
sors in cā sui consortis vt. C. de con
sors. eiusd. li. l. ij. defendē autē eccāz
ex suo officō tenetur. s. de rescrip.
C. de cō. **¶** Ad primū opponitur.
prelatus habet liberam a genera
lem administracōez. ergo transfige
re pōt. vt. ff. de procur. l. procurator
aut. l. procurator tutor. a q pre
latus sit procurator eccē probatur
q. de donac. fraternitatis. xij. q. i.

c. i. Itē tutor trāfigit. vt. ff. de fur
tis. l. interdū S. qui tutelam. a pla
tus tutor est. vt. xvi. q. i. In cano
nibus. Itē trāfigit administrator
ciuitatis. vt. C. e. ti. l. preces a plat?
administrator est seu dispensator
x. q. ij. precarie. Ad primā obiecti
onem rñō. prelat? habet generalē
administracōez sed nō liberam. et
ideo transfigere nō pōt vt. ff. de pu
l. mādato. vel dic q prelatus trāfi
gere non pōt alienacō rem de qua
agitur. plerūqz em p trāfacionez
fit alienacō. vt. C. de litig. l. vlt. et
s. hoc prelatus pōt agere sed non
alienare quis lex reputet h absu
dum. vt. ff. de iure del. l. ait pctor
¶ Illud est gnale. Fallit tñ in p
lato. Itē i tutore a procuratore. Itē
nō obstat obiectio supi? facta de
tutore qui trāfigit. nā alio mō req
ritur cōsensu capitli q pupilli. Itē
non obstat supior obiectio de pñs
de qz pñs hz liberā a generalem.
Itē querit an si sup eccā agatur
transfigi possit. Rñō non. vt. q. e. ti.
constitut? qd intelligo cum de ec
clesia agitur tam qz de titulo seu de
beneficio ecclesiastico. vt. q. e. t. sus
per co. Ceterum si duo episcopi vel
duo monasteria agāt de ecclesia
contententes de pprietate illius
vt de pprietate predij aliauis. vt
xvi. q. ij. inter memoratos. tunc
transfadio locum habet et permus
tatio. dum tamen non detur tem
porale pro spirituali. vt infra de

rerum pmi. e. ad qōnes In sum-
 ma notand est q̄ quedā sunt in q̄
 bus. nec cōpōsicio. nec dispensacō.
 nec transactio locū habet. quō em̄
 possz fieri p̄ amicabilem cōpōsicio-
 nem. vel p̄ dispensacōez seu trasac-
 tionem. vt vir dimissa vxore aliā
 sup induceret. vt mōch? existens
 monach? haberet p̄p̄riū. vt *de*
statu. regu Cū ad monasteriū. vt
 subiect? in subiectione p̄durās su-
 periori non obediāt in licētis a lō-
 nestis In hīs ergo a cōsimilibz
 trasactio locum nō habet vt *de*
re. t. c. vlt Effectus trasactionis est
 vt omnia instrumta ad causā spec-
 tancia sup qua transactū est. a qd
 quid aliud qd̄ op̄ez p̄hibz ferre po-
 terat sit vacuū a omni v̄tute cassa
 tū. a sola trasactio validum p̄pe-
 tuūqz robur obtineat. vt *de*
re. t. c. i. Itē ex ea datur excepco in o. omni
 eo de quo factū fuerat a transactū
 Vñ si generalis fuit petico a gene-
 ralis trasactio in oibz obstabit ex-
 cepco. vt *de*
re. t. l. sub pretextu. a ff.
de re. t. l. non ē. nisi re? dolo occultaue-
nt sp̄em de q̄ decept? est actor. vt
ff. de pac. l. tres. si vero generalis ē
petico a de specie facta trasactio.
 nocet excepco in ea specie tū. a idē
 est si sp̄alis sit petico a general qn-
 tum ad v̄bū trasactionis vt *de*
re. t. l. si de certa. a. l. age. a. ff. de t. l. cum
aquiliana. a. l. qui cū tutoribz. S.
vlt. Et multo fortis idē si vtrūqz
 fuit sp̄ale. vt *ff. de pac. l. si vn? . S.*

pac̄ta. a hic est effectus trasactio-
 nis ex pte rei. Ex pte vero actoris
 non dat̄ actio ex trasactione. scz
 vt id def̄ vel fiat q̄ cōuenit dari l̄
 fieri vt recederet a lite. Et ē rō qz
 actori superest vet? actio ad quā re-
 diē p̄t. a si opponat̄ excepco ex tñs
 actione. replicabit non dz ei fides
 seruari qui vult extra pac̄ta versari
 vt *de*
pac. l. cū pponas. de iur. iur. pue-
mit. et si actori non superest ves-
tus actio. def̄ ei adictio ob causā
cōtra reū. vt se reponat in p̄stinā
obligacōez. vt. ff. de ad. cā da. l. si
q̄s accepto. vel dat̄ actori actio ex
presc̄ptis verb̄ ad int̄eē qz est cō-
tract? do vt des. vt hic remittē sit
dare. vt. ff. de ad. cā da. l. si mulier
et. ff. de iur. iur. l. si pat. a. l. quem
admodū. S. i. a de presc̄p. verbis. l.
ob eam. d̄ dolo autē non agit actor
 qz non fuit dolo induc̄t? vt transi-
 geret. licet ex post facto reus dolo
 fecerit qd̄ non seruauerit fidem. vt
 ff. de dolo. l. h̄. S. si quis. si aut̄ i tñsi-
 gendo dolo fuisset inductus actor
 ageret de dolo. vt *de*
re. t. l. actione. et. l. sub pretextu. sequat̄ ti.

De postulando.

P Remisso tractatu d̄ pac.
 et de trasactionibz ad p̄-
 patoria iudicōz accedis-
 m? a qz litigare volēs indiget pos-
 tulāte. i. aduōto seu patrono ideo
 subicit̄ hic tractat? d̄ postulando

h̄ ij

Videamus igitur quid sit postulare. et qui possint postulare. qui et quibus modis repellantur a postulato. Et an clerici pro impensis patrocinii salaria percipere possint. Et quid postulare est desiderium suum vel amici sui in iure apud eum qui iurisdictioni preest exponere. vel alterius desiderio contradicere. vt. ff. e. t. l. postulare. et iij. q. vij. §. tria. Possunt postulare ingenui et libertini habentes preciam litterarum vel experientiam causarum. vt. C. e. t. l. ij. et l. providendum in p. Et iud. l. certi. et i. aut. de iudic. i. p. et i. R. coll. vi. Postulat autem quis aliquando volens aliquando a iudice coactus vt §. de offi. iud. c. i. Unde et pretor inquit ei qui non habet aduocatum ego dabo. vt. ff. e. t. l. i. Sait pretor. Et est sciendum quod si aduocatus iussus a iudice. aliqui patrocinium denegauerit. cum excusatione quod nequeat comprobare. careat foro. i. non aduocet. vt. C. e. t. l. p. uidentium. et iij. q. vij. §. Itē. dabit inquit iudex aduocatum feminis pupillis debilibus. et hijs qui suementis non sunt. vel qui propter potentiam suorum aduersariorum aduocatos inuenire non possunt. vt. ff. de offi. proconsul. nec quicquam. §. vlt. nec tunc gratis dare debet primo conuento a parte vel a iudice statuto salario. pro facultate aduocati pro modo litis et fori consuetudine. dummodo quantitate debitam non ex-

cedat vt. ff. de va. et extra. c. g. m. l. i. In honorarijs. alijs autem personis non puto aduocatum dari posse. cum pro se et sua pecunia possit quilibet aduocatum habere. ff. de reb. eorum qui sub tu. vel cura. l. mag. §. in primis ergo. vñ illud quod dicitur ei qui non habet aduocatum ego dabo sic exponit. i. si habere non potest. si autem in actione aque pluuie arce de dicit si aqua pluuie nocet. i. nocere poterit. vt. ff. de statutis. l. laleo. Repelluntur ab aduocatione coram iudice seculari. Clerici in maioribus ordinibus constituti. etiam si ecclesiastica beneficia non habeant. quia sine titulo sunt ordinati. tenentur eis episcopi prouidere. vt. §. de preb. c. ps et. c. Cum §. m. ap. l. m. Itē et in minoribus constituti si stipendijs ecclesiasticis sustententur nisi aduocent pro se et pro miserabilibus personis. vt. §. e. t. c. i. si vero beneficia ecclesiastica non habeant possunt aduocare etiam in foro seculari. quia iusta negociatione non est clericis pauperibus interdicta. vt. §. ne. cle. vel. mo. c. i. Aduocare autem et salariū recipere licitum est pro aduocato. vt. x. q. iij. non habet sed in foro ecclesiastico habet ut si quis nichilum aut et canonici regulares nec in seculari nec in ecclesiastico foro possunt aduocare nisi forte id monasterij exposcat utilitas abbate nichilum imperante. vt. §. e. c. ij. §. ne. cle. vel. mo. non magno opere. et. c. super specula. xvi. q. i. alia. et. c. placuit. et. questi. xv.

q.ij.c.i. Quid de epis. dico q nec
 in ca ppa nec i ca ecclesie pnt ad
 uocare. h aduocatu habebut non
 male fame suspectur vt v. q. iij. qz
 eps. Sacerdotibus autem non nisi p
 seipfis pro eccijs suis p personis
 conuictis ac miserabilibus licitum
 est postulare. vt ff. e. t. c. vlt. xiiii.
 q. v. demqz. et xvi. q. i. de quidem
 Obprobriu est em sacerdotibus si se
 pitos forensiu causaz velint oste
 dere. vt. C. de testa. l. consulta diua
 lia. C. de epis. a cle. l. repetita. Itē re
 pellit quis a postulando qnqz iudi
 cis officio forte quia aduocati a al
 sessoris officio siml vtitur. vt. C. de
 assessor. l. vlt. Item repellit qz iur
 dex videns ex vna pte rudes a no
 uicios aduocatos. ex altera pitos
 et antiquos. vult eip facere distri
 bucoez. a vnu dare pti alteri indi
 genti cui aduocat? negat suu pro
 amiu. vt. C. e. t. l. puidendum. a iij.
 q. viij. S. tria in v. sin vero. Itē res
 pellitur qui pact? est d sallario cu
 graui dampno litigatoris. a max
 ime de quota porcoe litis. vt. C. e. t.
 l. si qui aduocatoru. a iij. q. viij. S.
 arcent. Itē quia non catholic? vt
 C. e. t. l. nemo de pemi. di. i. nemo.
 ff. de hereti. excoicam? S. preterea.
 Itē repellitur quis p legem iul. re
 pet. si pecuniam ob non iudicand
 accepit. vt. ff. ad le. iul. repe. l. eas
 dem. Item phibet quis a iudice
 ne apd se aduocet. vel ne i puinz
 cia illa aduocet. vel ne in ppetuum

aduocet. qd ex forma secreti iudi
 cis apparebit. vt. ff. e. t. l. puto cu
 l. se. Itē phibent aliqui postulare
 per edictu pretoris. cui? edicti tres
 sunt ordines qui autē in istis ordi
 nibz pprehēdāt hñs vñsibz stinēl
 Non cuiqz dat vt postulet puz
 mo vetat. Addidit? pene su? puer
 actor harene. lūito cassus mulier
 muliebria passus. Et hec oia pbā
 tur. iij. q. viij. S. tria. a. ff. e. t. l. i.
Pro impensis autē proānis cle
 ricis sallaria recipere pnt. vt xi. q. iij.
 non licet. nec em tenent ppijs sti
 pendijs militare vt xij. q. i. S. quia
 vero. nec de suo facere bñficiū vt x.
 q. ij. p. carne. Et gō? dicit iustuz nā
 qz est vt illi consequantur stipen
 diū qui p tpe suum comodare re
 perntur obsequiū. vt xij. q. ij. can
 tatē. Sed contra xv. q. ij. obfuād
Ad qd Rno cu grano q illud de
 cretu loquit de profess. vel de ro
 gatū est ei p contraria consuetudi
 nem. Caueant autem aduocati ne
 causas desperatas assumant. et si
 forte a pncipio assumpserit igno
 ranter. cu de vicio cause patueit ces
 sent a sallaria iam recepta restitu
 ant. vt. C. d. iud. l. rem non nouam.
 nam a tutor causam defendere dz
 pupilli si ē iusta. vt. C. d. administra
 tu. l. si bonam. alioquin bonam si
 dem agnoscere debet. vt. ff. de ad
 ministr. tu. l. quociens. S. fiati. a idē
 in fideiussore. vt. ff. mād. l. quint?
 et si neq aduocatus clientulum

b iij

siunt inducat scien ter ad mouen-
dum vel defendendum causam
in q̄ tenetur ei ad dampna et ex-
pensas. ar. E de administra. tu. l.
non est ignotum. **I**tem tenetur si
ppter suam imprudenciam vel ne-
gligenciam causam amisit vel ifir-
mitate. vt ar. ff. ad le. acqui. l. **I**de-
iuris. et ff. loca et cōduc. l. cum in-
plures. **S**. locator. et ff. de offi. p̄si-
l. illicitas. **S**. ficuti. et multo forcius
si per infidelitatem et p̄dicionem
nam tunc maiori pena dignus est
vt. ff. de penis. l. si quis aliquid. **S**.
si quis instra. ff. ad le. cor. de falsi-
t. i. **S**. is qui. et ff. de extraord. crimi-
l. sacularios. **S**. i. **I**tem tenetur q̄
litercumqz suo vicio causam ami-
sent. vt ar. ff. de euic. l. si ideo. et
de euic. l. eptor. et ff. de tabu. exhibi-
t. lo cum. **S**. condēpnatio. sed si ex
q̄litate cause vel defectu p̄bacione
quia vicium est materie non arte-
ficiis. vt. ff. ad le. acqui. l. si seruus
seruū. **S**. si calicem. et ff. loca et cōd-
l. **I**tem queritur. **S**. si gēma. **V**nde
aduocati in suis aduocacōibus
quatuor obseruare tenentur. **P**ri-
mo vt cause qualitatem examinet
et iustam. si voluerint assumant et
iniustam repudient sicut dictū est
Secūdo vt in aduocando modesti-
tam veritatem et legalitatem obs-
uet. modestiam vt non p̄caat nec
cōuiciando p̄ponant. nisi quatenus
litū exposcat vtilitas. vt. **C**. e. t. l.
qm̄ veritatem. vt non mendantur

vel falsa iura allegent. seu falsas rā-
ciones non inducāt. falsas p̄baco-
nes. cauillacōibus non vtātur. nec
dilacones nō necēarias petēt. vt. iij.
q. viij. **S**. tria in v. si quis autem ex-
litigatoribus. **E** de iud. l. p̄perandū.
S. illo procul dubio. legalitatez vt
de contingentibus nil omittāt. **T**er-
cio vt salariū petāt cōueniens pro
magnitudine cause et laboris. et
pro sui facundia et foni cōsuetudie.
vt. **C**. e. t. l. quisquis. iij. q. viij. **S**. ta
in v. apud vrbem. et ar. xij. q. ij. cō-
cesso vulturane. **I** de p̄eb. de multa
in fine. in verbo circa sublimes et
litteratas personas. vt. **E** de officio
ma. l. nemo in verbo vt is gradu ce-
teros antecedit quem stupēdia lō-
giora et labor prolixior fecerunt ate-
ire et ar. ad idem lix. di. si officia et
lx. di. **M**iramur. et ff. de va. et ex-
traord. cogni. l. i. **S**. in honorariis.
Quarto vt neqz a principio con-
ueniāt de certa parte litis. vel cum
gravi dampno litigatoris vt supe-
rius no. in. **S**. **I**tem repellitur qui
pactus est. nec post ceptam litem
pactum ineant cum eo quem in p-
pria fide receperunt. vt. **C**. e. t. l. qui-
quis. **S**. preterea. et iij. q. viij. **S**. tria
in verbo. preterea. nisi forte nomis-
ne palmarij id est palme seu vic-
torie caueatur. sed et post peractam
causam potest de salario cauē vt
ff. va. et extraordi. cogni. l. i. **S**.
si cui. **I**n summa notandum
est q̄ clerici in criminali causa

coram iudice seculari allegare non
pnt. vt li. di. aliquantos xxij. q. viij
hys a quibus nisi ad hoc vt p reis
supplicet. vt xxij. q. iij. si res aliea.
xxij. q. v. c. i. a ij. a. c. reos

De procuratoribus.

In superiori rubrica dictum
est de aduocatis qui liti-
gantibus patrocinia prestāt
et gloriose vobis confisi munimine
laborancium spem vitam et posteris de-
fendunt. vt. Ede aduo. diu. ius. l.
aduocati. **P**z qz procuratores sup-
plent vices et plerumqz defectus liti-
gantium. ideo subsequenter subiicitur
hic tractatus de procuratoribus. **V**i-
dendum est igitur quis dicatur procura-
tor. et quomodo constituat. quomodo instituat et
quomodo instituat et in quibus rebus que et quomodo exi-
gatur cautio a procuratore. quomodo
liter procuratoris officium explicetur
et quomodo sit procuratoris effectus. **P**ro-
curator is est qui negocia aliena man-
dato sibi a domino facto gerenda gra-
tuite suscipit. negocia plura vel vnum
vt. ff. de nego. gest. l. iij. **S** negocium.
ff. vi. lo. rap. l. ij. **S** quod ait. **I**deo autem
adiatur mandato domini vt excludan-
tur tutores curatores collegia et pre-
lati ecclesiarum qui procuratores con-
stituere non possunt. sed syndicum vel
actorem. vt. ff. e. t. l. nec ciuitas. **E**-
t. l. neqz tutores. **Q**ui. ti. prox. de syn-
dico. c. vno. nisi forte prelati suo no-
mine non ecclesiarum conueniant tunc

em p procuratores agent et defen-
dent in autem de sanctis. epif. **S** si quomodo
quod autem ibi dicitur causam monaste-
rij agi per procuratorem in ipse ponit
procurator. i. syndicus. sic intelligo
quod de iuram. calup. cum causa. **Q**ue. t.
quia. vel dicitur potest quod cause corporum
vel collegiorum agantur per procuratores
scilicet cum lite iam est. syndicus vel acto-
res constituunt procuratores quod licet
Et est in hoc dictum in procuratores ad
iudicia et procuratores ad negocia.
Nam procurator ad iudicia non con-
stitutus procuratorem nisi lite est. cum
iam dominus litis est effectus vt in. l.
preall. **S** tutores. nisi sit procurator
in rem suam qui ante lit. est. constituitur
potest. vt. Ede dona. l. illam. **P**z pro-
curator ad negocia procuratorem insti-
tuit quomodoque vt. ff. man. l. si pro-
curatorem. **S** i. gratuite autem ius dicitur
in descriptioe quia si infues-
mat merces locator dicitur oparum.
non procurator et locatio contracta vi-
debit non mandatum. contrarium
porro est officio merces. vt. ff. mand.
l. i. **S** ij. **D**ed si procurator mandatum
gratis suscipiat et postea dominus re-
munerandi laboris cum aliquid ei do-
nauent. nichilominus erit manda-
ti actio. vt. E. t. l. litem. ff. ma. l. i.
S vlt. a. l. si remunerandi in pre. sus-
cipit autem idcirco subiicitur. qz pro-
curator tenetur non ideo quia gerit
sed quia gerendum suscepit. vt. ff.
man. l. remunerandi. **S** i. **C**onstitu-
itur autem procurator mandato

generali vel speciali. vt. ff. e. ti. l. i.
et. ff. mand. l. Si remunerandi. S.
i. sunt tamē quedam persone que
sine mādato admittūtur ad agē
dum. vt. ff. e. t. l. sed a hęc persone
fiat a ad impetrandū. vt s̄ de res
scriptis non nulli in fine. qđ intel
ligo i conuictis cognacōne carnali
vsq; ad quarū gradum. vt. ff. de
cōsang. a affi. non debet a ar. C. de
epil. a cle. in auē. l. niam. a si forte
aut. loquat de gradu legali. Pos
test autem constitui procurator ad
vnum negocium vel plura. ad litē
presentē vel futuram. in diē vel ad
diem vel impetū. pure vel sub cō
dicōne. p̄ns vel absens. vt. ff. e. t.
l. i. a sequentib;. **I**tem constitui
vnus vel plures simul a insolidū.
occupantis cōditio melior est. si ve
ro diuersis tēpib; posteriore dato
prim⁹ reuocatus videtur. vt. ff. e.
ti. l. si quis aī. S. vlt. a. l. plurib;. a
ff. e. ti. c. non iniuste. **Q**uid si duo
dati sint a insolidum a neuf occu
pet. **S**z concurrant dico iudicēz eli
gere posse p̄oneorem. vt. ff. de po
pula. acc. l. ij. ff. de acc. l. si plures.
ff. de collu. dete. l. vlt. ff. de liberali
causa. l. v. a. ff. de libo. bo. ex. l. iij.
S. hoc interdictum. nisi vn⁹ cura
tor velit alteri cedere ar. s̄. de offi.
dele. pastoralis. **S**z quid si duo
simul constituātur non hoc adiec
to insolidū. puto qđ pro pte quili
bet possit a debeat cum alio exequi
procuracōnem. licet in tutorib; bo

migne aliud sit receptum. vt. ff. de
neg. g. l. aī alicui. et. ff. de admil.
tu. l. de cetero. S. vlt. et. l. lucia. S. i.
nec obstat qđ legitur. ff. manda. l.
creditor. S. duob; quia illud intel
ligitur aī insolidū ailibet manda
tur a eodē modo intelligitur. ff. e.
ti. l. qui pprio. S. vlt. a. l. qui duos
Mandatum procuratorium legalit̄
fieri debet. vt. ff. e. ti. c. i. **E**t vt lega
liter fiat quatuor cōtinere oportet.
Primū vt dirigatur aduersario.
vt. ff. e. ti. l. si procuratorē nam a mā
dati reuocacō eidem est infinuāda
vt. ff. e. ti. c. mandato. vel saltem di
rigatur iudici vt ar. ff. e. ti. manda
to. iudici em̄ facienda est fides. vt
ff. de proba. l. qn̄ quaginta. ij. q.
vij. plerq;. **E**t de cōdi. ob. tur. cau.
li. **S**ecundū nomē instituentis a
instituti. **T**erciū nomen iudicis
coram quo procurator expiri de
bet. **Q**uartū cām in qua si tñ corā
eodem iudice plures causas habe
at instituens. **S**z a si quis ita in
scribat. **E**go talis instituo michi
procuratorē talē in cā tali corā iudice
tali. q̄uis lrē q̄ mādātū cōtinēt nō
digant aduersario l iudici puto suf
ficē. **C**onstituit procuratorē p̄famī.
fili⁹ at famī. cōstituit qn̄z vt si lē
at peculīū castrele l. q̄i. l. aduersariū
et p̄ ei⁹ sit absēs ac p̄ns procurator
vt ff. e. t. l. fili⁹ ff. d iud. l. si loq̄i.
a. ff. d iur. l. si vn⁹. S. filio. **I**te lib
homo. seruus enim non cōstituit
procuratorē. nisi ipse sit in quasi

possessione libertatis. et moueatur
 ei qd stat? vel ipse moueat alijs a
 lias cas quia interm p libero se ge
 nt. vt. ff. e. t. l. seruu. i. et ij. **Ansō** et
 ff. de li. ca. l. ordinata et. **Et** de assers
 do. tol. l. i. **Itē** maior xxv. ānis nā
 minor non constituit p se sed cum
 auctoritate tutoris vel tutor seu p
 curator dat ei adore vel post litem
 a se et. pcuratorē vt. **Et** e. t. l. neqz
Hoc tñ fallit in hijs in quibz mi
 nor p maiore habet vt in mīmo
 mo stendo in quo minor xxv. an
 nis maior xij. vel xiiij. p maiore lē
 tur. vt. ff. de despon. impu. ex lris.
 vii. et p se cām mīoinalem agere
 pōt et p pcuratorē vt. ff. de resti. spo.
Ex pte. **Item** in religione assumē
 da vt. xx. q. i. illud. **Itē** in sacro or
 dine assumendo. vt. lxxvii. di. c. i.
 et ii. et iij. **Item** cū mortē parentis
 exequit. vel cū agit de testamento
 pns. vt. xv. q. iij. de crimine in v.
Item pupille. **Item** cū agit d rez
 cupanda possessione vt. **Et** qui leg
 plo. ba. l. vlt. **Itē** cū agit de thoro
 violato. vt. ff. ad le. iul. de adul. l.
 si maritus. **Et** lex iul. **Item** cū agit
 de interdicto de libero hōie exhibē
 do vt. ff. de libo hō. ex. l. iij. **Et** si mu
 lier. **Itē** cū agit de mandato alteri
 us. vt. ff. de mino. l. mādato. **Itē**
 cū s^m canones agit ctra prēm. vt
 ij. q. vij. quare cū em p maiore ha
 beat in predictis et ad agend ad
 mittet si cām de hijs fieri ctingat
 et psequens ad pcuratorem in

stituend. **Con**stituūt plati in ppijs
 negocijs vt. ff. e. t. c. petico. In oibz
 vero que atigūt ipsos et captla et
 cōuent? cū ipoz consensu vt. ff. e. t.
 c. i. sicut econo ff. de iud. cām et hoc
 tam in agendo qm in defendēdo. **Et**
 si opponas et dicas platus ex suo
 officio tenet et pōt defendere ecclesiā
 in cā di. vt s de rescriptis. **Et** dicit
 et no. s d trāfac. **S**ed qd ergo pōt
 dare pcuratorem in cā eadem sine
 cōsensu captli vel cōuetus non ista
 bit pcurator ad agendū qui man
 datū suscepit tenet et pōt agere ex
 suo officio non tñ pōt constituere p
 curatorem ante litem et. vt. **Et** e. t.
 l. neqz. ff. de mand. l. si pcurator
 nisi esset datus in rem suam vt. **Et**
 de dona. l. illā. **Possunt** constituere
 nō excōicati. excōicati em nec cōsti
 tuere pōt. vt. ff. e. t. c. vlt. nec cōsti
 tui. vt. ff. de proba. post cessionem.
Et vt breuē dicam constituere pōt
 ois ille qui nō prohibetur. est em
 edictum de cōstituendo pcuratores
 prohibitorū vt. ff. e. t. l. mutus.
Sunt autē que persone que in
 proprijs personis non admittunt
 ad agendum. ad defendēdum autē
 cogūtur constituere procuratores
 vt excōmunicatus. vt. ff. de iud. in
 telleximus. illustris persona vt. **Et**
 e. quicumqz in autn. ibi signato
 qd ius et in autn. vt ab. illust. et q
 super illustres sunt. eo qd terribi
 les aduersarij sunt vt ibi. **Item** et
 episcop? vt. v. q. iij. quia episcopi

b v

quod contingit triplici ratione. vna
quia secundum apostolum Verus dei non op-
tet litigiosos esse. vt ij. q. vii. sicut
sacerdotes. secunda ne cogant re-
cedere a diuinis obsequiis. vt. C.
de epis. a cle. ois qui. Tercia quia
cause materiam criminibus creare
solebant. vt. C. de iud. l. pperandū
in pñ a quod dixim ep̄is locum ha-
bet in prelatis maioribus et etiam in
minoribus et in collegiis quorum sin-
gula singulos syndicos habere de-
bent. vt. ix. q. iij. cum finius et dice-
mus. ¶ ti. px. Illud autem sciendū
est quod vbiis qui instituit procura-
torem nouit veritatem negocij. p-
curator autem ignorat. Item dñs
iustus est et legalis. procurator nequus
et perfidus. non agetur causa per tale
procuratorem. vt. ff. e. ti. l. si actor
et. C. e. ti. l. vlt. et ar. ¶ de iura. calūp-
in ptractandis. Est etiam sciendū
quod in quibusdam negociis requi-
ritur speciale mandatū. vt. cū agi-
tur de susp̄cō. vt. ff. de pro. cu. l. non
solum. §. vlt. Item in causa resti-
tucōnis inintegz. vt. ff. de mino-
l. illud. §. si talis. in interdicto de libe-
ris deducendis vel exhibendis. vt.
ff. e. t. l. pomp. et in lris apostolicis
impetrandis vt. s̄ de rescriptis nō
nulli. Item in iuramento calūpnie
vel alio iuramento in aiam alicuius
ius prestando. Item cum petitur
absolutio in forma iurē in psona al-
teri. alias at secundum regulam sufficit
generale mandatū vt. ¶. e. ti. petico

ff. pro socio. l. adione. §. renūciare
Cantur procuratores in causis
civilibus non autem in criminali-
bus. vt. v. q. iij. in criminalibus. et
ff. de pub. iudi. l. vlt. §. ad crimen
Fallit hoc in crimine iniuriarū in
quo illustris psona agit et defen-
dit per procuratorem. vt. iij. q. ix. §.
nisi. et si criminaliter agatur. vt. C.
de iniur. l. vlt. et tūc sine concipiet
in persona illustris non procura-
toris. vt. in. l. eadē. ciuilitur agēdo
liceret aulibet agere iniuriarū p-
procuratorem. vt. ff. de iniur. l. nō
solum. §. agere. Fallit in causa in-
gratitudinis qua patronus libertū
per procuratorem accusare potest. et ille
defendere. vt. ff. e. ti. l. sed hoc. §. i.
Item in popularibus adionibus non
interuenit procurator. vt. ff. e. ti. l.
licet. et idem videtur in causa denū-
ciacōnis cum et illa sit popularis. §.
secus in causa inquisitiōis vt. ¶. de
sen. et re iudi. cū. ¶. a. ¶. Nam et si in-
quisitiō fiat de crimine nō tūc est c-
riminalis ppter modū. vt. ¶. e. t. tue
et maxime cū fit inquisitiō tam in
capite quā in mēbris vbi de plano in-
quirunt vt. ¶. de accusa. olim. sed cū
sine concipi debeat in psona pcur-
tatoris. vt. C. de sē. et in flo. om. iud.
l. i. qualiter in cā inquisitiōis concipiet
verba sine in psona pcurato-
ris cca remocōez ab administracōne
quā ex inquisitiōe pcedit vt. ¶. de symo-
ly hely. Anno in casu isto concipiet sine
in psona pncipali. sic et in crimine iur-

naz. cū illustri p. procuratore defē
 dit. vt. Ede iur. l. vlt. sic fiet in cā
 criminali cū agit a defendit p. p.
 aratores. non em. p. nūciabit nri
 momū int. p. aratores. sed int. p. n.
 ipales. a. idem puto in cā electōis
In grando at. caus. non appellitur
 quis cōstituere p. aratorem. vñ si
 atat? fit quis vt. appareat a. i. p. a.
 plona. opare non possit. non tenet
 et si sic non. uenit qz. non potuit
 nec misert qz. noluit cōtumax nō
 habetur. vt. ff. e. t. querelam. **Red.**
 obiatur videt qd. atatus teneat
 cōstituere p. aratorem si uenire n.
 possit. nam ptatem intelligitur ex
 piendi habere qui p. p. aratores
 agere pt. vt. ff. de diu. tēp. p. scrip.
 l. i. rñō. v. est. si non agatur sal.
 tim p. p. aratorem tēpa. cedant.
 non tñ. vt. quis. contumax. reputet
Item opponitur ex eo qd. legit. ff.
 de dolo. a. contu. cum dilectus ff. de
 app. constitut. in quibus contu.
 max. reputatur qui non misit suffi.
 cientem p. aratorem et agebant
 ibi. cause. electionuz. **Ad** quas rñō
 decre. ille. locū. habent cum quis
 atatur vt. opeat. per se. vel. per. p.
 aratorem. al. s. locū. habet. decre. q.
 relam. vnde. illud. qd. in. illis. dicit
 magis. procedit. ex. forma. citatio.
 nis. q. ex. censura. iuris. **Causas** g.
 ues. in. quibus. potest. quis. si. velit.
 p. aratorem. instituere. sed. non.
 cogitur. puto. has. a. consimiles.
 causam. status. cum. quis. uendica

tur. i. suū. vt. Ede. asser. tol. l. vna. i.
 p. n. liij. di. freqns. sec. cū. qz. p. cla.
 mat. in. libtate. vt. ij. q. vi. h. qñ. **Itē**
 vbi. agit. ad. remocōz. vt. ff. d. accu.
 qñ. a. qñ. **Itē** vbi. de. toto. bñficio.
 vel. de. toto. p. rōnio. seu. in. aior. pte.
 ipi. vt. ff. d. excusa. tuto. l. p. p. litē.
Cōstituit. p. arator. p. rāmi. l. fili.
 vt. ff. e. t. l. fili. **Si** ipse. qz. ff. e. n. in.
 iuste. **Itē** maior. xxv. ānis. n. minor.
 vt. ff. e. t. l. minor. h. si. minor. sua.
 spōte. intuemat. p. absēte. facti. ē.
 talē. admittē. q. absēte. g. ui. o. dep.
 na. cōe. afficē. vt. Ce. t. l. ex. gēdi. p.
 uis. qd. ibi. dicitur. quidam. exaudi.
 erunt. cum. minor. alleget. causam.
 absēcie. nō. causam. cause. **Itē** o. sti.
 tuit. o. pos. mētis. non. furiosus. vt.
 ff. e. t. l. ij. s. furiosus. **Itē** hō. bone.
 fame. nō. ifannis. vt. ij. q. vij. c. i. q.
 dā. tñ. exponūt. ibi. p. arator. i. ad.
 uōt. vel. itelligūt. istud. i. p. arato.
 re. epī. vel. collegij. p. id. qd. legit. v.
 q. iij. quia. ep. s. sec. i. p. aratore. p.
 uati. a. h. p. p. l. isti. d. excep. i. fi. **Sz**
 dia. pt. qd. aliud. sit. p. m. leges. a. ali.
 ud. p. m. canones. **Itē** nec. seru. i. sti.
 tui. pt. p. arator. qz. iudicō. m. esse.
 nō. pt. vt. Ede. iud. l. su. **Et** videt
 q. cca. p. aratorē. gñalis. regula. tra.
 di. possit. vt. q. libz. possit. o. stitui. p.
 arator. pñte. vel. absēte. adūsario. n.
 certa. lege. p. bibeatur. vt. insti. de.
 hīs. per. quos. agere. pos. s. vlt.
Item a. alia. subia. potest. q. pros.
 curator. volens. tantum. a. expresse.
 consēciens. o. stituitur. vt. ff. e. t. l.

filius. Simultus. et. Et. inuitus.
P3 hec vltima regula fallit in cō
stituyente nam quōd appellūtur con
stituere pcuratorē vt excoicati cō
uenti et illustres agentes vel respō
dentes in pecuniarijs causis. plati
et collegia. vt no. s. e. s. sunt autēz
quēd p. **C**irca cauōez que a p
curatore exigit sic breuiter nō. li
cet materia sit diffusa. nam si pcur
ator dat? sit ad agendū et de mā
dato cōstitent sine cauōe admitti
tur. vt. ff. e. t. l. si pcuratorem. si de
mandato dubitet tenetur pbare
mandatū. vel de rato cauere. vt. C.
de pcur. l. i. et idē est in actore vniū
sitatis. vt. ff. q. cuiusq. vniū. no. l.
Item eoz. s. actor. vtz autē velit
mandatū pbare vel d. rato cauere
quōd dicūt esse in ptāte pcurato
ris. vt. ff. de iurē dōc. l. plerūq. C. de
cōdic. inde. l. si quis seruum. ff. de
damp. infec. l. inter quos. s. aliēa
Alii autē dūt esse in ptāte rei an ve
lit pbari ab illo. quia sine māda
to nullus admittitur ad agendū
vt. C. d. pcura. l. licet. nisi sit iūcta
plona. vt. ff. de pcur. l. sed hec. que
plone pnt sine mādato expiri sed
non oītra mādatū vt. C. e. t. l. exigē
di. ff. e. t. l. pomp. s. vlt. **Q**ue autē
perone et vsq. ad quē gradū sine
mādato ad agendū admittāt dixi
s. e. s. constituitur. **Q**uid tū inter
coniūctas plonas conumerāt cler
icos ar. xij. q. ij. nō liceat pp. Et nō
q. licet predcē plone nō caueāt de

rato. cauere tū dūt de defendēdo vt
C. de satisda. l. vna. ff. de procu. l.
oīm hoc in pcuratore actoris. sed
procurator rei etiā si cōstet de man
dato cauere debet iudicatum solui
vt. C. de satisda. l. vna. ff. de pcur. l.
P3 hec. s. defendē. isti. d. satisdac.
s. sed hodie **A**n autē pcurator acto
ris habeat mandatū dubiū effici
tur ex sola negacione rei. quelibz
eū res efficitur dubia per negaco
nem vt. Equibz ad lib. p. clā. nō li
cet. l. vlt. C. de acq. poss. l. nemo et
ff. de traslac. l. i. **E**t est sciendum q.
cauō quā exponit pcurator rei. i.
iudicatum solui tria continet. scz de
fensionē cause faciendā. et sine dolo
et qd iphūvbi sonat vt. ff. iudica.
solui. l. iudicatum solui. p. hac satis
dacōe fidei iubebit dñs cū p. pot. bera
rez suarum pro ipso procuratore
si pñs procuratorē constituit. vt
pntem intelligas dñm et si fit i. v.
be. et si in ortis. et si in continētibus
edificijs vt. ff. e. t. l. pñs. et. l. qui
foro et. l. et. i. d. **S**i vero procura
tor dñm defendit absentem expō
tur ab ipso procuratore cauō. eti
am si sit locupletissim. vt. ff. iudi
ca. sol. l. ad defendendū. in sti. de sa
tisda. s. si vero aliquis et. ff. e. t. l. si
minor s. vlt. **E**t nota q. aliqui ex
cipit contra procuratorē q. nō ha
beat mandatū. et hec excepō ē ex
cepō falsi. nā falsus ē procurator
qui dicit se procuratorem cū non
sit. ff. de verbo. signi. l. paulus. **Cū**

igitur iudicium nullum a cōtrouersis
 sic nulle. vt. ff. de iud. l. licet. a. ff.
 rem. ta. ba. l. iij. s. de offi. dele. cum
 olim. **H**anc excepcone si omiseit
 fideiussor a soluent non liberat de
 bitore. vt. ff. man. l. inter causas.
S mandato. ff. de condi. ca. da. l. si
 procuratori. aliqn exapitur qd desi
 ent esse procurator. vtpote reuoca
 to mandato vt. q. e. ti. ex inhuas
 cone a. c. in pñcia. qd intelligo si
 ue reuocetur mandatum ante lite
 cont. siue post a ex ca. vt. ff. e. ti. l.
 ante lite. a. l. post litem a sequenti
 bus. a. tali. similiter. iudiciuz nul
 lum. vt in premis deere. a. ideo hec
 excepco pponi potest qñamqz
 id est i qualibet parte iudicij si iu
 diciuz dia potest. eo saluo qd id qd
 precessit reuocacōne 3 mandati vel
 noticiam iudicis. valet a tenet vt
 q. e. ti. mandato. **A**liqn exapitur
 qd non possit esse procurator quia mi
 les. a. hec excepco est dilatoria. a
 pponitur vsqz ad lit. de. vt. ff. e.
 ti. l. filiussa. s. veterani. a. hanc ex
 cepcoez potest ommittere fideiussor
 vt. ff. ma. da. l. si fideiussor. s. qued
 aliqn exapitur qd sit excōicat? vel
 fuerit tēpe mandati. vt. q. de pba.
 post cessione. a. hec excepco pponi
 pt qñamqz a post sentēciā. vt. q.
 de sen. a. re iud. ad pbandū. a. hec
 excepco ppe non pt dia dilatoria
 quia pponi pt post litem cōf. per
 emptoria non. quia pponi potest
 post sūiaz. vt dictū est a ideo anoz

mala appellatur. i. irregularis qz
 nec dilatoriaz nec pemptoriaz
 naturam imitatur. **O**fficū procura
 toris est litem pagere ex quo man
 datum suscepit. nam a pñcio li
 bez a voluntarium est mandatu
 recipere. sed post qd suscepit necel
 sitatis est cōsummare. **V**n? **S**perne
 mandatum licet et finire necē est.
 vt pbatur. ff. e. ti. l. filiuss. s. inuit?
 et. Ce. t. l. **I**nuitus. **I**nambit etiā
 procuratori finita causa appellare
 vt in. l. inuitus. vel saltim domino
 cōtestari vt si velit appellet vt. q. e.
 ti. non iniuste. a. hoc verum est nisi
 iusta causa procuratorem excuset
 quare appellare non possit. puta i
 firmitatis vel paupertatis. vt. ff.
 man. l. si procuratorem. s. si ignoras
 tes. a. tunc denūciabit domino suo
 sicut dictum est. nisi pñs sit. vt. ff.
 de einc. l. herem?. **M**ed obicit quo
 procurator potest excusari p̄textu
 paupertatis a lata sūia sufficiat vo
 ce illico appellare vt. ij. q. vi. in fi.
 vt. ff. de app. l. ij. **Q**ue ergo expēse
 requiruntur in dicēdo appello. **N**ō
 forte aberat procurator in die sūie.
 et ideo op? erat in libello appellaē
 vt. ff. de app. l. i. in fi. in quo for
 mando a concipiēdo optz haberi
 consiliū qd non sine expensis expe
 ditur. **M**ed nunquid procurator
 appellans tenetur prosequi ap
 pellationem. non. vt. Ce. ti. l. **I**n
 uitus. **C**de appella. l. si actor. nec
 obstat lex. ff. an per alium cau

ap. l. vna. nam illa loquitur cum quis instituitur procurator specialiter ad appellandum et persequendum. Item non obstat ff. e. t. l. qui pro. Item queritur ubi finito negotio principali tenetur procurator suscipere negotium restitutorium quia ibi fuerat procurator ad hoc specialiter constitutus. **Q**uod ad hoc instatur eo quod eadem sit causa appellacionis cum principali. ut. C. de in vna eademque causa in rubrica et in l. i. et ij. q. vi. si quis in quacumque lite sed puto quod non sit eadem. vnde noue probaciones locum habent in causa appellacionis. ut. C. de appel. l. Cos. et C. de tempo. ap. per hanc. et de test. i. fraternitatis. et noua litis contestacio. ut in l. si quis in quacumque. et de app. interposita. Item. quod intelligo in articulo appellacionis ut ibi non in principali si iam facta est coram primis iudicibus. ut de app. p. tuas. **Q**uibus igitur pactis finit mandatum procuratorium. **I**tem finitur reuocacione mandantis siue re integre reuocetur. ut. s. de elec. in caus. na hoc generaliter obtinet in quolibet mandato. ut in l. ma. da. s. recte. siue re non integre. sed ante lit. et. v. ff. e. t. l. ante litem. sed et per litem conf. ex causa. ut. ff. e. t. l. p. litem cum legibus sequentibus. **Q**uod si procurator in hoc velit resistere si solus est audiri non debet. quia opas suas ingeit iurito. nisi ad hoc faciat ut putore suum defendat. volens probare falsam esse causam suspicionis quam

dominus pretendit. eatenus igitur est audiendum? ut extimacionem suam defendat non ut procuracionem uti velit. **I**tem et is contra quem procurator institutus est audiri in hoc inter est enim eius diuersi procuratoribus non impugnant. ut. ff. e. t. l. que oia. **I**tem finit mandatum reuocacione procuratoris. que fit re integra. postea vero non nisi ex causa. ut eadem intelligas in reuocacione que dixi in reuocacione. ut. ff. e. t. l. imitari et le. se. **I**tem finit mandatum morte mandatoris vel mandatarij re integre existente. isti. ma. s. **I**tem si adhuc et. C. manda. l. mandatum. secus si res non sit integre. ut. C. e. t. l. nulla. **E**ffedus procuratoris seu procuracionis est ut ratur sit quod cum procuratore gerit ac si cum domino gestu esset ut de e. t. c. i. nisi postmodum appareat procuratorem falsum vel reuocatum. ut superius dictum est vel eum cuius nomine actum est seruum fuisse. ut. ff. de iud. l. non idcirco. s. cum postea. vel aliquid aliud propter quod reddat iudicium retro nullum. **I**n summa notandum est quod in pecuniariis causis procurator interuenit et in criminalibus secundum leges in quibus agit ad penam relegacionis vel minorem. **N**am pena relegacionis imponit absentem sicut in pecuniariis causis ut ff. de pe. l. absentem. et ite dico ubi agit ad remocionem scilicet ut quis ab administracione remoueat. et propterea in causa iurificacionis admittit procurator ut dixi s. e. t. s. dant. nec obstat

lex. ff. an p aliu cā app. l. vna. qu e
 diat cās criminales ex quibz seq
 solet pena vsqz ad relegacōez non
 posse agi. nisi p pncipales. nā illd
 ibi ponit exclusiue. **H**z in pmissa
 l. de penis ponit inclusiue. a simile
 xxxij. di. de illo. **I**tem notabis qz
 in criminalibz interuenit pcurator
 et minor. a femina. et qui als
 non admittitur. nō vt allegēt cās
 pncipales negocij. sed causas ab
 scēae accusati vt. ff. e. t. l. hui. s. pub
 lica. a. l. absēs a. e. de accu. l. reos.

De sindico.

Ractauim? de procurato
 re q agit vel defendit cām
 dñi. nūc tractemus de syn
 dico qui agit a defendit cām vni
 uersitatis. **V**ideamus igitur qd
 sit syndicus. vnde dicat. quid sit
 eius officium. a in quo inter se dif
 ferant procurator syndicus pcurator
 actor defensor a vicaromin? **S**
 yndicus est procurator vni
 uersitatis ad iudicia constitutus.
 vt ff. e. t. c. vno. ff. qd cuiusqz vni
 uer. no. l. i. s. quibus. **D**icitur
 autem syndicus singulorum cau
 sam dicens. vt ex interpretacione
 nois patet. cui deseruire debemus
 vt. **E**de epis. a cle. l. decernim? in
 sti. quibus mo. tel. infirma. s. alio
 quidam. **E**de ferijs. l. A nullo. **E**de
 epis. a cle. l. si quis ad declinandā
 s. licētia xvi. q. i. **S**i cupis. **P**os

test autem constitui syndicus qui
 non sit de collegio. vt ff. e. t. c. vno.
 p̄t a de ipso collegio cōstitui. nā et
 mōch? cōstitui p̄t q mōch? cās
 agat a defendat abbatis ipio. vt
 xvi. q. i. mōchi. a. c. q. vere. a si ali
 cubi inuenis cām vniuersitatis agi
 p procuratorē exponē ibi procuratorē
 id ē syndici vel actor. vt s. ti. p. p.
 qz in caus? ff. de iu. ca. cā. i. auē.
 de sacris. epis. s. si qñ. **O**fficium sint
 dici est agē vel defendere cās p̄ntes
 vel quqz emergētes. vt. ff. q. cui?
 qz vni. l. **I**te eoz. s. si decuriones
 et qd h̄ dicit cōstitui debere syndi
 cū alienū a collegio. salario cōstitu
 to cōsiliū ē. qd patet ex eo qz hic di
 cit i si. Expediit em̄ p puo in cōmo
 to a strepitu cāz suos dei esse qes
 tos. a hoc cōsiliū ē salubre dūmō
 sufficiat mōsterū ad sūptus. sicut
 als dicit vna queqz eccā d; habē
 suū pb̄m. vt xii. q. ij. sic. a tū in
 telligend ē si sufficiat vt xxi. q. ij. p̄
 cipim? alioqn due eccē vni pb̄o
 cōiungūtur vt x. q. iij. vmo. **I**deo
 at dico fore cōsiliū qd h̄ cōtinet qz
 p̄t vn? de collegio agē cās mōste
 rii abbatis impio. vt supi? dictū
 est. a pbatur optime in autn. de
 sanctis. epis. s. si quando colla. ix.
Differunt autem inter se pro
 curator syndicus et reliqui de qui
 bus. s. positum est. **N**am procu
 rator est priuate persone. vt s. ti.
 prox. in descriptione. syndic? vni
 uersitatis siue ecclesie secularis q

et ab ipsa vniuersitate constituit. pro
nom? vero est is cui res ecclesiasti
ca gubernanda mandat. vt. Et de sa
cro. sanc. eccle. l. iubem? in pn. vn
pconom? in rebz ecclesiasticis tm.
et que epi tractatus elegerit vt. Et
de epis. r. cle. l. omis qui vbiqz. S.
nichilomin?. Ppdic? in rebo et
negocijs cuiuslibet corpis vel colle
gij. Actor p vno vt insti. de iura.
i fine. vel pro vniuersitate h ad vnā
causam tm. r presentem r cum de
creto. syndic? ad omis. vt. ff. q. cu
iusqz vni. no. l. Itē eoz. inter sp
dicū autē r defensozem lex non vi
detur facere differentiā. Nam syn
dicum defensozem appellat. vt. ff.
de mune. r hōne. l. munez. S. defen
sozes. r ad idem. ff. e. ti. c. i. in pn. ē
et vice dñs q administrat res epas
les vt hospitijs r causis que veni
unt parat? existat vt lxxxix. di. no
lum?. Ppconom? administrat
res ecclesie vt dictum est r pbas
tur lxxxix. di. quia in quibusdam
xvi. q. vii. qm quibusdā. ix. q. iij.
Cum sim? lxxxviii. di. c. i. x. q. ij. h
ius poretū Aliqñ pconom? defē
dit in causa vt in. l. preall. omis q
S. hoc nichilomin?. Pp ad
cās actor vel syndic? vt dictū est.
Item qñqz pconom? ponit in ali
qua ecclesia vacante ad papiens
bos puentus r cseruādos ad op?
futuri prelati r hoc cum ppter dis
cordiam prōnorum ecclesia ordi
nari nō p̄t. vt s̄ d̄ offi. ord. Cū nos

plenumqz.

De hijs q vi met? ue cā fiūt

Dixim? s̄ de hijs que spō
te facim? tam circa negotia
q̄ circa iudicia. Nunc
dicam? de hijs que inuiti agim?
et coacti. Et ideo subiciat hic rubri
ca de hijs que vi. me. ve. cā fiunt.
Videndū est igit quid sit met?
qualiter distinguat. Itē quis me
tus seu que coactio exauget vel irri
tum faciet qd̄ genit. In pn̄is
autē notandū est q rubrica que hic
ponit respiciat intitulacōez antiquā
que sic ponebat i antiquo edicto
pretoris. qd̄ vi met? ue cā factum
est ac. Vis autē fiebat mencō pp̄
necessitatē impositā contrariā volū
tati. sed postea detracta est vis mē
cio ideo. qz qd̄cūqz vi atrocā fit id
quoqz metu fieri videt. vt. ff. e. l. i.
Quinqz autē fiūt genera vis Est
em̄ vis cōpulsīua per quā cōpellit
quis ad id faciendū qd̄ non faceret
si essz liberi arbitrij nec spelleret
et ex hac vi orit̄ actio q̄ metus cā
Est vis expulsiua que induat int̄
dictū vnde vi. Est vis ablatīua r
hec induat int̄dictū vi bonoz rap
torū in rebo mobilibz vt. ff. de vi.
bo. rap. S. h̄ necdū talia. Est vis tur
batīua que introduat int̄dictū
vti possidetis in rebus soli. sed in
rebus mobilibus int̄dictū vtro
bi am̄ duo se possidere contendit
Est vis inq̄etatiua h̄ induat int̄dictū

qđ vi aut clam. vt si qđ a me p̄bi-
bitus vel putans se p̄hibendum
quid in eo faciat. siue ius faciendi
habeat siue non. vt. ff. qđ vi. aut
clam. l. i. **M**etus est istatus vel
futuri p̄iuli cā mentis. t̄pida
qđ. vt. ff. e. t. l. i. **M**etū autē accipi-
endū non quilibet timorē sed ma-
ioris mali. vt. ff. e. t. l. metū. **I**tem
non vani lovis sed qui in viz oſtā-
tem cadere poſſet. vt. ff. e. t. l. metū
et qđ. ad audiam. q. c. cū dilecti
Et p̄pterea metus diſtinguit. aut
est p̄babilis. aut non p̄babilis.
Probabilis qui caderet in virum
aioſum qđ oſtātem. **I**mprobabilis
qui caderet in viz puſillami-
nē qđ forniculoſū. vt. ff. e. t. l. v. et
vi. **P**robabilis excuſat qđ reſci-
dit qđ factum eſt. eo inſtāte p̄ acti-
onem qđ metus cauſa. **I**mproba-
bilis nec excuſat nec reſcindit. **E**t
notandū qđ metus dāpni qđ amiſ-
ſionis rez excuſat. vt. qđ. e. abbas qđ
ſimile. l. di. p̄bros. **P**z oſtra xxxij.
q. vii. om̄s cauſacones vbi dāp-
na rei familiaris non excuſāt. **S**o-
lucō ḡue dāpnū excuſat. n̄ ḡue n̄ ex-
cuſat. ḡue at dāpnū appello dāpnū
om̄ rez vel maioris ptis. ar. ff. de
excuſa. tu. l. p̄p̄ l̄itē. vel melius me-
tus dāpni excuſat in dato vel pro-
miſſo ſiue remiſſo. qz qđ datū repe-
titur qđ promiſſum nō ſoluif qđ re-
miſſum petit. ſed nō excuſat in cō-
miſſo non em̄ ob metū dāpni de-
bet mortale p̄ctm̄ om̄itti. qz poſt?

deberem? oia mala tollerare qđ in
p̄ctm̄ mortale conſentire. vt xxxij.
q. v. ita ne. **C**adit autē incōſtante
virum qđ per hoc excuſat metus mor-
tis qđ cruciatus corporis. **I**tem me-
tus ſtupri qđ ſeruitutis. vt. ff. quod
metus cauſa. l. iſti quidem. **C**e. ti.
l. interpoſitas. qđ. e. t. cum dilectus.
et ſic intelligo qđ. de ſpon. **C**ū loquz
et c. veniens. qđ hoc vera ſit miſi qđ
ſua culpa ſe ingerat in hunc me-
tum. vt. ff. e. t. l. ſi mulier in prin-
cipio. l. nec timorem. **I**nuenio etiam
qđ metus verborum excuſat. vt. ff.
de acqui. heredi. l. vi. qđ vii. di. c. i.
Sed qđ dixi metum non excuſare
in quem quis incidit ſua culpa. re-
cipit cōtra. qđ. de ſpon. veniens. **A**d
quod r̄no metus ex culpa meticu-
loſi proueniens non excuſat ſi ſit
legittimus qđ a iure ſumat in iudic.
Si autem ſit iniurioſus id eſt in
iuriam timens excuſat. **S**ed non
ne legitimus ibi erat metus. de
iure enim mori timere poterat cum
in hoc caſu liceat patri occidere
adulterum ſimul et filiam. vt. ff.
ad le. iul. de adulte. l. quod ait.
Sed qđ quis lex hoc dicat canones
non admittunt. vt xxxij. q. ij. in
hec. vel prerogatiua matrimonij
de quo ibi tractatur hoc habet vt
metus qđ quis legitimus efficaciaz
matrimonij impediāt. **S**ed ſi p̄ coacti-
onē aliqd fiat tūc diſtinguit bre-
uif qz aut coactio ē abſoluta. aut
condicōnalis. **A**bſoluta. ſ. cū quis

violenter trahitur ad quid faciendū
quo casu q̄s violentē trahit excusa-
tur oīno. vt. l. di. p̄bros. i. q. i. con-
stat xxxij. q. v. fere per totum. xv.
q. vi. c. i. q. ar. de d̄. bi. iij. eos. ff.
de auct. p̄n. l. i. cōdicionalis autē
que metū vel cruciatū seu aliqd̄ ḡ
ue minat q̄ si excuset a tāto nō tū
a toto vt. q̄. e. ti. sacris in v̄rbo cul-
pam attenuet. **Q**uid tū distinxe-
runt inter iuramenta promissoria
et assertoria. vt i promissorijs me-
tus vel cōactio cōdicionalis excu-
set. in assertorijs non. quia potius
debem⁹ oīa mala sustinere nō vt
xxxij. q. ij. ita ne. xi. q. iij. quatuor-
et. c. quisquis. q. c. nolite **P**romis-
soria vocam⁹ illa sacramenta. l. cū
quis iurat de aliquo dando seu fa-
ciendo vel nō dādo vel non faciēdo.
assertoria cum quis asserit p̄ v̄ro
falsū q̄ maxime cōtra fidē **P**z q̄ri-
tur an cōminatio excōicacōis excu-
sacōnez inducat. q̄ videtur qd̄ sic
nam cōtinet corpis q̄ aīe detrimen-
tum. vt ij. q. i. de manifesta. xi. q.
iij. Audi. **I**te p̄ excōicacōez subū-
ntur status alicui⁹. transitur em̄
d̄ corpe vel potestate eccē in p̄tatez
dyaboli vt in p̄d̄cō. c. audi q̄ ideo
iust⁹ est met⁹. vt. ff. e. t. l. i. si i q̄dē
Ite excōicacō ē efna mortis dāp-
nacō. vt xi. q. iij. nemo. qui ergo ti-
met excōicacōez timet mortē. timē-
da est igit̄ vt xi. q. iij. c. i. **P**z cōtra
exca° medicinal̄ est non mortalis
vt ij. q. i. multa. **I**te si ē iniusta va-

cia est. q̄ de ea non est curandū vt
xi. q. iij. cui est illata. nec ligat dū-
mō non contēpnat. vt xxxij. q. iij.
notandū in fine. puto q̄ met⁹ excōi-
cacōis non excuset. aut em̄ est iust⁹
ta q̄ illa non liget quo ad deū aut
est iusta q̄ tūc sibi imputet qui se
ita cōstituit. vt mereat excōicari vt
ff. e. t. l. si mulier. Et est sciendū q̄
quedam sūt p̄ metum que ipso iu-
re non valent. vt cōtract⁹ in rōn. ij.
vt q̄. de sponsa. Cū l. cum. q̄ xxx. q.
ij. vbi non est. **I**te totis p̄missio-
ne. ff. e. t. l. si mulier. **S**i dos. **I**te
iudicis adicō vt. ff. de iud. l. ij. **R**o-
i. in fi. **I**tem auctoritatis p̄stacō
vt. ff. de aucto. tu. l. ij. **I**te eccle. fias-
tice rei alienacō. vt xv. q. vi. c. i.
Ite s̄niē p̄nūciacō vt xi. q. iij. iust-
tum. al̄s autē que p̄ metū fiunt te-
nēt. sed rescindūtur p̄ adicōnez qd̄
metus causa. si sūt p̄fecta. si vō sūt
imp̄fecta. tūc p̄ exceptōez vt. ff. qd̄
metus causa. l. metū. **S**. sed qd̄ p̄e-
to. **I**n sūma notandū est qd̄ si per
metū rem meam corpalez tradam
possum agē v̄tali rei cōdicacōez. q̄
contra metū inferentē q̄ cōtra quē
libet possessorē ad quem res p̄ueit
sufficit em̄ h̄ docere metū illatum
a quocūqz. nec astringor probare
quis metum i⁹ tulit. cū met⁹ ha-
beat i se ignoranciā. i. iuste possum
ignorare quis metū intulerit. max-
ime si erat nox. vel dies sed in mul-
titudine hominū. vt maleficium cō-
prehendere vel dinoscere n̄ potueri

vt. ff. e. t. l. metū. S. violenti. a. S. licet em. a. l. si ai excepcoe. S. i hac
Vtilis in rem actio ideo dat mes-
 tum passo a non directa p rebus
 traditis. quia p tradicōnez definit
 esse dñs. nam tradicōibz a vfuca-
 piombz omnia transferūtur. vt
 de pactis. l. tradicōibz. insti. de
 rez. diu. s. per tradicōnem. sed de
 equitate pretoria fingitur rem in
 bonis meis pmanisse ideo possum
 eam vendicare vt dictum est. **N**ec
 obstat hñs qz iustus tradidi. qz
 coacta voluntas voluntas ē. vt xv.
 q. i. merito. **N**on em videtur re ex-
 clusus quem pretor restitutum
 pollicetur. vt. ff. de iniuste. resti-
 l. nemo. **H**z nec videtur possessionē
 adeptus qui ita possessionez adep-
 tus est. vt eam retinere non possit
 vt. ff. de acquiren. poss. l. nō vide-
 bitur. possum eam agere actione
 qd metus causa. **E**t est sciendum
 qd rei vendicacō nūq̄ competit nisi
 in symplum. **A**ctio vero qd metus
 causa a principio est in symplum
 et in symplum condemnatur reus
 id est in rem ipsam si extet. vel in
 estimacōem ipsius. si nō extet. cui
 sentencie si preat is qui metum in-
 tulit soluendo liberatur qd si nō pa-
 reat dampnatur in quadruplum
 vt quadrupletur omne quod eāt
 soluendum in symplum. a in qua-
 druple contineatur res si potest rē-
 titui vel rei estimacō. vt. ff. de rei
 ven. l. quod si possessor. qd locum

habet siue agatur contra metum i-
 ferentem. siue contra illum ad que
 res peruenit. vt. ff. e. t. l. si cum ex-
 cepcōne. s. i. a. **S**im hac. a. S. quas
 druplabitur. a. S. quatenus. et sic
 circa eandem rem due feruntur sen-
 tencie a vtraqz diffinitua. **H**ec
 prima circa rem ipsam restituens
 dam que diffinitua est. quia ne-
 gocio finem imponit. vt. ff. de re-
 iud. l. i. secunda circa rei estimacō-
 nem quadruplandam et poterūt
 hec omnia locum habere scdm
 iura canonica. **N**am si animal tu-
 um dampnum dederit poteris de
 liberare dato animal pro noxa ali-
 oquin ad omnia dampna tenes-
 ris. vt. ff. de iniur. a damp. dato si
 culpa. datur eam in quadruplū
 scdm iura canonica vt xij. q. ij. qz
 deuotissimā. et. c. in legibus. et si
 per violentiam a domo mea expel-
 lar. tenetur violentus ad restitu-
 cōnem domus. a omnium rerum
 in violencia perditarum. a si ad vi-
 olentum non peruenierunt. vt. ff. e-
 ti. c. vlt. **I**n quadruplacione autē
 considerabitur aut metum passus
 siue i re mea siue i possessione mea
 nam aliud est precium rei a aliud
 est possessionis. vt. ff. e. t. l. si muli-
 er. S. qui possessionez. **D**ant igitur
 metum passo hec duo remedia de
 quibus superius dictum est. scilicet
 et utilis rei vendicacō. et actio
 qd metus causa. datur a terciū
 auxiliū. s. actio de dolo. nā eum qui

metum fecit et de dolo teneri cer-
tum est. et tollitur vna actio per
alteram ipso iure. facta exactione.
electione tollitur exceptio in factuz
opposita vt. ff. e. ti. l. si aut excep. S.
eum qui.

De restitucōe iintegz

Quam? s̄ d̄ restitucōibus
que rōne metus indulgē-
tur maioribus. Nūc vide
annus de iinte. resti. que tam eccl̄is
q̄ minoribus etatis rōe donantur
Videamus itaqz quibz per resti-
tucōis auxilium succuratur. Cur
quō. quādo. et a quo possit restitu-
cō indulgeri. Et qd sit iintegz res-
titucō. **S**uccurrit per restitucō-
nē iintegrum minoribus xxv. ānis
Diciuntur autem minores xxv. an-
nis. qui nondum compleuerunt xxv.
annos. facta cōputacione de momē-
to ad momētum. Non em̄ sufficit
tetigisse vltimū diem vt quis ab h̄
auxilio excludatur. **P**z oportet p-
transire vltimū momentum. vt cū
si quis natus sit in bisepto. duo
dies cōputentur pro vno. **N**ā pos-
terior dies infcidatur. i. d̄ medio
eximit̄ vel non cōputatur pro die
vt. ff. e. t. l. iij. S. minorē. et de vbo.
figm. l. cū biseptus. Contingit autē
biseptus in singulis quadriēnis
Nam ānus habet tricentos et lxx
dies et vi. horas vt. ff. de statulibe.
l. cum heres. S. Stich? Ille autē sex
horas in quatuor ānis faciunt xxiiij

horas et sic diem integram. **I**te
cōputacio de momento ad momē-
tum vbi agitur de restitucōne mi-
noris fit in fauorez ipsius. expedit
em̄ minori sic fieri. s. prozogan tē-
pora restitucōis potius q̄ arai.
aliquanto ob fauorem non fit cō-
putacō de momento ad momētū
sed sufficit diem incitari vt i vfu-
cacione triennij contingit. fauor
em̄ est possessoris sufficere vltimū
diem vfucazionis attingi vt cō-
pleta sit vfucazio. et hoc ppter ti-
tulum et bonā fidē. vt. ff. de vfuca-
l. in vfucazionibus et. ff. de diuis.
et tpa. p. l. in vfuca. i. Rñ. et idem
est cum tractatur de libertate puel-
tanda a minore xxv. annis. vt. ff.
de ma. l. i. **I**tem cum tractatur de
testamētis faciendis a maiore xiiij.
annis vt. ff. de testa. l. in qua etate
sic quandoqz ob fauorem sufficit ā-
num incitari. vt. ff. de mu. et l. l.
ad rem. et. ff. ad trebell. l. qui filiū
et s̄ de elec. cum in cunctis. scus in
prescripcōne xxx. vel xl. annoz que
odiosa est. vbi requiritur vltimuz
annū finiri. vt. ff. de actio. et ob. l.
in omnibz. **S**uccurritur et eccl̄is
que minorum iure censentur vt f̄
e. t. requiritur **S**emper em̄ ecclesia
iure minoris debet illesa seruari vt
ibi dicit. quid tamen exposuerunt
illud verbum semper. i. in quolibz
contractu restringentes illud sepe
ad quadriēniū tm̄ numeranduz a
tēpore contractus. i. quo eccl̄ia lesa

est posset restitui a nō ultra. eccia
 em maior est a restituit sicut mi-
 nor fact? maior. l. infra quadrienni-
 um numeradū a tpe contract? . vt
 . C. de tēpo. imte. resti. l. vlt. **N**az vt
 ibi heres minor. fact? maior resti-
 tuit infra quadrienniū. In hīs in-
 quib? fuit capt? tpe minoris eta-
 tis. vnde qui sic dicūt ponūt eccles-
 siā in xxv. āno. **A**lij autē aliter di-
 cūt a alio modo exponūt illud ver-
 bum semp sic videlicet qnāq; sine
 temporis p̄finitōe. **V**n ponūt eā
 in p̄mo die natiuitat? sue. a dnt
 eam semp in minore etate consistere
 nec em̄ crescit vel decrescit ei? etas
Tu dicas qd ecclesia fungit iure a
 vice minoris. qd sic probat eccia
 em̄ opat rei publice. vt. C. de sacro
 sanc. ec. vt iter diuinū. **E**t res pub-
 lica opat minori. vt in. c. requisi-
 ut non tñ est minor p̄mo maior h
 restituit sicut minor vt res publi-
 ca. ut. C. de offi. ei? qui vice al. tege-
 nt. l. i. **S**i em̄ minor esset. vt dic-
 tum est. non fuisset desponsata. vt
 xxvi. di. acia? . s. de byga. c. Debi-
 tū **E**t puto ecclesiā restitui qnācum-
 q; in contractib? sine t̄pis p̄finitō-
 ne. a in iudicijs ecclā post sm̄az
 vt. f. c. suscitata. a. c. tū ex lris. h
 hoc non nisi p̄pter graue dāpnū.
 vt. ff. de mino. l. si ex cā. **E**t in hīs
 duob? differt ecclā a minore. qui n̄
 restituit nisi in minori etate. **E**t h̄
 intelligo esse vtz nisi post contrac-
 tū vel p? sm̄az contra ecclā p̄scri-

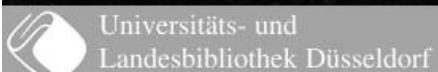
bat. **N**am in t̄pib? vt in v̄ficiapi-
 one a p̄scripōe non inuenio ec-
 clesiā restitui. q̄uis inueniā que-
 tempora de p̄scripōe s̄b dūa. vt
 notabo. f. de p̄scrip. p̄scribit em̄
 ecclā a p̄scribit contra eā. a in h̄
 similiter differt ecclesia a minore
 qui in t̄pib? ipso iure seruatur ille
 sus. p̄ter q̄ in longissima p̄scrip-
 tione. que quā currit. h̄ minor resti-
 tuit. vt. C. in quib? cau. non ē ne-
 ces. imte. resti. l. vlt. **A**lij autē di-
 cūt qd ecclā restituitur a xxv. ānis.
 vsq; ad quadrienniū. sic a ecclā redē
 iure vtitur minoris. hoc em̄ tēpora
 habet minor ad petendā imte. ref.
 vt. C. de tēpo. imte. resti. per totum.
Ite restituit minor vel ecclesia si
 ledat siue decipiat ipse minor siue
 tutor eius vel curator eius interue-
 nerit legitim? . vt. C. si tutor vel cu-
 ra. interue. l. eciam. **E**t idē dico i ec-
 clesia si prelatus eius. syndic? . vel
 yconom? decipiat. **V**elidū em̄ per-
 sone non debet redū dare i dāpnū
 ecclesie. vt. xv. q. vi. si ep̄s. secus ē
 si decipiat simplex parator mino-
 ris vel ecclē. tunc em̄ minori vel ecclē
 non subuenit nisi parator sit nō
 soluentō. vt. ff. e. t. l. cū mandato.
 magis em̄ fuit p̄uidendū supiori-
 bus p̄sonis que gerūt ex necessita-
 te. q̄ procuratori qui ex voluntate
 gerit **E**t qd dixi ecclesiam restitui
 si prelatus decipiatur. **E**t est ratio
 quia prelatus condicionem eccles-
 sie deteriorē facere non potest. vt

¶ c. i. qd̄ intelligo in faciendo sec̄
in omittendo vt xvi. q. iij. placuit
¶ de prescrip. c. i. Aliqū tamē p̄t
eciā in faciendo condicōez eccē dete
riorem facere vtp̄te modicam rē
donando. vt ¶ de dona. ceterz. xij. q.
ij. frulas. Et idem i quin̄q̄gesima
et centesima. vt ¶ de dona. aplice.
et ¶ de hijs que fi. a p̄la. sine cōsēsu
ca. Pastoralis xij. q. ij. bone rei. Et
in hoc differt p̄latus a p̄curatorē
quia p̄curator liberam h̄ns a ges
neralem administracōnez non p̄t
donare vt ff. de p̄ci. l. p̄curator tu
torz. a. l. p̄curator cui. q̄uis aliq̄
ciens p̄latus appellet p̄curator
vt x. q. ij. p̄curator. xij. q. i. c. vlt. et
q. ij. sine excep̄cōne x. q. ii. casellas
¶ de dona. fratermitatē. Et qd̄ dico
condicōez eccē deteriorem fieri pos
se p̄ p̄latum in omittendo v̄z ē
legittimo tempe interueniente. nō
statim hoc est si ex omissione p̄lati
prescrip̄cō inducat contra eccā
aliter si p̄latus omittat in iudic̄
cio legitima excep̄cōez seu defensi
onē restituit eccā. vt ¶. e. c. Audi
tis. a. c. Cum remissent. nisi sup̄ h̄
eodem petita esset restitucō a dene
gata vt ¶. e. t. c. vlt. **I**uuat eciā
minor a eccā in allegacōmbz omis
sis. dum ea que sunt p̄ causa non
allegat vel allegata non p̄bat. vel
si se p̄ditum seu p̄ditam ab aduo
catis conq̄ratur. vt ff. e. t. l. minor
autem. §. i. a. l. minor annis xxv.
omissis. **I**tem succurritur minori

et eccē si se negocijs alienis immil
cuit sine mādato. vel saltē necesse
habet a d̄re d̄no negocior̄ b̄fici
um restitucōnis. vt ff. e. t. qd̄ si mi
nor. Et vt breuiter dicā restituitur
minor a eccā in contractibz vel q̄si
contractibz in delictis vel quasi vt
super hijs rubricē sp̄ales in codice
ponūtur. Et qd̄ dixi restitui in con
tractibz vel quasi locum habet cum
contract? tenet. vtp̄te celebratus
in casu cōcesso a in forma iuris vt
x. q. ij. hoc ius p̄cedū. a xij. q. ij.
sine excep̄cōe. aliter si in casu non
cōcesso vel non s̄m formā iuris nul
lus est contract? ipso iure. vt x. q.
ij. qz rem h̄mōi a xij. q. ij. sine ex
cep̄cōe. aplicas alienacōes. a tūc
cum ius cōe cōp̄tat nō est necāna
in mente. restit. vt ff. e. t. l. in cause.
Ite succurritur eccē a minori si q̄si
contumax ad iudiciū non venit aut
pa. non dolo. vt ff. e. t. l. minor. se
cus si ex dolo. vt ff. de mino. l. si ex
causa. **S** nūc videntū. tunc em̄ nō
restituēt eccā quia nec minor res
tituit in delictis atrocibz. n̄ q̄ten?
misa^o ad miore penā iudicē p̄dur
ent vt ff. e. t. l. auxiliū. qd̄ intelligo
cū tō eccā delinq̄t vt. **E**de sacrosac̄
ec. l. iubem^o. nullā nauē. als delictū
persone q̄. vt no. §. e. t. **R**estitu
tur. **I**te s̄buenit a si noue defēsi
ones appareāt eccē quibz añ vsā n̄
fuit. vt. **E**si sepius in mente ḡ. restit.
post. l. ij. q̄uis de iure communi p̄
textu nouorum instrumentorum

lites sopite n̄ debeāt istaurāi vt q̄
 de sen. a re iudica. inf̄ monasteriū
 et. Ce. t. l. sub specie. Itē si deferat
 iuramentū vt. ff. de iure iur. l. nam
 postea. Si minor. a qualiter aiqz
 in iudicijs minor vel eccā capiatur
 siue agat vel cōueniat. vt. ff. e. ti.
 l. ait p̄tor. Si a i iudicijs. ¶ 3 du
 bitat an eccā l̄ minor possit petē re
 stitucōez a s̄mā. eo q̄ eccā tuta est
 cōi iure a dī auxilio. p̄t em̄ appella
 re a iudeo ad exordinarū auxiliū
 recurrē non debet. vt. ff. de mino. l.
 in cause. sed h̄ obiectio i s̄mā d̄m
 ipe locū non habet. qm̄ supior nō
 inuenit ad quē p̄ appellacōnez re
 cursus haberi possit. vt s̄ de elect.
 licet in fi. a ix. q. iii. cūcta ¶ 3 si in
 stes a dicas. poterit supplicari er
 go restitū sup̄uacua est. vt sup̄i
 dictū est. R̄no vtrūqz remediū
 supplicacōis a restitucōis est extra
 ordinariū auxiliū a eadem cōtate
 inducū. vnde vnū reliquū non ex
 cludit. vt dicat aliter actio de dolo
 non dat si alia cōpetit. vt. ff. de do
 lo. l. i. ¶ 3 hoc v̄x est nisi alia cōpe
 tat eadē equitate inducta. vt actio
 q̄ metus causa que a si cōpetat da
 tur tam actio de dolo. naz si eū qui
 metū fecit a de dolo teneri certum
 est. vt. ff. q̄ metus cā. l. si cū excep
 done. Si eū qui. ¶ 3 nūquid a sen
 tencijs alioz p̄t quis petere resti
 tucōez. videt q̄ non. quia p̄t app
 pellare. a sic ad exordiarū auxili
 um nō recurreret p. l. in cause. a si tē

pius appellādi excesserit restituef
 ad appellandū vt. Ch̄ sepius iunt.
 resti. postu. l. i. R̄no p̄t eccā restitui
 a s̄mā. nec obstant superiora iura.
 Nam lex illa in cause loquit̄ cum
 minor est tut? ipso iure a ideo nō
 debet recurrē ad auxiliū restitucōis
 Itē alia lex non obstat. loquitur
 auz minor p̄c̄it restitucōnez a fuit
 ei denegata. iterū petere non p̄t si
 noue defensiones allegent. sed po
 terit appellare. vt. q̄. e. t. c. vlt. a. C
 si sepius iunt. resti. postulet. l. ij. a
 iij. ¶ Si tu queras an sit aliud resti
 tui a s̄mā. q̄ restitui ad appellād
 a s̄mā. R̄no sic. cum em̄ restitucō sit
 a s̄mā p̄inde est ac si s̄mā lata non
 esset ar. ad hoc q̄. e. cum ex lris vbi
 dicat. non obstat s̄mā. sed vbi sit
 restitucō ad appellandū s̄mā salua
 manet. Quis postea suspendat p̄
 appellacōez. vt. C. de iure iur. l. gene
 taliter in p̄n. C. de app. l. p̄cipimus
 S. h̄ si. s̄. de offi. dele. pastoralis. S.
 preterea q̄. de sen. a re iudi. cū inter
 vos. licet alibi dicat̄ extingui pro
 nūciatur p̄ ap. vt. ff. ad. se. cō. tuz
 pill. l. i. S. vlt. ¶ 3 exponitur ibi ex
 tinguitur. i. suspenditur. ¶ Fieri at̄
 debet restitucō iudice sedente p̄ tri
 bunalī p̄nte aduersario. vocat̄ em̄
 debet is contra quem petit̄ restitu
 cio. alioquin ipso iure nō tenet res
 titucio. vt. ff. de mino. l. v̄x. S. sci
 endum. a. l. in cause. S. causa. a. l. si
 species. S. vlt. ¶ Nam negotiorum
 merita partium as̄cōne p̄adūtur

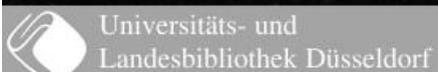
vt. Et si p r in vel alio modo. l. vlt.
quia a si minori vel ecce pro restitu-
tione non datur actio sed iudicis
officium. vt. ff. de minor. l. q. si mi-
nor. §. vlt. et. l. illud. §. i. l. qd. si de
spali. oportet tamen libellu pungi-
litis testatio fieri a omnia solep-
niter a rite procedere. vt s. de offi-
iudi. c. vlt. **I**n casu tamen si is a tra-
quem restitucō petitur. vocatus q̄-
trienium nō veniat restitucō indul-
getur. vt in aut. vt spōsali largi.
§. ad h. col. ix. debet etiam ecclā si-
ue minor pbare lesionem siue de-
cepconem. nō enim ex hoc solo q̄
minor est quis sequit q̄ sit decep-
tus. a idem in ecclesia. vt. ff. de mi-
no. l. nō omnia de iure iur. l. n. postea
§. si minor. **P**ossunt restituē iu-
dices del. a ipa vel a p̄ncipe. Itē
ordinarij. Itē delegati ordinario-
rum hñcum administracōez. siue
causē restitucōez fuerit specialiter
cōmisit hñcōi delegatis. siue alijs
causis cōmisit coram eis restitucō-
num incidit qōes. **I**tem ord. iarij
non habētes administracōez sed
delegati ab eis non p̄nt. si causē r̄-
stitucōnū mittātur eisdem. sed si
alijs causis cōmisit questiones res-
titucōnum incidant coram ipsis. a
causas audire possunt a restitucō-
nes indulgere. a idem dico in arbi-
tris. nam super restitucōnis ques-
tione cōpromitti non potest. sed si
super alio cōpromittatur sup quo

cōpromitti potest. a coram arbitro
incidat questio restitucōnis. a au-
dire a restituere potest. vt. §. e. t. e.
causa que sumpta est ex lege vt. c.
vbi a apud quem. l. vlt. **D**ed cer-
te si recte inspiciatur lex illa collig-
itur ex illa q̄ nec delegati ordina-
riorum nec habendum adminis-
tracionem. nec arbitri cognoscere
possunt de hñcōi questione etiam
incidenter a sic legebant a intelli-
gebant legem illam domini ma-
azo a hug. **D**ed hoc decre. contra-
rium dicit a potest esse hñcōi deci-
ratio. quia in incidenti questione
etiam minus competens iudex ius-
risdictionem sortitur. vt s. de offi-
deleg. prudentiam. §. vlt. **E**de iud.
l. Quociens. a. **E**de ordi. cogin. l.
adite. **D**ubitatur autem qui sunt
ordinarij administracionem non
habentes. sed facultatem tantum-
modo iudicandi. et s̄m iura ciuis-
lia dici potest q̄ sunt illi qui hono-
rem a dignitatem habent. sed
non administracionem. vnde raz-
one honoris a dignitatis iudis-
care possunt. si qui in eos consen-
serunt. et de hijs loquitur lex de
iudi. l. i. a. **E**t. rem non nouam.
§. n̄o primo. **D**ed s̄m iura ca-
nonica posset poni exemplum in
episcopo qui renunciauit loco epis-
copali non dignitati. qui hono-
rē retinet sine administracōe vt s. de
ordi. ab ep̄o qui refig. ep̄a. c. i. a s̄

vt. et si p r in vel alio modo. l. vlt.
quia a si minori vel ecce pro restitu-
tione non datur actio sed iudicis
officium. vt. ff. de minor. l. q. si mi-
nor. §. vlt. et. l. illud. §. i. l. qd. si de
spali. oportet tamen libellu pungi-
litis testatio fieri a omnia solep-
niter a rite procedere. vt s. de offi-
iudi. c. vlt. **I**n casu tamen si is a tra-
quem restitucō petitur. vocatus q̄-
trienium nō veniat restitucō indul-
getur. vt in aut. vt spōsali largi.
§. ad h. col. ix. debet etiam ecclā si-
ue minor pbare lesionem siue de-
cepconem. nō enim ex hoc solo q̄
minor est quis sequit q̄ sit decep-
tus. a idem in ecclesia. vt. ff. de mi-
no. l. nō omnia de iure iur. l. n. postea
§. si minor. **P**ossunt restituē iu-
dices del. a ipa vel a p̄ncipe. Itē
ordinarij. Itē delegati ordinario-
rum hñcum administracōez. siue
causē restitucōez fuerit specialiter
cōmisit hñcōi delegatis. siue alijs
causis cōmisit coram eis restitucō-
num incidit qōes. **I**tem ord. iarij
non habētes administracōez sed
delegati ab eis non p̄nt. si causē r̄-
stitucōnū mittātur eisdem. sed si
alijs causis cōmisit questiones res-
titucōnum incidant coram ipsis. a
causas audire possunt a restitucō-
nes indulgere. a idem dico in arbi-
tris. nam super restitucōnis ques-
tione cōpromitti non potest. sed si
super alio cōpromittatur sup quo

te renunc. nisi cu p[re]s[ent]e. §. vlt. q. c.
 Post traslacōez circa fi. Itēz poni
 p[ro]t[er] exemplū i episcopo cui? ep[iscop]at[us]
 oino destruct[us] est a p[ro]p[ri]s effugat?
 hic em ep[iscop]s est nulli? tamē ep[iscop]at[us]
 hic honore habet sine adm[ini]stracōe
 Quidā tñ ponūt exēplū in officia
 lib[er]o episcopoz a male. qz officia
 les non sunt ordinarij sed delega
 ti ad vniuersitates causaz. vt no. §.
 de offi. vica. circa p[ro]p[ri]a. A quib[us] aut
 conferat iurisdic[ti]o ordinaria no.
 §. de offi. ordi. §. ordinaria Et est
 scienduz qz vbiq[ue]z eccl[esi]a vel minor
 restituit. restitue[n]d[us] est a ei[us] ad
 uersari[is] eccl[esi]a maior. §. i. eod[em] t[em]p[or]e ca
 su. sed non in alio. vt. ff. de mino.
 l. qd si minor. §. restitucō q. l. p[ro]p[ri]a. §.
 ij. q. l. eccl[esi]a. §. i. Et de repu. l. vna. Et
 de p[re]d[ic]tis mino. l. si p[re]d[ic]tu[m] i fi. xij.
 q. ij. vulgane. §. de reb[us] ecc[lesi]e. nō alie
 Ad audiaz. non em eccl[esi]a d[omi]nari de
 bet a aliena iactura vt liij. di. ge
 neralis. §. de p[re]s[ent]is suā. ff. d[omi]n[us] condic.
 inde. l. nam h[ab]et natura Itē l[et]z minor
 vel eccl[esi]a ipetrauit restitucōez p[ro]t[er]
 renūciare si velit. vt. ff. de mino. l.
 si iudex. **Q**uādo autē eccl[esi]a restit
 tuatur dixi §. e. t. §. fit op[er]acō qz
 semp a sine temporis p[re]s[ent]is. vt
 §. c. i. q. c. cum ex l[et]ris. nisi c[on]tra eaz
 legitime p[re]scribatur. nam vt ex
 l[et]ra illi[us] dec. cum ex l[et]ris colligit tē
 pore eugenij ipe. a in p[ri]mo mense
 sui pontificat[us] interuenit lesio. et
 tpe celestini indulta est restitucō
 qui cām omisit l[et]ra eugenij non

obstante. Quid tñ dicūt qd ibi i
 t[er]rupta fuit quadriēn[is] p[re]s[ent]is p[re]s[ent]is
 p[ro] p[et]icōem restitucōis. fuit em p[et]
 ita restitucō tempore Eugenij et
 t[er]p[or]ib[us] alioz hūm[il]ioz pontificum ei
 succedentiū eadē p[et]icōe innouata.
 et sic eccl[esi]a p[et]ēs non fuit quadriē
 nio exclusa. **H**z erāt qui sic dicūt
 quia restitucōis qd n[on] p[et]icōe
 sed nec lit. §. p[er]petuatur. vt. ff. de
 mino. l. papinian[us]. §. vlt. q. c. t[em]p[or]e
 imite. resti. l. vlt. si quis tñ vellet
 illoz s[im]il[iter] sustinere posset dicere
 qz ibi p[ro] iudices stetit quo min[us] in
 qōne illa p[ro]cessum fuisset. a iō eccl[esi]e
 p[et]enti nullū potuit p[re]iudiciū ges
 nerari. vt in aut[em]. vt sp[irit]o. largi. §.
 hoc qz coll. ix. q. ij. q. vi. anterioruz
 §. sed lis. q. l. bydū. **V**num non
 omitto quia qd dixi §. §. p[ro]p[ri]a. de les
 gatos causas restitucōis audire
 posse. recipit dubitacōez. videt em
 qz cause huiusmodi delegare non
 possunt. quia ex edicto restitucōis
 nulla p[ro]p[ri]a p[ro]ficiat[ur] actio.
 sed cōdependet ex officio iudicis vt
 ff. de mino. l. qd si minor. §. vlt. ea
 vero que iudicis officio expediūtur
 non delegant. vt. ff. de offi. p[ro]cō.
 l. nec quit[ur]. §. vbi. ff. de re. iur. l.
 omnia. ff. ad municipa. l. ea que.
Ad qd R[ati]o speciale est h[ab]et fauore
 restitucōis. qui ampliandus est
 non restringēdus. vt. ff. de lib[er]o. et
 postu. l. cum quidam. sic a aliud
 speciale in hac restitucōe contigit
 vt auz causa restitucōis sit excellēs

ita vt in ea requiratur speciale mā
datum. vt. ff. de mino. l. illud. vt
in ea cōpromitti non possit nec de
legari ab ordinario iurisdictione
sine administracōe habēte. tamē
tam coram arbitro q̄ coram dele
gato huius ordinarij tractari pote
rit incōdeter vt. q̄. e. t. causa. ¶ Est
autem iūte. restitucō. prioris sta
tus vel iuris reintegracō. per quā
subuenitur minoribus. subuenitur
et eccl̄is iure minoris sicut dictuz
est. subuenitur quādoq; et maio
ribus ex iusta et legitima causa.
vt. ff. ex quibus cau. ma. per totū
et sic intelligo q̄. e. ex litteris q̄. de
sen. et re. iud. cum bertoldus q̄. de
pigno. significante.

**De alienacōe iudicij mu
tandi causa facta.**

In supertori rubrica prof
pedum est et prouisū per
iūte. resti. eccl̄is. vt. s̄.
ti. prox. c. i. et minoribus. vt. s̄. i. c.
constitutus. maioribus. vt. s̄. i. c.
ex litteris. et non minori equitate
prospiciatur hic omnibus in quo
rum dampnū et preiudiciū aliq̄ue
res et possessiones de quibus agen
dū esse credunt et timent in alios
transferunt causa mutandi iudicij
¶ Vrgunt autē ex hoc edicto duo
specialia beneficia. ¶ Vnū quia agi
tur contra alienantes adione i fac

tū. ad id qd̄ interest agenciū res
nō fuisse translatas. saluis nichil
ominus pristinis adionibus adus
sus novos possessores q̄s pot̄ pat
vel part̄ novos adūsarios. vt. ff.
e. ti. l. i. et c. e. ti. l. i. ¶ Et aliud qz hē
cōmissionū tra veteres possessores
obtēte extēdūtur ad novos. de q̄
bus nullā faciūt mencōez vt. q̄. e. t.
c. i. ¶ Intitulat̄ hicigit̄ rubrica de
alienacōe iudicij mu. ca. fac. ¶ Vnū
vidēdū est qn̄ locū habeat h̄ edic
tū. et cui. et contra quē. et in quātū
detur adio ex hoc edicto. ¶ Has
bet locū hoc edictum cū quis cred
dens se cōueniendū sup re aliqua
adione reali vel psonali in rem tñ
scripta vtpote aliquo interdico.
¶ Interdicta em̄ licet in rem videā
tur concepta vt tamen ipsa psona
lia sūt vt. ff. de interdico. l. i. ¶ Inter
dicā. alienat rem dolo malo causa
mutandi iudicij a se. et suscipiēdi
ab illo in quem trāffert possessio
nem nec refert an trāfferat domini
um vel nudā possessionem vt. ff. e.
ti. l. non solū. et l. ex h̄. ¶ Alienare.
¶ Dolo malo iō dixi qz si alienat re
redibēdo venditori. nō vt iudiciuz
euitet. sed al̄s redibitur. et si ex
alia necāria causa alienat. locum
non habet edictum. vt. ff. e. ti. l. ex
hoc. et l. sequentibus. et idem dis
co si iō alienat quia timet sibi mo
ueri qōez et lites execratur vt. ff. o.
ti. l. Itē si res. §. vlt. ¶ Itē locum h̄
hoc edictū cum alienacō fit causa

futuri iudicij mutādi vt in l. ex b.
 Si quia si iudicium esset inchoatū
 inter petitorē et possessore cōuen
 cione iudiciaria. aut p. p. p. p. p. p.
 cipi oblatas et iudici infinuatas.
 ac p. iudicē adūsario cogitas. tūc
 res esset litigiosa. si de dominio ip
 sius vel quasi qd erat. tūc cōmissio
 vicō litigiosi. locū haberet edictū
 de litigiosis. vt. C. de litigio. l. vlt.
 in autē. de litig. i. p. coll. viij. qz
 prohibita est talis rei alienacō vt
 ibi. q. xi. q. iij. quia res. sed res sup
 qua futurū sperat iudiciū non p.
 hibet alienari ante motam causā.
 et ideo istud edictū et edictū de li
 giosis dicitur non cōcurrūt sed di
 versis respectibus locum hnt. **D**atur
 autē actio in factū ex hoc edicto ei
 cuius fraude et elusione facta ē ali
 enacō. et suis heredibus et contra here
 des ei? ad quē res trāslata ē. et da
 tur infra annū. vt. ff. e. t. l. non solū.
 §. vlt. q. l. sequentibus. **D**atur em
 inq. adūsus eū qui alienauit quē
 ad inesse cōueniat corā ordinario
 et vt puto corā delegato p. hās cō
 tra eū obtētas. vt solus repntet eū
 possessore. vt. ff. de rei ven. l. qui pe
 titorio. C. ad exhib. l. ad exhibendū
 in quo inesse cōsiderabit quātū in
 terest agentis rem non fuisse trans
 latam in locum alteri? d. p. c. forte
 vel p. iudicē contra quē illū agere op
 tet ad possessionē aduocandā p. p.
 tinam actionē. **I**te quātū inest
 iphi? non habere duriorē vel potēs

ciore aduersariū. si in potētiorem
 trāslata fuit. qz potētiore pares
 esse non possum? vt. ff. e. t. l. i. **I**te
 ager contra possessore actione in rem
 vel alia actione sibi cōpetēte ad rē
 aduocandā. siue corā ordinario pos
 sessoris siue corā delegato. quē ob
 tinuit contra alienatē. qd ē hic spe
 ciale. cū alias gnāter rē cōmissi
 onis sint psonales. nec ad alios ex
 tendātur quoz noia in hīs nō ha
 bent vt s. de offi. dele. **C**ū olim ab
 bas. et c. sup. eo. de rescriptis figfi
 cauit. **H** fallit illud gnāle hic et
 in alijs casibus quos nō s. de rescp.
 §. sed p. ulegiū. et s. de offi. del. §. ca
 fualit. venūptū si ab eo qui rē alie
 nauit cōsequat actor rei estimas
 cōez dolo pntante ipsū possessorem
 vt supi? dictū est. non aduocabit
 postea rē a possessore. nec em habē
 pt. et rē et p. cū. sed aliter. vt. ff. de
 peti. here. l. si et rem et p. cū. si rem a
 possessore et inesse ab alienatē cō
 sequi pt vt supi? dictū. **I**te alie
 nator poterit cōueniri p. s. i. ma. adio
 ne. non tm ad rei estimacōez rōne
 soli. vt dictū est. sed rōne p. c. qd
 ex rei vendicōe recepit. qz p. c. i. u.
 loco rei succedit vt. ff. de peti. l. sed
 si quis. et in l. predicta si et rē et p. c.
 um. ff. de le. ij. l. **I**mp. et l. se. q. de
 usu. cum tu. si. ff. de le. iij. l. fidei
 commissa. §. si rem et q. vt lite pen
 ecclesia sancte marie. sed et si cleri
 co cedatur actio contra laycū. vt
 sic clericus trahat laycū ad for

ecclesiasticum. et si non fiat contra
verba edicti. fit tamen contra men-
tem. ut ff. de iur. c. ii. **R**az ille incidit
in verba huius edicti. qui credens
se conueniendum super re aliqua
transfert rem illam in alium causa
futuri iudicij mutandi a se et susci-
piendi ab illo in quem transfert re
sed in mentem huius edicti incidit
non in verba qui dum credit vel scit
sibi aduersus alium competere acti-
onem. illam priuilegiato vel potē-
tiori huius cedit causa futuri iudicij
non mouendi a se. sed ab illo in
elocandi et perficiendi cui cedit. et
in hoc casu cessio est nulla et is qui
cedit amittit actionem. ut hic. c.
ii. et c. de lic. po. l. nulla. Clericus
autem dicitur potentior layco ra-
tione officij. cuius contemplatio-
ne sortitur priuilegium quo ad fo-
rum. **R**am alio ratione officij cen-
setur durior aduersarius et poten-
tior. ut c. q. metus causa. l. si per
impressionem. Et si quacumque pre-
di. p. l. i. et c. si rector provin. l.
vna. sic et tutor ratione officij cen-
setur potentior pupillo. et ideo ces-
sio ei facta contra pupillum non va-
let. ut c. qui dare dari. et tur. pos.
in aut. minoris. **S**ed hoc qualiter
esse potest ut actione cessata cle-
rico contra laycum. clericus trahat
laycum ad forum ecclesiasticum. cum
actor forum rei sequi debeat secundum ca-
nonicas et legitimas sanctiones.
ut ff. de foro compe. Si clericus et

e. Cum sit generale. xi. q. i. relatum
et c. experientie. et c. de iurisdic. om.
iud. l. iuris ordinem. **N**on hoc locum
posset habere in locis illis in quibus
consuetudo est quod clericus tra-
hat laycum etiam reum ad forum
ecclesiasticum ut ff. de foro compe.
si clericus vel aliter possit clericus
molestare laycum super re illa quam
laycus possidet super qua cessata est
clerico actio. laycus cogitur ages-
se contra laycum. super molestia
quam clericus ei infert. Et tunc cle-
ricus conuentus in foro ecclesiasti-
co intentabit actionem sibi cessatam
per modum reconuentionis. Cessat
autem hoc actio ex hoc edicto in quibus-
dam casibus. ut ff. de iur. l. iij. §.
vlt. et l. ex hoc. §. si quis alienauit

De arbitris.

Expeditis preparatorijs
iudiciorum ad iudicia venia-
mus. **S**ed qui admittit
iudiciorum arbitria sunt redacta
ut ff. de iur. l. i. **R**am arbitri partes
iudicis assumit. ut ff. de iur. l. si de
iuris al. p. m. p. **S**ic recipisse ideo pri-
us de arbitris est videndum. **V**i-
deamus igitur quid sit arbitrium
Item in quot debeat compromitti. quod
possit esse arbiter. de quibus rebus
valeat compromitti. et quis sit ef-
fectus arbitrorum. **I**n quibus dif-
ferant iudicium et compromissum. et
qualiter finiatur compromissum

Arbitrium est triu? actus per
 sonaz sup aucti qone in quasi ius
 dicio cotendcu. Nam q iudex labo
 rare dz ad inuestiganda veritate
 vt xxx. q. v. Judicante. actor ad i
 tentioez q ad amplificanda causa.
 Re? ad extenuacoez ad causam di
 minuenda. vt iij. q. iij. c. i. vel sic
 diffinit Arbitriu s^m **A**zo Arbit
 riu est ca in dicendo iure volutarie
 posita cu certaz personaz interpo
 sitione. l. arbit actoris q rei. **A**r
 biter esse pt qui non pbihef a iue
 vtputa liber homo. p^r famul. sed q
 filiuffa. azbit esse pt. eiaz iure pa
 tris. vt ff. e. t. l. sed q fili? q. l. qm
 eiam. **I**te libertus sed non seru?
 vt ff. e. t. l. pedi? in p^r. q. l. s. in hu
Ite non refert an arbit fit itegre
 fame. vel ifamis vt iij. q. vij. s. tria
 in v^o. agnitores q. ff. e. t. l. penti.
Ped sec? in iudice vt. **E**de dig. l.
 neq; famosis. **E**d infamib. l. vna
 li. xi. q. i. de exco. pla. interdilectos
Probibet autē esse arbit seru?
 vt didu est. **I**tem mulier. vt q. e.
 ti. dilecti. **E**. t. l. vlt. quia nec ius
 dicare pnt. vt. iij. q. vij. s. tria. ff. d.
 iudic. l. Cum pretor. s. i. q. xxxij.
 q. v. muliere. **H**oc tñ fallit in qui
 busda excellentib; feminis. que ra
 tione sue excellencie q cōsuetudis
 iurisdictione ordinaria q arbitra
 na vtunt. vt in predicta dec. q. e.
 ti. dilecti. q aliquo diens delegata.
 vt. xij. q. ij. **C**ū deuotissima vij. q.
 i. v. reor. **I**tem in laycū cōpromittit

non pt super rebo spūalib; vt q. e.
 ti. cōtingit. quia nec de rebo ecclesi
 asticis laycū iudicare valet directe
 vel eiam indirecte. vt q. ti. p^r. dccij.
 m? q. qui si. hnt leg latoz. nisi auc
 toritate supioris suscipiant cōpro
 missum. vt q. e. t. p. tuas. seu iudi
 cū. vt xxxij. di. s. xij. vel nisi hū
 militas supioris inducat. vt. ij. q.
 vij. nos si in cōpetēter. vel nisi hoc
 fiat ad tollenda omnē suspicōnem
 contra clerici exorta. vt ij. q. v. hz
 et. c. inenam **E**t notabis q i causa
 inriomali. nec in laycū nec in cleri
 cum cōpromitti pt. vt s. de imf. xi.
Causa. **E**t hoc v^o est in causa mri
 monij carnalis. nā in causa mrioz
 nij spūalis cōpromitti pt i clerici.
 vt q. e. t. **E**x pte s. d. elec. **C**ū intē di
 lectos. **I**te prohibet cōpromitti in
 furiosū furdum aut mutū. seruū
Ite minor xxv. ānis maior autem
 viginti. sed minor xxv. ānis pt hi
 mi in arbitru. sed restituitur si te
 mere auditoriū recepit cum intē sit
 eius litib; non v^o xar. vt. ff. e. t. l.
 sed si in seruū. s. i. q. l. cum lege. q
 ff. de minorib; l. minoribus xxv.
 anis subuenit. **I**tem prohibe
 tur cōpromitti in iudicem ordina
 rium. lege dñte si quis iudex fit ar
 bitrium recipere eiusde; rei de qua
 iudex est in se v^o cōpromitti iubere
 prohibetur. l. iul. q. si sentēciā dix
 erit non ē dāda pene persecucio vt
 ff. e. t. l. sed q si in seruū. s. ij. q. iij.
 q. vij. s. tria. v. si quis iudex **E**t ē

†

triplex ratio quare in ordinariis
compromitti non possit. **Prima** quia
si nollet pronunciare non esset qui eum
cogeret. cum per ordinarium cogi de-
beat arbiter ad pronunciandum. ut
ff. e. ti. l. iij. **Secunda** quia si contin-
gerit similia quam ipse tulit impugna-
ri timendum esset ne eam defenderet
aiose. ut **De assel. l. nemo.** **Tercia**
quia lex dicit arbitrum similem
esse iudici. ut ff. e. ti. l. i. **Et de iud.**
l. rem non nouam. ergo est alius a
iudice cum inter utrumque similitudo
notetur. nichil enim est id cui est
simile. **¶** hoc intelliges l. illam
si quis iudex. sicut sonat ut sint duo
dicta. l. qd iudex non possit compro-
missum recipere. nec in se compromit-
ti iubere. contra hanc similitudinem facit con-
suetudo. frequenter enim in ordinariis
compromittitur et valet quod fit. fa-
ciunt et multa iura ad hoc de electio-
nem a. c. cum inter dilectos si can-
sen. ff. e. ti. dilecti. a. c. cum tempore a. c.
ex parte. similiter et delegatos com-
promittitur. ut ff. de pben. nisi ff. de
presump. hanc ff. de rez pnu. **Exhi-**
bita. **Tu dicas** quod prohibicio legalis
non habet locum secundum iura canonica
ca. vel si velis sustinere legem illam
si quis iudex. dicas unum esse dictum
l. illi? et sit scilicet iudex prohibet reci-
pere compromissum iubendo in se com-
promitti. ut illa verba in se se com-
promitti iubere. sicut expositio ver-
borum priorum legis. quidam tamen di-
cunt etiam secundum leges posse in ordina-

rii compromitti per auctorem. ut disse. iu.
¶ si vero contingit. coll. ix. **¶** Et tunc
autem illud inquitur in arbitratore
hoc est in amicabilem compositore. potest
enim ordinari per amicabilem com-
positorem dissolvere que dubia sunt
inter partes ut ibi dicit. **¶** Debet
autem compromitti in impari nume-
rum qui a in numero duas impare
gaudet. scilicet in unum aut tres.
ut ff. e. ti. c. i. et hoc idem statutum
est propter hominem facilitatem
ad dissolendum. ut ff. e. titu. l. si
vnus. **¶** principaliter. et si contin-
geret tres non concordare in ean-
dem sententiam obtineat senten-
tia duorum. ut hic. c. i. quod intel-
ligo tercio presente et contradicen-
te. scilicet si absente tunc enim sen-
tentia duorum non teneret. ut ff.
e. titu. l. si in tres a. l. si auti. quid si
duo pronunciant tercio presente
et tacente. ut nec contradicat. nec
consentiat perinde habendum est
ac si contradicat. **¶** Sed queritur
an valeat compromissum si com-
promittatur in duos. **¶** Et videtur
quod non. nam si dissenciant res
sine exitu futura est. **¶** Sed certe so-
litum est compromitti in duos et
valet compromissum et si non con-
senciant tunc ordinarius vel dele-
gatus qui iurisdictionem sibi reti-
nuit potest cogere duos certam eli-
gere et terciam personam. ut ibi
ta. l. si vnus. **¶** principaliter. et ff.
de offi. dele. suspicosis. **¶** Quis aliud

obseruetur in duobus iudiciis
 discordantibus ac diuersas sente-
 tias ferentibus. quia illa sententia vale-
 bit que a superiore confirmabitur. ff.
 de re iud. duo iudices ff. de re iud. c.
 vlt. Sed si in duos compromittat
 sicut si differant tunc assumat nec
 exprimat is qui est assumendus non
 valet compromissum. qz pnt in assu-
 mendo dissentire vt i ead. l. si i du-
 os ff. et. Innotuit. S3 ff. et. Cu-
 a nobis. Ad qd rñden potest qz
 ibi acti fuit de certis psonis assu-
 mendis quibus non fuissent expresse.
 vel illud loci h3 in mediatoribus
 seu ordiatoribus assumendis. secus
 i arbitris. vel illud obtinuit ob re-
 uerentiam legati. q simile ff. de ac-
 q. in q. ad pet. coez. vel dic q illa
 est ratio legis que non valet pro-
 missum factu3 in duos ita vt si dis-
 cordes fuerit tertiū assumat. qz et
 in assumendo poterit esse discordes
 q sic sine exitu res futura esset. que
 ratio cessat cum in vnum compro-
 mittatur et datur ei potestas ali-
 um vel alios assumendi et sic lo-
 quitur contraria decre. **P**otest
 compromitti super pecuniarijs
 causis et temporalibus potest et
 et super spiritualibus vt ff. et. no-
 sane. cum olim. et ex parte. non ta-
 me in laycu vt ff. et. n. c. stig. sed in
 mriomali. libali. l. emiali n. pro-
 mittit vt ff. de iute. r. l. ca. si mri-
 omali q e rō in ca mriomali excellē-
 da sacmēn. In libali vō fauor lib

tatis q maiores iudices reqnt. vt
 ff. et. l. no distiguem. ff. de libali
 co. pda. iud. l. ij. C. vbi causa sta-
 l. iam dudum. C. ne sta. defunc. l. si
 pater. Arbitrater autem non e mag-
 nus iudex sed paruus. vnde ipsius
 sententia non est per omnia sente-
 tia. vt. ff. de hijs qui no. in fa. l. qd
 ergo. ff. ex compromisso. nec ei pare-
 mihi metu pene. vt. C. de arbi. l. i. et
 bec eadem ratio locum habet. qua-
 re in criminali non compromittit
 vt. ff. et. l. non distiguemus. ff.
 iulianus. q in. l. preallegata quid
 ergo. ff. ex compromisso q s. de im. f.
 resti. c. causa. Et est sciendum q po-
 test agi inter partes vt pronu-
 ciet vno litigatorum presente q alio
 absente. vt. ff. et. l. diem. ff. star.
 Item vt vnus ex arbitris pronu-
 ciet absentibus alijs. vt. ff. et. l.
 non distiguemus. ff. cum in plus-
 res. Item agi potest vt compro-
 mittatur in ticiam vel in seijum.
 sed is cogetur pronu-
 ciet in que
 litigatores consenserint. vt. ff. et.
 ti. l. Item si vnus. ff. Item pomp.
 Item agi potest vt certo loco pro-
 nuncietur alioquin ibi pronuncia-
 bitur vbi compromissum est. vt
 ff. et. l. si cum dies. ff. si arbi-
 ter. Item agi potest vt arbi-
 ter pronu-
 ciet qd sibi videtur. dumodo ei vi-
 deatur s^m leges. vt in autn de iud.
 ff. autem plē. Sed si actum est vt
 certam sententiam dicat nullum
 est arbitrium. vt. ff. et. l. qualem.

Item arbit' feratis diebus pronū
ciare non p̄t nisi in tribus casibus.
scz pretore cogēte. vt. ff. e. t. l. si fe
ratis. vel de cōsensu parciū. nā hoc
inuenio in iudicō. vt. ff. de iud. l. si
feratis. **I**tem si dies cōpromissi sit
exitura. vt. ff. e. t. l. si de meis al.
pomp. **S** arbit'. **I**tem agi p̄t vt ar
biter certo loco p̄nūciat. alioquin
si certus loc' non est adiect' in q̄
pronūciatur. ibi p̄nūciabit' vbi cō
promissus est. vt. ff. e. t. l. si cū dies
si arbit'. **E**ffect' arbitrorum
est vt sine arbitri stes siue equa sit
siue iniqua vt. ff. e. t. l. diem. **S** sta
ri. dūmō non sit cōtra leges et sac̄s
constitucōes et sit solempnit' lata
et volo arbit' careat et sic n̄ obstat
C. e. t. l. arbitroz. ff. e. t. l. ita demū
stabit' inq̄ sine arbitri metu pene
si pena fuit cōpromissum vallatū.
quia tūc non emologabit' arbitri
uni. i. non confirmabit' sūa p̄ filcū
x. diez si ptes non cōtradicat'. nec
sūa trāsit in rem iudicatam. sed si
sine non stet' agef' ex stipulacōne
ad penā. vt. C. e. t. l. i. q̄. e. t. p. tuas.
Sz si cōpromissum n̄ sit pena val
latū. sed iuramēto. s̄m canones va
let. vt. q̄. e. t. cum tpe. et appellūtur p
tes ad obseruanciā iuramēti rōne.
vt. q̄. e. t. non sine. **S**z s̄m leges n̄
tenet. vt. C. e. t. in auct. decernim'.
si neutz interuenerit et iſra x. dies
contradicat' sine agi p̄t ad intesse
vt. q̄. e. t. p. tuas. si simpliciter sit cō
promissum sine stas vt. ff. e. t. l. bi

em. **S** vlt. **S**z si nullo remedio cō
promissum vallet. et sine infra x.
dies non fuerit contraditū. emolo
gatur arbitri. i. confirmat' silencio
x. diez tacite vel expresse. si cōsente
rint manifeste tūc trāsit in rem iu
dicatam agit' et excipitur ex ea et
mandat' execuōi. vt. C. e. t. cū aſtra
q̄. e. t. per tuas. **E**t qd̄ dico compro
missum vallari pena. intelligo siue
pena nūmāria siue re alia vice pe
ne fuerit pmissa vt. ff. e. t. l. litiga
tores. **S** q̄ ait. **I**tem hoc intelligo
siue ptes int' se penam admuicōe fu
erit stipulate siue arbitrio pena fu
erit pmissa. nam tunc arbiter pe
nam exactā prestare vel adionem
cedere spellet' ei qui sine stabit' cō
tra eū qui non stabit. quasi iter p
tes et arbitz hoc tacite actū videat'
tur. et ideo p̄ tāto debet haberi. vt
ff. de p̄scrip. verb. l. si gratuitam. **S**
i. sed si vn' litigatoz penā pmissa
rit alter non cōpromissum nō va
let. vt. ff. e. t. l. si de meis. **S**ed qd̄
si inter litigiosos cōpromittatur
et cum pene interposicōne. et altera
pars non stet' arbitrio. nūquid al
tera potest petere videtur q̄ sic. vt
q̄. e. t. dilecti in fi. nam et als aucto
ritate iudicis pena petitur vt xij. q.
ij. episcop' qui mancipium xliij.
di. q̄. xvi. q. i. statuimus xij. q.
ij. cum deuotissimam. et c. in legibz
xvij. q. iij. si quis contumax. et c.
quisquis et c. si q̄s domū. et c. qui
subdyacon. sed i. xij. q. ij. frat' mias.

quia religiosi nec penam sed for-
tem seu capitale petere non debent
cum scādalo aliorum vt xi. q. i. a. a.
ud. d. pe. di. i. aliud q. d. penis l. ma
Sed puto q. religiosi penā pete-
re pnt. siue in pecunia pena consistat
siue in alio. vt. i. q. viij. quociens.
ff. de elec. cum dilect. equū em̄ est
vt quis penam siue contumacie re-
portet. vt. ff. de coll. bo. l. ij. ff. si cum
duob. ff. de tabul. exhi. l. locum.
puto q. a quoq. pena exigi p̄t si
ue sit cōditionalis siue sit a iure in-
ducta. vel tunc tm̄ cōuencionalis
potest peti s̄m̄ canones. cum peti-
loco interesse. vt. ff. de fideiuss. per-
uenit. r. c. constitutus. ff. de acc.
emp. r. ven. l. predia. r. sic non ob-
stat decretum illud. fraternitas. p̄
illud loquitur in foro penitēciali
pena vero adiecta in fraudem vsu-
rarum s̄m̄ vtrūq. ius peti non po-
test. vt. ff. de acc. emp. r. ven. l. iij.
Sibi dem pomp. vbi autem due ec-
clesie in adunt in penam cōuencio-
nalem neutra ab altera petere p̄t.
sed fit cōpensacio vt. ff. de pe. consti-
tutus. **C**ompromissum autem
et iudicium h̄nt similia r. dissimi-
lia. Similia sunt in h̄is quia in
vtrōq. libellus ponitur. r. in vtrō-
q. p. libelli oblatōez fit prescrip-
tio interruptio vt. Ce. t. l. plē. Itēz
quo ad iuramentum calumpnie.
vt. Ce. de iura. calūp. l. i. Item quo
ad testes qui recepti in vno valēt
in alio vt. Ce. t. l. plē. Item i vtro

q. ferenda est sentēcia in scriptis
vt. Ce. de sen. ex. picu. rec. l. vna. Ce.
t. l. plē. Itē in vtrōq. fit citacio p
nūcium vel eplam. vt. ff. e. t. l. sed
intpellat. ff. arbit. Itē tā arbit. q.
iudex p̄nūciat diebo feriatis vt. ff.
t. l. si feriatis r. ff. d. ferns. l. si feia-
tis. Itē si arbit. nō veniat ad locū
destinatum cognicōm̄. p̄promissi
causa. pars illa que non venit con-
tumax non habetur. vt. ff. e. t. l.
arbit. Item sicut iudex sic r. arbit.
litem suam facit si male pronūciat
vt. Ce. de epis. r. cle. l. si quis in. cons-
scribendo in fi. **D**ifferunt autem
in h̄is quia coram arbitro locum
non habet satisfacio de lite prose-
quenda. seu de sistendo in iudicio.
quia pro h̄is sufficit pene pro-
missio ar. ad hoc in aut̄ de litigio-
fis. ff. ad excludendas in fine. que
coram iudice locum habent. vt. iij.
q. iij. in aut̄ offeratur. r. in aut̄
q. fieri. **I**tem reconuencio coram
iudice locum habet. vt. infra de
mu. peti. c. i. r. ij. Sed coram ar-
bitro non. vt. ff. e. t. c. Cum dilect.
Item iudex potest punire contum-
macem. vt. ff. vt lite non contest.
quoniam frequenter ff. si quis ius
dicen. non obtemp. l. i. Sed arbi-
ter non. quia hoc sol̄ iudicibus per-
missum est. vt. ff. de iud. l. ij. ff. vlt.
Nec obstat lex. ff. e. t. non ex om-
nib. que dicit arbitz posse punire
cōtumaciā litigatoris. ibi em̄ loq̄-
tur in contumaciā omissa. nō in nō

uemento vel nō rñdendo sed in nō
soluendo que p arbitriū sic pūmet
quia deferetur alteri parti iuramē
tum in litē. ff. de app. l. creditor. §.
iussus. vel loquit lex illa nō ex oīs
bus qñ hoc incōpromisso cōuenit
de pūmento cōtumace. **I**te in ar
bitris mora nō purgatur vbi dies
prefigetur ab hōie vt. ff. e. t. l. cel
sius. secus in iudicijs vt. ff. si quis
cauc. l. si post tres. **F**init autē
cōpromissū lapsō tpe i q̄ exstitit cō
pmissuz. vt. ff. e. t. l. si cū dies. §. si
intra. r. l. si q̄. §. arbit. **I**te si vnus
ex litigatoribz bonis suis cedat vt
ff. e. t. l. **I**te si vn? **I**te soluit cōpro
missuz die morte acceptilacōe iudi
cio pctō. vt ff. e. t. l. nō distiguem?
§. sūma. r. §. seqntibz. r. q̄ dixi de
morte intellige iudicijs vt ff. e. t. l.
Ite si vn? §. **I**te si plures r. l. arbit
morte litigatoz l. litigatois nō i cō
pmissō hēdū l. hēdis mencō hēat
vt. ff. e. t. l. h̄ it pellat. **S**z qñt an
pen soluta ab eo q̄ nō parz peti possz
et iudicatū. Rñō nō duabz rōibz.
p̄mo q̄ sic agēt d̄nia postulaēt. pen
ei petit qz nō paēt. iudicatū vō qz
sine stat. r. iō tāq̄ petēs d̄nia nō au
dit vt. §. de app. l. sollicitudiez. **E** de
furtis. l. i. ff. qñdo app. fit. l. ij. **E** de
inu. p̄mo. l. p̄fessio. 2.º qz ex s̄ma
arbitri cū pen assumpti nō agit qz
nō tñsit i re iudicatā vt supi? dictū
ē r. p̄bat. **E**. t. l. i.

Finit liber p̄mus.

Incipit liber secūdus.

De iudicijs.

Explētis quibusdā
iudicōz ipatoris. ad
tractatū de iudicijs ac
cedam? Loquit autē
hec rubrica de iudicijs in plurali r
nō de iudicō in singulari quia plu
ra sūt iudicia. **I**udicōz em aliud
criminale. **A**liud civile. **A**liud ordi
nariū. **A**liud extraordinarium.
Aliud spūale. **A**liud temporale.
De criminali loquit §. e. c. At
si clenci. r. c. Cū non ab hōie. **D**e
civilī §. e. **C**eterz r. c. qz w. de ordi
nario §. e. c. dilecti r. c. examinata
De exordinario §. e. nouit. **D**e spū
ali §. e. **E**xhibita. **D**e tpali §. e. ves
nerabilis. **P**otest r. septima spēs
adici vt dicat. **A**liud spūali ānex
um. vt §. e. quāto. **S**ed certe non
puto necessariū hanc spēm addi.
Sam causa iurē patronat? que dis
citur spūali ānexa vere spūalis ē
id ē de re spūali **V**nde ius patrona
tus vendi non potest. vt §. de iure
pa. quia clenci nisi cum vniuersi
tate transeat vt §. de iure pa. **C**um
§. m. **D**icitur autem causa iurē patro
natus ānexa spūali propt qd
dam accidens iurē patronatus. qz
cadi in laycum. r. possidetur seu q̄
si possidetur ab eo cum nullum ius
spūale possideatur a layco pres
ter istud. **E**t preter ius funerandi.

vt ff. de mortuo infe. l. i. Et preter
 ius eligendi si ex priuilegio compe
 tat. vt infra de iure patrona. noz
 bis. **V**ideamus igitur quid
 sit iudiciū. **V**nde dicatur. **Q**ue
 sint partes iudicij. que sint neces
 saria ad constituendum iudiciū
Qualiter et quando iudiciū per
 ducatur ad effectum. et qualiter
 finiatur. **J**udiciū describitur
 sicut et supra descripsimus ar
 bitrium in proxima rubrica eo ex
 cepto qd iudiciū est de re ciuili et
 de criminali. **A**rbitrium autem de
 ciuili. **I**tem eo excepto qd iudiciū
 unum necessario. arbitrium volunta
 re subiātur. **D**icitur autem iu
 diciū quasi iurisdicō prius ve
 ro inquisitio vocabatur. vt ff. de v
 lo. signi. forus. §. constat. **Q**ue
 autem sint partes iudicij legitur
 ff. de probac. quoniam contra fal
 sam. **A**d constituendum iudiciū
 unum necessaria est libelli oblatio et
 litis contestacō de quibus dicem?
 ff. in specialibus rubricis. **I**te ad
 constituendum iudiciū considerāda
 est persona illius qui pro iudicē re
 spondet. an sit iudex. et si sit. an ius eū
 iurisdictionem exercere permittat.
Si enim non sit iudex coram eo nō
 ordinatur iudiciū. **E**t si consens
 sus parciū intercedat. vt. **E** de
 iurisdic. om. iud. l. priuator. **R**az
 pactis priuator. iuri publico non
 derogatur vt ff. de foro compe. **S**i

diligenti. ff. de pactis. l. ius pub li
 ai. et idē dico si sit iudex h ius iuri
 dictionis ei? excōicū non admittat
Hoc dico ppter excōicatu coram
 quo iudiciū nullū et snia nulla vel
 saltū annullanda. vt ff. de sen. et re
 iud. **A**d probandū. **H**oc dico p
 ter iudices seculares qui clericos
 etiā volentes et cōsentientes iudica
 re non possunt. vt ff. de foro compe. si
 diligenti. et ff. e. c. qualiter xi. q. iij.
 inoluta. et c. placuit. et idē iudiciū
 nullū. vt ff. e. t. **A**t si clerici. **I**tem
 nec corā heretico iudiciū constituit.
 vt ff. de hereticis excōicam? in v. h.
 qd si forte. **I**te sūt quidam alij q
 iudices esse non pnt. et idē coram
 eis nō ordinatur iudiciū. legibus
 eū prohibentur esse iudices infas
 mes et turpitudine notati vt ff. e.
 ti. l. ai. pretor. §. non autem. ff. de
 sena. l. ij. **E** ad. l. iul. repetun. l. vlt.
E de digta. l. i. et ij. **E** de ifam. l. i.
 et ff. de excel. prela. inter dilectos.
Natura impediuntur surd? et mut?
 et ppetuo furiosus. moribus vt
 femine et serui vt in. l. predicta. ai
 pretor. ff. de re iuris. l. ij. supra de
 arbi. dilecti. et infra de pe. et re. no
 ua quedam. iij. q. vij. §. tria in pn.
 xxxij. q. vi. **M**ulier. **I**te corā epō
 nā constituit iudiciū in dyoc̄ aliena
 vt ix. q. ii. nō inuitati. et c. i. et ij. ff.
 de iurisdic. om. iud. l. extra territo
 riū. **I**tem non constituit iudiciū
 maioris corā iudice mōi vt xxi. di.

Inferior ff. de arbi. l. iij. in fi. q. l. iij. Immo nec par. in pareni habet impium vt ff. ad trebell. l. Ille a quo. s. tempestiuū. nisi maior subiciat se iudicō minor. vt xi. q. i. peruenit. q. ij. q. v. mandastis q. c. Audistis. Vel si maior delinquat in territorio minoris. vt. C. vbi de crimi. agi oport. in auct. qua in p. uincia. **I**tem non constituitur iudicium cum quis in sua causa iudicat vt. C. ne quis in cā sua iudex sit vel ius sibi dicat. l. vna. Nec causa filij constituit coram patre. vt. ff. d. iurisdic. om. iud. l. qui iurisdic. om. nisi casualit. cū parāssime ius pro quibusdā dicit. vt. ff. de offi. presi. l. senat. censuit. **I**tem coram eo qui presidet auctoritate falsarū lraz nō constituitur iudicium vt. ff. de iud. l. Si pretor. q. d. crimine falsi sup eo. **I**tem non constituit iudicium corā vno ex duobus iudicibus de legatis vel corā duobus ex tribus. vt. s. de offi. dele. Causam. q. c. cū causa. q. c. prudētia in p. n. **I**tem non constituit iudicium corā eo qui presidet auctoritate falsarū lraz vt. q. de crimine falsi. sup eo. ff. de iud. l. Si pretor. vel verax. s. que iam p. mortem delegatis re integra expiarūt si de hoc fuerit exceptū. vt. s. de offi. dele. Relatū. **I**tem coram legato vel delegatis ipse post egressū de p. uincia. vt. s. de offi. lega. c. vlt. q. a. lios casus potest studiosus quilibet cogitare vbi ex defectu preside

tis nō constituitur iudicium. **I**tem ex defectu actoris v. t. si sit excōicat. vt. q. de excep. Excep. cōez. **I**tem si sit su. nisi in certis casibus vt. ff. d. iud. l. vix certis ex causis. **I**tem si monachi sine iussu suoz abbatū seu p. orum. vt. xvi. q. i. mōchi. mortua est em in talibus vox eoz. vt. ij. q. vij. placuit. q. c. nullus. **I**tem si minor xv. ānis sine tutorū seu curatorū auctoritate. vt. C. q. legit. perso. ha. in iudicō. l. i. q. C. de iud. l. p. perandū in fine. **I**tem pater q. filius generalit. inter se agere non pūt. vt. ff. e. t. l. lis nulla. **I**tem q. ex defectu rei non constituit iudicium vt si agatur contra pupillū indefensum vt. ff. de re. iud. l. contumacia. **I**n hīs igitur q. similibus in quibus defectus fuerit vel ex pte iudicis. vel ex pte actoris vel rei. cum per istas habeat iudicium ordinari nō constituit iudicium vt. supius dictū est. Nam in omni negotio hęc persone queruntur. **I**udex actor seu accusator et reus. **S**unt etiam necessarij testes. vt. q. de verbo. signi. for. s. in omni. q. d. verum est in omni negotio dubio ne sit obiectio de notorio vbi testes non sunt necessarii. vt. s. de filiis presbi. quoniam. nec accusator vt. q. de accusa. C. vlt. **I**tem hoc intelligo in omni negotio in figura iudicij tractādo. ne sit obiectio de iudicio inquisicio nis in quo fama habet loco actoris vel denunciatoris. vt. q. de accusa.

qualiter. **N**omine autem testium
 intelligo triplex genus probatio-
 nis. testium. instrumentorum et
 argumentorum. vt in predicta de
 ere. forus. §. causa. **I**udicio igitur
 rite ordinato vt dictum est sic
 perducitur ad effectum. si contin-
 gat actorem adesse Reum vero ab-
 esse citatur per nūcium vel epistos-
 lam. vt de hoc plenius ne. §. de
 offi. dele. §. In summa citatur in q̄ t̄
 bus edictis hoc est tribus vicibus
 seu tribus denūciacōibus vel vna
 pro omnibus preemptoria. put
 iudex ordinem vel cōpendium edic-
 torum duxerit moderandū. vt. ff.
 e. n. l. ad p̄ptoriū. q̄ legibus sequē-
 tibus xxiij. q̄ iij. d̄ illiata. Equomō
 et quando iudex. l. tres denūciacio-
 nes. quolibet autem denūciacio cō-
 tinet x̄ dies. vt in aut̄n de litiḡ.
 §. omnem coll. viij. Equo q̄ q̄ndo
 iudex in auē. qui semel. **Q**uidam
 tamen dixerunt q̄ cum aut̄n illud
 loquatur in actore. certe lex vet̄.
 Et t̄. p̄ponebatur que dicit quā-
 libet citacōnem continere debere x̄
 dies non cōtingitur in reo. stabit
 ergo qd̄ enim non mutatur quae-
 stare prohibebitur vt. C. de testa-
 l. scim̄. sed putamus q̄ in reo cor-
 rectam vt qd̄ dicit auē. in actore
 locum habeat q̄ in reo quia nō de-
 bet licere actori qd̄ reo nō licet. vt
 ff. de re. iur. l. non debet. potest tam̄
 iudex necessitate ingruēte peromp-
 torium maturare. vt §. de app. c. i.

supra de officio dele. consuluit et
 in predicta. l. ad preemptoriū cū
 sequentibus legibus. si non vene-
 rit mittetur actor in possessionem
 rei petite si realiter agebatur. vel
 in possessionem rerum ipsius rei
 iuxta mensuram debite declarati sa-
 cramento actoris vt in aut̄n. de ex-
 hiben. §. si vero etiam quidam iur-
 rent. colla. v. q̄ hoc si personaliter
 agatur vt distinguitur hoc mate-
 ria §. vt lite non contes. quoniam
 frequenter. sed si locum non habe-
 at missio tunc in locum missionis
 succedit excomunicacio sic intellis-
 go §. vt lite non contes. Tue. sunt
 autem quedam in quibus non ha-
 bet locum missio verbi gracia. **C**ū
 agitur inter duos de prelatura licet
 et enim procedatur contra electū
 contumacem. vt §. vt lit̄ non de.
 quoniam frequenter. non tamen
 alter in possessionem mittatur si
 duo de prelatura contendant ne si
 ex sc̄do decreto post modum fieret
 missio ageret vt prelatus. q̄ si for-
 te ius in electione non habeat des-
 ciperet forte animas subiectorū
 qd̄ esset absurdum. vt supra de
 elec. dudum. et idem dico in caus-
 sa matrimoniali. nam in ea tunc
 dum esset vt missus in possessio-
 nem ex secundo decreto ageret
 vt maritus. cum in veritate mar-
 ritus non sit. vbi tamen non de
 prelatura ecclesie. sed de eccle-
 sia agitur inter duos episcopos.

vel inter duo collegia tāq̄ de p̄p̄ta
te nō de titulo sicut dictū est. et pro
batur xvi. q. iij. inter memoratos
locum habet missio. vt q̄. de eo qui
mitti. i. poss. c. i. g. ij. Nam et de du
abus eccl̄is tāq̄ de p̄p̄riate locuz
habet permutacō. vt tamē tēporale
non def. p̄ sp̄iali. vel econ. vt q̄. de
rez p̄mu. Ad q̄ones. V3 si contu
max uenit q̄. annū prestita cauō
ne iudicō fisti. vt i. decref. Qm̄ fre
quenter. S. in alijs. et q̄. de eo q̄ mit.
in poss. Cum uisisset et. Ede bonis
auto. iu. pos. i. auē. et qui iurat. ac
exhibita satisfactioe cōgrua expē
faz. vt in p̄dicto. S. in alijs. et. Ede
iud. Vām? Et quō et qm̄ iudex. in
auē. qui semel. recipat possessionē
restitutis expensis factis circa iter
circa ingressum litis et salaria ad
uocatoz. vt. Ede accusa. l. qui cri
men et de iud. l. scim. Inuenio eti
am contu macez teni. ad expensas
faciendas vt q̄. de iminf. resti. Aus
ditis. si non uenit infra annū fiet
missio ex 2. decreto. De natura p̄
mi et scōi decreti dicam q̄. de eo qui
mit. in poss. Facta igit missioe
ex 2. decreto restabit Reo qō de p̄
prietate vt in decre. Qm̄ frequent
S. in alijs. Et ubi in rem actio. l. ij. in
fine. Fiet em̄ de possessore p̄titor.
vt. Equō et qm̄ in. l. consentaneū q̄.
de dolo. et otu. put in fi. Nā missio
non daret in rem actio cū posside
at. vt in sti. de acc. in p̄n. q̄. et. exas
minata. Vnde q̄. dicit illa dec. qm̄

frequenter adūse parti defensione
legittima reseruata. exponit defen
sione. i. impugnatione et simili ex
pō. viij. di. Quo iure defendas. i.
uendicas villas ecce. Vñ q̄. ibi dē
de defensione alibi dicit allegacōe
in eadē dec. S. q̄. si fr̄ in fine. Et hec
oia locū habent in reali. S3 q̄. d.
in p̄sonali videtur idem. Nam il
la dec. Qm̄. dicit in fine q̄. reus pas
sus missionem ueniens q̄. annū vel
post annū audiet iuxta distinctio
nem in alio casu sup̄ius ānotataz
Ved certe nō videt q̄. sup̄ior dis
tinctio locum possit habere in p̄so
nali ante ānū vel post ānū. ante an
nū nō. qz in reali missus ex p̄mo d
creto incipit possidere et prescribē
posse habet em̄ iustum titulu. Nā
iuste possidz qui auctoritate p̄tons
possidet. vt. ff. de acqui. poss. l. iij.
te possidet. habet etiā et bonā fidem
credit em̄ rem petitam suā esse et iō
prescripō locum habet. vt q̄. de p̄
scrip. Si diligenti. qz i. hoc p̄to
rio pignore assignato p̄ mō debiti
non cōtingit. vt. ff. qui satisda. co
l. sciend. S. creditor. ff. de vsuca. l.
nō solum. Itē post ānū nō habet h̄
similia nam i reali post annū mis
sus in possessione possidet in cōmu
tabiliter et irreuocabiliter. nisi de
proprietate ab adūsa parte quin
catur. sed in personali non est rācō
quare reus ueniens post annū non
recipet possessionē prestita cauōe
et restitutis expensis. Et est rācō

istarum diuersitatum ante annum
 et post annum. quia in reali dico
 me ius habere in re. vnde non est
 mirum si incipio possidere ac pres-
 cribere. et post annum efficiar ve-
 rus possessor. **¶** Sed in personali nec
 pto rem illam in cuius possessio-
 nem mitto. nec dico me habere
 ius in illa. Respondet similitudo
 notari potest inter realem et perso-
 nalem ante annum et post annum
 sic quia sicut in reali reus veniens
 infra annum recuperat possessio-
 nem prestita cautione ac restitu-
 tis expensis. sic et in personali quod
 ius inter hec duo quo ad prescrip-
 tionem differencia inueniatur.
¶ Jam et post annum potest simi-
 litudo notari. vt sicut in reali mis-
 sus possidet donec aduersarius pro-
 bet de proprietate. sic et in persona-
 li missus in possessionem possidet
 pignus pretorium donec de debi-
 to liqueat. nullo probante debi-
 tum. et in hoc differt a reali. vel
 scdm alios passo missionem non
 probante indebitum vel solutum
 eo enim ipso quod reus non probat
 indebitum vel solutum constat de
 debito et hoc propter auctoritatem
 secundi decreti. **¶** Quod tamen pri-
 us dictum est magis placet. Si
 ergo de debito constat tenebitur
 pignus pretorium donec satisfiat.
 et res commodata tenebitur loco
 pignoris iuris auctoritate propter
 expensas. vt ff. de furtis. l. credi-

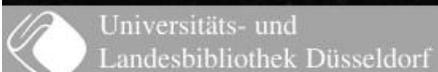
toris. §. si eum. ff. commodati. l. in
 rebus. §. vlti. et accedunt ad hoc
 ff. de le. i. l. filiusfam. §. diui. ff. si
 uitus vendi. l. is cuius. ff. de le. ij. l.
 filiusfam. §. diui. ff. de no. operis
 nunc. l. si prius. **¶** Sed si actor non
 veniat reo veniente. licet scdm au-
 ssum causarum reus absoluat sta-
 tim ab obseruacione iudicij tamen
 scdm iura actor citandus est tribus
 edictis vel vno pro omnibus edic-
 tis continetibus spacium trium me-
 sium vel forte citacio facienda est
 reo postulante id est si postulauit
 et tunc si non venerit absoluetur re-
 us ab obseruacione iudicij cum non
 sit de causa liquidum. vt. **¶** Et de iud.
 l. sperandum. §. i. **¶** Et dabitur ac-
 tori annus infra quem si causam pro-
 sequi detrahat iudex auditis alle-
 gacionibus partis presertim pronun-
 ciabit diffinitue si de causa lique-
 at. **¶** Si vero infra annum veniens ite-
 rum causam deserat ab omni cas-
 dit adicione ipso iure vt. **¶** Equo et qu-
 do in au. qui semel. **¶** Nec mirens
 si durius agitur in hoc cum actore
 vt procedatur contra eum ad dif-
 finituam lite non conf. et vt cadat
 ab adione ipso iure. quod cum reo in
 quo talia non contingunt. **¶** Nam
 quicquid fauoris indulgetur ac-
 tori et reo videtur concessum.
 per regulam illam. ff. de regulis.
 iuris. l. non debet. **¶** Sed hoc non
 conuertitur. vt. ff. de ferijs. l. vlti.
 et. **¶** Et de tempo. restituti. l. vltima.

Et hoc locum habent cum lis non
est et vel quasi et. Nam si sit q̄
si contestata ut cum agitur contra
inclinum vel colonum qui nomine pos-
sident alieno. quod debet statim dominum
in iudicio nominare. Dato certo ter-
mino infra quem veniat vel mit-
tat. quod si non fecerit sed in sua con-
tumacia perauerit lis intelliga-
tur quasi contestata. quantum ad
interruptendam longi temporis pre-
scriptio nem. a die in quo inclinus
conuentus existit vel colonus. Quod
contingit propter duo. Et quia colo-
nus fuit conuentus a domino certum tem-
pus assignatum. ut veniret vel suf-
ficiendum mitteret rursalem. quod neu-
trum facere peritante iudex eum le-
gittimis edictis euocabit. qui si in
contumacia sua permanens nego-
cium summatim examinans forte re-
cepto vno de testibus quos actor
producere intendit. vel viso instrumēto
per quod probare intendit. vel etiam
delato iuramento actori. quod non cas-
sumpniöse moueat quoniam ar. ff.
ad exhiben. l. thesaurus. Et de fide i-
stru. l. vlt. §. de elec. Cum dilectus
§. de excep. pastoralis §. de resti-
spo. l. i. in aut. de testibus. §. qz
vero coll. v. §. de testibus. in causis
et. c. significauerunt mittet actores
in possessionem rei petite reserua-
ta questione appetatis absentis. ut i-
dec. qm̄ frequenter. §. qz si super re-
bus. et. vbi in rem ac. l. ij. Quod ob-
stat dec. §. de dolo. et contu. prout.

Nam ibi dicit quod si reus venire con-
tempserit cum ut pote lite que ige-
ntur contestata diffinitua senten-
cia terminetur. Ad quod rursus pote-
nt ut dicatur quod illud ut pote ve-
nitatis expressum et simile quasi mo-
geniti. et alibi vidimus gloriam eius
gloriam quasi vngenti a patre.
Vel est ibi speciale in odium ipsius
calumpniosi qui totiens litem de-
lulit. sicut et speciale hic diximus
in illo qui interrupto anno litem de-
serit. ut. Equo et qm̄ in auc. qui se-
mel et diximus §. hoc i eodem. §. Si
vero lis sit vere contestata quod qua-
liter fieri habet dicam §. de lit. et
tunc si reus contumax fuerit et li-
quet de causa vel liquere possit pro-
cedetur ad diffinituam. ut in. q.
ix. decernim. Et de iud. l. apperand.
§. fin autem ex gestis. sed si liqre
non possit. fiet missio in possessionem
que non recuperatur per cauciones ut
quo et qm̄ in. l. consentaneum. et iudex
fiet actore per contumaciam absen-
te. Nam autem illud qui semel quod
in actore loquitur locum habet lis
et. et etiam si lis cepta non sit. Nec
omnia locum habent cum alter li-
tigandum contumax est in causa ci-
uili. Ceterum si in criminali re-
contumax fuerit excoicatus qui si infra
annum ab excoicacione non venit in
principali negotio non audit. sed
interpretacione iur pro iudicio habe-
tur. ut xi. q. iij. rursus. Et ite dicit
in causa civili in qua missio locum

non habet. vt e. c. q. quicūqz. si
 actor non uenit excaſ vt v. q. i. q.
 ban. **Q**z si postmodū ueniat a se
 penitere pponat audietur vt q. de
 accusa. licet a ij. q. iij. si que peniti
 ent a. c. si quis irat? **N**ā post libel
 li oblacone licet desistere sine pena
 vt. ff. ad turpil. l. queſitū. ff. de in
 ius v. l. libt? tenebit tñ iuriarū
 pro eo q infamauit vt. ff. de iniurē
 l. Item apud labionē. S. si quis li
 bellus. **Q**z si post litem dē. contu
 max fuerit accusator uel non pba
 uerit de calūpnia tenetur. vt ij. q.
 iij. p totum. nisi iudex inueniat eū
 promissione testiū deceptū vt ij. q.
 iij. paulū. uel ex temeritate seu calo
 re nauēdie accusasse. **T**ementas ei
 facultate uenie cōtinet a in dult?
 calor calūpnie uicō caret. a ob hoc
 nullā huic penam irogari oportet
 vt ij. q. iij. S. notandū in fi. Partibz
 aut sic in iudi dō dstitutis a sic or
 dinato iudicō de psonis. **A**b acto
 re reo libellus est pponendus mi
 si talis sit cā in qua sine scriptis a
 gatur de quo notabo q. de libell. ob
 la. fiet etiā contestaco lit si est tal
 nature cā vt in ea locū habeat cō
 testa^o lit vt de hoc pleni⁹ dicā q.
 de lit. dē. **I**te pstabit iuramentū de
 calūpnia si n̄ sit cā si spūal l si sit
 spūal tūc prestabitur iuramentū
 de ueritate dnda. vt dicā q. de iura
 ca. fient pones vt s̄ de elec. Duduz
 q. de lit. dē. c. vno. que fieri debet
 post iuramentū. eo q fieri hnt per

iuramentū. Vñ a posico actoris fit
 per sacramentū a rñtio rei p sacra
 mentū a ex posicoe actoris si cōtra
 se ponat actor excludit a ex rñtioe
 rei reus cōuinat a pro cōfesso ha
 betur. **P**ropterea autē fieri habet
 pones post litē dē. a post iuramen
 tum de calūpnia uel de ueritate di
 cenda qz loco pbacōnū succedūt
 pbōnes autē in pncipali locū nō
 hnt nisi lite dē. unde cū in locū p
 bacōnū succedūt a inuete sint ad
 releuacōez onois pbacōnū **H**ic
 dū est q id solum uenit in pōnem
 q uenit in pbacōez a ideo non uet
 negatiua que nō pt pbari vt vi.
 q. v. Actor q. de cā poss. **C**um etiā
 q uerē ē directe vt q. de pba. Quī
 in pñ. **E**t sic non obstat q. e. t. d. p
 bac. ex lris a. c. tercō a s̄ de renūc.
 sup hoc. nec pt poni **I**te sicut id q
 probatū non releuat pbantē pro
 bari non pt vt. C. d. proba. l. ad p
 bac. sic a id qd positū non releuat
 ponentē poni nō pt. **I**te similia. d
 ria. a impudentia poni nō pnt qz
 nec pbari. **V**erūptñ caut? a subti
 lis. **A**duocat? **S**ria ad diuerſa ſi
 milia ad dissimilia. ptnēcia ad i
 pertinēcia reducat mutatis uerbz ſi
 ſima retenta. n̄ prudēcia iudicis pru
 dēcia aduocati pcellat. **Q**z quid
 si ps aliqua offerat se pbaturā p
 testes uel instrā. nūquid ad pones
 redire pt. **R**ñō non puto emi cum
 potuent releuari a grauari eleges
 rit mos ei gerēdus ē vt. ff. d. pba.

l. certa. Et sibi imputet qui pro no-
uo beneficio vetus grauiam elegit
vt. C. de iure deli. l. vlt. §. si autem
Item fient interrogaciones iudicia-
ales que locum habēt vsq; ad se-
tētiā. vt. ff. de interrogat. acci-
l. vbi cūq; . et sic iudex per positiōes
parūm et per interrogaciones iu-
diciales. per probaciones. presūp-
ciones. iudicia. et argumenta veri-
tatem inuestigabit. vt xxx. q. vlt.
Judicantem vt tamen iudex non
suggerere sed requirere videatur.
vt. ff. de questiomib. l. i. §. qui ques-
tioni. Item patienter audiat ad-
uocatos differentes bināde. vt
ff. de offi. pro consul. l. nec quicq;
§. circa. sic tamen vt non nascatur
contempcio dignitatis. vt. ff. de
offi. presid. l. obseruandum. **F**ac-
ta igitur disputacone a partibus
et conclusionē secuta iudex commu-
nicato concilio pitorum sententiā
dicabit. ponderabit et emendabit
et sic in scriptis rediget vt. C. de se-
expe. rec. l. ij. in fine. nisi sit causa
in qua pronūciandum sit sine scō-
tis qd in quibus casibus contin-
gat notabo q. de libel. ob. **E**t tandē
pntibus partibus vel altera per cōtu-
maciam absente sententiā recita-
bit. p. recitacōez n̄ licebit aliqd de-
trahē. sed nec addē n̄ de fructibus
suprtibus et similibus q̄ p̄tinēt ad se-
q̄nciā p̄oz statutorū et h̄ eod̄ die vt
ff. de re iudi. l. paul. **S**3 si ps illa
que non interfuit recitacōi sine

uenient iudice adhuc p̄ tribunali
sedēte audiet. vt. ff. de inte. resti.
l. diu. §. si māz vero lata nō mādabit
execucioni vsq; ad x. dies eo qd q̄
illos poterit appellari vt. ff. de ver-
bo. signi. l. si qua pena. **I**ntra hos
autem dies cōnumerabitur dies il-
le in quo sentētia recitata est. **N**ā
§. m̄ antiqua iura ille dies cōputabi-
tur i biduo vel triduo. i cuius locū
su cedit de cōndū. vt ij. q. vi. by-
duū. **I**tē cōputabitur in numero
v. dierū §. m̄ legē theodosianā. vt ij.
q. vi. p̄pter superfluā. **L**apsis igitur
x. diebus non interposita ap-
pellacōne iudex exequi debet si māz
in criminali causa statū vt ij. q. i. si
cut et. C. de penis. l. cū reis. nisi in q̄
tuor casibus. **P**rimus est cū prin-
ceps iracūdia motus seuenus ius
dicauit. vt. C. de penis. l. si iudicari
xi. q. ij. cū apud. **D**e cūduis est cū
sina capital fert in mulierē p̄gnā
tē differt execucō vsq; ad tps p̄t?
vt. ff. de peis. l. p̄gnatis. **T**erā cū
sina fert i suū rō anhs obligatū.
differt ei sina donec dno rōmā rōd
dat vt. C. de lo. p̄scp. l. i. **Q**uartus
cū isula ē a p̄ncipe assignda. vt ij.
q. vi. biduū. **I**n hīs ḡ casibus ius-
dicāto i modice seuiētibus si emi tēpe-
ries adhibet vt. C. de custo. reo. l. ij.
Si at̄ fuerit cā cū et actio p̄sōl dif-
fert execucō vsq; ad q̄tuor mēses
vt §. de offi. del. q̄rēti. si actio ē real
tunc statim sētētia execucōi man-
datur. vt in l. i. de officio iudi. §. i.

Ver si a diffinitiva fuerit appella-
 tu iudex pacent admittat nec pu-
 tet sibi iniuriam fieri. vt. **C. de app. l.**
 et in maioribus. nec debet appellati
 conuictari. vt. **ff. de app. l.** Illud scie-
 dum. sed nec iudicia appellato. vt
ff. de iniuris. l. iudicia. licet talis in-
 iuria p appellacoem feri videat ius-
 dicia a quo fuerit appellatu vt. **C. de**
epi. aud. l. iij. ppter qua iudices
 pnotari solent et velle vlasci sicut
 et ai reusant. vt s. de offico dele-
 suspicosis. et ppter ea pendete appel-
 lacoem pnt reusari in alijs causis
 ab hijs q eos talit puocant vt. **q.**
de app. Ad hoc. a. c. pposuit. et sic
 iudiciu pduat ad effectum. **U**nic
 aut restat videre qualiter iudiciu
 finiat. **F**initur autem iudiciu pluri-
 bus modis. **T**empe. **D**nia. **P**ro-
 hibicoe. **P**rat mutacoem. **T**pe
 vt criminales cause byennio. vt. **C.**
 vt int. cer. tem. cimi. cau. terminen-
 tur p totu. cetera triennio vt. **C. de ti.**
l. pperand. **D**nia. qz iudiciu finez
 acapit. ex re iudicata. vt. **q. de sen.**
 et re iudi. iurgacu. **P**rohibicoe
 ac status mutacoem. qz iudiciu sol-
 uitur. etate eo qui iudicare iussit.
 vel eo qui mai. impiu in eade iuris-
 dictione habet. vel si ipse iudex ai.
 dem impij esse cepit cuius e qui iu-
 dicare iussit. vt. **ff. e. t. l. iudiciu.**
Saluis hijs que notauius als
 quibz modis iurisdicio finiat. vt
 s. de offi. ord. **S. finit.** **E**t qd dixi e
 minales causas byennio finari

ver est. sed aliquando anteiori tpe restri-
 gutur. vt. **C. vt omis tam diu q mi-**
lita. l. i. in fi. in autn vt clerici apd
ppos epos. S. h. tñ coll. vi. C. de nau-
fra. l. de submerhis li. xi. C. de dolo-
l. vlt. **S**unt etiam quedam ciuiles q
 vsqz ad trienniu non pduantur. vt
C. de deau. l. gñali li. x. C. de edifi. pri-
ua. l. vlt. in quibusda em mora pe-
riculosa e. vt s. de elec. cu int. q. vt
lite non ot. **Q**u frequenter. c. di-
 qm s. de tralla. pla. **I**nt corpalia
ff. de dāpno. infec. l. i. **V**idetur
 q lex illa que loquit de triennio cor-
 rigatur per dec. **q. e. t. venerabilis q**
 diat non obstare excepcoem de trie-
 nio. **A**d qd Rno lex illa no est cor-
 recta qz illa excipit cas spectates
 ad publicam functionem et causa eccē
 de qua loquit dec. ad publicam fūc-
 tionem spectat. eo q ius publicu in
 sacris et sacerdotibus consistit vt. **i.**
di. Ius publicu. vel sicut lex exci-
 pit causa fisci vt in ea locu non ha-
 beat lapsus triennij. sic dec. excipit
 causa xpi. i. eccē. vel dec. illa loquit
 cum ca protrahitur vltra triennium
 per cauillacoem et subterfugia rei
 vt in ipsa lra continetur. **S**i ergo
 triennium transeat perit instancia
 iudicij perit processus. sed non pe-
 reunt gesta redacta in scriptis p
 manum publicam auctoritate ius-
 dias vt. **C. de re iud. l. gesta. i. autn**
 vt fratrum fi. **S. illud quoqz coll.**
ix. **I**n summa notandum est q
 quis officete iudice scilicet succedat

ecclesiasticus. ut $\bar{f}$. $\bar{h}$. $\bar{p}$. $\bar{r}$. $\bar{o}$. $\bar{x}$. Cū sit
generalis. $\bar{a}$. $\bar{c}$. licet in si. non tamen
hoc cōuertitur. ut $\bar{f}$. $\bar{e}$. $\bar{t}$. qualiter.
Nec obstat autē. ut clericū apud
prios epōs in p̄n. coll. vi. $\bar{a}$. xi. q.
i. Si quis cum clerico. Nam pu-
to illis iuribus derogatum nec de di-
uersitate superioris mireris. Nam
olim om̄s causę clericorū $\bar{a}$ layco-
rum deferbantur ad sacerdotes.
ut $\bar{f}$. qui filij sunt legi. per venera-
bilem xi. q. i. sacerdotibus $\bar{a}$. $\bar{c}$. rela-
tum ij. q. v. Si quis presbiter Et
ideo si laycus redeat ad suū prima-
rium forū non videtur eius condi-
ciō deterior fieri. sicut nec totis con-
diciō fit si ad suā naturam redeat.
ut ff. de pactis. l. si vnus. $\bar{f}$. idem
dicemus. sed clericus priuilegiat?
est circa forum $\bar{a}$ tali priuilegio cui
renunciare non potest. ut $\bar{f}$. $\bar{h}$. $\bar{p}$.
si diligenti.

De foro cōpetenti.

Quia rei ad iudicia vocati
frequenter de foro exāpi-
unt. Polet plerūq; dubi-
tari qd̄ forum re? sic exāpiens se
qui debeat. Et ideo post tractatum
de iudicijs sequitur rubrica de for-
o cōpetenti. **V**ideamus igitur
quid sit forum. Vnde dicatur. Et
ex quibus causis forūz mediamur
vel forādamur. Et an quis possit p̄
prio foro renūciare. $\bar{a}$ alteri? adie-
Forū est idē q̄ tribunal s; forū est

excendaz litū loc? a fando dicit?
siue a foroneo rege qui p̄mus gre-
cis legem dedit. ut $\bar{f}$. de v. sig. for?
in p̄n. $\bar{a}$ vij. di. Moyses. **C**ons-
tat at̄ forū ex tribus. Ex causa. ex le-
ge. ex iudicio. ut in eadē dec. $\bar{f}$. com-
stat. Aliqñ dicitur forū locus in q̄
ius redditur appellacōe collata ab
eo qd̄ fit in eo vbi fit. quem locum
determinare hoc modo possumus.
vbi cumq; iudex. salua maiestate
impj sui. saluoq; more maiorum
ius dicere constituit ut ff. de iusti-
et iuro. l. plē. Et forte locus in quo
ius redditur dicitur forum simili-
tudinarie quia sicut forum vocat
locus in quo multi cōueniunt infe-
rentes res venales. $\bar{a}$ deferētes res
emptas. sic $\bar{a}$ in foro iudiciali mul-
ti veniunt inferētes lites $\bar{a}$ questi-
ones $\bar{a}$ diffiniciōnes inde deferen-
tes. **S**ortimur forum quatuor
modis vel causis que singulariter
in singulis attenduntur. Raciōne
delicti quia delinquens nedum in
loco domicilij sed vbi reperitur et
vbi deliquit potest conueniri. $\bar{E}$
vbi de crimine āgi oportet. l. i. in
auc. qua i puincia. in aut. ut nul-
li iudicium. $\bar{f}$. si vero quis cōprehen-
sorum. coll. ix. $\bar{a}$ vi. q. iij. placuit.
et iij. q. vi. c. i. **I**tem raciōne cons-
tractus ut nomen tractū ponat
pro oi pacto vel q̄si cōtractu. ut si
quis gesserit alteri? negocia vel tu-
telā. ut ff. de iurō l. heres absens.
et l. omnem obligacōez. Potent

igitur qui contraxit conueniri a ubi
 contraxit a ubi domiciliū habet et
 ubi facienda est solucō si alibi q̄
 ubi tractū est vel ubi domicilium
 quis h̄; soluere cōuenit ff. de actio.
 et ob. l. cōtraxisse ff. de bonis auc.
 iud. pō. l. iij. a. q̄. e. t. dilecti. **P**ed
 hoc rōpe est vt quid dicitur si in loco
 cōtractū inueniat vt in p̄n. l. illi?
 heres absēs. **P**ed putat dominus?
 me? azo. iud. q̄ si alibi inueniatur
 latitadi cā. **P**ā a alibi inuēto po-
 terit mandari vt veniat a ad locū
 cōtractū poterit remitti. h̄ aut a in
 criminib; optinet vt in aut̄. vt
 nulli iud. Si quis vero cōprehens
 forz coll. ix. **P**am hoc duo. l. strac-
 tus a crimen quo ad legē cōueni-
 endi parificatur vt i auc. vt om̄s
 obe. iud. **S** hoc cōsiderantes coll. v.
Si vero alibi inueniat q̄ in loco
 cōtractū puta in loco domicilij nō
 latitadi cā citabit a iudice locū cōtra-
 ctū. si citatus non veniat iudex locū
 in quo cōtractū est mittet actorē
 in possessionē rez quas ibi citatus
 habet. vt in l. heres absēs. Si. vel
 si ibi non habet tūc mittet i posses-
 sionē rez quas h̄; in loco domicilij
 et iudex locū domicilij exequatur vt
 q̄. e. t. postulasti. **I**te sortitur quis
 forz rōne domicilij. **E**st autē domici-
 liū ubi quis h̄imā rez suaz a forz
 tunaz astituit. **V**n̄ rurhū discessu
 rus non fit. **V**n̄ cum p̄fectus fuit
 p̄gnari videt a ad quē cū redies-
 sit p̄gnari definit. vt. **E** de incol.

l. ciues. **P**otest autē quis duob;
 locis domiciliū habere vel plurib;
 vt cū quis diuisis locis se ita instrux-
 erit vt nō minus in vno q̄ in alio
 se collocasse videat vt. ff. ad muni-
 ci. l. labeo. a. l. assumpcō. **S**iur̄ pru-
 dentib;. a. l. ci? **S**celfus. potest etiā
 et sine domicilio quis esse vt si res-
 licto domicilio nauiget vel iter fac-
 aiet querens quo se conferat a ubi
 se constituat vt in l. labeo. a. l. ci?
Scelfus. **I**tem sortitur quis forz
 racōne rei de qua agitur vt ibi rea-
 li actiōe inueniatur ubi res ē p̄p̄
 quā agit vt. **E** ubi in rem actio. l.
 vlt. s. de resc̄ptis. c. dilecti? fili?
Sazacen? qd̄ quibusdā placuit ad-
 mittere circa imobilia tūc. lex tamē
 predicta loquit̄ indistincte a alia
 ff. de iud. l. qd̄ legatur. **S** fin autē.
Vnū tamen notabis q̄ si agatur
 adione reali. cogitur reus r̄ndere
 ubi domiciliū habet a hoc innuit.
 Rubrica ubi in rē actio exerceri de-
 beat. sed si agatur ubi res est. p̄t
 reus si vult r̄ndere ibidem. sed non
 cogitur a hoc innuit **R**ubrica ubi i
 rem ac. exerceri debeat vel esse que
 at. exerceri em̄ debet necessario ubi
 re? domiciliū habz sed potest ubi
 res est. **I**tez domicilium r̄oco siue
 quis domū siue tabernaz siue p̄gu-
 lam siue horreum vel armarū ha-
 bet. vt. ff. de iud. l. heres absēs.
Ex hijs igit̄ q̄tuor causis vt dictū
 est forz sortimur que i singulis sin-
 gulariter attendūtur. **P**z ex vna

et vniuersali confideratione que in
oibo locum habet. fortitur quis fo-
rum in curia romana eo qd curia il-
la cois est oibo a ecclesia romana
oima ecclesiaruz mater est a mgra
vt .i. e. c. vlt. a roma cois patria e
vt .ff. ad municipi. l. roma. qd veru
est nisi quis habeat ius reuocandi
domu. vt cum aliquis ad curia ve-
nit pro aliqua iusta a necessaria
causa puta legacionis. vel causa ap-
pellacionis excedende. vel testimonij p-
hibendi. vel causa pmouendi pos-
tulacionez vel electionem iam facta.
non sic si quis veniat pro priuile-
gijs vel immunitatibus impetrandis
vel alijs nouis negocijs suis. vel
sue eccle pro curandis. talibus enim
non competit ius reuocandi domum
sed a prius quibus ius competit
tollitur si profecto eo ppter qd ve-
nerant voluntarie in curia mora tra-
bant. vel alia aggrediantur nego-
cia vel si ibidem contraxerint vt .ff.
de iud. l. ij. §. legat. a. §. oims. Itz
fortitur quis forz ex alijs caus vt
mulier que sortitur forz mariti p-
ter matrimoniū. vt .ff. de iurisdic-
om. iud. l. cum qued puella. ff. de
iud. l. exigere. sed aliud in concubi-
na. vt .ff. ad municipi. l. de iure. §.
vlt. Item per manumissionem.
vt .ff. ad municipi. l. eius in prin.
Sed hoc quo ad tutelam locum
habet. non quo ad conuencionem
id est vt manumissus ibi conueni-

atur vbi manumissus est. Item
per natiuitatem a adopcionem. vt
ff. e. titu. l. i. in prin. Item radone
militie. vt .ff. e. titu. l. municipes.
Item radone tignitatis. vt .C. de
in col. l. senatores. li. de cio. Sunt
autem quedam cause in quibus
iurisdicio pertinet ad iudicem
ecclesiasticum et si cause inter se-
culares vertantur vel quis se-
culares conueniantur vt sunt cau-
se seruorum et rusticorum ecclesie
vt .lxxxix. distinc. Judicatum. et
xij. questione ij. ecclesiaruz seruos
Item cause penitentium. vt xi.
q. pma. Aliud. de peni. distinc. i.
aliud. Item cause miserabilium
personarum. vt lxxxvij. di. c. i. et
ij. Item cum agitur de feudo
ecclesie. vt infra. e. c. verum. Item
cause viatorum et peregrinorum.
vt .xxij. questione. iij. si quis de
potentibus. et. c. sequenti. Item
cum agitur contra raptos reruz
ecclesie. vt .i. e. c. Cum sit. Item ai
agitur causa spiritalis vel spiri-
tuali annexa. vt s. c. pro. decerni-
mus. et. c. quanto .i. de dec. quomi-
am .i. de consang. a affini. Ex litte-
ris. Item ppter negligenciam ius-
diciis secularis. vt .i. e. ti. ex trasmis-
sa. et. c. ex tenore. Item si secula-
ris iudex sit suspectus. vt in aut.
vt differen. iud. Si. et secudo a. §.
penl. colla. nona. Item cum va-
cat imperium. vt infra. e. licet.

Item rōne tēpālis iurisdictionis
 quā habet ecclā inter seculares vel
 rōne consuetudinis vt **q̄. de app.** Si
 duobus. **I**te i cā totis cum accedit
 cause mrimonialis vt **q̄. d. dote post**
 diuor. **p. de prudēciā.** **I**te cum agi
 tur de crimine ecclesiastico. vt **xi. q.**
i. si quis cū clerico in auē. vt cleici
apud ppri. epōs. **S**i quis colp. **vi.**
Et episcō. et cle. in auē. cleric? q̄z
Sunt autē crimina ecclesiastica de
 quibus iudex eccāstic? punire p̄t tā
 clericos q̄ laycos. vt cimen piurij
 vt **s. de elec. venerabilē.** **I**te crimē
 hereseos. vt **q̄. de heret. ad abolen**
dani. et c. v. gentis. **I**te crimen vsu
 rarij vt **q̄. de vsur. Cum tu. et c. qz i**
oibz. **I**te crimen adulterij cū agi
 tur ad thōri sepacōez vt **s. de pau**
Tue. **I**te crimen symoniē vt **q̄. de**
symo. p. totum. In hīs directe iu
 diciū spectat ad ecclāz. in alijs idi
 recte. vt si agatur de aliquo crimi
 ne p modū denūciacōnis. vt **s. t.**
prox. nouit. **P**ed opponit fere in
 omnibz hīs criminibz leges pu
 niūt vt **Et de trāfac. l. si quis maior**
Et de heret. p. totū. Et de episc. et cle.
l. si quēq̄. **A**d qd̄ R̄no leges docēt
 quas penas ecclesia imponere de
 beat sicut econō stangit vt **v. q. vi.**
Delatori. vel leges puniūt post q̄
ecclā puniuit vt ita fit fori acūmu
laco et hoc innuit lex que dicit post
debite vlōnis acmōniā que erga
sacrilegos iure pmenda ē exilio p
petue deportacōnis vtat. vt. Et de sa

cro sanē. ec. l. placet in fi. **P**ed hoc
 recipit calūpniā ex eo qd̄ legit s̄ t.
 prox. At si clerici. qz non debet q̄s
 duplici stricōe cōteri. vt **lxxi. di.**
pbi aut dyacon? vt xxxij. q. v. qd̄
ergo. p̄pterea dicit p̄t q̄ in crimini
bus memoratis laycā corā seculari
b? iudicabz clericā corā ecclesiastiz
ais iudicabz impetūtur et puniūtur
Verūptū in sacrilegio in fauorem
ecclā inductū est. vt ecclā possit cōue
nire laycos sacrilegos corā quo cū
qz maluit iudicē. vt q̄. e. t. cum sit
generale. Vnde p̄p̄e et vere loquen
do crimen ecclesiasticū dicit potest
illud qd̄ est crimen s̄m ecclā nō
s̄m leges. vt crimen vsurarij crimē
fornicacōis qd̄ s̄m leges non ē cri
men. vt. ff. de cōcubi. l. In cōcubi
natu in fine hęc crimina s̄m ecclāz
puniūtur. Ite sortitur aliquis fo
rū per appellacōez vt iij. q. vi. peg
na. Item p delegacōez vt iij. q. vi.
vnaqueqz. Ite p p̄uilegij cōcessio
nem. vt q̄. e. t. dilecti. Ite per cause
maioritatē vt q̄. de app. vt debitus
in fi. vt cōtingit in cā fidei vt xxxij
q. i. quoc. ij. q. vi. si quis vos. Ite
in cā dubitabili que nisi in cōalio
expediri non p̄t vt xvij. di. multus
Ite in cā criminali ep̄i. cum vidēa
tur ep̄s in cā depōnis esse vt iij. q.
vi. multū. et c. quis. Nam cā cmi
nalis ep̄i audiri p̄t ab alijs. vt iij.
q. viij. c. i. et ij. et v. q. iij. c. i. et ab
solui vt vi. q. iij. p. totum. sed nō
condēpnari vt iij. q. iij. duodecim

Et iij

Item per recusacionez vt s̄ de offi.
dele. suspicōnis q̄. de appella. cum
specialis a. c. ij. q̄. e. ti. si quis cōtra
aliquem. a. c. licet. Item per com
promissum vt s̄ de arbi. per totū.
Nunc restat videre an clericus
possit renūciare foro. Et est certuz
q̄ non potest renūciare foro ecclesi
astico vt a. deat. seculare q̄. e. si dili
genti. xi. q. i. in olita. a. c. placuit.
Nam hoc ius inductum est in fa
uorem totū collegij a sic tamq̄ iu
ri publico renūciari non potest vt
ff. de pactis. l. ius publicum q̄. de
sen. ex. contingit. sed h̄ recipit ml
ta contraria. vt. C. de pac. l. si quis
in cōscribendo. vij. q. i. q̄ periculos
sum. ff. de edil. edic. l. queritur. C.
si venditor q̄. de priuile. si de terra a
c. accedentibus q̄. de regula. ad apli
cā. ff. de pactis. l. pacisci. ff. de mi
no. l. si iudex. ff. de ferijs. l. i. ff. a q̄
bus app. non licet. l. i. C. de tempo
appel. l. vlt. in fine s̄ de renunc. per
totum. per hec omnia colligit q̄
quis potest renūciare iuri suo. Ad
que omnia r̄no iuri inducto in
fauorem alicuius renūciare potest.
in fauorem omniū inducto nō
potest renūciari vel als iuri fauora
bili tantum renūciari potest. fauo
rabili a odioso nō potest. Hoc at
ius inductum est in fauorem cle
ricorum. a in odium laycorū. qui
epito infesti sunt clericis. vt. ij.
q. vij. laycos. a simile aliud quia

auxilio velleiani renunciatur.
vt. ff. ad vel. l. vltima. C. quan
to mulier tu. offi. fun. in auct.
mat. Sed secus in macedo
miano. Vnde et post sententi
am datur exceptio ex macedo
miano. vt. ff. ad macedonia.
l. tamen sine. Et est diuersitatis
ratio quia velleianum est fauo
rabile tantum id est in fauorem
mulierum inductum. Sed ma
cedonianum in fauorem filiorū
familias a in odium creditorū
vt. ff. de ad. i. debi. l. q̄ excepcoez
Vel ideo clericus non potest re
nunciare foro qz ex hec preiudi
catur episcopo. vt. xi. q. i. cleri
cum. iij. q. vi. nō liceat a quo em
ordinem a iudicium recipere de
bet. vt. ix. q. ij. nullus primas iu
dicium in q̄ manifestuz a secre
tum vt. de pe. di. vi. placuit q̄. de
peni. a re. omnis. Preterea si iu
ri fori clerici renūciare possent
iā clerici vnius ep̄atus possent
sibi constituere iudicem in alio
ep̄atu. vt. ff. de iud. l. i. a eodem
modo clericus non potest renū
ciare priuilegio quod toti colle
gio indulgetur. vt. xvij. q. iij.
si quis suadente. Nam a si adi
onem iniuriarum sibi competen
tem clericus remittere possit vt
xxij. q. iij. si is qui a. c. si. illic.
iniuriam tamen factam ordini
abolere non potest. et ideo

excomunicatio durat ut q̄. de se. ex-
 contigit. Quidam tñ dicunt q̄ cler-
 icus si foro clericali renūciare nō
 possit expresse. tacite tñ potest. ut
 ff. de par. l. filiuffa. §. veterani. et
 de iura. calūp. l. ij. qd̄ nō puto verū
 Dubitari autē cōsuevit de clericis
 existentibz in scolis qui forz ad eū
 ptatis l. iusticiarij civitatis in qua
 studium viget cū sit laycus. et hoc
 fiet ex privilegio frederici idulto sco-
 laribz in illa cōstitucōe que incipit
 habita. Respondeo Illud locū hz
 in scolariibz laycis qui ex privilegio
 habēt opōnez. An velint cōveniri
 coram ep̄o. vel corā ptate. vel mgro
 vel habet locū in scolariibz clericis
 qui ibi p̄pū nō hnt ep̄m. Vnde
 scolares clericū et cives nō hnt illā
 electionē vt poterint eligere ptatez
 seu iusticiariū civitatis. vel mgim.
 vel ep̄m p̄mo prescise ab ep̄o debēt
 iudicari et ab ipso ordinari vt dic-
 tū est. nec locū habz eledio de qua
 dixi. Et nota q̄ qd̄ feudalis agitā-
 da est corā dño feudi. vt q̄. e. t. v. x.
 Qd̄ intelligo v. x. cum agit̄ inter
 duos vasallos. nec reuocatur i du-
 bium qñ res sit feudalis illa de q̄
 agitur. Qz dubitatur quis sit va-
 fallus et ad quem ptineat iure feu-
 di. tūc quia interest dñi feudi q̄s
 sit ei? vasallus et ad eum cognicō
 spectat et sic intelligo illam v. x. et
 c. Ex tenore. et s. t. p. x. et x. et q̄. e.
 t. Ex trāmissa sic loq̄ cōstitutio
 de feud. §. preterea. et s. t. p. nos

uit. Qz si qd̄ sit inter dñm feudi
 et vasallum An vasallus debeat
 feudū pdere vel habere p pares ci-
 rie hoc qd̄ finiet. Si vero quis se
 asserat dñm feudi et petat in dñm
 recognosci. possessor autē negat il-
 lum dñm. hoc qd̄ coram ordinario
 loci. non corā illo qui se dñm feu-
 di cōtendit agitanda est. ne in sua
 causa sit iudex vt. C. ne quis in sua
 causa iudi. Sed si inter duos va-
 fallos agatur nō de iure rei. sed de
 iure possessionis. vtpote quis aut
 ad quem veniat possidentē. tūc co-
 rā ordinario loci. vel delegato trac-
 tanda est hoc qd̄ non coram domi-
 no feudi et sic loquitur de q̄. e. c. ex
 parte. Itē p privilegiū eximtur
 quis a foro vt supius dixi. et pro-
 batur xvi. q. i. fiata et q̄. de p̄ul. cū
 capella. ff. de excusa. mu. l. pl. §. si
 post. ff. de excusa tu. l. si spadonem.
 §. scire. Et ff. de ali. et ab. le. l. Is
 cui. qd̄ intelligo nisi privilegiatus
 sit in privilegio suo puentus saltē
 per citacionem vt q̄. e. ti. proposuis-
 ti. et ff. de iud. l. si quis postea. Qz
 videtur q̄ et si privilegium locum
 non habeat in precedentibus locis
 cum tamen obtinet in subsequen-
 tibus. vt. ff. de v. fur. l. cum quidaz
 §. fiscus. C. de tempo. imit. resti. l.
 Ea que et in auc. ibi signato si mi-
 nor. Sed leges ille locum habēt
 in rebus diuisibilibus non in ius-
 risdictione que perpetuatur per ci-
 tacionem. vt. s. de offi. dele. gratū.

unde ibi iudicium finē accipere de-
bet ubi ceptū est. vt. ff. de iudi. l.
vbi. **I**n summa notandū ē q̄ cle-
ricus foro ecclesiastico renūciare
non potest a adire secularē. vt dic-
tū est s̄. **P**otest renūciare p̄po
a adire aliū ecclesiasticū voluntate
sui ordinari accedente. vt. q̄. e. sig-
nificasti. **V**nde tria requirūtur ad
hoc vt clericus non suū iudicē face-
re p̄t suū sc̄. vt consenciat in aliū
habentē ordinariā iurisdictionē.
delegata enim iurisdictione non extē-
ditur ad alias personas q̄ in res-
cripto cōmissionis continentur.
vt s̄ de of. dele. Cum oli abbas et
c. p. a. g. preter q̄ in specialibus
casibus. vt de hac materia no. s̄.
de offi. dele. s̄. casualiter. a. s̄. pro-
rogatur. **I**tem vt consenciat in p̄-
sonā ecclesiasticā. vt. q̄. e. ti. si dili-
genti. a. c. signifi. si asti. Alii nichil
agitur. vt s̄. ti. prox. At si clericus
Ite oportet vt dyocessani volūtas
accedat. vt in predicta significasti.
a. xi. q. i. clericum nullus. a. iii. q.
vi. non liceat. a. s̄. hoc non obstat
iura illa que dicunt aliquem posse
se subicere iurisdictioni illius qui
habet ordinariā. vt. ff. de iud. l. i.
et l. priuator. quia illa in clericis
locū non habent vt dictū est. a. eo-
dē modo non obstat ar. a. cōtrario
sensu. iii. q. vi. pulsatus. **I**te non
obstat h̄. q. v. mandastis a. c. Au-
ditū. **N**ā illō facit papa ex nimia
humilitate. nec habet superiorē au-

ius consensū requirat ar. s̄. de elec-
li. c. 3. **I**te qd̄ dixi s̄ de domicilio sic
intellige quia ibi intelligitur cler-
icus domicilium habere. vbi tunc
sibi constituit non vbi ecclesiā ha-
bet vel beneficiū. vt s̄ de rescrip-
tis. dilectus q̄. e. ti. postulasti. vnde
si contingat clericum delinquere
vbi domicilium habet. ibi punie-
tur sed si crimen exigit priuacōez
a beneficiō. pronūciabitur a iudi-
ce domicilij. mandabitur autē exe-
cutioni sentētia a iudice loci in quo
beneficiū vel ecclesiā consistit vt
in predicta decre. postulasti. a. ff.
de re. iud. l. a diuo. pio. Si. sed si a
libi q̄ vbi domicilium habet delin-
quat. tunc distinguatur inter gra-
ue delictum a leue. vt si grauius de-
linquerit tunc iudex loci in quo de-
linquitur puniet. vt. ff. de re mili-
l. desertorem in prim. et adeo vt si
alio se contulerit delinquēs remit-
tatur ad illum. vt in aut. vt nulli
iudi. s̄. si vero quis comprehensos
rum. colla. ix. a hoc preteritu remi-
sit cristum ad herodem pilatus.
Item remittitur quis honoris cā
vt cum miles delinquens remitti-
tur ad magistrum militum sub
quo deliquit. vt. ff. de custo. et ex-
hibi. reorum. l. de militibus. a hoc
verum est cum miles leue delictū
cōmisit. vt. ff. e. ti. l. non est dubiū
secus si ḡue vt. ff. de accusa. l. vlt.

Delibelli oblacone

Quia rei ad iudicia vocati
 solent postulare libellos.
 vt sciant quid petatur. et
 qualiter et super quo debeant res
 pondere ideo post tractatus de iud.
 et de foro cōpe. subiatur hic rubri
 ca de libelli oblatōe. **V**ideam?
 igitur quid sit libellus. quis libel
 lum porrigere debeat. in quibus cau
 sis locum habeat libelli porrectio
 que in libello debeant contineri. et d
 libelloꝝ effectus. **L**ibellus est p
 uer? liber id est modica scriptura.
 Et est duplex libellus cōuencōna
 lis et accusacōis. **P**rim? i civilib?
Secūd? in criminalib? locum hz
Libellū autē porrigit actor. vt
 iij. q. iij. §. spacum in autē libellum
 porrigit in q̄ et offert reo. vt in
 c. spacum in aut. offeratur et
 porrect? transfertur in acta. vt §.
 de pba. qm̄ cōtra falsā. **L**ibell?
 expigit in oī causa in qua ordiari
 agit nisi in quatuor casib?. **P**rim?
 est cum cā vel lis sit breuissima et
 maxime viliū rez seu psonaz. vt
 Cde se. ex. picu. rec. i. aut. n. **S**ecū
 d? cum ep̄s cognoscit inter suos
 familiares vt in p̄dō aut. et xi. q.
 i. si quis cū clerico. **T**erç? cū hoc
 sit ex sensu parciū. vt Cde p̄uil.
 scola. l. quocōs i. fi. li. xij. **Q**uart?
 cū rector puincie §. l. dies cōuenit
 vt in aut. vt iudices sine quo quo
 suff. §. necessitate. coll. ij. **I**deo aut
 dixi ordinarie qz si extraordinarie
 agitur sec? erit. vt in cā denūciat

domis et inquisitionis q̄tis in cā in
 quisiōis captā sint edenda vel po
 tius exponenda de quibus fuerit i
 quirendum. vt §. de accusa. quali
 ter et quando. **S**ebet igitur als au
 tem generaliter libellus dandus
 est siue in civilibus vt §. e. c. i. siue
 in criminalibus. vt ij. q. viij. libello
 rum. **I**n libello conuencionali
 debent contineri hæc. Nomen ac
 toris. nomen rei. et nomen iudicis
 coram quo agitur. **I**tem res que
 petitur. vt §. e. ti. c. ij. §. de app. sig
 nificantibus. cum em̄ libellus ad
 hoc detur vt reus deliberet cedat
 an contendat. vt iij. q. iij. offerat.
 quō poterit deliberare nisi res que
 petitur exprimat. **I**te quomodo
 scire potest reus an possideat vel nō
 possideat rem que petitur. et pe
 riculosum est subire defensionem
 eius rei quam forte non possidet.
 vt ff. de rei vendica. l. is qui. prop
 terea res exprimentā est et iudic
 cia rei. vt ff. de rei vendi. l. in rem
 et si res que petitur sit immobilis
 exp̄mi dnt asines vt ff. d. acc. ep̄.
 et ven. l. tici. §. vlt. et l. p̄d cā si i re
 §. vlt. **I**te sp̄s et p̄d? exp̄mi dnt
 vt ff. de positi. l. i. §. si q̄s argētū. cā
 etiā exp̄mi dnt vt Cde adop. l. iij. C
 de edic. di. adri. tot. l. vlt. **S**z an
 actio sit edēda dubitat. **E**t videt
 qz n̄. vt §. d. iudic. dilecti. **N**ā in iu
 dicijs ecclesiasticis n̄ ē rigor huius
 modi obseruandus. vt §. de dolo
 et contu. c. i. sed contra §. n. prox

e. i. q. de depof. grauis. s. de iud. exa-
minata xi. q. i. expiēcie. Ad qd sic
distinguo. **A**ctio aliquā figurat
formulā verborū vt. ff. de furtis. l.
fi feruus nauent. vt cum dicit ago
contra talez ad x. actione ex empto
vel certi conditione de mutuo. ta-
les actiones. i. formule verborū sub
late fūt s^m vtrūq; ius canonicum
et ciuile. vt in p. all. dec. dilecti. et
c. de formulis q. impetra subla. l.
vna. **A**liquā figurat causam agē
di. vt cum dico peto x. a tali qz ven-
didi ei librum. vel quia ei mutua-
ui. q. s^m hoc ac^o sū causa agēdi vel
petendi pponenda est in iudicio.
tam ecclesiastico q̄ seculai. Aliquā
tamē causa petendi expmenda nō
est vt cum agitur rei ven. **N**am si
aliquis petat rem iure dominiij vel
quasi non habet necesse dicere cām
dominiij ar. ff. de excep. rei iud. l. si
mī. s. i. q. ij. **I**tem mod^o agendi ē
expmēd^o vt cum ex eadez forma
verborū plures modi agendi resul-
tant. q. ideo expmēd^o est ad quid
agatur. verbi grā. vt cum peto rē
michi furtim subtrahā. **D**ubitari
p̄t an agatur actione ad exhiben-
dū. vel rei v̄. vel edictōe furtiua. l.
actione furti. **H**is em̄ oibz actio-
nibz agitur p re furtiua q. hīs oī-
bus actionibz sat cōpetūt illa vr-
ba. **P**eto rem talem furti michi sb-
tractam. sed diuersi sūt modi q. di-
uersos forciūtur effectus. vt. ff. de
condic. fur. l. si p fure. s. i. q. ij. q. l.

In furtiua re. q. ff. de rei v̄. l. Itē
si verberat. s. vlt. **I**tem si ago sic
ago contra talem qui arbores mi-
chi inscidit. **D**ubitari p̄t an agatur
ex illo edicto arborū furtim cesaz
an ex l. acquilia. **E**t ideo iudex qui
curare debet certam ferre sūmaz. vt
insti. de acc. s. curare petere. debz ex-
primi quō ad quid agatur. ali-
quāto figurat ius agendi vel pe-
tendi vt insti. de ac. in pn. Et s^m s^m
dicitur. **N**emo sine actione expiē
vt. ff. de adim. iura. l. quoc. s.
i. q. ff. de nego. ges. l. si pupili. s. vi-
deamus. **V**num tamen non omit-
to q. si ac^o i. formula verborū p-
ponatur q. inepta reus absoluitur
ab instancia iudicij. vt. s. de iud.
examinata. q. ff. si messor fal. mo-
dix. l. i. s. ij. q. que supius dicta sūt
locum habent s^m vtrūq; ius ca-
nonicum q. ciuile. **O**mnia igit cer-
ta debet facere is qui libellum pre-
sentat. quia non licet ei vagari cū
discrimine alieno. vt. ff. de iur. i-
l. pretor edixit in pn. **E**t si hec que
supius dicta sunt fuerint ab acto-
re seruata saluum est reo beneficiū
deliberacōnis. **E**t notand^o q. in vni-
uersalibz iudicijs res expmī nō
debent in libello neq; in sententia
sed in executione sic. vt. ff. de pet-
bere. l. iij. q. l. si quo tempore. q. ff.
si pars here. pet. l. i. s. vlt. **E**t hoc
idem obseruandum puto cum pe-
titur ecclesia cum iuribus q. perti-
nencijs suis vt q. de resti. spo. Cū

ad sedem i pñ. Et cum petatur prebenda cū plenitudine iuris a hono-
ris canonicā. vt ff. de cōf. prebē. p
posuit in fi. Nā in talibz et si perti-
nencia iura a honores in libello a i
sua non vniat exprimenda. in ex-
ecucōe tamen exprimi oportet. Nā
als executor sua in illis nō exeq-
tur nisi victor pbauerit illa in qui-
bus executio fieri postulat esse de
pertinētijs a de iuris rei in libello
petite vt in peticoe hereditatis dic-
tum est. si tamen actor i libello vel
reus in excipiedo hęc volūtate dux-
erit exprimenda exprimuntur a in
sua. vt s̄ de offi. ordi. cōquerente
ff. de presc. Auditis a. c. Cū olim
Sunt autē vniuersalia iudicia h̄
petico heredit. famul. hęc scūde.
Actio ex testamēto cū vniuersum
petitur a similitudinare idē p̄t di-
ā in premissis peticoibz. Et cum ius
epale vel archidiaconale vendica-
tur. Sunt a generalia iudicia vt
cum agitur actione tutele. māda-
ti. pro socio. a in talibz ac cōsimili-
bus non sūt res exprimende in libel-
lo. Sed in iudicō a in sententiā.
vt. Ede iud. l. licet. **E**ffed? libelli
est facere rem litigiosam vt. Ede li-
tigio. in auc. ibi signato litigiosa
res ē a i aut. de litig. Si. coll. viii.
a h̄m hoc intelligo ff. vt lite pen. ec-
clesia. a xi. q. i. quia res in litigio.
Item ppetuat actiones anuales.
vt est actio iniurarum. vt. E quā

to libellus pñ. da. li. cō. fa. l. i. a ij.
Item interrupcionem prescrip-
cionis inducat a in tantum hoc veruz
est. vt si quis i libello aliquem si-
bi obnoxium dixerit. a si libellus
nullam causam contineat. vel for-
te contineat vnā solam. omniuz
actionum vel obligacionum per-
sonalium videtur interrupcio fac-
ta. vt. Ede annali. excep. l. si ex mul-
tis. Sed oppones talis libellus
sic generaliter cōceptus a sine cau-
se expressione recipiendus non est
Vnde tamq̄ ineptus nichil de-
bet penitus operari. Nō hoc non
sequitur. Nam a circa libellum so-
la executoris conuencio interrup-
cionem inducit. vt. E de prescrip.
xxx. anno. l. sicut in rem. leuiter au-
tem fit interrupcio in odium pres-
cripcionis vt inuit eadem lex si
ex multis in fine. **I**tem libellus
obligat porrigentem causam ad
finem perducere. vt. E quomodo
et quanto iur. in aut. qui semel ali-
quanto tamen licet porrigenti re-
cuperare libellum. ne iuste penitu-
dimis humanitas amputetur. vt
ij. q. vi. si quis libellos. a. E de
appel. l. si quis libellos. quod in-
telligo cum nichil incommodi ad
huc senserit aduersarius vt. ff. de
cond. causa dan. l. si ideo pecuniam
als nō licet ei penitē cū alteri? cap-
cōe. vt. ff. de interrog. adi. l. de etate
S. vlt. et ar. ff. de regulis iuris. l.

Nemo sed a libellus accusator potest
reuocari. ut ij. q. iij. si quem peniti
ent. a. c. si quis irat. a post libelli
oblationem licet desistere sine pena
ut ff. ad turpill. l. questum a ff.
de in ius vocan. l. libert. tenebitur
tamen iniuriarum eo quod dato libello in
famauit illum cui libellum porrexit.
ut ff. de iniur. l. i. Item apud labeonem
si quis libello quod verum est nisi in
scripto sit secuta libelli portatio in
tunc enim non posset accusator penite
re nisi ex causa. ut C. de abolic. l. ij.
et ij. q. iij. paulum. a petere abolis
conem diuino reus non fit passus ali
quam iniuriam carceris seu vinculoz
ut C. de abo. l. fallaciter a ff. hoc in
telligo de accusa. licet. Et nota quod i
libello continebitur dies dati libelli
ut in auct. offerat in verbo quod non
modo ex ipsius ratione sed ex libel
li manifeste subscriptione. Sed si
fit libellus accusacionis continebitur
in eo nomen iudicis coram quo agitur
accusatoris. a rei. crimen de quo agi
tur. a quicquid persona cum qua crimine
dicitur esse commissum. a locus in quo
Item dies institute accusacionis
et confessio accusatoris. ut ij. q. vlt.
libelloz. diem autem a hora commissi
criminis accusator inuitis comprehen
dere non tenetur. sicut hec omnia
quibusdam versibus continentur.
Cōsule mēse die corā p̄toē p̄fessus
Te d̄ferre reū c̄mē loca pone sodalē
Et licet hora dies nō mēp̄ p̄tereaf
Item nota quod p̄ libello habet re

scriptum in citatorijs lris insertum
quo ad inducias denegandas. ut
ff. de dila. p̄tea a h̄ pleni? ibi dicā

De mutuis peticionibus.

Dicitur est de libello obla
sed quia plerumque ab utro
que parte porriguntur libelli
et mutue sunt hinc inde peticiones.
Ideo subiicitur hic rubrica de mutu
is peticionibus. Videamus igitur
apud quem fieri debeant. quoniam a in quibus
casibus locum habeat recouencio
et in quibus cesset. Et que sit pena
actoris nolentis respondere libel
lo recouenciois vel mutue peticio
nis. Recouencio fieri debet apud
eundem iudicem apud quem fit a iur
dicio. ut ff. de t. c. l. i. a ij. iij. q. viij. c. i.
C. de se. a in flo. om. iud. l. ai pap.
et in auct. et consequenter. a si sic in
idem iudicium iste due rationes mutue
concurrant vicissim tractande sunt a
eadem sententia terminande. Si vero non
concurrant. Sed vna prior a alia poste
rior proponat tunc locum habet re
gula illa qui prius appellat prius
agat. ut ff. de ord. agnic. Cum di
lectus. a ff. de iud. l. qui prior. Sed
quous dicam quod ubi concurrunt due
mutue peticiones vicissim tractande
sunt tamen is qui primo ad iudicium
proclamat prior erit in omnibus. ut pri
us fiat contestacio lit in causa sua. pri
us de calumpnia sua iuret prius rea
pianatur probationes prius in eadem sententia

Nec obstat qd dictum est qd eadē
 sentētia terminētur quia vere due
 sunt sentētie que ferūtur āca du
 as qōnes se se minime attingēt?
 Sed si se attingerēt vt cum agi
 tur petitorio a possessorio a diuer
 sis p̄tibus eadē āca eandē rem
 et adhuc dico fore duas sūas q̄
 feruntur vt ff. de cā poss. a pprie.
 Cum ecclā. Dicūtur autem vna et
 eadē sentētia quo ad contextum
 prolacōis quia vnico cōtextu ābe
 ferūtur sicut plures stipulaciones
 respedu plurū reruz dicūtur vna
 et eadē stipulacō quo ad concep
 tum verborz vt ff. de verbo obli
 ti si sticium. S. stipulacō. a ff. de do
 na cā mor. l. senat? senfuit. S. vlt.
 vnde si iudex pronūciaret in causa
 cōuencōis a differret pronūcia
 re in causa recōuencōis grauarēt
 partem que recōuenit a posset ab
 eo iuste appellari vt ff. que senten
 de sine app. re. l. i. S. vlt. **D**ebet
 autem fieri recōuencō statuz vt di
 cit auct. illud a consequēter. si ipa
 litas cōtestacōne siue paz ante vel
 post quia que incōtinenti fiunt in
 esse videntur vt ff. si cer. pe. l. lecta
 et de pactis. l. petens. vel dici p̄t
 vt oino necē sit fieri recōuencōem
 a p̄ncipio a ante litē cōtestacōnem
 si reus credat actorem in aliquo
 sibi fore obnoxium p̄pter verba q̄
 sunt in corpore auctentitoz de exe
 cutioibus. col. vij. S. illud. **N**on
 enim ibi dicitur statim sed sic non

apd aliū sed apd eum mox a p̄nc
 pio liceat cōuenire. **S**z vtrumqz
 approbo vt reus possit recōuenire
 auctore siue a p̄ncipio cū actor libel
 lū porrigit siue vsqz ad litē contē a
 paz post ar. **E**de paul. nichil inf
 est a qz p̄ncipiū cause dicit contes
 tacō. vt. **E**de iure iurē. p̄pter ca. l. ij.
Sz hoc sciendū est quācumqz libel
 lus recōuencōis porrigit vsqz ad
 litē. et. a paz p̄ vt dictū est. re?
 tamen necesse hz respondere ad li
 bellū recōuencōis lite et in causa
 cōuencōis. vt ff. e. t. c. i. **S**z qd si
 cōueniam te ad x. a tu recōuenias
 me ad equū. **E**go iterum recōueniā
 te ad bouem. nūquid admittetur
 in ea vltima recōuencō **N**am quo
 dāmodo videor te recōuenire resp̄cū
 tue precedētis recōuencōis que p̄t
 dici cōuencō respedu subsequētis
 sicut a relator dicitur delator vt. **E**
 de rebo cred. a iure. in. l. gñaliter
 a puto nō eē admittēdā ne sic mu
 tue peticōes īnfinītū p̄cedāt **S**z
 fateor qd ego a p̄ncipio potui vno
 libello te cōuenire sup x. a sup boue
 et sup oībz p̄sonalibz actionibus
 vt ff. q̄bz rebo ad eūdē iudi. ca. l. i
 et ij. a s̄ de rescriptis. c. vlt. **V**nuz
 tū nō omitto qd si reus non recōue
 niat cōgruo tempore salua est ei
 qō in alio iudicio. vt in predicto
 auct. et predicto. S. illud. **E**t qd si
 perus dixi in duabus questionibz
 locum habere regulaz illam. **Q**ui
 prior appellat prius et cetera.

optinet cum vtraq; qd est civilis
et neutra preiudicialis. **I**tem cum
vtraq; est criminalis et neutra ma-
ior. **I**te cum pma maior e q scda.
Vz si scda sit maior adhuc op-
tinet regula. si tn accusati nomi no
lentis accusare accusatore receptu
fuerit inter nomina reoz. **N**a tuc
pretextu maioris criminis obiecti n
differt accusaco prioris. **I**ta si q
uis alia excepco pponatur. vt. ff.
ad legem iul. de adult. l. si marit?
S. prescripcones. **F**allit autem regu-
la **C**u vtraq; querela est civilis et
scda preiudicialis quia de libertate
vel filiacone vt insti. de actio. S. ps
iudiciales. ff. de libe. ca. l. Ordinata
Ead le. iul. de adult. l. quonia et
de ordi. ogmi. l. i. q. l. **C**um hic sta-
tus. **I**tem fallit cu scda est crimi-
nal et pma civilis sed non preiudici-
al vt. E. de ordi. iudico. l. vlt. iij. q.
xi. S. aliqui. **I**te fallit cum vtraq; e
criminal sed scda maior vt iij. q.
xi. pus est. et qui accu. no pos. l. i.
Ite fallit cum vtraq; e par sed tn
accusat? vult psequi suam iniuri-
am l. suoz vt. e. ca. q. e. negada
et. **E**qui accu. non pos. l. neganda
Si vero reus aliq; actori qonem
obiciat no vt ab eo aliquid petat
sed vt absoluator ab impetione
ipshus semper est de excepcone og-
noscendum fundata primo inten-
cione actoris. vt. E. de proba. l. ex-
ceptum et de excepco. l. si quis q.
de ordi. ogmi. c. i. q. s. de reuic. sup

luc. **E** de prescripco. longi. temp. l.
emptor. **C**essat autem recouen-
cio in actione privilegiata vt in qoe
restitutoria que de dignatis natu-
re est nec copatit dissimilem qoez
vt q. de ordi. ogmi. super spoliacone
Cessat et in preiudicialibus que ead
2o loco pposite reiciunt alias qones
vt supius dictum est **C**essat vbi p-
mo pponitur criminalis vt in ps
allegata. l. pri. est. **C**essat in exca-
to qui couemiri pt non couemire vt
q. de excep. cu inter. **C**essat coram
arbitro vt s. de arbi. Cum dilect?
Et nota q premissa locum ha-
bent tam coram ordinario q coram
delegato. **N**am et delegatus in ca
couencionis et de recouencione cog-
noscere pt vt q. e. t. prudentia **P**e-
na vero nolentis respondere reco-
uementi est s. m. quosda vt coueme-
ti non respondeat vel paise copellere
dus est rindere vt q. e. ti. c. i. **I**n
suma notand est q si coueniam te
vna actione tu poteris me recoui-
re plumb. vt. ff. de proci. l. omniu
Item si coueniam te in x. tu potes
ris me recouencire iniquitate ma-
iori. vt. ff. de iurisdic. om. iud. l. si
idem cum eodem. et hec omnia loca
habent cum duo vn? contra aliuz
agere nolunt. **V**bi autem duo plu-
res vt et ex diuersis causis contra ali-
quem coram ordinario agere vol-
lunt. et diuersis temporibus venis-
ant. tunc locum habet regula qui
por appellat p? agat vt. ff. s. iud.

l. qui prior. Si vero simul veniant et concurrat tunc aut agere volunt civiliter aut criminaliter. Si civiliter tunc iudex eliget quem velit ut gratificacōm sit locus sicut alie ff. de religio. et fump. fi. l. vlti. et ff. de iure pa. Cum aduocat? Si autem criminaliter iudex debet eligere magis p̄onem ut ff. de accusa. l. si plures. Nec obstat ff. de accusa. licet. Nam si plures ibi detulissent a p̄ncipio tandē nec vn̄ appanuit. Sed si plures apuissent vnus eligend⁹ fuisset. ut supius dictum est.

De litis testatōe

Questio libelli oblatōez et p̄ mutuas peticōes sequi debet litis testatō. Et iō post testat⁹ illos subiat hic rubrica de lit. et. Videamus igit quid sit lit. et. qualiter fiet. et qd̄ oportet. Est autem lit. et. hinc inde apud iudicē negocij p̄ncipalis facta narracō per p̄ncipales personas. non per aduocatos. nisi forte p̄ncipales adco fuerint indiscreti. ut eoz defectus p̄ alios de l̄ia iudicis suppleatur ut ff. de iudicis. Pastoralis. sic et si fiat interrogacō de facto p̄ncipalis debet respondere ut ff. de interroga. acc. l. si sine qd̄ locum habet in omnib⁹ interrogacōibus que fiunt ante lit. cont. ut ff. de dolo et contu. prout et ff. de interroga. acc. l. locū. habet.

et in p̄ficōm̄bo que fiunt post lit. cont. quia p̄bacionum loco succedunt. ut no. s. de iud. s. p̄tib⁹. p̄ eas autē non fit testatō ut hic et ff. de elec. dudū. **I**tem locū h̄z si iudex equitate motus interroget super facto qd̄ fieri p̄t an lit. et. et p̄ vsqz ad finē. ut ff. de interro. acc. l. vbiqz. In h̄is ergo in quib⁹ de facto queritur qd̄ p̄ncipalis respōdeat si etatem habeat. ut de cō. di. iij. cum pro puulis. sic et p̄ncipal per se ipsum prestat iuramentum de calumpnia. ut de iura. calūp. in auct. p̄ncipales idem est in iuramento de veritate dicenda. Et e ratio in h̄is omnibus quia p̄ncipalis persona meli⁹ nouit factū qd̄ aduocat⁹ et ideo ipse non aduocatus de facto r̄ndet. ut ff. de paul. l. si actor. et ff. de iur. l. vlt. hoc autem fallit in quibusdā casib⁹. s. de iud. pastoralis. ut dictum est. ff. de p̄cur. l. non solū. R̄n̄ p̄. Fallit in pupillo qui p̄ aliū r̄ndet ut de iura. calūp. l. ij. s. qd̄ obseruati. Et de aucto. prestan. l. claz. Fallit in vniuersitate que iurat et r̄ndet p̄ alios per quos muniāpiū regitur. ut ff. de condic. et demon. l. muniāpibus et ad muniāpa. l. muniāp̄s. fallit s̄ de iudicis intelleximus. v. q. iij. quia episcopus. Et de p̄curato. l. p̄l̄. in auct. ut ab illustrib⁹. fallit. Et de cura. fu. l. vltima. **C**onstatio litis facienda est post libellum p̄rectum. Nam lit. cont.

et. c. Officij. **P**ed si re? neget oia
 in libello cōtenta vel si sic responde
 at sicut in curia romana fieri cōsue
 ut nego narata vt naratur a di
 co petita fieri nō debere puto plene
 fieri lit cōt. quasi ad oia singulari
 ter sit responsum ar. ff. de verbo.
 ob. l. pluribus in principio. a. l. ti
 do i fine. **P**ed quid si peto ad te
 decem a tu confitearis nūquid dis
 cemus litem esse contes. **E**t videtur
 q non quia cōfitemens non videtur
 subire iudiciū. sed dandū est ei tē
 pus ad soluendū. vt. ff. de le. i. l. si
 do. **S** in pecunia. ff. de iud. l. si de
 bitori. a. ff. iudicatu sol. l. ex iudi
 catum solui a ppterea super? dixi
 fieri cōtestacōez p naracōez actōis
 et per rñtionem rei contradictoriā
 vt. **E**de iud. l. rem non nouā. **S**. pa
 trom. **S** extra post cōfessionē rei se
 qui hz sūa. vt. ff. de cōfess. l. i. iij. q
 v. **E**t s^m hoc dicit. i cōfitemē nulle
 sūt pres iudicis. s. ad examinādū
 disciendū a pnūciādū vt. ff. ad
 legē acq. l. pinde. **S**. vlt. **E**t puto
 q si q̄s ad iudiciū vocat? nō expec
 tans ad libellū de plano cōfiteat se
 debē qd petat nō fit lit cōt. nec se q̄
 p̄t sūa sed mandatū vt. ff. q me
 tus causa. l. vlt. **S**. vlt. **S**i vero p?
 libellū p̄cedum reus confiteatur
 et cōtestacō facta intelligitur et
 sentēcia sequi potest vt super? dic
 tum est. **L**itis cōtestacō mul
 ta operat. **P**ed de multis aliqua

perstringamus. **T**ollit dilatoriz
 as excepōes vt iij. q. vi. **S**. excep cō
 . **E**de proba. l. excep cōez. **E**de excep
 l. si quidam. **E**de proci. l. licet. et
 ff. de proci. l. pomp. **S**. rati a infra
 de sen. a re iudi. inter monasteriz
 um. **E**de excep cō. l. plē. a vlt. infra
 de excep. **P**astoralis. nisi postmo
 dum ad illius noticiam aliquid
 perueniat qui proponit propter
 quod dilatoria excepōe vtatur
 vt in e. pastoralis. **I** de testi. pres
 sencium a. s. de offi. dele. infinuān
 te. a. **I** qui ma. accusa. pos. consulu
 it. **I**tem transmittit causam ad he
 redē ex delicto defūcti vt. **E**de delic.
 defunc. l. vna. **I**te lit cōt. h opaf
 vt fruct? p? lit cōt pcepti a expēse
 fecē p? lit cōt valde contingant of
 ficiū iudicis. vt. ff. de edil. edil.
 l. ediles. **S**. sciendum. **R**am illa per
 officium iudicis veniunt. vt insti.
 de officio iudicis. **S**. illorum. et. **S**.
 preterea. **I**tem facit procuratores
 dominum litis. vt. **E**de proci. l. ne
 qz. **I**tem prestat vni ex legatiz
 rñs potestatem optandi. vt. ff. de
 le. i. l. si pluribus. **I**tem condicio
 nem occupantis meliorem consti
 tuit. vt. s. de proci. **N**on iniuste.
 ff. e. tu. l. pluribus. **I**tem in multis
 iuris articulis inspiciatur tēp? lit
 cont. vt. ff. de neg. g. l. lit. ff. de do
 na. inter vi. a vxo. l. quod autem
 in prin. **I**tem ante lit. cōtesta
 non dicitur quis agere sed agere

elle vt ff. re. rata hū. l. āpli?

Vt lite non cōtestata non pcedatur ad testū recepōez

Quia in iudicū cause in lit cōtestacōe consistit vt. Cō iur. iur. ppter calump. l. ij. in pñ. an iudicū ad sequētia cause pcedi non debet. hoc est ad testū recepōez q̄ sūmaz diffinituā. Et isō intitūlatur hic rubrica vt lite non conf non pcedatur ad testium recep. vel sūmaz diffinituā. **V**idea mus igitur **A**n hoc in caus singulis sit obseruandū Et qd sit officū iudicis contra cōtumacem an lites conf. q̄ p? litē. **E**t est sciendum q̄ regulariter vey est q̄ lite n̄ cōf non est pcedendū ad testū recepōez vt q̄. e. t. Qm̄ in pñ. **F**allit hoc in quibusdā casibz vt cū de morte testū timeatur. vel de absentia diuturna q̄ ciuilitur est agendū. tūc enī ne veritas occultetur q̄ pbacōnis copia fortuitis casibz subtrahatur senes valitudinarij. q̄ abfutura lite non cōf. sunt admittendi siue ps oia quā pducit sit contumax siue absens vt cōueniri n̄ possit. sed si is qui pduxit non conuenit aduersariū infra annū ex q̄ cōueniri poterat. vel salē non denūciauit ei q̄ testes sint contra eum recepti. attestacōnes ille nō valent. ne forte hoc faciat pductor i fraudem vt reus pdat pbacōez excep

tionū que sibi i psonas testū ope tūt. vel in eo sup quo pducunt vt habet hoc totū in dec. Qm̄ i pmo rñso. q̄ idem puto cū lis mora ē. s̄ non cōtestata. **S**z in cā mrimonij carnalis q̄ spūalis cū de federe agitur p̄t pcedi ad testū recepōez et siue placōez si de cā liqueat vt i eadez dec. Qm̄. **S**porro. **E**t isti duo casus locū hnt cum altera ps cōtumax est siue lite iam mota q̄ nō cōtestata. siue nondū mota vt ex ipa hā colligitur. **I**tez cū agitur de federe mrimonij cōtrahendi q̄ i hys casibz is qui pducit nō artatur cōuenire aduersariū q̄. annū vel denūciare ei de attestacōibz sic receptis. vt in casibz superioribus. **I**tem hic recipiuntur sani q̄ validi ibi senes q̄ infirmī q̄ abfutura. hic statū publicant. ibi vsqz ad annū cōfignatur. hic valent post annū. ibi nō nisi infra annū fiat cōuencō vel denūciacio. **S**ed quid si agatur d̄ mrimonio cōtracto q̄ sepando Rñō refert an agatur ad sepacōez adulterij rōne. **E**t tunc lite non cōtestata pcedi non p̄t ad testū recepōnem vt q̄. e. t. c. i. in fi. **A**n quia petuū subest impedimentū ppter quod mrimoniū non subsistat. **E**t tūc si is cōtra quē pcedendū est contumax sit vere vel presūptiue pcedi p̄t lite non cōf ad recepōez testū q̄ sūmaz diffinituā vt q̄. qui filij sunt legi. perlatum q̄ idem si alter nō fuerit cōtumax s̄ vagabund?

vt inueniri nō possit. vt *q̄*. qui ma-
 accu. pos. Relatū. sed si iusta de cā
 sit marit? absens tūc extra eum p
 cedi non debet. vt *q̄*. e. t. qm̄. *S*. si ve
 ro. Quidā tñ dixerūt illas de c. per
 latū a relatū fore correctas p. *S*. si
 vero. **¶** Sed verius puto sic distin
 guendū esse sicut sup̄ius dictū est.
 vbi vero agit de spūali mrimonio
 iam cōtracto tene qd̄ dicit *i*. *S*. si ve
 ro in p̄n. **¶** Punt a alij casus specia
 les in quibz simili p̄cedi p̄t ad
 recepcoez testiū lite non est. vt auz
 excessuum inq̄sico iminet faciēda
 vel cum id quod gestū est petatur
 publicari vt *q̄*. e. qm̄. *S*. sunt a alij
q̄. de testibz significauit a. c. albr
 cis. **¶** Magis p̄pe loquitur si in
 hys casibz dixerō absqz lit̄ est. nō
 ante lit̄ est p̄cedi. quia in inq̄sicoe
 non est actor vel accusator s̄ fama
 loco accusatois habet. Et si aliquñ
 quis adiuet inq̄sicoem. vt *q̄*. de
 sen. a re iudi. Cum *I*. a. nec libel
 lus offertur nec cōtestacio fit. qz
 totū p̄cedit ex sup̄ioris officio. qui
 ad clamorē descendit a iquirat vt
q̄. i. *D*. de omp̄s. Et idem est vbi
 nūqz p̄ceditur ex officio iudicis ita
 vt officū iudicis non sit loco acti
 omis. alioquin sec? vt *s*. de offi. iu
 dic. c. vlt. **¶** Idem est vbi aliquid i
 adent p̄ponitur a pbatur. **¶** Nā a
 tūc ante lit̄ est testes p̄ducuntur
 ad pbandō articulū icidentē vt *q̄*.
 de testibz veniens *q̄*. de app. sup̄ eo
 s̄. de foro p̄p̄. **¶** Idē est in cau

sa appellacōnis cū vna pte p̄nte p
 ceditur qd̄ fieri p̄t. vt. *E*. de tempo.
 app. l. vlt. ij. q. vi. Ei qui appellat.
 idez cū agitur de statu eccē. vt *q̄*. te
 stibz Cū olim. **¶** Nam a hoc obtinz
 cum agitur de statu hoīs. vt. ff. de
 fidei cōmis. liber. l. **¶** In fidei cōmissa
 rñs. l. herede. l. apud iulianū. l. si le
 gataro a. l. si eū. *S*. pl̄. **¶** Idem est i
 casibz sp̄alibz *q̄*. de dolo. a cōtu. p
 ut. Equo a qm̄ iur. in auct. qui semel
¶ Idez est vbi cūqz eccā ex officio suo
 procedat. vt *q̄*. de sang. a affi. Ex
 lris *q̄*. de testibz cum in tua *q̄*. de iur
 iur. Ad nrām xxij. q. ii. sane p̄fer
 tur. **¶** Idem in quod casu speciali. *E*.
 de penis. l. ne diu. **¶** Et nota qd̄ cū iur
 dex vel eccā ex officio suo procedit.
 vel cum aliquid qd̄ gestū est peti
 tur publicari. vt in dec. illis signi
 ficauit a alberic? . vocari dūt oēs
 quos p̄ductio testiū tangit a lede
 re potest. vt. ff. de adop. l. nam ita
 ff. de mino. l. In cause. *S*. cā. *E*. si se
 ab hēd. absti. i auct. ad h̄. i autn̄.
 vt sp̄osal largitas *S*. ad h̄ col. ix.
E. ad. l. falā. in auct. s̄ cū testator.
E. de aucto. prestā. l. vlt. **¶** Et nō qd̄
 inter istā p̄ductionem cū petitur
 aliquid publicari per testes. a il
 lam de qua loquit dec. Qm̄ in p̄n.
 Differentie multe sunt. **¶** Nam in il
 la producūtur tñ senes a valitu
 dimarij a abfutur. hic oēs. illa fit
 contra contumacem. hic cōtra nul
 lum. illa cum lis mota est vel mos
 uēda. h̄ cū nec mouet nec mouēda

peratur. sed timetur ne aliqd mo
ueatur. illa facit actor. hac facit is
qui se reum futurum timet. cogi-
tat enim qd poterit aliquando sibi
controversia fieri et ideo munit se ip-
su. **I**n ista fit publicatio statim i il-
la fit consilio vsqz ad anu. i hac n̄
requiritur conuencio vel denunciacio
in illa sic. **I**tem hoc fit presentibus
hij qui ledi pnt. illa absentibus
per contumacia. hic attestaciones co-
uertuntur in publicu instrumentu
sed ibi remanet in actis. **N**unc
videam? quid sit officiu iudicis in
contumacia an lit. et qd p? litē. Et
primo videndu est qt modis con-
tumacia committat. Et est sciendu qd
quinqz. **P**rimo au quis citatur tri-
bus edictis vel vno p oibz pemp-
torio pnciaz sui facere contempnit. vt
ff. de re iud. l. contumacia xxiiij. q.
iij. de illicita q. e. ti. c. qm. s. poro.
Secundus au veniens iudici no pa-
ret. **T**ercio? cum ante temp? disce-
dit. vt xi. q. iij. certu est xvij. di. si
quis aut. **Q**uartus au se malicio-
se occultat. **Q**uintus cum impedit ne
possit ad eu citaco puenire vt in p-
dicto. s. poro. q. v. q. i. quidam. ff.
de iur. l. si dictum s. si pnt. ff. qd
vi. aut clam. l. i. in fine. s. qd si vi-
pro citato em debet haberi is qui
procurat vel impedit ne ad eum ci-
tacio veniat. vt ff. de regu. iur. l. ad
ea. s. semper q. l. iure civili. q. ff. de
cond. q. demon. l. iure civili. et. l. qd
bus diebus. **I**tem sciendum est qd

est contumacia vera et est contuma-
cia presumpta. **V**era est cum quis
citatur et inuictus nullu habens im-
pedimentu venire contempnit. vel veni-
ens iudici non paret. vel contuma-
citer an temp? discedit. presump-
ta au quis solempnit citatur. nec venit.
nec mittit procuratore in finio consti-
tuto. sed si adhuc iudice sedete p
tribunali venit. tollit illa presump-
cio p aliam presumpcionez. presu-
mitur em qd par exaudiuerit vo-
cem pcomis vt. ff. de iur. resti. l.
diu. **N**am vox pcomis paucis in-
notescit vt. Equo qd qm in auē qui
semel et ppterca iudex expectare pt
citatu in die altere eqtate suadete.
vt s. de offi. dele. consulat. **N**a qd i iu-
dicis et icopromissio mora purgat
vt. ff. si qd cau. l. Et si p? tres. C.
de fideius. l. scim. **V**n si contingat p-
cedi absentē eo qd presumpcie con-
tuma habeat si postmod venies to-
ceat se abfuisse iusta deca restitui-
tur. vt. ff. q. ex qbo cau. ma. p. to-
tu. q. de sen. q. re iud. **C**u bertoldus
Iudex contumacia punire pt. **I**deo
aut dico pt. qz non semp cogitur
vt no. s. de offi. dele. s. in summa.
puniet autem per missionez in pos-
sionem si locum habeat missio.
ita vt in reali mittatur in possesi-
onem rei petite. in personali au-
tem pro modo debiti declarat in li-
bello. vt. C. de episco. q. cleri. in auē.
generaliter. **N**am qd si decem in li-
bello petatur fiet missio i possessionē

rei alicuius valentis x. vel aliquas
 tulum plus. quia pignus siue p̄tori
 um siue couencionale plus debz va
 lere q̄ debitu. prius tñ examina
 to negoçō. vt. Ede bonis auc. iud.
 pos. in auc. a qui iurat. a hūmatim
 vt. ff. vt i pos. lega. l. si is a quo. §.
 i. a. q̄. e. t. qm̄. §. Qz si sup. rebz. Rā
 ad missionē iudex festinare nō dz.
 vt. ff. de dāpno. infec. l. si finita. §.
 si forte. hūmarā autē cogmōez in
 telligo in h̄ casu forte recepto vno
 ex testibz quos actor intendit p̄
 ducere in p̄ncipali. vel ledis istru
 mentis p̄ que actor intencōez suā
 fundare intendit. vel recepto iura
 mento actoris q̄ non calūpmose
 agat. ar. ff. ad exhibend. l. thesau
 rus. Ede fide. istru. l. vlt. §. de elec
 am dilect. **C**etera de mittēdo in
 possessionē p̄tra cōtumacē an̄ litez
 p̄. vel post in reali vel p̄sonali vel
 quid fieri debeat si locū non habz
 missio dic vt no. §. de iud. §. iudicō
 et. §. si actor. a. §. si vero lis sit vere
 p̄. a. §. hec om̄ia. **Q**ued queritur
 quid obseruari debeat in actioni
 bz mixtis de quibz deç. qm̄ nichil
 dicit. sed tñ de realibz a p̄sonalis
 bus. **S**ūt em̄ quedā actiōes mix
 te vt faml. h̄ascūde. sid iuidūto
 finū regūdoz. vt isti. de actio. §.
 qued. mixte iō dicuntur qz ad res
 dantur a qz i eis veniūt p̄sonales
 prestacōes. **I**n h̄is ergo hoc hua
 tur circa missionē in possessionē qz
 in quantū dant ad res sequūtus

naturā realiū actionū vt fiat i eis
 qd̄ i realibz fieri solet a dz. **I**n qn̄
 tū vero dant ad p̄sonales p̄stacō
 nes naturā p̄sonaliū imitentur et
 iudex p̄cedat in his vt in p̄sonali
 bus circa missionem. vt. ff. famil.
 herascō. l. Itē labeo. §. faml. her
 ascō. **I**tē queritur quid in inter
 dictis deat obseruari. **S**ūt em̄ p̄
 sonalia in rē tñ scripta. vt. ff. de in
 terdictis. l. i. §. vlt. **E**t puto inf̄dca
 imitari naturā realiū actionū cca
 missionem faciendā. a idem puto
 in actione q̄ metus cā que a si fit
 p̄sonalis. vt. ff. q̄ metus cā. l. me
 tum. §. volenti. a. §. licet. in rem tñ
 scripta est. vt. ff. e. t. l. si cū excep
 cōne. §. aliqñ. a. §. p̄dus. **I**tē queri
 tur quid si edictū vel citacō non p
 ueniat ad citatū. videtur q̄ contu
 max nō fit. vt. ff. que sen. sine app.
 non recā. l. i. §. **I**tē cum ex edicto. **E**
 quō a qn̄ iu. l. Ea que. a iō in eū tā
 q̄ in contumacē p̄cedi non debet.
 et si p̄cessum fuerit. videt q̄ s̄ma
 nulla fit vt in. l. predicta. **E**a que
 et in. q. ix. caueant. **A**lij autem di
 cunt suffiat si diligens facta fit in
 quificō licet absens non fit inuen
 tus vt q̄. de cle. non refi. **E**x tue q̄ q̄
 ma. acci. pos. c. Relatū. denūciacōe
 domui vel ecclesie facta. vt q̄. de do
 lo. a contu. venerabilis q̄. de eo qui
 mit. in pos. cā rei. seruan. l. si adu
 sarius. ff. de libis agnos. l. i. in p̄n
 ff. de damp. infec. l. iij. §. pretoz
 xvi. q. iij. §. potest. in v̄fu. is autez

sollicitatis sanguineis et amicis
qui si sunt legi. platū. ff. ex quib? cau.
caus ma. l. ergo. ff. ex quib? cau.
in poss. ea. l. h. autē. hys em pmiss
his absens presumit contumax. vñ
in eū tāq? contumacē procedi p̄t. vt
C. de iud. l. p̄perand. S. et si quidem
ff. de iur. c. l. Et si dictū. S. si p̄ntē.
et. l. si xero. ff. lo. et cō. l. Itē queri
tur. S. exātu. et puto hoc qd̄ supi?
dictū est xer? esse. nec obstat. S. il
le. Item cum ex edicto. Nā ibi lo
quitur cum edictū p̄positū non est
et qd̄ ibi sequit̄ neq? in noticiam
peruenit absentis ad maiorē exa
genacōez dictum iutelligo sufficie
bat em̄ dici qd̄ neq? p̄positū ē ad
ostendēdū qd̄ sīna lata extra absen
tē nulla sit. sed factuz exāgnis ad
ieat̄ neq? in noticiam puenit ab
sentis sufficeret tamen solemniter
p̄positū fuisse et si ad citati noticiā
non xeriret sic loquit̄ lex. Equo et
qn̄ iur. l. ab eo. C. si se se ab heredi
absti. in anē ad h. C. de iud. l. p̄per
randū. S. i. Item non obstat canō
illz caueant. quia loquitur de abs
sentibus non p̄ contumaciā ut po
te qui nec citati fuerūt. Itē querit̄
quid si iudex mandet p̄ti certo die
adesse si non adhit. nūquid in eum
tāq? in contumacem p̄cedi p̄t nullo
missio edicto. Rñō sic. vt. C. quō et
quando iur. l. cessante. Item queri
tur quid facere debeat iudex proci
ratore cōtumaciā cōmittente Rñō
procedet contra procuratorem et

nichilomin? cōtra dñm si dñs sci
ēs non purget eandē. vt. ff. et. c. i.
in si. Ceterz si dñs ignorat. contum
macia obent soli p̄curatori qui cō
misit eā. et hoc ante lit̄ et. vt. ff. si
quis ius dicēti non ob. l. i. S. si p̄cu
ratori. ff. qd̄ quisq? iur. l. iij. S. i. ff.
ad le. acquil. l. p̄inde. S. i. sed cōtu
macia p̄curatoris post lit̄ et omis
sa nocet dño eadē ignorati. vt. ff. d̄
toli. excep. l. si p̄curator. S. si post li
tem. Sed dño dabitur actio mā
dati extra p̄curatorē vt sic contu
macia sua ei soli sit dampnosa futura
vt dicit. l. illa si p̄curator in fine et
sic intelligo. ff. de tributo. l. proci
ratoris. sic ec̄ in cōfessione p̄cur
toris obtinet. Nam si p̄curator in
iudicio confiteatur cōtra dominū
obent p̄curatori confessio. vt. ff. d̄
procura. l. non solum in p̄n. sed do
mino nullū faciet p̄iudicium vo
lenti probare contrarium. vt. ff. de
interroga. acc. l. si hie. S. si defēsor
et. ff. de confess. l. certum. S. sed an
Item queritur quid si aliquis nō
sit contumax in iudicio sed in exe
cutione quia non patitur iudicem
exequi sententiam. Rñō iudex pōt
eū de contumaciā punire vt s̄ de offi.
dele. Ex hīs p̄iarche. ff. si q̄s ius
dicēti nō ob. l. i. S. is videt ius di
cēti nō obtēpare qd̄ qd̄ extremū ē i
iudicio n̄ fāt. et p̄ptēa iurisdictione de
legata durat vsq? ad executionē. vt
s̄ de offi. dele. l. i. hīs et ff. de sen. et re.
iud. qd̄ ad cōsultacōez.

De iuramento calumpie.

Sum? s de iudic a de lit. cont. sed qz actione in iudicio edita. a lit. de facta succedit ex ordine iuramentū de calumpia. Ideo subiicit hic rubrica d iuramento calump. Videam? igit quid sit iuramentū calumpie. que i se captla stneat. quis pftare debeat hoc iuramentū. qn prestet. a in quibz causz lo cum habet huius iuramenti pftatio. a quare iductū est hoc iuramentū. a que sit pena iurare nolentis. Juramentū calumpie est cū quis iurat se bona fide et non calumpiādi animo cām mouis se. vel qz putās se bona istācia uti ad reluctans cum puenit ut. Ce. t. l. ij. s. i. Sed quia possibile ē qz actor a pncipio non mouent cām animo calumpiādi. nunc autē tpe iuramenti moueat calumpiose ar. ff. de dampno. infec. l. qui bona. s. si quis stipulatur? Ideo nō sufficit iurare de pterito ut dicat actor nō mouisse. sed adiciat nec mouē et eodē modo re? adiciat qz nō calumpiādi aīo resistat. ut pbantur hoc. ff. famil. hirāf. l. inter cohēdes s. qui famil. hirāf. Vñ hoc iuramentū dicit calumpie. s. vitandē vel nō committendē. ut sic dicit iuramentū de malicia vitāda vel nō committendā. ut s de elec. Cū dilect? sic dicitur als vnusquisqz habeat suā ap. ter fornicacōez. s. vitandā vel non

committendā. Est autē calumpia cū quis iniuste scient agit vel defēdit ut. ff. ad turpill. l. i. s. calumpiari et ij. q. ij. s. notand. Continet autē iuramentū quēd captla qz hijs verisibz cōprehendūtur. Illud iuretur qz lis sibi iusta videat. Et si que retur vix non inficiet. Nil pmittef. nec falsa pbatio datur. Ut lis tardetur dilacō nulla petetur. hoc captla colligūtur p varia iura. ut Ce. t. l. i. a ij. a in auc. ibi signato principales. in auc. ut litigantes coll. ix. in auc. de hijs qui igre. ad app. s. vlt. a plē. coll. v. ff. famil. hirāf. l. iter cohēdes. s. qui famili. hirāf. cū. Prestat hoc iuramentū statū lite de. ut q. e. t. c. cū cām. Ce. t. l. ij. s. i. semel autē prestat in tota lite. ut. Ce. t. in auc. hoc sacramentū in autū de hijs qui ingredi. ad app. vñ correctā sūt illa iura antiq que dicūt plures posse d calumpia iurari. ut. ff. de dampno. infec. l. q bona. s. si quis stipulatur? ff. qui satisfac. co. l. de die. s. iubetur. ff. de iurē iurē. l. i. i. iurand. Quidaz tamē dixerūt qz auc que prohibet plures iurari post litē de. non tollit iurā pmittēda plures iurari an litē. vel semel ante litē. a 2º post litē. sed hoc non placet quare tm post litē de iuratur de calumpia. sicut dictum est hoc tamen fallit in quibusdam casibz in quibus scōo de calumpia iuratur ut q. de testibz In causis a. c. plē. i. aut. de testibz

Sed q̄ vero. coll. vij. que autentice
posteriores sūt illa. de hijs qui in-
gredi ad app. et in alio casu. Et de
fide instru. l. vlt. Verūptū dicitur pos-
set q̄ in casibz illis nō iuratur de
calūpnia sed de malicia. Differūt
autē hoc duo iuramēta in quatuor.
quia iuramētū calūpnie prestatur
post litē et. iuramentū de malicia
ante et post. an. vt s̄ de elec. cum di-
lectus. et de excep. Pastoralis. et de
restitu. spolia hās circa finē. post
litē et vt in premissis iuribz. de tes-
tibus et fide instru. Secūdo differ-
rūt quia iuramētū de calūpnia p̄s-
tatur semel in tota lite vt dictū ē.
Sed iuramētū de malicia presta-
tur toties quoties quis in iudicio
aliquid p̄ponit vel postulat fieri.
q̄ ex malicia procedere timeat vel
presumatur. Tercō quia iuramen-
tū de calūpnia tantūm locū habz
in p̄bationibz. sed sacramētū de ma-
licia locū habet tam i p̄bationibz q̄
in spūalibus. vt probatur per iu-
ra premissa. Quarto qz per iuramē-
tum de calūpnia prouidetur ne ali-
quid fiat calūpniose in tota lite.
Sed per iuramētū de malicia prou-
idetur ne illud qd̄ p̄ponitur vel pe-
titur in quo suspectus habetur p̄-
ponens maliciose proponatur vel
petatur. Est et tertiū iuramētū qd̄
in causis ecclesiasticis frequētatur
vt est iuramētū de veritate dicēda.
Sed et istud iuramentum habet
suas condiōnes. Et differt a iura-

mētō calūpnie in tribz. Primo qz
iuramētū de calūpnia locū nō habz i
spūalibus causis. vt s̄ de elec. et in tes-
poralibus et pecuniarijs. vt s̄ de t. et
de p. Cū cām. et c. vlt. Sed iuramē-
tū de veritate dicēda locū habz in spū-
alibus vt s̄ de elec. dudū successit ei
in defectū iuramēti de calūpnia.
Secūdo differt qz in iuramētō de
calūpnia r̄ndet de credulitate. vt
in aut. de hijs qui ingredi ad ap-
p. l. et c. vlt. Sed in hoc iuramētō
nō r̄ndet nisi de veritate. nā hoc ip-
sum verbū sonat vt. ff. iudica. sol-
l. iudicātū et ar. ad idē. ff. de le. iij.
l. non aliter. Tercō qz iuramentū
de calūpnia multa cōtinet capla q̄ i
iuramētō de veritate dicēda locum
nō hnt. Vnū tū nō obmitto qz cū
iuramentum de veritate dicēda suc-
cesserit in locum iuramēti de calū-
pnia quia tūc istud p̄stat q̄ illud
locum nō habet puto qz in tempo-
re imitatur naturam illius vt p̄s-
tetur statim post litem contes. ar.
ad hoc. ff. de petic. here. l. Item ve-
niunt. Sciam prediximus. Et cōia d̄
le. l. i. Est et iuramentum de asora-
um qd̄ etiam in causis spūalibus
desertur reo. p̄pter periculum
anime actore nō probante. vt s̄ de
despon. impu. Continebatur. et
c. attestaciones. et idem in causis
nō spūalibus. vt. ff. de iure iurē-
l. admonendi. nisi iudex inspectis
personarum et cause circūstans
eius illud actori vident referendū

deferend. vt. q. de iur. iur. c. vlt. s.
 de renunc. sup. h. s. q. metus ca. c.
 vlt. h. q. i. In pmiss. Et vnde vi. l. fi
 qm in aut. de trien. a semis. s. stus
 diu coll. iij. ff. de re mili. l. no omis
 sed licet. hoc tn plem? dicemus.
 q. de iur. iur. **P**restat hoc iuram
 tum pncipales psone. vt. c. e. t. in
 autm pncipales q. e. t. c. vlt. a pmo
 actor a postea reus. vt. c. e. t. l. ij.
Rec obstat qd legit instr. de pena
 temere litiga. quia ibi non ordo iu
 rantiu ponit sed denotant persone
 que iurat. **J**urat tutores a curato
 res. vt. c. e. t. l. ij. s. qd obseruan. a
 idem dico in hijs qui presunt muni
 cipijs. **R**am ipfi vel maior ps ipso
 nu iurare debent. vt. c. e. t. l. ij. s. hoc
 et. ff. de adi. a demon. l. municipi
 b. licet quida dixerunt maiore pte
 ciuitatis vel ipsam vniuersitate iura
 re debere. sed hoc difficile e. **J**urat
 syndici a pconomi qui cam oino
 non nesciat. vt. q. e. t. in pertractan
 dis. **J**urat actores a defesoers vni
 uersitatu. vt. q. e. t. Cu cam. **J**urat p
 curator dat? in re suam ipse em e
 dñs cause. **R**am ad eu spectat co
 modu vel incomodum. vt. ij. q. vi.
 byduu. s. in ppa. ff. qm ap. fit. l. i.
 s. in ppa. **E**de pau. l. qui stipendia
Jurat eps eciam in ca eccē si p seip
 sum cam agat vt. q. e. t. c. vlt. ppo
 fitis a non tactis euangelijs. sicut
 am pduatur in teste vt ibide. et
Ede epis. a cle. in auc. sed iudex. p
 sentia em euangelioz terrorem in

duat a suffragiu veritati impedit
 vt. **E**d iud. l. rem non noua a simi
 le. xi. q. i. nec honore. a i autm. vt de
 func. seu funa. s. optz coll. v. sec?
 est cu eps heresim abiurat tuc em
 tangit corpali tactu euangelia. vt
 i. q. viij. quodens cordis oculus.
Prestat hoc iurametu post lit
 cont. vt supius dictu est. prestat
 in oibo causis tam ciuilibz qz crimi
 nalibz dumo non in spualibz vel
 spualibz anexis a qd in criminali
 bus iuretur de calupnia pbat. **E**
 e. t. l. i. **R**am ita dicit i oibo causis.
 causa aut dicit criminalis. lis pe
 cuniaria. vt. **E**de trasac. l. causas l
 lites. **I**tem ex eo qd dicit su ppter
 quicqz aliud facit p hac sma. **E**de
 fide instr. l. vlt. a. **E**de pena. iud.
 qui ma. iudi. i auc. ibi signata nos
 uo iure. **E**de auc. presta. l. clarum.
Et hoc dixerunt bul. io. bal. sed **M**
 contra. **R**am in criminalibz suffis
 cit si actor punitur similitudine
 supplicij. vt. **E**de accusa. l. vlt. a ij.
 q. iij. c. i. ij. iij. a iij. **I**tem lex dicit
 publica iudicia nec quicqz simile
 habent ai ceteris iudicij vt isti
 de publicis iud. in pn. **I**te i crimi
 nibz que sanguinis pena irrogant
 licitu est alicui sanguine suu qua
 litera qz redimere vt. ff. de bonis
 eoz qui mor. sibi consti. l. i. **V**n in
 criminibz aliqn paf ei qui calup
 nia ingerit. vt. ff. de bonis liberto.
 l. q cu maior. s. si penis. **I**te facit p
 pte ista. **E** e. t. l. ij. in pn. vbi dicit
 l. iij

stipulatio de evicione emptor em
 honeste defendere d3. vt. ff. de ma.
 l. Item q3. S. generalit. a suo puto
 n parat. vt. ff. mand. l. quintus
 nuca. a cam fouere si est iusta. vt
 ff. d. administra. tu. l. quociens. S. si
 ait. a sm s non obstat. ff. de euic.
 l. si rem. S. si duple. a l. ijs que dca
 sunt de iuramento calupnie non ob
 stat. ff. e. t. c. i. Illa dec. corrigi per
 subsequetes. nec obstat lex cu cle
 na. Ex episco. a cle. nam loquit i
 iuramento iudico hsti.

De dilacionibus.

Item e s de lit. of. a d iua.
 ca. sed qz iudico cepto et
 cotestato. solent litigato
 res inducias postulare. Qnqz ad
 pones faciendas. qnqz ad pbaco
 nes. Idarco subia e hic rubrica d
 dilacionibus. In decretalibus tn que
 hui e rubrice subiauntur non agit
 de dilacionibus que dant p? lit. of.
 sed que dantur ante litem conf.
 Nos tn de vtrisque tradem? **V**i
 deam? igit quare dilaciones dant
 Et qn. Et qciens. Et quante. Et q
 liter. **V**nde sciendū e q inducie
 pme que dant an lit. of. a dnr a
 tatorie dant ad veniedū ad iudi
 cem. Nam q. illas inducias citat?
 iparabit se a veniet in termino. a
 nichilomin? post terminū. vt s d
 offi. dele. cōsultit. **T**ria autē debēt
 esse edicta citatoria quoz singula

continebūt singulos xxx. dies. vt i
 aut. de litigio. S. oē coll. viij. Sed
 iudex ordinē edictoz a cōpendium
 moderabit p cōsideracōez tpris a p
 sonaz a cause. t. ff. de iud. l. non
 nūq. non tn nulla necessitate istā
 te pemptorū maturabit. vt ff. e. t.
 c. i. a de hoc pleni? no. s. de iud. S.
 iudico. igit a si stingerit aliqua
 dilatoria iudicij vel solucōis seu
 declinatoria excepcoez pponi. Ju
 dex dabit congruas inducias ad p
 band. **J**udex tn ad pponendas di
 latorias excepcoes certū temp? ai
 signet. a si ps aliq velit p? illud
 aliq dilatoria pponere quam nō
 fuerit ptestata. nullaten? audiat
 nisi forte de nouo exorta fuerit vel
 is qui eā opponit fide faciat iuramē
 to se postmod ad illi? noticiā per
 uenisse. vt ff. de excep. pastoralis.
Sunt a alie inducie que dantur
 an lit. of. Et ille vocant deliberato
 rie. cū em citat? venit ad iudicem
 porrigitur ei libellus. oblato a por
 recto libello. dant ei inducie xx. di
 erū. in quibus deliberet reus an ce
 dat vel cōtendat vel iudicem reu
 set a sic q. illos xx. dies iudex est re
 cusandus. q fieri poterit a si dat?
 sit fideiussor iudico hsti qd patz ex
 ordine illius anc. iij. q. iij. offerat.
 ficut a post iuramentum de stando
 iuri potest nichilomin? appellari
 vt ff. de app. ad h. a qd dixi q. xx. di
 es debere iudicem recusari. recipit
 calumpniam. **N**am hec excepco

l. v.

dilatatoria est et ideo ante lit et p
poni potest. ut ff. de sen. et re iud. inter
monasterium. sed licet hoc sit verum in
alijs exceptioibus dilatorijs. in hac
tamen que in persona iudicis proponitur
dico quod usque ad xx. dies computandus
a die porrecti libelli opponenda est.
post illos autem dies non debet ad
mitti. nec ideo dicitur hęc exceptio
dilatatoria quod usque ad lit et propo
nenda est. non tamen quantumcumque sed us
que ad xx. dies tamen ut dictum est. Item
si quantumcumque ante lit et posset oppo
ni recusationis exceptio. quare lex di
ceret quod si iudex qui est recusandus
sit absens is qui recusare intendit
protestari debet coram alijs quod huius
iudicem suspectum ut. Et de iudic. l. Cū
spālis. hoc non alia de causa pūsum
est nisi ut tempus xx. dierum non cedat
et in corpore authenticorum dicit in me
dio xx. dierum hoc est quod xx. dies lūiaz
esse iudicem recusare vel repudiare
et si contingat fieri lit et que non va
let adhuc sunt salui illi dies et lice
bit quod illos omnia ex integro fieri ut in
aut. de exhib. et intro. ff. scim? coll.
v. Et nota quod hęc exceptio recusato
ria prima debet esse inter dilatorias. unde
si quod ea ommissa proponat alias ad eam
redire non potest ar. ff. de iudic. l. sed
si suscepit in pū. **R**ā et si aliquę in
terlocutorie per ipso late fuerint iu
dicem iam approbatum non potuer
nt reprobare nisi ex noua causa ut ff.
de officio dele. Innuate. Sunt et

quod paternales adiectiones in
duciunt que dantur ante lit et ut v.
q. ii. pūti. Post lit vero et dantur
inducie preparatorie que dantur alicui
probare volenti ff. quas parat suas
probaciones. spacium autem istarum
duciarum moderandum est ut lex dicit
in q. iij. ff. spacium et hęc inducie da
tur tam actori quam reo. ut xv. q. vij.
si ante. nec facile amplius quam semel ut
in. ff. predicto spacium. et de dila
ti. nisi forte casus inopinatus emer
gat. ut ff. de ferijs. l. oracione. ff. de
iud. l. interdum. sed in crimine adul
terij nulla datur dilatio nisi ut per
sone exhibeant vel nisi iudex ex q̄li
tate negocij motus huius causa cognita p
miserit. ut ff. de crimine adulterij
l. In crimine. huius inducie delibato
rie non dantur ei qui rescriptum im
petrauit ad extra ordinariū iudicem
ut si dicat volo inducias super for
mādo libello. ad usario autem datur
ut. Et. t. l. si quā et predicto. ff. spa
cium. in v. illo et aut. et quod dico ac
tori non esse dandas inducias verū
est nisi quid inopinatum emergat.
ut superius dictum est. ut si ponam
rescriptum opponi aliquid in q̄ replica
cone oportet sit de quod non potuit puntere.
Dūt et inducie indicatorie que dantur
depenatis et sunt quatuor mensium ut ff.
de se. et re. iud. quod ad consultationem et
ff. de offi. dele. quarenti. sed hęc locum
non habent in criminalibus causis
in quibus executio non differtur nisi
in quatuor casibus ut notauimus ff. de iud.

partibus sicut nec deliberatioe lo-
 cui habet in criminalibus qz re? cer-
 tus debet esse an velit crimen confi-
 teri vel negare ai sciat se esse reum
 criminis vel innocetem. Sūt a in
 ducie restitutorie quibus hodie non
 utimur in causis de facto. Olim ei
 spoliatis vel eiectis a tan de restitu-
 tis dabatur inducie restitutorie i-
 fra quas a iudicōz strepitu quies-
 cebat. et ille erat non minores sex
 mensū nec maiores āno. vt iij. q.
 iij. Eiectis. vel veni? erat arbitraie
 vt e. cā. q. si ep̄s. Est a sextū ge-
 nus induciarū quibus hodie similit̄
 non utimur a ille locum habet in
 criminalibus causis a vocant̄ ipara-
 torie datur enī accusato vt q. cas
 iparat suas defensiones a ille cōti-
 net ānū a dimidiū. vel vnū ānum
 vel sex menses. a datur post litem
 conf. a an. vt iij. q. iij. de inducijs
 et. v. q. ij. si primates. Illud autez
 sciendum est qz in ciuilibus causis p
 qualibet necāria cā vnica dat̄ di-
 lacio vt e. t. l. vlt. in fi. a iij. q. iij
 §. spacium. Qz in criminalibus p
 qualibet necārate datur tres dila-
 cōes reo. Due autem actori. vt. ff.
 de ferijs. l. vlt. Et est racō diuersita-
 tis inter ciuilia a criminalia qz so-
 lempni? pcedit in criminalib? qz
 in ciuilib? vt. ff. de qōib? l. i. §. di-
 u? a. §. si quis vltim? ff. de penis
 l. absentē. ff. de requiren. reis. l. i.
 Ede testib? l. sciant a ij. q. viij. sci-
 ant. In ciuilib? igif prima dilacō

dabitur sine grādi cause cognicōe
 nam eo ipso qz prima petit dilacō
 gracia testū vel instrumentoz dā-
 da est. nisi euīdes apparueit calūp-
 nia. Secūda vero danda ē ita de-
 mū si is qui petit probet se aliquo
 casu impeditum fuisse quo minus
 produceret testes vel instrā vt. ff.
 de ferijs. l. si quis §. plē. a vlt. a. l.
 veluta a. l. oracōne. In criminali-
 bus autem causis pro quolibet im-
 pedimento dabuntur due dilacō-
 nes accusato. a tres reo sine cause
 cognicōne hoc est sine impedimē-
 ti probacione. a sic intelligo p sin-
 gulis causis singulas dare dilacō-
 nes id est pro singulis impedimē-
 tis. vt. ff. de ferijs. l. vlt. Dande
 autem sunt dilaciones a iudice se-
 dente non procedete cum cause cog-
 nicōne nō plenaria id est nō d pla-
 no sed magis legitime colligatur
 et si forte dilacōnis petitio fuerit i
 probata suscepta questio per inter-
 locutoria dirimat vt. e. l. a iudice

De ferijs.

D Idum est s̄ de dilacōni-
 b? qz datur a iudice. nūc
 autem dicamus d̄ dilacō-
 cōnib? que indulgentur a iure a
 ideo subiatur hic rubrica d̄ ferijs
Videamus igitur quare fene-
 dicantur. qualiter distinguantur
 que tempore feriarum agi poss-
 sint. **F**ene autez dicuntur quia
 a forensibus negocijs imunitatē
 prestant. vt. ff. e. titu. l. dyuus.

et nichilomin⁹ prestāt inuitatē
a mercantijs cū em̄ difficile sit vt i
ter emētis ⁊ vendētis cōmerciū nō
interueniat p̄ctm̄ vt de pe. di. v. q̄
lita⁹ ⁊ c. negociū. cessand⁹ ē ab hīs
maxime dieb⁹ solēpm̄b⁹. vt ꝑ. e. t.
c. i. cessand⁹ est ⁊ a placitis q̄ ꝑuis
fieri liceat non tñ expedit vt xi. q.
i. aliud de peni. di. i. Si euangelio.
et. c. aliud xv. q. iij. placita ⁊ Ce. t.
l. om̄s. nullus etiā ad mortē die
b⁹ solēpm̄b⁹ duā d. 3. Nam ꝑuis
nō sit p̄ctm̄ iudici seculari iuste ho
minē occidere. vt xxiij. q. v. q̄ ma
los ⁊ c. iudex. ⁊ c. si homicidiū. qz
tñ horridū est ⁊ miserabile hōiem
pimi ⁊ qz pene non izrogate idig
nacō solā duriciā continet. vt ff. d.
fuis expoz. l. seruus in fi. ⁊ ideo ob
reuerenciā dierū solēpm̄ū est ab
hōmōi abstinent⁹. Cessand⁹ est etiā
dieb⁹ solēpm̄b⁹ a iuramētis. vt
ꝑ. e. t. c. i. h̄ ideo qz iuramēta a ma
lo non credendū sūt facta. s̄. d. elec.
significasti. hīs ec̄ dieb⁹ cessand⁹
est ab omni ope hūili. vt ꝑ. e. licet
non tñ ab opib⁹ pietatis quibus
magis insistend⁹ est dieb⁹ solēpm̄
bus q̄ ꝑuatis. vt ꝑ. de statu. mo.
Cum ad monasteriū. Si in refecto
rio. diebus aut̄ dñicis ⁊ alijs pres
cipuis festiuitatib⁹ sūt inf̄ pascha
et penthecosten genu flexio nequa
q̄ fieri d. 3. vt ꝑ. e. ti. c. ij. Si. Et ē rō
quia dies illi iugi gaudio ⁊ conti
nua leticia peragendi sunt vt als
lxxvij. di. scire. **D**istinguitur at̄

ferie quia feriarū alie solempnes
alie repentine. Solempnes alie sta
tuuntur ob honore dei. alie ob hono
rem p̄ncipis. alie ob honores ciuita
tati. alie ob necessitates hominū.
Ob honore dei vt sūt dies illi qui
continētur ꝑ. e. t. cōquest⁹ i quib⁹
dies dñicos cōputabis. vt ꝑ. e. ti.
c. i. ⁊ ij. Dies autē quadragesima
les dñr solempnes quo ad vacat
cionē a criminalib⁹ causis. vt Ce.
ti. l. quadraginta. qd̄ tñ hodie non
seruat⁹ ob honore ciuitati vt sūt di
es natalicij vrbū maximaz rome
sez ⁊ constantinopol. in quib⁹ dñt
iura differri qz ⁊ ab hīs nata sūt
vt Ce. t. l. om̄s. ob necessitates ho
minū solempnes ferie sūt gemini
menses vn⁹ datur grā messū. alf
grā v̄ndemiaz. **D**ñ duo menses
concedūtur fructib⁹ de cēpendis in
estate ⁊ in antūpno ad requiē las
boris. i. vt homines quiescāt a cau
fis dū laborāt circa messes ⁊ v̄n
demias. ⁊ aptea appellat̄ indulgē
ciōr pars āni. quia indulgēt infir
mitati hōim concedētes eis ad vitā
necessaria. vt e. l. om̄s. **I**sti duo mē
ses statuūtur a p̄fidib⁹ p̄uincia
rū diuers⁹ t̄pib⁹. s̄m diuersitate lo
coꝝ. Nam in quibusdā locis tēpel
tūi in quibusdā tardius fimitur
messes ⁊ v̄ndemie. vt ff. e. ti. l. p̄
fides ⁊ de offi. procon. l. si in aliam
Omnib⁹ autem dieb⁹ feriat⁹
agi p̄nt ea que voluntarie iurisdic
tionis sūt vt Ce. t. l. Ad. Si hīs

Ite ea q̄ fieri v̄iget necitas vel pie-
 tas suadet. vt **7. e. t. 2. q̄stus. v. 2. get**
 necitas hec fieri sc̄z agriculturā pu-
 tacōez fossurā q̄ mūdācōez v̄ in eaz
 q̄d itelligo cū in alijs dieb? h̄ non
 fieri p̄nt ne occasiōe mōnti peat
 comoditas celesti puisione cessā
 vt **7. e. t. l. om̄s.** **I**te q̄oes latronuz
 et maxie ysauroz in q̄b? h̄m̄i nu-
 minis facillime sperat venia p̄ q̄d
 multoz sal? a icolumitas p̄creat
 vt **7. e. t. l. puinciaz.** **I**te v̄iget ne-
 cessitas appellari v̄n̄ q̄libz tpe ap-
 pellat vt **7. e. t. l. i.** In excēda aut̄
 appellacōe finit̄ ē ob h̄uāca solēp-
 niū q̄ repētinaz feriaz. qz in neu-
 tns appellacōe exat vt **7. e. t. l. i. a**
 tū nō ap̄tant̄ om̄s dies. vt **7. e. de**
 tēpo. ap. l. ii. **S. illd.** **P**ietas v̄o sua-
 det dari tutoēs vel curatoēs pupil-
 lis q̄ alijs miserabilib? p̄sonis vt
ff. e. t. l. i. S. exāpiūtur. a. l. sequēti.
Ite pietas suadet disciplinā mili-
 tarē q̄ cobē mō scolasticā q̄ clerica-
 lē vt **ff. e. t. l. diu.** **I**te suadet ea q̄
 ad pacē q̄ cordiā p̄tinēt. vt **7. e. t.**
l. vlt. Et ē sciendū q̄ h̄ijs tpeibus
 in quib? agi non p̄t. si tū actio sit
 p̄tura eaten? p̄cedit vt lit. et v̄l
 executoris quēdo fiat vt in p̄d cō-
S. exāpiūtur. In gemis aut̄ mensi-
 b? q̄ grā h̄uim indulgētur agi p̄t
 ex assensu p̄cū. q̄d in dieb? solēp-
 nibus statutis ob honore dei p̄nci-
 pis vel ciuitatū nō cōstigit vt p̄bā-
 tur **l. c. ff. e. t. l. si feratis. a. ff. de**
arbitris. l. si feratis. 7. e. t. l. om̄s.

et **7. e. t. e. vlt. in fi.** **S**ūt q̄ quedā
 tpea in quib? a nupcijs abstinet
 vt **7. e. t. capellanus. a. xxxij. q. iij.**
 nō optz. **D**ies at̄ incipit q̄ finit̄ di-
 uers̄ tpeib? a h̄uis s̄m̄ diuēritatem
 eoz de q̄b? agit q̄ ad feriandū di-
 es incipit a vespa q̄ finit̄ i sequēte
 vesperā vt **7. e. t. c. ij. q̄so primo.**
 quo ad ordinādum dies incipit
 a vespera q̄ finitur in mane sequēti
 vt **lxxv. di. q. a. p̄ribus.** quo ad iu-
 dicandum incipit in ortu solis et
 finitur in occasu cum iam iudex to-
 neste p̄ tribunali sedere nō potest
 vt **7. de offi. dele. consultit i aut. d.**
iudic. S. sedebunt. coll. vi. a. ff. de
origie iuris. l. ij. S. a. quia. quo ad
 soluendum dies incipit i medietate
 vnius noctis q̄ finitur i medietate
 alterius vt **ff. e. t. l. moreros**
mano. a. quo ad treugas obseruā
das dies incipit ab ortu solis q̄ fi-
nitur in occasu vt 7. de treuga et
pace. c. i. **Q**uo ad ieiunandum sex-
 ta feria incipit post cenam diei Jo-
 uis q̄ finitur in mane diei sabbati
 et idem in alijs diebus ieiunioruz
 vt **de conse. di. iij. de esu.**

De ordine agnicōnū.

Que ititulatur rubca de or-
 die agnicōnū. **D**z meli?
 ititularet̄ de ordine iudicō-
 nū que laior est q̄ generalior. **N**ā
 in ea tractatur de diuēritate carū
 que causa alteri p̄ferat. q̄ que auz

alia cōcurrunt. et que p̄us et que post
terit? sit tractanda et sic intitulat
in tercio libro Codicis in quo de iu
dicijs agit. **S**ed sub rubrica
de ordine agnitionū querit Quid
iuris sit cū qō liberal p̄ponitur et
alia civilis vel criminalis Vnde in
vij li^o Codicis in quo de liberis
lib^{is} causis agitur ponit hęc rubri
ca de or. ag. Nos tñ de natura vtri
usq; rubricę aliqua sub breuitate
notem? **Q**ualiter autem diuerse
qōnes in idē iudicium deducē de
beant ordinari. et quis ordo in diu
sis qōnib^{us} seruari debeat videam?
Et est sciendū qd si vnica qō in
iudicō p̄ponat ab actore contra reū
nulla est dubitacio. si vero plures
qōnes moueat q̄s et eodē libello l
diuisis cōtra vnū vel diuersos. aut
om̄s qōnes sūt civiles. aut crimi
nales. aut quedā civiles et quedā
criminales. **S**i om̄s sūt civile^s p̄t
eas etiā contra vnū eodem libello
et apud eundē iudicē intentare res
pectu tamen diuisarū rerū vt no. s.
de mu. peti. s. debet autē. qd verū ē
nisi actiones ille sint contrarie vt. **E**
de furtis. l. i. Et si seru^s exte. se. man.
emi. l. i. et de pactis inf. emp. et ven.
l. commissio. vel nisi vna sit p̄ambu
la. vt. **E**de hered. acc. l. vt debitor
vel nisi vna ex sui natura p̄cedē hē
at aliā. vt. **E**de cā poss. et p̄p. pas
toralis. vel nisi electione tollantur
vt. ff. de tribus. l. q. in heredem. s.
eligere. et ff. de le. ij. cū filius. s. v. a

rijs. hoc tñ fallit in casu. ff. quorū
lega. l. i. s. qd autē. vel nisi qōnes
se se non opaciatur vt. ff. s. excep.
l. fundū. et l. sed si ante. et l. fundi.
Si vero quis velit agē contra plu
res resp̄cū diuisorū factorū vel rerū
et civilis potest cum non sit p̄hibi
tus. vt. ff. de p̄ba. l. ab ea p̄t. **S**i
si actor agat civilis contra reū et re
us eodē mō contra actore erūt due
mutue peticoēs vicissim tractande
si neutra sit p̄iudicial et eade^m sūa
terminandē. vt. **E**. t. c. Cum dilais
et nichilomin^{us} habebit locū egu
la in p̄cessu qui prior appellat p̄
or agat. vt. ff. de iud. l. qui p̄or vt
no. s. de mu. pet. s. debet. **S**i si con
gruo tpe non fuerit recouencō fra
non min^{us} rei actio salua manet in
alio iudicō p̄ponenda. vt. **E**de sen.
et interlo. om. iud. in auē. et conse
quent in fi. **S**i vero plures crimi
nales cō infimul apud eundē iudic
cem moueant aut eas mouet ibi
actor vel accusator contra vnū et
eundē reū ex eodē facto vel diuersis
Aut contra plures reos. si contra
vnū et ex diuisis factis licet. cum nō
sit p̄hibitū si ex eodē facto non licet
vt colligitur a cōtrario sensu legis
Ede accusa. l. qui de crimine et ff.
de accusa. senat^{ur}. sed si moueat
diuisos reos potest vnus quid ex
diuisis factis in diuersis libell^{is} vno
et eodē tpe duos accusare p̄t. vno
autē libello nō p̄t h̄ tres etiā diuis
libell^{is} nō p̄t. **E**q. accu. n. pos. l. cū roibo

vel die q̄ nec duos p̄t in diuſis li
 bellis eodē tpe accusare niſi ſua in
 iura p̄ſeq̄t vt. ff. de accusa. l. h̄s
 §. lege et. ff. ad le. iul. de adul. l.
 inter §. marit. l. aut illa cū racōi s̄
 bus negat de tribo q̄ de tribo fuit
 queſtū. et eodē mō negaſſz de duo
 bus ſi de duobus q̄ſtum fuiffet.
 de vno aut crimie p̄t quis eodē li
 bello plures accusare vt. Et ſi reus
 fac. mor. l. i. ff. ad le. iul. de adul.
 l. vim paſſam. §. inceſti. qd̄ tñ fal
 lit in accu. adul. vt. ff. ad le. iul. de
 adul. l. vim paſſam. §. duos et. l. re
 os et. l. h̄s marit. §. vlt. **S**z nūqd̄
 plures p̄nt vnū accusare videtur
 q̄ ſic. vt. §. de accusa. l. 3. in p̄n. §. ve
 rius ē q̄ nō. Cū em̄ plures ſint qui
 accusare velint iudex eligere debz
 vnū q̄ accuſat. cā ſc̄z cognita et exa
 minatis accuſatoz p̄ſomis. vel dig
 nitate vel ex eo q̄ intereſt vel etate
 vel moribz vel alia iuſta cā. vt. ff.
 de accusa. l. ſi plures vbivero duo
 adinuicē ſe accuſant plerūqz h̄z lo
 cū regula illa qui p̄or et ſic p̄ma ac
 cuſatio p̄cedit et ſecūda ſubſiſtit
 plerūqz p̄ualet ſecūda et int̄mitti
 tur p̄ma. que qualiē et ex quibz ca
 ſibz attingat. nō. §. de mu. peti. §. et
 q̄ ſup̄i? dixi. **V**bi aut̄ ex vna pte
 p̄ponit accuſacō c̄riminal et ex alia
 pte querela ciuil. ſiue accuſacō pri
 or ſiue poſterior p̄ponat p̄iudicat
 ciuili. ſi c̄ilis nō ſit p̄iudicial. vt
 Et ord. iud. l. vlt. iij. q. xi. §. aliqui
Sz ſi ciuili q̄m̄ p̄ncipalit̄ p̄poſi

te incidat q̄ criminal. vbi grā. pe
 to a te ſubū l. x. p̄duco inſtr̄m ad
 p̄bād̄ intenōez meā. tu exāpis d̄
 inſtr̄m de falſo. ul. ſi q̄m̄ c̄riminali
 incidat q̄ ciuil. vbi grā. accuſo te
 de plagio q̄ v̄diſti ſuū meum. tu
 diſis illū fore ſuū tuū. poterunt ſi
 mul b̄mōi q̄oes t̄iari vt. Et de ord̄
 iudicōz. l. cū c̄ili. vt t̄m̄ n̄ itelligas
 p̄nūciari i incidēt. §. eo ip̄o q̄ p̄nū
 ciat i p̄ncipali videat et i incidēt
 p̄nūciatū. vt. Et de ord̄. iud. l. i. Et
 ordi. cogni. l. ij. ad le. iul. de adul. l.
 qm̄ et ad le. iul. de plag. l. p̄ſes et
 ti. cum dilais c̄ca ſi. et h̄ſm̄ bulḡ.
 nec obſtat lex. ff. de nio. l. itra vti
 le. ibi em̄ nō p̄nūciat i incidēt q̄oe
 ſed ſup̄ etate et ſup̄ reſtitucōe im̄
 tegracōne etatis vt reſtituto lice
 at intendere veterē actionem. **V**n̄
 q̄o reſtitucōnis non incidenter ſi
 p̄ncipaliter mouebatur et eodēz
 modo reſpondetur ad. l. Et ad le.
 cor. de fal. l. vbi falſi. crimen inc̄
 dit. i. p̄poſitum fuerit non inc̄
 denter ſed p̄ncipaliter vt p̄dixi.
Placentinus vero dicebat pronun
 ciandum fore i incidēt per. l. ff.
 de iud. de qua re. niſi condicio rei
 vel iudicis impediāt **I**o. et **A**zo.
 diſtinxerunt inter incidentes et
 emergentes. vt i incidētibus
 non pronūciatur ſed i emergē
 tibus ſic. incidentes autem queſ
 tiones dicuntur veteres d̄ſenſiones
 que ante litē ceptam competebant
 reo. **E**t hijs que acta ſunt inter

reū a actorē vt pactū de non peten
to. trāfactio a res iudicata. a firmi
lia. emergentes vero qōes dicūtur
que pponuntur ex hijs que in lite
emergūt. vt cū querit an iudex sit
cōpetens vel non. An temp? sit ap
tū ad causas vel non. An dilacō sit
danda vel non. Et vt breui? dicā
inādentes qōnes sunt pemptorie
exceptōes. emergētes dilacōie. Et
est racō manifesta qre in emergen
tibz habeat pñūciari. qz si non p
ñūciaret in dilacōijs non possz p
cedi in sequentibz cause. sed seais
iminādentibz que pñāpale atigūt
in quibz pñūciari intelligit dum
pronūciat in pñāpali. Verūptn
p^m iura canonica iminādentibz qō
nibz pñūciatur. vt q. qui si. sūt le
lator s de elec. Cum dilect?. Et nō
qz licet p^m iura ciuilia ille tm ciuiz
les qōnes sūt pñūciāles in qui
bus de statu qrit vt insti. de actio
pñūciāles. tamen p^m iura cano
nica qō spoliacōis pñūciālis est
quia non opatit dissimilem qōez
vt q. e. t. sup spoliacōne. Est em p
uilegiata h qō spoliacōis vt agēs
ex ea ueniri non possit. nisi cōsimi
li actione. qz tūc cum vtraqz sit p
uilegiata a fauorabilis. vna aliaz
non tollit nec ipedit. sed cōcurrūt
et eadē sūa fminātur vt due mu
tue peticōes vt cōuencio a recouen
cō. vt q. e. t. cū dilect?. s. de mutu
is peti. c. i. a ij. Cō sen. a inflo. om.
iud. l. cum pap. a in aut. a cōseqn

ter. iij. q. viij. c. i. sed si cōtra agētes
de spoliacōne excipiat de cōsimili
spoliacōe a pbetur repellit agēs
vt q. e. t. c. vlt. Et est racō duplex.
Vna quia fauorabiliorē fuit rei qz
actores. vt ff. de acti. a ob. l. ama
nus. ff. de ferijs. l. vlt. q. de pba. Ex
lris q. de fide. instru. Cū inter in fi
q. de sen. a re iud. c. vlt. ff. e. t. l. mē
pares Itē alia quia exceptōes for
ciōres sūt actionibz. vnde cui dar
mus actionē multo forci? exceptio
nem dare debemus. ff. de supfiāe.
l. i. s. q. autē a de regul. iur. l. i. iur?
s. cui dam?. Ideo etiā que tpalia
sunt ad agendū ppetua sūt ad exci
piendū. ff. de coti. excep. l. pure. s.
vlt. insti. e. t. a. C. e. t. l. si pactū. Et
hac rōne quia fauorabiles sūt ex
ceptōes. dant excōicatis vt q. de ex
cep. Cum inter. a hijs rōnibz con
tingit qz exceptō excōicatis impes
dit actionem spoliacōis sed actio
spoliacōis aliā cōsimilē nō ipedit
sed cōcurrūt vt dictū est. qz si ego
agā cōtra te violentū de spoliacōe
nūquid si ab alijs ueniar teneor
rñdere. Videt qz sic. Nam in hac
de cō. sup spoliacōe dicitur qz agēs
de spoliacōne non cogitur ante res
titucōez spoliatoribz rñdere. alijs
ergo tenetur. Ad qd Rñō non tes
neor si de spoliacōne excipiam pos
tero em de eadem spoliacōne cōtra
vnum agere a contra alios agēs
excipere. cum sit generale qz spolia
tus quemlibet agentem contra se

repellere possit p̄ excep̄cōez vt iij. q. i. c. i. q. ii. Cum ecce. Ab hoc tam generali dicto excipit Vin. illuz q̄ agit adione de positi. cū em̄ actio d̄ positi sit adeo p̄uilegiata vt nō admittat cōpensacōez deducōnez vel tōli excep̄cōez vt q̄. de deposito bona fides. C. t. l. plf. q̄ eod̄ mō nec spoliacōis excep̄cōez. sed hoc nō placet quia dum depositari⁹ nō inficiatur depositū. sed per cōpensacōnem seu deducōnē conatur retinere totum vel partē perfide agat q̄ iteo nō auditur. sed cum spoliat⁹ a p̄ncipio q̄ ante p̄ de deposito constat excipiat q̄ dicat se inermē. cū armato cōgredi nolle vt iij. q. ii. optz audiend⁹ erit. **P**ā audit⁹ aduersus agētez de spoliacōe vt dictum est. **I**tem excipit Vin. agētē de iniurio q̄ hoc p̄pterea q̄ causa iniuriā fauorabilis ē. vt q̄ q̄ ma. ac. pos. videtur q̄ p̄rogatiuā hz in multis vt s̄ de lite nō of. c. i. Sed certe nec istd̄ approbo si sine excep̄cōne teneo q̄ excep̄cō spoliacōis quēlibet agētē repellat vt dictū est. Duo igit p̄uilegia q̄is restituōne supi⁹ assignaui. **V**nū qz primo p̄posita nō cōpatitur aliam sequētē q̄ dissimilē qōem. **A**liud quia p̄mo p̄posita in mod̄ excep̄cōis repellit quēlibet ciuilit agētē. **T**erciū qz in mod̄ excep̄cōis repellit quēlibet accusantē et sic intelligo iij. q. i. p̄ totū. **Q**uartum quia in modum actionis pro

posita q̄ accusantē repellit q̄ restituōnem indulget et sic exaudio. iij. q. ii. c. ii. iij. q̄ iij. Sed si te primo conueniam aliqua actione ciuili q̄ tu subsequenter moueas q̄stionem spoliacōis contra me nō impeditur mea petitiō. sed cū uia concurret. tūc enim questio spoliacōis aliam nō compatitur cum primo p̄ponitur vel possum uti distinctione **I**o. qui dixit q̄ si ego conueniam te super aliqua re. Et tu cōtra me agas super eadem re restitutorio impeditur mea actio et tua procedet exemplum quere q̄ d̄ resti. spo. ex conquestione. q. c. l. i. teras. ceterum si sup̄ diuersis agamus concurret huiusmodi actiōnes vt dictum est. vel si uelis extēdere spoliati fauorez dicas q̄ questio spoliacōis siue prius siue posterus p̄ponatur non compatitur dissimilē questionem. q̄ qd̄ dixi q̄ qd̄ spoliacōis in mod̄ excep̄cōis cōposita repellit quēlibet agētē vel accusantē verum esse intelligo cum quis spoliatus est tota sua s̄ba vel maiori parte ipsius et hoc inuenit uerba canonis. nudi q̄ inermes vt iij. q. ii. optz q̄ uerba alterius nō potest exui iam nudatus. vt ij. q. ii. c. vlt. **C**eterum si vna re quis spoliatur cum habeat multa bona et si possit repellere spoliatorem in odium violenti n̄ tamen alium. **I**tem cum absonum uideatur q̄ eāam multorum corda

perturbet vt spoliat? tota substā
cia vel maiori pte ipsh? exāpiat cō
tra illos qui non expoliauerūt. vt
sic impunitatē in suis criminibus
forziat. dum a nemine p̄t efficiā
ter accusari. atq; forsan desideret sic
manere. dico iudicē sic p̄uidere de
bere vt certū temp? ei assignet in
fra quod petat restitucōez q̄ p̄seq̄
tur. et si hoc non fecerit non admit
tatur excepō spoliacōis ipsh? **N**ec
mireris si in hoc casu quis agere cō
pellatur hoc em̄ plerumq; attingit
vt certū temp? prefigat alicui ad
agendū q̄ p? i? temp? volens agē
non audiatur vt v. q. i. quid q̄. de
clādesti. desponsa. Cū imbibicō et
ar. Ede inge. ma. l. diffamari. Ede
remis. pig. l. si eo tpe. Ede vsu. pu
pill. l. vlt. **V**ed pone q̄ agā cōtra
te de expoliacōe. Et tu exāpis cōtra
me de alia spoliacōe. ego replico
ex illa spoliacōe ex qua ago. nū
qd̄ sum audiendus. non. qz excep
tio fortior ē q̄ potentior q̄ actio vt
supius didū est nec possum ex eoz
dem actu agere q̄ replicare. si pone
q̄ replicō de alia spoliacōe nūqd̄
excludā excepōez. Videtur q̄ sic
ar q̄. de excep. A nobis q̄. de se. ex.
In p̄ncipia. puto tñ cōtrariū eo q̄ re
plicacō adiuvat actionē. **I**te pone
q̄ agā cōtra te de spoliacōe q̄ tu s̄
me de alia spoliacōe. exāpio cōtra
te de tercia spoliacōe. replices de
quarta. quid in hoc casu erit facien
dū. R̄no qua rōne admittet excep

ctio eadez q̄ replicacō q̄ sic sublata
excepōe p̄ replicacōez remanebit
cōuencō q̄ reuencō que i conur
su p̄cedet vt q̄. e. t. Cū dilais q̄.
vlt.

De plus peticōibz.

Via plerumq; i iudicis
plus petatur q̄ debeat
ideo ponit hic rubrica de
plus petē. vel plus peticōibz. **V**i
deam? igitur quot modis pl? pe
tatur. Que sit pena plus petentiū.
Et est sciendum q̄ quatuor mo
dis plus petitur. Causa. Tpe. Re.
et loco. exēpla non pono. qz ponit
tur q̄. e. t. c. vno. **S**. re q̄. **P**ene at
plus petentiū hęc sunt olim ita ser
uabatur in hīs penis. **N**ā quocū
qz mō actor plus peteret cadebat
a causa nec restituebatur nisi esset
minor. vel nisi lapsus esset aliquo
errore p̄babili. vt si petebat ex tes
tamento totū legatū cuius pars
adēpta erat in codicill? de quibz ac
tor ignorabat vt insti. de actioni
bz. **S**. si quis agēs. l. v. die non sic in
penis p̄cedit. **N**z si quis plus pe
tat cā iudiciū non p̄cedet. sed con
dēpnabit actor ad om̄s expensas i
triplicū q̄ omne dāpnū qd̄ ptulit re
us occasiōe h̄mōi cōuencōis vt i
sti. de acc. **S**. sed h̄ quid. **S**i quis
aut tpe plus petat iudiciū nō p̄
cedet. q̄ punit actor in hoc qz reo du
plicans iudicie cōuēte ad solucōis. q̄
aduencōe tpe solucōis n̄ alit. re?

tenebit rñdē actori. quā si actor ei
restituat om̄s expensas quas fecit
re? occasione illius temere citatio
nis. vt hic a insti. de excep. §. tēpa
les. **V**bi autē loco plus petit vt
cū petis a me vt solua tibi hoc loco
cū uenerit inter te et me qd̄ i alio
loco soluere. et hoc casu pcedet iudi
cū si in foro cōpetēti agat. q̄uis i
superioribus non pcedat et uemet in
arbitrariā adionē. hoc est i tua ac
cōe arbitrabit iudex quātū intēst
mea non hic ubi agit soluere sed
ubi cōuenit. vt. ff. de eo qui certo
loco. l. i. Varia em̄ sūt p̄cia rez per
ciuitates et regiones et pecunie sub
grauioribus usuris dant in vno lo
co q̄ in alio. vt. ff. e. t. l. Ido. Et
nichilomin? dēpnaberis michi
in triplū eius qd̄ ipendi noīe spor
tulaz vt insti. de acc. §. sed l. quōd
Cu autē plus petit re non proz
cedet petico. et dēpnabit actor in
triplū ei? qd̄ re? expendit vt isti
de actio. §. triplū. **S**z si q̄s super
maiori q̄ntitate quā sibi debeat cau
cionē exegerit et in iudicō plus pe
dit si peiteat. et calliditatis et frau
dis ueritate cōfiteatur dispendio
debiti nō grauet. sed in expens q̄s
fecit re? puniet. et i triplū s̄m azo
liat placen. dixerit in hoc casu in
simplū. qui em̄ sic fecit nō peit h̄
petere uoluit. vt. ff. re. ra. h̄ri. l. Am
plius. **S**i uero p̄sistat in certami
ne et tandē p̄ testes de falsa quātita
te adiecta uincat. puniat i toto

debito. h̄ si n̄ arguat p̄ testes h̄ ip̄
cōfiteat. dēpnabit i expens. vt dic
tū ē. et p̄bat. **E**de pl? peti. l. vna. h̄
eciā i superioribus casibus ita demū pe
na locū h̄z si actor i iudicō duxerit p̄
sistēdū vt. ff. e. c. vno i p̄n. **I**tez cel
sat pena constitucōis illi? **E**. t. l.
vna. cū actor uincat sup̄ caucoe in
maiori q̄ntitate ex acta. et uincat? an
s̄maz l. p? trāngit cū reo sup̄ pena
Itez cessat cū actor exegerit caucoe
in pl? h̄ re? i iudicō cōfessus ē se to
tū debē qd̄ i caucoe stinet. et h̄ est
qd̄ i fine illi? cōsti. adiecta trāfactio
nibus et scādis cōfessioibus suā obta
nebūt firmitate. **S**z si actor nō fa
teat nec arguat de falsa q̄ntitate i
caucoe adiecta h̄ i p̄ba cōe illi? q̄n
tatis deficiat. crec i? q̄ pena n̄ cel
set q̄tūc uera q̄ntitate puabit.

De cā possionis et appetatis.

S Vpi? tractatū ē de ordine
29. **S**z q̄ dubitari solet
q̄s ordo suari deat cū qō
possionis et appetatis a diuis p̄tib?
uel ab ead̄ i iudicō p̄ponit **I**do s̄
iat l. rubica de cā poss. et app. **V**i
deat igit q̄ sūt qōes possionis. **I**tez
q̄ qō possionis cōcurat cū qōe app̄e
tatis siue a diuis p̄tib? sū ab eodē
p̄ponat utraqz. **I**te q̄ nō cōcurat.
Est igit sciēdū tot eē qōnes pos
sessorias q̄t sūt int̄ dēā possessoria
Sunt autem interdicta possesso
ria hec adipiscende possessionis

refinente ac recuperante **I**nterdictū
 adipiscende possessionis dat bono
 rū possessori. hoc est ei qui est loco
 heredis. **E**st em heres de iure civili
 et bonoz possessor de iure pretorio
Cum em pretor non potuit suo be
 neficio herede facere. quia h̄ legis
 est vel senatusconsulti vel constitucō
 nis fecit qđ potuit. scilicet bonoz posses
 sozem quem loco heredis constituit
 vt insti. de bo. poss. §. quos at. q̄ ē
 vt trusq; i. hereditatis q̄ bonorum
 possessionis idē effectus. sed in hoc
 differūt quia hereditas mittitur au
 ditoritate legis. bonoz possessio au
 ditoritate p̄toris. **I**tem adicō heres
 ditatis non desiderat auctoritatem
 iudicis viuētis. sed bonoz posses
 sio requirit auctoritatem q̄ p̄ncipā iu
 dicias. dat igitur bonoz possessori
 interdictū adipiscende possessionis
 qđ appellat quoz bonoz. q̄ datur
 cōtra possessores vniuersitatū. vt. ff.
 quoz bonoz. l. i. §. interdictū hoc
 et contra possessores rex singulari
 um. vt. ff. de furtis. l. hoc amplius
 Dūmō non contra corp̄m possessores
 res. ff. quoz bonoz. l. ij. **N**ec ob
 stat qđ dicitur. ff. quoz bonoz. l. i.
 §. interdictū hoc restitutoriū ē
 et ad vniuersitatē bonoz non ad sin
 gulas res p̄tinet. qđ em̄ ibi dicit n̄
 ad singulas res sub audio tm̄. sic
 etiam p̄ticio hereditatis datur pro
 vna re tm̄ vt. ff. de p̄ti. here. l. licet
Est q̄ interdictū saluianū adipis
 cēde possessionis cā opatū. eo qđ vt

tur dñs fundi de rebo coloni quas
 is pro mercedibz fūdi pignori fut
 turas pepigisset. vt insti. de inter
 dic. §. interdictū. Retinēde possessi
 omis causa opata sunt interdicta
 vt possidetis. q̄ vtrobi. cū ab vtra
 qz pte de p̄petate alicuius rei con
 trouersia fit. q̄ añ qñt vter ex litig
 atoribz possideat vter petere debe
 at. quia nisi añ exp̄ lorē vtus pos
 sessio fit non pōt p̄toris actio in
 stitui. quia civilis q̄ naturalis ratio
 facit vt ali? possideat q̄ ali? a possi
 dente petat. vt insti. d̄ interdictis
 §. retinēde. sed vtrū possidetis lonz
 habet in reb? immobilib?. vtrobi
 reb? mobilibus vt insti. e. t. §. h̄
 interdictū. **E**st q̄ interdictum recu
 pande possessionis qđ dat alicui
 vi eiecto a possessione cui etiā da
 tur bñficium constitucōis illius. E
 vñ vi. l. si quis in tātam **I**tem agi
 p̄t. l. iul. de vi pub. l. p̄uata si tam
 armis vel sine armis facta fit eiectio.
 vt insti. de interdic. §. recuperā
 de. **I**nterdictū autē nichil aliud ē
 qđ quēd v̄bz sollemn̄is concepcō
 quibus pretor aliquid fieri iubebat
 vel p̄hibebat. qđ tunc maxi
 me faciebat cum de possessione vl
 quasi inter aliquos contēdebatuz
 vt insti. de interdictis in p̄n. **Q**u
 querat an idem esset interdictum
 et actio cum q̄ actio esset quedam
 formata v̄bz concepcō. vt C. de
 formul. q̄ impetra. ac. subla. l. vna
 Rñō non quia sollemn̄itas actionū

erat inducta a iure civili. **S**olempnitas interdictorum a iure pretorio. **E**rat et alia dicitur inter actiones et interdicta quia verborum solempnitas que attendebatur in actionibus non formabatur in singulorum personis. sed erat generaliter formata in personis omnium. sed in interdictis quot erant homines qui volebant agere. tot verborum conceptiones formabatur. quibus contra suos adversarios in causis suis utebantur et has conceptiones interdictionum vocabantur. et ob hoc potest quilibet studiosus scolaris per se notare quia in interdictis variatur verba secundum demonstrationem personarum. ut ff. de tabularum exhibitio. l. i. ff. ne quid in loco publico. l. i. ff. de vi. et vi. ar. l. i. in principio. hodie autem nulla est dicitur interdictum et actionem ut in ff. de interdictis. §. ult. **D**icitur autem interdictum non ab interdictione vel prohibendo sed quia inter duos ut in ff. de interdictis. §. hinc tamen. **E**t est interdictum actio in factum pretoria ut in ff. de interdictis. §. ult. **I**tem interdictorum quedam sunt simplicia in quibus alter actor est. alter reus. qualia sunt restitutoria aut exhibitio. **D**uplicia sunt in quibus par utriusque litigatoris condicio est. nec quisque actor vel reus precipue intelligitur. sed unusquisque tam rei quam actoris partes sustinet ut in ff. de interdictis. §. tertia et §. duplicia et ff. de interdictis. l. ii. **N**unc videndum est que quomodo possessionis possit concurrere cum quomodo appetatus. **E**t est sciendum quod licet secundum iura civilia iste due

quomodo se se non compatiantur. sed prius agenda sit cum possessionis et denuo appetatus. ut de rei ven. l. ordinarum. **E**t de interdictionibus. l. i. §. q. bonorum. l. ult. ff. de iudic. l. si de vi. **A**lie autem leges dicunt quod suspensio petitionis intentari potest possessoriis ab eodem et eam eodem iudice. ut ff. de vi. et vi. ar. l. cum fundum. §. eum qui. ff. de acquisitionibus. l. naturaliter. §. nichil. quas leges dominus. **I**tem sic intellexit sicut prima facie sonare videtur dicens de. que contrarium dicunt nullatenus stare posse ut eadem persona posset utrumque iudicium intetare. nam ordo tunc servandus est. ut dicebat. ut prius cum possessionis expediat. **P**ed mar. et alij intellexerunt leges illas locum habere in interdictione uti possidetis et utrobi quod non occurrit cum rei vindicatione ab eadem parte que ei tenet possessionem per uti possidetis et utrobi excludit se ipsum a omnia petitione rei vindicationis. ut ff. quomodo ap. l. ii. §. sed si aliter. **E**t de furtis. l. i. **E**t si servus exte. se man. e. l. i. vindicatio enim non datur possideti. ut in ff. de acc. in principio. primo potest alteri parit actionem in rem ut de aliena iud. cum mu. fac. l. vna. et hoc verum esse dicebant nisi renunciare rei vindicationi. quia tunc pro cederet interdictum uti possidetis. vel nisi quis proponat rei ven. ignorans sibi competere interdictum. et sic intelligebant legem illam naturaliter. §. nichil. sed in interdictione recuperande possessionis secus. illud

sed s^m iura canonica que circa hoc
in simplicitate procedunt q^o possessi
onis cu^m q^one p^orietatis concurrunt
siue vtraq³ ab ead^e parte siue sin
gule a diuersis p^otibus p^oponantur.
ab ead^e p^ote p^ot p^oponi q^o recuperan
de possessionis et p^orietatis vt q^o. e.
ti. ad vltimū. cu^m eccl^a futr^a. cum
sup^o electione. cum dilect^o. q^o. de tes
tibus significauerunt in fi. Item a
diuersis p^otibus concurrunt questio p^o
rietatis et q^o possessionis retine
re. ita vt vnus agat de p^orietate
ali^o de possessione. vti possidetis vel
vtrubi sic agitur inter d^oni et fruct
tuarum vt. ff. vti possidetis. l. vlt.
sic fit cu^m vnus vendicat seruitutē
et alter tuetur possessionem vt. ff.
vti possi. l. si duo. §. si vicin^o. et hoc
cum vendicās est in possessioe ser
uitutis vt ibi patet. Sed opponi
tur egi vtroq³ iudicio petitorio et
possessorio et i vtroq³ obtinui. ap
pellasti a s^oma lata super p^orietate.
ab alia nō. et sic facta est executio
super restitutorio et data est michi
rei possessio. confirmatur s^oma lata su
per p^orietate a iudice appellacōis
queritur que erit utilitas h^omoī cō
firmatoie R^ono declaracio domini
nō autem tenebitur aduersarius
me^o restituere michi possessionem
quā habeo cu^m nec possideat nec do
lo deherit possidere. Item si egero
petitorio possum redire ad interd
ctū recuperande possessionis pendēte
iudicio petitorio vt q^o. e. c. pastoral

sed hoc recipit calumpniā. si em^o de
fista in petitorio q^o incepti et trans
eam ad nouū iudiciū inchoandū
sup^o possessione. re^o p^ot a iudice im
plorare vt in petitorio procedat p^o
legez. Equo et q^o iur. anc^o qui semel
q^o locū habet siue lis fuerit contesta
ta in petitorio siue cepta nō sit. vt
ibi dicit. Et tūc concludet in p^onci
pali hoc est in petitorio et non erit
locus interdicto si q^oi possessorie
post q^o in p^orietate fuerit conclusū
aut renūciatum vt in. c. pastoral
§. de Jo. et alii qui dicūt q^o hoc
duo iudicia possessorii et petitorii
nō concurrūt. exponūt verba illa pen
dēte iudicio que sūt in dec^o illa pas
toralis. et in. l. cu^m fundum. §. cu^m qui
et. l. renūciato. ff. de vi et vi ar. Itē
dicūt q^o istud q^o dicitur in decre
et in. l. vt actor dimisso petitorio
transeat ad possessorii locum has
bere nō potest. nisi cum re^o nō vult
vt in petitorio procedatur. al^o op
tet in eo p^ocedi vt dictū est. vel op
tet cedi vel renūciare liti petitorie
vt iā dixi. et eodē mō intelligebāt
q^o dicit q^o. de testibus significauerūt
suspēso petitorio supplebāt ip^oi et
renūciato. Nos at nō sic dicimus
em^o q^o is q^o rei v^o. incepti p^ot redire
ad interdiciū recuperande possessionis
pendēte iudicio p^orietatis. i. suspēso
et nō dimisso. vt dicit illa signifi
cauerūt. cu^m em^o hoc i^o odū violētū sit
in ducum et in fauore spoliati non
couertet ad dāpnū eius. vt. C. de

legibus et consuetudinibus. l. qd favore nec ob
stat aut. qui semel qd locum habet
in contumacia. Item pone qd is qui
agit de proprietate litis contestatus est non
potest probare reuertit ad quem posses-
sionis recuperat. quid poterit ei pos-
sessorium cum aduersariis istare possit
vt pronunciet in petitorio. vt ff. de iud.
de qua re. l. e. t. cum super. Et quomodo et quomodo
in aut. qui semel. et si pronuncietur in
petitorio pro reo quis pronunciet in pos-
sessorio pro actore videtur qd sententia la-
ta in possessorio sit sine fructu. qd in
executione debet proprietatis prevalere. vt
l. e. cum dilectus. Ratione ex quo de iuris
promissione licet actori redire ad pos-
sessorium. vt h. promissio sit fructuosa
dicitur non posse procedi in petitorio nisi
actore instate. vel si procedi posset in
sistente reo. adhuc dico qd poterit
actor sententiam super possessione ferenda
quo ad fructus et interesse. ff. de vi.
et vi. ar. l. ibi est. l. vlt. et l. si plus
res. l. de iud. Item pone qd egi con-
tra te in dicto vni vel condictione
ex illo canone reintegranda. iii. q.
i. obtineo. restituit michi possessio
numquid hoc sententia obicit violento in
quomodo proprietatis vt videtur in posses-
sione non possit agere contra me de prop-
tate. Ratione non puto hoc fieri posse
ex vi interdictionis seu condictionis ex ca-
none. qd h. nudam possessionem aduo-
cant. sed si actus esset condictionis ex
illa. l. e. vnde vi. si quis in tantam
sententiam lata in possessione non pro-
iudicabit in proprietate quasi per hoc vide-

atur pronunciatum in proprietate. Et sen-
tet iterum. omni iudicio. l. post sententiam. Sed
numquid in hoc casu poterit excipi de
violento ex illa constitutione si quis in
tantam puto qd sic. vt. l. e. de excep. l. l.
Sed caue tibi qd ex violentia clerici
vel prelati non daretur condicio ex
l. si quis in tantam. vel ex canone rez
integranda. vel exceptio contra ecclesiam
am quo ad proprietatem. propter regulam
illam delictum persone non debet re-
dudare in dampnum ecclesie. vi. q. vi. Si
episcopus. Item vbi conclusum est vel renun-
ciatum in causa proprietatis. causa non decisa re-
dire non potest ad possessorium iudicium
vt l. e. t. pastoralis. Et est ratio ne
lites litibus iactentur. Sed numquid
causa decisa super proprietate poterit agi
de possessione. Ratione sic propter fructus
et interesse. sicut video qd fructuarius
eiectus agit in dicto etiam pro vni
fructu finitum vt ff. de vi. et vi. ar. l.
Ibi est. l. vlt. et l. si plures. Item
querit quid si ejectus non agat in
interdicto vni vel annu a die eiectionis
numquid post annum agere poterit. videtur qd
non quia hoc interdictum annuale est
vt ff. de vi. et vi. ar. l. i. in p. et l. i.
annu vtilem competit vt in e. l. annus
vni anno expirat sicut et cetera preto-
rie actiones. vt in l. i. de p. et t. po.
ac. in p. Ad quod ratio pertinet actio-
nes temporales sunt quo ad penam. p. p.
tue autem quo ad rez persecutiones.
vt ff. de acc. et ob. l. In honorariis
sic et in interdicto vnde vi. et si quo ad
ea que in p. d. erant non competat

post anū. ad rei tñ psecuōez s̄ est
ad pdñ restitū cōez. ppetuo datur
vt in predcā. l. in pn. **S**z cōdictio
ex illo canone restitūda ppetuo
dat̄ a ad oīa dōdione t̄pis. **C**ap
tuitate dolo. aut violencia nō ob
stān. vt in eodē canone cōtinetur.
Itē dictū est q̄ interdīctū adis
piscēde possessionis dat̄ bonoz pos
sessori. **S**z opponitur. **N**ōne quis
per bonoz possessionē efficiat dñs
rez hereditariū. quō ergo adipis
cetur p̄ interdīctū quoz bonoz
qd̄ iam adept⁹ est p̄ bonoz posses
sionē. **N**ō p̄ bonorū possessionem
adeptus est iam dōmīnū sed non
possessionē sicut in adicōne hēdita
tis cōtingit. ff. de acqui. poss. l. cum
heredes a ideo necariū est interdīctū
Vnū autē non omitto qd̄ cōti
netur **q̄. e. pastoralis. s. q̄. is qui rē**
vendicare incepit p̄t redire ad inf
dictum adipiscēde vel recuperandē
possessionis. alijs possessōis iudi
c̄is suo robore duraturis que ven
dicacōez dōmīnū sui natura p̄ces
bunt. **S**olet em̄ multū dubitari q̄
sint illa iudicia. **E**t p̄t dīcā q̄ sunt
s̄. s. interdīctū de libis exhib. a inf
dictū de tabu. exhiben. s̄ em̄ ex sui
natura p̄cedūt vendicacōez dōmī
nū. sūt em̄ p̄cābula a p̄paratoria
vendicacōis. **P**ri⁹ em̄ libi exhiben
tur deinde agit de iure p̄sonaz. vt
E de lib. exhiben. l. i. **E**t idē ē in in
terdō de tabul. exhibē. **P**ri⁹ eī ta
bule exhibent deinde relictū in ta

bule vendicat. vt. ff. de tabu. exhib.
l. locū. **S. solēt. Vñ** q̄ nō exhibet cō
dēpnat̄ habita estimacōe ei⁹ qd̄ i
tabul. ē relictū. vt. ff. e. t. l. locū. **S.**
condēpnatio. ad ista igit̄ que de
sui natura p̄cedere hnt̄ dōmīnū qd̄
nē non ē regressus p̄ intētata ven
dicacōez. vel p̄t dīcā q̄ sūt illa iu
dicia. s. interdīctum vt̄ possidetis. a
vt̄robi. ad q̄ redire nō p̄t is qui rē
vendicare incepit. p̄t dīctatē pe
tēdi quā sup̄ assignū s̄. e. **S. nunc**
vidēdū. **N**ec obstat lex. ff. de acq̄.
poss. l. naturalis. **S. nichil. q̄ dīcāt**
dari interdīctū vt̄ possidetis ei⁹ q̄ rē
vendicare incepit. **N**ā illa sic intelli
git̄ sc̄z cū q̄s p̄ri⁹ renūciat̄ adioni
in rē quā instituerat. vel cū ignōs
sibi cōpetere interdīctū rei vendicacō
nē intētata. **E**t qd̄ de h̄is duobus in
terdictis sc̄z vt̄ possidetis l̄ vt̄robi
loq̄tur. illa h̄a alijs possōis iudi
c̄is ac. sic ex h̄a illa elīcō. sup̄
tractauit ead̄ de c. d̄ interdīs acq̄re
de a adipiscēde possessionis. in q̄bo
dixit eū qui rem vendicare incepit
posse ad interdīcta redire. anq̄ in iu
diciū p̄petatis renūciatū sit aut cō
clusū. postmo d̄ at̄ q̄si de oppositis
interdictis loquēdo dīcāt alijs posses
sōis ac. h̄ec aut̄ interdīcta sc̄z vt̄
possidetis et vt̄robi sunt opposita
illis sc̄z vñ vi a quoz bonorū. **N**ā
h̄ec sunt retinēde illa vero acqui
rendē possessionis. sed huic intel
lectū aliquantulum aduersatur
qd̄ i littera dīcāt subsequēti alijs

possessionis iudicium
tamen que vendica
tione p̄cedit. h̄ec e
possessionis vt̄robi
vendicacō. **A**d qd̄
interdictū rei vendi
cōis non cōtinēdū
p̄t a subsequēti in v
iudicis p̄ponatur. v
dñi vendicacō in nar
subiectū vel subsequē
na notandū est q̄ p̄
telligit̄ quis esse in p
quā. vt̄ q̄ cū dīcāt
ad nō possessionē in
cū dīctatē in dīcā
quā. aut̄ dīcāt in h̄
nō. n̄ multo f̄ual̄ f̄al̄.
Cum eā iudicacō de h̄
ve. **S**ed n̄ p̄t p̄ vñ
quā. possōis h̄m̄. sic
p̄ vñ dīcāt p̄t. vt̄ a
interdictū q̄ p̄t dīcāt
sic a cōp̄t̄ a dīctatē vt̄
q̄ p̄t dīcāt n̄ cōt̄
q̄ in dīcāt vt̄
est dīcāt. **S**z p̄t in h̄
nū in p̄t dīcāt h̄m̄
f̄ual̄ vel quāsi iudicacō
sunt. v̄ba p̄t dīcāt
sup̄tate.
De restitūcōe p̄t
qd̄ est s̄ dīcāt
ms a p̄t dīcāt
tūcōe possessionis
f̄ual̄ sequēti an dīctatē h̄

possessoris iudicij suo robore du-
 raturis que vendicacionem dñij na-
 tura precedunt. hec em̄ interdca vti
 possidetis a vtrobi non pcedunt rei
 vendicacionez. Ad qd rno hec duo i-
 terdca cum rei vendicacione in eode
 iudico non concurunt. sed precedere
 pnt. a subsequi. ita vt in diuersis
 iudicijz pponatur. vn̄ q̄ ibi dicit
 dñij vendicacionem natura pcedunt
 subaudi vel subsequit. **I**n sum-
 ma notandū est q̄ p duos act̄ in-
 telligit̄ quis esse in possessione vel
 quasi. vt *q̄. e. ai. olim.* Nam binus
 act̄ nōd possessionē vel quasi. sed
 etiā consuetudinem inducit. vt. *Ex de
 epal. aud. l. iij. in fi. xv. q. iij.* ita
 nos. a multo forā? tñ? vt *q̄. e. ti.
 c.* Cum ecclā futna. *Ex de fideicomis.
 l. i.* Sed nunq̄d p vniū actū ac-
 quirat̄ possessio Rno sic. Sicut ei
 p vniū actū pdit̄. vt *s. de cōsti. ai.
 in fanen̄ q̄. de p̄bē. a dig. p illoz.
 sic a acq̄nt̄ a etnet̄ vt. Ex de futu.
 a aq̄. l. ai. tal. nā a aq̄ d̄. q̄tiana
 q̄ vn̄ die d̄. iac̄ vt. ff. de aq̄ coti. a
 estua. l. i.* S. p̄ aut̄ a si misero ting-
 nū in parietē tuū statū incipio pos-
 sidere vel quasi seruitutē. vt. ff. de
 seruit. v. ba. p̄d. l. i. fututes que i
 sup̄fide.

De restitucōe spoliatoz.

Dicitur est s̄ de cā possessio-
 nis a p̄e. sed qz cā resti-
 tucōis possessoria est. ido
 subsequenter aneditur h̄ rubrica

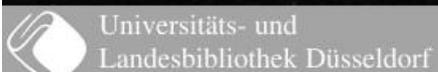
de restitucōe spoliatoz. **V**idea-
 mus igit̄ quid sit spoliacō. q̄s pos-
 sit a debeat restitui qm̄ facienda ē
 restitucō. a qualiter a in quibz ca-
 sibus cesset. **S**poliatio est a pos-
 sessione rei immobilis violenta a in-
 iuriosa deieccio vel mobilis rei ab-
 latio. Violenta p̄terea dico quia
 si quis sponte possessionē suā renū-
 ciauert vel ipsā abiuret restitucō
 locū non habet. vt *q̄. e. t. accepta s̄
 de renūc. super hoc.* vbi em̄ quis se
 nolle possidere constituit p̄tan? pos-
 sessionē amittit. vt. ff. d̄ acq̄. poss̄
 l. i. S. si vir. a. l. si quis in. S. est d̄za
 et. l. possideri. S. in amittenda. In
 iuriosa p̄ter hoc adicō qz non q̄
 aenscūqz quis de possessione vio-
 lenter eiat̄ iniuriose etiā intelligen-
 dus ē. vt cū quis aliū eiciens incō-
 tinētī a q̄si bello cōtinuato reicitur
 nam a si p̄ violenciā excludat̄ nō
 tñ restituit̄. vt *q̄. e. olim. iij. q. i. S.
 patet.* **E** vnde vi. l. i. **G**eneraliter
 restituendū est quilibet ab alio q̄
 a suo iudice spoliat̄ vt h̄ a i mul-
 tis dec. a iij. q. i. p totum. sic a a iu-
 dice sine iuris ordine spoliat̄. vt
*q̄. e. t. ai. remisset. a. c. cōquerēte q̄
 vis em̄ presumat̄ p iudice in h̄is
 que in iudico fuit̄ s̄ de renūc. in p̄n-
 cia q̄. de testibz.* Cum a nobis q̄. de
 sen. a re. iudi. sicut. ff. de statu. lo-
 l. ingenuū. ff. de in ius. v. l. adopti-
 uū. S. i. qd̄ tñ hodie def̄ m̄ia cōez re-
 cipit. vt *q̄. de p̄ba. qm̄ s̄ falsā. n̄ tñ
 sic p̄sumit̄ p h̄is q̄ ex iudi. fuit̄ a*
 m iij

ideo si prelat? prelat figurā iudicij
spoliet siue puet faciēda ē restituz
cio ac si peteret a puato. a sic itel
ligo dec preallegatis. Ceterz si in
figura iudicij a suo ordinario q̄s
priet. a puat? petat restitucōnez
tamq̄ violent eict? non ē audie
d? sed p̄us est vt inq̄ratur cā pu
uacois q̄re ordinari? sic puauit vt
si inueniat q̄ iusta de cā puauit.
cōfirmet puacio. alio q̄n infirme
tur a sic intelligo. ij. q. i. notum. a
vij. q. i. presencū. a q̄ dixi genera
liter restituendū spoliatū eē in tū
wz est vt non obstat excepō crimi
niz. vt ff. e. t. Itē cū q̄s vel non
canonicē institucōis. vt ff. e. t. l. r̄s
et vi. q. ij. demiqz. hoc tū fallit in
multis casibz. in spoliato a iudice
in figura iudicij vt dictū ē a p̄ba
tur. ij. q. i. notū. vij. q. i. presencū.
Itē si quis intrusus fuerit i rōnā
sedē a eict? non restituit vt ij. q.
i. spatz. Itē destitut? p̄p̄ suspi
cionē dilapidacōis non restituit
aū cōgnitā veritatē de dilapidacōe
vt ij. q. ij. qz ea. l.odie tam recipit
correctōe. qz suspect? de dilapi
dacōe non destituit ab administrā
cione nisi p̄bata fuerit suspicō. vt
ff. de symo. licet. Itē impedit resti
tucōez criminis enormitas. vt ij.
q. v. super cā. a infamia vt ij. q. v.
presbit. criminis euidecia vt ij. q.
ij. scelus. a. q. i. de manifesta. a ff.
de accu. euidecia. Itē impedit restitu
cōez crimē symonie vt ff. de symo.

accusat? a. c. tāta. Itē cōiada vt
ij. q. ix. de crim? Itē scādaliū. vt
ij. q. vi. ff. q̄ppe. Itē rei absēda vt
ff. e. t. cōsulta coibz. Itē cū eictes i cō
tinētū eict vt dictū ē i p̄n. Itē cum
spoliaco obiat i mod excepōis
vt s̄ de ord. cōg. cū dilcis. Itē s̄m
q̄sdā si adūsari? i cōtinētū velit pro
bare de p̄petate vt. ff. ad exhib. l. ij.
Sibidē. Et de edcō di. ad. tol. l. vlt.
in fi. ff. ad carlo. l. ij. ff. c. ff. vt in
pos. lega. l. si is a q̄ in p̄n. ff. ad tre
bell. l. ille a q̄. ff. de doli. excep.
l. dolo fac. Sz cte q̄ sic dixerūt er
rauerūt. Nā leges supiores loqui
tur vel i exhibicōe rei vel i missioe i
possiōne. q̄ cū hūmaria cē cōgnicōe
fiūt a qz leuit fiūt leuit impediūt
p̄ obiectū domini. lex at illa dolo
facit loā hz i petitorio a h̄ inuit v
nū q̄ id petit ac. Sz vbi quis petit
restituōez q̄ p̄uilegiata ē. vt s̄ de
ord. cōg. c. vlt. in q̄ desiderat plena
causa cōgnicō vt s̄ de offi. del. con
sultacoibz. sicut non de facili dat
sic nec de facili impeditur vt ff. e. t.
in litteris. a. c. Item cum quis. et
l. x. lina cōfirmat ff. e. t. l. r̄s. a ff. de
sen. a re iud. suborta. Itē impedit res
titucōez rei iudicate excepō. vt ij.
q. vi. ff. diffinitia. Itē excepō iur
tutandi. vel pacti s̄m quosdam vt
ff. e. t. accepta. Item vbi sub cōs
dicione quis possedit. vt ff. e. t. tu
olim. Item si ex gracia vel p̄cca
no quis possedit. vt p̄. questione
ij. quia cōgnouit m? ff. de excep. p̄la

cum ad quouid. Itē si possedit vt
 colon? vt. ff. de vi. a vi. ar. l. ai. fun
 dii. Itē inter viri a vxore h̄ fuit q̄
 restitucōez impediūt seuitia viri
 vt. q̄. e. t. extrāmissa s̄ vt lit nō dē
 c. i. xxxij. q. i. d̄ b̄ndictō. Itē si in cō
 tinenti offerat sup osanguinitate
 probacō vt. q̄. e. t. lras. Itē si eiet?
 adulteret post eiectionē vt. q̄. de di
 uorcijs significasti. Item si vxor i
 iudaismo repudiet vt. q̄. de diuorē.
 gaudem?. Itē si is qui dicit se eiec
 tum non habuit possessiōē iuris.
 vt. q̄. e. t. ex pte vel habuit possessio
 nē. sed p violentiā. vt. q̄. de spōsal.
 cum locū. h̄ij sex casus quatuor v̄
 siat cōprehendūtur. Si non cōti
 nuit si mox pbat impedim entuz.
 fitq; vir auster? moysi fit lege re
 lid? si non possedit iuste vel si vio
 lenter. pulsus a iniuste ius perdit
 restituendi. Est autē facienda res
 titucō an pncipal cause ingressuz
 vt. q̄. qui si. sunt le. cām. pncipalem
 cām. intelligo cām. criminis. vt. q̄.
 e. t. Jam cū quis. vel non canoni
 ce institucōnis. vt. q̄. e. t. in lris. vel
 cām. petitorā. vt. q̄. e. t. cōquerēte.
 et sic intelligo oia iura dñcia spō
 liatū debere restitui an cause igres
 sū. vt. q̄. ij. q. ij. p totū. a ij. q. i. p to
 tum. alibi autē dicit spoliatū debe
 re restitui an oēm cōtencōez. vt. q̄.
 e. t. c. i. non autē intelligas an in
 gressum cō pncipalis restitucōnis
 nam a illa cām pncipalis vocat. vt
 q̄. e. t. Item cū quis. qz in illa fieri

debet lit dē a pbaō possessiōis
 et eiectionis vt s̄ de offi. dele. cōsul
 tacōibz. a h̄ an restitucōnez que cū
 plena cause cōgnicōe debet fieri vt
 dixi s̄ in p. p. Restituenda sūt
 igitur oia a in eo loco vñ abcesse
 rant fundit? reuocanda si ad loca
 alia sūt trāslata vt. ij. q. i. reinte
 grāda. reuocāda in q̄ sumptibz vi
 olenti. vt. ff. de rei ven. l. si vero. nō
 tm̄ aut res ablate veniūt in restitu
 cōez sed a dāpna a fruct? pcepti
 a violento a qui papi potuissent
 a violentiā passo. si ei possidere li
 cuisset. vt. q̄. e. t. grauis. Itē oēs cō
 moditates a utilitates q̄s habitu
 rus a cōsecuturus fuisset eiectus a
 die eiectionis. vt. ff. de vi. a vi. ar.
 l. i. s. ex die. a. s. non soluz dāpna
 vero pbabūtur p iura eiecti. vt
 c. vñ. vi. l. si qñ. ij. q. i. In p̄mis. s̄
 q̄ metus cā. c. vlf. interueniente
 taxacōe iudicis. vt. ij. q. ij. s. spaci
 um i verbo q̄ fieri. ff. ad exhiben
 l. ij. s. ij. que taxacō fieri habet āte
 iuramentū non post. vt in aut. de
 iudicibz. s. optz coll. vi. Et sic cor
 recta est lex vt? ff. de in litē iuran
 l. videam? s. p̄lt. in si. fruct? autē
 pcepti pbar habent licet papien
 di a alie utilitates a iudice extimā
 tur. vt. ff. de vi. a vi. ar. l. i. s. non
 solū a s̄m hoc plenarie faciēda ē
 restitucō. vt. ij. q. ij. p totū. l. x. c. em̄
 importat v̄bū restitucōis vt. ff. de
 v̄bo. signi. l. Cū pretor. Et ē sci
 endū q̄ q̄tuor sūt auxilia p̄dita p

q̄ peti p̄t restitucō · actio infdictū
cōdico ex canone iudicis officium
Actione petis restitucō vt actione
q̄ metus cā p̄ q̄ petis restitucō s̄
quēlibet possessore vt no. s̄. q̄ me
tus cā. S̄. in sūma. **A**ctione de dolo
petis restitucō s̄ illū q̄ dolo fecit s̄
cōtra hēdes agit in quātū ad eos
puenit ex dolo defundi vt. ff. de do
lo. l. si plures. q̄ h̄ actio de dolo ope
tit vt res restituat q̄ sup hoc fert
vna sūma. si at̄ nō restituat deferat
actori sacmētū in litē. q̄ sup hoc fer
tur secūda sūma. q̄ idē suat in acti
one q̄ metus cā. vbi vero certū ē do
lo sū non posse restituē ptin? dēp
nād? ē ad intesse. vt. ff. de dolo. l.
arbitro. Rñ. i. q̄. S̄. i. **P**er infdictū
dat̄ restitucō s̄ illū qui vim fecit
vel mādauit fieri vel factā ratā ha
buit. vt. q̄. e. t. Cū ad sedē. ff. de vi
q̄ vi ar. l. i. S̄. h̄ cū q̄s Cōdicioe ex il
lo canone vel dec. vt. q̄. e. t. sepe con
tingit. agit s̄ successorē violenti. q̄
sciens rē detinet violentā. **I**tem cō
dicioe ex illa dec. q̄. de app. bone
me. agit s̄ quēlibz possessore apd
quē res fuerit violenta. **C**ōdicioe
vero ex illo canone iij. q̄. i. reitegn
da agit gn̄alit̄ adūsus possessores
rez q̄s aliq̄s noscit̄ pdidisse qua
cūqz cōdicoe t̄pis aut captiuitate.
aut dolo aut violēcia maiorz. q̄ p
quascūqz iustas cās. q̄ h̄ siue sint
res eccē siue p̄p̄e vt ibidē. **I**udicis
officō petis restitucō cū aliq̄s p̄t
absentiā pdidit rē suā de q̄ agit.

ff. ex qui. cau. ma. q̄ p̄t agi s̄ quēli
bet possessore. vt. xvi. q̄. iij. p̄oro. q̄
c. p̄ma actione. q̄ s̄m̄ premissa nō
obstat lex. ff. de vi q̄ vi ar. l. cū a te
que dicit nō dari infdictū aduers
sus cū ad quē translata fuerit res
violenta. v̄z est em̄ q̄ non dat̄ in
terdictū qz infdicta vi ipsa perso
nalia sunt. vt. ff. de infdic. S̄. inter
dicta. **P**z datur cōditiones ex ca.
vel ex dec̄ sicut supi? dictūz est. vel
officiū iudicis **P**z inter canonem
et dec̄ dīa est notāda. **N**am canon
ille reintegrāda generalis ē quali
tercūqz q̄ quōcūqz quis amisit
rem p̄pnā vel eccē apud quēcūqz
et in quo cūqz loco fuerit cōstituta.
dec̄ illa sepe at̄ngit requirit scīaz
successoris. vt. cū quis sciens a spo
liatore rē receperit violentam. tūc
quia spoliatori succedit in viāum
eo q̄ nō multū interfit quo ad pe
riculum anime detinere iniuste ac
inuadere alienū cōpetit cōdicio s̄
talē. q̄ hoc de nono inducīt p̄ dec̄ il
lam. qz cōsideratur viāū in successo
re singulari. qd̄ in successore vni
sali solet cōter optinē vt. C. de acq̄.
posh. l. viāū. ff. de diu. q̄ temporal
presc̄p. l. cū hēs. ff. de acq̄. posh. l.
pomp. S̄. i. sec? in singulari q̄ i vi
cū nō succedit. vt. ff. de diu. et tē.
p̄. l. an viāū. **P**z dec̄ illa bone me
morie simplic̄ loquit̄ q̄ possit re
ducā ad itellectū illi? sepe at̄ngit.
vel diā potest q̄ in illa bone me
exuberant̄ officium iudicantis.

vel forte actū fuit cōditione ex ca
 none reintegrāda. Verūptn̄ cū is
 qui sciam allegat pbare habeat.
 vt. ff. d. pba. l. veni. q. graue fit p
 bare sciaz alienā non reputo caus
 tū agi cōditione ex illa dec. sepe cō
 tingit. puto esse tutū agi officio iu
 dias ex canone reintegrāda. **S**z
 quid si te de possessiōe violentē eieci
 et ali? a me ement bona fide. nūqd
 p̄scribet. videt q̄ sic. lex ei plaucia
 et iulia ea demū vfucapi vetuit q̄
 vi possessa sūt non ex ea quibz ali
 q̄s vi foret eiec? vt. ff. de vfucap.
 l. non solū. S. si dñs. q. S. h̄ nichilo
 min? **I**te hic cauzūt ea que in p̄
 scrip̄cōe canonica requirūt. s. titus
 l. bona fides cū quibz p̄scrip̄cō
 pro. edit. vt. q̄. de p̄scrip̄. **S**i ditis
 gēa. q̄. de pba. licet. q̄. de dec. du
 dū. Ad hoc r̄no q̄ q̄ ista determi
 nāda est p̄ dec. illā. q̄. e. t. sepe cōtan
 git. vt si emptor an cōpletā p̄scrip̄
 cōez rē nouent viciosa intelligat
 in viā successisse q̄ ideo non p̄scri
 bat. **I**n sūma notandū est q̄ si d̄
 violencia criminalit̄ q̄ de possessio
 ne ciuilit̄ p̄ interdictū agat. p̄us
 de possessiōe q̄ de violēcia agnos
 cendū est. vt. C. d. app. l. pu. si aga
 tur de violencia q̄ p̄petate. p̄us de
 violencia q̄ de p̄petate vt. q̄. e. t. in
 lris ff. d. iudi. l. si de vi. **S**i at̄ aga
 tur de possiōe q̄ p̄petate. p̄us ag
 noscendū est de possiōe q̄ de p̄pe
 tate. vt. C. de rei ven. l. ordinarij. C.
 de interdās. l. incerta. quia q̄ ciuilis

et natural̄ rō p̄suadet vt alī possi
 deat q̄ alī a possidēte petat. vt isti
 de interdās. S. retinende. **S**z quis
 hoc magis ordinarū sit q̄ ordiaci?
 tū s̄m iura canonica simul ab eodē
 intētant vtrūqz. scz interdictū vñ
 vi q̄ rei uendicacō. a diuisis autem
 interdictū vti possidētis q̄ reuendi
 cacō. vt no. s. de ord. agm. **S**nunc
 videndū. q̄ qz de natura possiōnū
 multa q̄ varia p̄ponūtur de mltis
 pauca q̄ in sūma dicam? **P**rien
 dū est igit̄ vnā eē possessiōe. s. na
 turalē. i. inductā de iure gēciū h̄ ap
 probatā de iure ciuili q̄ extensā. et
 h̄ res p̄u dicit̄ duplicē eē rōem pos
 sidenti. vt. C. d. acqui. poss. l. nemo
 ambigit. **S**i em̄ de p̄dio exēā nec
 fit p̄diū in asp̄cū meo retineo pos
 sessiōe s̄m quosdā ciuilē. s̄m **A**zo
 naturalē. h̄ ciuilit̄ sicut q̄ pretoria
 actio dicit̄ ciuilis auctoritate q̄ ex
 tensione. vt. ff. de no. xali. l. electio.
 S. si is que. q. S. si absente. **V**nde si
 ali? ingrediatur p̄ediū habet pos
 sessiōe naturalem sed clandestinam.
 credit enim vel credere debet
 me sibi cōtrouersia motuz. vt. ff.
 de acqui. poss. l. clā possideri i° r̄no
 et illa possiōe prodeit ei contra ali
 os. **N**am habet interdictū vti pos
 sidentis aduersus alios sed contra
 me qui naturaliter possideo iure ci
 uilis auctoritate vt dicitur est sibi
 non prodeit. vt. ff. vti pos. l. i. in fi
 nisi ego veniens non admittar ab
 illo clādestino possore l̄ n̄ suspicar

posse repelli vt in l. clam possidere
S. qui ad nudinas qz tuc clādesti
n? effiat violent? vt ibi dicit. et
ff. e. l. si id. S. q. aut. sed a si p aliū
possidēā scz p colonū vel inquilinū
vt in l. si id qd. vel p vicariū. vt s
de rescriptis. Ex pte. s. de offi. iud.
c. ij. seu p pēsonariū. vt t. e. t. cum
remisset. si ille decesserit vel de pos
sessione recesserit non amitto pos
sessionē. vt ff. e. t. l. si de eo. nisi ve
mēs ac. vt s. sed si is p quem dñs
possidet eiaf vel alij possessionem
tradit pdit dñs possessionē vt ff.
de acq. poss. l. possideri. S. q. si fu?
Ce. t. l. ex libris Et h oia locū hnt
i rebo imobilibz. Nā cca mobilia
sec? ē. In eis em̄ omilla a neglca
custodia induat amissionē posses
sionis vt ff. d. acq. poss. l. si re mobi
le. imo eo ipō qd se constituit nolle
possidē pdit possioz vt no. s. c. t. S. i.

De dolo a contumacia.

In supiori rubca tractau
m? d. eictis a spoliat. vi
et potēcia spoliator. In
hac vero rubca tractat d. fatigatis
in iudicio dolo a contumacia a esb
audiēdū in rubca malo sic em̄ ita
tulat in. C. scz de dolo malo. **V**i
deam? igit qd fit dolo? qre subau
diat in rubca malus. Item qd fit
cōtumacia. a q remedia sint d. do
losos a cōtumaces. **D**olo? mal?
est **Calliditas** fallacia machina
cio ad arcuēmedū fallend? deapīe
dū alē in adhibita. vt ff. e. t. l. i. S.

i. cōmittat at calliditas i fraude ta
cendi. vñ Salomon Qui dissimu
lat iniuriā callidissim? ē a exēpla
ponere potes s de rescrip. sup. lris.
et in concordācijs ibi notat. Cui tra
ius vel utilitatē publicā. l. pscripta
cōne xxv. q. ij. pscriptōe. ff. de acc.
emp. a ven. l. i. a. l. tenet. S. vlt. et
plē. Fallacia cōmittat in mediendo
et falsū asserēdo ctra dsciaz. vñ ait
Aug?. Mendaciū ē falsa significa
cio vocis cū intencōe fallēdi vt xxij
q. ij. Fille ergo. a lex dicit falsitas
est mutatio veritatis vt i aut. de fi
de instru. in pn. coll. vñ. **T**ñ a i b
mēbro dicit cōmitti calliditas tā
ex pte loqntis qd ei? ad quez hmo
dirigit vt xxij. q. v. S. ex hys oibz
Machinatio cōmittatur in arte v
loz. vt xxij. q. v. q. cūqz arte v loz
exēplū. ff. de acc. emp. a. v. l. iul. S.
ide iul. Nā machinatio ē occulta i
fidia cō. vñ mait? q vite infidiatur
vrou dicitur machia i morte vt
ois vt t. d. eo q dux i ma. quā pol
p adul. fig. ficasti. a eodē mō adul
tēa dicit machia i morte legitti.
vt t. e. t. c. i. a. iij. **I**deo at sbaudi
tur i rubca de dolo malo. qz ē dolo?
bon? que qz cōmittit i hostē. Nā do
l? ā vt? quā quis i hostē reqrat vt
xxij. q. ij. v. talē simulacōz a. c. qnt
xxij. q. viij. vt p dē. vñ mil refert ar
mis atigat palma dolo. vt tñ ec
tostib? suctur pactū a duab? bel
li factū vt ff. de pactis. l. duēcōez.
xxij. q. iij. in oēs. Nā a hosti f. bē

seruati fides e seruada. vt xxij. q.
 i. noli. nedu qd aliena pfidia argu
 at ppaz fide soluat vt i. c. innoces.
Ite dulus bon? e q fraudē excludit
 vt. ff. de. ij. l. i. ai pr. S. dno. vn ve
 tes doli sollercia appellabat q pp
 tea dicitur qd bone idol. i. bonu do
 lu int? hns. i. sollercia q igemium.
Cotumacia e iobediencia q ctep
 tus ai qd trib? edas vel vno poi
 b? pemptorio citat? p fencia sui fa
 ce ctepmit. vt. ff. de re iudi. l. con
 tumacia. vel veniens madato non
 paret. vt. ff. si quis ius dice. non
 ob. tep. l. i. q. ff. de app. l. creditor
 S. iustus. **E**x dolo alicui? datur doli
 actio si nulla alia fup est auilis vel
 honoraria. qm famosa actio no te
 me debuit a ptoie decim. vn cessat.
 h actio si qd aliud fup e rmediu or
 diariu l. exordiaru vt. ff. de dolo. l.
 i. ai legi. seqn. q ptea d: h actio sb
 fidiana qm sbfidiu datur ai defi
 at oe aliud auxiliu sic dictu e. **D**a
 tur at h actio adufus doloſu. siue
 fngulare. siue collegiu. siue corp?
 muniapiu. l. vniuersitate. l. h diffi
 cultas cngat vt vniuersitas cfaciat
 in dolo vel metu vel cfmilib? coz
 mittend vt. ff. d orig. iur. l. ij. S. de
 inde. qz difficile e et io dicitur qd
 em muniapes dolo face pnt vt. ff.
 e. l. i. si ex dolo. qsi dicat difficile e
 pp naturalē facilitatem loim ad
 dissencndu ac. vt. ff. de arbi. l. si
 vn? S. pnapalit. bmoi em infros
 gades no impossibilitate h difficul

tate notant seu raritate vt ibi. **E**st
 p am ad morte qd orabit p eo. qd
 medebit incatato i vulnerato a ser
 pte. **S**i sacdo? pccauit qd orabit
 p eo qd putas e fidel seru? q pru
 des vt de pe. di. i. S. q at. **I**tem qd
 in oib? pdis adulterio gnius. vt
 xxxij. q. vii. qd in oib? q simile. ff.
 comoda. l. ad eos. ff. loca. l. h q de
 dapno. **D**at q excepco q gnalis e
 ctra oez agete eia si ab inicio qd
 non dolo faciat pretextu ignoracie
 facti h postmodu certiorat? in lite
 iproba pseuet vt. ff. de doli excep
 l. ij. hac excepcoez nullus tempoz
 cursus excludit vt. ff. d doli excep
 l. pure. **S**olt. actio de dolo e biemi
 alis vt. Ce. ti. l. vlt. q arbitraria.
 vt insti. de acc. S. pterea. q famosa
 vt dixi. s. in. S. ex dolo. **N**ec mireis
 si excepco doli sit ppetua. actio aut
 ta breuis vite qz q ppetua fut ad
 excipiendo tpalia fut ad agendum
 vt no. s. de rescptis. S. durat rescp
 toz auctoritas **N**olz at distigui
 legaliter q scire non e inutile l. to
 ta materia sit legal refertur enim
 quia. aut dulus adhibetur in ddu
 aut extra cotradu. **S**i in cotradu
 siquide det cam ddu bone fidei h e
 qz decept? no erat alz datur? si do
 lo ad drend fuisse idud? ipō iue
 n t? d? si h velit allegae dcept? si
 at ex eo ddu velit age pt vt. ff. e. t
 l. elegat. ff. d mio. l. i. ce q. ff. de iue
 tot. l. si res S. i. **V**ivo dcept? nesci
 es doli admissum re tradit. eandē

repetit actione de dolo. vñ ait p̄p
cessit vendicio vt infirma. secuta ē
tradico vt infirmāda p̄ actionez
de dolo. vt ff. e. t. l. arbitrio. q. l. q̄
venditor. q. l. si legatar. vbi autē
decept? est al̄ d̄ctur? sed dolo alte
rius decipit. vt in minori p̄cio cō
trahat tenet vendico. s̄ d̄ctus pur
gat p̄ actionē ex eo d̄ctur. etiam si
vñ? nūm̄ deceptō sit. vt. ff. de ac.
emp. q. ven. l. iul. s̄ si venditor. q. s̄
idē iul. q. ff. de dolo. l. si quis affir
mauerit. **S**ed si d̄ctus dat causaz
cōtractui stricti iuris. vel etiā si im
cidat in cōtractū tenet d̄ctur? sed ob
stat exceptō. i. quātū sibi velit p̄o
ciari d̄ctur. vt. Ede muti. stipul. l. do
lo vel metu. sed vbi decepto nō p̄t
cōfili p̄ doli exceptōez vel alio mō
dat ei actio de dolo ne moretur in
dāpno. vt. ff. e. t. l. elegant. s̄. s̄. vñ?
vbi autē quis decipit i cōtractu bo
ne fidei re ipsa. i. non ex p̄posito al
teri? q. si improp̄e dicat res ipsa i
se d̄ctur? tenet d̄ctur?. **S**ed si cō
trahens decipiat vltra dimidiā ius
ti p̄cij ager decept? vt rescindat
cōtract? vel vt suppleat iustū pre
ciū data electione decipienti. vt. E
de rescin. vend. l. ij. q̄. de ep̄. q. vend.
cum d̄ctur. q. e. cum cā. q. hoc p̄ acti
onē ex eo cōtractu. q. sic p̄petuo s̄.
A30 vñ s̄. alios officio iudicis iplo
rata in integz restitucōe. vt. E. ex q̄
bus cau. maiores. l. in d̄ctur. q. ita
ager vsqz ad quadriemū. vt. ff. d̄
tēp̄. in integz resti. l. si puacua.

Sed si deceptō non ē vltra dimis
diū iusti p̄cij tollerat. licet em̄ con
trahentibz naturalit̄ se ad iniuriaz
circūuenire. vt. ff. de mino. l. in cō.
s̄. vñ. ff. loca. q. cōduc. l. Itē si pre
cio. s̄. vñ. **S**i autē re ipsa misit cō
tractui stricti iuris deceptō vel doli
obstabit doli exceptō vt. ff. de ver
bo. obli. l. si quis cū alif. quidam
tñ itellexerūt. l. illam cū in d̄ctur bo
ne fidei interposita fuerit stipula
vbi autē d̄ctus adhibet extra con
tractū siquid cadat in sp̄ale nomē
maleficij. vt furta. vi bonoz raptō
rū. iniuriarū. non ager actione de
dolo. sed illa sp̄ali que p̄dita ē ex
eo crimine. s̄ em̄ actio de dolo adō
subsidiaria ē vt nūq̄ cōpetat cum
alia ciuili vel p̄toria ordinaria vel
extraordinaria. s̄ demū cū nullum
aliud iuris remediū sup̄ ē dat. vt
dixi. s̄. e. s̄. ex dolo. **C**ōtra contu
maces p̄dita sūt h̄ remedia rez cō
tumax an̄ lit̄ et patit̄ missionem
in possessionē siue agat̄ cōtra eū re
aliter siue p̄sonaliter. **I**anū missi
onis nō recipat possessionē nisi ei
titutis expensis q. prestita cauōne
de iuri parendo. p̄ anū effiat̄ de
possessore petitor. **I**tē cōtra ip̄si ab
sentē p̄cedit̄ an̄ litē et vel p̄ litē
in q̄ntū iura p̄mittūt. In hijs aut̄
in quibz missio loci nō h̄z p̄tū
excōicacōez. vt. s̄. vt litē non conti
tue. **A**ctor vero cōtumax patit̄ ab
solucōez rei ab obseruacōe iudicij
nec auditur causam resumēs. nisi

restitutis expēb. **I**te contra eū pce
dit q̄ten? iura p̄mittūt sicut i reo
dictū ē. **I**n c̄riminalibz vero re? cō
tumax exat an̄ lit̄ et exat. q̄ si q̄ anū a
die exatōis nō venerit non audif
in p̄ncipali s̄ p̄ cuncto habetur i
terptacōe iuris s̄ si p? lit̄ et contu
max fuerit. si liquē pōt de cā p̄cedi
tur s̄ eū ad diffinituā. vt iij. q. ix.
decernim? salua tñ distincōe le
gis. ff. de penis absentē. **A**ccusar
tor at̄ otumax an̄ lit̄ et exat. p?
litē vero si ex otumacia non pbat
q̄d obiect̄ de calūpnia notatur. s̄
s̄ iura ciuilia re? otumax in c̄mi
nali patitur bonoz ānotacōnez q̄
annū. p? anū d̄ficacōez vt. C. d̄ re
quire. re. l. quicūqz. ff. e. t. l. vlti.
De hijs at̄ oibz plemissime nōtur
s̄ d̄ iud. s̄ iudicō cū tribz seq̄ntibz
s̄ vsqz ad. s̄ p̄tibz aut̄ a nōtur. s̄
vt lit̄ non et. s̄ iudex cū seq̄ntibz
s̄ vsqz ad. s̄. **I**te q̄ntur. **I**n sū
ma notādū ē q̄ cōtumax a diffini
tua non auditur appellās. vt. C. d̄
iud. l. p̄perand. s̄ cū at̄. xxiii. q. iij.
de illiata. n̄ veniat adhuc iudice
pro tribunali sedēte vt. ff. de im
reli. l. diu. q̄ hoc locū hz in contu
maxe in non veniēdo. otumax at̄ i
nō faciendo puta in nō exhibendo
auditur appellās. vt. ff. de app. l.
creditor. s̄ iustus. **I**tem notādū q̄
si is q̄ in possessionē mittat nō pos
sit nancisci possessionē corpaliē p̄
ter tolum siue potēciā aduerse p̄
tis licet s̄ iura ciuilia puniri pos

fit nam oibz in grātibz accessum est
iurisdictionē suā defendere pena li
iudicō vt. ff. si quis in ius voca n̄
ierit. l. ij. q. ff. si quis ius di. n̄ ob
li. i. in p̄n. tñ s̄ iura canonica tpa
tur iste rigor ita vt si quis missio
nem passus velit cauere de parēdo
iuri non puniat̄ pena legali. puto
tñ q̄ in expensis condempnabitur
vt. q̄. e. t. ex lris. q. c. finē. q̄. de pe
nis calumpniā. **I**te tpatur rigor
iuris ciuilibz in hoc vt missus non
agat ad interesse cōtra impediētē
ex illo edō. ne vis fiat ei qui i pos
sionem missus est. q̄d v̄z eē in
telligo nisi iusticia p̄clitē vt. q̄. e.
ti. c. i. puto autem p̄clitari iusticia
am re pempta i qua facta est mis
sio cū apud missum pitua nō esset
Nam tūc in subsidiū agerē edāz
s̄ iura canonē quātū interest missi fu
isse in possessionem corpaliē. ff. ne
vis fiat ei q̄ in poss̄ missus ē. l. i.
s̄ h̄ verba. q. ff. vti possi. l. si duo. s̄
vlti. sicut als re pempta vel v̄fucap
ta agit in subsidiū adione nego cō
nū ges. vt. ff. de neg. g. l. vlti. **D**ic
ergo passus missionē releuat a pe
na p̄ caucōez vt d̄cīm ē q̄d locū hz
āno missionis istate. **N**ā eo finito
nō ē loc? caucōi s̄ missus efficit̄ ve
r? possor. vt. q̄. e. t. cōtingit. q̄d iō
cōtingit quia missus fictione iuris
medio tempore possidere videtur
vt. ff. de bo. auc. iudi. possi. l. q̄
uis. **I**tem nota q̄ licet sufficiat
at denunciarī domui vel ecclesie

quantū ad cōstituendū aliquē cōtu
macō- vt .i. e. ti. cām. a .i. e. t. c. vlt.
.i. ti. p. c. vlt. .i. de cle. non resi. ex
tue. ff. de libis. ag. l. i. in pñ. ff. de
damp. infec. l. iij. .i. ptoz. plerūq;
tñ requirūt quis in tota puincia
vt .i. e. ti. cū olim. pmo aliquē ex p
uincia. vt .i. qui si. sunt le. platu .i.
qui ma. accu. pos. relatū. Itē qñis
supius dixerūt q in defectū missio
nis succedit excoīcācō nō tñ curen
dū est ad excoīcācōez oīa p̄latos
sed p̄cedendū est ad suspensionem
vel interdictū vt s̄ d̄ offi. dele. sane
qz .i. e. t. veritatis sic nec oīa lay
cos excellentes statim p̄cedendū ē ad
excoīcācōez s̄ ad interdictū terraz
s̄ de offi. dele. c. p. a. g. .i. de iur. iur.
ex rescripto .i. de spōla. nō est nob

De eo qui mittit in possessionē
causa rei seruāde.

Quamvis s̄ de cōtumacia s̄
quia ppter cōtumaciam
freqna? fit missio in pos
sessione. Ideo post tractatū de do
lo a cōtumacia subsequēnt tracta
tur de missione. a ideo subicit h̄ ru
brica de eo qui mitt. in poss. cā rei
seruan. a qz supius dictū ē quis
mitti debeat. a ob quā cām. a in q̄
b? casibus locū habeat. Restat vi
dere quid iuris cōsequitur missus tā
in psonali q̄ in reali a que dīa sit
inter p̄mū decretū a 2^m. Est igitur
sciendū q missus in possessio
nē in actione reali statim possidet

vt. Et de p̄scrip. xxx. anno. l. si quis
empōis. .i. plf. ff. de dāpno. infec.
l. A quo. a. Equo a qñ iudex. l. cōse
taneū. a. ff. si hūit? vend. l. is cui?
et h̄ s̄m quosdā. s̄m alios nō possi
det sed custodit. vt. ff. de acq. pos.
l. possideri. .i. vlt. ff. de dāp. infec. l.
si finita. .i. iul. a. ff. vt in pos. le. l. is
cui in pñ. Nā missus in possessionē
cā rei seruāde cā legatorū cā dāpni
infec. non possidet sed est in poss
sessione. Est autem lōge diuersū
possidere a eē in possessionē vt. ff. de
acqui. poss. l. si quis an. Sed ob
tinuit vt p̄oī s̄mā in realibz poste
rior in psonalibz locū habeat nec
turberis ex hoc qz multe dec. loqñ
tes in realibz actionibz dicūt mis
sū in possessionē cā custodie missus
fore vt s̄. vt lite nō cōtue. .i. e. t. c.
vlt. a. c. cū remisit. D̄ tu dicas
qz hec verba causa custodie in p̄e
ponūt vñ subaudi a nichilomi
n? cā possessionis a hoc in realibz
vel dic qz i possessionē missus eā
in reali dicūt custos eo respū qz
vsqz ad anū non possidet in cōmu
tabilit̄ sed cōmutabilit̄. nā passus
missionē veniēs .i. annū a p̄stans
caucōez restitutus expēsis recipat
possessionē vñ qd̄ dicūt s̄ vt lite n̄
cōt qm̄ frequent̄. .i. in alijs. .i. qz mis
sus i possessionē in realibz p̄ annū
efficit̄ verus possessor. exponim?
id ē in cōmutabilit̄. nā a āte vere pos
sidedat s̄ n̄ in cōmutabilit̄ vt supe
ri? dictū ē. D̄ s̄ sciendū ē qz vbi

missio in possessione fit p^o lit^o et nisi
 sus ex p^omo decreto possidet. et sola
 q^o appetatus r^osuat absentia ut i. l.
 p^o calle. et sententia. et idē contingit in
 alio casu ut lite nō est qm̄ frequē.
 §. q^o si sup^o rebo. et ubi rē in actio
 l. ij. Post anū vero a die missionis
 absente in sua contumacia p^odurate
 missus efficitur? possessor. i. in cō
 mutabil^o nisi sup^o p^opetate s^o eū p^o
 nūciari d^ogat. missus em̄ efficitur
 de petitore possor. et passus missio
 nō de possessore petitor. S^o nūqd
 lapsus an^o p^o se tm̄ efficit possessore
 rex aut necariū ē secūdu^o decretū.
 et dixerūt quid^o q^o nō lapsus an^o
 §. i. decretū h^o opat. ar. ad h^o §. e.
 t. c. i. §. ut lite nō est qm̄ frequēter
 si alijs s^o t. p^o. d^ogit. ff. de dāp.
 infec. l. si finita. §. iul. Alij at^o dicūt
 q^o excurfus an^o sufficiat p^o se soluz
 ar. ad h^o §. e. t. cū sicut s^o d^o offi. ord^o
 pastoral^o in fi. et trāscursus an^o p^o
 bat crimē. ut xi. q. iij. rursus. Et i
 hoc b^oent^o dico q^o in realib^o suffi
 ciat lapsus an^o in p^osonalib^o at^o req^o
 nē 2° dec. i. sed a iussio auctoritas
 vel s^oma iudicial^o. S^o in h^ojs p^oso
 nalib^o 2° decretū diuisimode opat^o
 s^ola g^onalit^o rex constituit possore. h^o i
 quibus dā efficit d^onm si d^ons erat
 is s^o que fit missio. alio q^on prestat
 eam^o v^oficapiēdi vel prescribēdi ut
 in actione noxali et dāp^oni ifedi ut
 ff. de noxa. l. et generalit^o et ff. si ex
 noxa. cā aga. l. ij. ff. de dāp. infec.
 l. si finita. §. iul. §. cū i realib^o actio

nib^o h^o opet 2° decretū ut missus
 in possessione fiat de petitore posses
 sor et h^o d^omod^o d^oseq^otur ut adu^osaio
 non p^obate vincat eo iure q^o viciūt
 ceteri possessores ut s^oti. de inf^o dic.
 §. cōmod^o. non videt q^o h^o in p^osona
 lib^o sibi locū valeat vendicare. q^o
 in realib^o dicit actor se ius h^ore in
 re quā vendicat. et iō non ē mirū si
 ex contumacia rei cōstituaf^o et aliq^od
 ius cā rē ipsā tā p^o p^omū q^o p^o 2° de
 cretū. S^o in p^osonalib^o in quib^o
 ex contumacia rei actor mittit in pos
 sessione rei absētas p^o mō debiti de
 clarati in libello ut in aut. de exhibi
 ten. aut introdu. re. §. si vero colla.
 v. et de bonis auc. iud. pos. i. auc.
 et q^o iurat. et aliq^ontulum largi^o ut
 res q^o sibi assignatur a iudice ali
 q^ontulū plus valeat q^o cōtineat id
 q^od petat. ut nōt Azo i s^oma de bo
 nis auc. iud. pos. n^o dicit actor ali
 q^od iuris se h^ore in rebo h^o p^osonā di
 at obnoxia. v^on non videt q^o aliq^od
 iuris in eis p^o iudice cōstituaf^o cōtē.
 et p^optea non videt q^o in h^o inf^o rea
 les et p^osonales aliq^o possēt similitu
 do notai. quā tm̄ affig^ot illa dec^o qm̄
 frequē in fi. Ad q^od r^ono sicut i rea
 li missus ex p^omo decreto lapsus an
 no cōstituaf^o in cōmutabil^o donec ali
 us probet de p^opetate si potest sic
 et in personali missus ex secūdo de
 creto. quia quod facit in reali lap
 sus anni hoc facit in personali 2°
 decretum efficitur in cōmutabilis.
 id est tamdiu possidebit donec ipē

idem de debito p̄bet a si p̄bauerit
donec d̄ debito satisfiat. ibi em̄ agi
tur de iure rei h̄ de iure debiti. vel tā
diu retinebit donec re? probet de i
debito hoc est actori solutū vel eo
noie satisfiatū. **Sed** an̄ 1^m decre
tum p̄t similitudo nōri vt fiat i re
alibz passus missionē veniens q̄ a
nū recuperat possessionē prestita cau
dione a restitutus expens. sic i per
sonalibz post p̄mū decretū a ante
2^m. hoc a qued̄ alia de materia ista
nō ui s̄ de iud. S. iudicō igitur. **Sz**
opponit q̄ missus in possessionē in
p̄sonalibz nullo tēpe possideat. nā
hoc pign? pretoriū est. a pign? p̄
toniū non possidet. vt. ff. vt possi
detis. l. si duo. S. creditores. Ad qd̄
Rnō v̄z est ex p̄mo decreto secus
ex 2°. **Ite** quid si agat̄ de eccā vel
prebenda a ex contumacia rei mit
tat̄ actor in possessionē nūquid effi
cietur verus possor. Rnō sic q̄ntū
ad preiudiciū contumacis vt fiat de
possiore petitor non q̄ntū ad ep̄m
quo ad ius institucōis qui missus
suo iure poterit excludere nisi p̄ba
uerit se institutū. vt ij. q. i. legū s̄.
de p̄cur. ex insinuacōe. p̄dest igit̄
missio in possessionē in sp̄ualibus
quo ad contumacē vt dictum est
Ite q̄ ad p̄scripcōez si missus als
habeat bonam fidē vt ij. de p̄scrip.
si diligenti. habet em̄ iustum titu
lum vt. ff. de acqui poss. l. iuste pos
sidet. a adde circa qōnez istā q̄ no.
s̄. de iud. S. iudicō igitur. **Ex pre**

missitaq; satis apparet q̄ dīa sit
inter p̄mū decretū a 2^m. quia p̄mū
custodem 2^m v̄z constituit posses
sore. p? p̄mū cōmutabil̄ est posses
sio. p? 2^m in cōmutabilis. **Ite** mis
sus ex p̄mo decreto seruat rem sed
passus missionē colit a colligit fru
ctus. missus autē fruct? iplos cul
todit. vt. ff. vt in pos. lega. l. si is
cui. S. qui legator? sed si re? non co
lat colit missus a colligit fruct? p
cipit vendit a p̄cū seruat. vt ibi.
Ite missus in possessionē ex p̄mo
decreto non v̄t fructibus. vt. ff. ex
quibz causis in poss. ea. l. fulam?
in p̄n. a. l. p̄tor nisi in casibz vt in
l. eadē fulam?. S. vt. ff. vt i poss
lega. l. pl̄. ff. ad carbo. l. sed a si is
S. an autē. ff. de ven. in poss. mt. l.
i. S. i. **Missus** v̄o ex 2° decreto v̄t
tur a fruct?. **Ite** missus ex p̄mo de
creto cōpatatur reū in possessione
Sed missus ex 2° dicit̄. vt. ff. de
dāp. infec. l. si finita S. si forte. duo
em̄ in solidū possidere non p̄nt. vt
ff. de p̄ca. l. duo. ff. de acqui. pos.
l. possidei. S. ecōuerso. a. S. trebad?
Realis autem est actio que rem p
sequit̄ ad quemcūq; p̄fecta fuit
possessorē. **Personalis** que in p̄so
nā obligatam intendit̄ a eius be
redē p̄p̄e tū loquendo peticō dicitur
in re. actio i p̄sonā. p̄secucō i v̄tro
q; vt. ff. de ac. a ob. l. actio.

Ut lite p̄dēte nichil inouet.

Quod si quis statueret abire
 hunc potestatem inuenerit. Nam pos-
 sessio rei de qua agit transferri in parte
 mittit pns in possessione et absens
 potestatem si personaliter agat. Pro-
 ne forte crederet aliquis quod eodem modo
 posset aliquid inuari circa statum
 cause lite pendente. Ideo subicit hic
 rubrica vt lite pendente nichil inno-
 uet. **V**ideamus igitur quoniam lis pende-
 re dicatur. et quare lite pendente in-
 chibit sit inuouandum. et in quibus casu-
 bus liceat aliquid inuari. **L**is
 intelligitur pendere per appellacionem re-
 uocacionem consultacionem et relacionem. Nam
 in suspeso sunt omnia donec ad superio-
 rem negocium transferantur sic dicitur ex-
 ceptio esse interim in suspeso. vt s de
 offi. dele. pastoral. S. preterea. sic
 et hinc dicitur esse suspensa. vt ff. de
 app. sepe contingit ff. de sen. et re iud.
 c. i. Et de rebo cre. et iure iur. l. si quis
 iururand. et l. generaliter. et de
 app. l. precipim. S. huic. **I**tem per
 reuocacionem causa suspendit quia dum de
 causa reuocacionis coram arbitris discepta-
 tur iudex reuocatus in causa principali
 sua iurisdictione uti non potest. **P**ed-
 tunc demum cum reuocans defecerit in
 probacione suspicacionis. vt ff. de app.
 secundo requis. c. c. **C**um spalis. **I**tem
 suspendit per consultacionem seu relacio-
 nem. Nam is qui refert et consulit pen-
 dente relacione non audeat aliquid
 commutare vt ff. q. i. nomen. et ff. q.
 vi. multu. **E**t de rela. l. ij. primo ex il-
 lo tpe ex quo iudex dicit se relatu-
 rum suspendit negocium. vt ff. de ap-

l. ex illo. debet autem is qui refert sus-
 piciore expectare rñsum. vt vi. q.
 iij. deniqz et s. nec in causis locum
 obtinet ff. et i. alijs negocijs ad su-
 periore transferatis vt i. eis nichil au-
 deat inferior commutare vt s. de offi.
 dele. l. traneses et s. de postula. bo-
 ne me. i. secunda bone. **I**tem autem per hos
 modos suspenduntur negocia. quia i-
 terum suspendit iurisdictione quia in eo
 in quo ad superiore recurritur recur-
 rens eximitur a iurisdictione inferio-
 ris. vt ff. de app. directe et c. pasto-
 ralis. **L**ite igitur pendente nichil est
 inuouandum in iudicium aliquid. vt
 ff. de t. c. i. et ij. quia non est aliquid iure
 suo sine causa pñad. vt xvi. q. iij. no-
 lum. xvij. di. S. hinc etiam et viij. q.
 iij. nonne. nec indulgentia impetrata
 lite pendente valet. vt ff. de t. c. vlt. ve-
 ruptu scriptis super illa dec. vinc. q.
 io non valuit indulgentia quia res illa
 super qua obtenta fuerat erat litigio-
 sa. **P**ro hoc non placet ibi esse ageba-
 tur de iure deciamrum et sic de re in-
 corporati in qua et si s. m. vetera iura
 locum haberet vicium litigiosi hodie
 locum non habet et in hoc correc-
 tum est ius antiquum per autem de litigio.
 Si. col. viij. ibi ei dicitur scim. intellige
 litigiosam rem mobilem vel immobili-
 lem seseque mouentem de cuius do-
 minio agitur et propterea scri-
 bit dominus meus tractatum de
 litigiosis in rebus tantum corpo-
 ralibus locum habere vt notat in
 summa de litigio. in fi. **N**on ergo illa
 fuit ratio quam vinc. assignauit

quare indulgētia illa non valuit
Ped illa quia monachi preuenti
fuerunt per cōuencionem et ideo in
dulgētia eos non adiuuit. vt. ff.
de iud. l. si quis postea s̄ de fo. spe.
pposuit. ff. de exai. tuto. l. tutor
petitus. et quia lite pendente impe
trauerūt vt **S**aperi? dictum est. vñ
supplicare non licet lite pendente.
vt. **E**vt lite pen. nulli liceat suppli
care p totum. **H**oc tamē fallit in
casibz. vt. **E**. t. l. ij. in aut. in mez
dio lit non exspecta sacras iussio
nes. **S**. super h̄ coll. viij. et quous ge
neraliter v̄z sit q̄ appellantis cā
intacta manere debeat. vt. ij. q. vi.
Anteriorz. **S**. ad h̄. et nichil in eius
preiudicium debeat innouari. vt. ij.
q. vi. decreto qui se scit arguta et c
quociens p̄t tamen casualiter in
nouari vt si appellantis possessio
turbata fuerit eo de quo appella
tio interposita est pretermisso po
t rit per ordinariū informari vt
¶ de app. Cum teneamur. **I**tem si
ordinariū appellatum ignoret po
tent appellantem excomunicare.
vt. **¶** de app. **S**i duobus. **I**tem
si appellans notorie delinquat po
tent ab ordinario puniri. vt. e. ti.
cū sit romana. **S**. vlt. **P**ed si ap
pellans hie appellacōm terminuz
prolixum prefixit poterit ordina
rius moderari et cogere nolentes p
sequi vt in preall. dec. cum sit ros
mana. et c. consuluit. **S**. illos autē
¶ Vnum tamen non omitto q̄ si

is qui appellauit conueniatur cor
tam ordinario super alio q̄ eo in
quo appellauit. conuentus poterit
ordinariū recusare. vt. **¶** de app.
ad hoc. et c. pposuit. nisi crimen ef
set graue et manifestum vt in dec.
pposuit. **P**ed opponitur iudex
non est offensus ex appellacōne
interposita coram ipso. et ideo t̄q̄
suspectus recusari nō potest vt. ff.
apud eum a quo app. non est ne.
l. vna. nec iniuria videtur fieri ius
dici si appellet ab eo. vt. **E** de ap.
et in maioribus. **A**d primam les
gem r̄no lex illa locum habet s̄m
iura ciuilia s̄m que ordinariū non
recusatur. vt in aut. vt differens
tes iur. **S**. si vero coll. ix. et **E** de iud. i
auc. si contigerit. scias s̄m cano
nes s̄m quos recusatur vt in pre
all. dec. pposuit. et c. ad hoc. et ij.
q. v. quia suspecti. **A**d aliam au
tem legem r̄no sic quous per ap
pellacōnem non fiat iudici iniuria
talis et tanta vt agere posset iniur
arum fit tamē ei qualis q̄ iniuria.
Nam iniuriam facit synodo qui
ab ea semel iudicata et disposita
iterum reuoluere et disputare con
tendit. vt. **E** de summa trim. et fide
ca. l. ij. et ideo timendum est ne pro
uocatus velit obesse. vt s̄ de offi.
dele suspiciōnis et ar. ff. de lomisq̄
lib. l. qui cum maior. **S**. si libertus.
vel dico q̄ facilius recusatur s̄m ca
nes q̄ s̄m leges fiut et facilius ap
pellatur.

De sequestratione possessionum et fructuum.

Nec rubrica continuanda est in superioribus dictum est in titulo de dolo et contumacia sua possessione prout ratione contumacie sed quia propter contumaciam aliquando quis prout possessione puta per sequestrationem. **I**tem subicitur hic rubrica de sequestratione possessionis et fructuum vel aliter in primo superiori titulo dictum est ut lite pendente nihil innovetur sed lite coram iudice suo marte procedente aliquid innovat per sequestrationem et propterea ponitur hic rubrica de sequestratione possessionis et fructuum. **V**ideamus igitur quid sit sequestratio. **Q**uid sequestratio est sicut modi sequestrandi. **E**t an sit licita sequestratio et si non sit licita in quibus casibus locum habet. **S**equestratio est rei de qua agit depositio. **N**am et sequestratio est depositio rei in iudicium deducere. **U**t ff. de vibo. significat sequestratio ff. de positi. l. licet et l. prope. **F**it autem sequestratio duobus modis. **N**am aliquando fit omittendo possessionis et tunc neutrum lingam possidet sed sequestratio. **Q**uando aliquando res sequestratur a iudice et tunc possessio remanet penes possidentem. **U**t in l. preall. licet ff. de i. s. i. **G**eneraliter prohibita est sequestratio ut de prohibita sequestratione l. vna. promissa vero casualiter. **P**rimo ex voluntate patris ut lite finita res victori datur. **U**t ff. de acqui. poss. l. in esse puto. et in l. fuerit po-

tent victor agere cum sequestro sequestraria actione ut ff. de positi. l. si in aha. **S**ecundo fit ex necessitate si de re mobili sit controversia et persona rei suspecta sit ne cum ipsa re auferatur. **U**t ff. de offi. p. h. d. l. senatus. **S**icut ff. de q. satulda. cogu. l. fideius. **S**icut ff. de agr. col. et censi. l. litib. **T**ercio autem cum circa rem mobilem vel immobilem persona possidens est suspecta quod fructus de populis vel re sit dissipatura ut ff. de solu. mat. l. si cum dote. **S**icut in senissimo. et ff. de app. l. ipator. in fi. et dilectus et c. vlt. in q. ij. quia ea. **Q**uarto propter contumaciam non caventis de collatione bonorum facienda ut ff. de collac. bono. l. i. **S**icut ff. de fr. **Q**uinto ut si seruus de possessione sicutus proclamet in libertate sit sequestratio earum rerum de quibus dubitatur an sint domini an eius qui dicit se dominum ut de quibus ad libita. procla. non l. i. vlt. **E**t de assue. tot. l. i. **S**icut super peculio. **S**exto cum appellatur ab exeatore ut de app. non rec. l. ab exeatore. **S**eptimo cum timetur de servitia viri nec possit sufficiens uxori cauere tunc sequestranda est uxor ut de resti. spo. l. rias et c. ex transmissa. **O**ctavo ne pdat. recedi. comoditas ut ff. de dolo. l. si oleum. **N**ono ut cum quis de comitibus prohibitis furtum patitur. **N**am res sequestratur usque in tempus successoris prohibitis ut ff. de offi. p. h. d. l. senatus consulto cauetur. **E**t nota quod scripsit vincent. super vlt. dec. huius tituli

q̄ ante dec̄ illam exp̄ssus erat ille
casus quē illa ponit sc̄z in eo q̄ ap
pellat ab exēcutore. vt Equoz ap
non reci. l. ab exēcutore. sed non cū
appellatur a s̄mā in quo casu loq̄
tur illa dec̄. sed salua reuerēcia tāti
doctoris idē casus exp̄mitur p̄ l. ff.
de app. **I**mpator ex qua. l. s̄upta ē
hec dec̄. **S**ed est d̄ia inter vnū ca
sum q̄ reliquū quia vbi appellat
ab exēcutore q̄ si appellans non sit
suspect̄ q̄ dissipet nichilominus
fit sequestracō. **I**n s̄o vero casu n̄
fit nisi appellans fruct̄ depopulet
et sic loquit̄ dec̄. sic loquit̄ lex im
pator. **E**t est diuerſitatis hec ratio
quia vbi ab exēcutore appellatur
cum iā s̄mā p̄cessent q̄ tranſuerit
in rē iudicatā q̄uis nūc dicat̄ exē
cutore exēdere in exequendo q̄ p̄
terea appellat̄ cū p̄pter auctorita
tē s̄mē p̄sumit q̄ appellacō fiat cā
impediente vtilitatis s̄mē. q̄ iō au
ferūtur fruct̄ ab eo qui appellat q̄
in deposito collocātur vbi aut̄ ap
pellat̄ a s̄mā quia p̄ appellacōez ex
tinguit̄ p̄nūciatū. vt ff. ad tur
pill. l. i. in fi. vel saltim suspendit̄
vt notatur s̄ ti. prox. s̄. i. vt nichil
debeat innouari ea pendente vt s̄.
c. i. q̄ ff. nichil innoua. app. pen. l.
vna. q̄ ij. q̄. vi. appellacōne q̄. c. q̄
ciens merito sequestracō fieri non
debet nisi tunc demū cum timetur
ne possessor idemq̄ appellans fruct̄
depopulet vt i dec̄. p̄dca. q̄ m. l.
ipator. seq̄tur rub̄ca de confess̄.

De confessis.

Quia frequenter fuit in iu
dicis p̄ones vt s̄ de elec.
dudū s̄ de lit. c. c. vno.
fuit interrogacōes a p̄tibus vt s̄ de
tolo. q̄ contu. put̄ q̄ d̄ app. cū cām
q̄nq̄ a iudice vt s̄ de postul. c. i. q̄
de fide instru. **C**ū iohānes. q̄ hec fi
unt vt p̄tes releuētur ab āgustijs
probandi et maxime p̄ testes. vt
no. s̄ de iud. s̄. p̄tibus aut̄ in iudicō
cōstitutis. **T**rigit ex h̄is confessōes
in iure fieri q̄ ideo post aliquas p̄
tes iudicōz sup̄ius expeditas q̄ an
tractatū de p̄ba. ponit hic rub̄ca
de confess̄. **V**idendū est igit̄ que
confessio p̄iudicat. q̄ cui. q̄ an cō
fessio p̄curatoris aduocati s̄p̄ndia
vel p̄conomi tutoris q̄ curatoris no
ceat d̄nis. **I**te q̄n valeat confessio
raucari. **E**t an no ceat si fuerit re
uocata. **P**remūdicat cōfessio si fi
at in iure vt q̄. e. t. cum sup̄. ff. e. t.
l. i. q̄ ij. q̄. c. t. l. vna. **I**n iure autē
fieri confessōne intelligo cū sit corā
iudice cōpetente vt s̄ de iud. **A**t si
clerici. **I**te p̄ntē aduersario vt ff.
e. t. l. ij. s̄. si quis absente. ff. de int̄
roga. acc. l. vlt. q̄ sic intelligenda
est dec̄. cum super sc̄z q̄ canonic̄
bethelemitan̄ accusatus fuerat
de symonia q̄ confessus. q̄ sic depōsi
tus vñ cessant oīa cōtraria que al
signari solent. s̄ q̄ sine accusatōe
aliquis n̄ depōnit vt ij. q̄. i. nichil
v. q̄. ij. relatum. q̄ de accu. sup̄ h̄is

ff. de mune. a. l. l. rescpto. S. si q̄s
 aculatoie non h3. vel dic q̄ ibi in
 quifio facta fuit tã de eligetib3 q̄
 de electo. vt s̄ de elec. p̄ iquificoez.
 vñ cum p̄ modũ iquificois cõstite
 rit de symonia illi? canonicã potu
 it deponi. non tñ exaudonari. vt
 q̄ de aculã. iquificoi in p̄n. vel diz
 cas q̄ canonic? iste testis fuerat i
 cã electionis que vertebat inẽ du
 os electos a ex suo testimonio con
 stitit de p̄a symonia a q̄ delictũ
 suũ tangebãt delictũ elcã d̄ quo p̄n
 cipaliter agebat. ideo sic fuit pu
 nit? vt q̄ de excep. demiqz in fi. et
 sic non obstat. s̄. de ord. cogmi. cã
 dilaũs in fi. a. ff. de hñs qui no. in
 fa. l. lucã. vel expone ibide deponen
 dũ. i. suspendendũ. **Nã** ex cõfessione
 extra ius facta suspendit quis ab
 offico a bñficio. vt q̄ de exco. pla
 qm̄ sit graue. Reqrũtur a quedaz
 alia vt valida sit cõfessio que hñs
 verbis cõtinetur. Maior spõte sci
 ens d̄ se vbi ius fit a hostis. Nec
 natura neget fauor aut lis ius ve
 repugnet. Que singula singul ius
 nito cõprobanf. vt ff. de cõfess. l.
 certũ. S. minorẽ. xxxi. q. ij. lothari?
 Cde iur a fac. igno. l. error. ff. de i
 troga. acc. l. de etate. S. i. s̄. de iud.
 At si clerici. ff. de itrog. act. l. vlt.
 et. l. cõfessionib3. C de libe. cã. l. inẽ
 rogata. ff. ad le. acq. l. inẽ neraç?
 S. vlt. ff. de pactis. l. si vn? S. illd.
 et xxxij. q. ij. solet queri. **P**reiu
 dicat em̄ cõfessio cõfiteãtũ cũ de scõ

pp̄o fateat non autẽ nocet alteri
 que facti p̄cipẽ dicit. vt ij. q. v. h.
 terrogatu. xv. q. iij. nemini. a. vi.
 q. i. si quis cũ militab3. a. lxxix. di.
 si quis pp̄. a. q̄. de hẽti. vergẽtis q̄ e
 t. c. i. **F**allit in excep̄tis vt ibi. h. n3
 s̄ma lata cõtra vnũ p̄iudicat alteri
 q̄ dicit eẽ p̄iceps. vt ff. de adulf.
 l. denũcialle. ff. de inõficiofo testa
 mẽto. l. postum? S. si quis ex hñs
 ff. si fuit? ven. l. loci. S. cõp̄tit. sed
 et si cõfessio vnũ non p̄iudicat ale
 teri sicut didũ est quo ad cõtemp
 nacõez. p̄iudicat tñ quo ad pres
 sumpcõez a samã. vt q̄ d̄ adul. sig
 nificasti. **I**nuenio tñ in cõnexis q̄
 ex quo cõstat de vno cõstat a de al
 tero cõnexoz. **N**am eo ipso q̄ con
 stat ordinatũ male ordinatũ con
 stat ordinatõie male ordinasse a
 pena dignũ eẽ. vt s̄. de eta. a qua.
 in ord. p̄fi. **C**ũ sit. a. lxxxi. di. tant
 a lxx. di. ordiatos. a est racõ quia
 nõ de facti p̄t platus ignorare vi
 cã subiectoz ar q̄ de regul iur q̄
 uis. s̄. de elec. innotuit. C de rescin.
 ven. l. quisquis. qd̄ verz eã ipse or
 dinatoe p̄ se examinat ordinãdos
 secus si per alios qd̄ licet vt xxxij.
 di. qm̄ ep̄s. s̄. de offi. arch. ad hoc
Nã sine examinacõie non dz aliq̄s
 ordinari. vt s̄ de eta. a qua. in ord
 p̄fi. **A**ccepim? a xxxij. di. c. i. a p
 to u. **P**rocuratoe cõfessio in iud
 facta nocet dño. vt s̄ de postul. ad
 h. q̄ de se. a re. iud. suborta. **Nã** ex
 dolo p̄curator post lit cõmissio

excepit. vt. ff. de toli. excep. l. si pro
curator. §. p. tit. ff. de tribu. l. pro
curatoris. ff. de pau. l. nō solum in
p̄n. sed etia. ff. de pau. l. si hū. §. si
defensor. ff. de confess. l. certū. §. plē
ff. ad le. acquil. l. p̄inde. §. i. nec
videt̄ v̄z q̄ dictū est q̄ dolus p̄
curatoris nocet dño vt. ff. de toli
excep. l. si p̄curator. **A**d p̄mum di
cūt quid q̄ confessio p̄curatoris nō
preiudicat dño nisi sup hoc habu
erit sp̄ale m̄datū vel nisi sit ḡna
lis p̄curator sicut pactū p̄curato
ris nō nocet dño vt. ff. de pactis.
l. nā q̄ nocere. nec iuramētū delaco
nisi habitū sit sup hoc sp̄ale man
datū vt. ff. de iur. iurā. l. iururandū
§. vlt. q̄. l. seq̄nti. **A**lij distinguūt
int̄ defensorē q̄ p̄curatorē vt confes
sio defensoris. i. illi? q̄ nō h̄z man
datū non p̄iudicat dño sed confessio
p̄curatoris cū m̄dato preiudic
cet nisi dñs possit pbare et̄rū.
Rā q̄ etia p̄p̄am confessionem dñs
audiret. volens se docere i facto er
rasse vt. C. de iur. q̄ facti igno. l. error.
Verū tū puto q̄ confessio p̄curato
ris semp̄ obstat dño ar. §. de pau.
c. i. nec expectandū est vt dñs ratā
habeat confessionem ei? vt. ff. de cō
dic. indebi. l. si p̄curator. q̄. l. inde
bita. **A**d 2^m at̄ sic dico q̄ p̄curator
delinquit circa iudicia q̄ p̄iudicat
dño vt. C. de pau. l. si p̄curator. sed
dñs recuperat ab eo p̄ actionē m̄
dati quicquid perdit ex dolo ip̄si?
vt. ff. de toli. excep. l. si p̄curator i

fi. Et hoc v̄z est nisi p̄curator m̄
dati fines excedat tūc em̄ ip̄so iurē
non valet qd̄ fit vt §. de offi. dele.
Cū olim abbas. **I**te confessio ad
uocati preiudicat p̄ti ul̄ dño vt §.
de cenf. olim. C. de erro. aduo. l. i. §.
de app. cū causaz. **I**tem confessio sin
diā vel p̄conomi vt §. de reli. tom̄
bus dilectus §. e. t. Ex parte et ibi
creditur i tutore q̄ curatore venip
tū minor poterit restitucoz implo
rare a cōfessione tutoris. **D**z ē sci
endū q̄ falsis cōfessionibz respōde
tes ita obligamur si ei? noie de q̄
quis interrogatus sit cum aliquo
sit actio vt. ff. de interroga. acti. l.
confessionibus. ff. ad le. acquil. l.
inde n̄ra cius §. vltimo. **P**otest
autem quis reuocare propriam cō
fessionem continētē errorem fac
ti vsqz ad sentēciam vt. C. de iur. et
fac. igno. l. error. q̄ eodem motu er
rorem p̄curatoris vt §. e. t. c. vlt.
Qd̄ intelligo v̄rum si probetur er
ror: vt in p̄missis legibus confes
sionibus. q̄ inde n̄ra cius. et pros
babitur error: vel ex ipsa natura.
vt dicunt leges vel per testes q̄ in
strumenta. **E**t est ratio quare lice
at reuocare quia non fatetur qui
erat. vt. ff. de confessis. l. non fate
tur. sed ante liteim contes. videtur
q̄ liceat reuocare errorem sine ali
qua probacione. vt. ff. de noxa
li. l. electio. §. p̄nulti. et etiam post
si nulla sit captio aduersarij vt
ff. de interrogaci. acci. l. de etate.

vt. q̄ p̄p̄am p̄
con. p̄p̄am p̄
p̄curatoris
nō solum in
p̄n. sed etia
ff. de pau.
l. si hū. §. si
defensor. ff.
de confess.
l. certū. §.
plē ff. ad le.
acquil. l. p̄
inde. §. i. nec
videt̄ v̄z q̄
dictū est q̄
dolus p̄
curatoris
nocet dño vt.
ff. de toli
excep. l. si
p̄curator.
Ad p̄mum
di cūt quid
q̄ confessio
p̄curatoris
nō preiudicat
dño nisi sup
hoc habu
erit sp̄ale
m̄datū vel
nisi sit ḡna
lis p̄curator
sicut pactū
p̄curato
ris nō nocet
dño vt. ff.
de pactis.
l. nā q̄
nocere. nec
iuramētū
delaco nisi
habitū sit
sup hoc
sp̄ale man
datū vt. ff.
de iur. iurā.
l. iururandū
§. vlt. q̄. l.
seq̄nti. **A**
lij distinguūt
int̄ defensorē
q̄ p̄curatorē
vt confes
sio defensoris.
i. illi? q̄
nō h̄z man
datū non
p̄iudicat
dño sed
confessio
p̄curatoris
cū m̄dato
preiudic
cet nisi dñs
possit pbare
et̄rū. **R**ā
q̄ etia p̄p̄am
confessionem
dñs audiret.
volens se
docere i
facto er
rrasse vt.
C. de iur. q̄
facti igno.
l. error. **V**
erū tū puto
q̄ confessio
p̄curato
ris semp̄
obstat dño
ar. §. de
pau. c. i. nec
expectandū
est vt dñs
ratā habeat
confessionem
ei? vt. ff.
de cōdic.
indebi. l. si
p̄curator. q̄.
l. indebita.
Ad 2^m at̄
sic dico q̄
p̄curator
delinquit
circa iudicia
q̄ p̄iudicat
dño vt. C.
de pau. l. si
p̄curator. sed
dñs recupera
t ab eo p̄
actionē m̄
dati quicquid
perdit ex
dolo ip̄si?
vt. ff. de
toli. excep.
l. si p̄curator
i

Cuius quicquid etiam per summas reuocatur
 error probabilis. ut ff. quoniam actio de
 peccatis. est anal. l. ij. Sed de errore ad
 uocati lex dicit usque ad triduum re-
 uocari licere. ut. Ex errore. aduo. l.
 iij. Ad quod ratio lex illa factum narrat
 non ius ponit. sic enim de facto error
 aduocati fuerat. et triduum reuocatur
 et nichilominus potuisset reuocari
 usque ad summas ut superius dictum est
 que enim esset ratio quare propter erro-
 rem posset quis usque ad summas reuo-
 care non autem alieni. i. aduocati cer-
 te nulla. vel aliter ratio ad legem illam.
 potest reuocari error aduocati usque ad
 triduum sine probatione erroris sed post
 modum usque ad summas cum probatione.
 Confessio autem reuocata non nocet.
 ut. de app. Cuius ratio. de censibus
 olim. In summa notandum est quod con-
 fessus per iudicatum habet. ut. ff. de
 test. l. i. quod plures sic intellexerunt ut
 confessus per iudicium summas non debeat
 condempnari sed sufficiat per condemp-
 nationem sua confessio. unde in confesum
 nulle sunt partes iudicium. ut. ff. ad le-
 acquil. l. p. inde. unde confessio statim
 currit tempora quatuor mensium. ut. ff.
 de test. l. certum. ff. de re iud. l.
 debitoribus. Sed certe licet non sint
 aliquae partes iudicium in cognoscendo vel
 interrogando. sunt tamen aliquae in pronun-
 ciando vel in estimando ut in e. l. pro
 inde. ut. ff. de test. l. iul. et in criminali
 causa certum est secundum omnes confesum
 dampnandum esse. ut. ff. de iusto. et ex
 bi. reo. l. si confessus ij. q. i. c. i. et ij.

In civili autem causa puto distinguendum
 utrum actor cepit agere iudicario or-
 dine puta dato libello. Et tunc confes-
 sione sequitur summa. Si autem ante li-
 bellum reus de plano confiteatur debitum
 nolens subire iudicium tunc sequitur
 preceptum. quia propter debitorum iudex pecuni-
 am solui. et legitima tempore sicut coti-
 die de facto suar videtur. Nec enim
 compellatur subire iudicium qui illud pro-
 ueniens confitetur. ut. ff. de l. si do-
 m. ff. In pecunia. et ff. de iud. l. si
 debitori. de precepto homini vel sim-
 plici iussione habes. ff. quod metus causa
 l. ult. Item sciendum est quod si quis in-
 terrogatus a iudice non respondeat vel
 obscure respondeat ita ut incertum di-
 mittat interrogantem proinde habetur
 ac si confessus fuisset contra se quod ad-
 uersarij assererat. ut. ff. de interro-
 ga. acc. l. de etate. ff. si eum. ff. qui ta-
 cuit. et ff. nichil interest de confessio in
 iudicio per mali dicam. de pe. et re.

De probationibus.

Notandum est de confessio. sed
 quia frequenter in iudi-
 cibus promptas habet rei
 negationes et contra negantes ne-
 cessarie sunt probationes. Ideo de
 eis diligenter est attendendum.
 Videamus ergo quid sit pro-
 batio. unde dicatur. quis debeat
 probare. cui. quid. qualiter. et quomodo.
 Probatio est rei dubie per
 argumenta ostensio sic diffinitur Azo

in summa sic et Damafus in summa
sua. **P**3 huic diffinicoi obstat qd
de verbo sig. for? **S.** cā. Aut argu-
mento aut pbacoē dstat. argumē-
tum nūq̄ testibz nūq̄ tabul dat
probacoēz sed sola inuestigacoē
inuenit veritatē vt dictū est argu-
mentū argute inuenit. pbacoē testi-
bus et fide tabulaz dstat. **V**n et si
h̄ diffinico loū habeat in hīs q̄
probant p̄ instāciā disputādi nō
tū loū h̄z in hīs que pbant i iu-
dicio. illa em pbant per testes vel
instrā et plerūqz p̄ presūpcoēs et
indicia v̄n sic diffinico. Probacoē
est rei dubie p̄ testes vel instrā et
plerūqz indiciā et presūpcoēs oīs
fio. plerūqz ideo dixi qz et si in causis
pecuniariis et ciuilibz presūpcoēs
et indiciā probēt vt **C.** de fide instru-
l. sicut q̄ de presūp. p̄ totum. ita vt
per eas si certe fuerit vel violēte ad
finaz p̄cedat vt **xxxij. q. i. dixit q̄.**
de presūp. **lris. ff. de hīs q̄ sui vel
alie iurē sunt. l. filii. non tū in crimi-
nalibz ad condēpnādum sufficiūt
quia in criminibz non p̄cedit ad
penā ex presūpcoibz? vt **q̄. de p̄sūp.
lras. ff. de penis. l. absentem ij. q. i.
p̄mo. nisi essent indiciā idubitata
et luce clara. vt **C. de p̄ba. l. sciz
ant.** **D**icit at probaco a probe
aduerbio probe em̄ facit qui pro-
bat qd̄ intendit nam p̄ hoc penas
non probandūm cuiat. **D**ebet
probare actor qui aliquid asseue-
rat. vt. **ff. e. titu. l. ei qui dicit in-******

ambit probaco. et hoc de iure re-
gulari quia negantis factum nul-
la est probaco vt. **vi. q. v. Actor**
supra de elec. bone me. magunf.
Ede proba. l. Actor. s. de renunc.
super hoc. **H**oc tamen fallit in ca-
sibus si negatiua habeat implici-
cite affirmatiuam. vt supra de res-
nunc. super hoc. et ideo sic subau-
diendum est negantis factum nul-
la est directa probaco. vt **q̄. e. ti.**
quonia contra falsam. als enim
indirecta probaco admittitur vt
**q̄. e. ti. tercio q̄. de testi. series. ex te-
nore. C. de contrahen. et cō. sti. l. opo-
timam.** **I**tem fallit si presūpco
sit pro adore. vt in casu legis **C. de
proba. siue possidetis.** **I**tem autēz
negatiua simplex per rerum natu-
ram probari non potest quia qd̄
non est nec genus nec speciem ha-
bet nec circumstantias neqz causas
que in probacione necessaria sunt
vt **q̄. de testibus.** **Cum causa i. au-
de testi. S. ij. coll. vij. als sola testa-
cio nullius est momenti. vt **iii. q.
iij. S.** **I**tem in criminati et **S. solaz
C. de testibus. l. sola.** **I**tem fallit
vbi quis negat ius. vt **ff. de proz
ba. l. ab ea parte. vt cum quis di-
cit aduersarium suum de iure pro-
hibitum. vel cum dicit aliquid sibi
bi competere qd̄ est contra ius cōē vt. c.
di. s. mores.** **I**tem factū negatiuū
pbari nō p̄t. h̄ dictū negatiuū sic
vt **q̄. e. titu. tercio q̄. de desponsa-
impu. Ex lris. xxxi. q. ij. lotbari?****

Item negatā pbat p iuramentū
 qd̄ in defectū pbacionū defert qn̄
 qz actori qn̄qz reo vt no. s. de iurā.
 ca. p̄stet in fi. a notabo plem?
 q̄ de iure iur. Itē inābit neganti
 probacō. ai natura negacōez ipug
 nat. vt ai q̄s negat hōiez sane mē
 tis. quia ex natura strarū p̄sumi
 tur pbare hz hōiez furiosū vt. C. d.
 codial. l. nec codiallos ij. q. ix. iur.
 dicas. Itē natura ipugnat dictūz
 illi? qui dicit se indebitū soluisse.
 Demo em̄ credit̄ ita resupinus vt
 facile pecunias suas iacet et inde
 bias effundat et ideo neganti debi
 tū et asserēti indebitū inābit pro
 bacō. vt. ff. e. t. l. ai de indebito. s.
 si vero. Itē inābit neganti pbat
 io si negacōz impugnz honestas.
 vt ai vxor negat se q̄fuisse de los
 nis vin pbare hz se aliūde quefi
 uisse. ne inādat i suspicōez turpis
 q̄stus. vt. ff. de dona. int̄ vi. a vxor.
 l. quint? muāus. a. C. e. t. l. ead̄ qd̄
 et in plato dicit p̄ ai quent̄ an d̄
 lomis eccē vel aliūde q̄fuerit. vt. C.
 de epis. a cle. l. sacrosce. a in autn̄
 ibi signato licēciā. Qd̄ autē supi?
 dixi actori inābere on? pbadi ac
 torē large intelligas vt in eo c̄pre
 hendas accusatorē et reū exāpiētē
 Nam re? actor efficit in exāpiēdo
 vt. ff. e. t. l. in excepōibz qd̄ v̄z ē
 si re? in exāpiēdo aliqd̄ asserat. ces
 terz si neget vt ai p̄ponit excepō
 nē non numereate pecunie nō ei in
 aūbit pbacio vt p̄bet non nume

ritā sed creditori vt p̄bet se nume
 rasse vt. C. de nō nu. pe. l. si ex cauō
 ne. Itē appellacōe actoris intelli
 ge et reū. qui licet nō opponat ex
 cepōem dicit tñ ipso iure deficere i
 tencōez actoris dū contēdit se sol
 uisse. vt. C. e. t. l. ij. hz igitur pbare
 actor et accusator exāpiēs dū exā
 piendo aliqd̄ asseuerat sic dū dicit
 actorē nullā actionē habere. Pz et
 denūciator qui aliquē sup crimine
 denūciat. alioqn̄ de calūpnia pumi
 tur vt. q̄. de calūpn. c. ij. extraordina
 rie tñ ai non sit in hoc certa pena
 statuta. vt s. de officō. dele. de caus̄
 Itē et qui aliqd̄ obiāt electo c̄fir
 mādo vel c̄secrādo. vt. q̄. de accu. fu
 per h̄is. s. h. a p̄motor inquisicōnis
 vel adiutor si ad ip̄si? denūciacō
 nē cōmissa sit inq̄ficō alioquin de
 falsa denūciacōe pumiet vt dictū ē
 et eo a p̄sequēdo et testificando re
 pulso si is c̄tra quē inquirend̄ est
 fuerit infamat? nichilomin? inq̄
 ret vt. q̄. de accusa. a in qui. ai opoz
 teat. a qd̄ pumiendi sūt falsi nūcia
 tores pbat. C. de accu. a in scrip̄.
 l. ea quid̄. ff. ad turpill. se. c. l. ab
 accusacōne. s. nūciatores. a. C. de ci
 uilis. l. i. li. xij. **J**udiciā faciēda
 est pbacio. vt ij. q. viij. plerqz. C.
 ob. tur. cau. l. i. iij. q. iij. s. Item in
 criminali in v̄ers. si testes. ff. de
 probac. l. quinquaginta i fi. fides
 em̄ religiom̄ iudiciarie debetur vt
 C. de testi. l. eos Nam ipse magis
 scire potest quanta fides sit testibz
 n iij

adhibenda vt ff. de testib. l. testi-
um fides. sed pñte aduersario. vt
E de testi. l. si qñ. S. si cū qñ. prox.
In nomine dñi. **I**d autē pban-
dum est. q̄ pbatum pbantē ad-
iuret. vt. E de pba. l. ad pbacōez
vt si quis ad pbacōz dñij pbacō-
nem induceret fecē locacōis non eī
sufficiat ad pbacōez tomniij facta
locacō. vt. q̄. de fide instru. inter di-
tētos. E loca. r. cō. l. Ad pbacōez
Species pbacionum sunt sex.
Probat̄ em̄ aliquid p rei euide-
ciam vt cū quis in crimine depre-
henditur vt. l. di. si quis dyacon?
lxxxi. di. si clericus. r. c. p̄sbiter. ff.
de ritu. nup. l. palā. S. que in adul-
terio. non tñ sufficiat sola deprehen-
sio sed requirit̄ etiā iudicio vt ip̄
dicto. c. si quis dyacon? s̄ de iudō.
Cum non ab homine. E de defen-
cui. l. vii. in pñ. **S**z quis ad con-
depnādū non sufficiat sola depre-
sio. vt. ij. q. i. nos in quēq̄ sufficiat
tamen ad infamandū vt in. l. palā
S. que in adulterio. **I**tē 2° cum qd
ita notoriū est vt nulla possit egiū-
facōe celari. vt. q̄. de acur. Euidēcia
ij. q. i. manifesta que lothari. S.
in manifestis. r. c. de manifesta.
et. c. seclus. s̄. de filiis presbi. Qm̄
q̄. de purga. ca. Cum dilect. **T**er-
cio p famā. vt. iij. q. iij. **I**tē in cri-
minali in v̄si. **I**tē sepe q̄. ti. px. tā-
hris. **Q**uarto per presumpcōnem
vt xvij. di. puem̄t xliij. di. multis
q̄. de coha. cle. r mulie. si quis q̄ i

aut. vt liceat ma. et auie. S. plē. E
de adult. l. si quis in auē. si p̄t tres
Quinto p iuramenti delaconez. vt
xvi. q. iij. dilcō. ff. de iur. iurā. l. ma-
nifeste. E de rebo credi. l. in bone si
dei q̄. e. ti. fiat. **S**exto p instrā. vt
q̄. de fide instru. p totū. qz nomie
testes itelligūtur. vt. q̄. de testi. co-
puem̄t. ff. de fide instru. l. i. ff. de v̄-
bo. signi. l. no. cō. nē. S. instrumētoz
Noc tñ notabis qz pbacio tollit
et vincit presūpcōez vt. q̄. de p̄sūp.
quia. ff. qz met? cā. l. nō ē verisim-
le sicut r presūpcō presūpcōez vt
ff. de iure. res. l. diu. **S**z qñt̄ il-
lud de quo frequē in iudicijs duz-
bitatur an p testes pbari possit
rū. ei? qd̄ in instrō publico tñne-
tur. Et videt̄ qz sic vt. q̄. e. t. tercō
q̄. de fide. instru. cū iohes heremita
E de pba. l. cū p̄alv. E de strah. et
cōmit. si. l. optimā. r. E de nō nu-
pe. l. adūsus **E**t gñalit̄ diāt aucto-
ritas. **I**n ore duoz vel trū stat cō-
verbū vt. q̄. de testi. licet. ij. q. iij. c.
i. S. i. q̄. de testib. **C**ū a nob. nec mi-
rū. **N**am vox viua p̄fertur mortue
vt in aut. de fide instru. S. si vō ali-
quid tale coll. vi. r pbatur q̄. e. t.
post cōfessionem r. c. in pñcia. Pres-
sencia testium facit vt instrumēto
credatur. vt. q̄. de fide instru. c. ij.
s̄. de proci. **A**lia. lxi. di. episcopus
xij. q. ij. sine excepōne. in aut. de
fide instrum. S. si quis igitur. r. S.
sed et si quis. colla. vi. et in aut.
de here. et falsi. S. si vero obstant.

et p eos qui falso int'fuisse dicunt
 p't improbari instrumentū. vt. ff.
 que admo. t. ap. l. i. in fi. a in auc.
 de fide instr. Si vero moriantur.
 Et cōtra licet em dicat q' parem
 vim habeat testes a instrumta vt
 Et de fide instr. l. in excendis. In
 uenio tñ in plenisq' validiore esse
 probacōez instrumentoz q' testiū.
 vt in mādato pbato. vt s' de offi.
 dele. Cū in iure. Et de mā. pñ. l. vna
 Itē in lūa vt lxxi. di. exneo a. c. se
 Et de epis. a cle. l. si qua p calump
 mā. s. vlt. in auc. quo opoz. s. nō
 aliter coll. i. viij. q. i. c. vno. Itē in
 fidei cōfessione. vt. i. q. vlt. salubri
 mū. Itē i electione. s. de elec. quia
 ppter Itē in cōuencōne rei eccleñ
 astice. vt x. q. ij. hoc ius pōrectum
 Itē in etate. vt. Et si minor se ma
 dixit. l. si alteri? in fi. Itē in nō nu
 merate pecunie cōfessione. Et de non
 nu pecu. l. generalit. Itē i pbacio
 ne census. vt. ff. de pbac. l. census
 In hīs igit' a cōsimilibz videt q'
 per testes improbari non valeāt in
 strumta aī tñ validior sit pbacō
 instrumētoz q' testiū sicut dictuz
 est. Nec mirz. Nā memoria homi
 nū labilis ē. vt. ff. de arbi. l. si ar
 biter a ido testes ex tractu t'pis va
 nare solēt. vt. ff. ad carbo. l. iij. s.
 due. ff. de dāpno. infec. l. qui bona
 s. vlt. Pōsō cōtra qd libet instru
 mentū pbari p't p testes p. l. illaz
 Et t. l. aī p'cabo. Fallit i inuenta
 no vt. Carbi. tute. l. vlt. Et hoc p

ter minū ei? solenipmitatē. Itē fal
 lit aī mulier fatet i instrumēto se
 pecuniā accepisse p int'fessione q'
 feat cōtra hoc instrumētū pbari nō
 p't vt. Cad. vel. l. Antiquē. a h' ido
 quia p hāc cōfessionē mulier tol
 lit sibi pūlegiū velleyami qd faci
 li? tollitur q' ius cōmune. Nam si
 quis cōfiteret i instrumēto sibi pe
 cuniā numeratā nō ei tollit ius cōe
 p qd exāpi p't de nō numerata. Et
 non nu. pecu. l. aduersus. a. l. in cō
 tractibz. Sed ovidēdū est de nu
 mero testiū. s. quot testes req'ant'
 ad improband' instrumentū. Et est
 dicend' q' quatuor. Cū em tabellio
 habeat loco duoz testiū. vt. ff. de
 testa. l. domici? vñ facit qñqz ple
 nam pbacōnem vt. Cad. le. cor. de
 fals. l. si quis decurio. Recāriū est
 vt tot sint testes excedētes numez
 duoz quot p se facerēt pbacōnez
 vt. i. de fide instr. Cū Jo. hēmita
 Sed quid si instrumentuz habeat
 testes inscriptos qui instrumētū
 defendāt dico q' testes improban
 tes excedere debent illos in duobz
 ad min'. In numero autē testiu
 qui sunt pro instrumento cōputa
 bitur tabellio pro duobz vt dictū
 est. Restat videre qñ pbacio fa
 cienda sit. Et est sciendum q' decli
 natorie iudicij in iniūo pponēde
 sunt. Declinatorias voco que cōtra
 iurisdictionem iudicis opponūtur
 ne si eis scienter omis ad alia pro
 cedat videat q's in iudicē cōfēre.

vt. **C**de excep. l. vlt. q. vt no. in res
 alicuōe iudicis. s. de dila. s. sunt et
 alie in fine illi. s. co tamen saluo
 q. non videt in iudicē cōsentire q.
 eadē sibi gen. desiderat actionis vt
 ff. de iud. l. non videt in iudicem.
Put eadē pbande declinatorie si
 mlliter in iudicē. pus est em vt sci
 atur de iurisdictione iudicis. q. de
 inde ad cōsequētia pcedatur. v. tūp
 tū si ex ignorācia excepōes hmoi
 omittātur eadē post sūaz locū hnt
 vt. **C**h an. cōpe. iudi. l. vlt. q. de sen.
 et re iud. ad pband. **D**ilatorie p
 ponende sūt q. pbande an. lit. cō. vt
 q. de sen. q. re iud. inf. monasteriū
 q. de excep. pastoralis. **C**e. t. l. plē.
Dilatorie solucōis pponēde sūt in
 iudicē cause. **I**n iudicē cause appello
 lit. cō. vt. **C**de iur. ca. l. ij. **R**o. i. s.
 vlt. **P**robande vero post q. actor i
 tencōez suam fundauerit vt. **C**e. t.
 l. excep. cōez. si tū re? non didicit tes
 tificata vt dicā q. ti. p. **A**ctor d. z
 probare intencōez suā p? lit. cō.
Re? p. babit excepōes suas. s. p.
 cōptorias post q. actor itencōz suā
 probauit. vt. **C** de excep. l. siquid.
Chūaz rescim. non posse. l. pemp
 torias q. **C**de prescrip. lon. tēpo. l.
Empto. **Q**d autē lex illa siquid. q.
Ce. t. excep. cōez velle videt q. re?
 debeat cōtestari an. p. bacōnez acto
 ris. puto q. illa cōtestacio ex volū
 tate non ex nccitate fiat. **P**ut q. q.
 dā pemptorie que p? sūaz oppo
 ni pnt q. p. bari vt sunt excepōes

ille p q. s. cōcedit iudiciū retro nullū
 vt ē excepō falsi pcuratoris vt. s.
 de p. cu. in nra. **C**e. t. l. l. z. ff. de iudi.
 l. l. z. **I**te excepō falsi. vt q. de cōi.
 fal. super eo. ff. de iud. l. si p. tor. s.
 marcellus. **C**h ex fal. instru. l. vlt.
 et. l. i. q. l. ij. q. de sen. q. re iud. cū **J**
 et **A.** q. in quibusdam alijs casibz
 quos notabo q. de excep. **Q**llud in
 summa notandum est q. sicut se
 habet excepō ad accusacōez quo
 ad modum probandi id est sicut
 probata intencōe actoris deinde
 probanda est excepō pemptoria
 vt sup. d. dictum est. sic se habz re
 plicacō ad excepōnem vt pro
 bata excepōne replicacō p. betur
 vel simul probet vtrūq. scilicet ex
 cipiens q. replicans. vt q. de pres
 scrip. illud. sic tamen vt posterius
 probans non didicit testificata p
 oris alioquin secus. contingit ta
 mē aliq. q. ppter presūpcōnem
 facientem pro actore non admit
 titur probacō excepōnis sed res
 plicacōnis vt si repetam a te bene
 fidium meum tu excipias q. renun
 daui sponte. ego replico q. coacs
 te tunc quia non est verisimile q.
 sponte renunciauerim admittit
 tur in ea probacō. vt supra de re
 nunc. super hoc quod autem dixi
 posteriorem non probare si iam di
 didit testificata prioris intelligo
 verum esse per testes. **N**am per in
 strumenta potest quis probare.
 vt q. de fide instru. Cum dilectus.

In illa oratio q.
 videt q. dicitur
 de p. cu. in nra.
 de iudi. l. l. z.
 de cōi. fal.
 super eo. ff.
 de iud. l. si p.
 tor. s. marcellus.
 de excep. l. vlt.
 et. l. i. q. l. ij.
 de sen. q. re
 iud. cū J et A.
 q. in quibusdam
 alijs casibz quos
 notabo q. de
 excep. Qllud in
 summa notandum
 est q. sicut se
 habet excepō ad
 accusacōez quo
 ad modum probandi
 id est sicut probata
 intencōe actoris
 deinde probanda
 est excepō pemptoria
 vt sup. d. dictum
 est. sic se habz
 replicacō ad
 excepōnem vt
 probata excepōne
 replicacō p. betur
 vel simul probet
 vtrūq. scilicet
 excipiens q. replicans.
 vt q. de prescrip.
 illud. sic tamen
 vt posterius probans
 non didicit
 testificata prioris
 alioquin secus.
 contingit tamen
 aliq. q. ppter
 presūpcōnem
 facientem pro
 actore non
 admittitur
 probacō
 excepōnis
 sed
 replicacōnis
 vt si repetam
 a te bene
 fidium meum
 tu excipias
 q. renunciaui
 sponte. ego
 replico q. coacs
 te tunc quia
 non est
 verisimile q.
 sponte
 renunciauerim
 admittitur
 in ea
 probacō.
 vt supra
 de renunc.
 super hoc
 quod autem
 dixi
 posteriorem
 non probare
 si iam
 didit
 testificata
 prioris
 intelligo
 verum
 esse
 per
 testes.
 Nam per
 instrumenta
 potest
 quis
 probare.
 vt q. de
 fide instru.
 Cum dilectus.

In summa notabis quoniam dupliciter
iudicium probat uterque - ut si e. t. ex
lris. Item probat aliquando per aspectum
ut si e. t. apposuisti. ff. de ven. in spi.
l. i. in pn. Et finium regu. l. ij. ff. e. l. si iz
rupcoi xvi. q. iij. iter memoratos.
Nec obstat quod alii dicunt quod oculus
plerumque fallit ut si e. t. cam xxvij.
q. i. nec aliqua. Nam si plerumque
fallat frequenter tamen non fallit. Nam
seguuntur iurant animi dimissa per au
res quod que sunt oculis subiecta fide
libro. ut in sti. de gradi. in fi. Item pro
bant limitaciones per libros antiquos
ut si e. t. cum ca. a. census per libros
censuales ut si de p. scrip. Ad audi
entiam per instrumenta puata ab archi
no publico p. ducta ut. Ede fide in
stru. i. aut. ad hoc xxx. q. i. p. uenit.
probat per abbreviaturam notarij d.
functi vñ oplēda ē a ad instrumē
tu publicū reducēda. ut si de fide i
stru. c. vlt. non autē per puatas sc.
pturas ut. Ce. t. l. Instrumta. n. ha
beāt subscripcōes trūi testium. ut
Ede fide instru. l. opacoēs. Vñ?
Cauco puata cū trino teste nota
ta h. ius est nacta quod cauco publice
facta. Vltimo querit an credat
lris ep. Et videt quod sic. ut si e. t. p.
cellione xi. q. iij. cure si de fide iusso.
puenit lxxi. di. extraneo. a. c. sequē
tibz si de fide instru. c. ij. Nam a cre
dit lris abbatis ut xix. q. iij. statui
m. lris eadē couent? ut si e. t. t. a. o.
lris capti. ut si d. app. figuit. lxxij.
di. In noie dñi. Item credit sigillo

epi alieni ut xix. q. ij. c. i. a. ij. Cre
dit instrumento principis in puin
cia aliena si hoc habeat consuetudo
regionis ut si de fide in stru. Cū di
lectus. Et satis credo quod credendū sit
lris ep. p. ter q. circa acta iudic
cioz. ut si e. t. qui contra falsā. Sed
opponit cū vox viua: p. ferat voci
mortue ut in aut. de fide instru. Si
vero aliquid tale. que non creditur
ep. dicenti alique excoicatu. ut vi.
q. ij. si tm. a. c. placuit. a credit ei
scribenti ut in. c. cure. Nō scribēti
iure ordinario credit ut iudici de
eo quod sit corā eo tāq. corā iudice et
sic loquitur. cure ei autē dicenti id
quod nouit ut hō a. contencōse dicenti
tāq. p. non credit a sic loquit. c.
si tm. a. si. ti. p. x. cū tu fili.

De testibus.

Quoniam de probacionibus
in genere nunc de ipsis in
spe videamus a primo de tes
tibus postea de instrumentis eo quod vox
viua validior est quam mortua ut in
aut. de fide instru. Si vero. h. igitur
ordine procedamus ut discua
mus qui pnt esse testes. qui non
quot testes requirantur. que iurare
debent. quando sint p. ducēdi. quo
dēs. que diuersitates testimonijs
noceant. a an post publicacionem
possint testes produca. Possunt
esse testes qui non prohibent. Nam
edictum de testibus prohibitorium est

ut ff. e. t. l. i. sicut edictū de pcuratoribus ut ff. de pcuratoribus. Aut? sicut a edictū de mīōmīo strabendo ut ff. de spōsa. cū apud p̄hibitorū scz certarū p̄sonarū ḡnālīter autēz p̄missorū licet alīter ponat a alīf significet hoc verbū p̄hibitorū in s̄ti. de iudicis. ff. de iudicis. ff. de iudicis. l. i. • In testibz sex potissime cōsiderāda occurrūt. Conditio. Sex? Etas. Discreco. fama. et fortuna. fides in testibz ista req̄res. Conditio an sit seru? vel liber seru? em̄ a testimonio repellit. nā sepe seru? metu dñantis testimoniu sup̄pmit veritatis ut ff. de v̄bo. signi. for? ff. testes. iij. q. iij. ff. Itē in cīniali in v̄bo liber. a iij. q. v. Accusatoēs. Ce. t. l. qm̄ libi. serua ta tñ dīstīncōne auctentice. Ce. t. si v̄o dicat. ff. fallit tñ b̄ cū d̄ fco serui querit nō tñ p̄ dño nec d̄ dñm ut iij. q. iij. ff. Itē in cīniali i v̄bu Itē hui. Itē admittit in defectuz testiū sed cū tormentis ut iij. q. iij. ff. Itē in cīniali in v̄bu. Item hui. Sex? qz femina nō admittit ad testimoniu in cīniali. ut xxxij. q. v. mulierē. Et est racō qz variuz et mutabile cor semp femina produat ut in p̄dcā dec for? ff. testes In cīualibz aut admittit ut xv. q. iij. ff. ex eo a. ff. e. t. l. ex eo. In cīnialibz vero mulieres admittūtur ad testimoniu cū cīnialit agit de cīmine ecā d̄ clericos. ut ff. e. t. qm̄ et. c. tā lris. Etas qz minor xiiij. an

nis nō admittit in cīualibz. ut iij. q. iij. c. i. In cīnialibz aut minor xx. ut iij. q. iij. c. i. ff. Itē in cīniali in v̄bu. Itē in testimoniu. Discreco qz a furiosus a mente captus a testimonio repellit sicut ab officio iudicādi ut iij. q. vñ. Stra. fama. ut ff. e. t. testimoniu. Nā si vita bona defuerit fide carebit. ut in dec for? in si. Fortuna utz sit locuplex vel egen? ut iij. q. iij. ff. Item in cīniali in v̄bu si testes. fides qz infidelis cōtra fidelē nō admittitur ut ij. q. vñ. si heretic? ff. iij. q. iij. ipsa pietas nec tenet lex. Et hereticis qm̄ in si. Item nō obstat ff. e. t. Judei qd̄ em̄ ibi dicit cū illi cōfactū notat nō ius pōnit Ideo at dixi sex potissime cōsiderāda qz a alia sūt cōsiderāda scz an sit odiosus ex crimie. ut in aut. e. t. ff. si vero odiosi. Itē nō admittit q̄s ad testimoniu in cā sua p̄ncipalit vel scdario ut Ce. t. l. oībz vñ cōditor in cā rei cōdite nō admittit p̄ cōptore. qz p̄pria cōditoris cā videt. neqz debitor i cā pignoris p̄ creditoē ut ff. de app. l. ab excautore. ff. alio cōp nato a. ff. qm̄ app. fit. l. ij. ff. si alius. ff. fallit b̄ in legataris a fideicōmissariis q̄ ferūt testimoniu i cā testamti cū agit d̄ hēditate nō d̄ legat et fideicōmissis. Nec obstat q̄ als dicit hēs sibi iudex a testis iuemet ut Ce. de fideicōmissis. l. vlt. ibi em̄ in app̄e loq̄t scz cū iuramtu defert hēdi. Itē fallit i collegijs a corpibz q̄

nū aliq̄ i caus̄ vniūsitātū ferre testi-
 moniū p̄nt vt xiiij. q. ij. sup. prudē-
 cia. ff. e. t. in sup. a. c. cū nūā? a b̄ iō
 qz cause vniūsitātū n̄ sūt singulo-
 rū a si cōmod̄ t̄gat singulos. vt
 xij. q. ij. q̄ manūmittit. ff. q̄ cuius
 qz vniū. no. l. sicut nūmāp̄iū. Itē
 obscuri a ignoti nō admittūtur n̄
 cū tormētis vt in aut. e. t. Scim?
 Itē executores nego. cōz vt ff. e. ti-
 sup. a. ff. e. t. l. vl. Itē n̄ admittit
 q̄s i cā cōis qz cā cōis duoz vt usz
 est vt ar. ff. de ritu. nup. l. illud a
 hoc p̄bari videt. Ce. t. l. qm̄ liberi
 s̄de iuris. l. quid̄ illud referat nō
 ad p̄mū dīcū legis s̄ ad 2^m. a idē
 b̄ico in socio c̄mis a p̄tāpe vt i. l.
 qm̄ in p̄n. a iij. q. ij. Itē i c̄mi-
 nali in v̄. Itē libi ff. e. t. x̄m̄es.
 Nec obstat ff. e. t. qm̄. Nā ūlō sp̄a
 le ē in cā denūciacōis vel ibi admit-
 tit soā? c̄mis ad p̄fūp̄cōez vt ff.
 de adul. significasti. Nā a iud̄e re-
 ausan potest i cā cōsimili cū litiga-
 tore. vt ff. d̄ iud̄. cām. credit tū so-
 c̄is criminū in exceptis vt l. xix. di-
 si q̄s p̄vi. q. i. si q̄s cū militibz xv
 q. ij. nemini s̄ de c̄fess. c. i. Itē
 gn̄aliter parētes a filij in infimū
 cōtra se testimoniū nō ferūt. vt. Ce.
 e. t. l. pentes. Itē a p̄ se testimoni-
 um nō ferūt. gn̄aliter em̄ x̄z ē qz
 p̄ filio a fili? p̄i p̄done? testis nō
 ē vt iij. q. ij. Itē in c̄miali in v̄.
 Itē testis. a. ff. e. t. l. testis. nomie
 at p̄is a m̄r d̄anet sicut a p̄ona
 noie p̄oni. vt. ff. de v̄bo. signi. l.

p̄oni. Casualit̄ tū admittūt ad
 testio^m p̄i a m̄r p̄ filio scz cū q̄nt
 de etate vel de natitate. vt. ff. de p̄
 ba. l. ecā ff. q̄ si. sūt le. trāsmisse. a
 e. p̄ tuas. Itē vbi agit de impedi-
 mēto m̄rionij rōe cōsanguinitatis
 et affinitatis vt ff. e. t. q̄cēs ff. d̄ se.
 et re iud̄. tenoz ff. q̄ ma. accusa. p̄s.
 videtur xxx. q. vi. c. i. a ij. Ceterz si
 agat an m̄rionū sit s̄dū vel non-
 tūc admittūtur cōdistinctioe ff. e.
 ti. sup. eo. Itē in testamēto. vt. ff.
 de testa. l. qui testamento. S. p̄ con-
 trariū. insti. de testa. S. in testibus
 Itē pater a filij? Itē duo fra-
 tres in eodē testamento testes esse
 p̄nt. vt iij. q. ij. S. Itē in crimin-
 nali in v̄. Itē pater. quedam
 tamen persone sunt que aduersus
 conūctos suos testimoniū dicere
 non cōgūtur vt iij. q. ij. S. Itē
 in criminali in v̄. Itē lege iul.
 Itē de domo actoris vel accusas-
 tois testes produci non debent sul-
 pedum est em̄ in ea re domesticuz
 testimonium vt iij. q. v. per totuz
 Ce. titu. l. ecā. ff. titu. l. penul-
 iij. q. ij. S. Itē i criminali in v̄.
 Itē in iure civili. qui autem sint
 domestici legitur. ff. de p̄em̄s. l.
 respiciendum. S. furta. ff. ad sell.
 l. si vir. ff. de re. mili. l. qui cum
 vno. C. de questionibus. l. p̄dem
 ff. de edili. edi. l. ediles. S. fami-
 lie. ff. de religiosis. l. familia =
 ria. Itē omnes illi qui suspecti
 sunt in iudicando de quibus.

dicam q̄. de app. et reu-suspecti sūt
in testificatio qz testes absqz suspi
cione et infamia esse dūt vt ij. q. viij
testes. **¶** Vñ tñ om̄s qui de iure re
pelli p̄nt admittēli sūt si is contra
quē pducant eorū testimonio in
alio iudicio vñs fuerit. nisi mimi
cias postmodū exortas tocuerit.
vel aliqd aliud legitimū p̄ emer
gēs seu corrupcōez. vt iij. q. iij. §.
¶ Itē in criminali in v̄. Itē si q̄s tes
tibo. et t. l. si q̄s testibo. **¶** Duo
autē testes ad min? sūt necārj vt
ff. e. t. l. vbi. et iij. q. iij. §. Itē in c
riminali in v̄. Itē vbinā in ore du
orū stat om̄e verbū. vt ij. q. iij. §.
i. c. i. **¶** Hoc fallit in quibusdā casibz
bus i quibz plures requirūtur vt
cum p̄sul. cardinali accusat vt ij.
q. iij. p̄sul. Itē in testamētis req̄
rūtur septē vt C. de testa. l. hac cō
sultissima In codicill. v. vt C. de co
dicill. l. vlt. et l. si vnus. nisi forte
ista correctā videāt q̄. de testa. Cū
esses et c. relatū. **¶** Quid tñ dñtes h̄
dux eē vt ex illis dec. tot leges tol
lant vt s̄ de elec. au. mana. et C. de
inof. t. l. si qñ. Intellexerūt dec. il
las in relictis eccl̄is in quibus mi
nus solēpnis volūtas requiritur si
cut inf. liberos vt C. famul. h̄ascū.
l. vlt. C. de testa. l. hac cōsultissima.
et in falciā vt C. ad le. falci. i. auct̄.
similiter. **¶** Alij autē dixerūt leges il
las locū habere cū agit in foro se
culari. Dec. cum agit in foro eccle
siastico. Itē exigūt quinqz testes

in donacōibz causa mortis. vt C. b
donac. cā. mor. l. vlt. **¶** Item quinqz
cū quis debitū in scriptis vult pro
bare p̄ testes se soluisse. vt C. ti.
l. testū. Vñ? autē testis in cā non
sufficiat vt iij. q. iij. §. Itē in crimi
nali in v̄. vñ? vero. **¶** Nam dictum
vñ? nec iustificat nec condēpnat.
vt xxxij. q. ii. admonere. **¶** S; et b
fallit. C. de crimi. fal. l. si quis deus
rio in aut̄. de fide instru. §. si vero
moriatur. ff. de tote p̄legal. th. eop̄
p̄. **¶** Generaliter tñ dico qz vñ? tes
tis facit p̄sūpcōez. ff. quē admo
testa. apianf. l. i. in fi. **¶** Preterea si
duo faciūt plenā p̄bacōnez ergo
vñ? facit simplenā. Itē creditur
vñ? testimonio in oibz h̄is in q̄
bus alteri p̄iudiciū nō inferit vt
puta si dubitet de baptismo alicu
ius vel an ecclā sit cōsecrā vt de cōse
di. iij. puulos et c. Cū itaqz **¶** Ju
rare dñt testes dicere veritatē quā
nouerūt vt iij. q. ix. hortamur nec
admisceant falsū. vt ij. q. iij. nul
laz. nec de suo aliquid adiciāt. nec
qz bonū videf addant vt iij. q. ix.
pura. **¶** Item qz dicāt p̄ vtraqz pte
vt xiiij. q. v. non sane. cū vero agit
de impedimētis m̄rionij. s. d. cōsan.
et affi. tunc testes p̄stāt iuramē
tum cōtinēs duo **¶** Auditū et credu
litate dñt em̄ dicere se ita a maiori
b? accepisse et ita credere esse vt q̄.
e. t. quociens et xxv. q. vi. de pente
la. hodie tñ necārū est. qz is qui tes
tificat viderit aliquos i gradibus

constitutos . vt *¶* e . t . licz ex q̄dā in
 fine . *I*n inq̄ficōe at forma iuramē
 ti testiu est vt sup crimine dicant
 veritate plenā vt *¶* de symo . l . hely
*S*i vero sup statu eccē inquiratur
 tūc forma duplex ē . *N*ā aut iurat
 dicere veritate de hijs q̄ scit vel cre
 dit in eccā reformāda exceptis oc
 cultis . vt s̄ p̄r . vel r̄n̄debit ad int̄
 rogata . *P*roduccōdi sūt regulari
 ter in p̄ncipali p̄ lit̄ . *R*egulari
 ter iteo dixi qz casualiter sec̄ . vt
 no . s̄ vt lite non est . *S*i . a . ii . *I*n p̄n
 cipali idēo adieci qz in emergenti
 bus q̄mibz a in dilatorijs excep
 cōibz p̄nt testes an̄ lit̄ . est p̄duci
 vt cū suspicio iudici opponit corā
 arbitris p̄batio offerit vt s̄ de of
 dele . suspiciōis . *I*te cū opponit de
 suggestione falsitatis vel sup̄ssio
 ne veritatis sicut in hijs a simili
 b̄ q̄libet p̄t exempla p̄ se notare .
 q̄n̄ aut testes actoris a testes rei p̄
 duci debeāt post lit̄ . est . no . s̄ . ti .
 prop̄ . actor . *T*estes p̄duci p̄nt
 vsqz ad terciā p̄ductionē . vt *¶* e .
 ti . *I*n caus̄ . sed hoc verbū p̄ductō
 duobz modis s̄fuerit exponi . vno
 sic . *P*roduccio . i . dilacō vñ tres p̄
 ductiones dari d̄nt p̄ testibz id ē
 tres dilacōes in q̄bz fieri p̄nt mul
 te testiu p̄ductiones . i . inducōes
 et p̄ntacōes . q̄rta at dari non dz n̄
 cū solēpnitate legali *¶* e . t . i . causis
¶ e . t . c . pl̄ . in aut̄ . e . t . s̄ . qz vero .
 coll̄ . viij . *E*t s̄m̄ hoc intelligi p̄t qz

dicatur m . l . antiq̄ . ff . de fe . l . vlt̄ . qz
 p̄ singulis necessitatibz singule dilacōes
 dari d̄nt . vt est vsqz ad tres
 et q̄rta cū solēpnitate vt didū est
*A*lio etiā mō exponit hoc verbū
 p̄ductio . i . p̄ntacō testiu vt sic . s̄
 verbū p̄ductio significat id qd̄ v̄
 b̄ sonat a simile . ff . de v̄bo signi
 l . cū em̄ . ff . iudicatu solui . l . iudici
 catū . *N*ā cū p̄sento iudici aliquos
 testes r̄cipiēdos dicit vna p̄ductio
 cū p̄nto alios dicit secūda p̄ductō
 tres ergo tales producciones fieri
 possunt sub vna tamen dilacōne
 quarta vero non nisi cum solēpn
 mitate legali vt dixi . *E*t nota qz s̄m̄
 primam expositionem quod dicitur
 de quarta gratia exempli dicitur
 Idem est de quinta a de sexta a
 de vltiori ex necessitate t̄n̄ . quia
 vt superius dictum est pro singulis
 necessitatibus singule dilacōnes
 cum cause cognicione dande
 sunt . non enim facile amplius q̄
 semel dilacō dari debet . vt iij . q .
 iij . s̄ . spacium . *P*ed puto in hoc
 seruari debere qd̄ obtinet in caus̄
 de facto . cum enim aliquis vult p̄
 bare per testes colligere debet om
 nes testes quos tunc habere p̄t a
 dicit iudici . *I*stos represento pro
 prima p̄ductione . *I*tem colligz
 alios et presentabit pro secūda
*I*tem alios pro tercia . omnes ta
 men sub vna dilacōne . sed iudex
 retinere poterit multitudinem

testiū effrenatā. vt *q̄. e. t.* significauert. Legal autē solēpnitas hec erit quia iurabit is qui petit q̄rtaz productionē q̄ nō fuit paūctatus dca testiū p se vel p aliū. nec petat quartā productionē p aliquē dolum machinacōez vel artē. sed p̄pterea q̄ non ualuit uti testibz quos p̄ducere intēdit vt i aut. e. t. *q̄.* quia uero multa. Itē cū in hoc casu iuretur quero an derogatū sit illi aut n̄ de hijs que ingredi ad app. *q̄.* quia igit coll. v. vbi dicit q̄ semel i tota lite iurandū ē. Nō puto derogatū esse qz aut n̄ de testibz posteriz est illo aut. de hijs qui ingre. r eo dem mō derogat illi aut n̄ de hijs qui ingrediuntur p a^o auc. de instrumentoz cautela. *q̄.* si uero moriāf vbi similit 2° iurat qd̄ aut. est. i vi. coll. vel posset dici q̄ nō derogaretur. nā illd̄ aut. de hijs qui ingre di. loquit in iuramēto de credēcia qd̄ semel in tota lite prestandū est. Alia uero auc. loquit in iuramento ueritatis. Item sciendū ē q̄ si ego produxi testes i p̄ncipali. Et tu ex apias i p̄sonas illoz licebit tibi p̄ducere testes ad reprobacōnem meoz r eodē mō licebit michi exāpere otra tuos testes r alios p̄ducere ad reprobandas p̄sonas tuorū. concedit ei michi a iure testes meos defendere. vt *q̄. de symo. licz hely. r. c. p. tuas r etiā cōfirmare. vt iij. q. iij. d̄ inducijs. vltim. aut tibi non licet reprobare meos q̄s*

ultio p̄duxi. Nam si hoc tibi licet iā quarti p̄ducerent cōtra tercos cōputatis hijs quos i p̄ncipali p̄duxi r si liceret p̄ducere quatos contra tercos eadē rōe r quatos cōtra quatos r sic posset res ad infinitū deduci vt *q̄. e. t.* licet dilectus fili. **I**nfinitas autē uitāda ē. vt *Exe. iud. l. p̄perandū in p̄n. s. de dolo. r. o. tu. ff. in em. ff. de re iud. A dyuo pio. ff. si emptor. ff. de arb. l. non distinguem. q̄. questū. ff. p̄ suo. l. vlt. ff. de l. iij. l. fidei cōmissa. ff. si quis decē. Et idē dico si ego et tu p̄duxim? testes in p̄ncipali nam licebit tibi obicere i p̄sonas meoz r michi in p̄sonas tuoz r sic tibi licet p̄ducere testes contra meos r michi otra tuos. **S**z r uilibet nostrz licebit tercos p̄ducere testes ad defensionē illoz quo i in p̄ncipali p̄duxit r ad reprobacōez illoz qui p̄duci sūt ad reprobandū. **N**ūc uidentū est de diueritate testiū. Et est sciendū q̄ testes in hijs concordare debent que sequenti uersiculo continentur. Res persona. gradus. locus. hec sint cōsona temp. Res vt cum vnus testis dicit de vna re ali. de alia. vel vnus de vno facto. alius de alio. si de factis queritur. Et tunc non ualet testimoniu. cum sint testes singuli in suis testimonijs singulares. vt s̄ de elec. Cum dilectus. et s̄ de probac. licet. Persona vt cum queritur de persona. Et vnus*

testis dicat de vna persona et alius
dicat de alia non valet eorum testimo-
nium ratione premissa. **Gradus** ut
si agatur de impedimento sang-
et affi. et testes in computacione gēduū
diuersos asserāt gradus non valet
eorum testimonium. vt xxxv. q. vi. de
parentela locus reddit testimonium
um inefficax vt in exemplo daniel.
similit et tempus vt iij. q. ix. nichil
omnia. **P** hoc dicunt quid vera eē
in facto iuriterabili vt est homici-
diū eiusdē hominis. In facto vero ite-
rabili vt est adulterū eadē cū eadē
dicunt diuersitate loci et tēporis nō
nocere. **R** et si testes in hīs vari-
ent vt non pōtēt idē adulterū pp-
ter diuersitate loci et tēporis pbant
tū illū adulterū extra quē pducun-
tur sed hoc reprobatur daniel exem-
plū. talis aut diuersitas in tēpe nō
nocet vt si vnus dicat de die dūco
alius de hora nona eiusdē diei quia
didū secūdi dīnetur sub dō pmi-
vel si vnus dicat in domo tali extra-
tū vel delictum esse aliū dicat i cas-
mera. **I**tem in facto durabili non no-
cet diuersitas testium vt si vnus di-
cat se vidisse ep̄m vel p̄bitem cele-
brasse i hora tertia aliū in hora sex-
tā. **M**issa eū intū durare solet. **S**z
quid si agat de decima et vnus tes-
tis dicat decimā solutā vidisse inf-
rogat quid viderit solui. **R**ndit
fabas aliū dicat cetera nūquid pro-
batū intelliges decimā fuisse solu-
tā. **R**no non qz in rebo discordāt.

vt in p̄mo mēbro vsus huius. De
diuersitate aut testium plenissime no-
taui. iij. q. iij. **I**tem in criminali in
glo. que incipit cca. **P**z vt breues
et sumaria doctrina habeas sic nō
bis. **S**i testes q̄s ego induco va-
ria et diuisa pponāt erūt singuli in
suis testimonijs singulares. vt
s. de elec. cū dicitur. a. c. In genesi.
et. c. bone me. a. s. de p̄ba. licz. **S**i
vero quilibet sibi ipsi sua dicat res-
pelle oīmo vt in de. licet. q. de ap-
sollicitudinē. ff. qn ap. sit. l. ij. **E**de
fur. l. i. li. x. et de mune. p̄rio. l. p̄fel-
sio. **C**eterz si quid de meis testibz
dicat p me. quid p aduersario meo
iudex considerabit numerū et dīcōz
illoz qui dicunt p me. et illoz qui
dicunt p aduersario et qui dicat ve-
rissimiora et negocia ap̄iora vt
iij. q. iij. **I**tem in c̄miali in v. se-
pe. **S**i vero ego inducā testes pro
me et tu tuos p te et testes tui de-
ponunt sua hīs q̄ dūt testes mei
tūc eadē iudex considerabit numerū et
dīcōez eorum et tuorum et q̄litate dic-
toz et sic pferet meos tuis l. tuos
meis. **S**z si oīa paria inueniant
quod difficile est tunc interpretetur
si potest vt q. e. tu. cum tu fili. si nō
potest absoluat reū ut supra de p̄-
ba. ex litteris infra de fide instrum-
inter dilectos vel iudicabit pro re-
magis fauorabili. vt in predicta
decreta. **E**x litteris. ff. de re iudi. l.
inter pares. ff. de re iur. l. libertas
xij. questione. ij. cum redemptor.

ff. de inoffi. testa. l. si ps iudican^m
xxxij. q. i. si q̄s accepit. Vñ uersus
Stat testm̄ libtas coniugūq; Si
sint equales q̄ pducuntur utrūq;
Publicatis attestacōibz non li
cet aliter hoc ē ei qui pduxit vel
aduersario testes pducere cca itē
vt q̄. e. t. cū uenisset. sec? circa aliud
vt q̄. e. t. cū q̄. c. cū cām. series. ex
tenore. quid tñ doctores alit̄ intel
ligūt has duas dec. dicūt ei q̄ ibi
p? publicacōez attestacōnū pro
ducuntur testes. Alij circa itē adia
entes h̄ spāle eē in cā nr̄iomali et
eodē mō intelligūt q̄. de sang.
et affi. Ex lris q̄. e. t. cum in tua q̄ d̄
sp̄ onsa. sicut. eo q̄ cause nr̄iomia
les fauorabiles sūt sed certe h̄ nō
est augē fauorē sed viā falsitatis
apire vt in auc. de testi. q̄. qm̄ uero
multi coll. vij. vñ illoz s̄ma nō ad
missa dico q̄ ciaz in cā nr̄iomali
testes pducā non pnt sup eisdem
articul post q̄ ptes dederūt testi
ficata. vt q̄. e. t. cōstitutis. Ad iura
que ip̄i allegāt sic r̄no dec. illa ses
ries. Non obstat. Nā ibi testes p
ducuntur ad aliū articulū siue ad
aliū gradū pbandū. In illa ex te
nore inducuntur ad pbandā nega
tiuā in dirē sicut loquit̄ lex. C. de s̄
ben. q̄ cōmit. stipu. l. optimā. Illa
cū in tua. non obstat qz ibi p̄ma
productio facta fuit extra iudiciū
cū predicere in ecclā de nr̄io mio
contrahēdo. Secūda uero in iudic
io q̄ ideo p̄andacō p̄z att. si as

cionū non nocet 2^e productio n̄
ideo caute subiūxit in fine cū h̄ ex
cepco locū non habeat in hoc casu
quid habent in lra in hac cā. sed
p̄o hā uerior est dec. illa. Ex lris si
niliter non obstat. Nā ibi p̄ma
p̄batio fiebat ex iudiciū. Secūda
in iudicō. sicut in illa dec. Cū i tua
tertia p̄ductio fiebat ad aliū q̄
nouū articulum. s. qm̄ testes didice
rūt q̄ testati sunt an ante accusacō
nē nr̄iomij vel p?. P̄o q̄ cum
sup hac q̄one inter me q̄ doctores
padue actacio fuisset exorta alijs
p̄mā opionez fouētibz me sc̄daz.
confulta rōna ecclā sup q̄one de fō
posteriorē s̄maz approbavit. Dec
tū in causa appellacōnis locū non
habent in qua p̄guarue talis doc
trina tradita est. non oppositū op
ponam. q̄ oppositū non p̄batuz p
bato. s. non oppositū in p̄mo iudi
cio opponā in iudicō appellacōis.
et oppositum in primo iudicō non
probatum p̄bato in iudicō appel
lacōnis. vt probantur hec oia q̄. e.
ti. fraternitatis. ff. de app. l. scio. C.
de app. l. eos. S. si quis autem. C. de
tēp. ap. l. per hanc. dñs albicus
dixit q̄ post publicacōnez attesta
cionū nec in p̄ma causa p̄ncipali
nec in causa appl. licet circa idem
nouos pducere testes per aut̄. i.
aut̄. e. t. S. qm̄ uero multi. q̄ respō
debat ad leges superiores q̄ loquā
tur cum in p̄mo iudicio probatuz
est nisi per testes sed alio mō. sed

ad dec illa fratimitat n̄ poteat r̄nde
 re. Et nō q̄ dec illa fratimitatis di
 cit testes posse p̄ducā in cā appela
 tōis sup̄ nouis captlis. s̄ lex illa
 per hāc dicit sup̄ nouis asseribz
 que nō ad nouū captlīm ptineant
 Ad qd̄ r̄no qz qd̄ dicit dec̄ capla
 exponēdū ē. i. asserōnes sup̄ quibz
 audiet̄ q̄s in cā app. si non ad no
 uū captlīm ptineāt. vt dictū ē. **Nā**
 si in cā app. aliqd̄ p̄ponat̄ vel asse
 rat̄ nō cōtingēs id de quo actum ē
 in p̄mo iudicō p̄ponēs non ē audi
 endz nec admittēd̄. volēs pbare
 Itē dec̄ eadē dicit i cā app. nouos
 testes admittēdos sup̄ nouis dūz
 taxat captlis. **Illa** p̄ hāc ē t̄ tā su
 per veteribz q̄ sup̄ nouis. soluūt le
 giste dicētes q̄ sup̄ veteribz i q̄bz
 iā facta ē publicacō noui testes in
 ducā nō p̄nt in eadē cā. s̄ in cā app.
 que ē alia a p̄ma. **Sz** obstat eis
 vbi dec̄ dūtaxat q̄ i cā ap. loq̄tur
Nā dicit q̄ appellatū fuit sup̄ qd̄
 ne iudicata. quid t̄n dixerūt q̄ lex
 loquit̄ q̄ appellat̄ a diffinitia dē
 q̄ appellat̄ circa diffinitia v̄n
 q̄si eadē cā durat nō p̄nt testes au
 dir̄ sup̄ veteribz. nec istud placz
 qz dec̄ loq̄ videt̄ cū appellatum ē
 a diffinitia. vt sup̄i? dictū ē. **In**
 h̄igit sic teneo q̄ tā in p̄ma cā q̄
 in cā ap. noui testes admitti non
 p̄nt sup̄ veteribz articul p̄ publi
 cacō. q̄ qd̄ dicit lex i cā ap. nouos
 testes admittēdos sup̄ veteribz. s̄
 audio non pbatis in p̄mo iudicō

do vel pbatis nō p̄ testes sed alio
 mō. **Dolet** dubitari q̄ sint noue as
 serōes vel noui articuli ex veteribz
 captlis dependētes. **Ad** qd̄ exēpla
 canonica sic pono **Agebas** contra
 me actione ex vendito vt tibi tra
 dere rem quā tibi vendidi exāpie
 bā non teneor qz non d̄ ē michi in
 precō satisfactū **Judex** cōdepnat me
 appello in cā ap. cā vet? captlīm
 qd̄ fuit de n̄ tradēdo qd̄ d̄ a nouū as
 sero in iudicō app. s̄. nō teneor tra
 dere qz venditio nō fuit pure con
 tracta s̄ sub cōdicōe que nō ē imple
 ta. vt q̄. de fide instr. **Cū** iohānes i
 p̄n. **Itē** vis facē quartā p̄ductiōez
 testiū cū iudex nō admittit appela
 tas. in cā ap. ego appellatus pos
 sum cā vet? captlīm qd̄ est de nō
 recipiēda quarta p̄ductiōe ali
 quid de nouo asserere quod in p̄
 mo iudicō non dixi scilicet vt di
 cam quartam p̄ductiōem ideo
 non fuisse admittam nec fore etiā
 admittendam vt refrenetur effre
 nata testiū multitudo vt q̄. e. t. sig
 nificauerunt. **Legalia** exempla sic
 pono. **Tutor** datus se excusat di
 cens se gerere tres tutelas. vnde
 excusat se a quarta. vnde condēp
 natus appellat. nunc in causa ap.
 circa axcusacionem asserit nouum
 scilicet se gerere vnam tutelam
 ita diffusam et negociosam vt lo
 co trium tutelarum habeatur. vt
 ff. de excusa. tute. l. **Is** qui tres. s̄.
 cum qui. **Item** agebas contra me

ut ff. q. pro non scriptis. l. ij.

De testibus cogendis

Datum est s̄ de testibus. Sed quia officium testi-
um publicum est et ad id
n̄ inuicē inuicē cogunt. Ideo s̄biat s̄
rubrica de testibus cogendis. **V**idea
m̄ igit̄ an sint cogēdi. et q̄liter. in
quibus casibus. et an peccēt testes
subtrahendo se a testimonio feren-
do. vel si pro testimonio ferēdo ali-
quid recipiant. **G**eneralit̄ testes
coguntur perhibere testimonium
veritatis et hoc in ciuilibus. ut. **C**d
testibus. l. si qm̄. ff. de tabul. exhibi-
t. loam. §. exhibere. in aut̄m de tes-
tibus. §. qm̄. coll. vij. et q̄. in pleris
q̄. de. xiiij. q. ij. quāq̄. **P**ed et in
crimibibus videtur testes fore co-
gēdos. ut s̄. ti. prox. Cum causaz
q̄. e. ti. preterea. et c. super h̄is. et
c. Cum contra magistr̄. et q̄. e. t. c.
vlt̄ q̄. de symo. licet hely. **I**tem cū
certe sint persone quibus non de-
nūciatur inuicē ut testimonium
ferant qd̄ ex p̄uilegio contingit.
ut ff. de testi. l. iij. §. iul. et l. inuicē
et in alia. l. Inuicē sequitur q̄ in
alijs personis aliter est seruādūz
vt ar. ff. ad munic. l. i. **E**de thesau-
li. li. x. et hoc que dixi in crimibibus
optinent cum de crimine ciuilit̄
non criminalit̄ agit et s̄m̄ s̄ nō
obuiat q̄. e. t. dilector̄. **P**ed insta-
bis de illa cū contra magistr̄ lo-
quitur in crimine falsi nec inuicē

quibus actum fuit ciuilit̄ et tñ tes-
tes coguntur. Possumus dicere q̄
forte ciuilit̄ agebat. **P**ed dices
non multum refert utrū ciuilit̄
an criminalit̄ agit de crimine
falsi. nam p̄ utrūq̄ modū sequitur
pena ordinaria. ut. **C**d de p̄ba. l. iu-
bem. **A**d qd̄ dico p̄mo refert qz
per modū ciuile non fieret deponēdo
vel dici p̄t q̄ sp̄ale ē in crimine fal-
si ut in eo etiam si criminalit̄ aga-
tur testes sint cōpellēdi qui se s̄b-
trahunt grācia **O**dio vel timore. si-
cut et qued̄ alia sunt specialia in eo-
dem crimine sc̄z ut in eo imponat̄
pena ordinaria p̄ modum ciuilem
ut dictum est. **I**tem clericus pro
crimine falsi conuictus et degrada-
tus statim seculari foro per conse-
quētiā applicat̄ ut q̄. de verbo.
fig. nouimus q̄. de crimine fal. **A**d
falsariorū. cū hoc generalit̄ in alijs
crimibibus non contingat nisi post
deponēdoz depositus incongibilis
habeatur ut s̄ de iud. Cū non ab-
bonine. **S**z h̄is oibz que sup̄i
dixi q̄ clericū cogantur ad testio-
niū tam in ciuilibz q̄ in criminali-
bus obstat canon. ii. q. vi. statuē-
dum. quia nec clericū iurare debent
ut ij. q. v. si q̄s presbiter. sicut nec
compellantur ad alia publica of-
ficia ut xvi. q. i. generalit̄. sed il-
lud generale sic modifico verum ē
q̄ non compellantur ad testimo-
nium preter q̄ si per alios veritas
liquere non potest ut in predicto-

c. xiiij. q. ij. quāq̄ vel n̄ ḡtia odio
vel timore se subtrahāt vt q̄. e. t. c.
i. vlt. q. c. Cū cōtra magistr̄ q. c.
peruenit. **¶** Queres q̄re min⁹ cogūtur
testes in criminib⁹ si crimi
nalis agat q̄ in ciuilib⁹. R̄no in e
minib⁹ monent̄ accusatores eā rē
deferre in publicā nocōm que mu
nita sit testib⁹ p̄doneis vel instrūta
aptissimis documētis vel iudicijs
ad p̄bacōm indubitat⁹ q̄ luce cla
rouib⁹ expedita vt. **¶** C. de proba. l.
vlt. ij. q. viij. sciant. **¶** Queres idē
in ciuilib⁹. **¶** Nam punit̄ is qui ali
quē temere ad iudiciū vocat vt. ff.
de iud. l. Eū quē. **¶** Ad qd̄ r̄no ibi di
ligenti⁹ examinet̄ vbi cōtra salutē
hominis oppressa putat̄ eē iusticia
vt. **¶** C. de app. l. addictos. **¶** Sunt
autē cōpellendi p̄ censurā ecclesiasticā
vt apparet ex forma l̄arū d̄m̄ ipe
per clausulā illā testes autem n̄c.
¶ Per cen. vero ecc. non solū iudic
ti sed suspensionis q̄ excoicacōnis
s̄ m̄az itelligo vt q̄. de verbo. signi.
querēt. **¶** Queres q̄ si clausula illa tes
tes autē nō addiciat̄ in l̄ris vt so
let fieri. cū in l̄ris habet̄ mēdo s̄
crimine nichilomin⁹ iudex ad iu
ra se referat q̄ cogat vel non cogat
testes p̄ ea que sup̄ius sūt p̄missa
sa. cōsuetudo t̄n̄ rōne curie sic se h̄z
in causis de facto vt nullū testē cogat
vbi de crimine agit qualifacum
q̄ de ipso agat. q̄ idē seruat̄ in l̄ris
non apponēdo clausulā consuetaz
testes at̄ n̄c. **¶** In quib⁹ casibus

testes non cogūtur p̄ p̄missa sac
tis apparet. **¶** Peccat̄ illi q̄ morta
liter sicut puto qui testimoniū su
um subtrahūt ei rei que non n̄ per
eos p̄bari p̄t. q̄ idō cōpellendi sūt
ad satisfactiōē sicut in alijs mor
talib⁹ cōtingit. vt vi. q. i. illi q̄. xxij.
q. i. p̄dicand⁹. xxxij. q. v. p̄ceptū
et maxime peccat̄ qui metu alteri⁹
veritatē occultat. vñ Aug⁹. q̄ quis
metu cuiuscūq̄ potestatis veritatē
occultat̄ irā dei sup̄ se puocat. q̄
magis timet h̄iēm q̄ deū. q̄ post
paucā vsq̄z rē est q̄ qui veritatē
occultat q̄ qui mendaciū p̄fert. q̄
ille p̄desse non vult q̄ iste nocere
desiderat. vt xi. q. ij. quisquis. et
q̄. de crimi. fal. c. i. **¶** Sed quid si q̄
se faciamētō artāt ad nō p̄hibēdo
testimoniū veritati puto iuramen
tū temerariū in hoc casu sc̄z cū non
p̄t liq̄re de veritate nisi per eos. vñ
possent p̄p̄a auctoritate cōtraueniē
vt xxxij. q. iij. in malis. cū sit certuz
ex hoc mortale p̄ctm̄ puenire. sc̄z
si dubitaret̄. nā tunc sup̄ior̄ aucto
ritas p̄us esset requirenda. vt q̄. d̄
elec. venerabilē. **¶** Item quid si vn⁹
interfuit negociō cū sciat p̄ vnū
nō posse p̄bari. vt iij. q. ij. **¶** Itē
in criminali in vs̄ vn⁹. lex em̄ di
uina vel humana vn⁹ testimoniō
etiā p̄doneo nec iustificat nec
cōdēpnat vt xxxij. q. ij. admonē.
iuravit non p̄hibere testimoniū
veritati. **¶** R̄no puto q̄ h̄mōi iuram
tum temerariū fore q̄ si vn⁹ non

facit pleni p̄bacōne
plena q̄ in d̄o iuram
iuramentū p̄bacōne
de vob⁹. In bone fide
are. Admonē. nec ob
q̄mbo. sicut. ibi em̄
p̄p̄at̄. q̄estio. q̄ vn⁹
m̄d̄at̄. p̄stip̄. q̄
nō in d̄m̄ t̄o. q̄ t̄o. q̄
debet. vt. C. de q̄estio. h̄o.
non eblit̄. q̄ de fide. ab
vltis. q̄ h̄at̄. vñ. t̄h̄
fide. p̄. p̄. p̄. p̄. p̄. p̄.
t̄i ad iuram. d̄. l̄. q̄. m̄
tra. ob. h̄. l̄. c̄. t̄. p̄.
Quid si ad iuram. subtrahat̄
tes. h̄. m̄. p̄. a. l̄. t̄. h̄. l̄.
de. vt. q̄. p̄. h̄. m̄. q̄.
q̄. m̄. l̄. auctoritatē. iudicis
vt. q̄. p̄. em̄. C. de p̄. h̄. l̄.
m̄. d̄. m̄. q̄. vñ. q̄. tra. **¶**
noce. an. peccat̄. testis. si. qui
p̄. q̄. p̄. testimoniū. f̄. t̄. e.
h̄. q̄. h̄. m̄. a. non. d̄. q̄. l̄.
va. nec. testimoniū. vñ. Aug⁹.
iudica. q̄. testimoniū. que. m̄.
nec. vera. sūt. veritā. m̄. q̄.
vñ. d̄. m̄. m̄. l̄. t̄. q̄. m̄.
p̄. m̄. a. sicut. q̄. sicut. q̄.
es. a. vñ. l̄. t̄. d̄. vt. q̄. m̄. q̄.
vñ. q̄. p̄. m̄. l̄. t̄. m̄. q̄. m̄.
q̄. p̄. d̄. vt. m̄. q̄. m̄. q̄.
q̄. de. testib⁹. l̄. h̄. tes. testib⁹.
Quid si testis. cō. m̄. q̄.
m̄. falsū. dicit. testib⁹. m̄.
l̄. q̄. vñ. l̄. q̄. falsū. q̄.
p̄. falsū. t̄. m̄. c̄. a. in. iudic. a.

faciat plenā pbacōnez facit semis
 plenā et fit de la cō iuramēti vt per
 iuramentū pbacō cōpleat. vt. C.
 de rebo cre. l. In bone fidei. ff. d. iurē
 iurē. l. Admonēdi. nec obstat. ff. de
 qōmbo. l. marit. ibi em̄ non ideo
 reprobat questio qz vn? testis nō
 inducēbat p̄sūpōez. sed qz an
 illa in dñm torquebat q̄ fieri nō
 debebat. vt. C. de questio. l. i. Item
 non obstat q̄. de succes. ab itel. Cū
 dilcūs. qz licet vn? testis ibi non
 faceret plenā pbacōnez sufficēss et
 tñ ad iuramēti delacōez nisi ps al
 tera obtulisset cōtrariā pbacōnez
 Quid si adūsarius subtrahat tes
 tes Rñō iniquā a se foui litē ostē
 dit. vt. s. n. pr. institutis. et experi
 n d3 in se auctoritatē iudicis elusā
 vt. q. e. t. puenit. C. de postul. l. pui
 tendū. iij. q. viij. §. tna. **R**estat
 videre an peccet testis si quid recipi
 at p̄ testimonio ferēdo et certe
 sic. qz sicut sūa non d3 esse venal
 ita nec testimoniū. vñ **A**ug? cum
 iudicia et testimoniā que nec iusta
 nec vera sūt vendēda iniqua et falsa
 venduntur. multo sceleratā? vñ qz
 pecunia sumit qz scelerate etiā q̄
 uis a volētibz dat vt xiiij. q. v. nō
 sane expensas tñ recipē p̄t ab illo
 qui eū pducit. vt. iij. q. iij. v̄tunis
 et. ff. de testibz. l. fides testiu. §. sa
 bino. Quid si testis corrupt? testi
 moniū falsū dicat. testimoniū nul
 lū est. qz venale. et qz falsū et p̄ter
 penā falsi tenet etiā in iudicō aīe il

li quē suo testimonio lesit ad om̄e
 intesse. ar. s. ti. pr. sicut. et ar. C. de
 pena iudi. qui male. iudi. l. ij. pecu
 nia vero que data est non restitue
 tur ei qui turpiter dedit cui obstat
 p̄p̄a turpitudine vt in p̄dō. c. nō sa
 ne. ff. d. iudic. ob. tur. cām. l. iij. sed
 ei in cui? iniuriā data videt vt. i. q.
 i. Iubem? et ar. xvij. q. iij. si quis
 in atrio. ff. de calūp. l. generalit. §.
 illd. q̄. de symo. d. hoc aut. et c. Au
 diuim? xvij. q. i. si quis rapuerit
 in autn̄ de sanctis. epul. §. sed neqz.
 Quid si data est pecunia simplici
 ter vt testimoniu ferat vel vt verū
 testimoniu ferat **D**icūt quid i hijs
 casibz illū qui dedit r̄petere nō pos
 se. videt em̄ testem corrupere volu
 isse. ff. de iudic. ob. turpē. causā. l.
 ij. **P**z etia xiiij. q. v. non sane. vñ
 in hoc casu dicit p̄t q̄ talis posset re
 petere pecuniā si nō eo aīo dedit vt
 testē corrupat. §. vt sibi iusticia cō
 seruet. ar. q̄. de symo. dilectus.

De fide instrumenti.

Quim? s̄ de illa sp̄e p̄ba
 cionū que fit p̄ vocē viuā
 scz per testes. **N**ūc videā
 m? de sp̄e que fit p̄ vocē mortuam
 scz p̄ scripturā. Et ideo subiāt hic
 rubrica de fide instru. **V**ideam?
 igit quid sit instrumentū. qualif
 hic accipiat. et quot sint ei? sp̄es.
 et quibz instrumētis fides adhibeat.
 et ex q̄bo instrumētis fides iducat

vel minnatur. **I**nstrumētū ap-
pellatio est gñalis. **N**ā a testimo-
nia et psona quibus cause instrui so-
lent instrōz loco habētur vt ff. e-
ti. l. i. s. de testibz. **S**o. puenit. ff. de v-
bo. signi. l. no cōnē. **I**nstrōz. **S**z
et als dicit instrumētū apparat⁹
fundi quo possessio excef. vt ff. de
fun. instruc. c. instru. lega. l. qñtū
Ry. i. o. hic aut ponit instrumētū
pro cartis vel septuris. **I**nstru-
mentoz due sūt spēs. Aliud pub-
licū Aliud pūatū. Publicū qd sit
p manū tabellionis cui si fuerit in
prima figura hoc est non cancella-
tū non abolutū non viciatū vel vi-
tupatū. vt. **E**de edic. di. ad. tol. l.
iii. fides adhibetur sine alio admi-
niculo vt in aut. e. t. **S** si vero mori-
antur. nisi is ctra quē proferit p-
bet falsū. vt. **E**. t. l. si vteris. **P**ri-
uatū. Aliud autētiā. Aliud non
autētiā. scz cfectū a duobz loco
tabellionis in iudicō assumptis vt
s. de pba. qm ctra falsā. **I**te instru-
mētū siue scriptū vel pūatū h autn
est cui appensū est sigillū autn vt
q. e. t. scriptura. **E**st at autn sigil-
lū scz epī. vt s. de testibz. **C**ū a nos-
bis xi. q. iij. cure. a. c. dñt. a alioz
prelatorz. vt. s. de dolo. a ctra. veri-
tatis. **I**te ductus vt s. de proba-
tercio. **C**apti vt q. de app. signifi-
cauit. **V**niūstatis vt s. de pau. qz
in caus. cuiuslibet corpis vel colle-
gij vt q. de excef. prela. dilcā. **I**te
autētiā ē scriptū a si pūata ma-

nu cfectū qd hz subscpōnez trū
vūicū testū. vt. **E**qui po. in pig-
ba. l. scripturas in fi. m autn. e. t.
S h a is. a. **S** h a h qz. a h de sblep-
ciomibz dubitet fiet cōpacio p in-
strumta publica i qbz hñtē testes
subscpserūt vt i autn. e. t. **S** hñs
q. vel p instrā pūata hñca subscp-
cōez testū eorūde vt. **E**. t. l. apaco-
nes. si vero testes inscripti decesse-
runt scriptū nō videt alicui⁹ firmi-
tatis robur hrē vt q. e. t. scripta. h
pūata scptura subscp cōez nō ba-
bens gñalit fidē non facit. vt. **E**de
pba. l. instrā. a. l. rōes. a. l. ex. n. d
illū q scpfit a h in psonalibz actio-
nibz. sec⁹ in realibz vt i pall. l. scp-
turas. **P**ublicū igit instrumētum
auctoritati tabellionis imitē vt dic-
tū ē a pbatur. **E**ad le. cor. de fal. l.
si qz de curio a in aut. e. t. **S** si vero
moriatur. **S**z si de scptura tabelli-
onis dubitet fiet apaco vt i autn
e. t. **S** q si eia. a. **S** sequentibus.
Nunc de apoc a atipoc aliqua
sub breuitate notem⁹. **E**st autem
antipoca **C**yrographum qd facit
debitor creditoi in quo debitor fa-
tetur se soluisse tantum a non di-
citur ab anti q est contra sed ab ā-
te. quia antipoca fitā apocam pri-
us enim fatetur se soluisse pensio-
nes vsuras vel census quod fit in
antipoca a demū creditoi fatetur
in apoca d recepto. ē igit antipoca
īducta ad securitatē creditoi q ei

noie possedisse vel se p̄scriptōe libe
 ratū contēdat obstat ei p̄p̄a scrip
 tura. **N**ā dñs siue creditor p̄ anti
 p̄ca de iure suo d̄cebit. vt. **C. e. t. l.**
 plures. **V**el s̄m̄ alios antipoca sc̄p̄
 tuā est quā facit debitor obligādo
 se. **E**t tūc dicit ab anti qd̄ est oīa
 sed apoca s̄m̄ om̄s est scriptura cre
 ditoris p̄fitētis sibi solutū a debi
 tore a sic ponit ff. de administra
 tu. l. lucā. **S**tutor. a s̄m̄ hoc dicitur
 apoca fit dātis antipoca suscipien
 tis. i. apoca fit a creditore antipoca
 a debitorē. **M**ulta vero sunt
 p̄pter que instrumētōz fidei dero
 gat. rasuā h̄āz imutacō p̄me figu
 re. vt. **q̄. e. t.** **I**nt̄ d̄l̄cōs. ff. de h̄is
 que i testa. delent. l. i. ff. de p̄bac.
 l. si cyrographū. **E**d̄ edic. di. adri
 tol. l. iij. Nam falsitas ē imutacō ve
 ritatis vt in aut̄. e. ti. in p̄n. coll.
 vij. lre tñ vel fillabe mutacō om̄s
 sio vel subtractio vicū non iducit.
 vt. **q̄. e. t.** ex pte. ff. de manu. t. l. q̄
 habebat nisi s̄b̄tractio imutacō. l.
 om̄sio sensus varietatē inducat
 vt. **q̄. e. t.** **I**nt̄ d̄l̄cōs. vñ auctoz
 verba emēdare tenore s̄m̄e pseues
 tante non est p̄hibitū vt. ff. de re
 iud. l. Auctoz. a rasura paucay h̄ā
 nū que sapiētis aim nequa q̄ i du
 bitacōez v̄rtē debeat p̄mittitur in
 h̄is dñi p̄p̄e p̄ref vicū falsitatis vt
 q̄. de em̄. fal. c. vlt. **V**icū ḡmatice
 non viciat instrumēta nec em̄ error
 scripture impedit cām iuris. vt. **C.**
 de testa. l. errore. a. l. ābiguitas. ff.

de le. ij. l. cū p̄. **S**. fidei tue. a. l. vnū.
S. vlt. ff. de h̄edi. insti. l. i. **E**t est rō
 in instrumētis qz eoz fides aucto
 rati tabelliōis imit̄ cui? fides ma
 gis inspicit q̄ q̄roz scribētis sicut
 i sac̄m̄tis veritas s̄b̄stācial forme
 attēdit non samitas v̄rboz vt de
 cōse. di. iij. retulerūt a. c. si nō sac
 tificat. **A**liud ā est in resc̄ptis dñi
 p̄p̄e vt s̄ de resc̄ptis ad audiam.
Et est racō qz p̄ multoz officialiū
 man? trāseūt a tandē in purgato
 rñ inducūtur h̄ est ad examen vi
 ce cancellarij a correctoris vt s̄ de
 resc̄ptis. **C**ū adeo xxxv. q. ix. apli
 ce vñ non est verisimile q̄ i h̄m̄ōi
 lris vicia remancāt incorrecta a si
 secus inuentum fuerit littere sunt
 suspecte a non credit̄ de cancellaia
 tales h̄ās emanasse. **A**liud aut̄ est
 in h̄is alioz p̄latoz que non cum
 tāta āgustia a deliberacōe p̄cedūt
Ite si varietas manus notarij per
 alia instrumēta ab eodē s̄fecta nos
 tet. derogat fidei instrumēti vt. **C.**
 ti. l. opacones a aut̄. e. t. **S**. hui ve
 ro. eo tamen saluo q̄ etas h̄āz dis
 similitudinem sepe facit. non em̄
 ita scribit iuuenis a robust? sicut
 senex a tremens. languor ecā se
 pe dissimilitudinem facit calanni
 et atē niti mutacō aufert per om̄ia
 similitudin̄is purtatē vt in aut̄
 e. t. in p̄n. **I**te; subscripcōnū yd̄ep
 ditas que singule debent singulos
 rum subscribentium manibz āno
 tari vt. **q̄. de preiul.** **C**ū olim p̄pter
 o ij

qōnes. **I**te noīs impatoris vel in
dictionis omīssio vt in autn vt p̄
po. no. ipa. pub. docu. i p̄ncipio. ā
mī em̄ dñi nom̄ ē ipatoris a consu
lis pom̄ dñt in publicis instris vt
xxij. di. In noīe dñm. Cō apo. pub.
l. i. a in preall. autn vt iponatur
nomē ipa. ac. **I**te si repugnācia i
ter se in instrō cōtineatur. vt. ff. de
re. iur. l. vbi. **I**te si dñia instrā q̄s
in iudicio pducatur fidei sibi ad inui
cē derogāt. vt. ff. e. t. i. putari. C. e. t.
scripture. sed aliud est in testibus d̄
rijs vel diuersis ab eadē pte pduc
tis. qz tūc iudex cōsiderare d̄z nume
rū a cōdicōnez illoz qui dicūt pro
producēte a illoz qui dicunt d̄. vt
no. s. de testi. ff. nūc videndū. **E**t ē
diuersitatis rō qz instrā vidēi pnt
et apud se quis explorare d̄z an si
bi expediat talia pducere instrā vn̄
imputat dñia pducēt. **Q**uid aut̄
testes dicuntur sint ignorat̄ a iō nō
est qd̄ imputat pducēt dñios vel
diuersos. **I**te derogat̄ fidei instrī
si etiā vn̄ de testibus in instrō sub
scriptis non agnoscat suā subscrip
cōez vt. ff. queadmo. tes. ap. l. i. in
fi. **I**te derogat̄ fidei instrī si nō ha
beat debitū numerz testū. qd̄ in q̄
libz publico instrō requirit̄ s̄m. M
s̄m alios dislinguit̄ vtz in ciuita
te d̄hatur an in villa a p̄ito l̄az
vel ip̄ito. a librā d̄t̄ excedat aur̄
vel non. d̄hat̄ in scriptis vel non.
vt in autn e. t. ff. optz. C. si cer. pe. i
aut̄ hodie a nōuit a30 in sūma sua

si cer. pe. ff. **I**tem a mutui. **I**tem d̄
rogatur si non contineatur in eo
qz contractus habuit testū p̄ncā
vt in autn e. t. ff. si quis igitur. a
ff. sed a si quis. sed obstat lex. C. de
dona. l. in donac. sed illa excludit
annotationem testium non presen
ciam vel dic qz nec presenā testis
um requirit̄ necessario nisi in sc̄p̄
tis agatur eo qz tota fides habet̄
notario. nec obstat in autn de be.
et fal. ff. si vero absunt. vbi requis
ritur presenā testium a descrip
cō nam illud speciale est in inuen
tario. **I**tem derogatur fidei si non
fit subscriptum a tabellione a par
tibus si hoc actum est vt in scrip
tis contrahatur. vt. C. e. t. l. cōtract̄
et de iuenien. fisci debito. l. ij. **I**te
derogatur si aliquid in eo inueni
atur sub signatū vel subscriptum
vt. ff. ad le. come. de fal. l. paulus.
Ite si in aliqua pte sui sit inscrip
vt. ff. si tabule tes. extra. l. i. ff. p̄nl̄.
Ite derogatur fidei instrī ex archi
no pducti si non fuerit manu om̄e
tariē signatum. ff. de iur̄ fisci. l. in
fraudem. ff. quociens. **D**erogatur
fidei instrī si non sit originale sed
sūptū exemplū. **A**ut iudex a sump
tum idem supponūt. originale au
tenticiū a exemplar idem significāt
exemplū igit̄ iudex vel sūptū fidem
non facit. vt. ff. e. t. c. n. ix. di. vt. x
q. ij. sanctimus. C. de eden. in aut̄
si quis in aliquo documento in

aut[em] ut sp[er]osa. largi §. a b quoq[ue]
iubem[us] coll. ix. ff. fami[li]ar. h[ab]it[us]. l. si
que s[un]t cau[er]es. ff. de acc[us]at. emp. et
ven. l. na[us]. Et de fidei[com]mis. l. instru
m[en]ta. Et de diuisis resc[ri]ptis. l. scim[us]
et. ff. e. t. l. ii. quida[m] aut[em] co[n]tra[ri]um
dicit sc[ilicet] q[uo]d stand[um] sit s[up]to vel ex[em]
plo a hoc dicebat d[omi]n[us] albic[us]. Mo
uebat aut[em] quod r[ati]o et quod lege
r[ati]o[n]e tali sicut originale instrum[en]
tu[m] dicit aut[em]. et ei stat[ur] q[uo]d defectum
est a publica p[er]sona. i. a tabellio[n]e.
sic a sumpto stand[um] est si a tabelli
one fuit ex[em]platu[m] q[uo]d e[ss]e[m] prestat
auctoritate originali idem a s[up]to.
sc[ilicet] p[ro] publica. iducebat leg[em] p[ro]
se in aut[em]. ut frat[er] filij §. illud colli
ix. a hac opinio[n]e tenuit donec in
co[n]ueni[en]tia[m] sue opinio[n]is fide de
p[re]b[er]edit oculata. cu[m] e[ss]e[m] i[n] ca[us]a de fac
to in qua ipse p[ro]n[us] erat induces
ret exemplū a p[er] altera fortit[er] aile
garet ex[em]plo non esse credendum.
ipso co[n]tra[ri]u[m] asserete tandem deduc
tu[m] est originale in mediū in quo q[ui]
da[m] vicia s[un]t inu[en]ta que in s[up]to n[on]
erāt. et ex t[em]p[or]e visū est sibi non suffi
cere sumptū q[ui]s p[ro] tabellione su
mat. et q[ui]s in s[up]to tenor origi
nalis co[n]tineatur de v[er]bo ad v[er]bu[m]
p[ro]pter vicia l[et]ras et co[r]re[ct]io[n]es que
p[oss]unt esse in originali et non in s[up]
to aut[em] i[de]o ut fra[ter] filij non loquit[ur]
in simplia s[up]to s[ed] loquit[ur] i[n] s[up]to
auct[orit]e iudiciali cui e[ss]e[m] Azo sta
du[m] est. ut. Et de testa. l. publicati. Et
de re iud. l. gesta §. de s[er]u. vt. vel

inuti. Cū dilcā. non e[ss]e[m] verisimile
est iudicē auctoritate prestitisse su
mendi si vicia i[n] originali fuissent.
ut §. de p[ro]uile. Cū olim essem[us] apud
perusiū a §. e. ti. vlt. Nec obstat
h[ic]s dec. s. de p[ro]ba[ti]o[n]e. Qm[od] extra fal
sam. que dicit recurrendū fore ad
originale si de gestis que remāse
rūt apud p[ar]tes dubitari co[n]tingat.
Nā illa sumpta non sumuntur auct
oritate et p[ro]uicia iudicis et p[ro]pterea
recurrunt ad origiale ut §. de p[ro]ba
e. vlt. hec et alia s[un]t que debilitāt
instrum[en]ta salus h[ic]s que d[icitur] falso
p[oss]unt obici instrum[en]tis et p[ro] que de fal
sitate argui p[oss]unt de quib[us] dicem[us]
§. de crimi. fal. Et notand[um] q[uo]d licet in
instrum[en]ta cu[m] die et co[n]sule edi non de
beat ne fraudis fabricande mā d[icitur] et
vt. ff. de eden. l. i. §. edicōes. ff. que
admo. t. ap. l. ii. §. si dubites. Ce.
ti. l. ei. Si t[ame]n de falso arguat in
strum[en]tu[m] r[ati]o[n]e t[em]p[or]is in quo p[oss]et fal
sitas facili[us] deprehendi. ut §. e. t. In
ter dilcōs. necessariū est instrum[en]
tu[m] edi cu[m] die et co[n]sule. vt. Et de extra
ben. et o[m]it. l. i. l. optima. Instru
mentū a non visū non p[oss]et argui fal
sitate ut §. e. ti. Accepim[us].

De p[re]sump[ti]o[n]ib[us]

Quia p[re]sump[ti]o[n]es plerūq[ue]
semplenā p[ro]ba[ti]o[n]em faci
unt plerūq[ue] alias p[ro]ba
tiōes adiuuāt non nūq[ue] p[ro] se p[ro]bat
vt violēte. Ideo subiac[etur] h[ic] rubrica
o iij

de presūp. tracta tui de pba. de tes-
tibus et de fide instru. inserit. **V**i-
deamus igitur quid sit presūpō q̄
sint presūpōiōnū spēs. quibus pre-
sūpōiōibz stet. et quibus nō. **P**re-
sūpō est alicui? facti dubij aliq̄
ciens semiplena aliquo cōs plena
inuestigatio. **T**res sūt spēs pre-
sumpōnū. **A**lia temeraria. alia p-
babilis. alia violenta. **T**emeraria
reprobatur. vt ij. q. i. p̄mo vi. q. i.
oues. **S**. d. sen. ex inquisitōi. **P**roba-
bilis admittit ad semiplenā pro-
bacōez vt hic in multis dec. et ij. de
se. ex. inquisitōi. s. de resti. spo. sol-
licite et ad purgacōez indicēdā vt
ij. q. v. p̄sbit. **S**. d. purga. ca. si q̄s d̄
gradu. **V**iolenta ad p̄nūciādū suf-
ficiēs reputat vt xxxij. q. i. dixit do-
min? **S**. e. t. lris. ff. de hys q̄ sui vel
alie iurē sūt. l. filium. **H**3 circa vio-
lentas presūpōes subdistinguit
q̄z alia iuris. alia iuris et d̄ iure. p̄-
sumpō iuris est cū ius presūmit
aliq̄d sed non statuit sup presūp-
to et hec presūpō recipit etriaraz
probacōez et exempla sup h̄ xxxv
q. iij. extraordinarie xxvi. q. i. nec
aliqua. **E**de epis. et cle. in auct̄ l̄niaz
xij. q. v. nulli. **S**. de testa. requisiti.
ff. de dona. int̄ vi. et vx. l. quint? **E**-
t. l. ecclā. **P**resūpō iuris et de iurē
est cū ius fingit et statuit sup ficto
cōtra quā fictionē non admittitur
cōtraria pbacō exempla ad h̄ ij. de
sponsa. **A**d id et c. is qui fidem
ij. de adic. appo. p. tuas et c. de ill

ij. qui nra. accu. pol. insup. ij. de spō
sa. ommissuz liij. di. fr. at. mtate xxvij
di. q̄ interrogasti xxvij. q. ij. vidua
ij. de regula. et trāse. vidua et ḡna
liter vbiq̄z ius statuit et fingit
sup ficto. q̄nqz tñ ius fingit aliud
eē q̄ sit fingit em̄ mulierē stipula-
tā que non ē. vt. **E**. de rei vxo. ac. l.
vna in p̄n. fingit natū qd̄ non est
vt. ff. de statu. lo. l. in vtero. fingit
viuere q̄ non viuit. vt. insti. de ex-
cu. tu. **S**. filij. aut fingit non esse na-
tū q̄ est natū. vt. ff. de li. et postu-
l. ticus testō. **S**. lucius. fingit non
conceptum quia nascitur mortu? **V**t. ff. de verbo. signi. l. qui mortui.
Istas et confirmiles fictiones iuris
inuenim? quos notat domin? me-
us in p̄n. sūme circa x. predicamta
Et est notanduz q̄ si aliq̄n lex fin-
git bonum canō autem malum nā
in libere mulieris conuictōne lex p̄-
sumit matrimoniū ff. de ritu. nup-
l. in libere. canō presūmit contub-
mum nisi probetur matrimoniū
vt xxx. q. v. c. i. et ij. **E**t hoc p̄pter
periculum qd̄ accidere pōt ex clam-
destinitate nam et sint aliqui vir
et vxor si tñ alē ab alfo diuat nec
possit pbare matrimoniū ecclā nō
cogit eos cohabitare. vt xxx. q. v.
S. hys ita. **S**. de clamdesti. despon. c.
i. **I**n sūma notandū ē q̄ omne
bonum factum recte presūmit ac-
tum. omne male factum prauē pre-
sumitur actum vt ij. e. c. i. et vi. q. i.
si omnia.

De iure iurandi
Simil? s̄ de p
qua mopia
curt ad iura
me in iurament
etōr? ita mediū
matrimū remediū exp
tū et iuramentū. vt. ff.
post. tādū de pba. et
ille de iur. iur. **V**t
tur quid sit iuramentū
quet sint et spēs. que
fere et qui quibz sit de-
ter. iurandi. et quid sit a-
fict? et qui p̄m̄ p̄m̄
tū et affirmatō et negatō
matrimōi firmatō. **S**
iur. d̄is q̄ non licet iurare
iuris non factas. vt in d̄
i. l. d̄is oio iurare neqz p. e
et ij. et. et. q̄. q̄. q̄. cl.
cōdica in auti et non lu-
cōta notat coll. v. h̄. l. iur.
creatus de q̄lo in iur.
tur vt p. c. i. p. n̄q̄. l. i.
p. alare p. iur. p. p̄p̄s
lia verba. vt. q̄. q̄. h̄. al.
q̄. q̄. p̄. iur. et. q̄. q̄. q̄.
h̄. abem? **S**. de iur. iur. l. i.
iur. q̄. i. **S**. h̄. iur. et. q̄. m̄
v̄. b̄. a. i. iur. et. nō. h̄. iur. et.
iur. et. q̄. i. p. m̄. q̄. i. iur. et.
iur. et. vt. q̄. q̄. i. h̄. q̄. i.
iur. et. vt. non. iur. iur.
iur. et. iur. et. mediū. coll. v. h̄.
iur. et. p̄. q̄. i. q̄. i. d̄. b̄.

De iure iurādo

O iuramentū s̄ de p̄bacoñibz s̄
 qua inopia p̄bacoñū re
 currit ad iuramētū nā fi
 nis oim litū iuramentū. vt .i. e. t. i.
 Et si x̄ circa mediū. a alibi dicit
 maximū remediū expediendaz li
 tū est iuramētū. vt. ff. e. t. l. i. Ido
 post tractatū de p̄bacoñibz anectif
 iste de iure iurā. **V**idendū est igitur
 quid sit iuramentū. vñ dicat.
 quot sint ei? spēs. quis possit de
 ferre a cui. qualis sit deferēdū. q̄li
 ter iurandū. a quid sit iuramētū ef
 fectū. a que p̄iurij pena. **I**uramē
 tū est affirmacō vel negacō sacre
 rei attestacōne firmata. Sacre rei
 ideo dixi qz non licet iurare p̄ crea
 turas non sacras. vt in euāgelio.
Nolite oio iurare neqz p̄ celū n̄c.
 et .i. e. t. a si x̄. xxij. q. i. clerici. a. c.
 cōsidera in autū vt non luxurietur
 cōtra naturā coll. vi. s̄ licet p̄ illas
 creaturas de quibz in iure p̄mitti
 tur vt p̄ crucē p̄ euāgelii p̄ ordiez
 p̄ altare p̄ salutē p̄ncipis a p̄ firmi
 lia verba. vt xxij. q. i. si aliq̄. a v.
 q. q̄ p̄iurare. i. q. vñ. q̄cēs xxij. q.
 i. habent. ff. de iure iur. l. qui p̄ sa
 lutē xxij. q. i. s̄. sicut etiā p̄ numina
 iprobata iurare nō licet. vt. ff. e. t.
 l. nouit. s̄. ij. p̄ mēbz autē dei p̄bi
 bitū est vt xxij. q. i. si quis p̄ capil
 lū in autū vt non luxuriens contra
 naturā circa mediū coll. vi. qd̄ p̄s
 bibitū est p̄pter quosdā bēticos

qui dixerūt deū humano more mē
 bra habere disticta vt xxij. q. iij.
 quid i v̄su antropomorphite. **P**o
 tuit autē p̄petēti? appellari factū iu
 ramentū eo qz sup̄ facto iuratur vel
 iusiurati qz sup̄ iure qd̄ iurati p̄pe
 tit iurat quasi iusiurād. placuit tñ
 vt factū ius dicat qz sup̄ facto iurē
 iurat adicit v̄ro iurandū eo qd̄ id
 dz esse iurati qd̄ antea fuit iurād
 relōne facta non ad id qd̄ fit. s̄ ad
 id qz fieri cōuenit. vt. ff. de iusticia
 et iure. l. ius. **I**usiurandi due
 sūt spēs. Aliud assertoriū. Aliud
 promissoriū. **A**ssertoriū qd̄ fit de
 pretento vel p̄nti in quo assertur
 aliquid esse vel fuisse. **P**romissori
 uū est qd̄ cōcipitur sup̄ futuro in
 quo promittit dandū vel faciendū
 vel nō dandū seu nō faciendū. **I**us
 iuradi assertorij tres sūt spēs. Ali
 ud voluntariū. Aliud necessarium
Aliud iudiciale. **V**oluntariū ē qd̄
 ps p̄ti defert extra iudiciū ideo sic
 didū qz ex volūtate defert a susci
 pit voluntate a delatum vel relati
 voluntarie suscipit vel recusat. vt
 ff. e. t. l. Iusiurandū. necārū dicitur
 iusiurandū qd̄ necitate a iudice i po
 sita defert vel suscipitur ar. ad hoc
 ff. de in litē iurā. l. vlt. a hoc sacmē
 tum non p̄t referri vel recusari
 nisi p̄tedatur iusta causa recusa
 cōis vt. Ce. t. l. generalit. s̄. fin autē
Judiciale est illud qd̄ i iudicio de
 fertur vel refert a p̄te p̄ti qd̄ non
 est necessarium subire p̄mo delatū

pt recusari pt a referri. vt. C. de l. delato. ff. e. t. l. generalit. S. finali is cui a. q. e. t. c. vlt. olim at no poterat recusari sed referri vt. ff. e. t. l. manifesta vel loquitur lex illa cum iurandū delatū suscipit ab eo cui defert. In casibus tñ non defertur iurandū vt in actione reꝝ amotaz furta a alijs famosis actionibus vt. ff. reꝝ amotaz. l. marcellus S. vlt. a. l. non magis a idē credo vbi cũq; lex defert iurandū vt. C. de fideicomis. l. qōnez. C. de iure delib. l. scim. S. lñiam. C. de iure domini. l. vlt. S. vlt. nisi eadē lege pmitatur ptas deferendi. vt. C. de bonis auc. iu. pos. l. vlt. S. vlt. Potest iurandū deferre ois ille ad quē spectat negociū ppo noie. patus tor vero non pt deferre nisi i tribo casibus si habeat spale mandatuz si sit datus in re suā vel habeat liberā a generalē administracōz al non vt. ff. e. t. l. iurandū. S. vlt. a. l. se. a. ff. de pau. l. pcurator cui tizbera. a. l. pcurator tutor. Quid de prelato agēte p ecclā vel defensōre nūqd iurandū deferre pt. Puto q sic nam a tutor a curator a densor vniuersitatis deficientibus alijs pba oībo pnt deferre iurandū sup re dubia sup certa non pnt facere grān vt. ff. e. t. l. tutor. a. l. iurandū q. S. vlt. a. C. de trasac. l. ptes. Iurandū necariū defertur iurandū. D3 qñ a cui deferre d3 videam. Et ē certū q si actor nichil p

bat ro? est absoluē? vt. C. de e. l. qui accusare. vi. q. vlt. l. actor. q. e. t. c. vlt. hoc tñ fallit i quibusdā casibus in qbo defertur lex iuramentū reor si actor nichil oīo pbet vt. C. de hīs qui ad ec. ofu. l. vlt. S. sane. C. de fide instr. l. vlt. C. de iure deli. l. vlt. S. lñia a. S. h possit intelligi. q. e. t. c. vlt. a. in auc. d. instr. cau. S. si tñ quis p si at actor pba uent semiplene pta p scripturaz domesticā p collacōe. hāz. p vni testē. vel p fugā rei q finto officio debuit ibi rñdē vbi gessit officiaz defert iuramentū actori. q nouit veritate rei maxie si res petita sit modica a actor sit honest? vt i autē de instr. cau. S. si vero moriatur a de collacōe. S. super hoc. et. S. si quis autem coll. ix. ff. de re mili. l. non omnis. S. vlt. et. ff. de legi. tu. l. legitimos. 2o i. nam a vni testem dico inducere presumpcōez. vt. ff. de dote ple. l. t. lexopū? et. ff. quemad. tes. apianf. l. i. S. si vn. Itē si duo faciūt plenā pba cōez ergo vn? faciūt semiplenā nec obstat. ff. de qōibo. l. marit? ibi ei nō p̄hibuit qōez hri de acilla qz non p̄cedēt iudiciū h qz acilla nō debebat torqueri cōtra dominum suum in pecuniaria causa eciam precedentibus iudicijs. vt. C. de questionibus. l. i. Item propter enormitatem delicti a reo commisi si defertur actori iuramentum si actor non possit que perdidit.

vel ablata singula approbare vt **C**
 vñ vi. l. si qñ. s. q. met. c. vlt.
 ij. q. i. In pñis. **I**te ppter enomi-
 tate rei a iprobitate litigadi defer-
 tur actori iusiurand. vt. **C** de iud. l.
 pperad. **S**. fin autē. als autē vbi ac-
 tor non nouent veritate rei vel fū-
 ma non ē modica a psona actoris
 est suspecta vel non suspecta. **P**
 re? est ita bonest? vt actor deferat
 reo iusiurand vt absoluat in dñis
 b? bone fidei vel stricti iuris i delictis
 a quasi delictis ppter regulā q
 est. ff. e. t. l. admonendi. a. **C** e. t. l.
 bone fidei. **I**usiurand volūtariū
 deferendū est h^m volūtate ptis defe-
 rentis. necārū vero deferit h^m arbi-
 trū iudicatis. Debet autē iurare is
 cui delatū est iuramētū put est de-
 latū. ff. e. t. l. iij. **S**. vlt. a. l. iij. a. l.
 v. in pñ. a. l. qui p salutē. eo saluo
 qd p iprobas religioes iurari nō
 debet vt in pñ. dictū est. **E**ffect?
 iuriuradi est vt ex eo def actio in
 factū si iurauerit quis sibi deberi n̄
 adiecta forma vel rē suā esse. vt. **C**
 e. t. l. Actori. **S**i at adiecta forma
 quis iurauerit dabit vtalis actio
 ex eo cōtractu a non tñ ei s̄ adusa
 no vt ecce iurauit quis se emisse a-
 tūo sticiū p x. nā a agit ex pto ad
 sticiū a tenet ex vendito ad x. vel iu-
 rati me dedisse sticiū pignori pro x.
 que accipi mutuo ago pignorati-
 da p stico a teneor cti cōdictioe p
 mutuo ad x. vel iurau michi fun-
 dūm dotē datū a iphi possuz pse

qui a soluto iuramento teneor ex sti-
 pulatu vt. ff. e. t. l. si duo. **S**. is qui
 iurauit a. **S**. marcellus. **I**tem vt s̄
 uetur quicqd p iusiurand firma-
 tū est. dūmō iuramentū seruatum
 non vergat in interitum salutis ef-
 nevt. **J**. e. t. si vero. a si vergat in iu-
 diciū temporale vt. **J**. e. t. debito-
 res. ediam si prestetur sup contrac-
 tu non obligatoeio de iure vt. **J**. e.
 t. cum contingat. **I**n fūma sci-
 endum est q iuramentum tres ha-
 bet comites. veritate; vt iurans sci-
 at vel credat verum qd iurat. **I**u-
 diciū id est discrecōnem vt quis
 discrete iurat non precipitant a si
 ne necessitate ad iurandum festi-
 net. **I**tem iusticiam vt sit iustum
 et licituz q iuratur. **P**z si isti tres
 comites vel aliquod ex istis defue-
 rit nequa qd iuramentū erit. sed p
 iurum id est illicitum vel temera-
 rum iuramentum. vt. **X**.ij. q. ij. ani-
 maduertendū. **I**uramenta autem
 illicita a temeraria seruanda non
 sunt vt. **J**. e. t. quemadmodū a. c.
 ficut nostiz cum quid ficut ex lris.
Item illa que prioribus se iudicat
 vt. **J**. e. t. tuā a. c. **I**ntellecto a. c.
Ea te. **I**n hñs igitur seruabis q
 si iuramentū fuerit euidens illicitū
 p̄t quis contra illud p̄pria auctori-
 tate venire vt. **X**.ij. q. iij. **D**iffini-
 et. c. in malis. a hoc ideo qz iuramē-
 tū non fuit inuentū vt ad iniquita-
 tē obliget vt. **J**. e. t. q̄nto. **X**.ij. q. iij.
 inf cetera. **E**x hñs at caus reddidit

in iuramentū illicitū q̄ sequit̄ b̄ v̄ h̄
lis otinetur. **P**ut in iurandū licitū
discerne notādo. q̄s cui q̄d p̄ quid
ad q̄d cur quō q̄n. **Q**uis qz ex per
sona iurātis reddit iuramētuz illi
citū vt cū puulus iurat. vt xxij. q.
v. puuli qd̄ intelligo in infante vel
infancie pxio. vt. ff. e. t. l. q̄ iurasse
nā vli capax iurat. vt. ff. de liba
cā. l. vli. **C**ui qz ex p̄sona ei? cui
iurat censet̄ illicitū. vt xxij. q. v.
nullus a. q̄. e. t. i. m. i. m. i. s. **Q**uid. nā
rōe rei q̄ iurat̄ censet̄ iuramētū illi
citū vt si iuret̄ id qd̄ ē mortale pec
catū vt q̄. e. t. s. v. o. aliq̄s. xxij. q. iij.
iurauit q̄. e. t. quē admodū q̄. de ho
m. cū iuramto. **P**er qd̄ nā rōne
ei? p̄ qd̄ iurat̄ censet̄ illicitū vt si
iuret̄ p̄ creaturas. vt xxij. q. i. cōfi
dera a dixi. s. in p̄n. huius t. **A**d
qd̄ qz finis ad quē tendit̄ reddit
iuramētū illicitū vt cū q̄s iurat vt
eligat̄. vt viij. q. iij. **A**rtaldus. s.
de elec. p̄ in q̄hicoz. **C**ur qz cā p̄
ter quā iurat̄ reddit iuramētū illi
citū vt saltado puelle iuramentuz
herodis. vt xxij. q. iij. vnusquisqz
Quo. s. discrete vel indiscrete. In
discrecio em̄ a p̄cipitacō reddit iu
ramētū illicitū vt xxij. q. ij. ai ad
uertendū. **Q**n̄ qz tēp? reddit iu
ramētū illicitū nō em̄ lz iurare in
diebo d̄m̄is n̄ p̄ pace. vt. s. de fe
rijs. e. i. **P**ena piurij. i. fractio
nis liciti iuramti ē p̄ma septēnis.
vt xxij. q. i. p̄dicādū b̄ em̄ ip̄mit̄ p̄
q̄libz mortali vt xxij. q. ij. hoc ip̄sū

b̄ in iudicō aīe s̄ i iudicō corpm pe
na piurij ē depō vt xxv. di. **S**c̄mis
Pena piurij b̄ ē temerarij iura
mēti ē p̄ma ānal i foro p̄mali. vt
xxij. q. iij. q̄ sacmēto In foro iudi
ciali ē amocō a b̄n̄ficijs. vt q̄. e. t.
tua. **S**. ceterz. s̄. s̄. iura ciuilia iurē
randi otempta religio deum h̄z vl
torē. vt. **C**e. t. l. ij. n̄ iuramētū i de
t̄bo infponat. vt. ff. de em̄ie stelli
on. at. l. vli. **E**de t̄asac. l. si q̄s ma
ior. **E**de dig. l. q̄ciēs li. xij. **Q**ue
nt̄ an piur? sit infamis a cca b̄ dis
tingunt azo sic cū q̄s iurat de p̄nti
vel de p̄terito puta rē eē suā vel fuis
isse nā si de p̄nti notat̄ infamia. a sic
itelligit. ff. de b̄ijs q̄ no. i. fa. l. lucā?
ff. d̄ em̄ie stel. l. ij. a. vli. ar. s̄. i. aut̄
vt lice. ma. a auie. **S**. q̄ at a nobis
vt i. aut̄. vt litigā. iurēt. **S**. si q̄s ā
litā. **S**i at iurat de futuro non est
infamis nisi veniat cōtra duos. iu
ramentum a pactionem. vt. **E**de
transac. l. si quis maior. magister
Ray. in summa sua distinxit inf
assertorium et p̄missorium iura
mentum. **P**eruz in prima specie
non dixit infamē a allegauit dec. q̄
de excep. **D**em̄qz. a. s̄. de ordi. cog.
Cum dilectus in fine a facit ad hoc
lex illa lucius. **S**ed hec omnia
michi s̄. iura canoinica non plas
cent nam dico perurum infamem
esse siue de preterito siue de pres
senti si scienter et prudenter fals
sum asserat sub iure iurando siue
iuramentum sponte prestitum

de bāto vel faciēto volēs violet. vt
 vi. q. i. infames q̄ em̄ piurū spōte
 cōmittit mortalit̄ peccat. vt xxij. q.
 i. c. vlt. ergo ē infamis ifamia ca-
 nonica. vt vi. q. i. illi q̄. Itē piurū
 crimē est. vt ij. e. t. q̄relā. s̄. de tēpo.
 ord. c. vlt. ergo ē famosū. vt xxv.
 di. s̄. nūc at̄ in v̄b̄ in eplā vero. ad
 l. at̄ luā? a ad dec. cū dilcūs. Rñō
 testes q̄z testimoniū reprobaf̄ in
 ter ifames h̄ri non dñt verū ē ifa-
 mia legali que gñalit̄ non ipō. fco
 sed p̄ suāz irogaf̄ vel alit̄ possibi-
 le ē q̄ testimoniū testiū reprobaf̄
¶ Nec ex h̄ solo de piurio iuramentū
 vt si negō apta non p̄ferat. vt iiii.
 q. iij. s̄. Itē in c̄niali in v̄. si testis
 si nude deponat. vt iiii. q. iij. s̄. Itē
 i c̄niali i v̄. sola a cāz sui testionij
 nō facit manifestā vt i aut de testi-
 b̄. s̄. a l. qz p̄ plures dñū pbat̄
¶ Perurū aut̄ multiplex ē dicit̄
 em̄ piurū falsa iurācio q̄ si ignorā
 ter fuerit facta a adhibita oī dilige-
 gēcia nullū m̄. dicit̄ peccatū vt xxij.
 q. ij. l. vi. non adhibita oī dilige-
 cia est veniale peccatū. vt xxv. di.
 s̄. v. i. si. Dicit̄ piurū trāsgressio
 liātū iuramētū a hoc est mortale vt
 vi. q. i. quicūqz si vero illicitū sit iu-
 ramentū scient̄ h̄ iurāe peccatum ē
 sed iuēire nō ē peccatū vt dixi. s̄.
 p̄. s̄. dicit̄ piurū indiscretū iurām-
 tū a istū ē veniale p̄cām vt xxv. di.
 s̄. c̄m̄s in si. dicit̄ piurū mēdaciū
 iuramēto firmatū a istud sp̄ ē mor-
 tale. vt xxij. q. ij. l. vi. si fiat ioco.

vt xxij. q. ij. qd̄ ait vel simulatore
 vt xxij. q. ij. vtilē. **¶** Vltio notād̄
 est q̄ hoc iuramentū de q̄ hic tracs-
 tat̄ est de veritate. vt. ff. e. t. l. q̄ciēs
 ij. e. t. ex lris a iō si deferat̄ aliam q̄
 non nouit veritatem impetrat sibi
 remitti vel dari sibi tempus vt cer-
 coret. vt. ff. e. t. l. Iurandum
 et ad pecunias. ff. rerum amo. l.
 Marcellus s̄. qui rerum. iuramētū
 de calumpnia est de opinione seu
 credēcia. vt dixi. s̄. de iuramento
 ca. iuramentū vero qd̄ prestat̄ in li-
 tem est de assercione de quo tractat̄
 c. a. ff. de in litem iurando.

¶ De excepōib̄.

¶ Itē est. s̄. de p̄bacoib̄.
 de testib̄. de fide instru. s̄.
 p̄sump. a de iure iuran-
 ad qd̄ reauritur in defectum pro-
 bacionis vt. s̄. in prox. titu. dcm̄
 est. sed quia is qui excepōne vti-
 tur onus probacionis in se reci-
 pit. vt. ff. e. titu. nam per excep-
 cionem quis defenditur et iuuat̄
 tur sicut per actionem. vt in
 sti. e. titu. in prim. Ideo subiāt̄ur
 hic rubrica de excep. **¶** Videas
 m̄? igitur quid sit excepō que sit
 excepōnum diuisio. quando qua-
 liter a a quibus opponatur. a q̄s
 sit excepōnum effectus. **¶** Excep-
 cō est aliquando adionis exclusio
 plerumqz em̄ competat actori actio
 et eam per excepōnem excludi

di-oz. **N**ā si metu coact? vel dolo
induct?. aut errore lapsus tibi sti
pulant pmitto iure civili obliga
tus sum. si ex stipulatu agat recte
quid agit. h. inique. et ideo p excep
tione q? met? cā vel doli mali. **A**ut
in factū excludend? est actor. **I**te
si tibi pecuniā pmissi spe future nu
meracionis et si non numeraueris te
neor tibi ex stipulatu et potes contra
me agere h. te p excepctione repellam
Ite si pactū feceris michi de nō pe
tendo nichilomin? remaneo obli
gatus qz pactū non tollit civilez
obligacionez sed elidit vñ excepctōe
o? est. **I**te si contra me egisti et per
sūm extitit absolutus. **S**i ver? erā
debitor natura maneo obligatus
ff. de iudic. in debi. l. iul. et p?terea
necāria est excepctō vt pbant? h. ec
oia isti. de excep. s. **A**liqñ excep
ctio est non actionis sed intencōis
exclusio vt si petas a me x. et ego di
co solui si ver? est q? excipiēdo dico
scz q? solueri nulla opetit tibi actio
quia solucōe ei? qd? debet tollitur
ois obligacō vt insti. quib? mo
tollit? obliga. in pñ. **E**t q? excep
ctio aliqñ non actionē sed intencōez
vel actorē excludat pbat? ff. e. ti.
l. ij. **E**xcepctōnū alia dilatoria.
Alia pemptoria. Alia anormala
Preptoria ē que semp obstat
agenti et que pimit actionē si quā
inuenit pinnendā vel saltem inten
cionē excludit vt si p? didum ē.
vt est excepctio met? doli mali. rei

iudicate pacti cōuenti ppetui. **N**ā
si pactū de nō petendo ad tempus
interuenerit excepctō que orit? ex h
pacto nō est pemptoria h. dilato
ria. vt insti. e. r. s. appellat. **R**e
gulariter aut pemptorie excepctō
nes pponi pnt vsqz ad sūmaz hoc
tñ fallit in quibusdam que etiā
p? sūmaz pponūtur vt excepctō ma
cedoniam et veltiam. vt. ff. ad ma
ce. l. cū. si nō opposita pmo soluta
p errore ommissa excepctōne macedo
niam repetit? vt. ff. de iud. l. q.
excepctōez. **I**te fallit in qualibet
pemptoria a milite p simplicitate
tem ommissa. **N**ā eam p? sūmaz op
ponere pnt. vt. de iur. et fac. igno.
l. i. **F**allit in excepctōe que cōpetit
donatori vt non condēpnet nisi in
quantū facere pnt qz et si insoliduz
condēpnet adhuc locum habet ex
cepctō. vt. ff. de re. iud. l. nescim?. s.
vlt. **I**tem fideiussor insolidū dēp
natus et post sūmaz iplozari pnt mun
dari sibi actioez cōtra fideiussores
vt. ff. de fideiuss. l. si fideiussores. s.
ide rñdit. **I**tem fallit in quibusdā
excepctōib? p quas contendit iudi
ciū retro nullum fuisse. vt no. s. de
proba. s. Actor. **D**ilatoriaz ex
cepctōnū quedā sunt declinatorie
iudicij. quedā dilatorie solucōis
Declinatorie iudicij vt excepctio d
rescriptū cōtra libellū. **E**xcepctio d
psonā iudicis de suspecto. **E**xcep
ctō de ferijs. **E**xcepctō de loco nō tuto
Excepctō pcuratoria. **N**ā per tales

excepções non litē infidior sed dif
 fero vel euito psonas vt ff. e. ti. l.
 ii. in fi. **D**ilatorie solucōnis vt
 excepção pacti conuenta tempora
 lis. vt. ff. e. titu. l. iij. §. i. **I**tem ex
 cepções que dantur quibusdam
 personis vt non conueniantur ni
 si in quātum facē pnt. vt. ff. de re
 iud. l. i. iit qui **I**do at dicuntur dila
 torie solucōis qz differūt integrā
 et totalē solucōez donec debitor vel
 ei heres ad piguorē fortunā deue
 nent a h̄ respā excepções predcē
 dicuntur tpales nō ppetue qz nō ē
 verisimile qz nec debitor nec eius
 hēs vel hēdis hēs infinitū nō de
 ueniat ad piguorē fortunā nec ei
 paupibz industria vel augmētuz
 priōnij qd laboribz a multis casibz
 querit infidicendū ē. vt. Car
 tute. l. si defundus. **A**lio tñ respā
 dicuntur pemptorie qz pnt pponi
 an litē a p? litē dē pmo a p? sen
 tenciā sez ne plus extorqat q̄ con
 dēpnat? facē possit vt. ff. de re iud.
 l. i. in fi. a. l. cū ex cā. ff. de ver
 bo. figm. l. i. in dēpnacōe a hac rōe
 anormale dicā pnt qz nec dilatori
 arū. nec pemptoriarū regulā imis
 tātur. **Q**n̄ at pponēde sūt et p
 bade tam declinatorie q̄ dilatorie
 dixi. s. de pba. §. i. stat videre. **H**z
 hoc sciendū est qz si dilatorie non
 pponat suo tpe qz dpetere igno
 ratur nichilomin? a postea loam
 bnt vt. §. e. t. pastoralis. §. d. testi.
 pncū. §. de offi. del. in sinuāte q̄ q̄

ma. accu. p. s. d. s. l. i. **A**n dicitur
 le sūt p q̄s dēdit nullū retrofuisse
 iudi^m qz iō dicuntur anormale qz
 nō sequuntur regulā vel naturā ali
 az excepcionū nā locū hnt an litē
 dē a p? litē dē an l. i. m. a. p? vt no.
 s. de pba. §. actor. **H**z ille excep
 cōes q̄ dant certis psois vt non
 conueniantur n̄ in quātū facē pnt anor
 male dicā pnt vt dixi. s. §. p. **I**te
 excepco nō numerate pcamie a ex
 cepco nō solute totis q̄ ad qd anor
 male dicā pnt qz cū als excepções
 obicēs pbaē hēat qd opponit vt
 ff. e. t. l. i. in excepcoibz in p̄dās du
 ab? sec? ē qz nō is q̄ exāpit pbaē
 d. h̄ q̄ petit pbaē hz vt. **E**de non
 nu. p. ca. l. iij. qd v. ē q̄ biēmū. vt
 §. e. t. l. i. in d. i. b. a. i. d. i. c. i. o. i. excep
 cōe nō solute totis cū s^m vaia tpa
 q̄ circa h̄ statuitur i autn de tēpo
 nō solute totis coll. viij. d. i. n. g. i. t. a
 aliud mirabile in p̄dās excepcoi
 b? nā qui alterā ex illis pponit si
 mul a litē dēstat a excepcoez op
 ponit cū als pemptorias excepco
 nes cōtestacio litē non soleat fieri.
 vt. §. notabo. **F**uit a alie diuifio
 nes excepcionum quia alie perpe
 tue. alie temporales vt. ff. e. t. l. iij.
 alie personales. alie reales. **P**er
 sonales non trasgrediuntur pso
 nas earuz quibus competūt rei co
 herētes alicui dpetūt a oib? qui
 ex psona illi? conueniūt. vt. ff. e. t.
 l. excepcoes i p̄n. a. §. rei. **O**ppo
 nitur excepcoes pemptorie cum

agitur vñ si nūq̄ agat nūq̄ excipiet
et hac racōe dicuntur excepōnes p
petue vt. ff. de voli. excep. l. pure. §.
vlt. a. Ce. t. l. si p̄d̄m. **I**n q̄ aut̄
p̄te iudicij p̄ponatur tā dilatorie
q̄ pemptorie siue anormale dictū
est. **E**xcepō d̄at̄ reo. Replicacō
Actōi vt s̄ de remic. sup. hoc. §. e. t.
A nobis a. c. o. l. filij insti. de res
plic. filij Aliq̄n largo hūptō vōbu
lo d̄at̄ replicacō ead̄ excepō que
actōi competit. vt. ff. e. ti. l. ij. §. i.
Effect̄ excepōis est. vt p̄ dila
toriā differatur iudicium vel euite
tur p̄sona iudicis vel p̄uatoris.
per pemptoriā p̄imat̄ actio agen
tis vel intencō excludat̄ vt s̄ i p̄n
no. **P**ed querit̄ an p̄ excepōnez
pemptoriā fiat̄ cōtestacō lit̄ vt si
vendicem a te fundū a tu excipias
de prescripcōe a videt̄ q̄ non. **N**ā
excepō est actionis exclusio vt su
per̄ dictū est non autē op̄ ē acti
onē excludi cui cōtradictū non est
Ante em̄ necariū est vt cōtestacō
p̄cedat a demū q̄nūq̄ vsq̄ ad
finaz locū habeat̄ pemptorie vt. C.
e. t. l. si quidē a. l. prescripcōm. a. C.
de lon. tēpo. prescrip. l. Emptor. C.
sen. rescim. nō posse. l. pemptoras.
Item oportet p̄us p̄ cōtradictio
nē ordinari iudiciū a demū ad des
fensiōes accedi. vt no. §. de lit̄ cō.
§. fit autē cōtestacō. **P**z cōtra nā
instituta actione a opposita excep
tione pemptoria videt̄ esse iudici
um. vt. ff. de interro. acc. l. si filius

§. excepōibz. **I**te p̄ excepōes non
numerate p̄cunie a non solute do
tis fit̄ cōtestacō lit̄ vt dixi s̄. **S**anoz
male. **I**te facit̄ p̄ hac p̄te s̄ de do
lo a cōtu. put̄ v̄ post excepōnez p̄
scripcōis oppositā p̄ceditur ad dis
finitiuā v̄tpote lite que ingentur
cont̄ a meli? §. de app. **C**um causā
sumpto ar. a cōtrario sensu qd̄ est
fortissimū. vt. ff. de offi. ei? cui mā
est iurisdic. l. i. **P**olucō puto non
fieri cōtestacōnez. vñ si pemptoria
opponat̄ anq̄ respondeatur ad li
bellum eit̄ tūc illa excepō intencō
nis exclusio a sic itelligo qd̄ legit̄
ff. de condic. indebi. l. eleganter. §.
si quis p? transactionē a. ff. q̄ me
tus cā. l. metū. **S**ed qd̄ ait̄ in fine
ff. de neg. g. l. si autē. §. si quocūq̄.
Si vero post q̄ iam responsū ē ad
libellum a cōtestacō facta est oppo
nat̄ excepō pemptoria erit̄ actio
nis exclusio. ad dē put̄ Rñdeas si
ait̄ rñdi s̄ de lit̄ cont̄. §. cōtestacō
Ad aliā tñ causam Rñdeas q̄ ibi
cessat ar. a cōtrario sensu vt a ali
bi. **C**de epis. a cle. l. cōuentualas. §.
de v̄bo. signi. qd̄ dicitur xxiiij. q. ij.
p̄ius q̄. vel ibi p̄pa magis insperit̄
opinionem iudicium q̄ veritatem
Queritur de excōicato an repel
latur ab agente **R**ño sic ead̄ si nō
opponat̄ excepō se3 offiāo iudicis
as vt §. e. excepōm in fine qd̄ in
telligo si non solus nouit̄ **N**am si
solus non posset eū vitare in pub
lica cōmuniōne. vt vi. q. ij. si tñ a

opinionem...
de p̄p̄tione...
Adm̄ de emp̄tō
qz fruct̄ et p̄p̄tō
obiat̄ cōtrario
si d̄ p̄p̄tō
si p̄p̄tō q̄ cōtrario
no. q̄t̄ s̄t̄ sp̄s p̄p̄tō

e-placuit. Reu[er]e[n]t[er] at[que] ex[ce]l[si]tudo n[on] exclusit q[uo]d trahit ad iudiciu[m]-iudiciu[m] e[st] reddit[us] i[n] i[n]t[er]u[m] ut ff. de verbo ob. l. i[n]t[er] stipulat[em] q[uo]d i[n] o[mn]i[bus] legitima defensio reseruat[ur] reo ex[ce]l[si]tudo. ut ff. et. cu[m] inter. It[em] a p[re]s[er]iptione appellaco[n]is n[on] repellit ex[ce]l[si]tudo si originaliter fuerit re[sp]o[n]s[us] ut ff. e. h[er]e[dit]i[ca] ficauer[un]t. nec ab impetra[n]do ec[cl]e[si]a si n[on] faciat m[en]sio[n]e[m] de ex[ce]l[si]tudo i[n] q[uo] duo re[sp]o[n]s[us] q[uo]d ex[ce]l[si]tudo re[sp]o[n]s[us] fuit i[n] p[ri]mo iudicio i[n] q[uo] appellauit a sup[er] q[uo] ipe[ri]t[ur]. It[em] q[uo]d ex[ce]l[si]tudo n[on] attingat id sup[er] quo ipe[ri]t[ur] alioq[ua]m l[ite]r[is] ipe[ri]t[ur] i[n] forma co[n]t[ra] n[on] facta m[en]sio[n]e de ex[ce]l[si]tudo elidi possent ut no. s. de rescriptis dilais. q[uo]d s[ecundu]m hoc intelligo ff. e. n. c. vlt. Actor vero ex[ce]l[si]tudo impetra re n[on] possit sup[er] q[uo]cu[m]q[ue] n[on] facta m[en]sio[n]e ex[ce]l[si]tudo. ut ff. de sen. ex. p. tuas. s. d. offi. or. ex. te. s. de offi. dele. cu[m] attingat. S[ed] qu[er]ent[ur] an ex[ce]l[si]tudo ex[ce]l[si]tudo tollat per re plicaco[n]e[m] ex[ce]l[si]tudo si de maiori ex[ce]l[si]tudo a replicet a licet olim dice[retur] q[uo]d sic p[er] decre. ff. e. A nobis s[up]t[er] ar. a. otario sensu. hodie t[ame]n dice[n]du[m] q[uo]d non ff. e. t. dilecti.

De p[re]scrip[ti]o[n]ib[us].

Quid[em] de ex[ce]l[si]tudo sed q[uo]d frequ[en]t[er] ex p[re]scrip[ti]o[n]e obiat ex[ce]l[si]tudo i[n] subiat h[ic] rub[ri]ca d[icitur] p[re]s[er]iptione. Videam[us] igit[ur] q[uo]d sit p[re]scrip[ti]o. q[uo]d exigat[ur] i[n] p[re]scrip[ti]o[n]e. q[uo]t[ies] sint sp[eci]es p[re]scrip[ti]o[n]u[m]. que

sint q[uo]d sc[ilicet] iura canonica p[re]scribi n[on] p[oss]unt. q[uo]b[us] modis iteru[m]p[er]itur p[re]s[er]iptione. q[uo]s sit p[re]s[er]iptionis effect[us]. P[re]scrip[ti]o[n]e e[st] ius q[uo]d d[icitur] subst[an]cia ex t[em]p[or]e capi[en]s. i. firmitate. h[ic] at[que] locu[m] p[re]s[er]iptione i[n] rebo[n]o[n]ib[us]. vsuca pio vero i[n]mobilib[us] rebo[n]o[n]ib[us] q[uo]d alit[er] de scribitur sic videlicet. vsucapio est acq[ui]sicio domini p[er] atinuaco[n]e[m] p[er] sessionis t[em]p[or]is lege d[iff]inita ut ff. de vsuca. l. iij. Exigunt[ur] i[n] p[re]s[er]iptione cano[n]ica q[ui]tuor. Primum b[ona] fides q[uo]d is q[uo]d possid[et] credat re[m] sua[m] q[uo]d possidet vel credat tradentem esse d[omi]n[u]m et ius distrahendi h[er]e[dit]e[m] et ret[ine]re i[n] se[co] ut ff. de v[er]bo. h[er]e[dit]i[ca] l. bone fidei et hec bona fides s[ed] p[re]sumitur n[on] p[ro]be tur mala cu[m] lex dicat p[re]sumi igno[ra]ntia[m] nisi p[ro]bet scia ut ff. de p[ro]ba. l. ven[er]e[n]d[us] p[re]sumitur aut[em] mala fides si denuncietur emptori ne emat. Et rei ven[er]e[n]d[us] l. si fundu[m] vel q[uo]d quis contra legem mercatur ut. Et de agri. a sen. l. que admodu[m] vel si emit a p[ro]curatore meo p[er] collusionem vel cu[m] qui emit a luxurioso cu[m] sciret p[ro]tin[us] eu[m] scorto pecunia[m] datur ut ff. d[icitur] vsuca. p[er] empt[or]e[m] l. q[uo]d fundu[m]. S[ed] q[uo]d scies et l. si quis sed q[uo]d quis h[ic] scias rei aliene a tamen vsucapit puta si decretum iudicis interueniat ut ff. de noxa. l. generaliter. xvi. q. iij. placuit. ut quicumq[ue] infra. et titu. c. i. Illud autem nota q[uo]d non obest accipienti mala fides tradentis ut ff. de diuers[is] a temp[or]e p[re]s[er]iptione. l. An vidu[m] a ar. ff. e. ti. de quarta

S3 ar. 3. Ede p̄scrip. x. vel xx. ano
auct̄ lōdie s̄i d̄ de p̄scrip. x. vel xx.
anno. in p̄scrip. com̄ vero xl. an̄ orū
nō nocet dūmō nolit possessor vti
accessione t̄pis illi. vt. ff. de acq̄.
pos̄s. l. pomponi. S. cū q̄s. **I**tez
diatur bona fides licet en̄z in iure
vt. q̄. de iure pa. Cura pastoral. ff.
de pe. here. l. s̄i q̄ si. S. scire. licet sec̄
fit in vsuca. vt. ff. de vsuca. l. nūq̄.
Ite bone fidei est quis licet sc̄ciāz
habeat dubiā vt. ff. d̄ vsuca. l. q̄d
fit. S. vnc. **P**ed̄m iust̄? titul̄? vt
q̄. e. t. si diligēt̄ qui an p̄bari ha
beat in iudicō dubitat. **E**t videtur
q̄ sic. qz cū exigat̄ in p̄scribēdo vt
dictū est. nec̄ est illū p̄bari. vt s̄
de p̄ba. licet q̄. de decimis dudum.
temp̄? em̄ solū non ē mod̄? induc
cende vel tollende obligacōnis. vt
ff. de acc̄. q̄ ob. l. obligacōnū fere.
S. placet. q̄ hoc v̄z est si titulus p̄
non titulo habeat̄ vt in p̄d̄cā dec
dudum. **A**pello autē titulū possi
dendi cām vtpote donacōnez emp
cionē pmutacōez q̄ similes. **E**x
igit̄ ergo in p̄scrip. cōe cā vera nō
legittia. nā si legittia foret p̄scrip.
cō loai non haberet qz non p̄t ea
dem res ex duabz caus̄z acquiri. vt
s̄. de fide instr̄. **I**nter d̄ilcōs. **N**ec
posset titulus duplicari. vt. Ede cō
trahen. emp. q̄ ven. l. aum̄ res. ff. de
acqui. pos̄s. l. possideri. S. ex pluribz
insti. d̄ actio. S. discret̄. **I**nuenio
tū ex duplicato titulo exāpi. vt q̄.
de cōces. p̄c. c. p̄? electionē. **S**3 il

lud ideo contingit. qz non p̄hibe
tur quis diuers̄ excep. cōibz vti vt
ff. de excep. l. nemo. q̄. ff. de ioffi.
testa. l. pompo. S. sed nec i pubis
Ex pluribz autē caus̄z nobis ali
quid deberi p̄t. vt. ff. de reḡ. iur. l.
non vt ex pluribz q̄ solui. vt. ff. de
solu. l. aum̄ quis. S. de p̄culio. non
tū ex pluribz caus̄z aliquid nostz
fieri p̄t. s̄ ex vna vt i. l. non ex plu
ribz. **E** de iure do. l. vna. ff. ad leḡ.
fal. l. fundo. **I**te possum̄ ex pluri
bus caus̄z rem possidere vt in p̄d̄cō
S. ex pluribus. **N**am q̄uis vna fit
possessio tū plura sūt genera posses
den vt in. l. predicta possideri. S. ge
nera. vñ de cā p̄scribēdi sic intel
lige vt vera cā interueniat non le
gittima. **I**n hoc pone exemplum.
In donacōne que fit ab ep̄o sine
cōsensu capti h̄ em̄ verus titulus
nō legittim̄? tamē nec sufficientē
prestat cām possidendi q̄ p̄scribē
di q̄ s̄m̄ hoc p̄t intelligi q̄. e. t. de q̄r
ta q̄. de iure pa. cura pastoralis sic
et erronē? titulus prestat causam
p̄scribēdi. ff. pro emptore. l. q̄d
vulgo. ff. pro suo. l. vlt. **V**er̄? ta
men puto non esse necessarium p̄
bai titulum possessionis nisi quis
possideat pro herede vel pro posses
sore. vt. **E** de peti. here. l. cogi. q̄ ij.
q̄. v. S. i. vel nisi sit p̄sumpcō con
tra possessorem. vt. **E** de proba. l. si
ue possidetis. vel nisi quis spon
te titulum alleget vt s̄ de proba.
licet q̄. d̄ de cā. **D**udum sufficit em̄

probari tps continuacōez vt. s. de
 proba. Ex lris xvij. q. ij. hincum q
 i. q. iij. questu. q. c. de prescrip. xxx.
 an. l. i. ppet. **T**erciu continua posses
 sio scz q res sit possessa continue vs
 qz ad fine prescripōis sine inter
 rupōne. vt. q. e. t. illud q. c. Audi
 tis. **F**it at interrupō naturaliter
 vt ai pdiu qd prescribit mūdaf
 vt. ff. de bonis auc. iud. pol. l. i. auz
 vn. s. vlt. **E**t h̄ interrupō pdest
 oibz hūitō ius in re. vt. ff. de vsu
 ca. l. naturaliter. **F**it interrupō
 aulif p sinodalē pclamacōez. vt
 q. e. t. scōz. per qh̄ testacōnez. vt
 vbi in re actio. l. ij. s. vt lite nō
 at Qm̄ h̄c qnt̄ in fine. **P**er testa
 cōez. vt. C. de lon. tēpo. p̄scrip. l. nec
 bona p̄ executōis auencōez. vt. C.
 de p̄scrip. xxx. an. l. cū notissim̄ in
 p̄n. que qh̄ testacō diat̄ vt. ff. d̄
 acc. q. ob. l. cōstitutōibus. **P**er de
 bitū agnōez vel tenoris solucōez.
 vt. l. i. cū notissim̄. s. sed q h̄ q̄s. p
 solā p̄cū oblacōnem q ad eas re
 scripōez in ānalibz q p̄toris ac
 tiombz vt. C. qn̄ li. p̄nā. cō. fa. l. i. q
 ij. C. d̄ ānali excep. l. vt p̄fecti. **I**tē
 fit interrupō si is ctra quē prescri
 bit nanāscat possessionē rei que p̄
 scribit vt in. l. cū notissim̄. s. p̄m
 mo. **I**tē fit interrupō p solam l̄s
 belli oblacōnez furore infamia vel
 dignitate aduersarij ipediente me
 agere vt in. l. vt p̄fectus. **I**tē ex
 igitur i p̄scripōe canonica q res
 sit prescripabilis. **Q**uedam em̄

fūt que prescribi non pnt vt sub
 iectio q. e. t. cū n̄ licet. **S**z q. e. t.
 auditis q. de capel. niōctoz dūcū
 q. de p̄uul. cū olim p̄t qōes vt s.
 de excep. cū venerabil̄ i fi. **I**n oibz
 illis inuit qd subiectionē q obe
 diēcā p̄scribat. **A**d qd r̄no sbiec
 tus p se tm̄ non prescribit libtatē
 cōtra subiectionē h̄ si p̄uilegiū lib
 tatis cōcedatur a superioze in enoz
 mē lesionem illius cui subiectio d̄
 betur q̄uis possit implorare vt p̄
 uilegium reuocetur vt q. de dec̄. di
 lecti suggestū q. de dō. aplice. h̄uic
 iuri hoc implorandi prescribitur
 a subiecto ad hanc solucōnem ac
 cedit. **C**. de fundis patrimonial. l.
 vlt. vel subditus cōtra obediēcā
 prescribit dum eaz illi debitā esse
 pretendit cui tanto tempore se p̄
 tuisse allegat vt prescripō sit in
 ducta q sic loquitur illa cum olim
Et licet sic dixerim sed p̄t tamen
 subiecto q̄ plati suū p̄scribere per
 se ipsū qd p̄tinet ad p̄latum. vt
 q. e. t. de quarta q. de iure pa. cura.
 visitaō q procuraō vt q. e. t. cū
 ex officij. **I**tem non prescribitur li
 mes nec que limitibus adherent
 vt q. de prochi. sup. eo. s. de p̄ba.
 cum cām xvi. q. iij. licet **P**ed ctra
 q. e. t. quia iudicante. **A**d quid s̄
 fines prediorum prescribuntur vt
 ibi. q. xvi. q. iij. nolumus s̄ de pro
 bac. **E**x litteris. fines autem per
 rochiarum q dyocessum nō vt in
 primis iurbus **I**tem publice

functiones - vt xvi. q. ij. S. p. t. circa
finem. **I**te decime a lap. co. vt. q. e. t.
c. a. m. **I**te colon? nō p̄scribit fundō
qui colit. vt. C. de p̄scrip. xxx. vel xl.
annoꝝ. l. male agit. **I**te via pub
lica non amittit non vtēdo vt. ff.
de via publica. l. viā. **I**te aq̄ duc
tus. vt. C. de aq̄ ductu. l. diligenter
li. xi. q. i. C. de fundis rei priuat. a sal
diuine dom? l. vsus aq̄ li. xi. **I**teꝝ
qued̄ insignia romane eccē. vt. xiiij.
di. illud. **S**unt etiā qued̄ que
p̄scripcōnes impediūt vacacō ec
clesie. vt. q. e. t. c. i. q. c. de quarta.
Hostilitas vt. q. e. t. extra. missa.
xvi. q. ij. p̄. adione. q. c. poro. **D**e
rehs plati oia que p̄scribere quis
intēdit vt. q. e. t. c. i. in fi. **V**ita ma
le alienātis vt. xvi. q. ij. si sacerdo
tes. **T**emp? scismatis vt. q. e. cum
nobis. **I**te minor etas vt. C. in qua
b? cau. nō ē. necel. i. i. nte. resti. l. vlt.
Pria p̄tās impedit ne filio curat
p̄scripcō. vt. C. de bonis qz li. l.
quecūqz. **I**te m̄riomū ipedit ne cō
tra vxorē p̄scripcō curat in rebo
totalibo vt. C. de iure do. l. In rebo.
S. ois. **I**te temp? absēcie vt. cū
is cōtra que p̄scribit p̄fect? ē in
subsidū terre sancte vel als de mā
dato dñi ip̄. vel sine cū forte occur
rit sarracenis vel alijs fidei hostibz
xp̄ianos exterminare volentibz is
pedit p̄scripcōez quo ad effectū qz
subduat de tpe p̄scripcōis tēp?
illud qd̄ in absēcia effluxit. **P**er
i. nte. resti. p̄. fuit mediū vltimū

ue. a sic non p̄fit nec obfit qd̄ eue
nit. vt. ff. quibz ex caus. l. i. i. p̄n. q.
l. videlicet. vñ. a si p̄scripcō sit com
pleta i. p̄nā ei? contra que p̄scri
bit? adhuc postulari p̄t p̄ i. nte.
resti. vt. subducat illud temp? qd̄
lap. sū est in absēcia. s. a si in plu
ribz vicibz quis absuent oim abs
sēciaꝝ tēp. a subducent h̄ s̄ma eq̄
tatē hz a iuuatur legibz. **C**de resti.
mil. l. q. tpe milicie ff. ex q̄bz cau.
ma. l. necnō. **S** si quis sepius. **C** de
tēp. i. nte. resti. l. vlt. **E** quibz nō
ob. lon. tempo. p̄scrip. l. p̄scrip.
Nec mirens si dicā p̄scripcōez
curē contra eccām sed tēpora de p̄
scripcōe subduca. nam cōtra eccām
curit p̄scripcō. vt. no. s. de i. nte.
resti. S. ij. **P**z aliud est in minore
vt. ibide notari. **A**lij vero dicūt
tunc demū restitui aliquem a tem
pus de p̄scripcōe subduca cum in
absēcia ei? contra quem p̄scri
bitur cōpleta est p̄scripcō vel pa
rū post reuerfionē illius a hoc collī
gunt ex verbis pretoris qui ait.
Si quid ex bonis absentis causa
rei publice p̄scriptū fuerit cū is
absēset p̄esta ve restitua qd̄ postea
ad modicū temp? refertur scz dū
quis post reuerfionē suam cōducit
bospiciū p̄ponit sarracolas quent
aduocatū hic em̄ modica p̄nā p̄
absēcia reputatur vt. ff. quibus
ex caus. ma. l. ab hostibz. **S** h̄ q̄ sim
plicat a simile. ff. de v̄bo. signific.
l. h̄ adiecio. q̄ h̄ dicūt h̄nt racōem

talē si p̄scrip̄tio in absētia p̄pleat
 vel pax p̄ q̄d tēp̄ p̄ absētia re
 putat vt dictū est iustu est vt res
 tituat qz leditur in absētia. Sed
 vbi in p̄nāa cōplet q̄uis is cōtra
 quē p̄sēbit aliq̄ tpe de p̄scrip̄tōe
 absēs fuerit nūc ledit̄ cū p̄plet et
 nō tūc cū absēuit. Ad q̄d tñ rñdet
 dñs me? q̄ a tunc non leditur le
 debatur tñ. nam ex totali tpe pre
 scrip̄tōis intelligitur q̄s ledi non
 tñ ex eo quo p̄scrip̄tio p̄pletur als
 pro vltio monito t̄pis p̄scrip̄tōis
 tñ deberet q̄s restitui eo em̄ tpe q̄
 p̄scrip̄tō cōsumatur a sic s̄m̄ eos
 tñ tēpe leditur effectiue q̄ est sat
 absurdū dicit tñ dñs me? in sum
 ma q̄ si p̄ma sūa sit eq̄oz posteri
 or tñ ē securior s̄m̄ leges. **S**pez
 p̄scrip̄tōnū multe sūt. Est em̄ p̄
 scrip̄tio x. diez que currit cō appel
 lantem vt ij. q. vi. b. p̄duum. Est a
 sex mensū vt in redibitoria actio
 ne. vt ff. de redibi. ac. si tātū. S. ij.
 Et in bñficōz collacōe vt ij. d. cels
 preb. c. Nulla. Et in expectacōe
 absētiā cū agitur de sp̄iali coniu
 gio tractēdo vt s̄. vt lite non cō
 qm̄. S. si vero aliter. Itē ē p̄scrip̄tō
 triū mensū que currit captlo non
 eligenti vt. l. di. post q̄ lxij. di. ob
 euntibz. s̄. de elec. c. vlt. Et eius dez
 t̄pis p̄scrip̄tō currit elcō negligē
 ti p̄tere cōsecracōez seu pallium vt
 c. di. qm̄. s̄. de trālla. inter corpora
 lia. Est a vni? am̄ que obiciatur
 agenti iniuriāz vt. C. de iniur. l. si

nō iuricij. Et eadē opponitur non
 p̄sequenti appellacōne vt ij. de app.
 cū sit rōna. Itē nō vtētū resc̄pto vt
 s̄. de resc̄p. si at̄ a. c. plerūqz. Est a
 b̄p̄enij q̄ currit debitozi vt. C. de nō
 nu. pe. l. i. d. d. i. b. Est a triēnij vt ij.
 e. t. c. i. Est a q̄drēnij vt xvi. q. iij.
 q̄s actiones. C. de q̄drēnij p̄scrip̄
 et h̄ ap̄etit fisco a cō s̄cum vt ibi.
 Est a decēnij vel vicēnij q̄ requirit
 titulū a bonā fidē etiā s̄m̄ leges vt
 xvi. q. iij. S. p̄t. Est a p̄scrip̄tio xxx
 vel xl. ānoz de q̄bo p̄cipue in cano
 nico tractatur a licet ātiq̄ canones
 admittāt cō ecclāz p̄scrip̄tōnez xxx.
 ānoz vt xvi. q. iij. c. i. ij. a iij. l. v. die
 tñ sola xl. ānoz p̄scrip̄tō admitti
 tur cō ecclām. vt ij. e. t. de quarta. c.
 Ad aures. illd. auditis. **P**z cō rō
 nam ecclāz non nisi centenaria cur
 rit p̄scrip̄tio. vt ij. e. t. Ad audiē
 ciam a. c. Cum a nobis xvi. q. iij.
 q̄s actiones. **Q**uerit̄ de p̄scrip̄
 tōe q̄drēnij q̄ currit adūsus eū ai
 ius rē ip̄ator dōt. C. de q̄drēnij p̄
 sc̄p. l. bñ a zenone An cō ecclāz locū
 bz Rñō nō ar. xij. q. ii. quiaumqz.
 ij. de reb? ec. non alie. c. i. Itē q̄ri
 tur an vsucapio triēnij in reb? ec
 clestiasicis mobilib? a p̄phanis
 locū h̄eat Rñō sic vt in pall. l. q̄s
 actiones. Quid tñ dixerūt q̄ nō si
 aut nec in reb? fisci. vt isti. de vsu.
 S. res fisci. Que at̄ sint que prescri
 bi non p̄nt dictum est. s̄. e. S. Itēz
 exigit. Item quib? modis int̄rū
 pitur p̄scrip̄tō dictū ē. s̄. e. S. fit at̄

Restat videre quis sit effectus
prescriptionis. Effectus quadragena
rie prescriptionis est talis qualis est ef
fectus lege prescriptionis. **S**icut leges que
que requiruntur in longa prescrip
tione eade et in longissima sicut cano
nes scilicet bona fides. et iustus titulus.
et quod res sit prescriptibilis ut superius
dictum est. ex longa vero prescrip
tione acquiritur exceptio contra dominum rei
vel creditorem cui res sit obligata
ut. **D**e prescrip. xxx. vel xl. annorum. l.
si quis emp. in p. sed cum ex
ceptio sit actionis exclusio. ut. ff. de
except. l. ij. et non. s. de except. p. q. di
rectum dominum remanet apud veterem
dominum unde et rem vendicare potest a quoli
bet possessore propter quod a prescriptore.
vel ab illo qui ab eo possidet. **P**re
scriptor autem habet utile dominum. ut
de bo. mat. l. i. in au. nisi fecerit
le que est in au. de nup. coll. iij.
unde habet utilem rei vendicationem
etiam contra veterem dominum cum lex dicat
prescriptionem mutari dominum. ut. ff. de
usu. l. i. Cum qui edes. **N**on mire
ris si per usucapionem acquiratur di
rectum dominum rerum mobilium per prescrip
tionem utile in rebus immobilibus quia
mobilia facilius transiunt et mutantur
quam immobilia sicut ex ipso nomine patet
et probatur. ff. de acqui. poss. l. i. **S**i re
mobile. **E**t si queratur que sit ratio que
re per prescriptionem tollat hypothecaria
actio. ut in l. si quis emp. et non
per usucapionem triennium. ut. ff. de pig
no. l. i. **S**icut predictum. et. ff. de usuc. l.

iusto. **I**n non mutat. **E**t de pigno. l. v. us
capio. **R**atio quod per prescriptionem acquir
ntur exceptio que contra prioris acti
onem excludit. ut. ff. de t. Ad aures.
Sed per usucapionem triennium acquirunt
solum dominum quod autem pignoris
ab intentione domini separatur ut in pre
dicto. **S**icut predictum. **I**n summa quer
tur an cum mala fide prescribi possit
etiam longissimo tempore. **R**atio non quia
bona fides exigitur in prescrip
tione. ut. xxxij. q. ij. si v. go. ff. de t.
vigilanti. et. c. si diligenti. ita ut in
nulla parte temporis prescrip
tione possessor sciat rei habeat aliene. ut. ff. de
t. c. v. l. **I**n quo iure civili derogatur
expresse sicut et in quibusdam
alijs s. de dolo. et. cotu. c. i. s. de offi
dele. super quoniam s. de resti. sp. ol. sepe
contingit ff. de testa. Relatum. **S**ed
si queratur qualiter etiam potuit hic
constituere in preiudicium laycorum.
Ratio bene ratione peccati ut s. de iud.
nouit. **S**ed pono quod per completam
prescriptionem incipiat quis habere
conscientiam rei aliene nunquam tenet
rem restituere pro domino videtur quod
sic. **Q**uia non dimittat preiudicium nisi
restituatur ablatum ut. xij. q. vi. si res
aliena. et nullus numerus defecit
annorum. ut. xxxij. q. ij. si v. go. ff. de
tra. completa prescrip
tione tutus est quis
sicut utrumque iuris. ut. ff. de t. de quarta
et. c. Ad aures et. xvi. q. iij. c. i. ij. et
ij. et. c. dilecto ergo iure possidet.
Si iure iuste si iuste bene. ut. xij.
q. iij. quid dicatur nec est iam alienum

et qđ prescriptū est. vt ibi dicit p̄
 tersa iura faciūt hoc meuz illud tu
 um. vt viij. di. quo iure. Itē condi
 tor canonis a legis p̄t michi dare
 re alienā a tut? sum. vt. ff. de eue
 l. lucius. Et qđ dicit. prescrip. l. bone
 potuit em̄ statuē qđ qui p̄ xl. ānos
 rem possideret alienā eius efficere
 tur. In hac qōne dicunt theolo
 gi qđ quācumq; q̄s habeat sciam
 rei aliene eā tenetur restituere als
 peccat. s; cte qđ dicit theologi pu
 to dicit esse als de iure non tenet
 quia iā res non est aliena et iuste
 possidet vt in. c. quid dicit a domi
 nū mutatu est. vt dixi in. C. supioi.
 Alan? tñ dixit qđ si ex cā lucratiua
 quis rem possedit a p̄scripfit deat
 eam restituere ar. ff. de hīs que i.
 frau. cred. l. qđ aut. S. si quid cū pu
 pillō. Si vero ex causa non lucrati
 ua non tenet eam reddē dñlio g^o
 theologoz ac q̄scere arbitru est
 non necaru. vt xiiij. q. i. qđ p̄cipit
 si dñlio vti nolueis min? boni adi
 piscens non mali aliquid p̄petrab
 vt xiiij. q. i. quisquis

De s̄ma a re iudicata.

Dicē cōtinua dixim? .s. in
 ti. p̄x^o qualiter p̄ scrip
 cōez res acquiratur scz p
 s̄mas iudiciū vel als. **C** finto cur
 su de p̄cessu iudicōz nūc quasi ad
 litus. i. ad s̄mas veniam? diligēt
 attēdentes. qđ s; s̄ma dicit. qđ sint

eius sp̄es. a quo sit p̄nūciāda quan
 liter a qñ. quis ei? effectus. quo re
 medio s̄ma subleuet. **S**̄ma est
 diffiniō iudicial? controuērsie finem
 imponēs. vt. ff. e. l. i. dicit minat em̄
 iurgancū controuērsias vt. q̄. e. ti. c.
 ij. Addūt quid i descriptōe diffini
 cō in q̄ in dubitata a que nullo re
 medio appellacōis attēptari possit
 per l. ff. de trāfac. l. elegant. S. si p̄
 rem iudicatā. **S**z illud ibi addit
 tur ad ostendēdū qđ post talē s̄maz
 trāfactio locū non habeat als bene
 dicit res iudicata que attēptai p̄t
 remedio appellacōis vt. C. de app.
 l. litigatoribz. **S**pecies s̄mē due
 sūt. Nam alia interlocutoria alia
 diffinitua. **I**ntlocutoria est que
 non sup p̄ncipali sed sup alijs qō
 nib? fertur cā p̄ncipali durante.
Ideo aut dicit intlocutoria quia
 inter p̄ncipiū a finem fert p̄ncipa
 lis cause. vel qz iudex inter ptes lo
 quēto sine solēpnitate scripture p̄
 nūciat hanc s̄maz reuocare potest
 iudex siue sit ordinari? vt. ff. e. t. l.
 qđ iussit siue delegatus vt. q̄. de ap.
 cū cessante siue arbiter vt. ff. de ar
 bi. l. dicē. **F**erri tñ debet cum cause
 cognicōe a a iudice cōsedente nō p̄
 cedente vt. iij. q. iij. S. spaciū in v. a
 iudice. **S**z dubitatur an reuocari
 possit q̄. x. dies post qđ lata ē vel qñ
 tūcūq;. Et videt qđ sic p̄ iura p̄all.
 qđ iussit a. c. cū cessante. **S**z cōtra
 videt qđ q̄. x. dies tm̄. **N**ā trāhit i re
 iudicatā a iō q̄. decēdiū ē appellacō

vt. s. de elec. Cū dilect? in fi. s. de
testi. significauerūt. trāhit em̄ int̄
locutoria i rē iudicatā quo ad duo
scz vt remedio appellacōis attēp-
tan non possit a vt exāpiat ex ea
vt in dēc cū dilectus nō aut vt ex ea
agat actione in factū sicut agit ex
diffinitua vt. Cde rebo cre. a iure
iurā. l. delato. **S**ed nūquid p̄t a q̄
libz int̄locutoria appellat? **D**ic s^m
iura canonica non s^m leges vt q̄. d.
ap. cū sit rōna. ii. q. vi. nō ita. **D**z
cōtra ij. q. vi. an̄ sūam. ff. d. ap. nō
reci. l. ii. **E**q̄z app. nō reci. l. an̄. Cde
ep̄ali audi. l. ij. **E**d iud. l. aptissimū
Cde app. l. si q̄s puocacōne. **A**d h̄
quid dixerūt gn̄alit̄ obtinē vt s^m
leges ab int̄locutoria nō appellet
Dz casualiter fallit in casibz illis
q̄s ponit lex illa. ff. de app. nō reci.
l. ij. **E** vt lite pen. l. ij. ff. de mino. l.
Ait p̄tor. s. p̄mit. ff. q̄ satisda. co.
l. arbitro. Cde ap. l. si q̄s puocacō
ne. **A**d h̄ dixerūt quid casus illos
grā exēpli p̄ductos eē. **N**ā idē di-
cūt a in alijs casibz in q̄bz magi?
grauamē incidere p̄t. **A**lij at̄ dicūt
sic Refert an̄ int̄locutoria sit talis
que absorbeat totū ius aliau? et
istat habeat diffinitue ita vt p̄?
int̄locutoria nō sit loc? ad ap-
pellandū a diffinitua **A** tali int̄lo-
cutoria appellat. v̄bi grā. **A**gitur
ex re iudicata corā exēutore exāpi-
tur s̄ ius p̄nūciatū vel iurē ordine
p̄ct̄missio vel s̄ absentē p̄nūciat
s^m ius iudicatū fore vel rite seu s̄

p̄tē p̄? talē int̄locutoria nō restat
nisi s̄ma exēcutōri mandari **A** tali
igit̄ int̄locutoria p̄t appellari sec?
si p̄? int̄locutoria saluū sit b̄nificiū
appellacōis a diffinitua ar. ad hoc
ff. de ap. l. i. s. q̄ntū i fi. **D**z tu tene
as q̄ p̄? dixi gn̄ale ē q̄ s^m canōes
appellatur ab int̄locutoria a eōno
gn̄ale eē q̄ n̄ appellat ab int̄locu-
toria s^m leges q̄ t̄n fallit in casibz
sp̄alibz vt dictū ē. **D**iffinitua v̄o ē
p̄ quā p̄ncipal̄ q̄o diffinitur quā
semel latā iudex reuocare n̄ p̄t vt i
l. p̄all. q̄ iussit i fi. ff. e. t. l. paulus
post quā latā nihil q̄rit. ff. e. t. l. p̄?
rē iudicatā. q̄ lata iudex eē delijt se-
mel em̄ b̄n̄ vel male officio suo fugi-
tur vt. ff. e. t. l. iudex. q̄d̄ v̄z est vt
s̄iaz suā reuocare nō possit vel am-
pli? iudicare. **N**ā q̄ ad exēqundū re-
tinet iurisdictionē vt s̄ de offi. del.
Ex h̄is. a. c. q̄rētū **E**t q̄ dico iudicē
iterū iudicare nō posse in delegato
optinet non in ordinario qui pos-
test pronūciare iterum si prima
sentencia quam tulit nulla sit ip-
so iure. vt. **E** quomodo a quāto iur-
l. si p̄ses. Cde acci. et inscrip. l. si
accusatoribus. a ar. ff. de arbi. l.
dicē. et. l. q̄d̄ t̄n s̄ si iudex delegat?
semel p̄nūciauent diffinitie a ei?
s̄ma nulla sit ipetrabit a supioe ex
integro iudicari vt. **E**d s̄. ex p̄ci.
reci. l. i. a per alium iudicem. vt. **E**
quomodo a quāto iudex. l. si vt p̄
ponis i p̄ma si vt p̄ponis **I**n cā
v̄ro m̄ioniali dico eūdē ordinarū

qui pmo male pnūciavit vel dele-
 gatu non tñ eund qui primo iudi-
 cavit sed aliū posse iteruz iudicare
 siue prima sūa ipso iure sit nulla
 siue p erroze facti sit lata Et hac ra-
 dione dicit q sūa in cā mriomali
 non trāsit in rē iudicatā. vt q. e. la-
 tor. tenoz sanguinei q. de sponsa.
 sicut xxxv. q. ix. §. quia ergo. Quid
 si iudex in pnūciando errauerit vel
 cū voluit dicere adēpno dixit ab-
 soluo vel ecouerfo nūquid sūaz cor-
 rigere p̄t a iterz iudicare videt q
 sic nichil em dixisse videt ar. ff. de
 suppleti. lega. l. labeo. ff. d. rebo du-
 l. iii. Sed extra. ff. de arbi. l. q. arbi-
 ter. ff. de re iud. l. Cū querebat hu-
 ic sūe addi non p̄t. nisi cā accēs-
 siones a eodē die. vt. ff. e. t. l. pau-
 lus Diffinituā iudex recitare dz in
 scriptis alioquin rāitata sine scrip-
 tis vel scripta a p̄tibz edita non re-
 citata non valet. vt η. q. i. in p̄mis
 et. l. statuf. a. Ede sen. expi. recā. l.
 i. η. q. iii. hoc tñ fallit i casibz illis
 in quibz agitur sine scriptis quoz
 s. no. de libel. obla. §. libellus exigi-
 tur. recitari inq̄ debet a iudice non
 ab alio vt s. de ofue. Ad nostram
 p̄cedā ab assessore vt in auē. vt
 defunc. seu fur. eoz. §. illud. coll. v.
 et a iudice sedēte non stante vt. ff.
 quis ordo in bo. pos. §. l. η. §. in bo-
 noz. a. §. nos a in auē vt ab illul
 tribz a q̄ sup illū sunt coll. v. Itēz
 ferēda est diffinitua p̄missio or-
 dine iuris aliter lata non tenet vt

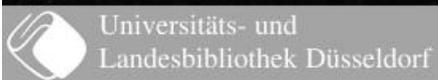
ij. q. vi. §. diffinitua in v. sūa. E-
 de sen. expi. recā. l. plata qd̄ itel-
 ligo in ordine generali. sec̄ in spā-
 ti qui in aliqua sūa requirit nec s̄-
 uatur tūc em tenet sūa a necesse ē
 appellari vt. Ede app. l. i. vel distin-
 gui p̄t inter ordinē iudiciariū a or-
 dinē iuris vt sūa lata ctra ordinē
 iudiciariū nō teneat a lata ctra or-
 dinē iuris teneat. Hoc tñ fallit in
 hijs in quibz non requirit ordo iu-
 diciari? vt s. de iure iurā. Ad nāz
Ite ferenda est s̄m iura vt q. e. t.
 c. i. Ede iudic. l. rē non nouā in p̄n-
 In auē de defeso. diu. S. iusiurandō.
 coll. iii. ix. q. iii. sūmo ope. Alioq̄n
 sūa non tenet. vt q. e. t. c. i. ii. q. vi
 §. diffinitue in v. sūa a h̄ cum ex-
 presse fertur sentēcia ctra ius. vt
 ff. de app. l. si exp̄ssum. ff. que sentē-
 cie sine app. rescim. l. i. secus autē si
 non expresse. vt. ff. e. t. l. cū platis.
 et tūc appellandū est. vt q. e. ti. cū
 inter in fi. q̄n aut exp̄ssim pnūci-
 atur ctra ius a q̄n non exp̄ssim
 habes. η. q. vi. §. diffinitua in v.
 sentēcia a. ff. que sentēcie sine ap-
 rescim. l. i. **I**te ferri debet diffinitia
 p̄ntibz p̄tibz vel p̄ cōtumaciā absē-
 tibus aliter non valet. E quo a q̄n
 iudex. l. Ea que a iii. q. ix. caueāt h̄
 tñ fallit i sentēcia arbitri cū actuz
 est in compromisso vt vel vno vel
 vtroqz absente sentēcia p̄maf vt
 ff. de arbi. l. diē. §. si quis. Itē sen-
 tēcia diffinitua nō est ferēda ctra
 res p̄us iudicatas qd̄ si fiat n̄ tenz

vt ij. q. vi. §. diffinitua in v. sūa
E quā puo. nō ē necē. l. i. Hoc
tū fallit in cā mriomali vt superi?
dictū est a pbat. xxxv. q. ix. §. qz
ergo. In cūie falsi. vt. E de crimie
fal. l. qrelā a v. negat iudicatū. vt
ff. que sūe sine ap. rescim. l. i. i. pū.
Et cū dolo q̄s omisit excepcoz que
opetebat ex p̄ua sūa vt. §. e. t. In
ter mōsterū que d̄ia est. l. p̄alles
gate. ij. q. vi. §. diffinitua i v. sūa
E quā puo. non ē necē. l. i. D̄z d̄c
intelligo cū q̄s ex c̄ta sc̄ia a ex dolo
obmisit excepcoz volēs decipē
adūfariū ar. ff. ad. vel. l. h. d̄c p̄ie
di. lex at loquitur cū ex ignorācia
obmittat excepco rei iudicate vel
ex certa sc̄ia obmittat h̄ iō q̄s ob
misit qz non poterat eā tūc t̄pis p
bare vñ talis obmissio nō p̄ud̄a
cat. vt. ij. q. vii. p̄lic. 3. Itē fallit. ff.
de iure iurā. l. admonendi. p̄t p̄u
rū p̄ior sūa retractat. Itē ferē
sūa d̄ rem p̄iū iudicatā vt cū per
nouas defensionēs minori vel ec̄cō
subuenit vt. §. de iūte. resti. c. vlt.
et. Ch̄ sepi? iūte. resti. postu. l. ij.
Item iudicari non d̄z diebo ferias
tis. vt. E de arbitris. l. h. de meis. §.
arbit. qd̄ intelligo in feriis solēp
nibz ad honorez d̄i inuētis sc̄us i
b̄is que facta vel statuta sūt ob cō
moditates t̄im vt temp? messū
et v̄ndemiaz qm̄ iudicari p̄t de cō
sensu p̄cū. vt. ff. de feriis. l. h. fena
tis. §. de feriis. c. vlt. a p̄toze co
gēto. vt. ff. de arbi. l. h. feniatis. Et

de hac mateia no. §. d̄ feriis §. vlt.
Itē diffinitua d̄z cōtinē alteruz ex
duobz d̄p̄no vel absoluo. vt. E
de sen. a int̄lo. om. iud. l. p̄ses a ij.
q. vi. §. diffinitua vel equipollēs vt
§. de v̄bo. sig. In b̄is a ff. de arbi.
l. qd̄ michi a. ff. de re iud. l. in sūm
ma. Itē sūa c̄tā q̄ntitatē cōtinē d̄z
si de c̄tā q̄ntitate agat h̄ a si nō cō
tineat sufficit t̄n c̄tā cōtineri i aliq̄
p̄te actoz. vt. E de sen. q̄ sine certa
quant. l. lxx sūa Si autē de inc̄ta
quantitate agat puta de indemp
nitate prestanda valz sentēcia vt
E de sen. a int̄lo. om. iud. l. cum
eomm. et. E de sen. que sine certa
q̄. l. ij. infra de fideiussoribus pers
uenit Et nota qz si plures iudic
es cognoscant sūmū in vnam cō
sonā sententiaz conuenire d̄bent
vt. vi. q. iij. si quis episcop? crimi
naliter accusatus. si autē in cōapi
endo sentēciam dissonent sua qz le
gitur. vi. q. iij. c. i. ij. a. iij. Sed si
diuersas sūmas duo iudices tules
runt distingue. vt. §. e. c. vlt. Si ve
ro essent tres iudices tunc valeret
sūma duorum contradicente tercio
sc̄us si absente. vt. ff. de re iud. l.
duo ex tribus. ff. de arbi. l. in tres
Vbi autē de sūmis agitur a duo
iudices diuersas tulerint sūmas id
est vnus d̄p̄nauerit in maiora
sūma alius in minori tenet sūma in
sūma minori. Nā vt qz cōueniē vi
det in sūma minori. vt. ff. de re iud.
l. inter partes. ff. de arbi. l. d̄ iem.

Si plures. Ent aut iudex peritus i iure cu s[er]m iura iudicare debeat. vt sup[er] dictu[m] est. vel salt[em] experienciam causaz h[ab]ere debet p[er] vsum cotidianu[m]. vt. C. de iud. l. certi iuris est In aut[em] de iud. S. nos igit coll. vi. ar. ij. q. ij. c. vlt. Duo em ad iudicadu[m] s[un]t nec[ess]aria p[ar]tes a scia. vt xx. di. S. i. Et h[oc] maxime in caus[is] m[ult]imonialibus que non s[un]t tractande p[er] quoslibet. sed p[er] iudices discretos q[ui] potestatem habeant iudicadi a statuta canonu[m] non ignorat. vt. ij. de consang. a affi. Ex lris. Vbi autem p[ri]nceps ex certa scia imp[er]ito comittit delegat[us] iudicare potest q[ui] p[ri]nceps oia dedit qui iudicare iussit. vt. ff. de re iud. l. quid[em] consulebat. Que aut[em] etas requiratur in iudice habes. s. de offi. dele. cu[m] vice simu[m] et sic iam vidimus quot sint sp[eci]es sine qualiter q[ui] a quo debeat iudicari. Restat videre de effectu sine a quid[em] vidim[us] de effectu in locutorie s. e. t. S. sp[eci]es. Videamus de effectu diffinitive. Effect[us] sine est confirmacio. ea em[er]it iuxta ecclesiasticu[m] more[m] iuste a r[ati]onabilif fuerint diffinita n[ost]ra q[ui] s[un]t a roboretur vt. ij. e. t. Ea que si t[em]p[or]e roborari petantur. vt. ij. e. t. causam in fi. It[em] ex[ec]utio. vt. ij. q. i. sicut xxxv. q. ix. oib[us] modis. Que quid[em] circa ex[ec]utione sine debeant obseruari plene notauit de iud. S. p[ar]tib[us] aut[em] in iudicio constitutis. Item actio ex re iudicata que quid[em] datur ei pro quo se

tencia lata est. vt. C. de re. cre. a iur. l. delato. ff. de re. iud. l. miles. S. vlt. a alijs ei[us] nomine vt ff. de excep. rei iud. l. rei iudicate. no[n] aut[em] ei contra que lata est. vt. ff. de excep. rei iud. l. euidenter. Dat[ur] inq[ue] actio aduersus illum contra que lata est a in herede ipsi[us]. vt. ff. e. t. l. miles. S. vlt. Reo aut[em] absoluto datur exceptio contra illum qui succubuit et alios ei[us] nomine venientes vt in predicta. l. rei iud. sec[us] si idem qui succubuit alteri[us] nomine agat vt. C. de adm[ini]stratu. l. Cu[m] quid[em]. ff. de rei ven. l. inter officiu[m]. sed reo absoluto no[n] tollitur actori actio ipso iure vt. ff. de ad. inde. l. iul. q[ui]d[em] est mirabile quia foris a p[ro]p[ri]a de beret actio tolli p[ro]pter rem iudicatum q[ui] dari ex re iudicata. ff. de acet. ob. l. Arrian[us]. sed forte hoc id[em] est quia lex non potuit alio modo subuenire actori vincti nisi in indulgento actionem reo aut potuit subuenire a si ipso iure non extingatur actio vel tollatur hoc est p[ro] remedi[um] excep[ti]onis. Auctoritas vero rei iudicate e[st] vt ei stetur si no[n] fuit appellatu[m] vt. C. e. t. l. ad solucio[n]em. aliq[ui]n tamen non statur p[ro] subuenientem equitatem. vt. C. e. t. l. i. de purga. vulga. significatib[us]. ff. de ad. sine ca. l. ij. ff. de modat. l. In comodato ij. de ipot[ec]ca coeudi frat[er]nitatis. ff. q[ui]n de pecu. ac. est an. l. i. S. vlt. ff. de adic. sine ca. l. si fullo. ff. de iur[is] iur. l. admen[te]i

Ite e auctoritas rei iudicate vt nō
resciat p̄textu op̄tacois vel cal
culi. vt. Ce. ti. l. ij. n̄ erro: calculi in
sua exp̄mat. vt. ff. q̄ sine sine ap
resci. l. i. **I**te n̄ rescindit̄ res iudi
cata p̄textu nouoz istroz. vt. q̄. e.
ti. inf̄ mōsterū. Ce. t. l. sub spē. bre
tū fallit i sētēcijs latis adūsus fis
cū q̄. t̄. t̄. n̄. r̄. retractant̄ ut. Ce. sē.
adūsus fis. la. retrac. l. vna. li. x.
Ite gesta q̄ sūt trāslata i publica
mu. p̄petuā obtineāt firmitatē vt
Ce. t. l. vlt. q̄ sine testiu p̄nā con
fecta. vt. Ce. de donac. l. In donacōi
b. qd̄ v̄z ē inf̄ ptes ecā i alio iu
dicō. vt. Ce. de liba. cau. l. i. iubem̄.
Subleuat̄ vel releuat̄ s̄ma res
medio appellacois q̄. decēdiū. vt. ij.
q. vi. bydū. ff. d̄ v̄. w. fig. l. si qua
pena. ff. ad turp̄ill. l. i. §. vlt. vel p̄
supplicacoēz faciēdā eis dē a quibz
appellare nō lz vt. Ce. de sentē. p̄fec.
l. vna q̄ h̄. x. dies. vt. Ce. q̄n libel.
p̄. da. in auē. q̄ supplicacō i aut̄n̄
vt spō. lāgr. §. q̄ aliud l̄ p̄ncipi q̄
biēmū. vt. Ce. sē. p̄fec. p̄ iif. r̄. vt
s̄. de iūte. resti. Auditis cū ex lris.
et. c. suscitata. ff. de miori. l. In cau
se. §. vlt. q̄. l. p̄fecti. p̄ q̄relaz falsi.
vt. Ce. ad le. cor. de fal. l. q̄relā. ff. de
re iud. l. diu. q̄. Et ex fal. istru. l. i
et vlt. **I**n s̄ma nōndū ē q̄ s̄m
plures in cā subrepcōis h̄ ē cū q̄s
diat̄ p̄ subrepcōnez ascendisse ad
apicē dignitatis qd̄ ē n̄ dz vt. s̄. de
elec. cū d̄ilc̄is fili. arch. mormen̄
p̄cedit̄ ad s̄maz ōtra absētē lite n̄

at. vt. q̄. e. t. cū oli. s̄. de volo q̄ ōtu.
Cū oli. vt sic casus iste fit vn̄ de
casibz sp̄alibz q̄s p̄mit̄ dec̄ illa. s̄.
vt lite n̄ ō. c. q̄n̄ frequē. §. sunt q̄
alij. **I**te iudex i s̄ma oia q̄ ipsū mo
uēt exp̄mē n̄ dz. vt. q̄. e. t. sicut nob̄
Ite ceteri iudices iudicare tenētuz
in casibz similibz sic s̄m̄ p̄t̄ifex
iudicat n̄ forte cā necitatis et vtili
tatis inspecta dispēsatie duxerit ali
qd̄ statuend̄. vt. q̄. e. t. In causis.

De appellacoibz.

Ite ē. s̄. de h̄ijs q̄ iudi
cijs sūt q̄ tādē de sētēcijs
Nūc at̄ tractat̄ h̄ de q̄b?
dā remedijs p̄ q̄ litigatoēs solitū
ē releuari videlicet de appellacoibz
reusacoibz q̄ relacoibz. **V**icea
m̄? igit̄ qd̄ sit appellacō. q̄re iduc
ta sit. q̄s possit appellare. a quo. ad
quē. q̄n̄. q̄lit. q̄ciens q̄. q̄t tēp̄. A
cui s̄ma nō possit appellari q̄. que
tpe valeāt exeri. **I**te ex q̄bz caus̄
iudex possit reusari. **I**te q̄lit q̄ q̄n̄
relacō sit faciēda. **A**ppellacō ē
p̄ iuocacoēz maioris iudicis p̄tex
tu inq̄tatis p̄me sine rescisiōis
ip̄loracō. vt. ff. d̄ m̄io. l. p̄fecti. **D**z
h̄ diffiniō legal̄ est qz s̄m̄ leges
ḡn̄alit̄ n̄ appellat̄ n̄ a s̄ma. vt no.
s̄. t. p̄. §. spēs **D**z s̄m̄ canōes alit̄
appellacō diffinit̄. **A**ppellacō ē a
m̄ioē ad maiorē iudicē puocacō
vt ij. q. vi. ois̄ ōp̄ssus q̄ c. seq̄ntibz
q̄ maxie i. c. placuit. nā h̄ canōes ec̄
ex iūm̄ appellat̄ q̄ tūc passim. i. sine
affigōē ḡuam̄ p̄mittit̄ appellare

vt ff. e. t. a. si sit romana. S. si vero se-
cus a. in iudicio appellatur vt ff. e.
t. vt debitus honor. Inducta est
appellacio s^m leges vt iniquitas et
impia iudican^m corrigat licet no-
nūq^m bñ latus sūas supior in pei^o
reformet neq^m em^m utiq^m in melius
pronūciat qui nouissim^o sūas las-
turus est. vt ff. e. t. l. i. Rñ. i. s. s^m
canones a ad b. inducta est appel-
lacio vt liceat appellatori viciatā
cām appellacionis remedio suble-
uare. vt ij. q. vi. c. i. a ad aliud vt
oīs oīssi releuentur. vt ij. q. vi.
ad romanā. ij. **A**ppellare p^t oīs
is cui^o interest siue extra eū lata sit
sūa vt ij. q. vi. deo. siue extra aliū
sua tñ infit. vt ij. q. vii. non solēt
s. t. p. a. sup. ff. e. t. l. tutor. a. l.
ab excoire. S. alio. **I**te p^t quis
appellare p^t q^{le} quale pⁱudiciū
vt in deo p^rcall. a. sup. a. ff. e. t. l.
A sūa. **I**te a si non infit alicui^o
ex cā pecuniaria p^t tñ pro alio ap-
pellare humanitatis cā. vt ff. e. t.
l. non tñ. a. ff. qñ ap. fit. l. ij. S. vlt.
Item p^t quis p^r alio dampnato
ecā sine mandato appellare dum-
mō dampnat^o mox ratuz habeat
hoc est infra decēdiū vt ij. q. vi. nō
solent. ff. de ap. rec. l. i. ff. rem ra-
ba. l. p^rl. **A**ppellari p^t a debet
a minore iudice ad maiorem vt ij.
q. vi. anteriorū. S. illo videlicet. et
S. illud ecā a. c. placuit. si quis
appellauit ad minore iudicem er-
ror ei nocēbit. **R**am sūa transibit.

in rem iudicatam sed si ad parē
vel minorez alium tñ p^r alio error
non nocet nichilomin^o tñ poterit
appellans p^rsequi apud illum ad
quem debuit appellare. vt ff. de
ap. l. ij. S. si quis. a. S. si vero oibus
autē obmissis appellacō facta ad
ipm valet. vt ij. q. vii. si quis pu-
tauent ff. e. t. si duobz. a. c. sollicitu-
dinem ipse em^m est ordinari^o oīm.
vt ff. de p^ruul. **A**ntiq^m s^m leges si ap-
pellacio fiat ad p^rncipē omissis me-
dijs p^rnceps r^mittit ad eū ad quē
debuit appellari vt ff. e. t. l. impa-
tores. **A** delegato autē appellan-
dū est ad delegatē. dūmō delegas
in delegando aliquid sibi de iuris-
dictione reseruet. vt s. de offi. del.
sup. qōnū. **E** qui p^r sua iuris. l. vna
in fi. **S**ed obstat. ff. quis a. a. q. l.
i. in fi. **A**d quā sic rñ lex illa loq^r
in ordinario delegante ad quē nō
appellat sed appellatur ad eū qui
ordinariū dedit. **A**liud in delega-
to delegante. **E**t est racō. maior ei
et dignior est iurisdictio delegata
q^m ordinaria vt s. de offi. dele. sig-
nificasti. a. c. sane. **S**ed hec racō
et si colorem habeat non tñ michi
placet. **V**n die q^m ibi dicit non est
appellandū ad secūdo delegatē
subaudi tñ vel dic q^m appellabit
ad p^rmo delegatē sed ille remit-
tet ad eū q^m secūdo delegauit vt ff.
de ap. l. i. S. si quis vel loquitur qñ
is qui secūdo delegauit nichil sibi
re tenuit de iurisdictione vt i p^rall.

de p̄dca sup q̄onū a de hac mas-
terna plem? no s̄. de offi. vica. cca
p̄n. **A**ppellat a diffinitua nō
ab inflocutoria s̄m leges m̄i in ca-
sibz ff. qui satisda. co. l. arbitrio.
a. ff. a quibz app. non lz. l. vlt. a i
alijs casibz quos no. s̄. ti. px. S̄. in
terlocutoria appellat a ḡuamine
illato in iudicō vt q̄. e. t. cū cessan-
te extra iudicū sed tūc ent potius
ad cām puocatio vt q̄. e. t. cum sit
romana. **I**tē a ab iniuria iudicis
vt. Ce. ti. l. si q̄s puocacōe qd̄ duo-
bus modis p̄t intelligi vno sic vt
cū iudex litigatore p̄trahit vel con-
uiciat eadē sicut em̄ litigatore iudicis
conuiciari non d̄z sic ecōuerso ff. e. t.
l. illud a. Ce. t. l. in maioribz. ff. de
iniur. l. iudicis licet q̄l q̄l iniuria per
appellacōez iudicis fieri videat vt
Ce. de summa. trini. a. s̄. ca. l. iij. a. Ce.
q̄n puo. non est ne. l. vlt. in fine.
Alio sic cū iudex post s̄maz in exes-
quēdo excedit vel qz q̄. q̄. dimestre
tempus exequit sic a ab exequatore
appellat cū modū in exequēdo exce-
dit. i. cū mandati fines excedit. vt
s̄. de offi. del. sup q̄onū. S̄. nos aut̄
et. S̄. porro. a sic intelligo. ij. q. vi.
S̄. diffinitua in v̄. ab exequatore. et
c. qz ap. l. ab exequatore. **I**tē p̄t ap-
pellari a tota s̄ma a a certo captlo
ipsi? si diuersa captla cōtineantur
i ipsa nec rescindūtur alia captla
sup quibz nō appellat nisi essent
conexa vt. ff. de mino. l. eiam. **S**i
vero dampnat? ex pluribz facino

ribz ob ḡuiora appellet differet ex-
caucō i leuioribz si a ob leuiora tūc
n̄ differet excaucō i ḡuioribz. vt ij.
q. vi. S̄. si q̄s ex pluribz a. ff. nichil
inoua. ap. p̄. l. i. S̄. vl. **I**tē appellat
a mala s̄ultacōe l̄ min? plena. vt
ij. q. vi. biduū i fi. ff. q̄n ap. sit. l. i.
i p̄n. a. l. vl. **I**tē ne fiat aliqd̄ n̄ ca-
noice vt s̄. de elec. cū nob̄ oli. cōtin-
git at̄ aliq̄n qz ab eadē s̄ma vtraz
ps appellat i sp̄cū diuisoz captloz
vt q̄. e. c. siḡficauerit q̄. de testa. ray-
nūa? a. c. raynald? **A**ppellat at̄ n̄
pōt ne id fiat qd̄ p̄ptuo edcō fieri
mādat l̄ cū res dilacōez n̄ recipit.
vt ff. d̄ ap. rec. l. n̄. l. sciēd. a i alijs
s̄. d̄. b̄. q̄s l̄. s̄. ij. q. vi. S̄. diffinitua i
v̄. s̄. ut eadē. Ce. qz app. n̄. rec. **I**n dil-
c̄plis a correctioibz r̄gularū n̄ h̄z
locū appellacō vt q̄. e. t. ad nr̄z. rep̄-
l̄. s̄. h̄. b̄. cū sp̄ali. v̄. n̄. i h̄. s̄. r̄. m̄. o. ap-
pellacōe p̄cedebat ec̄ s̄m̄. v̄. t̄. e. a. i. u. a.
vt q̄. ne. cle. l. mo. Relatū. h̄. t̄. n̄. itel-
ligo cū mod? correctōis mod? p̄d̄
nō excedit vt xxxiij. q. iij. q̄. peccat i
fi. als̄. sec? qz minie asp̄itatis icre-
pacō n̄ correctōne n̄ salutē rapit
vt xlv. di. Cū bt̄. **I**tē in mona-
nea possione n̄ appellat qz s̄ma la-
ta in ea inflocutoria s̄m̄. q̄. d̄. a. Ego
aut̄ dico eā diffinituā a tū n̄ ap-
pellat ab ea s̄m̄. leges **A**lia r̄. e. sc̄z
qz d̄. p̄. etate eiusd̄ rei plem? a p̄n
cipalibz iudicū expectat vt. Ce. si
d̄. mo. pos. fuit ap. l. illa s̄m̄. canōes
tū appellat vt s̄. d̄. testi. siḡficant
Item in cā. de. i. m̄. n̄. h̄z. locum

appellaco eadē s^m vetera iura. vt q̄.
de dec. tua in fi. Nam decime sunt
tributa. vt xvi. q. i. decime et in tri
butis non appellat. vt ij. q. vi. q̄.
ens vel p̄t dici q̄ in cā decimar ap
pellat. Nec obstat illa dec. tua. nā
ibi forte remota fuit appellaco sp̄a
liter i rescripto. **I**te non obstat
q̄ dixi decimas fore tributa quia
si vere essent tributa locū in eis pre
scripcio non haberet. vt xvi. q. iij.
S̄pt̄ in v. ad h̄ in verbo porro. et
de presc̄p. xxx. ano. l. ap̄tit q̄ fal
sum est. vt no. s̄. de presc̄p. de q̄rta
Ite si vere tributa essent non ha
beret locū in eis op̄ensacio. vt. Ede
cōpensac. l. In ea. In decimis vero
p̄t interuenire amicabile cōposi
tio. vt q̄. de ofir. vti. vel inuti. vne
rabilis q̄. de decis ex multiplici sug
gestū dila. s̄. de trasac. statuimus.
Fit aut̄ appellaco apud acta vi
ua voce vt si q̄s dicat appello. Si
vero non apud acta q̄s appellet li
bellus appellacois est offerendū ei
a quo appellat si ei copia habet
alioquin ei ad quē appellat. vt ij.
q. vi. S̄. byduū in v. si quis ip̄s
ff. e. t. l. i. et ij. e. t. l. litigatoribus. et
l. eos. ff. q̄n ap. sit. l. i. S̄. dies. et. S̄. si
quis qualiter at̄cipiat libellū ap
pellacois h̄s. ij. q. vi. S̄. forma por
recto libello iudica a quo appellat
si quid recipit bñ est. Et tūc ip̄e iu
dex d̄z dare ap̄los. i. lras dimissori
as q̄. xxx. dies eadē non petete ap
pellatore sed et appellator cū instā

ciā petere d̄z. vt ij. q. vi. p̄? appella
laco. ff. de li. dimiss. l. i. q̄d si non
fecerit imputat ei licet et iudex ma
le fecerit non donato. vt ij. q. vi. p̄?
appellaco. et. e. t. l. iudicibus. For
ma vero dimissio. seu ap̄los h̄t
tur in p̄dco. c. post appellaco. et
ff. de libel. dimiss. l. i. Olim appella
batur infra byduū in p̄p̄a cā vel t̄
duū in cā aliena curabat autē hoc
tempus a die late s̄me siue sub cō
dicōne lata esset siue pure quous s̄b
condicione fieri non deberet. **H**oc
die vero appellat q̄. decendiū a rec̄
taco s̄me et hoc tempus utile est qz
non cedit nisi a die scie et nisi iudex
copiā sui fecerit in publico vt ij. q.
vi. byduū. et. ff. q̄n ap. sit. l. i. S̄. by
duū et. S̄. dies. vñ si p̄nūciatum sit
cōtra absentē non p̄ otumaciā nō
currit decendiū ignorati nisi per p
curatore defensū fuerit qz si p̄cu
rator non appellauit difficile ē vt
h̄ audiat. vt. E. quo et q̄n iudex. l.
ab eo. et. ff. q̄n ap. sit. l. i. S̄. vlt. et
ij. q. vi. S̄. byduum. S̄. si aduersus.
Appellatur autem bis a diffi
nitua non tercio. Ene in vna eadē
qz causa tercio puo. l. illa. ij. q. vi.
si quis in quacūqz q̄. e. t. sua. **P**ed
quous tercio non appelletur petitur
tū in mte. resti. contra res bis iudi
catas. vt. ff. de mino. l. minor autē
m̄grat. **I**te admittat supplicaco
vt in. l. si q̄s i q̄aiqz lite et sic itelli
gi p̄t. s̄. ti. prox. c. cum cā. **N**ec ob
stat ij. q. vi. q̄ciēs et. c. ois opp̄sus

Quod enim ibi dicitur dicens appellari
posse quocumque opus est exponere quo-
cumque id est bis ut ff. de l. 3. l. fiducia
missa. Si quis. x. vel exponere donec su-
perior inueniatur et hoc locum habet cum ap-
pellatur ab ordinario vel illud in di-
uersis grauamibus illatis circa dif-
finitiuam. Item non obstat xxxi. q. ii.
lotbar. ibi enim ter appellauit et
ga. i. v. de appellacionis ter emisit se-
mel tamen appellando. ut ff. e. ti. bone.
Et quod dixi in diffinitiuam idem puto in
interlocutoria. Appa vel princeps non
appellatur cum ipse sit qui proce-
ditur a iudice de alijs sentencijs iudicis ne-
mo de suis. ut ix. q. ii. c. a. Item
a senatu non appellatur ut ff. a qui-
bus app. non l. 3. l. i. Item non appella-
tur a summa prefecti pto-rio. ut de se-
prefec. l. illa. Item ab arbitro non
appellatur quia nullum habet iurisdictionem
et cum ipso iure non teneat summa ipsi-
us sed ei sit metu pene et quod non te-
net rescindi non potest nec gradus
rumpitur quod nullus est ut ff. de rup. in
iusto vel ir. testa. l. nam et sub condi-
cione et ideo a summa arbitri non appel-
lat ut de arb. l. i. quod verum est in ar-
bitro promissario secus est in ar-
bitris iuris de quibus legimus. x. q. i. p-
nemit. de iud. l. vlt. s. de offi. del-
suspicionis ff. e. t. cum spali. Est tamen que-
dam species appellandi ab arbitro in
arbitrium rescindi ut cum litigator
suspensus habet arbitrum testatur ne pro-
dat ille nichilominus pronunciat ut
ff. de arb. l. non distinguem. Si autem

quid et simile. Et de hijs qui pro me-
iudicio non appellatur. Statatur ergo summe
arbitrorum ut dictum est metu pene.
Sed si arbitrum pro sortibus pronunciat
dat summa et exceptio ut de arb. l. i.
l. arbitrorum. et ff. e. t. l. ita demum ar-
bitrorum ante summe si iniquus fuerit corri-
guntur. ut ff. pro socio. l. societate. ff.
de operi. lib. l. si libet. s. de iure iur.
quintauall. et c. venientes. Item si ex
consensu pro iudice despotent appellari
ab eo ut ff. e. t. l. ex consensu nec
obstat ii. q. vi. a iudicibus nam ibi lo-
quitur de arbitris non de iudicibus. Item
ab exco-communicato appellari non potest nisi mo-
do excedat. ut dixi s. e. t. s. appella-
tur a diffinitiuam in quibus at casibus
non appellatur solet quibusdam vris b-
notari. Appellari vixit scelus ex-
cellencia pata. Contemptus p-
tis sed et in dictio facta. Arbitrium res que
p-nt est si longi acta. Scelus quia in
notorio delicto non appellatur. ut ff.
e. t. cum sit rationa. s. p-rea. et c. s. h-
Excellencia iudicis vixit appellatur
a iudice vel princeps a senatu vel p-
fecto pto-rio non appellatur. ut superi-
dictum est. Pata si paciscantur ptes
ne appellent non potest appellari ut
ff. a quibus ap. non l. 3. l. i. Contemptus p-
tis quia contumax non audit appellatur
ut xxiii. q. ii. de illicita nisi veniat
iudice adhuc sedete p-
f-
ff. de iuste. resti. l. vlt. vel si esset co-
tumax exhibendo. ut ff. e. t. l. credi-
tor. Si iustus s. et in dictio facta quia
non inbibet appellacio a iudice appel-

lari non potest etiam a diffinitia nisi causa probabilis assignetur circa diffinitiuam aut appellari non coram eodem iudice a quo appellatur potest nisi expressa causa probabili et probata Arbitrium quod ab arbitro non appellatur. ut superius dictum est res que petit est si longius acta que si res ex dilacione paciatur de terminis non appellatur ut in q. vi. §. a diffinitiuam in verbo ab excoitate ff. de app. rec. l. vlt. **A**d prosequendum appellacionem indulgetur ante a iure et ex iusta causa beneficium ut in q. t. cum sit ratio si per potestatem partis ommissa sit persecutio nullum appellatum preiudicium gerat. ut in q. t. c. Ex ratione. si vero per iudicem steterit ipso iure tempus appellacionis non avertit ut in auct. ut superius. lar. §. h. quoque coll. ix. in auct. de appella. §. scimus. col. viij. ij. q. vi. Anteriorum §. sed his. Et de tempore. ap. in auct. §. his. Sed si dolo aduersarij circumuentus appellator appellacionem suam non fuerit persecutus preiudicatur ei quia post tempus non admittitur ad prosequendum sed agere aduersus dolum ad interesse ut ff. de dolo. l. arbitro. §. dolo cuius sed si soluendo non fuerit restituet appellans ad prosequendum ff. de eo pro quem fac. est. l. ex hoc edicto infra tempus predictum licet appellatori prosequi §. cum se committit id est solus vel cum aduersario tempore autem indulto transacto lite non completa rata manet firma. ut in ij. q. vi. si quis appellat. Et t. in auct. ei qui appellat in auct.

de hijs qui ingre. ad appel. §. sanctimus colla. v. appellatore autem cessante cum vnus mensis superest ex beneficio licet victori ingredi ut queratur reus quo siue inuenito siue non suas afferat allegaciones vel ut confirmetur vel ut rescindatur sententia omni casu absentem in expensis condempnato neutro occurrente sententia firma manet. ut in auct. preallegato et sic intelligi potest in q. e. titu. oblate vel est in arbitrio superioris an appellans minimum preuaricat vel non. **E**t nota quod tempora predicta locum habent nisi iudex a quo fuerit appellatum tempus recessus moderetur. ut infra. e. titu. cum sit romana. in casu vero cum de matrimonio spirituali agitur potest is ad quem fuerit appellatum tempus recessus moderari. ut infra. e. titu. oblate in fine. et idem puto in matrimonio carnali. nam in utroque periculum est in mora. ut supra. ut lite non contest. quoniam frequenter et sic §. premissa patet quod terminus appellacionis qui a iure prefigitur preuenit ab appellatore qui quicumque infra annum prosequi potest ut dictum est potest preueniri et ab appellato §. non minus ut dictum est. **E**t si queratur que sit diuersitatis ratio dupliciter ratio ne assigno terminus legis prolixior est et ideo preuenitur. terminus autem hominis brevis nam iudex restringere potest ut in decre. oblati scilicet

moderari terminū legis vt i decre-
Qu sit rōna vbu aut moderādi ad
restrigēdū se h3 vt i de vbo-signi-
c. vlt. a ppter ea termin? hōis non
preuenit vel als homo ē magis de
dignātis nature q̄ lex a iō t̄min?
hōis non p̄uenit termin? legis sic
ar. ad hoc. ff. de arbi. l. si cum dies
S. vlt. a. l. celsus. ¶ Si q̄ias q̄ sit
pena non p̄seq̄ntis appellacōez in
t̄positā d̄tra diffinituā distingo
sic. Aut appellat actor. Aut reus
an lit̄ d̄t. Aut p̄? Itē. aut p̄seq̄-
tur appellator a non appellatus.
Aut appellatus a non appellator.
Aut v̄q̄z aut neut. Si actor ap-
pellat an lit̄ d̄t a non p̄seq̄tur p̄-
seq̄nte appellato appellator d̄d̄p-
natur ad expensas vt i. e. ti. repre-
hensibilis. Si. Si vero actor q̄ ap-
pellauit p̄seq̄tur reo non p̄seq̄nte
proceditur in reū tamq̄ in d̄tuma-
cē. vt i. e. ti. sepe d̄tingit h̄m̄ forma
illi? dec vt s̄ vt lite nō d̄t qm̄ fre-
quenter. Si v̄q̄z p̄sequatur lis
suo Marte p̄cedat si neut̄ p̄m? iu-
dex libere sua iurisdictione vtatur
vt in dec̄ rep̄hensibilis in p̄n. h̄ si
post litē d̄t actor appellet a nō p̄-
sequat̄ p̄sequente appellato ac-
tor itez est citand? vt Equo a qm̄
iudex in auct̄ qui semel. si non vene-
rit p̄cedet in p̄ncipali si liq̄re pote-
rit. vt. C. d̄ iud. l. p̄perand̄. S. finaut̄
ex gestis vel saltē fiet absolutio ab
obseruacōe iudicij cū d̄d̄pnacōe

expensaz vt in e. l. S. a si quid. S3
si p̄seq̄tur actor non p̄seq̄nte reo
appellato p̄cedet in p̄ncipali si li-
quere p̄t vt iij. q. ix. de imm? et in
l. p̄perandū S. finat̄ affuerit reus si
non posset liquere fiet missio i pos-
sitionē irrecupabilē. vt. C. quō et
qm̄ iudex. l. d̄sentanēū h̄ si v̄q̄z p̄-
sequat̄ vel neut̄ repte qd̄ dictum
est in mēbris eis d̄ eadē locū h̄nt
appellante reo q̄ dixi cū appellat
actor. ¶ Recusatur iudex multis ex
causis. S3 de multis aliquas p̄se-
quamur vt si iudex sit suffragane-
us multoz litigatoroz alteri em̄ me-
rito ē tūc suspect? vt s̄ vt lite non
d̄t accedens in p̄mo accedēs. Itē
si sit d̄ns litigatoris vt. s̄. de offi-
dele. infinuāte. a. c. cām q̄z. Item si
iudex est de terra litigatoris. vt. s̄.
vt lite non d̄t accedēs in secunda
accedēs. Item si a iudice appella-
tū sit pendēte appellacōe etiam in
alijs causis est suspect? vt i. e. ti.
ad hoc. a. c. p̄posuit. Item si iudex
h3 familiaritatem cū litigatore. vt
iij. q. v. accusatores. vt. s̄. de offi-
dele. infinuante. qui at̄ sunt famili-
ares legitur. ff. de furtis. l. si libt?
ff. de penis. l. respiciēdū. S. furta do-
mestica. C. de q̄omibz. l. placuit p̄dē
ff. ad fill. se. cō. l. i. S. hi autē. ff. de
edil. l. ediles. S. familie. a. C. d̄ h̄is
q̄ ad ec. cō. l. vlt. S. a h̄ quid. ff. de
verbo. signi. l. pronunciacio. S. fa-
milie. Itē si est affinis vt iij. q. ix.

absens et ff. de iur. l. lex cornel. Item si litigator sit comes iudicis ut ff. de offi. p. l. senat. censuit. Item si iudex aliqua consanguinitate coniungatur litigatori ut ff. de offi. p. l. senat. Item si iudex sit canonicus ut ff. de off. del. C. si canonicus. Item si iudex sit consanguineus cum ut ff. de iud. causam et ar. ff. de exar. tu. l. propter lit. Item propter dominum omnes de eius familia recusant. Et si quacumque preditus pro l. unica iste et consimiles cause repellunt iudicem a iudicio sed non testem a testimonio licet enim quilibet consanguinitas repellat iudicem non tamen testem ut ff. de offi. p. l. senat. mo. iij. q. iij. Item in criminali in v. l. Item l. iul. hoc ideo quia facti habentur iudices quam testes et propter hoc repellitur quis a iudicio ex defectu testium ut ff. de testib. dilectio. Potest autem recusari iudex verbo vel libello et erit forma recusationis hoc quod periculosa res est et tristissimos solus habere euentus coram suspecto iudice litigare recusato. Vel sic quod suspecti vel inimici iudices esse non debent. Et quodammodo naturale est suspectorum iudicium infidias declinare et inimicorum vel le refugere ideo tunc recusatio. Allegatur causa suspicionis coram iudice quam si sufficiens visa fuerit probabitur ut ff. de offi. dele. secundo requisitis et c. Cum specialis de offi. dele. suspitionis nec obstat iij. q. v. quod suspecti ibi enim nec admissa fuit recusatio et ideo nec probatio exacta secundum utrumque ius scilicet ca-

nomini et civile potest recusari delegatus ut ff. de offi. p. l. senat. de offi. dele. suspitionis et c. insinuacione et ideo secundum leges ut ff. de iud. l. cum specialis et l. apertissimi. Ordinari autem recusatur secundum canones ut iij. q. v. suspitionis de foro spe. si quis clericus et c. l. cet. iij. q. vi. placuit. xi. q. i. puenit et ideo secundum leges et ff. de offi. p. l. de iurisdic. om. iud. l. nemo super to ar. a contrario sensu. ibi enim sic dicitur nemo potest litigare de ordinare iurisdictionis declinet examinem ergo ante litigare de declinet et ad idem inducitur autem ff. de sen. et inflo. om. iud. et consequenter. Pro dominus Jo. b. contra non enim ordinari recusatur secundum leges si si suspectus fuerit adiciendum est ei episcopus loci ut ff. de iud. in autem si vero dicitur et rident ad legem illam nemo sic dicit ipse dominus Mar. si vis sumere ar. a proprio sensu legis illius nemo sumere a proprio sensu legis totum sic nemo potest litigare de ordinare iurisdictionis declinet examinem ergo ante litigare de non ordinare iurisdictionis declinet examinem. Et sic delegatus non ordinari recusatur secundum leges autem vero et consequenter intelligebat in delegato hoc quod dixi delegatum posse recusari verum est non petiti. petiti ei recusari non potest ab eo qui petiit ut iij. q. iij. in autem offeratur. Et de litigare de in eodem autem de offi. dele. cum olim magister in noua ex causa ut ff. de offi. dele. insinuante et ar. ff. de arbi. l. licet. Sed queritur de tempore recusandi et dicitur

Jo. tautomic? q generaliter reu-
sacio fieri h3 .xx. dies vt dicit auc
offerat a aliud aut. a osequer et
qm isti dies cedunt a post lapsuz eo-
ru non est locus recusaco. **I**deo p
uidit lex q si copia iudicis reusan-
di hri non pt recusaco corā prehide
pponat vt. **E**de iudic. l. aptissimi.
T. dicit q recusacio fieri pt qncū
q3 dūmō ante līē cōt. cum sit dila-
toria exceptio. vt. s. ti. px. Inter
monasteriū. nisi termin? prefixus
eēt a iudice ad omīs dilatorias p-
ponēdas vt s. de excep. pastoral.
H3 de hoc plen? dic vt notauī s
de dilac. s. fuit a alie. **E**ffect? at
recusacois est vt si pbata fuerit
suspicio iudex ordinar? recusatus
cōmittat negociū pncipale. vt s. d.
foro. s. si quis clericus. q. e. t. **A**d
hoc cū a te. xi. q. i. puenit. ii. q. vi.
placuit. **E**de iud. l. cū spali. a. l. ap-
tissimi hoc em ei optat iure ordina-
rie ptans si sit delegat? dixit. **T.** q
cū p recusacoē pbata suspicione
designat eē iudex a iurisdictionē nō
habere supsedebit cause cognicōni
et omittere non pt iurisdictionem
quā non h3. qd em quis nō. h3 ge-
neraliter alteri dare non pt. vt. i.
q. iij. grā. a. c. daibertū a nemo iui-
tus cogitur ad arbitriū ire. vt. ff.
de arbi. l. iij. s. i. q̄uis iudiciuz red-
datur iuuitū. vt. ff. de verbo. ob.
l. **I**nter stipulantē. dec. autē illam
q. e. secūdo requis intellēxit in de-
legato. illam at cū spalis a alias

que dicūt recusatū posse omittere
pro iusticia reuatur sicut supi? est
negociū pncipale dixit in ordina-
no locum habere puto tñ q tā or-
dinari? q̄ delegatus pbata causa
suspiciois possit omittere negoci-
um de recusato assensu vel ad su-
periorē transferre. vt. q. e. t. cū spali
Nec obstat dec illa secūdo requis-
ris in eo q dicit supsedē tenetur.
Nam rē est q supsedebit iudex
post pbatam suspicōē scz vt non
cognoscat. non at vt nō cōmittat
cām. **N**ā et in delegato loquūtur
leges que dicūt expresse iudicē re-
cusatū omittere posse. **E**de iud. l. ap-
tissimi et cū spali quas leges. **T.**
correctas eē dicebat cū aliter ad
eas rñdere non posset. **A**d dec autē
illam ad hec cū a te que dicūt aut
si alterutra p cū te suspectū habu-
it te iustite iudicē eligāt q̄ ppositā
int eos dīmē valeat qōēz rñdebāt
qōēz scz suspicōis ego at dico pnci-
palem. **N**ec obstat huic nrē opio-
ni s. de foro. s. licet vbi dicit p-
bata cā recusacois ad te vel ad nos
pro iusticia reuatur sicut supi?
est expressum. **N**ā intelligo scz p
appellacoēz si recusatus in cā pce-
dat dubitari autem consuevit an
iudex suspectus a recusabilis pos-
sit preuenire recusacoēz a cām de-
legare. **E**t videtur q non. **N**ā inef-
ficax est iurisdicō penes eū potest
em p excepōnem elidi a nichil in-
test vtz aliqd sit ipso iure iefficax

An p excepcoez. vt. ff. de regul. iu-
ris. l. nichil in test. ff. q. bo. ex caus
in poss. ca. l. fulam. ff. si in die. ff.
de volo. l. elegant. ff. h. n. pacionis
Dicitur inefficax e iurisdic. in de
legare inefficax e in delegato qui
non p suo impio agit. h. p. t. b. fun
git delegantis. ff. de iurisdic. om.
iud. l. si p. t. ff. de offi. ei. qui ma.
est iurisdic. l. i. ff. qui ma. data. **I**te
ps iurisdic. om. e delegare vt. ff.
de iurisdic. om. iud. l. iii. in fi. cum
ergo alias ptes iurisdic. om. ag
gredi non pt delegat. obsta. sibi
excepcoe recusaco. nis opponeda in
p. sona ip. si. q. istud aggredi n. pt.
In delegaco. ib. em. c. h. d. r. a. f. an de
legas agnoscere possit vt ita demu
valeat delegaco. facta ab ipso. vt
Equi p sua iurisdic. l. vna. q. ideo
si p. consul. an. q. ingrediat. p. uin.
ca. sibi decem. cam. deleget. q. ipe
agnoscere non possit nec delega.
tus ab ipso pt sed demu ingredie
te legato efficax effi. c. i. f. delegati iu
risdic. io. vt. ff. de offi. pro. co. l. ob.
seruare. ff. vlt. **I**tem iudex non d
buit puenire diligencia. recusare vo
lens ar. ff. e. t. sepe. c. t. i. n. g. i. t. a. c. ob.
late. ff. d. s. fir. vti. vel iuti. bone. **P**z
contra cause suspic. o. nis p. sonas iu
dici. affi. c. i. n. o. iurisdic. io. n. e. q. ideo
co. tra successio. e. i. s. delegatu. n. o. co
p. ent excepco. ff. de diu. s. a. tempo.
presc. p. l. An in tm. Nam p. sonales
excepco. nes p. sonas non aggrediun
tur. vt. ff. de excep. l. excepco. nes

unde mutacone personarum vicium
abolitur vt ij. q. i. In primis i. q.
i. ato. s. de filiis presbi. Ex trans
missa. ff. vti poss. l. si duo. ff. non
iud. eorum. h. m. hoc intelliguntur dec.
ille de presc. p. de quarta. ff. d. iu
re pa. cure. **S**olucio puto iudicez
suspectum ante recusacione comit
tere posse q. commissio valet q. in
ordinario indubitatum est. vt. ff.
de iurisdic. om. iud. l. pretor. q. ideo
puto in delegato. **E**t nota q. h. m.
retra iura arbitri eligendi sunt a
partibus qui cognoscant de prin
cipali. vt supra de foro compe. si
quis clericus infra. e. titu. **A**d
hec cum a te. et hoc fiebat in h. s. e.
te iudice recusato vt in illa ad hoc
et cogente infra triduum. vt. **E**de
iud. l. vlti. hodie eligitur arbi
ter qui cognoscat de causa suspi
cionis vt ff. e. titu. cum specialis in
prim. **S**ed principale negocium
no. omittet. n. de recusatoris assen
su q. si no. consentiat recusato. ad
superiorem transmittet negocium
recusatus vt ff. e. cum specialis in
fine. i. r. n. s. **E**t notabis q. licet iu
dex recusatus iurisdic. io. n. e. reti
neat vt cogere possit arbitros elige
re vt dictum est et tertium si duo
discordant vt. s. de offi. dele. sus
pic. o. nis q. causam committere vel
ad superiorem transferre scus ta
men est in iudice a quo fuerit ap
pellatum. **N**am appellans eximitur
a iurisdic. io. n. e. a quo appellat

si iudex fuerit delegatus. vt **q. e. ti.**
directe si aut fuerit ordinarius exi
mitur appellans quo ad causas in
qua appellat in alijs nō eximitur
sed pendēte causa potēt ordinarū
recusare. vt **q. e. ti. p. p. h. u. i. t. q. c. ad
hoc.** eo sup quo appellatū est pref
misso. vt **q. e. t. cū teneamur hoc ta
mē fallit in delinquēte notorie.** vt
q. e. t. cū sit in fi. q. c. cōsuluit. ¶ Re
laco fit tribo ex caus. Aut em iudex
refert de iure cōsulens qz in iure du
bitat. Aut qz p nūciare euitat q iō
refert vt se exoneret. Aut cōsulit
sup facto. **¶** Quin? modus approba
tur. secūdus q tera? reprobat
vt pbanf **hoc. ff. de iud. l. eū quem
iudicāto q. s. de facto q in aut de
iudic. s. vlt. in auc.** vt iudices nō
expectent factas iussiones. s. iubes
mus. Est q quartus referēdi mo
dus. si cū supior ita cōmittit vt de
legatus si de parciū volūtate fuerit
pronūciat vel cām ad supiorē trāf
mittat. vt **s. de rescriptis.** Ex pte h
cū relaco faciēda est plena omia
notificanda sunt supiori q p tibus
cōsultacōis edi d3 exemplū q si al
tera pciū videit relacōnez min? ple
nam vel cōtrariā veritatē p t illico a
cōsultacōe appellari q nichilomi
nus a sīna. vt **de rela. l. i. q. ff. qn
app. fit. l. i. q. r. q. i. q. vi. s. by du
um in fi. adeo aut plene in relacōne
omīs oino cause sūt cōprehēdēde vt
ppe motū actoz retēcōe nō sit op?
acta tū necario sūt associanda. vt**

de relac. l. vlt. ¶ Et nota qz res
fertur cā refert electio seu postula
tio vt **s. de offi. lega. licet tranē. q
s. de postu. bone me in scāda bone**
et sicut electione seu postulacōe re
lata ad supiorē non licet in ea ali
quid innouari vt i iuris preall
fic q in negotio p cōsultacōez trāfla
to. vt **de app. l. ex illo ij. q. i. nom
ij. q. vi. multū. q. c. de rela. l. ij. sed
in hīs oībo expectari d3 supioris
rūsum. vt vi. q. ij. de inqz.**

De clericis peregrinātib.

Quia sicut appellantes ita
et peregrinātes iura tenē
tur. Ideo post tractatum
de appellacōibz subiātur tractat
us de peregrinantibz. Videamus
igitur qui h peregrinātes dicātur
Et qd p̄sidiū eis indulgeat a iu
re. ¶ Peregrinātes hic intelligū
tur romipete **Aploz limina** q ali
orū scōz oratoia visitātes vt **xxij
q. ij. romipetas** si quis q. c. pater
naz q. c. illi q q s de trauga q pa.
Innouam? Item illi qui accēdūt
ad p̄nciam dīm ip̄e vt **q. e. t. c. vno
ij. q. vi. arguta.** Non autem intel
ligas de quolibet pegrināte nam
largo modo quicūqz a loco domi
cili p̄ficiātur pegrinari videtur
vt **de incol. l. ciues. li. x.** Pegrin
nātes igitur s quibz supen? dictū
est ecclā romana sub proteccione re
cipit q specialiter ad curiā venien
tes t h̄enim facto appellare vel ve
rus prouocare vident. vt **s. t. p.**

cū sit romana. a. c. dilcā. Per hūc
modū puocandi recedit ab ordia
no a wcat' adūsarius puocantis
ad supiorē. recedit etiā a delega
to dūmō an' noticiā lraꝝ. vt. s. ti.
prox. Meminim? a. c. suggestuz.
et. c. ad h' sicut assis. qdā tū dixē
rūt q' hodie puocacō facti locū nō
h' p' dec. s. t. pr. vt. debitus honoz
que sic dicit cū at ex rōabili causa
putauerit appellandū corā eodē iu
dice cā pbabili appellacōis expo
sita tal' videlicz q' si foret pbata de
beret legitima reputari vñ dec' illas
cum sit rōna a. c. dilcā. abrogatas
esse dixerit sed errauerūt nā illa vt
debit' honoz loquit' in appellacōe
Alie vero loquūtur in puocacōe
hūc at hōc p'fidū a iue' uementes
ad amā rōnā vt si qd' eis ab reptū
est vel sublatū p' iter arreptū eis
restitūatur vt. f. e. t. e. vna. etiā si
p' iudicem sit subtrahū a agēt cō
dicioe ex hac de c' idē p'fidū hūc
appellātes. vt. s. t. pr. cū teneam
ij. q. vi. arguta. a. c. q' d' c' s. h. a alijs
iusta ex cā absēto seu pēgrnāti
b' iuris p'fidū indulget nā si eo
rū turbata fuit possessio per vim
expulsi hūc q' eoz noie d' tunc bāt
dat' eis obidō ex lege ad recupan
dā possionē at scēcū noie hūc fu
erit hūc hūc fuerit exnei etiā si mā
datū non habeāt qd' ē spāle d' r' gu
lā generalē. vt. c. h. per vim vel alio
modo turba. fue. absētis poss. l. i.

De confir. vti. vel muti.
Radatū ē. s. d' hūc q' ap
pellacōis bñficō suspēdū
tur h' at tūctat' de hūc q'
cōfirmacōis p'fidio unumū. **V**i
deam' igit' qd' sit cōfirmacō. q' lit' fi
at. a q' de q' re faciēda sit a qd' cōfir
macōis effect'?. **C**ōfirmacō ē po
ris iuris habitū corroboracō h' de
scripcō colligit' s. de fide i' stru. inf
dilecōs. **F**it at' cōfirmacō pluribz
modis t'pis ex cursu vt si a s' m'ā n'
fuerit q' decēdiū appellatū nā lap
su t'pis rata manet a ei stand' ē. vt
no. s. de sen. a re iud. s. auctoritas
sic a s' m'ā arbit' dicit' enologai. i.
scilēco de cōdij cōfirmari vt. s. d' ar
bit' s' p' tuas. **E**d' arbi. l. cū atea. Et
nō. s. de arbi. s. effect'?. **I**z i cā p' ap
pellacōnez dicit' s' m'ā cōfirmari. vt
ff. rē ra. ba. l. vlt. cōfirmat' aliqd'
iuramēto vt si minor rē alienet a iu
ret n' iuētre. vt. c. h. adu. xdi. l. sa
crāmra pūberum. **I**tē cū mulieres
cōsentiūt alienacōi rez dotaliū a
p'pt' nupcias dōtaz a ne iuēniāt
firmat' p'po iuramēto. vt. s. de iure
iurē. Cū cōt'gat. **I**tē cū debitor p'
mittit v'furas a p'missum suū fir
mat iuramēto. **N**ā tūc etiā expere
nō p't. vt. s. de iure iurē. debitor es.
Itē cū q's trāfigit a trāfacionē su
am iuramento confirmet. **N**ā tūc
punit' si iuēnerit. vt. c. de trāfac. l.
si q's maior. **I**tē iuēiurando firma
tur statutum de certo numero ca
nonicoz. vt. s. d' resēptis cōstitut'?

Confirmat et p lras supioris
et maxie dñi ipe quia plerūq; con-
firmat simas vt s̄ de sen. a re iud.
ea q̄. a. c. camq; i fi q̄. de testa. ray-
nuat? i fi. a. c. Raynald? i fi. statu-
ta vt. s̄. de sti. ai accessissent bñfi-
cia. vt q̄. e. t. ad nra; a. c. porrecta
a dñi? vt s̄ d̄ pac. q̄. cēs. abita vt
q̄. e. t. examinata. cōposiciones. vt
q̄. e. t. venerabilis. Itē electiones
vt s̄ de elec. post q̄. postulacōes ve-
ro non cōfirmātur sed diiudicant
vt s̄ de postula. bone in secūda bo-
ne in secūda colump. a fi inuēta fu-
erit canonica admittitur. vt s̄ de
elec. scriptū vel non admittitur si
minus canonica sit inuenta. vt s̄
de postu. prela. bone in prima bo-
ne. vel eā iam irritatur vt q̄. e. t. a fi
vnamimiter. **P**ossunt confirma-
ri que pacifice possidentur. vt q̄. e.
ti. c. i. res litigiose confirmari nō
possunt vt q̄. e. t. c. i. a no. s̄. vt lite
pen. S. lite igitur pendēte. **E**ffec-
tus confirmacōnis est vires ple-
nissimas dare ei rei cui forte aliq̄d
in curia vel in p̄cia minus incertū
est. vt s̄ de transac. c. i. **P**ersonale
facit reale. vt s̄ de trasac. veniens
et hoc intellige de confirmacōne
dñi ipe. **A**uctoritas autem princ̄i-
pis non solemne facit solemne
vt. **E**de testa. l. oim. **R**am facit ex
nudo pacto dari actionem. vt. ff.
de padis. l. legitima. princ̄ipis ei
auctoritas mutat substancialia.
vt. **E**coia dele. l. ij. **E** de rei vxoria.

ac. l. vna. **I**tem hoc operatur cōn-
firmacio domini pape. vt si noua
questio oriatur super re illa super
qua confirmacio est obtenta ordi-
narius vel alius causam audire
non potest sine speciali mandato
dñi ipe. si res illa tempore confir-
macōnis pacifice possidebatur. vt
q̄. e. t. c. i. sed quo ad titulū possiden-
di cōfirmacio nichil addit id emz
cōfirmat q̄ a princ̄ipio firmū est. vt
s̄ de fide instru. iter dilcōs. **V**n
in cōfirmacōib; rex potit cōsueuerūt
tales determinacōnes sicut iuste a
pacifice possides. **I**n sentēcijs autē
cōfirmacōis ponitur sicut p̄uide la-
ta est. vt q̄. e. t. examinata. ipa em̄
nō intēdit vni dare vt alius scri-
pulofo corde moueat vt xvi. q. vij.
c. i. nec intēdit vni cōferre a alteri
nocē. vt xiiij. q. v. demiq; nec vult
alicui subtrahi p̄ p̄uilegia sua. vt
ix. q. iij. **N**ūc vero xxv. q. ij. de p̄uile-
gijs. **S**ed hoc videtur absurdū
quibusdā vt tantā imunitatē rerū
quis forciatur p̄ hmoi simplices
cōfirmacōes que leuiter in curia iz-
petratur. **N**ā et si sup rebo singul
quis impetret cōfirmacōes eneu-
ta erit iurisdicō ordinarij sup ill
et p̄pterea sic intellexerūt dec̄ illas
q̄. e. t. c. i. a ii. q̄ iudex nō possit ag-
noscere de cōfirmacōe an sit iusta l
iniusta sed de re cōfirmata sic. **A**lij
dixerūt has decre. locū habere cu;
ip̄a cū cause cōgnicōe cōfirmat. vt
s̄ de offi. dele. qm̄ abbas. s̄ d̄ testi.

venies q̄. e. si. venerabil̄ q̄. de testa-
Raynūa? a. c. Raynald? i. fi. Alij
vero intelligūt has decre. ad lram si
aut sonare videtur vt p̄ confirmacō
nes simplices s̄ inunitas r̄bo cō-
firmatis accedat vt si sup̄ eis nos
ua q̄o oriat̄ur nullus eā audiat si
ne mādato dñi ipe a idē si q̄o oria-
tur sup̄ confirmacōe s̄ postenor̄ s̄ ma-
āi textu decretal̄ magis cōcordat.
Verūptū si confirmacōi dñi ipe
obiciatur falsi suggestio poterit d̄
ea agnosci a iudicari. vt q̄. e. ti. de
cōfirmacōibz a sic confirmacōne
nō obstāte poterit agnosci de re cō-
firmata cū certū sit confirmacōnez p̄
falsi suggestione illicitā fuisse. vñ
queritur si s̄ma excoicacōis lata fu-
erit ab ordinario vel a delegato a
a sumo pontifice confirmata An ille
qui tulit possit ab ea absolvere Et
videtur q̄ nō. **R**ā ipe confirmando
s̄mā suā facit **O**ia em̄ sua facit q̄
b? suā imp̄tatur auctoritatē. vt. **E**
de re. iure enu. l. i. §. a iō. **D**icū tñ
est verū? vt q̄. de insti. ex fr̄q̄ntib?
s̄ a de lris confirmacōis. s̄ de lris ino-
uacōis. sciend̄ ē q̄ p̄ eas nichil
iuris acq̄ritur vt q̄. de p̄uil. ex pte
vt q̄. e. t. cū dilcūis **P**er lras āt p̄
tediois nō eximitur q̄s a iurisdic-
tione ordinarj. vt q̄. de p̄uil. **E**x pte
in sc̄da a. c. recepim? **S**i si aliq̄s
se subiciat p̄tedioni dñi ipe a ex
simplicitate appellare omittat exi-
mitur. vt. s̄. t. p̄. c. vno. s̄. de ap-
ad audiēciam q̄d ergo p̄fuit lre p̄

tedionis Rñō maior honor ei debe-
tur quē ipe sua p̄tedioe honorat
vt. s̄. de ma. a obe. p̄ tuas. vel solz
plus tamen q̄d singulant pollicet̄
q̄ q̄ gñali sponhione occluditur.
xxij. di. q̄. xi. di. quis nesciat.

Expliat secundus liber.

Titululus de vita et honestate
 te clericorum.

In isto tractatu
 iudiciorum a quibus
 clerici abstinere
 debent in quantum
 possunt cum seruis
 dei non oporteat

litigare ut ij. q. vij. sicut sacerdotes
 ideo sibi hic subrica de vita et
 honestate clericorum. **V**idendum est igitur
 qualis deat esse vita clericorum
 et in quibus consistat honestas eorum.
 Et quid in ecclesiis collegiatis cleri-
 ci debent vivere in communi in una do-
 mo vescant atque sub uno tectum dor-
 miant et quiescant. ut ij. e. c. quos-
 ma. xxxij. di. propter hoc de co. di. v. i.
 omnibus xij. q. ij. necaria. Quid tamen
 intellexerunt iura illa in ecclesiis regu-
 laribus locum habere aliud in secula-
 ribus ut xij. q. ij. quia tua scitias.
 xxxij. di. si qui vero. **P**roputo iura
 priora continere ius communi in ecclesiis col-
 legiatis quibus eis in multis ecclesiis
 sit pro contraria consuetudine de ro-
 gatum. **P**osteriora vero loquuntur
 in clericis non valentibus continere
 qui sortiri possunt uxores ante sacros
 ordines secundum litteram ab apostolo datam
 ut xxvij. di. de hijs in fi. **E**t stipen-
 dia extra ecclesiam in domibus suis reci-
 pere ut pauperes non ut clerici nec ra-
 tione canonici tituli sed paupertatis
 contemplatione et sic intelligi possunt. i. q.
 ii. sacerdos. **C**onjugati cum cano-

nici titulum obtinere non possunt. ut
 ij. de cle. coniuga. sane. et c. diuersis
 fallacijs. **H**onestas clericorum con-
 sistit in multis. In tonsura capitis
 ut ij. e. si quis ex clericis clericus et
 c. clericus. **I**ta ut ad modum spe ca-
 put habeant abrasum ut xxij. di. p.
 hibite et sic atonsis capitibus et pa-
 tentibus auribus incedant. ut xxij.
 di. non liceat. **Q**uod verum nisi timor
 vel necessitas exigat habitum transfor-
 marum ut ij. e. c. clericus officia. unde
 quid reprehensus de habitibus diuini-
 fione sic se excusauit. **V**nde Tutus
 ut peteret laici sub ymagine romana
 fas fuit ut finire luxuriare commissa
Item in ornatu vestimentorum et
 aliorum ut ij. e. clericus officia. xx. q. iij.
 per totum. ita ut nec fulgidis nec
 sordidis vestibus se ornent ut enim ait
Hieronimus. nec affectate sordes-
 nec exquisite delicie laudes parant
 ut xli. di. si. **I**tem ut moribus et
 verbis pudore indefinente exhibeant
 ant. unde gene. spose. i. predicato est tur-
 tum span. ut xli. di. si. vlt. quis
 lapis verecundia indicat iuxta illud
 verecundus et veretes facite filios
 israel. ut xxij. q. iij. in eo. **I**tem in
 incessu debent clerici esse ornati ut gra-
 uitate itineris mentis maturitatem
 ostendant. **I**ncoposicio enim corporis ut
 ait greg. qualitate indicat mentis
 ut xli. di. sicut. **I**tem in societate
 ut si habitet cum malis hominibus
 quia sepe consuetudo malorum bonos
 etiam mores corrumpit. ut xxvij.

q. i. sepe vnaqz aspecta liuore durat ad vna. **I**te imo destia a sobriestate. vt **q. e. ti. a. crapula** **q. xxxv. di. p. totum.** **I**te imundicia vite. vt **q. e. c.** vt clericoz **q. dicemus q. ti. prox.** **I**tem vt sint assidui i lcoe et oracone hec em ee debent opera clericoz vt **xxxvi. di. c. vlf.** **H**ec et alia a clericis exiguntur quoz vita a couersacio debet esse secreta a laycoz actibus remota. vt **ii. q. viij. laycos.** vt eoz qui in laycali ordine consistunt obseruancia sicut locota religione precellant. vt **iiii. di. deniqz in principio.**

Tytulus de cohabi. cleri. et mulierum.

Quia frequenter vita a honestatem clericoz suspetarum ex honestate mulierum confidit. **I**deo p^o tractatum de vita a honestate clericoz subiacet hec rubrica de cohabitacione clericoz et mulieru. **V**ideamus igitur que mulieres prohibentur cohabitare cum clericis a que permittuntur. **I**tem que sit pena cleri fornicantis a q mulieris se clerico commiscetis. **I**te que circa clericos fornicarios dispensacio valeat adhibere. **I**lle autem mulieres clericis cohabitare permittatur in quibus naturale fedus nichil permittit seui criminis suspicari alie prohibentur. vt **q. e. c.** **A** nobis. **Q**ue autem sint persone que permittatur legitur **xxxij. di.** **I**nt

dixit. **lxxxi. di. cum oibz. a. c. volum?** **E**de episc. a cle. **C**um qui in aut. de scil. episc. s. presbyteri. coll. ix. i. aut. quo opoz. epos. s. quanta. **S**ed contra **q. e. ti. c. i.** **A**d quod dico q prima dec hui? ti. non tenet derogatur em ei p posteriorem **q. e.** **A** nobis. vel prima decretal loquit in mulieribus que a si suspicionez efugiant hnt tn seam pedissecas a ancillas in quibus a de qbz sinistra frequenter oritur suspicio. a de talibus dicit **Aug.** **Q**ue cum sorore mea sunt mee sorores non sunt. vt **lxxx. di. legitur.** **I**ura autem supiora loquuntur de psonis coniuadis que suspicionez effugiunt nec seam hnt mulieres suspectas. **E**piscopi vero et monachi oino nullas seam mulieres habere debent. vt in aut. de sanctissimis epis. **S**epm vo a **lxxxi. di. oportet. a. c.** clericis. a **xviii. q. ij. diffinim?** a in aut. de monachis **S** cogitandum. **P**ena clericorum fornicatorum est vt admoniti no se corrigentes a bnficijs suspendantur. **E**t si suspensi fornicarias presumpserint detinere ppetuo sunt remouendi vt **q. e. c. sicut. a. c.** si aut neqz em suspensi sunt ipso iure nisi eoz fornicacio esset notoria. vt **xxxij. di. nullus. a. c.** preter h. a sic pt intelligi **q. e. c. sup eo.** **T**unc em suspensi essent ab officio a p onaz a bnficio. vt **lxxxi. di.** **S**i qs amo et. c. si quis sacerdotum. **S**z non ne fornicaco mortale peccatu sic

Igitur pena eius est deponitio vt
xxxv. di. c. vltimo. lxxxi. di. p̄sbif.
si quis ep̄s a. c. si qui sunt p̄sbitei
ad hoc dicunt quid q̄ cū car. on ille
rigore contineat alius aut̄ circa idem
contineat equitate vt xxxiiij. di. fra
termitatis. **E**quitas preferenda est
rigori vt xlv. di. licet. l. di. ponderz
in fi. lxxxi. di. p̄sbif. **E**de iud. placu
it. ff. de re. iuris. l. in oibz. **M**elius
est em̄ reddere de misericordia ra
tione q̄ de crudelitate vt lxxvi. di.
n̄ satis ē xxvi. q. vt. alligat. a. xxxv.
q. ix. xxiā ix. di. **P**ana. l. di. **E**os
vel forte iura ideo min⁹ p̄cedūt in
crimine fornicationis qz pauca ab
eo inueniuntur immunes. vt. l. di.
Quia tua. vel dicas de iure si sua
re posse rigorem de dispensatione
equitatez. **N**ec obstat qz dicit illa
de. fratermitate scz fragilitas n̄
tpis talem non patit̄ manere cen
surā. **N**am sit intelligendū est. scz
rigidā ā indispensabile. **P**ena
mulierz fornicatiū cū clericis ē itru
tio i mōsteriū vt xxxiiij. di. fratermi
tatis in v. micenā. **Q**uid tñ itelli
gūt cū mulier illa hoc peterz. **A**lio
quin secus. vt xxxij. di. **P**eriatū a
xxxij. q. i. itegtas. **S**i vō cū clericis
m̄riōialit̄ d̄ scō d̄xerit tūc veniūdat̄
si filios n̄ h̄nt s̄ si filios h̄nt mulie
res a filij suscepti ex clericis quos
sua libidine infecerūt in fuitate re
digāt eccē cui⁹ sūt clerici. vt lxxxi
di. quid. xxxij. di. eos. xv. q. vlt. cū
multe **A**dbibet̄ circa clericos for

nicarios dispēlatio magna vt nō
remoueāt ab officijs vel b̄nificijs
vt q̄. e. c. h̄ut. a. c. si at̄ s̄ ad alio: a
officia n̄ ascēdat vt xv. q. viij. b̄ij
qui maior. nec ad maiores ordies
p̄moueant̄ vt xxxiiij. di. fratermi
tatis. **M**axia vt ad dignitates ascen
dāt. vt xxxiiij. di. habuisse. **I**n
fūma nōnd̄ ē qz occult⁹ fornicator
suspēsus ē q̄ ad se sicut a q̄libz in
mortalit̄ p̄dō constitut⁹. vt i. q. i. sac
dotes n̄ tñ q̄ ad alios anq̄ p̄ sūmaz
p̄scidas. vt xv. q. vlt. c. vlt. s̄ nos
toriz fornicator ē suspēsus q̄ ad se
et quo ad alios. vt q̄. e. t. c. vlt.
xxxij. di. nullus. a. c. p̄ter h̄. **E**t idē
ē in symoniaco ec̄ occulto q̄ suspē
sus ē q̄ ad se a q̄ ad alios. vt i. q.
i. repiūtur. **Q**uid itelligo x̄nū ē in
symoniaco i ordie suscepto q̄ vicō
sū h̄z caracterē. vt i. q. iij. q̄busdaz
narrātibz. sec⁹ at̄ in symoniaco in
ordie alteri collato. vt q̄. de symo.
p̄ tuas. **A** tali ergo symoniaco in
ordie suscepto n̄ debet sacmēta sul
cipere vt. i. q. i. si q̄s a symoniaco s̄
a q̄libz alio sic q̄diu tollerat̄ h̄z q̄
ad se sit suspēsus n̄ tñ q̄ ad alios
vt supi⁹ dictū ē. **N**otoriū autē
aliud iuris. **A**liud facti. terciū nos
torium p̄sumptum. **N**otorium
iuris duplex per confessionem fac
tam in iure vel per sūam. vt q̄. e. c.
vestra. **F**acti p̄ evidēciam rei que
terguisacione aliqua celari nō p̄t
vt q̄. e. c. vlt. q̄. de purga. ca. **C**um
dilect⁹ in fi. ij. q. i. **I**n manifestis.

Notoriū presūptum ē vt si aliq̄s publice habit? ē p̄ filio vbi non req̄nt alia pbatio. vt. s̄. de filiis pres. Qm̄. hoc em̄ q̄ aliq̄s sit fili? non p̄t vere pbari. vt. ff. de ad. et demō. l. lucā? Itē fili? ē quē nup̄cie demonstrāt. vt. ff. de in ius v. l. qz semp. Et idē dico in fornicato re. Si em̄ clericus iuuenis et cupi dus scāi habeat euidenter in domo iuuenulā et suspectā non notoria est fornicatio s̄ p̄sūpta a iuuenē et cupido credatur reddita virgo.

¶ Titulus de clericis coniugatis.

Datum est. s̄. de phibita cohabitatione clericorū et mulierū hic agit de p̄mis sa sez coniugali. Videam? ergo q̄ b? clericis p̄mittitur h̄re coniuges. et an h̄ntes coniuges possint simul et ecclesiastica b̄nficia retinē. Pos sint clericū in minoribus ordinibus constituti vxores ducere. vt. s̄. e. c. i. xxviii. di. de h̄is in fi. in sacris aut non qz oib? in sacris continētia ē indicta. vt. s̄. de tempo. ordi. A multis. xxxij. di. Erubescant. ne mo. si quis eorū. et xxxi. di. an̄ trien mū. et lxxiiij. di. Cui in preterito Orientales aut clericū in minoribus ordinibus constituti ducūt vxores et eis vtūtur in sacris s̄ post sacros ordines nec de nouo strahūt nec mortuis vxoribus alias ducūt vt xxxi. di. m̄ena. Qm̄. et c. Alit.

et s̄. e. c. Cum olim. Olim in eccā p̄mitua clericū vxores h̄ntes b̄nficia extra eccā p̄cipiebāt quia in ecc̄is h̄uebāt. vt. xxxij. di. Si q̄ v̄o sūt clericū. xij. q. ii. qz tua scitas vel vt stipēdia tāq̄ paup̄ibus n̄ vt b̄nficia tāq̄ clericis p̄stabāt tōdie at a b̄nficiis eccāstias excludūtur vt s̄. e. t. p. to. ea em̄ scō p̄o amiserūt diu eligēdo et se ad vitā oppositā dūtēdo. vt. ff. de bonis libto. l. si prōn? Et de furtis. l. i. ff. de t̄buto l. q. i. h̄de. s̄. vlt. lxxxiij. di. q̄squis nā q̄si i duo diuisi ecc̄is a q̄bo stipēdia p̄cipiūt famulari n̄ p̄nt cum eos opteat cogitare q̄lit vxoribus suis valeāt placē. vt. s̄. e. t. diuis fallac' s vbi at aliq̄ fornicatōibus dediti ecc̄as penit? delinquūt b̄nficia p̄ delicto h̄re vidēt et eis sūt ip̄o iure p̄uati vt lxxxi. di. eos. Si q̄s at scient b̄nficiū s̄ferat coniugato n̄ p̄ ipsū q̄ stulit s̄ p̄ superiorē potē ē puadus. vt. s̄. e. c. diuis fallaciis. Sz q̄nt an ep̄i dispēsare valeāt in officio cū clericis i sac̄s ordinibus cōstitutis qui de facto contrahunt matrimonia videtur q̄ sic. vt. s̄. e. c. Sane. Sed contra clericū dū sacros ordines recipiunt totum cōtinēcie solempnitate videntur. vt. xxxij. di. seriatim in fi. vnde postea contrahēdo mai? peccatū committūt q̄ sit adulterū. vt. xxvij. q. i. meli ore non ergo p̄nt ep̄i dispēsare quibus dat pt̄as dispensandi ab adulterio c̄tra. vt. s̄. de iud. At si

clericā. Ad qđ rñō. **E**pi pñt dispē
sare i adulterio a i innocibō. sed
et i maioribō vbiā. qđ iuemat a inē
pmissuz vt i cau pmissō a hēfi a sa
elegio vt l. di. pbros a c. fi qđ pñbi
ter l3 alij dñā sñā am asserāt dñtes
posse epōs dispēfare i adulterio a
i maioribō cōmibō n̄ iuemat pñbi
bitū vt i homicidio a i symonia
vt. l. di. Miro. a qđ de symo. nob.
Quentē de clerico vxorato An
retineat pñlegiū clericale qđ hēt
xviij. q. iij. Si qđ sua xēte. Et vide
tur qđ n̄. vt qđ. e. c. Iohes. Pz dec
illa pñt intelligi in eo qđ dicit cum vi
dua qđ iz recuperabilis a clericatu re
cessit ita vt vltimē ad clericatū re
dire nō possit. vt xxxij. di. seriatim
et pñtea exiatur oī pñlegio cleri
cali. vt lxxxiiij. di. qđ quis als si cle
ricus vxorāt? suaret tonsurā retinē
t pñlegiū clericale sic intelligo
s. de vita a ho. cle. Cleic. a maxie
si bñficiū retinet aui? grā tonsuraz
suare tenet vt in pñca dec. Iohes
Nā talis s̄b eccāstica regula ē tenē
d? vt xxxii. di. si qđ vero. xij. q. ij. qz
tua. w! dñā pñt qđ illa dec. Iohes n̄
loquit in pñlegio ipñ? canonis
si qđ sua dēte illud em̄ retinetur eo
qđ non tñ i fauorē clericorū iductū
est. s̄ i odiū laycorū. vt qđ. de sē. ex.
Cōtig. t. s̄ loquit in pñlegio qđ
clericā hñt in anqarijs a pangar
rijs. vt xvi. q. i. Nonaz cū legibō
seqñtibō. illud nō retinet clericū vx
orati a maxie si nō suāt tonsuram

qm depositaz si resūperint pñuile
giū non resūmūt. vt qđ. e. c. Ex pte.

Tytulus de clericis nō resi.

Dicitur ē. s. d. clericis qđ puā
tur bñficijs pñt dñora
mulierū h̄ at tractatur de
bñs qđ a bñficijs excludūtur eo qđ
nō residēt i ecclījs in qđ bñficiati
existūt. a iō subiciāt h̄ rubca de cle
ricis nō resi. in ec. vel p. **V**idea?
igit qđ sit residere. qđ sit cleric? des
beat residē. Et qđ sit pena nō resi
tis. **R**esidē ē desuē vt qđ. e. c. Cō
qrēte paz ē em̄ residē n̄ a residens
curā eccē hēt in qđ bñficiū h3 vel p
sonatū vt qđ. e. c. qz n̄ nulli. Debz
āt qđ residē p se ipñ nō p vicariū
vt qđ. e. c. qm p vicariū em̄ desuere
nō l3 m̄ in casibō quos notauit. s.
de offi. vica. s. nūc videndū. Ad
ūsus nō residētes sic iura pcedunt
Si qđ cā cupiditatis transeat ad
aliā ecclām qm̄ ābit puari d3 vtra
q3 habita a ābita. vt vij. q. i. si qđ
epus. s. de transla. prela. c. pñt.
et vlt. m̄si ecclesia velit eum repe
tere vt vij. q. i. non oportet. Si
autem causa vtilitatis puta ad ec
clesiam maiorem a cum licēcia p
lati sui transeat cum corporalem
possessionem ecclesie scde tenuerit
et tempus pñt in f. a quod om
nia peragi possint que pertinent
ad plenam acquisitionem scams
de ecclesie tunc primum bñficiū

quod habuit potuit alii libe offer
ri ut s de elec. Cu in iudicis s. cu vo
Sz si ca nccatatis puta ppter pse
uocoz tuc cessante psecucone redi
bit ad sua eccaz. vt vij. q. i. pasto
ralis. Sed si ca huilitatis puta si
ad religionē trāseat d iure nō redi
bit ad pma. vt vij. q. i. hic neq̄q̄
s. de renūc. p. trāslacoēz. Vbi aut
leuitatis ca q̄s desent sua eccaz pu
ta vagat p mūdū tuc si hēat pma
eccaz p delicto vt qz recipit aliaz
vt ij. de p̄b. de multa ij. d. 2. f. bē. vel
ec. nō va. lras a. c. cū nris. vel dūz
at vxorē vt s. c. p. diuis fallacijs
Vel miles seu ioculator efficiat tuc
qz vitā assumit p̄me p̄fessionē s
nā vt de mune. p̄rio. l. p̄fessio li
x. potent ei? eccā vel p̄bēda alii cō
ferri. **S**z si nō hēat eccāz p dere
lido sine atacois edictū in absētis
eccā publicet a si nec sic curauerit
obedire a vltra sex mēses eccāz su
am defuerit potent ea p̄uan a mi
chilomin? suspendi a exari non
tam de ḡdari vt ij. e. c. Ex tue. qd i
telligo ai nescif vbi sit a sic nō pōt
ad eū ataco puenire. Alioqn mo
nēd? ē absens nec alif possit de iu
re p̄uan vt ij. e. c. Ex pte. a. c. q̄lif.
et. c. vlf. ad ip̄h? reditū congruo
tpe p̄ superioris arbitriū moderādo
vt ij. e. c. Int̄ q̄tuor. Tñ in h̄ diuisa
inuenio a iure tpa cōstituta inuenio
em̄ duos menses vt vij. q. i. p̄nāū
Tres septimanas. ut vij. q. i. Si
quis in clero. Annū. ut in auct de

sanctis. epis. Simfdiam? Quatuor
or ānos vt ij. e. t. q̄liter. quinqz an
nos vt ij. e. c. Ex gestis. moderabi
tur at̄ supior s̄m̄ lo. coz distāciā p
sonaz absentiū a negocioz quali
tatē. vt. s. vt lit non of qm̄. a. s.
de ap. cū sit rōna. Si q̄s at̄ licēcia
tus a suo ep̄o ad certū tēpus vltra
temp? abfuerit statū p? temp? p̄
uari poterit nisi ex iusta cā p? tem
pus impediret vt vij. q. i. p̄nāū
vbi em̄ dies opponit p̄ homine in
terpellat. vt. C. de contrah. a. dimit
sti. l. optimā ij. de loca a. d. duc. po
tuit. C. de iure ep̄hrl. plf. **I**n hū
ma notandū est qz residere itelligū
tur quid qui in veritate nō residet
vt is qui extra eccāz p̄uat utiliz
tatē ip̄h? vt ij. e. c. Ex parte. Item
qui sunt ep̄o extra eccām. vt ij. e. c.
Ad audienā. Itē q̄ sunt ip̄e. vt
ij. e. cū dilcis Itē qui studet i theo
logia. vt ij. de magis. sup̄ specula.
S. docētes **I**sti om̄s fruct? p̄bē
daz p̄cipient p̄ief victualia a co
tidianas distribuōnes q̄ residentū
bus tm̄ debentur vt ij. e. c. d. cetero
ij. c. p̄. licet. et. c. dilectus.

Tytulus de p̄bēdis.

Ractauimus. s. de vita et
bonel. cle. nunc de rebus
ad eos p̄tinētib? differa
m? a ideo subiciat̄ hic rubrica de p̄
ben. **V**ideam? igit̄ qd sit p̄ben
da. cui offeri debeat A quo. qualif.
q. iij

infra quod tempus et ad quem devolua-
tur deferri diptas si is ad quem col-
lacio pertinet in mora fuerit deferendi
Prebenda est ius percipiendi puer?
in ecclesia pates alicui tamquam de col-
legio quod ius ex canonica descendit non
enim debet esse canonicus sine prebenda ut
quod e. c. Relatum a. c. dilatus. Canon-
marius est quod dicitur ius quod ex electione
et receptione in canonicum et in fratrem
oritur vel de nouo creatur ubi certum ca-
nonicorum numerum non habet ut quod e.
c. dilato oritur in quibus vel creatur in loco in
capitulo et in alijs quibus consuetudo est usus
ut quod e. c. Relatum a. c. p. illos et in pre-
bende petitione ut superius dictum est. Est
autem deferenda prebenda perdonee persone que
residere in loco et curam eius per se va-
leat exercere ut quod e. c. p. Relatum. **C**on-
ferri debet regulariter a prebendo ipsius
ecclesie in qua deferenda est prebenda ut quod e.
de institucione. Ex frequentibus a. c. ad deco-
rationem et collacio ecclesiarum pertinet ad
prelatum de iure ordinario. ut quod e. de
officiis ordinariis. c. i. q. iii. si quis episcopus
et c. puenit a. c. xvi. q. vi. c. nullus
liber in plenisque locis secus optineat de
consuetudine specialiter tam in collacione pre-
bendarum ut quod e. de eleccone. cum ecclesia vul-
terana. quod e. de consuetudine. c. vel pre. non va. c.
nulla que in ordinacione ecclesiarum. lxxij. di-
si in prebendis. lxx. di. c. ij. Aliubi di-
ter spectat ad prelatum et capitulum col-
lacio prebendarum ut quod e. de consuetudine. vel ec-
non ua. c. postulastis. **D**e iure
consuetudine dicitur est prebenda una cum ca-
pitulo suo institucione et possessiones sa-

cere debet ut quod e. de hijs que fi. a. pla. sine
consuetudine. c. i. ij. et iii. a. c. nouit. Aliu-
bi tamen obtinet ubi prebenda solus sine
capitulo deferre posset ut quod e. de hijs que
fi. a. p. in consuetudine. c. a. noscitur et e. conuer-
so. Aliubi capitulum sine prebendo ut in
de. cum ecclesia vulturana. Plene cum
iuribus et pertinentijs suis sine dimis-
nucione alicui deferre sicut prebende. ut
quod e. ut e. b. n. sine dimis. c. fe. ut n. r.
et. i. q. iii. si quis prebendas ut que pre-
bendis annexum est non sepeitur
ab eis. ut quod e. de consuetudine. cum oes que e.
c. Exposuisti Turonenem aut scilicet
prebendarum imbibet sectionem ut quod e.
c. maioribus. Vnde duo ad unam preben-
dam eligi non possunt ita que inter se fruc-
tus diuidant prebende vel que unus
ex ipsis prebendam vacantem ha-
beat alter vacantem expectet ut quod e.
c. tue fraternitatis. Aliquam tamen
potest una prebenda diuidi in duas
as dummodo talis sit ut etiam diuisa
sufficiat duobus. ut quod e. vacante
Item pure simpliciter sine padio-
ne et sine modo conferri debent. ut
infra ut e. b. n. sine di. co. ut n. r. m.
spualia enim talia non paduntur ut
quod e. de pac. c. vlt. i. q. i. que pio. quod e. de
lymo. tua. a. c. per tuas. **D**e contra
quod e. c. significati ad quod r. no. non fu-
it ibi padio habita cum persona. **S**ed
sic canonici in se statuunt ut qui
cumque illam prebendam habet
hoc onus agnosceret ut missam de
beata virgine debeat cotidie cele-
brare nisi esset corporis infirmitate

grauat? a hęc canonicorū dispositio
 aō fuit a sumo pontifice confirmata
 vñ prebēda illa trātibat aī onere
 suo. vt. ff. de pigno. ac. l. si cōuene
 nt. §. ij. ff. d. v. usufruc. l. v. usufructu le
 gato. §. vlt. q. l. si pendētes. §. si qd
 q. de deci. aī non fit in l. i. e. vel nō cō
 dicio siue mod? inest ex natura rei
 nō facit rē adicōnalē. vt. ff. de ad.
 et demō. l. adicōnes vel si cōdicio si
 ue mod? fit spūalis rē non afficit
 vt in illa significatū. q. s. de suis
 nō ord. nullū. q. c. eo liben? **¶** De
 bet at̄ cōferri prebēda q̄. sex menses
 post q̄ vacauit alioq̄n is ad quē
 spectat collatio p̄uat̄ p̄tate cōferē
 di. vt. q. de cō. pre. nulla. **¶** Ab hoc se
 meln̄ deducit temp? suspēisionis
 illi? ad quē spectat collatio a idē
 puto i ex cōe dūmō suspēisus vel
 ex cōe nō fit in mora p̄tēde abso
 lūōis. vt. q. de cō. pre. qz diuista
 tē. q. s. elec. hīs q̄bo. alioq̄n s̄ ar.
 c. di. qm̄. s. de rescriptis. si at. ff. de
 re. iuris q̄pt. ff. d. re. mili. l. oēs. §.
 q̄ p̄positū. **¶** Nec obstat qd̄ sua cul
 pa in ex cōe vel suspēisionē q̄s in
 adat. nā a si h̄ a ip̄tēf nō tñ im
 putāda sūt oīa q̄ ex culpa illa p̄
 cedūt. vt. xv. q. i. si cupia. q. c. ine
 buauerūt q. de sponsa. veniēs. ff. d.
 furtis. l. xij. q. l. q̄ iure in p̄n. ff.
 de pub. q. x. l. h̄ h̄ij. §. finaut ar. l.
 di. sepe. q. c. studeat. ff. q̄ met? cā
 l. si mulier. tēp? illud semestre vt
 lē nec currit eunti ad curiā rōnaz
 manēti in ea a descēdēti ab ipsa et

idē in alio iusto a legitimo impedimē
 to. **¶** Itē nō currit n̄ a die noticiē vt i
 illa qz diuistatē. §. tēp? s. de sup.
 neg. p. l. **¶** Negligēte ep̄o si ad eū
 spectat collatio deuoluit̄ ad caplm̄
 ius conferendi. **¶** Si at̄ ad caplm̄
 spectat a negligat deuoluitur ad
 ep̄m. **¶** Si at̄ ptineat ad vtrūqz a
 negligat̄ deuoluit̄ ad supiorē. vt
 q. de excessio. prebē. nulla q. c. postu
 lastis §. monēte ep̄o ad quē p̄ tinz
 collatio nō deuoluit ius cōferēdi ad
 caplm̄. vt. q. ne sede ua. illa. **¶** In
 sumā nōnd̄ ē q̄ aī scribit̄ p̄ aliq̄
 vt in aliqua eccāz ciuitatis vel dio
 cesi p̄uideat ei in bñficō cōpetēti no
 mine bñficij a prebēda cōtinet̄ vt
 q. e. c. p̄ illoz q. de vbo. sig. tua q̄
 ius al̄ nomē bñficij lac? pateat
 q̄ prebēde qz bñficiū distinctū vel
 indistinctū p̄benda vero nō. n̄ dis
 tincta. vt. q. de excessio. prebē. **¶** Ex p̄te.
¶ Sed queritur an recepta scāda
 prebenda prima vacet ipso iure a
 videtur qd̄ sic. vt. q. d. excessio. pre. lras
 vnde q̄ statutū est in beneficijs ci
 tati aīaz habentibus. vt. q. e. c. de
 multa a in personatib? de quibus
 idē iudiciū est habendum. vt
 s. de elec. dudum eāam si curam
 animaz non habeant vt in decre.
 de multa in fi. **¶** Idē intelligo et
 in prebēdis a accedit ad hoc xxi.
 q. ij. si quis iam translāt? supra de
 elec. cum in mandis. ff. de regulis
 iuris. l. iij. §. si ex conuencione. ff. d.
 diuor. l. vlt. in fi. a intelligo hoc aī
 q. iij

Et a prebenda recipit ut titulus non
ut simplex beneficium vel ut stipendium
Tan-tu a quibus alii doctores non com-
pactentes pauperibus sed diuitibus bla-
dientes dixerunt hoc locum hunc tunc in
beneficiis curam animarum habentibus et in
personatibus de quibus loquitur hoc de-
cre. de multa non autem in prebendis
Respondentes ad decre. illa litteras quod
allegacione ostendit et non ius cum per
hanc illi de contrarium pateat ma-
ifeste non ergo palpanda sunt es-
mina ne vulnera incanata fuerint
ut l. di. Si quis dyaconus? et autem
si non sparserim? et si tacuerim?
non est leue discrimen incurret filius
se quod congruit ut xliij. di. dispensacio
Item querit an is qui duas huius pre-
bendas vel beneficia curam habentia
seu personat? possit retinere quod ma-
lit. Et videtur quod non quia primum vacat
ut superius didicimus est. et si utrumque reti-
nere contendit carbit utroque ut
de multa et ar. vij. q. i. si quis episcopus
de translatio. pla. quanto in fi. Item
cum in culpa fuerit accipiendo utrum
quod oportet habere non dicitur. ut ff. de
petitio. h. l. si res et precium. ff. de tes-
ta. tu. l. tutor ita recte. Sed in q. e. c.
Referente. Ad quod ratio decre. illa
docet qualiter superior circa huiusmodi gra-
tiose procedere potest vel opaco illa locum
huiusmodi secundum vetera iura. hodie locum non
huiusmodi quia recepto secundo primum vacat ip-
so iure ut didicimus est. Sed querit
an alii a ipsa dispensare possit in
pluralitate beneficiorum. Et scripsit Jo.

quod sic in eadem dyoc. ut lxx. di. scorum.
Sed in diuisis dyoc. non a se ipse
iuris impossibilitate quia qua ratione
clericus huiusmodi beneficia in diuersis episcopatis
tenet recipere ordines ab uno
episcopo et ab alio et utriusque tenere ob-
dire quod esse non posset si mandaret
aduersa quia nemo potest duobus diuisis
seruire. xxvi. di. accidia? hanc autem
proprietatem solus ipsa tollere potest quod
eo ipso quod dispensat ut liceat alii
cui habere plura beneficia in diuersis
episcopatis concedere videtur ut ei liceat
ordines recipere a quo malit episcopo
et in contrarietate mandatorum ei obedi-
at cui vult. unde esse puto quod siue in
eodem episcopatu siue in diuersis nullus dis-
pensare potest nisi ipsa et sic curam tenet
Sed nunquid peccat clericus reci-
piendo diuersa beneficia et maxime
in diuersis dyoc. Ratio sic. Si scis
at primum vacatur recepto secundo pec-
cat tamen in cupiditate dum desert quod so-
litus est et eligat magis pingue. ut
vij. q. i. si quis siue a. c. si quis de ordine
Item peccat contempnendo suum episcopum dum
eo contempto recipit beneficium ab al-
tero. Sed hoc minus videtur quod possit quis
per receptioem secundi beneficii se libera-
re a suo episcopo cui forte iuravit et a quo
ordines suscepit. Ad quod dico
quod hoc locum habet cum quis de lice-
tia sui episcopi recipit in beneficium. Ali-
oquin et si primum beneficium vacet titulus
tamen potius ecclesie durat et potest ab episcopo
vel a sua ecclesia reuocari. ut vij. q. i.
non oportet a. c. si vero et est in expectacione

bñficiū vacatur et sic patz q̄ p̄uis
 p̄mū bñficiū vacet ipso iure prior
 tñ locus nō vacat ipso iure n̄ velis
 dicē q̄ a p̄or locus a p̄mū bñficiū
 vacat q̄ ad illū q̄ recipit 2^m nō tñ
 quo ad ecclāz vel ep̄m p̄orē. Itē nū
 qd̄ ep̄s peccat cōferēdo bñficiū sciē
 ter ei q̄ al̄s bñficiat? existit. videt̄
 q̄ non scit em̄ vel scire d̄z q̄ nō du
 plicat ei bñficiū. sed p̄imū vacat
 Sed p̄ ea q̄ p̄rie sup̄i? dicta sūt
 p̄z ip̄sū delinq̄re nisi de p̄missu p̄i
 m̄ ep̄i fiat q̄ at̄ p̄mū bñficiū vacz
 in penā recipientis 2^m bñficiū ē
 statutuz a ex hoc facti q̄litas satis
 p̄z. fuit em̄ cōe vicū recipientis a
 conferētis sicut cōe vicium ē male
 ordinatū a male ordinātis vt lxxi
 di. tātis a lix. di. ordinatos. Vnū
 tñ n̄ omitto q̄ clerico bñficiato p̄t
 aliud i bñficiū vel stipendiū sine ti
 tulo cōferri. vt xvi. q. i. p̄siones.
 et. q. vii. illd̄. **H**oc etiā in sūma
 notand̄ ē q̄ quicūq̄z ep̄s ordiat
 clerici sine titulo vel p̄bēda ei p̄
 uidē tenet̄ qd̄ in sac̄s ordib̄? locū
 h̄z sicut curia t̄z a suat l̄z iuā indis
 tinde loq̄nt̄ de ordimb̄? vt 7. e. c.
 nō liceat. a. c. cū s̄m aplm̄ qd̄ v̄z ē
 nisi q̄s ad t̄tū suū p̄ionij fuerit
 ordiat? a sic intelligo 7. e. c. ep̄s.
 et. c. tuis. talis em̄ talis ordinat?
 bñficiū aliud petē nō p̄t. vt xii. q.
 ij. illi q̄. xvi. q. i. c. vlt̄. in fi. **S**z
 ec̄ illud q̄nt̄ q̄ frequēs ē a assiduuz
Ecce p̄p̄a mādat alicui cōferri p̄e
 bēda vacatē vel vacaturam ep̄s

seu canonici ad q̄s spectat colla
 cōferūt alteri in elusione mandati
 ap̄lic. **R**ūquid p̄ q̄ scriptuz ē ius
 h̄z i p̄bēda illa puto q̄ sic. vt 7.
 e. c. m̄ cetera. a. c. dilcūs fili? g. in
 v̄tia dilcūs. a. s̄. de resc̄ptis. **C**on
 stitut? s̄ ad maiorē penā statutuz
 est vt a collacio facta valeat a ei
 pro q̄ sc̄ptū ē de reddidib̄? eccl̄ fin
 gul̄ āms p̄uideat cōferētes donec
 ei fuerit in bñficio p̄bēdali p̄uisū
 vt 7. e. c. dilcūs fi. g. i. p̄t. dilcūs

De clerico egrotante.

Quādo e. s̄. de clericis n̄ resi
 q̄ p̄bēda vel aliud bñfi
 ciū cōferēdū ē residēt̄ a de
 seruiet̄ eccl̄. **S**z qz quōd infirmi
 tate detēt̄ desuare nō p̄nt de eis vi
 tendū ē. a iō subiciat̄ hic rubrica d̄
 clerico egro. vel debilitato. **A**n
 igit̄ clerici amouēdi p̄t̄ morbum
 sint a suis bñficijs p̄sonatib̄? a p̄
 laturs a alij in locū eoz subrogā
 di. **D**iversi diuisa senserūt hūc. ei
 dix̄ q̄ nūq̄ aliquis subrogād? ē
 viuo nisi renūciat̄ vel remoto seu
 trāslato nec p̄t̄ extu morbi ē aliz
 quis amouend? s̄. dist̄ in xit. vtrū
 morb? sit curabilis vel incurabilis
 vt si morb? sit incurabil̄ fiat amo
 cio a subrogacō al̄s nō s̄ s̄ dist̄ in
 dio non procedit. vt 7. e. t. **E**x p̄te
 v̄mē at̄ dix̄ q̄ q̄diu infirmus p̄t
 in collegio remanere nec amoue
 tur nec ei alius subrogatur sic em̄

q v

mutatur iudex si opaz iudicio dāe
nō p̄t. vt. ff. de iud. l. si longi. T.
autē dixit q̄ si prelat⁹ vel clericus
nō possit in collegio remanē qd̄ in
morbo lepre at̄igit amouēd⁹ est et
ei ali⁹ subrogād⁹ et h̄ p̄ q̄ndā dec̄
q̄ erat in op̄lacōe at̄iq̄. de ces. p̄
ben. ex trāmissa q̄ tāq̄ iniquitatē
cōtinēs est sublata et p̄ q̄ndā aliā
de. c. tua. michi placet s̄ma hug.
et confirmat. de. c. vlt. et vñ. q. i. c.
i. ij. et iij. et c. qlit. et c. quis este.
qd̄ at̄ dicit dec̄ illa tua. sic itelligo
q̄ ab administracōis d̄z offitō remo
ueri subaud. o. non tñ a titulo pre
lacōis vel sue institucōis. h̄uic em̄
itelligūtur famuli q̄s curam⁹ egro
tos. vt. ff. de statu. li. l. iij. §. pl̄. et
tpe ifirmitatis pascēdi sūt. vt. ff.
cōmo. l. in rebo cōmodatis. §. p̄nt
iuste cause. q̄ at̄ debiles et infirmi
seu mutalati celeb. are non p̄nt no
s. d. cor. vicā. et si q̄ras qd̄ eūt si q̄s
p̄t morbu⁹ residere vel desuere nō
possit. R̄no si ē prelat⁹ dabit ei co
adiutor. vt. de. c. de rectorib⁹. et c.
vlt. et vñ. q. i. c. i. et c. q̄tis tr̄ste.
si fuerit simplex cleric⁹ dabitur ei
vicari⁹ vt. no. s. d. of. vic. §. nūc vi
dendum.

De institucōib⁹.

Ubi⁹ tractatū ē de colla
cōib⁹ prebēdaz h̄ tractat⁹
de institucōib⁹ p̄sonaz et iō
subiect⁹ h̄ rubica de insti. **V**idea
m⁹ igit qd̄ sit institucō q̄s possit in

st tuē et q̄s. **I**te qd̄ ius ex institu
cōe q̄rat. **I**nstitutio ē p̄p̄e cleri
corū p̄sonaz et prelatorū. collacō ve
ro b̄nificōz ecc̄az vel prebēdaz. In
uestitura at̄ est tradicō vel q̄si trā
dicō. q̄si tradicō ideo dico qz plerū
qz fit p̄ anulū vel p̄ libz. vt. s. de
sē. et re iud. cū olim. de cōces. pre.
vel ec. non va. p̄posuit. de h̄is q̄
fi. a ma. pte ca. ex ore sicut et clauū
assignacō ē signū tradicōis rei. vt
ff. de strabē. ep. l. clauib⁹ et scotaz
cō. vt. s. de of. ex l̄ris. **I**te istrō
rū dacio vt. Et q̄ res pigno. ob. pos.
l. ij. **E**de. si q̄s argentū sicut et de
portacio ē in tromfacōis iudiciū vt
s. de el. c. ecclā vñ. **Q**uis at̄ illi
tuē possit dicas vt al⁹ dixi q̄s ofer
re possit. s. de prebē. §. ofer. **I**n
stituēdi sūt viri l̄rati vel al⁹ p̄dici
vñcūqz originē duxerūt. vt. de. c.
Ad d. corē. **P**otest q̄s iuesim p̄ns
vel abn̄s p̄ aliū siue ali⁹ p̄ eo. vt. s.
de prebē. **A**ccedēs sic et p̄t ali⁹s p̄
aliū inuestire et oferre. vt. s. d. pre
ben. dilecō. de ces. pre. vel ec. non
va. cōstitut⁹ et si is q̄ inf̄ponit mā
datū h̄eat ab illo q̄ instituit q̄ret
p̄petatē et p̄ s̄ionē absentis. vt. E
de acq. pos. l. i. si h̄ gerat ille q̄ inter
ponit et is q̄ mādauit vel saltū qui
mādauit. vt. ff. de dona. l. q̄ michi
alioq̄n tūc demū q̄ req̄nt absentis
posio et p̄petas cū ei posio fuerit
tradita. vt. ff. de acq. re. do. l. res ex
mādato si si is q̄ recipit nois absē
tis mādātū h̄eat. nō tūc q̄ret absē

si possessio et appetas cum ratu huius
ut ff. de ne. g. l. si ego. **N**unc vi
tendu e qd ius ex institutione qatur
in q distinguo Refert an institua
tur in canonicuz et tuc id qnt qd
dixim? qri ex canonia. s. de pre. in
pn. si at in prelaturam acquiruntur
titulus prelature s non possessio n
instituit? possessione nactus fuerit
copale. vt. s. de elec. cu in cunctis
s. cu vero xxi. q. ii. si qs ia traslat?
et ar. ff. de acquire. poss. l. cu here
des in auc. vt ordi. p. fec. coll. v. ff.
de bo. po. ex. c. milit. l. vlt. in fi. v. n.
n prius definit qs hre titulu in pri
ori eccā n possessio n adeptus fuit
in scāda. vt xxi. di. si qui epi.

De cōcessione prebende vel eccā nō va.

Quid e. s. de pbend et insti
tū qz plerūqz cedunt seu
pmittuntur pbēde vel ec.
nō va. Ideo sbiat h rubca de cō.
pre. vel ec. nō va. **V**ideam? igitur
q pbēda vel eccā dicit nō vaca
re. Itē qs possit cōcessioes vel pmis
siones facē de nō vacāt. qd ius ac
quirit si qs recipiat ad pmā vacā
te. q q sit rō qre cōcessioes et pmis
siones de nō vacāt. b3 reprobetur
Nō vacare dicit eccā vel pbēda
q utroqz mō nō vacat de iure scz
et de frō. vt q. e. c. cu nr̄s. **S**3 hoc
vz e in eo q lras optinet a supioe
sup eccā vel pbēda asserēs eā vaca
re cū nō utroqz mō vacat vt didū

e. Als tñ cōferri p̄t eccā vel pbēda
vacās de iure n̄ de frō vt cū qs h̄ns
vnā eccāz vel pbēdā acq̄rat aliā.
pmā tñ de frō t3 vt. s. de pb. de ml
ta et idem puto i oibz bñficijs q de
frō detinetur a clericis coniugatis a
clericis depositis vel remotis et ge
neralit̄ in oibz q ab aliq̄bo occupa
ta de frō tenetur. **P**otest solus
ppa cōcedē nō vacātes. vt. s. de of.
dele. ex pte q. e. c. p̄posuit. et est rō
quia ipse est. s. ius vt in p̄dco. c.
p̄posuit. ipse cōstitutōibz non liga
tur. vt. C. dele. q. l. digna. legat?
hoc non p̄t. vt. s. de prebendis dis
lectus filius quilibet tamen prela
tus pmittere p̄t se p̄uisuruz cum
potuerit. vt. q. e. c. Accēdes. **R**acō
autē quare valeat h̄ spēs pmittē
di est q̄ assignat ead̄ dec. **A**ccēdes
quia in multis casibus se facultas
offerre p̄t in quibz collacō non est
i expectacōe vacatū bñficii diffe
rēda et sic sb̄trabit expectacō mor
tis potuerit em̄ bona eccē super
excrescere et de h̄ijs i beneficio p̄ui
dri. vt. s. de consti. Cum. **M** q̄ de
verbo. signi. c. vlt. **S**ed opponi
tur. **N**am idem videtur in pmis
sione nō vacātis nā pluribz modis
euenire p̄t vt aliter q̄ per mortēz
facultas se offerat p̄uēdi vt cū
vnum beneficiū in duobz diuidit̄
ex p̄uisione supioris vt. s. de pre.
va. **I**tē cum aliquis ex canonicis
pmouet vel remouet vel relīgt vl
p̄ derelicto b3 bñficiū vl religiōez

ingreditur Ad qd rno. Iura ista q
pibet p misionē l' cessionē de nō
vacāte d' d' d' d' ea q' frequēci? ac
cādūt ad illa ei q' frequēci? accidūt
iurā adaptāt vt ff. dele. q' sēn. l. nā
ad ea. ff. ad treb. l. postulantē. Fre
quēci? em' accidit vt bñficia va
cent p mortē q' p alios modos in
promissione pme vacature h' agi
videt' q' iō non valet. pmissio vero
cū potero vel cū facultas se offerret
et gñalior ē q' in ea non videt' ad
mortē respect' haberi q' iō appro
bat. **R**expto in canonicū q' in
fratrē ad pñā vacantē acquirē
ius canonie. vt. s. de prebē. dilcūs
fili? t. prebēdā aut cū vacauerit nō
pōt petere ex pmissione. **P**z qz ca
nomicus non pōt eē sine prebēda po
terit iure cōi rōe scz canonie. vt. s.
de p. Relatū. inf. cetera. q. c. dilcūs
filius t. **R**atio aut q're promif
siones vel cessiones de nō vacātis
b' reprobant' est illa q' cōtinet q. e.
c. nulla scz ne desiderare q's mortez
alteri? videat' i cui? locū q' bñf' m'
se cōdit successuz. q' ead' rō ē i p' dō
de futura successione. vt. C. de pac.
l. vl. q' C. de iuti. sti. l. ex eo q' de h' is
legib' sit mēcio q. e. c. nulla. **E**t no
tand' q' si d' cōaliū illud aliquis sit
recept' recipiētes d' eū exipere nō
pōt. vt. q. e. c. cū sup. **P**z cū p' sio
de nō vacāte oparet' pacto de futu
ra successione dixerūt quid' q' sicut
p' d' m' de futura successione valet i
gñe nō in spē. ut. ff. p. so. l. iij. s. de

illo. **H**ic q' pmissio nō vacātis q'
nō puto v' vt. q. e. c. cōstitut' q. c.
ex pte. **I**te dixerūt qd' q' sic p' d' m'
de futura hēditate valet si fiat d' ra
tificacōe illi? cui? ē hēditas. vt. C.
de pac. l. vl. sic q' pmissio de non
vacāte qd' nō puto v' n' is d' cui?
bñficio agit' oio renūciat. vt. s. de
offi. dele. Ex pte. **E**t q' dixi recipiē
tes recepto obicē non posse q' p' tra
conaliū recept' sit iō cōtingit quia
cū sit in possione canonie i pan cā
turpitudinis peior ē d' d' iō agētis q'
melior possidētis. vt. ff. de dō. si cā
l. auūculo q. ff. de dō. sine cā. l. iij. q'
s' m' h' itelligend' ē qd' legit' s. d' ex
cep. cū eccāsticē. **S**i vō i possessioe
nō eēt h' ageret ex pmissione vt re
cipet' tūc illi q' p' m' s' d' cōaliū
pnt' exipere d' eū q' i h' casu i pan cā
melior ē d' d' iō rei. vt. ff. de re. iur. l.
cū p' delictū q' sic itelligo q. e. c. **E**
tenore. s. de p' b. cū iā dudū. q. c. cū
nō ignores. **N**ec obstat q' d' d' iō
fig' casti q. de adult. itellexim' ibi
em' agēt d' d' replicacō i fauorem
m' rionij l' ibi d' d' replicacō cā diu
sa delicta. **P**z cā i d' q' cōe delictuz
in h' casu nō d' d' agēt replicacō
d' d' iō excep' cōz. vt. ff. d' d' iō excep.
ap' d' celsū. s. marcellus.

Une sede vacan. aliqd inouet.

Quod adatū est. s. d' institucō
nibus q' conat. que de cōi
iurē h'nt' fieri ab ep'is cū su
is cap' t'is. vt no. s. de p' b. s. s' fem

vacantibus autem ep̄alibus eccl̄is
 capt̄a deferre non possunt. vt **q̄. e.**
 e. illa q̄ ex h̄ nacta occasione tracta
 tur hic ḡn̄aliter q̄ sede vacante ni
 ch̄il inuouet. q̄ iō pom̄ hic rub
 ca ne sede va. aliq̄d inuouet. **¶** Vi
 deam̄? igit̄ q̄ eccl̄a dicat̄ hic vaca
 re. Itē que sint illa q̄ sede vacan
 te inuouari non possunt. Et quare
 sedes dicat̄ hic vacare que non h̄z
 prelati vt **q̄. e. c. p. to. l. 3. al. q̄. h̄. et**
 ai h̄z nullū h̄re fingit vt. **q̄. de pre**
senp. c. i. q̄. nō. d̄. secretū. h̄z. nullū. z.
h̄re. videat̄. q̄ntū. ad. ea. que. mun̄.
consecratiois. exposcūt. vt. q̄. de. trās.
p̄. Int. cor. palia. nā. q̄. malus. ē. vi
det. non. eē. vt. de. peni. di. i. scindite
et. q̄. inh̄abilis. est. ad. agendū. nec
esse. videt̄. vt. ff. qd̄. cuiusq̄. vniū. s.
no. l. i. s. pl̄. nec. cautū. videt̄. q̄. vi
ciōse. cautū. ē. vt. ff. qui. satis. da. co.
l. q̄. c̄. sic. et. malus. sacerdos. non. est.
sacerdos. vt. xi. di. multi. q̄. malus.
ep̄s. non. ē. ep̄s. vt. ii. q. vii. nō. oēs.
¶ Eccl̄a vacante aliq̄d c̄. a statū ip
 si? inuouari nō d̄z. vt **q̄. e. c. i. vacā**
 āa b̄n̄ficia d̄ferri non p̄nt vt **q̄. e. c.**
 illa q̄ em̄ optinet in p̄lato **uegli**
gēte. vt. q̄. ti. p̄. nulla. q̄. c. postu.
lasti. non. obtinet. in. p̄lato. morien
ti. vt. dictū. ē. Itē. vacante. eccl̄a. cleri
ci nō. p̄nt. disponē. de. rebz. ec. vt. xii.
q. ii. h̄. q̄. x. q. ii. h̄. q̄. s. ep̄s. lxxvi. di.
qm̄. d̄. t̄n. dixit. q̄. possint. sicut. in
stāte. nec̄itate. p̄nt. cleri. vacantis.
eccl̄e. aliq̄. alienare. vt. lxxi. di. frater
miratē. dum. t̄n. assit. auctoritas. me

tropol. eccl̄e. nā. q̄. iudex. p̄stat. au. d̄o
 ritatē. factō. minoris. eo. tpe. quo. nō.
 h̄z. curatōrē. vt. **q̄. ad. mit. ad. lo.**
pos. l. bōz. Itē. i. m̄ioribz. ec. p̄t. ep̄s.
āq̄. alienare. mortuo. sacerdotē. vt. x.
q. ii. h̄. q̄. s. ep̄s. Itē. dicebat. q̄. si. ca
nō. iā. faciūt. aliquē. d̄. t̄n. m̄. tuo. ep̄o.
t̄. h̄. si. eccl̄a. lesa. sit. rescidēt. vt. xii. q.
ii. h̄. q̄. vt. vides. i. d̄. t̄n. m̄. iō. n̄. h̄n.
tis. curatōrē. vt. **¶ Ede. im̄. r. l. h̄. cura**
tōrē. h̄. h̄. n̄. placz. Nā. h̄. fiēt. viuēte
p̄. ato. v̄n. dico. q̄. n̄. t̄z. d̄. vt. q̄. e. c.
l. sic. nec. t̄z. iudic̄. ff. d̄. iud. l. acta
s. vlt. **¶ E. q̄. da. tu. pos. l. vniū. s. nā. q̄. i**
iudic̄. q̄. si. d̄. h̄. v̄. vidēt. vt. ff. de. pe
culio. l. l. 3. s. idē. scribit. Itē. n̄. agit
vel. uenit. eccl̄a. vacās. vt. q̄. e. c. vlt.
qd̄. itelligo. v̄z. eē. i. negociō. qd̄. ad
solū. ep̄m. p̄t̄nz. l̄. ad. ep̄m. cū. caplo
sec̄. si. ad. solū. capt̄m. vt. q̄. de. res
scriptis. E. d̄. x. q̄. i. d̄. dico. i. collacōe.
b̄n̄ficioz. vt. capt̄m. ea. d̄ferre. n̄. pos
sūt. si. ad. solū. ep̄m. sp̄ctz. l̄. ad. ep̄m.
cū. capt̄lo. **¶ Nec. si. ad. solū. capt̄m.**
vt. no. s̄. de. p̄. s. d̄ferm. d̄. d̄. i. ar. vel. le
gan. eccl̄e. vacāt. p̄t. q̄. alia. b̄n̄. p̄nt.
fici. q̄. sūt. a. d̄. utilitatē. ip̄si. eccl̄e. va
cātis. ne. si. alit̄. dicat̄. cedat. i. d̄. anū.
q̄. fauore. ecclesie. est. inductum. vt.
¶ E. de. leg. q̄. consti. l. q̄. fauore. E. de
pro. ci. l. non. eo. minus. E. d̄. secund̄.
nup. l. generaliter. s. in. h̄is. et. E.
de. rei. v̄ro. ac. l. vna. s. accedit.
¶ Sed. pone. q̄. ecclesie. vacans. h̄. at.
 p̄. conomū. syndicū. seu. defensorē.
 vel. adtozem. nunquid. per. eum. age
 re. potest. q̄. cōueniri. videtur. q̄. sic.

et xii. q. ii. nobis a. c. vultante a
h. de iur. dec. q. e. c. vlt. dum dicit
attestaciones receptas vacante bur-
gensi ecclesia a carere legitimo defensore
non valere in iure quod si habuisset defen-
sorem attestaciones valuissent. h. h. non
placit. **V**n ad canones rudes quod non
loquitur in yonomo h. i. coadiuto-
re qui plenam administrationem in tpa-
libus et spualibus vt vij. q. i. c. i. r. c.
quibus.

U De hijs qui sunt a p. sine co. c.

O Via super tractatu est de in-
stituta et co. q. ab episcopis si-
ne consensu captiuorum fieri non
dunt. ideo subicitur hic rubrica de hijs qui
sunt a p. sine co. ca. **V**ideamur igitur
quod sint illa que sine co. clericorum fie-
ri non dunt. **E**t quid placit ecclesiarum in
negocijs ecclesiarum suorum collegiorum offi-
cia et consensus requiruntur in ordi-
nibus donationibus et cessionibus vt q. e.
c. i. ii. et iii. in institutis et destitu-
tionibus et confirmationibus vt q. e. c. no-
uit a. c. quanto in ordinacionibus facien-
dis vt xxiii. di. episcopos in dignitati-
bus conferendis vt xxiii. di. legitimum in
dispensacione rectorum ecclesiarum vt xij. q. ii. si
quod de rebus in causis audiendis vt xv.
q. vij. **F**elix a. c. si autem in alienacioni-
bus vt x. q. ii. in autem h. ius potestatem
et xij. q. ii. sine exceptioe sic et in alie-
nacione rectorum civitatis requiritur consensus
civium. **E**t de re. a. l. vlt. l. xi. et sicut
tunc iurat maiores civitatis sic et in
hac alienacione iurat maior domus

et in p. de a. autem h. ius potestatem et non
int. lau. quod in h. casu requiritur consensus
omnium simul et vis non separati et singulo-
rum non obstante. l. ff. de huiusmodi v. b. p.
l. profundum quod loquitur in re co. qui
libet est vt. ff. de ritu nup. l. i. p. sec. in
re vniuersitatis qui nullius est vt. ff. quod
cuiusque vniuers. l. sicut municipium. **S**
i. **D** certe h. non placit. **N**am si inue-
niatur h. in electione vt requiritur consen-
sus cois non singularis vt s. de elec. i.
genesis. non tamen h. requiritur in alienacione
Nam alienacio que de iure non valet co-
ualescit per consensum sequentem. vt xij. q.
ii. si quod de rebus. a. q. e. c. Cum vos a. c.
Cum applica. a. xvi. q. i. c. vlt. quod in
electionibus non contingit vt s. de elec.
Audias. Sufficiunt ergo in aliena-
cione singulares consensus omnium sic dicitur
tunc est. **S**ed quod an in rebus eccl. ma-
le a laycis detentis ad ecclesiam aliquid re-
ducendis et reuocandis sufficiat auc-
toritas dyocesis episcopi sine consensu sui
captiui et certe sic q. e. c. cum applica et
xvi. q. i. c. vlt. ad quod opponit per col-
lacioem layci et consensus episcopi transfertur
dominium rei in illam ecclesiam ad quam res
transit et sic res illa alienatur quod ad p.
ore ecclesiam cuius fuit. **N**am alienacio
est omnis actus per quem dominium trans-
fertur vt. C. de fundo dotali. l. i. nec
in secundam ecclesiam proprie res dicitur
reuocari sed de nouo acquiri eo quod
prius non per eam habuit. **A**d hoc
ratio sine dubio. **Q**uedam species
alienandi est quantum ad primam
ecclesiam et que per hunc modum re. p. dit.

ut dictū ē q̄ cū h̄ spēs alienādi nō
 est p̄hibita h̄ illa cū res alienat̄ ē
 in possessione eccl̄e q̄ alienat̄ q̄ sic in
 telligo q̄ de rebo ec. nō alie. q̄ p̄bi
 bicō alienacōis q̄ fit a testatore n̄
 extēdit ad eā q̄ fit ī familiā. vt. C.
 de fideicō. l. voluntas vel h̄ alienacio
 tollat. **S**icut al̄s de? magis volu
 it imolari hostias q̄ demonijs. vt
 xxij. q. i. cōsidera. **I**te res ista q̄ d̄ a
 mō reuocat̄ q̄ si nō ab illa ec. cui?
 fuit. ab alia tñ bñ faci? q̄ fauora
 bili? p̄mittit̄ rei p̄dite reuacō
 q̄ habite q̄ possesse alienacō nā q̄
 in rebo n̄ h̄bitis h̄ bñdis p̄t fieri de
 tenor d̄icō p̄ h̄uū. vt. C. de acqui.
 pos. l. p̄ h̄uū. **I**te si debitor alienat
 in fraude creditoris res q̄s h̄z res
 uocant̄ vt. ff. de h̄ijs q̄ in frau. cre.
 l. i. sec? in h̄ijs q̄ non h̄z vt si ī frau
 de creditoris non adit h̄ditatem
 vt. ff. e. t. l. q̄ at. **I**tem si libt? alie
 nat aliqd̄ in fraude p̄romi reuocat̄
Rec? si in fraude illi? nō adit h̄
 ditatē. vt. ff. ne q̄d̄ in frau. pa. l. i.
 §. vtz. **S**ciend̄ ē q̄ si aliq̄ eccl̄a
 vult̄ ip̄tare h̄as a curia p̄ q̄s lice
 at rē ec. aliau eccl̄e acq̄ri male a la
 ico detentā q̄ al̄t̄i eccl̄e p̄tinz. rōna
 curia talē solet adicē clausulā p̄ori
 eccl̄e p̄st̄ita cauōe vt si ad p̄inguiō
 rē fortunā deuenit rē ei restituat
 p̄u? sibi de p̄cō satisfacto. **I**n
 fūma nōnd̄ ē q̄ h̄z p̄latignalit̄ in
 oibz negociis eccl̄arū req̄rē debeat
 cōaliū clericorū vt cū eis pagant̄ q̄
 p̄tractēt q̄ q̄ statucōda fuerint sta

tuat̄ errata corrigāt q̄ euellēda d̄il
 sipēt̄ q̄ euellāt vt q̄. e. c. q̄nto q̄ max
 mie sup̄ illis q̄ clericos ip̄os d̄figē
 dimoscunt̄. vt q̄. e. c. vlt. **P**nt̄ tñ q̄
 d̄a modica donare sine d̄alio cleri
 corū. vt xij. q. ij. frulas cōsiderata tñ
 rei donate q̄ntitate q̄ loā consuetu
 die. vt q̄. d̄ dona. Ceterz. **I**te quin
 q̄gesimā q̄ centesimā. vt q̄. e. c. pas
 toral. **N**ullus em̄ accusare ep̄m p̄t
 q̄d̄ tēpla dei edificat̄ vel edificata
 et indigēda āpliat̄. vt xij. q. ij. au
 rū. vñ non obstāte iuramēto de nō
 alienādo p̄t de nouo eccl̄a d̄strui vt
 q̄. d̄ ec. ed. tua. ad h̄ at̄ p̄missum ē
 dari q̄nq̄gesimā vel centesimā scz
 ad nouā ec. d̄struendā. vel d̄struc
 tā āpliat̄. vt xij. q. ij. bone rei vñ
 cū hoc semel fit a iure p̄missum nō
 est necē vt nou? req̄rat̄ assensus.
 vt. ff. de d̄. insti. l. q̄ sub d̄icōne
 §. vlt. **S**z d̄. xij. q. ij. si ep̄s vnā et
 q̄. e. c. cum vos. q̄. c. q̄nto q̄ q̄. de do.
 pastoralis. **S**z circa h̄ sc̄p̄fit lau
 q̄ talis donacō valet donatore vi
 uente eo at̄ mortuo poterit reuoca
 ri. vt xvi. q. ij. sacerdotes p̄nto ex
 hac causa donacionem reuocari nō
 posse ne iuris auctoritat̄ donatarij
 decipiantur. vt. C. de h̄ijs que ve
 eta. impet. l. i. **R**ed ex alijs caus
 fis poterit reuocari siue viuento si
 ue mortuo donatore. vt q̄. de do. si
 aplice. **S**z querit̄ quid si ep̄us
 plures donacōnes faciāt ita q̄ oēs
 aggregate excedant quinquagesi
 mā vel centesimam si n̄gule autē nō

infra sōstāt nūquid omēs reio
can debūt vel illa q̄ excedit rñtio
illa q̄ excedit ar. xij. q. ij. si q̄s des
uis ar. ff. de iuris. o. iud. l. si q̄s id
q̄ xvij. q. iij. q̄sti. h̄ q̄ oēs ē ar. ff.
de app. l. si q̄s sepati. Si. vel ē de q̄
libz detrahēd. vt. C. de dō. l. si totas
et. ff. ad le. fa. l. penales. S. ānuā v̄
rius tū videt vt reuocet excedens
ar. C. qn̄ a a q̄bō q̄rta ps de iur. l.
ij. li. xij. Illud em̄ reuocandū ē qd̄
detimentū inducit ar. C. de dō. si q̄s
argentum. a. xij. q. ij. si quos.

C De hijs q̄ sūt a ma. pte. ca.

D Idū ē. s. q̄ ep̄i cū captiō
rū suoz cōsilio qdā pagē
dūt. Itē alia sūt negocia
q̄ tū ad captiā spēdāt vt. s. de re
sc̄ptis C. de iur. vt no. s. de p̄bē. S. a
ferri. S. q̄z plerumq̄z si atq̄ v̄ta
discordant a ḡnalit̄ optinet q̄ a
maiori pte corp̄is vel collegi sūt
ordīnatū. iō subiciat hic rub̄ca de
hijs q̄ sūt a maio pte ca. **V**ide
m̄d̄igit̄ q̄ dicat maior ps capti et
in quibz p̄ualeat factū seu v̄tum
maioris ptis a in q̄bō factū mino
ris. **M**aior est ps q̄ numerosior
est h̄ sicut in electione nō sufficiat p
tē esse maiore nisi sit samior. vt. s.
de elec. qz p̄t diuer. sic a in ceter
is agēdis eccē requirit̄ maior ps
quo ad numez. samior q̄ ad zelum
s. d̄ elec. Ecclesia vel maior dia p̄t
que maiori mit̄ rōe vt ix. di. sane

et xl. di. multi. vñ nō tū ad multi
tudiez r̄spici optz vt iij. q. iij. S. p̄t
in c̄niali. **C**ōnalit̄ at̄ p̄ualet qd̄ a
maiori pte capti fit vt lv. di. c. i. ij
et iij. p̄sumit em̄ q̄ ex ptis plurali
tate n̄ ex pte altera p̄pondēt aucto
ritatis. vt. s. de elec. dudū. s. de tes
tibo i p̄nā. ff. de testi. l. ob carnē
et iij. q. iij. Itē in c̄niali i p̄n. In
terdū p̄ualet minor ps. vt. i. e. c. i.
xxxij. di. micēa. ff. d̄ sui rus. p. l. p̄fū
dū xij. q. ij. n̄ liceat. a. ff. de pac. l.
maiores. **I**nt̄dū nō sufficiat q̄ ma
ior ps cōficiat h̄ requirit̄ur due ptes
vt. s. d̄ elec. l. a. c. sc̄ptū ē. Aliq̄n̄
requirit̄ vt due ptes absint vt. ff. d̄
de certis aboz. fa. l. iij. ff. q̄ cuiusq̄z
v̄mū. no. l. nulli. vt. C. de decu. l. no
minacōes a nō q̄ l. ḡnalit̄ nō ob
sit iudicio paucoz obest tamē ab
sēndia vñ plus opat̄ contempt̄
paucoz q̄ iudicō multoz vt. s. de
elec. q̄ sic v̄nerabil̄ a. c. bone me
mo. cremonen̄ a. s. d̄ postu. i. sc̄da
bone memorie.

Vt eccle. bñfi. sine dimi. cōfe.
Idū ē. s. d̄ bñficiis cōfēn
dis h̄ qz cū int̄ ḡtat̄ a s̄n̄
dimiucōe aliq̄ cōfēnda sūt
Iō s̄biat̄ h̄ rub̄ca vt bñfi. ecc. sine
dimi. cōferat̄. In q̄ dicēd̄ ē breuit̄
i sūma q̄ bñficia eccāstica dūt pu
re palā libē a sine dimiucōe cōferri
Puē sine pacto a sine cōdicōe. vt
no. s. d̄ p̄bē. S. plena a sine mō. Nā
sicut cōdicō symoniā inducit a rē
sp̄ualē afficiat a ita mod̄ qz mod̄?

De hys qd sunt amargos
vt edes luti sine dimi cose
de reb. ede alie. et no

e qd pollet adicoi. vt xxvii. q. i. si ifi
del. q. de adi. appo. xerū. Ede le. a fi
decomis. q. sub mō. l. i. imo magis
obligat mod? qd adico. Nam is
cui aliqd sub mō relinquit statz
petere pt si caueat de eo iplendvt
ff. de le. iij. l. si tibi legatū ē. Dz si
sub adicoe aliqd ē relictū nō pus
illud p̄stabit qd adico ipleat licz
pat? sit legatar? de adimplendo
cauere vt. ff. de cōdi. a demō. l. qui
bēdi. s. vlt. a. l. q. b? dieb? s. vlt.
et ff. de fideicomis. l. l. cū i testamē
to in p̄n. **P**alā. Oculte em col
lacōes suspede sūt. vt q. e. c. i. p̄fu
mit em i oculte dātes. vt diduz
ē facientes a iudicātes vt. ff. de iu
fici. l. ita. ff. de admi. tu. nō ex t̄io.
xxvii. q. ij. p̄micio s̄. s. de officō del.
cōsuluit xix. di. Anastasi? **N**ā te
nebre apte sūt ad fab̄candū falsuz
vt. ff. de rē. ispi. l. i. s. de inspicēdo
verūptū si ille cui datū ē oculte sit
capax nō viciat oculta donacō vt
Ede dela. l. i. l. x. Dz elcōes clādes
tine nō valēt vt. s. de elec. qz apte
diuisas. s. vlt. **C**ōtract? at non
min? valet si celebret de nocte nul
lum em tēp? sane mentis maioris
xxv. am̄is cōsensū repudiat. vt. Ede
transac. l. nō minorē a ē rācio in cō
tractib? qz i eis dies icāpit a medi
eate vni? noctis a finit in medie
tate alteri? vt. ff. de ferijs. l. more
rōno. iudex vero iudicāe dz an noc
tis tenebras vt i p̄dca dec cōsuluit
Et sic itelligo qd dicit sedebūt at

iudices matutis meridie ac vespe
vt i autn d iudic. s. sedebūt coll. vi
qd dicit alia lex incōgruū ē ingrā
tib? eē i publico x̄sp̄tis lozis. vt
ff. de orig. iur. l. ij. s. a qz a facit ad
b ij. q. vi. s. byduū. a. ff. qn ap. sit
l. i. s. biduū Libē vt i. q. iij. si q̄s
p̄bedas **H**ine diminuōe vt l. a i
predcō canone si q̄s p̄bedas a si
mle al. xvi. q. i. si inōch? a. q. vij
q̄aiz q. de dec̄is cōmissum ex pte a
c. tua in fi. a. c. ex trāmissa. x̄rup
tū si p̄lat? cū suo. c. an collacōz bñ
ficij alicui? decnat fruct? eiusd bñ
ficij retinēdos ad tēp? vel i vsus c̄
tos cūtenēdos ex iusta a necēria cā
satis l. vt q. e. c. vno in fi. **N**ā si p̄
lat? cū captlo pt ex cā sb̄p̄mē p̄so
natū vt. s. de cōsti. **C**ū accessissent a
poshiones alienare vt q. e. p̄. ec.
clenas subicere et vnire. vt q. de
exce. prela. sicut vnire. multo
forā? de puentib? bñficij dispo
nere p̄t. ut xij. q. i. bñs ita r̄ndent
Qim at bñficōrum puēt? in c̄tos
vs? cūte n̄ possz a iō b̄ p̄ idulgēciā
obtanet. ut q. d̄v̄lo. sig. c. tua nob

De reb? ecce alie. vel nō alie.
Ractaui? s. d reb? sp̄ia
Lib? cleicōz. s. de bñficijs
Et preben. nūc aut d reb?
tpalib? ē tractād a qz res tpales
cāz nō nūq̄ a clerics distrahun
tur ideo de eaz alienacōe dicam?
et apterea subiciat b̄ rubca d reb?
ec. alie. vel non. **V**ideam? igif

solo induat eccā vt dāt q vādi-
tura nō erat tūc ipō iure non valet
cōtract? vt ff. de dolo. l. eleganter.
ar. xij. q. ij. q̄s quis ep̄s in fi. a q̄. de
re p̄p̄nu. Cū v m̄sōz. si vero dōl?
in dāt in dātū vt qz eccā sp̄onte
v̄didit qd̄ v̄ditura erat sed cū ar-
cūuēta ē in p̄āo qz in minori p̄āo
v̄didit q̄ res valēt a h̄ p̄ arcū-
uēcōez actōis tenet dāt? **D**z agi-
tur vt eccā n̄ dēcipiat vt ff. d̄ accē-
emp. a. v̄. l. iul. **S**i v̄ditōz. vbi āt
dēcipit eccā in v̄dicōe vltra dimis-
diā iusti p̄c̄ij agit de iure di. vt q̄.
de ep̄. a. v̄. c. Cū dūcāis. a. c. cū cā-
et. **E** de rescī. v̄. l. rē maioris. h̄ oia
lōcū h̄nt in rebz p̄p̄hamis. **N**ā res
sacre religiose v̄dit nō p̄nt. vt ff.
de d̄hen. emp. l. et libi h̄ trāscāt cū
v̄mūltate. vt q̄. de iure pa. **E**x h̄is
vasa vero sacra v̄di p̄nt alteri eccē
in p̄p̄a forma p̄uate vero p̄sone n̄
n̄ d̄flata. vt x. q. ij. hoc ius p̄re d̄ū
est. a. xij. q. ij. **A**uz. **P**ena male
alienāns rē eccē ē depōsicio si super
h̄ accusācio instituat. vt xij. q. ij.
monem? a. c. d̄p̄acom̄ n̄ celerē res-
titucōne sibi p̄sp̄exent alienatorz.
vt q̄. e. c. si q̄s p̄sbiteroz. **C**elerem
restituōez intelligo p̄? int̄pellacō-
nē eccē si em̄ possessor qui facultatē
h̄z rei restituēde int̄pellat? **O**gno
loco a t̄p̄erem non restituat vide-
tur in mora a idem dico in aliena-
cōe si int̄pellatus ab ecclesia nō cō-
ponat cum possessore vt rem reu-
p̄ret a ecclesie restituat vel nisi p̄?

int̄pellacōez agat **S**i possorē q̄ for-
te ei h̄ suo iurē ar. dec. si q̄s p̄sbite-
roz xxxv. q. ix. q̄ q̄s. s̄. d̄ elec. nosti
vel cessa. s̄. accusacōe ab eccā n̄ to-
tū int̄cē p̄iet eccē sp̄ videt̄ in mora si
ergo alienator p̄ celerē restituōez
mora p̄uenit euntabit penā depōsi-
cōis de q̄ didū ē. a excōicacōis de q̄
agit q̄. e. c. si q̄s p̄sbiteroz. **N**am si
q̄s rē alienauerit a d̄inde receperit
euntat penā edicti. vt ff. de ali. iud.
mu. cā. frā. l. ex h̄. **S**i q̄s alienauerit
a h̄z h̄ dicat de celerē restituōe ali-
bi habes celerē satisfactōne. vt q̄.
de loca. a. ad. p̄p̄t. a. c. potuit. **P**e-
na vero recipiētis rē eccē citra pres-
missam formā ē vt rē cū fructibus
restituat a actōnez nullā h̄eat ad
repetēdū adūsus eccāz vt xij. q. ij.
nō h̄z. a. x. q. ij. h̄ ius p̄re d̄ū in v̄.
q̄ vero a in aut̄n de non ali. aut per-
mu. re. ecc. **S**i nos igit̄ cū seq̄ntib?
Si adūsus alienatē sic **C**arū tam̄
adicit v̄ba sua p̄ q̄ ois oino actio
denegat h̄mōi acceptōzi. **D**ic em̄
dix. **P**ed meli? dicit oino denegā-
das eē actiōes h̄mōi acceptōzi a af-
fuit h̄ v̄ba de lege q̄ ē. **E** de sacro
sac. ec. l. scim? nemi. **D**z corrigi-
tur in aut̄. **S**i nō alie. a p̄mu. **S**i qz vero
leōis a p̄ canonē xij. q. ij. vult ane-
v̄n siue bō fide siue mala rē acce-
perit habet regressum ad actorē suū
vt q̄. e. a. ad audiēciam. hoc opio.
Io. teutomic. lauren. autem a qua-
dam alij dixerunt. q̄ si mala fis-
de quis accepit rem ecclesie. nec

aduersus ec. nec aduersus alienā
tem habet adionem. vt xvi. q. iij.
c. v. m. f. nisi sibi p. cauconem de
euidione p. sp. ex. vt. C. de euc. l.
Si fundu in casu tñ speciali mas
le fidei agitur ad precium. vt. C. dia
del. l. v. l. f. v. l. f. Equū tñ videtur
in casu p. m. i. s. s. v. b. i. e. a. m. a. l. e. f. i.
dei acceptor agat ad precium contra
alienatē ar. q. e. ti. c. ad audiēciā
In summa notandū est q. possessio
ne ec. p. ter. formā iuris alienata.
ecclesia p. t. agere cōtra possessorem
realiter cōtra alienatē p. sonalit.
vt. xij. q. ii. ap. l. i. c. si tutor vel
c. l. v. l. f. **P**ed pone q. ecclā cōue
niat possessore q. consequatur rem
et interesse nūquid p. t. uenire alie
nātem. Rñō non vt. ff. de eo p. que
fac. est. l. i. f. si plures. quid si cepit
vnum uenire nūquid ex hoc solo
fit p. iudiciū quo ad aliter vt al
ter uenire non possit. Rñō nō. nā
deinde p. exactionē tollitur actio.
vt. ff. de po. l. i. f. si ap. C. si tu. vel
c. l. v. l. f. quid si p. tem sui interesse
consequatur ab vno Rñō tāto mi
nus cōsequatur ab alio vt ar. ff. d.
exato. l. i. f. h. actio. **P**ed nūquid
ecclesia tenetur cedere actionez sol
uenti contra alium. scz alienatā cō
tra possessore vel ecōuerso non. cum
em cōueniatur ex maleficio vel ex
suo delicto non p. t. petere cessionē
actionū. vt. ff. de adm. tu. l. si plu
res tutelam. **S**ed querit an ep̄s
qui male alienauit possit repetere

si in administracōe tolleretur. vi
detur q. non nam ipse de euidione
tenetur a quem de euidione tenet
actio eundē agentē repellit excepō
vt. C. de euc. l. excepōnes. **P**ed s̄
hanc excepōem replicabitur rem
esse ecclā sicut a replicat mulier se
mulierē esse a sibi cōpetere uelliaz
nū. vt. ff. ad uel. si mulier. **I**tez
si mulier. nec est iurū si contingat
in episcopo nam a simile in puato
atigit. C. d. ag. a. cen. l. queadmod

Rubrica de precario.

Quam? de alienacōibus
in genere sed qz precariū
concessio speciem aliena
ciōnis habet ideo de precario subi
citur hic rubrica. **V**ideam? igitur
quid sit precariū. vñ dicatur.
quid precaria. quanto tempore du
rat. **Q**ue dīa sit inter precarium a
donacōnem. **Q**ue inter precarium
et cōmodatū. **I**tez quot modis sol
uitur precariū. **P**recariū dicitur
pign? obligatūz creditori a a cre
ditore del. iton concessum vtendū
q̄diu patitur qui concessit vt q. e.
c. v. l. f. a. ff. e. l. i. **E**t est iste contrac
tus gratuit? a similis cōmodato
in tñ vt quidam diceret hos du
os contract? non differre nisi ver
bis. sed certe in re differūt vt q. no
tabo. **C**onsistit autē precariū in re
prop̄a possessionis grā que ē ap̄
creditorem non grāa p̄prietatis.

vt. ff. e. l. certe. §. v. l. dicit precariū tractus ad preces. **P**recaria est tractus de quinquenio in quinquenio renouandus. vt. §. e. c. i. Item precaria dicit donatio ad preces facta vsq; ad mortē accipientis. vt. xij. q. ij. sepe. xvi. q. iij. clerici. Item precaria dicit concessio vsus fructus ad preces facta cui forma habetur. x. q. ij. precare. **C**onsistit autē precarium in rebus mobilibus et immobilibus. vel vt si me rogaueris vt p fundū meum tū ire agere liceat vel in tēdū seu in areā edum meaz stilliciidū. vel in parietē meum tinguū iūmissum hū. vt. ff. e. l. ij. §. v. l. a. l. iij. a iij. in pñ. **D**istinctio precariū a donatio inf se iste q; donat sic dat vt n rāpiat qd dat his q; precariū dedit sic dedit vt recuperet quāq; placebit. nā tā diu durat qdū ipse patitur vt supi? dictum est. **I**tem precariū a comodatu differūt. nā comodatu fit ad certū vsū nec reuocari p̄t nisi vsu expleto vt. ff. comodati. l. in comodato. §. sicut. precariū vero quācumq; vt. §. e. c. precariū. ff. e. t. l. i. a. l. cū precario. **I**tem is qui precariū recipit non tenetur prestare nisi latam culpā. vt. ff. e. l. quehitū §. a illud. **S**ed comodatum tenetur de leui a leuissima. vt. §. t. prox. c. vno. Et est rāō diuinitatis illa quā in p̄t nisi q; comodatum maiore utilitatem consequitur de re comodatā q; precarij rogator de re precaria

et iō magis tenet qd p se notat p̄t quilibet curiosus. **N**ā fere vbiāq; q; fit mentio de comodato subiciat vsus ad quē comodatus vt cū dicit comodati tibi equū vt ad villaz duceres. pecuniā vt dicit apparēs vt. ff. comod. l. iij. §. v. l. a. l. iij. a l. h. vt. §. h. inf dū. a. l. v. l. sic dicit comodati scalas vt fenestras supponēs. vt in str. de ob. que ex delictis. §. ope. a. h. l. i. **S**oluit precariū quinq; modis quibus dicit §. e. ponat tres. **S**oluit ei contraria voluntate ei? qui concessit. vt. ff. e. l. i. a hic est p̄t? casus siue modus. **S**ed s scz morte ei? cui concessum est nō at obitu deditis. vt. ff. e. l. cū precario §. precarij. **E**t est rāo q; precarij concessio trāhit ad heredē ei? qui concessit non autē m hēdem ei? qui rogauit vt in l. p̄. **T**erā? alienacōe rei precarie siue cui alienatū est nolit precariū vltra durare vt. ff. e. q; hitū §. p a ticio. a est rāo q; p auencōez hūmōi non hz rē alienā inuito dño possideri. vt. ff. e. l. cū precario p̄mo rñ. **Q**uart? finito tēpe vsq; ad quod precariū est obtentū. vt in l. cū precario. **Q**uintus cū debitor soluit creditori quod d; tūc em̄ finitur precarium pignoris q; desinit esse pign? vt. ff. e. l. h. debitor. **S**ed quentē p quā actionē possit q; precariū reuocare. **A**d qd rāo p iter dictū de precario est ei natura equū vt tā diu liberalitate mea vtais q; diu velim a vt possim reuocare cū

mutari ero voluntate. vt ff. e. l. i. ij.
Sed hoc verū est cū simpliciter facta
est precarij concessio. Nam tūc nulla
ciuilis opetit actio magis em̄ ad dō
conem̄ et bñficij cām q̄ ad negocij
iudi spectat precarij iudicio et ido
necariū est interdīctū. Si vero in cō
cessione precarij spāliter actum ē
vt quācuqz liceat reuocare tūc ope
tit et actio p̄scriptis verbis vt ff. e.
l. ij. ceterz si stipulatio iteruenit ces
sat interdīctū de precario vt ff. e. t.
l. i. a habet S. cum quis.

De comodato.

Comodatu ē s̄ de iudu preca
rii q̄ fit grā accipientis et
qz comodatu fit plerūqz
grā recipiens iō subsequēnt subiat
hic rubrica de comodato. **V**idea
m̄ igit̄ qd̄ fit comodatu. vñ dica
tur in quibus rebus consistat. quis pos
sit comodare. et cui. et q̄ fit natura cō
modati et q̄ actiones oriātur ex cō
tu comodati. **C**omodatu ē alieu
ius rei ad aliquē spālē vsū ḡtuito
facta concessio iō at̄ dico concessio et non
trāslacō qz q̄ comodat retinet do
minū et possionē ff. e. t. l. rei cōmo
date. ḡtuito iō dixi qz si infuemiē
te mercede res trāhit i locacōez vel
inōctū inoiatū dovt facias vt isti
mā. S. vlt. ad aliquē spālē vsū ido
adici vt notē diām inf̄ comodā
tū et precariū vt dixi de h. s. t. p̄. S.
Itē precariū et comodatu. **D**icit̄ at̄
comodatu q̄ si cōmodo vtēns datū
Cōsistit comodatu in rebus mo

bilibus et se mouētibz et imobilibus?
Itē in i. cōpalibus? puta in sinitute
habitādi vt ff. e. l. i. ea vero q̄ vsu
consumūtur vt pecunia cōmodari
non p̄nt n̄ ad pōpā vel ostetacōem
vt q̄s dicit̄ videat. vt ff. e. l. sed
mihi S. vlt. sepe ec̄ ad h̄ cōmodā
tur pecunie vt dicit̄ grā numeracō
nis loco it̄ cedat vt ff. e. l. iij. **P**o
test at̄ comodare et ei comodari qui
p̄t contrahere vñ non solū platus p̄t
comodare et ei comodari sed et p̄co
nomus. nam et is cōtrahere pote
vt x. q. ij. in aut̄. hoc ius p̄rectū.
Possunt comodare que n̄a sunt
possunt? etiam et res alienas quas
possidem? et si scientes aliena possi
demus ita vt si fur vel p̄redo cōmo
dauent h̄eat actionem comodas
vt ff. e. l. comodare et l. ita vt si fur.
Natura comodati ē vt res ipsa
restituatur hoc em̄ est de iure nas
turali vt. i. di. ius naturale in vsu
oia. **I**tem deposite vel comodare
rei restitucō nec potest pretextu d̄
biti retineri vt. C. e. t. l. vlt. **O**ri
untur ex contractu comodati due
actiones Directa et contraria. Di
recta datur comodanti et a? here
di contra comodatarū et herede ei?
Contraia dat̄ comodataro et eius
heredi contra comodantē et hēdes
ip̄si? vt ff. e. l. in commodato. Si
de acc. et obli. l. ex depositi et l.
ex contradibus et insti. de perpe
et temp. acc. S. sed et heredibus.
Venit a i. directā actioez comodati

et rei restitucō vt dixi s̄. In natura rei
in q̄ deteriorate nec em̄ videt̄ res
reddita si deterior reddat̄ et iō pres
tabit̄ int̄eē vt ff. e. l. h̄ michi si. si
vero res nō restituat̄ p̄ contumaciā
iurat̄ in lite s̄ contumacē. **¶** Si at̄ non
fuerit cōtumax h̄ culpa cessat resti
tuē rē estimatur q̄nti res sit a t̄p̄ e
more vsqz ad s̄māz. **¶** Si iudicis iu
ris iudicis estimant̄ a t̄p̄e more
vsqz ad t̄p̄? etestate lit̄. vt ff. e. l.
h̄ michi si. si hac. **¶** Itē venit in hac
actione dol̄ lata culpa leuis et leu
issima vt h̄ ff. e. l. h̄ vt certo.
si comodatu et h̄ cū grā accipiētis
sit comodatu qd̄ frequē? at̄ngit
ceterz h̄ grā dantis q̄ raro fit. vbi
grā cū qs̄ comodat̄ sponse sue orna
mēta vt orna? vel orna? ad eū
ducatur tūc prestat̄ dolus et lata cul
pa vt ff. e. l. h̄ vt c̄to. si h̄ interdū
si vero grā vtriusqz comodatu fiat
vt cū cor̄ amicu inuitam? et tu cu
rā et rei suscepisti ego tibi argētū
comodauit tencis michi s̄ dolo cul
pa lata leu et leuissima vt h̄ ff. e. l.
in rebo. si. **¶** Casus at̄ fortuit? nō
venit in hac actionē vt h̄ ff. e. l.
l. in rebo in p̄n. n̄ in tribz casibz q̄
hic ponūt scz vbi culpa p̄cedit pac
tū vt cū equū tibi comodauit vt ad
villā duceres duxisti ad bellū tene
ns de casu. Ceterz si tibi comodauit
vt ad bellū duceres meum erit peri
culū vt ff. e. l. h̄ vt certū si. sed in
terdū. Item comodauit tibi seruū
vt s̄ plano opus facerz tu machi

ne imposuisti. vel si comodauit vt i
machina oparet̄ machina vō cul
pa tua male ligata ē et sic perit ser
u? vt i. l. p̄ dca. et pacto pone exēplū
ff. e. l. h̄ vt c̄te si. h̄ dca? em̄ ex ouē
cōe l. gē accipiūt vt ff. de positi. l. i.
si h̄ cōueniat. pone etiā exēplū. C. e.
t. l. i. **¶** Itē iputat̄ casus ex mora p̄
cedete vt ff. e. l. h̄ vt c̄to si. **¶** Si int̄
dū **¶** Cōmūa vō dat̄ comodatio adiu
sus comodate ad impelas scās i re
comodata modica tū ipendia sic ā
baroz ad eū p̄tinē q̄ vt c̄dū acce
pent. **¶** Itē dat̄ comodatio adiu?
comodatez q̄ scient̄ comodauit va
sa vicōsa seu corrupta p̄t qd̄ vis
nū vel oleū est effūsi. vt ff. e. t. l. i
rebo si p̄nt. et si. **¶** Itē q̄ sciēs et l. p̄t.
Itē s̄ eū qui int̄pestiue reuocat
mādatū vt ff. e. t. l. in comodato.
Itē dat̄ et in alijs casibz. vt ff. e.
l. rē michi. et l. i. comodato si p̄t. et
si quicūqz.

De deposito.

¶ Trimus de comodato qd̄
frequē? fit grā recipiētis
nūc videam? de deposito
qd̄ ḡnalit̄ fit grā deponētis. **¶** Vi
deat̄ igit̄ qd̄ sit depositū. vñ dicat̄
in q̄bo rebo consistit. q̄ sit nā depositi
an det̄ actio depositi. s̄ quē. q̄n. et i
q̄ntū. et q̄lis sit actio. **¶** Est at̄ depo
sitū qd̄ ad custodiendū alicui tra
ditū ē. **¶** Contrahit̄ em̄ re obligatio
in deposito vt insū quibus modis

re **I**bi ob .l. plf. rei vero deposite
sicut a comodate a possessione a p
prietate retinem? vt. ff. e. l. 13. **S**rei
quq; tñ rei deposite dominū trāsit
in depositariū qd est **I** notissimos
f nios deposite a tñ deposite agitur
vt cū de xno apd te qd ē in nume
ro pondē vel mensura a uenio vt
illud idē reddat michi vel tātūde
in eodē gñe qd optinet siue id ex
pse ueniā siue tacite videar coue
nire vt cū predcā vel aliqd ex pre
dcās depono nō hñta nō clausa. nā
si hñta vel clausa videor phibē ne
vtaris eis nō mōiū agat. vt. ff. e.
l. lucā. a. l. die. s. q. recumā. a. l. q. a
tus. **E**st at dictū depositū qñ de
oñiū positū. deorsū in q. a ponēte po
sitū vt ostēdat totū fidei ei? omī
sū apud quē ponit q. ad custodia
rei ptinet a oīo videat sepata cus
todia a deponēte a iō dicitur iposi
tio de augz depositū. vt. ff. e. l. i. i
pn. a ex hñs vbis diffinicois dixe
rūt quid q. vbi cū. i. hz locū adio
deposite a mandati eo q. sup custo
dia mandaf ar. p. eis. ff. e. t. l. i. s.
q. h. rē. **A**lij etiā distinguūt vtruz
ipā rei deposite custodia cōmita
tur vt tūc nō agatur mandati h
deposite tñ. **A**n at a tūc p. s. t. agi
et mādati p. t. omīssam custodiaz
et deposite p. t. factā deposite. sed
a. i. sicut in sūma sua notant dicit
in distimctē agi deposite tñ a rñd et
ad. l. inductā q. ibi p. cesserat **I** d.
mandati cui? forma a inidū ē ser

uand. **C**ōsistit depositū in reb?
mobilibz et se mouētibz. casualit
aut deponit res immobilis cū res in
qōe posita seqstrat a de seqstracio
nis natuā nō noto hz qñōui. s. in
suo tractatu. **V**olet depositū fieri
p cyrogphū vel cū cyrogpho. hu
iulmodi vero cyrogphū solz diui
diuina ps depositario alia remauz
deponēt vt ex iūctura ptū pbacio
fiat. **P**z h pbacio nec iuris ē. nec
de iure qz puate scripture nō cre
dit n. lēat s. b. scrip. cōez tñū testuz
fide dignoz. vt. C. q. p. o. in pig
ba. septuras a in autū. de fide in
stru. **S**i. **N**atura deposite est vt
res deposite reddat h. em de iūe na
turali pcedit vt dix. in comodato
vt i. di. ius naturale in v. **I**te depo
sita reddat in q. deponēt qd fallit
i. q. tuoz casibz. **P**rim? ē cū q. s. gla
diū deponit a furens repetit vt xxij
q. ij. ne q. s. **S**ecūd? cū deponēs fu
ent deponat? nā bona ei? in publi
cū ferūtur. **T**ercā? cū fur deponit a
repetit si peticio veri dñi cū fure re
peticoe dicitur. **Q**uart? cū fur rem
furtiua deponit apud illum a quo
subripuit vt ff. de posi. l. bona fides
Pz si res ecce cōm det seu apd ecclāz
deponat qd fieri videt cū itel lau
raria l. sacista ifert tūc videt esse
dicēdū q. ecclā tēat sic tenēt naua
et caupo de rebo iuedis a illatis vt
ff. nau. cau. sta. l. pui refert. **S**rece
pit. **C**d hñs q. latro occul. l. i. a. ff.
furi adu. nau. l. i. q. n. tñ itelligo

fore vix n̄ p̄tē plato a captlo des
ponatur als nō ecclā h̄ p̄sona q̄ de
positū r̄cipit obligatur a sic intel
ligo **¶** e. c. i. **¶** Depositū repetatur
quāqz ecclā si eo pacto depositū fu
erit vt demū p̄ mortē depositarij
repetatur potit ei deponēs mutata
volūtatē repetē. vt. ff. e. l. i. **¶** vlt. n̄
ap̄d seq̄strz res deposita fuit q̄ nō
potit repeti n̄ lege seq̄stracōis ip̄le
ta. vt dixi. s̄. i. iūna d̄ seq̄stra. Itē
in repetitōe depositi op̄elacio vel d̄
dudio locū n̄ h̄z. vt. **¶** e. c. ii. **¶** sane
¶ Nec excep̄cō. vt. **¶** e. l. pl̄t. nec pp̄t
exp̄elas retēcio lz quid̄ d̄rū dixerit
p. l. ff. de acq̄. pos. l. si q̄s rē. ff. de
furtis. l. si is q̄ rē. **¶** lz leges ille i cō
modato loquūtur **¶** Nec actio bo
ne fidei ē vt iūsti. de actiombz. **¶** Sac
tionū Itē famosa intm̄ vt h̄es suo
nō iē dāpnat̄ i fāmis fiat vt. ff. d̄
h̄ijs q̄ nō. i. fā. l. furti. **¶** Illud a. **¶** Ce
ti. l. q̄ depositū **¶** Datur ei actio hec
q̄ depositū. sed h̄ fallit i casibz q̄s
nō iū. s̄. e. **¶** n̄. **¶** Itē datur d̄no vel
d̄nis deponētis. n̄ā si h̄u? deponēs
plurū erat vnicuiqz d̄noz in ptes
cōpetit actio. vt. ff. e. t. l. i. si seru? **¶**
me? a. **¶** si h̄u? a. **¶** si h̄ duoz. datur
h̄ actio ecclā furi a p̄dom deponētī
nō obstāte suo delicto. agūt ei ex
suo d̄tur. vt. ff. e. l. si p̄do. **¶** lz furta
agē nō p̄t ne ex ip̄robitate sua cō
seq̄ntur actionē. vt. ff. de furtis. l.
itaqz fullo **¶** Datur h̄ actio i eū ap̄d
quē depositū ē vel i h̄edē deposita
rij ex dolo defūdi a multo magis

ex suo vt. ff. de acc. a ob. l. ex depo
siti. **¶** Venit i h̄ac actionē dol? et
si ueniat ne de dolo agatur vt. ff.
e. l. i. **¶** si ueniat venit a lata aul
pa q̄ nerua dix̄ eē doli a q̄ sic expo
nit̄. i. p̄sumi doli vt. ff. e. t. l. q̄ ner
ua. ff. mādati. l. si fideiussor. i. r̄n̄
cōpat̄ ei dolo. vt. ff. si mel. fal. mo.
dix. l. i. **¶** lata. a ē p̄xia dolo. vt. ff.
si quis ti. lib̄ eē ius. l. i. **¶** non autē
ff. de verbo. signi. l. magna. q̄liter
autem lata culpa p̄sumatur do
lus sic pone exemplū vt cū q̄s nō in
telligit q̄ oēs itelligūt. vt. ff. de v
bo. signi. l. late culpe. ut si apud se
questz deponatur homo iunctus
vt de eo q̄ habeat a sequester in
tēpestiue m̄iaz ex̄ct̄ ecclā cum ip̄suz
soluendo. vt. ff. e. t. l. si hominē. qd̄
ergo dicitur **¶** e. c. ij. bona fides ab
esse p̄sumitur expone. i. dol? ad
esse p̄sumitur si reb? tuis salus
depositas amisti. i. quo pone ex
emplum sic p̄pria repositi in ar
cha deposita reliquisti in bāca. ve
nit leuis a leuissima si te deposito
obtulistī vt hic dicit. a. ff. e. t. l. i.
¶ sepe. in leui sic pone exemplum
deposita i archa deponuisti. sed
archā dimististi aptam. in leuissi
ma sic deposita repositi i archa
et clausisti. sed clauem incaute
dimististi **¶** Itē venit leuis a leuissi
ma si aliquid p̄ custodia recepis
ti sed tunc non ueniet per hanc ac
tionē h̄ p̄ actionē ex d̄ucto si mai
niā accepistī vt. ff. e. l. i. **¶** si q̄s suū

si spem vel opas p actione pscriptis vbiis vt ibi a iustit. mādātū §. vlt. Itē venit p hāc actionē casus fortuitus pacto culpa vel mora pcedentibus vt h. de pacto pbat. a. ff. e. t. l. i. §. sepe. d. c. c. m. ex conuentione legē accipiūt. vt. ff. e. t. l. i. §. si cōuenient. Pz tūc necariū est oēs casus enumerari. vt. ff. si q̄s cau. l. h. et si q̄s. §. q̄ntum. In culpa sic. pone exēplū depositariū vendit rē depositā a tradit demū eam redimit vt habeat in cām depositi h. redēptam non h. in eā cām tenet de casu fortuito cū semel dolo fecerit cū venderet. vt. ff. e. t. l. i. §. si rem. Sed si penitencia ductus redimat et in primo statu hēat purgat vicium vt. ff. de vfua. l. sequit. Itē labeo ait. Itē si depositarius sit in mora rei restituēde tenet de casu fortuito dixerunt tū quid si erat res eo mō pitura apud deponētē. l. sec. vt. ff. e. t. l. i. si plures. §. scire. Sed dñs azo dixit i hūma depositariū a quēlibet debitore tenet de casu fortuito ex mora qz satis ē qz res potuit non p̄ire penes actore. ff. e. t. l. i. si in alia. §. vlt. ff. de l. i. l. cū res. §. vlt. Sūt a alij casus in quibus tenet depositariū de casu si grā sui fiat de positū vt. ff. si cer. pe. l. si q̄s n. cāz Itē si doli committat a non i alienāto h. in vtēto. vt. ff. de d. fur. l. q̄ furtū. dāpnat. in hac actione ista mis efficit. q̄tuor em̄ actiones ex d. c. i. b. o. descendentes a q̄tuor ex delictis

his infamāt vt mādātū depositi tutele a p socio. Iniuriarū vi bonoz raptorū furti doli vt pbat. ff. de h. i. s. q̄ no. inf. l. furti. §. mādātū a §. sequētib. a. l. i. vñ. **J**udicē dā natos infames reddit vbiqz. Qd vi dirpif iuria furti doliqz Actō mādātū tutele depositi qz. Directo h. pro socio cōmuns vtriqz.

De empcoe a vendi.

Dixim⁹ d. d. c. i. b. o. q̄ celebrā tur grā alteri. **I**benāum Rūc videndū ē de h. i. s. q̄ fiūt grā vtriusqz a pmo de redicōe et empcoe. ideo subiat h. rubca de emp. a vendi. **V**ideam⁹ igit qm̄ a qlit d. b. a. t. d. quibus reb. q̄ sit ei? natura. ad qd emptor ad qd reditor teneatur. **C**ontrabit empco post qd de p̄cio auenit ea mente vt p̄cū soluat. **N**ā si ymagiare a p simulacōez de p̄cio cōueniret tūc empco nulla esset. **C**ontrabit aut solo cōsēsu siue int̄ p̄ntes siue int̄ absētes p nūciū vel eplam vt probatur h. insti. e. t. in p̄n. ff. e. t. l. i. §. vlt. a. l. ii. §. i. a. l. cū i vendicōe et. l. nuda. **A**rre aut daco non p̄fit at empcoe h. ē argumētū ep̄cois et vendicōis d. c. e. vt. ff. e. t. l. q̄ sepe i p̄n. **A**rre at infuēntib. siquid steterit p dante q̄ min⁹ d. c. u. s. p̄ficiat p̄dit id qd dedit si vero steterit p accipientē h. ē p venditorem duplū restituere tenetur. vt insti. e.

ti. In hijs aut nec puto venditorē
 teneri ad infcē cū satis sit cū pumi
 ri in aris. **N**ā s̄ int̄ s̄bentes agi
 videt̄ vt arax amissione a duple
 adione debeāt esse cōtēti. quid tam
 putauerūt venditorē nichilomin?
 ad infesse teneri. **A**rra tñ cōputabi
 tur ad infesse a qd̄ dixi de p̄cio que
 mire debere intelligēdū ē in q̄ntita
 te non in spē. **P**i em̄ c̄ptor sic dic
 cat dabo p̄ciū qd̄ ē in saculo tunc
 non ē p̄cio nec vendicō s̄ d̄ctus in
 noiat? vt ff. de rō. ob. cām da. l.
 vlt. a. Et. l. epti. a. isti. e. t. **I**tē
 p̄ciū q̄ntitate ā intellige c̄ta vel
 sermone vel re ipsa vt si dicat̄ sit
 ēpta q̄nti emeris vel q̄nti ē i archa
 vt ff. e. t. l. h̄ vendicō. s̄. h̄mōi. se
 cus si dixerit sit ēpta p̄ eo qd̄ i ar
 cha habeo tūc em̄ qd̄ i archa ē ve
 nit vt spē nō vt q̄ntitas. vt ff. de
 le. i. l. plane. s̄. i. a. l. h̄ c̄tos. **V**e
 di a em̄ p̄t oē id qd̄ h̄z cōmerciū
Put em̄ quēd̄ q̄ in cōmerciū nō ve
 niūt. vt lib̄ h̄o res sacra a religiosa
 vt ff. e. t. l. h̄ in emp̄cōe. s̄. i. a. s̄. li
 bez. ff. de v̄to. ob. l. inf̄ stipulantē
 s̄. sacra. res tñ sacra a religiose trās
 eūt cū vniūsitare cū vniūstas in p̄
 pb̄anis cōstitit. vt ff. de iure pa. Ex
 lris. nā tūc sacre accēdūt emp̄cōni
 maioris p̄tis. vt ff. e. t. l. i modic.
Natura ē emp̄cōnis vt res sit q̄
 vendat̄ a p̄ciū int̄cedat. vt ff. e. l.
 h̄. s̄. sine. a. l. nec emp̄cō. **I**tē na
 tura ei ē vt rei emp̄te lucz a dāp
 nū p̄tineat ad emptorē vt insti. e.

ti. s̄. cū at. ff. de piculo a cōmo. rei
 ven. l. id qd̄. **V**n̄ p̄ponit̄ regula ta
 lis si vendicō fiat pure sine sc̄ptis
 c̄te speciei q̄ degustationē nō exi
 git oē piculū spectat ad emptorē
 excepto casu publicacōis n̄ padū
 culpā vel mora infueniat. pure iō
 dicit̄ qz si cōdicōnalis esset vendicō
 an̄ euentū cōdicōis p̄tinet ad vendi
 torē. vt in illa. l. id qd̄. **I**deo at̄ si
 ne sc̄ptis qz si inscriptis fiat picu
 lū spectat ad venditorē an̄ q̄ scrip
 tura p̄ficiat. vt ff. de fide instr. l.
 d̄ct. c̄te speciei iō qz si sub alterna
 cione fiat emp̄cio diuersaz rez pe
 riculū p̄mo p̄tinet ad venditorē vt
 ff. e. t. l. h̄ in emp̄cōe. s̄. si emp̄cio. q̄
 de gustacōez nō exigit ideo dicitur
 quia in illis an̄ degustacōes p̄tis
 net piculū ad venditorē. vt ff. de
 penai. a. cōmo. rei. v̄. l. h̄ v̄ma. **I**tē
 periculū publicacōis p̄tinet ad ve
 ditorē. vt ff. loca. a. cōduc. l. h̄ fun
 dū. **T**enetur venditorē re trade
 re ita qz emptor habeat vacuā pos
 sessionē vacuā aut̄ possessionē has
 bere hoc est vt emptor p̄ciū sit ita
 qz ab eo aduocari non possit. nam
 si quis eā aduocauerit p̄inde ē ac
 si tradita non fuisset quid em̄ si ali
 us sit in possessione eiusd̄ rei cā rei
 seruande vel legatorz vel mulier cā
 v̄tris tūc vacua possio nō ē tradi
 ta. vt ff. de ac. ep̄. a. v̄. l. i. s̄. i. a. l.
 iij. a. l. ep̄cio. **R**o i. a. l. emptorē
 s̄. inde neracius hoc autem tradicō
 facit emptorem dominiū si venditor

dn̄s erat. si non erat obligatur no
mine euictionis. Si mō p̄cū fit so
lutū aut eo noīe satisfactū vt. ff. d̄
acc̄. emp. l. ex̄. p̄. l. si venditor no
lit rē tradē tenet ad m̄f̄c̄. vt. ff. d̄
acc̄. emp. q̄. v̄. l. i. **P**z nūquid ma
nu militari poterit abnuito vendi
to re res vendita extorq̄n qd̄ visuz
est dn̄o Mar. p̄. l. ff. de rei ven. l. q̄
restituē iussus. **P**z azo d̄. p̄. l. G. de
acc̄. emp. q̄. vend. si traditā. ff. e. t.
l. ex̄. p̄. l. Si d̄e ait. **V**endi at̄ de
bet res iusto pondere q̄ m̄f̄u a. vt
f. e. c. ii. xxi. ij. q. iij. si quis romire
tas xlv. di. ois. q̄. q̄ si q̄s i fals̄ m̄e
furus vel ponderibz fuerit m̄cept̄
extra ordinē puniet vt. ff. de ex̄. p̄.
crimi. l. annona. q̄. ff. de pe. l. i. dar
banos. **E**mp̄tor at̄ cogit nūmos
facē venditoris. vt. ff. de acc̄. emp.
et ven. l. ex̄. p̄. l. Rū. i. in fi. q̄ est di
uerſitatis rō qz venditor tenet in
sp̄e q̄ iō sufficiat eū de euictione tes
nen. p̄. l. v̄o in gn̄e q̄ p̄t̄ea cog
git nūmos facē venditoris ar. ad h̄
ff. de le. i. l. si a substituto. **S** h̄es qz
In sūma nōnd̄ ē q̄ si ec̄cā decas
piat̄ in d̄ctū emp̄cōis q̄ vendicōis
aliq̄n non t̄z d̄ct̄ ip̄so iure aliq̄n
tenet de iure s̄z rescidit b̄n̄f̄icō cōi
aliq̄n agit ad decipiendū in p̄cō
aliq̄n subuenit ec̄cā vel minori p̄ i
iteḡz restitucōez. **V**n̄ distinguē
dū ē cū solus dat cām d̄ctū puta
dolo te induxi vt vendēs qd̄ vendi
tur? non eras non t̄z d̄ct̄. vt. ff. d̄
dolo. l. elegant ar. xij. q. ij. q̄s quis

ep̄s in fi. f. de rexp̄mu. **C**ū vniūso
rū. **S**i vero m̄dat in d̄ctū vt qz
eras venditur? sed p̄ circūuēcōez
te induxi vt minori p̄cō vendēs
t̄z quid d̄ct̄? **P**z agat ad decipiē
dū vt. ff. de acc̄. emp. q̄. vend. l. iul.
f. si venditor. vbi vero nec dolo dat
cām d̄ctū nec m̄dat in d̄ctū. sed
res vendita ē minori p̄cō nec te in
p̄cō circūuēni q̄uis re ipsa his d̄
cept̄? i p̄cō ad nullū agē potes n̄ p̄
cū infra dimidiā iusti p̄cōi sub
sistat tūc em̄ optinet qd̄ le. q̄ no.
f. e. c. **C**ū d̄ct̄is. q̄. c. Cum cām. q̄
de rescim. ven. l. rē maioris. n̄ sit
ec̄cā vel minor xxv. an. quibz sub
ueniē p̄ inteḡz restitucōez q̄ bec
locū h̄nt in d̄ct̄o bonēf̄ici nam i
d̄ct̄o stricti iuris ec̄cā si dolo det
cām d̄ctū t̄z d̄ct̄. sed ex̄cipit̄ tra
agentē. vt. ff. de v̄bo. ob. l. si q̄s ai
alif. **E**de pactis. l. ai postea q̄. **E**t
nota q̄ in d̄ct̄o bonēf̄ici si dolo
det cām d̄ctū non p̄ cōtrahentes s̄z
p̄ mediā p̄sonā. i. p̄ mediatozē te
net cōtrad̄? vt. ff. de dolo. l. elegā
ter. **S**i in quolibet autē d̄ctū exigi
tur bona fides. vt. **E**de acc̄. q̄. ob. l.
bonā. **E**t nota q̄ nō t̄z d̄ct̄ q̄ t̄n̄ ex
eo exigit̄. vt. ff. de ac. emp. q̄. v̄. l.
iul. **S**i q̄s colludēt. **I**te re vendi
ta euicta agit emp̄tor de euictione
q̄ fallit i multis casibz si p̄tor su
per re vendita ip̄ctit̄ non nūciant
venditori vel si abfuit t̄pe sine vel
p̄ iniuriā d̄ eū sūma lata fuerit vt f.
e. c. vlt. vel si nō t̄p̄stare denūciat

sed iam ppe sūmaz vt. ff. de euic. l. si
 rē q̄. s. vlt. nisi cōtractu remissa sit
 ne cōtas nunciādi vt. ff. de euic. l. de
 rem? vel vbi nō potuit nunciādi vt
 .C. de euic. l. an plē. **S**ūt q̄ alij ca
 sus in q̄b̄o ēptor nō agit de euicō
 ne s̄ p̄promissio q̄ sūmaz cōtrariā reo
 portauit vt. ff. de euic. l. si dictū. s.
 si p̄promissio. **I**tē si culpa sua pos
 sessionē amittit vt. ff. de euic. l. si rē
 q̄. s. si duple. **I**tē si habuit rem p̄
 derelicto vt. ff. de euic. l. vlt. **I**te si
 seruū ēptū manumiserit. ff. de euic.
 l. si seruū. **I**tē si ancillā emptā p̄sti
 tuas vt. ff. de euic. l. si mancipiū.
Itē si emptor vsu cepit rē emptā.
 vt. ff. de euic. l. rē alienā. **I**tē si ven
 ditore absēte emptor cōdepnatus
 nō appellauerit vt. ff. de euic. l. he
 renn? .s. i. ff. mādati. l. si procura
 torem. s. si ignorantes.

De locato et conducto.

Huiusmodi de cōtractu ēptō
 nis et cōdiciōis s̄ q̄ cōtrac
 tus locati et cōduc. nimmā
 cū ipso h̄z similitudinē int̄m q̄ in
 q̄busdā casib̄o in q̄m soleat vtz sit
 locatio an cōdiciō vt. ff. e. l. i. q̄ n̄ iō
 p̄ tractatū de emp̄cōe et cōdiciōe
 subiciat iste de locato et cōducto tā
 q̄ familiaris siml et affinis. **V**i
 deam? igit̄ q̄d sit locatio et cōduc
 tio. q̄s dicat̄ locator. q̄liter contra
 hatur. et in quib̄o rebo. et q̄ actiōes
 ex locato et cōducto nascantur. **L**o

catio ē p̄sone vel rei ad vsū sc̄ā con
 cessio mercede in pecunia numeran
 da cōuēta. **A**lioq̄n si de alia re dan
 da faciēda ve cōuenit nō erit lo
 catio sed cōtract? inoiat? et agetur
 p̄scriptis v̄bis vt ff. si diuidū do
 l. si cōuenit et ff. de positi. l. i. s. si q̄s
 seruū. **L**ocator dicitur qui re sua
 alium vti p̄mittit mercede sibi cō
 uenta vt cum loco tibi domū meaz
 ad inhabitandum. locator ego di
 cor et tu conductor vt q̄. e. c. p̄pter
 ff. e. l. h̄ tibi et l. cū fundum et c. t.
 l. nemo. et l. conductor. **A**liq̄n lo
 catio dicitur firma vt q̄. e. c. vestra
 et q̄. ne cle. vel mo. s̄m̄ dēcū q̄d̄ itel
 ligo sc̄dm̄ vulgare p̄uincie alicui
 ius Aliq̄n locatio ponit̄ p̄ emp̄cō
 ne et ecōuerso vt ff. de ac. ep̄. et c.
 l. vetēs. **C**ontrahit̄ locatio et con
 ductio q̄buscūq̄z modis cōtrahitur
 emp̄cō et cōdiciō. Et ideo que i su
 periori tractatu dicta sunt de cons
 sensu rebus et p̄cōe hic itelligas
 repetita. **M**ilitibus p̄edia loca
 ri non possunt ne amisso armorum
 vsu ad op̄ rurale se conferant nec
 curiales vt c. titu. l. milites et l.
 vlt. et l. curial et ff. e. titu. l. si igno
 rans sic nec monachi vt q̄. e. ne cle.
 vel mo. sc̄dm̄ nisi causa necessitati
 faciant cum sufficiēda p̄edia nō
 habent vt q̄. de deci. dilecti. et in
 aut̄n. de sanctis. ep̄is. s. vlt. col. ix.
Potest autē fieri locatio in p̄petuū
 et ad tēpus vt ff. si aḡ vedigal. l.
 i. et ij. et si moriatur conductor infra

temp? locacōis succedit heres i iu
re aduocionis sec? in usufructu q
pionalis e a extinguit cu psona vt
C. n. l. si vna. r. C. de usufruc. l. si
dna. **L**ocari pnt oia q a vendi
pnt. q at vendi non pnt nec locari
qz titulus locacōis non e gntuitus
et isti duo dnt empcois a locacio
nis similitudo snt vt supi? dictu e.
Mascutur ex dntu due adioes. ac
tio ex locato dat locatori a actio
ex aducto dat aductori. In actio
ne ex locato veniet i pnis merces
solueda de q couenit. veniut a alia
de qbo actu e in dntu. vt. C. t. l. les
ge. a. ff. e. t. l. si in lege. S. si dom? a
l. dnt. S. vlt. **Q**uo at tpe mer
ces a pensio debeat solui. Quid ei
leges videntur velle q in pncipio
sint solueda vn dntf posse inquli
nu expelli si soluerit pensione vt. C.
e. t. l. iij. s. de iure iura. q. r. cl. s. de
dilac. lras x. q. ii. h ius porrectu. S.
q. xero. ff. e. t. l. qro. S. int. quid aut
iura inuut q in medio tpe sicut di
ctf in salario q filc? dat suo proz
no. vt. C. de aduo. diu. iud. l. p hac
Qued dnt q in fine vt ai qd de
bet in die. vt. ff. de vbo. obli. l. q b
ano. ff. d mign. l. i. S. h pensio. Ego
puto suand ee q actu e. q si id n
appareat suabo more regionis q
si is no appareat qz forte van? in
uenit tuc q min? e ob suabo. s. vt
exigat in fine am vt. ff. de re. iuris
l. sp. in stipulacōib. l. 3 ergo dnt n
possit exigē actu si inqulin? vltro n

ei satisfaciatur dnt potest cum ipune
expelle maxie elapso tpe pensiois
vnde si locator pmissent pena si ex
pellēt aductore intelligit h adicio
si aductor soluat pensione vt. ff. e.
t. l. qro. S. it locatore. **P**otest at
dnt inqulinum expelle in qtuor cas
f. bo. **P**rim? e si dom? locata sit sine
habitacōi necaria q intelligo ai
alia domum habuerit locator tpe
locacōis a illa casu pnt. na si tunc
nulla habuerit n illa q locauit ca
am ad sua habitacōez illa recupa
re non pt h em a pncipio pspicere
debit. vt. ff. e. t. l. si qd domum. S.
hinc subiugi. **D**ecid? ai necaria
est dom? refectio q similit? intelli
go ai tpe locacōis refectio illa nec
cessaria no erat. sed postea emerz
sit. alioqn secus q in casu pmissio
Terac? si aductor puerse i domo
verset a in h casu no fiet remissio
pensiois p rata tpris h m azo. **P**z
dabit dnto dom? actio legis acqf.
Quid at dixerunt q a hic fiet re
missio pensiois in alijs vero duoz
b? casib? pmissis h m oēs sit remis
sio pensiois p rata tpris vel puis
debet dnt inqulino de alia domo
eq ydonea ad inhabitand. vt. ff. e.
t. l. ai in plures i pn. **Q**uart? ai
inqulin? canone p byemium no sol
uit vt. ff. e. c. ppt. a. ff. e. t. l. qro. S. i
ter locatore h sec? ei re data i emz
phiteosim vbi h m leges statutur
triemium inf puatos vt. C. de iure
epbi. l. ij. **P**z i re eccastica byemiu

ut **f. e. c.** potuit **a. x. q. ij. i.** aut. **f. ius**
poreduz i v q re h? **f. i. c.** at no sol
uete stati expelle pt. **vt. ff. de pub.**
e. t. x. di. l. x. d. g. l. a. l. a. **f. no solut. Fu**
erit at aliq q dixerit q in oib? p
missis casib? no pt dñs inqilinum
expelle n opleto tpe locacois vt sic
dñs ex sua pte pficiat **duz** vt **ff.**
de acc. ep. a. x. l. iulian? **f. offerri**
et. ff. de inq. l. i. Si. **H**z h no pla
cet. na opleto tpe locacois eia p
ter illos casus pt inqilin? expelli n
p tacitu consensu **o dicio** renouet vt
sic dñs ex pte sua pficiat **duz** vt
ff. e. t. l. **Ite qnt.** **f. q** ipleto a sicut
dñs pt i casib? expelle inqilinū. vt
supi? dictū ē. sic a inqilin? pt do
mū deserē casualit iurto dño a pē
sioe p futuro tpe no soluta. **vt. ff.**
et. l. habitatores. f. x. q. i. l. dñs
f. v. l. **U**fit at remissio ppter steri
litate. sterilitas em cōsus a merce
dis solucōz exasat. **Ite** uis maior
cui resti no pt. **Ite** q pzet shues
tudine cuent. **vt. ff. e. t. l. ex oduc**
to. f. i. a. ij. a. ff. de cen. l. for. a ste
rlitas at a vbtas intelligūt **f. m. vul**
gi opione. ff. de fū. istruc. istr. q. 3.
le. l. ai delamemis. f. afina l. 3. qui
dā dixerit sterilitate eē ai semē no
p apit. **vt. ff. e. t. l. ex oduco. f. si**
mul. a. l. si labes. a. l. si in vno a si
aut si sterilitas atigat ex casu for
tuito merces minuit vt dictum ē.
si xro vicio debilitate vel vetust a
te rei non vt **m. l. ex conduco. f. i.**
et. l. si in vno ita a vbtas si casu

fortuito contingat auzēda est pē
sio no at si diligēcia possoris ar
earūde legū **a. l. colon?** **na** a colo
nus modiciū dampnū eqmimit sus
tinere dz a modiciū lucrum no au
fertur ei **vt. ff. e. titu. l. si merces. f.**
ius maior. fit autem compensacio
vbtatis a sterilitatis precedēciū
ānoz ai sequentib? vt. ff. e. t. l. si
vno loquor at de eo colono q nū
mis colit na pāam? qñ iure socie
tatis a lucrū a dāpnū ai domino
fundi pnt. vt. ff. e. t. l. si merces. f.
apparet. Ite sicut fit mercedis res
missio ppter casu fortuitū vt **m. l. ex**
co ducto. f. ai quid. a. l. qui insulā
fic a ppter necānā refectio nē. vt. ff.
e. t. l. si ad des. f. si quis cum rei Si
tū conductor aliqua parte predi
vtatur non fit deductio mercedis
vt. ff. e. titu. l. habitaciones. a. l. si
merces. f. si viano. U **Dec** oia lo
cum habent in locato a con ducto
Hz ē quid o tract? medius inter
cōtractū locacois a v diciois vt **de**
tus emphiteotic? q nec ē epco nec
locacio sed int vtrūqz medium si
aut dixi de hoc loquit f. e. c. potuit
Contract? ille locum hz in rebo so
li. v dicio a locaco i oib. | illo dū
requiritur scriptura. vt. C. de iure
emphi. l. i. in istis non in illo dū
non exigif pcamia in istis sic in il
lo contractu no amittat dñs direc
tū dominiū p tradicoez sec? in ven
ditore. Item locator ad modiciū
tempus non habet ius in re. nec

vendit nec vendicat. emphiteota
facit vtrūq; vt hic in c. potuit. Et
de iure emphi. l. ij. a. ff. si ag. v. d. i.
gal. l. i.

De rez pmutacōe.

O Sim? s. de empcoe et v
dicōe h qm pmutacō vi
cia ē empcoi. vt. ff. e. t. l.
qm. a. Et. t. l. pmutacōne. iō sbia
hic rubca de rez pmu. **V**idea?
igit qd fit pmutacō. qlit sbaf. q
fit ei? natura. q res valeat pmutat
et cum qbo ecclā valeat pmutare.
Permutacō ē vni? rei cū altera
viciā psta. **C**ōtrabit pmuta
cō sic plis qz placuit qn int aliqs
cōuenit vt cta spēs def p cta vt. Et
e. t. l. qm assens. **S**i em cōueniret
vt daret cta p incerta nō esset cō
tus pmutacōis h ali? cō? inoiat?
do vt des. **E**st igit natura pmuta
cōis vt rerū infuētū sbaf nō so
lo pacto sic a epō i q a si res a p
cū eē debeāt. vt. ff. de sbada. ep. a
v. l. nec epō a. l. ij. s. sine. **C**ōtra
bit tñ post qd de pōo ouem? vt nō
u. s. de epōo. a. v. s. i. Aliqn at et
sine re sbif epōo vt i p dca. l. nec
epōo. s. aliqn. **P**nt pmutari qai
qz pnt vdi. **P**z a qdā pmutatur
q nō vdi? vt ecclā vt. i. e. c. ad qō
nes a xvi. q. vlf. nemi. **P**z opponi
tur cū pmutacōis cōtract? nō fit gtu
it? vt. ff. e. t. l. ij. qūo i spūalibz in
teruenire pnt q gtu? sūt oferedavt
i. q. i. grā a. q. vii. daybtum q ab

houēt p cū modā vdicōez vt i. q.
i. Quāpio i. vt ec. bñfi. sine di. cō
se. vt nostz i. de symo. tua. a. c. p
tuas. **I**te si ecclā pmutent a alt ex
pmutatibz agat ex pmutacōe pctē
do ecclāz pctē videbitur platurā sic
h h fieri nō dz vt i. de iurē pa. pvtas
Rz pmutacō i spūalibz nō ex pacto
pōū mīatur h aucte supioris totū
em qd gentur i arbitriū supioris
fert q ex arbitrio suo de rebz pmu
tādis disponit a p p ea oē vicūz
aboleatur vt. ff. de hys q no. infā. l.
furti. s. q iussu a. s. de pben. nō s de
pac. aū p dē. supior em p mutacō
nes rez facē a psonaz vt i. e. c. qñ
tū vij. q. i. mutacōes scias. **O**is qui
xvi. q. i. tēpis qlitas xvi. q. vlf. si
qō vult lxxiij. di. quidā a h dter
minacō colligitur ex illa dē. qñtū
et i. e. c. aū mīsoz in vbo illo. licz
ipñ p se de iurē nō possent ecclā
bñficia pmutare. **P**otest ecclesia
cum ecclesia pmutare indempni
tate vtrūq; seruata potest a cum
pīncipe. vt x. q. ij. hoc ius porrec
tum est in vbo sed a pmutare.
et infra. e. c. i. potest a cum pīnci
pe pmutare dūmodo vtilitas ec
clesie hoc exposcat. vt infra. e. c. ij.
qd autem dicitur i. e. c. mācipia a
c. iustum scz q mācipiū ecclesie p
mutari non potest cū mācipio ps
uati nisi ad libertatem intelligen
dum est de seruo ecclesie dato et
ecōuerso facto qui cum sit religio
sa psona seculari boi sūre nō dz

quod enim semel deo consecratum est ad manus ad? vel usus transferri non potest ut in c. mancipia xij. q. ij. nulli liceat xiiij. q. vi. apim? xix. q. ij. quod semel xij. q. ij. auz. x. q. ij. si quis vel intellige quod pmutatio mancipiorum de sacri fieri non potest. Et est illa que assignat in suis minorum non vendendis. Et de administra. tu. l. lex que tutores. a. ff. de fideicomis. lib. l. cu. q. si. Si uisosi. vel forte loquuntur iste de c. qm non expedit ecce mancipia permutare. Et notandum quod sicut spiritus alii temporalis permutari non potest ut super dictum est. sic nec temporalis cum spiritualibus alii permutatio de spiritualibus ad temporalia improbet. ut ff. e. c. vlt. In summa notandum est quod ex sola uentione permutacionis re nulla hinc inde secuta neque aliqua petit actio. ut c. et. l. ex placito. Et re secuta queritur an ex placito. i. ex uentione vel ex rei tradicione actio detur. Ad quod ratio ex pacto ut ex l. illa ex placito colligit manifeste et probat hoc idem. ff. de pac. l. iure gentium. Si. ff. de pec. l. q. sit. Si. q. a. l. q. ciens. Si. si semel. dat. igitur ex dicto actio est demum re secuta sic aliter dicimus? ex dicto nasci actionem si non statim petit ut in mutuo. ff. de fideiuss. l. si quis pro eo. Si. si nimos. sic dicimus? in societate sic in tutela ut detur actio ex contractu. Et demum societate vel tutela firmata. ut ff. de tute. a. ro. distra. l. si tutori rei publice. ff. vlt. a. l. si non datur sic optinet in mandato ut. ff. de of.

proco. a. le. l. obseruadi. ff. vlt. sic et actio de tote nascit quid ex contractu si non dat nisi demum in ratione soluto. ut. Et de repud. l. i. Sed quod notatur quod si ex una parte res sit secuta nunquam alii parti que non nesciunt pactum dabitur actio Ratio non ut probat. Et de pac. l. si quis amicus si non uidet mutuum ad quod enim dabitur actio cuius completum est quod uenit ipse tamen alii non completum est si si legalia sunt nec uult? p. se. q.

De feudis.

Quod est feudum? quibus modis et modis per quos res ecclesie alienantur? quod in feudum est? alienandi idcirco infertur iste tractatus de feudis. Videamus igitur quid sit feudum. unde dicitur. quod res ualeant in feudum. quibus res ecclesie dantur in feudum. ex quibus causis feudatarii perdunt feudum. Feudum est concessio rei per homagium factam. ut ff. de symo. ex diligenti. Dicitur autem feudum a fidelitate quam feudatarii seu uasalli dominis suis iurata et priore tenent. ut. s. de iure iura. ueritatis. a. c. ea te. Res feudales. i. que consueuerunt dari in feudum possunt reddi in feudum que autem non sunt feudales de nouo in feudum non ualent perferri in quatuor casibus tres habentur. ff. e. c. ex parte. Quartus? ff. de do. per tuas. non autem est nouum feudum quod iterato conferretur. ut ff. e. c. ex parte. sicut non est nouum edificium quod fulcitur. ut ff. de noui operis nunc.

l. i. §. si q̄s edificat̄ q̄ d̄ iudis cōsuluit
Ite aliud ē ifeudat̄ qd̄ n̄ l̄. aliud
re feudaē qd̄ l̄ sic aliud ē facē a
liud reficēvt. ff. de it̄. act̄uq̄ p̄ua.
l. iij. §. reficē q̄uis verbū red̄bedi a
p̄ se d̄adi significat̄; h̄eat. vt. ff.
de v̄bo. signi. l. verbū red̄bedi. **Q**z
q̄rif an dec̄e possint laycis in feus
dū cōcedi a d̄ qd̄ r̄no nō in p̄petuū
probat̄ h̄ p̄ multa mā. x. q. i. c. vl.
§. de dec̄s p̄b̄tem? xvi. q. vii. c.
i. q. i. qm̄. §. de h̄is q̄ fuit a p̄la.
fine cōf̄u ca. cū in ap̄lica §. de dec̄.
ad h̄. a. c. q̄uis. ad tēp̄? aut̄ non
vt titulus h̄ vt stipendiū dec̄e per
cep̄ cō layco poss̄ cōcedi. ar. xxij.
di. **S**i vero iure d̄n̄ij a possessiōis
penes ecc̄az remanēte qz layci dec̄
mas possidē non p̄nt. vt. §. de pre
scrip. cām. **I**deo vero dixi p̄petuū
qz feudatari? p̄petu? h̄z v̄tile d̄
m̄imū sic emphyteota publicanus
et is q̄ ad non modicū tēp̄? addux
it. vt. ff. si aḡ. v̄digal. l. i. a. ff. de
sup̄ficie. l. i. §. q̄ ait. **A**mittit̄ feu
dū si vasall? illud alienauerit vel
maiorē p̄tē ip̄si? a d̄ns p̄t̄ illud v̄
dicare a q̄libet possessore. **S**i vero
minorē p̄tē ip̄si? vasallus d̄derit
ad libellū vel pignori obligauerit
d̄imō in f̄uicō d̄m̄ remaneat non
p̄dit feudū vt in libro feudoz i ti.
quibz mo. feu. amittit̄. §. ij. a iij.
Qz q̄rif an ex delicto p̄ris fili?
p̄dat feudū videt̄ q̄ sic ar. ff. de bo
nis libto. l. qz. §. de q̄oibz. l. diuo.
ff. de iure pa. l. iura. a. l. q̄ d̄ legem

Qz ar. §. ff. de iniur. vocā. l. adop
tuū in fi. ff. de dec̄ario. l. ij. **I**nnulluz
ff. de bonis d̄ap. l. i. §. i. a ij. **Q**z ar
ca hoc recurrendū est ad consuetu
dines a constitutiones feudorum.

De pignoribus.

Quest p̄dictas alienacōnis
sp̄es cōsequē d̄ pignoribz
ānedam? **V**idea? igit̄
tur. qd̄ fit pign? v̄n̄ dicat̄. q̄liter
pignoris obligatio cōhatur. q̄ res
pignori obligari possit. ad qd̄ da
tor. ad qd̄ acceptor. pignoris tene
at̄ **P**ign? ē res obligata p̄ debi
toq̄ ad securitatē fit creditorisqz
tua? ē pignori in cūbē q̄ in p̄sonā
agē. vt in sti. de obliga. q̄ ex deli
nascūtur. §. furti. **D**icit̄ at̄ pig
n? res p̄pe mobilis pignori obli
gata a tradita a pugno. scz quasi
pugno vel manu tradita. vt. ff. de
verbo. signi. l. plures. §. pignus in
prim. tamen a in re immobili tra
ditiōne rei pignoris obligatio cō
trahitur a pignoratitia actio nas
citur vbi autem res non transit in
creditorē dicitur p̄p̄theca. vt
ff. de pigno. acc. l. Si rem. §. pro
prie sed quantum ad p̄p̄thecaris
am actionem nichil refert inter
pign? a p̄p̄thecam sono enim tā
tū differūt. vt. ff. e. t. l. res p̄p̄th
e. §. it̄ pign? a isti. de ac. §. it̄ pig
n?. **I**te cōbit pign? duobz mōis ta
atē l̄ exp̄sse tacite vt i r̄bo misti q̄

tacite intelliguntur obligate eorum p
 admistracoe rez ar. xiiij. q. ij. illud
 sic bona mariti tacite obligantur p
 dote. vt ff. e. e. ex lris. sic a ei? bona
 qui cum fisco contrahit fisco ta-
 cite obligat. vt. Em qbo cau. pig.
 ta. co. l. i. q. ij. sic a bo tutoris ta-
 cite obligatur pupillo. vt. Em qbo
 cau. pig. ta. co. l. fi. m. r. ff. e. t. l. vl.
 sic a bona aduocatoris inuecta a il-
 lata tacite p pensioibz obligant
 vt. Em qbo cau. pign? ta. co. l. fi. n
 inducta. a. l. vl. ff. e. t. l. e. d. r. a.
Ite dicitur pign? gualit? a spalit?
Gualit? vt cu q's oia bona sua pig-
 nori obligant q casu obligata in-
 telliguntur habita a hnda. vt. E. q
 res pig. obliga. pos. l. vl. **S**peciali-
 ter obligantur vt ag lib vel equ?
Ite plex e diuisio pignoris quia
 pign? Aliud iudiciale. Aliud p-
 toriu. Aliud iudiciale. **C**onueconaz
 le ex ipso sco nome supsit vt. ff. e. t.
 l. i. **P**retoriu dicitur p missionez
 in possessione. vt. ff. de pigno. acc-
 l. non e mix. **S**ciendu e at ptorium
 pign? si fiat ex ea ca qua ptoz fieri
 iubet puta vt caueat p legatis vel
 de dampno infecto vel de opere
 demolieto in noui opis nucacone
Judiciale pign? e vt cum iudex
 iubet mitti in possessione vel cu smaz
 diffinituaz execuoi demadat tuc
 pmo capiuntur mobilia postmod
 mobilia demu puenit ad noia vt
 ff. de iud. l. a diuo pio. aliqn iudi-
 ciale dicit ptoziū a eouerso ptori

um iudiciale qz vtrūqz a iudice co-
 stituit vt. E. de preto. pigno. l. ii.
Pignori obligari pnt qcuqz ve-
 di pnt q aut vendi no pnt nec pig-
 nori dari pnt. vt. ff. que res pig-
 ob. non pos. l. i. §. vl. **Q**ued tū ve-
 di pnt que pignori dari non pnt
 nā rem alienaz qua vendere posse
 nulla dubitacio est. vt. ff. de Alex-
 emp. a ven. l. rem alienā. h obliga-
 re no possum? si ea q de bonis nris
 obnoxia facim? vt. E. que res pig-
 ob. pos. l. qui filios. **R**acō diuersi-
 tatis h e qz in vendicōe h agitur vt
 res tradat a venditor e iudicōe ob-
 liget vt. ff. de ac. ep. a. x. l. exēpto
 in i° R. q. §. i. de uera? **P**z i pig-
 nori h agit vt ius i re restituat vn
 pignoris quēcio i re part actionē
 creditori. vt. ff. e. ti. l. pignori. Et
 q dixi re alienā vendi posse rez e i
 mobile. Si em mobil? res aliena
 vendat furtū mittit a iō nec epō
 nec vendicō contrahitur. vt. ff. de
 contrahen. emp. a vend. l. fi in ep-
 aione a iusti. de vsuca. §. unde a in
 rebus. **I**tem obligari possunt
 res presentes a futute vt fructus
 pendentes partus analle fetus pe-
 corum a ea que nascuntur. ff. e. ti.
 l. a que nundum. **I**tem res corpo-
 rales a incorporeales vt caucones
 et nomina. vt. ff. e. titu. l. cum con-
 uenit. **I**tem seruitutes personales
 et vsus a usufructus. vt. ff. e. ti. l.
 fi is. §. usufructus. **I**tem seruitu-
 tes prediales a rustice vt. ff. e. titu.

l. h. an vic. iua vero p̄diorz vrbano
rū pignori dari n̄ p̄nt vt in. l. si is
S. vlt. Raco diuinitatis ē ne ex vari
etate vsus a vtētū edificia destru
ant a inutilia fiat. **P**z opponit
id qd dixi hūitutes rusticas pos
se pignori obligari. nā hūitutes
nec in bonis nr̄is sūt. nec ex bona.
vt. ff. de v̄sistru. lega. l. i. a iō obli
gari n̄ p̄nt. vt. C. q̄ res pig. ob. pos
l. q̄ filios a. ff. de pigno. l. a q̄ nōdū
sunt. S. qd̄ dicit. **A**d qd̄ r̄no. serui
tutes d̄m̄ nō ēē in bonis qz nō p̄ se
subsistūt. h̄ corpibz accēdūt b̄n̄ di
a p̄nt non p̄ se in bonis esse sed cū
h̄is q̄bz accēdūt vel dicūtur nō ēē
in bonis qz res sua nemi h̄uit. l. di
a posset qd̄ obligat̄ comoditas ser
uitutū vrbanoz sicut in rusticis h̄
contigit. scz vt liceat creditori ire
et agē. vt in. l. sed an vic. **R**es
sacre obligari nō p̄nt vt vasa sac̄
et ornāmēta. vt. C. de sacro sanc. ec.
l. scim? nemi. n̄ ecclā sup̄flua vasa
habeat a debitū vigeat vt x. q. ij.
in aut. h̄ ius. vel n̄ in alijs caus̄ ne
cessarijs i q̄bz res ecclā alienai p̄nt
vt xij. q. ij. Aux. et no. s. de reb?
ec. nō alie. S. excipiūtur. **P**z nec ec
clesie p̄nt pignori obligari. vt in
aut̄. de ali. emphi. S. qm̄ **I**te libi
tōis obligacō nulla ē. qz d̄ia est
librati a nature vt. l. e. c. ij. C. de ac
tio. a ob. l. ob. C. q̄ res pigno. ob.
pos. l. q̄ filios in aut. vt nulli iud̄
S. qz vero. **I**n casibz tamētz obli
gacō libi tōis vt i redēpto ab tōf

tō. vt. C. de cap. a p̄ li. re. l. vlt. a
ff. de lega. i. l. senat? S. vlt. **I**te ob
necitatē famis p̄ filiū obligat̄ p̄t
nā a vendē p̄t. ut. C. de p̄ibz q̄ fili.
distra. l. ij. **I**te libeā p̄sona cōficiēs
pomi p̄t i ostagio. vt. s. de iur. iur.
ex rescripto xxij. q. vlt. vt p̄de. ff. q̄
testa. fa. pos. l. obsides. ff. de iur. fil
l. diu? vere t̄n nō t̄z obligacō pig
noris in libo tōie vt ius cōstituat̄
i re p̄ter q̄ in casibz p̄missis. h̄ deti
net̄ tō q̄litcūqz vt fiat qd̄ dicit vel
dic qd̄ liber tōmo non potest obli
gari pro pecunia sed pro pacto in
eunde pacis vel consimili sic prima
tamē responsio competit ad decre
illam ex rescripto. tenetur datoz
pignoris nichilominus soluere
debitum si pignus perijt absqz cul
pa creditoris vt insti. quib? mo
re contra. obli. S. vlt. nisi actū sit
qd̄ amissio pignoris liberet debito
rem. vt. C. de pigno. actio. l. qui for
tuitis **I**tem impensas in pigno
re a creditore bona fide factas red
dere debet nisi fuerint immoderate
vt. ff. de pigno. ac. l. si seruos.
Sed a rem vni pignoratam alte
ri pignozare non debet alioquin
stellionatus crimine potest ac
cusari. vt. C. de crimine stellionas
tus. l. i. a vlt. nisi res sit talis qd̄ v̄
qz sufficiat vt. ff. de pigno. ac. l. si
quis in pignore. S. vltimo **I**tem
si debitor scieus rem alienam abs
qz domini voluntate obligauerit
vel rem obligatam subripuerit

crimini stellionat? subiectus erit
 vt. E. de cri. stel. l. ij. a. ff. e. ti. l. ij.
 creditor aut integre soluto debito
 pigno reddere tenet vt. E. de iudicio.
 pign. l. vlt. Ideo at dixi integre
 qz debito p pte soluto p reliq pte
 te totu pignus remaneat obliga
 tu. vt. E. de distrac. pigno. l. qd iu.
 Te tenet reddere pign? no aliq ob
 ligatu nec deterioratu vt. ff. de pig
 no. l. si tu. S. xmit. a. l. creditor. Al
 lud in summa nonnd e q aliqui coloẽ
 qfite in fraude iuris canonici qd
 vfuras reprobat a repeticoi fauet
 trahit de actu pignoris ad tractu
 empcois q ex forma dicitur a ex qli
 tate diuicat creditoris. vt. q. e. c. il
 lud. a. s. de emp. a. x. Ad nram. h.
 aut psumit dicitur vfurari? i q pena
 adiat q ltmu mod vfuraz excedit
 vt. ff. de ac. emp. a. x. l. iul. S. ibid.
 ff. de pig. ac. l. vel vniuersoz. ff. de
 vfuris. l. q semisses. ff. ad mace. l.
 h iulian. S. qd dicitur. ff. de le. iij. l. nu
 mis. Eo epif. aud. l. nemo deiceps

De fideiussoribus.

Quod actum? i supiori ti tu
 lo qlit res p debito pig
 nozetur. nuc videat de p
 somis q p alio debito obligatur
 vn subidatur h rubca de fideiusso.

Videat igitur qd fit fideiussor.
 qs possit fideiube. p q. ad qd te
 neatur fideiussor ad qd is p q fide
 iussit. **F**ideiussor e q alteri obli
 gacoz in sua fide suscepit. e at fide
 iussoris nome gnale vt. ctineat ma

dator e a constitutor e. **D**iffert at
 fideiussor a constitutore a madatare
 qz madataz pcedit constitutor sub
 seqtur obligacoz. fideiussor a pce
 de a subseq pt vt isti. de fideiuss. et
 ff. de iud. l. no queadmod. vn hic
 tractatur de fideiussore q p stipu
 lacoz p alio obligatur nichilomi
 n? ipso obligato rmanete. **S**i ei p
 ticio debitore tuo apd te spote fi
 deiussor ero. **S**i vero madae tibi vt
 ticio credas madataz ero. **S**ed si
 obligacoz a te i me trasset a me
 p te liberado constituo debitorem.
Constitutor ero. a acc. de constituta
 ptero. oueniri vt. E. de consti. p. ca. l.
 i. **F**ideiub e pnt oes q pnt obli
 gar. fallit in militib. vt. E. loca
 et ut u. l. milites. In clericis vt in
 aut. de scil. epif. S. aliu. a in mulie
 rib. vt. E. a. ff. ad uel. per totu. a
 xxxiii. q. v. muliere q at de clericis
 dictu e p aut. id optinet a p cano
 nes vt xi. q. i. Te quid a. c. sic. **S**i
 tu fideiussent obligatur. vt. q. e.
 c. puenit. a. c. constitut. **M**ochus
 at fideiube non pt n de mandato
 abbatis vel cuet? vt. q. e. c. q qb?
 da. a si fideiussent nulla e obliga
 o. **C**lerici tu vicario mo int se fidei
 ube dnt desistedo in iudico vt. E. de
 epif. a cle. l. oes. S. h nichilomin?
Oi at obligaco fideiussor acce
 dit ali a nali. vt. ff. e. t. l. fideiuss
 for obligari. S. si fideiussor accipi
 pt. **V**n si qs p pupillo sine tutois
 aucte obligato p d i go vel furioso

fideiussent efficaciter teneret vt ff
e-t-l-marcell? a-l-vbiqz qm re?
exigi n possit q nali remanet obli
gat? nec obstat qd alibi d: fidei
iussore n posse i pl? obligari q pn
cipal sit obligat? Est em accessio
ria fideiussoria obligaco a pl? no
d: ee i accessioe q i pnipali vt in
sti-e-t-f-fideiussores. **D**i? ei qtuor
modis d: vt s de pl? pe-c-vno-in
sti-e-t-f-pl? qz null? apta pt ad
id qd pnipal q dicit fideiussore ob
ligatu p pupillo su tutoris aucte
tati locu hz vbi pupilli obligaco
ex re venit puta ipedi in re coez mi
hi a pupillo l pupill? danu dedit
in re coi vt ff-d acc- a ob-l-furo-
sus alz s-vt-ff-e-t-l-fi a reo f-fi a
furoso siuo nulla sit obligaco pn
cipal nulla e accessoria vt-ff-e-t-l-
q s-a-l-au lex a-l-fi q s p? q **F**ide
iussor tet ad id qd tet pnipal nec
ei fideiussor i duriore cam obligai
pt q pnipal vt-ff-e-l-obligai-f-
q cco loco **E**t e sciend q s^m vetea iu
ra in ptate creditois erat a q exigē
mallet a reo vel a fideiussore vt-
e-t-l-iure-bodie at n lz exigē a fide
iussore pnite reo a existēte soluendo
in toto vel i pte. **D**i? a si abns fue
rit dabit ctu tep? q qd fideiussor
deducat reu pmo dueniend ipso fi
deiussore i subfidiu resuato vt-
e-t-l-i autn pnite. **E**t si plures sint fi
deiussores qlibet tenet insolidum
vt insti-e-t-f-fi plures n actor dis
uides actionem suam agens agat

vnū p pte vt-**E**-t-l-p pte vt-
e-t-l-libm. **H**ec? si egliat vnū ex
pluribus agēdo s eū a insolidū a n
exigat nā nichilomin? alij insoli
dū tenent vt-**E**-t-l-reos. **D**i? am
plures fideiussores insolidū tenētuz
hnt bnficiū noue cōstitutōis p q
diuūda e actio inf eos vt-**E**-t-l-vi
ob-reis i autn-h ita vel eple diu-
adriam q e-**E**-t-l-peunia-l-vl-
qd locū hz n bnficiū diuūde actō
nis fuit renūciatū nā tūc pactū s
u ubit vt-**E**-t-l-pac-l-pacta-a-l-vl-
et s de pac-e-i-**E**t qd dixi plures fi
deiussores teneri insolidū videtur
locū hre ai a pnipio spālū h actū
e vt dicit autn palk-boc ita l forte
autn loquit in duobus reis tū sic
et iure veti cautū erat vt-ff-de duo
b? reis-l-reos-f-vl-n at loquit i
fideiussorib? qz qlibz d: insolidū te
neri sic a pnipal p q qlibet ince
dit ee si expsse h non agit vt qlib
bet insolidū teneat a tenet fideiul
sor i eez cam siue h agat expssum
siue simpliciter fideiubeat vt ai vn?
dt fideiubeo p illo nā ioē; cāz fide
iube videtur vt-ff-e-t-l-h q s p co
f-fi nūmos a-l-amissi-f-fideiuss-
res a-l-fi vt pponis a-l-fi ita stipu
lat? a-ff-vt lega-no-li-f-bellif-
me a-ff-loca-a aduc-l-qre. **C**ete
rū si expsse agatur de sorte de vsu
ris autem nichil dicatur nō vice
bitur fideiussor obligat? in vsuris
quia in maiori qntitate q actu sit
obligari non debet vt-ff-de

fideius. l. si in pignore. ¶ 3. si fideiussor qui in oem cam vel qui simpliciter fideiussit obliget ut dictum est. h. tñ excepcoez q ad vfuras q indebite sūt de iure canonico vt s de iure iurā. debitoēs a quecuqz excepcoes rei coherētes optūt pncipali a fideiussori optūt vt ff. d. ex op. l. excepcoes. ¶ 4. In sum a nōd ē q fideiussor agit in qtuor casibz q pncipalē debitoē. Primus est si diu stent in obligacōe vt ff. manda. l. luci. ¶ 2. Secūdus si reus dilapidat bona sua. Tercius si fideiussor adēpnat ē debitoē a hñ tres casus ponūtur. ¶ 5. e. c. vlt. Quartus si hoc cōuenit a pncipio vt Emā. l. si p ea sed q fideiussorē fideiussor agē non pnt nisi a creditore actō cedat vt ff. e. r. l. vt fideiussor. ē at faciēda cessio aū solucōez postea em cedi non poterit nisi aū solucōez hoc actum fuerit vt cedatur. vt ff. de solucō. l. modestinus.

De solucōibus.

Quia solucōe ei? qd debet tollit obligacō vt insti. quibz modis tol. ob. Jo p tractatu de obligacōibz cōpetē ter seqtur de solucōibz. a iō ponit hic rubica de solucōibz. ¶ Videat igit qd sit solucō. qd ei? spēs. quis solue possit. a cui. a qz sit solucōis effectus. ¶ Solucō ē ei? qd debet reddicio vt colligit h descriptio i sti. quibus mo. tol. ob. in prin. vel

large sup̄to vocabulo solucōis. solucō ē ab obligacōe libacō. libera cio inq̄ qcuqz mō scā magisqz ad substāciā obligacōis refert q̄ ad nūmoz solucōez vt ff. e. t. l. solucō mis. ¶ Due sūt spēs solucōis. Alia ciuil. alia nālis. siue alia vera alia ymaginaia. ¶ Naturalis siue vera fit p reddicōz ei? qd debet. ¶ Ciuilis siue ymaginaria fit multis modis p noua oēz delegacōez acceptilacōez cōpēsacōez de qbz oibz i suis spālīb? rubicis tractat a tāgit. ¶ E. t. l. si obligatū. a. l. ei? qntitatis. ¶ Itē p cōfusione seu successione vt si creditor debitoē succedat l. ecō. vt. ff. ad le. fal. l. i. ¶ Si debitoē ff. de fideiuss. l. stici. ¶ Si a ticio a. l. vram? a. ff. de solucōibz. l. stici. ¶ Si a ticio. ¶ Itē p obligacōez depōez a cōfiscōez vt. E. t. l. obligcōez a. ff. de positi. l. i. ¶ Si pecunia i fi. ¶ Itē p fructuū pcepcoez vt s de pigno. Cū q. g. a. ¶ De pigno. ac. l. i. a. ij. a. q. d. v. fur. ci. ¶ Itē p p̄cm de n̄ retēdo. ¶ Solue d? debitoē pncipalē q si fuit cōpos a maior tollit ois obligacō pncipalē a accessoria nā h pupill? l. adult? tutorē l. aiatore hñs sine tutois l. curatois auctoritate soluat libacō n̄ atigit si pecunia sit cōsumpta vt ff. e. t. l. q si forte. ¶ S. vlt. iō at dixi a ratore hñs qz si curatore n̄ hēat sec? vt. E. de im̄. resti. mino. l. si curatore ¶ Itē hēs debitois soluere d? ¶ Itē fideiussor a ei? hēs vt. ff. de fideiuss. l. pōt. ¶ Si sic a prelatus soluere debz debitū

fui predecessoris p ecce vtilitate cō
tracti. vt ff. e. c. i. alio em contract? es
set inualid? vt x. q. ij. in autn hoc
ius poretū est xij. q. ij. sine excep
tione qua rescindi posset p imitez
grū restitucōez vt. s. de iust. resti.
req nisiuit quippe platus sui pdes
cessoris quasi heres videt. vt xiiij.
q. viij. cōueniō. xl. di. c. i. vt tñ ca
ueant plati p alienis debitis ecclās
obligare vt ff. e. c. si quorū dā. **S**z
quilibet extrane? p debitore sol
uere p̄t a soluendo ignorātem libe
rat a inuitū vt ff. e. t. l. soluere ff. d.
nego. ges. l. soluēdo. Sunt aut qui
dam qui soluere tenētur nec sunt
tñ quo ad debitū obligati vt tuto
res curatores a alii admīstracōem
hntes. vt ff. de admīstrat. tu. l.
quociēs. Sicut at. **S**oluendū
est ei cui debetur vel adiecto in stis
pulaōe. vt ff. e. t. l. p stipulat? et
l. sequenti. Itē suo creditoris.
vt ff. e. t. l. si quis suo a. l. si seru?
pcurat. a. l. q. seru?. pcurator at
litis non soluit. vt ff. e. t. l. hoc iu
re. **S**i vero inuito a ignorāte cre
ditore alteri soluat non liberat de
bitor vt. s. de iure iurā. Ea te. **E**de
solu. l. inuito a ff. e. t. l. si alieni. ni
si alter eēt solūus. vt ff. de pac. l. si
vn? vel nisi sit pcurator cui? igno
ratur reuocatū esse mandatum vt
ff. si certū petatur. l. ei? ff. de soluē.
l. vero. cuiūq; at soluat voluntate
creditoris attingit liberatio vt. **C**e.
t. l. nichil. **I**llud in sūma nota

bitur qz creditor inuitū debitorēz
liberare p̄t. vt ff. e. t. l. si debitor.
Sz instrumenti reddico vel cācel
lacio nisi de voluntate creditoris si
at non liberat debitore ut. **C**e. t. l.
qz debitor. ff. de pba. l. si cyrogra
phū qui at solucōez allegat pbaē
debet quo facto cyrographū adiz
cere p̄t vt. **C**e. t. l. vlt. **I**tem ois sa
tisfactio p solucōe habetur vt. ff.
e. t. l. satisfactio dūmō volūtas cre
ditoris accedat ut. ff. de pigno. ac
l. si quis rem alienā. **S** ois aliqñ
tñ cogitur creditor aliud pro alio
recipere vt. **C**e. t. in auē. nisi debi
tor. ff. de le. i. l. si dom? **S** qui p̄tēt
ff. de au. a arg. le. l. j. in fi. **I**te in
nox ali adione vt ff. d. re iud. l. Mi
les. **S**. i. a ij. **E**ff. a? solucōis est
vt ois obligacio tollat p̄ncipal
et fideiussoria vt instit. quibz mo
tol. ob. in p̄n. **I**te a naturalis ob
ligacio vt ff. e. t. l. si pupillus.

De donacōibz.

Rad auim? s. de hiis q
alienantur non gratuito ti
tulo. **N**ūc videat? de hiis
que gratis in aliū transferūtur vñ
ponitur hic rubrica de donacōibz.

Videam? igitur quid sit dona
cō. vñ dicatur quot ei? spēs. quis
donare possit. a quid? que donacō
requirat scripturā. qualiter p̄ficia
tur. ad quid ten eatur donator. et
ex quibus causis donacō reuocet?

Donacō est mera liberalitas q

nullo cogente cedit vt. ff. e. t. l. do-
 nari sola at civilis obligatio pce-
 bes no impedit donacoem eo qd illa no
 est efficax ad agendum vel retinendum
 seu etiam constituendum vt. ff. destitu-
 pta. l. iij. Si h naturalis sic qd suffi-
 at ad constituendum vt. ff. de sti. pe-
 li. S. debitu et pbat. ff. de do. l. h
 iure. S. vlt. n. ra ideo dicitur qd ex
 neccitate no e donaco in neccitatib?
 nemo liberal existit vt. ff. de admi-
 le. l. re legata a ppta bnficioz co-
 cessiones qd a platis fiut no fiut do-
 ciones qd poa? ex neccitate qd ex vo-
 luntate pcedit. Na tales donatores
 de euicione tenentur vt si stulerint
 qd n possint offerat qd collatu e tene-
 at vt s de pbe. im cetera vij. q. i. p
 scdm In meris at donacoibz actio
 de euicione loci no hz vt. ff. de edil-
 edic. l. ad res doctas. **D**icit at do-
 cio a dono qd domi dacio. vt. ff. de
 do. ca. mor. l. senat. S. i. **D**onas
 conu at due fut spes Alia simplex
 alia ob cam. **S**implex qd cam no
 hz ob cam vtpote donaco ca mor-
 tis do do p nupcias. **I**te dona-
 cio alia inter viuos alia ca mor-
 tis. **D**onacio int viuos qn re qd do-
 no malo illuz bre cui dono qd me-
Donacio ca mortis e qn re qua do-
 no malo me bre qd illum cui dono
 S. magis illu qd herede meum vt
 ff. de do. ca. mor. l. i. **D**onare no pt
 mōch? vel dñsus qz nichil hz vt
 l. iij. di. abbat. nec abbas suum
 eccā qz i illa do. ciois spe neccaria

est dispensacio scz vt dicitur ecclesie
 duo serui eiusd meriti a peculij vt
 xij. q. ij. eps qui mancipium al at
 res ai consensu capti vel solus dona-
 re pt sed cum solus donat donate
 rei quantitas a illi? terre consuetudo
 diligenda? est attendenda a sm hoc
 donum est ratum vel irritum iudic-
 candu vt. ff. e. c. ceter. **I**tem donae
 non potest minor xv. annis vt. Cui
 maior fac. alie. ra. ba. l. vlt. Furio-
 sus pdigus a is cui tomis inter-
 dictum est vt. ff. e. t. l. **M**oderim?
 ff. de cur. su. l. iul. ff. de verbo. ob-
 l. is cui. **I**te is cui interdicta e alie-
 nacio vt qz omisit crimen lese ma-
 iestatis vel est heretic? vt. C. ad le-
 iul. ma. l. vlt. a. C. de heretic a ma-
 ni. l. manicheus. vi. q. i. S. ex qd
 here. ad abolenda. a. c. vergentis.
In alijs aute criminibus donare no
 pt quis post simaz vt. ff. e. t. l. post
 contradu a. l. donacoes. S. vlt. **I**te
 doze n pt hu? nec filiusfamilias.
 vt. ff. e. t. l. **F**ilius nec pupillus si-
 ne auctoritate tutoris vt. ff. de acq-
 re. do. l. pupillus. **D**onari non pt
 qd i alteri? dominiu trāfferi non
 valet vt. ff. e. t. l. in edibus. S. vlt.
Donari non pt a prelato sine consen-
 su capti vt. ff. e. c. fraternitatez a. c.
 pastoralis nisi sit res modica. vt
 supi? dictu e a pte qnqgesima a
 centesima vt s de hijs qd si. a plato
 sine ca. pastoral a de h plenus
 noui e. t. S. **I**n summa **I**te n pnt do-
 ri aliq i enormē eccē lesionem vt. ff.

e-c. frat. nitate. **P**z qd si p plures
et modicas donaciones grauit leda
tur occa tñ nulla illaz p se allatus
ta fit de iumentu dixerunt quid oēs
donaciones reuocari debere ar. ff. de
iure pa. l. si libt? **P**z circa hac qō
nē dicas qd nō ui. s. de hijs q fi. a
pre. sine d. ca. in fi. **R**eqrit scps
tura illa dōtio q excedit sumā quā
gentoz aureoz vt. C. de dō. l. plē.
s. vlt. vocat At hec scriptura inu
aco que si fiat in actis nō ē necārū
adhibere testes **N**ā sup fluū ē ad
hiberi testes cū publica munimē
ta sufficiāt vt. C. e. t. l. in donacoibz
Alie vero dōtiones q p predictam
qntitate subsistūt sine scptura fieri
pnt vt. C. e. t. l. i. in exneoz. s. dona
coēs q fiūt a pncipe in puatū au?
nūqz sint qntitatis valēt sine scrip
tura vt. C. e. t. l. scim? s. 2° i^o a ecō
uerso q fiūt a puato i pncipe vt. C.
e. t. i. autñ ibi sigto qd iāpit. **I**te
et a puatis **I**te cū donat pns locis
in qbz optia mēsurā ē rez dōtarū
imēntas vt i auct. de nō alie. aut p
mu. re. eccle. s. si mimis collac. ij.
Ite spōsaliē largitas inuacoēz
nō desiderat vt. C. de dō. añ nup. in
autñ eo decursū. **I**te a cū creditor
futurū tps remittat vsuras vt. C.
ti. le. modestin? **P**erficiat dōtio
nudis vbis vt isti. e. t. s. pfiāunt
cōsensu tñ dōtozis a dōtarū inter
ueniēte als sec? vt ff. de acc. a ob
l. obligacionū substācia qz nuda
rō scz non cauzrēte cōsensu alteri?

nō facit aliquē debitorē vt. ff. e. t.
l. nuda **T**enes donator ad rē tra
dendā vt isti. e. t. s. pfiāunt. **C**e
ti. l. si qz argentum. s. vlt. a si res
euincat non tenet dōtor de euicē.
vt. ff. e. t. l. aristo. nisi ex pacto cō
uenient. vt. C. e. t. l. ij. vel nisi dōtio
a pmissione incepit. vt. ff. de vbo.
ob. l. vbi autē non apparet. s. vlt.
Item tenetur donator inquātum
facere possit. i. habita rōe sui ne ege
at. vt. ff. de re. iud. l. sunt qui. a. l. i.
ter eos. a. l. scim? a. l. ne liberalita
te. a. ff. de re. iuris. l. in cōdempnas
cione **R**euocantur donaciones ml
tis ex causis ppter donacionem in
donacione adiectam. vt. s. d. d. d. i. c.
ap. v. ppter pacti turpitudinē
vt. s. de symo. de hoc autēz. a. c. au
diuimus. a. c. veniens. ppter dan
enozitatē. vt. xij. q. ij. si quis
irascitur. ppter suscipiencum frau
dem. vt. xvi. q. vlt. constituit. ppter
superuenientem filiorum natuira
tem. vt. xvij. q. vlt. quicumqz. ppter
dantis impotēciam. vt. xvij. q.
vlt. questi. ppter cause defectum.
vt. s. de cle. coniuca q te cum in
micis. **I**tem reuocatur aliquādo
donatio quaten? excessit. vt. xij. q.
ij. si quos d. finis. vt. C. e. t. l. sci?
Item ppter ingratitudinē. vt. s.
e. c. vlt. **I**tem si quis ipugnet euz
a quo beneficiū hz pōit bñficiū
vt. s. de postu. c. vlt. C. d. reuo. dō.
l. generaliter sic perditur feudum
vt. xvi. di. si impator a legatum

vt. ff. de inoffi. testa. l. papinian?
 Meminisse. sic reuocat in fuitur
 tem q̄ pronū impuḡt vt. Et obse.
 pro. pres. l. si manumissoi xij. q. ij
 libi. c. octaua. **S**ūt a quedā
 cause ciuiles pp̄t̄ q̄s dōo reuoca
 tur vt dōo facta libto sola rōne
 nō p̄stiti obseq̄n reuocatur. Et qd̄
 magis ē mirabile etiā res epta ex
 pecunia dōta. vt. Ede reuo. do. l. i.
 ex hac tñ cā nō reuocat libtas. vt
 Ede libali cā. l. solo. **I**te reuocat
 donatio scā libtis tota pp̄t̄ liberos
 postea a pronō suscepto svt. Ce. t.
 l. si in q̄ als non reuocat tota. vt
 Ede inoffi. dō. l. si totas. Donatio
 nes vero in filiū emācipatū scē re
 uocant̄ ex q̄nqz causis in ḡtitudi
 nis Quatuor cōtinētur. **¶** e. c. vlti.
 adde a quinta p. l. Ede reuoca. do.
 l. vlt. l. cū non cōpleatur cōuencōes
 in donacōne adiecto. **¶** 3. mat̄ que
 filio dōuit a postmod̄ ad scādas
 nupcias trāsiuit ex hīs q̄nqz cau
 sis donacōez reuocare nō p̄tvt. Et
 reuo. do. l. hīs q̄. **¶** 3. ex tribo scz si
 fili? vite matris infidies manū in
 eā ifeāt tōi? **¶** **S**bstācie moliat̄ i actu
 rā vt in aut sup. l. illa siḡto qd̄ i
 pit. h̄ post q̄ ceterz si in extraneū do
 natio cōferat poterit ex q̄nqz causis
 supioibz reuocari. vt. Ede reuo. dō.
 l. vlt. in si. e. ti. **¶** **S**alie.

De peculio clericor̄

Diximus in superiori titulo
 de donacōibz. **¶** 3. qm̄ cle
 ricū ex suo peculio dōcōes

facere p̄nt. ideo subsequēnt̄ subiac̄
 hic rub̄ca de peculio clericor̄. **¶** **V**i
 deam? igit̄ quid sit peculū. vñ di
 catur. q̄ sint ei? spēs. quibz clericū
 liceat h̄re peculū. a quid de ip̄o fa
 cere p̄nt. **P**eculū clericor̄ est pri
 momū clericor̄. **¶** **N**ā peculū pri
 miū appellat̄ vt. ff. ad trebell. l. co
 gi in pn. stricto tñ mō a vsualiter
 peculū dicit̄ solz filioz a suoz qd̄
 p̄ filio a dñs suo cedit vt. ff. de
 pecu. p. totū. **¶** **D**icit̄ at̄ peculium a
 pecunia totū em̄ q̄ hoies h̄nt pecu
 nia appellat̄ pecunia vero a pecori
 b? qz quicqd̄ antiq̄ habebāt in pe
 coribz cōsistebat. vt. i. q. iij. p. totū
¶ **P**eculij due sūt species Aliud ei
 profectiū. aliud aduenticiū. Pro
 fectiū qd̄ p̄ficiat̄ ex bonis pri
 Aduetiū qd̄ q̄rit̄ aliūde. sic a in
 clericū dicit̄ p̄t vt peculū p̄fectiū
 fit qd̄ de bonis eccē p̄cedit. vel qd̄
 eccē cōtemplacōe acq̄rit̄. Aduetiūz
 qd̄ acq̄rit̄ ex opa vel als puenit i
 tuitu p̄sone nec distinguit̄ vt in ti
 pr. req̄siuit. **¶** **P**nt̄ h̄re clericū pp̄a
 p̄ne vel m̄ne successiōis vel iure
 cōgōis vsqz ad q̄rtū gradū vt. E
 de epis. a cle. i. auct̄ l̄niaz. a i aut̄ d̄
 eccāstias ti. **¶** **S** inf̄ d̄iam? coll. ix. l.
 ex artificio suo vt. **¶** c. pr. qz vos a
 c. relatū in si. xā. di. cleric? nam a
 apls arte a manibz victū q̄rebat
 vt. x. q. iij. **¶** **C**auendū in si. **¶** **V**ñ idēz
 dixit ad ea que michi opus erant
 et hīs q̄ meū sūt m̄strauerūt ma
 n? iste. vt. xxi. q. i. c. i. in si. Et hoc
 l. ij

verū est nisi aliqui renūciauerit p
prijs. vt monachi. canonicū regu
lares a cūsi professi. vt ꝑ. de statu
mo. mōchi. a. c. cū ad monasteriū
sblacēn. xij. q. i. nolo. a. c. non dis
catis ꝑ. de pūil. Cū a plātare. ꝑ. de
ofratrib. a. c. vt pūilegia. a. xxvij
q. i. vt lex a. idē dico in oībo religi
osis qui se ad abdicacōez ꝑpetatis
astrīgūt pnt tñ religiosi hre pecu
liū quibo fuit ab abbatibo seu ꝑo
ribo ꝑ inūicta admīstracōe ꝑmis
sū. vt in dec. Cū ad mōsteriū. ꝑ. q.
xero. **C**lerici de peculio aduenti
cio testari pnt. vt ꝑ. c. ꝑ. q. vos a
si in pentū ptate fuerint pnt testa
ri de peculio castrensi ꝑ. q. h. vt. c. d.
epil. a. cle. l. sacrosce. c. de as. l. ve
lut. **S**z a si ab intestato decedat
succedūt agnati in hīs bonis. vt
xij. q. i. sicut manifeste. a. c. ep̄s q̄
filios. a. q. iij. c. vlt. ꝑ. h. a viuentes
pnt de eis facere quicqd velint. vt
ꝑ. de succel. ab itel. c. i. xij. q. iij. fix
um. **D**e peculio autē ꝑfecticio tes
tari non pnt qd in imobilib? vix
est nā de mobilibus bonis eccē ꝑt
cleric? agnatis amicis a familia
rib? a paupib? erogare vt lxxx vi
di. nō satis a si sit san? vt ibi. Itē
infirm? a cōpos mentis. vt ꝑ. e. c.
ad lxx. Itē a in morte. vt ꝑ. e. c. re
latū. ꝑ. l. **I**llud in sūma nōnd
est ꝑ si clerico prelaturā vel admi
nistracōez aliqꝑ non hnti aliquid
datū fuerit vel relictū a agnato ꝑ
exneo ei? peculū est. intelligit em

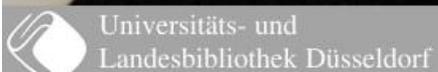
relictū nō ituitu eccē ꝑ ꝑsonetꝑ.
t. ꝑ. re. q. h. si. ꝑ. illd. Itē si cleric?
in tra eccē vineā fecerit vel agellū
illd ꝑcium in suo peculio vsq; ad
suū obitū retinebit. vt ꝑ. e. c. si q̄s.
nā hui? ꝑcaria ꝑsio q̄ ad ꝑces
clerico vt stipendiū dat cū vita fi
nit. vt xij. q. ii. sepe.

De testamentis.

Testamentū? ꝑ. de dōcōm
b? int viuos a cā mortis
Sz qz dōcōes cā mortis
i testamētis fieri solēt. Itē dicam?
de testa. vel als supra dictū ē i ꝑ.
ti. de peculio tā ꝑfecticio ꝑ aduenti
cio. **S**z qz cleric? de aduentio tes
tari pnt iō de testamētis sblidam?
Videa? igit. qd sit testamētū.
vñ dicat. q̄lit ꝑficiat. q̄t sint eius
spēs. q̄t testes req̄rūt in eo. q̄s ꝑl
sit facē testamētū. q̄lit ꝑfirmet vel
infirmet. a q̄s sit vltīe volūntatis
effect? **T**estamētū exolūtatis nre
iusta sūa de eo ꝑ ꝑ mortē suā q̄s
fieri voluit. vt. ff. e. ti. l. i. a itellige
cū q̄s i testō de toto suo ꝑrimo mo
disponit vt excludat codicillus a
spāle relictū. vt cū h̄ scias ꝑ si q̄s
hēdē instituat i re certa vel in ꝑte
a de reliq̄ n̄ disposit de toto dispo
suisse videt vñ sc̄pt? hēs totū ca
piet qz a i ꝑte tot? as dicit e. vt
ff. d. hē. isti. l. si q̄s ita sc̄p̄it a. c.
t. l. q̄cēs. **D**icit at testm̄ q̄si testa
cio mētis n̄ tñ q̄libz h̄ illa q̄ de hēs
ditate disponit. **E**t est voluntas

testatoris abulatozia vsqz ad suis
 mu vite exitu vt. ff. de admi. lega.
 l. iij. ff. de dona. inf. vi. q. vx. l. Cu
 bic stat. S. pnam. Ede codicill. l.
 iij. ff. de cele. mis. **Cu** marthe. Vnde
 aplo. testm in morte confirmat q in
 tm vt an morte qncumqz mutari
 possit eaa si pacto ouenerit ne mu
 tel vt. Ede pac. l. padu q totali. q
 eaa si testm fit p pncipe confirmat
 ar. Ede testa. l. oim. **T**estamen
 toz due snt spes. Aliud nūcupati
 uū. Aliud iscriptis. **Nūcupatiū**
 in sola nūcupacōe consistit testato
 ris non solēpnitate scpture. septē
 tū testes necē sūt. q hēdis noiaō
 vt insti. e. t. S. vlt. **E. t. hac** cōsul
 tissima. S. p nūcupacōez. **I**tem est
 necārū q fiat vno otextu. i. nullo
 alio adu intposito nisi forte adu
 nature vt cū ex necitate se ceditur
 ad deponicōez supflui ponderis vel
 cū forte intpoinē dacio medicine
 vel brevis langoz infuenit vt. **E. t.**
 l. i. cū antiqtas. ff. e. t. l. hēdes. S.
 vlt. **Q**d at fit in scriptis exigit
 numez subscripcōes q figūla vñ
 testiu. Et si testator velit occulta
 eē testibo q testat cartā sui testam
 ti clausā q inuolutā testibo represē
 tet. **E**t dicat eis hē testm meū ro
 go vt subscribatis. **E**t eis subscri
 bentibz subscribat q ipse testator
 vel ali? loco octauū testis vt. **E. t.**
 l. hac cōsul. **S**ubscripcō
 at testatoris ctnebit nomē ei? hē
 dis. vt. **E. t. l. iubem?** **S**z si testa

tor ppa manu scripserit testm q h
 spālī i scptura posuerit q sua ma
 nu fecerit nō reqrūt alia subscpcō
 vt. **E. t. l. cū antiqtas. S. vlt.** **A**b
 hīs solēpnitatibz excludit testm
 militis. vt. **E. de mili. testa. l. qd.**
Testm rustica in q sufficiūt qnqz
 testes. vt. **E. t. l. vlt.** **T**estm coraz
 pncipe ofectū cui? pōcia sufficiat p
 solēpnitatibz oibz. vt. **E. t. l. oim**
Excipit testm qd fit int liberos
 vt. **E. t. l. hac cōsul. S. ex in**
 pfcō q in aut ibi figto hoc int libe
 ros. **E. t. l. hir. l. vlt.** **I**te in hīs q
 relinquūtur ecclīs sufficiat minus
 solēpnis volūtas. vt. **q. e. c. Cū eēs.**
et. c. relatu. **Q**uid tū dixerūt per
 decre. illas derogatū legibz loqnti
 bz de solēpnitatibz testoz. **T**ercij
 dicūt vñ eē q derogat dū agitur
 in foro ecclē. sec? si agat in foro se
 culari. **I**te valet testm min? solēp
 ne si spālī pūilegio pncapis solēp
 nitas sit remissa vt. **E. t. l. sine**
spālī. **Nūc** dicam? qz testm fa
 cē possit qd satis apparebit si dix
 erim? qz facē nō possit. vt. **ar. ff. d.**
hīs q sunt sui vel alie. iuris. l. i. in
pñ. q. ff. de pau. l. pomponi? **S**i si
 pulef. **N**on pōt facē testm su? **I**te
 filiū familias nisi sit miles qui de
 peculio castrenū vel qh pōt testari vt
 insti. qbz non ē pncip. fa. testa. **E**
de aduo. diuiso. iud. l. fori. q isti.
de mili. testa. S. vlt. **I**te ipubes. fu
 riosus nō hīs diluādū intuallū.
 pdig? cui bonoz administracio est

interdicta. **M**utus q̄ nichil loquitur. **furdus** qui oīs nō exaudit. **vt insti.** quibz non est p̄mis. **fa. testm̄**
Cecus at̄ p̄t cum solēpnitate que habet. **Equibz** non est p̄mis. **facere testa.** **l. hac** cōsultissima. **Itē** illi q̄ p̄p̄ij renūciauerūt qui nichil h̄nt totum em̄ dedit qui se deo optulit **V**nde ingressi monasteria se a sua dedit deo nō ergo testari p̄nt vt pote nec d̄m rex. **vt in aut̄ de monachis.** **S. illud.** **Et de sacro sanc. eccl. ingressi.** **xix. q. iij.** **S. qz** ingredientibz. **h. si** filios h̄ns monasterium ingreditur nullo condito testō permittitur eis diuidere vt in aut̄ de sanc. epi. **S. Si** q̄ mulier. **Et de sacrosanc. eccle. in aut̄.** **si q̄ mulier.** **Sz** nūquid heremite. **q̄ alii** solitaria vitā agentes qui nulli se eccē ē diderūt testā adē p̄nt. **R̄no** sic. **vt xix. q. iij.** **S. eō.** **paulus.** **De** quibz at̄ rebo clerici testari p̄nt **q̄ de q̄bz** nō p̄nt dixi. **s. ti. px.** **S. clerici.** **Cōfirmat** at̄ testm̄ morte testatois vt sup̄ius d̄m̄ ē. **Infirmat** voluntas p̄mi testi p̄ 2^m. **vt insti.** quibz mo. testa. **ifir.** **S. Sz** si q̄s. **Infirmatur** at̄ testā p̄ agnacōz postumi vt **Ed̄ postu.** **l. i. p̄** secūdi testi cōfectiōz qd̄ iure p̄fectū ē quātū ad solēpnitatem iuris **q̄ qz** in eo instituti sūt il li q̄ p̄titi dicent testm̄ ipō iuē nullū **R̄a** i: 2° testō p̄titi sūt filij in p̄tate testatois cōstituti cū ipō iuē nō t̄eat 2^m. **n̄ rūpif** p̄ 3^m. **vt insti.** q̄bz mo. testa. **ifir.** **S. i. a. ii.** **ff de vulga. substi.**

l. si q̄s. **S. vlt.** **Itē** p̄ capis d̄minu cōz ip̄si testatois vt **isti. e. t.** **S. alio q̄z.** **Itē** si testōz mortē sibi cōstituit. **vt. Et de bo. co. q̄mor.** sibi cōsti. **l. i.** **Itē** rūpif p̄ bōzposiōz cō tablas **q̄ p̄ querelam** in officōsi. **Est** autē iur̄tū testm̄ ipō iure si non l̄tis sc̄m̄ ē. **vt. Et. t. l. ex ip̄co.** **Itē** si filij i p̄atria p̄tate cōstituti p̄t̄at. **ff. de iur̄to. rup. tes. l. i.** **Vñ** tūc d̄t testm̄ ipō iuē nullū l̄ ip̄uḡt p̄ q̄relā i officōsi. **vt. ff. d̄ iof. testa. l. iij.** **Sz** emācapa t̄ expuḡt de iuē p̄toio. **l. p̄ bōzposiōnē** cō tabulas. **nec** m̄eris si dicā aliud i suo **q̄ aliud** i emācapato. **nā** l̄z dicat als s̄blatā cē d̄iaz emācapa cōis **q̄ p̄rie** p̄tatis. **vt** **isti. d̄ h̄e. ab itesta.** **S. nullā** vō **q̄ isti. d̄** exh̄. **libe** **S. n̄ā** at̄. **v̄x** ē q̄ ad h̄ vt tā iste q̄ ille admittat cō p̄ris testm̄ h̄ q̄libz suo iuē. **Effc̄is** vltie volūtatis ē vt ei oīo st̄ef. **vt xij. q. ij.** vltie **q̄. e. c.** nos qd̄. **vñ** volūtas testatoris ē lex vt i aut̄ d̄ nup. **S. dispōat** **In** sūma nōnd̄ ē q̄ testōz defensio ad eccāz p̄tinz. **vt q̄. e. c. h̄ēdes.** **Tua** nos. qd̄. **a. c.** **Executores.** **ff. d̄ pe. h̄e. l. si** h̄editas. **S. si** defūcto. nō at̄ corz publica. **vt. Et** d̄ testa. **l. cōsulta** di ualia. **Itē** n̄ vid̄z decedē itesta. **q̄** extremā volūtate alteri d̄spohcōi cōtitat vt **q̄. e. c. cū t̄. sec̄** si cōtitat volūtati vt si dicat. **istituo** t̄ciū h̄edē si sc̄i. **voluit** h̄ ei istituo captatoia ē vt **Ed̄ tes. mili. l. captatoias.** **Et** ē rō qz i h̄ casu testamētū expresse cōmittit arbitrio alieno h̄ in p̄mo

taate a iō ius diuersū vt ff. d. hē.
insti. l. illa institucō a. l. si q̄s sem
promū. a. ff. de ad. a. demō. l. non
nūq̄. ff. de le. h. l. i. a. ff. de le. i. l. cap
tatore. An at̄ prelato a. eccē iudicī
vel prelato tm̄ vel eccē tm̄ relictuz
aliqd̄ in testam̄to videat̄ attēdes
distinctionē q̄ facit q̄. e. c. req̄sisti.
De q̄rtis at̄ h̄ non dico qz materia
legalis ē tota. Pz recurras ad ea
q̄ nō. s. e. c. rainuā? a. c. raynald?

De successio. ab intestato.

Sim? de successioibz ex
testam̄to. nūc agend̄ ē de
successioibz ab intestato
Et iō subiciat̄ hic rub̄ca de successio
omibz ab intestato. **V**ideam?
igit̄ q̄t modis dicat̄. q̄s intestat?
decedere. q̄s intestato moriētī succe
dat. a. in q̄bz rebus. **Q**uatuor
modis dicat̄ q̄s intestat? scz si oī
no non fecit testm̄. vel si fecit a.
nō iure. vel fecit iure. s. postea rup
tū ē aliq̄ d̄ causis q̄s nō iū s. t. p̄.
S̄ infirmatur vel si ex illo testamē
to nemo sit hēs. vt in aut̄ de hē.
ab intesta. in p̄n. **L**ayco decede
ti ab intestato succedūt cōḡti p̄mo
descendētes postmod̄ ascendētes de
inde collaterales vt in p̄dco aut̄. d̄
hē. ab intesta. hīs at̄ oībz deficiē
tibz succedit vir vxori a. vxor viro
vt. C. vii vir a. vxor l. i. vltio succe
dit fisc̄. vt. C. de bo. vacan. l. i. lix.
Clerico intestato moriētī succe

dūt cōḡti s̄m ordinē p̄notatū a. hoc
v̄z ē in hīs bonis q̄ h̄bi p̄sone in
tuitu obueniūt vt xij. q. v. l. c. v. l.
et vt nō. s. t. p̄. s. clia deficiētibz
succedit oībz eccā q̄h̄ fisc̄. vt q̄. e.
c. i. xij. q. v. c. v. l. a. h̄ itelligo vbi
res clerici decedētis sunt manifeste
a rebz eccē vt xij. q. ij. manifeste.
Nā si fuerit res cōfise vt dubitet̄
an habuent aliqd̄ p̄p̄riū vel certū
sed nescit q̄d vel q̄ntū. **I**n p̄mo
casu p̄sumit̄ p̄ eccā a. totū sibi v̄z
dicat ar. xij. q. ij. q̄ aiqz ff. de rebz
dubijs. l. ciuibz. **S**i vero certū sit
q̄ habuent. s. nescit q̄o vel q̄ntū.
locū h̄z distinctio decē q̄. e. c. ij. vt si
maf̄ tm̄ de bonis eccē q̄ntū credit̄
habuisse defunctū a. illud in p̄tes
q̄tuor diuidat̄ nec indigne null?
em̄ nob̄ p̄ximior hēs q̄ q̄ nos de?
proximos facit vt q̄. de penis p̄bz.
vel loquit̄ decre. illa in illis p̄sbite
ris qui ex h̄uis facti sūt p̄bz a. h̄uc
intellectū innuit̄ illud verbū p̄sbi
teros suos scz suos olim a. illud
fiat liberi facti sūt a. illud peculū
scz resp̄cū p̄oris stat? **P**z q̄d cler
icus ab intestato decedēs in plu
bz eccijs intitulus fuerat. **D**ico
bona illi? si cōgnatos non habeat
debere distribui inter illas p̄ rata
b̄nficiōz q̄ obtinuit in eis. vt. s.
c. p̄rio relatū. s. v. l. **I**te quid si
clericus h̄ns cōgnatos decedat ab
intestato relictis bonis de quibus
dubitat̄ an q̄sita sint intuitu eccē
vel p̄sone R̄no si fuit p̄lat? p̄sumo

q̄ intuitu eccē sint quesita. si p̄ua
tus p̄sumo q̄nta grā p̄sone ar. s.
c. p̄r. requisisti. s. vlt. a. **E**de ep̄is. a
cle. in auct̄ licēciā. vlt. dico q̄ si eccā
possideat bona de q̄bo agit agnati
agētes p̄bare d̄nt q̄nta fuisse p̄te
placōe p̄sone v̄ leō si possideat aḡ
ti a eccā vendit̄ ipsa p̄babit bō
q̄nta fuisse intuitu eccē nō em̄ sine
cause agnitiōe talia auferēda sunt
possessori. vt. xii. q. v. nulli. **I**n
sūma nōnd̄ est q̄ si cleric? vxora
tus nō h̄ns agnatos ab intestato
decedat vxor ei succedit i p̄rijs bo
nis a eccē p̄ferf. vt. **E**de ep̄is. a cle.
Si q̄s p̄sbit. **I**te nō q̄ nō vide
tur decedere intestat? qui mōsterū
reliq̄d hēde. vt. s. de p̄ba. i p̄nciā.

U De sepulturis.

Ite ē. s. d̄ successiōibz i bo
nis defunctorz siue ex testam̄
to siue ab intestato s̄ qz morien
tes sepeliūtur. **I**deo subsequēnt po
nitur h̄ rub̄ca de sepul. **V**idea?
igitur q̄d sit sepultura. q̄d ius fu
nerādi. que eccā h̄eat ius sepulture.
a apud quā eccāz debeat quis sepe
lin. a quibz interdiciat̄ eccāstica se
pultura. **S**epultura quid̄ mul
tas hz accēptōes. **Q**nqz dicit̄ offi
ciū q̄d ip̄endit̄ sepeliendis a s̄m̄ h̄
intelligitur q̄ als dicit̄ sepulturā
vendi nō posse. vt. q̄. de fimo. nō sa
tis xii. q. ii. p̄cipiendū. a. i. q. i. dic
tū. **Q**nqz dicit̄ ipsa terra. **E**t tūc si

ē de cimiterio siue fuit aliq̄s ibi se
pult? siue nō v̄di non p̄t. vt. ff. de
rei v̄. l. q̄ religiofis. **Q**nqz tumba
marmorea vel lapidea d̄ sepultura
et h̄ v̄di p̄t si sit pura. i. si null? in
ea sit sepult? **S**i at̄ aliq̄s sit i ea
sepultus. qz p̄ h̄ loc? factus ē reli
giosus. vt. ff. de relig. a s̄ip. fun. l.
ii. xii. q. ii. q̄nti. a. c. postq̄ vendi n̄
potest. **Q**uandoqz dicitur terra pu
ta deputanda ad vsūm sepulture
a hec v̄di non potest vt xii. q. ii.
aurum. **I**us funerandi duplex est
Vnū q̄d op̄tit̄ ecc̄is. **S**cōz q̄ d̄
pt̄as sepeliēdi i cimiterio pueniēs
ecc̄is ex cōcessiōe p̄ntificis. tenet̄
em̄ ep̄s assignare maioribus eccle
siis cymiterium. xl. pedum mino
ribus. xxx. vt xvii. q. iiii. sicut anti
quitas a debet cymiterium tale al
signari q̄n locus eccē consecratur.
vt de a. di. i. nemo. **Q**uedam autē
sunt eccē que non habēt ius fune
rādi vt Capelle que sunt in castris
vel in ciuitatibus i locis strictis vt
xvii. q. iiii. quisquis in fine. a qui
bus ep̄isopi cymiteria non con
cesserunt. **E**st a ius funerādi q̄d
h̄ns competit quibus ius est mor
tuos inferendi. vt. ff. de mor. infe
ren. per totum. **A**puđ quam ecc
lesiam quis debeat sepelin diuer
si diuersa scripserunt huq̄ em̄ dix̄
ibi aliquē sepeliendū vbi audiuit
diuina a recepit sacramenta. vt in
fra e. c. i. nisi in tribus casibus aqz
q̄s vult sepelin i eccā ep̄ali. vt xii

q. ii. vbiūqz. vel n̄ eligat sepulchra in loco magis religioso vt q̄. e. fratritate. vel n̄ velit sepeliri in sepulchro patz suoz vt q̄. e. i. r. xii. q. ii. placuit. michi at̄ videt̄ vt q̄s possit sibi eligē sepulchra vbiūqz velit dū tñ procbiali ecclē legitima potio r̄linq̄t vt q̄. e. c. i. r. c. d̄b̄is et. c. Cū sup. Et h̄ v̄z ē ecclā si sepultura eligat̄ in loco min⁹ religioso vt q̄. e. c. In n̄ā. Iura vero d̄ nū innuēciā intelligo qñ sepultura eligat̄ ex illechiōe alteri⁹ aut ex odio vel d̄teptu pprii sacerdotis. vel qñ moriēs non relinq̄t ecclē procbiali legitimā potionez. Si vō aliq̄ ecclā recepit corp⁹ alicui⁹ in casu n̄ cōcesso reddoz corp⁹ aū oībo q̄ obuenit ei rōe corp⁹is vt q̄. e. c. fratritate in fi. r. c. Ex pte. r. c. In n̄ā. Legittia potio dicit̄ tercia iudicij vt q̄. e. i. vel dimidia. vt q̄. e. c. relatiū. vel q̄. rta. vt q̄. e. c. Cū sup. Sz hec varietas defminat̄ h̄m locorū consuetudinē. vt q̄. e. c. certificari. Sz qd̄ si nulla appareat cōsuetudo Quarta debet̄. vt q̄. e. c. In n̄ā In hoc em̄ p̄dca iura auenire videtur vt ar. ff. de arbit. l. diē. Si plures qd̄ si non sit cōsuetudo q̄ aliqd̄ detur nichilomin⁹ dandū ē. qd̄ si sit cōsuetudo qd̄ non det̄ puto q̄ non valeat aū nō sit rōnabilis vt. s̄. de cōsue. c. vlt. r. sit d̄ius vt q̄. e. c. i. Porcoez istā intelligūt quōd de toto iudicio vel testamto r̄ h̄ inuunt due d̄c̄ q̄. e. c. i. r. c. a. m. fi. p.

Alij dicunt q̄ illa potio debet̄ de h̄is q̄ defund⁹ indicauit. vel reliz qd̄ grā sepulture illi ecclē in q̄ eligitur sepultura. ¶ Int̄ dicit̄ ecclāstica sepultura h̄eticis r̄ pagamis Et eodē mō iudicis vt de se. di. i. ecclāz et. c. seq̄nti. Itē eodē mō ex cato q̄. de h̄eticis sicut. ecclā ex catoe minoi vt xxiiij. q. ii. Dant̄ q̄ super. quid si ex cato sepult⁹ in cimiterio fuerit extirpulari poterit n̄ ossa iph̄i aū ossib⁹ uon ex catoz ita pmixta fuerit r̄ cōfusa vt neq̄ant separi vt q̄. e. c. sacris. Itē decedēs in pctō mōz h̄i pctō manifesto sine p̄m̄a vt xii. q. vlt. q̄. h̄tū. r. c. q̄. b̄. r. c. p. obeūtib⁹ xxiiij. q. v. placuit r. q. vij. qui aūqz cleric⁹. Itē vsurari⁹ manifestus vt q̄. de vsu. qz. Sz si cōfiteat̄ sicut corp⁹ xpi ei cōcedit̄ ita r̄ sepultura. vt in. c. q̄. h̄tū. r. xv. di. illd̄. r. idē est si in morte h̄g cōfessionis et p̄m̄e appareat vt q̄. de se. ex. A nobis in fi. ¶ Fallit hoc in q̄bus d̄ca sibi in q̄bo ad terrōz ē induat̄ vt cōcedat̄ corp⁹ xpi r̄ sepultura negetur vt q̄. de torneam̄tis. c. i. d̄ rap. sup. eo. vel hoc inductū ē in cōfusiōnē h̄edū vt facili⁹ satisfacē cōpellatur. Iure tñ nouo statuit̄ vt si q̄s p̄ cimine fuerit ex cato r̄ i extremis agens fuerit h̄m formā ecclē absolutus nec cymiteriū ei nec ecclē suffragia denegent̄. Sz h̄edes r̄ propinq̄. ad quos bona puenerint satisfacē cōpelluntur vt q̄. e. c. procbiano. ¶ In sūma nōnd̄ ē q̄ canonica

porcio de q̄ sup̄i? dictū ē non h̄z in
h̄is q̄ sam p̄ ingressum religiōis
se dedicat̄ deo vt̄ .i. e. c. de h̄is. **I**tē
in armis a eq̄s tēplariis et hosp̄i
taliis gr̄a sepulture relictis. ip̄si
em̄ deputati sūt in subsidii t̄re scē
et h̄ tāq̄ ad vsū subsidij necn̄a p̄
p̄uilegiū sūt exēpta vt̄ nō subiacē
at̄ canoicē porcoi. vt̄ .i. e. c. In n̄a.
Sūt a q̄dā alij q̄ in h̄ac nō veni
unt porcoez. vt̄ .s. de testa. c. vlt̄.
Sz q̄nt̄ q̄d si q̄s in vna eccā ha
beat sepulturā in alia p̄cipiat sac̄
n̄c̄ta in t̄cia eligat̄ sepeliri cui eccō
cōpetat canonica porcio. **R**ñō diu
det̄ inf̄ duas p̄mas vel ob̄suabit̄
loā consuetudo ar̄ .i. de dec̄. aplice.
Itē q̄d si q̄s assumat̄ in cōfr̄ez ali
cui? h̄c̄a religiōsi bonis suis reten
tis nec oblat̄s a ibi sepeliat̄ **R**ñō
non liberat̄ a canonica porcone sic̄
nec eximat̄ ab ep̄ali iurisdictione.
vt̄ .i. de p̄uile. cū a pl̄tare. .s. de con
fr̄ib. .a. c. vt̄ p̄uilegia. **I**tem q̄d si
q̄s intrat̄ religiōnē p̄bacōis cā et
i. tēp̄? p̄bacōis deccdat̄ in religi
one puto nō debere eccō procbiali
canonicā porcoz q̄uis exire potēit
t̄n̄ nō eximat̄. **S**z religiosus a i reli
gione decessit a si nō mōch? qz nō
p̄fessus a h̄ sufficit̄ ad q̄rte reten
coez. vt̄ .i. e. c. de h̄is. .a. c. inf̄ alia.
Itē q̄d si peregr̄? viator deccdat̄
in loco i q̄ nec prochia h̄eat nec se
pulturā dico ip̄sū sepeliendū apud
maiorē eccā. vel apud eccā in cui?
prochia mortu? ē. a .xiiij. q. i. ecc̄s

Itē pone q̄ defunct? reliq̄d̄ itel
tanto paz̄ eccō procbiali. multū
at̄ eccō in q̄ sepulturā eligit. nūq̄d
eccā procbial̄ ent̄ cōtēta illo modi
co q̄uis nō attigat ad canonicam
porcoez vel petet̄ nichilomin? inte
grā porcoez vel aget ad supplemen
tū cōputato eo q̄ relictū ē i legitima
porcoe. **R**ñō si nō recepit̄ illud mo
diū qd̄ sibi r̄lictū extat̄ salua ma
net̄ peticio ad itegritā porcoez. **S**i
aut̄ accepit̄ legatū agē p̄t ad sup
plemētū cōputato i canonica porco
ne q̄ legatū ē a acceptū ad simili
tudinē filij cui min? legitima porco
ne relictū ē. vt̄. **E**de i offi. testō. l. ois
mō. .a. l. si q̄n. .s. illd̄. qd̄ v̄z ē i tel
tator tali mō illd̄ modiciū reliq̄sset
vt̄ eo cōtēta esset. tūc em̄ recipiēdo
illud modiciū a scient̄ debite porco
ni renūciat̄ videt̄. vt̄. s. d̄ testa. of
ficij. vel dic̄ p̄t q̄vbi absolute a fi
ne obidione modiciū ē legatū eccā
procbial̄ a illud h̄ebit a nichilo
min? itegritā porcoez canonicā ar
illi? dec̄. officij. .a. c. req̄sisti q̄si tel
tator velle videt̄ vt̄ vtrumq; h̄eat
ar. **E**de rei v̄x. acc. l. vna. .s. sciendū
In hūma nōnd̄ ē q̄ cui cōmūca
mus viuo a mortuo cōmūicare de
bem? vt̄ .i. e. t. ex pte. a .xiiij. q. ij.
sane qd̄ sup̄ n̄ p? mortē appareat
q̄re nō fuerat̄ dicandū i vita vt̄ si p
bet̄ defunctū fuisse h̄ctū vt̄ .xiiij. q.
ij. sane p̄fer̄. ē a alia regula. **S**ia
cui nō cōmūca? viuo nec mortuo
cōmūicat̄ dem? vt̄ .i. e. c. sacris. et

xxiii. q. ij. ci. et in hac regula excipiendo
est in parte morte appetat que concan-
erat uiuo. ut in de se. exco. a nob

De parochiis et aliis par.

In superiori rubrica tractatum
est aliquid de iure parochiali quod
iure funerandi habetur. nunc
scribitur rubrica de parochiis et aliis
parochianis in quibus generaliter agitur de iure
parochiali. **V**ideatur igitur quid sit pa-
rochia in quibus ius parochie consistat et
an fines parochie prescribantur. **P**ar-
rochia est locus in quo degit populus alicui
ecclesie deputatus. **D**ivisio autem parochia-
rum a dyonysio incipit ut xiiij. q. i. c. i.
Ius parochiale consistit in hoc ut omnes
parochiani in diebus dominicis et festiuis
missas audiant in ecclesiis in quibus parochi-
is habitant ut in de. c. i. de. d. i. si quis
ecclesia ex consuetudine in decem parochiis que
ecclesie parochiali debentur. ut xvi. q. i. si
quis lapsus est ecclesie. **Q**ui cumque de decem et
c. statuimus in de. c. p. ad applica. **C**on-
sistit in oblationibus que dante sunt sacerdoti
parochiali qui pro populo orat deus ut x.
q. i. q. 2. sacerdotes scorum. **H**anc consuetu-
dinem de hiis oblationibus que in manu sa-
cerdotis per altam ponuntur dixit Augustinus. quod
necesse sunt soluere et non soluuntur per sa-
cerdos parochialiter exco. non soluentes ut
de. d. i. ois xpianus. xvi. q. i. statu-
imus. xxxiiij. di. p. et h. xiiij. q. ij. duo.
Alij autem intelligunt illud de. c. ois de obla-
tione itenori per bonorum operum consilium est
quod ibi dicitur. **A**lia vero duo capitula superius

allegata intelliguntur de oblationibus et
de oblationibus factis ecclesie in uiuos uel causa
mortis que postquam facte sunt necesse sunt
soluere. **I**n hoc tractatu concordant omnes quod si
sacerdos pauper est potest cogere parochia-
nos ad offerendum per subtractionem di-
uini officij. **N**am ut ait apostolus. **N**emo
cogit suis stipendijs militare. **I**n de. sp.
mo. **Q**ui sit. ar. t. n. d. r. di. clerici
videtur. **S**i tamen parochiani alicuius
ecclesie consueuerint incertis festiuitatibus
habere certa offerre agere potest sacerdos per su-
piorum eos compelli ad obseruanda lau-
dabile consuetudinem. ut in de. symo.
Ad applica. **E**cce tamen aliquando oblatio-
nes respuit in detestacione criminum ut
puta notorie dissidencium. **I**tem eorum que
opprimunt pauperes ut r. di. obla-
tiones. **I**tem raptorum. ut in de. rapt.
sup. eo. **I**tem usurariorum. ut in de. usu-
q. i. ois. **I**tem meretricis ut in deu-
tronomio non accipias mercedem ps-
tubuli et psayas non accipias mer-
cedem meretricis. **I**tem inuinitatem
ecclesie violatis. ut xvij. q. iij. miror
Item consistit ius parochiale in eo ut
parochiani primam a suo presbitero pa-
rochiali percipiant nisi ab eo litem
habeant ut ab alio recipere possint
de. pe. di. vi. placuit in de. penitencis
et remis. ois utriusque sexus. **I**tem
consistit in cymiterio et in hiis sac-
mentis offerendis et officijs cele-
brandis suis parochianis que simpli-
ci competunt sacerdoti. **E**t est sciendum
quod si parochianus transferat domicilium
suum ad aliam parochiam illi

facto subiect? erit q ad ius pro-
chiale in cui? prochia habitat in
oibo pter q in deas pdialibo que
illi eccē sūt soluēde i cui? prochia
fita sūt pdia. vt q. c. significauit
xvi. q. i. si q. s. layc. ¶ In psonas
libo xro p trāslacōez dōmaliū sub
trahit a iurisdictione illi? d. p. c. i.
cui? prochia erat aī trāslacōez vt
xii. q. ii. S. qz ergo. ibi at videt qz
dōmaliū hrē vbi manz. vt. ff. ad
municipa. l. municeps. S. miles q
dā tū lex dīū dicē videt dicit ei q
h senators dōmaliū hēant in vz
be retinet in puincis vñ sūt orūz
di. vt. ff. de sena. l. senatores h ilz
lud vnz ē q ad honores vt in p dā
l. municeps in pñ. a de hac mate-
ria pleni? dic. vt nōi s de fo. d. p.
S. Itē sortit. Fines prochiaz nō
prescribuntur q em de finib? puin-
cialibo statutu ē nō prescribēdis vt
xvi. q. iii. Quia qz a de epalibo in-
telligendū ē vt xvi. q. iii. Inf me-
moratos. lo cū hz a in finib? pro-
chiaz vt q. c. c. sup eo. a ea q finis
b? eoz cobēt eiusd sūt nature cū
finib? vt ar. ff. de rei ven. l. q religi-
osis. a. ff. de dīen. ep. a ven. l. i mo-
diū. cetera de hac materia dicas.
vt nōi. s. de pscript. Itē exigitur.

¶ De deas pnicis a oblacōib?

Dīū ē. s. in pñio titu. de
prochiis et prochiamis.
¶ qz prochiam tenen

tur ad deas pnicias a oblacōes
Iō subsequens ponit h rubica de
deas pnicis a oblacōib? ¶ Vi-
deam? igitur de pma pte rubice
videlicz d deas. qd fit deā. qb? a
a qb? a qlit danda fit. a qlit di-
uidēda. ¶ Deā ē oim iuste qfiso
rū ps deo debita vt q. c. tua i sēda
tua. de? em q dignat? ē totū dare
deāz digtatur rēpē nō sibi h cler-
cis pfutura. vt xvi. q. i. de cō. ¶ De
cūmaz due sūt spēs. Qued em sūt
psonales. qdā pdiales. Persona-
les sūt q debetur ex hīs q proueni-
unt ex opa psonali. P diales vō
q debetur ex hīs q proueniūt ex fruc-
tib? pdioz nec in hō dīstīnguo an
pdia sint rustica vel vrbana. vt q.
c. ad aplice a. s. t. p. c. vlt. ¶ S.
dubitat de deas aialū. An inter
pdiales vel psonales debeāt nume-
ran. Et videt q inf pdiales. ¶ Az
ibi deāe solvūtur aialū vbi ipsa
pascūtur. vt xii. q. i. S. i. m verbo
q pascit gregē a de lacte ei? nō edit
Itē fuit? pascēdi pecora pdialis
est. vt. ff. d. sui. ru. p. l. pecoris a
lones de eo fundo itelligūtur in q
laborāt. non in q morātur vt. ff. d.
fundo istruc. lega. l. Cū quid. sic a
arbo: illi? soli censet in q viuit a
in q radices hz non ex illo in q vi-
det existē a in q trūc? sustinet ip-
si? vt. ff. de arbo. c. l. si plures. S.
si radiab? a facit ad hoc q. c. com-
m ssum licet fit ar. contra als. ¶ A
is qui nat? ē ex mācipijs vrbans

et missus in villā nutriēd? int? v? bana nō int? rustica mācipia nume rat. vt. ff. de ver. sig. l. Is q̄ natus. **D**āde sūt decīe psonales clerīcis a quib? laycī audiūt diuina et recipiunt sacīmenta. vt. ꝑ. e. c. ad aplice xvi. q. i. q̄sti. xiiij. q. i. Si p̄diales ve ro debētur illis clerīcis in q̄z pro ebīis p̄dia sūt constituta. vt. s. t. prox. c. vltio ꝑ. e. qm̄. xvi. q. i. fi laycus xiiij. q. i. Si. Nec obstat hīs ꝑ. e. c. ad aplice. v? circa h? dubie rñdet illam em̄ dubitacōez nō iuris persplexitas s; diuersarū consuetudinū in duat varietas. **D**āde sūt decīe a laycīs. ut xvi. q. vii. decimas q̄s ꝑz nūquid a clerīcis vel religios videt q̄ nō. ut ꝑ. e. c. nouū genus. q̄uis in veteri testō leuite darēt sacertotib? decimas ut ꝑ. e. c. i. in p̄n. **S**z videt q̄ et hodie clerīci teneantur. ut xvi. q. i. fi q̄s layc? **A**d qd̄ rñō decī illa loquit̄ in clerīcis cōiugatis qui ab alijs nō cōiugatis accipiunt misterioz labores ut i illa nouū gen? in fine vel locū h? in decimis p̄mialiuū predioz. **I**tem adhuc videt q̄ clerīci teneāt sūp to ar. a d̄no sensu ex illa decre. xvi. q. i. decimas. **I**bi em̄ dicitur q̄ clerīci cetero viuentes nō tenētur ergo a sensu d̄no cetero nō viūetes tenētur tale autē ar. fortissimū ē. ut. ff. de offi. eius cui mā. est iuris. l. i. x. v. q. iij. Ex eo. ff. de testib?. l. ex eo. xx. v. di. q̄lis. xxxij. di. hospiciolū s. de hīs q̄ fi. a pla. sine cōsensu ca. Cū in

aplica in fi. Ad qd̄ ego cetero viūetes subaudio maxie. nā et in alijs idē optinet. **Q**uid de religios. Rñō Monachi albi templarij et hospitalarij ierosolimitani nō tenētur dare decimas de possessionib? suis quas proprijs manibus. vel sumptib? excolunt. **P**ecus si eas tradunt alijs excolendas. ut infra e. c. Ex parte p̄mo monachi vero nigri Canonici regulares et seculares tenentur dare decimas de omnibus possessionibus suis exceptis noualibus ortis et nutrimentis animalium. vt probantur hec infra e. c. Ex parte. in prima. et c. licet. et c. ad audiendam. et hoc verum est nisi aliqui ex hīs amplius essent privilegiati a iura. **I**te q̄ dictū est a monachis albis templarijs et hospitalarijs intelligēdum est d̄ possessionibus quas habebant ante concilium ḡnale de illis at̄ possessionibus que gratis postea sunt collate vel q̄s emerunt ꝑ monasterijs de nouo fundatis nā aliter emere non liceret et de quibus ante decime soluebantur soluere tenētur illis ecclīis q̄bus solui solebant ꝑ usq̄ possessiones puenirēt ad ipsos q̄uis possessiones eadē proprijs manibus vel sumptib? excolant vt ꝑ. e. c. nuper. ab bates. scripsit autez **Rap.** in sūma sua q̄ tūc d̄mū monachi nigri decimas soluere debēt cum ip̄m nō hñt. nam si habeant tunc recipient tam personales.

quod per diales ut in fine. c. dilecti. q. c. fug
gestu. si non bene exceptit quod si po
pulu habeant et ab eo decimas de iure p
cipere debeant personales et per diales
de per diis infra limites eorum prochie
constitutis et nichilominus soluet
decimas ecclesiis secularibus in quibus p
rochiis habent per dia sicut super dictu
est. non possint privilegio vel legitima
prescriptione defendi ut in fine. de prescrip.
veneris in fine. c. a nob. **C**essat aut
privilegiu tam migroz quam alioz si
enorme lesione inducat. ut in fine. c.
fuggestu. in fine. de vxo. signi. quod p no
uale. cessat p pactione seu p transac
tionem. ut in fine. c. ex multiplici. **C**es
sat aut p solutionem renuntiati sit pri
legiu videtur ut in fine. de pui. si de terra
s. d. osti. **C**um accessissent. cessat alio
rum templanoz et hospitalanoz immu
nitas in per diis alienis adductis. ut
in fine. c. dilecti. cessat in suis aliis loca
tis ut in fine. c. l. 3. **I**tem leprosi tenentur
dare decimas preterquam de ortis et de
numentis animalium. ut in fine. de ec. edi.
Cum dicat apostolus. Dande sunt decime de
oibus fructibus terrarum. pomis arbo
rum. herbis ortorum. de apibus. numentis
animalium. lana. lacte. feno lignis.
piscationibus. venationibus. fideis. pensi
onibus. molendinis. furnis. balne
is. fulloniis. argentariis. metallariis.
lapidariis. de negociis arti
ficibus et de oibus bonis ut in fine. c. nu
cios ex parte. non est in potestate. q. c. pas
toralis xvi. q. i. decime sunt tributa et
q. vii. quibus omnes decime et eadem de te

pori ut de se. di. v. quadragesima.
Dande sunt decime per diales non de
ductis expensis censu tribute seu p
ciarum foratione ut in fine. c. cum boies.
et. c. tua nob. **N**am dande sunt statim
anquam sepacio fiat ceterum si prima sep
pacio facta fuerit tunc sicut rusticus
decimare tenetur quod apud ipsum reman
net. **V**ic et dominus quid quod ad ipsum p
uenit ut in fine. c. tua nob. q. c. Cum
non sit in locis. In personalibus autem
que ex negociatione vel artificio pue
niunt distinguitur. **A**n surgat ex pe
cunia decimata vel non. In primo casu
deducuntur expense in secundo non ut in
fine. c. pastoral. **P**ersonales dan
de sunt in fine anni interest enim ecclesie si
mul recipere totum in fine anni potest
quod primitias singulariter de quibus
bet questu. ar. ad b. ff. fa. hira. scilicet
plane. s. de pigno. Ex parte equorum
quibus contra presbyterum de l. ii. in p. li. x. de
animalibus vero nec meliora nec deterio
ra sed mediocria pro decima solui
dunt ut x. q. ii. hoc ius potest esse. et
ff. de edil. edic. l. si quis venditor. **S**
vlt. deteriora autem dari non dunt. nam
indignum est dare deo quod dedignatur habere
ut xlix. di. c. vlt. xvi. q. vii. **O**mnis d
ame. **E**t est non dandum quod quibus tenetur
ad decimas pro censura ecclesie. appellat per
ad solones ut in fine. c. tua nob. q. c. cum
non sit in locis. **D**ivide de sunt decime di
visione canonica que habetur. xii. q. ii. q
tuor. **D**icitur quod illa in paucis ecclesiis ob
suat stand est in fine. consuetudine loca ut
in fine. de sepul. Certifican. **Q**uoniam

an decimē dari debeāt de iniuste q̄si-
tis puta ex militia iusta venacione
phibita-furto-rapia-fimoia-usuā
métrico-psrionatu. **I**te de hīs q̄
p concussione extorq̄nt a de hīs q̄
datur iudici vel testi corrupcōis cā
Et videt̄ q̄ non- vt **q̄. e. c.** Extrā-
missa- i- q- i- non ē putāda. **S**ed d̄
dāde sūt decimē de oib? bonis vt nō-
s- e- s. dāde sūt decimē de oib? fruc-
tibus **P**olucō decimē alie p̄diales
alie p̄sonales. **I**n p̄dialib? pla-
nū est qz quo cūqz possidete p̄dia
clādestino vel violento- iudeo hē-
tico seu pagano decima dari debet.
Et est rō qz non intuitu p̄sone sed
grā p̄dij- p̄dialis decimā dat̄ a idē
in tributo attingit- vt. ff. de pactis
l. i. m̄ debitorē. **E**t sine cen- vel reli- l. i.
delictum autem in talib? p̄uilegiū
non indulget- vt **xvi. q. i. legi.** nec
pena h̄z imunitatē- vt. ff. de mioris-
bus- l. pap̄- exuli- reuiso. **I**n p̄sona
lib? vero distinguo. **A**ut transferē
dominiū v̄ in hīs que acquiruntur
ex métrico vel psrionatu. **E**t tunc
decimā dari d̄z. **M**étrix em̄ turpiter
fac̄ qz métrix non turpit̄ acāpit cū
sit métrix- vt. ff. de ad- ob- tur- cau-
l. **I**te si- s. q̄cōs. **P**z ecclā recipē nō
d̄z ne p̄ h̄ videat̄ c̄mia approbare
sic plerūqz in detestacōez c̄minum
ecclā respuit aliquorū oblacōnes-
vt noui- s- c- prox- s- ij. **A**ut non
trāsserē vt in furto a rapia a p̄da
Et tūc nec dari pōt decimā nec recipi
d̄z. **P**redam voco ex iusto bello- vt

xij. q. i. militare- s- de iure iurā. **V**i-
cut. **D**ec? si ex iusto- vt xij. qv. bi-
cat. **E**t idē ē i hīs q̄ turpit̄ q̄runtur
et dñiū trāsserē. **P**z op̄etat repe-
ticio vt i hīs q̄ ex vsura fimoia ex
cōcussione vel corrupcōe q̄runtur q̄
uis magister Raym- sc̄p̄sit in sum-
ma sua in e- t- q̄ nō trāsserat̄ domi-
niū in vsuris qd̄ nō admitto cum
vsura a volēte a ex p̄uencōe soluat̄
Sz q̄rit̄ an semē sit deducendū
videt̄ q̄ sic. **N**ā p̄m̄ semē dñs m̄l-
trauit a illi? vsufructum agrico-
le constituit vnde saluum de fructu
debet eē semen ad instar pecunie
in vsufructū date- vt. ff. de vsu-
fruc- ea re- que vsu- consu- l. ii. s- de
pigno- c- ultimo- a adinstar- gre-
gis in vsufructum concessi- vt. ff. d̄
vsufruc- l. vetus fuit- a sicut in ne-
gociacōe deducit̄ capitale decima-
tum- vt **q̄. e. c.** pastoralis- sic videt̄-
tur qz deducendum sit semen decī-
matum- sed contra **q̄. e. c.** **T**ua nob̄
in p̄n- a- c- non est in ptāte. **P**olu-
cio puto semen non debere deducā-
Et ad superiora **R**espondeo p̄mu-
z semen non fuit a domino in vsu-
fructum datum sed gratis donatū
Item non obstat qz opponitur de
negociacōe in q̄ solum lucrum de-
cimatuc at isatis- decimatuc quic-
quid nascitur- **D**ñs enim qui totū
largitur decimā recipere dignatur
vt **xvi. q. i.** decime. **E**st a alia ra-
cio quia semen mortificatur a ido
non deducatur sed pecunia imarce

data salua manet. **I**te decia p̄dia
lis ē tributū vt in dec. Tua nobis
et xvi. q. i. decie sūt tributa egenāū
aiar sicut ergo tributū soluit nul
la sc̄a deductioe sic a decia vt i ead̄
dec. tua nob. **I**te querit an laici sū
p̄ ec̄o decias p̄cip̄e possint. Et vide
tur q̄ nō dñs em̄ p̄cepit in leuiti
co eas dari leuitis vt sit abo in do
mo dñi. vt xvi. q. i. reuētū. Et iuā
p̄hibēt laycis p̄cip̄e decias vel de
tinē. vt q̄. e. c. p̄hibemus. Ad h̄. a
c. Qm̄. s̄. de p̄sc̄p. cām. s̄. de h̄is q̄
fi. a p̄la. sine c̄sensu ca. Cū in apli
ca i. fi. xvi. q. i. qm̄. a. q. vii. decias.
x. q. i. qz sac̄dos. a. c. hanc c̄suetu
dinē. a. facit ad h̄. s̄. de arbi. p̄ueit
Cōtra h̄ iura. consuetudo ḡnal̄ ob
stare videtur. **S**olucio ad tēp̄
vt stipendiū. nō vt titul̄ nec imp
petuū nec trāsi toria ad h̄edes decia
ma layco dari p̄t sicut a aliud b̄n̄
ficiū i stipēdiū non in titulū dat et
dē. vt xxxij. di. si q̄s. vero. a. xij. q. ij.
qz tua sc̄itas dominio ac possessio
ne penes ec̄cāz remanēte qz layc̄
decimā possidē non p̄t. vt. s̄. de p̄
sc̄p. cām. **I**ura vero sup̄i? inducta
sic intelligo layc̄ decimā retinere
non p̄t seu possidē v̄z ē p̄ suo q̄si
beat ius in re. **I**te imp̄petuū a trāsi
itoria ad h̄edes s̄ ad tēp̄ in ele
mosinā vel ex aliq̄ iusta cā noie et
iure ec̄c̄e p̄cipere p̄t. **S**z h̄is oib̄
obstare videt̄ q̄. e. c. tua in prima
tua. q̄ dicit q̄ decimacōe antiq̄ lai
co in feudū c̄cessa decima noualiū

v̄surpari nō dz. **S**z illā intelligo
sicut a aliā. s̄. de h̄is q̄ fi. a p̄la. si
ne c̄sensu ca. Cū in apli ca sc̄z in de
cima male in feudū c̄cessa a qz illi
cita a inualida erat c̄cessio iō tāq̄
reproba et odiosa restringit vt eā
decima noualiū non seq̄tur als̄ at
cui c̄cedit decia de laborib̄ a de no
ualib̄ c̄cessa videt̄ vt q̄. e. c. Ex p̄
te. **I**te querit an p̄ p̄uilegium
rōne sedis possit layc̄ p̄cipere
decimas vel eximi a solucōe ipsarū
Et puto q̄ sic siue imp̄petuum si
ue ad tēp̄ p̄uilegiū sit indultū
nam als̄ ip̄a ius sp̄iale layco con
cedit. vt q̄. de iure pa. nobis. lxij.
di. Adrian. a. c. in synodo. **V**ed
in hoc casu cōcessioe veteris decie
decima noualiū non seq̄tur qz i ta
libus odiosis restringenda est li
c̄cia potius q̄ laxanda. vt q̄. e. tua
in prima tua. **I**tem quid de cle
ricis habentib̄ sufficiens p̄uilegiū
qui decimas p̄cipiūt. **R**ño si ec̄le
sijs nō fruunt quaz cōtēplacōne
p̄cipiūt a ad hoc recipiunt vt in
malos vsus conuertant et sua ser
uent sacrilegiuz p̄fessō commit
tunt. vt i. q. ij. Clericos. xvi. q. i.
Qm̄ in si. tunc em̄ sine grandi
p̄ccō vnde pauperes victuri sunt
non accipiunt vt i. q. i. pastor tūc
locum habet q̄ Augustin. dicit
Panis egenāum vita pauperis ē
qui defraudat illum homo sang
uinis est. vt xij. q. v. immolans
Et q̄ dicit Ambrosi. Esuriētiū

panis est q tu detines nutorz idu
 mtu e q recludis. vt xlvij. di. si cu
 hij. Cetera si defuunt ecce debentur
 eis decie a stipedia eccastica qms
 beant sufficiencia bona p rna vel m r
 na vel aliude iuste qhita. vt xij. q. i.
 illi at. xij. q. ij. Caritate. ff. de re. iu
 ris. l. s. m natura q. x. e n ad fuoz
 prionoz titulos sint p moti q fi
 en pt. vt. s. de pb. Eps. a. c. tuus
Ite qnt si laycus detinet decias
 nec eccā pt ab eo recuperare nūquid
 redimere pt sine piculo symonie
 videt q nō. Dicit em spūalia nō
 pnt em sic nec redemi. vt. q. de
 symo. qrelā a expsius ad h. xvi.
 q. vij. decias q s pps. i. q. iij. **A**ltā
Ite decie cū reb? tpalib? pmutai
 non pnt. vt. s. de re. pmuta. exbis
 bita. qz spūalia cū tēpalib? non p
 mutat. vt. s. de rez. pmuta. ad qō
 nes. puto tñ posse redimi si h fiat
 aucte epi. nā i talib? auctoritas su
 prioris vicū abolet. s. de pb. n. s.
 de rez. pmuta. qntū. ff. de hij. q no
 mfa. l. furti. s. q iussu. possit eciam
 eccā suas decias a layco male des
 tetas redpere in pignore nec cōpu
 tare fruct? in sorte. vt. s. de feu. c.
 i. a. q. de v furs. c. i. a. c. qst? suas
 iō dixi. qz alienas in pignore red
 pere non possit. vt. q. e. c. vlt. **I**te
 nūquid lōga cōsuetudo excusat nō
 soluētes Rno non. cū em ex māda
 to dñi decie sunt soluēde vt. xvi. q.
 i. reūtimini. nō dare pctm est p m
 mo min? dare vel tardi? dare. vt

xvi. q. i. decie. a ppta cōsuetudo n
 excusat a si i tota puincia obsuare
 tur vt. xxij. q. vij. Flagicia. in tali
 b? diuturnitas nō minuit pctm s
 augz. vt. q. de symo. nō satis. nec c
 mē leuigat q diu resistit. vt. xxiiij.
 q. i. scisma. **D**z hys obstare vide
 tur. q. e. t. In aliqb? q dicit ille q p
 pe decie necario sūt soluēde q debet
 ex lege dīma vel loci cōsuetudie ap
 pbata. **A**d qd rno illd itelligo de
 cōsuetudie approbata p ppm als
 nō excusatz qntūcūqz lōga cōsuetu
 die q sine mōrli pctō huari nō poss
 set. vt. s. de cōsue. c. vlt. vel illa cōn
 suetudo attēdit cca minutas decias
 mas qms a ille sint soluēde de iu
 ris rigore vt. q. e. ex multiplici a. c.
 cū i tua. vel illa cōsuetudo locū hz i
 decias pdialib? cū pdia sita sunt in
 vna prochia a dñi predioz sunt
 in alia cōstituti. vt. q. e. c. cū sint ho
 mies. a. c. **A**d aplice **I**te qd si is
 q lōgo tpe nō soluit decias vel mī
 n? soluit veiat ad pūiaz. Rno ipoz
 nat ei q min? plene dedit mō emē
 det. vt. xvi. q. vi. qūqz puiso eivt
 ei remaneat vñ viuē possit qm qe
 qd hnt clerici paupm ē. vt. xvi. q.
 i. qm qe qd. **E**t res clericoz paup
 rū sūt vt. xxij. q. viii. ducioz **E**t res
 eccē paupm sūt. vt. xxiiij. q. vij. q
 at. nā a s m leges a qbusdā debis
 toibus exigitur puiso tñ ne egeāt
 v. ff. de re. iud. sūt que in id a legi
 bus sequentibus vt. ff. de re. iuris
 l. in cōpnacone. imponetur ecā

ei vt in totū satisfaciatur si ad fortu-
nā deuenit pinguiorē vt. s. de so-
lu. ordard. q. ff. de cessio bo. l. iij.
Item querit nūquid oēs decie debē-
tur de mādato dñi dicūt theologi
q̄ p̄diales tm̄ non p̄sonales vt p̄z
p̄ textū leuiti. p̄sonales at̄ ex oīti-
tudōe eccē. Et si h̄ verū ē satis dici
posset saluo tm̄ iudicio meliori vt ī
cessacōe solucōis p̄sonaliū decima
rū excusare possit cōsuetudo dñia ta-
lis q̄ illi? abrogat p̄ficōez. vt no.
s. de cōsuetu. **I**tem excusare possz for-
te pactō trāsactio seu r̄missio **I**tem
in talibz forte decis locū h̄z dec̄ ilz
la. s. e. c. in aliq̄bo. S. ille q̄ppe decie
necario h̄it soluēde q̄ debetur ex le-
ge diuina vt p̄diales vel loci cōs-
uetudie approbat vt p̄sonales lz
et aliis modis intellexerū dec̄ illaz.
s. e. s. h̄ iō dixi. qz ī paucis locis
soluūtur decie p̄sonales **I**tem qd
si in eadē fra eodē anno diuisa senni-
na sp̄argatur nūquid de oībz fruc-
tibz decie dari dñt sic. vt. s. e. c. Ex-
pte. nō em̄ eccā diuerso iure censen-
d̄z vt in quibusdā fructibz sit dec̄
ma. p̄. in quibusdā non vt. s. e. c. cū
in tua q̄ simile xij. q. ij. cognouim?
s. de p̄uil. quia. q. ff. de vsuca. **E**uz
qui. p̄uis dñi ar. sit. ff. de peculio.
l. h̄nic. s. i. vbi dicitur qz peculium
duplic̄ iure censetur. **I**tem quid
si is qui tenet ad decimā acūū fru-
menti in decimatū alienet nūquid
ec̄ a p̄t vendicare partem sibi des-
titam ab emptore. Rñō sic quomi-

am transiuit ad eum acius cū one-
re decimaz vt. s. e. c. **C**ū non fit. et
si ab eo exegerit non petet a vendi-
tore s̄ em̄ non patit bona fides vt
bis idē exigatur. vt. ff. de regu. iur.
l. bona fides q̄ absit vt eccā petat
aliqd cū augmento vt xij. q. ij. fra-
termas. s. si egerit q̄ nō exegerit qz
emptor inuent? est non soluendo
nūquid redire p̄t eccā s̄ venditorē
sic. vt. s. e. tu. vel cu. l. vlt. **P**z nūz
quid eccā tenet cedere actionē suā
vnditori soluenti s̄ emptorē Rñō
non qua ei fronte s̄ petet q̄ ex sua
neq̄cia cōdepnatur. vt. ff. de adimis-
nistra. tuto. l. si plure. s. ff. de tu. et
ra. dis. l. i. s. nūc tractem? q̄ idē di-
co in emptore malefidei sec? aut si
ement bona fide **I**tem in sumā
nōnd est qz ex subtractione decimaz
hec mala pueniūt q̄tuor. **P**rimū
scz p̄uancacō diuini mādati **P**e-
cundū qz olim lwies soluētes dec̄
mas bonis oībz habūdarēt vt xvi
q. vij. maiores. nūc quia decimam
non soluūt ad decimā cōuertūtur.
vt xvi. q. i. decime **T**ercium qz
dñs non increpat locuste nec pla-
gas amouit. vt xvi. q. i. reuimim
Quartū quia qz non acāpit xps
hoc tollit fisc? vt in p̄dicō. c. ma-
iores. **D**ecimas vero dātes Qua
duplic̄ renumerantur **P**rima
renumeracō ē habūdanda fructū
Pecūdiū corpoz sanitas. **T**ercia
indulgētia p̄dōz. **Q**uarta p̄mū
et nū vt p̄batur h̄c xvi. q. i. decie

Unde videam? de secunda parte nu
 bice se de pmissis. Et est sciendum quod
 pmissio debite fuit ex precepto domini di
 centis in exodo. Decimas et pmissio
 as non tardabis domino offerre. Et ali
 bi pmissio frugum terre tue deferres
 in domum domini dei tui. **I**tem ex constitu
 tione canonica. ut xvi. q. i. reuerti
 m. xxxij. di. pres. b. quantitas a pmissio
 naz in libris moysi non inuenit ex
 pmissio. dicit enim iheronimus. maior traditio
 coe introductum esse qui plurimum
 dabat quadraginta parte dabat
 qui autem minus sexaginta et sic qua
 draginta et sexaginta licet ab
 offerri pro voluntate soluentis. ut q. e.
 c. i. et hoc verum est in aridis et liqui
 dis in peditibus vero pro gemmatis
 dabat. **H**ug. putat hoc esse durum
 dixit quod de ducibus dandum est unum
 Et si quis tot capita non habeat pro
 portionabiliter dabit estimatio. laur.
 et Jo. dixerunt centesimum esse dandum
 Meli? aut videtur ut sit circa hoc
 consuetudini. ut ar. s. c. certificari
 vel recurrat ad consuetudinem vicina
 rum ecclesiarum. ut s. de consuetu. **C**um olim
 ita ut ex multis mediocritas obse
 uet ar. x. q. ij. hoc ius vel quod mini
 mum est def. ut q. de censu. **E**x parte.
 et ff. de le. iij. l. minimum. **O**blatio
 nes vero dicuntur quecumque de propriis
 et hanc rebus ecclesie a fidelibus offeruntur
 tur q. de vlt. signi. **E**t sunt diuide
 de oblationes et pmissio sicut et decime
 ut xij. q. ij. Quatuor x. q. i. Antiquis
 xij. q. ij. Concesso.

De regularibus.

Quod dicitur? s. de clericis
 et rebus eorum. **N**unc dicam?
 de regularibus et hiis que
 pertinent ad regulares. **V**ideam?
 igitur qui dicuntur regulares qui religio
 siofi. qui profiteri debeant regulares et
 quibus verbis. et in quibus modis? quoniam
 toto tempore nouitium fuit perbandi. in qua
 etate religionem ingrediens obligetur
 et ex quibus causis non professus pro
 fesso habeat. **R**egulares sunt qui
 ad viuendum regulariter se astringunt
 sive sint monachi. sive sint canoni
 ci regulares qui et si a seculorum more
 rum solacio non reputentur se iuncti re
 gule tamen inseruiunt laxiori. ut q. de
 statu. regula. quod dei timore. **I**n mul
 tis autem eorum iudicio concordat ut q. ne
 clericus vel monachus. **E**x parte xx. q. iij. p
 sens q. ne clericus vel monachus super specula et
 iuris professi ut xxvij. q. i. ut lex. **S**e
 cundum est in iuris non professis qui se et sua
 non dedicant deo ut q. de puit. cum
 et platur. **S**ed de fratribus et c. ut p
 uilegia **R**eligiosi autem largo modo di
 cuntur qui in propriis domibus religiose vi
 uunt quibus non professi ut xxij. q. v. quod
 deo pari voto. **T**ria profiteri debent re
 gularis. **O**bedientiam. **C**astitatis. **A**uste
 ritiam. et abdicacionem appetitis. **H**ec enim
 sunt specialia vite regularis. nam cum re
 gularis vite deitate super caput suum
 constituit ut xx. q. iij. **S**tatuimus? r. m.
 diat prope voluntati. ut xij. q. i. non de
 ratis similiter cum quis religionem

ingreditur se et sua dedit deo ut
De epis. et cle. in autn ingressi xix
q. iij. qz ingredientibus. Si q. mul-
lier a. c. tunc autem et ideo p. igres-
sum ptate in corpe et in rebo amit-
tit. In hys autem substancialib?
dispensari non pot vt q. de statu re-
gu. Cum ad monasteriu in fine.
Professio autem nichil aliud e
q. solemnis religionis pmissio
in qua pmissione hec tria conueni-
unt que predicti. **F**it pmissio in
manu prelati vt q. e. c. poretum.
et. c. ad aplicam. fit et in manu prua-
ti vt xx. q. i. vidua q. qui cle. vel co-
ueniens a. c. in sinuante. **P**roba-
tionis tpa sut diuersa man cleris-
cis notus pbat et pbatur p an-
num vt xvij. q. ij. salsus. cleric?
ignotus et layc? notus p byemiu
vt xix. q. iij. monasteriu. laycus ig-
notus p trienu vt xvij. q. ij. si qs
incogmit? liij. di. legem. lxx. die aut
hec diuersitas tempoz reducit ad
annu vt q. e. c. ad aplicam postulas-
ti et. c. ex pte. **D**e etate ingredien-
tiu religionem hoc seruandum est
vt si p. xiiij. annu quis intrauent re-
ligionem exire non possit nec ob-
stat q. e. c. ad nostram. **Q**uq. enim
cause considerantur in illa p. quas
egressus puri excusantur. **P**rima
qz impetuose et sine deliberacoe in-
trauit ido ingressus non fuerit ob-
ligatori? apud deum qui aim con-
siderat et non op. cor interrogat et
non manu vt xiiij. q. v. Si qd in-

uenisti xv. q. vi. c. i. h. fit ar. 3 xvij
q. iij. fin autē opes. **S**ecunda qz
illea? **T**ercia qz sine pbacione
habitum suscepit. **Q**uarta quia
p. pueriam intrauit. **Q**uinta
quia infra triduu exiit. **S**i vero
minor xiiij. annis intrauent potent
egredi cum uenent ad xv. annu vt
xx. q. i. illud. bug. autem dicebat
discretum ingredientē religionē
obligari etiam an xiiij. annu qz si
aut an annos illos pot quis obliga-
ri dyabolo ita et deo. vt q. de deli-
pue. pnis. **S**z quid si filii? a pa-
rentibus fit oblat? **R**no si fuerit ia-
nis discretōnis et non contradicat
exire non pot. vt q. e. c. te virum si
an annos illos adhuc exire non pot
vt q. e. c. significati. **S**z ueniens
ad xvi. annu inquiretur et tunc si ra-
tum habet qd factum est non exi-
bit ut in predictis dec. **S**i autem
dissendat pot exire ut xx. q. ii. illud
et q. e. c. Cu sim? nec obstat hys.
xx. q. ij. monachū ubi dicitur mo-
nachum aut pma oblatio aut p-
pna facit deuotio. **N**am illud sic
telligo. **M**onachum facit pma ob-
latio occasionalit ut cu filii? pma
oblatōnis ex debito honestatis nō
necessitatis obtēpans cum pot con-
tradicare nō reclamat vel pma ob-
latio facit monachū ut cum filius
habens discretōnis annos oblat?
a parentibus non contradicat tunc ve-
re facit monachū. seais si dicitur
ut xx. q. iij. pnis vel tercio mo pma

oblato facit mōchū vt si filius q̄
 discretōis ānos oblat? fuerit ante
 discretā etatē exire nō possit vt sus
 pen? dictū ē. a p̄m̄ h̄ intelligenda
 sūt oīa cap̄tla xx. q. i. vsqz ad. S. cū
 9° Anni v̄o discretōis sūt āni ad
 votū emittendū a m̄riomū s̄bendū
 qui sūt xii. in muliē. a xiiii. in ma
 culo vt xx. q. i. c. i. a ij. a q. ij. c. i. a
 ij. illa cū etas soluit ius priē ptā
 tis p̄ ingressum religionis. **S**iliū
 autē q̄ ānos discretōis p̄ se igrediē
 tē reuocat p̄ reuocat tutor. vt xx.
 q. ij. **S**i puella vsqz ad ānū. vt q̄.
 e. c. si q̄s ān. vt in p̄dō. c. si puella
 q̄o intelligo v̄z ēē vbi mōsterū
 sit valde remotū vt p̄ tū tēpis ad
 illud puenire nō possit. qz tūc ma
 gis indulgetur tempus ar. xvij.
 q. ij. si q̄s incognit? **S**z q̄nt a
 quo tpe curat ān? iste videt q̄ a
 tpe scie vt ar. ij. q. vii. bydūū vel
 a tpe amōnicōis vt ar. s̄. de ces.
 p̄bē. qm̄ diuinitatē vel dicem? illō
 tēp? ēē stnūū ita vt cedat ignorā
 ti vt ff. de h̄is q̄ no. in fa. l. genero
Credo q̄ ān? iste incipiat cedere a
 tpe scie ar. xvij. q. ij. **S**i q̄s incog
 nitus. **N**ō p̄fessus opellit p̄fite
 nq̄ mōsterū ingrediēs p̄ ānū ges
 tavit habitū mōchālē. vt q̄. e. c. ex
 p̄te. **I**tē ingressus religionē nō p̄
 fessus ad p̄orē statū redire non p̄t
 si tpe ingressus euidenter in eo siḡ
 appareāt q̄ absolute voluerit vi
 tā mutare vt q̄. e. c. statum̄. **I**n
 telligo at h̄ siḡ appare h̄ is q̄ igre

dit testm̄ fāt a trāsfert oīa bō sua
 in hēdes a legatarios vel distribu
 it oīa bō sua eccl̄is a paup̄ibz ero
 gavit oīa bō sua. **I**tē si in mōste
 rio distind? si h̄bit? nouicioz ab
 bitu p̄fessorū a igrediēs h̄ sciēs al
 sup̄sent hitū p̄fessorū similis ad
 priorē statū redire nō p̄t vt i p̄dō
 de c. statum̄. **A**ddit a q̄nt? cas?
 scz cū h̄is q̄ igredit? p̄ponit absol
 ute vitā mutare a si de h̄ nō appa
 reāt euidentia siḡ. vt q̄. e. c. s̄hultissi
 m? vel posset suppleri eo q̄o de siḡ
 nis addit in de c. statum̄. **S**z
 q̄nt? q̄d si ingressus cui ingredi de
 iure opetit religionē assumptā sed
 ingredi opellit laxiorē nūq̄d si p̄
 egressum assumpte a ante regres
 sum assumpte cōtrabat m̄riomū
 tenet. **E**t videtur q̄ sic nam hitus
 solus quem assumpsit non solēp̄
 nisauit votum vt q̄. e. c. p̄rectum
 et simplex votum non dirimit ma
 trimoniū vt q̄. qui cle. vel vo. consu
 luit. a. c. rursus xxvij. di. c. i. a ij.
S hinc distinguendum est. puto
 tū strariū q̄ a si habit? solus nō
 solemnisat q̄ntū ad religionem
 assumptam solemnisat tamen in
 genere q̄ntum ad religionē in quā
 gnaliter opetit intendens absolu
 te vitam mutare cum habitum as
 sumpsit a si obiciās est monach?
 cuius ergo monasterij. **R**ñō h̄ ob
 iectio non p̄cedit. **N**am p̄t quis
 esse p̄fessus in p̄pria domo potest
 quis esse etiā mōchus nullius tū

mōsterij-ut xxxij-q-v. qđ deo .xx
vij-q-i. de viduis q. Ede epif. a cle-
l-raptores. **Q**uerit in q̄ bitu de
beat q̄s p̄bari a p̄bare. Et videt
q̄ i seculari-ut .f. e. c. sup eo. liij. di.
legē. liij. di. **M**ultos. a ar. xvij. q
ij. si q̄s incognit. laurē. dixit q̄ in
mōchali habitu ē p̄band. ar. in
p̄dca. dcre. sup eo. a xix. q. iij. i mō
sterijs als nō posset p̄bare austeri-
tate regule mōchal. cū maḡ pars
austentatis in habitu consistat. **S**o-
lucio in hmoi puto stādū. consuetu-
dini a statutis mōsteriorū magis
q̄ iuri scripto. **S**z h̄m iura modna
habit. p̄bacōis religiosus esse dz
Vn in q̄busdā locis distinguitur
habit. nouicioz ab habitu p̄fel-
soz vtz tū est religiosus. h̄ si nō
distinguat nichilomin. ad aliq̄
diaz denotādā b̄ndicēde sūt vestes
professor. ut .f. e. c. statum. in fi.
Sz obiāt habitus nō faciāt mona-
chū. ut .f. e. c. p̄uēctū. s̄. de trāfac.
ex trāsmilla .f. qui cle. vel w. **C**ōsu-
luit .f. e. c. ut clerici. **Q**uedā tū iura
uelle vident q̄ habitus faciāt mō-
chū. ut .f. e. c. vidua. xxvij. di. q̄ in
terrogasti. **A**d hoc dico q̄ ē p̄fessio
vera a exp̄ssa ē p̄sūpta a occulta.
vera ē a exp̄ssa que fit verb vt .xx. q
i. vidua .f. ti. p̄x. dudū. **P**resūpta a
occulta. ut .f. e. c. statum. **P**riora
igif iura sic definnāda sūt bit. n̄
fāt mōchū p̄fessio nexā a exp̄ssa
Posteriora vō q̄ dicūt q̄ bit. fāt
mōchū sic intelligēda sūt vtz ē p̄

fessione p̄sūpta. **O**is at p̄fessiois
p̄sūpcio ex nimia mora i mōsterio
vel ex mora p̄ anū l̄ p̄ euidēcia siḡ l̄
p̄ assumptōnez bit. p̄fessor. ut .xx.
vij. q. i. vidua .f. e. c. vidua. xxvij.
di. interrogasti .f. e. c. ex pte. a. c. sta-
tum. **S**z q̄rit q̄t mois solēpnis-
sat votū a cte t̄bo. p̄ p̄fessionē vta
et exp̄ssam seu p̄sūptā a occulta vt
supi. dcm ē. **I**tē p̄ ordis suscep-
cōe solēpnisat votū. atinēcie. ut .xxvij.
di. dyacom. a lxxxiij. di. Cū i p̄to-
rio. **I**tē a p̄ bit. suscepōez. ut .f. t.
prox. **E**x parte infra qui cle. vel w.
infinuante. xxvij. questione. i. c. i.
Sz i h̄ vltio mēbro iura illa obui-
are vident q̄ supi. allegau. a que
dicunt q̄ habitus non faciāt mona-
chum. **A**d que r̄nderi potest iura il-
la locum h̄nt cum habitum non p̄-
cedit votum secus si votum p̄ces-
dat a habitus subsequat ut dcm
est. **I**n hūma notandū ē qđ lic-
tum est religiosis ad arāore vitz
vel religionē se trāssare petita a p̄-
latis licēcia q̄uis non obtenta. vt
.f. e. c. licet quibus daz a sic nec eā
petitas trāseat quis ad maiorē reli-
gionem videt q̄ valeat trāssus vt
.f. e. c. sane. **Q**uidā tū dicūt illā de
p̄missione loq̄ in eo qđ dicūt p̄mit-
tas vbi aut ep̄s vult ad religionē
transire non sufficiat licēcia petita.
sed requisita a obtenta v. in decre-
licet a h̄ siue sit consecratus siue nō
ut. s̄. de transla. prela. **I**nt corpora-
lia. **E**t est ratio nimia vtilitas que

promerire potest ex officio pastoralis
ut s. de renu. m. si cu. p. r. d. s. v. l. f.
Si eo modo militem qui n. iubet ipas
tor. ut xl. di. int. oia. Itē cu. q. s. le
uitatis ca. trāsit etiam ad maiore.
non sufficit licētia petita. ut xix. q.
iij. statumimus de fugitiuis at. req.
rendis. ex. audis. retrudēdis sua
q. d. legitur. f. e. t. ne religio si

De dissolutione coniugatorum.

Super dictū ē in g. n. de
trāseutibus ad religionē h.
aut tractat in sp. de trāsi
tu coniugatorum. Videndū est igit.
quā al. coniugū altero iunto possit ad
religionē intrare. ut f. e. t. c. ij. vel
ad sacros ordines pmoueri. Itē
an sufficiat alter ex coniugibus sim
pliciter assentire ut al. ad religionē
trāseat vel oporteat illū q. remanet
v. n. mutare. et quid iuris sit si al.
trāseat altero iunto. Est igit sci
endū q. an cōsumatū m. r. i. o. m. p. o. t.
al. coniugū altero iunto ad religioez
transire. f. e. c. ij. et c. Ex publico ita
ut f. duoz. mensū. spaciū. alter. fa
ciat. vel religionē assumat vel ad
coniugē reuertat. Hanc q. d. n. s. i. e. u. a.
gelio dicit. non licē viro n. ob. c. a. m.
fornicacōis vxorē suā dimittere in
telligendū ē h. m. i. t. e. r. p. t. a. c. o. z. s. a. c. r. i. e. l. o.
quij. de h. i. s. q. z. ē m. r. i. o. m. u. carnali
copula cōsumatū ut in illa ex pub
lico in fi. H. z. si al. istoz. vellet inui
to altero in domo. p. a. remanē. q. si

ppositū castitatis in seculo p. u. a. t. u.
r. n. o. cōsumandū ē m. r. i. o. m. i. a. d. c. t. u. n. i.
voto se ass. r. i. x. e. n. t. ad ob. s. u. a. c. i. a. r. e. s.
gularē in q. casu. cōpelli. p. t. ut relic
to seculo religionis p. p. o. s. i. t. u. e. x. e. q.
tur. ut f. e. c. Ex p. t. e. i. f. i. p. cōsumā
tū at. m. r. i. o. m. n. o. l. z. alteri. cōiugū. alte
ro in seculo remanēte religionē as
sumē. Et si is qui remanet hoc p.
mittat n. esset senex. et de incōtinēcia
non suspēd. ut f. e. c. cū. h. i. s. p. d. i. t. z.
et. c. vxorat. tunc em. sufficit si is
q. r. m. a. n. z. cōtinēciā. p. m. i. t. t. a. t. ut ibid.
quā. p. p. e. t. u. o. ob. s. u. a. b. i. t. e. d. i. a. al. t. o.
in religionē defuncto. et int. m. ut si
p. mortē ingressi is q. remāsit. et cō
tinēciā. p. m. i. t. t. i. t. d. h. a. t. m. r. i. o. m. n. o. t. e.
neat. et h. ad similitudinē cōiugis
illū. q. p. m. i. t. t. e. t. vxore. et cōtinēciā. z.
p. m. i. t. t. e. t. ordinat. ut xxxij. di. ser.
ati. et xxviii. di. q. z. sūt. culpe. Nam
votū. vxoris. q. d. intelligo. simpliciter
fieri in p. m. i. s. s. i. o. n. e. cōtinēcie. solē
nisi. in. ordi. a. c. i. o. n. e. vel. p. f. e. s. s. i. o. n. e. m. a.
riti. vir. em. et vxor. sibi. dicant. ad. i. o.
nes. ut xxx. q. iij. si. q. s. v. i. u. i. s. Si
vero. al. coniugū. ingredi. a. t. r. i. a. t. r. e. l. i. g. i. o. z.
nē. altero. i. u. n. t. o. non. valet. i. g. r. e. s. s. u. s.
et. is. q. remā. s. e. n. t. poterit. r. e. u. o. c. a. r. e.
i. n. g. r. e. s. s. u. m. r. e. u. o. c. a. t. at. v. i. u. o. r. e. u. o.
c. a. n. t. e. n. o. e. x. i. g. i. t. d. e. b. i. t. u. m. s. e. d. r. e. d. d. e. t.
e. x. a. c. t. potuit. em. p. m. i. t. t. e. i. d. q. d. i. n.
i. p. s. i. f. u. e. r. a. t. p. t. a. t. e. s. c. z. n. o. e. x. i. g. e. n. o. n.
r. e. d. d. e. at. n. o. potuit. p. m. i. t. t. e. q. m. h.
n. o. e. r. a. t. i. e. i. z. h. i. m. u. l. i. e. n. s. p. t. a. t. e. v. n.
a. p. l. e. v. i. r. n. h. z. p. t. a. t. e. s. u. i. c. o. r. p. i. s. s. e. d.
m. u. l. i. e. r. ut. f. e. c. q. d. a. i. t. r. a. u. i. t. xxxvii.
t. ij.

margin notes on the left edge of the page, partially obscured and difficult to read.

q.ii. fuit q. **V**3 q.ii. an si post mor-
te reuocatis dicit reuocatus. mrio
mū valeat vel nō a puto mrio^m te
nē quis q. intrauit potuit simplicit
uouē a se in eo q. in ipso ē obliga
re vt supi? dem ē. **V**3 votū illō so
lē mizare neq. d. inuita vxore. nā solē
mitas voti tollit vtrūq. scz ptatē ex
igēdi a reddēdi debitū diūgale. so
lēmfacio em̄ voti. si rite fiat. cōtinēci
am ppetuā indugūt q. ē essēciāle p
fessionis. vt q. de sta. mo. Cum ad
monasteriū in fi. **I**te q. d. si alī cōi
gū altero absēte a ignorāte religi
onē assumat a pfitēat in ea. demū
ab altero reuocet nūquid reuocat?
mortuo reuocāte tenet resumē reli
gionē dimissam Rno. cōsulā? ē ei a
cōgruēciā? ad salutē vt ad mōsteri
um redeat vbi bō duct? intencōne
pessionē fecit a habitū religiōis
accepit. **S**i vero ad hō induci non
potent ipfū inuitū credim? nō cō
gēdū vt q. e. c. placz. **V**3 si alī con
iugū altero sciēte a cōsciēte cuius
cōsensus ecā nō sufficit ecā si con
tinēciā pmittat h. requiritur vt a ipē
similit. dūtat. vt xxxiiij. q. v. q. vxo
rē mōsteriū ingrediat a demū ad
vxorē de mōsterio reducat nūquid
mortua vxore reintrare tenet Rno
sic. et si p. mortē p. me aliaz duxit
vxorē. **N**ā a tūc p. excoēz. opellit.
vt muliē dimissa ad suū mōsteriū
reūtat sub regulari habitu decete
ro dño fuitur? vt q. e. c. Ex pte. **E**t
ē rō diūsitatis int. illā decre. placet

et aliā ex pte abbatis. q. i. illa pla
cet is q. intrauit nō habuit cōsēsum
cōiugis a iō simplex votū nō potu
it solēmfare altero ignorāte vel in
uito vt supi? dem ē. **V**3 in illa ex
pte is q. intrauit hūit cōsēsum vxor
is vñ igressū mariti nō infuit ali
us defect? n. suspicio de incōtinēciā
que p. mortē ipfī? abolef vñ mors
tua vxore religio viri inuenitur ex
omni parte suffulta a q. p. fessio i
teruenit nec defuit consensus vxor
is a suspicio incōtinēcie cessat
et p. p. terea compellitur reintrare vt
dictum est. **P**ed nunquid vxor il
lius qui intrauit ea inuita vel igno
rante potent intrare eo similiter in
uito. **I**n hoc distinguo. Refert an
maritus sit d. monasterio educt? a
reconaliatus vxori. **E**t tunc eo vi
uente a inuito non potest intrare
An non sit eductus. a tunc potest
vxor intrare inuito marito vt xxxvii.
q. ii. Agathosa. **I**te quid si ma
ritus adulterium commisit nunq. d.
licet vxori eo inuito intrare religi
onem. **R**espondeo sic si fuerit p. sen
tēciā sepata. vt xxxv. q. vi. mul
torum. a xxxiiij. q. ij. seculares quia
post sentēciā non possēt de mo
nasterio reuocari ar. ad hoc opti
mum q. e. c. vlt. vbi alter coniugū
religionem ingressus non reuoca
tur ab altero qui sp. ritualiter fue
rit fornicatus cum iam s. ma. diuor
cū lata est inter eos. **P**ed ante se
tēciā non possēt irreuocabiliter

intrare qz si fornicator petet restitu-
tione ingressi indulgetur eidē. nec
obstaret fornicationis obiectione? ut s̄
de resti. spo. Itē cū q̄s a ar. Ede do
na. int̄ vix a vxo. l. si marit? Nō
obstat h̄is xxvii. q. ii. Agathōsa
ubi nō reuocat ingressus a forni-
catore. nā illud intelligo cū s̄ma di-
uorē lata ē. vel loquit̄ canō ille cū
adult̄ agit s̄ ingressum petitorio
sec? si agat restitutorio sicut dictū
est. addūt quid a aliū casū in q̄ lz
alteri coniūgū altero iūto religionē
intrare scz cū alī notorie fornicat̄
ut q̄. de diuor. significasti. **D**z de
illā intelligo cū spoliat? p̄ spoli-
acōe adulterū dmittit a sic peti-
cōm restitucōis q̄ sibi iā optit p̄-
iudiciū parat. p̄cedēs at̄ adulterū
non ei obstaret ut dictū est a sic in-
telligo q̄. e. c. cōstitut? **S**z q̄ro
an adult̄ intrare posset religionē in
nocēte iūto. R̄no non. **P**ena ei q̄
ex a. adulterio meret̄ hāc imunitatē
non induat ut a nexu coniūgū libere
ut ff. de int̄dic. a rele. l. relegato-
rū. s. vlt. nec ex delicto dz cōsequi
actionē ut ff. de fur. l. itaqz fullo. a
s̄. de s̄ue. Ex pte. **I**tem qd si s̄ma
diuorē lata esset nūquid adult̄ i-
trare posset in nocēte iūto. R̄no nō
qz in nocēs posset adulterū iūtu sibi
reconciliare si vellet. ut xxxij. q. i.
non erit. a. c. q̄ at. **I**n aut̄ ut nul-
li iūd. s. manifesta coll. ix. a h̄g tur
illd̄ aut̄. **E**de adult̄. a iapit. **D**z
lōdie. a q̄ dicta sūt. s̄. d̄ religionē

assumida ab vno coniūgū altero inui-
to. sed in casibz idē puto i sacis or-
dibz recipiēdis. **N**ūc videamus
an sufficiat ex coniūgibz simpliciter
consētere ut alī ad religionē trans-
eat vel necē sit ipsū q̄ remanet in se-
culo vitā mutare. **E**t i h̄o dixit hugo
qz vno itatē mōsterū a p̄fite tē d̄
cōsensu alteri? is q̄ remanet intelli-
git̄ p̄fiteri a amō d̄hē non pōt. ut
xxviii. di. qz sūt culpe xxxij. di. ser-
atū a xxxiii. q. v. q̄ vxore. xxvii. q. ii.
Agathōsa s̄ obstat ei q̄ d̄ eo q̄ dux-
it i mat. qz pol. p̄ adul. **E**x h̄aruz.
posz tñ ad illā hugo R̄ndē qz ibi n̄
habet qz interuenit cōsensus eius
q̄ r̄māsit. **A**lij dicūt qz si alī coniūgū
p̄mittat alteri intrare a simpliciter
p̄mittat. nec tenet intrare nec otinē-
ter i seculo remanē n̄ esset iuuenis
et suspect? **P**uto at̄ viā mediā
eligēdā ut coniūgū q̄ p̄miserit alteri
intrare si suspect? ē is q̄ p̄miserit
cōpellat intrare a p̄fiteri. **S**i vero
nō ē suspect? otinēcia p̄missa pote-
rit in seculo remanē. ut q̄. e. c. **C**uz
sis p̄ditus. a. c. vxoratus a s̄m
hoc intelligo primā decre. hui? ti-
tuli. nec obstat h̄is q̄. e. c. veniens
ubi vir intrauit vxore permittēte
iuuene a suspecta nec cogitur ipsa
intrare. **P**ed hoc ideo quia licen-
cia illa fuit per fraudem elicta a p̄-
capcionem extorta ut ex illa litte-
ra colligitur manifeste a si hoc est
verum quare non fuit maritus de
monasterio reuocatus. R̄no p̄pter
t ij

fornicacōez vxoris p^o ingressu ma-
ria omiffam vt ibi p^o als licuiffet
reuo can mantū vt xxxij. q. v. no-
tificasti. In eo at q^o dixi s^o q^o si ma-
rit^o irret religionē p^omittēte vxorē
et p^ofitet q^o vxor intelligit uouere a
votū suū solēpnifare solēpnifante
marito q^o vir a vxor sibi dicant ac-
tiones adiecobat. **I**o. a tāta est ad-
iectio scz si mulier h^o sciret a intelli-
gēt hunc eē effectū sue p^omissionis
tūc em p^o mortē viri d^obē nō possz
nec d^octū tenē. **C**eterz si mulier sim-
plex a iuris ignara h^o nō intelligēt
neqz sciret nec intēdet sic se ad per-
petuā d^octi uēcā obligare p^ouis vo-
tū simplex q^o intelligit emiffisse
p^omittēte x^o mantū intrare p^opetuo
deat obfuarē a sic eadē p^o viri obi-
tū d^octi nē si tū cōtraixit m^o tenet
ar. ad p^omissa q^o e. xxiij. q.

U De dūfione infidelīū.

In supiori rubca tractatū
est de dūfione dūgatoz
ad religionē h^o at tractat^o
de dūfione infidelīū ad fidē. **E**st er-
go videndū q^o d^o iuris sit si al^o cōiu-
gatoz infidelīū dūtat ad fidem a
e d^ouerso. **S**i vn^o ex dūgatis fis-
delīū labat in gētilitatis erro ē sit
itaqz in hac mateia distinguend^o
Quia si m^o d^obat inf^o duos fis-
deles m^o ratū ē. i. indissolubile
nisi morte q^o ad s^ostantiā m^oionij
Nā a si diuorciū inf^ocedat non abo-
let d^ofederao nupcial. vt xxxij. q.

vij. licite a. c. infuemiēte. **V**irgo
al^o illoz labat in hēsim pōt al^o q^o
remāsit in fide agē ad diuorciū p^o
ter fornicacōez spūalē. **E**t tūc sūma
necāna ē q^o sepēt q^o ad thori cobas-
bitacōez a mutuā sūitute m vīcu-
lo m^oionij p^odurāte. **E**t est rāo qz
sacmētū fidei q^o semel admissum
nūq^o amittit ratū effiat cōiugij sa-
cramētū vt ipfū m dūgib^o illo du-
rāte p^oduret. vt q^o de diuorcijs. **Q**ū-
to. **S**acmētū em fidei seu baptis-
mi p^omū ē a q^osi fundamētū a ianua
oīm sacmētoz. vt xxxij. di. **S**porro
in fi. a q^o de p^obio nō bap. m^o. xxiij.
em. vñ posito fundamēto q^o seml^o
positū nō amittit vt dictū ē a p^oba-
tur in eadē decre. q^onto. a de cō. di-
iij. oñdit sup edificāo alioz sacra-
mētoz firma ē h^o si ill^o fundamē-
tū nō sit positū alioz sacmētoz cō-
solidacio sup edificāo validia nō
cōsistit a i casu p^omissio cū diuāt n^o
h^oz locū illa d^osidera^o an velit laps^o
cobitare vel nō. vñ mirabiliter et
enormit^o errauit. **V**nc i h^o. qz ipse
in glos^o suis q^o sēp sit sup illa dec.
s. c. p^o. mulier h^o d^osiderasse videtur
q^o in h^o casu quē p^omissi locū non h^o
Dz in alio vt iā dicā. vbi v^o m^o
momiū d^obit inf^o duos infideles a
vn^o ad fidē dūtat monet apl^o fide-
lē vt cobitet infideli. **I**o at monet
qz h^o p^ot eē multoz occasio lucrādo-
rū vt fideles dūges in relinq^ondis
infidelibus p^omissa licēcia nō vtā-
tur. vt xxvij. q. i. iam nūc. **S**ed si

infidel nolit cohabitare fideli vel ve-
lit. sed cū blasphemia saluatoris
vel vt trahat fidelē ad mōrle pec-
catū in hīs casibz sine iudicio a p-
ter sūmaz soluit vnicū mīrionij.
Cōtumelia em̄ creatoris soluit ius
mīrionij vt in illa dec̄ q̄nto. **I**ō aut̄
soluit qz cū d̄ctū fuit h̄ mīrionij nō
inuenit fidei firmitatē sup̄ q̄ stabi-
lin possit cōiugij sac̄mentū a h̄ ea
de rāo ē q̄re in diuorcijs superioris
mīrionij rēq̄rat sūma non at̄ in hoc
mīrionio dissoluēdo. **I**tē nō qz i ca-
su p̄mo p̄ diuorciū sepat̄ altero
vūctē non d̄bit in sc̄do d̄bit a iō
fidel vt h̄ licent a libere faciat tes-
tes adhibeat cum infidel rēnuīt co-
bitare vel cū cohabitās blasphemiat
vel trahit ad mōrle p̄tū vt d̄ hīs
vel eoz aliquo fides fiat. **I**tē nō
d̄iam inf̄ fornicatorē carnalem a
spūalē. qz p̄t vnicā fornicacōem
carnalē p̄t marit̄ diuīt ab vxore.
vt xxxij. q. i. dic̄. a. c. in cōiugio. a
q̄ de diuorcijs gaudem̄ in fi. **H**z
p̄t vnicā spūalē non n̄ pseueret
in ea. vt xxviii. q. i. non solū i alio
at̄ auemēcia ē inf̄ vtrāqz fornicā-
cōez. **S**icut em̄ marit̄ vxorē forni-
cantē carnalit̄ excludē a sua coha-
bitacōe tenet. vt xxxij. q. i. **S**i q̄s
vxorē. a. c. si q̄s vxorē. sic a forni-
cantē spūalit̄ si in h̄ perseueret vt
xxviii. q. i. non solū. h̄ cū inf̄ duos
iudeos d̄bit mīrionij a alt̄ ad fidem
conuīt q̄nis is q̄ remāsit in iuda-
ismo bitare p̄secrat a sine blasphemie

nia vel contumelia creatoris fidelis
tū ei cohabitare non p̄t. vt xxviii.
q. i. iudei. **E**t est rāo qz iudei h̄nt
leges a p̄phetas a domestica sūt fi-
dei nr̄e. **E**t ideo timetur ne iudeus
xp̄ianū subuertat. **I**n sūma no-
tand̄ est qz si vn̄ ex duobz fidelis
bus coniugibz labatur in heresim a
demū reuertatur ad fidem is qui in
fide remāsit cōpellitur ei nolenti co-
habitare nisi ante cōuersionem fu-
issent p̄ sūmaz sepati vt q̄ de diuor-
de illa. **h**odie tū videtur correctā il-
la distinctio q̄ de diuor. quanto in-
fi. vbi videtur qz indistincte coha-
bitare cogatur. **D**iuorcio autem
facto si queratur apud quē filij de-
beat remanere. **D**icendū est qz p̄m̄
vetera iura infantes vsqz ad trien-
niū apud nr̄em sunt alendi nā vsqz
ad temp̄ illud magis indigēt
lacte q̄ esca. **P**ost triennium vero
apud pr̄ez. vt. **E**de p̄ria po. l. nec fi-
lium. eo saluo qz si iudex decerneret
ec̄ tales apud nr̄ez nutriendos ip̄e
estimabit an apud pr̄ez vel apud
nr̄em filij nutriantur. vt. **E** diuor-
l. vna. **S**ed iure autenticorum
aliud consideratur an pater dede-
rit cām diuorcio vel mater vt si pa-
ter tunc filij alantur apud matrē
expensis pr̄is. si mater filij nutris-
antur apud patrem expensis ma-
tris vt in aut̄ vt lice. mat. a auis.
S illud qz a fiḡtur. **E**de diuor. fac-
et incipit si prestiterit a h̄ idē d̄side-
ratur q̄. e. ex hīs. a alia duo. p̄ria
t iij

potestas et fauor fidei cristiane vt ibi colligitur. et vigesima octaua. questione prima. Iudei patre vero defuncto preses determinet vbi pupilli debeant educari. vt. **E** vbi pu. deb. educ. l. prima et scda.

De voto et voti redemptione.

Quidam est supra de transitu ad religionem. Sed quia postquam transitur ad religionem votum emittitur vel prius emissum solemnizatur. Ideo subsequenter tractatur hic de voto et voti redemptione. **V**ideamus igitur quid sit votum. quot sint species votorum. Qui vouere possunt. in quibus casibus. et qualiter possit redimi. et qualiter possit a voto discedi. et an in votis valeat dispensari. et per quem. **V**otum est aliquid boni cum deliberatione deo facta pollicitatio. Aliquibus boni. ideo dixi quod si de malo quis voueat non obligatur quia in malis promissis rescindit fidem in turpi voto muta decretum vt vigesima secunda. questione quarta. in malis. **C**um deliberatione ideo adieci quia votum quod ex facilitate animi magis quam ex arbitrio discretionis emittitur non est vsquequaque obligatum.

gatorum. vt infra eode. c. venientes. supra de regula. Ad nos tram. **V**otum due sunt species necessitatis et voluntatis vota necessitatis sunt illa que quis necessario in baptismo promittit ut abrenunciare dyabolo et pompis eius tenere fidem seruare decalogum de consecratione distinctione iiii. primum. vnde cum homo peccat post baptismum dupliciter reus est et quia peccat in eo quod committit et quia votum pruaricatur non tamen tamquam pro duobus mortalibus peccatis penitentia indicetur. sed tamquam pro vna circumstantia transgressionis grauato. **V**ota voluntatis sunt illa que quis voluntarie emittit super hijs ad que ante votum quis non tenetur sed post votum sic vt sunt vota continentie. abstinentie. peregrinationis et similia et de hijs dicitur vouete et reddite domino deo vestro. vt primum ad consilium secundum ad imperium referatur. vt infra e. c. magne. et de vtraque specie votorum dicit Augustinus. Sunt quedam que etiam non vouentes debemus. Quedam etiam que nisi vouerimus non debemus. Sed postquam ea deo promittimus necessario deo reddere astringimur. vt. xvij. questione. i. c. i. **E**t autem sunt in nostris officijs

gratioā q̄ ai licet nob nō impēdē
 tñ cā dilectiōis ipēdim? vt xxviii.
 q̄. p̄olatna. ¶ **V**otū volūtarū
 subdistinguit qz aliud simplex
 aliud solēpne. ¶ **S**implex ē oē illd
 cui nulla solēpnitas adhibet so-
 lū at cōtinēcie votū solēpnisat. ¶ **S**z
 q̄t modis solēpnisat votū nō u. s̄
 de regula. ¶ **S**z q̄re tu tñ scias qz
 q̄ntū ad deū nō min? obligat sim-
 plex votū q̄ solēpne. ¶ **N**ā ex sui na-
 tura eandē obhuāciā hz. vtrūqz i
 p̄petuū ē huādū. vtrūqz fractio i
 duāt mōrale vtrūqz p̄hibet d̄ni-
 um actū. ¶ **S**z qz ecclā cōsiderat cīcū
 stāciās vt xl. di. lō xpian? . a de pe-
 di. v. c. i. a solēpnitates v̄lorz attē-
 dit. vt q̄. q̄ clerū. vel x. Rursus xxij.
 q. v. iuramti hui? idēco diuersum
 statuit in vtroqz vt simplex ipēdis
 at m̄rio^m d̄bendūz solēne dirimat
 iā d̄ctū. vt in p̄dca decre. rursus. xx
 vij. di. p totū. xxvij. q. i. p totum.
 ¶ **I**te maiorē penā statuit i fractiōe
 solēpnis q̄ simplicis vt xxvij. di.
 Si vir. a xxvij. q. i. v̄gito. a. c. de
 uotā. a ex h̄ satis apparet q̄ntū de-
 linq̄ i fractiōe solēpnis q̄ simpli-
 cis voti. Quis em̄ dubitet scelera-
 ad eē cōmissuz qd̄ q̄ntū v̄indicatur
 ut xxiiij. q. i. non afferam?. ¶ **E**t hec
 oia q̄ dico in voto simplicis a solēni
 locū h̄nt in p̄missio simplicis a iura-
 mēto. ut xxij. q. v. iuramēti. Et est
 ratio q̄re magis peccat in fractiōe
 solēpnis qz simplicis qz q̄ frāgit so-
 lēne peccat in deū offendit constitū

ōez ecclā a hoies cōscios scādalisat
 qz i simplicis nō cōtigit. ¶ **P**otest vo-
 uere q̄libet qz illd cōsiliū uouete ac-
 cōe est oibz q̄ em̄ uouet opa pie-
 tatis spū dei duāt a ido non ē sub
 lege vbi em̄ spūs dei ibi libtas. ut
 xix. q. i. due. s̄. de regula. licet. ¶ **E**x
 cipiuntur qued̄ p̄sone que sine cō-
 sensu alioz religionem uouere nō
 p̄nt ut ep̄s sine licēcia ip̄e v̄t i p̄-
 dicta licet. a q̄. e. c. magne. ¶ **I**mpu-
 bes sine p̄ris vel tutoris auctoritas
 te. ut xx. q. i. c. i. a ij. a seru? absqz
 d̄m̄ voluntate. ut xvij. q. ij. Si q̄s
 incognitus. ¶ **V**xor sine licēcia vi-
 ri. ut s̄. de cōiugato. p totū
 ¶ **S**ed nec monacho licet uouere sine
 licēcia abbatis. ut xx. q. iij. mo-
 nach? qd̄ intelligo in voto absti-
 nēcie p qd̄ alij fratres scandalisā-
 tur. ¶ **S**ed nūquid votum qd̄ quis
 ante monachātū emisent p̄t ab-
 bas reuocare videt qz sic ar. xxxij.
 q. v. noluit. ¶ **O**mnia vota volūta-
 tis redimi p̄nt a cōmutari auctoris
 tate superioris in cui? arbitrio depe-
 debit considerare qualitatem perso-
 ne a cām cōmutaciōis ut ex hoc colli-
 gat an recōpensaciō melior sit a d̄o
 magis accepta. ut q̄. e. c. i. p̄ref. vo-
 tum cōtinēcie in quo dispensari nō
 potest. vt q̄. de statu. regu. ¶ **C**uz ad
 monasterium in fi. qz ideo continē-
 git qz vix posset aliquid inueniri i
 qz deberet castitas cōmutari ar.
 xxxij. q. i. nupcie. xxxij. q. v. tunc
 saluabitur. ¶ **E**t castitas sola est que

pt̄ cū rebo fiducia deo aīas p̄ntare
vt ī autētico d̄ leno s̄. scissimas col-
ij. **N**ullā autē cōmutacōez p̄t b̄ dare
p̄ aīa sua cū aīa sit p̄cōsior oībus
vt xxxij. q. iij. si habes. iō dixi autē
vota voluntatis qz vota necitatis cō-
mutari nō p̄nt q̄ in baptisimo pro-
mittūtur b̄ em̄ esset dispēsare d̄ de-
um vel d̄ fidem qz nō h̄. ut xxv. q. i.
Sūt quid̄. xv. di. Sicut. xi. q. iij.
qui resistit. **P**z vota voluntatis vt
dcim̄ ē cōmutari p̄nt qz in veteri le-
ge in q̄ nō min⁹ obligat preceptū
d̄m̄ q̄ lxxdievōrū obliget in ecclā p̄-
mogenita q̄ d̄no niā dabātur offer-
ri quēd̄ d̄no reddebātur vt p̄moge-
nita leuitaz quēd̄ redimebantur
vt aliaz tribuū quēd̄ cōmutabant̄
ī aliud sicut p̄mogenitū a simi qd̄
cōmutabat̄ p̄ oue. ut q̄. e. c. i. mag-
ne. **H**z nūquid̄ q̄libet p̄lat⁹ p̄t p̄-
tare auctoritatē cōmutacōi voti. dis-
cūt q̄dā qz nullus nisi is cui p̄mit-
tit̄ b̄ a p̄pa sp̄aalit̄ ut q̄. e. c. ex mul-
ta credo tñ qz cuiilibz ep̄o p̄missa sit
cōmutacō voti. ut q̄. e. c. i. qz dicit̄
illa decre. Ex multa. **S**pediale ē in
voto vltra maris qd̄ statutū ē ob
fauorem subfidij terre scē. **D**ed is
cui voti illi⁹ fuit dispēsacio sp̄alit̄
delegata incōmutacōe voti illi⁹ h̄z
attendē ea q̄ cōtinēter q̄. e. c. qz sup̄
h̄is. q. c. ex multa. **P**otest a vo-
to discedi q̄tuor modis. **P**rimo si
aucte superioris fuerit cōmutatuz vel
dilatiū. ut q̄. e. c. i. q. c. nō ē. **S**ecun-
do cū vouēs qd̄ in tpali obseq̄o cō-

fistit votū suū in p̄petuā religiōis
obseruaciā p̄pa auctoritate cōmus-
tat. ut q̄. e. c. scripture. q̄ sic p̄t intel-
ligi qz legit̄. s̄. de iure iurā. p̄uenit.
Si tñ q̄s votū tpale p̄ficet q̄ de-
inū ad religiōez migraret tuāus
videret̄ ar. q̄. de sp̄o. cōmissum. **T**er-
cio p̄t defectū cōdicōis. ut. s̄. de iu-
re iurā. p̄uenit. ij. **D**ec⁹ si absolu-
te q̄s voueat. nulla em̄ cōdicōe rum-
penda fūt q̄ sine vlla cōdicōe vouē-
tur. ut xxxij. q. vlt. c. vlt. **Q**uarto
p̄t defectuz cause p̄t quā voues
vt q̄. e. c. magne in fi. **D**ec⁹ tñ est
ī voto religiōis qd̄ ex falsa causa
nō vidiat̄. ut. s̄. de iur. iuga. Ex
pte. qz qz dixi a voto cōditionali pos-
se recedi itelligo siue cōdicō sit sp̄a-
lis qz exp̄ssa. vt q̄. de cōdi. appo. vlt.
de ill. q. c. sup̄ eo. qz. s̄. de resti. sp̄o.
olim cām. siue sit ta cta. h̄ talis q̄
ex sui natura insit voto vt si potero
si vixero. si de⁹ voluerit nisi de⁹ ali-
ter reuelauerit vt p̄bant̄ h̄. xvi. q.
i. in prochia xxij. q. ii. h̄es xxvij. q.
i. b̄tā maria. **I**n sūma nōnd̄ est
qz si vouens īpediat̄ exēq̄ votū ipo-
tencia facti expectandus est donec
cesset impedimētū. ut q̄. e. c. qz sup̄
h̄is. ff. de varica mune. l. vl. q̄. d̄ sc̄.
ex. decetero. nec interī habendus ē
voti trāsgressor ar. ff. qui satisdare
co. l. vlt. voti obligacōe in sui robo-
re p̄durāte qz difficultatis cā ad in-
cōmod̄ p̄missionis nō ad impedi-
mētū stipulacōis p̄tinet. vt. ff. de v̄-
bo. ob. l. cōtinu⁹. **S**est autē

De statu mōchōz ⁊ canōicōz re.

Quidam est s. de cōuersione ad religionem. Sed quia qui cōuertuntur frequēcius monachi fiunt uel canōici regulares. Ideo hic subiātur tractatus de statu monachōrum ⁊ canōicōrum regularium. **V**idē dum est igitur qualem uitam debeant ducere monachi ⁊ canōici regulares. Item in quo cōueniant ⁊ in quo differant monachi ⁊ canōici regulares qualem habituz genere debeant ⁊ que sint necessaria ad uitam regularem obseruandaz.

De uita quorūdam monachōz ⁊ habitu tractatur ꝑ. e. c. Cum ad monasterium. **S**z quia circa hoc diuerse inueniuntur obseruancie ⁊ statuta magis hoc per institucōes eozum instruitur q̄ per iura ut tñ sciamus q̄ monachi p̄culium habere nō possunt n̄ ab abbate fuit pro iniuncta administracōe permissum. ut ꝑ. e. c. ij. in prim. ⁊ ꝑ. qz. **N**am ⁊ in regula beati benedicti p̄cipitur prouideri per quorūz manū negocia monasterij procurētur ut ꝑ. ne. de. uel. mo. c. i. Singuli per villas ⁊ opida non ponātur ut ꝑ. e. c. ij. ꝑ. de. ca. mo. c. plē. **A**n autem in ecclesijs prochialib⁹ possint p̄fici ⁊ eis animarum cura cōmitti dubitari solet. Dicunt enim qd̄ olim ex dispensacōe poterat lx. p̄fici. **H**odie vō de iure si vt

De statu monachōz
xvi. q. i. in prochia cum pro utilitate. doctos ⁊ c. si monachus. **T**errij dicunt q̄ nec hodie possunt p̄fici secularibus ⁊ prochialibus ecclesijs sine dispensacōe. ut infra de capel. mo. c. i. **S**ed i hoc dici potest q̄ olim non poterant p̄fici nisi ex necessitate. ut in predicto capitulo p̄ficiis. hodie uero possunt etiam utilitatis causa ut in preallegato canone cum pro utilitate et hoc locum habet in ecclesijs in quibus plures monachi esse possunt. **S**ecus si ecclesia talis sit in qua monachuz oporteat solum esse ut ꝑ. e. c. ij. in prim. ⁊ ꝑ. e. c. q̄ dei timore puto autē q̄ episcopi monachis possunt p̄ficere secularibus ecclesijs cum abbatum consensu. ut lx. in. di. c. i. **E**t hoc uerum est in ecclesijs que non spectant ad monachos pleno iure ut s. de sup. neg. prelata. **S**icut supra de p̄bēd. De monachis. ⁊ in fra de p̄uul. Cum ⁊ plātare. s. in ecclesijs. xvi. questione i. **S**ane. ⁊ c. statuendū. **I**n hīs autem que ad eos pertinent pleno iure sufficit abbatis consensus. ut xvi. q. iij. uis. ⁊ si sic fuerint instituti possunt p̄dicare baptizare missam ad populū celebrare ⁊ cetera officia sacerdotalia ministrare. ut xvi. q. i. s. ecce. **I**n hoc capitulo autē oibus sequentibus ca. vsqz ad s. hīs oībo aliter nō habent hui⁹ officia ut xvi. q. i. per totum viqz ad p̄dē. s. ecce in hoc in capitulo

Et e sciendum qd ai mōchi ad pla
tunas trāscūt seculaēs absoluūtuz
a qbusd obsuācijs vt a ieiunio si
lacio a vigilijs. Et e ratio qz vt di
cit canon nemo p̄t eccāstias obse
quijs desuare a i mōstica r̄gula or
diāte p̄fiste vt districtionē mōste
rii teneat q̄ cotidie i mōstero ecc
clesiastico cogit p̄manēvt xvij. q.
i. nemo. In alijs at nō absolutur
vt bitu suādō cōtinēcia a de p̄po n̄
hōdō. **S**z nūq̄ d absolut̄ ab obe
diēcia abbatis. In h̄o distingue.
Quia aut trāssert̄ ad eccāz epālē.
Aut ad aliā minorē. **S**i ad epālē
oio absolut̄ a iurisdictione a obe
diā abbatis. vt xvij. q. i. c. i. **S**i
ad aliā minorē. **S**ubdistigue Aut
illa eccā e s̄biecta abbati suo. a nō
est s̄biecta abbati suo q̄ ad t̄palia
tūc eximitur ab obediā illi? q̄ ad
spūalia. vt. xvi. q. ij. sane q̄ de ca
mo. c. i. **S**i vero eccā sit s̄biecta ab
bati suo in spūalibz a t̄palibz tūc
trāssert̄ remanet s̄biecta abbati i
oibz a suabit oia sicuti p̄us preter
tra. Ieiunū. Silēciū. a vigilijs
q̄ i eccā seculari suari nō possent vt
supi? dictū ē. **S**i at eccā in nullo
sit abbati s̄biecta tūc mōch? t̄n̄s
lat? i nullo tenet abbati vt xvi. q.
i. In prochia. nec eccām suā reger
p̄m officū mōchale qz ad quācūqz
eccāz veniens illi? cōsuetudinē sua
bis. ut xij. di. illa. xli. di. quisquis.
Sz nūquid ab esu carniū eximit̄
a regula mōchali videt̄ qd non qz

canō cam infirmitatis t̄m exāpit in
mōcho. de 2. di. v. Carnez. **S**atis
t̄n̄ dicit possit qd sic ne alijs cū qbus
viuit ex h̄o scādalu idurat. vt xli.
di. quisquis. h̄o vbi alijs nō ē ad scās
dalū vel vbi mōch? cū mōchū bz
cū q̄ viuit. ut q̄. e. c. qd dei timorez s̄
uabit regulā q̄ ad esū. **M**ōchi et
canonici regulares cōueniūt int̄ se
in h̄ijs q̄ sūt s̄bstācialia religionis
vt i abdicaōe p̄petatis obediā et
cōtinēcia. vt q̄. e. c. Cū ad mōstērū
in fi. xij. q. i. nō dicatis. q̄. e. **S**up
q̄. dā. **E**t s̄m h̄o dicit nicola? p̄. nō
em̄ putam? qd absit religiosos ca
nonicos a scōz mōchōz cōsōz se
iūctos. ut xx. q. iij. p̄ns i fi. a q̄. e. c.
qd dei timore. **I**tē sic isti sic nec illi
claustr̄ exire d̄nt. ut q̄. ne cle. l. mo
nō magno ope. et. c. sup specula.
Itē vt dicit dormiāt a v̄scant vt s̄
de vita. a ho. cle. Qm̄. xxxij. di. pre
ter h̄. de 2. di. v. in oibz. xij. q. ij. ne
cessario. **I**tē a m̄ alio. vt q̄. e. i. h̄ns
gul. **D**ifferūt aut̄ in qbusd qz qd
statutū est de monachis vt singu
li p̄ villas a opida non ponātur
vt q̄. c. ij. de canonicis regularibus
specialiter non cauetur. **I**tez quo
ad habitum a quo ad eum regu
le insuūt laxiori vt q̄. e. c. qd dei timo
rem. **A**d obseruāciām regula
rem necārium est vt in singul̄ reg
nis siue prouincijs fiat de triēnis
in triēniū cōmune capt̄liu Abba
tum atqz priorum abbates p̄pos
non habentiū qui non cōsueuerunt

capitulum tale exerceat q̄ diligēs habeatur tractat? de reformatione ordinis et obseruācia regulari et h̄ij q̄ capitulo presit corrigat et reforment q̄ correctionis et reformationis officio non uerit indigē. vt. 7. e. c. i. singul. Itē ut in correctionibus et reformationibus et disciplinis regularibus non appellet. vt. s. de app. Ad nram. r. c. rep̄bensibil. 7. ne. cle. vel. mo. Relatiu. s. de ap. Cū sp̄ali. q̄ intelligo cū modo? correctionis q̄litate p̄di non excedat. vt. xxij. q. ij. q̄ peccat in fine. Namme asperitatis increpaco nec correctione r̄cipit nec salute. vt. xv. di. Cū beat. Itē ut mittatur uisitatores p̄ puincias q̄ de statu monasteriorum et obseruācijs regularibus diligēt inquirat et tā in sp̄ualibus q̄ in tp̄alibus corrigat et reformet q̄ uident corrigēda monachos corrigi faciānt p̄ abbates nichilominus et ipi corrigēt q̄s otumaces inueniūt et rebelles q̄ si abbates in hoc fuerit negligētes p̄clamatur et puniuntur in. c. gnali. Si uero uisitatores aliquem abbatem dignū inueniūt amocōne denūciēt ep̄o loci q̄ si ep̄s imple neglexerit uisitatores uel p̄fidentes. c. gnali h̄ referant ap. se. Si uero abbas amouēdus fuit exēptus p̄t suspēdi ab admīstracōne p̄ uisitatores uel p̄fidentes in. c. gnali amocōne illi? hummo p̄tifici resuata vt. 7. e. c. Ea que. et hoc locum habet in monasterijs monialiu quo ad articulos corrigendi reforman

di. suspendendi et amouendi. vt. 7. e. decreta. Ea que in fine. In summa notandum est q̄ si priores aliqui per electionem canonicam fuerint constituti sine causa et sine iuris ordine remoueri non possunt ut infra e. c. ij. s. priores et accedunt ad hoc lvi. di. Datis peruersum. xvi. questione vlt. inuentum. xv. q. v. c. ij. s. de diuor. c. i. Alij autē priores qui non sic eliguntur. Sed eos abbates instituunt et sicut uolunt de facti remouentur. ut infra de simo. p. tuas i. fi. i. primis confirmari possint prioratus. ut supra de p̄ben. nisi posterioribus non. ut. 7. e. c. Cum ad monasterium s̄m refectorio in fi. supra de confir. ut. vel. inu. ad nostram. r. c. p̄cedum. Item notandum q̄ de oblatiōibus cotidianis et de h̄ijs que conferuntur in uita conferencijs ecclesia cathedralis non habebit aliquā portio nem. vt. 7. e. c. i. et xvi. q. i. Cum pro utilitate. Ceterum si mortis l̄ sepulture causa aliquid monasterio conferatur maior ecclesia habebit portio nem canonicam. vt. s. de sepul. de h̄ijs. r. c. relatum. r. s. de testa. requisisti. Item nec cathedralicum soluunt monachi. vt. x. q. iii. inter cetera. nisi de hoc a fundacione ecclesie conuēnisset. vt. xviii. q. ij. euleu. berius. et quo ad h̄ monasteria dicuntur non subesse. l. dy. ocesana. et xvij. q. ii. Quā sit. s. de offi. ordi. dilectus. Capelle tamen

mōsteriorū sub sūt. s. de offi. or. Cō
 grēte. s. de p̄bē. de mōchis. nec ob
 stat canō ille. x. q. iij. Inter cetera
 vbi dicit mōsteriorū basilias ab
 hac solucōis exp̄sione se iūdis. il
 lud em̄ sic expōit basilias mōste
 riorū. i. basilice q̄ sūt mōstera q̄ s̄
 vera sūt n̄ mōstera cū capell̄ lib̄ta
 ti donētur tūc em̄ ea. l. q̄ mōstera q̄
 capelle censent. vt q̄ de p̄uic. Qm̄ q̄
 c. Cū capella. q̄ ar. xvi. q. ij. visis q̄
 de hac materia no. s. de of. ord. q̄
 que autem.

¶ De religiosis domib⁹.

Quod tractatū ē. s. de diuisione et
 statu religiosoz s̄ subici
 tur tractat⁹ de domib⁹ eo
 rūde. Et iō ponit s̄ rub̄ca de religi
 osis domib⁹ vt ep̄s sint subiecte
 videndū ē igit̄ q̄ dicatur religiose
 dom⁹. et aucte sint cōstruēde. cui s̄bie
 ctē sūt et i q̄bo An ad scl̄aēs vsus
 dūti valeāt q̄ religioso sit assum̄da
 postq̄ dom⁹ sūt cōstituta. ¶ Religio
 se dom⁹ dicunt mōstera. tēpla.
 hosp̄italia. et alia loca similia ad
 pios et religiosos vsus deputata q̄
 cūq; noīe cēseant. vt q̄. e. c. de sy
 nodochiis et c. d. ep̄s. et cle. orpha
 notrophos et l. oīa oratoria ec̄ q̄ ali
 q̄ ex d̄uocōe i pp̄rijs domib⁹ auct̄
 te ep̄i cōstituerit loca religiosa sūt
 vt xliij. di. oratoriu. xvij. q. ij. q̄d.
 de c. di. i. vniūiq; et c. clericos. et
 c. si q̄s. oratoriu aut id ē peccā seu
 capella. ut q̄. de ec. edi. c. vlt. Cō

struēde sūt domus religiose aucte
 ep̄ali. ut xvi. q. i. q̄cūq; cū solēpni
 tate illa q̄ hētur de c. di. i. nemo in
 autn̄ d̄ mōchis. s. iij. coll. i. et i aut̄
 de ec. ti. s. si q̄s at̄ voluerit coll. ix.
¶ Subiunt at̄ tā eccē q̄ dom⁹ reli
 giose illi ep̄o i cui⁹ d̄poc cōsurgūt
 ut xvi. q. vij. oēs basilice. et xvij.
 q. ij. mōstera. et q̄. e. c. d̄ synodochi
 is n̄ p̄uilegio sint minute. ut q̄. e. c.
 cōstituit̄ vel p̄scrip̄cōe. ut. s. d̄ pre
 sc̄p. Auditis. Subiunt aut̄ in q̄
 duabo legib⁹. l. d̄poc. et iuris dictō
 nis. ut dixi. s. de offi. or. q̄ aut̄ s̄
 iutrāq; l. d̄poc. et iurisdictionē ep̄s
 remittere potest. ut q̄. e. c. constitu
 tus. et q̄. de censu. Cum venerabilis
 in fi. et xvi. q. ij. iuris. licet videat̄
 tur q̄ iurisdictionem remittē non
 possit quia sicut subiectus se ipsuz
 eximere a iurisdictione prelati nō
 potest. ut. s. de foro. d̄p. Si dili
 genti. xi. q. iij. si clericum cuiuslibz
 et c. clericum nullus. sic nec prelas
 tus p̄t a se excutere iurisdictionez
 ordinarā quā bz i s̄biectis ar. ff. de
 offi. p̄. l. legat⁹. veri⁹ ē tñ q̄ prius
 dixi. ¶ Rā ep̄s p̄t dare decimas extra
 eccāz baptisale. ut xvi. q. i. statui
 m⁹. p̄t uni ecclesie detraxere et da
 re alteri. ut q̄. de excels. pre. sic vniē
 xij. q. ij. bone dūmodo cum consen
 su sui cap̄tli. ut. s. d̄ dona. pasto
 ralis. ¶ Dom⁹ religiose ad vsus
 seculares reducā non possunt. ut q̄.
 e. c. int̄ quatuor et est hoc generale
 in oībo consecratis. vel deo dicatis

vt xix. q. ij. q̄ ſemel. ſ. de re. p̄mu-
 nicipia de 2. di. i. lig. a. c. vafa a. ff.
 de relig. a. ſup. fu. l. ſi q̄s ſepultura
 vñ ſi mōſterū aliq̄d fuerit de for-
 matū p̄ mōchs eius d̄ ordiſ ſi p̄t
 fieri reformet. **A**lioq̄n p̄ mōchs
 alteri ordiſ. vt. q̄. ne. cle. vel mo-
 relati. non at̄ p̄ clericos ſeculares
 vt. q̄. e. c. n̄t q̄tuor a. accedit ad ſ.
 xviii. q. ij. p̄ueni. i. iudū a. ſ. c. p̄.
 c. vlt. ſ. vlt. poſt q̄ at̄ domi aliq̄ fu-
 ent aſtructa aſſumenda ē religio
 vna de approbatis. vt. q̄. e. c. ne ni-
 mia. noua em̄ ſine l̄nia d̄m̄ ipe aſ-
 ſum̄ nō poſſz ſic nec nouū iſtitui
 collegiū ſine p̄nā. vt. ff. de coll. l.
 iij. **I**n ſūma nōnd̄ ē q̄ ſi abbas
 vel p̄or alicui⁹ mōſterij p̄ref aſſen-
 ſi frat̄z obediāz p̄mittat ep̄o loci
Si mōſterū ſit exēptū vel legitima
 p̄ſep̄ciōz munitū n̄ p̄iudicat̄ ei⁹
 vt. q̄. e. c. Cū dilc̄s fili⁹. **I**tē q̄d
 ſi mōſteruz aliq̄d alteri mōſterio
 vniat̄ ep̄o ignorāte nūquid vni-
 valet. videt̄ q̄ ſic maxie ſi vniat̄
 mōſterio r̄gle acōris. **N**ā licitū ē au-
 libz ad arāōrē t̄ñhē religioez peti-
 ta l̄nia a ſi non obtenta. vt. ſ. d̄ re-
 gu. l. 3. a. c. ſane. **I**tē p̄vniōnē hui⁹
 non exim̄t mōſterū a iurisdicōe
 d̄poc̄ ep̄i. vt. q̄. e. c. qz mōſterū vñ
 ep̄s ratū debet̄ h̄re q̄d alteri pro-
 deſt̄ a ſibi noat̄uz nō ē. vt. ff. de aq̄
 plu. ar. l. i ſūma. **I**tē varijs. ſ. d̄
 ſi ſic allegat̄ ad ipſū ſpectat̄ v̄nre
 ecc̄as q̄. de exceſ. p̄. ſic v̄nre. p̄udē
 de em̄ ipſi⁹ d̄mittitur q̄lit̄ ecc̄e ſue

d̄poc̄iſſi ē debeāt. vt lxx. di. ſcōz
Itēz p̄ vniōnē p̄iudiciū ſit ep̄o qz
 mōſterū q̄d v̄nre gaudebit de p̄ui-
 legijs a imūtatibz illi⁹ cui v̄nre
 q̄d ei alteri aggregat̄ ei⁹ d̄z imita-
 ri naturā. vt. q̄. de ſtatu. re. recolen-
 tes. **E**de rei v̄xo. ac. l. vna. **E** d̄ia de
 le. l. i. p̄uto ſine cōſeſu ep̄i ſi fieri nō
 debere itelligo q̄ i d̄cre. ſ. d̄ h̄ijs
 q̄ vi. me. x. cā ſi. Cū dilc̄. bit⁹ fuit
 cōſeſus ep̄i. **T**ribz at̄ modis v̄nre
 mōſterū vel vna ecc̄a v̄nre alteri
 vno ſic vt cum vna alteri ſubiā-
 tur. **E**t tunc ſubiecta v̄nre ſi ob-
 ſeruācijs eius cui ſubiāct̄ a p̄uile-
 gijs eius vtetur vt in p̄allegata
 d̄cre. recollentes circa finem a ido-
 necc̄an⁹ eſt ep̄i cōſeſus vt p̄dixi
 et ſi hoc dicit̄ vna ecc̄a dependere
 ab altera. vt. ſ. de eta. a qua. i. or. p̄
 ſi. **E**am te. **S**ecūdo mō ſic vt cum
 due ecc̄e v̄nre ita vt neutra ſub-
 iāctur alteri. nec eſt ſc̄ire q̄ ſit illa
 que v̄nre que ſit illa cui v̄nre alte-
 ra. ſed ambe ecc̄e ſic v̄nre vt ca-
 nomia v̄nre vel monachi ſint ca-
 nomia vel mōchi alteri⁹ a ſint oia
 coia et tunc erunt quaſi vna ecc̄a
 et quaſi vnum collegium a v̄nre
 ſi meliores obſeruācijs a cōſuetu-
 dines que hatten⁹ in vtraqz vige-
 bant a respondebāt ep̄is diuſarū
 d̄poc̄. vel cui⁹ ſicut p̄i⁹ vt illi q̄
 viuūt in illo loco respondeant ſuo
 d̄poc̄ano in h̄ijs in quibus des-
 bent. et iſti qui viuūt in iſto reſ-
 pondeant ſuo ſi diuerſos habeant

dōo cesanos vt vno nō nocet dio
 cesanis. vt .iij. c. qz mōsterū. Ter
 cio mō fit vno duarum eccāz vt
 due remaneāt a possessiones diui
 se sint sicut prius a collegia duo s̄
 in hoc tātū mō vt vnū hēat p̄latuz
 q̄ presit vtriqz. sic a ipator duas
 dignitates diūgit in vnū vt i auf
 vt iudices sine quoq̄ suffia. S. illd.
 coll. ii. de iure aut̄ ep̄i erit qd̄ dixi i
 mō scdo. ¶ Quatuor at̄ sunt cause
 p̄p̄t quas vno eccāz fieri p̄t p̄p̄t
 t̄pis q̄litate seu turbacōez. vt xij.
 q. i. a t̄pis q̄litas. Item duaz eccā
 rū vicinitas vt ibidē. Item ecclesie
 paup̄tas. vt x. q. iij. vno cca finē.
 Itē a clericis vel mōchis desola
 o vel destitucio. vt .iij. c. qz mōsterū.

De capellis mōchoz.

In superioribus rubricis traes
 tatū ē de mōchis et alijs
 religios. h̄ tractat de eoz
 locis a capellis. a iō subiciat h̄ rub
 ca de locis vel capellis mōchoz seu
 alioz religiosoz. ¶ Est igit̄ vide
 dū qd̄ iuris hēant mōchi a alijs res
 ligiosi in suis capellis. Et in h̄ dis
 tinguēdū ē. qz aut mōchi ius ha
 bēt in capella ex fundacōe aut ex
 dōcōe laici si mōchi capellā i p̄o
 solo exp̄tis p̄p̄is fūdauerit h̄nt
 in ea oia t̄palia a ep̄s oia sp̄alia
 et h̄ ē q̄ alibi d̄r sacdotes de p̄p̄i q̄
 dā cura ē iis reddāt rōez. abbati
 vero p̄ rebo t̄paliū ad mōsteruz

p̄tinetibz debitā subiectionē exhibe
 beat. a sic sua cuiqz iura seruētur.
 vt xvi. q. ij. Sane. a. c. statuendū
 .iij. de p̄ul. Cū a plātare. Si eccijs.
 .iij. c. i. s. de prebē. in lateran. a. c.
 de mōchis. h̄nt a nichilomin⁹ ius
 p̄ntandi. vt. s. d. supplen. neg. pla.
 sicut. a p̄ h̄ nōre potes q̄ cū colles
 giū regulariū a idē in secularibus
 puto fundat aliq̄ eccāz pinguius
 ius h̄z ex fundacōe q̄ layc⁹ q̄ et si
 ius hēat p̄ntandi. vt .iij. c. p̄. i. pol
 sessionibz t̄n eccē q̄s etiā ipse cons
 fert nullā retinet p̄tatez. vt x. q. i.
 nouerit p̄nt t̄n layco p̄ono statui
 aliq̄ puent⁹ in eccā p̄cipiēdi vt .iij.
 c. p̄. ¶ Preterea a sic intelligo xiiij.
 q. viij. tributū qd̄ intelligo an̄ cō
 secracōnem eccē ar. Ede dō. q̄ sub
 mō. l. p̄fca. a xvi. q. vlt. filijs. p̄nt
 aut̄ an̄ d̄secracōez vel p̄ possessiones
 aliq̄ b̄nficij vice d̄cedi a marie pa
 trono. vt xvi. q. vi. illd. a xvi. q. i.
 possessiones. Si vero ex donacione
 ep̄i mōchi ius hēant i capella tunc
 si cōto mō dōuit eis ep̄s ius illud
 hēbūt qd̄ exp̄sum ē ar. ff. de pac.
 l. in tradicōibz. Si vō ep̄s stulit
 pleno iure tūc mōchi hēbunt t̄pa
 lia a sp̄alia a institucōes. vt xvi.
 q. ij. visis. q̄ si ep̄s simpliciter do
 net. tunc illā pot̄oz stulisse vide
 tur q̄ ep̄s temporaliter in eadē per
 cipere d̄sueuit forte aliquid t̄po
 re d̄ dicōnis impositum. Sed si
 ep̄i scop⁹ nichil tale percipiebat i
 ipsa tunc donasse videtur oēid qd̄

spūali iure pāpīebat in ea vt fāā
 vel qrtā de oblatōibz viuoz a mor
 tuoz pter catlxdratiū vt at h dō
 do fit ltima cōfēsus ē capti require
 b? vt f. de dō. pastoral. vbi vero
 ex dōcōne layci ius sibi vendicant
 religiosi in eccā tūc tātūmō ius op
 tinēt prōnat? vt f. e. c. Cū seculuz
 a si qd aliud pāpīebat laic? tpa
 lit in eadē. vt supius dcm ē. nō em
 potuit layc? plus iuris in eccā con
 ferre layco q̄ sibi opetēt. ut f. de do
 te p. diuoz. rel. ip. i. q. i. c. i. a. q. vñ
 d. albertū. ff. de re. iuris. l. nemo pl?
 a. ff. de dō. ep. a. ven. l. alienacō.
 q̄uis casualit a spālit h gnale fal
 lit. ut. s. de elec. suffraganei. s. ff. d.
 usufruc. l. q. nosty. ff. de acq̄re. do. i.
 l. nō ē nouū. a. ff. de acquirē. poss.
 terdū. **S**z qd si eccā male a layco
 deteta ex donacōe iphi? in v fus tñfi
 erit mōclor epō loci p̄bete cōfēsum
 cōstabit h dōcō ppetua firmitate
 submixa. ut xvi. q. i. c. vlt. ut si lay
 cus erat prōn? ius prōnatus trāse
 at in eosdē a nichilomin? qd tpa
 lit ep̄s obtinebat. si vero layc? prō
 n? nō erat saltū ius ep̄i trāfit. s. d.
 dona. pastoral. f. de iure pa. illud.
 Et h oia locū hnt in mōsterijs q̄ n̄
 sūt exēpta cū suis capell' alioq̄n dy
 ocesanus nichil iuris hē in capellis
 sic nec in mōsterijs ex quibz capel
 le depēdet ut nōui. s. de sta. mo. i. fi.
In fūma nōnd ē q̄ si agatur de
 subiectiōe capelle nō ē agendū ip
 sū. sed s̄ supiorē q̄ ē i possiōne l' q̄i

subiectiōnis ipsius. ut. s. c. p̄. auz
 venerabilis. s. de elec. q̄relam xvi.
 q. ij. inter memoratos. s. de resc̄p.
 Ex pte. ff. de liberis exhi. l. vltima
 ff. de seruitu. l. vlti. a. ff. h. seruitus
 ven. l. is cuius. a nichilomin? agi
 p̄t contra rectorem capelle. ut. s. de
 appel. ad audiaz. s. ut lite non cōf.
 Qm̄. xij. q. ij. quicumqz. a in p̄dca
 decreta. Ex parte.

De iure patronatus.

Hōim? s. de iure patronatus
 in spē scz qd opetit mōchis
 a alijs religiosis. Nūc dicit a gnā
 liter de iure patronatus agam? vñ
 subiciatur hic rubrica de iure pa.

Videam? igitur quid sit ius pa
 tronatus. ex quibus pueniat. que
 cōpetunt prōno. an sine p̄ntacōne
 valeat institucō. Qualit ius prō
 natus in alium trāferat. Itē quid
 si plures sint patroni a discordāt
 in p̄ntādo. Item infra quod tem
 p? prōn? debeat p̄ntare. **I**us p
 tronatus est auctoritas seu potes
 tas proueniens ex beneficijs ante
 consecracōez eccē collatis. Patro
 natus autem ius prouenit ex funo
 dacōe totacōe soli collacōne xvi. q.
 vñ. filijs. a. c. quicumqz. xviii. q.
 ij. abbatem a h vno v̄ficulo cōtinē
 tur. Prōnum faciūt **D**os **E**difica
 fund? **C**ōpetit prōno aliqd bo
 noris. aliqd oneris. aliqd v̄tilita
 tis aliqd honoris vt si eccā n̄ fuerit

collegiata pūtet. vt .i. fere p totuz
si fuerit collegiata tūc non electioi
faciende h iā facte honestius prōmi
postulat? assensus n̄ ex sp̄ali cessi
one obtineat vt p̄t s suas inf po
nē deat electioni tractāde. vt .i. e. c.
nob. **I**tem h̄z aliqd honoris qz p̄
m̄ in p̄essione incedit. vt xvi. q.
vii. pie mētis .i. c. frigidā. h̄z ali
qd oneris qz tenet defendē eccāz
ab oibz oppressiombz. vt xvi. q.
vii. filiis. h̄z aliqd utilitatis vt
qz si v̄gat ad inopiā alend? ē de
bonis eccā. vt xvi. q. vii. filiis. et
c. q̄cūqz. et notant duobz versibz.
Prono debet honor on? utilitasqz
Presētet p̄sit defendat alaf egen?
Potest etiā prōn? p̄ref egestatem
aliqs redditus h̄re moderatos ab
eccā cui? prōn? existit vt h̄ nō ui s̄
ti. p̄. cca. p̄n. **V**ine p̄ntacōe insti
tū non dnt in ea eccā q̄ prōnū h̄z et
si sp̄retis prōmis h̄ factū fuerit s̄m
rigorē iuris ē institucio irritanda
vt .i. e. c. illud in fi. vel iura nūc
anda et ad institucōis verecūdiam
institut? adinouend? ē et ali? que
prōn? adignū elegerit ordinādus
vt xvi. q. vii. decreum. **P**z si lai
c? repūdet vnū et postea variat ali
um p̄ntando videt a p̄mo discedē
posteriorē p̄ntando vt. ff. d. para
l. si cū. .i. vlt. .i. s. de pau. nō iuste
et tūc videt arbitrio ep̄i r̄linq̄nd
q̄s eoz alteri p̄ferat. vt .i. e. c. Cuz
āt aduocat? vt in casu isto fit loc?
ḡtificacōi sic als. ff. d. reli. et h̄mp.

l. vlt. ff. de noua. l. sticbū. .i. h̄ decē
ff. de peculio. l. sūma. ff. de posi. l. ei
apud quem. .i. ff. loca et conduc
l. muane saufeli in fi. licet sit ar. cō
tra qz non sit locus gratificacōi.
ff. que in fraudem cre. l. pupillus
Admittitur hec variacō patros
in laycā duplici racōne. **V**na qz in
casu isto locus est p̄me sicut et alr
ii. q. iii. si quis iratus. .i. c. si quez
penituerit. .i. q. vi. .i. si vero. .i. l. si
quis libellos. **A**lia racōne quia p̄
sentato ex presentacōne non ac
quiritur ius in re. vnde alio prez
sentato et instituto potior est con
dicio possessoris qm̄ anteq̄ prese
tatio per d̄poc ep̄m approbetur ra
tum non est qd a patrono fuerit i
choatum. vt .i. e. c. qz autem s̄ful.
et p̄pterea sicut dixi superior vari
antem admittit. qz non nūq̄ pre
tor variantem admittit et consili
um mutantis non aghernatur. vt
ff. de coll. l. non nūq̄ q̄uis aliter i
cōstantia arguatur. vt. ff. de pau
l. in cause. **V**ariacō autem nō ad
mittitur in p̄sona eccāstica variā
te vt in predcā decre. **C**um autem
aduocatus in fi. **E**t est racō quia
qued res p̄hibentur in clerics q̄
in laycis tollerantur et in eodem
genere delicti plus dicitur peccare
clericus q̄ laycus vt xxv. di. nulli
fas. i. q. iii. saluator. xi. q. iii. p̄cis
pue. xxii. q. v. qui viderit. p̄. di.
nulli .i. de here. **E**xcommunicamus
Spreterea. ff. de re. mi. l. oē delictū

Sauget a qd dixi pntatu a laico n
bre ius in re eo qd ratum non est a
prono qd fuerit inchoatu pulq a
plato fuit approbatu recipit s. s.
de re iud. Cu bertoldo? vbi p^o pnt
tat? a no admissus agit s. m pnta
tu a institutu vt amoueat in q sic
dicend si qs pntet ab eo q ius hz
pntandi a ai fit ydone? no admit
tit a plato a pron? non variet ius
hz in re a age pt s institutu a neie
vel a falso prono pntatu a sic loq
tur ai bertoldus sic loqtur xvi. q.
vii. de crim? vbi at ver? pron? ali
que repntat a variat aliu repnta
to loci hz. Cu at aduocatus a qd
aut ofulis vt pmo pntat? ius non
beat in eccā ad qua p^o fuerit pnta
t? vt possit age ad ius scdo pnta
tu a institutu. Sz poterit age con
tra platū q eū pntatu a ydoneū ma
liciose no admittit forte differendo
institue a difficultates aliqs inge
redo vt variaret pron? a alterz pnt
taret aaget ut pvideat ei in bñf^o
cōpeteti. vt q. c. pastoral. a qz p
latus no admittens presētati ydo
neum sic punit. Dixerūt qdā non
eē loai gntificāōi a correctā eē illā
decre. Cu at aduocat? p illā pasto
ralis. Sz ven? ē q pmo dixi vt gnti
ficāōi sit loc? a ai gntificāō plat?
eccā obtulerit ei? erit a ali? nullū
ius i eccā hēbit q ius pmo psetato
et ydoneo sbuenat vt supi? dictū
ē. Admittēda ē igit psetacō prō mi
xto ei? q ē i qñ possiōe iuris prōna

tus. ut q. e. de iuracōibz q. sex mēses
a tpe vacacōis. ut q. e. c. Eā te vel q.
quatuor a tempore mote litis. vt
q. e. qm in quibusdā q. e. c. ai pnt
discordiam. Quidam autem dis
cunt correctam esse illam decre. Eā
te per posteriorem. Cum ppter dis
cordiam a tempus semestre reduc
tum est ad tempus quadrimestre
Transfertur in aliū ius prōna
tus gntuito titulo. vt q. e. c. ex in
nuacōne. a. c. illud. a. c. cura pasto
ralis non gratuito autē titulo no
transit cum sit spūale vel spūali a
nexum. ut q. e. c. de iure. Quia cle
rici. a. c. preterea. Cum vniuersita
te autem transit ius patronatus
etiā non gratuito titulo. vt q. e.
c. cum scdm vt fundus totalis qui
per se generaliter non transit. sed
cum vniuersitate tranffertur. vt
ff. de fundo tota. l. i. quedam enim
sunt que per se sola non transe
unt sed cum alijs transferuntur ut
ff. de acquir. rez. to. l. qued. ff. de s
ben. emp. a ven. l. in modicū. Vñ?
Iura patronatus transire faciūt no
i? heres. Res permutata donacōe
dicio qz. Nam ex successione tran
sit in heredem. vt q. e. c. i. a pmutat
cum alio spūali ut xvi. q. vii. nemi
ni a venditur ai vniuersitate ut in
dec. cum scdm. **S**ed nūquid sine
aucte epi transferf a videt q i sin
gularē personam non sed in colle
gium sic a hoc innuit manifeste q.
eod. illud. ubi dicit licet religioso

loco pronatus ius conferendi liberā
habeat potestatem. **E**t est ratio quia ius
canonicū libenter amplectitur ut
id quod est spirituale vel spirituali annexū
a layco ad ecclesiam reuertatur ut alius
video. xvi. q. i. c. vlt. §. de hijs que
fi. a pla. sine d. ca. Cum in applica
tione enim ius redit ad suā naturā
ut ff. de pac. l. **S**i unus. Sicut dicitur
census. non obstat §. e. c. ex insua
dione nā illam intelligo cum consen
sus capituli iteruenit. **P**ro obstat §.
e. c. nullus que dicit quicquid ecclesi
a iuris ē nō posse monasterijs con
ferri sine concessione episcopi sed ibi ex
cipi potest ius pronatus vel si vel sta
bis ei quod dicit illa de nullus sine ali
qua exceptione et respondebis ad
illam decre. illud quia quod dicit licet
religiose domui etc. non determinat
proximā clausulā precedentē illam
scilicet cum quia laycus. **P**ro aliam. s.
tū quia de re non vacante etc. ut sit se
sus laycus ecclesiam non vacante ius pa
tronatus quod habet in ea etiam cum con
sensu episcopi privato conferri non potest
licet religioso loco offerre possit sed
audi non tamen sine consensu episcopi. **S**i
plures sint patroni et discordant qui
dam enim repugnant unum quid alius
si constat eos esse patronos stabit episcopus
maiori et saniori parte illorum si partes pre
sentati non videantur equales tunc
attendant merita eorum qui presentan
tur. ut §. e. c. quoniam quibusdam lxiiij.
di. si forte. **P**ro si presentati pares in
meritis videantur tunc est locus g

tificationi de qua superius dictum est.
ut dicit episcopus promissum iterum presentate
ar. lxxix. di. si duo nec puto quod in ca
su isto alter eorum habeat contra episcopum
aliquam actionem quia episcopi sese impediunt
in casu sicut duo fructuarii. ut
ff. quibus modis usufructus amittitur. l. **S**i duo
bus. **S**icut cum singulis. ff. de usufructu. l. quod
dicitur sicut duo heredes sub con
dictione instituti. ut ff. de condic.
et insti. l. si tunc heres erit si si pa
troni nolint aliquem presentare tollat
episcopus reliquas de illa ecclesia si fieri potest
sine scandalo et sicut usque ad diez
condicte atque eiusdem ecclesie claudat
hostia ut nullus in ea sacrum minist
terium celebret antequam unum eligant
presbiterum quod sacrosancta potest sit
procurare ut §. e. c. quecumque. **C**um
autem inter presentantes sit contentio
quis eorum sit patronus expectet episcopus
ad sex menses et si usque tunc non
fuerit diffinitum possit episcopus ec
clesie de pastore saluo in posterum
iure eius qui euerit. ut §. e. c. si
ro. et si noluerit episcopus tanto tempore ex
pectare faciat hoc in fine quatuor
mensium. ut §. e. c. **Q**ui in quibus
dam. **S**i autem inter episcopum et pres
entantes sit quod forte episcopus ignorante
eos fore patronos tunc donec quod so
piatur ponat episcopus in ecclesia patronos
nūm pro redditibus conservandis qui aut
eos in utilitate ecclesie convertat. aut
fideliter future persone reservet. ut
§. de offi. or. **C**um nos plerumque
In summa notandum est quod ius

pronat? apud quolibet hōdem ē in
 solidū q̄ ad oēs effectus p̄ter sacerdotis
 p̄natiōis q̄ ē apud oēs ita q̄ apud
 nullum. ut ff. de i. i. c. i. Et hō iō qz
 cu n̄ sit res simplex perueniens ad
 quolibet hōdū īsolidū etiā si ex di
 uersis a iōq̄libo p̄tibz sint heredes
 ut ff. de h̄er. l. vna. ff. ad le. falc.
 l. i. Si v̄s fractus? qz sp̄alia nō di
 uident. ut vij. q. i. nichil. Vnde
 alia ī cor. palia ut noia a si non ve
 niat diuidēda. ut ff. de fam. l. h̄er. l.
 l. ij. §. vlt. a. l. h̄er. §. i. Et t. l. Ea
 q̄ veniūt t̄n ad iudicāda a assignā
 da. ut ff. fam. l. h̄er. l. iij. non sic i.
 iure pronat? qd nec vni assignat
 nec diuidit m̄ oēs s̄ consistit ī soli
 dū apud oēs ut sup̄i d̄idū ē. Itē
 nōnd est q̄ ius pronat? q̄nqz stat
 ī suo noie. q̄nqz dicit aduocāda
 ut ff. de cler. q̄nqz vicedn̄as
 tus. q̄nqz custodia. q̄nqz guardia
 appellat ut ff. de p̄tē. q̄nqz ius h̄e
 quitaōis seu p̄cessōis. ut xvi. q.
 vij. p̄tē. a. c. frigencius. Itē
 nō p̄ pronat? ius d̄ gr̄a dicitur c̄p
 tiner. ut xvi. q. v. si q̄s ep̄orū ecc̄a
 em̄ sustin̄z p̄nos ī hac parte ut
 ff. de q̄m̄ ī q̄bul. d̄. a hō iō qz cum
 ius pronat? sit sp̄iale vel sp̄iali ā
 nexū. ut s̄. de iud. q̄nto ff. de iur.
 re. a. lapa de rigore iuris nō d̄ant
 ecc̄astica a maxie sp̄alia tractare
 negocia. ut s̄. de iud. de c̄nim. a. cū
 ecc̄a h̄iis totibz ad ordinacōnes
 ep̄oz p̄tineant. ut x. q. i. d̄er. t̄. a
 c. nouerit. ex p̄missione iuris p̄as

dit ut h̄iis cadat ī laycū a ad?
 p̄ntandi qui mere est sp̄ialis h̄ t̄n
 p̄missio siue gr̄a ouersa est ī
 ius cōmune a ob hoc dicit ius p̄o
 natus ānexū sp̄iali cum tamen sit
 sp̄rituale qz cum laycus nullū sp̄i
 rituale valeat possidere possidet t̄n
 vel quasi possidet ius patronatus
 Item ius funerandi. ut ff. de morz
 tuo inferen. l. i. a p̄ter ius eligen
 di si ex p̄uilegio op̄etat. ut ff. de no
 bis. **I**tem notādū est q̄ si ep̄s
 ī aliena dyocesi ecc̄az edificauerit
 h̄c gr̄a fit ei ut liceat ip̄si quē
 a q̄ clerici p̄ntē vnde cumqz sit
 ut xvi. q. iij. si quis ep̄iscopoz cōn
 illud. lxxi. di. hortamur quasi suffi
 ciat testimoniu ep̄iscopi presentā
 tis ar. ad hoc. vij. q. i. ep̄iscopoz de
 loco. si aut a monacho sufficit testi
 moniu abbat̄is. ut xvi. q. i. mona
 chi vocantes. Et est sciendū q̄ dif
 ferentia est utz ius patronat? spe
 ctat ad clericum iure ec̄. vel p̄nos
 nij racione. nam ī primo casu p̄t
 legatus ro. ecclesie cōferre ecclesiam
 sp̄reto tali p̄no. ut ff. de c. Cum di
 lectus. Et est rācio quia cum legas
 tus conferat ecc̄as a alia beneficia
 que inuenit vacanda a que vacare
 incipiunt post suū ingressum nō
 obstante iure institucōis qd̄ or
 dinario cōpetit multomin? obsta
 bit ius patronat? quod clericus cō
 petit beneficij racione quia plus iu
 ris h̄z p̄latus ī cōferendo q̄ p̄o
 n? ī p̄ntando a nichilomin? illd

quod plures est absorbetur pro gati a legat. vt. s. de offi. ord. dila. s. **D**z quod si vnus obstruat etiam et ei plures succedat heredes. nuquid oes erunt promi. Sic. ut. q. c. i. **D**z none grauat iudicio ecce multiplicatis promis non quod multiplicatur defensoes vt xvi. q. vij. filijs ac nepotibus idem ius optat oibus et in solidum quod competebat defuncto non secundum diuisiones hereditatis. **I**tem quod si plures construat ecciam vel totum. nuquid oes habebunt vnus ius an per beneficij potestatem. Rno vnus et egle qz sic superius dixi ius pronat? est simplex et indiuisibile. fateor tamen quod in alio et in honoribus que debentur promissis habet respectus ad eum que plus donauit et si gratificatio loci ad eum contigat curreret? oibus magis dicitur prelati? gratificari presentato ab illo que plus contulit quam ab illo que minus. **D**z quod si clericus ius habeat pronat? nuquid seipsum presentare potest. no. iii. q. e. c. per nras et simile viij. q. i. in scripturis in multis enim iuris articulis hoc reprobatur vt quis se ingerat ad aliquod officium nam qui ad officium paracionis se ingerent seipsum excludit suspectus enim habetur. vt. ff. de par. l. q. oia et qui sibi tutelam ascribit vt. ff. ad le. cor. de fal. l. vxori. s. q. se. nec potest que sibi auctoritate preare vt. ff. ad trebell. l. i. s. fuit. et accedit ad hoc. ff. de test. tu. l. ex sima. ff. de aucto. p. stan. l. i. **D**z opponit pater et filius eadem persona censetur. vt. de impube. et

alij s. b. s. t. i. l. vlt. et tamen pater elegit filium. vt. ff. q. tu iusque vniu. l. illud. ad quod ratio patris et filii consentit vna et ea de persona fictione iure non secundum veritatem. **I**tem opponit tutor sibi ipsi possessionem tradit. vt. ff. de obli. emp. et re. l. fistulas. s. fidum. Et ad hoc ratio non simpliciter sibi tradit sed egrediens pupilli familia ipse ingreditur. **V**ltimo non est quod pater? donando tradendo et cedendo ecciam vel instituto in ea que ad ecclesiam nichil agit. vt. q. e. c. vlt. res ruptum si quis utatur tali simplicitate bonorum dono tibi ecciam et cedo donare intelligit quod hoc in ea ius videlicet pronat? vt. q. e. c. q. aut. **N**am plerumque hoc nomen ecciam per iure pronatus supponit. vt. xvi. q. vlt. si plures. et xv. q. iii. nemini.

De censibus.

Dicitur esse s. d. quodam tempore ecciam rui se de iure pronat? nuquid autem subsequitur et de quibusdam alijs oneibus tractat Jo. s. b. i. a. l. s. ru. l. ca. de censibus et exactionibus et paracionibus. **V**idea? igitur quod sit census que census imponere potest. quoniam imponi potest. **I**tem an possit augeri et an possit remitti. **I**tem ex quibus causis fieri potest exactio ab ecclesijs. **I**tem ex qua causa debeatur paracio. et cui. et a quibus. **C**ensus est annua pensio que episcopo de proventibus ecclesie debetur. vt. i. q. iii. que situm in si. per censum fit probatio subiectio. vt. q. e. c. cis aia.

Aliquē census prāt in diu p̄stite li-
bertatis. aliquē p̄cepte p̄tectionis
vt *q̄. de p̄uul. recepim?*. vñ census
ip̄osicō nō sp̄ p̄bat excep̄cōem nā
ex dupliā cā ip̄onit vt sup̄i? dictū
est. a iō nō p̄bat h̄ eē q̄ ab h̄ cō
tingit abesse. *P̄tectionis* at̄ nō idu
at̄ exemp̄ cōez. vt *q̄. de p̄uul. ex pte*
tua. l. 3. aliquē sup̄posicō sub p̄tedio
ne dñi ipe instar appellacōnis ha
beat a sic sup̄ re cōta eximat a ad
temp?. vt. *q̄. de ap. ad audienciā.*
Nā appellās q̄dāmō eximif a ius
nsdicione illi? a q̄ appellat. vt. q̄.
de app. directe a in h̄ distinguo. re
fert an census ip̄onat ab ep̄o vel
a p̄a ip̄onat. Si ab ep̄o tūc cēsus
imposicō subiectionis ē signū ex h̄
em̄ apparet q̄ ecclā que censual ex
istit de iure si sit s̄b̄dita h̄ p̄uilegio
est munita ar. ad h̄. c. di. 3. morē.
et. q̄. de trāfac. p̄terea. Si vero cen
sus ip̄onat a p̄a ex h̄ apparz q̄ ec
clesia illa q̄ censū soluit sp̄alis b̄ti
petri existit a ad iudiciū p̄cepte li
bertatis ip̄osit? ē census vt i illa re
cepim? a sic p̄bat excep̄ta. Impo
nitur cēsus a p̄a vt dictū est. ipo
nit a ab ep̄o cū ep̄i cedunt aliq̄s
ecclās p̄iis locis aliq̄d sibi resuant
i eis noie p̄sionis. vt. q̄. de reli. do.
Cōstitut? a h̄ ē cū cōsensu suoz ca
ptoz. vt. q̄. de h̄is q̄ fi. a p̄la. sine
cō. ca. Pastoral. Imponit a ab
aliis q̄bo ecclē subfuit. vt. q̄. e. c. pre
terea forte archidp̄acōnis quib?
ecclē fuit subiecte. vt. q̄. de officio ar

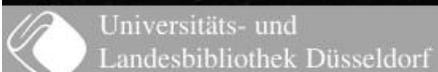
chi. dilcō. s̄. d̄ isti. Cū uenissent vel
ab abbatibz q̄bo ecclē seculaēs ali
q̄n subfuit in t̄p̄alibz vt dixi. s̄. de
locis mōctoz in p̄n. aliquē archis
p̄bis fuit s̄b̄iecte ecclē i iure institu
endi vt. q̄. de offi. dele. sup̄ eo. alif
census ip̄osit? vitā ei? q̄ soluerit nō
excedit vt. q̄. de trālac. de cetero rec
tores em̄ ecclāz nō p̄nt ecclās qui
b? p̄esūt aucte sua p̄serti p? decel
fū suū efficē censuales. vt. q̄. e. c. p̄
terea. *Apparz* igit̄ ex p̄missis q̄ cē
sus ip̄onit cū excep̄cō cōcedit vel is
munitas idulget. *Ite* ip̄onit t̄z e
fundacōis vel dōcōis census vel t̄
butū soluēd? vel soluēdū p̄rono vt
s̄. c. p̄. p̄terea. *Ite* t̄pe dedica
nis ip̄onitur census ānuus ep̄o sol
uēd? vt xvij. q̄. ij. eleutixen? *Mo*
u? census ip̄onit nō d̄z nec antiqu?
augeri. vt. q̄. e. c. prohibem? s̄. de
h̄is q̄ fi. a p̄la. sine cō. ca. pasto
ralis q̄. e. c. significauit. a c. Cū cle
rici. s̄. de trāfac. de cetero. s̄. de p̄bē
extirpādis in fi. a. c. Auancie et
accedūt xvij. q̄. ij. huicūm. a. c. h̄
tū. Enoua. v̄cti. impo. nō pos. l. iij
q̄. e. c. ecclās. a. c. inouam? sed p̄
curacio a ugetur ex crescētibz rebo
vt. q̄. e. c. quāto. s̄. de cōsti. Cū. M.
ff. de fideicōmis. lib. l. generaliter.
Si alienum. ff. qui a a quibz ma
lib. non fi. l. si mortis. sic est in pen
sione rerum locataz que crescit in
vb̄ertate a decrescit i sterilitate. vt
ff. loca. a conduc. l. Si vno. a. s̄. de
loca. a conduc. p̄pter sterilitatem

sed 3. Ede allu. l. iij. in verbo illo to
leat. Ad qd dico qd p̄ora iura locū
hnt cū vbertas p̄cedit ex grā diuī
na posteriora cū studio a diligēcia
colendū q̄uis hoc vltimū recipi
at strariū ar. de cōsti. Cū M. Sed
de hac materia pleni? nō ui. s. de
loca. a. aduc. s. fit at remissio. Po
uū at censū intelligo illū qui nō fu
erit imposit? tpe fundacōis. vō
nacōis. exēmpcōis. seu immunitatis
indulte hīs em̄ tempibus vel im
ponitur vel offert sed q̄uis tūc cū
offertur fit volūtan? postmodū ta
men transit in necitatē a debituz
sicut als hoc contingit. s. cōmo. c.
vno. ff. cōmodati. l. in cōmodato.
S. sic. Ede ac. a. obli. l. sicut in incio
vt. s. de vo. a. voti re. magne. Po
test census remitti. vt. i. e. c. cum ve
nerabilis. ita tñ vt ep̄s remittat cū
consensu capll. vt. s. de dona. pas
toralis. a. s. de hīs q̄ fi. a. p̄la. pas
toralis. S; quid si census fuit tās
to tpe solut? q̄ non existet memo
ria qñ fuerit imposit? . vel qñ p̄mo
solutus videtur qd p̄ iure constitu
to debeat haberi. vt. ff. de aq̄ plu.
ar. l. i. s. vlt. a. ff. de aq̄. coti. a. esti.
l. hoc iure. S. duct? aque vt tñ is q̄
censum petit non mutatur tempore
qd non est modus inducēde obli
gacōis. vt. ff. de acc. a. ob. l. obli
gacōnum. S. placet. Ede pac. l. si cō
tis ānis. Ede vsuris. l. creditor. sed
mutatur ip̄sioni que ex tēpe p̄su
meret vt. ff. de vsuris. l. cū de in rē

uerso. S; nūquid si per xl. annos
census solvatur a causa impositio
nis vel solucōis ignoretur videt
q̄ a quo exigatur nō teneatur ad
solucōez census enim ignorācie. i.
cuius cā ignoratur nec diuini? nec
humani. ll. iuemet. ut. i. e. c. pue
nit. Itē quia temp? non ē modus
ac. vt supius diduz est a accēdūt
ad hoc. i. q. i. nullus episcopus gra
uamen. x. q. iij. c. agnouimus. i. de
excess. prela. sane. a. c. cum ad quo
runda. m. a. Ene vx. pro ma. l. vlt.
Sed contra xvij. q. ij. seruiciū. i.
q. iij. questum. ff. si seruitus rēdi
l. si quis diuturno. s. de elec. a. ma
na. s. de causa pos. a. proprie cum ec
clesia futrma. Ede serui. a. aqua. l.
i. a. ij. a. de seruicijs tempore acqui
rendis loquitur expresse lex. Ede
agri. a. cen. l. litibus. dico autē in
hac questione sicut a in premissa
vt is qui censum petit dicat impo
situm sed tamen non credit contra
rium et probet per tanta tempō
ris solucōnem. ¶ Nunc videam?
de secunda parte rubricę scz de ex
actionib; a est sciendum qd ep̄s
nichil d; ab eccl̄is exigē n̄ canoica
et cōsuetā cathedraticuz qd erit duo
rū solidoz vt x. q. iij. placuit. p̄scis
et. c. illud. a. s. de offi. ord. a. quere
te ad plus minoris em̄ quātū
esse p̄t. ut. i. e. c. olim x. q. iij. nec nu
merus a forte hic solidus appel
latur aure? . ut. Ede sportul. l. ii. in
sti. de pena te. liti. in fine. vel erunt

solidi vsuales a dñs monete regio
 nis vt ff. de le. iij. l. nūmis. a si plu
 res sint monete i rgiōe forte dabū
 tur meliores vt ar. ff. de iure iurā.
 l. qnto i si. l. mediocres. ff. d. au. a
 argen. leg. i. l. q. lācē. vel minores.
 vt ff. de le. i. l. nūmis. ff. de re. iuris
 l. sp. ff. de le. i. apd iul. S. scio q. e. c.
 ex pte. alibi appellat synodaticum
 vt q. e. t. olim. cathedraticū dicitur
 qd ad honore cathedre soluit syo
 daticū qd frequē i synodo dat Itēz
 exiget terciā vel qrtā pte oblatio
 nū. vt x. q. iij. vmo. a ab hñs duo
 bz mōstera erūt libera. vt no. s. d.
 sta. mo. arca finē. Itēz censū vt su
 pen? dictū est. Itē aliquid ipositū
 soluendū in die dedicatōis. vt x. q.
 iij. nec numer? vt xvij. q. ij. eleuz
 tber? canonicā porcōnez d hñs q
 offerūtur grā sepulture. vt no. s. i
 fūma de sepul. Itē pcuratōez de q
 infer? dicā. sustinetur etiā p mul
 tis nētatibz que aliquo dēs sup
 uenūt vt si manifesta rōnabilis
 cā extitit nī caritate moderatum
 ab eis auxiliū valeāt postulare. vt
 q. e. c. nī apls. S. phibem? sed si i
 dubiū rauocet an sit rōnabilis cā
 an nō quare exigit superioris arbi
 trio decadat. vt x. q. iij. qz agnou
 m? a xi. q. i. si cleric? aduersus tal
 lias vō. a exactiones plati ecclñs i
 ponere non dñt vt in predicta Cū
 apls. S. phibem? a. c. ecclñs. i. q.
 i. nullus ep̄s grauanē. ab alijs tñ
 indictionibz a necessitatibz eccē et

clericū sint immunes vt xvi. q. i. S.
 nouaz cū sequenti placet a de hac
 materia dicam pleni? q. de inuita
 eccā ¶ Restat dicēdum de tercia p
 te rubrice scz de pcuratōibz pcur
 ratio quidem debetur racōe visita
 tōis vt. s. de p̄scp. cū ex officij. a
 q. e. c. pcuraciones a idco redimi n̄
 potest scz vt datur non visitati. vt
 x. q. i. relata. ¶ Sed taxari potest dā
 da cum visitauerit. x. q. iij. relataz
 in procura. exigendis vtētur supe
 riores illo moderamine qd statui
 tur q. e. c. Cū s̄m aplū ¶ Itē confi
 derabūt facultates eccārum. vt q. e.
 c. sopite. et. c. quanto. a. c. cum in
 stancia. x. q. iij. Cauend. s. de offi
 ord. Conquerēt. a q. e. Cum nup
 Sz nūqd a paupibz ecclñs pcur
 atō exigitur. Et videtur q nō ne s̄
 ures sit. vt x. q. iij. illud te a longi
 t̄pis questū hora breuis cōsumat
 vt q. e. c. Cum ap̄ l̄s. a accēdūt ad
 hoc. i. q. ij. placuit. x. q. iij. cauendū
 ¶ Sed verius est q paupes eccē cō
 ferent a alijs cōiungentur. vt q. e.
 c. Cum instancia. pcuraciones. a
 s. de p̄scp. Accēdēt. ¶ Sz nūqd
 qd domi solet expēdē visitator ec
 clehie expēdet in via dum visitet.
 vt saltim in eo eccē releuentur vide
 tur q sic. ar. in aut. de man. p̄n. S.
 illud coll. iij. a i autn vt iudices si
 ne quoq̄ suffia. S. nulli. coll. ij. sed
 puto contrariū quia in ciuitate ma
 nens a visitans nichilomin? pro
 curaciones exigere potest vt q. e. c.

venerabili nō obstāte canone anti
q̄ q̄ d̄m̄ inuē videbat̄ vt tūc demū
p̄ curacōez possit p̄lat̄ exigere cum
nō per sue ciuitatis p̄ochias fati
gat̄. ut xij. q. ij. caritate s̄ si mod̄ ex
cedat supior in exigēdo potent̄ iſe
rioz denegare. ut q̄. de excel. p̄la. sa
ne. r. c. quāda. ff. de aq̄. coti. r. esti
l. i. Sc̄reba. c. tenuis ei vite hōies
sub p̄textu aduēt̄? officialiū breui
suppletali ad eoz vsū translata in
uit̄? non v̄rent̄. ff. de offi. p̄fi. l. illi
ctas. s̄. ij. ¶ In hūma nōnd̄ ē q̄ in
gnālē remissionē iuris ep̄alis non
venit p̄curacō qz nec visitacō nec
correctio. ut q̄. e. c. Cū venerabilis.
xvi. q. ij. visis in fi. sic nec cathedra
trium. ut s̄ de dō. pastoral. nec ob
stat s̄ de religi. d̄mi. c̄stitut̄? vbi
videt̄ q̄ gnālito v̄rb̄ ecclā gnālif
exinat̄ s̄ ibi h̄ opatur c̄firmacio
d̄m̄ ipe sic em̄ subdit̄? a se nō pōt
reicē iurisdictionē ep̄alez. ut s̄ de re
nūc. admonet. s̄ de foro. p̄p̄. Si bi
ligēt̄. r. c. significasti. sic nec p̄lat̄?
iugū sui officij a se excutē p̄t ar. ff.
de offi. p̄to. l. legat̄? cesaris sic p̄o
n̄? q̄ntūcūqz gnālito v̄rb̄ v̄tat̄ in
remissionē iuris p̄ronat̄? aliq̄ iura
tū retinet in lib̄to. ut. C̄de bonis li
berto. l. iij. ¶ De visitacōibz at̄ p̄
ter q̄s p̄curacōes exigi h̄nt sic hum
marie tāgo. dixerunt em̄ q̄dā q̄ si
ncctas fuit tūc p̄t ep̄s singulānis
d̄yocessim̄ visitare. ut i. q. ij. relata.
et. q. iij. cauend̄. s̄ si non ē ncctas
tūc de triēnio in triēniū visitabit̄.

vt s̄ de offi. archi. ut archid̄paco?
ven̄? puto q̄ siue ncctas fuit siue
nō ānuā visitacō fiet. ut x. q. i. de
m̄m̄? s̄ si ncctas fuit tūc visitabit̄
q̄dens op̄? erit. ut s̄ de offi. archi.
mādam̄? q̄. s̄ h̄cti. ad abolendam
xviii. q. ij. nō semel. x. q. i. regēda.
nec obstat q̄. e. c. cū venerabil̄. vbi
dic̄t̄ p̄curacōez accipiat bis i āno
illā em̄ intelligo cū a fundacōe onus
bine p̄curacōis erat ipositū. l. forte
nōstenū illud c̄suevit visitari a fa
uentis ep̄is bis in āno.

De c̄sec̄. ecclesie vel altaris.

In tractatu supiori d̄c̄m̄ ē de
c̄s̄ibz s̄ qz i c̄secracōibz solēt
enuntates eccl̄is idulgen̄ r̄ c̄sus
ab idulgētibz retineri l̄ imponi. ut
nō. s̄. c. p̄. s̄. apparet iō subsequē
p̄mit̄ rubca de c̄. ec. l. al. ¶ Vidēd̄
ē igit̄ a q̄. q̄lit̄. r̄ cui? auctē eccl̄
altaria valeāt c̄sec̄ri. r̄ i q̄bz casibz
possint rec̄sec̄ri. ¶ Et q̄d̄ p̄ ep̄os
consecrāde s̄nt eccl̄e vel altaria. ut de
c̄se. i. di. c. i. p̄ simplices autem sa
cerdotes nec c̄secracōes nec eccl̄e
siarum reconciliacōes fieri possunt
etiam ex commissiōne episcoporū
vt q̄. e. t. a qua penitencūz tū quibz
ab ep̄o inuēta est p̄na r̄ excomuni
catorū reconciliacio p̄t simplicia sacer
doti c̄mitti. ut xxvi. q. vi. presbit̄
et. c. Aureli. ¶ Debent autē con
secrari eccl̄e cū missa ut de conse. di.
i. omnes basilice. quā ber. dicebat

fore de sba consecraonis. **D**ug vero dixit qd no. **I**te dixit qd si eps cosecraet a pbi cantet missam qd eccā consecra ē h aliud sit in ordinacōe clei coz. vt xxij. di. quāda. **O**lim consecraōes fieri nō poterāt nisi de mā dato sumi pōtifiās. vt de cō. di. i. de lozoz cū qtuor seqntibz captis **S**z xij. q. ij. bone rei. a de cō. di. i. nemo a. i. e. c. ij. a iij. a iō illis v. canombz ē hodie derogatū. **E**t est sciendū qd consecraōes pnt fieri tam diebz solēpmibz q̄ puatis. vt i. e. c. tua. h in plumbz secus optineat qd nec clerici ordinātur nec v̄gies aut epi consecrañt nec crisma cōfici nisi certis diebz. vt. s. de tēpo. ord. sane. xx. q. ij. deuotis. lxxv. di. c. i. d. cō. di. iij. oī tpe. **I**te nōnd est qd eps nec eciam p̄marū lapidē eccē ponere p̄t nisi p̄us dote cōstituta et assignata a fundatore. vt de cōse. di. i. nemo i autn. vt determinat? sit numer? clericoz. Si. a tanta dz esse tos que sufficiat ad luminaia et ad vitā ministrorū vt xvi. q. vij. pie mētis a in p̄dco. c. nemo. duo rū ad mī? s. de filijs p̄sbi. p̄posu it vel trū. vt de cō. di. i. hoc quoqz. **I**tem ad hospitalitatē exēndā et ad respondendū epō in ep̄alibz. vt s. de sup. neg. pla. fiat. s. de p̄bē. de mōchis. h si h̄ omissum est tpe p̄marū lapidis ponēdi restauret tpe cōsecra. vt i. e. c. Cū fiat a i. q. ii. placuit. **H**ed qd si h̄ vtroqz tpe sit omissum dix̄ bas. qd eps do

tare tenet sicut a cū ordinat clericū cū sine titulo. vt. s. de p̄bē. eps. **S**z meli? dicit qd fundatores teneā tur ad h̄. ut xvij. q. vij. pie mētis. et ar. ff. de ritu nup. l. qui libos. a lex dicit qd h̄es fundatoris tenet. vt in aut de eccāstias ti. s. finaūt. et. s. si q̄s edificacōez sicut a succel sor epi p̄uidet illi que p̄decessor sine titulo ordinauit. ut. s. de p̄ben. cū s̄m aplm. **S**z illis existētibz nō soluēdo dicere adionē dādā i ep̄m vt. ff. si messor fal. mo. dix. l. iij. s. i. et. ff. d. eo p̄ que fac. eit. l. vlt. **I**te si q̄s incepit edificare eccāz a non cōsumauerit **N**ō tenetur p̄ficere v̄sqz ad. v. ānos si ē oratorū. **S**i āt ē thochū vel senodochium v̄sqz ad ānū. ut i autn de ec. ti. s. si quis edificacōez. **I**n q̄bz āt casibus eccē recōsecrā v̄aleāt vidēam? a al figuerūt i h̄ antiq̄ doctores v̄ca fus. **P**rim? cū dubitatur an eccā sit consecra. ut de cō. di. i. eccē. **D**ecū d? cū mouetur altare mai? **T**ercū? cū eccā ē exusta. **Q**uart? cū parietes sunt de nouo fundit? reparati. **Q**uint? p̄p̄ adulterū. **S**extus p̄p̄ homicidiū. ut de cō. di. i. si motū. a. c. seqnti. a. c. de fabra. **V**n? **A**ltaris mot? dubitacō sem̄ a i ḡs **E**ffusus sanguinis paries si corruat ipse. **H**ec sūt q̄ faciūt iterato tē pla sacra. **S**z hodie sec? ē. s̄. n̄. a. alia ē consecraō eccē. **A**lia altaris v̄n si tabula altaris mouetur vel enormit̄ frāgat̄ seu diminuatur

recoſectur altare a nō ecclā ut **7. e. c.**
i. a econuſo. **Si** ecclā deſtruat a nō
altae recoſecret ecclā a nō altae **Jo**
apt adulterū l' boiādiuz nō recoſe
ciat ecclā ut **7. de adul. ſig. ficati. a**
7. e. c. ppoſuiſti. qd̄ at̄ dcm̄ ē ecclāz
diruptā l' exuſtā itez oſecnda itel
ligēd̄ ē qn̄ parietes pmit? ſunt deſ
tructi l' deſtruſtati vel maior ps ip
ſoz als ſec? ar. ff. de **3. l. x. ep. a v.**
l. domū. **Itē** h̄ itelligebat hug. n̄
ſucceſſiue. **Nā** ſi ſucceſſiue cū parie
tes ſimul deſtructi ſint a ſucceſſiue
reparati tūc eadē itelligit̄ ecclā ar.
ff. de le. i. l. q. i rez natura. ff. de iud.
l. pponēbat. a nō qd̄ l'z tectum vel
alia ps ecclā oburatur dūmō parie
tes itegri maneāt nō recoſectur ec
cleſia ut **7. e. c. ligneis.** **In** ſūma
ſciend̄ eſt qd̄ ecclā oſecri nō d̄z vbi
pagan? ſepultus ē an̄ eiectionem
ipſi? vt de **3. di. i. ecclā. a idē** ē in h̄
tico vel iudeo ut i eadē di. in alio. c.
ecclāz. **Itē** itelligo a i excoicato ſi
tū oſſa iſideliū diſcerni pnt̄ ab of
ſibz ſideliū. **Alioq̄n** neutri ſūt eicē
di. vt ſ̄ de ſepul. ſacri. **Dz** ſi diſcer
mi pnt̄ tūc euulſis corpibz iſideliū
ſi aucte ep̄i vel p̄ncipis. ut de **3. di.**
i. ſoz pa. ff. de reli. a ſūp. ſun. l. oſſa.
q̄ h̄mōi rō h̄ ē qz iſideles viuētes
ab eccleſia expellendi ſunt. ut **xxi.**
di. clerōs. xxv. diſtinctio. plectis
ergo a mortui qz q̄bz viuētibz ecclā
nō dicat a mortuis dicare nō d̄z ut
xxiii. q. ii. c. i. a. c. ſane. l. 3. h̄ caſuali
ter fallat **7. de ſe. ex. A nob.** **Dz** qd̄

ſi i ecclā nō oſecta ſepulta ſit muli
er p̄gnās nūquid potit̄ ecclā oſecri
ea nō eiecta **Rnō** ſic. qz ſet? ps viſ
cey ē. vt de **3. di. iiii. ſi qd. a. ff. de**
vetre iſpi. l. i. ſ. i. **Itē** altaria dedica
da ſeu oſecnda nō ſūt ſine reliqui
is ut de **3. di. i. placuit. dicūt tū** doc
toēs ſufficē corp? xpi. **Itē** altaria ſi
nō ſint lapidea nō oſecrent̄ ut de **3.**
di. i. altaria. **Rec** obſtat qd̄ dñs p̄
cepit i exodo fieri altaria de ligneis
cephim q̄ ſūt i putribilia a ſalomō
fecit altae aureū nā illa ſcā ſunt in
figura.

De celebracōe miſſaz.

Quā ē ſ̄ oſe. ec. l' alta. h̄ qz
coſecōes fieri ſolet a dñt̄ cū
miſſa ſm̄ illos q̄ dicūt miſſaz eē de
ſba oſecōis vt no. **ſ. c. px. i. p̄n. iō**
ſb̄ſeq̄nt̄ pomit̄ h̄ rub̄ca de celebra
cōe miſſa. a addit̄ de ſac̄m̄to eu. a
dimis officijs. **Videa?** igit̄ q̄ ſuai
dñt̄ i celebracōe miſſe vt digne ce
lebrēf. demū de alijs pt̄ibz rubricē
Miſſaz qd̄ cātare p̄t ſol? ſacer
dos. **Nemo** ei oſficē p̄t n̄ ſac̄dos q̄ n̄
te fuerit ordimat? ut ſ̄ de ſūma tri
firmit̄. **ſ. vna. de oſe. di. i. c. i. a. c.**
ſicut. a i. q. i. dcm̄. **Omnis** autē
ſacerdos non preſciſus vt tollatur
obiectio de ſuſpēſis a de excoicatis
miſſam cantare p̄t p̄ef ſimoiac?
vt infra de ſymo. tanta a p̄ef enor
m̄ter delinquentes ſeu mediocri
ter quozum crimina ſunt notozia
be iure vel deſcō. vt ſupra de tempo.

ord. c. vlt. s. de renūc. n. cū pridē in
 pñ. bñ em sūt suspēsi q̄ q̄ ad se q̄ q̄
 ad alios. vel diā p̄t solū simonias
 aī a occultū suspēsi esse q̄ ad se et
 quo ad alios q̄ b̄ in detestacōe cri
 minis q̄ notoriū fornicatozem. vt
 xxxij. di. nullus. a. c. p̄ref. h. Ceter
 nū sac̄dotes in alijs mōzilibz ostitu
 ti a si suspēsi sint q̄ ad se nō tñ quo
 ad alios vt. i. q. i. sac̄dotes. vñ qd̄
 diat̄ oīs peccatoz missam cantare
 p̄t. itelligē d̄ officij p̄tate nō de me
 nto vite. **M**issa celebrāda ē di
 uerf̄ horis s̄m diuerf̄itate dierum.
 Nā in diebz ieiunioz celebrari d̄z
 in hora nona vt de cō. di. i. solēt. In
 q̄tuor t̄pibz c̄ca horā vespertina cū
 ordies celebratur. vt lxxv. di. qd̄
 a p̄ribz a. c. ordinacōes a lxxvi. di.
 dilectionis. In diebz aut̄ d̄m̄is a
 puatis siue festiuis p̄nt p̄ma pte
 diei missā solēpnia celebrari. vt
 de cō. di. i. si. a. c. nccē. **D**z si sac̄r
 dos solus ē in ecclā nō celebrabit
 vsqz ad terciā horā s̄ vsqz tūc sua
 bit ieiunū vt ncc̄tatibz p̄grinoz
 et hospiti siue diuersoz omeāciuz
 infirmoz atqz defunctorz succurre
 possit. vt i. e. c. i. a accedit xliij. di.
 c. non h. **I**n cōuetualibz autem
 eccl̄is siue collegiatis a si missa can
 tet̄ p̄ma hora diei vt dictū ē nichil
 ominz a in sc̄a cantari d̄z solēpmi
 us a sic intelligo de cō. di. i. nocte.
Vbi diat̄ reliqs̄ vero t̄pibz missa
 rū celebracōes an̄ horā diei terciam
 nime celebrēt̄ sb̄audi solēpnes

Vnā aut̄ missaz cantabit sac̄dos
 in die a de die **F**elix em̄ ē qui vnaz
 digne celebrare p̄t a aliā si nccē fu
 erit cātare potuit p̄ defunctis vt d̄
 cō. di. i. suffiat̄ i. e. c. Refereite. De
 die iō dixi qz quid p̄? posito officō
 feriali missam celebrāt de sc̄is qz
 festiuitates tūc non sūt. vt i. e. c. q̄
 dā. **N**ā s̄m agruenciā diez missa
 rū sūt solēpnia celebrāda. vt i. e.
 c. Cū creatura **C**ū at̄ celebrat sac̄
 dos non erit solus s̄ sociū habebit
 q̄ ei r̄ndeat vt vii. q. i. illd̄. lxxi. di.
 in oibz de cō. di. ij. placuit. Itē ieiu
 nū celebrare d̄z. **N**ā pot̄? l̄ abz? q̄n
 tūlibet mimz impedit celebracōnem
 vt vii. q. i. nichil q̄ ob reuerēciāz
 sac̄mēt̄ in diu dū est. ut de cō. di. i. li
 quito a idē in alijs sac̄mēt̄s vt de
 cō. di. v. ut ieiuni. lxxv. di. q̄ a pa
 tribz s̄. de t̄po. ordi. r̄is. xxij. q.
 v. honestū. Vñ vinū pfusionis al
 fumptū impedit aliā celebracōnem.
 vt i. e. c. ex pte. **D**z nūquid p̄? me
 dicinā sumptā p̄t celebrare sac̄r
 dos dixit **J**o. q̄ sic. qz medicina in
 ter alimēta non continetur vt. ff. d̄
 penu lega. l. non emne. **D**z tuocius
 puto contrariū **N**am medicina ab
 hominacōez solet inducere a timē
 dum est ne p̄? confectiōnem indu
 cat vomitū a hec ratio attenditur
 alias dū quentur quare nō oficiat̄
 in calice de ere aut de auricalco vt
 de cō. di. i. calix. **D**z uūqd̄ post pos
 tū aque calide vel frigide d̄z celebra
 re sac̄dos R̄no non qz vt diat̄ **J**o.

quæ pot? est a cano preallegat?
vij-q-i-michil dicit qd post potu vel
ab u quelibet minimu als tra qdli
bet mimu missam celebrare no dz.
Sz qritur an pransus oficiat ad
qd rno a si male faciat pransus ce-
lebrado in oteptu pbibicois cano-
nicæ coficiat tñ qz q a ieiunio coficia-
tur no e de sba sacramenti. ut de o se-
di-ii-liqto. **D**ecem sūt prefacoēs in
missa ix. habetur de o di-i. inueni-
m? a decima. lxx-di-scōz a varian-
tur s^m varietate tēpoz a festiuita-
tū sūt aut in missa a i canone qdā
addita que in textu euāgelij nō cō-
tinētur sed ea credim? ab aplis a
sanctis p̄rbo esse adiecta ut q. e. c.
Cū marthe i p̄mo r̄iso. a xi-di- ec-
clesiasticis. **C**onficiendū est de azi-
nnis nō de fermentato ut q. e. c. lras.
vñ si quis o fermentato conficet s^m
bug. nichil oficet p id qd le. de o-
di-ij. in sacmēto. a p illā auctēz nō
in fermento veteri s̄ in azinnis sin-
ceritatis ac. **S**z cū de frumento nas-
catur lolū vt dñt rustici a vt inu-
it canon. lvi-di-nasci. **S**z nūquid
si de lolio fiat panis trāsbabit in
altari vtute verbor. non. **I**tē qd si
frumēto ad unisceatur piper vel cy-
minū a fiat inde panis nūquid to-
tū conūtetur in corp? xp̄i vtute ver-
bor. non. s̄ reliquū qd de frumēto
ē. **Q**uid si admisceatur aliquid de
frumēto tūc nichil cōuertitur i cor-
p? xp̄i qz nichil azinni ē cui? o se-
cō fieri possit **D**e corpe at xp̄i tres

sūt opiones. **U**na dicit qd illa sba
q̄ p̄us fuit panis a vinū postea fit
corp? a sāguis. vt de o di-ij. panis
ē in altari. a. c. qz corp?. **A**lia t3 qz
sba panis a vini desinat ibi esse a
tñ accidētia ipsoz ibi remanent-
scz sapor color a pondus a sub illis
accidētibz est corpus cristi a hoc
videtur velle concilium. s̄. de sūma
trinita. a si. ca. c. vno. **T**ercia vero
assent qz remanet ibi sba panis a
vini a in eodem loco a sub eadem
specie est corpus a sanguis cristi.
ar. de conse. di-ij. **E**go. **E**t quelibet
haz opinionū fatetur vtz corpus
cristi esse in altari. **Q**uarta opinio
dicit non esse in altari corporis a sā-
guinis veritatem sed ymaginem
tñ sp̄em a figuram a ista reproba-
tur q. e. cū marthe. **S**ex eo. **I**n h̄
sacramento tria intelliguntur esse
discreta videlicet forma visibilis
veritas corporis a virt? sp̄ual. forma
est panis a vini. veritas carnis a
sanguinis. virtus vnitatis a cari-
tatis. **P**z primū scz forma panis
et vini est sacramentuz gemine rei
id est corporis xp̄i a vnitatis a ita ē
figūz tñ. **S**ecundū. i. corpus xp̄i
est sacramentū scz vnitatis a ē res
sacramenti. i. sp̄ez panis a vini a
sic est signans a signatū. **T**ercūz
vero scz vnitatis est res duoz sacmē-
toz scz corporis xp̄i a speciez panis
et vini a ita est tantum signatum
qz significatur per illa duo sacramē-
ta scz per sp̄es panis a vini a per

corp^o xpi a ita p^{ri}mū a sacmētū tū
 figū^s 2^m figū^s a figū^s terciū tātū
 figū^s vt pbatur h. 7. e. Cū martix
 s. ex eo in fi. **I**n calice vtrūqz mis
 cendū ē vinū a aqua. ut de 2. di. ij.
 c. i. a ii. **H** plus i eo de vino q̄ de
 aqua ponēdū ē. vt 7. e. c. p^{ri}ncipiosus
 q̄ q̄nt q̄r. r^{no} ex consuetudie eccē
 h̄ molaunt q̄ locū h̄z in sacmētis al
 tars. vt xi. di. ecclesiasticaz locū h̄z in
 sacmēto baptismi. vt de 2. di. iij.
 de t^{na}. locū h̄z i diuinis officijs ut
 de 2. di. ij. institucō. a xii. di. c. vlt.
 hec duo vinū a aqua in sanguinē
 trāsmutātur. vt 7. e. cū martix. s. q̄
 fuit. **R**estat vidē de vltia pte
 rubic. scz de diuinis officijs. **E**t est
 sciendū qd dīna officia dīcā dūt auz
 diligēcia explicite a intelligibilibiter
 nō aī synopa. ut 7. e. c. dolētes. **M**e
 lior ē em paucoz psalmoz decanta
 tio aī cordis puritate ac serenitate
 ac spūali hilaritate q̄ psalmoz
 modulacō aī anxietate cordis atqz
 tristitia. ut de 2. di. v. nō mediocri
 ter a qd dixi paucoz sane intellige
 scz ut tū debitū officū non omitta
 tur. **I**n officijs diuisi rectores ec
 clesiāz vnū eundēqz modū teneāt
 quē in metropolitana sede nouerūt
 institutū nec aliq̄ diuersitate cuius
 aīqz ordīs vel officij a metropolita
 na se paciātur sede disiungi. vt xij.
 di. de hīs. de 2. di. ij. in oībz a di.
 v. cōueit. **C**lericā dīnis officijs in
 tē dūt a q̄ absqz sui corpusculi in e
 q̄litate defuit excef. vt xi. di. c. i. a

ii. vel excludat a clero siue remoue
 at ab eccā. vt xij. di. c. vlt. a max
 ime si h̄ fecerit solepnibz diebz. ut
 vij. q. i. si q̄s i clero. **S**z qd d̄ cle
 ricis q̄ sūt in scol nūquid tenētur
 dicē dīnū officū. dixerūt qdā qd il
 li tū tenētur dicē dīnū officū q̄ ad
 titulū cte eccē sūt p^{ri}moti p illō qd
 le. xi. di. si q̄s p^{ri}. sēc. si ad titū
 lū sue positiōis vel sui p^{ri}onij sit p
 mot. vt. s. de p^{ri}. ep. c. **H**z puto
 oēs clericos ad h̄ tenci ecā si nō p
 cipiāt necāria ab eccā qz tenuis ē
 sibi em̄ iputare d̄z q̄ ad tenuē eccāz
 se p^{ri} moueri fecerit ar. ad h̄. xxxij.
 q. ij. h̄z rēd. vñ sic vir tenet miltra
 re necāria vxori q̄ tū debitū reddē
 nō valz. vt xxxij. q. vij. qd p^{ri}posuī
 ti ita a cleric. q̄ nō p^{ri}cipit necāria
 ab eccā qz paup̄ ē nichilomin. te
 net eā officiare a dicit cum aplo.
Dico sacari a esurre habūdaē a
 penuriā pati oīa possuz i eo q̄ me cō
 fortat. vt xli. di. qd d̄t d̄ns. manus
 at sue ministrabūt ei. vt xij. q. i. clei
 c. i. si. a xi. di. cleric. a id̄ dico si
 eccā a p^{ri}ncipio fuit diues a post mo
 dū deducta ē ad paupertatē h̄ i vtro
 qz casu d̄z vnire ep̄s eā alteri eccē
 vt x. q. iij. vmo sic intelligo de cō.
 di. i. omnes. xvi. q. vi. episcopus.

De baptismo a eius effectu.

In superiori rubca de m̄ ē d̄ cor
 pore xpi quo nichil i sacri
 cīs mai. eē pōt vt d̄ 2. di. ij. nihil

Sed quod baptisimus inter alia sacramenta magis est necessarium et magis efficacius. ut xxxij. dist. 8. porro cum omni sacramentorum sit ianua et fundamentum. et dicitur per b. non baptisimus. **I**deo subsequenter ponitur h. rubrica de baptisimo et eius effectu. **V**ideamus igitur quod sit baptisimus. quomodo instituitur. quod sit baptisimus. quomodo instituitur. quod sit baptisimus. **B**aptisimus est exterior huiusmodi ablucio cum certa forma verborum. et character infusus anime accedente verbo ad elementum. **V**nde ista tanta virtus aque ut corpus tangat et cor abluat non faciente verbo non quod dicitur sed quod creditur. **N**am et in ipso verbo aliud est sonus transiens aliud virtus manens. ut i. q. i. de trahere. **F**uit autem instituitur per quosdam quoniam dicitur in nichodemum nisi quis renatus fuerit non. ut de 2. di. iij. filius per alios cum dominus dixit discipulis. **I**te baptisate omnes gentes. ut i. e. c. de bitu. de 2. di. iij. prope in verbo euntes. secundum tertios cum misit iudam cum alijs. ut i. q. i. dedit. **J**o. vero putat tunc fuisse institutum cum dominus a Johanne baptisatus est. ut de 2. di. iij. per aquam. posset tamen respondere ad illud quod tunc dedit formam baptisimi facti et exemplo. **S**ed postea dedit verbo et precepto cum dixit apostolis euntes. ut de eum est. **G**enera baptisimi sunt tria fluminis sanguinis et flammis. ut de 2. di. iij. baptisimus vice. **E**ffectus baptisimi est quod si digne quis baptisetur delectus in eo tantum actuale quam origiale peccatum sine omni pena quia sine pena

sunt bona et vocatio dei quod gratia dei in baptisimo non queritur gemitum non queritur plandum vel opus aliquid sed solus fides et omnia gratis condonat. ut de 2. di. iij. sine pena. **S**ed queritur an pronomen ego sit de substantia forme et creditur quod non nam plenum sensum huiusmodi verborum baptisimo te in nomine patris et. unde alibi pronomen dicitur habundare. ut ff. de hereditibus institui. l. i. §. quod non sic et in stipulatione non interest utrum stipulator habere licere an michi licere habere. ut ff. de verbo. ob. l. stipulatio ista. **C**etera verba que sunt in forma necessaria sunt et substantialia. **S**ed queritur quod si verba substantialia dicantur huiusmodi corrupte et contra regulas donationum. **R**espondeo non minus efficacius est baptisimus cum enim virtus illorum verborum excludat obsequium excludit et peccatum vitium. ut de 2. di. iij. si non sanctificat. et c. retulerunt. **S**ed queritur quod si aliquid aliud in forma dicatur ad hoc dixerunt quidam ut si aliquid permittatur ut si dicatur arma virumque cano. **E**go te baptisimo in nomine patris et. vel si post formam adiciatur sic. **E**go baptisimo te in nomine patris et filii et spiritus sancti et dei aboli. efficacius est baptisimus quia cum extrinsecus et impertinencia adiciuntur non vitiant. ut ff. de verbo. ob. l. quod extrinsecus. secus autem si aliquid imponatur. ut si dicatur. **E**go baptisimo arma virumque cano. **I**n nomine patris et filii. **N**am tunc non confertur baptisimus nam et si ordinationi testamenti aliquid alienum immisceatur

vidat vt. ff. de testa. l. hēdes. §. v. l.
 In forma at baptismi cō vbu ali-
 ud a verbū dñi alienū censet. **¶** Sed
 putat doctores nr̄i dñum dicūt em̄
 q̄ siue aliqd̄ pponat siue adiciat
 forme siue m̄ponat vidat bap̄s.
 Quid si sic dicat nō ego baptiso
 te nē absurdū putat dic̄ tūc bap-
 tistatū a idē si dicatur. **E**go te bap-
 tisto i nomine pa- a filij a s. l. a oim̄
 scōz. a idē ē vbi aliqd̄ m̄ponitur
 in quo asendūt oēs. **¶** Qd̄ si ordo
 mutetur a vba transponatur vt si
 dicatur. **E**go te baptiso in no. pa-
 et si. a spūs sci. nūquid ē bap̄tista-
 tū dicūt q̄ sic ar. **¶** De testa. l. p̄pos-
 ten. a s̄ de rescriptis cām nec em̄ or-
 do scripture suad̄ ē vt. ff. de solu. l.
 nec em̄. **¶** Alij at cōtrariū ar. pro eis
 ē de sen. a m̄lo. om. iud. l. plataz
 dicunt em̄ ipsū ordinē verborū esse
 de forma a h̄ securius esse videtur
Si autem in placōe verborū inter-
 ponatur mora naturalis a sp̄edio
 sa vt de respirāto tussiendo a excre-
 anto nō vidat vt. **¶** De testa. l. cum
 antiq̄tas **A**n autem actus qui m̄-
 ponitur vel mora que m̄tuenit vi-
 det id qd̄ in cōtextu a cōtinue fieri
 d̄z determinabis per iura illa. ff. de
 duobus reis. l. duos reos. §. vlti-
 ff. ad le. iul. de adul. l. q̄ ait. ff. ad
 f. ul. se. 2. l. ij. §. cōfestim. nec enim
 oē qd̄ differendi cā fit more adnu-
 merari p̄t ut. ff. de vsuris. l. sciend̄
Item nec moratoria cūctacione nec
 p̄cipiti festinacōne faciendū ē aliqd̄.

q̄ntū vō intualū sine vicio valeat
 in talibz̄ interpom̄ intellcū magis
 q̄ locucōe exp̄mi p̄t vt. ff. de solu-
 ratum. a h̄ totum locum h̄z̄ si que-
 ratur de mora m̄posita m̄t verba
 que dicūtur in consecracōne eucha-
 ristie a vba que dicuntur in cōfec-
 tione calicis que qd̄ locū habet s̄m̄
 illos qui dicūt vnā esse formā in v-
 bis illis hoc est corpus meum h̄ ē
 sanguis noui testi. **¶** Sed nostri
 doctores magis approbant q̄ sint
 due forme vna in verbis illis hoc ē
 corpus meum. **¶** Alia aut̄ i illis h̄ ē
 calix noui testi nē. a ad prolacōez
 priorum transbatur panis in cor-
 pus xp̄i a ad prolacōnem subseq̄n-
 tium cōuertitur vinū in sanguinez
¶ Qd̄ obiatur nōne prolatis p̄mis
 v̄bis ē i s̄guis ex q̄ est ibi corp̄ a
 s̄guis **A**d qd̄ r̄ndetur ē ibi s̄guis
 nō p̄ trāslacōz h̄ p̄ cōmixtionē **¶** Qd̄
 q̄ritur cū puuli intelligātur bap̄ti-
 sari in fide pentū. vt de cō. di. iij.
 q̄ris a eoz a q̄b? puul? cōsecrādus
 offertur vt d̄ 2. di. iij. illud. qd̄ si
 offerētes sint infideles **R**nō bap̄ti-
 sari intelligitur i fide eccē a i verbo
 xp̄i nec obent ifidelitas offerētis
 dūmō i forma eccē bap̄tisetur vt
 de cō. di. iij. Roman? **¶** Nec obstat
 de 2. di. iij. q̄s a pagamis qz̄ illud
 loq̄tur cū non in forma eccē bap̄ti-
 satur **¶** Itē q̄ritur qd̄ si nō habea-
 tur aque copia a sic sacerdos p̄fun-
 dat aqua illum quem bap̄tiset sic
 vt partem corporis non totum.

corp? atigat aqua. In hac qone
dixit hug. q si caput pfudatur ul
priet caput maxia ps corpis esset
baptisata als no. **A**liat ont bap
tisari eia si aqua cadat in quacu
qz corpis pte ar. 2 c h de 2 di. iij
hoc nequa q. si aut suffiat possideri
pte ad h v qz totu possideat dum
tn ei? fit ai vt totu possidere intes
dat. vt. ff. de aeq. poss. l. possiden.
Si. r. de rem. di. i. vulgaris. **I**te
qritur nuquid baptism? pt omni
tpe oferi no nisi ne citate iminete
vt pote piculo mortis vel languo
ris incurfu. vt de co. di. iij. vena
bilis. r. c. baptisadi. h puto i adul
tis illud locu bre no in puulis qui
b? nulla prief baptismu salus pro
mittitur. ut de 2 di. iij. nulla timē
duz e em ne ppe nature imbecillita
te morte pzeuemetē q baptisetur
inueniri no possint. ut v. di. bap
tisari In adult. aut h io no timetur
qz in eis iusio metis ad om bap
tismi vice suplere non dubitatur
vt de 2 di. iij. baptismi vice **I**te
qritur **A**n baptisari possit noie tri
nitatis implicite. Et videtur q sic
sicut de 2 di. iij. A qda. **S**z illud
exponit. i. explicite p id qd legit i
ead di. scilicet. si no sanctificatur. si re
uera. r. in. c. in synodo. **I**tem nu
qd baptisatur in noie xpi Rno sic
vt de 2 di. iij. a qda. **S**z qre pot
us in noie xpi q in noie trinitatis
Rnde qz i noie trinitatis no intelli
gitur n truu psonaz essenae vnis

tas. **S**z in h noie xpi intelligitur
vnd? vnges r a q vngif. bal. tn
dixit cessum fuisse aplis baptisa
re i noie xpi ppe nom xpi apliandu
Sz ille cano e hodie a qdam abro
gat? p id qd le. in ea. di. i. synodo.
Sz non sic putam? . na ille canon
e a qda nicolai r posterior illo i sy
nodo q fuit zacharie vt pz in cro
nicis. **D**ico ergo q non baptisabi
tur i noie xpi. si fuerit baptisatus
valet baptism? **I**te qritur qd si
qs ppetuo furiosus r q nuq sine
furore fuit baptisetur. nuqd valz
ei baptism? videtur q sic ar. ff. de
le. ii. l. cu pz. **S**urdo vbi dicitur ac
qri furioso emolumetu. tales em p
infantibus hndi fut. nec gatur
aliq pcto actuali. vt iii. q. ix. iudi
cas. vn r si nuq voluerit bap
tisari nuq tn voluerit. vn suffiat h q
ad bpatismi caractere impmedu
tuc ei caractere sacmētalē iprimt
op acio cu obice volutatis die non
inuenit resistantem. ut 7. e. c. Cum
marthe in fi. r h ide ofideratur i p
uul de 2 di. iij. qris. In eo autē q
icidit i furore r i amete r dormiete
ofiderat volutas pcedes furore am
cia vel dormicoz vt 7. e. c. Cū marthe
Ite qritur **I**te qritur de coacto
Ad qd dico q absolute coact? no
rapit caractez. vt e. dec. 7. e. **S**z co
dicō alif sic qz coacta volutas volū
tas e vt xvi. q. i. meito. qz nec ipe
dit sacmētū ordis. vt lxxiiij. di. ii
ista no ipedit sacmētū mriōnij. vt

xxij. q. iij. inf. cetera q. d. spōsa. vini
 ens a si talis coad? bapm recipit
 cōpellit suare fide ut xlv. di. de iude
 is. Itē qd de fide baptisato Rñō
 recipit sacmētū h nō rē sacmēti ū re
 cedat fictio. vt de 2. di. iij. tūc va
 le. Itē qd si is q baptisat baptisa
 n infēdat baptisās at nō intēdit.
 Rñō nō cē baptisatū. ut i. q. i. S. ec
 ce. a. de 2. di. iij. solz qri. Rñā a cū p
 io cū dicit h vba spōdes spōdeo n
 inducit obligatio. ut. ff. de acc. et
 ob. l. iij. S. v. loz. Itē qm an i necē
 tate possit q̄s seipm baptisae. Ad
 qd rñō nō ut q. e. c. de bituz. sic nec
 pt q̄s seipm recōaliare. ut de 2. di.
 iij. scū ē. Itē qd si aq̄ alius sit li
 quor admixt? nunqd baptisabit?
 Rñō sic si aq̄ pualet alif nō. Itē
 cū is q̄ nichil intelligit n̄ obligetur
 vt. Ex fal. mo. li. q̄uo puuli oblig
 gatur i ill spōsionibz q̄ p eis fuit
 an bapm credis in deū ac. ut de 2.
 di. iij. p̄mū. Rñō spāle ē i bapō q̄s
 ignorās p aliū obliget p̄mō ven?
 est in baptismo q̄s p aliū liberatur
 scz a ptate dyaboli. ut de cō. di. iij.
 post q̄ pt at q̄s ignorās p aliū libe
 rari. ut. ff. de soluc. l. solue. a. ff. de
 nego. ges. l. solue. In siūma sci
 end q̄ bap̄s dicitur sacmētū fidei
 vt de 2. di. iij. nichil aliud. h̄ idō
 qz in fide xpi consecratur a in fide
 ecclesie confertur vel qz confertur
 in noie t̄mitatis explicite q̄ et offe
 rētes a oblatis tenētur credē vel qz
 sigm ē q̄ suspiciēs fide bēat a si nō

bēat aliq̄ ipediēte. H̄ q̄ritur qd si
 latinus baptisaret a pferat verba
 necāna nō tñ lralit nec i sua lingua
 sed in greca vel alia. Rñō baptisa
 tuni esse. Nam a apli loquebātur
 varijs linguis a forma realis at
 tendenda est non verbalis. vt de
 conse. di. iij. retulerunt Itē pone
 q̄ non dicantur verba In nō p̄ris
 et fi. a l. l. sed similia In nomine
 genitoris a nati a sancti flammis
 nunquid ent baptisatum Respon
 deo q̄ sic quia non refert vtruz ex
 equipollentibus quid dicatur. vt
 ff. de v̄bo. ob. l. i. l. que extrinsecus
 et. l. si in nomine. a q̄ d̄ v̄bo. figm
 in h̄ijs. a satis puto credēduz esse
 posse fieri bapm sub v̄b̄ sinonimis
 H̄z nūquid pt baptisari sic In no
 mie p̄mitatis a filiacōnis a spirta
 lis sanctitatis Rñō non. Ultimo
 notabis cum dubitatur an aliq̄s
 sit baptisat? statur testimonio vni?
 vt de 2. di. iij. placuit. a idē in ose
 cratione eccē. vt de 2. di. i. ecclesie
 secus in ordine vt xviii. di. afros
 a s̄ de cle. peg. c. i. radonē diuersi
 tatis collige. ex. S. gracia. iij. q. i. S.
 ecce cum honores.

De presbitero nō baptisato.

Itū ē s̄ q̄ bap̄s sit ianua et
 fundamentū oim sacmētōz
 alioz H̄z quia dubitari posset an
 non posito fundamento edificacō
 alioz sacmētōz subsistat Iō trac
 tatur hic de collacōe ordinū scā nō

baptisato. et ideo ponit hic rubricam
pbrio non baptisato. **V**ideat
igitur. An collatio ordinum facta non
baptisato valeat. Et quod iuris sit
cum quis credit se baptisatum cum in veri-
tate non sit. Item an ordinetur cooperi-
ens se non baptisatum debeat iterum or-
dinarum. **A**d primum itaque sic dic-
to cum paulus dicat fundamentum ali-
ud nemo potest ponere preter id quod po-
situm est quod est Christus Iesus. Consequenter pro-
bat quod ubi Christus non est fundamentum
nulli operis boni est super edificium. ut
i. q. i. Cum paulus. et propterea nulla est
collatio ordinum. ut 7. e. c. i. et i. q. i.
si quis confugit. et c. si quis per ignorantiam.
Ad secundum dico sic si quis bap-
tisatus non sit. credat tamen se baptisatum
fore et alius sit bone vite et iustitiam
boneste libere ab originali peccato celestis
patrie gaudium adipiscitur in auctoritate
ter. ut 7. e. c. ij. Nec obstat iura il-
la que dicunt nullum posse sine baptismo
saluari ut de 2. di. iij. de hereticis
non firmissime et xv. q. i. 5. ut itaque
et c. firmissime de 2. di. iij. de gnan-
te. et c. nulla quod illa loca sunt in hijs
qui sciunt se non baptisatos et cum
baptisari possint negligant vel con-
tempnant ipsi seu parentes ipsorum
hic enim de 7. q. 5. premisi intelligitur
baptisatus in fide Christi et ecclesie. Nam
baptisatus inuisibiliter ministratur
quem non contemptus religionis sed ar-
ticulus necessitatis excludit. ut 7. e. c.
ij. et iij. unde etiam quod ante baptismum
spiritu sancto impleti creduntur ut centu-

mo. ut de 2. di. iij. non dubito. et 7.
q. vij. non omnes et valentinianus qui cum
veniret ad baptismum et in via deces-
serit dicitur abrosius de eo dixisse ven-
tre meum dolere quod quem regnaturus
erat perdidit ille tamen gratiam quam poposce-
rat non amisit. In tercio autem membro
dico baptisari et iterum ordinari debere
quod non intelligitur iteratum quod ambi-
gitur esse factum. ut 7. e. c. veniens. Sed
opponitur quod se credit baptisatum bap-
tismo fluminis et si non sit in fide tamen
Christi et ecclesie intelligitur baptisatus ut su-
perius dixi. unde si in tali statu possit
ordinetur sacramentum ordinis invenit fun-
damentum sacramentorum scilicet fide et ideo fir-
mum est edificium et sic iterari non debet
ordo et si iterum sit iuramentum sacramentum
ut i. q. i. quod quod de 2. di. iij. ostendit
Ad quod primo tamen dico intelligitur bap-
tisatus in fide quod dicitur ignorat se bap-
tisatum vel elementum. Et tunc ordo ite-
rari non posset. sed cum per incipit sci-
re vel credere se non baptisatum fuisse
se vivo et elemento non baptisatus in aqua
cum possit incipit contempnere et sic per-
dit baptismum flammis et sic sine fun-
damento edificium ordinis invenitur et
propterea ponendum est primum lapis scilicet
baptisatus et deinde super edificabitur
ordo nec iteratur intelligitur. **E**t est
sciendum quod ubi scilicet aliquis bap-
tisatus non est baptisabilis et suabitur
forma cordis. ut 5. t. p. non ut ap-
pones. ubi autem dubitatur tunc suabitur
illa forma que habet 5. t. p. c. i. de
2. di. iij. si nulla. et idem servatur in

conūta non dz. vt xix. q. iij. q̄ semel
xiiij. q. vlt. p̄p̄mus. xij. q. ij. nulli
liij. di. ex antiq̄s. xvij. q. vlt. q̄st̄
de conse. di. i. ligna.

U De reliquijs a vene. scōz.

Quātuor s̄. de custodia a re
uerēcia sacram̄toz nūc at
tractat de reuerēcia scōz
et iō subiciat h̄ rub̄ca de reliquijs a
ueneracōe scōz. **S**ciendū ē igit̄
q̄ reli. que in ueneracōe scōz hūde
non sūt nisi aucte sumi p̄t̄ficiis fu
erit approbate vt. 7. c. ij. q̄ post q̄
fuerit approbate extra cap̄sa ostē
di non dnt nec venales exponi. vt
7. e. c. ij. **E**de sacro sanc. ec. l. nemo.
Nā scā estimacōez non capiūt. vt
ff. de re. diui. l. sac̄ loca. 7. vlt. a. p̄
terea v̄di non pnt cū v̄dicio sine
p̄dico nō consistat. vt insti. de emp.
et v̄. 7. p̄diciū a. ff. e. t. l. ij. 7. sine p̄
dico a q̄ sp̄alia v̄dit capitale c̄mē
cū symonia cō mittit. vt. i. q. i. stus
d. **A**d canōizādos scōs a i scōz
cathalego ascribēdos de q̄ legitur
xix. q. iij. q̄m̄ talis puenit. **I**nqui
redū ē em̄ an illi de q̄ canonisand
agis̄ p̄or vita testimoniū p̄beat p
labozibz multis p̄m̄ozibz castis p
actibz strenuis vt lxi. di. miramur
oportet em̄ p̄nti testificacōe predi
cari a bone fame p̄conijs nō tacer.
vt xii. q. ij. q̄tuor. **E**t q̄ri dz maxie
de simplicitate a humilitate. vt. 7.
de presūp. **E**x studijs simplicit̄o ei

be? dat grām. **I**te quem solet an i
vita passus fuit p̄secucōes vt vij.
q. i. oēs q̄ gemebat a. c. adunati a
an fuit passus ex caritate vt i. q. i.
vide q̄ntū bonū ē caritas. **Q**uerē
dū ē ecā de miracul̄f̄is i vita a p̄
mortē. **E**t nō qz q̄ntuz ad h̄ vt fit
miraculū. **R**natuor req̄rūt̄ur vt ex
deo cōfigat nō ex arte. vt i. q. i. tere
am? ij. q. vij. 7. **I**te balaā. i. q. i. p
p̄betavit. **I**te vt fit 3 natura. **I**te
q̄ nō ex vi v̄boz. 7. ex merito lovis
h̄ cōfigat. h̄ iō dico qz panis mira
culose trāsbatur i corp̄ x̄pi nō me
rito lovis h̄ v̄tute v̄boz vt de 2. di.
ij. qz corp̄ x̄pi. a. c. in q̄bus d. **I**te
vt fit ad corroboraōez fidei. herba
em̄ trāsit in vitz lovis m̄isterio sed
h̄ nichil ad fidei corroboraōez a
ideo nō sūt h̄ talia miracula q̄uis
lovi m̄isterio fiant vt p̄pterea
debeat quis canonisari.

U De obseruacōe ieiunioz.

Quātuor s̄. de ueneracōe scō
nū. **S**z qz ob reuerēcia a
scōz. **I**eiunia celebrāt̄ur
iō subseq̄nt̄ de ieiunijs tractat et
p̄ptea p̄mit̄ h̄ rub̄ca d̄ obseruācia
ieiunioz. **V**idea? igit̄ qd̄ fit ie
iuniū. a q̄bo dieb? ieiunia sint in
dicta. **I**eiunium triplex est. **I**eiu
niū magnum a generale ē ad qd̄
p̄s tenet̄ abstine ab im̄q̄tatibus
et illicitis voluptatib? seculi qd̄ ē
p̄fectū ieiuniū vt d̄ 2. di. v. ieiuniū

Secundo modo dicit ieiunium discreta
et moderata refectio vt singulos di
es absqz ciboz luxuria transigam?
vt de 3-di-v. sint tibi. a. c. no dico
et h duo ieiunia oī tpe a diebo sin
gulis sūt huāda. **Tercio** modo dicit
ieiunium subtractio prādiij a p? ce
nam cuiuslibz cibi puatio vsqz ad
diē seqntē. **Itē** abstīnēcie indidō
a caribz a ab oibz que semētina
tabūt originē a caribz a lacte vi
delicz caseo a ouis vt pbantur h
de 3-di-iii. de esu a iij. di. deniqz
vbi etiā adiat ceterū pisciū esus
ira relinqtur vt h infirmitatis sola
cū nō luxurie pariat incōdiū. h tñ
saluo vt nō cogātur diuites pau
perz abis vesci vtātur cōsuetudine
infirmitatis sue h doleāt se nō pos
se alit sustēari. vt xli. di. nō cogā
tur vñ nec in q̄litate cibi nec i q̄nti
tate ē vicū dūmō q̄s vtat h m̄ exigē
ciā sue nature h in appetit? excessu
vt pbant h. xli. di. q̄squis delicia
et. c. q̄ dicit. **Itē** cū abstīnemus a
cibis ab oibz dissoluōibz abstī
re debem? **Quid** em̄ p̄dest ieiuna
re visceribz a luxuriam venatibus
abstīnē a cibis a errare peccatis vt
lxxvi. di. q̄d p̄dest. **Itē** alibi ni
hil p̄dest tñ ieiunāē a orae a alia
religionis opa agē n̄ mēs ab imiq̄
tate a ab obtrectacō. b? lingua co
bibeat. vt de 3-di-v. nichil p̄dest
Quinqz at̄ modis gule vicium
nos tēptat aliquñ nāqz idigēcie tē
pora p̄uenit. aliquñ nō p̄uenit. sed

cibos laucōres q̄rit. aliquñ q̄ fundā
sūt paucaē accuaā? expedit. aliquñ
at̄ q̄litas ciboz a tps congruit sed
i ip̄a q̄ntitate sūm̄ ēdi mēsura exce
dit nō m̄iqz a abiecti? q̄d desiderat
et cū ip̄o esu imēsi desiderij dterius
peccat. vt de 3-di-v. q̄nqz modis.
Vñ? Est etiā q̄ q̄nqz mōis gula
dāpnat edacē. Cū nimū cōmēdit
vel edēdi p̄uenit hōfā. **Quent** deli
cias l̄ parat delicōsa. **Vel** sumit ai
pide q̄d nō ē deliciofū. **Munc** vi
dea? i q̄b? dieb? a tēpib? ieiunia
fēh ḡnis idicāt. **Et** ē sciēdū q̄ xl.
fūma obsuacōe ē obsuāda q̄ cōti
net xl. a duos dies dieb? d̄m̄is cō
putatis e q̄b? dū vidies d̄m̄ce ab
stīnēcie sōtrahūt remanēt xxx vi
dies in abstīnēcia q̄ sūt dēcia toā
us āni. **Ann?** em̄ hz cccxv. dies q̄
rū xxxvi. sūt dēcia. **Et** h̄ijs dieb?
addūtur q̄tuor dies p̄me septiane
scz dies mercurij. dies iouis. dies
venenis a dies sabbati vt sacer nu
mer? xl. diez i pleat que saluator
sacro suo ieiunio cōsecuit. vt de cō
di-v. q̄dragesima. **Itē** ieiunādum
est in vigilijs ap̄loz a q̄nis in v̄
sibus cōtineantur nomia certoz
Petrus a **andreas** **Paul?** cū **Sy**
mone **Judas.** **Vt** ieiunemus nos
admonet atqz **matheus.** **Puto** tñ
in oim ap̄loz vigilijs ieiunādū
vt **ī. e. c.** cāliū. p̄ret vigiliam **phi**
lippi et **iacobi** et **beati** **Johannis**
euangeliste qm̄ illoz festiuitas **ī.**
solempnitatē paschale. isti? autē

infra nathalē dñi celebratur vt di-
citur in eadez decre. in i° Rñ° de fes-
tinitate beati Bartholomei de cuius
celebracōe dubietas oritur apd̄ q̄s-
dam consuetudo regionis est ob-
uanda ut in e-decre. S. scōz. fiat a-
als in ieiunijs consuetudo attendi-
tur. ut xii. di. illa in fi. lxxvi. di. ex-
mā. a in de c. e. S. Item de illis Ite
constitutū est et quatuor ann tē-
pora ab oibz hominibz cōmuni iei-
unio obseruetur. ut lxxvi. di. con-
stitutū. hoc antez ordīe ieiunia il-
la celebrentur. **Primū** ieiunium
in inicio quadragesime. **Secūdu**
in ebdomeda pentecostes. **Tercū**
vero a Quartū in septembri a de-
cēbri more solito fiat. ut lxxvi. di.
statuimus. Vñ. Prima quadra-
gene seruat ieiunia xris. pncuma-
tis ebdomada seruare scd̄ a tēneis
Tercia septēbris fert cultū mer-
ris istum. Sabbata ieiunēt vigi-
lem p̄sencia xpm̄ Et cum quatuor
sint anni tpa. xer. estas. Antūpn̄
et hyemps p̄dca quatuor ieiunia
ex doctrina sancti spūs ita sūt per-
toa? anni circulum distributa vt
lex abstīnēcie oibz sit ascripta tem-
poribz. ut lxxvi. di. huius. **In** qua-
tuor tpi bz pentecostes hoc rō red-
ditur vt si quis forte inter pascāl
festiuitatis gaudia negligēs liber-
tas a licēcia imoderata presump-
sent h̄ religiose abstīnēcie censura
castigz. ut lxxvi. di. igif. ē a alia
rō quae ieiunū illi? tpi bz differt

post pentecosten a non induatur
ante resurrectionem qz illo tpe fu-
it sponsus cum sponsa a ideo non
fuit tunc sponse aliqua indicēda
asperitas cum sponsum hr̄et scū
et eius delectaretur amplexibus.
vñ i eccā tūc cantatur quasi modo
gemiti infantes. Et hoc rācō reddi-
tur lxxvi. di. Ieiunium. S. non aut̄
cum sequen. S. a licet dicam illos
quinq̄ginta dies qui sūt a pascha
vsqz ad pentecosten a ieiunio excep-
tos eo q̄ iucileticia pagendi sūt
dies illi. si tñ aliquis ex deuocōne
ieiunet p̄hibendus non est. Nam
vtinaz omni tpe ieiunare possem?
vt p̄bantur hoc m. c. ieiunū. S. vl-
et. c. vtinā. **Obs**eruantur a alia
ieiunia ab eccā constituta que sine
necessitate rationabili non seruan-
tur. ut lxxvi. di. ieiunia. Quēd ecā
ieiunia obseruātur i vna puincia
que non seruātur in alia a in hoc
vnaqz puincia in suo sensu habū
det. vt lxxvi. di. vtinā. Nam p̄t̄
festa p̄cipua a oia singuli ep̄i in
suis eccl̄ijs sp̄ales obseruāt festiui-
tates. ut de 2. di. iij. p̄nūciandum
Item ieiunādum est tpe rogacō-
nū. vt de 2. di. iij. Rogacōnes. Iei-
nādum est sexta feria a die sabba-
ti. Sexta feria p̄pter dñi passiōez
Die sabbati qz dies ille inter tristi-
ciam passiōis a leticiam dñice re-
surreccionis icludatur. vt de 2. di.
iij. sabbato vt salti ab esu carniū.
die sabbati abstineam? quicūqz

bone rei. s. de dona. aplice vel qilibz
puat? masculus vel femina pt sibi
construere eccāz siue oratoriū. vt de
co. di. i. v. m. i. q. z. cleicos. a. c. si q. s.
ecā. xvij. q. ij. q. d. a. xij. q. ij. religi
osa. **I**n costruēda dz interueniē
auctoritas epi q. p. manū lapide po
nere dz. tōte tū ab edificatore pus
assigra. vt nō in. s. de. ec. s. Item
nō nō. Et nō q. post q. q. s. in cepit
edificare opellit. s. s. i. m. a. r. e. vt no.
s. de. de. ec. s. Itē q. d. si q. s. in cepit
edificare. **I**n sūma notab. lōge
aliud ē facere q. reficere. vt. ff. de. itis
nē. aduq. p. u. a. l. iij. s. reficere. et. ff.
de. no. op. nūc. l. i. s. si q. s. edificium
reficere em ē ad p. s. t. m. a. formā rez
ducere. vt in p. all. l. de. itinere. adu
q. p. Nouū aut op. fit cū rei facies
inuat. vt. ff. de. noui. op. nūc. l. i.
s. op. nouū. vñ si domū vel eccām
diruas ec. ea mēte vt de. eisdē. sem
tis. a. lapidibz. eā. redifices. n. ē. eadē
dom. vel eccā. si. vsq. ad. fundamē
tū. fuerit. diruta. secus. tū. ē. in. nauē.
Nā. si. nauis. reficiēdo. cā. oēs. tabu
le. refixe. sint. nō. d. in. c. d. i. s. s. e. nauis
videt. a. p. s. i. t. i. s. r. u. r. s. u. s. e. a. d. e. nauis
esse. in. a. p. i. t. vt. ff. de. v. l. o. ob. l. in. l.
stipulante. s. sacra. m. a. s. a. nauis
Vñ. si. tota. eccā. d. e. i. a. t. vsq. ad. fū
damentū. vt. d. i. c. t. ū. ē. in. r. e. d. i. f. i. c. a. t. o.
auctoritas. epi. n. e. c. c. a. r. i. a. ē. vt. xvi. q.
v. l. i. s. q. s. v. u. l. t. h. s. e. c. d. in. r. e. f. i. c. i. e. d. o. vt
q. d. i. u. d. i. s. c. i. s. s. u. l. u. i. t. a. c. i. u. d. i. c. e. d. e.
opibz. publ. l. v. l. i. s. a. l. s. cū. lex. d. i. c. i. t.
q. p. b. i. b. z. r. e. f. i. c. i. e. p. r. o. h. i. b. e. t. e. d. i. f. i. c. a. r. e.

vt. ff. de. mor. i. f. e. r. e. l. i. s. edificatos

De emunitate eccāz
Itē ē. s. de. eccl. s. edifica
bis q. quid dom. dei sunt
et oneribz p. m. nō dnt q.
b. dom. p. uate p. m. t. u. r. a. p. p. t. e. r. e. a.
de emunitate ec. vel cy. a. rerum ad
eas p. t. n. e. c. i. ū. d. i. f. f. e. r. e. n. d. ū. ē. vñ. p. o. s.
m. i. t. h. i. c. r. u. b. i. c. a. d. e. e. m. u. n. i. t. a. t. e. c. c. l. e. s. i. e. p.
et rez ad eas p. t. n. e. c. i. ū. **V**idea?
igif. q. d. sit emunitas. quā emuni
tate. h. e. a. t. e. c. c. a. r. e. s. a. l. i. c. i. o. s. e. i. d. e. q. u. a.
c. i. m. i. t. e. r. u. i. a. q. u. a. m. a. s. u. s. Et. q. sit. p. e.
na. v. i. o. l. a. n. c. i. ū. c. y. m. i. t. e. r. u. z. a. e. m. u. n. i.
t. a. t. e. **E**munitas ē libtas que cō
petit eccl. s. personis a rebz ad eas
sp. e. c. t. a. t. i. b. z. **D**icit. ā. t. e. m. u. n. i. t. a. s. q. i.
e. x. t. r. a. m. u. n. i. a. i. e. x. t. r. a. m. u. n. e. r. a. n. ō. e. m.
e. c. c. a. s. i. b. i. t. s. o. r. d. i. d. a. m. u. n. e. r. a. v. t. c. a. l.
c. i. s. c. o. q. u. i. d. e. a. r. e. n. e. f. o. d. i. e. n. d. e. s. e. d. a. b.
h. i. s. t. a. e. c. c. e. q. u. a. i. p. s. a. z. p. d. i. a. a. m. a. c.
p. i. a. s. i. u. e. r. u. s. t. i. c. i. a. i. p. s. a. r. ū. e. x. e. p. t. a. s. u. n. t.
v. t. xvi. q. i. s. n. o. u. a. r. ū. **C**lerici. v. x. o. s.
r. e. s. a. f. i. l. i. j. c. l. e. i. c. o. z. s. i. m. i. l. i. t. a. b. h. m. o. i.
l. i. b. e. r. i. a. e. x. e. m. p. t. i. s. ū. t. **E**d. e. e. p. i. s. a.
c. l. e. l. i. j. **C**o. r. ū. q. z. c. o. l. o. n. i. v. t. l. x. x. i. j. d. i.
i. u. d. i. c. a. t. ū. **I**tē. e. x. t. r. a. o. r. d. i. n. a. r. i. a. m. u. n.
n. e. r. a. q. u. e. s. u. b. i. t. o. i. m. p. o. n. ū. t. u. r. s. i. m. i. l. i.
t. e. r. e. c. c. a. n. ō. a. g. n. o. s. c. i. t. a. s. i. s. i. n. t. o. n. c. r. a.
r. e. a. l. i. a. s. e. u. p. r. e. d. i. a. l. i. a. v. t. s. ū. t. s. u. p. i. n.
d. e. a. v. t. xvi. q. i. p. l. a. c. e. t. a. **E**d. e. e. p. i. s.
e. t. c. l. e. l. i. j. p. l. a. c. e. t. a. **E**d. s. u. p. i. n. d. i. c. i. t. l.
v. n. a. l. i. x. **A**b. h. i. s. e. x. t. r. a. o. r. d. i. n. a. r. i. s.
m. u. n. e. r. i. b. z. e. x. a. p. i. t. m. i. s. i. f. o. r. t. e. e. p. s. e. t.
c. l. e. r. u. s. t. a. n. t. a. n. e. c. e. s. s. i. t. a. t. e. a. v. t. i. l. i. t. a. t. e.
i. n. s. p. e. x. e. r. i. n. t. v. t. a. b. s. q. z. v. l. l. a. c. o. a. c. t. i. o. e.

ad releuandas res utilitates vbi la
icoru nō suppetūt facultates subfi
dia p eccās estimēt offerēda. vt **q̄**
e. c. nō eo min? p̄us tñ romano pō
tifico cōsulto. ut **q̄. e. c. adūsus** a hoc
possum? appellare canonicā illacō
nē quā aduētiēcie necitatis sarcina
repēna poposcerit vt dicit lex illa
plac3. **O**nera at̄ q̄ iposita erāt re
b? anq̄ res ad eccāz puenissent su
bit eccā vt tributū canonē siue cen
sū a sic itelligo. xi. q. i. c. tributū. a
e. magnū. a xxij. q. viij. si tributū
hōnā ordiaria sūt a p̄dialia a v
cātur idicta. vt. **C**de indic. l. i. li. x.
Verūptū si cesset in solucōne cano
nis vel tributū Res nō trāffert̄ i eū
cui tributū vel canō debet a h̄ ē q̄
lex p̄allegata plac3 dicit nulla trā
lacōnis. sollicitudo signef nec ob
stat lex. **C** de exac. f. bu. l. si diuina
qz a lex illa nō t3 s̄m canones aut
exponi d3 diuina dom? . i. impial.
Dec? ē i eccāstica vt dcm̄ ē. **O**ne
rā psonalia non subit eccā. ut. **C** de
epif. a cle. oīs q̄ vbiq3. s̄ h̄ fallit i
casu nullus ei a muroz vigilijs ex
cusatur. ut **q̄. e. c. puenit.** n̄ sit senex
vt. **C** de decu. l. vlt. li. x. **E**xpedi em̄
rei publice pulsre hrē defensores
vt. ff. de noui op. nūc. l. **N**ā rei pub
lice. a qlib3 d3 defendere priam. vt
xxij. q. viij. oī tpe. **P**ro c? defensio
ne p̄ occidēs filiū excusat. vt. ff. de
relig. a sup. fun. l. nūme. **I**n eccā
placita secularia audiri non debent

vt **q̄. e. c. i.** a maxime iudicia sang
uinis. ut **q̄. e. c.** Cum ecclesiastica.
Item nec seculares homines des
bent in: tomibus ecclesiarum hos
picia pro iure a debito vendicare v
q̄. e. c. i. a simile. xliij. di. quiescam?
ceterum si caritatiue petatur nulli
negari debet. vt in. c. quiescamus.
xliij. di. **S. i. s̄. de prebend. d.** monas
chis supra de sup. neg. pre. hait lx.
xxv. di. archidyaconum. **I**tem
emunitatem habet ecclesia a cymi
terum vsq3 ad xl. passus. si maior
fuerit ecclesia. vel xxx. si minor. vt
xviij. q. iij. hait. vt fugientes ad
eam ob maleficia violenter non ex
trahantur. vt infra e. c. intra. c. is
munitatem. **S**ed prelati debent
eis obtinere vitam a membra su
per eō tamen q̄ iniq̄ue fecerint sūt
als legitime puniendi vt in illa i
tra. a q̄uis ab hoc p̄uilegio lex plu
res personas excipiat in autn de
man. prim. colla. iij. scilicet homici
das adulteros a raptores virgi
num decre. tamen preallegata duo
genera hominum excipit publicos
latrones a nocturnos populatores
agroruz raptores eciam virginum
ad ecclesias fugientes immunita
tem ab ecclesia consequuntur. xxx.
vi. questione. i. de raptoribus. vn
de non obstante exceptione legali
cui derogatum est in hac parte
standum est distinctioni decre.
nec mireris si hec duo genera homi

em xpiane religionis se p[er]cipere esse
 desiderat ab esu carniu eadez die si
 maiori festiuitate interueniente vel
 infirmitate abstineat. vt de 3. di.
 v. qz dies sabbati. **I**n summa
 non d[icitu]r q[ui] si festu h[ab]et vigilia ma
 dat in die lune die sabbati ieiuna
 du est. vt 7. e. c. i. **H**3 opponit ar
 guinto legali sic dies medius. l. di
 es dicitur? d[icitu]r impedire ieiunium cum
 sit a ieiunio lib[er]. na sacer locus in
 ueniens in duo p[ar]tia h[ab]uitate impe
 dit extremoz. vt. ff. de hui. l. serui
 tutes. 7. fac. 7. lex alia dicit mediu
 p[re]d[ic]tu q[uo]d non h[ab]uit impedit h[ab]uitu
 te. vt. ff. de hui. rusti. p[re]. l. q[ui] sella.
 7. in rustiis. **A**d q[uo]d r[ati]o Ieiunare
 non e h[ab]uit? p[er]dialis. **H**3 debitu p
 sonale q[uo]d cum solui non possit sua
 die soluat alia na ad duo tenetur
 sc[ilicet] ieiunare 7 in vigilia ieiunare 7
 io si non possim? die d[omi]nica p[ro]p[ter] ei?
 excellencia ieiunare ieiunadu e die
 sabbati ar. ad h[ab]et. 7. de dolo. 7. stu.
 Cu dil[ig]e. ff. de arbi. l. celsus. **N**am
 et excellencia natiuitatis inducit vt
 in vi. fena carniu v[er]sci possumus
 7. c[on]suetudine ecc[lesi]e g[ra]ual. vt 7. e.
 c. explicari.

De purificatione post ptu.

In superiori rub[ri]ca tractau
 m[us] de ieiunijs celebradis
 ob reuerencia sc[ilicet] sed qz
 ex reuerencia 7 deuoc[io]ne p[re]cedit q[uo]d
 multi p[er] ptu cessant ab ingressu
 ecc[lesi]e vsq[ue] ad temp[us] purificac[io]is

nis. 7. b[ea]t[us] q[ui]nt[us] ponit h[ab]et rub[ri]ca de puri
 fica. p[er] ptu. **Q**uod igit[ur] circa h[oc]
 olim h[ab]ebatur i lege veteri 7 q[uo]d
 hodie seruadu sit breuit[er] videam?
Et e sciendu q[uo]d 7. m[od]o legem mosaycani
 mulier imunda reputabat p[er] ptu
 et io si masculu peperit cessabat a
 t[em]pli ingressu lx. diebo si femina.
 lxxx. diebus. vt. v. di. 7. i. **H**ed
 contra in quad[am] palea q[ui] in q[ui]busda
 libris in eade di. habet 7 incipit cu
 enixa. ibi em dicit q[uo]d p[er] masculo ces
 sabat ab ingressu t[em]pli xxxij. diebo
 pro femina. lxxvi. diebo. sed ibi in
 masculo non attendit dies natiuita
 tis. sed circumsisionis circumsideba
 tur puer in vij. die sue natiuitatis
In femina at attendit ibi dies is
 posiciois nois cu imponebat nome
 in xiiij. die natiuitatis sed in. 7. iij.
 vtroq[ue] considerat temp[us] natiuitatis
H3 q[ui]as q[ui]re tot diebo cessabatur
 ab ingressu t[em]pli p[er] masculo 7 tot
 p[er] femina R[ati]o qz sicut pbifici di
 cut tot diebo fetus masculinus 7
 tot feminin[us] est mortificatus sine
 aie infusione **H**3 hodie q[ui] ia legis
 vbra emanuit et illuxit veritas euā
 gelij. **S**i mulieres post ple[m] emis
 sam a d[omi]no gr[ati]as ecc[lesi]e intrare volue
 runt nulla p[er]inde p[ar]ti mole grauan
 tur vt ecc[lesi]e aditus denegand[us] e
 ne pena illi[us] videatur in culpa ius
 ti. **S**i t[ame]n ex venerac[io]e voluerit ali
 q[ui]d iu abstimere deuoc[io]ez eaz non
 credimus improbandam. vt 7. e.
 ca. c. vno 7 simile. 7. e. p[er] aliquid ei

bonū abstinē ab eo q̄ tñ licite fit.
vt de 2. di. ij. condie. xi. q. i. aliud qz
bonaz mēdū ē ibi culpas agnosce
vbi culpa nō ē. ut s. c. px. siliū. s.
scōz. 7. v. di. ad ei? xero cōcubitu.

De ecclesijs edificandō.

Quā ē s̄ de eccēijs cōsecndis s̄
q̄ plerūqz eccē cōsecēte corru-
unt 7 repacōe egēt. **N**ō s̄biat̄ s̄ ru-
brica de eccēijs edifi. vel repandis p̄
de nouo cōstruedis. **V**ideam? igit̄
a q̄bo sit eccā repanda. 7 c? aucte
de nouo sit edificāda. **E**t q̄bo ex cau-
sis noue sint eccē faciēde. **E**st aut̄
sciēdum q̄ si portio fabre deputata
sufficiat ad repacōez eccē is q̄ eā p̄
cipit reparare tenet. vt x. q. ij. v. no
7. q. i. decim? 7. e. c. de hñs. si vero
n̄ sufficiat tūc rector 7 q̄ bñficiū hz
ab illa eccā q̄ repāda ē cōferēt 7 ec-
clesiā repabūt ut i p̄dca dec̄ d̄ hñs
vt 7. e. c. i. 7 xvi. q. i. si mōch? s̄. d̄
hñs q̄ si. a. ma. p. ca. c. vl. nec mire-
ris si cōferāt bñficiati. **N**ā cū emolu-
mētū scēciāt 7 on? sētē dñt iux̄ illd̄
Cōmoda q̄ sētis iūgas on? emolu-
mētū. ut ar. cō. cadu. tol. l. vna. s̄.
p̄ scdo i fi. 7. s. ne at. c. de fur. l. ma-
nifestissimi. s̄. pl. i. fi. s̄ de hñs q̄ si.
a. ma. par. ca. c. vl. dñt inq̄ bñfi-
ciati agnosce on? fabre p̄ rata bñfi-
ciōz nā 7 fructuari? r̄ficiat sarta tec-
ta. ut ff. de vsu. l. vsufructu legato
s̄. haden? c. t. l. eū ad que. **E**cce
faciēde sūt p̄ congrua loca ut de 2. di.

i. eccās s̄vō supflue inueniant vel
destruete p̄uidēcia ep̄i mod? iucni-
at̄ q̄lit cōsiste possint. ut de 2. di. i. c.
ij. ut repent̄ vt dēn̄ ē. vl̄ vt destru-
ant̄. ut de 2. di. i. ecce vel altaria. l.
si p̄ se s̄bistere nō p̄nt alijs eccēijs
vniatur ut x. q. ij. v. no cca fi. 7 ut
nōu. s̄. de religio. do. s̄. t̄bo. 7. s̄. vl.
et s̄m̄ h̄ intelligo lxx. di. scōz in fi.
Sic at̄ faciēde sūt noue eccē vt per
eas veteribz p̄uidiciū n̄ fiat. ut xvi.
q. i. ecce 7. c. q̄aiqz. **I**tē plures bap-
tismales eccē i vna t̄miacōe fieri n̄
p̄nt. ut xvi. q. i. plures possz tñ ep̄s
ex cā de vna t̄miacōe face duas. nā
et diuidē p̄t vna i duas 7 duas vi-
re ad vna. ut 7. de exces. p̄la. sic vni-
re. **S**ic 7 p̄uidia vna diuidit̄ in
duas. ut ff. de offico assesso. l. si ea
de x. di. ipiali. sic 7 vna p̄bēda diui-
dit̄ i duas. ut s̄. de p̄bē. vacate. nā
et auferre p̄t vni eccē 7 dare alteri
vt 7. e. c. ad audienciā xii. q. ij. bone
rei de dōna. aplice. s̄. de hñs que si.
a prela. sine cōsensu ca. pastoralis
non tñ t̄c l3 passim 7 sine cā 7 sic
intelligo. s̄. de rebo ec. non alie. c. i.
Tres autez sunt cause p̄pter quas
noue eccē p̄nt construi q̄uis in p̄i-
diūm antiquaz. **T**empis q̄litas
vt vij. q. i. temporis. **I**ncremētum
p̄li. ut xvi. q. i. felix. 7. c. multis.
et. c. precipimus. **E**cclēsie distan-
cia vel difficultas accessus. ut 7. e. c.
ad audienciā. sine p̄iudicio alte-
ri? ecce licet ep̄scopo p̄ sua sepul-
tura eccām construere. ut xij. q. ij.

eccā nō defendit hōs em̄ cuilibet / 3
iptine occidē vt. Eqñ l3 v2. l. i. a ij.
et sine pctō vt canon velle videtur
xxiii. q. v. aī lō. qd̄ tñ intelligo si fu
erit nocturn? h̄ si diurnus tūc sine
pctō occidit aī se telo defendit. vt
q̄. de homiciā. si pfodiēs. **I**te exca
piūtur a illi q̄ sperantes p̄ defensio
nē eccē ipunitatē suoz excessiū op
tinē homicidia vel mutilacōnes in
eccēs vel eaz d̄mitterijs d̄mittere
nō veretur. vt q̄. e. c. imunitatem.
Sz q̄nt nūqd̄ is q̄ furtū vel sac̄
legiū d̄mittit in eccā ab eccā defen
det videt q̄ nō. nā Aug? dicit de
iure ad supplicādū admitta nō dz
ibivbi sac̄legiū cōmittit. vt xvij. q.
iiij. frat̄ a corp? a frustra inuocat
auxiliū eccē qui in eā d̄mittit. vt q̄.
e. c. vlt̄ q̄. de vfur. qz frustra i autn̄
vt liceat m̄ri a auie. S. qz vero. pu
to tñ d̄mū qz iura canonica certas
psonas ab h̄ p̄uilegio excludūt vt
supi? dictū ē. Et qz eccēs a eccās
tuas p̄sonis scitas ignoscēdi gl̄az
derelinqt. vt. Cde epis. a cle. l. si q̄s
in h̄ gen? **H**oc p̄uilegiū em u
nitatis h̄nt eccē d̄secte a non d̄sec̄
te. vt q̄. e. c. eccē. **S**z nūquid p̄ua
ta oratoria q̄ hoies in suis domibz
h̄nt hac emunitate gaudebūt. vt i
autn̄ de eccle. ti. S. si q̄s i sua domo.
et. S. si vero. coll. ix. s. de censibz. c.
vlt̄. de d̄. di. i. v̄m̄aiqz. a. c. seq̄nti
puto q̄ nō. **I**te q̄nt an eccā int̄
dicta retineat h̄ p̄uilegiū. Et vide
tur q̄ nō. Nā d̄c̄ dicit in q̄ diuina

misteria celebrātur. vt q̄. e. c. eccē.
Ite clerici int̄dicti? durante int̄
dictō p̄dit ea q̄ ad suū b̄n̄ficiū sp̄c
tāt. vt. s. de elec. Cū in cūctis. s. de
cōsue. Cū d̄ilā. s. de cōs. p̄bē. l. ec.
n̄ va. Quia diuinitatē. s. de postu.
c. i. a d̄c̄ ē in suspēso vt. s. de eta. a
q̄li. ordi. aī bone memorie. s. de ap.
pastoral̄ in fi. **I**te suspēsus nō exe
quit ea q̄ sūt officij vt xxxij. di. nul
lus a. c. p̄ret h̄ q̄. de symo. **T**anta.
Credo q̄ eccā int̄dicta retinet p̄uile
giū emunitatis sicut a clerici int̄
dicti? vel suspēsus retinet p̄uilegiū
sue imunitatis q̄ ad imedionē ma
nuū violētā. Nā a deposit? h̄z hoc
p̄uilegiū qz caracterem retinet. vt
lxxi. di. dictū. **I**n sūma nōndū
est q̄ eccā defendit ad se fugientes
q̄ntū ad mortē a mutilacōez vñ re
cepta p̄donea cauōe super vita et
mēbris reddet eos puniendos pe
cunialit̄ vel in rebz. **P**eru? autez
reddit d̄no iuram̄to p̄st̄ito de ipu
nitate ipsius. vt q̄. e. c. inter alias
Pena vero violancū emunitas
tem eccāsticam est duplex exca
tio hominis siue iuris. Nam violator
est excaus. vt xvij. q. iiij. null?
et. c. si quis deinceps eo saluo q̄ ca
sualiter sacrilegus est excaus ipō
iure vt incendiarius ecclesie a ef
fractor. vt xi. q. iiij. canonica. xvij.
q. iiij. oēs ecclesie q̄. de rapto. i. lris.
q̄. de sen. ex. Conquesti. **A**lij au
tem sacrilegi qui alio modo eccās
violāt seu p̄sonas vel res ab ip̄s

rapiūt violent vel bō ipsorū vsur-
pant a p b sacrilegiū incurrūt nō
sūt ipō iurē excati vt. s. de foro spe-
coquestus.

Ne clerici vel mōchi ac.

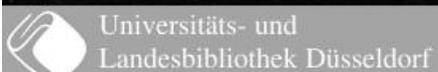
Superius ī plerisqz titulis tē-
tatum est de hīs que ppetūt
clerici a mōchis nūc autem trac-
tatur de prohibitis a ideo ponitur
hic rubrica ne clerici vel mōchi se-
cularibus negocijs se imisceant.

Videndum est igitur que secula-
ria negocia permilla sint cleri-
cis a mōchis. a que nō. **N**egocia
secularia dicunt de secularibus rebus
enendis acqrendis l distrahendis
a h sūt p̄hibita clericis a mōchis
ut q. e. c. i. a lxxxi. di. fornicari qz īf-
ementis a vendentis a mōchis diffici-
le ē nō interuenire p̄cēm ut de p̄mi-
di. v. q. litas. **D**icitur at̄ negocia
quasi negans oām p̄prie vero ī cau-
sis negocia ī cōmercijs negocia-
tio locū habet vt q. de verbo. signi-
forus. s. cōstat de hīs igit officijs
et cōmcijs secularibus dicitur clerici
officia vel cōmercia secularia n̄ ex-
eant maxie ī honesta vt. s. de vi. a
honestate. cle. clerici. **N**ā honesto ar-
tificio sibi q̄rē possūt vidē vt. xci.
di. clericus vidē a de s. di. v. nūq̄
exemplo pauli ut. x. q. iii. cauēdū.
Mōchis etiā iustu negocia nō est
int̄dēm p̄p̄t diuersas necessitates
qz legit̄ scōs apostolos negocia

atos fuisse a in regula beati b̄ndic-
ti p̄cipit p̄uideri p̄ qz manus ne-
gocia mōsterij p̄aretur vt q. e. c.
i. a iō canon dicit ad vite huius ne-
cessitate studia sunt diuersa vt. xxi.
q. i. clericus. **I**tem d̄nr negocia se-
cularia q̄ones que mouētur ī iudi-
cio seculari a h̄ similiter ī iudicij
clericis ī maioribus ordinibus cōsti-
tutis etiā si b̄nficia eccl̄astica nō ha-
beant qz episcopus tenetur eis p̄-
uidē ut. s. de p̄ben. ep̄us a. c. cū s̄m
ap̄lm. **I**tem a in minoribus ordi-
nibus cōstituti si stipendijs eccl̄esi-
asticis sustententur nisi p̄ se a mis-
silibus p̄sonis vt. s. de postul. c. i. et
lxxvi. di. puenit l̄ nisi suā v̄l suoz
iniuriā p̄sequat̄ vt. iii. q. vi. oibo
et s̄m hoc itellige qz hic tāḡit d̄ b̄
materia cōtencōes l̄ lites vel rixas
amare ac. vt q. e. c. i. **T**ercio mō-
dicij negocia secularia p̄curacōes
p̄diorum vel secularium p̄sonarum a q̄bo
est p̄mit̄ abstinēdū vt q. c. i. a h̄ i
aut̄ de scis ep̄is. s. aliū. **S**acris ei-
dei sac̄dotes vacare oportet ut xxxi.
di. sacerdotibus a. ff. de arbi. l. non
distinguemus. s. sacerdotio possunt
tamen clerici vel mōchi non suo
nomine sed eccl̄e l̄ mōsterij p̄dia
laicorum ad firmas conducē vt q.
e. c. sc̄dm. a hoc si eccl̄a l̄ mōsteriū
sufficiētia p̄dia nō habet als seais
vt. s. de decimis dist̄a ī aut̄ de sac̄-
tis. s. aliter coll. ix. p̄mmo s̄m quos-
dam si clericus secularis p̄sone p̄-
curator seu m̄st̄or assistit occōne

administracionis impune poterit
 deprehendi nec defendetur privilegio
 clericali et sic intellexerunt de re i. e.
 e. sacerdotibus quod michi non placet.
Cum enim laici peccet clericos a divinis
 officiis aduocato. ut xxi. q. iij.
 cyprianus. et lxxxix. di. c. vlt. ex hoc
 delicto tale privilegium sortiri non debent
 ar. ad hoc xvi. q. i. legi. ff. de dona.
 me vi. et v. l. iij. ff. de re. iuris. l. n.
 fraudatur. ff. nemo ff. de fur. l. itaqz
 fullo. ff. de mio. l. papimianus exuli
 reulo. vñ enim puniti sunt privilegium
 habere non debent. ut xxiiij. q. i. didiciam?
 intelligo igitur de illa quae clericis ad
 ministratores persone secularis tercio
 moritur non desistit et ideo exat. ut q.
 e. t. h. nec peritaciones. vel dic qd ecclesia
 non subuenit tali clerico pecuniaria
 subuentione si tamen privilegio non desti
 tuit clericali vel intelligo sic hanc il
 lius de deprehendatur. i. incipiant
 tur scz in fraude commissa non aut in p
 sona sic et aliter dicit qd summa sapien
 tia parabit capere suis iudicibus scz
 capere vballi. ut de pe. di. vi. c. i. v.
 tra medum et finile. ff. de pigno.
 ac. l. v. **S**z queritur an clericus possit
 esse notarius. Et certe possit de i. ipe. ut
 v. q. i. quid. possit archiepiscopus et episcopus
 ar. s. de pba. qm si falsa lxxvij. di.
 monachus? vero nouicia? ita ut inter cleri
 cos scribant non inter laicos eo qd
 uersacio nostra secreta debet esse et remo
 ta ab actibus laicorum. ut ij. q. vij. lai
 cos qd etiam in quilibet locum habet
 necdum in criminalibus. Nam si

in eis clericus scriberet incurreret
 irregularitatem. ut li. di. aliqua i
 tulos et ar. xxij. q. vij. c. i. ij. et iij.
 possunt autem clerici familiares prin
 cipum esse et baronum et eis serui
 re in diuinis officiis. ut s. de ser
 uis non or. nullus. et eorum consilii
 liis interesse ut tamen caueant ab
 huius consiliis propter que irregulari
 tas possit incurrere possunt tamen cle
 rici et etiam prelati consilium dare
 regibus et principibus super iustis
 cia facienda. ut xxiiij. q. vij. pessima
 in fi. et clericus dare potest consilium
 iudici seculari in genere sic dicitur o
 fires taliter sunt puniendi de iure
 ut v. q. v. delatori ut cum potest co
 sulentis qd suggerentis opera fun
 gatur. ut ff. de questionibus. l. i. S.
 qui questionibus. Item nec descendat
 ad spem vel personam. Item licite
 potest conqueri clericus iudici secu
 laris de fure. ut q. de homicid. postu
 lasti ciuilitate et modeste non proca
 ceter et in fronte ut sua tamen recipere
 non ut fur in corpore puniatur. ut
 xxij. q. v. vnum solum. et dum sic
 agit clericus licite furem conuincit
 nec imputatur clerico si iudex secu
 laris ulterius procedit in pena qua
 intentio et actio exigant conquerens
 ut in predicta de postulasti. et
 ar. ad idem xxij. q. v. c. i. et c. vnus
 solum. et e. pena. et c. non vos. ff. de
 homis lib. l. qui cum maior. Si. et
 ff. de euic. l. si per imprudenciam.
 dum tamen iudicio sanguinis non

interfit. nec aliquod officium pres-
tet. vt q̄. e. c. sententiam. **¶** Item
notandum est id qd̄ statutum est
contra religiosas personas excom-
municatas ad audiendum phificam siue
leges vt nisi infra duorum mensiu
spaciuz ad claustra redierint sicut
excomunicati ab omnibus euiten-
tur. in nulla causa patrocinu pres-
tent in choro q̄ in mesa q̄ in caplo
ultimi fratrum existant q̄ nisi fors-
te ex mia se. ap. spe totius promo-
cionis amittant extenditur ad ar-
chidiaconos decanos plebanos
prepositos cantores q̄ alios cler-
icos personatus habetes vt p̄mice-
riatum. vt. s̄. de consti. Cum acces-
sissent. thesaurariam. vt. s̄. de con-
cessio. preben. vel ec. non va. Cum
nostris. Cancellarium. vt. s̄. vt
ec. benefi. sine di. confe. vt nostruz
succentoriam. vt q̄. de excels. prela-
inter dilectos. magister scholaruz
vt infra ne prela. vi. suas quanto
et idem intelligo in alijs personis
tibus qui personatus habentur
scdm̄ consuetudines diuersarum
ecclesiarum nec non extenditur ad
presbiteros nisi omnes hij a stu-
dio legali seu phificali destiterint
infra spacium duorum mensium.
vt q̄. e. c. non magno. q. c. sup spe-
cula. **¶** Sed quid si quis non ha-
beat personatum sed habet curam
animaz anezaz puta habet eccaz
prochiale videtur idem fore dis-
cendum nam de psonatis q̄ bene

ficijs curam animaz habentibus idem
iudicium est h̄ndi m. vt. s̄. de elec-
tudū ecclesie a reth ma. s̄. d. i. b. n.
de multa. **¶** Curia tñ d̄m̄ tenet. nec i
merito cū em̄ h̄ constitucio sup specu-
la fit penalis ad alios q̄ exp̄mat
extendi non debet.

¶ Explicit liber tercius.

Incipit liber quartus.

De sponsalibus.

Ostendit de hijs que ad clericos pertinet super nuptiis tractatum? ad ea que spectant ad laycos stilum vertimus. Igitur de sponsalibus et matrimonio videamus. Et primo quod sint sponsalia vnde dicatur. quod sunt sponsalium species. In que etate contrahantur. Qualiter dissolvantur. An contrahentes sponsalia ad contrahendum matrimonio appellentur. que attenduntur ex sponsalibus omnia. Sponsalia sunt futurarum nuptiarum promissio. ut ff. de t. l. i. et xxx. q. v. notantes. Dicuntur autem sponsalia a spondeo. Nam mos fuit veteribus stipulari et spondere sibi uxores. ut ff. de t. l. ij. Sed non est necessaria stipulatio in sponsalibus? quod contrahuntur inter absentes. ut ff. de t. l. iij. et v. et vlt. Nam et matrimonio inter absentes contrahi potest per inter nuncios ut ff. de iur. iur. Ex parte xxxij. q. ij. hoc notatur xxx. q. v. nec illico quod de matrimonio. de iudic. ecclesie. Ex lris. ff. de ritu nup. l. mulierem. aliter si stipulatio in actu sponsalium exigetur inter absentes? hi non possent. ut insti. de iur. iur. stipu. Item vltor. Vel oportet dici speciale esse in hac stipulatione sponsalium? ut abentes? hi possent. Species sponsalium due sunt. Alia de futuro. alia de presenti. sponsalia de futuro contrahuntur quibusque modis simpliciter sponsatio

ne ut accipiam te in meum et accipiam te in meam. ut ff. de c. si inter. si dei datione. ut ff. de c. ij. et c. is qui fidem. Iuramento interposito. ut ff. de illis. et c. ex litteris filian. ff. de condi. appo. de illis. Item datus auris sponsalibus scilicet pecunia vel alijs rebus. et de sponsal. l. auris. Item annuli subarratione. ut ff. de despon. impu. Tue. Sponsalia de presenti sunt illa que contrahuntur per verba presentis temporis ut cum dicitur Accipio te in meum vel cum dicuntur alia verba consensum exprimentia de presenti. ut ff. de c. si inter virum. et ff. de spon. duo. licet presolutum. Aliquando verba interveniunt de presenti nec tamen consensus habendus est de presenti ut cum consensus contrahendum transferretur in arbitrium alienum. ut ff. de condi. appo. super eo. cum enim suba contractus ponitur in arbitrio alterius nominata persone nisi ille fuerit arbitratus contractus redditur nullus. ut de contrahen. emp. et ven. l. vlt. similiter si inter alios inubiles aptos tamen ad sponsalia contrahenda consensus interueniat in utroque de presenti non matrimonium sed sponsalia fore contracta dicuntur. ut ff. de despon. impu. A nobis. et c. vlt. In hijs enim non vim verborum sed iuris attendimus potestate. Sed opponitur videtur quod in casu promisso nec matrimonio nec sponsalia contrahantur

mirionū nō qz dōbi nōn p̄t n̄ in eta
te matura vt .i. de despoſa. impube
Ex lris **S**poſalia nō qz h̄ nō iten
debant cōſentes vt .ff. de ſpoſa. q̄
ſitū a iō ptāte ac voluptate ſibi mu
tuo aduſantibus neutz dōtū eē vi
detur vt ar. s̄. de offi. dele. cū ſuper
abbacia. Et ſi q̄s alteri l̄ ſibi. l. mul
tū int̄ eſt puto ſpoſalia fore dōta n̄
intencōe nō vi v̄boz ſed iur̄ ptāte
vt ſupius dictū ē a pbatur p̄ iur̄
p̄allegata vt .i. de despoſa. impub̄ A
nob̄ a. c. tue. a idē lex p̄bat apte. ff.
e. t. q̄ſitū. a ſi talis contrahētes i eadē
volūtate vſqz ad nubilē etatē vtri
uſqz p̄durēt mirionū inducēt ſiue
exp̄ſſus int̄ueniat cōſeſus ſiue tacī
tus ar. ad h̄ .i. de despo. impube. de il
lis. ff. de ritu nup. l. minorē. tacituz
cōſeſū intelligo p̄ cōbitacōez vt .i. e.
c. ad id a i p̄dca. l. minorē **I**tem ex
carnali cōmixtiōe vt .i. e. c. is q̄ fidē
.i. q̄ ma. accu. poſ. in ſup. .i. d̄ eo qui
dux in ma. q̄ pol. p̄ adul. ſiḡficasti
.i. de cōdi. appo. ſup. eo. **S**ponſa
lia de p̄nti ſunt idē qd̄ mirionū nō
cōſummātū q̄ ad eſſēdā mirionij
nich̄ int̄ eſt qz cōſeſus eoz d̄ qz q̄
rūqz cōiūctiōibz agituz ſufficiāt ad
m̄m̄ iducēdū q̄ ſol̄ h̄ defuerit cet̄ea
eā auz ipō coitu celebrata fruſtū
vt xxvij. q. ii. ſufficiāt. **D**ifferūt
āt in q̄tuor q̄ ad ſignificacōez vt .s̄
de biga. debitū. q̄ ad religionis in
greſſum vt .s̄. de cōiūg. cōiuga. ex
publico circa ſi. q̄ ad bygamiā cō
trahēdā vel n̄ cōtrahēdā vt xxxiiij. di

valētūman? a i p̄dca dōc. debiti
Item quo ad affinitatē contrahen
dam int̄ virū a cognatos v̄xoris
et int̄ v̄xorē a cognatos viri vt .i.
de cōſang. a affi. q̄ ſup. h̄ijs **H**e
autem affinitas oritur ex nupcijs
cōſummatis vt .i. de cōſang. a affi.
c. i. ff. de gradibus. l. nō facile ſaf
fines a dicem? i ſumma de cōſag.
et affi. **C**ōtrahuntur aut̄ ſponſa
lia de futuro in ſeptennio vt .i. de
despo. impu. lris. mirionū vero p̄t
contrahi in ānis discreōis ut iſra
de despo. impub. c. duo pueri a in
duodecimo anno mulieris a quar
to decimo viri vt .i. de despo. impu.
Ex lris. ſed poſſunt h̄c tēpora p̄ue
niri vt dicemus .i. t. prox. **D**iſſol
uūtuz ſponſalia cōi diſſenſu ſic cōi
conſenſu contrahūtuz vt .i. e. c. pre
t̄ea **N**ichil enim tam naturale eſt
ſicut vnū qz diſſolui eo genere q̄
colligatum eſt. vt. ff. de regu. iur.
l. nich̄ .i. d̄ regu. iuris om̄s res. qd̄
intelligo cum vt qz ſponſoz in di
uertendo conſentat cet̄m ſi al̄ in h̄c
conſentiat al̄ vero diſſentiat tunc
is qui ad diuorāum tendit cōpelli
debet cōtrahē mirio^m a cōſummare
vt in ſequentibus dicā. hug. tamē
et quidā alij int̄lexerunt decretalē
illam pret̄ea loqui de cōpatiua per
miſſione vt p̄mittat minus p̄cem
cōmitti ut euitet mai^r. min^r p̄cem
eſt ſi ſponſi ſe dimittāt violata ſi
de ſponſaliū q̄ ſi ſponſus inuitus a
coact^r ducat illā q̄ odit a occidat

vel eā abominans cū alijs adulte
rū cōmittat a hūc intellctum colli
gūt ex verbis illis ne forte deteri
inde cōtingat a simile .xxxiiij-q-ij-fi
q-rius **I**te ex ill h possit i pacia
tolleari qd em tollerari? l pmitti
mus iuti pmittimus vt .xxxi-q-i-
bēraōe vñ? tñ est qd prius dixi
Spōsus vel spōsa de futuro cōpel
litur dē mñ a cōsummaē dētū a
pellit p censu-ecclesiasticā vt .i-e
c-Ex lris filuanē a-c-hic-nec obstat
.i-e-c-requirit vbi dicit monēda ē
pōa? q cogēda nā exponit pōa? i-
pus a simit expōitō .xxiiij-q-iiij-nō
inuenit **E**t nō q hug dicebat in h
casu nō finalit cōpelli iuitū vñ si
semp nolit is q cogitur p cen-ec-
absoluetur **R**os at dicim? q iui
tus finalit cōpelletur a excat? nō
absoluetur n̄ pareat qd vñ e eodē
statu durāte nā si status ei? mute
tur puta qz cū altā mñōm dicit auz
iā pñū vinculū expirauerit supue
mente maiori absoluet a iponetur
ei pñā de fide mētita et idem fiet si
spōsa moriatur vel si cū altero mñ
contrahat ut .i-e-c-de illis puto tñ
qz si ecclā credat ex dūctōne futurz
vxiōiā dū a guerrā restriget cōsu
tam als nō est mediānalis vt .ij-q
i-mlā nā siue plectēdo siue ignoscē
do h solū bene agitur ac vt .xxiiij-q
v-prodest **E**x spōsalibus oritur
publice honestatis iusticia q pbi
bet agnatū spōsi dē auu spōsa et
agnatam spōse cum spōso vt .i-e-

e- ad audiam a-c-sponsa- lxx pbi
cio nō surgit ex cōsanguinitate vel
ex affinitate q cōiūbitur ex nupcijs
cōsummatis vt supi? dixi **S**ur
git ex quād publica iusticia l pub
lica eqtate publice ei videt iustuz
et equū vt dgt? spōsi spōsa ei? nō
ducat vxorē v g° inlonestū est ali
qis mñōmalit iūgi nō ipedit cōsag
nitas nec affinitas nec aliud sub
ē lāmū impedimētū- fuit inductuz
h ius phibens iūm cōiūbi a dētuz
dissoluēs vt .i-t-px-c-duo pueri a
vōtur publice honestatis iusticia
qz i mñijs n̄ solū qd liceat h a qd
lonestū ē dēderatur vt .ff-de ritu-
nup-l-semp- **E**t nō q publice ho
nestatis iusticia orit ecclā ex spōsali
bus q d iue nō forciū effem ut .i-e
c-ad audia? dūmō dēctes sint sep
tēnes l septēnio pximi vt .i-px-t-
duo pueri ut sic itelligant qd agit
alioqn d-ut .i-d-despō-ipu-c-lras a
c-Accessit qd imñō n̄ atigit- **N**ā
affinitas n̄ dēbit ex nupcijs iudic
tis vt .ff-de gōdibz-l-nō facile- **S**-sciē
dū et cū i vno caū inueniā sblatam
hodie publice honestatis iusticiā-
im solole suscepta ex scdis nupcijs
agnacōi viri n̄ copulāda pōis vt
.i-de cōsag- a affi- n̄ dz videtur q i
alijs casibz daret vt .xxxv-q-iii c-
poro-ff-de adop-l-q i adopcōez-ff-
de ritu nup-l-fi qua- **S**-fi vxor- **E**t
gnalit vt null? de cōsag- spōsi pre
mortui ducat spōsa a ecōiūso nulla
de cōsanguinitate sponse p̄mortue

ducat spōsū. vt .iij. ti. .px. Cōtineba
tur. Si vero. a .iij. e. c. spōsā. Qd nō
mutat qre stare p̄hibet. vt. Ede
testa. l. scim. Qd apel. l. p̄apim?
ij. q. vi. l. anterior. S. illo videlicz
in si. Alij at dicūt q̄ ex q̄ sublata ē
in eo casu in q̄ de maiori eq̄tate q̄
in alijs locū hēbat a in alijs reuo
cata videt. **N**ā de similiō idē est iu
diciū. vt. s. de. resp. Int cetera. s.
de trālla. pla. inf. coz. p. alia. s. de cō
fir. vt. vel. inuti. Cū dilecta. ff. ad
le. acquil. l. illud. ff. ne q̄s cū q̄ exi
mit. l. ij. Ede legi. l. leges. a. ff. e. ti.
l. nō p̄nt. a sic p̄m q̄sdā in nullo ca
su locū hz hodie publice honestas
tis iusticia. n̄ in spōsā fr̄is de qua i
veter. a i nouo testamto p̄hibitiū
eē videt iuxta illud Jo. **N**ō h̄z tibi
h̄. ē spōsā fr̄is tui. Itē reuocata est
hodie p̄hibitiō q̄ olim erat in sc̄do
et in tercō ḡne affinitatis. vt .iij. de
cōsang. a. af. nō dz. durat ergo p̄s
mi ḡnis p̄hibitiō vsqz ad quartū
gradū de h̄is tñ ḡnibz affinitatis
a d̄ sobole suscepta ex sc̄adis nup
cijs dicit ḡg. q̄ h̄ dissoluit negat
verbū dei. vt xxxv. q. x. fraternitas
tis **H**z ē intelligēdū q̄ h̄ dissoluit
ali? a ip̄a.

Sequit̄ videre d̄ sc̄da pte rub
ce h̄ ē de m̄riō. **V**idea?
igit. **Q**uid sit m̄riō. vñ dicatur.
Qū fuit institutū. vbi. a de q̄bz v̄
bis. a q̄ sint cō m̄riōij. q̄t sint bō
m̄riōij. q̄t sint ip̄edimta ip̄h? q̄liē
d̄bat. q̄ attēcia ex m̄riō nascat.

Et ex q̄bz caus̄ sep̄et **M**riō ē ma
ris a feie diuiduā vite cōsue
tudine retinēs vt xxvij. q. ii. .iij. Et
alibi. **N**up̄cie sūt diuidio maris a
femie a cōsorcū vite dimi a hūami
iuris cōmūicacō. ff. de ritu nup. l. i.
Dicit at̄ idiuiduā vite cōsuetudie
retinēs l̄ cōsorcū oīs vite q̄ntū ad
p̄positū eoz q̄ m̄riōmalis diūgūē
q̄ bac itēciōe iūgi d̄nt vt p̄petuo
siml̄ maneāt q̄uis p? d̄cū m̄m a
aū carnalez copulā possit alt̄ iunto
alto r̄ligiōez igredi. sed p? cōsuma
tū nō n̄ volē a plerūqz non n̄ se si
milis d̄ntē. vt. s. de cūsi. diūg. cū
sis p̄dit? .a. c. vxorat? .a. vt nōui
in sūma illi? tituli. **H**z ad h̄ oppo
nit̄ de b̄tā v̄gie q̄ d̄xit m̄riōm aū Jo
sep. a nichilomin? p̄ponebat in v̄
gitate manē. vñ dixit. **Q**ūo fiet il
tud qm̄ viz non cōgnosco. **A**d qd̄
r̄nō. b̄tā v̄go maria p̄posuit se ser
uaturā votū v̄gitalis in corde. **H**z
ip̄sū votū v̄gitalis nō exp̄lit i ore
s̄biēat se disposicōi d̄me dū p̄po
suit se p̄seuēaturā v̄ginē n̄ de? ali
ter reuelat. cōmittēs ḡ v̄gitalitatem
suā d̄me disposicōi cōsēt i car̄le co
pulā n̄ illā aplectēdo. sed d̄me in
sp̄iraōi i vtroqz obediēdo vt xxvij
q. ij. .iij. aū ḡ a iō exp̄mit i eodē. S.
viz nō cōgnosco. i. me nō cognitu
rā p̄posui. **I**tē opponit̄ ex illa d̄c̄
cōmiss̄ .iij. e. t. ibi ei qd̄ iurauerat se
d̄c̄tuz cū qdā postmod̄ ad religio
nis aspirabat ingressum datur ei
cōsiliū vt prius d̄bat vt iurauit

et postmodū intrēt. Ad qd rñō ille
 nō uouerat a iō dñō nō efficitur
 reus uoti dñi igit' ei p' dñio vt ad
 impleat qd iurauit. nec ē otianum
 p'posito religionis qz etiā p' dñū
 nō tñ dñimatu lib' ē a de licētia iu
 ris alē iugū intrat religionez. vt
 s. de iuris iuga. Ex publico a m
 consiliū h' credēdum ē deuenisse vt
 in diuiduā vite dñuetudinez dñen
 tret in dñō qz mñōm dñi nō p't
 ad temp' vt xxxii. q. ii. Solz qri
 Et aliqñ a si postea dñs de nouo ei
 in p'et licēter intrare poterit vt p'
 dixi a h' inuē in lra a postea si elez
 gent. **M**atrimo^m dicit' matris
 manum. officiu. Inde at magis
 a m're dnoiat' mñōm q' a p're qz
 lz p' sit gnacois auctor a pene vx
 nis dñs. vt xxxiii. q. v. hec ymago
 mat' tñ officiu' circa filios appa
 ret magis. Et filij dñi infantis fue
 runt mat'no magis indiget' solaco
 q' p'no. Vñ m' an' p'tū ē onerosa
 dolorosa in p'tu ac p' p'tū laborio
 sa. vt. s. de iur. in. f. c. Ex lris. **F**u
 it at institutu in paradiso a ante
 p'ctm. vt xxxii. q. ii. S. hñs ita. q' b'
 verb'. Quid dicit' q' illis. Crescite
 et multiplicamini ac. **P**z illa ver
 ba fuerūt p'ca? bñdictionis q' in
 stitucōis. vñ dicend' est q' institu
 tū fuit v' b' a de ore p'phico dicēti s
 hec nūc os ex ossib' meis a car' d'
 carne mea ac. vt. q. de diuorc. Gau
 dem'. p' p'ctm' v'ro a extra paradi
 sum fuit institutu ad remediūz v'

carnis vicū cobibere. vñ aplus.
 vnusquisqz beat suā p'p' fornicaz
 cōez. **C**ause mñionij due sūt p'n
 cipales suscepō foecolis a vita cō
 fornicacōis vt xxxii. q. ii. S. dñs ita
 p'p' primā instituit dñs p'p' secū
 dā Apl's vt dictū ē. **P**z nūquid
 tenet mñōm ex inhonestā cā dñuz
 puta p'p' pulchritudine diuicias
 vel potēciā Rñō sic. vt xxxii. q. ii.
Solet queri. vñ Jacob videns q'
 rachael esset decora a venusta facie
 dixit laban septē ānis suā tibi p'
 rechaele. **T**ria sūt bona matris
 monij vt xxxii. q. ii. oē itaqz. q' ali
 bi appellant' substācialia mñionij
 vt. q. de adi. ap. c. vlt. Et sūt illa s'
 fides. Proles. a saēmētū. fides. s.
 iugal' quā sibi nupti adinuitē de
 bēt ne cū alijs adulterent' fide cōiu
 gij violata. Proles p'p' quā multa
 plicandā mñōm est a dño institu
 tū in paradiso. vt xxxv. q. i. cū igit'
 tur in p'n. a xxxvi. di. deinde. lz q' b'
 dā nō valentib' gnare mat' mōia
 sint ad solaciū. vt xxxvii. q. ii. nup
 taz. **S**acramētū. i. insepabilis
 tas vel idiuuiditas quo ad p'petu
 am sūtutē mñi religione vel forni
 cacōe sepacio fiat. vt. s. de iur. i
 iuga in plerisqz dec. et xxxii. q. v.
 p' totū. a xxxii. q. i. dixit. **I**mpedi
 mēta mñionij hñs vñbo cōnnētur.
 Error. dicio. votū. dñō. crimen.
 Cult' disparitas. vis. ordo ligamē
 honestas. **P**is affinis vel qd qz
 coire nequis. Error persone ipedit

mirio^m ut si credā dōbē cū ticia dōbā
cū sepa. error at q̄litas a fortune
nō ipedit ut si illa cū q̄ dōbit creda
tur eē vgo a nō sit. diues a sit pau
per. ut xxix. q. i. Si. **C**ōdicio ut si
credā illā cū q̄ dōbē fore liberā a sit
anolla tūc em nullū ē mirio^m n̄ p̄
q̄p̄ sciuro a? dōdicōez dōsensero in
eam. ut q̄ de tōug. seruo p̄p̄huit.
Votū solēpne ipedit mirio^m a di
rimit. simplex ipedit h̄ n̄ dirimit.
ut q̄. q̄. cl. vel w. rursus. **C**ōgō
carnal ipedit mirio^m. ut q̄. d. dōsāg.
et affi. p. totū. xxv. q. i. p. totū. Itē
cōgō spūal vt q̄. de cōgna. spi. per
totū. **C**rimē qz p̄p̄t tōmiciū in
libet mirio^m. ut xxxij. q. i. amonē
et in aliis cōmimo idē. ut q̄. de eo q̄
cōgno. dōsāg. vx. sue. c. i. a. ij. **C**ul
tus dispantas vt in tōibz diuisaz
sectaz ut si vn? sit xpian? alē iude
us. ut xxvij. q. i. p. totū. **V**is idē
violēcia. ut q̄. e. cū. locū. **H**acer or
do similit ipedit a dirimit mirio^m.
vt xxxij. di. serati. **L**igamē ipedit
et dirimit mirio^m. ut xxxij. q. i. si per
sc. rianas qd̄ intelligo cū ligamē
mirio^m p̄cedit. ceterz si s̄sequit nō
rescindit mirio^m qd̄ semel tenuit.
nulla cū ifirmitas vel cā supueniēs
p̄ref. fornicacōez corpale a spūale
rescidit mirio^m qd̄ semel tenuit. ut
xxxij. q. viij. illi q̄. a. q. v. tōrēd? a
c. si q̄s vxorez. a q̄. de eo q̄ cōgno. cō
sāg. vx. sue discrecōez. **H**onestas
idē publice honestatis iusticia ipē
dit. ut xxvij. q. ij. si q̄s vxore a diri

mit ut nō. s̄. e. t. **S**ex spōsalibz **S**i
sis affinis de h̄ dicem? q̄. de dōsāg.
et affini. **Q**dqz corē nequis a de h̄
nōbim? q̄. de frigid. a male. **A**d
dit magister Ray. in fūma sua c̄p̄
tū v̄ficulū. **N**ec socāda v̄tāt onu
bia iūcta retractēt. **H**z istū v̄ficulū
n̄ approbo p̄p̄t c̄mē c̄mē e adultij
nō dirimit a lz ipē h̄ assignet in c̄
mine adulterij nō tū ē simpliciē v̄
rū qz c̄mē adulterij p̄ se nō dimitt
h̄ cū adiuncto scz cū fidei dōcōe vel
machinacōe vel dōctū de scō. ut nō.
q̄. de eo q̄ duxit i mat. quā pol. per
adul. **Q**ualit dōbat mirio^m cor
de a ore dū aliq̄ corde a ore cōsenti
unt i mirio^m et mutuo se dōcedūt
vn? alij a mutuo se suscipiunt. ut
q̄. d. spō. duo. c. i. in fi. vtroqz dice
te alteri accipio te in meū accipio
te i meā vt q̄. e. c. si int. a q̄. de spō.
duo. licz. vel similia v̄bavt si quis
di. at mulieri iuro vel promitto ti
bi q̄ab hac die inantea te habēlo
pro legitima vxore. vt q̄. e. c. **E**x p
te. **C**orde. idē dixi qz a si verba in
terueniūt apta ad matrimonū dō
bend animi? tū non dōsencat nō dō
bit matrimonū. vt q̄. e. c. tua. a
c. tue. **H**z econūso plerūqz animi?
sufficiat sine v̄bis vt i nutu in q̄ nu
t? a iudicia supplēt vicē v̄borū. vt
q̄. e. c. cū apud. **N**ā a nutu ligat.
vt. ff. de le. iij. l. nutu. ad nutū reco
aliat a baptisat. vt xxvi. q. vi. q̄
recedūt a q̄ dixi sine verb cōtrahi
mirio^m locū b̄z i b̄ijs q̄ loq̄ nō p̄nt

consensu expmencia de presenti vt
 q̄. e. c. tue. ¶ Potest sibi in m̄ p̄
 apales p̄t a p̄ parentes ut xxvi. q̄
 ij. honorat a p̄ exneos nā p̄ nūdos
 p̄t sibi. vt no. s. e. s. ij. Conhif cū
 solepnitate que habetur q̄. d. clamō
 despo. cū imbibicō. oritur attinēcia
 ex m̄mo int̄ m̄rū a cōgros vxoris a
 int̄ vxore et cōgnatos viri nō autē
 int̄ cōgros vtriusq̄ vt q̄. de cōsang.
 et affi. q̄ sup̄ h̄is. equalit̄ em̄ d̄z
 quis abstinē a cōsangneis vxoris
 sicut a p̄rijs vt q̄. de cōsag. a affi.
 ci. a nōlo plenius i summa ti. illi?
 ¶ Matimoniū nō cōsumatū sepa
 ratur p̄pter religionē vt. s. de cōs
 cōiuga. Ex publico. cōsumatū se
 parat p̄t fornicacōez spūalem a
 carnalē ut q̄. d. diuor. q̄nto a. c. gau
 dem? xxviii. q̄. i. non solū a. c. se. a
 q̄. de diuor. c̄is significasti a xxxij.
 q̄. i. dicit d̄ns ¶ In summa nōndū
 est q̄ matimoniū aliud v̄z aliud
 p̄sumptū. v̄z q̄d s̄bit̄ inter p̄so
 nas legitimas p̄ v̄ba apta ad m̄m
 s̄lēdū a nullū subest impedimētū
 Presumptum ē m̄m vt cū inter p̄so
 nas legitimas int̄uenit tractat?
 de s̄lēdo fidei d̄acio vel iuramētū l̄
 promissio vel a si int̄ueniūt v̄ba
 apta ad m̄m s̄lēdum h̄nt t̄n̄ t̄ d̄a
 tum i euetum cōdicōis vel arbitrii
 alieni vt succedit copula carnal̄ i
 q̄ caū p̄sumit̄ recessū ab oī cōdicō
 one vel inō a generalit̄ ab oī eo q̄d
 m̄m suspēdebat seu differēbat vt
 q̄. e. c. commissum a. c. ad id q̄. de cōdi.

app̄. d. ill̄ q̄. d. eo q̄ dux i ma. q̄ pol.
 p̄ adul̄ significauit a sicōt̄ d̄ d̄ fi
 turo p̄cedēs cū copula carnali seq̄n
 te iduat̄ mirio^m p̄sumtū a si deficiāt
 v̄ba solita a statuta ad m̄m cōt̄ h̄e
 dū ut q̄. e. is q̄ fide a. c. adolescēs et
 ē in h̄is casibz p̄ficiō iur̄ a de iure
 p̄mo fictio q̄ n̄ admittit p̄bacōez
 s̄nā vt no. de hac mā de p̄sūp. s. ij.

¶ De sponsatione impubere.
 ¶ Itū ē s̄. de spōsa. i genē nūc
 s̄bit̄ tractat? i sp̄e de despo
 sa. impu. a iō seq̄t rubrica d̄ despo
 sa. impu. ¶ Videam? igitur q̄ sint
 impuberes Que spōsalia s̄be p̄nt
 An tēpus pubtatis valeat p̄ueni
 Et q̄d iur̄ sit si pubes cōtrahat com
 impubē. ¶ Impubēs sūt illi q̄ ex
 habitu sui corpis impubtatē ostē
 dūt vt generatē a cōpē nōd̄ possint
 quo probato q̄ sint pubes eundē
 apparet ut q̄. e. c. pubes. v̄no em̄ ex
 s̄rijs p̄bato r̄liquū videt̄ eē p̄ba
 tū vt. ff. de h̄is q̄ sūt sui l̄ alie iur̄
 l. i. a. ff. de p̄ci. l. p̄m̄ poni. s. si sti
 pul̄ v̄n̄ si de pubtate dubitari cōtin
 gat per aspectū a q̄litate corp̄ p̄
 bari opt̄z ut i p̄dca d̄c. pubes a. ff.
 d̄ mio. l. mior̄ ex asp̄cū s̄. s̄. Cq̄n tu
 tor̄ l̄ cura. eē desie. l. id eozia Ad q̄d
 dico cū agit̄ de tutela l̄ cura n̄ inspi
 ciūt loca secreta vt dicit lex ¶ s̄z cū
 dubitat̄ de mirionio cōsumato l̄ nō
 cōsumato inspic̄t̄ i regiōe p̄uata
 ut xxvij. q̄. i. nec aliq̄ a. s̄. d̄ p̄ba. p̄
 posuisti q̄d ḡo alibi d̄i? q̄ m̄m s̄bi
 non potest ante etatem legibus

et canonicis determinataz. vt **¶** e. a. ubi nō ē consensus hō ē añ xiiij. ānos i viro. xij. i muliere. vt **¶** e. c. Ex his ff. de ritu nup. l. minorē. hñ em̄ an m̄ dicuntur discrepōis vt. **¶** s. de regu. Cū te. a. c. significatū a **¶** e. c. duo pueri a exāpiend̄ ē n̄ hos ānos qñ q; pubtas pueniat vt hñ de quoz m̄rimo agit añ hō tēp? p q̄litatez et dispositōez suoz corpoz pubta tē ondat vt gnare a cōp̄e possint vt sup̄? dictū ē. **¶** Fit at̄ hō preuē cō p maliciā. vt **¶** e. c. de illis. Et si minor se maio. dix. l. iij. fit p prudenciā a industriā. vt **¶** e. c. tue. a h̄ diuersa tpa statuatur in iure in viro a muliere q̄ ad m̄rimo s̄bend̄ vt dictū est de q̄ ad religionis ingressum vt in p̄dca dec. Cū te. a. x. q. ij. puella. In spōsalibz tñ de futuro idē tēp? ē in vtroq; scz septē m̄. vt **¶** e. c. accessit. s; lex ob stare videt̄ q̄ dicit in spōsalibz contrahendis etas s̄bendū diffinita non est vt in m̄rimo. vt ff. de spōsa. l. in spōsalibz. Ad qd̄ r̄no diffinita nō ē in spōsalibz sic in m̄rimo qz in spōsalibz vii. In m̄rimo xij. a xiiij. ānoz vel non ē diffinita i spōsalibz vane in masculo a femina sic in m̄rimo vel alit̄ in m̄rimo sufficit etas xij. vel xiiij. ānoz. Nā illa etas ē discrepōis vt sup̄? dixi et tūc pueri satis intelligūt quid agūt n̄ sint furiosi. sed septē m̄ sic sufficit ad spōsalia p̄mo requir̄ vt spōsi intelligāt qd̄ agant

plenuq; ante adultam etatem volūtas alicui? cō talia discerni nō p̄t vt **¶** e. c. i. **¶** Possunt impuberes sponsalia contrahere de futuro de p̄nti at̄ non n̄ essent p̄ximī pubertati. vt **¶** e. c. de illis. a. c. tue. a. c. constinebatur a malicia siue prudenciā suppleat defectum etatis al̄s non. vt in p̄dca dec. tue. Duo em̄ requiruntur vt suppleat defect? p̄ximitas et malicia siue prudenciā. **¶** Sed queritur quanto tempore puenit etas R̄no p̄ anū. vt **¶** e. c. constinebatur. quōd tñ dicunt qz non puenit nisi p sex menses ar. **¶** de iud. l. p̄perand. s. a si quidā. a. ff. de exat. l. non tñ in p̄n. sed hoc puto si p̄nois arbitrio relinqndū vt ip̄e qualitatem p̄sone a prudenciā siue maliciā mediāt a idē in pubtate obtinet. **¶** Nam a pubtas plerūq; qz annos anticipiat. vt **¶** e. c. puberes a potenciā coeundi interdum anticipat pubertatem. vt **¶** e. c. A nobis. **¶** Si pubes contrahat cum impubere tenetur expectare donec i pubes pueniat ad ānos legitimos vt **¶** e. c. de illis. a. c. A nobis. a si minor veniens ad legitimos annos non consenserit in m̄rimo poterit resilire maior autē non p̄t sed expectare tenetur vt dixi. **¶** Et si minor factus maior cōsenciat maior dissentire non p̄t a ex eo qz in casu p̄missio impubes veniens ad pubertatem potest resilire moti fuerunt quidā magne auctis doctores

36. ep. a. 1. Si ita. Quid si oēs
 moriant pter vnā Rno pī q̄ iuras
 uit dare vnā ex filiabo illā solā da
 re tenet. ff. de eo q̄ cto lo. l. ij. §.
 q̄ Stichū. ff. de 36. ep. a. 1. si i ep
 coe. §. si ep̄cio. **Q**uid si pī vūā ex
 pluribz obtulit spōso. §. spōsus n̄
 acceptavit illaz §. aliam p̄optavit
 Rno pī absolut? ē a iuramto vel p
 misso. ut. ff. de adic. in. l. a. hys. a
 ff. de vto. ob. l. si stipulat? **I**te
 qd si spōsus agnouit vnā ex illis
 Rno aliā hrē nō p̄t a iō illā solam
 lēbit ar. ff. de solu. l. sticū a pāphi
 lū. qd̄ itelligo v̄z eē si illa cōtēpla
 cōe tractat? p̄cedētis cōtēt ei in co
 pulā carnalē p̄mo videt q̄ statim
 p̄ carlē copulā p̄cedēte despōsacōe
 m̄rio^m sit iductū ar. §. de eo q̄ dux
 in ma. quā pol. p. adul. significavit.
 et §. de diugio leproso p̄posuit vel
 si nō ē m̄rio^m salte cogēd? ē in eam
 m̄riom̄alit cōtēt ut §. de eo q̄ dux
 in ma. quā pol. p. adul. p̄positum.
In sumā q̄rit an p̄ sbarracōnez
 m̄rio^m l̄ spōsalia iducant. Solēt
 ei oēs muliēs p̄ ānulos sbarrare c̄
 ca has aras dixerūt q̄ dā doctores
 q̄sbarracō scā spōso spōse inducat
 m̄rio^m. Si at a pentibz spōsi fiat
 spōse tūc spōsalia iducant. §. 3. h̄
 distictio nō placet. Ad h̄ dico q̄ si
 spōsus an̄ fores eccē i die b̄ndictō
 nis sic alicubi fieri cōsuevit donec ā
 nulū spōse sacdote b̄ndicēte a dicē
 te b̄ndic dñe has aras rē. tūc an
 nuli dācō m̄rio^m iducat a sic loq̄t

illa xxvij. q. ii. si q̄s vxore a si q̄s d̄s
 pōsavit a xxx. q. v. m̄rātes. a. c. femi
 ne a idē dico si als spōsus det ānulu
 spōse sic dicēs duco te i vxorel ac
 apio te i meā l̄ familiav̄ba iporan
 cia cōsēfū m̄riom̄alē tūc m̄rio^m idu
 cet nō tā p̄ ānuli dācōez q̄ cōsēfū
 in verbis expressum. Si vero tem
 pore spōsaliōrum de futuro annu
 lus detur non potest aliud signifi
 care ānuli dācō q̄ contractus cele
 bratus expressiz nam a als arre da
 cō signum est future v̄ndicōnis
 non facte vt insti. de emp. a v̄nd.
 in p̄n. vnde ara est cōtractus p̄ se
 vt ff. de acc. emp. a v̄n. l. ex emp̄
 to. §. is qui v̄na.

De claudesuma despon.

Dictū ē s̄ de spōsaliō **§. 3.** qz
 spōsalia plerūqz palā plerū
 qz clam cōbūtur. **I**ō subiat h̄ rub
 ca de clādesuma desponsacōe **V**i
 deam? igitur q̄t modis dicat clā
 destinū m̄rio^m. **I**tem an manifes
 tum m̄riom̄ū p̄iudicet clādestio
 et que sit pena clam contrahēnāz
Clamdestina m̄riomia dīcūtur
 duobz modis vno mō cum occulte
 et sine p̄nācia testū contrahūtur ita
 vt exinde ltima probacō non ap
 pareat. ut §. e. c. ii. **A**lio modo dīcū
 tur claudesuma cum sine solemp
 nitatibz contrahūtur. ut xxx. q. v.
 alit a §. e. c. **C**ū inbibicō. **I**n vtro
 qz tamen casu m̄rio^m tenet si aliud

legitimum non subfit impedimentum- vt ff. e. c. i. q. ii. q. xxx. q. v. nra- tes in fi. als autez clam facere vide- tur qui celauit aduersario neq; ei- ueniciauit si mo tynuit ei? controu- siam a debuit timere **I**tem aristo- putat eum quoq; clam facere qui- celandi aim h; eum quem se pbi- bituz intellexerit q id existimat a- existiare dz se pbituz **D**ermi? putat clam facere eum qui existi- re dz sibi troufiat futua no i opi- nione ei? q resupinam existima- co ne exequi oportet ne melioris ad- iomis sint stulti q pti. ff. q. vi. a- clam. l. iii. ff. vlt. q. l. hui? **I**do- autem clandestina couigia probi- bentur qz si clam cotrabentes dis- cordes fuerint q cohabitare nolint- eccā eos copellere nequit. vt ff. e. c. ij. eccā em que aliquā fallit q fallit- vt ff. de sen. ex. **A** nobis. qz diuina- re non pt. vt. s. vt ec. bene sine di- conse. vt nostrū. q. ff. ad le. ac. l. si- putator. sicut audit sicut q iudicat- et sic s^m pbata vt de d. di. v. c. vl. xv. q. v. pbi. ij. q. i. De? oipotēs. ij. q. vñ. iudicat. xi. q. iij. Eoz. q. c. q̄uis. q. c. graue. q. c. sumo ope. q- p̄pterea q si clandestinū mriomū- sit vx. vt xxx. q. v. ff. hys ita quia- non ius defiat sed pbatio. vt. ff. de testa. tu. l. duo sunt ticij. p mri- monio iudicare n̄ pt dissentiētib?- couigatis vt dictum est ymo p̄su- mit eccā contuberniū q separat sic- coniuictos. vt xxx. q. v. c. i. **S**ed

nūquid requiruntur oia illa solēp-
nia de quib? loquuntur illi canōes
xxx. q. v. c. i. q. c. nrales. **R**no non
si em omittantur modica vel leuia
non nocet. ff. de ven. in spi. l. i. in fi.
Sz quid si dos non interueniat
nichilomin? mriomium tenet vt
xxx. q. v. in aut. si quis diuinis. q i
autn qb? modis natura effi. legi.
ff. qm. **D**z s. iij. q. iij. sanguinea
rū. **A**d qd rno ille canon loquitur
sicut q ille. xxx. q. i. c. i. scz in mri-
nio occulto qd pbari non pot. vñ
cū dote nichil appareat nec d nup-
ciali bndictione. nec de alijs solēp-
mitatib? in obscuro p non mri-
nio habet q p̄pterea alius canon
dicat nullum sine dote fiat couigiu-
vt. xxx. q. v. nullum vere tñ mri-
miū tenet qz mriomū sine dote dos
autē sine mriomio nō consistit. vt. C.
de dona. an nup. l. Cuz multe. **L**ex
autem inter psonas impares req̄-
rit dotalia hoc est nupcialia instrā-
vt. C. de nup. l. impialis. ff. pnti. et
fimo. sed illud intelligo similif
cum de mriomio dubitatur hoc em
circūstancia seu solēpmitas requir-
tur inter psonas impares cca pa-
res at requiritur an maritalis af-
fectio p̄cessent oparatis psonis vi-
teq; diuidione cōsiderata. vt. ff. de
dona. l. donacoēs. **I**tem attēditur
fama loci. vt. s. de presump. illud.
Illud non omitto q sine nupcijs
instrā nupcialia ad probaconem
mriomij n̄ sint p̄tinea. vt. C. de nup.

vt diceret et scriberet sponsum vel
sponsam non esse cogendum vel cogendam
ad nuptiarum contrahendum sed id quod nomen
est et proximum. Sponsus laicus et vincit et
alii dixerunt quod illa decem de illis et A
nobis locum habent cum sponsalia contrahuntur in
ter minores septem. Si sententia
nulla est. **N**am illi decem de illis dicitur
dicitur in v. illo. **S**i vero alterutro isto
nomen ad annos pubertatis pervenerit infra
eodem annos altero existente cum spon
salia contrahuntur. Et illa a nobis loquitur
in sponsalibus dicitur quod nubiles annos.
Alii autem dixerunt quod in decem illis con
trahentes erant septem et si interdebant contra
habeant nomen. v. vere nomen non te
nuit impedire etate nec sponsalia quod
contrahentes de his non agebant et ideo
adveniente pubertate liberum erat eis con
sentire vel dissentire. nec istud placet
pro ea quod nomen est. s. t. p. x. i. **S**i nos
dicimus cum puberes vel maiores con
trahunt sponsalia si aliter consentiat in nup
tiam aliter dissentiat is qui dissentit
compellitur inuitus et sic locum habet nostra
sententia de sponsis cogendis ad mat
rimonia contrahenda et consummanda. **S**i
vero unus contrahentium sit impubes et
aliter pubes tunc locum habent ille decem de il
lis et a nobis ut impubes ad pubertatem
veniens liberum habeat consentire in nup
tiam vel dissentire et si dissenserit
sponsalia dissolvuntur et idem est si inter
duos impubes sponsalia contrahuntur.
Nam eis venientibus ad pubertatem libe
rum eis consentire in nuptiarum vel dis
sentire nec cogendum est aliter eorum. **E**t

iste est casus unus de octo casibus in quibus
sponsalia de futuro solvuntur. **D**e
autem cum aliter sponsoz transfert se ad
aliam provinciam et longo tempore expectat
non redit. ut s. t. p. x. de illis. **T**ertius
si aliter sponsoz incurat lepra vel aliam infir
mitatem enormem. ut s. t. de coniugio lepro
sitas s. t. de iure iura. quemadmodum. **Q**u
rtus cum sponso se mutuo absoluit ut s. t.
p. x. p. t. e. **Q**uintus si superveniat affi
nitas alio fornicatio. ut in p. d. c. de
quemadmodum. xxv. q. ij. quod de spon
savit. **S**extus cum aliter sponsoz incidit
in heresim. **N**am et illud ne habetio est
ut xxv. q. i. **S**ecundo solus. **S**eptimus
est cum aliter sponsoz p. v. b. a. de p. n. t. d. h. i. t.
cum f. c. o. ut s. t. p. x. **S**ic. **O**ctavus cum
aliter sponsoz religionem ingreditur quod sol
vunt sponsalia de p. n. t. ut s. de c. c. c. d. u.
ga. ex publico. **S**i in his duobus vel
tis casibus solvunt sponsalia ipso iure vel
ipso facto in aliis superioribus per simaz ar.
xxiii. q. ij. seculares xxxv. q. vi. mul
toz. **N**ec mirens si dicatur quod impube
res contrahentes sponsalia demum ad pu
bertatem venientes non coguntur ad nup
tiam contrahenda quous enim ante pu
bertatem sponsalia contra teneant non
tamen sunt ad hoc efficacia ut coactionem
inducant et aliter hoc contingat
ut cum minor religionem ingreditur
demum ad annos discretiois veniens
requiritur ut in religionem consentiat
et si dissenserit professionem faciat ali
oquin ad secularem habitum redeundi
sententia non negatur ut xx. q. i. illud si
mile accidit cum inquiruntur a clericis

in minoribus ordinibus constitutus. **A**n i
clericatum consentiat quibus si gratia sci
tatis deo inspirante placuerit et pro
missione castimoniae suae absque con
iugali necessitate se proponerint ser
uaturos ad sacros ordines ascendant
Alioquin licet data ab apostolo aufer
re non possumus. ut xxviii. di. de his
In promisso igitur casu cum pubes con
trahat sponsalia cum impubere alter
compellitur ad matrimonium aliter non contingit idem
et alibi ut ff. de eo qui duxit in mat.
c. i. a. i. i. **I**deo autem appellatur pu
bes et non impubes quia firmiter est in per
sona sua promissio quam in persona impu
beris. **P**ro quibus quid si pubes qui
impubere expectare tenetur nec ex
pectet si medio tempore contrahat cum alia per
verba de presenti nunquid tenet matrimonium
Ratione sic et idem puto si pubes ma
trimonium contrahat cum impubere. matrimonium enim
non tenet impediente etate quia ex una par
te tenet non potest cum sit relatiuum est enim
coniunctio maris et femine ut dixi in
descriptioe matrimonij. s. ti. p. x. s. m. r. i. o.
m. o. n. i. u. s. p. u. b. e. s. f. o. r. a. o. b. l. i. g. e. t.
q. u. i. p. u. b. e. s. i. n. h. s. e. z. v. t. s. i. i. p. u. b. e. s. f. a. c. t. u. s.
p. u. b. e. s. c. o. n. s. e. n. t. i. a. t. p. u. b. e. s. c. o. g. i. t. c. o. n. s. e. n.
t. i. r. e. v. t. d. i. c. t. u. m. e. s. t. **S**ed quibus pone quod
iuravit vel promisit ducere in uxorem unam
de filiabus tuis nunquid dicemus spon
salia fore contra. **R**atione non sicut est matri
monium sic nec sponsalia in uno consistunt
sed duos requirunt. **N**ec obstat
si dicas potest cogere filium vel filiam in
potestate constituta vel constitutum ad spon

salia vel matrimonium. **S**ic dicitur ut ff. de ritu
nup. l. si pater cogere. **I**ntelligo enim
quod pater filium cogere potest modica coacti
one scilicet increpatione paterna precesse aut
cogere non potest. ut ff. de nup. l. nec fi
lium. ff. de ritu nup. l. nec cogit filie
vero pater sponsum querere dicitur. ut xxxij. q.
ij. honoratur nec extra voluntate pa
tris filia nubere dicitur. ut xxxij. q. ij.
hoc scimus et idem in auo. ut xxxij. q. iij.
prez. **P**ro nunquid filia cogere inui
ta illum in viam ducere cum quo pater
ipsius nomine sponsalia contraxit vel
verum iuravit seu promissio fecit scri
bitur b. q. sic. quia filia in hoc patris con
tradictore non potest nisi pater dederit
ei turpem sponsum vel moribus suis
indignum. ut ff. de sponsa. l. si que
patris. **P**ro certe puto contrarium et
iura canonica non ex necessitate sed
honestate loquuntur. **A**d. l. autem
Ratione verum est quod filia patris danti sibi
viam contradicere non potest sub audio
sine vicio ingratitudinis. **I**n iuravit
enim ingratitudinem et poterit exher
edari ut in autem ut cum de app. co. q.
Saliui coll. viij. **P**ro nunquid sponsalia
sponsalia non tenentur nisi assensus fi
lij vel filie accedat. ut ff. e. c. i. dico
igitur in questione premissa quod illa est spon
sa siue vxor que factum approbabit
quod suo nomine gestum et assenset in illum
cui pater iuravit vel promisit. **P**ro autem
erit electio sponsum vel patris **R**atione pro
missio si ei est generale in promissioibus
genera libet alterum ut illi de ac. s. pre
tea. ff. de iur. do. l. plenius. ff. de

l. neq; sine nup. sicut nec pbat p
instrapossessio. vt. s. de fi. ultru. in
ter dilco's. nec violēcia. vt. s. d. rel
ti. spo. Cū ad sed. **S**z q̄ ad eēnciā
mriōnij q̄ ad veritatē sufficiat so
l' cōfessio eoz de q̄z diuisione aga
tur q̄ solus si defuerit cetera etiā cū
i. co. coitu celebrata frustrantur. vt
xxv. q. ij. sufficiat. **S**z q̄nt pone
q̄ aliq; ita dicat mulieri iuro tibi
vel pmitto q̄ habeo te p legitima
uxore mea nūquid ē mriō^m videt
q̄ non. qz h' vbu habeo futurū tē
pons ē. a iō contractū h'z a sic d' d'
de fur. ro habed? est nō de pnti a
si verbū iuro vel pmitto qd̄ ibi po
nitur sit tēpis pntis. vt. q. de. di.
appo. sup. eo. sed. d' iū. v. x. ē. nam
mriō^m v. x. censet. vt. xxx. q. v. si di
uinis qz h' verbū illd̄ habeo futurū
designet pntis tū nō excludit. **V**n̄ i
verb' illis subaudiend' vel subintel
ligend' ē ab hodie in antea vel ab
hac die siue ab h' tpe a talis d' d'ū
nriōmū legitimū ē vt. s. de spon.
ex pte. **S**z pone q̄ illi q̄ clā d' tray
erit nūc palā in facie eccē d' fitean
tur se mriōmū d' trayisse nūquid eo
rū d' fessioi stabit. Rūo grān? ap
te dicit q̄ sic. vt. xxx. q. v. h' is ita. a
sic p̄t intelligi finis illius d' c. xxx.
q. v. alit. vbi dicit n' volūtas p̄p̄a
suffragauerit a vota p̄p̄a si curre
runt q̄ de plano ē ac mittend' si per
cōfessione illā alit' n' nūc mriō p̄ iudi
cū nō fiat tūc em̄ nō stare d' fessi
oem in p̄ iudiciū alienū. vt. q. de eo q̄

cōg. d' s' ag. v. x. siue. e. super eo. **S**z
cōtra q̄. de rapto. Cū cā. vbi statur
d' fessioi mulieris in p̄ iudiciū mō
sterii a mriōnij spūal'. **S**z ibi ex
ponit vel p̄ a p̄ m' h' idē est in mat
monio carnali a spūali ar. ad hoc
s. de regu. trāse. ad re. vidua. a. xx.
vij. di. q̄. i. interrogasti. cur em̄ infer
or ent lex d' ma. vt. xij. q. ij. cū deuo
tissima. vel dic aliud esse in mat
monio carnali a aliud in spūali.
Rā in carnali siue alter diu gū siue
vt qz d' fiteat in p̄ iudiciū matrimo
nij non statur eoz d' fessioi tamen
dū em̄ est ne colludāt. vt. q. de eo q̄
cogno. d' s' ag. v. x. siue. e. super eo.
Sz vbi alit' diugū vel vterqz d' fite
tur i p̄ iudiciū spūalis matrimo
nij p̄ carnali admittitur cōfessio
vt in illa cū causa. cū vxo agit ad
dissoluedū matrimoniū racione
cōsanguinitatis vel affinitatis non
statur d' fessioi diugū nisi a famā
concurat. vt. xxx. v. q. vi. si duo xxx.
ij. q. i. requisisti. sed si agatur ad
separacōez mutue sinitatis adultij
racione tūc stat' d' fessioi alteri? con
tra se d' fiteat. vt. q. de diuor. Ex lris
nec obstat in hoc casu turpitude
p̄p̄a d' fiteatis p̄p̄a p̄ iudiciū aie. vt. s.
de spōsa. p̄tea. s. de sen. a re iudica
latoz. **S**z q̄ritur que sit rō q̄re si
vir vel vxo d' fiteat se adulteriū d'
misse stat' iph' d' fessioi nō aut
stat' si d' fiteatur d' sanguinitatē vel
affinitatē. vt. p̄ bāt. h. xxxi. q. ij. lo
thari? q̄. de adul. itellexim? xxxv.

q. vi. si duo. Rñō cū agit de cōsāg
nitate l' affinitate seu alio legitimo
impedimēto si separō fiat l' separatis
cū alijs dñe vt i. c. si duo i. fi. q. xxx
v. q. vi. ab isto Et iō timēd' ē ne ob
hāc cām colludāt vt q. de eo q' cog.
cōsāg. vxo. sue sup eo q' de diuor.
ex lris. Cū vō rōe adulterij fit diuor
cū naut' alio vivēte dñe p't. vt xxx
ij. q. i. dix' iō min' h' timet' q' p'tea
magis credit'. Itē q'nt' pone q' pe
tā diuorciū ab vxore dicēs me aliā
vxore h're cū q' p'us legitime dñi non
p'bo. nūqd' vxore d' quā egi mortua
possum cū t'cia dñe l' pone q' vendi
cē aliq' i' vxore nō p'bo l' iure aliq'
in fore legitima; nichilomin' ab
solut' illa a mea peticōe. nūqd' ea
vivēte possuz cū alia cōtrahē Rñō
In hñs oib' dic' p'p'e mee cōscie rli
qñd'. vt. s. d. iure iurā. mulieri. Per
h' at' q' sup' d' d'cā sūt satis appar' t
q' maifestū cōiugū p'uidic' clam
destic cū de clādestic p'tari nō pos
sit q' ceptat' eccāz s'm allegata nūci
are. vt sup' d' dictū ē. S. iō. q. h' cē ē
cā q're p'hib' tur clādestia mñōia
vt xxx. q. v. S. hñs ita. sic p'hibent'
elediōes clādestic. vt. s. d. elec. qz
p'p' diuisas. S. vlt'. **P**ena illorū
q' clā mñōia cōtrahūt h' ē qz si cō
traxerit mñōm qd' de iure stare nō
p't qz nō noluerit s'uare formā sta
tutā q. e. cū imbibicō videt' ignora
ciā affectasse q' iteo eos ignorantia
noen excusat. sed filij qui nascuntur
illegittimi censēbuntur de ignorantia

cia parētū nullū subfidiū habitui
vt in dec. Cū imbibicō. nec obstat
q. qu' si sūt le. Cū inter Jobānez
xeterē vbi filios excusat ignoran
cia paterna q' legitimos facit nā il
la loquit' cum non clam sed publi
ce est mñōm cōtraduz. vnde era ue
rūt quō dñtes derogatū ē hodie
illi dec. Cū inf' p' hāc Cū imbibicō
Dz non ē vru' h' em loquit' in clā
destimo mñōm illa in publico.

De spōsa duoz.
Radātū ē. s. de duabus
specieb' spōsalium scz de
manifesta q' clamdestina
Nūc at' tractat' hic de duabo spes
ciebo spōsalium scz manifeste q' suc
cessiue dñs vt cū duo diuers' tem
porib' cōtrahūt sponsalia cū eadē
vn' de futuro q' ali' de pñti. q' idō
subicit' hic rubca de spōsa. duo ū
et idē intelligo in sponso dum qui
cū vna cōtrahit de futuro q' alia de
pñti. vñ sicut intitular' rubca de
spōsa duoz ita posset intitulari de
spōsa duaz. Circa q' materiā bre
uit' ē dicendū si cū eadē spōsa dñt
duo successiue vn' de futuro alius
de pñti siue cū eodē spōso due cōtra
hāt muliēs tenēt spōsalia de pñti
et si spōsalia de futuro vallata fue
runt iuramento sed agetur pemitē
cia de fide mentita. vt infra. e. c. i. s.
de sponsa. sicut. q. c. de illis. Bil
autem sponsalia tich' de presenti
seius d'icat similiter per arba

de pñti pōra spōsalia tenēt. ut **¶** e.
 c. ij. eadē si posteriora fuerit carna-
 li copula consummata. ut **¶** e. c. l3. non
 obstāte dñia consuetudine alicuius
 loci. ut **¶** e. t. c. v. l. n. obstāte qđ op-
 tinet i pignore duēcionali in qđ is
 pōior ē qui pñs p pōtēcā accepit
 et si posteri de pignore auenit. ut
 ff. qđ p. in pig. ha. l. pōior. **¶** i. non
 obstāte qđ optinet i re rēdita vel
 donata successiue duobz i qđ pōior
 est is cui pñt fuerit assignata. ut **¶** e.
 de rei v. l. qđcens. ff. de publicia. l.
 sine aū. **¶** si duobz. ff. d. rei v. l. si a-
 ctio. ff. de excep. rei ven. qđ tradi. l. ij.
¶ Itē si qđs dñat cū vna p vba de p-
 sēti a demū cū alia similit pñia vi-
 uēte pōra spōsalia valēt nō scđa.
 ut **¶** e. c. tua fraternitas. **¶** Sz qñt
 quid si qđs dñat spōsalia de futuro
 cū duobz sic dicēs. iuro vel pñtis
 to qđ dñā cum altera ex vobz Rñō h
 qđ similit ē illi cū qđs dñat cū vna
 de filiabz tñcū quā nō u. s. de des-
 pō. ipu. **¶** sed qñt. **¶** Itē quid si qđs
 spōsalia simul dñat cum duabus
 sic dicēs iuro vel pñtis qđ dñā
 cū vtraqz Rñō nichil agit qđ sic
 dñat aliqđ mñōm nichil agit tñc
 em esset ctra sbam mñōnñ. ut **¶** de
 diuorc. gaudem. **¶** qđ vero. qđ ideo
 nichil agit. ut xxxij. q. ij. solet qñ-
 et. c. Cū aliqñ **¶** de adi. appo. c. v. l.
 vbi cūqz at pñt beñ mñōm a spon-
 salia. ut ff. de spōsal. l. oratio. **¶** Sz
 qđ si vna illaz apta sit a legitima
 ad mñōm alia illegitima a inepta

vixet qđ valeat id qđ actuz est cū
 apta nec uiciat qđ adiectū ē de inep-
 ta. ut ff. de re. iuris. l. non solēt. ff.
 de dō. l. scim. de v. di. iij. si nō sciz
 ficat. puto tñ cōtranū qđ sic cōtra-
 hit sic supi. ē expssum nō intēdit
 cōtrahē cū vna s cū vtraqz qđ non
 pñt a iō nichil agit. nec id qđ vult
 qđ non pñt nec id qđ pñt qđ nō vult
 vt. s. de offi. dele. cū sup abbaa.
 Cū qđs alteri vel sibi. l. multū mñō
 est. ff. de arbi. l. pñdi. **¶** In hūma-
 nōnd ē qđ spōsalia de futuro sequē-
 tia nō tollūt pcedēcia eiusd nature
 sed spōsalia de pñti seqñcia tollūt
 spōsalia dñ futō pcedēcia tā pñmñ
 vñculū. ut **¶** e. c. i. qđ cle. l. v. rurs?

¶ De iudiciis appositis.

¶ Ixim. s. de despon. qđ fit
 pure. nūc dicendū ē de ea
 qđ fit sub iudicōe. **¶** Vidēa-
 mñ igit qđ modis iudicōe recipiat
 Quot sint iudicōnū spēs. qđ iudicōes
 suspēdant mñōm vel spōsalia qđ vi-
 ciēt. a qđ hēant p nō adiectis. **¶** Cō-
 dicio dicit tribz modis scz stat? p
 sone vt cū dicitur quis seruit con-
 dicio nis vel libere. vt. s. de hñs nō
 ord. c. v. l. xxxij. q. iij. liberi. a eod
 respā dicitur condicio in rebus qđ
 dam em res dicitur sūlis iudicō-
 nis a quedaz libere. vt. ff. de hñf.
 et. c. ti. **¶** Tercio modo dicit iudicō
 pmissio nis suspensio p iudicōis
 suentū nam dōcōes a pmissiōes
 p ij

recipiunt. modus. adicōz. cāz. demōstrā
cōez. modus ut de t. decē ut facias in
hō cōdicōez dabo tibi decē si fecerit hō
cām ut pmitto t. decē qz michi hō
fecisti. demōstrācōz ut promitto tibi
suū quē emi a ticio l. cū demōstrō
suū p adiectiua sic dicēs suū meū
stici coāu do lego vniuersus. **P**ato
qz ut modus ē hō adicō qz cā. Demō
strācō quē sed adiectiua subacta
i. substantiuis adiūcta ar. ff. de ad
et demō. l. demōstrācō. In hō at titu
lo cōdicō sumit p t. cā significacōe
s. pmissiōis suspēcō p cōdicōnālē
adiūctōez. **S**pēs adōnū plures sūt
Nam alia possibil. alia impossibil.
alia p. t. iua. alia cālis. alia hōnel
ta. alia inhōnesta. alia volūtaria.
alia necāria. **N**os g. de hīs oībz
illas que ad p. t. ez materiā p. t. nēt
p. t. e. q. m. **E**st itaqz i sponsalibz
vel m. r. o. adicō hōnesta q. inhōnesta
hōnestaz. alia volūtaria. alia necā
Inhōnestaz alia repugnat natūe
spōsaliū seu m. r. o. n. i. j. alia nō hōnel
ta et volūtaria ē que p. t. apponi q. nō
apponi puta d. h. a. t. e. c. i. si dederis in
centū h. si ponat suspēdit spōsalia
q. diū nō fuerit adimpleta nō infue
riat cōsensus de p. t. i. l. copula car
nalis ut q. e. c. de illis. **I**nhōnesta
necāria ē que si nō apponat nich. agi
tur cū xpian. dicit iudee d. h. a. t. e. c. i. si
fca fueris xpiana ut xxviii. q. i. nō
oz. **I**nhōnesta que repugnat natūe
m. r. o. n. i. j. ē illa d. h. a. t. e. c. i. ad temp. v. l.
si procuraueris venena sterilitatis

hec si apponitur d. t. u. vidat ut nec
spōsalia teneat nec m. r. o. n. i. j. ut xxxij. q.
ii. solz queri. q. i. d. e. est si sic dicatur
cōtrahā tecū si p. r. o. questu adulter
andā te tradas ut q. e. c. v. l. e. **I**nhō
nesta q. nō repugnat natūe m. r. o. n. i. j.
est illa cōtrahā tecū si furtū fecerit
si hōmiez occideris hec si apponat
p. r. o. non adiecta habetur q. michi
libz spōsalia vel m. r. o. n. i. j. tenet ut q. e.
c. i. q. v. l. e. **S**z opponitur nōne q.
libz inhōnesta adicō est impossibi
lis sic ut ff. de cōdic. q. i. insti. l. fili.
ar. xxij. q. ii. faciat si impossibilis con
dico vidat d. t. u. ut ff. de v. l. o. ob. l.
impossibilis. ff. de re. iur. l. impossibi
liū q. ff. d. acc. q. ob. l. nō solū insti.
de hered. iusti. **S**z impossibil. q. s. de
pac. c. v. l. e. **E**t sic videt q. m. r. o. n. i. j. d. u. c.
sub cōdōne illa si furtū l. hōmiedi
um feceris q. i. s. b. i. p. o. s. s. i. b. i. l. i. c. o. n. d. o. n. e.
d. t. u. nō valeat. **R**ūo m. r. o. n. i. j. s. b. q. a. i. q. z
adōne cōtractū q. n. t. u. a. i. q. z. turpi dū
mō nō sit d. s. b. i. t. a. c. i. a. m. r. o. n. i. j. ut sup. i.
d. i. c. t. u. ē. v. a. l. e. t. q. t. e. n. e. t. ut q. e. c. v. l. t. i. o.
et **R**ūo ad obiecta speciale ē in ma
trimonio ut cōtractū sub impossibili
cōdōne teneat ut ē i. i. n. s. t. i. t. u. c. o. i. b. o. l. e.
gatis q. fidei d. m. i. s. s. i. i. q. b. u. s. t. u. r. p. i. s.
cōdicō p. nō adiecta habet si ap
ponat ei cui aliqd relinqtur. c. t. z. si
si ei a q. relinqtur l. cui iubet de dā
do vel restituendo valz legatū ut in
stitu. delegatis. s. v. l. e. q. sic notavit
d. n. s. **A**z in summa de adic. q. i. n. s. t. i.
s. q. q. dixi. ut igitur ex premi s. s.
apparet cōtrahitur m. r. o. n. i. j. sub cōdic.

et maxie honesta. vt **¶** e. c. de illis.
et cū sic dicit **¶** bo. tēcū si talis volu-
erit. ut **¶** e. c. sup. eo. sicut a ali? **¶** c.
tus. vt. ff. de **¶** bend. emp. a. v. l. h.
vendicō. nec obstat. ff. de re. iuris.
l. act? adus em nō sūt **¶** d? quid
tū dixerūt q tūc **¶** dicio i mriōmō
trāsseri p̄t in arbitriū alienū cum
trāssert in arbitriū illoꝝ i q̄z p̄tā
te sūt **¶** bentes a sic loquit **¶** e. sup.
eo. a h p. l. ff. de ritu nup. l. nup. ac.
¶ z certe idē puto a in alijs p̄lois
vt **¶** e. c. p. tuas. **¶** Restat videre
de scōda pte rubrē scz vel alijs **¶** dīs
b? **¶** Et est sciend q in alijs **¶** dīb?
apponi p̄t **¶** dicio q̄nqz **¶** tractū cō
stitiēs q̄nqz p̄mēs. vñ cōdicio q̄
dā est **¶** stituiēs. vbi grā. dono tibi
h si tu feceris vel dederis h. te ei dā
te vel faciēte **¶** stituit **¶** dōcio vt. ff. d.
¶ dī. a demō. l. q̄ hēdi. **¶** v. l. a ē **¶** dī
dō adimēs sic. dono tibi fundū vel
lego si non manumiseris hūū talē
statiualet **¶** dōcio vel legatū h si ma
numiserit vterqz admittit. ff. de
cōdī. a demō. l. cū sub hac **¶** dīcōne
¶ z nūquid si res vel possessio ecclē
tinet sub hac **¶** dīcōne si nō aliene
tur ecclā adimet donacō vel reuoca
bit videt q sic. vt **¶** e. v. **¶** Sed
qd si res alienet in casu p̄missō a
iure puta ob redēp cōnez captiuoz
ecclē repacōez dimitterij ampliācōz
videt q in hīs casibz nō reuocet
¶ dōcio. hī em casus sunt excepti vt
q̄uis alienacō ḡnalit sit p̄hibi
ta in illis casibz ē p̄missa. ut **¶** n. q.

¶ Auz. a iō licita videt alienacō
vt. **¶** De rebo ec. alie. l. nō alie. l. vl.
in si. p̄tēa h **¶** dīcō ne liceat in rem
meā alienare reprobat a iure. vt
ff. de pac. l. p̄t. **¶** Sed exp̄sse **¶** dīcāt
auten. q̄ i h casu loq̄tur vt i autn
de alien a emphit. **¶** Scīssimas col.
ix. ff. de pac. int. ep. a. v. cū te fund
et. l. vl. **¶** Ede **¶** dīc. ob turpem cām
de lega. l. ea le. dīcā. **¶** Ad hō q̄dam
dm̄ legū dixerūt q̄ in re p̄uati p̄t
oppomi tale p̄m̄ ne alienet p̄t le.
illā. ff. d. pac. l. p̄t. **¶** z i r̄bo **¶** dōt.
ecclē sic a huādū ē vt dīcāt autn. il
lud scīssimas. a h est cā q̄re valet
pactū qz tūc ius ecclē redit ad suuz
statū a suā naturā ar. ff. de pac. l.
si vn? ex argentiāis **¶** sed si. vn?
puto vt distinguatur **¶** An ecclā cui
possessio sub hac **¶** dīcōne donata ē
ne alienetur habeat alias possēsi
ones vel nō vt si alias hēat pactū
valeat a inhibeat alienacōnez r̄i
illius a sic intelligi p̄t autn illud
scīssimas si autem non habeat as
lias tūc alienari potest res illa vel
possio non obstante pacto vel con
dīcōne. **¶** Nam casus supiores quz
bus alienande sunt possessiones ec
clesie sicut a iure inuenitur excepti
sic a a pactis a condīcōnibus spe
cialibus. **¶** Sed quid si in donacōe
h dīcatur exp̄sse ne liceat aliena
re ecclā in casibus illis puto des
nacionem tenere a condi cōne tāq̄
f. p̄ a p̄ n̄ adiecta hri vt **¶** e. c. vl.

Qui cle. vel uouentes

Oprimus supra de sponsa-
et matrimonio nunc tracte-
mus de impedimentis illo-
rum Impediuntur ei per sacrum ordinem
et per votum et ideo subiatur hic rubrica
quae clericis vel monachis conueniens potest
Videndum est igitur quod clericis potest
conueniens inueneri et qui prohibeantur.
Est autem sciendum quod clericis in mi-
noribus ordinibus constituti conuenire
potest secundum litteras ab apostolo datae ut xxv
in die de his et xxxii. de seruitutibus
In sacris autem ordinibus constituti
prohibentur ut xxxii. de erubescant
et c. nemo et c. si quis eorum xxxi. de
Ante triennium et c. de eta. et quali-
tate. Amplius et c. e. c. Ex litteris. Sed
nunc quod clericis in maioribus ordinibus
constitutis et tandem depositis potest
contrahere et videtur quod sic nomen eius
depositi deletum est de matricula cle-
ricorum ut in q. i. nomen clericus de-
positus exiit privilegio clericali ut
liii. de ex antiquis. xvii. q. iiii. si quis
deinceps. puto tamen contrarium quod de-
positus nichilominus characterem retinet
quia anime insiguntur et ideo per depositum non
tollitur cuius ratione clericum depositum cle-
ricali uide oportet ut lxxxi. de dictis.
characteri autem annexum est votum
continentiae ut lxxxiij. de. Cum in pre-
terito. Item quod si quis per sym-
oniā fuerit ordinatus cum caracte-
rem habeat uicium ut i. q. i. qui-
busdam narrantibus Ratione nichilominus

contrahere prohibetur non enim dicitur
hanc ei enuntiationem induat
ut ff. de minoribus. l. papa et ubi non s.
ne clericis vel monachi. S. et c. mo-
Nunc videndum est de secunda parte
rubricae vel uouentes et est sciendum
quod omnes uouentes continentiam
siue simpliciter siue solempniter
uouent contrahere prohibetur quod
enim uouetur domino reddendum est
unde uouere concilium est reddere im-
perij est ut supra de voto. et u. re-
magne. et si simpliciter uouens con-
traxerit tenet in manu sed agere potest
de fructu uoti ut xxvii. de i. et ii.
Si autem solempniter uouens con-
traxerit non tenet in manu ut xxvii. de
c. iiii. et iiii. et c. e. c. rursus et xxvii.
de. S. hinc distinguendum. et sic nos
distinguiamus inter votum simplex
et solempne sic huiusmodi distinguit in-
ter votum de futuro et de presenti et
eius distinctio nullo iure uiuatur et
si habeat similitudinem contractus spō-
saliū de futuro et de presenti uenit distinc-
tionem illius in voto non seruamus
Sed opponit utrumque votum simplex
et solempne utrumque violatio inducit
mortale peccatum utrumque prohibet
ritum actum quod ergo fines fecerit esse
diuersos ut per impediat matrimonium
habetur secundum dirimat iam contractum ut c. e. c.
rursus et xxvii. q. i. per totum Ratione ecclesiam
considerat circumstantias ut xl.
de. homo christianus et de pe. di. v. c. i.
et uerborum solempnitates atten-
dit ut in voto et in iuramento ut

qui de ut volunt
de eo q' dicitur d' mal' q' a

xxij. q. vi. iuramēt. a diuīsi statuit
i vtroq; diuersā ecā penā statuit
in fractione vni? a i fractione alte
ri? vt xxvij. di. si vir. a xxvij. q. i.
v'gib. a. c. deuota. a ex h' pbatur
gū? delinq' i fractione solēpnis q̄
simplicis voti q̄s cū dubitet scele
ra? esse dimissum qd' gū? vidica
tur. vt xxiiij. q. i. **N**ō afferam? a h'
oia q̄ nō i voto simplici a i solēp
ni. loai hnt i iuramēto a simplici lo
q̄la. **S**z qd' si int se cōfigāt iurā
mentū a simplex votū qd' illorū p̄
ualebit. vbi grā **I**uravi me ductu
tā tādā in vxore postea vni simpli
at me ppetuā cōtinēciā futurum.
Rō pualet iuramētū qz pcedit si
aut in duob; iuramētis d'ns atigit
qz p̄mū ē obligatoriuū h' m' vero te
merariū reputat vt. s. de iure iurā.
venēs. qd' intelligo cū vtrūq; iura
mentū ē iactū als si p̄mū ē iactū
pualet i' m'. vt. s. de iurē iurā. **E**a te
et. c. tua. **E**t ad hāc rñsionem acce
dit. s. e. c. venēs. vbi vtrūq; nō fuit
vsq; obligatoriuū qz emissum
p' fide data de s' bēdo a idō pmo
viro m'io mō s' bēdo datur mulie
ri l'nia s' bēdi p' votū q̄uis a alio
mō intelligat' de illa scz vt detur
l'nia s' bēdi p' votū ex pmissione
cōpatua. **I**te qd' dicem' in casu
dūlo vni simpli at' cōtinēciā pos
tea iuravi de s' bēdo Rō votū suas
bit p̄ma iposita de temerario iura
mento. vt. s. e. c. rursus. **Q**uob; at
modis pfitatur quis vel pfitari

intelligatur. nō. s. de reg. s. h' q̄nt
vbi at' q̄s p̄us iurāt d' m'io s' bēdo
et postmo' ad religionē suspirat
locū h'z s' filiū dec. s. de spō. d' sum

De eo q' duxit in ma' quā pol-

Quā ē. s. i. p'rio ti. de duo
o' impedimētis m'io n'ij. l.
de ordie a de voto. n'ijc at
tractat' de f'cio scz enormitate delie
tia p' seq̄tur iste tractat' h' impedimē
tū de vna spē scz i illo q' mortuavx
ore sua s' b'it cū illa quā illa adhuc
viuēte agnouit vel econūso in illo
q' vxorem alteri? agnosces eo mor
tuo cōtrahit cū eadē a iō pōnit h' ru
brica de eo q' dux. i. ma. quā pol. p
adul. **E**st igit' sciēdo q' q̄uis gūa
lit a indistincte canō p' bibeat cō
trahi m'io' cū illa quā q̄s p' adul
teriū polluit vxore sua viuente. vt
xxxi. q. i. nullus. vel cum qua quis
adulteriū cōmisit viuente marito
illi? vt xxxi. q. i. illud. hoc tamē ad
duos casus restringitur scz cū adul
tera machinatur in mortē legitie
seu adul' in mortē l'ami vel cum vi
uēte legitia vel legitimo fides da
tur int' adulteros de cōtrahēdo p'
mortē legitie vel legitie. vt. s. e. c. i.
ii. a iii. xxxi. q. i. relatū. **E**t q' dico si
adultera machinatur in mortē le
gitie idē est a si adulter. vt. s. e. c.
significasti. **E**st a terāus casus
in quo prohibicō locum habet scz
cum adulter cōtrahit de facto tuz
p' iij

adultera legitima vxore viuente quia plus est de fco contrahere q̄ fidem dare de contrahendo vt *q̄. e. c.* Cū hēret *q. c. Exliāz cetz* si cōiugat? ali quā polluat p̄ adulterū et vnū ex t̄bo n̄ infueniat s̄ qz neutri mortē legitime machinetur nec fides infuenit de contrahendo nec de fco cōhibē p̄t adult p̄ mortē legitime cōtrahere m̄m̄ cū adult a ut *q̄. e. c. xeniēs* **S**z et si q̄s cōiugatus de fco m̄m̄ d̄bat cū aliq̄ bni? rei inscia mortua legitia p̄t cōsistere m̄m̄ int̄ eos et h̄ i fauore inscie et in odiū adulteri vt *q̄. de spō.* Cū in ap̄lica p̄mo si ignorans voluerit adult ad h̄ cogē vt *q̄. e. c. i.* Et ē rō qz inscia adulteri n̄ cōmittit vt i p̄dca d̄c. Cum i ap̄lica *xxiii. q. ij. i l. c. ff. ad l. iul. de adult. l. vlt.* **S**z nūqz mortua legitia cōfirmat eo ip̄o m̄m̄ iter adultm̄ et inscia R̄no non nam p̄mus consensus viri fuit illegitimus tamq̄ adultin? consensus autem mulieris ignorantis impedimentum fuit erroneus Error autem ille error fuit condicōis nā quasi fu? est qui est alligatus legi et seruituti vxor vt *xxii. q. v. apud vos vñ vir nō hēt ptatē sui corporis s̄ vxor ut. xxvij. q. ij.* sunt que dicunt vnde idem seruandum est in hoc casu quo ad hoc vt non teneat m̄m̄ quod obseruatur cum libera inscia contrahit cum seruo vnde nouum requiro cōsensus ut *q̄. e. c. xeniēs q̄. de cōiugio suo.* apposuit *q. ff. de iure do. l. proculus*

et valebit m̄m̄oniū n̄ ut a tempore contractus sed vt a tempore noui consensus. est igitur in potestate mulieris errantis separari a iuro putatio vel implorare ip̄m compelli si sponte noluerit **S**ed quid si adult nouum cōsensus p̄ueniē ens cum alia contrahat puto m̄m̄ tenere et nota qz hodie non sufficit fidei dacio vel contractus de facto n̄ adulterium interueniat vt *infra. e. c. vltimo* et idem puto in machinatione q̄uis de eā nich̄ exprimat decre. ead̄ exprimitur tamē *infra. e. c. i. et c. super hoc* et *c. xeniēs* qd̄ enim non mutatur quis stare prohibebit vt *de testa. l. scimus* Creandum est enim qz dominus p̄pa cōsiderauit qz omnia iura de h̄ materia loquēci a tractant de adulterijs et ideo voluit quantum ad m̄m̄ impediendum et prohibendum vt adulterium p̄cederet omnem causam fidei dacionē machinationē contractum de facto vel etiam seq̄retur legitima cum super stite vt *infra. e. c. vlt.* Et p̄ hoc s̄blata ē hodie op̄io hug. qui dicebat vnum sufficere ex tribus predictis sine adulterio Et reddebat rationē suā dicti sic **I**n h̄is casibus agitur de re non vacante. *f. de muliere ab alio possiso* vnde iura possessa et i viro idē ab alio m̄m̄oniū noluerūt cōsistere it̄ tales et̄az sublatō ip̄edito per mortem legitimi vel legitime sicut alias contingit simile in

pro d' futua successioe qd n' valz ec
 befidio dno de c' heridate pacisci
 tur. vt. C. de pac. l. vlt. a simile in
 pmissioe p'bede no vacatis q no
 valz ead q' vacat. vt. s. d. cel. p' b.
 nulla. sed vt dictu est optinet q p
 missi. Suta alia cimia q' ipediunt a
 p'hibet s'bi m'rioma vt e' rapt' vt
 xxvii. q. ii. raptor. a. c. statutu. Itē i
 cest' ut xxxij. q. vii. si q's vidua a c.
 Si q's ai nouca. Itē violaco pub
 lica h' estatis iusticie. ut xxvii. q. ii.
 Si q's spofiu. Itē ai alt' diugū vel
 vt q' p' industria a malicia p'p'iu
 filiu eleuat de fonte sacro. xxx. q. i.
 de eo. Itē si q's scimomialē cognos
 cat. ut xxvii. q. ii. h' ergo. Item si
 quis vxore occidat. ut xxij. q. ii. a
 monere n' sit adolefcēs a d' ei' in cō
 h'ncia timeat. ut xxxij. q. ii. i. ad o
 leccia. Itē q' p'bz m' occident. ut q'
 de pan. a remis. q' p'bz m'. Itē dicūt
 quib' q' solēpnit' pemitētes s'be p
 bibent' ut xxij. q. ii. de h'is. a. c. a
 h'q. Et in h'is delictis dicūt quidā
 ita p'hiberi s'bi m'riom' vt a d'ctum
 nō teneat q' si sufficiat legislatorē p
 bibuisse a si nō adiecerit factū d'ni
 non valē. ut. C. de leg. a cō. l. nō du
 bii. q's em' p'toz p'hibz oio p'hibz
 ut ff. de postul. l. q's p'hibz. a q' d'
 leges vel canones fit rescindi optz
 ut. x. di. vites. ven' tū puto q' te
 neat m'riom' a si s'bi p'hibeat. nā
 iuemo qd ai incestuosus s'bat m'ri
 momū t'z. ut q'. de eo q' agno. d'lag.
 vx. sue tū m'isso. **¶** Exp'ūtur tū

tra c'mina q' p'misi adulterū ai n'
 dei datoē ai machinacōe vel ai s'c
 tu de fco qd at de solēpnit' pemitēti
 b' d'ixi. iō. v'z. e' s' q' dā q' vouere
 itelligūtur pemitētes em' s' regula
 eccēv'ue dnt. ut q' p' di. v. strariū
 Itē itelligūtur eccāstice p'sone. ut
 xi. q. i. aliud. hug. vero dixit q' q'li
 bz p'itēs m'riom' s'be p't n' sit aliau
 inuictū noie p'me ne cōtrabat h' tū
 fallit in tribz casibz. vt dicebat in
 vxoriādo in raptu spōse alteri' ai
 incestu. Itē at in h'is m'riom' p'hib
 bet q' i h'is m'riom' d'aminat' s'z
 a ab h'is casibz exāpiebat adolef
 cētes q's dicebat de iure s'be posse
 n' obstāte aliq' ex c'mibz supradcis

¶ De coniugio leprosoz.

In p'nti rubca tractatur d'
 alio ipedimēto m'riomū. s.
 de ipedimēto lepre morbo
 em' lepre spōsalia de futuro dissol
 uit. ut q'. e. c. h'as. s. de iurē iurā. quē
 admod. vñ ipedit m'riomū s'be d'
 et iō ponitur h' rubca de cōiugio le
 prosoz. **¶** Est igit' sciend' q' neqz
 lepra supueniēs neqz ifirmitas vel
 affinitas dissoluit m'riom' legitie
 contradū. ut q'. e. c. i. a ij. xxxij. q. v.
 b'rendus. a. c. si vxorem. a. q. vij
 illi qui. a. c. neqz furiosus. ut q'. de
 eo qui cognō. consang. vx. sue dis
 crecōm. a. c. tue. vñ solum casū m
 uemo i quo m'riomū nō d'fūmatū
 dissoluit scz p' igressum religiōis

p v

in dissoluif. s. p. ingressuz religiois
vt s. de conuersi coniuga verum a. c.
Ex publico **S**z nuq̄d sanus tenet
cohabitare infirmo. dixit Alanus q̄
nō q̄ de cōsuetudie a p̄bata p̄ ca
nonēs obtinet vt leprosi sepentur
a sanis vt **q̄. e. c. i. s. de ec. edi.** Cuz
apl̄? xxxiij. q. ij. h̄ ip̄z a idē statuit
in veteri testamēto **S**ed erit san?
ita vicin? infirmo? possit ei m̄stra
re a debitū reddē cōiugale. **S**z
certe q̄uis leprosi sep̄adi sint a sa
nis vt sup̄ius dēcū est n̄ tñ vxores
a viris vel viri ab vxorib? sūt sep
andi vel etiā dimitteudi vt **q̄. e. c.**
qm̄ vnde cum sanus tenetur infir
mo reddē debitū cōiugale a coha
bitare tenet. nec obstat dec̄ **q̄. e. c. i.**
q̄ dicit vxores sollicitas exortacōis
bus induendas vt viris leprosis
cōiugali affectōe m̄strēt iō illa mo
nitore loq̄tur nō p̄ceptiue vt lep
si iducātur ad cōtinēdū a nō fiant
improbi ad exacionem debiti als
dec̄ illa corrigētur p̄ sequētē **S**z
quid si q̄s ingrediatur domū lep
soz in q̄ multi lep. o. i. sub m̄grō vi
uūt vt. **s. de ec. edi.** Cū dicat nuq̄d
vxor sana tenetur seq̄. nō credo cū i
cōi dormiāt a i cōi v̄scātur sed si
cella aliqua daretur vel dom? p̄xi
ma in qua possent cohabitare vir
et vxor tūc videretur **S**z nū eē dicēd̄
Quid de filiis puto q̄ cū sano
debeāt remanē ne ificiātur cum sit
morbo cōtagio sus. seq̄tur rubrica
de coniugio seruorum.

De coniugio seruorum
Sequitur de alio impedimēto
matrimonij. s. de impedimēto
cōdicōis seruilis a iō pomf̄ hic ru
brica de cōiugio suoz. **V**ideam?
igitur an seru? possit cōhibē m̄m a
cum qua **I**tem an cōsēsus dñi sit
req̄rendus. **E**t q̄d iuris sit de mat
monio d̄cto int̄ libm̄ a ancillam a
int̄ suū a libram. **P**otest suus
d̄bē cū ancilla vt **q̄. e. c. i. a. xxxix. q.**
ij. c. vlt. p̄t a etiā cū igenua dūmō
nō ignoret cōdicōem ip̄i? vt **xxxix.**
q. i. c. i. ij. a in a. c. si quis ingenu?
non em̄ videtur celatus qui sciuit
nec cōdōrari debuit q̄ non ignora
uit vt. **ff. de ac. emp. a. xxi. l. i. in fi.**
Sz si dñs videat suū suū cū liba
d̄bentē a dissimulet su? eripitur i
libertatē vt **Ex. lati. lib. tol. l. vna**
S. h. a si q̄s a in auē ibi signata a in
auē de nup. S. si v̄o ab iūcō coll. iij.
in aut̄n vt lib. de cetero. S. h. a si q̄s
coll. vi. **P**ōt su? cōhibē cū ancilla
inuito dñō a si dñs cōndicēto it̄
seruos a ancillas d̄cta sint m̄ma nō
sunt p̄pterea dissoluenda vt **q̄. e. c.**
i. a si diuersi sint domini non debēt
debitis seruicijis defraudari vt q̄.
e. c. i. a xxxix. q. ij. dictum. nec sūt
ita distrakendi vt viri a vxoris ses
pacio fiat vt **E. coia. v. f. usq; iudicij**
l. possessionū. **S**ed quentur q̄d
si domi? exigat seruiciū a seruo
et eodem tempore vxor petat debi
tum dicit p̄t q̄ se impedient i occur
sū ut. **ff. de v. f. u. l. q̄ciēs l. viri?**

est dño obediēdū qz vir cū bono ē
 tūst ad vxorez qz h̄ decre. dicit
 s̄ueta h̄uica n̄ m̄ dēnt dñis exbi
 bei qd̄ intelligo v̄z nisi piculū for
 nicacois timēdū sit i vxore. sed qd̄
 si diuersi dñi diuersaz sint regio
 num ita vt vir. a vxor. mutuo conue
 nire n̄ possint ad coniugale officū
 excoēduz R̄no vt euitet maxia for
 nicacois matia cōgatur p̄ ecclesiaz
 alter dñoz vendere alteri volēti e
 mere vt. C. de cōi seruo manumis
 l. vna §. a generalit. sed qd̄ si neut
 dñoz emē velit cogat̄ alter dñoz
 aulibz exneo vendē in puica h̄uic
 venalem exponat qz si nullus appa
 reat emptor emat eccā vt ar. liij.
 di. frinitate. viri em̄ a vxores sepa
 randi nō sunt ut xxxij. q. ij. q̄s de?
 xxix. q. vij. c. vlt. a. ff. d. edil. edic.
 l. plerūqz. **S**i lib̄ s̄bat cū ācilla
 ignorans ei? cōdicōem nullū ē m̄m̄
 p̄pter cōdicōis errorē n̄ cōpta con
 dicōe in eā cōsēciat v̄rbo ul' fco ut
 f. e. c. p̄p̄ohuit a. e. vlt. a. xxix. q.
 ij. si quis ingenuus. errant̄ em̄ con
 sēsus nullus ē ut xxix. q. i. §. i. a. ff.
 de iurisdic. om. iudi. l. si p̄ errorem
 C. de iur. a. fac. ig. l. non idcirco et
 qd̄ dixi de errore cōdicōis intelli
 go deterioris. l. h̄uicis. **N**am si h̄uic
 s̄bat cū libera errans in eius cōdicō
 ne cum eam putaret ancillaz q̄uis
 erret qz error nichil aliud ē q̄ aliud
 pro alio putare ut xxij. q. ij. in q̄bo
 xxxvij. di. q̄uis hic tñ errans non
 decipitur cū ei? cōdicō meliozetur

vnde pretextu talis erroris non
 poss̄ diuorciū postulare vxore in
 m̄m̄ cōnsenciente a si nouerit virū
 cōdicōis esse seruilis. **I**tem qd̄
 si seruus credit a intendit cōtrahē
 cum liba a contrahit cum ancilla
 nūquid quia errant in cōdicōe a
 defiozi. credidit em̄ eam cum qua
 s̄xit melioris cōdicōis a repit de
 terioris dirimetur. **R̄no** non qz
 consensit in lōminem sue cōdicō
 nis vnde qd̄ dixi pretextu cōdicō
 nis defiozis posse dirimi m̄riomū
 itellige r̄spectu erratis tūc ei neut
 alteri cōdōm opponere p̄t h̄ec fuit
 oppinio huḡ a michi placet. **A**lij
 tamen dixerunt qz siue erret in con
 dicōe meliori siue deteriori non
 tenet m̄riomū ut ar. ff. de arbi. l. h̄
 et si in seruu. vnd̄ h̄m̄ eos si seru?
 credat contrahere cum ancilla et
 cōtrahit cum libera vel si liber cum
 libera a cōtrahit cum ācilla non t̄z
 m̄riom̄. **T**ercij dicūt qz error dispa
 ris cōdicōis dirimit m̄riom̄ nō āt
 paris vñ h̄m̄ illos si seruus credat
 cōtrahere cū ācilla a contrahit cum
 meliori h̄ est cū liba nō tenz m̄riom̄
Ite si lib̄ credat cōtrahere cū libeā
 et s̄bat cū detiozi similit̄ n̄ t̄z m̄m̄
Sz in hoc vltimo exemplo om̄s cō
 ueniunt vbi autem error interues
 mit ipari cōdicōe n̄ dirimit vt si ser
 u? credat s̄bē cū libera a s̄bat cū
 ācilla l' liber credit cōtrahē cū ācilla
 et cōtrahit cū liba. **I**te qd̄ si aliq̄s
 s̄bit cū ancilla ignorant̄ et tandē

dñs manumittit a illa. nūquid h
 ipō mrio^m affirmat maxie si p^o ma
 numissionē intueniat copula car
 nal viro tñ ignorāte mutacōez sta
 tus muliers. Rñō nō. qz ad h^o in
 telligūtur amisceri ex dse qñcia p^o
 ris dsefus q nullus fuit ar. ad h^o. G
 ad velleian. l. qñuis. q. l. si mlter. et
 ff. de mino. l. iij. §. s. l. o. **H**z pone q
 su^o dicit cū a illa ignorās ei^o ddi
 cōez deinde detecta d dīcōe ali^o dse
 tit i mrio^m v^o vel fō. ut q. e. c. vl.
 illa tñ non dse tit. nūquid ē mrio^m
 inf eos dicūt quid q mrio^m est ex
 vna pte. scz ex pte illi^o q dsentit h
 h nō placz qz mrio^m nō claudicat
 nec ex vna pte tñ dstitit. ē em duo
 rū dūctio scz maris q femie. ut. xx
 vij. q. ij. §. i. i pñ. vt nō. s. de spō.
 i pñ. **H**z fateor q mulier cōpelle^t
 ad cōfessū mriomiale rōe fidei da
 te. ut dixi. s. de despō. i pu. scz cum
 maior dicit cū minore q qz mulier
 malicōse dissentire videt ar. ad h^o
 s. de eo q dux. in ma. quā pol. per
 adul. c. i. **I**tē quid si inf aliqz dū
 gator moueat qō sup alteri^o con
 dīcōne hūili. nūquid is q mriomū
 accusat pendente lite exiget debitū
 vel saltē reddat. **V**idet qō saltē rd
 dē d3 exact^o al^o cū interim posses
 sione maritali destitui nō d3. vt. s.
 vt lite pē. laudabilē. xvi. q. iij. co
 lum. ix. q. iij. nōne. dixerūt quid
 q is q ad diuorciū agit exigere nō
 d3 ne sibi p iudiciū paret. sed exac
 t^o soluat qz exigē ē i eo. solue nō ē

in ipō h i alfo. ut. s. de dūp. dūga
 quid itrauit. m at videt q nec exis
 gē d3 nec rdde exigēt al^o qō aiqz
 istoz fecit p iudicabit sibi. ut q. e.
 c. pposuit. q si ob h^o excares qz nō
 reddēt debēt excaōez patiēter tol
 leraē p us q obedire qz si maiali af
 fectiōe agnoscerēt iducētur mrio^m
 si fornicario pām mōrle. q iō i tali
 casu expedit nō parē. ut. s. de resti.
 spo. l. trās q. de sen. ex. **I**nquid iō m^o

De natis ex libo ventre.

Ractatū ē. s. de dīcōe cō
 iugator. nunc tractat de
 dīcōe natoz. q iō suppo
 nit h rub^a de natis ex libero ventre
Videndū ē igit q sint libi. cui^o cō
 dīcōi pūs an mris fili^o seq dēat. q
 in qbo. **I**tē in qbo casibz nati ex li
 bero ventre deducātur i hūilitate. **L**i
 ben dicūtur a libtate libtas aut ē
 natural facultas ei^o qō aiqz facē li
 bet. ut isti. s. iure pso. in pñ. **L**ibe
 ri sūt q ex ingenuis nascūtur sunt
 aut libi q manumittūtur. ut insti.
 de inqz. **P**art^o q ad libtate q h
 uitate sequit cōdīcōez mris. vt. G
 de rei. vō. pt. ff. de sta. l. l. lex natu
 re. q. l. cū legitte. s. de suis n. ord.
 c. vlt. xxxij. q. iij. liberi. q i tñ hoc
 verum est vt sufficiat aliquo mo
 mento fuisse in libero ventre vt qz
 liber nascatur. vt. ff. de sta. l. l. s.
 uozum. **I**n honozibz autē mneri
 b^o q muniāpñs partus seqt p rēz

l. nullus solius a. ff. d. statu. l. l. li
 beos a in tm b vey e vt sufficiat a
 ceptu ee ex deaurone qntu ad b ut
 pris adicoez seqtur qmuis ate ipi?
 natitate pat desinat ee deaurio vt
 ff. de deaurio. l. ij. S. in. filijs Et si q
 natur i quibofili? patris ia a sena
 tu remon seqtur codicoem Rno in
 multis ut. ff. de d. au. l. ij. S. in filijs
 ff. de penis. l. mozis. S. iste forte. Et
 deat. l. deaurionem a. l. deaurionuz
 filij. **C**asualit uo cotigit vt lib
 natus efficiat seruus vt si sacdos
 de sco ingenua muliere sibi copulz
 in vxore filij nati ex tali otubnio fi
 unt serui illi? ecce in c? iniurias sa
 cerdos dixit vt xv. q. vlt. Cu mulie
Item illi q sarracenis arma ferz
 lignamia submistrant ut .f. de iude
 is ita qrund **I**te illi q sarracenis
 galeas vendunt vel naues que in
 piratic sarracenorum nauibo curaz
 gubnacois exercent vel machinis
 aut quibusd alijs aliquod eis im
 pendut coaliu vel auxilium i dispē
 dium terre sce vt .e. c. de iudeis a. c.
 ad libandam **I**te si lib homo ma
 ior. xx. amis sciens permittit se vedi
 ad pticipand precu a in veritate
 pticipz seruus efficiatur vt msti. de
 iue. p. lo. S. p. l. a. ff. de liba. ca. l. li
 beris p. Rno a. S. si quis sciens h a
 liberi facti ex ingratitudine reuoca
 tur i seruitute a ex oibo alijs cau
 sis ex quibo reuocat donacio vt in
 autn vt lib decetio. S. illud coll. vi
 vt de hē materia no. .g. de seruis n

ordi. S. nūc vidēdū. **I**n summa
 nōndū ē q ecclā libtates tuei d; ut
 .f. e. c. vno **S**z si dubitetur d filia
 cōe poterit probare quis se filiū vt
 s. de filijs p. Michael. ff. de lib a
 postu. l. postum? .S. vlt licet sit cōi
 ar. ff. de adic. a demō. l. lud? .pba
 bit inq eum natum ex hīs q maf
 monialiter iūcti sunt nā filius est
 is quē nupcie demōstrūt vt ff. de in
 ius. x. l. quia mater. vel p. pfessio
 nem patris a matris vt .f. q. si. sūt
 legi iūsmisse vel per affcū vt. s. de
 p. hūp. afferte. ij. q. vi. ad romanaz
 .Ede inoffi. testa. l. .f. i. ma a sta
 tur hīs dicituris donec probetur
 cōnrum vt. Ede pba. l. non nudis
 .Ede testibus. l. neq; p. fessio. ff. de
 inoffi. testa. l. si instituta. S. i. a. Ede
 heredi. insti. l. si pater

De Cognacōe spūali

Tractauim? s. de quibusd
 ipedimētis mūij nūc au
 tem tractatur d cognacōe
 legali. **I**tem de consanguinitate a
 affinitate pmit tanus de digniori
 .f. de cognacōe spūali a ideo poni
 tur hic rubrica de cognacōe spūali
Vidēdū est igitur quid sit ag
 cio spūalis .quot sint ei? species. i
 quibo sacramentis hęc cognacō s
 batur a an filij ante opnitate vel
 post geniti possint mmo copulari.
Cognacō spiritualis est pro
 pinquitas seu attinēcia pueniēs

ex sacmēti dacoē. Ex cōgōe spū
ali q̄ strahit in baptismo nouē p
pinq̄tates nascūtur. Prima int̄ sa
cōtōtē baptisatē a baptisatū q̄ ē
filiatio. Secūda int̄ sacōtē a prēm
baptisatū a h̄ ē op̄mitas. Tercia in
ter eūde a nr̄ez pueni a h̄ ē omater
nitas. Quarta int̄ filios sacōtis
et baptisatū a h̄ est frat̄nitas. vt
xxx. q. i. oēs. a. q. iij. ita. Quinta in
ter baptisatū a fuscipientē de bap
tismo a h̄ ē filiatio. Sexta int̄ bap
tisatū a vxorez fuscipientis a h̄ simi
lit̄ ē filiatio. Septima int̄ baptisatū
a filios fuscipientis a h̄ ē frat̄ni
tas. Octaua int̄ fuscipientē a pr̄ez
fuscipientis a h̄ ē op̄mitas. Nonā int̄
fuscipientez a nr̄ez fuscipientis a h̄ est
cōmat̄nitas. vt h̄ oia pbant̄ xxx.
q. iij. p. totū. a. q. iij. si q̄s vnus a
c. qui spūalē. a. c. p. vxoris. a. i. e.
c. i. a. c. martin. a. c. v̄mēs. a. c.
tua. Cūta h̄ac mat̄nā q̄ri cōsue
uit An vir a vxor sibi cōmunicent
actionē a passionē. In actione dis
co q̄ si c. vt si fuscipiā filiū tuum de
sacro fonte op̄mitas stracta inter
te a me mediāte actu meo dicatur
vxori mee. vt i. e. c. martin. a. xxx.
q. iij. si q̄s vn. Vz nūquid cōmu
nicāt sibi passiōes. v̄bi gr̄a. h̄eo fi
liū ex p̄ma vxore hūc fuscipis d̄ sa
cro fonte a p̄ h̄ q̄ p̄ator te agēte
cōtrahit int̄ te a me op̄mitas que
vt videt̄ me mediāte cōmunicatur
vxori mee secūde. v̄n̄ efficit̄ mibi
et vxori mee op̄z cū q̄ p̄it̄ straxerā

et cōfūmāteram matrimonium.
Nam si ante q̄ cum secūda con
traham vel si post contractū a atē
q̄ cōsumeret̄ filius meus genitus
ex p̄ma vxore de sacro fonte leue
tur si postea cōtraham vel saltē pol
tea consumem̄ hec paternitas non
cōmunicatur vxori neqz eū agna
tio carnis agnatio spūs op̄at̄
vt xxx. q. iij. p. vxoris vt sic oēs cō
sāgunnei mei efficiūt̄ affines vxoris
mee sic oēs op̄res a cōmat̄res mee
efficiūt̄ cōpatres a cōmat̄res vx
ori mee quā postea duco vel cū qua
postea saltim matrimonium cōsumo
quia per vnionem carnis sequētē
ad vnionem spūs precedentē id ē
ad cōgōionem spūalem hoc est ad
op̄aternitatē vel cōmat̄ernitatē
transitur vt in p̄eallegato. c. post
vxoris. a. h̄m̄ hoc intelligit̄. c. q̄ spū
alem. vel dicas cum hug. lau. a. io.
q̄ vir a vxor cōmunicāt sibi actio
nem consumato matrimonio per
carnis copulam vt cum alter cōi
ugum fuscipit̄ filiū extranei de sacro
fonte sed non cōmunicāt sibi pas
sionem vt cum filius alteri tantū
coniugū fuscipit̄ de sacro fonte nec
refert̄ siue ante siue p̄ n̄rimoniū
consumatū a est diuersitatis ratio
qz qd̄ agit̄ ps corporis equū est vt
alteri p̄ti cōmunicetur sed non sic
cōmunicabit̄ alteri q̄ i p̄sona filij
vni t̄m̄ agitur qui alteri coniugum
nec carnalis nec spūalis filij inuei
tur a h̄ sit filius alteri i p̄mo gradu

affinitatis iuxta posterore simaz locū
 hnt vsus. **Q**ue michi ul' cuius
 natū mea fōte leuauit **H**ec michi
 omī fieri mea n̄ valz vxoz **S**i qua
 mee natā nō ex me fōte leuauit hāc
 p? fata mee nō inde retaboz habē.
Ambos opres facit actō passio nū
 q̄ respuo q̄ n̄m e? ue leuat mea
 natū. vt mea dicat q̄ carne m̄ socia
 tur. **C**ōsilitur op̄ritas i bapō ut
 sup̄? dictū ē sed nunq̄d i hīs q̄ p̄
 cedunt bapm̄ videt q̄ nō qz bap
 tismus ē ianua oīz sac̄mentorū vt
 xxxij. di. **S**ex q̄ s. d. p̄bzo nō bap
 m̄. xēmes vñ ante q̄ ponatur fun
 da. nētū sac̄mētōz nō videtur q̄ d̄
 hi possit cognacō spiritual' ar. i. q.
 i. ai paul? a ad h̄ accedit dec. q̄. e.
 c. cōnto s̄m̄ vnā lecturā sed s̄m̄ hoc
 signatur cōnūm xxx. q. i. puenit a
 de 2. di. iij. in catheāsmo. cca h̄ di
 at hūg q̄ i oibz p̄ludijz bap̄tismū
 cōtrahit op̄ritas a talis q̄ impen
 dit a dirimit m̄rōm a respōdebāt
 ad dec. illam cōtracto q̄ puer in ca
 theāsmo retētus nō fuit filius oīs
 cubinariū a cubinarie s̄ t̄m̄mō
 cōubine a iō cōubinariū p̄t cōn
 hē m̄m̄ cū illa que puez illuz tenu
 erat in catheāsmo nā h̄ nec ec̄ contē
 tendū m̄rōm impediret vt. xxx. q.
 iij. q̄ sp̄ualē a q̄ dicat h̄a illi? dec.
 cōnto q̄ res iux cōn̄hēdo m̄rōm n̄
 pedimētum afferret exponēbat ip̄e
 vix. i. nullo mō. bacian? at dicebat
 in tribz cōn̄hē op̄ritatez q̄ ipedit
 et dirimit in bapō catheāsmo et ū

confirmacōe vt de 2. di. iij. **I**n cas
 theāsmo a in confirmacōe vt de
 2. di. iij. in catheāsmo sed verior
 videtur simā lauz a aliorum dicen
 dum q̄ in preludijz bap̄i contra
 batur op̄ritas sed n̄ adeo va
 lida ut m̄rionia cōn̄cta dissoluat s̄
 impediāt cōn̄hēda a h̄ inuit ver
 bū dec. iij. contrahēdo matrimo
 nio impedimētū afferret qz q̄ iux
 fit t̄n̄ fit vt. ff. de iudic. l. iij. c̄tis ex
 c̄tis. ff. ad vel. l. vlt. i. R̄no. Insti.
 de vsu. a ha. cca p̄i. q̄uis fit ar. 5.
 ff. ad vel. l. tutor. in. i. R̄no. Et s̄m̄
 hāc simām determinanda sunt illa
 capla peruenit a. c. in catheāsmo
Restat vidē an filij duoz om̄m
 vel op̄atiz int se cōtrahē possunt.
 Et est sciēdum q̄ cca hoc canones
 diuersimode loquūt **Q**uidēi dicūt
 q̄ p? cōp̄aritate contractam filij
 q̄ nascūt int se cōhē nō pūt vt. xxx.
 q. iij. p? susceptū **S**z ali? canō pos
 teri? editus p̄m̄ corrigēs dicat q̄ fi
 lij duoz op̄m̄ siue ante siue post
 op̄ritate gemitū cōhē pūt excepta il
 lapsōa dūtaxat p̄ quā v̄tū ē ad cō
 p̄ritate ut xxx. q. iij. sup̄ q̄bz a h̄ ca
 nō cōfirmat q̄. e. c. i. **S**z videtur
 q̄ in hīs cōsuetudo sit obsuanda
 ut q̄. e. c. i. sup̄ eo qd̄ satis admitto
 cca m̄rionia cōhēda nā ecā illos fi
 lios per q̄s nō est p̄uētū ad op̄m̄
 tate p̄t impedie cōsuetudo cōn̄ra. l. i.
 cōtrahēdo a sic intelligo illas dec. s̄
 nō possz dissoluē iā contracta ut. s̄.
 de spon. duo. licet a. c. tuas duduz

In summa nōnd est q̄ d̄ḡcio spi-
ritual' sic a legalis sicut a publice
honestatis iusticia ramos non hnt
vn̄ p̄sonas cū q̄b̄ d̄cta sūt n̄ egre-
diuntur s̄ v̄nacula vn̄ cū filia filij
mā spūal' d̄b̄e possunt qz s̄ nul' q̄
prohibet a edictū de m̄rioio p̄bi-
bitoriū ē. vt. s̄. de sp̄osa. **Cū** apud
Itē a cū filia d̄mris mee n̄ tñ mea
spūali filia. vt xxx. q. iii. illud.

De d̄gnacōe legali.

Dicitur ē. s̄. de d̄ḡcōe spūali
sequit' de d̄ḡcōe legali.
Vidēd' ē i q̄z qd' sit d̄ḡcō
legal' q̄t sūt ei sp̄es. q̄lit' dissolu-
tur. a q̄lit' ip̄ediat m̄rio^m. **C**oḡ-
cō legal' ē q̄ puenit ex adop̄cōne
Adop̄cō atē legitimum ad? p̄ que
q̄n filij non ē p̄ filio habet vel ne-
pote vel vltimore s̄^m volūtate adop̄-
tātis. Adop̄cōis due sūt sp̄es. vna
q̄ stat in suo noie a dicitur adop̄cō
Alia q̄ trānt in aliud nomē a dicitur
arrogacō Adop̄cō fit impio-
migrat' Arrogacō aucte p̄ncipis
Dicit' at' arrogat' qz is q̄ arrogat
rogat' s̄ ē ifrogatur an velit cum
quē arrogat iustū filiū sibi esse et
is q̄ arrogatur ifrogatur an id
fieri paciatur. Adoptatur is q̄ est
in ptate aliena. Arrogatur is qui
sui iuris existit **Vñ?** Arrogo qui
sui ē a hz me? ēē necē. **P̄is** adop̄-
to suū nec p̄is d̄finit ēē. vt p̄ban-
tur s̄. ff. de adop̄. l. gnal' Adoptau?

em̄ nō sūt i ptate adoptātis. s̄ hz
ius succēdi ab itestato. vt insti-
de adop̄. **S̄. i. T**riplex ē legal' d̄ḡ-
cō. Vna sup̄ioris a inferioris linee
inf' adoptātē a adoptatū a s̄ p̄petu-
a; hz p̄hibicōez vt. ff. de ritu nup̄.
l. quēciā. **E**t alia collateral' q̄ tā diu
impedit q̄ diu durat. vt. ff. de ritu
nup̄. l. p̄ adop̄cōnez a h̄ in. c. vno.
Tercia etiā p̄hibicō surgit ex d̄ḡ-
cōe legali a illa p̄petua ē if' adopta-
tū a vxorē adoptātis. vt. ff. de ritu-
nup̄. l. Adoptau? . i. **Rū^o**. dicunt tñ
quōd q̄ hodie collateral' d̄ḡcō locū
non hz cū hodie adoptat' nō trāse-
at i ptate; adoptātis. vt. **E** de adop̄.
l. vlt'. **H**z puto d̄ qz ēē hodie acq̄n-
tur p̄ adop̄cōez ius succēdi vt i. l.
p̄dca. **H**ec coḡcō legal' nōd' ip̄e-
dit m̄rio^m d̄bēnd' s̄ etiā dirimit iā
d̄duz. vt xxx. q. iii. ita diligere.

De eo q̄ cogno. cōsang. vx. sue.

Vp̄i? dixim' de coḡcōe
spūali a legali. nūc dica?
de cōsanḡnitate a affinita-
te carli. **H**z qz plerūqz p̄ m̄rio^m d̄c-
tū sup̄uenit affinitas iniq̄ d̄cta vt
f. e. c. discrecōi c̄ca fi. **I**ō p̄is d̄ ip̄-
sa vidēd' ē. **E**t p̄ptea p̄itur h̄ rub-
ca d̄ eo q̄ cog. cōsang. vx. sue. **E**st
igitur scienduz qz si q̄s post d̄dum
m̄rio^m cognoscat cōsanguineā vx-
oris sue oritur inf' ipsū a vxore; que
dam affinitas vel publice honesta-
tis iusticia per fornicariū coitum

contracta. **H**z qz nich supueniē
pret igressū religiois rescindē p̄t
m̄m l̄tūe cōtractū vt no. s. de cōu
gio le. p. i. p̄i. idcirco nō sufficit ad
m̄m d̄imēdū et si exactōez cōiuga
lis debiti it̄ dicat vt **q̄. e. c. discrecōz**
et. c. tue. a. c. iordane. si v̄o m̄m p̄ce
dat q̄uis seq̄ntur sp̄salia s̄ futu
ro ip̄edit m̄m cōhibēdū vt **q̄. e. c. i. a.**
ij. **S**z q̄rit an p̄ coptū incestuo
sū vel fornicariū cōhibat affinitas
R̄no sicut **q̄. e. c. discrecōz a. c. tue. a.**
xxxv. q. iii. nec eā **Q**uid t̄n abfur
dū reputant q̄ affinitas que ē legi
timū viciū oriā ex dāpnato cois
tutū si velles p̄babilis dicē posses
q̄ si ex h̄mōi coitu nō oriatur affi
nitas nam affinitas ē qued̄ p̄rimi
tas ex nupcijs prouemēs vt. ff. de
gōibz. l. nō facile. **S.** affines. a. **S.** sci
endū oriatur t̄n publice honestatis
iusticia **H**z q̄d si q̄s aliquā exordi
naria pollucōe polluat nūquid cum
consanguinea ip̄ius poterit cōhibē
R̄no si c̄t maritalē affectōez ipsā
polluit nō ip̄edit cōhibē cū cōgnata
vt **xxxv. q. iii.** exordinaria s̄ si ma
ritalē affectio int̄uenit vt pote cum
sp̄salia de futuro p̄cedūt a post
modū seq̄ntur exordinaria pollucō
ex h̄c oriē publice honestatis iusti
cia q̄ p̄hibet m̄m cōhibi cū cōgta pol
lute a cōntū dissoluit ut **q̄. e. c. f̄mi**
tati a est duplex cā diuorciij publi
ce honestatis iusticia que surgit ex
sp̄saliibz a eadē sū affinitas de q̄z
altera dubitat an nata sit ex pollu

cōe vel pollucōis tēptacōe q̄ cōpelli
nō potuit etatis ip̄ediēte defcū ut. s̄
de spon. iuuenis q̄uis cū p̄ma nec
r̄ez fuerit m̄m ex fori cōnt? nec p̄
sumptū cum cogat? nō habuisset
efcū vt. s̄. de spon. c. vltio **I**n sū
ma nōndum est q̄ istud q̄ hic dia
tur in plerisq̄ dec. vt si q̄s aliquū
cōsanguineā vxoris sue cōgnouerit
p̄dat ius exigēdi. l. dū habet in cō
sanguinea vsq̄ ad q̄rtum gradūz
et idē est si querat an is qui cōgno
uit aliq̄ fornicario coitu possit cōn
bere cū cognata ip̄ius qz dicēdū ē
q̄ nō vsq̄ ad q̄rtū gradū. l. die
em̄ consanguinitas affinitas a pub
lice honestatis iusticia p̄hibicōem
suam p̄ducūt vsq̄ ad q̄rtum gra
dum vt **q̄. t. prox. nō d̄z.**

De cōsanguinitate a affinitate
Ictū est s̄. de cogna. spi. a le
gali nūc agēdū ē d̄ carnali q̄
in cōsanguinitate a affinitate cōsistit
v̄n ponitur h̄ rubrica de cōsanguini
tate a affinitate **V**idēdū ē igit̄
de p̄ma p̄te rubricē q̄d sit cōsanguini
tate q̄d linea q̄d ḡd? q̄t sint linee
q̄t ḡbus a qualis cōputādi **D**e
sc̄da parte rubricē videndum est
videlicet quid sit affinitas quot
sint affinitatis genera q̄t ḡd? i sin
gulis generacōbz a q̄lis sint cōpu
tādi **H**z q̄m q̄dā sūt q̄ inspectōi s̄
iciēda sūt oculoꝝ ut agroz d̄mes
fio vt. **C**finiū regūdo. l. ij. ff. e. t. l. si
irrupcōi. xvi. q. iii. it̄ memoratos

ventris inspectio ut videat an mu-
lier sit pregnas vel no. vt. ff. de ve-
in spi. l. i. in pn. locoz pudicie oc-
culte inestigacio du qrit an mulier
vgo sit vel corrupta. vt. s. de pba.
pposuiti. xxvii. q. i. nec aliq. **I**te
cu qrit aa mulier arta sit vel no ar-
ta. vt. j. de frigi. a male. fratermita-
tis. **I**de e a si qrat de alia instrum-
tu ifirmitate a natura dca. vt. j. e. c.
ex his. **E**t ide credere si qrat an vir
sit scd? vel emuch? **I**te inspicit
qs in ptibz inferioribz du querit
de etate. vt. s. de despō. ipu. pubes
ff. de minoribz. l. minor. ex a spectu
n. x. obstat hijs. **E** qn tutor vel au-
esse definat. l. m. de coz. **N**a vix est
q illa inspectio reprobat cu agit
de tutela vel cura. **I**tem no obstat
qd dicit q oculus fallit. vt. xxvii.
q. i. nec aliq qz a si plerūqz fallit
sepi? tñ non fallit a pptea vale el-
timavi pone vtiāqz arborē a occu-
ta fide instruere de vtraqz sicut in
subsequenti apparebit.

Ledioni arboris vacaturū p-
us nosce oportz qre arbor si-
it sic depicta. **E**t certe io qz vtile vi-
fū ē a expediēs grad? a attnēcias
cōsanguinitatis oclorū inspectio
ni subia qz segm? izntāt aios di-
missa p aures q̄ q̄ sūt oculis sub-
iecta fidelibz vt. j. de ḡdibz. s. vlt.
hū? arboris pictura autētica ē. vt
xxxvi. q. i. ad sedē cca finē tercie co-
lūpne. a l. h. pictura ascripta sit in
decretis non tñ h. cēt supflua vt cū

ibi a hic de cōsanguinitate tractet
neuter libroz picture doctrina deef-
set cū nemini in dubiū veniat q re-
petita lectio probat h. sans validū
satisqzē formosū vt. **E** de emenda
cōe iustimiam. **E**l. vna. **H**z qz o-
culus plerūqz fallitur vt. xxvii. q. i.
nec aliqua. a. ff. de vetre in spi. l. i.
i. **R**n. **I**deco sup iphi? arboris ex-
poficōe doctores inuigilāt a scola-
res cca intellectū eoz que videt a
audiūt aliquantulū elaborēt. **E**t
qz in qualibet arborē fructifera a
naturali. quatuor at tēdūt. trū-
cus ramifruct? a frondes a in hac
arborē scripta eadē cōsiderari opor-
tet. **A**ppellam? ergo trūcū ioac-
chim sicut em arbor natural? pdu-
cit palmites fursū ex lateribz Ras-
mos extēdit deorsū at cōtin? rēda
mēta sic a ioachim fursū lineā em-
git ascendētē ex vtroqz latere ras-
mos collaterales emittit deorsum
vero subdit lineā descendētē ioac-
chim itaqz truncū lineas collatera-
les ramos fruct? attinēcias fron-
des q̄sdā dicim? qōes l. auriculas
q̄ i atiqz arborē ponebātur. **H**ac
itaqz similitudinē denotata q̄ eiaz
auctoritate canonicis cōprobatur.
vt. xxxii. q. v. tūc saluabitur in pn
ad lectionem iphi? arboris accēda-
m? in qua doctrina tal est obfuā-
da. **P**rimo assignētur regule q̄
rū breui instructione genologia to-
ci? arboris explanatur. **S**cdo ar-
bor ipsa legenda est a ḡdus sunt

fm regulas computand. Tercio ques
obiectioes discucient. Quarto nobi
lia a signet a sic qnaio numero
arboris expofico t miet. Quinqz fut
regule a pma tal e psona adiecta p
sone p carnis ppagacoez gdu adi
at a h regula loai hz in linea ascē
dēt a descēdēt. Secūda tal qe fut
p sone d qbo qntē computatis int me
dij vna nūm? tot sunt gduis vbi
grā. si fut qtuor p sone dicas ibi t
cū eē gdu int extremos si sunt qn
qz dic qrtū eē gdu vt sp vna pso
na sducāt a h regula loai hz in
hij psonis qz vna descēdit ab al
tera vt e vidē i linea ascēdēt a des
cēdēt. Tercia regula tal e si pso
ne de qbo qntē nō descēdāt vna ab
altera. sed collateralit a si stipite
pcedāt a sint in linea eqli qto g
du quis istanz distat a si stipite
toto gdu differūt in se. Quarta re
gula e tal si p sone de qbo qntē non
descēdāt vna ab altera. sed colla
tealit a stipite si pcedāt a sint i li
nea ineqli qto gdu distat psona
remotior ab ipō trūco toto gradu
distāt inter se vt sp computatio fiat
ab eo qui magis ē remot? ab ipō
trūco ad ipū trūcū a hēc due re
gule loai hnt in collateralib. Qu
ta regula e tal qto gdu distat ali
q psona a si stipite toto gdu dis
tat a qlibet descēdēt ab eo a hēc
regula loai hz vsqz ad lineā eqlis
tatis a d hac facit mencōez dec 7. e.

e. vlt. Premissis itaqz regul istis
faciēda e computatio gduū a vidēdū
qlit a qto gdu distēt int se oēs p
sone in arbore constitute hīs ita dis
positis a g dibus in ipsa arbore tam
aio q cūculo ac digito computatis vi
dēdū e de obiectiunculis a rñis
ad eas. ¶ Quentē igit qre cellula
in qua est ioachim dicat vacua a
reddit illa rō qz p trūco ponit a
q trūco ceteri ramusculi pduantur
et iō vacua appellat. Inde e q i il
la cellula non ponūtur due p sone
sicut in alijs cellul cum em respā
diuersoz diuersa noia sordiat. Nā
qnqz vocatur pī qnqz filius qnqz
nepos qnqz au? non potuit ei con
gruū nomen ipom h dicit cellula
vacua. dicitur trūc? vt xxxv. q. v.
series dicitur eadē pthē? p p diuifi
tate nominū a p puetatū q illi att
buūtur. vñ illd q teneā nodo mutā
te pthēa vultū. ¶ Itē qntur quae
Ioachim non possit contrahere
cum filia abau ex linea transuer
sali scdm regulam illam persona
addita persone per carnis pro
pagacionem mutat vel adiat gra
dum ad hoc dīa consuevit. Quē
rit equos agitat mundi laborat
michi semper. Tu quecumqz mo
ues tam crebros causa meatus vt
super uoluerē late. possēt tamē dī
ci quia hoc ideo contingit quia g
d? canōic? pposit? e vñ qm plures
res sint distācie in personis eadez

tamen videtur attinētia inter Joachim et sobolem abau ex pte trās uersali que est inter ioachim et ipsum abauū confiterato gradu in q̄ attinet Joachim ipsi abauo sicut est uideri in banca. Si em̄ plures sedeam? in vna banca licet vn? alci? et alter plam? in vna tñ banca sedem? vel plam? dicere p̄t cum q̄ ritur de attinētia inferioris ad superiorē non computatur ascendendo ab inferiore vsqz ad sūmum ut sic postea a sūmo fiat dissensus ad inferiores qz scdm hoc fieret multiplicaō gradū sed ascendit vsqz ad collateralem ipsi? de quo queritur vñ in qōne premissa computandum est a Joachim vsqz ad proauū et panā et sic pueniendū ē ad collaterales qui gradum adiciunt.

Item queritur an matrimoniu olim in septimo gradu contrahit legitime et hodie p iura consilij generalis scdm que licet contrahere in quartu gradu. ut q̄. e. c. non debet. Ita tamen si non per tm̄ tempus ante noua iura durauerat qz p noua iura indicta sit qued̄ dissimulata dispensacō. ut q̄ qui ma. accu. pos. per tuas. Rñō matrimoniu istud iudicandū est scdm antiqua iura et per hoc dirimendū ut probatur in auct̄ ut cum de app. cognes. in p̄n. coll. viij. leges em̄ et cōstitutōes futurs dant formā negotijs nō ad preterita reuocatur. ut s. de cōstit. cognoscētes et de legi. et c. sli. l. le

ges. **I**tem queritur an isti de quibus proxime quesitum est separati possint inter se contrahere matrimoniu. Et videtur qz non ut probatur xxxv. q. vi. ab isto possz tñ sane tollerari ut si denuo et de nouo cōsentiāt valeat matrimoniu ut ex nūc non ut ex tunc. ut q̄. de eo qui dux. in ma. quā pol. p. adul. c. i. et c. ex mienis.

Item querit̄ an hodie in quinto gradu vi. et vii. sit consanguinitas Rñō est quātum ad ius succedendi non quātum ad ius matrimonij contrahendi p̄mo est ius succedendi vsqz ad decimū gradum legalem. ut xxxv. q. v. Ad sedē circa p̄n. Nec obstat qz in e. c. dicitur i fine ultra septimū non est gradus sic et hodie dici p̄t ultra quartum gradū non est gradus. ut q̄. e. c. non debet. sed ad vtrumqz simul. Rñō non est gradus impediens matrimoniu sed est gradus inducens successione ut sup̄ dictū est.

Item queritur pone qd̄ distem a comuni stipite quinto ḡdu aliq̄ distat ab eodem ex alio latere p lineam tñsuer salem tercio nūquid possum cum illa contrahere Rñō hec qō videtur expedita p quintā regulam superius positam nā q̄to ḡdu ego remocior disto a cōi stipite toto ḡdu ab illa min⁹ remota. nec obstat dē q̄. e. t. qz dilectio ubi exigitur qz vsqz contrahendum distat a cōmuni stipite pari gradu quia ibi ēra dispē sacōez interpretacio artatur vñ ibi

ppa multitudini et obfuafe ofues
tudi illi? puicie cofula? defert q̄
alud idiffen cōz et fca dālu p̄p̄i ſta
tuat q̄ dā adhibita nouitate vt ibi
in fi. **I**te q̄rit an cōmitat̄ iceft?
in q̄ito ḡdu et cte nō qz q̄ iceft? cō
mitat̄ h̄ n̄ p̄cedit ex natura coit?
h̄ p̄cedit ex cōfuitudoē ecē q̄ ſtatuit c̄
tos ḡdō et cōfuituit i eis fore coituz
in cōfuituō ſic et p̄hibicio in rionij
nō ex natura in rionij h̄ ex cōfuituō
ne p̄cedit ecē ut xxxv. q. i. cū igit̄
Ite q̄ritur cū pau? pauūculo? vt
p̄patru? ſint in eadē linea et i eodē
ḡdu q̄re **J**oachim magis diftet
a p̄patru et pauūculo q̄ a pauo
Rū illi dicitur eē in eodē ḡdu r̄f
p̄du ſupioris nō inferioris. **I**te
q̄ritur q̄ntū p̄tendatur cōfanguī
in a ſi linea aſcēdētū et dēfcentū
Et videt̄ q̄ in ifinitū vt ff. de ritu
nup. l. nup. c. xxxv. q. i. p̄gemē. et
c. de affinitate. et c. in copulacōe bo
die at̄ in diſtincte tā in aſcēdētū
et dēfcentū p̄ i collateralibz q̄rtū
ḡdū p̄hibicio non excedit vt q̄. c.
non d̄. **D**ec nōbilia nōbilit̄ ſūt
nōnda qz **J**oachim cū nulla p̄fo
na poſita in arbore d̄ h̄ p̄t. **I**tem
poſita i vna pte arboris int̄ ſe d̄. e
non p̄nt qz ſibi adinūcē attinent
et h̄ v̄z e v̄z ad vltimā lineam
cōlitatis q̄ p̄ filiū d̄ iungit̄ **J**oachi
Rū ſex vltie cellule ex vna pte ar
boris nō attinet oibz ſupioribz ſic
caulata ſide videri p̄t. **I**te illi cui
ſūt poſiti in vna pte arboris p̄nt d̄

h̄ cū illis q̄ ſunt ex alia pte excep
tis tribz lineis dēfcentibz ex illa
cellula in q̄ cōtinet̄ p̄z n̄r. **R**ū illi i
ter ſe d̄ h̄ nō p̄nt. p̄ref abnepotez
q̄ cū illis q̄ ſunt in linea ſozoris et
fr̄is ioac̄bi d̄ h̄ p̄t. **I**te nō q̄ nō
fuit nec̄nū arbore ex vtraqz pte d̄
pigi. h̄ ex vna ad mod̄ vexilli h̄ for
te factū e ex cā venūfatis vel vt ſci
am? noia ḡnis vtrūqz ſex? qz ex
vna pte arboris ponūtur noia dēf
cēdētū p̄ masculinū ſexū et ex alia
dēfcentū p̄ femininū. **I**te nō
q̄ q̄dā ſūt linee ligate filio p̄ t̄nſū
ſū vt denotet̄ vt ille ſunt linee eq̄li
tatis. **I**tem nō q̄ i3 ioac̄bi ſic et
q̄libet alij h̄cat q̄tuor auos et uos
p̄inos et duos n̄inos et ſic ſi aſcen
deris in q̄libet ḡdu duplicab̄ nūm
ta ſup̄iorz non t̄n̄ oēs ille p̄ſone h̄
ponūt. **I**te nō q̄ p̄ſone q̄ diſtat̄
eq̄lit̄ a d̄ i ſtipite dicitur eē in gra
du et facē ḡdū q̄ at̄ ineq̄lit̄ dicitur
diſtare ḡdu vt xxxv. q. v. p̄oro et
c. parētele. **I**te nō q̄d ſit linea q̄d
ſit ḡdus linea e ordinata collectio
p̄ſonaz cōfanguinitate d̄ i d̄ i d̄ i
n̄los gradus d̄ i n̄es et eos a ſtipite
ſ̄m̄ numeros diſtinguēs **G**radus e q̄
dā habitudo ſiue diſtācia perſona
rū adinūcē facta collacōe ad cōm
parentē. **I**tem nō q̄ p̄ūcta rubea
designāt gradus canonicos p̄pter
excellenciam quandam migra vero
gradus legales de quibz breuiter
eſt nōnd̄ quia in aſcēdētū et
dēfcentū gradibz legalibus

locum habet due prime regule si
perus posite. In collateralibus ve
ro talis est regula quot sunt per
sone collateraliter a comuni stipi
te descendentes p̄et ip̄si stipite tot
sūt ḡdus int̄ extremos de q̄z atti
nēcia q̄ntur aputacōez ḡduū h̄ nō
pono q̄z h̄c a p̄ncipio p̄missi melius
s̄m̄ regulas sit aputacio ad oculū
ad digitū q̄ ad intellectū.

Quod videtur de sc̄da p̄te ru
b̄e. s. de affinitate. Et ē scien
du q̄ affinitas ē attinēcia v̄m̄ p̄so
ne ad aliā p̄ueniēs ex copula carni
q̄n̄ em̄ vir iungitur carnaliter v̄xi
oēs a sanguine v̄xi efficiuntur affi
nes a consūso oēs a sanguine v̄xi
efficiuntur affines v̄xi a in eisdem
ḡdib̄ affinitatis in q̄bus gradib̄
a sanguinitatis alteri att̄r̄ ē. **P**̄
inter cōḡtos v̄ri a cōgnatos v̄xi
nulla ex illo n̄r̄io n̄o nascitur atti
nēcia. ist̄ q̄. e. c. q̄ sup̄ h̄is dicuntur
āt affines q̄h̄ ad alt̄r̄i? fines acce
dēt̄s a ut meli? ac v̄tili? ea q̄ ad in
structionē h̄m̄i arboris p̄tinēt ad
oculū oñdātur arborē ipsā depicā
iseruū ipsā p̄ r̄gulas artificōb̄ diui
dēs ac distinguēs ḡc̄ib̄ s̄m̄ regulas
aputandis.

In arborē affinitatis dōct̄is
na ista h̄uet p̄us ponātur re
gule q̄z artifico ḡna a grad? affi
nitatis iueniātur. sc̄do arbor apon
da ēvt tā grad? q̄ ḡna s̄m̄ r̄gulas
aputētur. Tercō q̄oēs q̄dā noten
tur a solucōes achibeātur. Quar

to q̄dā nōbilia assignātur a sic q̄
ternario n̄o h̄m̄i arboris istruc
tio ēm̄ief̄ q̄tuor r̄gule in hac arbo
re sunt ponēde quarum prima ta
lis est. **P**ersona de qua quentur
matrimonium contrahente ac con
sumante oritur primum genus
et gradus affinitatis iuxta gradū
consanguinitatis inter v̄rum a cō
sanguineos v̄xi a inter v̄xi
et consanguineos v̄ri hec regula
comprobatur. q̄. e. titu. q̄ super
h̄is. **S**ecunda regula talis est
quoto gradu cōsanguinitatis dis
tat quis a consanguineo suo vel cō
sanguinea toto gradu affinitatis
distat ab eius v̄xi vel marito ip
sius et hec regula comprobatur.
xxxv. q. iij. de propinquis. a. c. e.
qualiter. **T**ercia regula talis est
persona addita persone per car
nis copulam mutat genus a non
gradus a hec regula comproba
tur. xxxv. q. iij. s. auctoritate. a. c.
sequenti. **Q**uarta regula talis est
persona addita persone per car
nis propagaciōnem mutat gra
dum a genus a hec regula com
probatur. xxxv. q. v. p̄o. has
duas posteriores regulas breuī vi
culo aplēde mutat nupta genus s̄
generata ḡdū. **P**ositis r̄gulis a iu
re p̄b̄atis aponēda ē arbor a expo
nēda a sc̄dm̄ artificū r̄gular̄ gra
d? affinitatis sūt ex v̄troq̄ latē ar
boris aputādi vt p̄ eoz breuē istruc
cōez sciat q̄to ḡdu affinitatis v̄ri

sororis a suaz descēdēciū attineāt
 cōsanguineis suaz vxoz. s. frī a fue
 posteritatisq; ad q̄rtū ḡdū a eō
 uō q̄to ḡdū affinitatis attineant
 vxozes frīs a descēdēciū ab eo vsq;
 q; ad q̄rtū ḡdū cōsanguineis suorū
 vxozesq; sororū a descēdētib; ab ea
Arbore sic ponas. in medio ar
 boris ponat linea cōtinēs q̄tuor cel
 lulas. In cellul' illis h; scripta sūt.
 Prim' ḡd' . **P**er's ḡd' . **T**erā' ḡ
 d' . **Q**uart' ḡd' . **P**onit' at in me
 dio sc; int' frē; a sororē p̄t' triavt
 det' intelligi q; a cōsanguinitate or
 tū h; affinitas. a q; ex vtroq; sexu
 virili a femineo affinitas h;bat. a
 q; ḡd' affinitatis h;ant' s̄m' gra
 d' cōsanguinitatis sicut ifen' expla
 nabo ab vno latē iph' linee ponit'
 alia linea cōtinēs q̄tuor cellulas.
In p̄ma scribit' frat'. **I**n sc̄da fra
 tris filius. **I**n tercia frīs nepos. in
 q̄rta frīs p̄nepos. ex alio ponetur
 alia linea cōtinēs quatuor cellulas
In p̄ma scribit' soror. in sc̄da sor
 oris filia. in tercia sororis neptis. in
 quarta sororis p̄neptis. frē igitur
 vxorē ducēte cōtrahit' p̄mū genus
 affinitatis a p̄m' ḡd' int' vxorem
 frīs a sororē det' sorori filia oritur.
Sec̄d' ḡd' addatur filia filie eit
 terā' ḡdus nascat' filie sororis fil
 lia grad'. q̄rē' ad det' a q̄d' dico i
 filiabo idē est a in filiis h; ex vno la
 tere arboris ponūtur cōsanguinei fe
 minā sex' a ex altero viril'. **I**tē fi
 lio frīs m̄rio' cōtrahēte oritur int'

eius vxorē a sororē frīs cū suis pos
 teris p̄mū gen' affinitas a tal' ḡ
 dus in q̄li ḡdū cōsanguinitatis in
 uenit' marit' cū illis p̄sonis a idē
 oio si nepos frīs vxorē duxerit **I**tē
 in p̄nepte vxoz igit' vxozes cōtinen
 tur i linea illa que ē iuxta frat' q; li
 nea quatuor h; cellulas i p̄ma scri
 bit' vxor frīs olim relicta **I**n sc̄da
 vxor filij frīs. **I**n tercia vxor nep
 tis frīs. **I**n q̄rta vxor nepotis frīs.
Rec mireris si in tot narraōibus
 graduū non dicā mutari gen' affi
 nitatis h; gradus q; gen' non mu
 tat' p; carnis p̄pagacōez h; grad'.
 vt. s. in regul' est p̄missum a eo
 dem mō ex alio latere arbore expla
 nabis. **N**ā sorore m̄rio' cōtrahēte
 oritur p̄mū gen' affinitatis int' vi
 rū vxoris a frēm cū postens suis si
 milit' sororis filia h;bet' oritur p̄
 mū gen' affinitatis int' vir' vxoris
 a frēm sororis cū descendētib; suis
 idē in sororis nepte idē in sororis p̄
 nepte affinitatis ḡnie non mutato
 in variacōe successōnis h; gradib;
 variatis variat' gradus cōsangui
 nitatis cū illa p̄sona qua mediāte
 affinitas est cōtracta viros istarū
 cōtinet illa linea que est iuxta sor
 orē que quatuor h; cellulas. **I**n p̄
 ma scribitur vir sororis olim relic
 tus. **I**n sc̄da vir filie sororis. **I**n t̄
 cia vir neptis sororis. **I**n q̄rta vir
 p̄neptis sororis sūt a due auriāle
 siue cellule ex vtroq; latē arboris co
 site in vna cōtinetur relicta' relicte

et ponitur cā venustatis l' ornat?
vt in sequentibus dicā. **U** Exposita
arboze a affinitatis gradibz assig
natis restat discuti qōgs a solui.
Pone q' hodie inueniat aliquod
mū olim dētū aīe cōstitutōem illā
f. e. c. nō d3 i2° gñe affinitatis nū
qd stare vel separi deberet. **A**d qd
Rūo mriōniū istud iudicari debet
f. m. iura tēpis illi? in q' dētū ē vt in
autn ut cū de ap. cog. f. i. coll. viij ce
tera in hē qōe dicas sic dixi i cōfili
qōe quā no. s. i. arboze cōsāgnitat.
Ite qrit an isti de q'bz p. q'ntū
ē separati possunt itez mūōialit co
pulari a videt q' nō vt xxxv. q. vi
ab isto. **A**d qd Rūo Canō iste lo
qitur i impedimēto qd fuit a duāt
d3 nos loqm i impedimēto qd
fuit sed eē defuit p cōstōem illā nō
d3 q' tollit 2^m a terciū gen? affini
tis a iō cōhibi denuo pōt vt. s. de eo
q' dux. in ma. p. pol. p. adul. c. i. a c.
remēs. **I**te qritur duo olim ipedi
mēta ex scōdo gñe affinitatis surge
bāt affinitat a publice honestatis
vt xxxv. q. iij porro h affinitas est
sblata ut supi? dcm ē nūqd a pub
lice honestatis iusticia videt q' n
qz d ea n fit mēcio i cōstitutōe illa n
d3 sed tm de illa pblice honestatis
iusticia que olim ex scōdis nupcijs
nascebat qd ergo nō mutatur q's
stare phibet vt. Cō testa. l. scim?
d3 dico q' illa publice honestatis
iusticia q' oli ex scōdo gñe affinitat
oriebat sblata ē p cōstitutōz eādē

non d3 nam ibi dicit phibicōm de
dūgio i 2° a t'cio affinitat gñe mī
me d'lxto faci ap pbacōe d'cili r'uo
cātes vñ reuocata ē q'libz phibicō
q' oli ex 2° gñe procedebat p'p'tea
in cōstitutōe seqtur ut sic d'lxtes h
ē in 2° affinitat gñe decetero libere
copulēt. **P**at3 igitur hodie i p'miss
q' hodie vxores duoz l' duoz d'lo
brinoz nō sūt affines vñ mortuis
ipsaz maritis pōt aliq's vt inq3 du
cere successiue nō obstāte canōe cui
ē hodie derogatū xxxv. q. iij. porro.
Ite reuocata ē phibicō de solole
suscepta ex scōdis nupcijs d'g'cōi vi
ri nō copulāda p'oris vt i dicta cōstō
ne nō d3. **I**te qritur **A**n hodie so
la publice honestatis iusticia loaz
habet q' ouit de spōsalibz de futuro
vel de p'nti dūmō nō cōsumat qz illa
ecā ex diuina pagina ortū habuit
vt ibi n licz tibi spōsa frīs tui vel a
alie nichiloi? locū hnt q' p illā cō
stitutōem nō d3. n iueniūt sblate
hāc qēm no. s. de spōsa. f. ex spōsa
libz. **U**ltio nōbilia videam? **E**t
p° vidēdū ē q'lit affinitat gñā d'ba
tur. **E**t ē sciēdū q' aliq' d'lxte mū a
cōsumāte p carnis copulā ouit p^m
genus affinitatis int' viz a d'g'tos
vxoris a it' vxorē a d'g'tos viri f. e
c. q' sup h'js scōdm gen? fit frē mū
d'lxte ut d'c3 ē a moriēte demū relic
ta ipsius cū alio d'lxte oritur scōz
gen? affinitatis iter scōz viz a d'g'
tos prioris a econuerso. aliq' mū d'
lxen a cōsumante demū moriente a

relicto ipso? cum alia deficiente oritur 2^m gen^o affinitatis inter secundam uxorem et cognatos prioris uxoris et ad benedictionem ponitur in quibusdam cellulis olim relicta? olim relicta quasi dicat in arbore antiqua ponebatur scriptura relicta? secundum gen^o affinitatis quod tunc loquuntur cum non habet vel forte locum habet quod dicitur 2^m et tunc cum gen^o affinitatis et prohibicio est sublata. ut in e. c. non dicitur. **I**tem si deficiente oritur primo gen^o affinitatis inter eius uxorem et sororem fratris cum sua posteritate si morietur et uxorem fratris olim relicta cum alio deficiente oritur 2^m gen^o affinitatis inter 2^m uxorem et sororem cum posteris suis mortua uxore et relicto illius cum alia deficiente oritur inter illam et sororem cum sua posteritate cum gen^o affinitatis et hoc designat auctoritas illa relicta relicte fratris. **I**tem dicitur in alio latere arboris. nam sorore deficiente oritur primo gen^o affinitatis inter uxorem sororis et fratrem cum sua posteritate mortua sorore et relicto ipso? cum alia deficiente oritur inter illam et fratrem cum suis descendibus 2^m gen^o affinitatis. mortuo relicto sororis et relicto ipso? cum alio deficiente oritur inter illam et fratrem cum sua posteritate cum gen^o affinitatis et hoc significat illa auctoritas in qua scribitur relicta relicte sororis. **S**ecundo notandum quod super cellula illa in qua scribitur uxor fratris olim relicta potest dicitur filium. scilicet in qua scriptum est primo gen^o affinitatis et reflectitur ad cellula illam in qua scribitur soror et

ab illa cellula soror producatur filium cum eisdem verbis et reducatur ad eandem cellula uxorem fratris ut de notetur quod isti inter se sunt affines et eodem modo super cellula illam frater erigitur aliud filium huius eadem verba scilicet primo gen^o affinitatis et retorquetur ad illam cellula vir sororis. **I**tem ab illa cellula vir sororis sumitur filium cum verbis eisdem et reuoluitur ad illam cellula frater ad ostendendum quod inter se sunt affines. **T**ercio notabis quod affinitas est proximitas personarum ex carnali coniunctione proueniens omni carens parentela. **Q**uarto notabis quod affinitas non oritur ex nuptiis interdicitur. ut ff. de gradibus et non facile. **S**ciendum est etiam quod ex regulis quatuor questionibus et quatuor notabilibus exposita est ratio ista

De frigidis et maleficiatis.

Quod dicitur in 2° d. quibusdam impedimentis matrimonii sed quod impossibilitas coeundi impedit matrimonium. idem subicit libro rubrica de frigidis et maleficiatis et impotentia coeundi. **V**ideatur igitur quod sunt species impossibilitatis que impediunt matrimonium. et que non. **I**tem que sunt impedimenta ex parte viri et que ex parte mulieris. et qualiter probetur impossibilitas coeundi. **S**pes impossibilitatis due sunt. **I**mpossibilitas coeundi. **A**lia naturalis. **A**lia accidentalis. **H**ec et hoc subdistinguitur. **N**am impotentia

sed et hoc subdistinguitur nam im-
potencia siue sit naturalis siue acci-
dental. Aut e perpetua. Aut temporal.
naturalis impotencia coeundi triplex
e in viro frigiditas. Artaco in muliere
vel aliud instrumenti impedimentum a
natura contractum vt .f. e. c. Ex lris des-
fectus etatis in viro qz vt e in pue-
ris. Accidentalitatis impotencia puenit
ppr duo ppri maleficiu. Itē ppter
secundoz seu castracoem que impedi-
menta in viris no in femis locū hnt.
Perpetua impotencia sūt frigiditas
Item artaco cui ope medicorū
subueniri nō pōt vt .f. e. c. Ex lris et
c. firmitat secaco seu castraco male-
ficiū qd deleri nō pōt. **T**emporale impe-
dimētū pstant puicia vt .f. e. c. qd
sedem a. s. d. despon. impu. q. p. to.
et xxx. q. ii. c. i. Itē artaco cui sub-
ueniri pōt ope medicorū. Itē malefi-
ciū temporale. **I**mpediūt a diri-
mūt inū impedimēta perpetua frigi-
dus ei naturalis sō hē nō pōt a si con-
traxit nō tēz inū ut .f. e. c. i. c. lauda-
bile a c. lre a xxxiiij. q. i. c. i. a ii. a i
hoc casu nō dicit inū sōctū dissolu-
ui s; a pncipio nullū fuisse vt i autū
de nup. s. si vero coll. iiii. Cū ei due
sunt cause mriōnii ppri qz existit
institutū vt no. s. de spōsa. s. fuit.
et nulla illaz subsit i frigidō mito
inū est nullū a p h viderē qz senex
non possit s̄bere inū. **P**z con. c. de
nup. l. scimus. xxvii. q. i. nupciarū
bonū i pū. nec obstat .f. e. c. qd se dē
ibi em loquitur de hīs impotētibz.

qui perpetuo impedimēto laborat.
senex autem si naturali calore desti-
tuatur ope famē medicorū a vir-
tute medicinarum poterit eius des-
bilitas subleuari a ad coitum robo-
rari. **D**e maleficio autem sic te-
neas qz si mriōm pueniat et sit p-
petuum impedit contrahendū a diri-
mit lā conctū vt. xxxiiij. q. i. in pū a
c. si p fornicarias quidā tū dicūt il-
lud. c. non tenē quasi nō sit aliqd
maleficiū ppetuū qd saltim per euz
qui fecit deleri non possit a ita cum
per opus humanū subueniri possit
non dirimit inū eo qz non sit ppe-
tuum vt infra. e. c. fraternitatis
quidqz em ligatur solubile est vt
i autū de nup. s. nupcias. Sed con-
trarium e verum potest ei aliquod ma-
leficiū eē ppetuum vt deleri non
possit puta aliqz dandum e ad eē
dum vel videndū vel mortuū est ma-
leficus vel pditū est maleficiū vel
maleficus nescit delē. **I**n hīs igit
pōt locū hēre. c. si p fornicarias vnde
stabant siml vir a mulier p triēni-
um a opam dabūt ad carnalem
copulā qz si interueniē nō possit sep-
ari debebūt vt .f. e. c. laudabile a i
autū de nup. s. p occasioz. **P**z si vir
p dīuorciū agnoscat carnalit aliā
nō recōaliat pōra nubia ut i pdies-
to. c. si p fornicarias i si nā pōt qz eē
maleficiat? q ad vnā nō tū q ad a-
lias sec? i frigidō naturali a h oia
hnt locū cū maleficia pcedūt inū.
ceterz si s̄sequat nō r̄cidūt inū lū

an maleficiū fuit cōsumatū siue po-
tuerit cōsumari nulla em̄ ifirmitate
vel maleficiō vel impedimēto supue-
niēte rescindit m̄rio^m qd̄ semel te-
nuit ut xxxij. q. viij. illi qui. a. q. v.
toured? .a. c. si q̄s vxore. n̄ religio-
ne pueniēte copulā carnalē. vt. s̄
de iur. cōiuga. Ex publico. ¶ De
castratis at̄ dicūt q̄da; q̄ castrati
s̄ caste rati. i. frigidi s̄bē nō p̄nt
a si s̄xerint non t̄z m̄rio^m vt sup̄?
dcm̄ ē. Si v̄o fuerint spadones. i.
spata secti p̄nt s̄bē. in q̄buldā em̄
m̄rio^m ē hūanitatis solaciū. ut xx
vij. q. i. nupciar. a. ar. ad idē xxxij
q. v. q̄ deo s̄ vxorē est q̄ secti m̄rio
m̄ s̄bē non p̄nt. nec valet cōtum-
pax q̄ agnosce vxores nō p̄nt pu-
eis assumulāt. vt .i. e. qd̄ sedē. Pre-
terea fa sit bō m̄rimoni. ples. si
des. a. lacmētū q̄ in m̄rimoni castra-
ti locū nō h̄nt. ut xxvij. q. i. oē. Itē
due sūt cause p̄ncipales m̄rimoni. ut
nō. s̄. de spō. s̄. cause. q̄z neutra in
castratis inuenit a q̄ castrati m̄rio
m̄ nullū sit p̄bat. ff. de iure to. l.
si sua. s̄. si spadoni. sec? vbi aliq̄s
bz vñū testiculū h̄mōi m̄rio^m t̄z a
sic videt posse itelligi lex. ff. de lib.
et postu. l. sed ē q̄htū. s̄. spadonē. a.
ff. de edilit. edic. l. ediles s̄. offili?
nā a s̄ militat. ff. de rebz mili. l. q̄
cū vno. a. p̄tēa dicit lex. spadonū
multa sūt ḡna. ut. ff. de v̄bo. signi-
l. spadonū. ¶ De artacōe vero tene-
as a obserues qd̄ legit .i. e. c. frat-
nitatis. quid t̄n dicūt q̄ artacō ma-

trimo^m n̄ dissoluit ut .i. e. c. Cōsul-
tacoī. ¶ s̄ q̄ ibi d̄t rōna ecclā t̄n cō-
fuevit i similiō iudicare ut q̄s t̄n
vxores h̄rē nō p̄nt l̄xant ut foroz
res s̄baudi s̄fuevit iudicare s̄fule-
to a monende non diffimendo vel
sentenciando. Quid si vir genera-
re nō possit vel mulier capē nūqd
m̄rimoniū s̄bē p̄nt. R̄no sic nā q̄
uis in m̄rimoni talū vtraq̄z cā m̄ri-
moniū locū n̄ l̄xat de q̄bo .no. s̄. s̄
sp̄ onf. s̄. cē. sufficit t̄n alterā nō de-
eē. ¶ Nūc videndū ē de mō p̄barō-
nis. q̄lit p̄bet ipotēcia coeūdi. Et
ē sciendū q̄ si mulier dixerit vix s̄ū
frigide nature eē ut coire nō possit a
se m̄rēm fieri velle adiecerit stabit
cū illo vsq̄z ad triēniū. ut in auct̄ de
nupc. s̄. si p̄ occasionē .i. e. c. lauda-
bile. a. si p̄ t̄m̄ t̄pis data ad s̄ opa
coire nō possit fiet diuorciū. h̄ t̄n v̄
q̄z iurauerit cū septia manu p̄pin-
c̄z. ut xxxij. q. i. req̄siuit. a. s̄ ap-
pellat. xxz a iustū iudiciū. ut .i. e. c.
i. a. c. laudabile. sed si p̄ diuorciū
stingeret cum alia s̄bē rem̄te grā-
da essent p̄ora cōnubia. ut i. e. req̄-
sunt. cōiucto de p̄urio viro per cen-
trarū factū. ut .i. e. c. i. a. idem t̄p̄?
seruabit in maleficiato ad prot̄ a
dū impotēcia coeūdi nisi p̄ minus
t̄poris cōstare possit. ut .i. e. c. lau-
dabilem eo saluo q̄ si p̄t malefi-
ciū sepef m̄rimoniū si sepat? cū alia
cōtralxerit nō reparet p̄n̄ū m̄rio-
niū. ut in. e. si p̄ forciarias in fine.
¶ s̄ si mulier dicat virum coire n̄

posse vir at dicat contrarium viri
standum e veritati vt xxxij. q. i. si
quis accepit nisi mulier velit se p
bare virgiem p aspēn corporis vt
s. de proba. pposuisti Sed quid
si dubitet an precedat maleficiū l
subsequatur nūm psumetur subse
cutum esse ut ar. de edil. acc. l. iii

De artacoē a seccōe probabitur
p aspectū **P**z pōne q vir pcla
met ad iudiciū dicit se frigidum l
maleficiatū mulier ecōūso dicit ei
potentem a se ab eo cognitā nūqd
in hoc casu stādū est iuramēto viri
eo q capud e mulieris Rñō nō qz
actor e a actore nō probate qe vt
vi. q. v. Actor s. de cā poss. Cū ec
clesia s. de iure iur. c. vltio a ei qui
dicit incōbit pba. ff. de pba. Ei q

Item timēdū e ne multi sic dicent
si ad pprum iuramētū se credent
ab vxoribz sepādos **I**te fauor mīni
rpu gnati **I**te muliere ad iudiciū
pclamāte a dicente viz frigidum
et maleficiatū a sic ipotētem et vi
ro hō cōfētē tūc de colludicō. vt s. d
eo q d gno d s ā g. vx. hie sup eo a iō
eis tū n cōdit h adiciat septia ma
n? p pinqozut s. dcm e multo mīd
gō credit soli viro i qōe pmissa d
dicēte vxore **I**te qd si p p artaco
nē sepatū sit mīn a tād mulier nu
bat alti qui reserat seras ei? nūqd
reitegbit mīn. p^m **A**d qd breuif
Rñō si mulier nō erat cognoscibil
pmo sic 2° puta qz diuerse natue
et d d iōis hōies erāt tūc n itegraf

sed si cognoscibilis erat pmo sicut
2° puta qz diuise natue a d d iōis
hōies erāt tūc nō reinteprat sed
si cognoscibilis erat pmo c? simili
omiscetur appet smāz diuorciij p
errore lata a iō reinte gbit mīn p^m
vt q. e. c. firmitat.

De mriomio cōcto dē it. eccē

Quod impedimentā māmfiōij
que a contractendū impediūt a
dirimunt iam cōctum agitur h de
quod impedimēto qd a si ipediat
contractendum non tamen dirimit
iā contractū a iō subiatū h rubrica
de mriomio cōcto cōn m f d i c. eccē
Videndū est igitur qd sit it d i c
tum eccē. quis illud facē possit. q
bus modis fiat a quis sit interdic
ti effē? **I**nt d i c tū eccē i hō casu e
prohibicō cōctus mriomialis tale
āt it d i c tū p t ep? facē ad quē spec
tat cōgnicō causaz mriomialiū ut i
q. de exces. pla. accedentes qz cum
mriom^m sit magnū sacramentum in
ecclesia dei ut s. de biga. c. debitu
qōes q sup mriomijz mouētur sūt
ad epm dēfēnde ut xxv. di. perlec
tis si tū de cōsuetudine approbata
ardiacomi cōgnoscant de cāis mīn
alibus vt s. de resti spo. lras l Ar
chipbrū ut s. de cōsang. a affi. Ex
lris possunt a ipi p b i b e aliquib?
ne siml mriomialit copulētur Ali
quī interdicit ecclesia generaliter
mriomū d i b i ex cā tale interdicituz

impedit dicens et dirimit iā dicitur
vt xxxv. q. iij. dicitur. Aliquā int
uenit ecce prohibico simpliciter a sine
constitucōe et illud interdū nō suffi
cit ad irritacōem m^oriōnij a si extra i
terdictū faciētibus p^ona imponat. vt
7. e. c. i. a. ij. nisi subsit cā ppetua
et tūc m^oriōm irritabit. non p^opt in
terdictū sed p^opt cām q^o si nō subsit
et si d^o interdū extra h^o non debeat
non tū ē ueniēs vt ob id solū sac
mētū coniugij dissoluat. vt 7. e. c. ex
l^oris in fi. ¶ In sūma nōndō ē q^o tē
pore feriaz non interdicit^o tradus
m^oriōnij q^o solo d^o sēu cōtrahitur.
vt xxvij. q. ij. sufficiat. q^o aiq^o ei tē
pore p^ot m^oriōm d^obi. ut. s. de feris
capellan^o h^o interdicit solēmitas nup
cial. vt ibidez. a xxij. q. iij. non o^o
ai seq^ontibus. c. interdicit a traductio
solēpnis. ut. e. ti. a. q. e. nec vxore
ducē. addit frat Raymū. in sūma
sua de copula carnali forte ilherēs
canonibus dicētib^o q^o tēpe oracōis
non d^o q^o cognoscē vxore suā. vt
xxij. q. iij. p. totū. Sed tu di. as
q^o illud q^oq^o ē p^oceptū q^oq^o d^oliū
p^oceptū ē q^o illis diebus non cog
noscat vxorez suā cā exercēde libi
dis nā ai p^ouatis diebus uialit^o pec
caret vir s^o nos talit^o agnoscēdo
diebus solēpnibus peccaret mortalit^o
Cōalū uero ē ubi uult agnoscere
cā plis uel cā vitāe forni acōnis
et h^o oia intelligas in exigēte nam
exat^o q^o aiq^o tpe rddē d^o vt xxvij.
q. ij. si tu abstines. xxxij. q. i. c. i.

Interdicit a m^oriōm clandestinū h^o
contractū tenz saluis penis que im
ponūtur cōtrahentibus a pli. vt. s.
de claudesti. despon. Cum inhibi
cō. Sed nunquid peccant uiri uel
vxores exigendo debitum uel red
dendo in diebus solēpnibus uel in
locis sacris. Ad q^o r^ono p^o react^o
semp reddere debent nisi caute a si
ne periculo adulterij possit differ
re exigere autē nō debet. ¶ Vn dicit
apls. Nolite fraudari inuicēz nisi
forte ex cōsensu ad temp^o vt uac
tis oracōni a iterum reu^otimini i id
ipsū ne temptat uos satbanas p^o
ter incōtinēciam uestram h^o autē
dico s^o indulgēciā non s^o impe
rium. a Aug^o xpiano cum vxore
sua aliquādo licet cōuenire aliquā
non licet p^opter dies p^ocessionis et
ieuniorum. aliquādo cōuenire nō
licet quia eciam a licitis absten
dum est vt facili^o impetrari possit
q^o postulatur. Itē quocūq^o aut
dies natalis d^oni aut reliq^o festi
uitates aduenerit nō solū cōcubin
rum cōforāo sed a p^oriis vxorib^o
abstinate vt probatur h^o c. xxij.
q. iij. apls xpiano. a. c. q^o ai scūq^o.

¶ Qui filij sūt legit^o

Quasi. ¶ Ractauimus. s. de matri
monio a eius impedimē
tis sed quia ples est unū
de bonis matrimonij vt xxvij. q. i.
omne. a vna de causis p^opter quas

matrimonium est institutum ut non sit de
spon. c. cause unde subsequenter et
de filiis tractatur et ideo ponitur hic
rubrica qui filii sunt legitimi. **V**ide
amus itaque quot sunt genera filio-
rum. qui filii sunt legitimi et qui
non et qualiter illegitimi legiti-
mentur **h** ius canonicum et civile
Filiorum quinque sunt genera. **A**lij
legitimi. alij legitimi. **A**lij adop-
tivi. **A**lij arrogati. **A**lij naturales.
Legitimi filii sunt qui ex limis
matrimonij procreantur ut insti-
tute patria potestatis in p. ff. de hys qui
sui vel alie iuris sunt. **I**tem
in potestate et filii huiusmodi etiam dicuntur li-
bei ut xxxij. q. iiii. libi et h. puto ve-
rum siue nati sit uxore siue putatiui dum
modo consentientes solentur et strabant
et impedimentum ignorat ut q. e. c. Cui
inter iohannem Legitimi sunt illi qui
illegitimi nascuntur sed aliquando super-
uemente beneficio per legitimos reputantur
ut q. e. c. tanta et ut in sequentibus dicam.
De adoptivis et arrogatis dixi supra
de cog. legali. **N**aturales sunt qui ex
cohabitibus nascuntur ut xxxij. q. iiii. li-
beri. **S**ubdistingue melius filiorum.
Alij sunt legitimi non naturales ut
Adoptivi et arrogati. **A**lij sunt le-
gitimi et naturales ut ex legitimo ma-
trimonio procreati siue uxoris siue
putatiuis ut superius dictum est. **A**lij sunt
naturales et non legitimi ut nati ex
cohabitibus indubitato affectu retentur
huiusmodi ab intestato succedunt parentibus
vna cum matribus in duabus vncis ut

Et natura li. in autem licet prius. **A**lij
spurius ut nati ex dampnato coitu
huiusmodi in nullo succedunt primo nec pasci
a parentibus debent ut in autem qui
bus mo. na. effi sui. **S**. antep. q. e. c.
p. uenerabilem in fine xxxij. q. iiii.
dicat **D**icitur et alia genera filiorum
nam sunt alij spuriales ut xxx. q. i.
omnis et q. iij. c. i. et h. dicuntur etiam
filii **h** ius legem veteris testamenti qui
ex ancillis et promissis de voluntate uxoris
nascantur ut lvi. di. psalmel. et
xxxij. q. iiii. recurrat et quod dixi supra. q.
filii nati ex legitimis matrimonijs dis-
cuntur liberi fallit quia natus ex an-
cilla et seruo et ex ancilla et libero qui
uis matrimonialiter coniunctus non
tamen est liber ut xxxij. q. iiii. liberi et
nichilominus. **U**ter est natus inter
seruos ut supra de coniugio seruo. c. i.
Item contingit quod nati ex iustis
nuptiis liberi non sunt ut cum aliqui
casualiter in seruitute rediguntur ut
non supra de natis ex libero ventre. **S**. ca-
sualiter. **O**cto modis leguntur
filii naturales. **P**rimo si quis concubi-
nam suam duxerit in uxorem legitimat
filii naturales non spurii ut q. e. c.
tanta et c. gaude. **S**ecundo si pater
tradat filium naturale seruituti curie
ciuitatis de qua ipse oriundus existit et au-
re ciuitatis metropolitanam ut insti-
tute nup. **S**. vlt. **T**ercio si pater natu-
ralis filiam suam copulauerit in matrimonio
officiali cuius ciuitas de qua ipse oriundus
est vel ciuitas metropolitana ut
Et de naturali. li. l. iiii. **Q**uarto si ip

se natural scipm offerat cu no sup
est legitia ples na als no licet ei se
offerre a si licet pri seipm offerre
vt i autn quibo mo-na-efsi sui S. a
iste mod? coll vij **Q**uito si pre defi
ciente ltima ple a immo q impedi
to cu aubia offerat pces pncipi et
pnceps eas admittit vt in autn q
bus mod na-efsi sui. S. illd coll vij
Sexto si pr i suo testō dixit na
turales legitios ut i autn qbo mo
na-efsi sui. S. h uo n^e coll vij **S**ep
tio si pat i instrō pblico l ppa ma
nu affecto hntē sbsepcoz tru verac
uz testiu dixit nales legitios **O**
ctauo si vni ex filijs pbibueit h testi
mo^m na h suffiat alijs ad legitia
coz ut i autn ut liceat mri a auie S.
ad h coll viij. **E**st a non? ca? legis
tandi cu ip legitiat aliquē h cu p
superiores mos legitiat admittant
ad act? legitios a successioez nuq?
legitiat? a ip admittet ad pdicta
Ad h dixit qd q ip n hēt ptatē le
gitandi q ad act? seculares a suc
cessioz h eo ipq q legitiat ab eo i
spualibo legitiam videt i tepalibo
ne sit absurdū q legitiat? ad spū
alia illegitiat? ad tepalia censeat
ar. ad h. ff. d. inf dic. a relegat. l. re
legatoz. S. vlt. ff. de senato. l. q in
dign. ff. de h. expoz. l. cui pacto is
igit que ip legitiat itelligit. ltima
ad tepalia p sequecia qndā ut q. e.
c. p venerabile qd ei p sequeciam
optinemus ut ff. d. pe. l. mozis i pri.
Et si adufus tñfac. l. ij. **E**t de dilat. l.

si qn. **E**t de tēpo. iinte. resti. l. petēde
nec mirex nā q̄uis ip nō exceat iu
risdictōz cōtenciosa i tēporalibo p̄f
q̄ in casib? vt s. de iud. nouit q̄. e. c.
Causāqz. legitimare tñ nō est cōten
cōse iurisdicōis sed voluntarie sic
manumittere adoptare emācipare
vt. ff. de offi. p̄cō. l. ij. a in. **S**ed
querit an videat legitiat? ad dig
tates is que ip simplici ltimat a i
forma cōi Rūo nō **I**te quid si ad
dignitatē legitiet nūquid de epāli
intelligitur videt q nō h ei indul
gēcia ad epāt? l. archiepāt? nō so
let extēdi h ad psonatus alios a
dignitates miores vt ar. s. de cō. p
bē. vel ec. dile? fili? nam a cū epā
tum sūt aliqūe dignitates ut s. de
filijs p̄sbi. minis ad quas itelligo
p indulgēcia hmoi dispēsati qz h
indulgēcia odiosa ē cū deroget iuri
cōi a iō restigēda vt. ff. de libis a
postu. l. cum quid a. s. de consang.
et affi. q dilco a sup. de translac.
prela. licet **I**n summa nōndum
est q ad probandam filiacōez p
dest parentū professio vt. ff. de pro
ba. l. eiam matris. ff. de liberis
agnos. l. i. S. iul. infra. e. c. p tuas.
ff. de proba. l. vlt. **I**tem affectio
vt supra. de p̄sum. afferte. **E**t de rei
vxo. ac. l. i. S. si vero. xxij. questi.
iij ea vindicta. **E**t de moffi. testa. l.
si mri. ff. de ritu. nup. l. nō solū. hāc
presūpōne inducūt pro filio nec
tamen ad successiōne sufficiūt ut. **E**t
de testa. l. neqz professio a l. si pr

et. Et de pba. l. nō nud? sic et econū
so si p̄z filiū negat. p̄z negatio p̄
si p̄oēz inducit s̄ filiū nō p̄ba cōz
Vñ negacōi nō stat. ut. ff. ad carz
bon. l. i. §. si q̄s. ff. de libe. agnos. l.
iij. ff. de inof. testa. l. si instituta. §. i.
Ite nō q̄ q̄ntū ad h̄ vt filij lez
gitā nascūtur sufficiat bō fides vtri
uisq̄ cōiugū vel salti alteri? vt scz
credat mrio^m fore legitimū. vt. §.
e. c. Ex tenore. Quidā tñ dixerūt q̄
si alf parētū sciat impedimētū mrio
n̄ p̄t alf ignoret fili? natus ex h̄is
legitim? ent q̄ ad ignorantē. ille
gitim? q̄ ad successione sciētis ipe
dimētū ar. ad h̄. xxxij. q. ij. solet q̄
ri. a. c. aliquē. Et soluto mrimonio. l.
si ignorās. Et de incestu. nup. l. qui s̄
ff. de tributo. l. iij. Sz h̄ nō placz.
Nā h̄ mōstruosū esset aliq̄e p̄ p
te fore legitimū p̄ pte legitimū
ut. §. e. t. p̄ uenēbile sic alibi lex d̄t
absurdū eē si aliq̄s dicat p̄ti liber
et p̄ti su? vt. ff. de libe. cā. l. si duo
b? Sz ven? ē vt dicat q̄ si ābo
parētes ignorāt vicū vel alf locū
h̄z qd̄ p̄mo dixi h̄ si ābo sciret ipe
dimētū mriōn̄i vel ignoraret et
clam d̄beret non facta denūciacōe
in ecclā tunc affectatores ignoran
cie vident et eoz ignorācia filios n̄
excusat. vt. §. de clandest. despon.
Cū inhibicō. qd̄ intelligas eē v̄z
cū mrio^m est impedimētū cognacōis
vel aliau? primitas eo q̄ illa cum
inhibicō dicit si q̄s v̄ro h̄mōi clā
destina vel interdicta cōiugia im̄

re presumpseit in gradu p̄hibito
eciā ignorāter p̄les de tali cōiuctio
ne suscepta prozsus illegitima cōse
at. ceterz si alf d̄bēcū sciat ipe dim̄
tū alteri? quo ad mrio^m d̄bēdū et
nichilomin? cū eo solēpmit d̄bat
solēntas vicū abolet vñ im̄ eit
legitimū et p̄les legitima et liba dū
mō m̄r nō sit ācilla. vt. §. d̄ cōiugio
suo. p̄posuit. vt. §. de natis ex libo
ven. c. vno. a. §. de suis nō ordi. di
lect? h̄ si alf d̄dicōnez alteri? igno
raret et clā d̄bēt adhuc puto plē
nasci legitimā ar. ff. soluto ma. l.
si cū dote. §. vlt. nō obstāre p̄dicta
constitucōe Cū inhibicō. q̄ loquit̄ in
impedimētō cognacōis vt dictū est

Qui mriōnū accusare pos.
Atten? tractam? de mrio
n̄is et eoz impedimētis. nūc
de diuorcijs tractaturqz
diuorciū accusacō solet p̄cedē de ac
cusacōe mriōn̄i p̄mittam? et ipe
subiat h̄ rubca q̄ mriōn̄iuz acur
pos. vel in ipsū testificari. **V**iden
dū ē igz q̄ mriōnū accusacō possint
et qui in ipsū testificari valeāt. et q̄
lit accusacō sit faciēda. Vñ tñ p̄
mitto q̄ h̄ iura canonica et i foro
eccāstico ip̄p̄e dicit accusacō qm̄
huius peticō vel actio et si de cri
mine fiat nō tñ ē c̄minal̄ h̄ q̄ m̄x
ta int̄ c̄lē et c̄minal̄. vt. §. de pau
tue. sic et q̄rela iofficōi testamēti
dicit m̄xta int̄ c̄minal̄ et c̄minal̄. vñ
plēnūqz vocat q̄rela. vt. ff. de ioffi.

testa. l. i. de q. qui querelā pponit
 peticoz hēditat exēct ut. ff. de inoffi
 do. testa. l. q. de iofficōso. - Aliū di
 ctur accusacō ut. Ce. t. l. eū q. sic et
 cū s. cōsecūd exāpitur a si de cōmie
 exāpiatur non ē tñ qō crimial vñ
 i hīs casibz intueuit pcurator a si
 p primāpales securi pcedat ut s.
 de pai. tue. q. de accus sup hīs a d
 hē matia pleim? t. ctaw. s. de pai.
 S. dant Possunt accusare in m̄ soli
 viri a n̄ aliū ut cū agit de aliq ppe
 tuo ipediēto q peccato sbiectū n̄ ē
 puta de frigiditate naturali de ma
 lefico l. artacōe nō ei intest alioz h̄
 agē n̄ eoz q cū aliq ex ipedimētis
 supioribz sūt diūcti a i tali diūctōe
 s̄stituti n̄ peccāt ut n̄ pt habē diu
 gē ut vxorem salti hēat ut sorore ut
 xxxij. q. ij. r. q. h̄isti. s. de frigid a ma
 le. s̄hūta cōi. Et idē puto vbi erroz
 adicōis alti? effēm m̄rionij ipedi
 ut Nā a tūc nulli? ipetē pt in m̄ tale
 n̄ is q̄ decept? existit l. ali? ipi? noie
 q̄ si sciēs adicōez alti? semel s̄sēbit
 tollit acō ut s. de diūgio huoz p
 posuit Itē vbi agit ad sepacōez
 mutue hūitū p̄t adulterū ab al
 tero cōmissū sol? marit? l. sola vx
 or agē p̄t nulli? alti? intēst n̄ illi?
 c? tboz? maculatus ē nā viri adul
 terū ecā vxorē cōm̄qnat a e? ut
 xxxij. q. i. i. cōiūgio. p̄t a dissimulaē
 si velit dūmō diūx i adultio nō per
 sistat qz tūc secus ut xxxij. q. i. h̄ q̄s
 et i alio h̄ q̄s vxorē. p̄t a remittere
 adulterū iā cōmissum ut. s. de iure
 iur̄ quēadmod p̄mo a p? diuorciū

pt sibi adulterū recōciliare ut xxx
 ij. q. i. q. at s. de diūp cōiūga. gaude
 m? Et ad le. iul. de adul. i. autn̄ h̄ lo
 die. S; si agat de cōsāguinitate l
 affinitate seu de cōḡcōe spūali vel
 publice honestat iusticia qz huiōi
 cōiūctōes nepharie sūt a cōitū iocē
 tuosū iducūt licz viro l. vxori in m̄
 accusare. licz a p̄antibz q̄ si defue
 rint pximioēs admittūt Et e racō
 q̄re isti exneis p̄ferātur qm̄ paren
 tes a pximi suā genealogiā cū tes
 tibz a cartis. tñ ex recitacōe maioz
 sciē laborāt. vt. q. e. c. videtur. et qz
 parētes p̄ferātur exneis i h̄ casu p.
 bāt leges. ff. ad le. iul. de adul. l. i.
 Sult a l. si marit? q̄bz cessātibz ac
 cusare exnei admittūt als n̄ vt. Ce
 ad. le. iul. de adul. l. q̄uis licz em̄
 h̄ acco l. accusacō fit p̄par vt. q.
 e. c. Cū i tua tñ repellit q̄s ab accu
 sātō p̄t turpitudiēm q̄stus ut. q.
 e. c. significante Itē a si suspectus
 hēat eo qz p̄ns fuit tpe denūciacō
 nis a cū sciret ipedimētū tacuit vt
 q. e. c. cū i tua. oli p̄sc̄p̄o. xx. l. xvij
 ānoz repellebat accusatōēs in m̄ij
 hodie uō diūcti talit̄ nulla lōgiq̄ta
 te defēdūtur ānoz ut s. de cōsāg. a
 affi. nō dz i si. S; nūq̄ is q̄ r̄pel
 lit ab accusātō m̄ri? admittet ad
 denūciād R̄no videt qz sic ad d̄nūcia
 cōez canonicā q̄ attēdit cca peccm̄
 cōttēdū nā ad illam quilibz tenet
 vt. s. de cōḡ. spiri. tua ad q̄ aditti
 tur ecā is qui accusare non p̄t
 vt. s. de iure iur̄ quēadmodū i fine
 In q̄ qualiscūqz noticiā sufficiat vt

xxii. q. v. §. vi. §. i. q. turp' tu' p
pua nō obliſtit ut. §. de ſpōſa. p te
rea. quā iuramētū pcedēs nō ipedit
vt xij. di. mriomū. Ad q. n. q. s. se
iuramēto aſtrixerit nō faciēdā iuramē
mētū temerariū reputat' ut i. p. d. cā
de. que admod' §. i. denūciā. de euā
geli. a. q. e. p. c. m. cōmiſſum attēdi
tur nō p. t. g. ut nōbo. de ea. q. d. ac
cuſa. in q. i. cō. p. n. t. n. q. si is q. ab
acuſa. v. repellit' ad denūciā. nō
ad. mitat' ne p. v. n. a. v. i. a. expulſus i
grediatur p. aliā. q. e. e. nō. d. z. ut. §.
de. p. a. t. ue. ff. p. ſocio. l. i. de. o. q. z. ff.
de. o. d. i. c. i. n. ſi. l. q. ſub. o. d. i. c. o. e. Itē q.
ritur an in q. o. e. m. r. i. o. m. i. a. l. i. ad. h. i. t. a.
tur parētes ad teſtifi. cā. d. R. n. o. ſi
q. at' an m. r. i. o. m. i. u. d. c. t. u. ſt. a. r. e. p. o. ſſ. i. t.
vel nō. r. o. e. c. o. ſ. a. g. u. i. n. i. t. a. t. i. s. v. e. l. a. ſ. ſ. i. m. i.
t. a. t. i. s. a. d. m. i. t. t. a. t. u. r. ut. §. e. c. v. i. d. e. t. u. r.
xxv. q. vi. c. i. i. d. e. ſi. a. g. a. t'. de. ſ. b. e. c. o.
q. ad. i. p. e. d. i. e. n. d. ne. ſ. b. a. t. o. p. p. o. n. a. t. u. r.
c. o. g. i. o. i. n. c. a. ſ. u. que. h. e. s. §. e. c. Cū. i. n.
t. u. a. ſi. v. o. a. g. a. t'. an. m. r. i. o. m. i. u. ſi. t. d. e. c.
t. u. an. n. t. u. c. l. o. c. u. b. z. d. i. ſt. i. c. i. o. d. e. c. r. e.
§. de. teſt. i. b. o. ſu. p. e. o. p. b. a. c. i. o. a. t. e. o. z.
q. ſu. p. ſ. a. n. g. u. i. n. i. t. a. t. e. v. e. l. a. ſ. ſ. i. m. i. t. a. t. e.
teſt. i. f. i. c. a. t. u. r. ſi. e. n. d. z. cū. i. u. r. a. m. e. n. t. o. d. u.
o. s. a. r. t. i. c. u. l. o. s. ſt. i. n. e. t. e. v. t. d. i. c. a. t. i. t. a. ſe.
a. m. a. i. o. r. i. b. o. a. c. c. e. p. i. ſ. ſ. e. q. c. r. e. d. e. i. t. a. e. e.
v. t. §. de. teſt. i. b. o. q. t. i. e. s. h. o. d. i. e. e. i. n. n. e.
c. e. ſ. ſ. a. n. u. ē. q. i. s. q. teſt. i. f. i. c. a. t. u. r. ſu. p. g.
d. i. b. o. p. e. n. t. e. l. e. v. i. d. e. n. t. a. l. i. q. s. i. a. l. i. q. g.
d. u. i. ſt. i. t. u. t. o. s. v. t. §. de. teſt. i. b. z. e. x. q.
d. a. m. i. n. ſi. Cū. a. g. i. t. u. r. a. d. d. i. u. o. r. z.
cū. p. p. t. e. r. a. d. u. l. t. e. r. u. m. q. ſi. f. o. r. ſ. a. n.
o. p. o. r. t. e. a. t. a. g. e. n. t. e. m. i. n. ſ. c. r. i. b. e. r. e. v. t. d. e.

ſignet in ſcriptis nomen locum et
temp' q. oia que cōp. z. e. b. e. n. d. u. n. t. u. r.
ij. q. v. l. i. b. e. l. l. o. r. u. m. a. d. t. a. l. i. o. n. e. z. t. ſ. i.
n. o. n. d. e. b. e. t. ſe. a. l. i. q. u. a. t. e. n. ? o. b. l. i. g. a. r. e.
n. e. f. o. r. t. e. a. u. m. i. n. p. r. o. b. a. c. i. o. n. e. d. e. f. e. c. i. t.
i. n. t. e. n. c. i. o. ſ. ſ. u. e. c. o. ſ. e. q. u. a. t. u. r. e. f. f. e. c. i. t.
v. t. §. de. p. r. o. c. u. t. u. e. p. o. t. e. ſt. t. a. m. e. n.
m. a. r. i. t. u. s. a. c. c. u. ſ. a. r. e. v. x. o. r. e. m. d. e. a. d. u. l.
t. e. r. o. i. u. r. e. t. ſ. i. m. a. r. i. t. i. §. l. y. d. i. e. s. c. o. p. u.
t. a. n. d. o. s. a. t. e. m. p. o. r. e. d. i. u. o. r. c. i. j. v. t. ff. d.
a. d. u. l. t. §. i. s. a. u. t. ? **B**ed. i. u. r. e. e. x. t. r. a. n. e. i.
e. c. i. a. m. p. r. o. b. o. s. d. i. e. s. d. u. m. t. ſ. i. n. o. n. e. x.
c. e. ſ. ſ. e. n. t. q. u. i. n. q. u. e. m. u. m. v. t. ff. a. d. l. e.
i. u. l. d. e. a. d. u. l. l. m. a. r. i. t. i. §. p. r. e. t. e. r. e. a. §. i.
a. d. t. h. o. r. i. ſe. p. a. c. o. e. z. e. c. i. a. m. p. o. ſt. i. l. l. u. d.
t. e. m. p. ? a. u. d. i. t. u. r. v. t. x. x. i. i. i. q. i. j. A. d.
m. o. n. e. r. e. **I**us. a. u. t. e. m. m. a. r. i. t. i. ſe. u. p. r. i.
u. l. e. g. i. u. m. §. l. y. d. i. e. s. i. n. q. u. a. t. u. o. r. c. o. n.
ſ. i. ſ. i. t. **P**rimo. q. u. a. e. x. ſ. o. l. a. ſ. u. ſ. p. i. c. i. o.
n. e. a. d. u. l. t. e. r. i. r. e. a. m. ſ. a. c. i. t. v. x. o. r. e. m. v. t.
i. i. j. q. i. i. j. §. a. l. i. q. u. i. d. o. **E**de. a. d. u. l. l. q. p.
i. u. s. §. de. a. d. u. l. t. m. a. r. i. t. i. s. q. i. n. t. e. l. l. i. g. o.
i. n. ſ. u. ſ. p. i. c. i. o. n. e. v. e. l. p. r. e. ſ. u. p. i. c. i. o. n. e. v. i. o. l. e.
t. a. v. t. x. x. x. i. j. q. i. d. i. x. i. t. §. de. p. r. e. ſ. u. p.
ſ. i. s. **S**ecūdo. q. z. p. r. e. f. e. r. t. u. r. a. l. i. j. s. v. o. l. e. n.
t. i. b. ? a. c. c. u. ſ. a. r. e. v. t. i. n. l. p. r. e. d. i. c. t. a. q. s.
i. u. s. q. ff. e. t. l. ſi. m. a. r. i. t. u. s. **T**ercio.
q. u. i. a. n. o. n. i. ſ. c. r. i. b. i. t. ſ. a. l. u. o. e. o. q. d. i. c. i. t.
i. l. l. a. d. e. c. t. u. e. §. de. p. a. u. **N**ouo. t. a. m. e.
i. u. r. e. a. u. m. m. a. r. i. t. ? a. g. i. t. a. d. p. e. n. ā. l. e. g. a.
l. e. m. i. n. f. o. r. o. ſ. e. c. u. l. a. r. i. c. o. n. t. r. a. v. x. o. r. e. m.
i. n. ſ. c. r. i. b. e. r. e. t. e. n. e. t. u. r. v. t. i. n. a. u. t. v. t. l. i. c. e.
a. t. m. a. t. r. i. q. a. u. i. e. §. c. a. s. **Q**uarto. q. z.
d. e. c. a. l. u. m. p. n. i. a. n. o. n. p. u. n. i. t. u. r. n. i. ſi. e. i. u. s.
d. e. n. s. ſi. t. c. a. l. u. m. p. n. i. a. v. t. **E**de. a. d. u. l.
l. i. u. r. e. m. a. r. i. t. i. ff. e. t. l. i. s. a. u. t. ? §. v. l.
ſ. e. d. §. m. c. a. n. o. n. e. s. n. o. n. v. i. d. e. t. q. p. e. n. a.

talionis locū hēat siue cīualis agatur
 ut. xxxij. q. v. h. p. mago. si cui
 lit. vt. s. de p. au. tue. vbi at de ppe
 tuo ipedimēto agit siue a diuigib
 siue ab exneis simpliat petico for
 māda exel petico faciēda ut denūcie
 tur nriō nullū a diūcti nephare
 sepctur p septurā aut abns nriō
 accāre n pt ut. q. c. A nob n. q. vlt.
 p septa. nec denūciare ut. q. de ac. in
 quificōi. **R**epellit at ab accusacōe
 q pns sūt tpe denūciacōis a scies
 ipedimētū tacuit. p. q. si ex legitia
 cā ad eū non potuit denūciacō pue
 mē ut. q. c. cū i tua l. sitimēs p. bacō
 ne destitui n accusant ut. ij. q. vii
 plerqz vel n iō tacuit qz vidit aliū
 accusatē quē vult docē p. uaricatum
 fuisse vt. ff. de p. uari. l. ij. **S**ūt a
 alie cō ppter qz repellit qz ab accu
 sacōe nriōnī q sunt gnāles a dēs
 in oīdus accusatoribz a p. seqntur
 h. q. de accusa. **I**n sūma nōnduz
 ē q in nriōnīo hēdo nō hz locum
 accācio nō ei accusari p. qd nōnd
 existit ut. s. d. de spō. impu. **A**d dis
 solued hz habet locū denūciacō **I**tē
 spōsalia de futuro cōnlēda leuiter
 ipediūt ut si dicat illā de c? spō
 salibz agit a dōto futuri sponfi
 fuisse p. cognitā nā stabitur in hoc
 simpliat asscōi sic dnt **S**ed post
 spōsalia dcta p hoc n ipeditur nūm
 cōtralendū nisi probetur saltim
 per famā locū vt. s. de d. s. g. a affi.
 sup eo sed ad sepandū nriōnū
 iam contractū necm esset hoc l. tie.

probari vt. s. de eo qui d. g. d. sang.
 vxoris sue de illo.

De diuorcij

Itum est s. de accusacōe
 nriōnī sed quia accusa
 cione procedente a legitia
 causa probata solet fieri diuorcij
Idem post tractatū de accusa
 cōe nriōnī subiātur hic rubrica
 de diuorcij. **V**ideamus igitur
 quid sit diuorcium. vñ dicatur. ex
 qbo cāis fiat diuorcium. qz possit
 ferre smām diuorcij. **D**iuorcium
 est viri a muliere vel mulieris a vi
 ro legitima sepacō. legitima iō bis
 co qz quos de? diūxit hō nō sepet
 -s. violenter sine lege absqz rone
Non ei homo sepat qz pē dampēt
 quos reatus accusat quos malefi
 cium coartat ut xxxij. q. ij. qz deus
Dicitur aut diuorcium a diuers
 fitate mēcū qz hī q nriōm dista
 bunt in diuersas ptes eum vt. ff.
 de diuor. l. i. **P**lures sūt cō diuor
 cij s^m iura cīuilia vt i autn de nup.
 s. p occasionem vt in autn vt lice
 at ma. a auie s. quia vero. sed dīa
 mus iura illa nō tenere a idē dico
 in oībz aliis legibus ex quibz ha
 bentur diuorcā seu repudia fieri
 posse p. ref. cās canonicas qz ifer?
 psequemur **N**ā nriōnīa iure poli
 nō iue fori regūt vt ij. q. ij. s. hinc
 distinguēdū **D**ue vō sūt cause
 legitie p. qz fit diuorcū quo ad
 tōz a mutuā sūitūtem non quo

ad fed? seu vinculu nūmiale qd si
feml teneat a nūm^m fuit dūmra
tū non dimittit n morte vt xxxij. q.
vij. infuemeūe diuorcō. a. c. licite i
aut. de nup. S. dūnceps. scz religio
et fornicacō. de rligione dixim? sa
tis. s. de ius. iūga. **Fornicatio**
āt ppter quā pōt fieri diuorcium du
plex ē. corpālē spū. l. Ob fornicā
cōez corpālē licite dimittit vxor vel
vir. vt xxxij. q. i. dixit dñs. a. q. vij.
licite. **Hoc tñ fallit in septē casibz**
Prim? est si a is q agit de fornicā
cōe quincit vt xxxij. q. vi. p totū. f.
e. c. significasti. tūc em mutua cri
mina pari opesacōe delent. vt in p
allegatis iuribz. vt. f. de adulte. in
tellexim?. vt. ff. soluto nūmō. l.
viro atqz vxore. ff. d. adul. l. si vx
or. S. si iudex. **Secūd?** si vir vxorez
pstituat vt. s. de eo q agno. d. l. g.
vxo. sue discrecōi. **Terā?** si mulier
credēs maritū mortuū nubat alci
quā marit? rdiēs tenet rrape sine
fornicacōis excepōe. vt xxxij. q.
ij. **Cū p bellicā.** **Quart?** si qd falso
simulā? se maritū lectū illi? itrauit
et agnouit vxore. vt xxxij. q. ij. in
lectū. **Quint?** si mulier fuerit vi op
pisa. vt xxxij. q. v. pposito. qd itel
ligo in vi absoluta nō in cōdicōna
si oēs em causacōes apls āputant
vt xxxij. q. vij. oēs causacōes. **Sext**
tus qñ marit? rēcōliat sibi vxore
adulterā vel eā publice adulterāte
retinet nichilomin? in dōrcio ma
ritali. vt xxxij. q. i. c. i. ij. et. ij. a. c.

ad le. iul. de adul. l. crimē adul. ij.
Septim? hz raro occurat ē ille quē
pōit finis dec. f. e. gaude?. **Hz qñt**
si marit? accusat vxore de adulterio
durāte accusacōe vxor petit debitū
nūqd vir tenet reddē? si volūtan
us reddat. nūqd sibi pūdiaciū pa
tata irregularis effiat. **Ad qd rñō**
si notoriū ē mulierē adulterū omi
sisse vir nec exigē? d? debitū nec red
dere nec mulier restitui. vt. f. e. sig
ficasti. n vir fuerit fornicat? vt ibi
de. a. vt sup? dictū ē. S. p. mus. Si
āt volūtan? exigat vel reddat debi
tū a sibi pūdiaciū parat. vt ar. s. d
cōiugio. suo. pposito. a. irregulari
tate iaurit. vt xxxij. di. si c? vxore
a xxxij. q. i. c. i. a. c. si qd vxore. Si
vō adulterū mulieris nō sit notori
um vir nō exiget hz reddet exactus
qz an sūmaz nō d? vir pūare vxorez
suā iure suo. vt. f. e. c. porro. a. s. vt
lite pen laudabilez. a. vij. q. iij. nō
ne. **Item qñtur an marit? p sūmaz**
diuorcij possit adulterā sibi rēcōā
liare inuitā videtur q sic. ar. Ede le
gibz a dñi. l. p fauo ē. Itē innocēs
nō pūatur iure qd hz in psona no
cras hz cō? vt. Cad le. iul. d. adul.
i. aūc. hz hodie nec sūmaz pberit muli
eri s quā lata ē. vt. ff. de excep. rei
iud. l. euident. nec pena pstitabit in
munitatē. vt. ff. de int. d. c. a. rlega
l. relegatoz. S. vlt. Configit. a. als
q vn? iūgū hz iūritutē i alfo alfo
amittēte. vt. s. de ius. iūga. qd
itrauit. xxxij. q. ij. q dormicit. Itē

separe a viris nūq̄ cohabitaret eis
dem sed tollēda ē matēia fornicādi
vt .j. e. c. q̄nto in fine p̄ muliē facit
smā cui stādū ē nisi p̄ sup̄iore fuerit
reuocata vt .vi. q. .iiij. qd̄ semel .sti
git at̄ casualiter q̄ smā quodāmō
p̄dest ei s̄ quē lata est vt si plures
sint rei delēdi in solidum fert̄ smā
cōm̄ om̄s iā ex re iudicata nō p̄t in
soliduz̄ agi adūsus singulos vn̄ si
vn̄ parte soluit libat̄ vt .ff. de re
iud. l. paulus .ij. puto i qōne p̄mis
sa viz̄ posse sibi recōciliare vxorez̄
ecā mutā. ¶ Est a fornicacō spūal̄
q̄ nō solū mechacō ē illi⁹ qui car
ne suā com̄inat̄ s̄ ecā q̄ simulacrū
facit ut .xx. viij. q. i. nō solū differt at̄
fornicacō spūal̄ a carnali in q̄tuor
Nā carnalis semel .missa. sufficit
ad diuorciū inducēdū spūalis nō
nisi is qui fornicat̄ i fornicacōez̄ p̄
sistat a nō peniteat vt in pred̄cōe
nō solū. ¶ Itē p̄pter fornicacōz̄ spūa
lem aliqn̄ soluit n̄m̄ ipso iure vt
cum d̄ctū est n̄m̄ inter duos infide
les vn̄? auertitur alter p̄sistit i for
nicacōe spūali nec vult cohabitare
vel vult sed cū contumelia creato
ris vel saluatoris l̄ vt diugem tra
bat ad mortale peccū vt .j. e. c. q̄nto
to. .xx. viij. q. ii. si infidelis. ¶ Item cō
sulitur innocēti cohabitāe fornicā
ti spūaliter vt .xx. viij. q. i. iam nunc
et .c. sic enim sed in fornicacōe car
nali prohibet̄ vt .xx. viij. q. i. c. i. ii. a
iiij. ¶ Item si is qui spūaliter fornicā
tur ad fidem redeat alter apelli

tur conuersum recipere a sibi recōc
ciliare in caū quē l̄es .j. e. c. gaude?
in si. qd̄ in fornicacōe carnali n̄ con
tingit p̄t ei innocēs si vult sibi re
conciliae fornicātem carnalit̄ s̄ nō
cogitur vt .xxx. ii. q. i. de b̄ndictō. a
qd̄ p̄rie dixi. fidelē cogi reconciliae
dūm̄ intellige v̄z̄ eē s̄ fidel̄. ab in
fidelī recessit iudicō eccō nā alioqn̄
secus vt .j. e. c. de illa s̄m̄ quam in
telligi p̄t finis illi⁹? del. gaudemus
vel dicas in dist̄incte cōpelli. vt di
cāt illa gaudemus ad quam trahit̄
tur hodie de. de illa. a intelligo q̄
m̄m̄ recōciliatum erit nouū m̄m̄ ut
probat̄ .j. e. gaudemus. ¶ s̄ q̄ si cō
uersum. nec mireris q̄ quis ad no
uū m̄m̄ apellat̄ hoc em̄ at̄tingit fa
uore religionis at̄tingit hoc idem a
als. s̄ de eo qui dux. in ma. q̄ pol
per adul. p̄positum .j. de adult. c. i
xxx. vi. q. ii. tria. a in casu p̄missio
is qui reconciliat sibi conuersum
non contrahet byganniam quā a
si secundo contrahat nō tū at̄trahat
cum duabo nec diuidet̄ carnem su
am in plures. ¶ Fit igitur diuorciū
per contumeliam creatoris quā
cōtumelia creatoris soluit ius ma
trimonij in eo qd̄ relinquitur vt
infra. e. c. q̄nto a .xx. viij. q. ii. si infi
delis. ¶ Sed et nichōi⁹ in eo qui re
linquid. m̄m̄ enim quo ad substā
ciam claudicare non potest nam
si est m̄m̄ oportet vt sit inter duos
vt ex diffinicoe m̄m̄ij probatur vt
no. supra. d̄ spon. ¶ Sequitur q̄uis

videatur quibus respectibus claudicare quod quicquid videtur tenetur ad huiusmodi tute alii non. ut. s. de iur. diu. quis da intravit. s. de eo qui agno. sag. v. sive transmissit. Ita alio respectu dicitur in iur. claudicare quod unus tenetur ad iur. s. bend alii non. ut. s. de eo qui dicit in ma. qua. pol. p. adulte. p. positu. s. de despo. ipube. continebat. a. c. de ill. a. i. de adul. c. i. xxxvi. q. ij. tra. s. q. ad essentia sicut dicitur claudicare non potest. Dicitur autem in iur. solui eca eu. c. re inquitur s. e. eca fidelem quod ille solus dicitur sine peccato in tribus casibus scilicet cum infidelis qui in infidelitate remansit et non vult cohabitare cum eo ad fidem vel vult non tamen sine contumelia creatoris vel ut trahat fidelem ad male peccatum alii autem qui in iur. peccat odio nois xpiani sine peccato non dicitur peccata non auauit dicitur de infideli quod em ad nos de hijs qui fois sunt. ut. ij. q. i. multi. a. io dixit tamen mo de fidele. s. q. lit de s. fiet fids quod infidelis nolit cohabitare fidele vel cohabitans blasphemet vel trahat fidelem ad male peccatum. R. no p. testes a. p. terea ut de scdo in iur. dubis tan non possit laudo fidele ut testes adhibeat cum infidelis requiritur cohabitare rautat vel cum cohabitans blasphemat vel trahit ad male peccatum. Alioquin si de scdo in iur. continget dubitari deficiet non ius s. pbatio ut ff. de testa. tu. l. duo sut tici q. pba cor deficiete eca militas q. qn fallit et fallit ut i. de s. ma. exc. A nobis

iudicaret s. m. pbata. ut no. simile s. de clamdesti. despon. s. ideo autem **Q**uod autem dicitur matrimonium solui contumelia saluatoris locum habet in matrimonio contracto inter duos infideles quod si sit verum non tamen est ratum verum ideo est quod in iur. est apud oes gentes in xpo enim ihu neque liber neque seruus est a sacmentis ecclesie remouendus. ut. s. de coniugio huoz. c. i. ratu. Dico non est quod dissolubile in tribus superioribus casibus videlicet in matrimonio aliud in iur. aliud ratu aliud consummatu. In iur. aliud consummatu ratu hoc respectu quia in dissolubile quod contractu inter fideles quod non soluitur nisi in casu religionis ut. s. de iur. diu. q. a. ex publico. a. dicitur ratu ad dnam illi. in iur. quod inter infideles contrahitur ut superius dictu est. Aliud consummatu. i. p. carnis copulam dicitur aut consummatu. i. p.fectu a. completum quibusdam respectibus quia non licet alteri intrare religionem alteri inuito a. p. p. qualdam significaciones in iur. consummatu. ut no. de hoc. s. de byga. s. quatuor. **S**ed dicitur pone quod v. or. sepe p. s. nam a viro p. p. fornicatoz. spualis vel carnalis postea vir similis fornicatur. nuqd. mulier potest vix repetere cum effa. s. ma. non obstante videtur quod sic ar. s. de iure iur. tua nos in scda tua. i. de adul. itel. lexim? a. quia mutua crimina a. ut no. s. e. s. p. m. s. s. sententia b. n. lata non retractetur ut vi. q. iij. qd.

bene semel diffinitū est **I**te mulier p
simam hūitūte amittit quā habebat
in viro vnde hūit? amissa non renas
citur vt ff. de soluc. l. stichū. S. areaz
Item et si excepco cōmis tollatur p re
plicacōem cōmis ut q. e. significasti et
in predcā dec̄ intelleximus a xxxij. q.
vi. p totum excepco tamē rei iudicate
per subsequēs cōmē nō tollitur. in hē
qōe sc̄p̄sit frater raynū. in sūma sua
se credē q̄ ecclesia ex officio suo cō
pelle debeat vix ad vxorē redire ar. q.
e. c. Ex lris. puto tñ contrariū ut q. e. c.
de illa. s. de iūz diuga. c. vlt. nec ob
stat illa ex lris. nam ibi nō fuit facta
segregacō p simam sed per prouidē
ciam ad tempus vt infim ep̄c̄ inuel
tigaret an ex colludio mulier cōfiterē
tur adulterum vñ postea detecto col
ludio segregacō reuocatur seu finit.
Sed pone q̄ vnus diugum fōnica
tur carnaliter alter spūaliter a ante
simāz nunquid fiet cōpensacō spūalis
et carnalis fōnicacōis videtur q̄ sic
nam iste fōnicacōes similes sūt a idē
opant q̄ ad diuorciū vt. xxviii. q. i.
p̄colatra a. c. iam nūc a multo forā
us idē opari debent quo ad reconcilia
dū qz promiores debemus esse ad con
iungendū q̄ ad sepandū ar. s. vt li
te non. c. i. in fi. **S**z s̄ iste fōnica
cōes diuersarum specierum sūt a res
diuersaz sp̄ez in cōpensacōem nō ve
niant qz sp̄es cum qūtitate nō cōpē
satur ut ff. d. pigno. acc. l. si ouenit.
puto q̄ cōpensacō fiat. **I**tem pone
q̄ vir adulteretur occulte vxor aut

manifeste nūquid vir p̄t eaz accusa
re de adulterio ac dimittere sine pec
cato Rñō n̄ qz vxori nō deficit ius ex
cipiēdi s̄ pbacō vt xff. de testa. tu. l.
duo sūt tēh ar. ad h̄ xxxij. q. v. p to
tū **S**i tñ vir egissz p̄niāz vxor at in
penitēs in adulterio p̄seueraret sec̄?
cēt vt xxxij. q. i. c. ij. a. iij. **S**ed pe
ne q̄ adulter l̄ ad ultā dignē d̄ adul
terio penituit nūquid ex h̄ potent r̄
repellē accusatē videt q̄ sic qz vt ait
ḡg iam non debet in eo vl̄ ea despici
q̄d fuit q̄d incipit cē q̄d nō fuit vt. l.
di. ferrū p̄nmo post xp̄i cōsordū ad
ul̄ta nō vocetur ut xxxij. q. i. nō erit.
puto tñ contrariū eo q̄ penitēcia nō
tollit accusacōem vt xxxij. q. ij. amo
nere. a multominus excepcoez qz fa
cīl̄ tollitur accō q̄ excepco ar. ff. de
supficie. l. i. s. q̄ autem a. ff. de re iur.
l. a in uito. S. aū dam? **P**retēa q̄ vir
dimittat vxorem adultam lex est ut
ij. q. i. dicit dñs a q̄d legis est in p̄niā
non deletur sicut nec in baptismo
vt xxvi. di. vna tñ **Q**d em̄ p̄c̄z non
est solui it̄ p̄c̄a credi nō dz vt xxvi.
di. deū i fi. **I**tem ep̄s ferre dz simāz
diuorciū cū m̄m̄ sit magnum sac̄men
tum i xp̄o a ecclā vt. s. de byga. debi
tum a ad ep̄m maiores cause sūt re
fēnde vt xxv. di. p̄lectis. ad eū spec̄
tat agnosce de m̄mo a iudicare ut dic
tum est **S**i tñ archidiaconi vel archi
p̄bri h̄ habeāt ex cōsuetudie l̄ p̄uile^o
poterunt a ep̄i vel alii de m̄m̄ iudica
re vt. s. de resti. spo. lras. s. d̄ sang.
et. affi. Ex lris

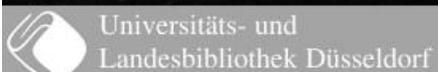
De dōcio. int. vi. et vxore

Quidam ē. s. de mriōnis et de ipe
ditas eorū et diuorcijs. s. qz
post diuorciū sequitur dotis et dō
ciōis restitucō l. amissio idēo post
tractatū d. diuorcijs seqt. hic rubca
de dō. inter vi. et vx. et de dote p. di
uor. resti. **V**ideam. igitur qd fit
donacio p. nupcias. qd dōcio ante
nupcias. qd dōcio p. nupcias. qd
dos. qd sint spēs dotis. i. quibus casu
b. vir dote et vxor lucretur donacō
nem p. nupcias et qn dos cōstāte
mriōnio repetat. cui et qn dos sit re
stituēda. **E**st at sciēdum q olim
dicebat dōcio an nupcias eo q ante
nupcias fiebat. tō die vō dicit p. nup
cias qz fit tō die ante nupcias et
p. et iō merito p. nupcias nūcu
pat. vt nomē cōsonet rei. vt isti. de
dō. s. e. et aliud vocat et antiferna id
est dōcio cōtra donacōne ab antiqō
ē et foris q ē dōcio. Mulier ei fac
primo donacōne p. nupcias id est
dote cōstituit. **V**ir at fac aliā dona
ciōne vxori. vt. Et de dō. an nup. l. cū
multe. vocat et spōsalia largitas
vt in aut vt spō. larg. i. rubca. et
de dona. ante nup. in autn eo de cur
sum vōtur et dō. licū. ut. s. e. c. p. lex
qz. hō donacō q fit vxori a marito nō
indiget ihnuacōe quis excedat quī
gētos aureos. vt. Et de dō. ante nup.
in autn eū de cursum qd proderit mu
lieri nō viro quia si pactum factum
fit de dote et dōcione iurādis mulier

in donacione lucrabitur vltra quingē
tos aureos. vir aut nō lucrabitur in
dote vltra quingētos vt i. p. dōcio aut eo
de cursum in autn vt spōsal. larg.
Rno pmo. et i. autn vt fratrum filij.
S. illud quoqz. **D**onacō p. nup
cias fit a sponso vel alio eius nomie
spōse vel alij p. ea. ff. de iure dotis. l.
perfectissimi. rno primo. et. s. q. si q. s.
pri. et. s. q. si quis curator. et. s. sed si
pri. et sic intelligo. s. e. c. et si nccē et.
c. nuper. **I**nducta est donacio p.
nupcias vt per eam in dote consultū
fit mulieri quia soluto mriōnio per
donacōem. i. p. res donatas que aliea
ri nō possunt p. uidebitur mulieri vt
salua sit ei dos qz de ea poterit satisfi
eri mulieri soluto aut mriōnio sicut
dos ad mulierem sic et donacio p. nup
cias redit ad vxor. vt. s. e. c. dona
cio. S. sane in autn de equalitate dot.
et nota q licet dixerit idem esse dona
ciōnem an nupcias et post nupcias ē
tū int. vtrāqz dōcia qz si dōcio fiat an
nupcias potest excedere quantitatez
dotis et q. subsistere. vt. Et de pac. con
uen. sup. dote. l. ex morte. sed vbi iā
tracto mriōnio fit donacō nō debet
excedere quātitatē dotis. vt. Et de do
na. ante nup. l. cū multe. S. si igitur
dote iam prestita. **I**llō aut nō omitt
to q si mulieri tradatur donacio et
ipā in possessionē inducatur eiusdem
non tamen fructus ipsa p. apiet. sed
vir ad sustentacionem sue vxoris et
familie abs si maritus per. ap. pret. fruc
tus dotis et vxor. fructus donacionis

iam non diceretur qd marit? tutez
 recipiat ad sustentenda onera mrio
 iij ai tm ai abessz iuramtu dessz vt
 qe. c. p. vias. a q. de vsu. salubrit.
Alie at donacoēs pzet istas de q
 bus supi? dictum e pibite sunt
 inter virum et vxorem ne mutuo
 amore se spolient. vt. ff. de do. int
 vi. a vx. l. i. sed hoc in ea donacoē
 optinet ex qua donatan? locuplez
 dor a donatoz efficiatur paupior. vt
 qe. c. donaco. **V**z si donatoz nō fi
 at paupior donatan? vero ostitua
 tur locupledoz vt si marit? hores
 ab aliquo institut? non abeat vt
 vxori substitute locū faciat a idē in
 legato relicto marito postmoduz
 restituendo vxori. **N**ā si marit? sta
 tim vxori restituat animo donadi
 valet donaco. vt. ff. de dona. inter
 vi. a ux. l. si sponsus. **S**i maritus
 et. **S**i inuilit. **I**te a si marit? roga
 tus sit restituere hereditatē vxori
 certa quantitate deducta si restituat
 nulla facta deductione a hoc aio do
 nadi valet donaco. ut. e. l. si quis
 rogat? **I**te si maritus vxori donet
 rem alienā non efficiatur paupior
 sed vxor efficiatur locupledoz qm
 apit vhuape valet donaco. ut. ff.
 e. ti. l. si ostante. a ecouerfo si dona
 toz efficiatur paupior donatarius
 aut non fiat locupledoz valet do
 naco. ut habes de h̄ multa exēpla
 ff. e. ti. l. si sponsus. **S**i coeessa. a. l. qd
 aut. **S**i marit?. **Q**uāuis at donas
 tio int vix a vxore facta cōstante

matrimonio non valeat. tm si talis
 donacio maneat in uita donatoris
 eius obitu cōfirmatur. ut qe. c. do
 nacio. a. **C**e. t. l. i. a iij. siue fiat do
 nacio causa mortis eo aio a nō sta
 tim efficiatur donatarij sed demū
 mortuo donatoz siue eo aio fiat ei?
 au donatur. ut. ff. e. ti. l. si interim
 si. a. ij. a. l. si is se. **H**oc donas
 cio que fit inter virum a vxore tri
 bus modis reuocatur. tacite a ex
 presse a si p̄moriatur is qui dona
 tum recepit. ut qe. c. donaco. ta
 te reuocatur donacio si diuorciūm
 fiat. ut. ff. e. t. l. cum h̄ status. **S**i
 diuorciūm. a cum se cer. nunciū res
 pudij mittit nuriū cui donauit ut
 in. e. l. cū hic status. **S**i se cer. **E**x
 presse reuocatur donacio p p̄nam
 quā supmā accipz debem? ut in. l.
 cū hic status. **S**i. **I**te si res donata
 alienetur. ut. **C**e. t. l. si marit? tu?
Nūc videndū est de seqūda pte
 rubrice. **D**os est quedam donacio
 facta a pte mulieris p̄tū uiri p̄ one
 ribonionū sustinēdis a quasi est
 patrimonū mulieris. vt. ff. de m̄
 noubo. l. deniqz. **S**i p̄inde. **S**pecies
 dotis sūt due. **A**lia p̄fecticia. **A**lia
 aduenticia. **P**rofecticia est q̄ a pte
 pro filia ab auo p̄nepte vel de bo
 nis eoz p̄fiscitur vel q̄ alius de
 mandato ipsorū constituit. ut. ff.
 e. ti. l. p̄fecticia. **A**duenticia ē quā
 mulier dat pro se ipsa vel alius a
 patre vel aliquo ascēdēdium. **S**i u
 frater siue auūculus vel quis alius

profecia redit ad prēm mortua
in mriōnio filia. vt. **E** soluto ma-
l. dos quā legē intellexit **M**artin?
scz libis nō ex tātibz qui se extaret
in dote succedēt. **N**ā dos ē ppuz
primoniū mulieris vt dictū ē p. l.
illā deniqz q liboz pma successio
vt insti. de hēd. q ab intel. dese. s.
finaut. sed bul. intellexit legē illaz
tōz idistincte siue extēt libi siue n̄
fileat em̄ ob libos dōtis retēcio vt
E de rei vxo. ac. l. vna. s. fileat fas-
cit p. p. so. ff. de iure dot. l. iure suc-
cess. Itēz alia. **E** de bonis q. li. l. ii.
Itēz q. alia. ff. de pact. dota. l. si p. z.
i. **R**z. **N**ā ibi dos retinet ex p. cō
libis extātibz q sup vacuū esset si
vera esset s. mā **M**ar. vt. ff. mand.
l. ii. **R**nsō. i. ad. l. illā q dicit p. maz
esse cām successiomis liboz taliter
r̄ndet p. z nō repetit dōtē iure succes-
sionis qz tūc filij pferētur s. petit
iure p. tātis vel ex pacto fingit em̄
stipulatū esse vt pbātur s. **E** de rei
vxo. ac. l. vna q in autn̄. ibi sigto
sed l. s. iura optineat s. mā bul. tū
s. **S**uetudinem pualet s. mā mar.
Ufit q alia distinctio dōtis dos
alia estimata. Alia inestimata si
estiata def tā lucz q dāpnū ptinz
ad mantū sic ad rei ēptorē. **N**am
estiatio r̄dicōez facit. vt. ff. de iure
dot. l. plerūqz. q. l. se. ff. p. ēpto. l.
litis. q. l. s. v. ē estiatio r̄dicōez fa-
ciet n̄ estiatio fiat vt sciat tpe repe-
ticiōis in qntū res fuerit diminute
vt. **E** de iure dot. l. si inf. **S**i autēz

inestiata detur tūc dāpnū q emoz
lumentū reruz ad mulierē spectāt
p. ref fruct? qui cedit maito p one-
ribz mriōniū sustinēdis. vt. **E** de iu-
re do. l. p. oneribz. **L**uctat man-
tus dōtē q vxor donacōez pp. nup-
cias ex pacto cōuento vt. **E** de pac-
cōuent. l. ex morte. q i autn̄ ibi sig-
to qd̄ icipit equitas de equalitate
dōtis. s. hoc igitur coll. vij. q. **E** de
donac. an nup. l. vlt. s. pactis. **I**tē
ex consuetudine vt. **I**. e. titu. s. sas-
ne. q nō qz vbi p. d. m̄ infueit de lu-
cratō locū obtinet pactū siue alter
moriat siue monasteriū ingredia-
tur. vt. **E** de epis. q. cle. l. deo nobis
Itēz de delicto adulteri. vt. **I**. e. e-
plerūqz i autn̄ vt liceat mri q auie
s. qz vero. coll. viii. salvo eo q i ca-
su vn̄ succedit aliq. **E** vn̄ vir q vx-
l. i. **D**ixim? s. quid sit dos. nunc
dicam? quid sit paferna. q vn̄ di-
catur. **P**aferna est id qd̄ hz
mulier p. ref dōtez dca a para q est
iuxta q ferna qd̄ est dos. **V**n̄ dicit
pafernā hoc est iuxta dōtem hz em̄
paferna p. uilegium sicut dos quia
sicut bona manti obligata sūt mu-
lien p. dōte sic q p. rebo pafernali-
bus. vt. **E** de pac. cōuen. super dōte
l. vlt. **D**os cōstante mriōnio in
casu repetitur scz cum mant? ad i-
opiam vergit s. quosdam. vt. **E**
de iure dōtis. l. vbi. q in autn̄ de eq-
ti do. s. v. coll. vij. vel ē seqstrāda
cum vir suspectus habetur q sit
cā dissipaturus. vt. ff. soluto ma-

l. si cū dōtē. §. si marit⁹ in fi. §. e. c. p.
vras s̄ de seq̄stra. pos̄. c. vlt. ff. d.
app. l. impator in fi. §. h̄ s̄ma non
plac̄ nā q̄ vxor tenet alē viz egētē
vt. ff. de iure dōt. l. mut⁹. §. manēs
te. **N**ec obstāt leges sup̄i⁹ allega
te que dñt vxorez posse repetere dō
tem viro ad inopiam vergēte qz
vel sūt correde p̄ aut̄ de eq̄li. dōt.
§. illud. colla. vij. vel oportet illas
intelligi a dēminari p̄ illud vt di
cūm⁹ vxorem posse repetere dōtē cōs
stātē m̄iōnio viro vergente ad in
opiaz vt dicūt leges veteres a ma
le gubernāte res suas ac male vtē
te s̄ba sua vt dicūt aut̄ vt sic non
sufficiat viz ad inopiam vergere
quo ad dōtem repetēdam cōstante
m̄iōnio. sed requirat̄ a aliud scz
q̄ a dilapidet bona sua s̄ fuit s̄ma
alb̄ a **A**zo a hanc sequi videtur
de §. e. c. p. vras. **N**am a si mari
tus ille ad inopiam vergeret non
tū bona sua dilapidabat vñ si dō
tē habuisset repeti non debuisset a
agēs p̄ dōte non debuit exceptōne
repelli a p̄pterea s̄ma cōsulum reuo
catur **N**ec obstat qd̄ dicūt in eadē
de c. p. vras. de caucoe prestāda vt
dōs salua essz. qz hoc fiebat ex pro
uidenda sup̄ioris non s̄m̄ legem q̄
dicūt satis posse credi marito dōtē
an̄ credit̄ a cōmittit̄ corp⁹ vxoris
vt. C. de pac. quē. l. hac lege. Vñ p̄
dōte soluēda fideiussores vel man
datores dari non dñt. vt. C. de fid̄
iuss. vel mand. l. i. a ij. **S**i vxor

viro premoriatur dōs restituenda
est patri scz p̄fecticia vel a libens
est retinēda. vt no. §. e. ti. §. aduē
ticia. **S**i vero diuorciū fiat viuē
te patre a filia dōs restituenda est
patri a filie. vt. ff. soluto ma. l. ij.
et. l. post dōtem. vel saltim filie. vt
§. e. c. i. a §. de iug. suo. p̄posuit
et. §. de pigno. Ex. h̄is. **S**i vō dōs
esset aduēticia esset tū mulier rō
benda. vt. ff. soluto ma. l. quodēs
§. i. a in tali dōte pūt intelligi de c. p̄
allegate. **N**ūc restat videre quā
dōs restituenda sit. a est scienduz
qz si dōs in possessionib⁹ hoc est i re
bus immobilib⁹ consistat statim
debet restitui m̄iōnio soluto. s̄ vō
in rebus mobilibus puta pecunia
vestibus vel animalib⁹ tunc infra
annū. vt. C. de rei vxor. acc. l. vna. §.
cum autem. fructus autem si ante
matrimoniu⁹ sunt p̄cepti augent
dōtem si post viro cedūt. vt. ff. de
iure dōt. l. dōtis fructus. a si mar
tus impensas fecerit in rebus dōta
libus necessarias imputabit a dō
tem minuent vtiles repetet actione
mādati vel negociorū gestoz volū
tarias tollet absqz imutacione pri
oris status rerum. vt. ff. de impens̄
in re dōta. fac. l. i. a ij. cū alijs se.
In sūma notandum est qz ma
ritus in dōte reddenda non cōdes
natur nisi in quantum facere p̄t. i.
habita racione ne egeat. vt. ff. de
re. iuris. l. in condemnacōe. a ff. de
re. iud. l. sunt qui. a legib⁹ sequē

Item inf totum a bona coez pp
ter nuptias eq̄litas in q̄tuor obs
uat in constituto in pctō lucrando
in augendo et in q̄ntitate sed i hoc
ultimo mēbro eq̄litas s̄m̄ s̄uetus
dinē non seruaf hęc pbantur. i. e.
c. vlt. Sane. Ede pac. ouēt. super
tot. l. ex morte et in autn sup ea siḡ
tis quarū vna iūpit eq̄litas altera
augmentum.

De secundis nuptiis.

Traclatū ē s̄ in ḡnē de ma
trimonio. nūc tractat in
sp̄e sc̄z d̄ sc̄do m̄rimio. et
iō subiat h̄ rub̄ca de secūdis nup
cijs. **V**idea? igit an secūde nup
cie p̄mittantur. Et an sc̄do nubētes
b̄ndicēdi sint. Et an nubētib? iñ a
tēp? luctus pena vel infamia iroge
tur. **E**st at̄ sciend? q̄ secūde nup
cie et tercie et vltē? p̄mittūtur dū
mō nullū legitimū subit ipe dimē
tū. **V**n̄ Jō? **N**ō dāpno bygamos
nec trigamos et si diā p̄t octogas
mos. ut xxxi. q. i. apiāt. Et d̄ns sep
tēniam nō dāpnauit. ut xxxi. q. i.
q̄ si dormierit. unde secūde nupcie
vtroq; testam̄to p̄mittūtur. ut. s̄.
e. c. a. q. i. de? **S**ecūdo nubētes n̄
sūt b̄ndicēdi. vt. i. e. c. i. a. c. vir at̄
q̄ iō phibitū ē ne sac̄mentū iteref
vt in dec vir at̄. a. i. q. i. q̄ quid. d̄
cō. di. iij. oñdif. et xxxij. q. vii. que
admodū. **V**el forte h̄ statutū ē ad
exhortacōez et̄nēcie als q̄re nō pos
sit iterari b̄ndicētio nupcialis cum

alia sacramēta iterētur sc̄z p̄mā ex
trema vnctio. man? ipoficio ordia
toria vel recōciliatoia. vt. i. q. i. ma
n? **I**nfamie et alie pene legales
q̄ inferūtur nubētib? infra tēp? luc
tus et q̄ et̄nētur. **E**de secūdis nup
l. i. et in autn ibi positus q̄z vna ias
pit iñ dē penis et alia inapit. **I**tez
ea. lo. a. s̄m̄ iura canonica n̄ h̄nt. li
cēda ei apli i distincta ē et absolu
ta q̄ dic. mulier mortuo viro solu
ta ē a lege viri. **N**ubat cui vult tm̄
in d̄no. ut. i. e. c. sup illa. a. c. a. s̄m̄
aplm. i. nubat s̄m̄ d̄m̄ voluntatem
s̄m̄ sc̄z fidei xp̄ians. ut. xxviii. q. i. ca
ne. a. c. non optz. nubat s̄m̄ statu
ta ecclē cui d̄ns locum dedit statuen
di de h̄ijs. ut. xxviii. q. ij. fit em̄ nes
qz. vñ per lūaz apli infamia abo
letur. ut. i. e. c. sup illa. et trahens
ei? auctoritate penā non meret vt
Ead le. uul. de adul. l. grat? qui ei
peccat non peccat legis auctoritate
vt. xxij. q. iij. q̄ peccat. xxij. q. v.
noluit. et. xxvi. di. deinde. leges aut̄
contrarie presertim in h̄ijs h̄ ē ma
trimonijs nō dedignāt sacros ca
nōes imitari. ut. i. e. c. vlt. s̄. de iud.
clerici in auct vt clerici apud pros
prios. S. plē. coll. vi. matrimonia
em̄ regūtur iure poli non iure fori.
vt. ij. q. iij. **S**hinc distinguendū. et
p̄pterea diā p̄t q̄ oēs phibicōes
que sūt ex aliq̄ causa sp̄ali preter
causas canonicas de m̄rimio non
cōtralēto infra tēp? luct? p̄pter
sanguinisturbacōez. ut. ff. de h̄ijs

q̄ no. isa. l. liboz. Si. vel ne malig
 suspico p̄stet ex festinacia nubedi
 vt i aut d̄ resti. a ea q̄ pa. S. vnu si
 q̄de. coll. iij. vel ne dubitet de ple
An sit p̄mi vel secūdi manti. vt. E
 de diuoz. a repud. l. i. c̄sēu. S. si v̄o
Ite de mri^o nō d̄ h̄do int̄ tutorē a
 pupillā p̄t̄ admistracois subuē
 onez. E. de int̄dic. ma. int̄ tu. a pu.
 p̄ totū. **I**te de mri^o int̄ red̄ozē p
 uincē a puinciale p̄t̄ timorē ip̄si
 omis. vt. E. de red̄oz. puin. l. vna. p
 canones corrigunt. vel dia p̄t̄ q̄ si
 p̄bibeant mrioma i casibz ill̄ d̄bi
 er causis sup̄i? affigis d̄ta tū te
 nēt cū l̄i n̄ int̄uenit c̄sēus l̄ nullū
 canonicū s̄bit i p̄d̄m̄tū. **D**z oppo
 nit. d̄m̄ est. s. q̄ ex sc̄dis nup̄c̄is
 nulla pena l̄ infamia irrogat s̄ nō
 ne d̄bit bygannia q̄ boiez ad ordi
 nes a eccl̄sticas diḡtates reddit i
 dignū. R̄no sic. **D**z c̄te byganna
 nō ē p̄d̄m̄. vt. xxxi. q. i. a p̄nāt a. c.
 seq̄ntibz. a. xxvi. di. d̄m̄. nec ex pe
 na p̄uit aliquē p̄moueri nō p̄f
 se s̄ ex defectu a ex alijs causis q̄s
 no. s̄. de tēpo. ord. S. monogamus
Ite nō ē pena nō ordian qz nō in
 s̄blimitate ḡduū s̄ i āplitudie car
 tatis acq̄nt̄ r̄gnū d̄i vt. s̄. de tēpo.
 ord. Ad auēs i fi. **I**n sūma nōn
 duz ē q̄ n̄ d̄z aliq̄s l̄ aliq̄ sc̄do d̄bē
 nisi c̄tū sit de morte p̄mi manti vel
 p̄me vxoris. vt. s̄. de sp̄o. i p̄nca. q̄.
 e. c. d̄ns i aut vt liceat ma. a aue
 s̄ q̄d̄ at. coll. viii. c. d̄ s̄ ḡ tur. E. d̄ re
 pud. l. vxoz. vel n̄ d̄stet v̄ri similit̄

vt. s̄. vt lite non d̄t. qm̄ frequē. S.
 si vero. vnde si mulier credēs viruz
 mortuū cū alio strabat ab adulte
 rio exausatur d̄m̄ō viro redeūte cō
 festi ad ipsū redeat. vt. xxxiiij. q. i.
 cū p̄ bellicā. lex at̄ q̄ d̄iat vix i qm̄
 quemio exspectand̄ vt. ff. de diuoz.
 l. vxozes. s̄m̄ iura canonica non t̄z

Finit liber quartus.

Incipit liber quintus.

Oroxime tractamus
de accusacione
in rionij a de diuor
eius que frequent
fuit adulterij rōe
et ex hoc nāda optuna occasioe de
accusacione in gñe nūc tractemus
ideo subicit hic rubrica de accusaci
b? i qñeōib? a denūciacionib? Vñ vi
dēd ē. qd fit accusacō. q̄s possit ac
cusare q̄s possit accusari q̄ fit forma
accusadi. **A**n accusator inscribere te
neatur **A**n sine accusacione quis va
leat condēpnari. Et an semel abso
lut? possit iter? accusari. **A**ccusa
tio ē alicui? criminis delacō. **P**o
test at accusare quicūq; non p̄bi
betur sicut dicim? in testib? .vt. ff.
de testib? .l. i. in p̄curatorib? .vt. ff.
de p̄cur. l. mutus. a in m̄ionijs. vt
s. de sponsa. Cū apud. **P**rohibe
rent accusare aliq̄ p̄p̄ sexū vt mu
lieres. vt .ii. q. i. p̄hibetur. a. ff. e.
t. l. vlt. **H**oc fallit i quibusd? casu
b? .ff. e. t. l. ij. ff. ad le. iul. ma. l. in
q̄oib? insi. de suspectu. s. seq̄ns.
Item cum p̄sequuntur iniuriā suā
vel suoz semp? admittuntur q̄ aut
suū noie intelligatur lēs. ff. e. t.
l. i. a. ij. **I**tem admittit mulier p̄m
iura canonica. vt ij. q. i. p̄hibetur.
s. mulierem scz in crimine fraudate
ānone. **I**tem in crimine syme
nie. vt ij. e. c. tanta. a idem dicit p̄
test in alijs criminib? exceptis. et

idem in crimine dilapidacionis. Et
qz exceptū est vt videtur. vt ij. q.
vij. quapropter. a quia equipas
tur en ie fraudate ānone ad cuius
accusacionez admittitur femina. vt
supi? dictū est. a in hīs casib? in
quib? admittitur mulier ad acu
saciū nec inscribit ad penā nec inā
dit in turpill. vt. ff. ad turpill. l. i.
s. accusacōm. a. l. mulier. nec obs
stat lex. Ce. t. si femina. **R**ā ibi lo
quitur d? femina que desistit ab ac
cusacione pacto corrupta. **I**tem p̄
hibetur accusare pupill? p̄p̄ etas
tem. vt ii. q. i. prohibentur. a. ff. e.
t. l. qui accusare in fine. in quibus
dam casibus. vt. ff. e. t. l. ij. s. pus
pillus adultus autem potest acu
sare curatorem. vt. ff. de aucte p̄sti.
l. datur. **I**te ali? p̄p̄ ingratum vt
cōsules. vt ij. q. i. p̄hibent. ff. e. t.
l. qui accusare qz nec ipsi in ius vo
cani p̄nt. vt. ff. ad le. iul. de adulte
rijs. l. si maritus. quod de hīs ma
gistratibus intelligo qui merū ha
bent imperium secus in modicis.
vt. ff. de iur. ijs. l. nec magistratib?
Ali? p̄pter sacramētum vt milites
qui iurant non se erituros p̄pter
mortem p̄pter rem publicam. vt ij
q. i. p̄hibentur nisi suam vel suoz
iniuriam p̄sequantur. vt. e. qui
accu. non pos. l. non p̄hibentur.
et. l. si crimen. Ali? p̄p̄ delictū vt c
minosi a infames qui tñ admittū
tur in exceptis criminib? extra in fa
mes. vt. ij. q. i. in p̄missis arca fi.

ad accusandū non ad testificandū
n̄ illa admīcula infuēniāt de q̄s
b? *¶* de simo. licet hely. a. c. p. tuas
Alij p̄t suspicōez turpis quest?
vt qui duos reos i diuisi iudicijs
bz iudicio non d̄ finito vt. *¶* q̄ accu
sa. non pos. l. cū rōibz. terciū ei accu
sare non p̄t nisi suā vel suoz iniuri
am p̄seq̄t vt. ff. ad le. iul. de adul.
l. int libos. *¶* vlt. a. ff. e. t. l. tos ac
cusare. *¶* l. iul. *¶* Itē qui ob accusā
dū vel non accusandū nūmos accēs
pit q̄ incipit in legē iul. repetunda
nū. vt. ff. ad le. iul. repe. l. eadez. *¶*
vlt. a. in. l. cornel. vt. i. q. i. cōussio
nis. *¶* Alij p̄t iudicōm suā vt libi
cōtra p̄onos. *¶* Alij p̄t paup̄tatez
vt qui min? quā. l. aureos h̄nt in
tomis. vt. ii. q. i. p̄hibent. a. ff. e.
t. l. q̄ accusare. a. l. alij. a. l. nonnulli
¶ Itē illi non admittūtur ad accus
sādū q̄ ad sortilegos magosqz cō
aurūt. a. ij. q. viij. q̄squis. b̄ij tam
oēs si suā vel suorū iuriā p̄seq̄nt
admittūtur vt in. l. multociēs alle
gata p̄hibētur vt. ff. e. t. l. b̄ij tñ. a.
iij. q. vlt. oibz. a. i. c̄mimibz excep
tis vt in c̄mine lese maiestatis b̄e
fis simome fraudati c̄sus fraudas
ānone dilapidacōis. vt in. l. p̄bi
bētur. xv. q. iij. sane. a. c. nemini *¶*
de simo. *¶* Tāta. a. in h̄ijs admittun
tur *¶* clericos infamatos. vt. ii. q.
i. *¶* In p̄mis c̄ca fi. vel si suā aut suo
rū iuriā p̄seq̄ntur. vt. *¶* s̄. d̄ testibz
de cetero als non admittentur a. in
exceptis c̄mimibz cū gnali p̄hibe

antur layci etiam bone fame a cle
rici infames clericos accusaē. vt ij.
q. viij. per totum. a. maxime in. c.
ip̄si apli. a. c. testes. sed instab̄ in
quo ergo sunt *¶* imina excepta R̄no
quia infames de quibz sup̄i d̄ictū
est admittūtur contra laycos infā
mes a contra clericos infamatos.
vt dixi per. c. in p̄imis a hoc in
accusacione. *¶* Item quia admittū
tur i testimoniū *¶* clericos iterueniēt
b? illis admīcul de q̄bz ponūt
deē ille *¶* de simo. licet hely. a. c. per
tuas si ergo legitimus non fuerit
accusator nō fatiget reus. vt *¶* i. e. c.
i. nisi forte vt ei purgacō indicat
p̄pter infamā. vt *¶* i. e. c. veniens. i.
fine. *¶* s̄. de concess. c. i. in fi. ii. q. vi.
presbit vel saltim sup̄ior ex officio
suo inquirat. ut *¶* i. de collusion. cri
mina *¶* i. e. c. qualiter. *¶* Item sūt a
alii qui ob reuerēciā p̄sonaz illos
quibz reuerēciā d̄nt non accusāt
vt libi liberti beneficiati h̄ui fami
liares quibz si hoc fecerint impos
nūtur varie pene. ut ff. e. t. l. qui ac
cusare in fine. a. l. b̄ij tñ. *¶* i. e. t. l.
l. iniqui. a. l. si q̄s ex familiaribz. a. l.
et. l. si quis ex familiaribz. cō
tra ecclesiam. ut xij. q. ij. liberti. et
c. viij. *¶* Item in clerico beneficiato
vt. *¶* s̄. de postu. c. vlt. *¶* Item socij a
p̄ticipes criminum non admittun
tur. ut. *¶* s̄. de testibz. veniens. *¶* Ede li
bali cā. l. si filiū. nisi forte denūciati
ue vel exceptiue agat. ut. *¶* s̄. de testi
qm̄ *¶* de adulte. significasti. *¶* Item
aa iij

ab alio delatus alium accusare nō
potest. ut. ii. q. i. prohibentur. s. de
testib. c. vlt. ita vt nec etiā suū ac
cusatorē accuset de pari vel minoē
sec? in crimine maiori. vt. iij. q. xi. ne
ganda. **C**ondepnat? aut in crimine
cū sit infamis aliū accusare nō po
tent nisi suā iuriā psequitur. vt. ff.
e. l. q. iudicio. qd verū ē q accusare
non p̄t si nouā velit accusacōez in
extraneū incliare sec? si in suū ac
cusatorē nā p̄t si p̄ suāz nō amise
rit libertatē a ciuitatē. vt. ff. de pub.
iur. l. is q. p̄ndū ē em ei qui puo
cat? noluit se vlāsci. vt. ff. de bonis
lib. l. q. cū maior. s. si libt? **A**c
cusari at non p̄nt aliq̄ p̄t excellē
dā dignitatē. vt. ip̄a a ip̄ator ip̄i
ei s̄ ius sūt a legibz soluti sūt vt s̄
de cōc. p̄. p̄posuit. **E**de le. a. c. sti. l.
digna vox. ip̄a em̄ supiorē nō hz n̄
solū deū a ix. q. iij. nemo alioz. n̄ in
crimine hēsis. vt. xl. di. si ip̄a. **I**tē
mziat? non accusat. vt. no. s. e. t.
s. **I**tē alij p̄t mziatū. **F**orma
accusacōis hē cōcipiet libell? accu
sacōis cōtinēs ea q̄ legunt. ij. q. vlt.
libelloz i p̄n. a in autn̄ de exhibē
reis. s. suscepto. a de hoc no. s. de li
belli ob. in fi. **D**ebet at̄ accusator i
scribē a se ad penā talionis obli
gare. i. ad talē penā q̄lē accusando
inferri intēdit qz calūpmiātes ad
vidētā possit similitudo supplicij.
vt. ij. q. vlt. q̄sq̄. is. a. q. iij. calūp
mator. a. c. q. non p̄bat. quid̄ exā
piūt q̄sdā casus scz cū q̄s accusat

de leui crimine. vt. ff. e. t. l. leuia. **I**tē
cū mulier accusat. vt dixi s. e. t. s.
iij. **I**tē in crimine apostasie vt. **E**de
aposta. l. Apostatu. **I**tē cū accu
sat xpian? q̄ iudcā duxit in vxores
vt. **E**de iudc. l. ne q̄s. **I**tē cū mar
t? accusat mulierē de adulterio iu
re mariti vt. iij. q. iij. iure. s. aliq̄n
ad le. iul. de adul. l. q̄p̄ns. a. l. iu
re mariti. **I**tē i accusacōe false mo
nete vt. **E**de fal. mo. l. i. **I**tē si tutor
accusat vt. **E**q̄ accu. n̄ pos. l. ij. **I**tē
cū q̄s ex necitate accusat vt hēswo
les vindicare necē defuncti vt. ff. qui
b? vt indignis. l. tutor. **I**tē in crimine
abigeatus vt. **E**de abigeis. l. vna.
Itē cū p̄ officiales crimina nūciant
vt. **E**q̄ accu. non pos. l. Ea q̄. **D**z ē
sciendū q̄ si accusator nō inscribat
ex natura tñ accusacōis pena calū
mie venit vt. **E**e. t. l. vlt. **I**tē ē scien
dū q̄ in accusacōibz nō sp̄ necāria
ē libelli cōceptio vt in leui crimine vt
ff. de accusa. l. leuia. **I**tē in notorio
vt. **E**e. t. l. Ea q̄. iij. q. iij. s. aliq̄n in
notorijs em̄ nec accusator requiritur
nec ordo iudiciari? obseruat vt. s.
de filijs p̄sbi. Qm̄ s̄. e. t. **E**uidencia
q̄ de p̄uiga. ca. Cū dilectus. ij. q. i
scelus. a. c. q̄ lothari? **N**ā i talibz
ordo ē ordinē nō s̄nare vt s̄ de iure
iurā. Admān. sec? in manifestis
a nō notorijs vt. xi. q. iij. **E**oz. s. de
diuorē. poro. **I**tē plerūqz de crimine
agit nec ē necāria libelli cōceptio s̄
sine accusatore ad penā p̄cedit vt
ff. ad le. iul. d̄ adul. l. i. s. si publico

ff. de pba. l. plf. Et de libello. l. nullū
instit. de suspic. tu. in. S. ptea. **I**dem
in calūpnato e tpe sine postea nō
vt. Exe. calūpn. l. i. ij. q. iij. S. nōndū
ff. de bonis lib. l. q. cū maior. S. si lib
tus a idē dicit quōd in falso vt. C.
ad le. cornel. d. fal. l. vbi. h. uos in
telligim? legē illā cū pncipalit de
falso agit nō mādeter als at gna
lit ad penā ordinariā de crimine agi
non p̄t sine accusatore a sine libell
lo vt ff. de mune. a hono. l. rescripto
S. si q̄s accusatorē ij. q. i. nichil. or
dinariā iō dixi qz plerūqz agitur
s̄m iura canonica d. crimine civilit nō
ad penā ordinariā. **E**t tunc nec ac
cusator nec libellus ē necār? **V**n̄
nōnd est q̄ in foro ecclē q̄tuor mo
dis agit de crimine p̄ accusatorē inq̄
sitorē denūciatorē a excepōnez nec
obstat. ff. de c. sup. h̄ijs. **N**ā v̄z est
q̄ crimē tribz modis valet oppoi
vt ibi dicit h̄ q̄tuor modis agit vt
dictū est nā p̄ inq̄sitorē agit de
crimine nec tū tūc crimē oppom̄t
In p̄mo ergo modo a accusator a
libellus ē necār? n̄ in casibz vt su
per? dictū ē in tribz seq̄tibz non
v̄n̄ accusatorē p̄cedē dz in serpcio
vt ff. de c. sup. h̄ijs. **Q**d fallit casua
lit vt sup̄? dictū est. **I**nquisicio
nē clamosa insinuacō vt ff. de c. q̄li
ter ff. de symo. licz hely. a. c. p tuas
denūciatorē caritativa momō vt
ff. de c. ij. a in dec. l. heli. a. c. p tuas
ij. q. v̄n̄. accusacō. a. c. si q̄s erga
excepōnez ad extraordinariā penam

obligacō h̄ d̄ electū d̄firmatū ex
cipiat vt ff. de c. sup. h̄ijs. **E**ffect?
accusacōis ē d̄positio inq̄sitoris ab
administracōe remocō denūciacō
nis p̄ma vel correpcō excepōnis
cōsecrādi exclusio vt ff. de c. sup. h̄ijs
In casibz tū ex denūciacōe sequit̄
a nocio vt cū q̄s agē non p̄t p̄maz
eo reteto q̄ viciose q̄sūt a sup̄ q̄
denūciat? ē vt in symonia in ordie
vt. i. q. i. h̄ q̄s. a. q. v̄n̄. requiris.
Idem in dignitate a bñficio simoi a
co. vt xij. di. nerui. **I**n re furtua l̄
violēta vt xij. q. vi. si res aliena.
Idem i re p̄ doli q̄sita quā reddē q̄s
tenet vt violēta. vt. s̄. de resti. spo.
sepe d̄igit. **S**i q̄s accusat? de cri
mine fuerit absolut? nō p̄t sup̄ eo
dē itez accusari. vt ff. de c. de h̄ijs si
ue em̄ crimē remissum sit apte recā
diuo doli re iterari non dz. xij. q.
iij. si illic. siue p̄ abolicōez nomen
rei deletū sit ali? accusacōz repete
re non p̄t. vt. ij. q. vlt. in fine. siue
crimen remissum sit p̄ iinte. resti.
vt ij. q. iij. S. nōnd. siue accusatorē
probaute re? sit absolutus non p̄t
accusacō restitari. vt. ff. nauti cau
po. sta. l. licet. S. vlt. nisi in duob?
casibus cū postez accusator dōcē
paratus est priorem accusatorem
p̄uancatum fuisse. vt. ff. de p̄ua.
l. iij. vel cū posterior primā accusa
cionem se dōcet ignorasse. vt. ff. de
accusa. l. si cui. S. h̄ijs dem. **I**n sū
ma scēdūe q̄ i causis criminalibz
p̄ncipales requirūtur p̄sone nec

interuenit procurator. vt. v. q. iij. in
criminalibus. a. ff. de publicis iud.
l. plit. S. ad crimen. Fallit h̄ in q̄b?
dā casibz. In crimine iuriaz. vt. iij.
q. ix. S. nisi. Itē admittit procurator
ad excusand. vt. q̄. e. c. xiii. S. a. xx.
iij. q. v. reos. Itē cū de crimine agi
tur nō criminalis. vt. s. de pau. tue
q̄. e. c. sup. h̄is. s. de sen. a. re. iud.
Cū J. a. A. Itē in leuibus criminibus
vt. ff. e. l. leuia. Itē si crimen nō ex
cedit penā relegacōis. vt. ff. an per
aliū cā ap. excc. v. a. l. vna. Item in
crimine suspecti tutoris. vt. ff. de
pura. l. nō solū. S. vlt. Item cū q̄s
accusat aliū de ingratitude. vt. ff.
de pura. l. sed h̄e p̄sone. S. prōn?
Item in p̄laribus accōibz infuenit
procurator ad agēdū. vt. ff. de pau.
l. licet in p̄laribus sed nō ad defen
dendū. vt. ff. de p̄la. actio. l. q̄ po
pulari. Item dñs defendit suū in
crimine. vt. ff. de accusa. l. Si cui.
S. vlt. Quidā tñ dixerūt q̄ semper
in crimine pōt interuenire procurator
ex pte rei p̄ litem cōtestatē vt. v.
q. iij. reos. sed illud locū h̄z in pro
curatore dato ad allegandas cās ab
sente non cās cause. vt. ff. de pau.
l. seruū. S. public. **V**ideam? de
secūda pte rubr̄e sc̄z de natura inq̄
sicōis. a. q̄lit p̄cedatur in ea. In p̄
mis nōndū ē differēcia int̄ inq̄sicō
nē q̄ fit s̄ singularē p̄sonā a illam
q̄ fit tā in capite q̄ in mēbris qz i
p̄ma r̄q̄rit ordo ille quē h̄es q̄. e. c. q̄
lit. In secūdo casu de plano a sine

strepitu fieri h̄z. vt. q̄. e. c. olim. vbi
aūt agit de statu eccē r̄q̄rūtur tes
tes tales q̄les in eccā iueniūtur. Et
est rācio qz ea que domi sūt per do
mesticos p̄bari oportet vt. Ede rez
pud. l. cōsensu s̄ de testibz. xmiens
vbi vō s̄ singularē p̄sonā tunc lū
mī adhibent. vt. s̄ de sen. a. re. iud.
Cū J. a. A. Itē nōbis dīaz an ius
dex ex officio suo descēdat ad inqui
rendū An aliq̄ procurate inq̄sicōi
Nā in p̄mo casu inq̄sitor faciet iur
rare illū cōtra quē inq̄rit vt sup eo
de q̄ inq̄rit ad interrogata r̄spōdeat
vt. q̄. e. c. Cū dilect? In secūdo casu
non faciet illū iurare s̄ p̄motor in
q̄sicōis p̄babit illud sup q̄ h̄e sūt
obtēte si ex delegacōe inq̄ritur vel
cōiā ordiario si ordinar? inq̄rit
et si nō p̄bauerit tūc p̄motor vel
adiutor inq̄sicōis punietur vt. q̄. e.
p̄. Cū dilectis. Item a aliā dīam
nōb qz cū inq̄sitor ex officio suo p̄
cedit publicatis attestacōibz de
nuo ab aliis testibz inq̄ret vt. ij. q.
i. notū. ij. q. v. h̄z h̄ p̄mū. a. c. men
nā. Cū at aliq̄ admittēte inq̄sicōi
nō sit. tunc em̄ de subornacōe fi
eri at dīz inq̄sicōi i loco in q̄ p̄sona
de q̄ inq̄rendū est cūsat vt. xxij. q.
i. pat? xxiiij. q. i. pudēda. s̄. d. elec.
post q̄. s̄. de p̄sup. q̄s dā. Citabit is
s̄ quē inq̄rendū ē a significabūtur
ei crimina de q̄bo ē inq̄rendū vt. v. q.
ij. si p̄mates. a. q̄. e. c. q̄lit. S. dīz. Is
at s̄ quē inq̄rit poterit opponere s̄
inq̄sitorē de susp̄cto. vt. q̄. e. c. ad

petitōez Itē poterit opponē q̄ sit c̄
minofus vt ij. q. viij. Judicē. poterit
opponē 3 testes vt ij. e. c. cū opteat
et. c. q̄lit̄ ij. de fimo. l. 3. hely. a. c. per
tuas. nā vbi cū d̄ cūne excepto inq̄
nē ē spāle vt c̄minof admittātur
Si ergo inq̄rat de nō excepto non
admittet vt ij. q. i. de. s̄ de testib⁹
cogē. p̄tā xxxv. q. vi. ep̄o poterit
obicē in d̄cā testiū vt ij. e. c. q̄litter.
s. 3. poterit excusacōnes suas p̄po
nere vt ij. e. c. Cū dilc̄is. Poterit
opponē in p̄sonā denūciātis a lrās
impetrātis vt ij. e. c. Cū opteat. et
c. Cū dilc̄is. Inq̄sitor faciet iurāe
illos q̄ denūciauerūt. vt in dec. licz
hely. sec⁹ est cū agit p̄ mod̄ accusa
cōis qz q̄ semel apparuit int̄ accu
satores testis eē nō p̄tvt ij. e. c. Cū
p̄. **F**orma iurānti testiū in cā in
q̄sitiōis diuisa ē a forma illa que in
caus̄ alijs obseruat̄. **N**ā i alijs caus̄
testis iurat dicē veritatez de h̄is q̄
vidit a q̄ in p̄nc̄ia ei⁹ d̄cā sūt. vt in
q. i. r. testes. s. de h̄is q̄. a. c. tortam̄
sed in cā iurioniali cū de c̄sagūm̄
tate agit forma iurānti testis est
qz iurabit testis d̄ h̄is q̄ nouit c̄ca
pentelā vel credit a qd̄ a maiorib⁹
accepit vt s̄ de testi. l. 3. a in h̄is ca
sib⁹ in q̄b⁹ agit in figura iudicij a
sunt partes testis dicet tam pro
vna parte q̄ pro altera nam cōmu
nis est. vt xiiij. q. vi. non sane. In
inquisitiōe vero forma iurānti
testis est vt sup̄ crimine dicat ple
nam veritatem. vt in decreta. licet

hely. **S**i vero super statu ecclesie i
quiratur tunc forma iurānti tes
tium duplex est nam aut iurat dis
cere veritatem de h̄is que scit vel
credit in ecclesia reformāda excep
tis occultis. vt infra. e. c. olim. vel
qz respondebit ad interrogata. vt
ij. e. c. Cum dilectus. **S**ed si is
contra quem inquiritur conuinca
tur qualiter puniendus sit a non
nullis in d̄nbium reuocatur eo qz
circa hoc iura diuersimode loqui vi
dentur. **A**d hoc dico qd̄ si contra p̄
latum inquiratur administracōez
habentem certa est pena scz ab ad
ministracōe remocō exemplo vil
lic. vt ij. e. c. qualif. tūc ergo non
erit arbitraria. **N**ā faci quid̄ qd̄ i
arbitrio est iudicantis penexero p̄
secucio non eius voluntati mādat̄
sed legis arbitrio reseruat̄ vt ij. q.
iij. s. nōndum. a accedūt ad idem
ff. de verbo. signifi. l. si qua pena. a. ff.
ad turpill. l. i. s. i. **S**i vero fiat in
quisitiō contra priuatum nō habē
tem administracōnem tunc est ar
bitraria pena. **N**am tunc s̄m̄ meri
ta persone a qualitatē excessus pe
nam poterit iudicātis discrecō mo
derari. vt ij. e. c. Inquisitiōis in fi
i. R. a ar ij. de symo. de regularib⁹
a. c. dilectus. sed hec fallunt in cri
minibus enormibus que ordinis
execucionem suscepti aut retencō
nem beneficii etiam post per ac
tam penitenciam impediunt vt ē
videre in homicidio a symonia

in ordine a beneficio ut **q. e. in q. h. c. o. m. i.**
In his em a similib? sic eēt sic
in accusacōis iudicio pcedendū vt
dicit illa decre. in q. h. c. o. i. q. autē sint
enormia delicta a de effai ipōz no-
s. d. tēp. o. r. a. q. l. i. o. r. s. c. c. a. **D**z qd
si nichil pbatur sit adūsus eū s
quē inqrit n̄ de sola fama si crimē
de q. inqritū ē pseueraciā hz fā ad-
moneat eū ordian? pmo seorsuz
postea corā testib? a si infamia p-
duret suspēdat eū vsqz ad satisfac-
tionē odignā vt **q. de purga. cano.**
si q. s. p. s. b. i. t. **E**t in eo casu intelligo
q. p. s. b. i. t. infamat? dz suspēdi nō eī
dico q. stati p. p. t. infamiā dz suspē-
di nisi enormitas delicti vel scāda-
lū h̄ exposcat vt **q. de purga. ca. mē**
sollicitudines. **C**eteruz si oēs testes
dicūt eū innocētē non suspendetur
nec onerabitur purgacōe n̄ ex ha-
būdātū h̄ fiat ad tollendā infama-
cionē facti vt **ij. q. v. h. z. a. c. mēnā.**
Ite qd si superior velit inqre Re? at
dicat nolo vt inqras sed pfigas ē
minū accusare volentib? a accusa-
toze deficiēte parat? sū me purga-
re nūquid audiet re? an iudex vid-
tur q. re? qz qd re? petit ordinarū
ē qd dicit iudex **E**xtraordinariū a
iudex pot? ordiano q. extraordi-
ario iure pcedere dz vt **ij. q. i. multa**
in fi. a ff. de mino. l. i. cause. puto po-
t? inqrendū qz purgacō sequit
inqritōi ar **q. de purga. ca. mē** solli-
citudines. **D**z qrit an re? possit p-
bare innocēciā suā a excusacōez p

familiares a cubicularios Rno sic
vt xi. q. ij. manifeste. a ij. q. vij. cū
pastoris. **I**tem quid si alienus q
non est de dpoē impetret inquisi-
cionē h̄ supprimens in impetrando
potest presumi ipsū non caritative
moueri cū non interfit ipsius. **I**te
quid si repellat adiutor inquisicio-
nis nūquid alius admittetur vel
iudex ex officio suo procedz Rno ad-
mittetur alius vt **q. e. c. Cum opoz**
teat. a ar. ff. de ioffi. tes. l. poscim?
S. i. Crimina enim semel audita in
discussa preteriri non debent. vt **q.**
de colla. de te. c. mia. nec refert vñā
qz claruerint. vt **xxiii. q. iii. ecce.**
Item inquisicio nitatur ex officio
superioris a ideo iterari potest. vt
ij. q. v. habeat hoc proprium a. e.
mēnā. **I**tem quid si infamia ortuz
habeat ab inimicis nūquid indu-
cet inquisitionem Rno non. vt **q.**
e. c. qualiter. a. c. inquisitionem i
fine xi. q. i. ii. **I**n cunctis. a. ii. q. x.
omnibus **q. de purga. ca.** Cum in
iuuentute. sed cum difficile sit pro-
bare ortum infamie cum fama a
certo auctore procedat vt de con-
di. iij. sanctum est. **D**atis dia p̄t
q. a si esset inqritō non tamen cel-
sabit purgacōis iudicium. vt **q.**
e. c. inqritōez in fine. **D**ebet autē
descendere superior ad iquirendum
cū canonicis ecclesie sue. vt **lxxxvi.**
ē i. si quid vō xv. q. vij. si quid igitur
intelligo hic ecclesiam suā scz
maiorē hoc est cathedralem vt **q. d.**

xlvi. sig. c. Cum clerici. **S**i ab
bas vel ali? p̄lat? inferior ab ep̄o
fit ifamat? puto in q̄hicoe a alios
p̄latos d̄po c̄ canonicis adiūgēdos
vt xvij. q. ij. si quis abbas. **I**n
fūma nōnd est q̄ infamia orta ad
denūciacōez paucorū nō induit in
q̄hicoez vt **7. e. c. inq̄hicoi** in fi. vñ
is **7. e. c. inq̄hico** fieri pote
nt exape vt dicat inimicos esse de
nūciatores. **I**te ipsū denūciasse su
per eo de q̄ an nō fuerat ifamatus
vt **7. e. c. cū oporteat**. multa em̄ sal
sa p̄nāpi referūtur vt **ii. q. v. bidu**
um i fi. sub tali em̄ d̄dicōe commissio
fca videt vt si infamia a clamor p̄
cesserit vñ de **7. e. c. p̄mit?** inq̄rendū
vt i illa d̄c. Cum opteat. nec ob
stat **7. e. c. vlt. vbi** ad denūciacōez
q̄iqz mādan? inq̄ri qz a si supior
mādat inq̄ri excep̄cio p̄d̄cā nichil
omin? salua manz. **U**nc restat
vidē de tercia a vltia pte rub̄e scz
de denūciacōibz. **E**st igit sciēduz qz
ad denūciand tenētur oēs s̄m̄ q̄s̄.
vt **ii. q. i. si peccauerit**. a **q. vii. q̄**
pp̄. xi. q. iij. p̄cipue. **xxiij. q. iij. tā**
facōs. xlv. di. h̄ illd̄. qz a bug. cōz
redit h̄ dura ē h̄ op̄io a multos cō
stituit transgressores. a p̄tēa. **A**lij
benigm̄ dicūt qz illud mādatum
auāgelicū si peccauerit aē. nō exten
dit̄ ad illos q̄ in m̄grātu sūt posi
ti siue sint clerici siue laici ar. ad **7.**
xxij. q. iij. duo ista noia **xvij. q. iij.**
p̄biteroz q̄ ad alios a ē cōstitū et

7. vey ē in p̄dō cōmissio secus in cō
mittēdo nā q̄ ad illud oib? ē p̄cep
tū vt **xxij. q. v. 7. videt**. q̄cūqz ergo
b3 familiarē tenet corrigē vt **xxij.**
q. iij. duo ista noia. **xxij. q. v.** non
p̄tes a qz itelligat p̄ceptue quo
ad p̄latos. **7. c. i.** **S**i dubitat̄
an infames a c̄minosi admittātur
ad denūciand a videt qz sic qz oēs
ad **7. e. c. p̄cepto** tenētur s̄m̄ vñ a c̄pi
mionē a qz infames admittātur ar
guūt ex multis iurib? **xxij. q. i. q̄s̄**
q̄s. s̄. de spōsa. p̄tēa. a vbi ad cor
redionē agit nō req̄rit̄ tāt? rigor
vt in p̄d̄cō. **7. e. c. 7. videt**. qz vbi de bo
na fide agitur nō auenit de iur̄ ap̄i
cib? disputare vt. **ff. mand. l. si si d̄**
iussor. 7. q̄dā. h̄ econtra videtur qz
t̄m̄ honestiores p̄sone admittant̄
vt **xxxv. q. vi. ep̄o** in sp̄no d̄ a non
infames. vt **7. s̄ de testi. co. p̄tēa**
Ram a ad p̄plares accusacōes nō
admittūtur n̄ p̄sone integri stat?
vt. **ff. d̄ p̄pla. ac. l. p̄plaris. scripse**
rūt. 7. o. a. Tan. qz quilibet admit
titur ad denūciandū dūmō bono
zelo denūciat. vt **7. s̄ de sen. a re. iud.**
Cum 7. a. A. **7. e. c. i.** licet admittan
tur infames a irregulares non t̄m̄
criminosi cum em̄ criminosi nō cor
rexerit̄ sua crimina p̄sumitur qz
malo zelo denūciat̄ aliena. **H**as
s̄mas app̄oblo vt cum inter denun
ciacionem a denūciacionem distin
guas quia denūciacio que fit de

De p̄tō om̄issa ē euāgelica s̄ illo q̄
fit de om̄ittēdo ē canonica ad hāc
canonicā quilibet admittit̄. ut. s̄.
de cognac. spi. Tua. ad hāc q̄liscū
qz notica sufficit ut in. c. h̄. vi. x̄. i
qua turpitudō pp̄a non absistit vt
s̄. de spōsa. p̄tērea quā nō impedit
iuramētū p̄cedens. ut. xiiij. di. nerui
ad quā nō faciendā si q̄s se iuram̄
to astrinxerit iuramētū nō t̄. s̄. de
iure iurā. quēadmodū. q̄ oia i denū
ciacōe euangelica non attingerit ut
supi? dictum est. Quāuis at̄ possit
quilibet dūmō non c̄minosus vt
supi? notatū est p̄c̄m denūciare cō
m̄. sum ut in auct̄ quō op. epis. S. li
cēciā coll. i. q̄ i aut̄ de nō alie. aut
pmu. s̄. vlt. coll. ij. q̄ c̄ca accusacō
nū solēpnia. ut. iij. q̄. iij. S. aliq̄n̄ q̄
Ede accu. q̄ inscrip. l. Ea q̄ t̄n nūc
atores h̄ijs q̄ nūciant assistē d̄nt.
vt. ff. ad turpil. l. Ab accusacōne
S. nūciatores. q̄ Ede accu. q̄ inscrip.
l. singli. q̄ si n̄ pbauerit q̄ d̄nūciat
puniet̄. ut. f. ti. p̄. c. Cū dilais.

De calūpnatoribz.

Didū ē. s̄. de accusa. q̄ accu
satoribz s̄ qz plerūqz ac
cusatores calūpnātur id
ēco subiat̄ h̄ rubca de calūpnato
ribz. **V**idea? igit̄. q̄d sit calūpnia
ri. q̄lif q̄s de calūpnia ouicat̄. q̄ q̄
lif puniat̄. **E**st at̄ sciendū q̄ ac
cusatoz temeritas tribz modis de
tegit̄ q̄ tribz penis subiat̄. Aut ei

calūpnātur. aut p̄uaricatur. ā ter
giūsan̄. Calūpnari ē falsa c̄mia i
tendē. P̄uaricari vera c̄mia absco
dere. Tergiuīsan̄ in vniūfū ab ac
cusacōe desiste. ut. ij. q̄. iij. S. nōnd̄ ff
ad senatus c̄sultu. l. i. R̄. i. Et qd̄
dixi calūpnia ē flā c̄mia itēde sb̄au
di sciet̄ q̄ aīo calūpnādi ut. f. et. c. ij
Calūpnatoz ibz pena lege remia ir
rogat̄ ut. ff. e. t. l. i. S. i. **N**ā calūpn
antes ad vidicā poscit si militu
do supplicij. ut. nō. s̄. ti. p̄. s̄. d̄z at̄
accusatoz iscribē. **C**ōuicat̄ q̄s de
calūpnia s̄m̄ q̄d eo ipso q̄ non p̄
bat qd̄ intēdit. ut. ij. q̄. iij. calūpn
atoz. q̄. c. q̄ nō p̄bat. Ede aduo. di
uiso. iud. l. i. ff. de testibz. l. iij. S. idē
diu? adrianus. Ede famo. libel. l. i.
in fi. Cad. le. iul. de vi. pub. l. si q̄s
ad se. q̄ e de fruc. q̄ liti. ex. l. non ig
nozet. s̄ non ē ita qz nō p̄tin? calū
pnian videt̄ q̄ nō p̄bat qd̄ intēdit
vñ a? rei in q̄sicio spectat ad iudi
cem q̄ reo absoluto aī destinacōe
ar. ff. de v̄bo. signi. l. fugitū? quia
p̄? l̄m̄az absolutōnis h̄ nō licet̄. vt
Ede calump. l. i. de accusatoz in
cipit consilio querere qua mente
dudus ad accusacionem procc̄s
sit q̄ tunc condempnabit cum vel
absoluet quorum alterum ex for
ma sentēcie apparebit. vt. ij. q̄.
iij. S. notandum. ff. e. titu. l. i. S. i. po
test enim esse q̄ accusatoz qui non
probat iustam habuit causam ve
miendi ad crimen. vt. E. e. titu. l.
qui non probasse. si vero iudex

iudex de hoc non inq̄sient durante
adhuc p̄mo iudicio postea non p̄t
vt *Ce. t. l. i.* n̄ noua d̄ accusatorem
cū d̄q; calumpniatorē accusatō insti
tuat vt *Ed. aduo. diuis. iud. l. i.* vel
p̄t incōtinēti reo absoluto d̄denāe
calumpniatē p̄hibita t̄n inq̄sitiōe qz
que in d̄anēa sūt inesse videntur
vt *Ce. pac. l. petēs. ff. si certū pe. l.*
lecta. Et nō q̄ vbi certa ē pena ipo
nēda accusato si d̄uicat. certa ē q̄ i
ponenda accusato calumpnioso qz
eadē s̄ vbi incerta esset illa q̄ impo
nēda esset accusato tūc accusato
in calumpnia d̄p̄elēso imponet tan
ta et talis pena. q̄nta et q̄lis p̄ c̄mi
ne obiecto ab accusatore solet ipo
ni. vt *Ce. t. l. vlt. ff. ad senatus cō
sul. turpil. l. i.* et in p̄uatis. **P**ruari
cator autē dicitur quasi varicator
qui diuersā p̄tē adiunat p̄dita cā
sua q̄ nomen labeo et varia concer
tatōe tradū ait nā qui p̄uaricatur
ex vtraq; p̄tē cōsistit quin̄imo ex
altera h̄ at̄ extra ordinē solet puni
ri. vt *ij. q. iij. S. nō d̄. in v̄bo p̄ua
ricato. et ff. de pruaricac. l. i. et ij.*
Hic autē fḡueratur q̄ fga v̄rtit
accusato et c̄tra abolicōnez et ab ac
cusatōe desistit h̄ incidit in turpill
et extra ordinē punit vt *ij. q. iij. S.*
notandum in v̄bo si quis et ff. ad
turpill. l. i. S. si quis autem.

De symonia.

Et cetera crimina ecclesiastica si
monia p̄mū obtinet locum.

Nā symoniaci velud p̄mi et p̄cipui
h̄cti ab oībo fidelibz sūt respuen
di et oīa c̄mia ad opacōez symoni
ace h̄ctis q̄si p̄ nichilo reputatur
vt *i. q. vlt. p. 3. et qz v̄stratum ē t̄n
malū vt i. q. i. repiūt et iō exaggān
dū vt. ff. de p̄ms. l. aut fca. S. vlt.*
Idem p̄missio de accusatōe et ei⁹ ca
lumpnia statū an̄ alia c̄mia ponit d̄
symonia. v̄n subicit h̄ rubca de sy
mo. et ne aliqd p̄ spi. exigatur vel
p̄mittat. **V**idendū ē igit. qd sit
symonia. v̄n dicat. q̄bo modis d̄
hat. q̄ pena symoniaci p̄niatur
et q̄ cōm eū possit disp̄sacō adbi
beri. **S**ymonia ē studiosa cupi
ditas l̄ volūtas em̄di. l̄ v̄dēdi sp̄u
ale vel sp̄uali ānexū qd sp̄uale c̄se
tur. ius em̄ p̄cipiēdi p̄uet? p̄bēda
les sp̄uale nō ē s̄ dicit ānexū sp̄ua
li h̄ ē canonie p̄t res tēpales q̄ ex
illo iurē p̄ueniūt sc̄z fruct? sic et ius
p̄cipiēdi p̄uet? rōe p̄latur sp̄uale
nō ē s̄ dicit ānexū sp̄uali p̄t tēpa
litate q̄ mē ip̄i p̄cep̄cōm et iō si q̄s
emat l̄ v̄dat sp̄uale p̄t ānexum
sp̄uali neutru inēptū vel iūēdituz
derelinquid. vt *i. q. ij. si quis obie
cent. sic et ius p̄onatus v̄ndi nō
p̄t vt s̄ de iure pa. S. iurē. et c. quia
clericū et t̄n dicitur sp̄ituali ānexū
vt in dec. de iure. et s̄ de iud.* **Q**uan
to p̄pter quandam consideracōnē
quia cadit in laycuz et a layco pos
sidentur vel quasi cū nullum ius spi
rituale a layco possideatur preter
illud et preter ius funerandi. vt

ff. de mortuo iſe. l. i. q. i. q. p̄ſet ius eli
gēdi ſi ex p̄uilegio op̄tat. vt. ſ. de
iure pa. nob. q. p̄t ea nō dicit mē
ſpūale ſ; ānexū ſpūali accedit ad iſ
ta. ſ. de rerū p̄mu. q̄ſitū. **P**remiſ
ſa at̄ diffiniō vel deſcripō ſymo
mie p̄baſ. i. q. i. q. ſtudet. **D**icitur
ſymonia a ſymone mago p̄mo in
nouo teſtāto ſceleis hui⁹ aucto
re. ip̄e em̄ volunt om̄e grām ſci ſpūs
a b̄tō petro h̄c q. ḡyſi in v̄t. r. teſ
tāto voluit vendē grām ſcītatis
naamā ſp̄o v̄n. p̄p̄e loq̄ndo ēptor
ſpūaliū dicit ſymoniac⁹ venditor
ḡyziac⁹ vel ḡyziac⁹ ſ; v̄ſus h̄im
b; vt v̄t q; ſymoniac⁹ appelleſ et
de v̄troq; legit. i. q. i. q. ſtud; . **C**ō
mittat at̄ ſymonia trib; ſp̄eb; mu
neris. **V**n̄ b̄tū; q. exatit man⁹ ſu
as ab oī munē. n̄ dix̄ ſolūmō a mu
nē. ſ; ab oī munē qz munus. aliud
ab obſeō. aliud a maū. aliud a li
gua. **M**un⁹ ab obſeō ē ſuit⁹. i. de
bite ip̄eſa. mun⁹ a manu p̄cuma ē
mun⁹ a lingua fauor eſt. vt. i. q. i.
ſūt nōnulli. **I**tē mittat ſymonia
ſola volūtate vel in teacōe h̄c q. v̄ſu
ta. vt. ſ. de v̄ſu. **C**ōſuluit xiiij. q. iij.
ſi feneraueris. **I**n h̄ t̄n̄ diſtinguen
dū ē ſicut diſtingerūt doctores at̄
q. quēd. ſūt p̄hibita qz ſymonia ca
vt vendere vel emere ſac̄mēta h̄ em̄
iō h̄odie p̄hibētur qz in v̄t. r. teſ
tāto erāt p̄hibita q. ſymoniaca
emi vel vendi dona ſci ſpūs. vt. i.
q. i. qui ſtudet. v̄n̄ vend̄ tores colū
baz eieci ſūt a d̄no de tēplo. vt. i.

q. iij. **E**x multis. qdā aut̄ ſūt q. i. ve
teri teſtāto nec erāt p̄hibita nec
ſymoniaca. ſ; h̄odie ſūt p̄hibita q.
ſymoniaca qz p̄hibita p̄ cōſtitucō
nes vt vendē vicariā caſtaloyaona
tū yconomatū **A**duocaciā q. h̄ uſ
uiſmodi. vt. ſ. c. c. ad n̄am. i. q. i. ſi
q̄s ep̄s. q. q. iij. ſaluator. h̄ em̄ vel
vendi eſt ſymoniacū qz p̄hibiti i
h̄ijs non ſufficiat ſola volūtate ſ; re
q̄ritur vt influemat ad. q. nō q.
in h̄ijs in quib; ſymonia mittit
tur ſola volūtate nullo pacto ſ; ef
fectu ai p̄cedēte nō ē necāria reſig
ciō ſpūaliū q. offerūtur q. t̄p̄alium
que p̄ſtātur ſed ſufficiat delinquē
tib; p̄ ſolam p̄m̄az ſuo ſatisfacere
creatori q. eos p̄ ſymonia h̄mōi n̄
teneri vt. ſ. e. ti. c. vlt. q. ſm̄ h̄ intel
ligo de c. ſ. e. c. tua nos. **S**ūt aut̄
caſus in quib; mun⁹ a manu h̄c
te intercedit in ſpūalib; . **P**rim⁹ ē
cum quid ſp̄ote datur q. c̄r̄tie o
fertur. vt. i. q. i. quicquid inuſibi
lis. q. c. q̄pio in ſi. q. c. placuit. et
ſ. e. c. dilect⁹ fili⁹. **A** in ſi. **S**ecun
d⁹ cum oia illa daturūt q. diſtinguū
tur ſ. e. q. ſi q̄nes **T**erā⁹ p̄ op̄ib;
ſpūalib; ab eo collatis qui ad h̄c
ex officio non tenetur. vt. xij. q. ij.
caritatem. **Q**uartus p̄ op̄ib; ſpi
ritualib; ad quas qui cōfert ex of
ficio tenetur vt cum ep̄s conſecrat
eccāz vel viſitat quia tūc poteſt ex
igere moderatam p̄curacōez. vt. ſ. e.
cum ſit romana. ſ. de p̄ſcrip. c.
Cum ex officij. x. q. iij. **R**elati. m.

Sz quis sic dixerit antiq̄ a scrip
sent frat Raymū. in summa sua tū
nō audeo dicē q̄ p̄ actu visitādi l̄
cōsecndi ep̄s exigat a h̄ p̄f̄ cano
nē. i. q. i. statumū. h̄ p̄ labore vie
xij. q. ij. caritate. **S**z oppones canō
ille loquit̄ cū ep̄s nō p̄ h̄ie ciuitatis
prochias fatigat̄ si ergo i sua ciui
tate visitat vel cōsec̄t videt̄ q̄ nō de
beat exigē p̄ ciuā cōez cū nō laboret a
tū d̄iū ē. ut. s̄. de censibz exac. a p̄
cu. venerabili. **A**d qd̄ r̄no a si m̄?
laboret eūdo ad eccāz ciuitatis cāvi
sitādi vel cōsecndi q̄ cūdo ad eccāam
in dyoc̄ cōstitutā laborat tū a iō ces
sat obiectio. **Q**uitus cū elemosina
dat̄ p̄ vita eterna a p̄cōz remissi
one vñ p̄cā tua elemosinis redie
Sertus p̄ redimēda vexacōe que
in rebo spūalibz iuste ifert̄. ut. s̄.
e. c. dilect̄. a cōordat apl̄s redimē
tes temp̄? k̄m̄ qm̄ dies mali sunt
Sz videt̄ obstare s̄. e. c. q̄relā. ibi
em̄ vtrūqz p̄hibetur em̄ a redimē
eccāz. **S**z ibi exponit̄ redimē. pro
proxima ref̄gri. **I**tē non obstat s̄.
e. c. nemo. qz ibi nō redimē vexa
cō h̄ em̄ absolucō. vel p̄t̄ sic dici
q̄ redēp̄cō rei spūalis p̄mittit̄ vex
ato iuste a redimēti p̄hibet̄ vexā
ti a p̄vexacōis cessacōne recipienti
In munē ab obseq̄o distinguit̄
qz a obsequiū ē corpale aut spūa
le **S**i corpale sit obsequiū a honēs
tū vicū nō iducāt vt cū q̄s fuit suo
ep̄o corpale in rebo licitis a honēs
tis puta cūdo romā p̄ ip̄o aduoca

to l̄ p̄ciatōis officūgēdo p̄ nego
cijs ei? l̄ ecce h̄ie. vbi ḡo dign? dig
nū a honestū p̄stat obsequiū p̄ bñ
ficiō vel ordie cessat vicū simōie et
h̄ inuit a d̄rio f̄sū canō ille. i. q. i.
fuit non nōnulli in verbo mun? ab
obsequio est seruitus indebite im
pensa. **S**i vero indignus dignuz
vel dign? indignum prestet ol se
quum non caret vicū simōie sed
q̄uis honestum obsequium libera
liter prestatum vicū nō inducat
vt dictum est. in pactū tamē duā
non potest. huḡ. tamen dixit indis
tincte q̄ si quis directe habeat in
tencionem suā ad ordinem vel be
neficiū cū sunt simoniaus ē ar
p̄ eo s̄. e. c. Cum essent. **S**ed nun
quid obsequiū spirituale p̄t̄ sine
vicū prestari ex pacto. **R**no nō ni
si bñficiō vel p̄sonatui sit annexum
vt. s̄. de preben. significatū. **I**n
munere autem a linḡ sic dico licet
super hoc diuersi diuersa scribant.
porrigūtur preces. **A**ut ab ip̄o or
dinando seu promouendo aut ab
alio pro ip̄o a in vtroqz casu diz
ant quidam preces huiusmodi
esse illicitas a si ad eas fiat ordi
natio viciosa est et speciem conti
net symonie ar. viij. questio. i. **I**n
scripturis supra de iure patro. per
tuas q̄ tollerabile puto si pro in
digno fiant. secus si pro digno.
vt supra de eta. a qua. Tuā. i. q. i.
filium s̄. s̄. h̄mo. tua. als multi ho
die dampnarentur cum plures

ordinetur et beneficietur interueni
entibus propriis precibus vel aliorum. **S**ed
si aliquis pro prelatu precibus ponat
pro se ipso hoc abiciendum est. **U**t i. q. i. nul
luraque si uero interpositus presbiterus alicuius
ad prelatu alius assumat tunc dis
tinguo. **A**ut presbiterus sit carles a spua
les si carles et fiat pro indigno comit
tat symonia. **U**t i. q. i. de ordinaco
nibus nam precibus loco presbiteri succedunt
ut i. q. i. sunt nonnulli. **S**ed si sint car
les et fiat pro digno licite sunt diuino
is que ordinat vel instituit respectum
non habeat ad precibus sed ad utilitatez
ecclesie vel meritum promouendi. **S**pirituales
autem precibus uicium non inducunt. ut i. q.
i. latore. et lxxij. di. principali. **Q**ue
ritur de exennis an symonia indu
cant uideat quoniam non dum tamen non produca
tur ad munera quantitate. ut ff. de of
fi. pro. l. solent. **S**ed non aut. **S**. vlt. licet
tamen recipit esculentum et potulentum
quod intra dies priores prodigatur ut
ff. de offi. presbiteri. l. plebifito sicut et
que prophete offerebantur stipites ma
gis estimabantur tabernaculi quam mu
nera prophete. ut i. q. i. iudices. **S**ed
quod si corrupta intentione denique vel re
cipiatur exennia. **R**espondeo symonia com
mittit que sine refectione ordines beneficii
collati promissa sola purgat ut **T**.
e. c. vlt. et **S**. h. intelligi potest **T**. e. nes
mo. **U**t **S**ed nunquid modica quanti
tas pro spirituali ex pacto data symo
niam inducit. **R**espondeo sic. **N**am inuenio
quod sex solidi faciunt symoniam. ut **T**.
e. t. tue. **I**tem xxx. ut **T**. e. venies. **I**tem

quique **S**ed li. ut i. q. i. iudices. **I**tem
trentissis. ut i. q. i. placuit. ut nul
lus episcopus. i. tercia pars solidi. **I**tem sy
moniacus si fuerit opus. ut i. q. i. ordina
coes et in furto non distinguit quanti
tas ut xliij. q. vi. c. vlt. **I**tem symo
nia opus est in uisura utrumque
enim sola uoluntate committit ut dixi s
e. **S**. **I**tem committit et in uisura non dis
tinguit inter modicum et multum. **I**tem
appellauimus **I**tem uerba. **I**tem pro et quod
quod sit quod sortis accedit uisura induit
ut xliij. q. iij. plenique. **A**d hoc autem dico
quod ubi ex pacto aliquid datur non dis
tinguo quantitate et opus est refectione
eius quod talis est questum ubi autem aliquid
quantitatemque corrupta intentione datur
sine pacto symonia committit que abs
que renouatione pro primis delet ut **T**. e.
c. vlt. **S**ed si non constet de mere cor
rupta tunc consideratur circumstantie il
le de quibus habet **T**. e. c. et si quod est. **S**ed
nunquid symonia committitur si ali
quid datur pro calice seu uestibus bene
dicendis dixerit quod non si inue
niatur hoc in iure prohibendum tunc
enim esset symoniacum quia prohibi
tum ut est videre in crismate bap
tismo dione balsamo sepultura ba
filiis dedicandis ut i. q. i. dictum
et. c. placuit. ut unusquisque. ut **T**.
e. t. cum in ecclesia et hijs consentit frat
Rayma. in summa sua. puto tamen
uerum quod in quolibet ecclesiastico misterio
exercendo symonia committi potest ut
T. e. c. ad nostram. **U**t **S**ed nunquid
an promissio aliam potest ab eo cauere.

exigi sine vitio simonie Rñō nō. h
postea sic. ut. viij. q. iij. talia. i. q. i.
p̄pio. dūmō pactū non p̄cedat ut
viij. q. iij. Artald? postea v̄o p̄sta
bit canō q̄ ex atiq̄ consuetudie ap
probat. ut lxxij. di. qz sc̄a. h. a. supi
ori p̄t̄ exigi a reapi caucio siue añ
siue post ordinacōnem subiecti. ut
supra. de elec. significasti. xxij. di.
quamq̄ xxvij. di. de h̄ra. casu. e.
di. optatū. a. s̄. de iure iurā. nullus
auctoritas em̄ superioris vicū tollit
vt. s̄. de pactis. Cū p̄d̄. s̄. de p̄t̄.
ñ. s̄. de trāsac̄. Statuim? ff. d̄. h̄is
qui no. i. fa. l. furti accipe. s̄. q̄ iussu.
Ite nō q̄ sicut simoniaciū ē me
diatē pecunia vel p̄ d̄o rē sp̄ualem
acq̄n sic a resignari. ut. q̄. e. c. q̄re
lā. s̄. de testi. x̄m̄es. darz em̄ intel
ligit q̄ qd̄ sibi debetur remittit. ut
viij. q. iij. talia. ff. de calūp. l. quēcā
ff. de ad. ca. da. l. si mulier. licet sit
ar. s̄. ff. q̄bo. mo. pign? vel p̄po. sol.
li. s̄. ai. debitor. Et ad. vel. l. i. ff. q̄ i
frau. cred. si pign? a eodē mō si
moniacū ē ob pecuniā recōciliare p̄
non recōciliare. ut. q̄. e. c. nemo. a. c.
Ad aures. nec mireris si duo s̄ia
in idē recidūt nā h̄ d̄igit a. s̄ vt cū
reapit p̄cū ad accusandū vel nō ac
cusandū denūciādū vel non denūciādū
dū. testificandū vel non testificandū
eligendū vel non eligendū. h̄ ei oīa
eadē lege puniūtur. ut. i. q. i. qui cū
et. l. eadē. s̄. lex iul. a. ij. q. i. p̄hibēt
accedit ad ista. i. q. i. s̄. q̄ at pecuniā
Sz obstat canō i. q. i. sūt qd̄ i. d̄.

It̄ qd̄ q̄ violēcia p̄ fauorē n̄ p̄mittūt
eccās cōdian̄ hos ecā d̄cimin? vt
saclegos iudicādos. **S**z ibi s̄bau
dio nichilomin? simoniacos. Est
at̄ sciendū q̄ simonia ē em̄ enorme
vt. s̄. d̄. accusa. a. i. q̄ficōi em̄ excep
tū. vt. c. de ep̄i. a. cle. l. si. q̄. xv.
q. iij. sane. ad accusacōez simoniaci
quilibet admittit ad accusandū vt
q̄. e. c. tāta. dūmō is q̄ accusatur sit
male fame vt ij. q. i. in p̄mis. a. d̄. l̄
pleni? no. s̄. de accusa. s̄. **I**te illi n̄
admit. q̄libet peccator missam can
tare p̄t p̄et simoniaciū vt. q̄. e. c. Tā
ta. a. p̄et alios enormit̄ delinq̄n
tes immediate dūmō eoz crumna
notoria sint de iure vel de facto. vt
s̄. de tēpo. ord. c. vlt. a. s̄. de renun
nisi cum p̄idem in p̄in. h̄ij enim
oēs sūt suspensi quo ad se a q̄ ad
alios. vel dic solum simoniacum
etiam occultum suspensū esse quo
ad se a quo ad alios a notorium
fornicatore. vt xxxij. di. nullus.
et. c. p̄ter lxx. a. s̄. verum. **E**t si q̄
ratur quare iura canonica sic pros
sequātur lxx duo. s̄z simoniam et
fornicacōez. respōdeo simonia est
morb? canerosus a ideo ferro igni
to op? est. ē ec̄ malū v̄sitatum vt
i. q. i. reperūtur. **I**tem fornicacō ē
cōmune vicium vt. l. di. Quia tua
sanctitas in fi. a iō pena exacerba
ri debuit in vtroqz. vt. ff. de penis
l. aut facta. s̄. vlt. a. q̄ p̄xime dixi
q̄libet peccator p̄t missam cantare
p̄ter simoniacum sic intelli ge

quilibet non prescius quilibet tol-
lerat? et sic tollitur obiectio de sus-
pensis et excommunicatis qui excluduntur a p-
ticipio sacramentorum. ut. iij. q. iij.
Engeltruda. s. de excep. A nob. q.
de cle. ex. ni. si celebrat. **I**tem ois pec-
cator penitens et sic non obstat quod di-
ci solet quod constituitur in mortali peccato
suspensus est ad se. ut. i. q. i. sacer-
dotes. quod locum habet in non enormibus
etiam occultis et non medio crubo no-
torijs nam enormia occulta et medio-
crum notoria et per pacta primam exe-
cutionem ordinis detinet impeditam. ut
s. de renunc. nisi cum prede. l. di. de hys
s. de tempo. ord. c. ult. **U** De pena si-
moniaci sic dicitur est. Aut quis est
simoniacus in ordine. Aut in benefi-
cio suscepto. **D**icitur in ordine suspensus
est ipso iure ut prime dictum est habet
enim caracterem furtivi. ut. i. q. i. ordi-
nationes habet caracterem viciosi. vni or-
do interortus cecidit. ut. i. q. i. quibus
dam narratis. q. e. c. Accusatum et c.
quod quis. qualiterque de hoc crimine con-
stitit siue per modum accusationis siue
per modum inquisitionis siue denunciacio-
nis sequitur pena depositio. primum
probat. s. de accus. inq. et denunc.
sup. hys. **S**ecundum s. de accus. inq. si
com. d. tercio. s. de accus. s. effectus?
Simoniacus autem in dignitate vel be-
neficio dicitur per accusationem deponi-
tur per inquisitionem amouetur. ut. s. de
elec. p. inq. si quis et idem per denunciacio-
nem. **E**t est ratio quod non possit agi prima
illa vel illo retento. ut. xiii. di. nerui.

et ut in prede. s. effectus? **E**t quod dixi
in symoniaco in ordine quod suspensus
est ipso iure puto locum habere in symo-
niaco in indignitate quod executionem dig-
nitatis retinet impeditam vni. quod quid
facit gerendo officium dignitatis
suspensus agit et decipit aias sub-
iectorum. ut. s. de elec. dudum rotu-
mag. et idem dico in beneficio curam
aiarum habere quod de hys duobus idem
iudicium est habendum ut continetur
in prede. de. et ar. s. de filiis pres-
c. ult. si vero aliquis sit symoniacus
in receptione simplicis beneficii vel in col-
lacione beneficii cuiuscumque. Aut et de
licitum est occultum Aut notorium de
iure vel de facto. **I**n primo casu sy-
moniacus est ipso iure suspensus
sicut et quilibet in mortali peccato
constituitur. ut. i. q. i. sacerdotes. In
secundo quo ad se et quo ad alios ut
s. de tempo. ord. q. hys. **N**am et accusa-
tus de symonia prohibetur exequi
officium suum accusatione pendente. ut
q. e. c. accusatum. **I**tem quid de hys
qui per symoniam recipiunt vel recipi-
untur ad monachatum. **R**espondeo si per modum
accusationis de iudici fuerint deponun-
tur tam recipientes quam recepti. sed
si per inquisitionem de hys constitent re-
cepti amouentur a locis et in mona-
sterijs arceonibus collocantur ad pe-
nitentiam pagendam. recipientibus
autem inuigilantur prima et tunc nec eam pe-
gerint ab executione ordinum suspen-
duntur ut. q. e. c. dilectus filius a sed
istabis quare preseres isti vel abbates

non remouent ab administracōe ecē
p modū inq̄sicois cū h̄ sit pena ordi
naria simoiacoꝝ p̄latoꝝ .ut no. s.
e. t. s. de pena. **R**ñō illd̄ locū h̄z i sp̄
moia d̄ssa i diḡtate i q̄ administrat̄
sec̄? in simoia d̄ssa i b̄nificijs cōfe
rēdis l̄ mōchis recipiēdis in q̄ ca
su locū h̄z d̄c̄ d̄lāis . vel ibi multiz
tudo erat in cā a v̄tale nō eāt mōste
rijs vetēs amoueri p̄latoꝝ .ut s̄ d̄
renū. c. i. **S**z̄ q̄nt̄ an is q̄ b̄nificiū
simoiace acq̄siuit teneat ad oēs
fruct̄? q̄s recepit a q̄ recipi potue
rūt Rñō sic. ē ei fur a latro. ut. i. q.
i. ordiacoēs. a iō sicut fur sp̄ ē i mo
na a ad dāpna tenet. **E**p̄ met̄? cā
l. i. **E**de d̄dic. fur̄ti. l. vlt. a. **E**de fur
tis. l. subtrac̄to. a ad oēs fruct̄? vt vi
olēt? .ut. s̄. de resti. spo. ḡuis. **G**na
lit̄ ei sine titulo possidēs tenet a ad
oia dāpna a luc̄ p̄cepta a p̄cipien
da. ut. ff. de rei. v̄. l. si nauis. **S**. ḡna
lit̄. a iō ē si h̄eat titulū h̄ talē q̄ p̄ n̄
titulo sit b̄nd̄? ut. **E**d̄ aḡco. a cēsi
quēadmod̄. ff. q̄ met̄? cā. l. h̄ pt̄?
Sz̄ q̄nt̄ cui restituet̄ pecunia sy
moiace data Rñō ei in cui? iniuriā
data ē h̄ ē ecce. ut. **T**. e. c. d̄fulē. a. c.
audiuim̄? .a. c. de h̄ at̄. a ar. ad idē
xxvii. q. iiii. si q̄s in atrio. xxvii. q. i
si q̄s rapuerit i aut̄. d̄ sc̄il. ep̄is. **S**. h̄
neq̄z. coll. ix. ei v̄o q̄ pecuniā dedit
inuenit̄ ex n̄ia restitui. ut. **T**. e. c. ve
mēs. h̄ forte illd̄ locū h̄z cū reddit̄
ei q̄ mōsteriū ē ingressus p̄ simomi
am cōsiderat̄ eim̄ ne alteri mōsterio
ad qd̄ trāfferēd̄? ē ne fiat oneros̄?

vt. xvi. q. vi. de lapsis. xxvii. q. i. si
q̄s rapuerit. p̄lat̄? at̄ aliqd̄ ab ec
clesia p̄ simoniā extorquēs dupli
catū restituit. vt in p̄d̄cā d̄c̄ audi
uim̄? .sec̄? si p̄ impressionē qz̄ tūc
reddet̄ q̄druplicatum vt. xviii. di.
qm̄ quod. i. q. i. d̄uissiois. **D**icitur
aut̄ d̄cutē qui p̄textu officij d̄m̄
nādo aliqd̄ ab inuito extorquet ut
ff. de cōul. li. a ij. a xvij. q. j. milis
tare. **S**z̄ sciendū ē q̄ nō omnis
pactio q̄ i re sp̄uali infuenit̄ simo
niā induc̄t a ideo penaz nō meret̄
Na si possessio det̄ ecce vt in ea ora
toriu cōstituat̄ non cōmittit̄ simo
nia ut. s̄. de resti. spolia. olim qz̄ in
tradicoe rei p̄pe licet pactū apponē
vt. ff. de pac. l. in tradicoibz. s̄. de
cōdic. appofi. xxi. **I**te nō cōmit
titur simonia si det̄ l̄nia cōstruēdi
oratoriu sub pacto census ut. xviii
q. ij. eleutheri. s̄. de religios̄ dom̄.
Cōstitut̄? accedit̄ **T**. e. t. ex infinua
dione. talia em̄ pacta sp̄ualia repe
tūtur sicut a illud. s̄. de preb̄. siḡ
nificauit̄ s̄. de h̄uis nō ord̄. nullus.
s̄. de elec. siḡficasti. x. q. i. c. ij. **Q**uid
si qd̄ exigat̄ h̄m̄ loca cōsuetudinem
in exequis mortuoruz puta cerij a
denarij vel in b̄ndictione nubendū
puta panis a viuū cerci a mātile si
aut̄ in plensqz̄ locis h̄ de more sua
tur. **I**te in d̄secracōibz ep̄oz manu
tergiū a aqua manile Rñō exactō
nē in talibz reprobū ec̄ sed nich̄ il
omin? debita fore solucōnez vñ su
penoz ex officio suo cogē potest ad
bbi

solucōez nā p̄fēdī sūt q̄ malicio
se int̄itur laudabilē cōsuetudinē
i iurāe. vt **q̄. e. c.** Ad aplicā. **Q**ued
e n̄ ex debito p̄stāda sūt ad q̄ actō
nō dat. vt no. s. de postu. **S** restat
Hic a p̄ādij ex actio iux morez re
p̄bat. vt **q̄. e. c.** Jacobo. sic a i ml̄
tis alijs actibz sp̄ualibz cōsuetudo
nō excusat exactionē p̄ itromizadis
ep̄is l̄ abbatibz seu abbatissis i se
de ponēdis l̄ p̄ q̄buscūqz alijs p̄sō
nis iuestiēdis. **I**tē p̄ danda absō
lucōe vel p̄ q̄busd̄ alijs sic quilibz
studiosus p̄ se nōre p̄t. vt. i. q. iij.
saluator. si q̄s p̄bēdas v̄dētes **q̄. e.**
c. cū in eccō. **A**d aures suā int̄m au
diuim? **A**d aplicā. **V**ltio vidend̄
ē an i simoia valeat dispēlare in q̄
distiguo quid sūt simoia q̄dā si
moia p̄moti vel ordiati nō tñ sūt
simoia. **C**ū simoia ali? a i p̄pa
dispēlare n̄ p̄t. vt i. q. i. **E**rga simo
micos. vt **q̄. e. c.** nob i fi. i p̄pa v̄o ex
plenitudine p̄tatis dispēlare p̄t. vt
q̄. e. c. dilcūs fili? a. a. i. q. v. q̄cūqz
Cū simoia p̄motis a nō simoia
cis p̄t ep̄s dispēlare. vt **q̄. e. c.** nob
i. R. 2. a. c. ex i sinuacōe. s. de elec. si
alici? i. q. v. p̄fēdū **q̄. e. c.** de simo
niace. a. c. de regularibz. a q̄d dixi
posse dispēlare a simoia p̄moto
vel ordiato v̄z itelligo refiḡto eo
q̄d simoia ē q̄fitū vt i dec si alicu
ius. a i. q. v. q̄cūqz i p̄n. a q̄d dicūt
iura illa in bñficio a diḡtate puto
et i ordie locū h̄re vt resignet exe
cucō. caracter em̄ renūciari nō p̄t.

eo q̄d aie ē infix? **Q**uidā tñ dix
erūt i p̄am nō posse dispēlare cū sy
moia in ordie a h̄ tali rōe qz ne
cessaria est renūciacō sed simonia
cus in ordie caracteri renūciare nō
p̄t. execuōi non qz illā non h̄z **A**d
q̄d r̄no p̄t renūciare q̄ntū in eo est
offerēdo se p̄petue de p̄ficōi vt xxi.
di. nūc at **I**tē q̄ dixi posse ep̄m dis
pensare itelligo si nō ep̄o sed aliz
cui de suis comitibus pecunia da
ta fuerit qz si ibi simonia sua eum
indignū redderet dispēlare nō pos
set a hoc innuat canon ille. i. q. v.
p̄ncū in p̄n. vbi dicit p̄ pecuniā n̄
ep̄o sed cui dam p̄ncipū a? datam
Sz videtur qz ep̄s ec̄ cū simonia
ce p̄motis qui simoniaci non sunt
dispēlare nō possit. vt **q̄. e. c.** nobis
ibi em̄ in p̄ncipio ponitur questio
de p̄moto simoniace nō simoniac
co a in fi. r̄ndetur qz cū ipso nō va
let ep̄s dispēlare. **A**d q̄d r̄no qz i
fine illi? decre. dicitur non referas
ad p̄ncipū a ad p̄mū casū in quo
certuz est posse ep̄m dispēlare vt
supi? dictum est sed referas ad ca
sum qui ponebatur in dec s̄m̄ v̄te
rem cōpilacōez que est h̄odie inter
cisa in qua tractabatur de vere sy
moniaco a qz dicitur ibi a q̄d dictū
est p̄ simoniacā prauitatē ac. sic ex
pone vt dictum est in p̄ncipio dec
sed in pte decisa. **E**st autem sciē
dum qz is dicitur simoniace ordi
natus vel p̄motus non tamen est
simoniacus q̄ ignorāte a ratū nō

hūte a sanguineis familiaribus et
amicis commissa ē simonia vt pba
tur p iura inducta. s. e. s. vlt. vide
dū est et pbat. q. e. sicut. vbi vero pe
cunia dat in dispendiū p moti ab
hijs qui necesse potius q̄ dēre inten
dūt prozsus ignorāte p moti a ra
tum cū ad ei? noticiā venent peni
tus non hūte p moti ipsi? nequa
q̄ affiat. ut q. e. c. nobis. a multo
min? affiat si eo p̄hibente pecu
nia det. ut q. e. c. sicut. Nichil em̄
dāpm sentire debuit q̄ prohibuit.
ut ff. de nego. ges. l. si duobus in fi.
ff. de pau. l. pomp. s. vlt. ff. mada.
l. si p te. Ede nego. ges. l. vlt. In
casibus tū nichil opat p̄hibico. ut
ff. de relig. a sup. fine. l. At si quis
s. si me p̄hibete. ff. de libali cā. l. iij.
ff. de apel. l. nō tū. Aliqñ pl? opa
tur exp̄ssa d̄dictio q̄ tacet? dissin
sus. Et ē ratio qz plerūqz qui tacet
presumitur dēre ut l. iij. di. si s.
u. Ede nup. l. siue p̄pomis. ff. solu.
ma. l. iij. s. qui clericus vel w. in sinuā
te. s. de spōsa. Ad id. s. de despon.
impultrās. s. q̄ ma. accu. pos. i. sup.
q̄uis regula iuris d̄iū dicat qui ta
cet nō dēre nec q̄. ff. de re. iuris. l.
q̄ tacet. Aliqñ plus opat absētia
q̄ d̄dictio ut ē vidē in hūma. ut. ff.
de re. iud. l. duo ex tribus. ff. de arbi.
l. si in tres. Itē in electione ut. s. d̄
elec. q̄ sic venerabil. Bone memo.
s. tremon. s. de postu. in sc̄da bone
Et nō q̄ dispēsacio fit se iplene vt
cū dispēsac cū aliq̄ vt i minoribus

tū valet ministrare vt s. q̄ cle. l. w.
c. ij. a. i. q. i. si q̄s bēnce plene vt cū
p̄mittit ad sac̄dōcū a nō vterius
p̄moueri vt s. q̄ cle. vel w. c. i. a. i.
q. vij. suenētibus. a plenius vt
cū p̄mittit alicui vt fiat ep̄s a non
p̄mas vt xij. di. nos cōsuetudinē
plenissime vt cū ad oia dispēsac
vt xxij. q. iij. ipsa pietas. Itē q̄
nūquid p̄t ep̄s dispēsare i simo
nia commissā in exequijs mortuoz. i
b̄ndictiomb? nubētū in am̄terij
cōcessiōe i c̄smate recipiēdo i sacro
rū vasoz seu vestimētoz b̄ndictō
ne a similib? minorib? sp̄eb? si
mome credit q̄ sic p̄ pactā p̄iaz
eo q̄ nō p̄hibet ar. ad h. q̄. de sen.
ex. nup. nec obstat i. q. i. erga qui
loquit in simoniaca dignitate sic
l. q̄tur dec. q. e. c. nob in fi. Que
rit an sac̄dos peccet vel simoniā cō
mittat missam p̄ denari celebrādo
vel alia officia exeq̄ndo. Ad. qd̄ r̄no
si sac̄dos non teneat ad illud p̄ q̄
pecuniā recipit a h̄ip? ei dēre nec
peccat nec simoniā cōmittat. ut. i. q.
i. duces vel iudices. nā a opas su
as locare p̄t ad temp? ut q. ti. p̄.
c. vlt. dum tū in celebracōe missel
alioz officioz p̄ncipalem intencō
nē suam ad remissionē dirigat op
tinendam sc̄dario aut habere p̄t
respectū ad denarios quos p̄cipit.
illa autē officia ad que tenetur p̄
pecunia celebrare non d̄z sine pecu
nia nō celebratur? alioqñ simoni
am cōmittit. vt. i. q. iij. vendentes s.
lb ij

et si nō teneat ad illa h3 tñ als sup
tus suos p denarijs illa exeq aut
si nomiacū est aut auaz. Verūptñ
si layci consueuerūt dare oblacones
et sūtrahāt puto laycos opelli pos
se laudabilē consuetudinē obsuare
vt .i. e. c. ad aplicā in fi. Et sic ad
dādas oblacones. ut xvi. q. i. statui
m. q. xxxij. di. p. ref. h. in fi. Itē qñ
tur aliq̄s ofert bona sua eccē pure
simpliciter sine pacto hac tñ intēcio
neryt p bō t̄palia q̄ offert spūalia
ualeat adipisci a clerici q̄ eū in fra
trē admittūt nō eēt eū n̄ omoda
t̄palia p̄cipere admittunt an simo
niaci reputētur ad hāc q̄ōnez Rñ
bet dec. dices q̄ tā illi q̄ isti apud
districtū iudicē q̄ scrutator est cor
dium a ognitor secretor culpabi
les iudicatur. ut .i. e. c. Tua. S. licet
āt. vñ cū non dicat simoniaci iudi
cāt. dixerūt q̄d q̄ nō sūt tāq̄ simo
niaci p̄medii p̄t̄ volūtatem cum
ope subsecuto ar. s. de byga. nup
et. c. A nob. Alii dicūt a xer. sicut
puto q̄ simoniaci sūt qz sola volū
tate ommittatur simonia ut dixi. s. e
S. ommittatur. **D**atis tñ putō q̄ si
eccā sit tenuis facultatis a paupra
te dep̄ssa aliq̄s rogat admitti clei
ci vel mōchi dicere pñt nos libent̄
admittamus te ad spūalia sed
cum bona nostra nobis non suffici
ant a tibi adducas vnde viuē pos
sis vel sic provideas tibi vnde viuē
possis. Et tūc si ingrediens aliq̄ tē
poralia cōferat non erit vicium sp̄

monie nec obstat dec. .i. e. Qm̄ vbi
dicat paupratis pretextu volentes
h̄mōi vicium palliare. **N**az illa lo
quitur cum non sic caute procedit
sicut dictum est sed recipientes cō
mitterent improvide simoniā a p̄
q̄ cōmiserint pretextu paupratis
palliare mitūtur. paupratis enim
pretextu non ignoscitur delinquē
ti. ut. ff. de ritu nup. l. palam. S. nō
est ignoscendum. s. de diuor. **E**x lit
teris. p̄cā? enim debent recipientes
mori fame q̄ simoniaci vsci. ut xxx
ij. q. iij. sicut sancti? a omnia mas
la tollare q̄ simonie consentire vt
xxij. q. v. ita ne q̄uis a furto excus
fat nimie famis necessitas. ut de
consecra. di. v. discipulos. hoc ideo
quia tempore nimie necessitatis om
nia sunt cōmunia. ut. ff. ad legem
ro. de iac. l. i. S. in eadem nauī. sed
si nō fuerat tanta necessitas nō oio
excusat. ut .i. de furtis. si quis p ne
cessitatem. **I**n summa notab q̄
mediatores simp̄ie simoniaci sūt
ut. i. q. i. si quis ep̄s. a nota ifamie
p̄cellitur. ut i. q. iij. c. vlt. vñ non
admittūtur ad testimoniu eāam
contra illum qui simoniam illam
p̄ncipaliter dicitur cōmisisse q̄s
uis crimen simonie sit exceptum.
vt no. s. c. ti. S. est autē sciendum
q̄uis admittantur ad accusandū.
vt lxxi. di. si quis papa cum h̄ fa
ma meruerit accusati. ut ij. q. i. In
primis.

In p̄xia rub̄ca dictū ē d̄ si
moma in ḡne nūc subia
tur tractat? d̄ simonia in
sp̄e sc̄z cū plati vices suas vel ecc̄as
sub ānuo censu cōcedat. **E**st igit̄
sciendū q̄ plati? aliq̄s plati cōez suā
iurisdictionem officiū vices suas
circa ea que sp̄ualia sūt sub p̄cio
cōcedē non d̄z nec ad locacōez a cō
ductionē deducē. **O**mōi p̄hibicō
nis triplex ē racō. p̄ma q̄z dū iur̄
dictio a officiū plature cōducitur ī
grauamē subiectoz a subūionem
iudicōz non ē dubiū reducere vt
7. e. c. ij. q̄z dū sup̄tus q̄re p̄do cr̄as
satur. vt xxij. q. i. militare. **S**ecū
da q̄z q̄ vicariū cōstituit curam tra
dit. vt. s. de offi. vica. c. vlt. a ideo
p̄ vicaria dare vel accipere pecuni
am simoniacum ē. vt. s. ti. p̄x. ad
mām. nec m̄iz nā vendē castaldio
natū vel yconomatū simoniacum
est. vt. i. q. i. si q̄s ep̄s. a. q. iij. salu
uatoz. **T**ercia est racō quia cū pla
tus gratis debeat iudicare. vt xiiij
q. v. nō sane a mundas suare ma
n? nullū cōtingē lucz cōstituit iudi
cia venalia ī q̄ deū a legē offendit
vt in aut̄n de mand. p̄nā. s. oportz
coll. iij. a xi. q. iij. q̄ recte. **S**z op
ponit h̄ duo paria sūt q̄ ad simo
niā cōmittendā remittē sp̄uale pro
peunia vel cōferre vt. s. ti. p̄x. q̄re
lā. s. de testibz veniēs. a tñ video q̄
ep̄s p̄t iurisdictionē remittē sub ā

nio cōsu. vt. s. de relig. tom̄. cōst
tut? **A**d q̄d r̄nḡ platus p̄uilegiū
libtatis indulgēs censū sibi retinz
p̄ tpalibz q̄ remittit. vt. s. de cōfi
cū venerabilē. **V**el census ip̄sicio vi
cū non iducit q̄z ip̄onit vt sit p̄ba
cio subiectiois antiq̄ vt. s. de cōfi.
ois aīa. a ad iudiciū p̄stite libtatis
vt 7. de p̄uile. recep̄m. **P**otest
āt ḡtis vicari? cōstitui a cōstituto
providendū ē vñ viuat vt. s. de of.
ord. int̄ cetera. s. de appel. puenit
nā cū vicari? teneatur ad vices ali
enas gerēdas nō d̄z suis stipēd̄is
militare. vt xij. q. ii. caritate. **I**tem
p̄t ecc̄a vel prebēda cōducā a locari
fructuū cā. vt 7. e. c. q̄relā. q̄z a fruc
tus a si pueniūt ex sp̄ualibz b̄nfi
cijs non sūt sp̄uales vñ vendi p̄nt
vt cū in hac locacōe nichil sp̄uale
admisceat. vt. s. de rerū. p̄mu. ad
q̄ones. **H**is q̄ sup̄ius d̄cā sunt
non obstat dec̄ 7. e. c. qm̄ enormis
nā illa loquit̄ in regimie d̄iaz h̄ ē
in platura q̄ sc̄z locacōez a cōductio
nē deducā non p̄t vt sup̄i? dictū ē.
Ite non obstat canon q̄ p̄hibet ne
cōductic̄is p̄sbiteris ecc̄e cōmittā
tur. vt xxi. q. i. p̄apim? q̄z a illum
intelligo vt ecc̄e non cōmittantur
id est ecc̄az prelature a s̄m̄ hoc ex
pono verba illi? dec̄. qm̄ enormis
quia dum sacerdotiū h̄ est prelatur
a sub h̄mōi mercede venale dispo
natur ad eterne retribuōnis p̄mi
um cōsideratio non habet quasi di
cat dum p̄ p̄c̄o cura cōmittat̄ et
bb iij

recipit aiaz non ad ipsaz edifica
coez respūs habet s; ad lucz. **S**;
nūquid p̄t eccā prebēda vel bñficia
um aliqd̄ i p̄petuū locari vel vltra
tēp? vite locātis. **R**no nō qz cū bñ
ficia sint p̄sonalia d̄c̄t̄ c̄ca illa bi
ti p̄sonas d̄c̄d̄cū non excedūt ar.
s. de prebē. n̄ in si. s. de trāfac. de ce
tero. a. c. xxi. s. de vsu pall. ad
h̄ cleric? cū in bñficio vsufructua
no opat̄ vt xv. q. vi. illud. a vsu
fructuari? rē in qua vsufructuz hz
vltra tēp? sue vite locare non p̄t.
et si locauerit successor in bñficio
frui d̄ductorē prestare nō tenetur.
p̄mo si cōductor expēsas fecerit q̄si
vltra vitaz clericū fruitur? non eas
recipiet qz h̄ euenire posse p̄spicē
debit vt ff. loca. a d̄duc. l. **S**i q̄s
domū. s. h̄ subiūgi p̄t. n̄ forte dicē
velis ab h̄dē illi? q̄ sic locauit cō
ductori restituēdas esse ei expēsas
ar. s. de rebo ec. nō alie. ad audiaz
h̄ij? at̄ q̄ d̄cā sūt non obstat̄ iura il
la q̄ dicūt illū q̄ in p̄petuū cōduxit
vel ad non modicū tēp? ius h̄rē in
re vt resistē possit a etiā ab eo vtili
ter r̄dicare. vt ff. si ager r̄digat̄
vel ep̄bi. l. i. s. qd̄ ait. nā illa loqui
tur in p̄uatis locātibz res p̄pas a
d̄ductoribz q̄a d̄nis res d̄ducit.

U De magistris.

Irim? s. de spūalibz q̄li
ter p̄hibeātur d̄cedi vel re
cipi pecunia mediātē. nūc.

tractat̄ de h̄ijs q̄ iustar spūaliū bñt
videlicet de m̄grō a licēcia d̄cedi.
Et iō ponit h̄ rubica de m̄grīs a ne
aliqd̄ exigat̄ p̄ l̄nia d̄cedi. **U** Est
igit̄ sciendū qz statutū fuit at̄q̄t?
dem ab alex^o p̄pa in lafa. d̄al. ino
uatu a postmod̄ ab **Inno.** in d̄al
ḡnali qz singule eccē cathēd̄rales
singulos m̄grōs libaliū arcū has
beret p̄ eūde inno. ē adiedū vt nō
solū in quibet cathēd̄rali ecclesia s;
in alijs quaz sufficere poterunt fa
cultates constituatur m̄gr̄ p̄done?
a prelato cum capt̄lo seu maiori a
samiori parte capt̄li eligendus qui
clericos ipsarum ecclesiarum ḡtis
in gramatica facultate a alios in
struat iuxta posse. **P**ane metropol'
ecclesia theologi nichilominus
habeat qui sacerdotes a alios in sa
cia pagina doceat a in h̄ijs prefer
tim informet que ad curam aiarū
spectare noscūtur assignetur aut̄
cuiibet m̄grōz a capt̄lo vni? pra
bende prouentus a pro theologo
a metropolit̄ tātūdem non qd̄ p̄p̄
hoc efficiatur canonicus. sed tam
diu redditus ipsos p̄cipiat q̄ diu
p̄stiterit in docendo vt probantur
lxx. xxxviii. di. de quibusdam q̄. e.
c. i. a. c. quia nōnulli. **U** Nūc autē
queritur de cācellario parisiē a d̄
Arch̄ bonon̄ a de magistro scola
rum qui vel ex p̄uilegio l̄ ex iure cō
suetudinario habent examinare
doctores a licenciam dare docenz
di. nūquid symoniam cōmittūt

si obtentu pecunie lina pstat als n
datur Rno no neqz em vendit vel
emif spuale vel spuali anxu h cos
mittat cimen caussionis cu ptextu
officij p ipressione exigat qd no dz
vt. C. q. met. ca. l. h. p ipressionem
xxij. q. i. militare. ff. de caussio. l. i.
et. ij. q. i. Coaussionis vn q exe
git digtate officio ac bnificio eccal
tico spolief. ut. f. e. c. i. q. c. quinto in
fi. q. h. ex pte datis a exigentis vide
atur turpitude vsai a sic potior fit
codicio possidētis a deterior repetē
tis. vt. ff. de codic. ob turpe cau. l.
ij. xiiij. q. v. non sane. tū in h casu
pmittētis succurrit a soluti vt re
mittat pmissum a solutu reddat
vt. f. e. c. puidas. non in fauorem
promittētis h in ordini petētis vel
posset dici q non vsatur turpitude
ex pte pmittētis cu em fit pdone?
q requiritur. vt. f. e. c. i. a ipediatur vel
non pmittatur face qd a iue pmit
tatur h ex pte sua redimere vt
s. de symo. diltus. **S**z qritur d
mgnis talibo qbo de bnificiis est p
uisu an simonia committat exigendo
a clerics eccaz a qbo papiūt bnif
ficia a ab alijs clerics paupibus
Rno sic. Na i teplo vendētes sūt q
h q qbusda iure opetit ad pmiuz
largiuntur. vt. i. q. i. in teplo. **I**te
no solu venditores sūt columbar
et domū dei faciūt domū negocia
tio q sacros ordines largiēdo pāu
pecunie vel laudis vel honois inqz
rūt vt. h. q. q. q. dū vel grāz i eccā

spuale quā bno largiēte pceptit n
simplicia intēpōe h cuiuslibz hūane
ref bucois cā excent vt. i. q. iij. non
solū. **Q**uerit at de mgris alijs r
gētibz parisi vel bonoime vel neaz
poli vel alijs locis an licite collectā
exigāt a scolaribz. **E**t videt pma fa
cie q non qz scia domū dei ē. ut. xvi.
q. i. reutimi cca h. vn. v. di non dz.
vt. i. q. iij. non solū. **I**te pice dnt
pecuniā exēplo scōtis q magnū pō
d? auri abieat vidēs se non posse
vtutes a diuicias simul possidē vt
xij. q. ij. soctes. **I**te pfectores iuris
et si honeste recipiāt spōte oblata i
honeste tū exigūt. vt. ff. de va. a. ex
ord. c. gmi. l. i. f. e. quid. **I**te doctōes
philosophātes it qz iuris al nūo
pfectores. vt. ff. de iusti. a iure. l. i.
si pecuniā exegerit tria erit pfectio
ni eoz exactio. vt. C. de mune. prio.
l. pfectio. h. q. p tpe pstat obseq
um dz oleq bnificiū. vt. xij. q. ii. ca
tate. **I**te pt mgr vendē doctrinā si
aut a iuris cōsult? cōsiliū. vt. xiiij. q.
v. no sane. a xi. q. iij. no lz. **G**ratia
em intelligit docē a si collectā reci
piat p expēsis sicut ep̄s ḡtis intel
ligitur cōsecrē ac visitare a tū reci
pit pcuratōez. vt. s. de simo. aū fit
s. de p̄sc̄p. aū ex officio. sic a testis
intelligitur ḡtis testificari a tū hz
expēsas vt. iij. q. iij. v̄tunis. **S**co
lares etiā non qz nūmas pnt h p
facultatibz a dignitate nataliū mer
cedes p̄ceptoibz suis constituāt
vt. ff. de administra. tu. l. aī plures

§. cū tutor a eos munificētijs suis
is ditare dñt. vt ff. de dō. l. acq̄li?
vtilit quib̄ fuit expēse i mercedib̄
ingrōz. vt. Ede nego. gel. l. si p̄s
no. Pabin? a suis scolario fustē
tat? fuit. vt ff. orig. iur. l. ii. cca fi.
Judices expēsas recipiūt. vt §. de
vita a ho. cle. cū ab oi esculentum
et poulentū vt ff. d. offi. p̄res. ple
biato vt ff. de offi. p̄roco. l. solēt
§. vlt. sac̄dotes q̄ orāt in tēplo reci
piebāt aliq̄ p̄ sūptu. ut. i. q. i. iudi
ces cca h̄ dico q̄ si doctoz sua non
sufficiūt liate a honeste p̄t a scola
r̄bo exigē p̄ expēsis. Si vero suf
ficiūt non exiget sed sp̄ōte oblata
recipere p̄t. vt x. q. iij. p̄scis. xij. q. i.
eccāsticarū xvij. di. de eulogis. i.
q. i. q̄cquid iustificabilis. a. c. placuit.
et h̄ intelligo in h̄is q̄ apti sūt et
p̄donei ad docendū ceterū si q̄ tēp?
p̄ueniāt a ad cathedra nimis acce
lerēt mgr̄alē intēdentes magis dis
cere q̄ docē suū negociū gerūt non
alienum. ut ff. de nego. gel. l. si pu
p̄lli. §. in talib̄ a si sua non suffici
unt non est p̄uidendū ex debito in
expēsis imputatis sibi qui suā ifir
mitatē vel impidiam non aduertūt
vt ff. ad le. acqm̄. l. idem.

De iudeis a sarzacenis.

Sim? de h̄is q̄ sp̄m sc̄m
p̄ symoniā blasphemāt.
Nūc de h̄is agam? q̄ deū
male colēto in honozatyt sūt iudei

et sarzaceni. **V**idea? q̄ dicant iu
dei a vñ. q̄ sarzaceni a vñ. a q̄lit sit
iuitādi ad fidē. q̄lit sint a xp̄ianis
tractādi. Et q̄d iuris sit de suis eo
rū. **J**uda dicitur q̄ mosaycā le
gē ad liām tenēt arāidēdo a alia
legalia faciēdo. **D**icti sūt iudei a
noie dignoīs trib̄scz a tribu iude
qui int̄ alias tribus bellicosior a i
bellis p̄mā acē a regni p̄uilegiūz
obtinuit scz vt ex ea sola rex crea
retur sicut ex tribu leui sac̄dotes.
Ebrei vero dicuntur ab eber cui? fa
milia cultuz tenuit vni? dei ceteris
p̄olatria sedatis. **S**arzaceni di
cuntur q̄ nec nouū nec vet? recipiūt
testm̄ qui non ab agger ancilla
abrahe de q̄ eoz fuit origo agares
nos se vocari volūt h̄ p̄oā? a sarza
cxoē ea? a liba se sarzacos sūt q̄
dā q̄ receperūt quqz libos moyfi
sed p̄phetas respuerūt vt dicit in
euāgelio nō contūtur iudei samari
tans. **D**ebet at̄ tā iudei q̄ sarza
ceni auctib̄ rōib̄ a blandimētis
p̄oā? q̄ asperitatib̄ ad fidē de nos
uo suscipiendā p̄uocari non p̄pelli
vt xlv. di. qui sincera a. c. de iudeis
q̄. e. c. fiat. **D**ebet aut̄ h̄o diligere
p̄ximū sicut seip̄m vt quē putauit
hoiz b̄nificēcie solacōe. vel info
macōne doctrine vel discipline cōh̄
cione adducat ad colendū deū. vt
xxij. q. iij. c. vlt. **S**i tñ aliq̄s adi
cionalit̄ coact? puta p̄ minas p̄ re
rū ablacōez l̄ aliā similit̄ coactionez
baptismi recipet sacramentum et

postmod a fide recesserit cōpelli d3
redire ad fidē a huare ne nomē dñi
blasphemet a fidē q̄ suscepit viſ
ac cōtēptibilis habeat. vt xv. di.
de iudeis. a. s. de bap. a ei? eff. ma
ioēs. Sic eā iudeos xp̄iani se dñt
hrē non cōmedent cū eis neq3 habi
tabūt neq3 recipiēt eos ad cōiunia
sua. vt xviii. q. i. null? . a. c. oēs. cū
sarracenis at̄ possim? manducare
vt xi. q. iiii. ad mensā. **O**mōi diuisi
onis illa ē ratio qz iudei p̄ abusio
nē scripturarū a cōtēptū dīcorū nr̄o
rū maḡ fidē nr̄am ipugnāt. Alij tñ
vt lau. a. Jo. dicūt a meli? q̄ sicut
xp̄ian? cū iudeo non d3 facē supra
deā. Ita nec cū sarraceno qz a sarr
racenū hodie iudicat̄ vñ eadē cā p̄
hibicōnis a idē piculū ē in vtroq3.
Exap̄it tñ casus in q̄ possimus vti
ab̄is appositis a paganis cū mos
bestia a gr̄az actione huata tēpor
q̄litate iur̄ canonicas sanctiones cū
ad predicandū xp̄i fidē ad eos xp̄i
ani accedāt. vt .i. e. c. qm̄ sit lauda
bile a sic intelligendū ē. xi. q. iiii. ad
mēsā. dūmō q̄ opponit nō sit p̄do
lis p̄molatū qz tūc sanctū est mo
ri fame quā p̄dolatio vsci. vt xxxij.
q. iiii. sicut sanctū. qd̄ qdā intellex
erūt cū q̄s ad venera cōnez p̄doli vel
at̄ als in sūma necitate famis cum
torore a execōne possēt aliquis
p̄dolatio vsci ad vite tātūmō sul
tentacōez necitas em̄ non h3 legem
vt de .i. di. i. sicut .i. d̄ re. iuris q̄ nō
est licitū. **N**ā necitas ē dīa volūta

tvt. ff. q̄ met? cā. l. i. a nullū peccā
nisi volūtariū. vt xv. q. i. .i. a. c. illa
la. **I**te xp̄iani nō dñt in suis ne
cessitatib3 vocare iudeos nec ab eis
accipere medicinā. nec se cū eis in eis
de balneis balmare. vt xxviii. q. i.
nullus. a. c. oēs. **I**te p̄mitti nō
dñt iudei vt inter xp̄ianos publicis
ois officijs p̄ferātū. qm̄ sub tali p̄
textu xp̄ianis minū sūt infesti vt
i. e. c. Cū sit. a liij. di. nulla. xvij.
q. iiii. cōstituit. **I**tem nō p̄mittū
tur nouas erigere synagogas s̄ si
veteres corruerint vel ruinā mināt
possunt eas recedificae nō at̄ vt eas
exaltēt aut āpliores vel p̄ciosiores
faciāt vt .i. e. c. iudei. a. c. cōstituit. lo
ge ei aliud est reficē a aliud facere
vt. ff. de itinere aduq3 prima. l. iij. .i.
reficere. a. ff. de noui op. nunc. l. i.
s. si quis h3 contrariū sit. ff. de mor.
inferen. l. i. .i. edificare. **I**tem nō p̄
mittitur iudeis ostia vel fenestras
aptas hrē in die parasceue. vt .i. e.
quia eo q̄ nōnulli ex ipsis xp̄ianis
afflictis solent illudere illo die. vt
i. e. c. in nōnullis. s. in dieb3 sic a
alias abhominacōes a abusus fa
cere phibētur. vt .i. e. c. a si iudeos
Item non p̄mittitur iudeis vel
sarracenis xp̄iana mancipia in do
mibus suis habere vt .i. e. c. iudei.
Item nullus xp̄ianus aliquid i tel
tamento pagano relinquat alioz
quin eciaz post mortem iudicabit
anathema. vt .i. de here. si q̄s ep̄s.
Item cōpellendi sunt vt in om̄i
bb v

xpianoz p uindia a in oī tpe qlitz
te bit? publice a psonis alijs dis
tinguatur. vt .f. e. c. in non nullis.
Ite xpiani iudeoz huicio se p mer
cede aliq non exponat vt .f. e. c. Ab
oibo. qd vix ē in tombo iudeoru h
in agris pnt. vt .f. e. c. multoz. **I**te
iudi cogedi sūt solue decimas pdia
les. vt .s. de dec. de terris. xpiani a
iudeos guare non dnt. vt .f. e. c. sic
nisi forte cca psonū exactiones vt
p hō cōpellatur ad reditū dīmē festi
nare. vt xxiii. q. vi. iā vō. Sed si
iudei excoerit in pdās vel alijs ve
niento cā canonicas sanctiones pu
niuntur qnq; in psonis. vt .f. e. c. in
nonnull. f. de rap. in archiepātu. a
xxviii. di. sepe. qnq; peccatū. vt
.f. e. c. Cū sit in fine. a in pdcā dec i
archiepātu. Qnq; p penā spūalē
scz p penā excois idircē qz xpian
nis ihibet sub pena excois ne cū
eis aliqz omercū audeat excē. vt
.f. e. c. si in iudeos in si. s. de dec. in
terris. f. de vsu. cū tu. **S**z oppos
nit qd ad eccāz de hīs q̄ fouis sūt
vt ij. q. i. multi. xlv. di. qui sincerā.
Rno nichil attinet eccē iudicare d
hīs scz eis religionis regulas ipo
nēdo vel eos spūalē puniendo n̄ in
directe sic supi. dicitū ē. h̄ ptnz ad
eccāz als eos punire p excessibz sū
pradās. **I**te non admittit eos
ad actū legitimos. vt ij. q. vii. alie
ni. h̄ nōne eccā peccat dū sinit ritus
iudaycos obsuare. vt .f. e. c. sicut.
Ad qd rno eccā nō approbat h̄ p

mittat qd a pmitu? volētes pāpi?
qz malas boim volūtates ad ple
nū pbibē nō possum? vt xxii. q. i.
hac aucte. ptea si hō eccā non tolle
raret videref eos ad fidē cogē qz fie
ri non dz. vt supi. dixi in. f. dz aut
Nūc de hūis iudeoz videat? Ad
qd nōnd ē qz hu? iuda. Aut ē vers
na culus. i. de ppa a cilla nat? aut
emptiā? **S**i vna culus si sit vel ve
lit fieri xpian? statē eripit in libta
tē nullo pāo dato. vt. Ede episco
a cle. l. deo nob. f. hīs ita a ar. liij
di. frat. mitate. **S**i vō ēptiā? s̄ dōif
tingue qz a erat xpian? qn̄ fuit ep
tus a pagan? **S**i xpian? idistic
te in libtate eripit nullo pāo dato
qz xpiani omercū ē iudeo penitus
int dcm. vt liij. di. mācipia. simili
ter hui hēticoz ipune pnt a dnos
relinqre a ad eccās ofugē. vt. Ede
hē. a mani. l. manicheos. **S**i at
sit ēpt? dū erat pagan? a cā huicij
a cā omercū. **I**n pmo casu si vult
effici xpian? lib efficit sine pāo. vt
liij. di. frat. mitate. **I**n 2° vero casu
si .f. tres mēses non exposuit eū ve
nalē postea si vult fieri xpian? libe
rat sine pāo qz psumit qz ad hui
endū emerit. **S**i at exposuit eū ve
nalē .f. tres mēses a iste vult fieri
xpian? ifra illud spaciū vel ecā p?
dū tñ non steterit p dñm q̄ minus
rediderit eū infra illud tēp? libera
tur reddito pāo xij. solidoz vt liij
di. frat. mitate. a .f. e. ti. c. i. a. ii. a. c.
vlt. **S**z qn̄ c? monete erūt so

hidi illi Rñō dicunt qdā q̄ erūt au
rei. vt. ff. de mio. l. si mulier. isti. de
pe. te. liti. i. fi. C. de sport. l. oībo. C. de
falsa. mo. l. si q̄s nūmos. vñ i simili
casu lex vna dicit xx. solidō dandos
ne libtas p̄stita reuocet. vt. ff. de
manu. te. l. cum ex fals. **A**lia dicit
xx. aureos vt. ff. de ioffi. testa. l. pa
pinian. **S** vlt. dabūtur ā xx. solidō
a q̄cūq; xp̄iano ēptore. vt. liiij. di.
fraternitatē. **P**z nūquid redēpt?
fiet hu? redimētis non h̄ restituet
ei p̄cū q̄ erit lib̄ vt ar. isti. de noxa.
acc. **S**. dñs. vel si non p̄t illud dare
fuiat suo redēptori aliq̄ tpe. vt. C.
de capti. q̄ postli. reuētis. l. vlt. xxvi
q. i. de raptoribz. **P**. q̄rat hostiati p̄
cū sue redēptōis. vt. ff. de manu. l.
iiij. **P**z h̄ vera sūt vbi p̄cū datum
fuerit cā pietatis aīo non reuocādi
qz tūc nec p̄ p̄cō fuit nec p̄cūm
reddet. **Q**d pietate dat p̄hibet
iūs ne repetat. **P**z qd si plures ēp
tores vel redēptores simul ad redi
mendū dant. Rñō ep̄us loci eli
gat magis p̄dneū ar. ad h̄. ff. de
acat. l. si plures. q. ff. de pplari. ac.
l. si plures. vel si sint pares ḡnificet
tur ep̄us cui velit ar. s̄. de iure pa.
Cum āt aduocat. q. ff. de relig. q̄
sup. fu. l. sunt plures. **¶** Nūquid
xp̄ian? p̄t paganū mācipium vel
iudeū emere Rñō sic. vt. **¶** e. c. frat
mitatē. q̄ si iudeos. xxiiij. q. viij. dis
par. sed iudeum secum in familia
non habebit. vt. xxviii. q. i. sepe. et
c. nullus. **S**ed si voluerit effici xp̄i

anus sibi prohiberi non potest nec
debet quia vbi sp̄irit? ibi libtas vt
xix. q. ii. due. s̄. de renunc. nisi cum
p̄ridem. **S**. sed dices. **S**ed nūquid
iudeus vel pagan? baptisatus res
manebit seruus. Rñō sic. **R**am ser
uitus itroducta est de iure diuino
vt xxxvi. di. sexto. **C**onfirmata de
iure gentium. vt. **P**. di. ius gentium
et de iure canonica approbata. vt
xii. q. ij. c. illo si quos de seruis vlt.
qz ad ecclesiarum seruos eo saluo
q̄ in quibusdam casibus seruitus
est per ecclesiam itroducta. vt xxx
ij. di. eos. q̄ lxxxi. di. quidam xv. q.
vlt. cum multe **¶** e. c. iudei. q̄ c. ad
liberandam. **¶** In sūma sciendum
est qd quedam merces prohibite
sunt que ad sarracenos nullo tem
pore deferri possint. vt arma. ferrz
et lignamina. vt **¶** e. c. Ita quorū
dam **¶** e. c. ad liberandum. **R**am
et **¶** m̄ leges h̄ ad hostes transferri
nō debent. vt. C. que res exporta nō
de. l. ij. C. de cōmer. q̄ merca. l. merca
tores. ff. d̄ publi. q̄ rec. l. cont. sed
alie merces non sunt prohibite tē
pore treuge. vt infra. e. c. significa
uit qui autem eis galeas vendunt
vel naues. aut in piraticis sarrace
norum nauibus citam gubernacō
nis excent. vel machinis quibus
cumq; alijs aliq̄ eis impendunt
consilium vel auxiliū in dispens
diūm terre sancte qualiter punias
tur legitur **¶** e. c. ad liberandum.

De hereticis.

Superiori rubrica dicitur de iudeis et saracenis qui per infidelitatem deum in honorem

Nunc dicitur de hereticis qui deviantes a via fidei in deum multipliciter peccant

Videa? igitur quod moyses dicitur hereticus. quia penna ferjatur. qualiter ab heresi rediens recipiatur. hereticus? dicitur sex modis. **H**eticus? dicitur qui falsa de fide opinione vel gignit ut heresi archa sic. arri? sabelli? et macedo vel sequitur. vel qui heresi archam imitatur sicut et arriam sabelliam et macedoniam. ut probatur h. xxiiij. q. iij. hereticus? et. c. quid. **S**abelliani. et. **A**rriani. et. **S** macedoniam. **S**ecundo modo potest hereticus appellari quicumque aliter scripturam intelligit quam sensus spiritus sancti flagitat a qua scripta est hoc ab ecclesia non recesserit. ut xxiiij. q. iij. hereticus. **T**ercio modo dicitur hereticus qui a sacramentis ecclesie et ratione fidelium est divisus. ut iij. q. i. quod dicitur. **Q**uarto modo dicitur hereticus qui sacramentorum pulsorum ut simoniacus qui emit et recedit sacramenta ecclesiastica ut i. q. vlt. p. 3. **Q**uinto modo dicitur hereticus? dubius in fide. ut 7. e. c. i. nam firmiter deum credere. ut 5. de summa fide et fide ca. firmiter. xxiiij. di. quoniam episcopus. xxiiij. q. i. apte. unde leui argumto a fide devians hereticus? censetur ut. **C**e. ti. l. ij. **S**exto modo dicitur hereticus? qui ratione ecclesie privilegium ab ipso summo ecclesiarum capite traditum auferre conatur. ut xxii. di. c. i. **E**st autem fides dicitur non visa ut de peni. di. iij. i. d. mo

de 2. di. iij. vlt. Et est sciendum quod omnes hereses sunt hodie dampnate. ut 7. e. c. ad abolendam. **Q**uia? hereticus? secundum iura canonica. **Q**uatuor modis excommunicatione deponitur rex omnium ablatioe militari persecutione. **E**xcommunicatione quia omnis hereticus? siue magnus? siue parvus? siue manifestus? siue occultus? excommunicatus? est ipso iure maiori excommunicatione. ut 7. e. c. ad abolendam. non obstante distinctione legali quam inter maiores et minores hereticos videtur distingui. **C**e. l. qm. **I**tem deponitur quod siue sit clericus? siue laycus? ipse a se ipso et a quilibet inferior deponitur ab omni dignitate ut xl. di. si ipse xxiiij. q. i. qui dicitur pace. 7. e. c. ad abolendam. **S**i. et. ij. **C**lerici prius ab ordinibus degradati secularibus relinquuntur arbitrio potestatis a iudice uisione debita puniendi et sic ecclesia tradit clericum depositum cuius secularis. relinquendo ipsum ut 7. ad abolendam. **S**i. i. et sic intelligitur. 5. de iud. **C**um ab heretico dicitur enim falsum ad falsarios 7. de verbo signi. nouimus? non autem dicitur ecclesia tradere depositum sic quod male intelligentes dicunt quod ecclesia manualiter et corporaliter tradere dicitur depositum iudici seculari ecclesia enim pro dampnandis corporaliter supplicat. ut xxiiij. q. v. reos. **E**d. episcopus. audi. l. adiecto. **Q**uomodo ergo tradent puniendos quos supplicando debet a pena eximere alius quando enim ecclesia inuocat brachiumulare contra suos rebelles. ut. xi. questione. iij. si quis sacerdotum. et. c. petimus infra. e. c. excommunicatione. **Q**ui vero inuerti fuerit

de heresi sola suspitione notabiles
n̄ ad arbitriū ep̄i se purgauerit fili
sine subiacerūt vt **7. e. c.** ad abolē
dā. **7. lap. 7. de sen. ex. vt fame i fi.**
militari p̄secūōe qz si alit fieri nō
p̄t manu armata q̄ militari sūt ab
eis oia bō q̄ iniuste occupata deti-
nēt auferēda qz sicut p̄bat ysydo-
rus q̄ alij sc̄i q̄ p̄apue. **Ang. 7. nul**
lo iure p̄nt hētiā possidē iure natu-
rali nō qz s̄m̄ illud oia sunt comu-
nia vt **i. di. ius natural. enec iue di**
uino. vñ ipse dñs. **Auferet a vob**
regnū q̄ dabit̄ genti faciēti fructus
ei. **Ite latroes impioꝝ iusti edent**
Ite oia sūt iustoz vt viij. di. q̄ iu
re xliij. q. viij. c. i. ij. q. iii. q̄ s̄ ne cle.
vel mo. Relati. 7. nūquid catlo
licū p̄nt hētiā p̄p̄a auēte spoliāē
videt̄ qz sic ecclā em̄ ḡnalē auētem
eis p̄stitit vt eos exterminēt conce-
dit ecclā idē p̄uilegiū eos ext̄minās-
tibz qd̄ eūtibz in tre scē subfidū ē
concessum. vt **xxij. q. v. si nos 7. e.**
c. ex. cam. 7. catholici vō xxij. q. v.
si audicis q. viij. legi q̄ occidit fi
nees v̄ruptū satis videt̄ tutuz vt
sp̄ fiat sp̄ali edicto p̄nāpis vel ecclē
ne als ex cupiditate vel vlcōe poā?
q̄ ex iusticia vel obediā pugre vide
ant vt xxij. q. i. qd̄ culpā. q. q. ij.
c. i. q. ij. q. q. iii. sex die. 7. qd̄ si
conūtunē ad fidē nūquid eis abla
ta restitueretur. Rñō non n̄ de grā
vt 7. e. c. v̄gētis. 7. qd̄ si hētiā
hēant filios ortodoxos nūquid iue
hēditario capiēt bō p̄na videt̄ qz

nō vt **7. e. c. v̄gētis. 7. h̄ q̄ d̄diant**
leges. Ce. t. l. mamicheos q. l. agno
uū? q̄ i auē ibi fiḡta. Ite de nestori
anis vbi dicit̄ qz bō hētiā de uol
uūtur ad filios ortodoxos si hētiā
hēant filios ortodoxos alio q̄n ad
aḡtos vel coḡtos ortodoxos deuol
uūtur ecclā h̄ dixerit lau. q̄ Jo. q̄ dec
illa vergentis corriḡit leges illas
et ius illō antiquū trahit ad h̄ no
uū ar. ff. de legi. q̄ p̄ti. l. nō ē nouū
7. de aḡ. spi. c. i. Puto aut̄ veri? cū
T q̄ dec̄ p̄ualet legibz in terris q̄
sūt rōne ecclē tp̄ali iuris dicitōe s̄b
iecte sicut in p̄ncipio dec̄ inuis ma
nifeste leges non p̄ualet dec̄ in ter
ris q̄ nō sūt tp̄alit̄ ecclē subiecte cū
maiori eq̄tate nitantur q̄ dec̄ p̄mo
dec̄ rigore cōtinēt leges at̄ equitatē
Equitas p̄ferēda ē iuri scripto et
stricto. vt. C. de iud. placuit. l. dis
eos. ff. de p̄nis. l. plures. q̄ v̄e dec̄
seueritate cōtinēt leges em̄ q̄ p̄mis
unt filios eoz qui cōmittūt crimen
lese maiestatis timuerūt ne filij el
sent imitatores p̄ne im̄q̄tatis vt
vi. q. i. q̄sq̄is cū militibz h̄ si ecclā
videat p̄ c̄ta in dicitā fidē q̄ deuo cōz
filioꝝ hētiā q̄o p̄m̄iet eos. Cū
pena suos auctores debeat tenere.
vt. 7. d̄ h̄ijs q̄ si. a. p̄. c. Quēsiunt cū
fili? non debeat p̄m̄ire p̄ p̄re. vt. C.
ne fili? p̄ p̄re cū ecclā oēs debeat iu
uare omnes amare. vt. viij. q. i.
clemens nulli volenti v̄m̄re claus
dere grenzium vt. C. de sacro sanc.
ec. l. vl. credo qz Anno. i. pena filioꝝ

consideravit parētes nā pētes in
telligūtur pūmri pēis i filiōz vt
ff. q. met. cā. l. i. q. i. quid. et frēqnt
eccā pūmrit tēpalit filiū p delicto
pūmrit vt xv. q. vlt. cā. multe. i. q. iij
f. Item p dō. q. i. q. i. ato. q. s. de
fi. p. bi. p. totū. q. d. pēis in q. bus d
als at gñalit bō dāpnatoz deuol
uūtur ad hēdes ut. Cō. lo. dāpna.
in auē bō **V**asalli absoluūt ipō
iure a fidelitate et omni pacto quāqz
firmitate vallato q. hēticis tenebā
tur astricti vt. q. e. c. vlt. p. mo. ecā
vasalli dñoz tēpalitū q. rēq. h. i. a
momti tēpā suā purgare neglexe
rūt ab hētica feditate p. eoz exca
cionē et stēptū denūciādi sūt abso
luti vt. q. e. c. exca. v. h. si vero dñs
tpal. vñ diligēt attendēs q. p. n
āpes seculi et dñi t. p. ales non soluz
p. p. suā hēsim s. p. p. hēsim alioz
q. s. dū p. n. t. ext. miaē neglexerūt sūt
excan. di ab eccā expellendi a tēris
et tēre. p. o. z. expom p. n. t. catholici
occupāde et idē ē si p. n. c. p. s. i. reg^m
et iusticiā faciendā negligēs inuen
tus fuerit in sufficiēs et inept. vt
xvii. q. iij. si q. s. deiceps. xi. q. i. nul
lus in p. mo. null. xxxij. q. v. p. c. p.
tū. vñ et zacharias ipa depofuit lo
towicū regē francoz p. d. c. e. s. s. o. r. e.
p. i. m. p. r. i. s. karoli. vt. xv. q. vi. alius
q. lib. z. em. nullo exco. p. t. o. d. h. i. t. foruz
eccē ex p. d. o. vt. s. de iud. nouit. h. a
indubitatū ē q. de. i. p. p. omif. o. i. bus
p. t. a. t. i. b. o. vt. viij. di. q. i. n. o. r. e. s. in. fi.
ergo et ai. vicari. q. vices. ei. gent.

i tēris. ut. s. vt. ec. bñ. sine. di. c. fe.
vt. nost. s. de. trā. l. a. ep. i. s. inf. cor
pal. vñ dñs ad ieremā. ecce. cō. sti
tui. te. sup. gentes. et. regna. ut. xxxvi
di. f. ecce. et. h. maxie. lo. cum. bñt. auz
p. n. c. e. p. s. de. au. d. p. e. n. a. q. r. i. t. alium. se
cularem. sup. iorē. non. habet. **D**e
pena. credenciū. receptatoz. defenfo
rū. et. fautoz. hēticōz. teneas. q. d. di
cūt. q. e. c. exca. m. s. p. r. e. t. e. r. e. a. **Q**ui
vero. ab. hēsi. redire. nolunt. recāpiā
tur. s. m. formā. que. habetur. q. e. c.
ad. abolendam. s. i. a. c. exca. m. s. f.
si. qui. a. de. p. r. e. d. i. c. t. i. s. de. d. i. i. j. ego
belengan. **D**e. pena. vero. p. l. a. t. o. z.
cā. hoc. negligenciū. legit. q. e. c. ex
cō. m. u. n. i. c. a. m. u. s. in. fi. **D**z. q. r. i. t. an
cū. reuifis. ab. hēsi. ad. fidem. catho
licā. valeat. dispensari. vt. promos
uen. possint. et. p. quos. dispensetur
Est. sciendum. q. tales. de. iure. cō. mu
ni. f. u. s. c. i. p. i. e. n. d. i. s. s. u. t. ad. laycam. cō. m.
m. u. n. i. o. n. e. m. ut. i. q. viij. c. i. ad. h. i. s.
betur. a. circa. eos. quadruplicat. dis
pensacio. semiplena. plena. plenior.
plenissima. semiplena. vt. recāpien
tur. in. ordinib. iam. receptis. s. b. l. a.
ta. eis. o. i. s. p. e. p. m. o. c. o. m. i. s. ut. i. q. i. si
quis. heretice. plena. vt. possint. sac
dotes. fieri. et. non. vltia. ut. i. q. viij.
cō. u. e. n. i. e. n. t. i. b. o. plenior. vt. possint. eē
epi. et. non. p. m. a. t. e. s. ut. xij. q. ii. nos
cō. s. u. e. t. u. d. i. n. e. p. l. e. n. i. s. s. i. m. a. vt. ad. o. e. s.
d. i. g. n. i. t. a. t. e. s. et. ordines. valeāt. pro
moueri. vt. xxij. q. iij. ipsa. pietas
Et. similem. distinctionem. no. s. d.
fimo. s. et. nota. q. plus. cetera. que.

ad fidē catholicā ptinet no. s. de sū
ma. f. m. a. fide catholica.

U De scismaticis.

Itū ē. s. de hēticiis. s. qz
scisma iduat hētīm quia
oē scisma intēdit sibi cōsti
tuē eccāz a vniūsalēz eccāz ipuēre
q̄ vna ē. vt xxiiij. q. i. loquit vñ scis
matici vltētes eccāz dēi scindē pec
cāt in fide q̄ ad articulū illū a vñā
scām eccāz catholicā. a iō subseq̄n
ter ponit h̄ rubrica de scisma. **U** Vi
deam? igit qd sit scisma. vñ dicat
in q̄ ab hētī differat. q̄ pena scisma
tā ferant dēi v̄ideam? de aliena
domibz a ordiacoibz scismaticorū.

Scisma ē illicita discessio eorū
int̄ q̄s vnitās eē d̄z. vel scisma est il
licita ab vnitāte vel vniūsitāte dis
cess? **U** Dicat at scisma a scissura qz
p scisma fit ab vnitāte vel vniūsi
tate scissura. vt. xxiiij. q. i. scisma.

Differt scisma ab heresi quia
heresis in principio sui habet per
uersum dogma quod non habet
scisma. sed in fine contingit aliq̄
heresim vt recte videatur ab ecc
lesia recessisse. vt dicit iero. vt xx
iiij. q. iij. int̄ hētīm a scissura vel est
tal̄ d̄ia int̄ hētīm a scisma. q̄lis est
int̄ gen? a spēm qz ois hētice est
scismatice? s̄ nō cūtit n̄ scisma dura
uerit. nā tūc in hētīm inādit sicut
dictum ē. **U** Punūtur scismatici a
deo a ab hōie vñ vt scirent hōies q̄

ḡue a q̄ detestabile cimen ē scisma
ostēdit inchoze oathan a abiron
q̄s terra viuos absorbit Appet
et alio exēplo. **U** Nā cū x. tribz scisse
fuissent a vñbu iuda a beniamin a
relicto rege suo alterū sibi foris cō
stituissent a tādē iret ad eos ierobo
am vt pctā sua exprobraret a vlcō
nē futurā p̄dicēt panē apud illos
edē a aquā bibē vtit? ē q̄ cū nō
custodisset statū d̄ina cēnsura p̄cul
sus ē a inde regrediēs ipetu a mor
su leonis necatus ē i itinere vt viij.
q. i. deniqz. vnde indubitātuz est
sceleratū esse delictum qd grauius
vindictatum est vt xxiiij. q. i. non af
feram? **U** Nec obstat q̄ alibi dicat
hētīm maius esse int̄ cetera cimina
eo qd primū locum tenet in penis
vt xxxij. q. viij. qd in omnibz. **U** Raz
hoc locū habet cum nouū ē scisma
ceterz si fuerit radicatum a firma
tum idem est crimen a pena equa
lis vt sup̄ri? dictū est. **U** Quid at
iuris sit d̄ ordinatis a prelatis scis
maticis non repeto hic quia mate
riam illam plene no. s. de tempo
ord. s. ordines conferri possunt.
U Item alienaciones rerum eccle
siasticarum facte per prelatos
scismaticos non valent. vt. q̄. e. c. i.
siue enim scismatici pro intrusis ha
beantur non valent alienaciones
xii. q. ij. alie. siue p null habeant a
eccō sub talibz prelatis vacare itel
liguntur. vt. s. de prescrip. c. i. a. s.
de transla. pre. int̄ corp̄al̄ similitēz

alienacōes taliū nulle sūt vt xii. q.
ij. si q̄ de rebo. ¶ In sūma sciendū
ē q̄ si scismatici volēs rediē ad vni
tate eccōe ad mādatū ip̄si? satisfacere
re d̄z a recipi cū ip̄sione man? vt
accipiat sp̄m q̄ ex eccāz nō ē nec eē
p̄t vt xxiiij. q. i. dicit? p̄ceda. a. c.
scisma. Itē q̄d si q̄s reconciliat? dis
cat scū cca ordinē misericordit? dis
pensatū pbare h̄z a ab eo qui p̄t
dispensare. vt q̄. e. c. vlti.

De apostatis.

Sim? de hēticis a scisma
ticis sed qz vt qz cadūt in
apostasiā. Itē subiciat hic
rubca de apostatis. ¶ Est igit sciē
dū. q̄d sit apostasia. q̄ sint ei? sp̄s
q̄ pena apostate feriant. a q̄lit re
uētēs recipiātur. ¶ Apostasia est
temerari? rēcessus a statu fidei. Obe
die vel religionis. Et dicit? aposta
sia q̄si p̄stacio. i. retrostacio vel re
trogrācio. vt xxvi. q. vij. non ob
uetis. ¶ Est at̄ t̄plex apostasia p̄fi
die iobedie a irregularitatis p̄fidie
q̄ q̄s recedit a fide vt iulian? apos
tata de hac habet. ij. q. vii. non p̄t
Inobedie q̄ q̄s trās greditur sp̄ota
nea volūtate p̄ceptuz vt Adam a
Eua a q̄ sacris canonibz obedire a
tēpnūt de hac habet. iij. q. iij. alie
ni. s. de maio. a obe. Si q̄s. Irre
gularitatis q̄ q̄s a statu r̄ligiōis as
sūpte recedit vt cū apostatat cler
icus mōch? religiosus aliq̄s vel cō.

uī? a d̄ h̄ b̄t. l. di. c. vl. xliij. di. q̄n
tūlibz xv. q. i. legi. h̄ fit m̄las mōis
abiciēdo tōsurā l̄ coronā. vt. xx. q.
iij. eos q̄. e. c. i. dūtēdo se ad nego
cia sc̄laia. s. d̄ vi. a b̄. cle. c. ex h̄is
q̄. de sē. ex. i. audia. a. c. p̄p̄di? vx
orē ducēdo a. s. d̄ cle. diug. ex p̄te
bitū r̄ligiōis abiciēdo. a. xx. q. iij. c.
i. a. ij. xx. vii. q. i. oēs. a. q̄. e. t. fere p
to. ¶ Imposit? p̄n̄ apostatis s̄m̄ diu
sitate apostasiarū apostata a fidē
hētic? ē a h̄c hētic? p̄uict de p̄n̄ hē
ticorū dic vt. s. de h̄. s. p̄mūtur.
¶ Pro apostasia iobedie exat? q̄s
et efficit? infais. vt iij. q. iij. si q̄s a
suo. a. xi. q. iij. si at̄ vob. s. de ma. et
obe. si q̄s venit. a. c. cū i ecc̄is p̄ a
postasia a r̄ligiōe efficit? q̄s infais
vt ii. q. vii. alieni. iij. q. iij. de. In
terū ad ordinē l̄ dignitatē p̄moueri
n̄ d̄z vt xvi. q. i. legi. a. l. di. c. vlt.
et si sacz ordinē i apostasia r̄cepit
et si suo fuit reconciliat? abbati a
p̄mā r̄cepit t̄n̄ absqz disp̄sacōe sū
mi p̄tifiāis m̄strae n̄ potit i ordie
sic suscepto. vt q̄. e. c. vlt. Et eiste
vn? cal? i q̄ p̄hibet ep̄is disp̄sacōe
cū reus a reconciliatis. ali? cū q̄s ite
rata vn̄ctiōe fuit maculat? vt. i. q.
vl. salubrim i fi. Terd? cū q̄s sciēt
it̄ ato r̄cipit sacz baptisma. vt de
cō. di. iij. q̄ bis. a. c. eos. Q̄it? cū
ad s̄būhōez fidei ordiez ab hēticō r̄
cepit maxie cū p̄ns h̄etur ep̄s orto
tox? vt. i. q. vl. d̄uēctio i fi. Pe
q̄t i rubca a r̄at̄antibz baptisma
cca q̄d q̄nt an i r̄at̄acōe baptisimi

caract recipiat. Ad h^o dicunt quid
q^{uod} sic a idē dicunt in reiteracōe ordi-
s al^{ia} q^{uod} lit p^{er} reiteracōez fiet iura sac-
mēto. u. *q. e. c.* Ex h^{ab}z. i. q. i. q^{uod} q^{uod}
dā de *2. di. iij. on. d. i.* Itē q^{uod} lit ad?
q^{uod} nō h^{ab}z effectū iducēt irregularita-
tē indispētabilē nō videt^{ur} q^{uod} alibi
q^{uod} de iurē nō sortit^{ur} effectū nō iducit
ipeditētū ut s^{ed} de spōsa. ipu. h^{ab}z
et. c. accessent. Puto ven^{it} q^{uod} caract-
ter nō itez d^{er}fer^{re} ut lxxij. di. *S. q.*
ergo d^{er}fer^{re} l^{ib} casualit^{er} q^{uod} de iurē
nō sortit^{ur} effectū inducat ipeditētū
vt s^{ed} de byga. nup. *q. c. vltio. s.* de
spōsa. Ad audiaz. *Q. d.* at^{que} dic^{it} in
iurā fieri sacmēto p^{er} iteracōez v^{er}z
ē q^{uod} ad intēcōez iteracōez nō q^{uod} ad ve-
ritatē. **C**irca apostatates a cl^{er}ica-
tu q^{uod} n^{on} an^{ti} q^{uod} p^{ri}ma t^{em}p^{or}is tonsurā ac-
cepit a dimisit ad eā d^{er}ferēdā pos-
sit d^{er}pellⁱ R^{ati}o sic. *Q. d.* p^{ri}ma ton-
surā iux^{ta} formā eccl^{esi}e d^{er}ata clericali^{ter} ordi-
cōfer^{re} vt s^{ed} de eta. *q. c. q. i. cū cōtūgat.*
tonsurat^{ur}? igit^{ur} iⁿ clerici^o a sic ordiaz
t^{er} clerici^o ē ut *xxi. di. clerici. q. i. iij.*
di. Ex atiq^{ue} s. vñ d^{er}pellend^o ē ad h^{ab}z
tū d^{er}ferendū ut s^{ed} de vi. *q. c. h^{ab}z. cle. si*
q^{uod} s^{ed} ex clerici^o *xx. q. iij. eos.* **P**z q^{uod} d^{er}
si ducat vxorē dic^{it} q^{uod} dā q^{uod} si vxo-
rē ducat corruptā vel scd^{er}az tūc q^{uod}
irreuocabilit^{er} a clericali recessit vt
xxxij. di. serati oē p^{ri}uilegiū amittit
vt *liij. di. q^{uod} quis. q. i. idē dic^{it} si ad*
miliā se iūtit q^{uod} si ad vitā d^{er}ia cle-
ricatui a iⁿ miliā seua exiit tunc
nō d^{er}pellit^{ur} portare tonsurā. ceter^{is} si
cleric^o dimisso h^{ab}itu clericali sim-

pliat^{ur} viuit a vxorēz v^{ir}ginē ducat
cōpelli^o vt d^{er} h^{ab}z a idē dic^{it} frat^{er}
Ray. in sūma sua p^{er} q^{uod} in tribus
casib^{us}. vn^o ē sic ip^{se} dic^{it} cū cleric^o?
nullo mō vult retinē p^{ri}uilegiū cleri-
cale. **A**li^o si nō p^{ot} clericale feire tō-
surā sine scādalo vxoris. **T**er^o cū
iusta cā timoris exigit tonsurā vel
h^{ab}itū trāsfōrri. vt *de vi. q. c. h^{ab}z. cle.*
s. q. met^{us} cā platū. q^{uod} in nō plac^{et}
Pz dico g^{er}nalit^{er} clericū vxorātū nō
teneri nec compelli d^{er}ferre habitum
clericalem cum enim vxorātū
oporteat secularibus nego-
cijs se immisceri tonsura ipsius se-
cularia exercētis videretur pros-
fecte in clericali ministerij vitu-
perium redūdare. vt supra de cle-
coniuga. **I**o. in fine. quod verum
est nisi beneficiū habeat vt ibi
dic^{it} si tamen sua sponte tonsurāz
vxorātus d^{er}ferat retinet p^{ri}uilegi-
um clericale. **N**ec obstat q^{uod} in eas-
dem decreta dic^{it}ur q^{uod} igit^{ur} idem
tonsurātus p^{ri}uilegio nō p^{ot} cleri-
cali gaudere sed illud verum est quo
ad quedā de quib^{us} loquit^{ur} illa d^{er}o.
q. e. c. ex parte. retinet autem p^{ri}u-
uilegiū illi^o canonis. xvij. q. iij.
si quis suadente. **N**am illud p^{ri}u-
ilegiū idultum est non tam in fas-
uorem clericor^{um} q^{uod} in odium layco-
rum. vt *q. de sen. ex. contingit.* **P**z
quid si clericus in sacris ordib^{us}?
constitutus vxorē ducat de facto
demū ad clericatum redeat nunq^{uam}
potest cum eo episcop^o dispensare

Rñō sic ut s̄ de cle. diuga. sane q̄
uis in dñū moueat qz clerik? assu
mōdo sacz ordīnē votū cōtinēcie solē
mīsaē vidē ut xxvii. di. sciativ n̄ p?
ea d̄lxēdo mai? p̄clm̄ d̄mittit vio
lātō votū solēpne q̄ fit adulterū
ut xxvii. q. i. meliore. **Dz** ep̄s n̄ p̄t
dispēlare s̄ adulterū ut. s̄. de iud.
At si clerik. v̄n? est qz p̄mo dixi.
Quid de mōcho fugituo cui ac
q̄rit i fuga d̄stitūt? Rñō suo mōste
rio sic a su? ut xviii. q. ii. abbates
ff. de acq. poss. l. i. s̄. p̄ suū. **Dz**
qd si mōch? 2^m igrediat mōsteriū
līna abbatis sui l̄ iurē auctē q̄sita
vacacōis tpe cui mōsteio cedēt p̄o
l̄ s̄o Rñō 2° ut xvi. q. vi. de lapsis
i autn̄ de scil. ep̄is. s̄. si mōch? coll.
ix. xviii. q. i. c. vno. **Dz** qd si sine
līna abbatis a absqz iuris auctē
mōch? vagabūd? 2^m mōsteriū in
trauit bō q̄sita vagacōis tpe cui ce
dēt. Rñō si mōsteriū p̄mū vidit ua
gabūdū a neglexit bō cedēt mōste
rio scdo sic a su? p̄ delicto bit? p̄
ori dñō nō acq̄rit. ut. C. de lati. lib.
tol. vna. s̄. si scim? s̄. acq̄rit a p̄lce
dēti cū. ut. ff. de stipu. suo. l. q. su?
ceterz si p̄mū mōsteriū nō neglexit
vagabūd? s̄. repecht a reuocauit
erātē tūc bō cedēt mōsterio p̄iori
ut in autn̄ de scil. ep̄is. s̄. si mōch?
coll. ix. **Dz** q̄rit an mōsteriū cō
pellat recāpe mōchū fugitiuū Rñō
sic ut xxvii. q. ii. p̄uenit. q. c. qui a.
xvi. q. i. qdā mōchi n̄ p̄mū mōste
riū sit de dissolucōe suspectū tūc cī

trudēt i mōsterio caucōi a strictio
ri cū oib? bonis q̄ obtulerāt p̄mo
ut xxvii. q. i. si q̄ mōchaz r. c. si q̄s
rapuit a i autn̄ de scil. ep̄is. s̄. si q̄s
rapuerit. **Dz** obicif delictū p̄sone
nō dz redū dare in dāpnū ecce. ut
xvi. q. vi. si ep̄m. **Ad** qd rñō nō vi
det redū dare qz p̄mū mōsteriū li
bat a mōcho nec ei tenet vltē? p
uidē. ut xvi. q. vi. de laps. s̄. d. cle.
cōiuga. **Qd** te nec dico res dādas
secūdo mōsterio n̄ q̄ ad v̄sifuctuz
in vita detrusi ut xvi. q. vi. de laps
q̄ mortuo ad p̄mū mōsteriū bō re
dibūt ut ar. ad idē. C. de ep̄is. a cle.
raptores. **Dz** qd si mōch? fugiti
u? in mōsterio redūct? bitū adiec
tū reassumē nolit Rñō sub ḡui cul
todia carceret. ut. i. e. c. Anobis.
In sūma nōnd ē qz mōch? vel
mōcha a si plures delinqt. abbas
ei? apellif ipsū recāpe ut xxvii. q. i
p̄uenit qd in seculari clerico nō cō
tigit ut xlviii. di. Qm̄ multa.

De hīs q̄ fi. occā.

Qost q̄ tractam? de hīs q̄
ēca fidē d̄mittūt in deū
ut de iudeis a sarracenis d̄
bētias a apostatis. **Nūc** videam?
de hīs q̄ i lōies delinquūt a nihil
onūnus in deū a ideo de homicidio
tractem? **Dz** quia inter alia ḡna
homicidij parricidij graui? repu
tatur de parricidij videam? vñ po
nit h̄ rubca de hīs q̄ filios occāde.

Si alit ititulaf h rubca i ff. s. ad
legē pōp. de pari. Et alit i Escz de
hijz q pa. l. si. oc. Est igr vidēd qn
h pticlare flagiciū loauz hz a q sit
pena ipi? a q cca delinqntes hmōi
dispensacō fiat. secūdum q h mita
tulaf loau hz ai pī l. mīr ocidit fi
liū sic ei loquūtur deē pōsite s b hac
rubca. sed h m rubcam. Et loau hz
ai q s aliquē de pentibz l. aliquē de
libis occidit vt pētū noie oēs ascē
dētes liboz vō oēs descēdētes imfi
nitū itelligūt. vt. ff. de iul. w. l. q
nūq. s. vlt. a. l. h. h hac lege. s. libz
tos loau cē hz i collateralibz. vt. ff.
e. t. l. i. a i qbusdā psois alijs vt in
e. l. a. l. h. sciēdū. h a q opē f. s. ite it
ita tēt qh ipē occiderit. vt. ff. e. t. l.
vtz. a. l. h. sciēte. Itē q venenū eīt
vt pū daēt qnis daē n potueit. l.
pōp. pa. tēt. vt. ff. e. t. l. i. i. fi. Omōi
scelens pena h m leges h ē vt parr
ida vōgis sāguineis vberat? dem i
culleo iūatur ai cane a gallo gal
linacō a vīpa a fīmea dem i mare
pfiūd iadet culle? l. i. anē. vt. ff. e. t.
l. pena vt a celū supstīta a tīra mor
tuo auferat. vt. E. t. l. i. Pcdz ca
nōes n sic h ipōit peñ itrusiois i mō
steriū vt. q. e. t. c. i. a h vōz ē si is q
filiū occidit diugē a filios n hz als
sec? vt. q. e. t. itellexim? Cū vō i
lectis pētū filij iuemūtur o pssī dīf
tīgūt vtz pētū pcurātibz a ne
gligētibz h euenent. In pō casu si
paretes clerici fuerit ab officō alta
ns debēt perpetuo abstinere a eis

grauior q lapōis non tamen pub
lica nisi in publicā venat peniten
cia debet imponi. Verum si ex incau
ria parentum filij mortui inueni
antur i cunis a illud occultum fue
rit penitēcia eis pro arbitrio peni
tenciarij imponatur. vt. q. de peni.
et remis. quesitum. In dubio au
tem presumitur q ex incōria hoc
prouenerit ar. s. de presump. Af
ferte. Vnde etiam lex dicit q repē
tini casus iniquitas per diecturam
materni pietatis est emendanda
vt. E. de inoffi. testa. l. si mater. Nā
quomodo mater potest obliuisci
filium. vt. ii. q. vi. ad romanā. Itē
omne affectum vīnat paternus.
vt. E. de proci. su. l. i. in prin. Si
si dubitetur an ex incauria parentū
processerit non debent inde paren
tes esse securi nec etiam sine pena
Sed tamen cōsideracō debet eē pi
etatis q. e. t. c. i. aliqua enim pena
debet eis imponi ppter duplicitas
tis ambiguū. vt. xxiii. q. v. ex cōmu
n. ato. In hīs enim in quibus
periculum anime vertatur in securi
orem partem est declinandum. vt
v. di. ad eius. s. de spon. Iuuenis
l. di. si qua femina. a. c. si quis vol
untate. Dispensacō igitur adhibe
tur circa pnie imponicōnem que ar
bitraria est vt. q. de peni. a. re. ques
itum non vt cum homicida quo ad
ordines dispensetur qz homicidiū
enorme delictū est a in dispēabile
vt. s. de tēpo. ordia. q. hitū.

De languido et expo.

In superiori rubrica tractauimus de his qui si occidit filium necare videtur quod filium non aliter videtur. ff. de lib. agnos. l. necare et lxxvi. di. pasce. et expositi sanguinolenti dicuntur ut in rubrica. Et ubi sic adicitur et de his qui sanguinolentos nutriendos acceperunt. Iohannes ibidem in rubrica de infantibus et languis expositis. **V**idea igitur quod sit exponere quod dicatur exponi quod sit pena exponendi et an exponens recipiat colligere valeat quem exponit et quod dicitur. **E**xponere est ex se ponere solent ei alii qui relegato pietatis officio infante languido an etiam ponere ut eos aliquid moti misericordie colligant ut lxxvii. di. si expositus. **D**icunt autem exponi filium sui et liberum ut ff. de t. c. vno. **C**irca materiam expositis sic distinguendum est exponit aliquis a patre vel domino vel ab extraneo. **S**i a patre vel domino vel ab extraneo. **S**i a patre vel domino a necessitate a sponte. **S**i sponte nunquam poterit eum postea recolligere nec ei suum dicere poterit quem peruenit ostendit. **C**e. t. l. i. et ii. si necessitate recipit quantumcumque quod iuratus exposuisse videtur ut **C**e. t. l. i. et si iuratus decem ubi dicit relegato pietatis officio et in si ubi dicit alimere ipse negari ostendit et in his casibus ubi quis iuratus exponitur locum habet ostentatio illa de qua loquitur canon ille lxxviii. di. si expositus quod autem dicitur de necessitate videtur male dicitur. **N**am lex dicit quod si quis non potest alere suum dicitur eum in Zenone habere in hospitale.

mittit. ut **C**e. de lat. lib. tol. l. vna. **S**i scimus. **D**icitur tu dicas quod illud me habet distinctionis a necessitate locum habet aut nullus talis locus iuenit et hoc in filiis locum habet nam in suo videtur quod potest deat eum reddere quod exponere ubi aut exponit infans ab extraneo distinguitur utrum domino patre vel proprio ignorante vel sciente vel postea ratum habente. **I**n primo casu non iudicatur ei a iure suo si reperit infante restitutus expensum nisi a fure repetat in quo casu non restituuntur expense. **C**e. t. l. i. **I**tem si expense facte fuerint pietatis causa non restituuntur ut ff. de relig. et sup. fune. l. et si quis. **S**i in dicitur. **I**n secundo casu huius ascriptio est sicut libri liberi in genui filii familia sui iuris ut **C**e. t. l. ii. et iii. et Inno. in hoc casu patet patris pena secundum leges capitales quod necare videtur filium quod non aliter ut in patre dicitur **C**e. t. l. vlt. et hoc locum habet ubi infans exponitur. **S**i autem maior exponatur non eripitur in libertate nisi languido exponatur ut **C**e. de lat. lib. tol. l. vna. **S**i scimus et in languido attenditur autem in auctore de nup. **S**i vero et si sequenti. coll. iiij. l. quid velit ut quod ibi dicitur obtineat in non languido sed in languido maxime. **I**tem ubi infans vel maior non exponitur sed ei alimenta negantur non eripitur in libertate sed pro delicto habetur ut ff. pro delicto. l. vlt. et in dicitur occupanti ut ibi. et ff. de stipula. suo. l. quod si uis. et ff. de noxa. l. si suus. **D**icitur etiam quod uis sic videatur fore dicitur secundum leges pro allegata ff. pro delicto et sic notet

Azo in summa sua. vt. Co. t. dec. tam
i. h. t. posita. diu. dt. exp. l. Ma. eri
p. q. s. i. lib. tate. cu. ei. alimenta. dene
gant. vt. h. v. n. v. inc. sup. hac. dec. n.
bn. ad. ut. posuit. ei. sup. ea. glosam.
fua. n. p. secut. l. m. az. azonis. n. distic
tion. e. legal. e. textu. illi. dec. no. atten
dit. tra. em. bui. dec. tres. casus. enu
merat. n. eq. pat. l. cu. infans. exp. om. i.
cu. lag. no. q. cuiuslib. etatis. n. cu. ali
cu. illo. x. i. f. a. n. t. l. maiori. alim. eta. ne
gat. In. h. i. s. t. b. o. casib. fili. fam. i. l.
lib. a. p. r. i. a. p. t. a. t. e. lib. t. er. p. i. f. m. i.
gen. u. r. a. t. e. fu. i. i. lib. t. a. t. e. In. su. ma.
non. d. e. q. u. i. l. l. i. q. exp. o. s. i. t. o. s. colligunt
nihil. i. u. r. i. s. i. p. s. o. i. s. e. o. z. q. s. ex. m. i. s. e.
r. a. c. o. e. s. u. s. c. i. p. i. u. t. l. r. e. a. p. i. u. t. ac. q. r. u. t. ut
f. e. c. v. n. o. i. f. i. I. t. e. non. d. q. v. b. i.
q. s. exp. o. s. i. t. i. g. n. o. r. a. t. e. e. o. q. i. u. s. h. z. i. m.
exp. o. s. i. t. o. i. s. q. e. u. r. e. a. p. i. t. c. o. t. e. s. t. a. c. i. o. i. s.
e. p. l. a. z. p. o. n. e. t. i. l. o. c. o. p. u. b. l. i. c. o. c. o. t. i. n. e. t. e.
vt. q. u. i. i. u. s. h. z. i. p. u. e. o. e. x. e. a. t. n. p. b. z.
et. r. e. a. p. a. t. p. u. e. r. u. a. l. i. e. n. o. c. r. e. d. e. r. e. t.
ei. ar. ad. h. v. q. i. q. d. h. ar. s. s. q. f. i.
f. i. t. l. e. t. i. s. m. i. s. s. e. v. b. i. c. r. e. d. i. t. p. r. i. a. n. u. i.
d. i. c. a. n. t. o. f. i. l. i. u. n. o. e. e. s. u. i. p. t. a. l. e. v. e. r. o.
e. p. l. a. z. d. a. n. t. x. d. i. e. s. e. i. q. i. u. s. h. z. i. p. u. e.
r. o. vt. i. m. p. a. l. l. c. l. x. x. v. i. j. d. i. h. i. exp. o. s. i.
t. e. d. e. t. a. t. d. i. e. s. i. l. l. i. a. t. p. e. s. c. i. e. n. t. i. i.
t. a. l. i. l. o. c. o. f. i. t. q. u. i. r. e. n. o. p. o. s. s. i. t. r. i. s. t. i. t. u.
e. t. p. c. l. a. u. s. u. l. a. g. n. a. l. e. z. q. h. e. t. u. r. ff. ex.
q. b. o. r. a. u. m. a. l. i. i. A. l. i. i. a. t. d. i. c. i. t. q. f. i. e.
v. t. a. l. e. s. s. e. z. a. u. exp. i. m. p. t. v. t. ff. de. ed. i. l.
e. d. i. c. l. a. i. s. e. r. ff. de. d. i. u. e. n. t. e. p. s. c. r. i. p.
l. i. f. i. q. d. a. t. exp. e. d. i. t. i. s. q. c. o. l. l. i. g. i. t. i. p. u.
e. r. o. e. n. u. d. i. e. d. o. i. a. l. i. q. a. r. t. e. r. e. p. e. t. e. t. a. r. e.
c. o. l. l. i. g. e. r. e. v. t. Co. t. l. i. a. l. i. m. e. t. a. n. o. r. e.

petet si fuit ptestat? vt. ff. d. n. ego.
g. l. segm? l. n. collect? nolit filiaz
recolligentis ducē i vxore. vt. Co.
nup. l. prēm.

De homicidio.

Homicidium est de homicidio in
spe. n. i. t. s. b. i. d. e. i. g. n. e. h. q. s.
homicidium fit aliquo volun
tate aliquo casualit. Idem intula
tur h. rub. ca. de homicidio volutaio
vel casu. Vidend. e. igit. qd. fit ho
micidium. v. n. dicat. q. t. sint ei. sp. e. s.
q. pena. n. q. disp. e. s. a. c. i. o. f. i. a. t. e. c. a. e. l. e. i.
a. u. h. o. i. c. i. d. a. Homicidium e. h. o. i. s. o. c.
a. s. i. o. i. t. e. l. l. i. g. o. a. b. h. o. i. e. f. e. a. n. a. h. o. m. i. c. i.
d. i. u. s. o. n. a. t. i. a. c. t. u. h. o. i. s. Est. a. t. h. o. m. i.
c. i. d. i. u. d. e. m. a. b. h. o. i. e. n. c. e. d. o. c. e. d. i. s. q. s. i.
h. o. i. s. c. e. d. i. u. S. p. e. s. h. o. i. c. i. d. i. j. s. u. t. d. u. e.
A. l. i. u. d. s. p. u. a. l. e. a. l. i. u. d. c. o. r. p. a. l. e. s. p. u. a.
l. e. h. o. m. i. c. i. d. i. u. s. p. u. a. l. i. t. e. n. q. d. a. f. i. d. i. o. e.
i. u. r. i. s. c. o. m. m. i. t. t. a. t. o. c. t. o. m. o. i. s. h. o. m. i. c. i. d. e.
e. i. r. e. p. u. t. a. n. t. d. e. t. r. a. c. t. o. e. s. h. i. n. n. o. d. i. s.
e. t. e. s. e. o. s. I. t. e. i. n. i. q. u. i. t. a. t. e. o. p. p. r. e. s. s. i. o. n. e. n.
i. n. i. u. s. t. i. c. i. a. f. a. c. i. e. t. e. s. I. t. e. z. f. r. i. b. o. m. a. l. e.
p. s. u. a. d. e. t. e. s. h. p. b. a. n. t. d. e. p. e. n. i. d. i. i.
h. o. m. i. c. i. d. i. o. z. o. i. s. i. n. i. q. u. i. t. a. s. n. c. n. o. l. i.
e. t. g. n. a. l. i. t. o. i. s. i. n. i. q. u. i. t. a. t. e. a. d. n. o. c. e.
d. u. f. r. i. i. n. h. o. m. i. c. i. d. i. j. g. n. e. d. e. p. u. t. a. t. v. t.
d. e. p. e. n. i. d. i. i. h. o. m. i. c. i. d. i. u. I. t. e. h. o. i. c. i. d. a.
c. e. s. e. l. q. t. p. e. n. c. i. t. a. t. i. s. p. r. i. s. a. l. i. m. e. t. a.
n. e. g. a. t. v. t. l. x. x. v. i. d. i. p. a. s. c. e. C. o. r. p. a.
l. i. s. h. o. m. i. c. i. d. i. u. e. h. o. i. s. p. e. m. p. o. c. u. h. o.
c. o. r. p. a. l. i. t. o. c. a. d. i. f. n. h. o. m. i. t. t. e. t. d. u. p. l. i.
a. t. l. i. n. g. u. a. l. f. a. o. l. i. n. g. t. r. i. b. o. m. o. i. s. p.
c. e. p. t. o. s. i. l. i. o. n. d. e. f. e. n. s. i. o. e. v. t. l. d. i. f. i.
q. u. i. s. v. i. d. u. a. d. e. p. e. d. i. i. p. e. n. a. l. o. s. e.

Cōmittit̄ q̄tuor̄ mōis̄ iusticia
necitate. casu. volūtate. Iusticia vt
cū miles iusto ipio p̄tatis executor
vel mister eq̄ iudicō dēpnatū occi
dit. ut xxiii. q. v. Miles. cū mister.
cū hō. a. c. h. hō iudiciū. qd̄ itelligo cū
nō ex odio p̄sone. Odio ei hēantur
p̄dā nō hōies ut xxxvi. di. odio. n̄
ex delectacōe fundēdi hūanū sāgui
nē non amore spoliōnū nō p̄ p̄cio
h̄ ex sola obedīa cū dolore cordis h̄
fāt a passioē. **N**ā vera iusticia cō
passionē h̄z p̄batur h̄. xxxiii. q. v.
in p̄all. iurbo. a. i. c. lex et̄na. a. c.
officia. nec ē crudelis q̄ malos p̄ci
tit. ut xli. di. vera iusticia. **P**ecāta
te h̄ distinguendū ē qz ā illa necitas
fuit euitabil̄ potuit em̄ sine occasio
ne euadē tūc re? ē hōiādiū a tāq̄ hō
mīda p̄māz aget. **A**ut fuit inveni
tabil̄ a occidit hōiez s̄n̄ odij medi
tacōe p̄mo cū dolore ut se a sua libe
raret tūc nō peccat nec ad p̄māz ar
tat̄ n̄ p̄t̄ duplicatatis ābiguū. ut
xxiii. q. v. executor. **I**nteriorē autē
p̄māz a dolore aget a p̄ctis suis i
putabit qz ad tātam necitatē iduci
meruit v̄ sine hōis p̄p̄cōne libari
nō possit qz bonaz mētū ē ibi cul
pas agnosce v̄bi culpa nō ē. ut q̄.
e. c. inf̄ fecisti. a. v. di. ad eius in fi.
Casu ut cū q̄s lapidem p̄nāt ad
aues l̄ als nō aio hōiez ledēdi l̄ oc
cidendi a aliq̄s trāhēs idu lapidis
p̄cussus morit̄ h̄ distinguendū ē An
q̄s det opam rei illiāte l̄ licite. Si
licite vt cū q̄s p̄ciat porcos l̄ alias

bestias de sua segete vel de arboribus
aves cūspiciat a nemine vidēs fun
da vel manu lapidē iacit a cū loc?
nō esset hōibo p̄ui? aliq̄s casualit̄
in idu lapidis occurrens p̄cutit a
morit̄ a alia exēpla p̄ se ponere p̄t
q̄libz studiosus. ut q̄. e. c. latoz di
lect? Ex h̄is a i alia ex h̄is siḡfical
ti Jobes. a. c. qd̄ā ut assens. l. di.
hij q̄ arborē sepe atigit. a. c. h. duo
In h̄is igit̄ a similibz casibz cū
opa dat̄ rei licite sic dcm̄ ē a adhi
betur ois diligēcia q̄ p̄t adhiberi a
bz inozi? ē is q̄ occasionem mortis
p̄stat vt p̄bāt iura p̄dca. **S**i at̄ rei
illiāte opa det̄ l̄ si nō adhibeatur
diligēcia a cautela q̄ p̄t a bz mōis
iputat̄ exēpla pone in h̄ q̄. e. c. cōtis
nebat. ad audiaz Tua sic. l. di. ele
rico iacēte qz de eos. a. c. h. q̄ femia
De volūtano hōiādio pone exē
pla q̄. e. c. i. l. di. h. q̄s volūtate vnū
at̄ nō omitto nōre qz si at̄ Ray. in
sūma sua duo sc̄p̄it q̄ n̄ ad iur̄ itel
lectū redacta fuerit simpliciū aios
subiūtē p̄nt. **D**ixit ei qz hōiādiū lin
gua cōmittit̄ tribz mōis. p̄cepto.
cōsilio. a defēsiōe. a qd̄libz istorū
mōre ē. **H**oc sic itelligēdū ē. s. i. p̄
cepto iusto vel ei? q̄ p̄cipiēdi auct̄
tē nō h̄z. **I**tē in cōsilio iusto a cor
rupto a in defēsiōe vt exponem? in
fer? **A**ls si iusto p̄cepto iudicis l̄
p̄tatis iusto cōsilio assessoris l̄ima
defēsiōe infuemat hōiādiū nullā
p̄ctm̄ cōmittatur. p̄mū p̄batur xxiii.
q. iiiij. q̄stū. 2^m. xxiii. q. iiiij. illō. f. cū

xxij. q. iiii. q. sicutum. xxiii. q. iiii. il
lud. 3. xxiii. q. viii. a. S. hys ita
vsq. ad. Si registro. a. E. vi. l. i.
Ead. le. corne. de. sic. l. i. Itē a ali
ud sepit frat Ray. q. homiciduz vo
luntariuz sp. mōle p. c. m. ē a enorme
et h. intelligēdū ē gnalit. ē verum
fallit tū in exceptis vt p. inferiora
patebit. Pena homicidij sp. al. ē p. m. a
a iōvidendū ē de pena homicidij corpa
lis. ēa q. talit. ē distiguendū. ¶ Cō
mittat homicidū a. p. motus a. p. mo
uendū. Itē a. sp. ote a. necitate a. casu
Si p. mot. a. sp. ote homicidū sit cō
missum. S. bit. cleric. irregularitatē
indisp. e. fabile vt c. e. romanē nō pos
sit in executōe ordinū susceptoz vt
l. di. Miror. a. i. q. viij. si. q. s. oem. a.
de. cō. di. i. si. sed. deponatur. ut. l.
di. si. q. s. viduā. ¶ Si si layc. fuit ad
ianuā eccē sp. iaceat a. cō. nē. i. exitu
vite sue recipiat. ut. l. di. si. q. s. volū
tate sed. s. m. leges layc. honesteroi
loco positi deportari solēt q. scdo. g.
du. sūt capite puniūtur. ut. ff. ad. le.
cor. de. sicca. l. q. cedē. a. l. in. S. leges
Et in h. casu fateor me errasse i. q. dā
glo. quā posui. q. e. c. latoz. et. i. apit
quis mag. sit materia de homicidio
q. d. ei. dix. in homicidio occulto dispē
sari posse p. pactā p. m. a. z. in. ordi
n. b. i. a. susceptis et suscipiēdis p. c.
l. di. de. hys. v. o. in. mediocrib. c. m.
b. lo. a. b. z. a. de. talib. lo. q. tur. canō
nō. at. h. z. lo. a. in. homicidio a. in. alijs
enormib. ut. s. de. tē. po. ord. q. s. tū. a.
h. lo. a. b. n. t. in. homicidio. volūtate. cō.

miss. ¶ Si si necitate homicidū cō
mittatur aut euitabili aut inuita
bili. Et tūc nullū est p. c. m. nec con
trahitur aliqua irregularitas quo
ad ordines iā susceptos. ut. q. e. c. i.
terfeasti. ad. supiorē. autē. non. pos
tent. promoueri. q. p. a. n. in. necessi
tate. volūtate. tū. occidit. a. lex. pro
mo. cō. mis. in. facto. cō. s. s. t. ut. xv. q.
i. c. vlt. Ceterz. si. necessitate. euitabi
li. post. pactā. penitentiā. remanet. i.
executōe. ordinis. iam. suscepti. iu
re. cō. muni. tū. non. antē. ad. supiora
ascēdet. vt. l. di. de. hys. cleicis. vbi
at. casu. si. dabatur. opa. rei. licite. et
ō. mis. diligēcia. fuit. adhibita. nec
p. c. m. mittatur. nec. irregularitas
cō. trahitur. in. susceptis. vel. suscipiē
dis. vt. q. e. c. latoz. a. in. alijs. iurib.
que. no. s. e. ti. S. xx. casu. si. vero. rei
illicite. tū. c. non. p. mouetur. a. p. mo
tus. de. iure. non. administrat. vt. l.
di. clericō. a. q. e. c. sicut. In. promo
uendo. autē. dicūt. quidam. qualiter
a. i. q. quis. homicidū. cō. mittat. p.
moueri. non. p. t. quia. sicut. superius
dixi. lex. promociō. mis. in. facto. cō. s. s. t.
et. intelligūt. de. illam. latoz. de. dis
pensacō. ne. loqui. v. r. i. autem. puto
q. loquatur. de. iure. cō. muni. Aliqu
tamen. cō. mittitur. homicidū. vo
lūtate. nec. delinquitur. et. tū. irregu
laritas. cō. trahitur. vt. l. di. aliqua
tos. a. h. s. bacianū. ē. si. an. bapm
homicidū. sit. dissuz. q. s. m. eū. in. bapō
delet. ois. irregularitas. ex. p. c. tō. cō. t. a.
h. illa. q. sine. p. c. tō. p. ueit. nō. delet. qz
cc. ij

bap̄e tollit p̄cā a seqlas edz q̄
p̄cā nō ē int̄ p̄cā solui nō dz Itē
in baptisimo culpa dimittit sed nō
abolef vt xxvi. di. deni. c. vna tm̄
Alii at̄ dicūt. q̄ verius sic puto q̄ si
homicidius fiat sine p̄cō l̄ cū p̄cō
vt cū iudox assessor vel executor occi
dit an̄ bap̄m nō ipediēf p̄ bap̄m
et p̄ hac s̄ma sūt duo canones li
di. aliq̄ntos. a. c. si q̄s p̄ acceptū
s̄ cū q̄s furez nocturnū a diurnū si
se t̄ lo defendit sine p̄cō occidat
se a sua libando. ut f. e. c. int̄ fecisti
a. c. si p̄fodiēs. ff. ad le. acq̄. l. itaqz
f. lex. a. ff. ad le. cor. de sic. l. furem.
Querit an̄ p̄mittat̄ p̄uenire in
ictu occidē volētī R̄no sic h̄ em̄ res
pellē iniuriā vel pp̄ulsare. vt. ff. ad
le. acq̄. l. sciaz. E. vñ vi. l. i. ff. de iur̄
ticia a iure. l. vt. vi. a. i. di. ius nāle
in v̄bo violēcie p̄ vim repulsiō sūt
fiat at̄ terror armoz vt. ff. de vi. a
vi arma. l. iii. f. si at̄. **S**z nūquid si
me p̄cias a fugias audeo te incō
tinētī inseq̄ a rep̄ute fugiētē R̄no
non qz h̄ nō fiēt ad pp̄ulsacōez sed
ad u'cōez q̄ ad solū iudicē spectat
Nā vigor iudiciari? a tutela iuris
publici ē in medio cōstituta vt nul
lus sibi sumē audeat vlcōnez vt. E.
de iudeis a celli. l. null? a h̄ cōmune
est clericis a laycis scz iuriā pp̄uls
sare rez a p̄sonarū vt. s̄. de ap. sig
ficauerūt f. de sen. ex. fi. o. a. c. Ex
tenore. **C**ōtrariū at̄ videt̄ p̄ id q̄le
git f. e. c. suscepimus xlvi. di. sedi
cōnarios xxiii. q. viij. c. i. a. c. que

nior. **A**d h̄ dicūt quōd q̄ h̄ laycis
clericis vero non. Ego credo q̄ cleri
cis a laycis h̄ iniuriā pp̄ulsare a re
p̄ute distinguit̄ t̄n q̄ aut vis in
ferf̄ p̄sone aut rebo. **S**i p̄sone t̄nc
est vis pp̄ellenda anteq̄ fiat. **N**ā
et insidiantē vite licet occidēre. ff.
ad le. acq̄. l. iij. a v. a vt dixi in
proz. f. superiori. si t̄n aliquis vim
factam repellat p̄cō? p̄sumi debz
q̄ causa defendendi fecerit q̄ vlc̄
cendi. vt. ff. ad le. acq̄. l. si ex pla
gis. f. tabernari? a hoc si percussor
noluit denuo percutere alioquin si
nolebat a alter nichilomin? rep
cussit p̄cō? p̄sumitur q̄ hoc fe
cit aio vlc̄scendī q̄ aio pp̄ulsandī
Sz si iniuria inferatur reb? liatūm
est illatam repellere a pp̄ulsare in
ferendā. **R**d ergo dicatur vim vi
repellere licet sic intelligendum ē.
vt scz tria in hoc requirantur vt h̄
fiat defendendo non vlc̄scendo. vt
xxiii. q. i. quid culpatur. ff. ad legē
acq̄. l. scienciam. a cum modera
mine fiat defensio. vt supra de res
spo. olim cām i. si. si quis tamē mo
deramen excedat a non ex p̄posito
videtur non teneri. vt. ff. ad legem
acq̄. l. si ex plagis. f. tabernari?
Sz cōtrariū velle videtur decre illa
olim cām f. e. c. significasti nobis
in fi. Item incōtinētī dz quis vim
repellē. vt. s̄. de app. significauerūt.
Et hec tria membra intelliguntur
ex. l. vna. **E**vnde vi. l. i. vñc̄ subse
quenter nobis q̄d bellum ē iūstū

Quinq; moīs rōne psonz v̄ si fuit
p̄sona eccl̄astica cui nō ē licituz s̄g
uinē sūdē vt xxij. q. viij. clia. a. c.
h̄is a q̄bo. rōe rei vt si nō ē p̄ rope
tēdis rebz l̄ p̄ defēsiōe p̄rie vt xxij.
q. ij. c. i. a. c. q. viij. si nulla. rōne
cause vt si nō p̄t necitatē s̄ p̄t v̄
lūtate pugtur vt xxij. q. i. noli. Itē
ex aio ē iustū vt si fiat aio vl̄scē
di. vt supi? dcm̄ ē. Itē si non fiat
auctē p̄ncipis. vt xxij. q. i. qd̄ cul
pat. a. q. ii. c. i. **N**ōbis igit q̄ q̄
cūq; p̄ baptisū i cā s̄guis iudex
fuit assessor nōri? executor aduo
cat? siue p̄ actore siue p̄ reo l̄z aliq̄
distixerit int̄ istos a ḡnalit̄ q̄ aliq̄
q̄d̄ misterū iudicō seu vidē s̄guis
mis p̄stitit iregularitatē iaurit vt
li. di. aliq̄ntos. a. c. si q̄s p̄ accep
tū. s̄. ne cle. l. mo. s̄. naz s̄guis q̄. de
excl. pla. Ex l̄ris. **S**z qd̄ si iudex
secularis s̄hiliū q̄rat a clerico p̄ito l̄
p̄ncip̄ a p̄lato. **R**no p̄t cleic? ḡna
lit̄ s̄ferēto cū iudice seculari dicere
fures latrones icēdiariū t̄iōde sic
fuit p̄mēdi de iudē c̄li. vt. v. q. v. de
latozi non descēdēto ad aliq̄d̄ sc̄m̄
l̄casi aliq̄e sp̄alē vt sic p̄cā? s̄hile
tis q̄ suggerētis opa fugat vt. ff.
de q̄o. l. i. q̄ q̄m. **S**i t̄n̄ clericus
sciāt l̄ credat iudicē hrē corā se cāz
crimis de q̄ q̄nt r̄nsiōne l̄onestē de
clinet p̄terq̄ si cleric? possz penā cri
mis r̄cā sc̄cia reducē ad c̄lē a sic i
telligi p̄t. xxij. q. vlt. pessimā in fi.
Itē q̄nt an clericus de suis male
fōnibz s̄q̄ri valeat iudici seculari.

Rno sic c̄lit̄ p̄tēs sua sibi resitri
et d̄apna resartiri nō vt malefacto
res i corpe p̄mīatur a si iudex acri
us in p̄mīdō p̄cedat q̄ clerici q̄re
la req̄rat nō ē clerico ip̄tand̄ vt q̄.
e. c. postulastis. a. c. tua. a. xxij. q.
v. c. i. a. c. vnunū. a. c. pena. a. c. n̄
nos. ff. de bo. lib. l. q̄ cū maior. S. i.
p̄t t̄n̄ cleric? malefōrē suū carcerā
ri petē. vt. s̄. de a. s̄to. A nobis. s̄
depo. ḡuis. **I**tē fastigari vt xxij. q.
vi. si res aliena. xij. q. ii. si af̄mitatis
xxij. q. v. c̄cūcelliones v. q. v. illi q̄
vi. q. i. s̄. v̄z in fi. ij. q. ij. s̄. **I**tē in
c̄miali. a. v̄ si ea rei s̄dico. **I**tem ne
q̄s in s̄uitutē redigat vt s̄ de iudē.
Ita quorū d̄a xv. q. vlt. Cū multe
xxx. vi. q. i. de raptoribz s̄ de iudēis
et s̄ara. ad liberādā. **I**tē vt q̄s mu
tiletur sp̄uali mutlacōne h̄ ē s̄ul
p̄dat v. q. v. de latozi. **I**tē vt deca
pites sed sp̄ualit̄. i. exēct v̄n̄ exēco
diat̄ mucro ep̄i vt xvi. q. ij. v̄sis i
fi. decapitari em̄ intelligit̄ q̄ a x̄po
q̄ caput ē ecclē sepat vt ij. q. viij. s̄.
qz ergo s̄ de h̄. v̄ gētis v̄n̄ q̄ exēct
mori credit vt s̄ q̄ fili s̄nt le. p̄. ne
rabilē in fi. **Q**uerit̄ de h̄is q̄ p̄
curāt abozis an reputētur t̄iōde
Rno sic q̄ntū ad penā legalē vt. ff.
de penis. l. si q̄s aliq̄s. s̄. q̄ abozis
nibz ff. ad le. cor. de sic. l. si mulierē
Itē q̄ntū ad penā sp̄ualē vt q̄. e. c.
si aliq̄s a q̄ntū ad iregularitatē q̄
cōtrahit̄ ex delicto mortali vt xxv.
di. s̄. n̄ic autem. sed q̄ntū ad illaz
enormē a idisp̄sabilē iregularitē
cc ij

q̄ dicitur ex l'icadio compali de iura
illa loquitur l. di. Miror i. q. vii.
si q̄s oem de d. di. i. s. i. sed? ē qz il
la non dicit n̄ cū p̄mittit b̄o ḡdiens
sup̄ terrā vel puerpū iā formatuz
vt q̄. e. c. sic xxxij. q. ij. q̄ vero a. c.
Moyse. **Q**uid p̄bificia a d̄nuz
gia poterūt p̄mdueri. R̄no si i arte
p̄bificā a cyrurgie sunt eruditi et
in curis s̄m̄ arte p̄cellerūt nichil d̄
cōtingētibz omittētes lz aliq̄bz in
d̄m̄ cesserūt medicāne si eos d̄scia n̄
remordz poterūt p̄moueri vt s̄ de
eta. a. q̄. Ad aures a p̄moti ordies
exeq̄nt vt q̄. e. c. tua. d̄fulo t̄n vt p̄
moti a maxie p̄mouēdi abstineāt
ab ope p̄adicali a maxie ab h̄is
q̄ s̄m̄ cyrurgā adustionē vel ināsi
onē req̄rūt vt s̄ ne cle. vel mo. s̄m̄ a
sanguinis q̄. e. tua nos. cū in nullo
vaillare deat d̄scia p̄mouendi vt
xxxij. di. Jaiā. **Q**uid si plures rix
ati fuerūt a vn̄ ocaſus fuerit nesci
tur t̄n a q̄ vel cui? vulnē nūq̄d oēs
iudicabūtur l'icade vel irregulares
an nulli? R̄no q̄ntum ad p̄ctm̄ oēs
dicūtur l'icade q̄ p̄uſserūt a q̄ v̄
lūtate occidēdi v̄enerūt lz non p̄uſ
serūt. **I**te a illi q̄ nō occiderunt nec
volūtate occidēdi habuerūt sed ve
nerūt p̄stare auxiliū occidentibz si
forte eis aliq̄d ip̄edimētū p̄staret
discret? t̄n iudex maiorē p̄m̄a; d̄a
bit p̄m̄is q̄ seādis a seq̄dis q̄ t̄
cijs. **I**lli ec̄ nō sūt imunes a culpa
nec d̄nt eē imunes a pena q̄ nō eri
piūt l'icēz a morte cū possint vt xx

ij. q. vlt. si q̄tuor q̄. e. c. sic dignuz
xxij. q. iij. non inferēda. a. c. vlt.
Si agētur ex lege cor. vel acq̄li
idus v̄m̄? cuiusqz d̄templari opo
tet ut ff. ad le. cor. de sic. l. vlt. is at
l. acq̄. de ocaſo tenet ex cuius idu
apparet ocaſu a qui mortifex vul
nē infixit. vel q̄ l'icēz infemit. **A**lij
q̄ nō letalit p̄uſserūt de vulnēto
tenētur vt ff. ad le. acq̄. l. huic sc̄p
ture s. i. sed si dubiū sit ex cui? idu
quis p̄ient oēs de ocaſo tenētur
vt ff. ad le. acq̄. l. ita vulnerat? a cō
cordat q̄. e. t. significasti. sed si cle
ric? feriat non letalit nec aio occi
dēdi nec alios puocet alii t̄n feri
unt a occidūt sed discerni possit ic
tus cleia non tenetur de ocaſo nec
irregularitatem cōtrahit l'icadij
vt q̄. e. c. significasti nob. **I**n sū
ma nōnd est q̄ nō ē immunis ab ho
micidij culpa qui potuit l'icidē a
morte sed noluit liberare. ut q̄. e. c.
sicut dignū. **S**illi autem ar. lxxvi.
di. facientis. xxxij. q. iij. non inferē
da a. c. qui p̄t a q. v. reos a s̄ cum
cōstat illum iuste occidē ut de pe
di. i. piculose xxxij. q. iij. c. vlt. q̄. e.
c. sicut dignū. quid t̄n intelligunt
hoc in iudice q̄ auctoritate ordina
ria defendere p̄t ille em̄ solus ut di
cūt ex p̄cepto ad hoc tenet ut xxxij
q. v. q̄ malos a. q. iij. forte in fine
cōfuso t̄n cuiusqz puato ut si p̄t si
ne piculo sui eripiat l'icidēz a mor
te p̄pter iura p̄missa. **N**ūc vi
tendum est de dispensacōne q̄ cca

homicidas hmoi adhibet cu hmoi
ada iusticie - scz cu iudice assessore
executore q iuste homicidiu commise
rnt non dispensat in ordibo suscipi
endis h i susceptis tolleratur ex ca
vt li. di. aliquantos. Circa hoidiu
necitatis euitabil non facile dispē
sat h in hoidio necitatis icuitabi
lis dat siliu vt homicida nō mis
tret eā i ordibo iā susceptis. vt. l.
di. de hys clericis non tū q̄s depo
nit h in suo ordie tollerat de iure a
absqz dispēlacōe s^m lau. a sic loq̄
tur h. e. c. ij. Circa hoidiu casua
le qd nulla culpa p̄cessit nō ē necā
na dispensacio. Circa hoidiu ca
sua le qd culpa p̄cessit fit dispēlacō
mag maior a maxia. Mag vt pro
mot ad sacros ordies non in eis h
in minoribz tolleretur vt h. e. c. cti
nebat maior vt eā i maioribz tol
leret ut. l. di. clericos. Maxia ut p
moueat ut h. e. c. latoz. Circa ho
micidiu volutaruz non iuste non
necāru nec vlla cogēte necitate nō
dispēlat vt dixi. s. e. s. amittat

De torneamētis.

OVia in torneamētis hoidia
fiūt Idēco p^r tracta
tuz de hoidio seq̄t rubica
de torneamētis. Vidend ē igit qd
sint torneamēta. q̄re fieri p̄hibean
tur. a q̄ sit pena pugnāciū in torne
amētis. Torneamēta dicūtur qdā
nūdine l̄ feie i q̄bz milites ex edcō

i
cōtemire solēt a ad oīta cōez virū
suaz audacitēme agredi. vt h.
e. c. i. **C**ā p̄hibicōis sūt mortes
hōim a aiāz picula q̄ inde puenūt
vt h. e. c. i. a h. a. s. possit fieri grā oī
de devūtis a cā expiendaz virū vt
ff. de postu. l. i. s. Itēz senat. a. ff.
de p̄scp. v. b. l. solēt. a si in collucta
cōe dānū datū sit nō agit. l. acq̄l.
nā vtutis exēnde a glē cā nō cā in
iure dāpnū datū ē. ut. ff. ad le. ac.
l. q̄ actione. s. si q̄s in collucta cōe
In h tū casu secus ē qz pugnātibz
et cētātibz pena infligit. lud. q̄ ei il
le noxi ē a iō reprobāt. vt. ff. ad
le. acq̄. l. s. Na lud. q̄s at ludos ap
pellat ex q̄bz cōmā oriūt vt in sili.
ff. cca. si. Pena cētāciū in torne
amētis h ē. qz si q̄s aliū occidat siue
ihsistēdo siue i resistēdo hoidia ē vo
lūtariē em occidit a iō punit pena
volūtariē hoidij salti q̄ ad canōes
et si non q̄ ad penā legalē exausate
edcō. de pena volūtariē hoidij dixi
s. c. p. s. amittat. **S**z dices qz
resistēte exausabit defensio a necā
tas. Ad qd r̄no ad hāc necitatem
vltro a ex p̄posito quis se ingerit
et iō nō min² hoidia cēset vt dixi
s. ti. p. s. necitate. **S**ivo q̄s i tor
neamēto fuerit occāsus q̄uis mori
ēt a poscēti p̄mā n̄ neget eccāstica
tū careat sepultura. vt h. e. c. i. i. fi.
Si tū ad torneamētū venerit aīo
cōcertādi nā si venerit cā debita exi
gēdi vel alia sua negocia exēndi.
secus erit. vt h. e. c. Ad audienā
cc. iij

Et nō qd h̄ credit qd mai⁹ ē p̄na
scz a denegat qd min⁹ ē scz eccl̄sti
ca sepultura qd fit ad terrōre a cor
rectionis exēplū a simile q̄. de rap
sup eo. leuit aūt int̄ dicit eccāstica
sepultura. Et ē ratio qz sic ipio nō
pdest sepultura p̄iosa ita n̄ obest
pio sepultura vlt̄ a nulla vt xii. q.
ij. aie defūctor. Pūt a alia q̄ ibi
bet eccāstica sepultura monētis in
fidelitas. vt de d. di. i. eccāz. Itē ob
eūtas maifesta im̄qtas vt lxxxviii
di. c. vlt̄. v furarum exactio. ut q̄. de
vfu. qz i oībo p̄mo h̄ gnale ē in q̄
libet decēdēte in mōili p̄ctō. ut q̄. de
fur. c. ii. xxij. q. v. placuit xii. q. ij.
p̄ obeūtibz xxi. q. iij. Cyp̄an. s. d.
sta. mo. Mōchi. s. q̄ vero. Itē imbi
bet eccāstica sepultura inf̄dictum
eccā. ut q̄. de sen. ex. A nob. s. de se
pul. sac̄s. Quid de militibz q̄ ad
torneamentū iuerūt aīo pugnādi
nō tñ occiderūt nec p̄asserūt. Itē
qd de h̄is qui alijs bell̄ inf̄hūt nec
tñ occidūt nec mutilāt nūquid po
terūt p̄moueri si in torneamētis vlt̄
bellis aliq̄ fūt occisi. Ad p̄mū r̄nō
qd nō eo qd ad rē dāpnataz a p̄bi
bitā accesserūt. Ad sc̄cū sic dico
qd si q̄s interfit bello licito nec occi
dit nec mutilat nec cām mortis p̄f
tat si als fit p̄done? poterit p̄moue
ri nichil em̄ inf̄est q̄ occidat l̄cāz
mortis prebeat. ut ff. ad le. cor. de
fic. l. in ch̄bil. Si vero i bello illiāto
tūc impeditur p̄p̄t culpā p̄cedētem
xv. q. i. c. vlt̄. a de pe. di. i. si quis

cū telo ar. ad h̄ q̄. de clerico peraus.
p̄ncū a. c. stinebatur.

De clerics pugnātibz i duello

Quia sepe p̄uenit h̄icidū ex
duello s̄bseq̄nt̄ pomit h̄ rubz
ca de cle. pug. i duello. Videndū ē

igif qd fit duellū. vñ dicat. an lai
ci licēt faciāt duellū. Et q̄ pena ip̄o
nēda fit cleicis pugnātibz i duello

Duelluz ē singularis puḡ q̄ fit
ad p̄bacōez rei aliau? ita vt qui p̄
h̄nc mōs se p̄batuz offert si vice

rit p̄basse credat si nō vicerit dese
asse i p̄bacōe p̄tes. Dicit aūt duellū
q̄si duoz bellū d̄i et monomachia q̄si

vnica a singularis puḡ a
monos qd ē vn? a machia qd est
puḡ. Duellū ec̄ inf̄ laicos p̄hibet

qz i duell̄ de? tēptat. ut ij. q. v. mo
nochia a sc̄ptū ē non tēptab̄ d̄m̄

deū tuū. ut xxij. q. ij. q̄rtur. Nec ob
stat exēplū dauid pugnātis cū go
lia ut ij. q. v. monomachia qz p̄u

legia paucoz n̄ faciūt cōm legē. ut
xxvi. q. ij. nō exēplo. In h̄is em̄ q̄
p̄ raro fūt miraculū ē ut i aut̄ de co

fu. s. i. cca mediū coll. iij. Itēz nō
obstat qd c̄mē maiestatis d̄i c̄mē

p̄duellionis. ut ff. ad le. iul. ma
l. vl. n̄ ei idēco vocat̄ c̄mē p̄duellio
nis qz p̄bari p̄t p̄duellū sic quidā

intellegerūt a male h̄ d̄i c̄mē p̄duel
liōis. i. c̄mē hostis l̄ hostile. ut ff.

de vbo. fig. l. q̄s nos hostes. Item
dixerūt quid̄ licē h̄ laicis p. l. ff. ad
le. acq. l. q̄ adione. s. si q̄s in colluc
tacōe sed nec illud placet p. l. i. c. d̄

gladiato. l. vna li. xi. **I**te quidā di
cūt h̄ licē in locis in q̄bo tal̄ viget
cōsuetudo inducētes illud p̄ se q̄n̄
mos erat cū n̄ erat vt xxxij. q. iij
obiūtur. **P**z illud fuit diuina re
uelacōe cōcessuz q̄ mos q̄nqz fas cō
set p̄ quā sicut iacob a mendacō
israhelite a furto a sampson ab ho
micidio sic p̄riarche a aliuim ius
ti q̄ plures sunt legūtur habuisse
uxores ab adulterio excusatur. vt
s̄. de diuor. gaudem. **S**. qz v̄ro pa
gam. Alij at̄ distinguūt vtz q̄s of
ferat an suscipiat duellū a si suscip
pit vtz spōte an a iudice delatum
Si ei q̄s offerat vel oblatū spōte
recipiat mōr̄l̄t̄ peccat si vero iudice
cogēte delatū cū alij piculū corpis
vel rez non possit euadē excusatur
vt. s̄. de homi. int̄ fecisti. v̄ri? autē
puto qz ecā offerēs a oblatū spon
te suscipiēs siue iudice insistēte mōr̄
l̄t̄ peccet q̄nis is qui iudice deserē
te iuit? suscipit a dimittit excuset
non a toto s̄ a quāto. met? em̄ ille
p̄t̄m̄ attenuat non prorsus exclu
dit. vt. s̄. q. met? cā sacris. poā? ei
debēt oia mala pati q̄ malo cōfēta
re vt xxxij. q. v. ita ne. a si homicidi
um in duello cōtingat fieri oēs ire
gularitatē putō s̄ h̄ scz offerētē m
suscipiētē iudice deserētē seu auc
toritatē prestātē duelli cōmissionez
et assessorē ad hūc mod̄ p̄bādi cōsi
liū dantē. vt no. s̄. de homi. **S**. nō b
Pena pugnancū in duello si sint
clerici ē depōsicō si tñ neqz mors ne

qz mutalacō intuenent potit dispē
sari vt. s̄. e. c. i. s̄ si h̄iāciū intuenē
rit adhuc p̄t i bñficio dispēdari vt
s̄. e. c. i. q. ij. in fi. qd̄ ergo alibi d̄z
cū h̄iāciā dispēdari nō posse. vt. l.
di. Miror. iq. vii. si q̄s oēs tradicō
nē de. d. i. i. s̄. i. s̄. dotēpo. or. c. vlt.
in officio locū h̄z al̄s ecā dispēsat
i bñficio a nō i officio. vt xxxij. di.
p̄sbitez. l. di. studeat. **P**z nūquid
tal̄ h̄iāciā h̄bit̄ ex dispēlacōe bñ
fi? vt titulū a stipēdiū dñi videt qz
vt stipēdiū vt sic q̄si laic? h̄at a cō
eccāz. vt xxxij. di. si q̄ nō v̄ri? putō
qz h̄at vt cleric? a sic bñficiū titu
latū eo qz in dē dicit potuit tñ cum
eo c̄ta h̄ndū bñficiū misericordi
ter dispensari.

De sagittarijs

Quēstio ē. s̄. de h̄iācijs i gñe s̄
qz sagittarij a balistarū ple
rūqz h̄iāciā cōtūt. iō h̄ de sagitta
rijs rubca sbiāc̄ sp̄alis. **V**idea?
igit̄ vtz a q̄n̄ h̄ officū sit p̄hibiti
exc̄ci a q̄ pena tales puniātur. **X**pi
ani adūsus xp̄ianos nō p̄nt h̄ of
ficiū exc̄ci. vt. s̄. e. c. vno. qd̄ v̄ri ē
si bellū fuit iustū nā si iustū q̄libet
gñe armoz ē vtendō p̄mō vt v̄nica
tur dol̄ ē a infid̄is cōsistēdū. vt xxxij.
q. ij. dñs. a. q. viij. vt p̄dē iux̄ illō.
Nil refert armis cōtingat palma do
l̄isue a alibi dol̄ an v̄t? q̄s i hoste
r̄q̄rat s̄ p̄ paganos a p̄secutores si
dei xp̄iani p̄t h̄ officū exc̄ci. **P**ena
at̄ exc̄ciū h̄ gen? armoz s̄ xp̄iaos

ē anathema. vt ff. e. vno p̄f. dēz
 penā lviidij de q̄ dixi. s. t. p̄. S. pe
 na. a. s. de lviid. S. nobis igit̄ h̄ an
 fit canō late s̄mē vt s̄ faciētes sta
 tū ligētur dubitat. Dicit̄ em̄ quid̄
 q̄ ibi s̄b̄ int̄minacōe anathematis
 aliqd̄ p̄hibet. non iaurit̄ excaō si
 fiat p̄hibitū. vt s̄ de iure pa. Rela
 tū sec̄ vbi sub̄ d̄st̄m̄ctione qz̄ tūc
 statū iaurit̄. vt s̄ de emu. ec. nō eo
 m̄? in fi. a. idē d̄nt̄ vbi mādat̄ ali
 qd̄ s̄b̄ pena excaōis vt lxiij. di. salo
 mitane. P̄z̄ aliquid̄ ē vbi a iure sic
 mandat̄ aliqd̄ vel p̄hibet vt xxx.
 di. p̄ totū. a. ē rō qz̄ ius magis iust
 at̄ in cōtēptu m̄str̄ iuris q̄ i cōtēp
 tu sui ip̄si. vt. ff. de arbi. l. si cū di
 es. S. vlt. a. l. celsus. Alij̄ at̄ id̄st̄ic
 te dicūt q̄ illav̄ba siue dicātur s̄b̄
 pena siue s̄b̄ int̄minacōe siue sub̄ d̄st̄
 m̄ctione nō h̄nt̄ vī s̄mē h̄ cōm̄iacō
 nis. vt. C. om̄ia. a. epl̄as p̄ totū. et
 in h̄ plures cōcordat̄ vñ h̄ dec̄ non
 ē canon late s̄mē sed ferēde a simile
 s̄ de magistr̄is quanto.

De adulteriis a stupro.

O Via i decalogo statū post
 lviidij p̄hibet̄ mech̄ia.
 dū dicit̄. non ocādes non
 mech̄aberis idēo p̄ tractatū d̄ lvi
 midio seq̄tur tractat̄ de adulte
 rio vñ ponit̄ h̄ rub̄ca de adulte. et
 stupro. **V**idea? igit̄ qd̄ sit adul
 teriū. vñ dicat̄. qd̄ sit stupr̄. q̄ ad
 mittātur ad accusacōez adulteri.

et itra q̄ tpa. ex q̄bo caus̄. q̄s ab ac
 cusacōe adulteri repellat̄. Itē q̄ sit
 pena adulteri. a q̄ stupri. **A**dul
 teriū ē aliem̄ t̄hozi violacō vt xxxij
 q. v. n̄ mech̄aberis. l. deturpacō sui
Nā qn̄qz̄ dicit̄ d̄nt̄ adulteriū res
 p̄cū vt̄ulqz̄ sc̄z̄ agnoscētis a cogni
 te vt cū vt̄qz̄ coniugat̄ existit. qn̄qz̄
 resp̄cū agnoscētis vt cū vxoratus
 ad solutā accedit qz̄ tūc vxorē suā
 cōin̄qnat. vt xxxij. q. i. i. coniugio. qn̄
 qz̄ resp̄cū agnoscite vt cū solut̄ ad cō
 iugatā accedit. **N**ā a illa similiter
 cōin̄qnat vix̄ suū qz̄ vir a vxor nō
 ad ip̄ia iudicant̄ vt s̄ d̄ diuor. gau
 dem. S. qz̄ vero. a xxxij. q. i. si quis
 vxorē p̄p̄e tñ loq̄nto adulteruz̄ in
 nupta dicit̄. ut. ff. e. t. l. int̄ lib̄as
 S. lex iul. **S**tupr̄ ē illicita v̄gis
 defloracō q̄uis a i vidua stupr̄ cō
 m̄itti dicatur. ut in. l. predicta pro
 batur. **A**d huiusmodi criminis
 accusacōem admittitur p̄mo los
 co marit̄ vt p̄ferat̄ etiā p̄ri adul
 tē si simul ad accusacōez veniant
 nā a p̄p̄ore iure a maiore volōe
 vix̄ executiū accusacōez credendū
 ē. ut. ff. e. t. l. ij. S. si illis. q̄ v̄ez est n̄
 p̄ri maritū a infamē arguat a d̄ce
 at colludē magis cū vxore q̄ ex aio
 accusare. ut. ff. e. t. l. ij. p̄ferat̄ mar
 t̄ oībo ex̄neis p̄mo a si ex̄ne? p̄us
 accusacōez instituit̄ p̄ferat̄ marit̄ dū
 mō nō ex negligēcia sit p̄uent̄. ut
 ff. e. t. l. si marit̄. S. si at̄. **P**otest
 at̄ agi de adulterio siue sit vxor l̄tis
 ma siue nō h̄ em̄ ad oīa m̄r̄omia p̄

tinēt nec ei soli a fides vxores amāt
et vt dicit vrgili? diuige pcepta nō so
los tūgit a fides h i ea vxore p̄t mai
t? adulterū vindicare q̄ vulgaris
fit. ut. ff. e. t. l. si vxor. nec obstat. E
e. l. si ea q̄. a. l. si adulterū. leges ei
ille n̄ loquūtur i vxorē a expone ibi
adulterū. i. stupr̄bijs ei p̄miscue
vniū. ut. ff. e. t. l. int. Si. **O**z si auz
spōsa de p̄nti adulterū d̄ssum fit
agit spōsus qz nec q̄lectūqz nūrio
nec sp̄ez m̄ionij violare p̄mittit.
vt. ff. e. t. l. si vxor. Si. diu. xxvij. q.
ij. q̄ despōsata. **I**n p̄mis igit mari
tū genital t̄bori vidicē eē opz. ut. E
e. t. l. q̄uis. q̄ p̄t duplici iūe accusa
re sp̄ali a d̄i. sp̄ali. i. iure mariti scz
sine iūe p̄coe. **N**ec obstat s̄ de p̄ci.
Tuc i p̄n. qz lo q̄t cū accusat p̄ xl.
dies n̄ iūe mariti sine metu calūnie
et ex sola suspicōne. ut. iij. q. iij. Si.
aliqui. E. t. l. q̄uis. a. q̄. e. t. maitis
q̄ xl. dies a tpe d̄uorcij nūandis.
vt. ff. e. t. l. p̄. Si. q̄. a q̄d dixi sine
metu calūnie v̄z e n̄ sit euīdes. ut
ff. e. t. l. is e. Si. vl. **E**t q̄d dixi ex so
la suspicōe reā vxorē facē lz v̄z e qz
ex sola suspicōe accusabit nō t̄n cō
dēnabit. ut. ij. q. i. p̄. ff. de p̄. l. ab
sētē. R̄. i. i. n̄ suspicō fit iur. ut. E. t.
i. aūc h̄ q̄s ei quē suspicō. ff. d̄ h̄is
q̄ sui l. ali. iuris sūt. l. filiū. s̄. de p̄
fump. litteris. ij. q. i. si p̄ccauerit a
sic intelligo. xxxij. q. i. dicit domis
nus. **P**ost maritum admittuntur
propinqui. ut. E. l. q̄uis. de nūm
extranei sed h̄ locuz b̄nt s̄ iura a

uilia cū agitur ad penam legalem
secus cum agitur ad t̄bori separas
cōnem quia tunc soli viro licet ac
cusare vxorem de adulterio a econ
uerso vt nota. s̄. qui ma. accu. pos.
S. punit. a nota qz maritus admit
titur ad accusacōnem adulterij eā
am si fuerit filiūssa. vt. ff. e. titu. l.
inter. Si. filius. **N**am a inuito pas
tre h̄ potest filiūssa. ut. ff. e. t. l. si
lium. nec obstat ei si sit minor xxv
annis si m̄imonij sui iniuriā proz
sequatur. ut. ff. e. t. l. si maritus. Si.
lex iul. a ar. s̄. de resti. spoliato. **E**x
parte curatore actore. ut. E. titu.
l. p̄pter. **I**n adulterij accusacio
ne sic proceditur quia presente ac
cusatore a accusato cum ad penaz
legalem agitur porrigetur libel
lus quo porrecto p̄pomi poterunt
excepōnes dilatorie anteq̄ acuis
satus accipiatur inter nomina re
orum. ut. ff. e. t. l. marit. Si. p̄sc̄p
diones. a. Si. vt si dicat nupta que
impetitur a se non esse incipiendū
cum nupcias non processerit nūcia
cio. ut. ff. e. l. qui vxori. a. l. denun
ciasse. R̄. n̄. i. a. Si. a. ij. a hoc fal
lit in crimine incestus quod cōtra
vtrumqz scz adulterum a adulte
ram simul interpretari potest. vt
ff. e. titu. l. vim passam. Si. vl. p̄nt
oppomi a peremptorie vt de lapz
su quinquenniū. vt. ff. eodē titu.
l. adulte. post quinquennium et
sex menses. vt. ff. eodē titu. l. si
maritus p̄uenient vel si dicatur

dicat accusatorē desitisse vt ff. e.
t. l. i. §. i. p̄t mulier accusata excipē
s̄ maritū q̄ a ipse similis adultēriū
cōmisit vt ff. e. c. intellexit a. c. tua
a. s̄. de diuorc. siḡ. f. a. l. i. xxxij. q.
vi. p. to. s̄. de iure iurā. Tua. ff. solu.
to ma. l. viro atq; vxore. ff. e. t. l. si
vxor. §. iudex. **I**te excipit p̄t q̄ ac.
cusacōez remissit. vt xxij. q. iiii. si il.
licet q̄ eā sibi recōciliant. s̄. de cō.
iur. diu. gaudet. vt de h̄ plenius
no. s̄. q̄ mri. ac. pol. §. p̄nt. **H**ed nū
q̄d vxor obicere poterit fornicacōez
sp̄ualē marito accusati de carnali. vi.
det q̄ sic nā fornicacō carnal. a sp̄u.
al. similes sūt a idē opant quo ad
mriō^m sepand. vt xxvij. q. i. ydo.
latria a c. iā nūc. a multo forcius si
miles sūt ad opensand. a opandū
vt mriō^m daret. §. i. iste fornicacō.
nes diuisar. sp̄ez sūt a res diuisar.
sp̄ez non veniūt in opensacōez qz
sp̄es cū q̄ntitate non opelat. ut ff.
de pig. acc. l. si uenit. v̄t p̄to q̄
opela^o fiat. **I**te excipit s̄ maritū
accusantē vxorē de adulterio si eaz
talē sciuit a mores ei? eā vxorē du.
cedo p̄bauit vt in eadē. l. si vxor. §.
vlt. **I**te p̄t vxor opponē marito ac.
cusanti q̄ eā adulterāda; tradidit.
vt. s̄. de eo q̄ cogno. c. s̄. g. v. x. fue.
discrēdi. **I**te q̄ leno cōmū fecerit §.
h̄ excepō si an̄ litē. et. opponatur
accusantē repellit si postea istar ac.
cusacōis h̄ a accusatori penā indu.
cit qz h̄ excepō a muliere p̄posita vi.
rū honorat non mulierē excusat. vt

ff. e. t. l. i. §. h̄ publice. **E**st at leno
qui adulterum subicit vel p̄cis.
um pro comperto stupro accepit
vel dampnatam de adulterio ducat
vel sciens adulterum celat vxoris
vt xxxij. q. i. c. i. **N**unc restat vis.
dere de pena adulterij vel stupri.

Pena qualis pro adulterio s̄m
leges imponitur pena mortis qua
si pro sacrilegio nā sacrilegos nup.
ciarum gladio p̄miri oportet. vt
Ce. titu. l. q̄uis. femina autem iu.
re autenticorum verberata in mos.
nasteriū recluditur quā intra byē.
nium viro recipere licet byennio
translato vel viro mortuo anteq̄
vxorez de monasterio educat adul.
tera tonsa monastico habitu sus.
cepto ibi dum viuūt p̄maneat du.
abus partibus p̄prie substācie lis.
beris applicandis. tertia ei? mona.
sterio. si liberos non habeat parē.
tibus exstantibus huiusmodi im.
quātati non consensibus tertia
pars applicatur due monasterio
quibus predictis non exstantibus
tota substācia monasterio quer.
tur pactis dotalium instrumēto.
rum omni casu seruādis. vt i. aut.
vt nulli iud. §. manifesta. coll. ix.
et ponitur. **E** de adulte. sed hodie
et si maritus in accusacione vxor.
ris deficiat i probando tenetur ad.
talionem vt in auct. vt liceat mri a.
a. §. quia vero plurimas §. a causas
coll. viii. in auct. vt nulli iud. §. adul.
teram. coll. ix. sed s̄m h̄ vir volens

separari ab uxore idcirco dicitur potest
quod dicitur non potest accusabit uxorem de
adulterio calumpniose deficiet in p
bacoe detruhet in monasterio et sic in
dicitur separabitur ab uxore. Ad quod
ratio non dicitur quia non solum hoc fiet
secundum iura autem si alius vir puniet in bo
nis vel alius non dicitur quia aut in co
litate mulieris sibi reconciliare ma
tu iutu vt dixi in h^o s^m et? testm
mulier de adulterio iuncta lapida
bas non atvir ut xxxiii. q. v. h^o p^{ma}
go h^o s^m iura canonica in foro ecclesi
tico agit ad separacoem vt. s. de par
tue vel ad dotis l^o d^o d^o omis am
fione. ut. s. de do. p^o diuoz. re. plez
qz. ¶ In h^o ma sciend^o e^o q^o i q^o bul^o
casibus et si mulier uiuete marito al
teri commisceat adulteriu non committit
vt si violent fuit opp^ossa. ut. ff. ad
le. iul. de adul. l. vim passam xxxij
q. v. p^oposito. ¶ Itē si ignorater cog
nita e^o ab alio que viuz suu ee crede
bat. ut xxxiiij. q. ij. in lectu. ¶ Itē cum
credēs viuz suu mortuu alci nubit
vt xxxiiij. q. ij. cu p^o bellica. ¶ Itē sti
git q^o aliq^o mulies adulteriu commit
tut et de adulterio accusari non p^ont
vt fuit ille q^o in caupona mistat q^os
vite vilitas dignas legu obfua co
ne non credidit. ut. C. e. t. l. q^o adu
teriu commisit q^o s^m canones n^o p^ocedit
de incestu at h^omati a breuiter disse
ram? ¶ Incestus committitur cum
cognata et affine aliquo p^o se solus
aliquo coniugit adulterio vt in nup
ta. ut. ff. e. t. l. si adulterum cum in

1
cestu. i. s. y. a. s. i. in q^o g^o ui? emē co
mittit q^o i adulterio s^m leges. ¶ Vi
vero incest? p^o m^o i^o illicite d^o fit
vt in l. p^o allegata si adulteriu. Si.
sed s^m canones simpliciter et in
distictē incest? vincit adulteriu. ut
xxxij. q. vij. s. fuit ei. r. c. adulteriu
malu.

¶ De Raptoribus in c^odi. q^o.

Raptus e^o s. de adulterijs et
stupro h^o qz raptus aliquo
committit in rebo. ut. f. e. c.
i. a. n. a. ij. aliquo in hoib^o. ut. f. e.
c. i. archiep^oatu. a. c. Cū cā. a. c. ac
cedēs a p^o h^o ad stupz vel adulteriu
puenitur. ¶ Itē subsequēnt^o p^oitur hic
rubca de raptoribus et adicitur in c^o
diarijs et violatoribus ecc^oaz. ¶ Vi
dea? igitur q^os fit raptor. q^os in c^odi
ari? a violator ecc^oaz. a de pena ip
soz. ¶ Raptor dicitur duobus mo
dis rerum et hominu et maxime fe
minarum p^orie autem dicitur ra
pina rerum et raptus mulierum.
Rapine emē dicitur cū aliq^os p^o vio
lētā et apte res capit alienas non
tamen ecclesiasticas nec ab ecclesia qz
tunc committeretur sacrilegium de
quo inferius dicam. ¶ Fit autem
rapina cum armis aliquo. aliquo do
sine armis et diuersa est pena vt iā
notabo. ¶ Et est sciendum q^o omnis
raptor est fur sed non conuertitur
quia nullus improbius fur q^o qui
vi rapit vt in li. vi. bo. rapto in p^on.
¶ Rapt^o mulieis n^o solū dicitur i^ovgie h^o

etiam in vidua et sanctimoniali.
vt xxxvi. q. ij. Raptus. et si q. nō
dicitur rapere p̄sitor? tñ gñalius acci-
pit raptū scz p̄ qlibet illiāto coitu
vt xxvii. q. ij. Raptus. ē illiātus coi-
tus a corrupēdo dicitur vñ qui raptu
potit stupro fruit et vt pleni? intel-
ligas nōbis q̄ aliud ē fornicacō a
liud stupr aliud adulterū aliud i-
cest? aliud raptus. **H**z hōz oim pef-
simū ē qd s̄ natura fit vsus quidā
s̄ natura exēbilis fit in mētricē s̄
exēbilis in vxore. vt xxxij. q. vii.
adulterij. **H**z excedit h̄ oia cū vir
nubit in feminaz. vt. Ec. t. l. cū vir
Fornicacō h̄ videatur eē gen? au-
iulibet illi cū coit? q̄ fit ex vxorez
līmā tñ spālīs omitti dicit in v su
viduaz et mētricū seu concubinarū
Stupr ē illiāta v̄gis violacō
Adulterū ē alieni thori defloracō
vt no. s̄. de h̄is duob. s̄. c. px. s̄.
adulterū. et s̄. stupr. **I**ncest? est
cū cōsanguinea vel affine. vñ incestu-
osi dicitur q̄ affimbo vel cōsanguis-
neis abutūtur **R**aptus admittit-
cū puella de domo p̄ris abducatur
vt corrupta in vxorez habeat siue
puelle solūmō siue parētibotm siue
vt q̄ vis illata cōstitent vt p̄banē
h̄ oia. xxxvi. q. i. s̄. cū ergo. **P**uni-
unt raptōes rex. **I**ñānū in q̄druplū
p̄ anū in simplū re ipsa i q̄druplū
cōputata vt. ff. vi. lo. raptō. l. i. q. ij
et h̄ si cū agat **S**i at cūialiter
tūc distiguit int̄ vi illata cum ar-
mis et sine armis p̄ma iduat depor-

tacōz scd̄a t̄cie p̄tis bonoz amissi-
onē vt insti. de public. iud. s̄. Itēz
lex iul. de vi pub. l. p̄ua. vñ. Vis
p̄uata rex depōnit ab ordine rerū.
Hz depōnat si ius armata p̄bat
Pena vero canonica h̄ ē vt rap-
tor exētur scz ab illo ep̄o in cuius
dyoc rapina cōmittitur. vt. **I**. c. i.
vi. q. iij. placuit. **N**ā s̄bis forz rōe
delicti. vt. s̄. de fo. cōpe. l. q̄. de sen-
ex. A nob. **E** vbi de cōmē. a. o. i. aūc
qua i p̄uincia nec. absoluet nisi p̄
us em̄ det. vt. **I**. c. i. **I**. de verbo. fig.
Ex p̄te. **H**z si satisfacere nolit cum
possit vel emēdandi plenā securita-
tem prestare. denegatur ei bñficiū
p̄mē. **S**i vero vsqz ad obitū in ob-
stinacōe durauerit et tunc emēda-
cionē vel emēdādi securitatem p̄s-
titeit p̄mā et sepultura eccāstica cō-
cedūtur. sed si in morte satisfacere
non possit cōcōto viatiū cōceditur
sed sepultura negetur. vt. **I**. c. e. su-
per eo. si vero in morte constitutus
satisfacere promiserit si cōualesce-
ret et ante satisfacionem decessit n̄
negabitur sed ad satisfacionez cō-
pellentur heredes. vt. **I**. c. e. in litte-
ris. **E**t si queratur quare contrito
sepultura negatur et cum viatiūz
quod maius est omnibus sacrifi-
cijs concedatur. vt de consecra. di.
ij. nichil. **R**ospōdeo hoc fit ad ter-
rorem et simile supra de torneamē
c. i. vel fit ad confusionem cognato-
rū vt p̄ hoc ad satisfaciendū inducā-
tur **R**aptus mulieris scd̄m leges.

capite puniuntur et eius substantia
rapte applicat si tñ rapiat mulier
bonesta sec? si rapiat metrica ut
de raptu vgi. l. vna i pn. a ff. d. fur.
l. x. nec distinguit an volente mu
liere qs rapiat an iuita sposa ppaz
vel aliena iugata vel no iugata
quis puniri opteat p adulterio cu
adiectione rapt? tñ no patit dimi
nucoez sbe si acilla rapuerit vel lib
tavit h. a alia multa loquunt in l. p
all. de raptu vgi. hac pena puniunt
raptos et eoz comites et q eis auxi
liu pbuerunt. nec pt rapta eligere con
sorcium raptoris et si h fecerit pdit s
stacia raptoris sibi data a lege vt
i autn de rap. mu. q raptu nubunt
coll. ix. h. m. canones raptor efficit
su? rapte si velit se redimere. vt xxx
vi. q. i. de raptoribus. Itē d; cu suis
fautibus exari vt xxxvi. q. ii. c. i.
a. iij. h. si rapta velit cu raptore mri
mo^m sbe potest q. e. c. accedes. **H**
nūquid ex h iaret pena legale scz
vt pdat dominium reru raptoris vt
diat autn puto q no. nā legē illā
abrogatā eē dico a q ad penā inf
deois mriōni a q ad penā scti. vt
s de se. nup. dñs. **R**aptores aut
pueror abusionis cā exqstis pois
capitalibus puniuntur s^m lege ut
ad l. iul. de adul. l. rā iur. ff. ad le
cor. de sic. l. iij. s. libidinis h vbi h sce
l? plato mittit iudicandō qz penā
sanguis infligē nō pt ut xxij. q. viij
qs a qbo s ne cle. vel mo. sūmaz ifla
gella mittat vt q. e. i. archiep. atu

et simile xij. q. vi. c. i. xij. q. ii. frat
mitas s d iudeis postulasti. **U**nt
quid i rubrica de pdomibus. Et e scien
dū q p dō dicit tribus modis. Pres
to e q alios pdat et spoliat ut qui
itinerarijs et viatoribus auferunt bō
sua dicit eadē p dō miles q vltra sti
pediū sibi taxatū qnt idē em mi
litibus stipēdia sūt taxata ne s hipt?
qnt p dō crasset ut xxij. q. i. milita
re. Itē p dōnes dicitur plati q vt
pcuracoez a huius aliqd ipendat
legato vel alij plus extorqnt a sub
ditis q soluat a in eoz dāpnis lu
cra sectates qnt p dā poā? q sub
fidū in sbiectis ut s de cē. qz pleri
qz. **I**ncendiar? est qui domos
alienas arbores vel segetes incens
dit igne appposito ex odio vel vinda
dicta. vt xij. q. ii. cum deuotissima.
et xxij. q. viij. pessimā qui s^m cas
nones est excommunicatus ipso iure
si ecclesiam vel locum religiosum
vel amiteriū vel ea que sunt in spa
cio priuilegiato. vt. xvij. q. iij.
sicut antiquitus incendit vel ef
fregit et de talibus incendiarijs
et effraactoribus loquuntur iura il
la q. de senten. excō. conquesti xi. q.
iij. canonica postq at tales incen
diarij fuerint per ecclesie senten
ciam publicati pro absoluciois
beneficio ad sedē ap. sunt mit ten
di. vt infra de senten. excōmu. tua.
Alij incendiarij non sunt excom
municati ipso iure sed sunt excom
municandi p sūmaz. vt xij. q. viij.

pellimā a. c. si q̄s m̄broz. Nec ob
stat xvij. q. iij. oēs ibi em̄ luci? ex
caut incediantos sui t̄pis. si s̄m le
ges incediant? si dolo ignez apposu
it a ip̄e igne cremat̄ a capite puni
tur ut. ff. de inco. nauis. a. l. q̄ edes.
et. l. vlt. a. plē. ff. de penis. l. capita
liū. S. q̄ ob inimiciās fortuita t̄n i
cedia si t̄n euitari nō possent cū per
negligēciā eoz ap̄d q̄s ortz sūt dā
no viās fuerūt alif excēnt vt qui
iactura affāis ē dāni disceptet vel
modice vidicet vt ibi. a. ff. ad le
acq. l. si su? suū. S. si q̄s infulam cū
tribus sequentibus. S.

De furtis.

Quātiē ē de rapto. sed qz ois
raptor ē fur iō rōe dcm̄ ē rap
torē improbiū fure ē vt isti. vi. lo.
rap. in pn. a. qz dñs in lege s̄b ead̄
p̄hibicōe rapina a furtū p̄hibuit
vt xiiij. q. v. penale. Nō h̄ d̄seq̄nt̄ d̄
furtis agit. Videat̄ i ḡit q̄d sit fur
tū vñ dicat̄. d̄ q̄ re fiat. q̄ furti sp̄s
a q̄ pena. **F**urtum ē d̄ctio fraudu
losa inuito dño aliene rei mobil̄ a
corp̄al̄ q̄ sit aīo lucrādi. grā rei vel
possiōis l̄v̄sus ut. ff. e. t. l. i. Nō at̄
p̄mit̄ i diffinicōe d̄ctio qz sine ea fur
tū nō fit l̄z volūtas ul̄ v̄bū infuemi
at l̄sc̄ptura sola ei cogitacō furti fa
ciēdi nō fāt furē vt ff. e. t. l. i. neqz v̄
bū seu sc̄ptura ut. ff. e. t. l. i. si q̄s vxor
ri. Si v̄bo. a. l. i. ficiēdo. a. l. falsus S.
si qui sui. Nō at̄ dicitur fraudulosa

nā si quis aliquo errore duct̄ suaz
rem esse estimās a i prudēs iur̄ eo
aīo rapuit q̄h dño liceat rem suaz
ec̄ p̄ vim auferre a possessore furti
non tenet vt insti. vi. lo. rap. S. qz
t̄n Inuito dño ideo dicit̄ qz si cre
dit dñm p̄missurū a sub ē iusta cā
credēdi ec̄ā si non erat d̄cellur̄ nō
tenetur. Si at̄ non subest iusta cā
credēdi h̄ tenetur vt. ff. e. t. l. i. si
qui re. si t̄n putat facere dño inuito
et faciat eo volēte peccat mortaliter
et facit furtū nec agitur furti vt. ff.
e. t. l. i. inter oēs. S. plē. rei aliene ido
ponitur qz rei que plenissime mea
est non facio furtū nec teneor fur
ti actione sec̄? si alius h̄z rem meā
cōmunē vt. ff. e. t. l. i. si soā? Si v̄o
alius i re mea ius habeat. puta qz
creditor vel bone fidei emptor facio
quidē furtū a teneor actione fur
ti sed res non est furtiua vt. ff. e. t. l.
cum res. S. i. a. l. si is qui rem pigs
nori in pn. a. ff. de vfua. l. sequit̄.
S. si rem mobilis a corp̄al̄ ideo dicit̄
tur qz in rebo immobilibz a in re
b? incorp̄alibz furtum cōmitti nō
p̄t qz p̄pter sui imensitatem a incor
p̄alitem cōtractari non p̄nt vt in
sti. de vfua. S. qd̄ at̄ qz incorp̄alia
tradi vel tractari non p̄nt a iō nec
cōtractari vt. ff. de ac. re. do. l. seru?
S. incorp̄alis Apponitur autem lu
crandi aīo qz si quis alienam acil
lam meretricem rapuerit vel celas
uent non lucri sed libidinis causa
non cōmittit furtum. vt. ff. e. t. l. i.

1
verum. Item ponitur in diffini-
tione gratia rei possessionis vel usus
et ponit hec tria lex ff. e. t. l. i. quia
quoadque non ratione rei vel possessio-
nis sed solius usus causa rem alie-
nam contractat quis. vt. l. di. qui
sacz. ff. e. t. l. q. iuramenta. **D**icitur
autem furtum a furto. i. nigro eo quod clau-
sura et obscure et plerumque de nocte fiat
a fraude vel a furto. i. auferendo. vt
ff. e. t. l. i. **D**e quo re fiat furtum satis
patet per ea que in diffinitione dicta sunt
Furtorum due sunt species nam aliud
manifestum aliud non manifestum manifestum
tunc quod deprehenditur fur antequam veniat
ad locum destinatum non manifestum cum
quod fur non deprehenditur vt. ff. e. l. ij. et
iii. **I**tem furtorum quod remanet in no-
mine generali quod transiit in nomine
speciali. vbi gratia. Furtum rei sacre dicitur
sacilegiuz furtum rei publice dicitur
periculatus scilicet cum quis de pecunia
sacra religiosa publica ue aufert i-
tercipit vel in re sua vtit. vt. ff. ad
le. iul. pe. l. i. h. et quod pecora ex pascua-
is vel ex armentis subtrahunt fures
sunt. h. abigei vocantur. vt. ff. de abi-
ge. l. i. si. **I**tem qui librum liber sciens
vendit vel emit vel dedit furtum committit
vt. ff. e. l. i. et tunc dicitur committere pla-
gium. vt. ff. ad legem furiam de plagia-
li. et l. lege furiam. **P**ena furti du-
plex est cum civiliter agitur Nam
furti manifesti pena est in quadruplum
non manifesti in duplum vt
insti. de obli. que ex delict. nal. Spe-
na. sed si criminaliter agatur pro

furti quis non moriatur ne aliquid
abscidatur sed aliter castigetur
vt in autem vt nulli iud. ff. ult. coll.
ix. et. **E**t de fur. et seruo. cor. in auc.
sed nouo iure quod perum si occulte
et sine armis commissum sit cri-
men. Nam violenter aggredien-
tes aut cum armis aut sine armis
aut in domibus aut in itineribus
aut in mari legalibus penis subia-
cientur vt in eodem autem vt nulli
iud. legales sunt pene que habentur
ff. de pe. l. capitalium. ff. crassa-
tores. et ff. famosus. **E**t est scien-
dum quod tribus modis agitur con-
tra furem. civiliter ad penam pecu-
nariam. criminaliter ad penam
legalem vt dictum est et condictione
furtiua ad rem subreptam nam fur-
ti actio penam petit legitimam con-
dictionem rem ipsam ea res facit vt ne-
que furti actio per condictionem neque
condictionem per furti actionem consu-
matur. vt. ff. de cond. fur. l. si pro-
fure. ff. furti. et eodem modo si quis
agit criminaliter pro furto potest
iterum agere civiliter et e conuer-
so. vt. **E**t quando civilis actio preiu-
di. cri. l. i. et ff. de furtis. l. vlt. **E**t
notandum quod si fures occidantur
in furando vel predando non est p-
eis orandum. vt infra eodem. c. fu-
res. **E**t est ratio quia presumitur
quod decedant in peccato mortali. vt
xxij. questione. v. placuit. lxxxviij.
di. neque. xiiij. questione. ij. pro obe-
untibus. **T**enetur autem furti non

solū is q̄ furat h̄ q̄ is q̄ op̄e fur̄ vel
cōsiliū dedit. cōsiliū dat q̄ p̄suad̄z i
pellit ā instruit aliquē ad furtū faciē
dū op̄e fert q̄ mīsteriū ā adiutoriū
p̄bet ad surripēdas res. vt̄ isti. e.
ti. S̄. m̄. dū. ff. e. t. l. in furti actōe. S̄.
rē. ā tenet̄ furtō nō maifesti. vt̄. ff.
e. t. l. is q̄ op̄e n̄ tū de cōsilio q̄s tene
tur n̄ furtū secuti sit. vt̄. ff. e. t. l. is
q̄. S̄. h̄. tu. Itē q̄ cū fuē partit̄ fur̄ ē
h̄ ā ille rē? ē q̄ furtū scī? d̄nō q̄rētū
nō indicat. vt̄. f. e. q̄ cū fure. qd̄ ve
rū intelligo q̄ ad deū ā q̄ ad p̄tīm
nō q̄ ad legē hūanā s̄m̄ quā p̄t̄ q̄s
accipe pecuniā p̄ indicō nec turpi
ter accipit. vt̄. ff. de dō. ob turpem
cām. l. in. S̄. vlt. q̄ si debitū eēt indi
care repetētur qd̄ p̄ indicō datum
eēt vt̄. ff. de dō. ob turpē cām. l. vlt.
Excusat̄ at̄ fur̄ si p̄ necitate fais
fures abaria vestē vel pec̄ vt̄ de d.
di. v. discipulos. sec̄ si n̄ eēt ex̄ma
necitas tūc ei at̄ tenuaret̄ delictū n̄
tū excusaret̄ oīo vt̄. f. e. c. si q̄s p̄ ne
cessitate. quid̄ tū dicūt q̄ nulla nes
cessitas excusat̄ oīo. ar. xij. q. ij. si a
termitas. sed p̄to p̄babili? q̄ oī
moda excusacō fit n̄ ex̄ma necitas
furari cōpellat̄. q̄ tpe necitatis oīa
sūt oīa vt̄ xliij. di. c. i. xij. q. ij. dūc̄
fimi. xliij. q. vij. qd̄ autē. ff. ad le
rod. de iac. l. i. S̄. idē. ā xlvij. di. idē
ficut h̄n. q̄ p̄ infamiā. q̄ at̄ i tali sta
tu furat̄ d̄z credē d̄nz p̄missuz q̄n
furtū nō cōmittitur. vt̄ isti. de ob.
q̄ ex delic. naf. S̄. furtū. **S**z q̄ritur
q̄re q̄s excusetur a furto rōe necita

tis a mulier non excusatur a forni
cacione q̄ famis necitate cōmittit.
vt̄. ff. de ritu nup. l. palā. S̄. non est
ignoscendū. R̄nō quia in casu neci
tatis res necessarie ad uiuendū sunt
cōmunes vt̄ dictū est qd̄ i mulieri
b? nō at̄igit. **I**tem q̄ritur quare
quis excuset̄ ab homicidio in neci
tate hoc ē in sui defensione cōmissio
non autēz mulier a fornicacione vt̄
dixi. R̄nō qui aliū aggredit̄ aīo oc
cidendi si occiditur ipse quodamō
se occidit ā ideo ali? excusatur ar.
ad hoc. ff. si q̄drū. pau. fe. dica. l. i
S̄. cum arietes. **E**st autē sciendū
q̄ fur semp̄ est in mora ā ideo non
liberatur intertu rei sic nec violen
tus. vt̄. Ede fur. ā subtracō. Ēq̄
met? cā. l. i. q̄ rerum est nisi res in
tereat post q̄ fur eam restituenđā
d̄nō obtulit cōgruo tempore ā lo
co. vt̄. Ede condic. fur. l. vlt. a. ff. e.
ti. in re furtua. **R**esponso. ff. de
solu. l. si solutus. a. ff. de usufruc.
l. mora. **R**estituat autēz fur rem
furtuam cum fructib? perceptis a
qui percipi potuissent a possessore
priorē. vt̄. s̄. de resti. spoli. grauis
ff. de rei ven. l. si nauis. S̄. generali
ter. **H**ed quid si fur rem furtuaz
suis sumptib? meliorauit nūquid
expensas repetet. **R**espondeo non
p̄mmo nec is qui a fure mala fide
emit. vt̄. s̄. de rebus ecclē. nō alie.
Ad audiam. xvi. q. ij. vniuersos
x. q. ij. hoc ius porrectum in si. nisi
sibi de euicione prospexerit vt̄ tūc

7
In sui actorem possit hōe regressum
vt. C. d. auic. l. si fūdū bone fidei. a re
petit expēlas. ut. s. de i. inte. resti. re
q̄siuit. xij. q. ij. vultane i autn de n̄
alie. a p̄mu. rebo ec. S. si q̄s igitur.
coll. ij. Itē fur nō liberat si rē red
dat defiozez a si res p̄nt fiet estia°
a? t̄pis in q̄ pl? valuit a t̄pe furti
vt. ff. de iudic. fur. l. i. re furtua. S. si
ex cā. Itē hēs furs isolid⁹ tenet
n̄ q̄ten? ad eū p̄ueit si sol? fuit hēs
fi at fuerit cohēdes q̄libet tenet p̄
ea pte p̄ q̄ hēs existit. ut. ff. de iudic.
fur. l. i. codicōe. dū tñ intelligas q̄
si res furtua ad vnū puenit tō tūc
nō tenebitur restituē p̄ pte h̄ totā
vt. ff. de iudic. l. iij. S. hēs. In summa
nōndē q̄ vxor p̄ rebo mariti furtū
cōmittit h̄ vir i eā nō agit furtū h̄
actōe i scm̄ q̄ tñ vxori opē p̄stat ad
iādū marito furti tenetur. vt. ff. e.
t. l. si q̄s vxori. a. C. rerū auic. l. ii.
Itē hui a filij furtū cōmittūt in re
b? dñoz a pentū. h̄ i eos furti nō
agitur n̄ hui? p? manumissionē rē
iādet. ut. ff. e. t. l. hui a filij. a. in sti.
de obli. q̄ ex delict. nal. S. h̄ i at fur
tū a nō solū i maiorib? h̄ ecā i mio
rib? iudicatur nō em̄ q̄ furto sub
latū ē h̄ mens furātis attēditur ut
xij. q. vi. c. vlt. Famosa est actio
furti ut i sti. d. pena temere. lita. S. h̄
furti. a. intm̄ vt p̄ses p̄uincie non
possit facē vt dānatū furti nō seq̄
tur infamia. ut. ff. e. t. l. nq̄i potest

De vfuris.

Dicitur ē. s. d. rapis a furtis
h̄ qz p̄p̄z vel nichil infest
q̄ ad restitucōis legē inf
furtū a rapinam a vfuram. vt xij
q. iij. si quis vñrā qz ficut vnū
subiacet restitucōi sic a reliquū fic
nō multū infest q̄ ad piculū aie in
iuste detinē ac inuadē alienū. ut. s.
de resti. spo. sepe dicit. Jō p? t̄rac
tat? illos subiciatur h̄ rubra de vfu
ris. Videam? igitur qd sit vfu
ra. vñ dicatur. q̄ sint ei? spēs. in q̄z
b? casib? p̄mittatur vfure. q̄liter
vfurariū a hēdes eoz appellatur ad
restitucōez vfurariū. Vfurā ē qd
qd sorti accedit. vt xij. q. iij. pler
qz. In hac descriptōe addo intēōe
precedente vel pacto. sola enim spe
vel expectacione vicium contrahi
tur vfurariū. vt. J. e. c. i. a. c. cons
sultat xij. q. iij. si ferencari? quod
intelligo vrum esse cum causa mu
tuādi p̄ncipaliter ponitur in spe
vel expectacione lucri siue emolus
menti. aliter si non p̄ncipaliter p̄
ter h̄ moueatur mutuatoz ad mu
tuandum sed ob caritatem a dilec
tionem. secundario autem sperat de
aliqua retribuōne non puto hoc
vidiosum ar. ad hoc. lxxvij. di. in
singulis. lviij. di. si officia. lxi. di. si
quid proserit cum enim quis mu
tuū dat liberaliter scit vel scire de
bet debitorem sibi naturaliter ob
ligari ad ātūta vt. ff. de peti. hē. l.
h̄ a si. l. silfoia. S. consuluit. s. d. testa
m̄tis aī i officijs a iō de retribuōe

1
sperare potest et non sperare non potest et simili
le. i. q. i. q. pio. a. q. de symo. tua. l.
si dicat simpliciter et indistincte so-
la spe committit vicium usurarum dico quod
ad purgationem delicti non est opus restitu-
tione eius quod sic sortis accedit si sufficit
pena sic pena sola purgat simonia
tunc auctoritatis de simo. e. vl. ul.
pacto precedente. **I**tem in descriptione ad-
iecti quod si sine pacto gratia et liberali-
ter maxime pro debitu solutu debitor
quidam offerat creditori vicium non in-
ducit nullam enim obligationem suscipiens cul-
pe maculam igitur quod non ex abiectis pe-
nitentia potest. vt. i. q. ij. sic. sorti ius
dixi vt note dicitur mutui. **N**am si ex
re locata aliquid debet vel accipiat non
dicitur usura nec est usura sed merces que
rei locata accedit nam rei locata domi-
nium retinet ita quod adductor quoniam de
proprietate referre non potest. vt. de pig-
ac. l. nec creditores sed in mutuo dominium
transit in debitore. **N**am mutuuum est quod
de meo fit tuum. vt. ff. de rebo cred.
a. si ceterum petat. l. mutuuum. **S** appellata
est et ideo quod periculum rei locatae ad loca-
torem spectat periculum autem mutui ad de-
bitorem pertinet auerit merces et exi-
git non usura vt ff. de rei ve. l. si nauis
Sed quoniam quicquid sortis accedit est usura
vt in descriptione dicitur. ergo est
dicitur inter usuram et penam cum pena con-
dionalis pena canonica et illa que venit
loco interee possit exigi secundum canonicas
sanctiones vt dicitur de pe. R. no usura
dat per menses vel annos. vt. Ce. tr.
i. autem ad hanc pena si non fiat quod due

mit. vt. de pe. constitut. vel alia pe-
na soluit. quod non fit quod dicitur quod non
soluit quod debet usura vero prestat vt
sortis non soluat. sed sortis solutio de-
ferat vt. de c. constituit. vñ usura cum
pena aliquam dicitur videtur primo aliquam
usura excludit penam. vt. de iure do-
ipe. l. ii. quoniam quod excludit ipsi debitorum
vt. ff. de positi. l. si boie. **S**ed quod dicitur. **D**i-
citur autem usura quod si usus rei quod ob usum
rei datur. i. pecunie vel dicitur usura quod si
usurea. i. usus eius. i. pecunie et hoc ex-
pono ad idem recidit cum potest. **P**es-
cunie vero nomine dicitur totum quod boies
habent. vt. i. q. i. totum. sed usura non committit
tunc si in dicitur mutui de quo habet agitur.
Mutuuum autem dicitur in his rebus que com-
muni sunt in numero potest et mensura. i. i
his que numerari solent et ad numerum
datur et moneta que solent ad potest datur
vt es argenti et aurum que ad mensu-
ram vt frumentum vinum et oleum. sed nihil
ominus preter has res committitur usura
nam si tibi mutuum aliquid ex his
que consistunt in numero potest et mensura et tu
in pecunias per usura equum vestem vel per-
dium vel quicquid aliud quodcumque nomen ei
impones usura est vt xiiii. q. iij. plerum-
que vñ non placet quod non. frat. Ray. i. e.
ti. q. dixit. non dicitur fieri usura nisi in his
rebus in quibus fit mutuuum scilicet que consistunt in
numero potest et mensura vt isti. quibus mo-
re. **S**ed ob id. **D**ue sunt species usure
vna est spiritualis et cetera. altera corporal et
immo per se. **F**en? aspice et ecce dicitur vt
quod habet misericordiam tribuimus a domino
multiplicat et perpetuum dicitur mansuetum

recipere valeat? ut xlvj. di. sic non suo
Hec secunda species subdiuiditur. Est enim
fen? sortis et fen? fenozis. quod secundam
speciem excoet et secundam leges ipso iure no-
tant infamia ut iij. q. vij. §. tria. **S**;
secundum iura canonica in utraque specie ipso iure
infamia irrogatur cum in utraque dicitur
pactum mortale ut vi. q. i. infames. **V**e-
niunt vlture ex pacto ut superius dixi-
munt et ex mora l. quasi mora secundum leges.
Mora fit iure diuino vel speciali fit
iure diuino cum quibus maior xiiij. articulis. ut ff.
de vbo. ob. l. si pupillus impellat?
congruo loco et tempore. ut ff. de solu. l.
solutur? l. p. diei apposite lapsu. ut
ff. de vbo. ob. l. si fudu. **E**de. **S**ic. vel
comit. si. l. magna. a. s. de loca. et
aduc. potuit vel p. lit. et. ut ff. de v.
ob. l. si ex legati causa cum intelligat se
debe vel intelligere debuit. ut ff. de re-
b. cre. a. si etiam petat. l. q. te. nec omni-
sa fit repetere rei ista a sine causa dis-
tulit rei solucioez vel p. staco. ut ff.
de v. suis. l. mora. a. l. sciend. si mo-
ra fiat ante v. furas dicitur bone fidei
l. legatis a bone fidei illis. ut ff. de
v. su. l. mora. §. i. bone fidei. a. ff. de te-
n. l. si quis suo. a. l. solid. i. r. n. qz lz.
legata sint stricti iuris in hoc casu equi-
pant bone fidei dicitur. ut. **E**im. q. b.?
caus non e. neca. i. mte. resti. l. minor.
si nuquid secundum iura canonica hoc procedit
R. no. non si v. fura p. mte. petat. a. io
sciend. e. q. i. vij. casibus v. fura secundum iura
canonica licite petat. **P**rimus est
cum laico beneficium assignatur a laico ma-
le t. p. t. em. ecc. vel persona ecclesiastica

in pignore illud recipere nec fructus com-
putabit in sorte ut saltim hoc modo res
ecclesiastica de manu laici redimat ut
7. e. c. i. a. c. Conqst? **S**ecundus? ca-
sus cum fideiussor soluit debitum et
v. furas. forte qz iuravit tunc exiget
a debitore. ut s. de fideiussor. d.stitu-
tus. **T**ercius? cum petit v. fura canonica
hoc est pena a canonice que potest exigi vlt
sorte. ut xij. q. ij. in legibus. **Q**uartus?
cum petitur v. fura non tamen v. fura sed
tamen interesse ut in d. cibus bone fidei
de quibus superius dictum est et tunc non pe-
tet quod v. fura sed quod interest mora adhi-
ta non fuisse. ut ff. p. socio. l. socioz
sed hoc intelligo cum interesse est itra-
rem vel cum petitur causa dampni vitan-
di non lucri captandi. ut ff. de acti-
omibo. empti a venditi. l. si sterilis.
Scum p. venditorem. **E**t ideo caute
dixit canon incrementa suscepit. ut
xiiij. q. iij. si quis oblit? **Q**uintus?
in contractu locacionis in quo licite re-
cipitur aliquid vltra sortem id e. vltra
tra id quod datur ut dixi s. §. ij. **S**ex-
tus. racoe incertitudinis. ut 7. e. c.
Cum in ciuitate. **S**eptimus? cum pos-
sessiones a socio gno sunt p. nune-
rata dote pignori obligate nam tunc
fructus non computatur in sorte. ut 7.
e. c. salubriter a huc? vltimi casus
est ratio. qz dos ad hoc constituit ut
onera matrimonij sustententur ut s.
de do. post diuor. resti. p. mas. unde
cum p. pecunia totali predium oblige-
tur sicut et aliquid honesto lucro pe-
cunie sustentaretur onera matrimonij

vt dicit illa p. uias sic et ex fructibus p.
dij qd i locu p. uie succedit vt. s. e.
e. Cū tu i fi. a. ff. de leg. ij. l. p. ato.
rū in fi. a. l. seqnti. **C**opelluntur vsu
rarij restituere vsuras et a iure et a iu
dice a iure sic qz si fuerit vsuarij ma
nifesti ius eos excommunicat q ad
tria. quia nec ad communionem
admittuntur altaris nec eorum ob
lacōes debent recipi et si decesser
runt eis non dabitur ecclesiastica
sepultura. ut q. e. c. qz in oibz et de
hijz oibz agit in lris dñi ipe cū di
cat eos ad restituendū qcqd ultra
sortē p. ceperūt p. penā i lafa n. d. cl.
d. vsuarios edita appellatis. de hac
triplici pena iuris itelligendū ē de q.
sup. d. xi. vñ iudex cū sic scribit ap
pellat vsuarios ad restitucōez vsu
rarij p. obfuacōez restitucōis illi. pe
nas i ca editas exequndas appellunt
et a iudice qsi h. meruerit p. uitas
otumacis ad aliā penā p. cedet vt
s. vt lite non est. Qm fr. qnt in fi
nā exabit exacōe maiori. ut q. e. c.
qm non solu p. tea ut. s. de iure iur.
Ad nra. **I**te appellunt et alio mō
lz indirē qz si ipi ab alijs vsuras
repetāt qz soluerūt repellent n. et ip
si restituēt qz ab alijs exigerūt vt
q. e. c. qz frustra. **I**tem appelluntur et
hēdes vsuariorū restituere vsuras
qz exigerūt defuncti siue sint filij si
ue exnei. ut q. e. c. tua nos. a. c. m.
chabel. **I**te qd si ctū ē et notoriū
aliquē fenēbrez p. amā exigiisse et
cōstat qd debitozes q. p. solunt nō

remittūt s. repetē non audēt p. pter
potenciā exactorū. **R**ño aliq. denūci
antexel nullo ecclesia ex officio suo
procedet et ad restitucōnez apellet
vt q. e. c. cū in dyocesi. **C**leric. autē
cōpellit cessare ab exactione vsura
rū p. suspensionē ab officio et bñfi
cio. vt q. e. c. p. terea. et si cessauerit
poterit dispensari cum eo vt nō de
ponatur et sic itelligo xlviij. di. ep̄s
xiiij. q. iiii. c. i. **N**am d. rigore iuris
poterit deponi. ut xlviij. di. qm. xliij.
q. iiii. canonū. si quis oblitus. a. c.
quēp. **E**st autē sciendū qz quedaz
vsura vocatur centesima illa scz q.
infra annum sorti equipatur. **Q**ue
dā vocatur sexdupla a sex q. ē tot
tum et plica qz est pars siue medi
etas que etiā alio modo dicitur
emilia ab emi qz est mediū et olon
qd est totum et est illa vsura que
totum cōtinet et medietatem totā.
vt. xlviij. di. qm. **Q**ueritur an
vsure possunt peti de iure civili. Et
videtur qz sic. ut. C. a. ff. de vsuris.
Nz contrarium puto veri. p. autū
de eccle. ti. coll. viij. que lex posteri
or est predictis et in eadem dicit iul
timan. se quatuor generales fino
dos i omnibz seruare scz nichēnaz
et constantinopol. ep̄ b. p. h. i. a. n. a. cal
cedomon. **I**n nichēna p. hibet vsu
ras. ut xlviij. di. qm. multa. sed ad il
lum canonem et alium similem. xl
viij. di. quomam multa rñdent qui
dam legiste qd canones probi
bent vsuras clerics non laycis.

Hic dicitur quod de aliis locutione aucto-
ritas tunc quod ex sacra scriptura induat ge-
neraliter et locum habet tam in laicis quam in cle-
ricis. Item in iudicio aie tenet quilibet usufru-
tarius vel eius heredes totum restituere quod ex
actu est si non sit solutio nichilomi-
nus remanet obligatus et promittit con-
fessionem suo solvere cum ad piguorem for-
tuna devenit. nam hoc dicitur in quibus de
bitore qui solutio non est. ut. s. de solu-
tione. **O**vario. eo tamen salvo quod is qui cessit
bonis si postea aliquid acqumt adde-
nat in iudicio compari in quantum facere potest
ut. ff. de cessio. l. v. l. iij. i. hinc rone
sua ne eget ut. ff. de re iur. l. i. adde-
nate si in iudicio aie totum restituere
et si nichil ei remaneat quod nec dis-
mittitur pecaia nisi restituatur abla-
ta. ut. xiiij. q. vi. si res aliena. **A**bla-
tum dico siue per usufructum siue per rapinam
quod si similia sunt. ut dixi s. e. t. i. p. n.
et probatur xiiij. q. iij. si quis usufructus
Quod si fenebris pecunia causa fit
in episcopio p. d. i. o. r. n. u. quid is a quo
usufructus exacta potest agere s. usufructus
nisi vel eius heredes actione reali dicit
Alanus quod sic et est speciale ut dicitur actio
in rem ad res episcopales de pecunia actio
sic et aliter si aliter de pecunia ement res
meo nomine. ut. de rei v. l. si de ea pe-
cunia. **E**t de rei v. l. si ut proponis et ali-
bi dicitur illud speciale. **E**t arbitrarium tu-
l. h. si non puto. **U**mo is qui usufructus
soluit agere personali actione s. usufructus
vel heredes eius ad pecuniam et
iudex ex officio suo compellet usufructum
usufructus solvere si beatus non soluat alio

quin compellet vendi possessiones illas et
satisfacere creditoribus. ut. q. e. t. cum. s.
possessiones. **I**tem quod si creditor de pe-
cunia fenebris emat possessiones et de
nisi vendat et de pecunia redacta ex
vindicacione illarum emat alias nihil
idem iuris erit in hijs secundis rebus
quod in primis. **R**atio sic quod si res secundo
modo empta succedat in locum priorum ar-
ad. h. s. ut lite pen. ecclesie. et. ff. dele-
ij. l. i. p. ator. et. l. actor. **H**ic quod si pos-
sessio episcopata ex fenebris pecunia transe-
at in alium. nihil is qui pecuniam sol-
vit habet idem beneficium contra alium extra-
neum possessorem quod habet usufructum vel
eius heredes ut cogatur vendere et satis-
facere agenti. **R**atio non puto nisi extra-
neus possideat ex causa lucrativa et usufructus
nisi et eius heredes auent et ex assensu iure-
tus sit non solutio ar. in sti. de le. s.
aliena. et. ff. de eo per quem factum est. l.
ex h. edico. i. R. y. **H**ic quod si res episcopata
ex fenebris pecunia pueriat. ex titulo
lucris ad eum qui soluit usufructus nihil
is ad quem prius ex simili causa puenit
res eadem liberat ut s. eum agi non pos-
sit. **R**atio sic. ut. ff. de acc. et. ob. l. oes
debitores. **Q**uod si mutuo tibi tali
pacto ut tu mihi remutues alia vice
nihil usufructus committitur in hoc pacto
Ratio sic quod is enim dum tibi mutuo
obligens mihi ad antidotam et tene-
ris mihi retribuere de eo quod tibi feci. ut
ff. de peti. h. l. h. et. si. et. l. commissoria
s. consulit. s. de testa. cum in officijs
caritatis illa tamen naturalis obligacio
nem reducere in aulez spes lucri est

et iō vsuā h; als licite pducāt i pēn
spāle id ad qd aliquis sine pacto
obligat - vt s̄ de p̄bē-figficauit- s̄-
de elec-figficasti- **Q**uid si vsurari
us ptez fenebris pecunie restituat ei
a q̄ exegit aliā p̄te debitor sibi re-
mittat R̄no si ex p̄dō fca est remis-
sio vt p̄ h̄ debitor p̄tem aliā retra-
hēt n̄ reputo vsurariū libatū q̄ ad
deū et q̄ ad eccāz qz vicōsa ē h̄mōt
remissio et simile- s̄- de fimo- venis-
ens- si at̄ debitor libalit̄ remittat
libat̄ ē creditor sic q̄ n̄ tenet cū de-
bitor libalit̄ q̄ sponte aliqd̄ vltra
forte dat̄ creditoz- vt no- s̄- e- t- s̄-
Ite qd̄ si pena sit adiecta i cō-
tu mutui nūqd̄ p̄sumemus fraude
vsuraz adiectā R̄no non n̄ ex q̄li-
tate p̄sone creditoris vt si cōsueuit
fenerare q̄ sic itelligē- ff- de ac- ep̄-
et v̄- l- iulian- s̄- ibidē q̄- s̄- de pig-
illo in fi- **Q**uid si aliq̄s repetat
vsuras exap̄iat̄ eum q̄ ipse repe-
tere non p̄t n̄ restituat q̄s extorsit
ipse l̄ is cui successit- vt q̄- e- c- m̄-
chabel- ipse at̄ replicet pat̄ sum
restituē si sit q̄ petat qd̄ faciet iudex
eccāstic̄? R̄no p̄comizari vel b̄amiri
d̄z vt quicūqz tali soluit vsuras ve-
met q̄ probet q̄ retēbit q̄ simile sit
als- v- q- i- quōd maligni spūs q̄ s̄
de clādesti- despō- Cū in tua- **D**z si
illi negligāt ā cōtēpnāt venire vel
actiōes suas remittāt R̄no p̄cedz
isti? peticio sine impedimētō excep-
tis illi? h̄ si veniant q̄ p̄bēt se sol-
uisse vsuras fiet eis restitucio nec i

h̄ casu sufficiat q̄ pignora daē l̄ cau-
cōes- s̄- de sen- q̄ re- iud- Cū aliqui
b̄- ff- de pig- actio- l- qd̄ si nō solue-
re **D**z qd̄ si is a q̄ exactū ē- l̄ eius
h̄es non sit sup̄stes- nūquid impedi-
atur actoris peticō an p̄cedz R̄no
iudex eccāstic̄? pecuniā fenebrē d̄z
paup̄ibo erogare- vt q̄- e- c- cū tu-
et cum h̄ factū fuerit peticio p̄cedz
als non q̄ idē puto si viuat q̄ nescit
vbi scit vel scit h̄ ad eū mitti nō p̄t
tunc em̄ p̄t impossibilitatē vel diffi-
cultatē restituēdi ei a q̄ exactū ē dis-
tribuetur paup̄ibo- vt- s̄- de iudeis
Cū sit- **C**eterz si de illi? aduētū spe-
ret tūc pecunia deponetur q̄ cōfig-
bitur vt als- **C** de vsu- accepta- q̄ sic
pecunia vsuraria int̄ paupes distri-
buita vel disposita vel cōfigta seu ei
a q̄ exacta ē restituta vel ei h̄edi si
ue paratoz quē ab̄ns dimisit p̄ce-
detur in peticōe actoris alioq̄n eas
de repellatur vt dictum ē **Q**uid
si h̄e obtēte fuerit s̄ aliquē vsurari-
um q̄ is reinteḡ moriatur nūquid
poterit ei? h̄es p̄ eas dē trās cōueniri
videt̄ q̄ sic qz h̄edes ea districō
ne sūt cogēdi ad restituēdas vsu-
ras q̄ p̄entes si viuēt cogentur
vt q̄- e- c- tua nos ar- ad idē- s̄- de
iudic- qz v- **D**z puto d̄m̄ p̄ decre-
s̄- d̄ resc̄ptis figficauit- nec obstat
illa dec- tua qz qd̄ ibi dicit̄ i ordia-
rio locū h̄z n̄ obstat alia qz w- n̄
illō ē auēte secūdi resc̄pti **Q**uid
si debitor iurat se soluturū vsuras
p̄t si vult solūē q̄ solutuz repetē vt

§. de iure iurā. debitor es. p̄t si vult
ip̄ozare se absolui. vt. §. de iure iu
ra. Ex admistracōe. ¶ Quid si iura
uit non repetē nec denūciāe dico iu
ramētū temerariū eē qz p̄ h̄ p̄clu
dit via ad p̄maz. vt. §. de iure iur
quē admodū in fi. ¶ Itē qd si q̄s
noie alieno vsuras exegit vtpote
tutor: curator: p̄curator: R̄no sic nō
suo ita nec alieno noie d̄z q̄s fen?
exere. xlv. di. c. vlti. §. nūquid res
tituē tenet. R̄no sic si is p̄ q̄ exas
tū ē sit n̄ solued. ¶ In fūma no. q̄
vsuras d̄tit q̄s siue cū ex pacto re
cipit vltra sortē siue sine pacto ex i
tencōe ad h̄ p̄ncipali q̄ directa siue
p̄ p̄bola iuramenti dāda. siue q̄s
m̄ces suas maiori p̄cio redat vt ad
solucōez p̄lixī t̄pis d̄lacio def. vt
f. e. c. cōsuluit. a. c. in ciuitate. ¶ Itē
qd si q̄s eūti vel nauigāti vel eunti
ad nūdimas eā mutuauit pecūie q̄n
titate receptur? aliqd vltra sortez
p̄ eo q̄ in se suscipit piculū pecūie
q̄nis i h̄ casu d̄mū videat sic video
in eo q̄ p̄diū locat. vel equū vel aliz
ud simile q̄ mercedē recipit nec vsu
raria p̄p̄cio reputat piculi rōe. si
aut nec d̄ns vsuras siue pecūie exi
gat q̄s p̄curator: s̄b suo piculo mu
tuauit. ut. ff. mandati. l. i. de qz. §. si
mādauro. nec soci? a socio si d̄em
pecūiaz p̄p̄o piculo mutuauit. vt
ff. p̄ socio. l. si vn?. ¶ P̄z aliud est i
creditore mutuāte pecūiā s̄b suo
piculo ut f. e. c. nauigāti. i. r̄n°. Et
est aliud in isto q̄ in locatore credi

tor: t̄nffert d̄mimū. locator: rotatiz
res locata vsu deterior redditur q̄
in mutuo non atigit n̄ eadē pecūia
q̄ mutuo accipitur redditur §. alia
eiusdem ḡnis. ut. ff. de rebo cred. a
iure iurā. l. cū qd vbi ergo pecūia
sic nauigāti datur d̄bitur nauicāi
fen? a hic intitulatur rubica. C. a. ff.
si de nautico fenore ē. a aliz rō q̄re
in nautica pecūia d̄bitur vsura qz
et si is qui pecūiā dat recipit in se
piculum pecūia salua manēte ha
bitur? est d̄ns vltra sortē quēcūqz
exitū d̄mimū habeat siue debitor lu
cretur in merābo siue p̄dat. a ideo
vsurari? est d̄ns. is at qui pecūi
am sibi dat vt tot sibi mēsure grā
mi vel olei vel vini dentur t̄pe mel
fiū collectionis oliuaz vindemiaz
excusatur a fenore si p̄babilis du
bitet an merces siut plus vel min?
eo t̄pe valiture a ideo ex p̄te vendi
toris cū quis p̄ncipaliter vendidit m̄
ces a tradidit pecūie solucōne d̄la
ta vt in eadē decre. nauigāti. §. i. et
ij. ¶ P̄z caueat sibi q̄libet ne magis
declinet in exstimaōe lucri q̄ dā
m̄ ex d̄lacione de? an cor: iteroget
et non manū. ut xiiij. q. v. si qd in
nemisti cogitacōnes respiciat magis
q̄ actus. ut xv. q. vi. si sacerdotibus
in fi. ¶ Vis autē dare pecūiā na
uigāti vel eūti ad nūdimas seu alij
mercatori sine p̄cto pone tu pecūi
am a ali? opam p̄sonalē a pecūi
am tantā n̄moxē plerūqz em q̄ pe
cūis deest opa suppletur. ut. ff. p̄
dd iij

ſocio. l. v. Si. a coicctis piala luc
a dāpna. **Q**uid de qbusdā qui
dāt pecuniā eccēa ab eis recipiunt
certas poſſiones tenēdas toto tē
pore vite ſue qbo vātatur a fruātur
iuita ſua a p? morte ipōz ad eccās
redāt pecuniā apud eccāz remanē
te nūquid licit? **S**ctus videt q ſic
p? adieōis inctū. vt. **E**de pac. l. i.
et dubiuz mōrlitatis euentū. **N**ā
aliſ p? dubiū exuſat vſura. vt. **f**.
e. c. in ciuitate. a. c. nauigati. **P**ed
puto dū eo q lwies ſperāt viuere
et ſic talis dōctes credūt ſe ampli
us pcepturos de poſſionū puenti
b? q? ſit pecunia quā dederūt. Et ſic i
pncipio d em ē ſola ſpē dōctis viciū
vſuraz. **S**z ſi q? dederit vnam
poſſionē eccēa recepit aliā equale
tem vſur? a fruatur? vtraqz in vita
ſua dem p? morte? ſuā ambe ad ec
cleſiā cū pleno dñio reitunt dōctus
iſte iuſ? ē. ē em dōct? pccariuz in
b? caſu lz recipē ab eccā poſſionē in
duplo valētē plusq? ſua quā dert
Sz ſi ſuā velit oio in eccāz a pnti
trāſſere vt ipſe non vtaf vel fruaf
ca poterit ab eccā poſſionē in tri
plo valentē recipē. vt. x. q. ij. p. caie
Qd ſi q? mutuāt veterē anonā vt
recipēt nouā Rñō ſi iō ſāt vt meli
orē recipiat vſurā dmittit ſi at ido
ne ſua ſibi peant vel forte vt recs
piēt grāz faciat mutuādo vſurā nō
cōmittit. **Q**uid ſi q? pecuniā mu
tuat receptur? infio auz a argen
tū vel alteri? gñis monetaz. Rñō ſi

ideo facit vt in eſtimacōe lucratur
vſuraz? **Q**uid de hñs q tēpe
videmiaz a meſſū emūt vili? fru
mēta a vima vt vādant cari? Rñō
non dmittūt vſurā ſz turpe lucrum
nec tenetur aliqbo ad reſtitucōnez
ſed i iudicio aie tāq? male queſita
q ex hoc qſierunt dñt paupibo ero
gare ad qd non puto illū teneri q
non hac intencōe emit ſed vt doz
mū ſue pvideat a tandē ex aliqua
cā pte vendit a cari? **N**ā q? quid
agāt lwies intencō iudicat oēs ſo
la volūtatis forma monetat opus
Quid de pſatis qui de tractibz
vſurarioz ſubſcribūt a apponunt
figilla Rñō pncipes ſūt emis vſu
raz a ſi non cōmodi. **N**am ſubſc
pō in multis iuris artiaul? ſenſuz
et approbacōez inducit ut. s. de re
iud. Cū int? os. **E** ſi certuz pe. l. mu
tue. **E** de ami. tu. l. ſi n̄ ſbſc pſiſti. **E**
de dō. l. non ignorās. **E** de fideiulſ.
l. ſi p. **E** de rebo alie. vel n̄. l. ij. **S**z
fateor q ſi quis iſtrumento ſub
ſcribat non lecto a ei? tenorem igr
noret non approbat nec ſentit vt
plus valere q agitur. l. vlt. a. ff
de pigno. actio. l. gai? . figilla em
prelatoz faciūt iſtrā auctentica.
vt. s. de fide. iſtru. ſcripta p b? igr
tur lapci credentes tractus hmoi
p eccām approbari ſecuri? peccant
et ideo de talibz dicit p. laqueus iu
uenū oēs vos. vt. ij. q. vii. paulus.
De nautico fenore ad doctrinaz
eoz maxie qui cerca leges n̄ ſtudēt

aliq̄ sub breuitate dicam? pecunia
q̄ nautis dat̄ tñsbiciēda l̄ tñsuebē
da dic̄ nautica qz nautis datur
vel traediā qz trahic̄. dat̄ aut̄
periculo creditoris. vt. ff. de nauti
co fenore. l. i. q. l. piculi. s. h̄ lo cū h̄
nauigio suscepto vel postq̄ nauēz
nauigare cōuenent. ut. ff. de nau
fe. l. iij. qd̄ vtz ē. n̄ aliqd̄ possit ipu
tari debitori vt qz non huauit locū
nauigii vel qz merces prohibitas
trāsportauit. tūc em̄ qz non ex ma
ritime tēpestatis discrimie sed ex
maḡ auaricia vel audacia debito
ris piculū accidit iputatur debito
ri ut. C. de nau. fe. l. Cū pponas. **H**z
q̄uis in h̄ d̄du nautico piculū pecu
nie gñalit̄ respiciat creditorem vt
dc̄m̄ ē a p̄dō tñ vsuraz credito: ex
hoc non excusatur. ut dixi. s. e. s. in
summa.

De crimine falsi.
Hom̄. s. de crimine vsuraz q̄
sua tollit manifeste creditor
debitori. Nūc agend̄ ē de crimie falsi
q̄ falsari? occulte diripit aliena.
Vidend̄ ē igit̄ qd̄ sit falsitas. q̄
lit̄ committat̄. q̄ q̄lit̄ punit̄. Falsi
tas ē mutatio veritatis. ut i aucten
de instru. cau. s. q̄ si in p̄n. coll. vi.
ff. e. t. l. qd̄ sit falsū. vel dic̄t̄ imuta
tio veritatis eo qz falsatores studēt
imitari ea q̄ sūt vera vt sic falsa ve
rissima videātur vt in auct̄ p̄d̄cā
duplex ē trā imutatio q̄ mutacō ve
ritatis. Pluribz modis committit̄
falsū scribēdo q̄ delēdo. scribēdo falsū

et delēdo vtz. vt. s. de fide instru.
int̄ dūcos. **R**es refert vtz h̄ fiat i
testimonio vel alio instr̄o publico
vel puato tabul̄ vel rōibz. vt. ff. e.
ti. l. i. s. qui in rōibz. q. l. nullus.
Itez qui signū adulterinū fecerit
vel scripserit. ut. ff. e. t. l. lege cor.
et. l. q̄ testm̄. **I**te q̄ absētes ve
luti p̄ntes scribit̄. vt. s. de h̄is q̄
fi. a. p̄. **Q**nto q̄. C. ad le. cor. de fal
l. qui veluti. q. s. de testi. Cū ex h̄is
Ite qui sup̄ lineare scripturā ap
ponit. vt. s. de reli. do. Cū venerabi
lis. **I**te alit̄ trāscribēdo q̄ sit i ori
ginali. vt. s. de excep. Cū venerabi
lis. **I**tem sūt quōd̄ alij modi falsita
tis cca h̄as d̄m̄ ipe qui exp̄m̄tur
q̄. e. c. licet. de quibz differere non
est vtile ne forte magis instruere
q̄ deterre videar falsatores. **I**tem
committit̄ falsū dicto vt̄ in teste q̄ sci
ent̄ falsū asserit vel sup̄rim̄it vtz.
vt̄ q̄. e. c. i. vt̄ in iudice q̄ p̄tra leges
et iura p̄nūciat. vt. ff. e. t. l. i. s. sed
si iudex. **C**orrupto: testiū aduoca
toz q̄ iudiciū. vt. ff. e. t. l. i. q̄ falsaz
cōstitutōnū allegato: falsū omittit̄.
vt. ff. e. t. l. vlt̄. **I**tez non ois
qui mētatur de falso poterit accusa
ri sed qui mētatur p̄sidi vel p̄nci
pi ipe vel ep̄o seu alteri iudici. vt
ff. e. t. l. si quis obreperit nā men
dax p̄cator carē d̄z penitus impe
tratis q̄ si nimia mendētis iprobi
tas infuenerit seueritati subiaceat
iudicātis. vt. s. de resc̄ptis Sup
lris. xxv. q. ij. q̄ si legibz. C. si ius
dd̄ iij

vel utilitatē publicā. l. a si legibz.
vñ puniēdi sūt iudicēs q̄ uetuerūt
p̄cāi argui falsitatē. vt. **C**h̄ d̄ ius
vel utilitatē pub. l. puniri. **F**alsū
cōmittit scō vt cū quā vera sigilla
corrūpit. vt. s̄. de fide instrū. inter
dico. **I**te cū falsat monetā. vt. s̄.
de iure iurā. q̄nto. ff. e. t. l. q̄cūqz. a
l. seq̄nti. **I**te cū falsat p̄dēra vel
mēsuras. vt. ff. e. t. l. l. die. s̄. i. que
a l̄tio suo statu d̄minuī vel mutai
n̄ d̄nt. vt. s̄. de ep̄cōe a. x̄. vt. m̄sue
a p̄dēra iusta fiāt. p̄t. at. accusari
t̄lis falsari? de falso ad penā relega
cōis. vt. in. l. p̄dēra l. die. ff. de ex
or. cimi. l. ānona. s̄. l. onerāt. Aliq̄n
pena ex̄ordinaria punit. vt. ff. de
penis. l. in tardarios. **I**n iudicō v̄
ro aīe ip̄mit p̄na xxx. dierū in pa
ne a aq̄ vt dicit illa d̄c vt mēsure
Tenes de falso aduocat? p̄cāz
tor. q̄ secreta cause aperuit adūsa
riō vel q̄ instrā p̄didit. vt. ff. e. t. l.
i. s̄. is q̄ deposita. ff. de penis. l. si q̄d
aliq̄d. s̄. si quis instrū. a. s̄. instrā
als̄ d̄p̄nat ad intesse. vt. xij. q. ii.
si q̄s de clericis als̄ tenet iur̄arū.
vt. ff. de positi. l. i. s̄. si q̄s tabulas. a
ff. ad le. acquil. l. si q̄s testm̄. s̄. s̄.
et si q̄s tabulas a talis p̄ditor. dicit
p̄t. vt. xlvij. di. cleric? sic a falsum
cōmittit qui apit secretuz iudicis.
vt. s̄. de offi. dele. **C**ū olim. falsum
cōmittitur vsu sed i hoc distingui
tur. nam si quis falsū fabricat non
vtento non releuatur a pena falsi
sec? si ali? fabricat a ali? non vta

tur. vt. **C**e. t. l. si q̄s falsos. qui aut
decept? sit p̄ alium sed suā innocē
ciam p̄bet a eum a quo accepit ex
hibz se liberat. vt. **C**e. t. l. maiorem
et concordat. s̄. e. de excel. p̄la. int̄ dis
lectos. s̄. preterea. **F**alsū em̄ non cō
mittitur nisi dolo. vt. **C**e. t. l. nec ex
emplum. ff. e. t. l. diu? sed s̄. s̄. e. c.
ad falsarioz. **A**d q̄d r̄no sp̄ale ē
in lris d̄m̄ p̄e vt si quis falsis lris
vtatur a ignorāter non excuset vt
ibi a ē ratio qz lre d̄m̄ p̄e cū inima
diligēcia a exq̄sita curiositate fiūt
vt. s̄. de resc̄ptis. **C**ū adeo. a exp̄si
sūt in iure falsitatis modi. vt. s̄. e. c.
licet. vel dic qz illa ad falsarioz lo
quitur cū q̄s vtatur falsis lris a se
ip̄so obtētis vbi nulla est excusa
tio vt in. l. all. si quis falsos qz tūc
viciū rei p̄e non excusat. vt. **C**e. de re
scind. ven. l. quisquis. **I**tem q̄ se
pro milite gessit vel illicitis infig
nijs vsus est tāq̄ falsari? punien
dus est. vt. ff. e. t. l. eos. s̄. qui se. a
idem dico in non ordinato qui ge
rit officū ordinati. vt. s̄. de cle. non
ordi. ni. c. i. a ij. **I**de in eo qui sub
pretextu clerici cū id mun? nō im
pleat alijs se muneribz subtrahere
conat. ut. **C**e. de sacro sanc. ec. l. q̄ sb
pretextu. **I**dem in eo qui tāq̄ cleri
cus optinet b̄nificiū cum nō sit cleri
c? nec etiā tonsurat? vt. s̄. de trāsac.
Ex lris s̄. de Rz. **C**ū adeo. **Q**ua
tuor igit modis vt supi? dictū est
cōmittit falsū. scripto. dicto. scō. a
vsu est etiā q̄si falsuz cū tutor vel

quia nec viciū fillabe nocet vt ff. d.
manumif. t. l. qz bebat dūmō ja-
fura paucarū hāz vel fillabe imuta-
tio non inducat varietatem alio se-
cus. vt. s. de fide instru. inf. dīlco s.
rasura vero linee suspicōnez falsita-
tis inducit. vt. f. de puil. Cū olim
pp̄t qōnes. q. s. de resc̄ptis. Cū oli-
qđ vez ē si inueniat in narraōe
iuris secus in narraōe facti. vt. s.
de fide instru. Ex lris. ¶ De rasura
āt paucarū hāz non distinguo aut
appareat in narraōe iuris vel sc̄i i-
lris clausis vel app̄tis vel publi-
cis instr̄is vt tū sc̄ias qđ in lris dñi
ip̄e nullus audeat manū apponē ad
aliqđ contingendū p̄ter q̄sdā officia-
les alio inuenit excoō in curia sc̄a
¶ Sūt at̄ instr̄a de falsitate suspec-
ta ex q̄busd̄ alijs causis vt si instr̄m
non beāt s̄b̄scripcoēs varijs mani-
b? nōtas. vel si non sit eadez manu
cōpletū. vt. f. de puil. Cū olim pp̄t
qōes nisi man? inducat mutacoēz
calami et atramenti mutacō vt i autn
de instru. cau. et si in p̄n. ¶ Itē sus-
pecta beatur lra si fuerit alieno sigil-
lo siḡta dū is q̄ alieno siḡuit beāt
pp̄riū vt. s. de ap. significauit. Itē
si religioso p̄orat? vel admistracō
cōfirmatur. vt. s. de fir. vti. vel i
uti. p̄recto. Itē repellit instr̄m vt
suspc̄m si fuerit alteri instr̄o ab eo
de p̄ducto dñi. vt. s. de fide instru.
ip̄tari. vt. C. de fide instru. l. sc̄ptu-
re. ¶ Itē lra dñi ip̄e suspca reddif
p̄ falsā ḡmaticā. ut. s. de resc̄ptis.

Ad audiēciā. Itē si sine mādato
dñi ip̄e ip̄tref. vt. s. d. resc̄ptis. n̄
nulli. et c. ex p̄te. Itē suspecta sūt
instr̄a qz familia apparent fracta.
vt. s. de fide instru. inf. dīlco s. Itē
suspc̄m ē instr̄m publicū si n̄ sit
in eo nomē impatoris ānus imp̄i
vel dñi vel ptatis āni illi? et si des-
sit mēsis dies vel idcō alias instr̄a
tycūtur adulterina. vt in autn vt
ip̄o. no. impa. pu. do. f. i. et ij. C. de
appo. pu. l. i. li. x. locus qđ etiā in cele-
bratus ē d̄ d̄ apponi ar. ff. de
accusa. l. libellorū. et ij. q. vlt. in fi.
et. C. de d̄ d̄da vel d̄mit. sti. l. optis
mā in fi. et h̄ locū h̄nt in p̄uilegijs
ap̄liis. ¶ Multis modis pbatur
falsa instr̄a vt si p̄bet rē esse aliter
gestam qđ cōtineat instr̄m. vt. ff. de
pac. l. iuris gencū. f. q̄ fere agitur.
C. de p̄ba. l. cū p̄abo. C. plus valere
qđ agitur qđ q̄ simul d̄ l. vlt. s. d.
fide instru. Cū iohes. Itē ip̄robā-
tur instr̄a p̄ indirectā negacōnez.
vt. s. de probac. tercio. C. de d̄ d̄. et
cōmit. sti. l. optimā. p̄ h̄ igit? et si-
milia q̄ sup̄ius nōta sūt instr̄a red-
dūtur aut suspecta aut falsa. Et cir-
ca p̄mū articulū no. pla. s. de fide
instru. f. multa. In qōe falsi quēdō
singularia et sp̄ealia ob̄uātur nā
suspc̄io de falso p̄ falsitate habet
nisi pro parte producente veritas
cōprobetur et proceditur ad penaz
vt. C. de p̄ba. l. iubemus. qđ gene-
raliter non contingit. vt. ij. q. i. pri-
mo. et ff. de penis. l. absentē. Item

contēnat q̄s sine accusa. q̄ als nō
contingit. vt ij. q. i. nichil. vt. ff. de
mu. a. l. l. munez. §. defensoris et
in euāgelio. Mulier ubi sunt q̄ te
accusant. nemo dñe nec ego te con
demnabo. **I**tem a si crimen falsi
ināderit p̄nūciatur eo i vt. Ce. ti. l.
ubi. q̄ aliter nō suatur p̄m leges
vt p̄nūciatur ināderenti. vt. Ce. or
di. iudic. l. adire. **I**tem in h̄ crimine
deuict⁹ deponitur a statim tradit⁹
curie seculari. vt. §. e. ad falsarioz
q̄ generaliter non seruat. vt. §. d.
iud. Cū non ab homine. **I**n sum
ma notab q̄ quedā lrē dicuntur fal
se quedam falsitate. false q̄ per falsi
suggestionem a veri sup̄sionem
impetratur que largo modo dicun
tur false. vt. ff. e. t. l. si quis obre
xerit. **I**tem false sunt lrē que a si si
militudinem aliquā veram preten
dant nichil tamen veritatis habēt
quia nec veram bullam nec veram
scripturam a iste lrē que nulle sunt
false dicuntur sicut a is qui nō est
tutor dicitur falsus tutor a falsum
testm̄ q̄ non est testm̄ a iniquus
modi⁹ qui non est modius. vt. ff.
de verbo. figm. l. paulus. quedam
vero lrē dicuntur falsate que a si ali
quid veritatis habent puta veram
bullam vel veram scripturam vel
rumvtrunq; aliquid tamen muta
tum est in p̄ordio veritatis. **L**rē
false p̄m p̄mā sp̄ciēz falsitatis con
ferunt iurisdictionem a si cōtra eos
non excipitur valet q̄ tenet q̄ fiat

earum auctoritate vt. §. de rescrip
tis. §. colligitur. littere false iuxta
modum falsitatis non conferunt iur
isdictionem nec valet q̄ fit aucto
ritate illarum litterarum a idem di
co in falsatis de quibus vltimo dixi
vnde s̄ma lata auctoritate talium lit
terarum non est executōm inandā
da. vt. §. e. c. super eo. p̄mimo cōtra
talem s̄mam et exceptio competit
et restitutio datur cuilibet maior
ri. vt. ff. de iud. l. si pretor. a idem
si per falsos testes sentēcia lata sit.
vt. ff. de re. iud. l. diuus. **E**t lex diz
cit iudicati executio solet suspendi
et soluti dari repetitio si falsis ins
trumentis circumuentam esse res
ligionem iudicantis crimine pos
tea falsi illato manifestus proba
tionibus fuerit ostensum. vt. Ce. si
ex falsi. instrumen. l. vltima. quod
verum est si iudex fuerit falsa secus
tus. vt. Ce. titu. l. falsā. a. l. i. a. §.
de senten. a re. iud. Cum. §. a. A.
sed si executor inuenit sententiā
am latam contra ius litigatoris
eam exequi debet. vt supra de offi.
delega. **P**astoralis. §. quia vero.
nisi apud delegatum posset effi
cere vt ab hoc onere p̄sum absol
uat vt ibi. hoc etiam notabis q̄
ubi auctoritate falsarum littera
rum sentēcia lata reuocanda ē si
ne temporis p̄finitione ubi au
tem a iudice lata est sed pretextu
falsi si ciuilitur agatur per actio
nem in factum reuocatur vsque

ad xxx. annos. ut ff. de re. iud. l. dy
u. Si vero agat. Anialit p mod
aculadi tunc reuocat vsqz ad xx.
annos. ut. Ce. t. l. qrela. Pz si per
mod excepcoes ipugnet h licebit
ppetuo qz excepcoes ppetue sunt.
ut ff. de excep. l. pur. S. vlt. insti.
de excep. et. Ce. t. l. si pactu.

De sortilegiis.

Quia est de crimine falsi. h qz
sortes et diuinaoes in falsi-
tate consistunt diu sortilegi et diuina-
res qz dei e ppiu videlicet futura p
dicere sibi falso assumunt et cu no sint
se pphetas ee ondu. Ideo subse-
quet ponit h rubrica de sortilegiis
Vides e igit qd sit sortis. qd spes
diuinaois. q diuinao pphibita. q p
missa. q pena pumiatur sortilegi et
diuini. **S**ors e ars diuinadi. di-
uinao prope in malo accipitur p
plexia vero in bono. vn cano dicit
nuq diuinao in bona pte accipi-
tur videbatur quid sibi ee pphete
sed qz peunia accipiebant pphia
eoz fra e diuinao. i. diuinao do-
ru q videbat pphia declarata e di-
uinao ut. i. q. i. nuq. sortilegi aut
fuit q sub noie fide religionis p ql
da qs scoz seu aploz vocat sortes
diuinaois lina pfitetur. Aut qz
nuqz scripturaz inspectioe futu-
ra pmittit. ut xxvi. q. i. c. i. **S**pe-
cies diuinaois multe sunt q enume-
ratur xxvi. q. iij. igit. a. q. v. ep. a
c. nec mix. **O**is at diuinao qcu-
qz mo fiat qlit cuz vocet pphibita

et danata. ut xxvi. q. v. p totuz. a
q. et. p to. **P**z obiat ex eo q le. xx
vi. q. ij. sors ne aliqd mali h res
in huana dubietate dina idicans
voluntate. ut xxvi. q. iij. sors. **I**te
opponit ex eo q legis. xxvi. q. v. n
lz. vbi dicit nec in colloio libaz
q medicinales sut aliqs obsuaco-
nes a incataoes liceat attede mi
fm cu simbolo dino a orone dica
vt tm de creator oim dñs hono-
ret. **I**tem opponit ex Mathie
apli ut xxvi. q. ij. no ex na quis n
stati dea? recurrere ad sortes ut xxvi
q. ij. non stati cu tn non sup e hua-
nu auxiliu recurrere possum? ad diu-
nu. ut xxij. q. ij. qrit. a i dubijs fm
le. ad sortes recurrunt. ut ff. de iud.
l. h tn abo. C. dia dele. l. si duobus.
Ite obiat q Josue pcepto dm
p sortes exqsiuit p am actor q co-
miserat sumes furtie regula auri
a clamde coca de anathemate ille-
rico q historia tagit. i. q. iij. S. **I**te
pcto actor. **I**tez opponitur q saul
sorte deprehendit Jonathā filiu suu
comedisse fauum mellis cōtra edic-
tum quod posuerat. ut tangitur
hoc. xxij. questione. ij. S. **I**tem op-
ponit. **A**d q respondo exēpla vete-
ris testamenti non obstant qz hec
et alia permittebantur ante euan-
gelium que tempore pfectionis dis-
cipline penitus sunt eliminata. ut
xxvi. q. ij. S. hñs ita. **E**xemplum d
beato Mathia non obstat quia
privilegio singulorum non faciūt

coim legē. vt in p̄all. c. nō exēplo
qđ at dicit Aug⁹. fors nō ē aliqđ
mali. v̄z. ē i sui natura. p̄hibetur
tñ qz p̄t assiduitatē vtēdi labun
tur l̄ies in ydolatrā h̄c d̄ iuramē
to dicit qđ v̄m potacōe vt s̄ d̄ iurē
iurā. qđ si x̄ps. v̄n si eēt tā honesta
et subesset n̄citas vt si esset cōtēcio
de electiōe aliquoz et eēt pantas
vtrobiz in oibz scripsit Laurē. qđ
Rap. qđ exēplo Mathie. p̄nt fieri
fortes. qđ h̄ ait Beda dicens si qui
aliqđ n̄citate aliqđ apulsi d̄m putāt
fortibz ex° ap̄loz eē cōsulendū vide
ant h̄ ipsos ap̄los non n̄ collō fra
tz cētū qđ p̄cibz ad deū fuis egil
se. vt xxvi. q. ij. non ex° sed qđ si ita
scripserit doctores illi dec tñ hoc re
probat qđ dicit h̄ nō non careat qđ
p̄mo iusta rēphensione fit dignuz
qđ fors in talibz intuenit vt q. e. c.
Eccā v̄rā. v̄n in casu p̄missio potius
putarē gratificandū p̄ sup̄iorem vel
itez eligendū vt nō. s̄. de elec. s̄. sed
videtur. **Pena sortilegoz** h̄m le
ges capitis eēt. Cō mal. qđ math̄.
l. nemo. **Pena vero canonica** ē mul
tiplex. **Rā** in talibz si p̄ctm̄ ē noto
rū eoz eucharistia denegat. vt d̄
cō. di. ij. p̄ dilectione. infames sūt
non solū ipsi sed qđ qui ad eos cur
rūt vt ij. q. viij. q̄squis. sunt qđ alie
pene qđ cōtinetur xxvi. q. v. i multis
captis ibi positis qđ maxie in. c. cō
tra ydoloz. **Pz** nūquid licite recur
ritur ad sortes qđ ad inspectiōem
astralabij vel alias inspectiōes p̄

rebo p̄bitis recuperandis. **Dicūt** qđ
dā qđ si nō fiat inspectiōes h̄mōi
cū im̄ocacōe demonū vel alicuius
sup̄sticiōis licite fiat alit seais. **Pz**
puto d̄iū vt q. e. c. Ex tuaz. nō ob
stat xxvi. q. ij. h̄ij qui. **Rā** canō ille
le loquit de op̄atu. p̄missiōe. **Itē**
non obstat xxvij. di. si q̄s ḡmatis
cā. **Rā** h̄ dicit ibi. p̄ arithmetica qđ
geometria habeāt in sua scia veri
tate subdit tñ qđ n̄ sūt scie pietatis

De collusione detegenda.

Quia is qui colludit in falsita
te consistit. nam aliud agit
et aliud simulat dum accusat qđ cū
accusato colludit. ideo post tracta
tum de falsis qđ sortilegijs sequitur
rubrica de collusione. **Videam⁹**
igitur quid sit collusio. qđ que col
ludendum pena. **Collusio** est in
ter actorem qđ reum latens qđ frau
dulenta cōuencio. **Fit autem** col
lusio in criminali causa plerumqz
scilicet quando accusator veras cri
minū probaciones abscondit seu
dissimulat falsas accusaciones ve
ro admittit qđ per hoc incidit in
viciū p̄uaricacōis qđ extra ordi
nem punitur. vt ij. q. iii. s̄. **Item** p̄
uaricator in vers̄. sciendum. qđ. s̄.
p̄uaricatore vel quando accusa
tor in vniuersum ab accusacione
desistit qđ per hoc incidit in viciū
um tergiversacōis. is in quinqz
libis auri punitur qđ infamatur.

vt. ff. de priuaric. l. priuaricacōis
in fi. vñ circa h̄ dist. longuendum ē.
Nam causarum tria sunt genera.
Alia ciuilis. alia c̄minal. alia sp̄u
al. **I**te a lite duobus modis recedit.
Per gr̄az a p̄ trāsacionē. **I**n cā ci
uili q̄nāqz. q̄lōcūqz a etiā sine iu
diāis auctē. l. a cā. desistē p̄ter q̄ in
acione famosa p̄ q̄ sine auctē iudi
cis trāhgi non p̄t vt. ff. de h̄is qui
no. infra. l. furti. §. pact. **I**n cā ve
ro c̄minali an̄ inchoatā accusacōem
p̄ gr̄az l. desistē. vt. ff. ad turpill.
l. mulier. a. l. q̄hitū. p̄ inchoatā nō
l. ātra auctē iudicis a etiā rei osen
sū si tormēta vel vincula passus sit
vt. **E**de abolic. l. ij. vel p̄t accusa
cōez infamat. ar. v. q. i. quid. a si
desistēt inādit in turpill. si publi
cū fuerit c̄mē q̄ itēdit. vt. **E**ad tur
pillia. l. i. **S**i puatū ex ordinē pu
etur. vt. ff. e. t. l. si q̄s repetē. **C**ū
autē s̄m iura canonica cōne c̄men sit
publicū videt q̄ in nullo possit in
terueniri trāsactio. possit tñ dici q̄
in oī c̄mine in q̄ p̄t iudex eccāstic.
dispēsare p̄t a trāsacioni a simpli
a renūciacōi auctem p̄stare ar. v.
q. ij. si p̄mates. a xc. di. dissidētes
In cā sp̄uali h̄ q̄nqz per gr̄az a lite
discedē h̄ qui sine iusta cā discedit
punit vt. ij. q. vij. q̄propt. s̄. de sy
mo. nemo. **P**er trāsacionē vero a
cā sp̄uali recedē n̄ l. vt. s̄. de trāsac.
sup eo a. c. p̄tea. vbi autē cā c̄mīa
li sp̄uali a lite q̄s desistit q̄ debe
at ad iudicē p̄tinet ex officio suo i

quirere. vt. ij. e. c. i. a ij. a. **E**de abo.
lij. a. l. fallacit. **S**ed vbi ex iusta
causa vult desistē iudex abolicōnem
indulgē d̄z. vt. **E**de abolic. l. i. a ij.
q. iiii. §. abolicō. **I**n cā vō mixta in
ter c̄lē a c̄minalē vt. cū q̄s accusat
vxoīe de adulterio i foro eccāstico
ad thōi separacōez potest marit.
quando vult ab accusacōne desistē
tere cum etiā de adulterio con
dempnatam sibi reconciliare pos
sit. vt. **E**de adulte. in auct. sed bos
die. s̄. de cōuersio. coniuga. **G**aude
mus. a de dona. inter vi. a vxo. ple
rumqz. a xxxij. q. i. de benedictō.
sed inquisitor colludere dicitur cū
eo de quo inquit. vt. infra. eo.
ti. intantum clamor. vnde si in qui
sitor cum de quo inquit per col
lusionem absoluat talis absolutio
non impedit quomin. iterum in
quiratur. vt. infra. e. c. i. a ij. a vlt.
nec enim tenet sentēcia per collu
sionem lata. vt. ij. q. ij. si quem pes
mitet. vt. ff. e. titu. l. cum non iusto
et. l. collusionem. a. l. sententiā.
vnde sicut probata priuaricacōne
denuo accusatur absolutus. vt. ff.
de priuarica. l. tercia. sic a proba
ta collusionem vt dictum est. **P**es
na colludentis hec est si quis collu
dat in cā super beneficio priuetur
beneficio. vt. infra. e. auduimus.
si super crimine punitur in. v. lis
bris auri. vt. ff. de priuarica. l. iij.
et hanc penam nemo prestat nisi
qui desistit a publico crimine. vt

ff. ad turpil. l. si quis. §. Stellionatus. **D**z qui defistit ab accusacōne p̄uati c̄mis ē infamis a ex ordinez p̄uif. ut. ff. ad turpil. l. in p̄uatis. **C**e. t. l. ii. §. si absēs ē accusatoz et atat? noluit in accusacōe p̄cedē tūc ḡui? p̄uif q̄ pena v. libarum auri. ut. ff. de penis. l. absētē. §. ii. i. cā stat? is q̄ colludit p̄dit ius qd̄ hēbat i p̄sona illi? de cuius statu agebat a applicat illi q̄ collusionez detexit. ut. ff. de collu. l. i. a. **C**e. t. l. vlt. a. ff. de inuis. v. l. adoptiuū. §. prōnū. **I**n alijs at̄ cūilibz causz p̄uif colludēs p̄ motu iudicis quē delusit. **I**n sūma sciendū ē q̄ colludūt p̄ncipales colludūt aduocati q̄ si in cā c̄niali colluserit ex ordie p̄uimūtur. ut. ij. q. iij. §. nōndum in v. p̄uancatoz. colludūt a p̄curatores q̄ se dolo paciūtur. supari i lite s̄ q̄s agit de dolo h̄ si nō sint solue do tūc agit s̄ illos cū q̄bz collusū ē n̄ pati sint i se trāsferre iudicia. ut. ff. de do. l. **e**legantē. §. si dolo

De delictis pueroz

Dicū ē. s̄. de q̄bus dā c̄mis b? h̄ qz dubitari possit an p̄uei h̄mōi c̄mito iuoluā tur. **I**o subiac̄ h̄ rub̄ca s̄ delict. p̄ue

Est igit̄ videndū q̄ p̄uei teneant̄ ex delicto. a q̄ nō. a q̄ delicta in p̄ue ex cadūt. a q̄ nō. a q̄lit̄ p̄uei delin q̄ntes sūt p̄uifēdi. **P**ueri septē nes t̄oli capaces obligant̄ ex delicto. **S**icut d̄t Aug? in q̄dā glo. p̄posita sup. c. de v. di. iij. p̄nuli. sep

tēnis etatis p̄ueri mētur a v̄ez loq̄ aofitei a negaḡiā p̄nt a iō cū bap tisan̄ a sim̄bolū reddūt a ip̄si p̄ se ad interrogata r̄ndent sec? si n̄ eēt t̄oli capaces. ut. ff. de re. iuris. l. pu pill? a. ff. ad le. acq̄. l. h̄ a h̄ q̄cūqz §. i. a. ff. de dō. l. h̄ e. b. §. i. h̄ q̄uis ex delictis p̄ueri teneant̄ vt d̄cū ē. nec eis s̄buemiat̄ p̄uifē. resti. ut. **C**e. si adūsus delict. l. i. inf̄dū t̄m m̄isa cio etatis ad m̄icōre penā iudicē p̄ duat̄. ut. ff. de m̄io. l. Auxiliū. §. i. d̄ lic̄tis. de v. di. iij. eos. h̄ si ex delict̄ to cūet? minor potuit c̄fiteri a v̄ita re penā ifidacōis a negavit l̄ si po tuit trāsfigē a nō fecit h̄ se i penāz in uoluit s̄buemiat̄ ei p̄ b̄nificiū restis tucōis. ut. ff. de minori. l. si ex cā. §. nūc videndū h̄ q̄uis s̄buemiat̄ m̄i norib? h̄c dixi t̄m ip̄unitas nō p̄sta tur rez. ut. **C**e. de penis. l. ip̄unitas qz t̄m fallit vt. **C**e. de falsa mo. l. i. i. fine **P**ctā q̄ mēbris genitalib? c̄it̄ tūtur i p̄ueris locū nō h̄nt. ut. **J**. e. c. i. b̄ em̄ a n̄ pubēs ānos p̄sumitur non c̄mita solet t̄m in quibusdam malicia anticipare temp? puberta tis. ut. s̄. de despon. impube. A no bis. a aliquādo temptant qd̄ im p̄lere non p̄nt. ut. s̄. de sp̄o. iuueis et. c. adolescens. a in h̄ qz ex maliz dia supplēte defectum etatis temp tant intelligo eos peccare si nō cūz p̄opriis spon̄sis temptāt. femine ec̄iam ante tempus pubertatis cog nosci se faciunt. vt. s̄. de eo qui cog no. consang. v̄xo. sue **J**ordane.

Hz q̄ntur de p̄urio an p̄uī deierēt
et videt q̄ sic n̄ā mōdacijs plena ē
pueril̄ etas vt h̄. c. i. q̄ valet pupil
li iuramētū. ut. ff. de liba. cā. l. vlt.
vñ si pupill? petit iurare q̄ deierare
h̄. ff. d̄ iurē iurā. l. q̄ iurasse. vbi di
cit q̄uis non videat deierare pupil
lus qz sciēs fallē nō videt h̄ lex illa
loq̄tur infante vel infāti p̄rio qui
nec scire nec discernē p̄t. ut. ff. de ac
qui. lere. l. pupillus.

De clerico venatore.

Acten? tractatū ē c̄iter de
delictis clericor̄ q̄ laicor̄
nūc at̄ tractat̄ de q̄busdā
excessi. cle. vñ subiciat̄ rub̄ca de cleri
co venatore. **V**idea? ergo q̄t mo
dis fit venacō. q̄bo fit licita. q̄bo
non. q̄ pena iponat̄ clerico venā
tori. **T**riplex ē venacō opp̄siua. i.
l̄uim. arenaia q̄ saltuosa. **O**pp̄si
ua ē l̄uim q̄ ē sp̄ illicita de q̄ dicit̄ ce
pit membrot̄ eē robust? venator̄ co
tā d̄no. i. l̄uim ext̄ictor̄ q̄ opp̄ressor̄
vt vi. di. h̄ijs itaqz. **A**renaia est q̄
fit in arena vt cū q̄s locat̄ opas fu
as vt pugt̄ in arena cū aliq̄ bestia
dentata h̄ac q̄ ex̄cet peccat̄ ḡuit n̄ cā
ex̄cet gr̄ā virū exp̄iendaz. ut. ff.
de postu. l. i. §. Itē senat? iij. q. viij
§. tria ius. ifames c̄ca p̄n. q̄ de hac
loquit̄ canō ille lxxxvi. di. q̄ venā
torib? cū duob? seq̄ntib? cap̄t̄lis.
Saltuosa ē q̄ fit in siluis q̄ salu
b? q̄ h̄ ē illicita ex tpe q̄ p̄sona **I**n

tpe vt in xl. ut lxxxvi. di. an putat̄
tis. **E**x p̄sona vt in clerico in q̄ tñ
distinguenđ ē qm̄ ep̄o sp̄ ē illicita
vt xxxiiij. di. quidā. **A**lijs clericis
est licita cā ncc̄tatis vtilitatis q̄ re
creacōis cū retib? q̄ laqueis q̄ cani
b? dūmō cū filicō q̄ modestia fiat
Quā q̄ mōcto h̄z t̄xē lina p̄ piscib?
capiēdis. de d. di. v. nūq̄. h̄z etiam
tpe feriato vtpote dieb? d̄m̄is et
festiuis p̄ter q̄ in maiorib? solēpmi
t̄tib? ingruete ncc̄tate intēde pis
cū capcōi. ut. s̄. de ferijs h̄z. q̄ idem
puto in capcōe feraz eo tñ mō quo
p̄bixi. **I**lla vero venacō q̄ fit cū cla
more cursu vel armis clericis ē illi
cita q̄ in h̄ ecā ex̄cipio casū ncc̄ta
tis. **Q**uid em̄ si apri vel vñ veirēt
destruere clericor̄ vel monachor̄
segetes q̄ vineas. satis credo q̄ pos
sent venari h̄ est feras illas exclu
dere cum clamorib? canibus q̄ ar
mis qz q̄ nō est licitum necessitas
facit licitum. ut. q̄. de re. iuris quod
non est licitum. h̄ excusat a furto
l̄omicidio vt i rubricis illis de fur
to q̄ l̄omicidio notatum inuenies.
hec saltuosa licita est laicis pro car
nibus q̄ pro pellibus al̄s nō. **H**z
querit̄ur quare p̄hibetur venari q̄
non piscari. **R**ño quia venacō fit
cum clamore piscacō non vel quia
maior delectacō est in venacōne q̄
in piscacōne q̄ maior dissolutō vel
ideo quia venator̄ discuzrit p̄beria
et in via sicut dyabolus cum ducat
animam captiuam.

De clerico puallore.

Upi? tractatū ē de q̄dam
excessu clericorū q̄ venādo
cōmittit. nūc tractat d̄ q̄
dā alio q̄ dicitur ferēdo. q̄ iō ponit
h̄ rubica de clero puallo. **V**idēd
ē igit q̄ dicatur puallores q̄ in q̄bo
casibz liceat clericis pautere q̄ que
sit pena temerarij puallores. **P**er
uallores duobz modis dicit. spūalis
et corpāl. **S**pūal q̄ inutli s̄mōe
corda audiendū fert. vt xlv. di. sa
ne discret? d̄z eē plat? in p̄dicādo
vt n̄ multū taceat nec v̄ba supflua
dicat. vt xliij. di. sit rectoe q̄ sic non
leue discrimē inābit p̄tifiabz fil
uisse q̄ congruit sic obsuare d̄z ne in
dignis q̄ nō itelligētibz secreta mis
teria sua p̄dicādo referare iāpiat.
Vidū em̄ aic ē idignis secreta vul
gare q̄d vel loq̄itate incauta cū fi
ne iudicō volat irreuo cabile v̄m vel
adulacōne vt ei placeat cui secreta
reuelat. vel iactacōne sciē vt plura
scire videat. vt pb̄atur h̄ xliij. di.
dispensādo. q̄. s̄. seq̄nti. q̄ viij. q̄ i.
o. **I**tē non d̄z p̄lis ḡmaticā expo
nē. vt lxxxvi. di. cū multi. h̄ c̄siliuz
deo ānūciare vt xliij. di. ep̄telijs po
nē at̄ añ oculos b̄im dei iudicia t̄
rē cruētas c̄scias p̄suadē p̄maz vt
ij. q̄ i. si peccauerit. **E**t sic d̄t aug?
turba iniq̄z cū facultas ē in p̄lis
p̄medi s̄mone ḡnali obiurgacōe
ferēda ē q̄ maxie si occasione atqz
oportunitatē aliq̄d flagellū d̄m de

sup q̄ eis apparz p̄ suis meritis va
pulat vt xxij. q̄ iij. nō p̄t. nemiēz
at noiābit vt viij. q̄ i. q̄d at̄ in q̄bo
oibz p̄fco dat̄ itelligi q̄nta d̄z esse
discreo i p̄dicādo sac̄dotis q̄si for
te caruerit q̄si toto naso sac̄dotal
officiū iudicat̄ idignū. vt xliij. di.
in fi. **E**st q̄ puallo corpāl q̄ bec
fit manu pede vel capite l̄ cubito l̄
pectoris q̄ humi ipulsi. **S**it tū ba
culo l̄ alio ḡne armoz. **C**orpāl p̄
uallo h̄ fiat malicia l̄ ex odio p̄m
ē. vt xlv. di. cū bt̄is. **D**z q̄ si quis
pugno p̄ciat ipie q̄ dicit ludens
feci nō excusat̄ vt. s̄. de p̄sūp. **D**ic
nā lud? noxi? ē in culpa. vt. ff. ad
le. acq̄. l. nā lud? q̄s em̄ ludos ap
pellat ex q̄bo c̄mia oriūtur vt in p̄
benio digestoz h̄ si q̄s plane soci
alit q̄ ex ludo p̄ciat n̄ delinq̄d vt
ff. de iur̄ijs. l. **I**llud. q̄ xv. q̄ i. illud
Si v̄o fiat cā correctionis licita ē
ei q̄ h̄z pt̄atē in eū que p̄ciat. vt xl
v. di. **C**um bt̄is. xxxv. di. añ oia.
Hoc tū scias q̄ neminē suis mā
b? ep̄s v̄berare p̄t. vt lxxxvi. di. nō
liceat. h̄ p̄ aliu sic vt. v. q̄ v. illi q̄.
et si clericum faciat p̄ciat nō faciet
hoc per laycum sed per clericum.
vt infra de sen. excōmū. v̄niuersita
tis. nisi clericus sit d̄io incozrigibi
lis. nec comprehendī padatur vt
tunc per laycum capi possit dum
tamen non amplius laycā violen
cia se extendat q̄ exigat rebel
lio vel defensio clerici vt infra de
senten. excoimunica. vt fame.

Ite distinguendū ē cca q̄litatez
p̄sonarū q̄ corrigēde sūt a eadē cca
ciminū q̄ntitate nā q̄ sūt in minori
b?ordibz constituti licite vberatur ec̄
p̄ minoribz ciminibz. vt xl. di. S. sa
lomō. a xxxv. di. An oia q̄ vero sūt
in maioribz non sūt p̄ leuiba vbe
randi. vt xl. di. q̄ btūs. si sunt ca
sus sp̄ales in q̄bz licite p̄cutit cleri
cus q̄s nōto. f. de se. ex. Abbas at
vel p̄or p̄t licite mōchū vel d̄usum
suū vberare cā discipline. vñ beat?
ḡg. scribit bt̄m b̄ndc̄m q̄ndā mo
nachū v̄ga p̄cutiēdo sanasse quem
crebra momcōe curae n̄ poterat ut
xl. di. S. salomō. b̄ tñ sic facere dz
vt s̄bditis pietas m̄rēz disciplina
vero p̄rēz exhibeat. ut xliij. di. S. b̄
ec̄ā alibi. **P**ena p̄ussoris est h̄
qz p̄bibet p̄ ap̄m ordian. ut xl.
di. in p̄n. si non fuit p̄mot? a non
h̄ns respectū ad suū ordinē ic̄aute
et temerarie p̄ciat suspēdit ut f.
e. c. p̄tea. a si se non emēdauerit d̄
ponat. ut f. e. c. i. a saluo q̄ si ex im
cauta p̄ussione mors infueiat ec̄ā
si cā discipline fiat irregularitas d̄
bit ut s̄ de h̄ciā p̄sbitez. a de hac
materia in rubrica illa notauī.

De clerico maledico.

Dicū ē. s̄. de clerico p̄us.
a ibi distinctuz extitit qz
p̄ussio. alia fit yiaū alia
lingua in h̄ ergo tractatu in h̄itē
cca illā sp̄em sc̄z p̄ussionez lingue

et iō s̄biat h̄ rubrica de cle. maledico.

Est at videntō q̄s dicat maledis
cus. a q̄ sit pena maledici. **M**ales
dic? ē is q̄ obloq̄tur de h̄cie detras
h̄do eia cū obloquijs dep̄mēdo. ut
f. e. c. i. **P**ūma em̄ iniquitas ē detra
h̄e. **O**is em̄ q̄ detrahit fr̄i suo h̄ciā
da ē. ut vi. q. i. sūma. a alibi dicit
detractores frat̄z h̄ciā. ut de con
diti. h̄ciātoz. vñ nec cui emēdādi
cā aliqd̄ dicas q̄ minor alius fiat
vt xi. q. iij. si q̄s vero. xcvij. di. nul
lus vero. a. c. ecce. si q̄s at v̄m iūri
osū dixerit p̄rio delinq̄d in deum a
peccat in p̄ximū. vñ datur p̄ximo
actio iūriaz. vt insti. de iūre. f. i. ff.
de iūri. l. ita ap̄d labionē. S. iūciū
et. Ce. t. l. **V**i non iūcij q̄ famosa
existit. vt. ff. de h̄ijs q̄ no. inf. l. Ac
letas. S. vlt. a. Ce. q̄bz cau. isa. i. ror.
l. iniuriāz s̄ de sen. a re. iud. **C**ū te
Est ec̄ maledic? blasphemus dei a
scōz. ut f. e. c. statum? **P**unitur
detractor qz sit infamis a ab ec̄ā ex
toris. vt vi. q. i. detenores. **I**te pu
nitur vt h̄ciāda vt in p̄all. c. h̄ciā
dior nō qz ita ḡue sit em̄ detrahē
sicut occidē h̄ qz sicut h̄ciāda pumi
tur pena eterna q̄ ad deum sic a de
tractor sicut in euāgelio dicit q̄ dix
erit fr̄i suo racha re? erit gehenne
Ite cleric? maledic? si in iudicō d̄
h̄ fuit iūci? de ḡ datur vt xlv. di.
cleric? maledic? **C**ōiciator fr̄is
punitur pena pecuniaria sc̄ā est iacō
ne iniurie arbitrio iudicis s̄m eq̄li
tate a q̄ntitate iniurie. vt insti. de

in iure. Si in summa et hoc si civiliter agatur. Si autem criminaliter agatur exordia
ria pena officio iudicis reo irogatur
ut ibidem. Si quis autem contumeliam vel con-
tiuma episcopi intulerit mox depositus? cuius
est deus. ut xi. q. i. si quis sacerdotium maxi-
me si in depressione domini ipse aliquid pro-
tulit. ut 7. e. c. i. Verumptamen in hoc seculo
ac religiose dicere posset summi ponti-
ficis sicut dicit dominus imperator. Si quis
modestie nescit? et pudoris ignarus?
in proptulatiq; maledico nomine ma-
crediderit lasciscenda ac temulen-
tia turbulent? obtrahor ipsorum fue-
rit pene nolum? subiugari neq; du-
rum neq; asper aliquid sustinere quoniam si
ex leuitate processit contempnendum est nec
lubricum lingue ad penam facile trahere
dum est. ut ff. ad le. iul. ma. l. famosi.
Si ex insania misericordie dignissimi-
mum si ob iniuriam remittendum est ad penam
transfereendum. ut. Et si quis
imp. male. l. vna. Si quis autem deum
vel aliquem sanctorum suorum et maxime beatorum
virginem linguam in blasphemiam pub-
lice relaxare presumpserit pene subdat
anotate 7. e. c. statuimus? quod pena lo-
cum habet cum blasphemiam non calore ira
audire non ebrietate vel demencia pro-
lata est aliter cum blasphemate benigni-
us agatur. ut. ij. q. iii. si quis iratus
et non dicit. Et de rebus creditis et iure iur-
l. ij. Et de iure. l. si non iuricij et ut. s.
dixi cum quis maledicit imperatori. Et
quiritur de pena pecuniaria quam in fi-
lialibus dec. statuimus? adiciatur quod fit ad
iecta Ratio ideo quod plures magis tu-

ment penam pecuniariam quam etiam cor-
poralem et propterea imponitur illa
que magis timetur. ut. s. ut lite non
cont. Quoniam frequenter. Sed queri-
tur cui hec pena pecuniaria soluat
Et videtur quod potestati seculari ex
eo quod dicit in fine quod etiam inter alia
coitatum statuta ponatur vel dicatur quod
hoc crimen ecclesiasticum est a quo aliquis
commissus et ideo pena illa soluetur episcopo
in usus pauperum conuertenda. ut. s. d.
fo. 2. pe. Cum sit. s. de usuris. cum tu
vel si vis distingue personas et distri-
bue penas ut pena clericum blasphemus
mi soluat episcopo et pena laici solua-
tur potestati. Et nota quod hec pena pe-
cuniaria esse irremissibilis ut in fi-
lialibus dec. statuimus continetur ubi
dicit nullam in hoc nomine habitum
rus illam enim clausulam ad penam
pecuniariam refero non ad superi-
ores et intelligo si blasphemus ha-
beat unde soluat. ceterum si paup-
tas impossibilitatem inducat iudex
ecclesiasticus in flagella commutet. ut
s. de raptu. In archiepiscopatu. xij. q.
ij. fraternitas. xiiij. q. vi. si res alie-
na. s. de iudeis. postulasti. a. c. ad
liberandam. Sed hec omnia per tribu-
nali sunt si iudicium ante seculos discre-
t? molliet hunc rigorem et misericordiam non
negabit quia misericordie dei nec mensuras
possum? ponere nec tempora diffi-
nire apud quem nullas patitur ve-
nie moras conuersio. ut. xxvi. q.
vi. hii qui?

De clerico ex cato mīstrāte.

Dicitur ē s̄ de q̄busd̄ excessi-
b? clericorū h̄ qm̄ clerici d̄
linq̄ntes. Plerūq; ex cāt
plerūq; inf̄dicātur aliq̄cēs depo-
nūtur et nichilomī? clauēs eccōe cō-
tēpnētes irouerētur ingerūt se di-
uimis. **I**dem dicit h̄ rub̄ca de cle-
ex. inf̄ dco. vel de po. mī. **V**idendū igitur
de pena istorū q̄ q̄ntū in eis est
mīstera sac̄ p̄phanāt et an̄ am̄ eis
ualeat dispēsarī. **E**st at̄ sciendū q̄
ex catio **A**lia maior. alia mior. **M**a-
ior excludit a sac̄mētis et a cōione fi-
deliū. **M**ior at̄ tm̄ a sac̄mētis ex-
cludit vt s̄ de excep. **A** nob̄ q̄. d̄ se-
ex. c. plē. h̄ totuz d̄iū dicit canon.
iij. q. iij. engeltruda. **I**bi em̄ dicit
q̄ engeltruda non solū fuit ex cato
miori ex catione q̄ a frat̄na societa-
te sepat. h̄ ec̄ maiori q̄ a corpe xp̄i
rescindit. **S**z exponēda sūt v̄ba il-
la sic vt itelliga? frat̄ nā societatē
quā d̄him? in cōione sac̄mētōrū cor-
p̄ at̄ xp̄i intelligas eccāz vt ibi d̄t
p̄ eccāz v̄o itelligas collegiū fide-
liū. vt de d. di. i. eccā. **I**te sciendū
ē qd̄ due sūt spēs mioris ex cationis.
vna ē q̄ excludit a sac̄mētis et h̄ qm̄
qz d̄h̄t a iūe vt po. te p̄ p̄cipiū ex
cati ex catione maiori. vt q̄. de sen. ex-
nup. **Q**ūq; ab h̄ie p̄ sm̄az. vt. v.
q. i. c. ij. **A**lia spēs ex cationis mioris
sepat a cōione fideiū et non sac̄mē-
torū. ut v. q. ij. p̄nti. et q. iij. i. loco
xxiii. di. placuit. xxxiiij. di. quorūd̄.

lvij. di. si q̄s d̄ alti? ex cati igit̄ ma-
iori ex catione et miori s̄m̄ p̄mā spēs
d̄ina officia celebrare nō d̄nt et h̄
fecerūt alē deponet ut q̄. e. c. latoēs
alē ḡuit peccat nulli? tm̄ notā ire-
gularitatis incurrunt. vt q̄. e. c. si cele-
brat. qd̄ itelligo si solēmit̄ celebrat
iūx̄ p̄cedentē cōsuetudinē et vt p̄us
vt h̄ p̄banē q̄. e. c. illd̄. et xi. q. iij. si
q̄s d̄apnat. et c. sequenti si q̄s ep̄s se-
creto tm̄ nō officiādo eccāz h̄ sol? le-
gēdo nō cantādo et sic plane vt a ne-
mie audiat dicē horas p̄t et d̄z mī-
sā at̄ celebrare n̄ p̄t quōcūq; nec sa-
crām̄ta eccāstica p̄tractāe vt xxxiiij.
di. p̄sbiterū. **S**i tu q̄ras q̄ ē rō q̄re
ex catio? teneat dicē canoicas horas
R̄no qz oneris ē et iō h̄ non tollit
als ei l̄mā p̄desse q̄ ec̄t iniquū. nā
eudent iniquū ē ei p̄desse sm̄am d̄
quē lata ē. vt ff. de excep. rei iud. l.
Euidēter et pena nō h̄z imunitatē vt
ff. d̄ inf̄dic. et releg. l. relegatorū. **S**
vlt. nec aliqd̄ eē h̄z delictū cū veia
vt ff. de mio. l. papianus. et p̄p̄tea
qz ex catio? d̄ina n̄ p̄t celebrare offi-
ciādo eccāz vt p̄us fr̄cūs b̄nficij nō
p̄cipit ex catione durātē. ut s̄ de app.
pastoral̄ i. fi. et xxxiiij. di. p̄ret h̄ et si
recoāliat? fuit fruct? illi? t̄p̄is nō
recupat sic regresso iure postlimi-
niij nō restituūtur stipēdia ei? t̄p̄is
q̄ fuit ap̄d̄ hostes. ut. **E**de re. mili-
l. stipēdia h̄ ē ec̄iā cā q̄re ex catio nō
cōferet b̄n̄m. ut s̄ de eta. et q̄li. p̄fi. cū
bone memoriē. **N**ā b̄n̄m d̄at rōe of-
ficii. ut lxxxij. di. si q̄s sac̄dotuz. et c.

Eos. h̄ oia q̄ dcā sūt i ex̄cato locuz
h̄nt ā i inf̄ dcō nā v̄f q̄z ingerēs se
d̄imis ē in cā dep̄osicōis ut .f̄. e. c. cli
c̄. **N**ec obstat q̄ ibi d̄t n̄ moniti si
ne dilacōne redierit qz nichilo? a
si redierit p̄nt dep̄oi s̄ si r̄dierit ad
statū a obfuaā inf̄ dcā poterint
disp̄lacōez obtinē. nec obstat .f̄. e.
c. postulasti. **S**.pret̄ea. vbi dicit q̄
clericū q̄ talia p̄fūpserit b̄nficij
sūt ecc̄stias spoliādi. **N**ā ibi sup
pleo a officis libi agit d̄ clericis ce
lebrātibz i iocis it̄ dcās n̄ d̄ clericis
it̄ dcās. **E**t q̄ dixi i cleico it̄ dcō dico
i cleico susp̄eso d̄mō ab officio sit
susp̄es̄. h̄ em̄ duo eq̄pollēcia sūt a
eūde h̄nt effc̄m clericū inf̄ dcā a sul
p̄edi. vnu t̄n n̄ onit̄to nōre q̄ ex̄ca
t̄? ex̄cacōe m̄iori p̄t ex̄cē ea q̄ sūt iu
risd̄icōis a eligē p̄t a non eligi a
sac̄mēta ab eo collata nō carēt̄v̄tu
tis effc̄ū cū nō videat̄ a collacōe s̄
a p̄cep̄cōe sac̄mētoz q̄ in sola cō fil
tit p̄cep̄cōe remot̄? peccat t̄n d̄ferē
to sac̄mēta s̄ lenit̄ qz vt p̄dixi non
ē exclusus a d̄ferēdo s̄ a p̄cip̄edo
s̄ celebrāto peccat ḡuit vt h̄ oia col
ligūt̄ .f̄. e. si celebrat. **S**z m̄iz
ē q̄ ex̄cat̄? ex̄cacōe m̄iori celebrāto
peccat ḡuit nō t̄n irregularitatē in
aurit̄ cū ex̄oi m̄ōli q̄s d̄stituat̄ ir
regularitas irregularitate canoica
vt p̄moueri nō possit. ut .xxv. di. **S**.
nūc at̄. a. c. p̄m. a p̄mot̄? sit susp̄e
sus q̄ ad se. ut. i. q. i. sac̄d̄tes. **A**d
q̄d r̄no q̄ dicit̄ illa d̄c̄. si celebrat
nulli? notā ac̄. sic it̄elligo q̄ntū ad

id q̄d ibi seq̄t̄ sc̄z q̄m̄in? eligat a
q̄ m̄iz ex̄c̄tur. a q̄ iurisd̄icōis sūt
sec̄? q̄ sūt officij. **S**z q̄nt̄ de dep̄o
sito seu d̄ḡdato an d̄ficiat. **E**t v̄s
des̄ q̄ sic qz ord̄inē nō amittit. ut
xx. q. iii. eos. i. q. i. q̄ quid̄. de .d̄. di.
iii. on̄ d̄it̄. xxxij. q. viij. licite ar. .3. l
di. **A**ccēdes. xi. q. iii. **E**ps. lxxxi. di.
dcm̄ xxiiij. q. viij. clericis. liij. di. ex
antiq̄s. **A**d h̄ r̄no. puto ip̄hū nō cō
ficē p̄tuit em̄ ecc̄a auferre p̄tatem
cōficiēdi q̄p̄t̄ulit ord̄inādo. q̄nis
caracter q̄ aie inf̄igit̄ non possit au
ferri. **C**ū eo q̄ ex̄catū se sc̄ies i d̄tep
tū clauū p̄fūpserit celebrare d̄ma
non p̄t ali? a ip̄a disp̄lacōe nec ec̄ h̄
nodus. ut .xi. q. iii. si quis ep̄iscop̄?
dampnatur. a. c. si quis in cōcilio
De clerico non ord̄i. ministran.
In sup̄iori rub̄ca dcm̄ ē a tra
ctatū de h̄ijs q̄ ex̄cati inf̄ dcā
dep̄ositi admistrat̄. h̄ tractatur de
h̄ijs q̄ nō ord̄iati h̄ faciūt. **E**t iō s̄bi
at̄ h̄ rub̄ca de cle. nō ord̄. m̄i. **V**i
deam? igit̄ an tal̄ celebrāto d̄ficiat
et an cū eo valeat disp̄lacōe a in q̄
Est at̄ sciend̄ q̄ tal̄ si celebrat nō
cōficiat nulli? em̄ celebrat̄ n̄ sac̄dos q̄
rite fuit ord̄iat̄? ut. s̄. de s̄uma. t̄.
et si. ca. c. firm̄it̄. de .d̄. di. i. c. i. a. c.
ficiat. lxxxi. di. dcm̄. **Q**uid̄ at̄ n̄ or
diat̄? baptisare p̄t R̄no nō ex̄ offi
c̄io s̄ sic layc̄? in nec̄itate absēte sa
cerdote p̄t. vt .xxx. q. i. **A**d lim̄ia
xciij. di. d̄pacon? de cō. di. iiiij. **C**on
stat. talis at̄ ab̄iciat̄ de ecc̄a a nūc̄p̄
ord̄inē. vt .f̄. e. c. i. **I**n ex̄c̄ndo
ee i

ordiez quē iā hz in bñficio potit
cū eo p ep̄m misericordit dispēsari
ne sustētacōe puat? ad seculi nego
cia reūtat ut 7. e. c. ii. Sic plerūqz
dispēsaf in bñficio a nō officio vt
l. di. studeat xxviiij. di. prbm. a hoc
iō nei vitupiu clerici medicz miser
clere? i plateis ut xiiij. di. diaconi

De clerico p saltum p motu.

O Idū ē de clericis nō ordiatis
mistratibz h̄ tractat de ordia
tis iordiate h̄ ē ipostē a p saltū et
iō sbiat h̄ rubica de clerico p sal. p
mo. de h̄ at qd iuris fit breuit vis
dea? Et ē sciēdū qz gdati a p or
dine ē ascēdēdū ut. ff. de mu. a. l. bo. l
gdati. a. l. honoz. s. gerētoruz. Et
dignitatū ordo s. l. i. a. ij. li. xij. Et
ascēdēdū ē de miori ad mai? nā qz
uehit de miori ad mai? puehit ut
xiiij. di. legim? a p ctas insticias
tēpm ut lxxvii. di. i. singul. qdūqz
in seqntibz. c. si qz ergo p saltū p
motus sit aliqz ordie p̄termisso m̄
seruordit agi p̄t ut dferat ei ordo
p̄termisus ut 7. e. t. c. vno. liij. di.
sollitudo caute em̄ supplendū ē qz
omittit. ut s̄ de sac. nō iterā. c. pas
toral. Et s̄m h̄ videt qz aliqz nullū
ordinē h̄ns p̄t esse sac̄otē h̄ obstat
xl. di. sic. a s̄ d̄ cle. nō bap. mi. veni
ens h̄ ad canonē R̄no clericat? a sa
cerdō cū faciunt sac̄otū v̄z ē rōe a
ordiate. V̄z q̄uis iordiate nichil
omin? ordo sac̄otal̄ s̄m fō: mā ec̄cē

collat? efficit sac̄otē. Ad aliud at
r̄no sp̄ale ē in nō baptisato ut nul
lū recipiat sac̄mētū qz bap̄s ē ias
nua oim sac̄mētōz ut xxxij. di. s. ve
rū vbi em̄ nō fit positū fundam̄tū
nichil sup edifican. p̄t vt. i. q. i. cū
paul? ut no. s. de pbonō bap. mi.
Ep̄s at sine sac̄otō quis eē nō p̄t
ut 7. ti. p̄x. Ex lris.

De eo q̄ furtive ordi. suscepit

O Idū ē s̄ h̄is q̄ ascēdūt ad
ordies p saltū. nūc tradem?
de h̄is q̄ ascēdūt p furtū. p furtū
at̄ itelligūtur ascēdē q̄ clādestie p
mouent vt 7. e. c. inotuit h̄ ē d̄ sci
enciā supioris ut lxxiiij. di. ex̄ d̄ sciāz
Et iō sbiat h̄ rubica de eo q̄ fur. or.
fus. Videat? igit an q̄s possz mis
trare i ordie quē furtie recepit a an
cum tali valeat dispēsari a p quē.
Est at̄ sciens qz si q̄s pmouet ad
ordies eodē die miores a ad sac̄z i
sacro nō potit mistrare nec ec̄cā i mi
noribz n̄ ex pm̄ s̄ de ut 7. e. c. Cū h̄
lato: si vō pmoueat ad duos sac
ros i neutro potit mistrare ut 7. e. i
uotuit. V̄z oppomit p̄m ordinē bñ
recipit qz de d̄ scia ordiatōis De cū
dū at̄ male qz furtie q̄re ḡ pumit
in executōe p̄oris R̄no cū is q̄ ordi
nat̄ recipit p̄m ordinē gent in aīo
vt illo nō c̄tēt? eodē die recipiat se
cundū a iō ai d̄ sciacōe peccat in re
cepōne p̄mi. In secūdi vero recep
tione peccat r̄ ipsa. i. ipsa recepōe

et simile ad illud .s. de tēpo. or. lras .
An at q̄s possz oēs ordies recipere
dic. vt nō. s. de tēpo ordi. s. ordies
miores. ¶ Circa h̄s potent q̄libz dis
pēlare. si p̄hibicō fca nō sit s̄binter
miacōe exacōis vel pena ne q̄s ad
duos ordies eod̄ die ascēdat vt .f. e.
c. i. p̄mo videt q̄ h̄ liceat abbati i
suo mōsterio vt .f. e. c. i. h. i. si. l. qui
dā velint itelligē illd̄ in ep̄o q̄ vice
ep̄i ḡbat i ec. a. cui p̄erat q̄ regu
laris erat a ep̄al. vt. s. de iud. cam
h̄ si inf̄miacō fca sit tūc dispēlacō
fieri nō p̄t sine aucte a lina ipe vt
f. in. c. innotuit in fine.

De excessibus prelatorum.

Quæstio. s. de q̄b? dā excessi
bus s̄bditorz in p̄latoz vt de
h̄is q̄ p saltu l̄ p furtū ad ordies
ascēdūt h̄ ne ex h̄ aliq̄ prelatis ob
repat elacō s̄biat h̄ rubca de exel
sibz p̄la. in s̄bditos. Nos at de ml
tis excessibz aliq̄s p̄seq̄mur ne p̄
lati h̄ ad aīm reuocēt curūt em̄ in
ter ifamā a bonā famā vt seducto
res a raxes. vt vi. q. i. sūt plurimi

¶ Excedūt p̄lati in exigēdo dū ipo
nunt tallias a collcās. vt .f. e. c. i. a
vt no. de hoc. s. de cōsibz a exac. s.
nūc videat. ¶ Excedūt vt dū ecce
rōne vel cī? legatis i aliq̄ s̄bueniūt
q̄rūt p̄dā poā? q̄ subsidū in sub
iectis vt no. s. de rap. s. h̄nt quidā
cū deberēt man? suas suare innox
ias s̄o legi a p̄nāpi nullūqz atigē
lucz vt in autn̄ de m̄a. p̄n. s. i. coll.
iij. c. d̄ sup̄ iudic. l. i. li. x. ff. de d̄ap.

infec. l. Ex dāno. s. i. in autn̄ de col.
s. h̄ q̄z. coll. ix. n̄ ex maḡ cā a in sp̄a
libo casibz. vt xvi. q. i. s. nouaz. s.
de cen. Cū ap̄is. s. de iure pa. p̄tea.

¶ Excedūt qz de facti sine cā a sine
ordine iuris occant a suspēdūt cū
exacō q̄ ē eterne mortis d̄apnacō
sine cā a manifesta cā feyri non d̄
beat nec p̄ puis a leuibz causz. vt
xi. q. iij. nemo. a. c. de? oipotēs. s. d̄
appel. rep̄hensibil. xij. q. i. indigne

¶ de sen. ex. sacro. ¶ Excedūt qz in
iudicijz clericoz suoz cōsilijs non
vtūtur s̄ id qd̄ legitur xv. q. vii. c.
plē. a vlt. fiat a p̄ses p̄ntibz offi
cialibz suis iudicare dz. vt. c. de se.
et inf. lo. o. iud. l. Cū simaz. ¶ Exce
dūt quid̄ i minio rigore quid̄ in oi
moda relaxacōe rigoris cū ex vtro
qz vnū sit faciēdū tempamētuz vt
nec rigor iusticie sit rigid? nec mā
fuetudo dissoluta sit vt xlv. di. dis
c̄plina. ¶ Excedūt qui sup̄be p̄di
cāt a sine sp̄assioe adēpnāt. vt xlv
di. h̄z h̄ p̄riam. a. c. vera iusticia.

¶ Excedūt dū malos clericos ordi
nāt de quibz canon loquit̄ facit hoc
nimia remissio sacerdotū nr̄oz qui
pompā multitudis q̄rūt a putant
ex hac turba aliquid sibi digni
tatis acquiri hinc passim numero
sa pluralitas a i h̄is locis vbi soli
tudo ē taliū repit̄ dū p̄otibz ex
tendi cupūt aut q̄bus aliud p̄sta
re nō p̄nt diuinos ordies largiun
tur. vt lix. di. si officia. ¶ Excedūt
dū exq̄sita a singulaia querūt q̄s

ee ij

icrepat **I**eo? dices natus i paupē
tomo a i tuguis rasticano qui vix
milio a cibario pane in vetre rugie
te saturae poterā. nūc simulā a mel
la fastidio. vt xij. q. n. gla. **E**xce
dūt q̄ cca diuidias a ornatū eccāz
oē suū studium apponūt a de mis
tris nullā cura q̄s inuehit **J**ez.
i pall. c. dices. **M**armora intēt au
ro splēdet laq̄aria gēnis altae dis
tinguit a mistroz xpi nulla est di
lectio. **E**xcedūt in supbis gestis
et elatis dū se int̄ sacēotes gerūt
dānabilit̄ canone dicēte **E**p̄s in ec
clesia in cōsēssu pbroz se collegam
eē agnoscat. vt xcv. di. **E**p̄s. **E**x
cedūt in p̄uilegiis vt no. s. de cō.
et exac. **E**xcedūt dū inferiorib?
honorib? derogāt. vt. f. e. c. ad hoc
qz sicut nō vult ḡuis oneris sarā
nas ferre ita nō audeat aliq̄ iponē i
portabile pondus. vt ij. q. vi. q̄ sit.
Excedūt dū b̄nficia vacācia cle
ricis cōferēda sibi retinēt. vt. f. e. c.
ad aures q̄ non lz n̄ ex cā cū suo ca
pitulo p̄latus. statuet̄ de aliq̄ p̄so
nati vel b̄nficio sup̄primēdo. ut. s.
vt eccle. b̄nfi. sine di. cōf. vt n̄m.
vt. s. de cōstif. Cū accessissent vel n̄
b̄ p̄ p̄uilegiū **I**ey indulgēcia aliq̄s
optinēt. vt. f. de v̄bo. sig. tua nob.
Excedūt ep̄i dū ab abbatib? a
mōchis aliq̄ exigūt s̄ ord̄is institu
tā vt. f. e. c. sane. s. de symō. ne i dei
eccāz. cū ea q̄ tenēt̄ abbat̄es ep̄is
scripta sūt. vt xvij. q. ij. h̄ t̄m. a. c.
abbates. s. de offi. ord. aquerā

te. vñ si ep̄i indebita a insolitā exi
gāt pūt abbat̄es iure p̄po denega
re vt. f. e. c. sane. a. c. Cū ad quāda
x. q. i. qz agnau? n̄ p̄lat? eēt in pos
sessione l̄ q̄h̄ ei? qd̄ exigit tūc em̄ il
lud s̄trahē s̄dito nō licēt. vt. s.
vt lite p̄e. **A** mēoria. xvi. q. ij. volu
m? a xvij. di. **S**. hic dist̄inguendū
Excedūt dū r̄ligiosos s̄ indulgē
cias a p̄uilegia sua molestānt. vt
f. e. c. minis. a. c. tāta. **H**z a religi
osi caueāt ne p̄uilegijs abūtāt a ne
p̄t̄ indulgēcias isolescāt. sed in
hūilitate regulari sic degāt ut eccā
rū p̄lati efficaciores a p̄mp̄tores ex
istāt. a ad exhibend? eis de suis ma
lescōib? iusticie cōplēntū eorūqz
p̄uilegia diligēciā a p̄fecti? stude
āt obseruare. vt. s. de decā. nuper
in fine. **C**eterum si cum alijs simi
lem vitam susceperit similem cum
eis i legib? sētret disciplinā. vt. s.
de sta. regu. **R**ecollētes **E**xcedūt
eē a abbat̄es qui suis finib? n̄ cōte
ti man? ad ea q̄ sūt ep̄al̄ dignitatis
extēdūt agnoscēdo de caus? m̄rioia
lib? a alia ep̄alia ex cōdo. vt. f. e. c.
Accedētib?. **H**z videtur qz de cau
sis m̄rioialib? caus? agnoscē possit
vt. s. de cōsag. a affi. ex l̄ris. **A**d qd̄
r̄no illd̄ cōpetit abbat̄i ex p̄uilegio
speciali a in h̄ cōcordat̄ dec. f. e. c.
Accedētib? i si. vbi d̄t̄ n̄ for̄sā q̄l̄q̄
eorū sp̄ali cōcessioe l̄ alia cā l̄tia sup
hmōi valeat se tueri vtpote p̄sc̄p
cōne nām potest abbas quedam
iura ep̄iscopalia prescribere que

epale officium non requirunt. ut. s. de p
scip. Auditis. et eodem modo ex consuetu
die precepta sunt cognitio carum in noia
lium ad archidiaconum pertinere. ut. s. d
resti. spo. lras.

De noui operis nunciacione.

In superiori rubrica diximus de pla
tis excedentibus in subiectos in
pnti at rubrica agit de subiectis exce
dentibus in ceterum iuris l. pons seu
plati. vñ subicitur h. rubrica de noui
op. nuc. Videtur igitur quod sit nouum
op. quod nunciare nouum op. ad que
noua opa pertineat nunciatio. cui sit
nunciatio. quod fiat nunciatio. et quod sit
nunciacionis effectus. **O**p. nouum facere
videtur quod a edificatio aut detractio
aliquid partem facere opis imurat. ut
ff. e. t. l. i. S. opus nouum. Si quis autem
vet. edificium fulciat a se vnu vel al
terum ceterum imonat nouum op. facere
non videtur ut ff. e. t. l. i. S. si quis edifi
cium. et l. stipulatio. S. opus lege enim
aliud est facere aliud reficere ut ff. d. iti.
actuque pua. l. etia. S. reficere de iud
consuluit. et c. Iudei ar. tamen s. ff. i
mor. inferre. l. i. S. edificare. **N**unciatio
ide est quod prohibere vñ per eodem habeo quod
ad effectum siue quis dicat nuncio nouum
op. vel prohibeo nouum opus ut ff. e.
c. significatio. et ff. e. t. l. i. S. nuncio
h. at edem non oia opa complectitur
sed ea sola que solo iuncta sunt quod edifi
cacio vel demolitio videatur nouum op.
continere. ut ff. e. t. l. i. S. h. at edictum.

Fit nunciatio oibus existetibus in
edificio. ut ff. e. t. l. i. opus nouum. et l.

auilibus. et l. de pupillo. S. ij. et iii.
Dicitur quod si fiat nunciatio ad ipsum locum
neie i edificio exite nuncquid tunc denunciat
sic. quod si nullus sit i edificio per aliquos
esse pntis et audire denunciacioem et dno
opis indicare vñ subsistat in pnti nu
ciar. ut ff. e. t. l. de pupillo. S. iij. et
apta non obstat absentia dno opis
ut ff. e. c. Cui ex iudicio i pnt. et fiat ad
ide. Et de dap. infec. ad dies. S. to dies. et
ff. q. vi. a. cla. l. at. S. i. i. fi. **Q**uid
si fiat nunciatio noui operis non
tamen in ope videtur quod nullus sit
momentum quod i re pnti si dicitur ut dcm e.
et probatur. ff. e. t. l. de pupillo. S. si
quis forte hoc tenet quod teneat nunciatio
sic illa que fit i re pnti dno opis ab
sete et neie insisteret vñ superi. dcm e. dicitur
at nullus esse momentum nuncio que fit dno
abnente quantum ad ea que fiunt i ope anque
ipse ad op. roneat non ei oia que facta sunt
per tale denunciacioem demolitio facta
si tamen illa que per regressum eius edifi
catis. **I**n nunciacione noui operis necesse
nunc est iuramentum de calumnia si tamen ab ad
usario exigatur. ut ff. e. t. l. de pupil
lo. S. quod op. nouum. quod tamen dicunt legem
illam tunc die non tenet per autem de hijs qui
igre. ad ap. S. vl. col. v. et figt. Et de
iure iura. pnt calumnia autem h. sacmentum
et alio autem h. sacmento ibi enim dicitur
in iudicio litis h. est i testacione litis de
calumnia iurans esse ne sepius iuret.
Alij autem dunt quod illud autem loquitur de iu
ramento quod i testacione litis prestat vel
per vñ quod dicitur ne sepius iuret supplet
post litis testacionem vñ leges que
ee iij

dicunt de iuramento p̄stādo āte litē
et. nō reuocatur p̄ autē ille p̄all-
ff. de noui op. nūc. l. de pupillo. ff.
de dāpno. ifec. l. q̄ b̄. ff. q̄ dāpmi et
ff. si q̄s stipulatur. et ff. q̄ satis. co-
l. de die. ff. iubelet. qd̄ tñ intelligendū
ē p̄ nūciacōez cū is cui nūciatū est
adit p̄tozez vel p̄latū postulās sibi
remitti nūciacōez n̄ ille de calūpnia
iuret q̄ denūciat a p̄ncipio ei nō
exigit p̄tozis auctoritas. vt. ff. e. ti.
l. i. ff. nūciatio. et ff. ex h̄ edcō. **I**te
q̄ nūciat necē h̄z demōstrare in q̄ lo-
co op̄ nouū nūciat vt sciat edifica-
toz vbi possit edificare et vbi interi
abstinentō ē. vt. ff. e. t. l. pupillo. ff.
q̄ nūciat. **I**te q̄ op̄ nouū nūciat. si
qd̄iā opis fecerit est intestacōes re-
ferre d̄z vt sciat postea qd̄ fecerit
vt. ff. e. t. l. nō solū. **I**te modulos
d̄z sumē is q̄ nūciat vt p̄bari pos-
sit qd̄ postea edificatū sit. vt. e. l. ff.
sciend̄. **I**te q̄ nomie alieno nūciat
necē h̄z satisfacere rē ratā dñm habi-
turum. vt. ff. e. t. l. q̄ i re. ff. q̄ p̄curato-
rio q̄ locū h̄z. ff. q̄ d̄iā cū de māda-
to dubitat. ff. m̄ alios ec̄ si de māda-
to c̄stet et ē ibi sp̄ale sic et alibi. ff.
ad trebell. l. qd̄iā. **T**ribo modis
fit nūciatio p̄ verba. per p̄tozis in-
ter et p̄ iactum lapilli et in h̄ vlt̄o
mō dicunt qd̄iā v̄ba nō debē infuei-
re. Alij dicunt v̄ba posse infuere vt
nūciās sic dicat nūcio vob̄ nouum
op̄ p̄ iactū lapilli. **E**ffac̄s nūci-
a cōis ē vt q̄cqd̄ p̄ ea edificatū fu-
erit iure l̄ iuria destruat. vt. ff. e.

ti. l. i. i. p̄n. et l. p̄toz. ff. i. et ff. p̄ totū.
vñ similia sūt h̄ q̄ ad h̄ noui opis
nūciacōez exco qz v̄traqz t̄z siue fiat
iure siue iuria. vt. xi. q. iii. l. ma. **I**n
nūciacōe ē rō sp̄reta p̄tozis auctas.
In exco ē c̄stet? clauū. **E**st et
ali? effac̄s denūciacōis nā si q̄s v̄
bis nūciat fac̄t adūsariū possessorez
vt. ff. e. t. l. i. ff. i. opis et l. d̄ pupillo
ff. memisse sec? si p̄ p̄toze siue p̄ iac-
tū lapilli vt ibide. **R**ō diuinitatis h̄
ē qz possessio solo aio aittat vt cū
q̄s suspicat se posse repelli. vt. ff. de
acq. pos. l. possideri. ff. i. amittēda. et
l. si id qd̄. ff. vlt̄. **H**ed q̄ lapillū pi-
at et sic nūciat nō p̄tēdit signum ti-
midi et fugietis h̄ audacis et pug-
turi ac possorez defēde volētis et iō
nō amittit possessionē et idē ē cū q̄s p̄-
toze adit l̄ p̄latū loq̄ns ei i audacia
mētis siue dñe tal edificat i meo fa-
ciatis euz incōtinētē exire alio quin
iā videbitis qd̄ fiet vbi vero q̄s in
huilitate v̄boz et aregna p̄pōit edi-
ficatozi studez i d̄rtu et ex p̄p̄liacōe
v̄boz l̄ h̄mois p̄ h̄ ip̄sū mouē intē-
des vt de possessiōe exeat vel i mise-
ria et de p̄ssioe qd̄iā supplicās et exo-
rās vt exeat p̄dit possessionē vt dic-
tū ē. **T**erā? effac̄s ē vt si is cui ē no-
uū op̄ nūciatū nolit se defēde t̄isse
ratur in eū on? p̄bacōis. vt. ff. e. l.
si p̄us qd̄ v̄z ē si nolit defēde ifra-
tres mēses qz sp̄ale ē i hac cā. vt. ff.
e. c. vlt̄. **E**de edi. p̄ua. l. vl. **P**rim?
et terā? effac̄s nūciacōis tollitur
p̄ remissionē. vt. ff. e. c. Cū ex iūcto

siue fit expressa recessio. vt .f. e. c. si no-
uū. a. ff. de remissi. l. i. siue tacita. vt
ff. e. t. l. i. .f. a p? opis. l. non solū. .f.
morte.

De p̄uilegijs a excessi. p̄ui.
Quātuor s̄ t̄. 2.º de excessib? p̄-
lator. nūc agit de excessib?
s̄bditor. q̄ p̄uilegijs a indulgēcijs
abutunt vñ s̄biat h̄ rubica de p̄ui.
et excessib? p̄uilegiator. **V**idea?
itaq; q̄d sit p̄uilegiū. vñ dicat. q̄t
fuit sp̄es p̄uilegioz q̄s possit cōcedē
p̄uilegia. q̄nto tpe durat p̄uilegiū
q̄d p̄uilegiū alti p̄iudiciz. a q̄b? mo-
dis p̄uilegia tollant. **P**riuilegiū
ē b̄m̄ s̄ ius cōcessuz. Nō ei ē p̄ui-
legiū aliq̄d n̄ indulgeat sp̄ale vt .f.
d̄ v. fig. abbate .f. e. i. h̄ijs. **E**de the-
sau. l. vna li. x. ff. ad muniā. l. i. ff.
dele. i. l. si q̄n xxv. q. i. .f. vl. ff. d̄ vsu.
et ha. l. diu. **P**riuilegia dicuntur
leges puator. i. a iure cōi exceptoz
vt iij di. p̄uilegia **P**riuilegia ei sin-
guloz vt ait Jero? cōez legē facē
nō p̄nt ut xxvi. q. ij. n̄ ex. **S**p̄es
p̄uilegioz sūt due p̄uilegioz ei ali-
ud gnale aliud sp̄ale. **G**nale est q̄
corpi l̄ collegio cōcedit vt .f. e. c. **C**ū
et plātare a. c. si de fra. a. c. poro. a.
c. i. h̄ijs a in ml̄tis alijs dec̄ ibi posi-
tis l̄ vniuersitati ut xvij. q. iij. si q̄s
suadete .f. de se. ex. stigit s̄ de fo. c.
Si diligēti. **I**tē illd̄ q̄d cōcessum ē
minorib? a eccl̄ijs cōcedit? l̄ q̄si et
cōca iudicia. vt. s̄. de iinte. resti. c. i.
et. ff. e. t. p̄ totū. **I**tē q̄d cōcessum ē
mulierib? cōca fideiussioēs. **S**p̄a

le ē q̄d p̄sone cōcedit a extinguit cū
p̄sone. vt. vij. q. i. petisti. ff. de re-
iur. l. p̄uilegia insti. de iure nā gen.
et a. .f. h̄ q̄ p̄ncipi in v. plane **A**lia
fuit trāsitioia ad h̄edes vt. **E**de de au-
l. doothēu. a. ff. de re. iur. l. p̄uile-
gia a h̄ realka vocant. vt. s̄. de isti.
Cū uessent. **P**otest cōcedē p̄uile-
gia ip̄a l̄ ip̄ator. q̄ fuit sui iur. a iu-
ribus nō ligant. vt. s̄. de cōf. p̄b.
c. p̄posuit a. **E**de le. a. st. l. digna.
Cōcedit p̄uilegia a ep̄s vt. s̄. de rli-
gio. domi cōstitutus. a. s̄. de cōf. b̄ cō.
Cū uenerabilis xvij. q. ij. vij. s̄. de
se. a re. iud. **C**ū int̄ uos. dū tñ h̄ fa-
ciat de h̄i capti uolūtate. vt. s̄. de
d̄. pastoral. .f. e. c. cū olim. **P**ri-
uilegiū datū ad eligēdū tanto tpe
durat q̄nto tpe durat actio sup̄ q̄
p̄uilegiū indulget. **N**on em̄ uisū
m̄le ē rōnū potificē naturā actiois
uolle imutare p̄ p̄uilegiū ar. **E**de in
offi. testa. l. q̄n. s̄. de elec. **E**ccl̄a v̄rā
Si uero p̄uilegiū cōcedat ad eligē-
dū exāpiēdū si nūquā agat nūq̄
exāpiet a h̄c p̄uilegiū sēp̄ durat
q̄z q̄ tp̄alia sūt ad agēdū p̄p̄tua
sūt ad exāpiēdū. vt. no. s̄. de c̄mie
fal. .f. vl. .f. si agatur a is cui cōpe-
tit excep̄cō ex p̄uilegio nō exāpiat
s̄iet ei p̄iudiciū q̄ ad illū actū de
q̄ agitur. vt. **E**de ep̄is. a cle. i. aut̄h̄
p̄sbit. **S**i si agat de iure ip̄ius rei
sup̄ q̄ p̄uilegiū ē cōcessum a exā-
piat de p̄uilegio ac in iudicio ex-
hibeat iudex at ferat s̄m̄az s̄ illud
tunc p̄uilegiū reprobasse uidetur
ee iij

Si vero non fuit exhibitum pre-textu privilegii de nouo re-
tracti non debet sine re-
tracta. Et tunc fit iudicium in re iudicata sine transi-
tione. Item si quis extra iudicium tanto tempore privilegium veniat non
vires suo privilegio ut verisimile sit
ipsum privilegio suo renunciasse puta
spacio xxx. vel xl. annorum vel ulterio-
ritate privilegium in perpetuum et sic intelligo
¶ *Accedens*. c. si de fra. et h.
vera sunt in privilegio ad ius accessio-
nis ad agendum ex parte dicitur. Privilegium con-
cessum ad finem unico actu dicitur tolli
ut s. de offi. Cui accessissent. s. de p-
be. p. illoz xi. q. iii. privilegia ar. ad
ide. s. de hys q. fi. a ma. pte ca. Ex
ore. Et de iure do. i. p. l. ij. Et de pac. int.
ep. q. x. l. dillorie h. si in infueiat ac-
t? dicitur h. fieri obmittat quod ex privi-
legio dicitur non tollit per decedum ut
Et de nud. l. i. tollit per simaz. ut s. d.
se. q. re. iud. subor. Item tollit privi-
legium per posterum si in posteriori
fiat mencio de priori alio non ut s. d. p.
sc. p. veniens. s. de offi. dele. Ex pte.
Quid tamen dicitur non esse necessarium quod
privilegium faciat mencioem de prioribus
ut per tollat quod cum privilegia sint le-
ges puatorum ut dicitur e. s. e. l. ij. et
lex posterior tollat priorē et si de ipsa
non faciat mencioem ut ff. de leg. et se-
na. consul. l. non est novum et ideo privilegium
posterum tollit per quod si de eo nulla fa-
ciat mencioem ut dicitur. Ad quod ratio il-
lud locum habet in legibus dicitur et clau-
sis in corpore iuris secus in privatis et non

claus. Item tollit per abusu. ut xi. q.
iiij. privilegium. Item tollit per priam
et expressam renunciationem. ut s. de de-
ci. nup. Item tollitur per superioris res-
titutionem. ut s. de decis suggestuz.
¶ *e. c. dila.* Et tamen salvo quod privile-
gio fori et tutelae clericorum renuncian-
do non potest. ut s. de fo. d. si diligenti. et
¶ *de se. ex. et agit.* quod est speciale in illis
alio aut privilegio publico potest quilibet
in suum iudicium renunciare. ut s. de
fo. d. dila. ¶ *3.* obicit pactis pri-
uatorum iuri publico derogari non pos-
se. ut ff. de pac. l. ius publicum. Ad
quod ratio. Ius publicum aucte et utili-
tate pactis puatorum tolli non potest ut
si paciscar ne furti committendi vel in-
iuriarum faciendarum nomine agatur h. enim ius
scilicet ut maleficia puniantur publicum
est aucte et utilitate. Nam publice in-
terest pena furti et iniuriarum timere
et ideo h. ius per pactum tolli non potest. ut
ff. de pactis si vn? s. pda. similiter
publice interest ut migrat? nomine col-
lege conveniant et h. ius publicum est
aucte et utilitate et ideo per pactum non
tollitur ut ff. de adm. rez. ad civi-
pti. l. ij. Ius rei publice. Ceterum si
ius fuit publicum aucte privatum uti-
litate ut mun? tutelae vel cure ut in
sti. de excusa. tu. i. p. ca. hac actio-
ne tutelae vel cure remittenda vel tol-
lenda locum habet renunciatio et pactus ut
Et ff. de pac. et de trasac. in pleris
quibus legibus sibi positus Item ius pub-
licum est aucte ne quis trahatur ultra
duas dietas ad iudicium. Item ne quis

cōueniatur tpe messū vel vindemi
 az. **I**te ne exne? eligatur q̄dū p
 done? i gremio inuenitur a tñ hñs
 iuribz a cōsimilibz q̄ q̄libz studio
 sus excogitare poterit p seip sū locū
 hz p̄m̄. vt. s. de rescp. nō nulli in
 fi. s. de dilac. c. vlt. in fi. de elec. cū
 int. **I**n hñs ergo ius puatā cōtin-
 gēs vtilitatem cōstituitur deter? p
 p̄m̄. vt. ff. de pac. pactū. **V**ed in
 alijs q̄ publicā vtilitatē cōstigūt nō
 cōstituitur deter? vt. ff. d. pac. ius
 publicū a. l. ius gēcū. **S**i paciscar
 et p̄p̄tea illud ius de q̄ agitur i illa
 dec. s. de fo. cōpe. dilac. a si eēt pub
 licū aucte cōstituetis erat tñ puatū
 vtilitate a iō poterat cōstitui deter?
 p p̄m̄. **A**n at p pactū tollatur p̄
 uilegiū maseviam a welliam no.
 s. de fo. cōpe. **S** nūc r̄stat. a. s. de re
 nūc. **S** renūciare. **D**z pone q̄ i iudi
 cio puilegium exhibetur nūquid d
 ipō poterit ordian? vel delegat? iu
 dicare videtur qd nō vt. s. de iud.
Cū remissent qd sic itelligovt cum
 dyocesan? agit d̄ aliq̄ eccām iure
 si eccā dicat se exēptā a dño ipe s̄
 eē in mediate p̄duat puilegiū de
 tali puilegio nō potit iudicari n̄ p
 ipam a si p aliū fuit iudicātū nullū
 p̄iudiciū fiet dño ipe s. de iur. r̄f.
 cū remisset. s. de se. a re. ius. sub or.
 s. de elec. cōstitutis tñ a si spōte vo
 luit nō p̄t puilegiat? sine līna rō
 ni p̄t̄fias renūciare puilegijs a
 indulgēcijs libtatis q̄ mōsteriū vel
 eccāz iudicat ad ius a p̄p̄tate rōne

eccē ptinē. vt. s. de arbi. **C**ū tpe s̄
 dia p̄t q̄ vbi v̄ba puilegiū sunt
 obscura vel ābigua ordinari? vel de
 legat? de ipō nō p̄t iudicare. **I**s eī
 int̄pretari p̄t vel declarare dz puvi
 legiū q̄ cōsistit. vt. q̄. e. c. puilegia
 et ar. s. de seq̄stra. pols. ad h̄ q̄. de
 se. ex. int̄ alia. **E**pe le. l. q̄uis. a le
 gat? int̄pretat̄ rescriptū dñi ipe.
 s. de post. ad h̄ q̄. t̄p̄si v̄ba sint clā
 et idubitata q̄ iudicat̄ maifeste ec
 clesiā fore exēptā iudex poterit iudi
 care absoluedo vel si v̄ba puilegiū
 sūt p̄tectionis a nō exēptois potit
 condēnāe vt. q̄. de puuile. recepim?
 fateor tñ q̄ ipa poterit postea ius
 suū p̄seq̄ si velit vt dicit illa decre.
 suborta i fi. **E**t vō q̄ vbi de puvi
 legio q̄rit v̄ba illi? sūt inspiciēda
 vt. q̄. e. c. porro. a. c. recepim? sic a
 cū q̄ritur de hñs q̄ ex testō p̄ficiēcū
 tur. vt. ff. de trasac. l. de hñs plus
 tñ mētē attēdē debem? q̄ v̄ba. vt
 i. q. i. marchion. xxxviij. di. sedulo
 ff. de le. a sena. c̄sul. l. scire. nō eī sp
 v̄ba sectari debem? vt. ff. de fū
 instru. instruīto qz lega. l. cū des
 lamionis. **S** a s̄mā. q̄ prior a potē
 cior ē mēs q̄ v̄x. vt. ff. de supplec
 tile. l. tabeo. **S** q̄ de puuilegijs cōi
 b? religiosoz plerūqz q̄ritur a du
 bitatur aliq̄ de hñs tāgam? **E**st
 igitur sciēdū q̄ tēplarij a hospita
 larij a cystericiē a alij albi mōs
 chi hñt illud puuilegiū vt soluat
 decāas de hñs fris q̄s p̄p̄ris mai
 b? a sūtibz excolūt. vt. s. de decā.

Ex pte. **Q**d hodie ē restrictū. vt. s̄
de decīs nup. de h̄ p̄uilegio a de ma
teria decāz d̄c̄m ē. s̄. d̄ decīs. Alij
vero mōchi h̄nt p̄uilegiū i nouali
b̄ h̄uis q̄ p̄p̄rijs manibz a s̄uptibz
excolūt i ortis a n̄af mētis aialiū su
ouū vt i p̄d̄cā dec. Ex parte. leprosi
h̄nt h̄ p̄uilegiū vt. v̄biāqz tot fi
mul fuerit **S**i vita a gregati q̄ ec
clēsiā aū amiterio s̄bi astitue a p̄
p̄o gaude valeāt p̄bro sine d̄d̄ctō
ne aliq̄ p̄mittant h̄rē. **I**tē de ortis
et nut̄mētis aialiū suoz h̄ ē de feti
b̄ q̄s nut̄rūt decās t̄buē nō tenē
tur. vt. s̄. de ec. ed. Cū dicat. **I**tem
d̄ē p̄uilegiū ē oim mōchoz. vt. si q̄s
man? violētā imiat i a h̄ez p̄ ab
solucōe ad curiā nō mittat a idēz p̄
uilegiū h̄nt canoici regulares. vt
q̄. de s̄. ex. mōchi. s̄. d̄ vita a h̄. cl.
Qm̄. S̄. indulge? **I**tē p̄uilegiū a p̄
tit moialibz. vt. q̄. de s̄. ex. de moni
alibz. **I**tē teplarijs a hospitalarijs
vt. q̄. de s̄. ex. canoica. talibz igitur
d̄iter viuētibz si i canonē illū si q̄s
suadete icidāt i d̄uctū est eoz abba
tibz a p̄oribz? absolucōis b̄n̄ficiū i
p̄tin̄ i eoz excessus difficil̄ extiteit
et enormis vt p̄p̄te si ad mutilacōez
mēbz l̄ effusione s̄guis ē p̄cessuz
vt i ep̄m l̄ abbatē l̄ p̄orē man? in
iecta sit violētā. **S**i v̄o claustralis
aliq̄s i r̄ligiosā p̄sonā alter? clau
stru man? iiecit violētā p̄ abbatē
p̄p̄uz a ei? q̄ passus ē iurid̄ absol
uat q̄ si eliciū sc̄larē p̄uissent nō n̄
p̄ se. ap. absoluiat. vt. q̄. de s̄. ex. aū

illoz. **I**tē h̄nt p̄uilegiū tēplarij a
hospitalarij vt aū ad eccāz uenerit
inf̄d̄cāz n̄ semeli āno ad officiū ec
clēsiasticū admittātur q̄. e. c. Cū et
plātare s̄. q̄ si tēplarij. q̄ i vna t̄m
eccā ciuitatis vel castri fieri p̄t a si
multas h̄eant i loco eodē **S**i nūqd
h̄ fiet in aduētū vni? vel plurium
et si vni? c? qz p̄mi l̄ maioris R̄no
fiat h̄ i aduētū illius q̄ h̄ p̄uilegio
vti uolet q̄ vtente illo āno nō erit
p̄uilegio loc? **I**tē h̄nt p̄uilegium
religiosi a idē p̄uto in q̄libz colles
gio eccāstico q̄ si in p̄p̄o solo capel
lā astruxerit nō solū ius p̄ronatus
acquirūt qd̄ i p̄ntando astitit sed
eccā ē eis s̄biecta in oibz t̄p̄alibz?
vt. no. s̄. de locis reti. in p̄n. aū laici
et clerici singularit̄ eccās cōstruen
tes vel totātes solū ius p̄ronat? ac
quirūt. vt. s̄. de iure pa. nob. **I**tē
fuit qd̄ā q̄ tale p̄uilegiū obtinet vt
non p̄nt suspēdi inf̄d̄cā vel ex̄can
ab aliq̄ Archiep̄o vel ep̄o. qd̄ p̄ui
legiū si rōne loci a cessum est clerici
delinq̄ntes in loco p̄uilegiato vel c̄
ca rē p̄uilegiatā puniri ab ordina
rio non p̄nt nisi notorium esset des
lictū in quo oē p̄uilegiū cessat vt
q̄. e. t. pentab? . a. c. tua. **N**ā cessat
auxilium iuris aīs sc̄z appello. s̄.
de appel. Cū sit rōna. a. c. p̄ueit. **E**
qz ap. nō re. l. ij. ceterz si alia b̄n̄fi
cia habeant vel alia loca in quibz
vel circa que delinquit p̄uilegiuz
non habet locum. vt. q̄. e. c. Cum ca
pella. a. c. quomā per confessionez

Ad in tractatu eī h̄ libro
de delictis et excessibus. **Q**uod
in hijs sepi⁹ ad purgacōez pueni-
tur. iō s̄biat h̄ rubca de purgacōe
canoica. **V**idea? igit qd sit pur-
gacō. q̄t ei? sp̄s. **Q**uā indicēda sit
purgacō. q̄lit faciēda. q̄s n̄is pur-
gatoz. et an purgat? sup eo de q̄
se purgavit valeat accusari. et q̄ sit
pena deficiētis i purgacōe. **P**ur-
gacō ē de obiecto c̄mie inocētie oī
sio. **D**ēs purgacōis sūt due cano-
mica et vulgaris. **C**anoica sit p iura-
mētū vulgaris p ferz candēs p du-
ellū p aquā frigidā siue buliētē. **C**a-
noica approbat vulgaris reproba-
tur vt ij. q. v. in r̄omia. **T**. e. c. ex tua
rū. **T**. p. p. totū. **P**urgacō indi-
cēda ē ifamato de c̄mie dūmō ifa-
mat? sit apud bonos et ḡues et ifa-
mia nō habuerit ortū ab inimicis
vt **T**. e. **C**ū iuuētute. **D**z q̄uis q̄na
lit r̄oe c̄mis purgacō indicat ibi
āf aliq̄n r̄oe defaūs. vt **T**. e. t. c. **A**c-
cedēs. **A**liq̄n p̄t surrep̄cōez vt **S**.
de of. ord. **E**x p̄t. aliq̄n inere cū
libo purgacō indicatur vt videtur **S**.
de s̄. et re. iudi. **Q**uō ad cōsultacōez
f̄m v̄nā lecturā. **F**orma purgacōis
h̄ ē qz iurabit ifamat? se inu-
nē a c̄mie q̄ ifamat purgatoēs iurā-
būt se credē v̄z illū iurasse. vt **T**. e.
q̄cēs. et c. vlt. **A**lit at deponē non
deberēt ne b̄irēt anceps p̄urum
vt. ff. de in litē iurādo. l. v̄dea? . et
ff. rerum amota. **M**arcell? **Q**uis
ā purgatoz ēnt ep̄s se purgāu xij

ordis sui. factos cū sex. diaco? cū ē
b? ut ij. q. v. oibo filim. et c. p̄bi si
a plebe. **V**n? **P**ōtificē parū ma-
n? purgat duodena. sex sac̄otē le-
uitā f̄cia purgat. **Q**uē plebs ifaāt
purgabit i maifesto. **Q**uē cl̄oz? an
cl̄oz sua sit purgacō p̄sto. vbi em̄
atigit malū ibi moriat vt ij. q. i. si
peccauit. hodie n̄is cōpurgatoz ar-
bitrari? ē ispcā p̄sone q̄litate et ifa-
mie q̄ntitate vt **T**. e. c. **C**ū iuuētute
s̄. de accu. **C**ū p. et ij. q. v. oibo i fi-
et iō adiciūt aliq̄ v̄s? h̄. **H**odie iu-
diciis ābifō r̄stat maior maior mi-
nor ē adhibēda m̄oi. **N**ūc v̄dea?
an purgat? possit sup eo de q̄ pur-
gat? ē accusari et i h̄ dicūt qdā q̄ si
accusacōe p̄cedēte purgacō indicat
purgat? itez accusari nō p̄t. s̄. de
accu. d̄ h̄ijs xxij. q. iij. si illic. ne d̄
h? h̄ois f̄co sepi⁹ q̄rat. ff. nau cau-
sta. l. p̄ter q̄ i casibz. ff. de p̄uari. l.
iij. ff. de accu. h̄ cui. **S**. h̄ijs d̄. sec? si
nulla accusacōe p̄cedēte nā tūc post
purgacōez denuō poterit accusari
ar. ij. q. v. h̄z h̄ p̄p̄. et c. mēnā. **I**bi
ei purgat? se purgat si t̄n cessauit
accusator et si null? eū accuset inuit
g? q̄ p? p̄mā purgacōz admittat
accusacō ar. ad idē. xxij. q. ii. ad
monē vbi q̄s p? p̄mā accusat. **I**tē
sic p? absolucōez iducis purgacō
ita p? purgacōz admittēda ē accu-
sacō. s̄. de accu. veniēs. **A**liq̄ v̄o dicūt
q̄ siue accu. p̄cedēte s̄i non purga-
cō indicatur purgatus de eo
dem non poterit iterum accusari.

qz factum est maioris auctoris qz s'ma
 vt ff de iure iura l ij. et iuramentum
 bo fide exactum est actione p'larē
 ut ff de t l eū q. In p'laribus pur-
 to qz purgat? nō possit accusari su-
 per eo de q se purgavit nō accusans
 suū dolore p'sequetur doceat et suam
 purgationē indicat se ignorasse ar-
 ad h ff de accu si cui. S. h'ndē. et s.
 q ma accu pos. Cū i tua vel nō velit
 p'baē deierasse purgatū qz fieri p't
 ai iuramentū sit iudiciale et iura^m
 iudiciale p'bai p' fit vt ff de iur iurē
 admonēdi. Restat vidē q pena
 iponēda sit ei q deficiat i purgationē i
 q regulā tracto sic qz puniret de cri-
 mie de q ipetebat et fideāto mō agē
 di sic puniret si i purgationē deficiat
 vñ si p modū accusacionis agebat
 de crimie et deficiēte accusatore pur-
 gaco indicat si purgāb? i purga-
 coe deficiat deponet. vt ff de symo-
 de h. et ff de c. int sollicitudines in fi.
 Pz si velis dicē q illa decre. in flo
 qtur in q'fioe nō i accusacione tūc
 dices qz ibi in q'fitū fuit de enormi
 crimie scz de crimie hēfis d q ec p mo-
 dū in q'fiois faciēda fuisset de pos-
 tio p't solēne exauctorizacionē rei p
 modū illū iudici. ut s de accu in q.
 et s de simo. p tuas. et p'p'tea eadē
 pena iponit ex defcū purgacionis q
 ex i q'fioe descēdit h aliquñtulū ob-
 stat. s de simo. in finuatū vbi defec-
 t? purgacionis descēdetis ex in q'fioe
 sup simoia q ē enormis ut s de ac-
 in q'fi. iduāt tinnō p'naoēz a bñfi

cijs. Ad qd rno ibi plimi erāt et iō
 gue erat de poi oēs ut s d cle. ex mi-
 latoēs. Si vō crimē p'ponat i modō
 excepcoi? aliquēvt a bñficio exclu-
 dat defcūs purgacionis descēdetis d
 crimie sic p'posito exclusionē a bñfi^o
 induit. ut. s. de accu. c. Accōdes

De purgatione vulgaris.

Quid est de purgatione canoni-
 ca. nūc dicat de purgatione vul-
 gari. Vidēdū ē igit qd fit vulga-
 ris purgaco. quae fit p'hibita. an
 bñficio purgacoī stet. Est igit sci-
 endū qz hui? purgaco dī que sibi
 vulg? instituit scz p duellū aquā et
 ignē. vt ff. p totū. ij. q. v. mōchā
 mēnā. fuluisti. Triplex at ē rō qre
 bñficio purgaco p'hibet. Prima qz
 h' fca fuit iudiciā fabricate vt i. c. mē-
 nā. Secūda qz de? i ea tēptari vi-
 det. ut ff. e. c. vlt. Tercia qz plerūqz
 qz inocēs dēnat ff. e. c. h'g'ficatibz
 de? at tēptari nō dī ut xxij. q. ij. qre
 et officii athletaz hodie r'probat
 ec^m leges. ut. E de gladiat. l. i. l. i
 xi. l. 3 fit ar. s. ff. ad l. e. a. l. aq acc.
 S. h' qz i colludatōe. Ultio mōdo
 vidēdū ē an s'ma q ex tali purgacoē
 vel p'baōe surgit detecto errore
 valeat rtractari. Ad qd dico qz sic
 qz tal s'ma lata ē i ius scptū et idō
 nulla. n. q vi. S. diffinitia i v. h' s'ma
 et. E de sē. et in flo. om. iud. l. p'lataz
 vel dico qz retractat aliquñ s'ma ve-
 tate opta. ut. ff. de condic. sine cā. l.
 si fullo qñ qz p'pter delictū adūsarij

vt. ff. de iure iurā. admonēdi l' dic
q' p' p' babilē e' rōzē s' m' a reuoca
tur vt s' d' frigid. q' mal. frimitatis
in fi. q' ff. q' n' actio de pe. ē an. l. i. f.
vlt. xxxv. q. ix. l' m' a. q. c. g' ue.

Dt iniurijs q' dampno dato.
Ractatū ē s' d' cimib' q' excessi
b' s' q' ex h' ijs iniurie pue
mit. d' ana frequa? inferūtur idō
s' b' s' q' t' h' rub' c' de iurijs q' d' apno
dato. Vidend' ē igi' q' t' mōis dicat
iuria. q' s' possit iuriā face. q' b' mo
dis fiat. cui def' h' actio q' s' q' i' q' n'
tū def'. q' q' l' fit. pena videbi? d' dā
no dato. **O**nalit' iuria d' oē q' d'
iure nō fit. **S**p' ealif' aē d' i' iuria i'
q' t' as l' iusticia iudicātis q' h' ius i'
quū ex eo d' cā q' iusticia q' iue caret
d' i' q' iniuria culpa vt i. l. acq' l. d' i'
iuria stūelia ut insti. e. t. in p' n. q' ff.
e. t. in p' n. q' l. ap' d' labeonē. f. iudic
um. q' f. abduxisse. **P**nt face iniu
riā q' q' pati p' n' t' q' d' fallit in furor
q' pueis n' doli capacib' q' b' i' iuria
figi' p' t' ip' h' at alijs face n' p' n' t' vt ff.
e. t. l. id' q' d' q' xv. q. i. illud. **F**it at
iuria t' b' mōis Re verb' q' l' r' s' Re
cū man? i' ferunt ut ff. e. t. l. i. f. i' iu
riā. verb' q' cōs man? nō i' ferunt h'
cōiucū fit ut ff. e. t. l. i. f. verb' q' e. c.
oli. **Q**uid at fit iudicū q' quō l' q' lit
fiat legif. ff. e. t. l. **I**tē apud labeo
r' i' f. iudicū. l' r' s' cū ad isaiāz alicui?
libellū l' cārmē famosū d' fiat l' d' scri
bit l' edit. ff. e. t. l. **I**tē ap' d' labeonē
f. **I**tē ait p' t' o' r' ne q' d' ifamādi cā cū

seqntib' f. q' v' q' i' q' dā maligni d'
q' agi p' t' c' m' alit' f' leges scz ad pe
nā capitis tā s' illū q' fecit q' s' ip' sū
q' iueit n' corūpit l' d' b' s' s' e' l' nulli
reuelauit iuetū ut. **C**de famo. li. l. i.
q. v. q. i. f. i' q' s' famosū p' t' q' c' lit' agi
iuriāz sic d' c' m' ē s' m' canōes q' libel
lū fāosū d' fiat flagellat' q' ex' catur
vt. v. q. i. q' in alteri? q' c. h' i' q' h' f'
c' tū eēt q' s' d' fecit p' t' accusai q' depo
ni cū fit g' ue p' t' m' q' accusacōe q' dā
nacōe dig' s' s' m' u. xxv. di. n' c. at. **I**n
iuriāz actio datur iuriā passo pa
tis at q' s' iuriā i' se ipō i' filio quē b' z
in p' t' atē isti. e. t. f. patitur. q' ep' s'
in cl' i' s' q' abbas in mōchis simi
litudis rōe. **I**tē patit' q' s' iuriā in
suo si ad fugestioez d' m' ei ec' leuis
iuria fiat l' n' ad suggulacōem d' m'
atroy. vt insti. e. t. f. fu? at. ff. e. t.
apud labeonē. f. p' t' o' r' ait q' f. h' q' s'
Itē patit' q' s' iuriā in vxoē q' h' fit
filia fami. t' b' p' s' o' is dat' actō mu
lieri passe iuriā p' r' i' v' i' ro nec vna
actio d' s' i' u' t' u' r' p' alia. **S**z si fiat iu
riā v' i' ro actio n' dat' v' x' o' i' q' z' v' x' o' e' s'
a v' i' r' i' s' nō v' i' u' x' o' i' b' d' e' f' e' d' i' equū ē
ff. e. t. l. i. f. ult. q' l. i' i' q' s' p' o' s' o' dat'
iniuriāz actio si iuriā fiat spōse.
ff. e. t. l. **I**tē apud labeonē. f. spōsū
q' z' q' d' intelligo i' spōsa de p' n' t' i' **I**tē
dat' iuriāz actio h' e' d' i' p' t' i' iuriā
iurogatā cadau' defūcti c' h' e' s' exil
tit l' si fama defūcti fuit lacessita vt
ff. e. t. l. i. f. p' semetipōs. **N**ō solū
at iniuriāz actio datur c' t' r' a' eum
qui percussit sed eciam contra eum

qui dolo fecit l' curavit ut cui mala
 pugno putet ut isti. e. ti. s. no lo
 lii. s. si mandato. a. s. paulus. Est
 at sciend qd ai i hac actioe facienda
 e ad pnao pcuraria sic puenit ad
 ea na post qd de iuria fuit in iudico
 sca fides iudex deferet iuramentuz iu
 ria passo ut iuret qntu vellet dedis
 se de suo pul qd tale iniuria patet q
 qz hies aio se iuraret pus iudex tax
 abit eta qntitate q. qua iuretur in
 q considerabit qlitate psone iniuria
 passe. **R**a s^m gdu digtatis viteqz
 honestate crescit ac inuuit estia
 iure ut isti. e. s. p. a. q. siml taxa
 fit al. iij. q. iij. s. spacium v. q. fieri
 C. vi. si qn. s. q. met. ca. c. vlti.
 s. p. q. iuratu fuit no licebit iudici i
 mioi qntitate ddae. C. de iud. auc
 l. die. a. i. auc. de iu. s. oz. col. vi. q. sic
 itelligo q. e. olil. **D**ec actio famosa e
 ut ff. de hys q. no. i. fa. l. athletas. s.
 vlt. a. C. ex q. bo. cau. i. fa. iuro. i. iuraz
 et. s. de se. a. re. iud. ai. te. **R**estat
 vide de dano dato. Vidend e igit
 qd sit danu cui petat actio de dap
 no. a. i. qntu. a. qlit. Danu e dmiu
 do l' ad pco pnonij. ut ff. de dap. i.
 fec. l. iij. **D**anu at dat a i psd hvi
 mis a i bestijs a aliis rebo si i hie a
 i libo a i suo si i libo ut qz pmissus
 et i psd lefus agit ad ipelas fecas i
 medicos q. e. c. i. **D**abit at libo to
 vtil actio legis acql. non pira qz
 mebroz fuoz nemo e dms. ff. ad le.
 acq. l. lib. h. a. de for. naitatis ro non
 l'ebif qz libm corp? no rapit estia

coez. ff. de hys q. de. l. effu. l. i. s. b. i
 fcm. ff. si qdru. pau. fe. dicat. l. ex b.
 ff. ad le. rod. de iac. l. ij. s. corpm. si
 vo hu? fuit vulneat? tenet vulnea
 toz dno hui qntu huiuz defioze fez
 at. ff. ad le. acqui. l. si huiuz. s. rupif
 se pt a lib. h. pmissus age iuraru
 ex. l. cornel. q. i. t. b. casibo locu hz cu
 qs dt se pulsatu vberatu comu ue
 ei? vi. itroita. ff. de iure. lex cornel. e
 at dia it pulsare vberae pulsam?
 sine dolo vbera? ai dolo. ut i. e. l.
 s. int. h. actio legis ac. l. xero. dat. di
 rca. i. dno rei i q. dapnu datu e. ff.
 ad le. acqui. l. i. **I**te mela. s. legis.
 noiz vo dmi atinet heditas. s. fe. t.
 lib. h. s. si hu? vtil a datur bone fi
 dei possori a fructuario ut i. l. p. dca
Ite mela. s. si hu? a. s. vlt. **I**te ai
 qs fouea l' cystema apuit in loco
 aliq a aial vicini accidit qui fouea
 fecit reddet p auz aial mortui a aial
 mortuuz erit eius. ut q. e. c. ii. q. ve
 ru si fouea i publico apiat secus si
 in puato. ff. e. t. qui foueas. **Q**uod
 at aial alicuius danuz dat si motu
 sit ad dapnum d. adum s. naturaz
 sui gnis tenet dms vel dare qd no
 auit p. yoxa. l. restitue danuz ut q. e.
 si bos cornupeta ff. si qdru. pau. fe. l.
 i. s. a. gnaliter. s. naturam sui gnis
 mouetur bos si cornu petat serunz
 meum boues em presertim comiti
 solent mansueti esse non cornupes
 te secus enim est in equo doloz
 re concitato vel ab aliquo stimu
 lato calce ferente. **R**am tunc

cessat actio de paupie dñm a agi
tur actioe i fem d illu q dicitur vt
ff. si qdru. paup. fe. l. i. §. a gñalif
et. ff. ad le. acq. l. si p. plagis. §. q
dñ. h aliud e h equ? ab alio olfais
calce reiciat a dñm det qz tuc dñs
eq tenet de paupie. vt. ff. si q pau.
fe. l. Agathosa. Actio legis acq. lie
in simplu dat h i h simplu nō solū
corpis i q dñm datū e fit estiacio
h dputatur oēs utilitates corpi ad
hēntes a ec extrisece vt pbant h
institu. ad le. acq. §. illd. ff. e. ti. vt
ait lex. l. i. p. d. a. l. in nera. d. R. i.
S. idē iul. scribit. crescit h actio p i
fidacōez. vt. ff. de peti. hēd. **I**te ve
mūt. §. cū p. dixi. ff. ad le. acq. l. in
neracius. §. h actio. ff. de iur. iur. cū
q. **I**n sūma sciēd q oli erāt tā
capita l capittula leg acq. lie h to
die sblato scdo remanēt duo tñā
ex p. capite agit de hōie occaso l q
drupede occaso q p. caudum nūo e a
gregati hētur vt sunt boues oues
capre muli eq. asini a fues canis at
int. pecudes nō e h nec bestie i nūo
p. caudum sūt vt v. si leōes p. antibe
re elephātes at a cameli q. si mixti
sūt nā iumentoz opaz p. stāt a nā
eoz fera e h qz i eis nā p. ual. z benigni
mōz in p. capite d. tinētur vt cū ex
p. capite agit estiat res qñti plu
rumi fuit eo āno retro in q. venient
oia. modā q. rē faciunt p. gñiore vt
pbant h oia isti. ad le. acq. l. i. R. i.
et. §. q. at. a. §. de hīs v. bis. a. ff. e.
l. ij. a. l. i. de nera. cū. §. in sūma. **I**n

1
f. d. capite de oi dāno cauet qd ho
die e 2^m siue dānū q. s. dederit qz iul
serit fregit l. rupit a in h capite
fit estiacō qñti res plurimi fuit q.
xxx. dies retro insti. e. t. §. capite. a
ff. e. t. l. si hūus. §. f. d. capite. a. §. se
qñti a. §. in qd lex. h si q. ras q. re ma
ior fit estiacō in p. capite q. i scdo
qz in p. qñti res plurimi fuit āno
In secūdo qñti res plurimi fuit q.
xxx. dies retro in p. capite agit d
ocaso **I**n scdo de rup. to a iō qz ma
gis peccat in p. capite q. in 2° ma
ior iponit pena vt. ff. de offi. p. hēd
dñi. q. s. ei dubitat sceleracius esse
p. tñū qd gñius iudicat vt xxiiij. q.
i. nō afferamus hēc due actioez re
tro respiciūt sic ianus de q. dicitur
iane biceps ām tacite labēt origo
tu sol? suscepis p. tua tergavides

De penis.

Dicitur e s. d. c. imbo h qz p. c. mi
bus pene debent. i. c. s. b. i. a. l. h
rub. ca. de p. eis. **V**idēdū e igit qd
fit pena. q. t. sūt sp. es penaz. q. q. bus
inferi debeat. a. q. b. a. ex q. bus cau
sis extenuent a q. delinqñtes a p. ea
excusēt. **P**ena e delictoz debita
co. h. cō. Duo sūt gñā p. az qd ei p. ee
iferūt p. soi. qd i rebus h odio p.
sonaz a q. in p. sonis inferēde sūt cō
mutari nō dñt in penas rez nō em
res sūt q. delinqñt h q. res possidet
sed qdā rē. p. cant ordīnē cū eos q.
dā q. digni sūt pena dimittūt illos
aut auferūt rez alios p. illis p. u.
mētēs q. s. lex forte ad successionez

eorum vocavit ut i autem de ma. p. n. s. 03. coll. iii. vñ p. c. m. b. n. o. s. u. t. p. e. n. e. p. e. c. u. i. a. r. i. e. i. p. o. n. e. d. e. q. e. c. l. z. x. v. i. q. v. i. illud. nec obstat s. vt lite n. ot. qm. s. vlt. vbi d. i. q. p. e. n. a. q. u. e. m. a. g. i. s. t. i. m. e. f. i. p. o. n. e. d. a. e. s. t. u. i. a. c. i. s. e. z. m. i. s. s. i. o. i. n. p. o. s. s. e. s. s. i. o. n. e. v. e. l. e. x. c. o. **R**a. q. l. i. b. z. u. l. l. a. z. d. e. b. i. t. a. e. t. o. r. d. i. n. a. r. i. a. p. o. t. u. i. a. c. i. a. q. u. i. s. o. r. d. i. a. t. u. m. s. i. t. v. t. f. i. a. t. m. i. s. s. i. o. s. i. c. l. o. a. i. h. e. a. t. s. v. t. l. i. t. e. n. o. t. **T**ue. c. a. s. u. a. l. i. t. t. u. p. e. n. a. i. n. p. s. o. n. a. i. f. e. r. e. d. a. c. u. t. i. t. u. r. i. p. e. n. a. p. e. c. u. i. a. r. i. a. u. t. s. d. e. i. u. d. p. o. s. t. u. l. a. s. t. i. s. d. e. r. a. p. t. o. i. a. r. c. h. i. e. p. a. t. u. s. h. e. r. e. c. o. m. u. n. i. s. o. p. e. n. e. p. e. c. u. i. a. r. i. e. c. o. m. u. t. a. n. t. i. p. e. a. s. c. o. r. p. m. s. i. h. i. q. d. a. n. a. d. i. s. u. t. i. u. e. i. u. n. t. i. o. p. e. s. v. t. x. i. j. q. i. j. f. r. i. t. a. s. x. i. i. j. q. v. i. s. i. r. e. s. a. l. i. e. n. a. f. f. d. e. i. u. r. i. s. d. i. c. o. i. u. d. i. s. i. q. d. s. i. s. u. o. s. f. f. d. e. i. u. s. v. o. l. v. l. t. s. l. i. b. t. **P**ene q. i. f. e. r. u. n. t. p. s. o. i. s. s. m. i. u. r. a. c. a. n. o. i. c. a. s. u. t. h. e. e. s. u. s. p. e. s. s. i. o. e. x. c. a. c. o. d. e. p. o. s. i. t. i. o. i. n. t. r. u. s. i. o. c. a. r. c. e. r. a. d. o. a. v. b. e. r. a. c. o. d. e. q. b. o. t. r. i. b. o. p. m. i. s. p. e. n. i. s. l. e. g. i. t. x. x. i. j. q. i. i. i. j. f. o. r. t. e. d. e. i. t. r. u. s. i. o. n. e. h. e. s. l. x. x. i. d. i. d. e. i. d. e. s. i. q. s. x. v. i. q. v. i. d. e. l. a. p. s. i. s. x. x. v. i. j. q. i. s. i. q. m. o. c. h. a. z. a. c. s. i. q. s. r. a. p. u. i. t. q. e. t. u. e. d. e. i. c. a. r. c. e. r. a. c. o. e. h. e. s. s. d. e. p. o. s. i. t. i. o. g. u. i. s. s. d. e. a. p. o. s. t. **A** n. o. b. q. d. e. v. b. o. f. i. g. c. n. o. u. i. t. d. e. v. l. t. i. a. l. e. g. i. t. v. q. v. i. l. l. i. q. v. i. q. i. s. v. e. z. i. n. f. i. i. i. j. q. i. i. j. **I** t. e. i. n. c. i. m. i. a. l. i. v. s. i. e. a. r. e. i. c. o. d. i. c. i. s. x. x. i. j. q. v. c. a. u. c. e. l. l. i. o. n. e. s. **P**ene q. i. f. e. r. u. n. t. i. r. e. b. o. s. o. d. i. o. p. s. o. n. a. z. s. u. t. m. i. s. s. i. o. i. n. p. o. s. s. i. o. n. e. r. e. i. p. e. t. i. t. e. p. m. o. d. e. b. i. t. i. d. e. c. l. a. r. a. t. i. s. v. t. l. i. t. e. n. o. t. **Q**u. i. s. d. e. e. o. q. m. i. t. i. n. p. o. s. s. e. s. c. a. r. e. i. s. p. t. o. **I** t. e. p. u. a. a. b. n. i. f. i. o. u. t. s. d. e. c. l. e. c. i. u. p. t. o. r. e. z. o. i. n. d. i. s. c. i. s. a. s. s. v.

iudeis et sarracenis ita quidam. a. e. ad l. i. z. b. e. r. a. d. a. a. s. i. c. e. c. c. a. h. z. p. s. e. p. t. o. e. z. e. x. i. l. i. u. r. e. l. e. g. a. c. o. e. z. d. e. p. o. r. t. o. e. z. l. d. i. a. c. c. e. d. e. s. i. j. q. v. i. b. i. d. u. i. x. v. i. q. i. s. n. o. u. a. z. a. i. n. l. p. l. a. c. z. **P** z. d. i. f. f. e. r. t. i. n. t. s. e. i. s. t. a. s. i. c. u. t. i. n. i. s. t. i. s. v. i. b. z. o. t. i. d. e. t. u. r. **E** x. u. l. a. b. i. t. s. i. n. e. s. p. e. p. r. i. e. r. e. d. i. t. u. s. q. z. r. e. i. q. z. **I** n. s. c. r. i. p. t. m. a. n. z. p. a. r. i. a. s. p. r. e. s. p. o. l. i. a. t. A. m. i. t. t. i. t. p. s. e. p. t. o. o. p. e. s. n. e. c. p. o. s. s. e. r. e. u. i. t. a. **Q**u. i. s. z. r. e. l. e. g. a. t. s. u. a. c. u. r. e. m. e. a. b. i. t. l. e. b. i. t. **P** u. n. i. t. i. u. d. e. x. e. c. c. l. a. s. t. i. c. i. e. x. p. e. s. i. s. s. u. i. d. i. f. f. i. t. a. u. t. q. e. c. c. a. l. i. m. a. s. i. n. i. c. i. t. s. d. e. a. p. r. e. p. l. e. h. e. s. i. b. i. l. s. d. e. s. e. q. s. a. d. h. s. d. e. d. o. l. o. a. o. t. u. **C** u. d. i. l. c. o. s. i. n. f. i. s. d. e. p. c. a. u. d. i. t. i. s. **I** t. e. i. p. o. i. t. m. u. l. t. a. z. p. e. c. u. i. a. r. i. a. p. e. n. a. i. q. e. p. u. l. c. i. s. **R** a. o. i. b. z. i. n. g. r. a. t. i. b. z. h. p. m. i. s. s. u. z. e. i. u. r. i. s. d. i. c. o. n. e. s. u. a. d. e. f. e. d. e. p. e. n. a. l. i. i. u. d. i. c. o. f. f. s. i. q. s. i. u. s. d. i. n. o. o. b. t. e. i. **P** e. n. a. s. p. a. u. i. a. r. i. a. s. p. t. i. p. o. n. e. o. r. d. i. a. r. i. u. t. f. f. d. e. i. u. d. o. l. i. j. s. i. n. t. **I** t. e. d. e. l. e. g. a. t. **E** d. e. s. p. o. r. l. i. j. **I** t. e. a. r. b. i. t. f. f. d. e. a. r. b. i. n. o. e. x. o. i. b. z. h. z. a. l. i. a. s. p. e. a. s. e. c. c. a. q. s. l. a. i. c. i. s. i. p. o. i. t. n. a. a. l. i. q. n. t. r. a. n. o. b. i. l. i. u. s. b. i. c. i. t. i. n. t. d. e. o. v. t. s. d. e. o. f. f. i. d. e. l. e. s. a. n. e. s. d. e. s. p. o. s. a. n. e. n. o. b. a. b. s. o. l. u. i. t. v. a. s. a. l. l. o. s. a. f. i. d. e. l. i. t. a. t. e. a. l. i. q. z. u. t. x. v. q. v. i. i. n. o. s. s. c. o. z. a. c. i. u. r. a. t. o. s. s. d. e. h. e. t. i. a. v. l. p. u. a. t. e. o. s. i. u. r. e. p. r. o. n. a. t. q. d. i. e. c. c. l. i. s. h. n. t. q. e. c. q. i. n. q. b. u. s. d. a. c. g. u. s. s. a. l. u. i. s. a. l. i. j. s. p. o. i. s. q. r. a. p. t. o. r. i. b. u. s. h. e. t. i. c. i. s. f. a. u. t. o. r. i. b. u. s. a. c. r. e. d. e. t. i. b. u. s. e. o. z. a. d. e. f. e. r. e. t. i. b. u. s. m. e. r. c. e. s. s. a. r. r. a. c. e. n. i. s. p. h. i. b. i. t. a. s. i. m. p. o. n. u. n. t. s. i. c. d. e. h. i. i. s. i. s. u. i. s. l. o. c. i. s. b. u. n. t. a. c. t. a. u. i. **P** e. n. a. s. s. p. u. a. l. e. s. q. i. p. o. n. u. t. p. s. o. n. i. s. i. p. o. n. e. p. u. n. t. t. a. o. r. d. i. a. r. i. j. q. d. e. l. e. g. a. t. i. e. x. c. e. p. t. a. p. e. n. a. d. e. p. o. s. i. t. i. o. i. s. q. n. o. i. p. o. n. i. t.

n ab epō nō tñ solo. s. d. trālla. int
corpalia xv. q. vi. epus solus. h. pe
nas corpales ipone pnt ordianj in
feriores ab epō. ut. s. de ap. dilcūs
pensvō pēquaiasi pōit tā ordianj
vt. ff. de it. dit. l. ij. s. vl. q. delegat?
vt. C. de spoz. l. ij. Itē a arbit. ff. de
arbi. nō ex oib? vt tñ notes dīam
int penaz a multā qz. **P**ena ē cta
a iure iducta. Et multā q a iudice
p sūaz irogat vñ a pena non ap
pellat h a multā appellat. vt. ff.
de vbo. sig. l. fi q pena. Itē nō q cū
pena siue multā fuerit exacta nō
cedit in vtilitatē iudicis h in vtili
tatē publicā dūtū vel in fiscū. ut. C.
de modo mulc. l. multaz a has pe
nas ipone pnt qlibz iudex vt supius
dcm ē excepit dñi iuris. ff. si quis
ius di. nō ob. l. i. in pñ. a defesoēs
citatū. C. de defē. cui. defesoēs h qd
prie dñi pecuniarias penas exac
tas ad fiscū dūtū recipit obiectioez
qz vbi de mox correctione agit fis
cū rōe nō habet. C. de scādis imp.
l. ij. vñ verus puto q pene exacte
p iudices eccāsticos rōe delicti dāp
nū vel iniuria eccē atigētis dñt ecce
applicari cū dānū datū ē vel iniuria
irogata. vt. q. e. t. c. n. s. de fimo.
Audiuim? xvij. q. i. si q s rapueit
xviij. di. Qm quid s de cen. p. cura
cōes in fi. j. autñ. de scif. epil. s. si q s
deiceps. C. de raptu. v. g. l. vna. h vō
dānū vel iniuria respiciat puatū ei
applicabit pena siue fuit a iure in
ducta. s. ti. px. c. i. ii. a iij. a vlt. h.

ue fit a iudice irogatā. ut no. s. t.
px. s. ē at. siue sit dūcional. ut. s.
de arbi. dilc. a ar. q. e. constitutus.
Pene delinqntibus sūt iponēde
qz pctā suos tenēt auctores nec pe
na ē vltorius trahēda q delictū fu
erit i excedēte reptū. s. de hīs q fi
a ma. p. c. q. s. i. ut. C. de pe. sci. C. ne
vxo. p. ma. l. ob. maritoz. xvij. q.
vij. illud. i. q. iij. c. i. h. s. de d. di.
in scā. xv. q. vlt. Cū multe vi. q. i.
q. quis. s. de spōsa. nō ē nob. s. de
offi. dele. sane. a. c. p. a. g. h iura pō
ra locū hnt in pensis et ins i qbo ge
neralit vērū ē qd pctā suos tenent
auctores a q fili? nō portabit inq
tatē pris ac. hoc tñ fallit in origia
li pctō qd intrauit p adā a ptūsit
mors a trāsit p oēs sicut dicit apls
p vñū hoiez intrauit mors a p oēs
trāsit iura vero posteriora loquunt
in pensis tpalibz a sic loquit xvij
q. iij. si hēs. a. i. q. iij. pctō actor.
Sed qrit an psone eccāstice pe
nas exigē pnt. Ad qd rñō pnt pe
nas a iure iductas vt xij. q. ij. ep s
xxij. di. q. q. in fi. xvij. q. ij. Cū de
notissimā i legibz xvij. q. iij. si q s
cōtumax. a. c. q. s. q. s. a si q s domū
et. c. q. subdyaconū a ad idē iduā
possunt iura. s. in fi. pxi. s. allegata
Quid de pena dūcionali Rñō idē
qd de canonica vt. s. de arbi. dilcā
q. e. t. c. p. s. i. ut. h. s. hic talis alle
gat absit vt eccā cū augmēto reci
piat q de rebz fremis videt amittē
et luc pēijs qre vt xij. q. ij. fratitas

est exēplo vt in .l. aut scā. s. vlt. h
igit a alia sūt p̄t q̄ p̄cā extēnuat
et mitigant penas.

De penitēcijs et remissionibz.

Quod dicitur s. de penitēcijs q̄ in tribu
nali corpm inferūtur. nūc di
cam? de penitēcijs q̄ in iudicō aiaz ip̄o
nūtur. et iō. b. i. f. h. rubca de peni
tēcijs et remissionibz. **V**idēdū ē
igit qd sit p̄mā. vñ dicat. Itēz de
tribz actionibz p̄mē. d. tribz. p̄cō
eiusd. **A**n p̄ p̄mā p̄cā redeat. q̄
fint necāria i vera p̄mā. q̄s sit effec
tus p̄mē. Et deū de remissionibz.

Pmā diuisimode describit a scis
nā abroz sic describit. p̄mā ē p̄cā
preterita deplāgē et itēz plāgēda
nō omittē. **A**ug. sic p̄mā ē quēd
tolētis vindcā i se p̄mēs qd omi
fisse tolet. ut de pe. di. iij. c. i. et iij.
Est at p̄mā scda p̄ naufragiū ta
bula. vt de pe. di. i. Itē scda. nam
baps ē p̄mā tabula in q̄ vet? hō ex
uit et iduit nou? hō. scda ē p̄mā
q̄ resurgim? p̄ p̄cā p̄ has tabu
las naufragij piculū euitans et ad
portū dānsurr salutare. **D**icit at
p̄mā a penitēcijs. vt de pe. di. iij. de
risoz. **T**res at sūt p̄mē actiones si
cut dicit **A**ug. **V**na ē que nouuz
lviez p̄tuit donec p̄ baptis ma oim
preteritoz fiat ablucō p̄cōz. oīs
em̄ q̄ iā volūtatis sue arbit̄ cōstitui
tur cū accedit ad sacmēta fidei nisi
eū peniteat veteris vite nouā icho
arevitā n̄. p̄t ab hac p̄mā cū bap
tisatur soli puuli sūt imunes. **P**ū

dū em̄ vti p̄nt p̄o arbitrio. **A**lte
ra actio p̄mē ē q̄ p̄ baptis mū agē
da ē de venialibz p̄cīs q̄ hūane fra
gilitati q̄ ius pua tñ crebra sūre
p̄t q̄ si colcā d̄ nos fuerit ita nos
guabūt et opprimēt sic vnū gnde
p̄cā. **Q**uid em̄ int est q̄ntum ad
naufragiū vtz vno grandi fluctu
navis opiat et obruat an paulatī
aq̄ subrepēs i sentinā p̄ negligēciū
culpā delicta atqz cōcepta cōpleat
naue et s̄mergat. p̄t h̄ ieiunia et
elemosine et orōes iugilēt in q̄b?
tñ dicim? dimitte nob̄ debita nrā
sic et nos. ac. **M**anifesta? nos hrē
qd nob̄ dimittat atqz i hīs verb̄
humiliātes aiaz nrās cotidianaz q̄
dāmō p̄maz agē nō cessam? **T**er
cia actio p̄mē ē q̄ p̄ ill̄ p̄cīs s̄ben̄
da ē q̄ lib̄ decalog? cōtinet et de qui
bz ap̄s ait si nos em̄ iudicare? nō
vtiqz a dno iudicaremur. vt p̄bā
tur h̄ de pe. di. i. tres sūt actiones.
Itē tres sūt spēs p̄mē. solēpms
publica et puata. solēpms p̄mā ē il
la de q̄ agitur. l. di. in capite. h̄ aut
solēpms ip̄onitur ab ep̄o tñ vel ip̄
suis mādato et ip̄onēda ē de cōmine
publico et vulgarissimo qd totā cō
mouet vibē. vt xxvi. q. vi. c. vltio
h̄ p̄mā nō ē reiterabil̄ qz sacmētal̄
vt. l. di. cōfirmādū. et c. Alienū. **E**t
nō. s. de hac materia de sac. n̄ itēz.
Soz h̄ p̄mā nō dz ip̄oni clerico n̄
deposito. et q̄ eā egent pmoueri nō
dz vt in p̄allegatis iuribz. nec inri
momiū cōbē. nec miliciā assumē. vt

xxxij. q. ij. S. de penitentiis et ca. antiq
et. c. de hijs. a. c. ij. **D**z de hac ma
teria nō plenē s̄ de eo q̄ dux. i. ma
q̄ pol. p. adul. S. et alia c̄mia. Alia
vō iteratur q̄cēs op̄? fuit. ut d̄ pe
di. iij. c. repunt̄ sep̄cēs. a. c. ad h̄
istāt **I**tē p̄? talē p̄māz nō p̄t q̄s c̄li
c̄? fieri neqz miles. ut xxxij. q. ij. ad
monē. nec laicalē bitū deferre. l. di.
c. vi. tū s̄m regulā eccāsticā viuē d̄z
vt de pe. di. v. d̄iū. a. c. falsas a ē
ueniēs? s̄b iudice eccāstico. ut xi. q.
i. aliud. de peni. di. i. Aliud **P**ub
lica p̄mā ē cū aliaui ip̄onit̄ pegna
cō cū baculo iudiciali l̄ cū aliq̄ ḡne
vestis religiose. ut de pe. di. vi. sac̄s
tos. **I**tē cū q̄s p̄t delictū iuit̄ in
trudis̄ i mōsteriuz. ut. l. di. **P**i ille
q̄ vltro q̄vtiqz q̄ nichil al̄ d̄icēd̄?
ē n̄ penitēs p̄t similitudinē i vigi
lijs et ieiunijs ne sit d̄iū qd̄ legif.
ij. q. i. In p̄mis. vbi ep̄i i mōsteriū
intrusi ad agend̄ p̄māz p̄? sex mē
ses suo ordi restituitur l̄ ibi agit̄
de tp̄alit̄ intrus̄. **N**os at̄ egim̄? de i
trus̄ p̄petuo et eadē similitudine
d̄z q̄s agē publicā p̄māz i p̄p̄a do
mo. ut xxxij. q. ij. admonē. d̄z aut̄
publica l̄ qz publice. l̄ qz p̄ pub
lico c̄mie ip̄onit̄ et h̄ac ip̄onē p̄t sim
plex sac̄tos nō em̄ iuemo p̄bitū
et h̄ ip̄oni nō d̄z n̄ de p̄posito et p̄ cri
mie publico et enormi. ut de pe. di.
vi. Sac̄tos q̄. e. q̄situz **P**riuata
p̄mā ē q̄ cotidie ip̄onit̄ h̄ijs q̄ secre
to p̄cā c̄fitetur. **A**n at̄ p̄cā i p̄mā
dimissa redeant p̄ p̄cōz readiū

varie sūt op̄iones doc̄. iuris. **Q**uid
em̄ simpliciter d̄cūt q̄ redeāt nō so
lū q̄ ad reatū s̄ etiā q̄ ad eēnciā et
penā et i h̄ declinare videt̄ grān? d̄
pe. di. iij. c. vi. vbi d̄t sic ergo bō
q̄ p̄cō moriūt̄ p̄ p̄māz reuiscūt
ad p̄mū sic et mala q̄ p̄ p̄māz dele
t̄ reuiscūt ad sup̄plicū. vñ p̄p̄ha
Ex p̄sona penitētis deplorat d̄icēs
putruerūt et corrupte sūt caritates
mee. i. plage mee sanate sūt p̄ bap
tismū. **D**ic etiā idē p̄p̄ha. **Q**uāuis
in fide et sac̄mēto c̄iūciōis ab ori
ginali p̄cō se mūdātū agnoscēt
tū adulteriū et homicidiū qd̄ cōmi
serat illud reuiscūt intelligēs nō si
ne cā int̄ cetera c̄fitet̄. **E**t d̄t. **E**cce
em̄ i iniquitatibz accept̄? sū et i pec. ac̄
vt de peni. di. iij. c. vi. et p̄t. **E**t ac
tio semel penit̄ta restituit̄. ff. si ex
noxā. cā agat. l. h̄ alio iure in fine
Alii d̄cūt q̄ nō redeūt illa s̄ alia
eiusdē ḡnis cū em̄ similia. forte p̄ori
b? cōmittam? redeūt p̄cā nō eadē
s̄ alia eiusdē ḡnis q̄clā similitudi
nē sic et flōres d̄cūtur redire i vire
Terch̄ d̄cūt qd̄ p̄cā tū redeūt p̄
ter aliqd̄ ex h̄ijs quatuor p̄cīs sc̄z
odiū frat̄z vt in euangelio s̄ue ne
q̄ ac̄. p̄t cimen apostasie q̄amqz
em̄ p̄? baptisma s̄ue prauitas h̄eti
ca s̄ue mūdāna cupiditas arripuit̄
mox oim̄ p̄sternit̄ i vna viciōz vt
de pe. di. iij. q̄cūqz p̄t p̄māz p̄mie
ar. xvij. q. iij. sūt q̄ opes. **I**tē p̄t
contēptuz penitēdi. ut de pe. di. iij.
ap̄ls **Q**uarti d̄cūt q̄ p̄cā semel
ff. i. vō

dimissa n̄ r̄deūt semel ei i aboliōez
missa p̄uicō rec̄t̄uo doloē iterari
nō d̄z. s̄m̄ imitacōz d̄ine clemēcie q̄
dimissa p̄ctā i vl̄cōez veire nō pati
tur. ut xxij. q. iiii. filic. a alibi di
citur eīa a morte libat nō utiqz a
morte illa q̄sā semel sāguis xpi ex
tirit a q̄ nos salutans bap̄i a res
deptoris grā libauit s̄ ab ea q̄ per
det̄icta postmod̄ serpit ut de pe. di.
i. miror. **I**de dicit q̄ nō ē idē in bo
nis a i mal̄ vt sic mala redeat sic a
bō reuiuiscūt sic a alibi in cōsimili
d̄t Aug. nō em̄ sic culpa d̄icat p̄
alteri? volūtate quēadmod̄ grā p̄
sp̄s sc̄i v̄mitatē ut de c. di. iiii. q̄ris
cca p̄n. **I**n hac ā varietate sequor
doctores meos dicentes nō redire
p̄ctā. d̄nr̄ at̄ rediē qz remissiois b̄n̄
fi^m sequenti culpa amittit ob inḡtis
tudine n̄ais q̄ p̄ p̄m̄az delinq̄t ita
p̄uabit grā sp̄s sc̄i p̄t̄ sequens de
lictum a s̄i nulla p̄ctā dimissa fuis
sēt. ut d̄ pe. di. v. fr̄es a oēs aūctes
q̄ inuūt p̄ctā rediē h̄ sonaē vident
sc̄z q̄ ita q̄s puniend̄ ē p̄ p̄ctis se
q̄ntibz ac si n̄ fuis sēt dimissa p̄oā
Tria sūt necēsa i vera p̄m̄a cor
dis c̄tricō oris c̄fessio a opis satis
factio. ut d̄ pe. di. i. p̄cā p̄m̄a qz ei
tribo m̄q̄s deū offendim̄. delecta
cōne cogitacōne **I**mpudēcia loatō
nis. **E**t i sup̄bia opis vt c̄na d̄ijs
aurent. **E**t qz s̄m̄ regulaz iuris oīs
res p̄ q̄scūqz cās nascit̄ p̄ easd̄ dis
soluit̄ q̄. de re. iuris. oīs tribo m̄oīs
oppō satisfaciām? **C**ordis c̄tricō ē

opposita cogitacōi male. **O**is c̄fel
sio i prudēti loatōi a satisfactio su
p̄bie opis d̄ h̄ij? tribo ḡdibz p̄ q̄s
deuenit ad c̄sumacōez p̄cti d̄t **J**e
mias. **P**rimū p̄ctm̄ ē cogitasse que
mala sūt. 2^m acq̄euisse cogitacōibz
p̄uis. 3^m t̄cū q̄ mēti decreueris ope
c̄plesse addiat̄ a q̄rtū sc̄z p̄ p̄ctm̄
nō agē p̄m̄az a suo sibi cōplacē di
licto a sic **J**ero? expoit v̄ba amos
p̄phete c̄minātis ezechieli regi da
masci a dicētis sup̄ trib? sceleribz
damasci a sup̄ q̄rtū non c̄utam eū
vt de pe. di. i. trib? h̄ij sūt tres mor
tui q̄s d̄ns legit̄ fuscitasse filia ar
chisinagogi. vt de pe. di. ij. **S**. non
sūt h̄. a. c. quē penitet in fi. fili? vi
due. vt de pe. di. i. fleat. et de pe. di.
i. q̄ntūlibet. puellā fuscitauit in to
mo a sic int? fuscitauit quā int? in
uenit ecce p̄ctm̄ cogitacōis. puez
fuscitauit in porta citati? ecce p̄ctm̄
loatōis. lazay in sepulchro q̄d̄n̄
duanū a iā fetentē ecce p̄ctm̄ opa
cōnis q̄s em̄ ex̄ iuenit ex̄ fuscitauit
hos duos fuscitauit lacrimis flenāū
flebat em̄ turba p̄ filiū vidue fle
bat martha a maria supplicātes
p̄ fr̄e flebat a turba q̄ mariā fue
rat secuta lacrimis marie admonita
in q̄ to cenur publice peccātib? nō
p̄p̄riū sed ecce sufficē meritū h̄ec p̄
bātur de pe. di. i. quē penitet c̄ca fi.
Et iō d̄t Ambro? flebat p̄ te m̄r̄
eccā a culpā tuaz lacrimis lauet. vt
de pe. di. i. fleat. **C**ordis c̄tricō est
dolo: de p̄ctō c̄fiteđi a satisfaciēdi

dilectōz seq̄tur contricō q̄ ei diligit
cōtitur cōtricōz seq̄t pccōz remissio-
pccōz iste colligit de pe-di-i. ois q̄
diligit caritas aē via ad cōtricōz et
pccōz remissionē f̄. sine via n̄
puenit q̄ tēdit ita sine caritate q̄ dca
ē via nō ābulare p̄nt lōies sed erra-
re vt de pe-di-ij. caritas q̄ at p̄xie s̄
dixi. q̄ sol? p̄c tollit pccā mūdi nō
excludit. p̄z filius nec spūssanct? qz
isepabilia sūt opa dīgitatis n̄ itat
ut de 2. di-ij. quō cca me. a qd̄ h̄ o
p̄m̄io sit uia patet p̄ ex^m lazari quē
dō? p̄? suscitauit a uiuificauit dicēs
lazare ueni foras a postmōdū is q̄
uiu? fuerat egressus ē a discipul so-
lut? ut xi. q. ij. tūc uia ē absolucō p̄
fidēns patz h̄ p̄ decē leprosoz q̄ i via
mūdati sūt atē ad sac̄dotes uenirēt
Itē ex^o leprosi quē dñs mūdauit
a postea ut sac̄doti sac̄ficiū offeruz ex
lege p̄cepit ut de pe-di-i. s̄. si aut cor-
nīm. sac̄dos igif ei cui dñs iā p̄f cō-
tricōz pccm̄ idulsi i p̄mit satfcoem
a penā tēpalē remittit a sic itelligo
de pe-di-i. m̄plex a c. quē penitz i
fi. a de pe-di-v. cōfidoz i fi. Qualit̄
āt satisfieri p̄ pccō deāt reliq̄tur ar-
bitio sac̄dotis q̄ iū. ē aiaz cōstitut?
ut de pe-di-v. v̄bū. igif dñs remittit
penā et nā sac̄dos at tēpalē qz p̄ pec-
cato dur̄ pena debet̄ eterna a tēpal
ut d̄ pe-di-i. pccm̄ a c. sic paul. P̄cē
dū ē at qz a si p̄mā illoz q̄ de pcc̄is
q̄busd̄ cōfitent̄ de q̄busd̄ n̄ a si cōfi-
teāt de oibus dicūt tū de q̄busd̄ se
abstie n̄ posse nā n̄ sic ē eoz cōfessio

admittēda a crebris ac salubribz
monit̄ ē p̄mā idicēda vt q̄ e qd̄ qui
busdam a hoc iō ē qz sciet fruct?
h̄mōi p̄mē cū de alijs p̄māz egerint
vt de pe-di-ij. i fi. **H**z qd̄ si nō peni-
teant de alijs nūqd̄ ualebit eis p̄mā
talis R̄no sic nā oia bō que quis in
hac vita facit p̄oderūt ei ad vitā et
nam p̄mēdā aut ad minus suppli-
cum subeūdū ut de pe-di-ij. fi. quis
a **A**ut ad bō temporalia assequenda
ut xxij. q. ij. fi. quilibz. aut ad hoc ut
deus acūs illustret cor ip̄si? ad ve-
ram p̄mā vt de peni-di-v. falsas
a di-ij. s̄. vltio in fi. talis aut p̄mā
p̄ticularis de qua sup̄ius dixi si de
alijs penitēcia nō accēdat n̄ p̄dest
ad vitam eternam ut de peni-di. iij.
penitentes a c. irrisor. xxij. q. ij. le-
gatur **H**z nunquid̄ cōpellēdus est
quis ad p̄mā R̄no sic vt s̄. de sp̄o
Ad audiam xxij. q. ij. itaqz vi. q. i.
illi qui xxij. q. i. predicanduz **H**z nū-
quid̄ veniale cōfiteri tenet̄ videt̄ qz
non nam illa delentur per oracōem
d̄m̄cāz vt de peni-di-i. tres sūt om̄s
accōes a de pe-di. iij. de cotidiamis.
qd̄ verum itelligo nisi veniale ali-
qd̄ foret in consuetudine n̄ deduc-
tum quia nullum est adeo veniale
qd̄ non fiat mortale dū placet vt
xxv. di. s̄. eruminis. vnde ebrietas si
assueta sit in numero mortaliū opuz-
tatur vt xxv. di. s̄. als eadem cū als
sit veniale peccatum vt xv. q. i. sane
in fi. nisi data ad hoc opera fiat vt
xxxv. di. ante om̄ia sed et sermo

cotidie oiaofus vt dicit qd inducit
mōrle pccm licz als venialit pccz q
plus loq̄t q̄ optet .xxv. di. S. q̄ at
fūt minuta puto tñ melius q̄ p̄fecti?
eē si tā de venialibz q̄ mōrilibz? q̄s cō
fiteat de mōrilibz et venialibz bēz
qd̄ ex^a .xxv. di. S. cimis **F**aciēda est
pccoz cōfessio sac̄doti cui data ē hec
ptās mediator ei dei et hōz hō dñs
nr̄ ih̄? xpc̄ hāc ptātē ip̄t eccē dedit
ut cōfiteat pccā penitēti satisfōez
daent ut de pe. di. i. mltiplex vñ sac̄
dos ē iudex ut. c. di. v. b. hō tñ fallit i
sac̄dotibz? r̄ligiosis qz illi nec p̄mās
dare nec baptizare nec p̄dicāe p̄nt
nec alia q̄ ad curā aiaz ptiet exercere
n̄ fuerit a ip̄ l ep̄o cū cōsū abbatis
sui l̄ supior cōstituti ut xvi. q. i. Alia
puent et S. ecce et S. idē **D**z at cōfite
teri q̄s p̄p̄o sac̄doti ut .f. e. c. ois et de
pe. di. vi. placuit hō tñ fallit in quiqz
cah̄bz? **P**rim? ē cū q̄s h̄z indiscretū
cōfessorē ut de pe. di. vi. placuit q̄ ei
cōfitei vult q̄rat sac̄dotē sciētē ligā ē
et solue vt de pe. di. vi. qui vult .f. e. c.
ois S. sac̄dos. **D**ebūs cū alien? pro
chian? tñsfert domiciliū i prochia
meā sic diām? i fō cōuēciōnli vt. ff.
de iud. bēz. s. de fō .c. vlt. **T**er
cius cū vagabūd? existit. **Q**uart?
cū q̄s delicto domicilio nauigat l̄ it
facit q̄res q̄ se tñsferat et vbi se cōsti
tuat q̄ sine domicilio et sine prochia
ē ut. ff. ad muiapa. l. labeo in p̄n. et
l. ei? S. ca? .quit? cū alienus prochi
an? pccat in prochia mea q̄ntū ad
pccm̄ illud cōbit forū aie i prochia i

qua delinq̄t ut vi. q. iij. placuit vnū
tñ n̄ oitto qd̄ mḡi ray. nōuit i fūma
suā. e. t. qd̄ p̄br prochia nō p̄t aus
dire cōfessioes n̄ ei ab ep̄o fuerit da
ta ptās qd̄ nō placz naz prochie
fūt distinctō sic et dyoteses vt xiii. q.
i. c. i. **I**tē vnusq̄sqz p̄br prochialis
suis t̄mis sit cōfēt? et talit̄ sibi plebē
cōmissam custodiat ut aīe t̄bunal
etermi iudicis ex omibz sibi cōmissis
razoz reddat ut ibi dicit a iue igitur
data ē h̄ ptās sac̄dotibz? de pe. di. i.
multiplex et c. v. bum **E**t iō canones
p̄māles scire debēt ut xxxv. di. nul
li et c. q̄ fūt et iō cū a iue l̄māz h̄nt au
diēdi cōfessioes nō egent l̄mā ep̄is
copoz et ip̄e h̄c frater raym̄. dicit
m̄h̄ velit illud qd̄ dicit intelligē de
l̄mā generali q̄ sac̄dotes et maxie p
rochiales i fūa ordiācōe l̄ iustitucoe
sordūtur et ē h̄le qd̄ dicit als ordiā
cōes ep̄oz aucte aplica fūt celebūde
ut lxiiij. di. ordiācōes **I**tē nō bis qz
ep̄i nec nō miōres p̄lati exēpti pret̄
sui supioris l̄māz p̄uidū et discretū
possit sibi eligē cōfessorē .f. e. t. c. vlt.
Itē et a^o nōb qz si desit copia sac̄dot̄
pt̄q̄s clerico l̄ eq̄ā laico cōfitei ut de
pe. di. i. que penit̄z de .c. di. iij. sc̄m ē h̄
qd̄ si q̄s a suo sac̄dote l̄māz petat ut
sibi liceat alti cōfitei nec p̄z assignz
sac̄dos si se reputet sufficiētē l̄mām
dare nō dēt p̄sumē ei dz qz iō h̄ faci
at vt cōfessioez euitz egubescit ei bō
ead̄ dicē de q̄bz cōfessus fueat et iō ex
pedit ut l̄mā denegēt nā erubescēcia
ptē remissionis h̄z mltū ei satisfōis
ff. iij

obtulit q̄ erubescēcie dn̄ans nich il
• loꝝ q̄ cōmisit di nūcō denegauit q̄ i
• h̄ qd̄ q̄s p̄ seip̄z d̄t sac̄doti a erubescē
• cētia viciat t̄iore offens̄i fit veia c̄mis
• vt de pe. di. i. q̄ penitet. **C**onfiteat
• q̄s sac̄doti p̄ senct̄ip̄m nō p̄ nūcū l̄
• p̄ sc̄ptū vt in p̄dicto canōe quē per
• mitet. nec obstat alius canō q̄ dicit
• p̄m̄az p̄ sc̄pturā recipiēdā vt xxx. q̄
• v. q̄l̄ i. h̄. illud eī intelligit n̄ de p̄n̄is
• cōfessione h̄ de sac̄dotis inuictōe q̄
• sc̄ptis redigif̄ ne obliuioni det. vñ
• p̄p̄ba nō dicit sc̄be sed dic tu iniqui
• tates tuas vt iustificeris vt de pe. di.
• i. s. alii eō. **D**ebent at̄ nō sola pec̄cā
• in cōfessione exp̄mi sed a cōstācie
• peccōꝝ vt de pe. di. v. cōsideret. dix
• rūt tñ quid̄ qd̄ circūstācie agguat
• pecc̄m ita vt i eodē ḡne delicti pl̄ in
• telligat peccare cleric̄ q̄ laicus sa
• piens q̄ p̄deota prelat̄ q̄ p̄natus
• **I**te magis peccāt i loco sacro q̄ pro
• phano i die festo q̄ p̄ festo vt xv.
• q̄. i. nulli fas. i. q̄. iij. saluator xi. q̄. iij.
• p̄apue. xxxij. q̄. v. q̄ videis xix. di. c.
• nulli xv. di. si ip̄ h̄ xp̄ian? ff. de re
• mili. om̄e delictū. Saugel s̄. de h̄eti
• as. ex̄cam? s̄. p̄tea vñ? tñ puto ut
• pecc̄m iudicet leui? a ḡui? s̄m̄ q̄li
• tate cōtēptus vt viij. q̄. i. s̄. cū vero
• volūtas eī a p̄posito distigūt male
• ficia. ff. ad le. cor. de sic. l. dyu? q̄. ti.
• p̄. de volūtas. nō eī qd̄ tñ fiat sed
• q̄ aio fiat attāsedū ē vt xv. q̄. vi. c.
• i. i. h̄. sed q̄ eccā militās ignorat q̄n
• titate cōtēpt? cōsiderat exteriora. s̄.
• cōstācias de? a cōsiderat q̄litate a q̄n
• titate cōtēptus vt xxxij. q̄. iij. de?

et p̄p̄tea eccā militās iudicat pecc̄m
• ḡuius s̄m̄ cōstācias a penā durio
• re ip̄mit vt xxij. q̄. iij. nō affcām?
• vbi at̄ eq̄les sūt p̄sone delinquētes
• et eq̄le delictū eq̄lis ip̄mit pena vt
• i aut̄n vt fr̄m si. s̄. vlt̄ colla. ix. **E**f
• fectus p̄m̄e est vt p̄ ip̄i? medicānā
• sp̄es vite repetur et ne ut q̄ reḡcōis
• dona violauit p̄p̄io se iudicio adēp
• nātes ad remissionē peccōꝝ p̄ueiant
• vt de pe. di. i. multiplex. **I**n summa
• nōndū ē q̄ tal̄ ē ēga h̄ies dei pietas
• vt nūq̄ sp̄nat p̄m̄am si eī sicē a sim
• plicat̄ offeāt ec̄ia si ad h̄imū p̄ueiat
• quis maloz vt de pe. di. iij. talis vñ
• amb. q̄ntūlibet mortuo fetoz fit alio
• les ois nisi sac̄z redoleuit vn̄ guētū
• surgit lazarus a solui iubetur eius
• vincula a tolli velamē de facie e? qd̄
• veritate gr̄e quā accepit obūbrabat
• resuscitatū iudei volebāt ocādē h̄is
• n̄ reuōt b̄nficia sed tumulos libtat̄
• āplificat reuiuiscit solite fuscitat?
• a celebrata resurrectōis gr̄a let? ad
• cenā venit vt de pe. di. i. q̄ntūlz **R**es
• tat vide de sc̄dā p̄te rubrice. s̄. de res
• missiōibz **E**t ē sciēdū q̄ remissiones
• p̄uatas i iudicijs aiaz sac̄dotes facē
• p̄nt vt sup̄i? dcm̄ ē h̄ ḡnles puta in
• edificijs p̄cū a i dedicatōibz eccāz
• a i p̄ns locis ep̄i a archiep̄i facē p̄nt
• q̄ sol̄ subiectis faciēcū p̄hit ut q̄. e. t
• qd̄ at̄. sed metropolitā? p̄t p̄ totā
• p̄uiciā suā cōcedē h̄as indulgēcie seu
• remissionis vt q̄. e. t. nēo qd̄ ē sp̄eale
• cū als̄ infubiectos suffraganeorum
• suoz iurisdictōez suā ḡn̄liter excē nō
• possit p̄ref q̄ in viij. casibz q̄s nōui

§. de offi. ordi. **S**. ordinariā In hiis
indulgentiis annuum in principio et
xl. dies anniversario sui ab vno epō
siue a pluribus simul fiant siue i dedi-
cacione ecclesiarum siue in alijs de iudicis
punijs remissio nō excedat vt §. e. ti-
ci ex eo i fi. **S**z de hmoi indulgē-
cijs dubitat an indulgeat qd pmit-
tūt nā qbusdā videt absurdū vt si t
iposita fuerit pmiā vñ ānoꝝ qd dat
vij denarijs i vij pōtibz l' dedicacōi-
bus ecclesiarum vel in alijs i qbus remissio
ē indulta totā? pmiē libacō fiat a lz
qd ex h diuimode sciat a i p̄tēf
indulgēcias istas. **E**go tñ simplici-
ter intelligo sic sonat vt h̄m qd pmit-
tūt indulgeat a remittatur nā q̄liter
aiqz fatissiat eccē n̄ refert a absolu-
tus ē quē eccā absoluit a ligat? quē
ligat vt xxiiij q ij. qñ aiqz ctū ei ē q
eccē licz vtrūqz ut de pe. di. i. verbū
q̄litatez at a tēpa pmiāz amittit
arbitrio sacerdotū ut de pe. di. i. §. n̄ s̄ h̄

De smā excoicōis

Istū est supius de penis h̄qz
excoicacō ē pena cōtumacium
vt xij. q. iij. nullus a c. ctū ē a sic ē
etne mortis dāpnacō vt xi. q. iij. ne-
mo q̄p̄nis nōdū mōrl' sed medicinal'
ēē dicat vt ij. q. i. multi. **I**ō p̄ ē dā-
tū de penis a p̄nijs s̄biat iste ē dā-
tus de smā excoicacōis. **V**ideam?
igitur qd sit excoicacō. q̄ eius spēs.
a q̄. a cui. a p̄ q̄bus causis sit infli-
gēda. a q̄ a q̄liter tollat. a q̄ pena
feriatur p̄cipātes excoicatis. **E**x-
coicacō est aliquā a sac̄mentis exclusio

Aliquā a coione fidelium sepaio vt xi.
q. iij. **S**. euidet a iij. q. iij. engeltru-
da s̄. de excep. A nobis §. e. c. p̄l. l'.
gñaliter dic̄ p̄t q̄ excoicacō ē a q̄lz
licita dione vel legitimo actu sepe-
racō vñ adam fuit excoicat? ab esu
ligne vite dic̄te dño videte ne for-
te sumat de ligno uite ut i predicto
§. euidet. **S**pes at excoicacōm i fi-
nite eē p̄nt q̄q̄t sūt spēs dionis tot
sūt vel esse p̄nt spēs excoicacōis sed
de duabo h̄. quecā? agit eccā a nos
i iue ē dāam? **V**na ē q̄ dicitur Ana-
thema que excludit ab igressu eccē
a coione fidelium a sac̄mentis h̄ dicit
maior excoicacō. **A**lia que separat a
sac̄mentis a h̄ dicit minor excoicacō
vt supius dictū ē. **E**t ē sciēdū q̄ q̄z
excoicacō minor iustigatur a l'vie q̄z
a iure vt de h̄ pleni? nōi. §. de cle-
ex. mi. §. **I**tē sciēdū. **Q**ue tñ a iure i
fligit aliquādo excludit a sac̄mentis
plerūqz sepat a communionē fide-
lium vt ibidē dixi maior autem excoi-
cacio siue cōibat ab l'vie siue a iure
sepat ab vtroqz. **D**ed qd dixi. q̄
minor excoicacō cum a iue s̄biat p̄ p̄-
cipium excoicacōis excludit tñ a sac̄-
mentis v̄z est nisi p̄cipans p̄-
cipet in cōmune criminoso quia tunc
contrahit eādē excoicacōem qua
ligatus est p̄mus vt §. e. c. nup. a c.
caubine. **A**n autē tunc cōtrahatur
excoicacō ab l'vie v̄z a iue quidam
dubitauerunt in autem videbatur
q̄ ab l'vie contrahatur nam sp̄ tale
p̄cipium i eū delinq̄tur qui p̄mus
ff. iij

excauit et iō ab eod̄ ē absolued̄ vt
dicit de nup **Cōhibē** a iure excoi-
cacio maior in xviii casibz. **Prim⁹** ē
cū q̄s incidit i hēsim iā dāpnatā vt
sunt ille xxiiij. q. i. c. ij. q. iij. q. iij.
quid̄ l nouā d̄figit a ḡnlie quecū
q̄z a quocūqz rōna eccl̄a vel episcopi
singuli p̄ suas dyot̄ses hēricos iur
dicauerit vt s. de hēricis ad abolen-
dā. **Secūd⁹** cū quis receptat a defē-
dit hēricos vt s. de hē. sic ait. **Ter-
ci⁹** cū q̄s dixerit rōnam eccl̄az nō eē
capud a ei tāq̄ capiti nō uoluerit o-
bediē vt xi. di. nulli. **Quart⁹** cū q̄s in-
clericiū mōchū l moialē l iūfū l iūfā
l i aliquā religiosā p̄sonā ma⁹ iuce-
rit violētaz vt xvij. q. iij. si q̄s fug-
sēte. **Quint⁹** cū quis p̄t clericiū de-
fēdere a violēta m̄anū inieciōe et
n̄ facit vt s. de t. q̄ntē p̄h̄p̄cōis. qd̄
quidā intelligūt simpliciter sic h̄a so-
nat dicētes h̄ in fauorē clericorū esse
inductū q̄z defensio spectat ad ius
publicū vt i. di. ius publicū. **Alij** at
intelligūt de h̄is q̄ p̄nt auctē iurēdic-
ciōis a officij vt. xxiii. q. iij. forte
est. **Sext⁹** cū p̄tas cōsules a recto-
res ciuitatū a locorū angarias a ex-
accōes idebitas iponūt clericis iurif-
dicciōez a auctēti p̄latorū ita eua-
cuant vt nich̄ p̄tās eis in subdit
suis uidetur remāfisse a omom̄i de-
fistere noluerūt tā ipi q̄ fautores eo-
rū excoicaciōij se nouerūt subiacē ut
s. de emu. ec. n̄ eo min⁹. **Septim⁹**
in incendiarijs a violatoribz eccl̄az
vt s. de c. d̄q̄sti sūt xi. q. iij. canonica
xvi. q. iij. cōs s. de rap. in h̄is. **Alij** at

qui aliter offendūt ecclesias vel bō
ipsaz diripiunt a si sacrilegi sunt n̄
tamen sūt ipō iure excati s. de fo. cō-
pe. questus. **Item** alij incendiarij
non sunt excoicati ipso iure vt xxij.
q. vlt. pessimam sed postq̄ sunt per
ecclesie sm̄iam p̄blicati pro absolu-
ciōis b̄nificio sunt ad se ap. mittens
di vt s. de tua. **Octau⁹** est cum q̄s
a paucioribz q̄ a duabus partibus
cardialium in summū pontificē elec-
tus p̄ ip̄ se gesserit si h̄uīl̄ noluerit
se abstinē ut s. de elec. licet. **Non⁹**
est cum quis falsat h̄as d̄m̄ ipe vel
sciēter utet illis eccl̄am ab alio falsa-
tis vt s. de falsa ad falsariorū. **De-
cim⁹** est cum quis defert arma fer-
rum ligamia galeas vel naues sar-
racenis vel regimē exet i eorum na-
uibz vel galeis vel aliqd̄ eis subfi-
dium impendit in disp̄dium terre
sac̄te vel xp̄ianorum vt s. de iude.
quorūdam significauit qd̄ olim ad
libandaz. **Undecim⁹** cum magis-
ter l scolaris bonōn tractat cum ali-
quo ciue bonōn de ip̄si⁹ sospicio con-
ducento irrequisit̄ scolaribz iniqui-
mis s. de loca a conduc. **Ex rescripto.**
Duodecim⁹ canonic⁹ cum vel mō-
chus regularis leges vel p̄h̄icā aus-
dierit nisi infra duorum mēsiū spa-
ciū ad claustrum redieret a idē ē in
clericis habentibz p̄sotus a i p̄bis
nisi infra p̄sceptū tempus destit̄nt s.
ne. cle. vel mo. non magno ope a. c.
sup specula. **Terdecim⁹** est i sa-
gittarijs a balistarijs cōn xp̄ianos
in bello iniusto. s. de sagit. c. vno.

Quartusdecim? ē in hijs q̄ statuta
ē eccāsticās cōsuetudies l̄ p̄ca? ab
uñōes suai faciūt ē eccāsticā libta
tē. Quintusdecim? i statuarijs in sc̄p
toibz statutoz illoz. Sextusdecim
mus i p̄tātibz cōsulibz rectoribz? a cō
siliarijs lo coz i q̄bo h̄mōi statuta l̄
cōsuetudines edite fuerūt ul̄ suate
Septimusdecim? i hijs q̄ p̄sūp̄sērt s̄m
ea iudicare. xviii? q̄ in p̄blicaz for
mā redeḡint iudicata hos casus h̄es
q̄. e. t. c. nouent. In canōe at̄ illo q̄
ad tutelā ē edit? clericoz vt xvij. q̄
iiij si q̄s s̄wadēte due regle cōtēnt.
Pr̄a ē h̄ q̄cūqz man? temē iniecerit
in clericū inādit in excoēz. Secūds ē
q̄cūqz p̄t̄ violēciā man? iādit i ex
coēz mittēd? ē ad curiā rōnā pro
absolucōe. Prima r̄gula fallit i xiiij
casibz. Pr̄i? ē in apostata p̄uillo q̄
cleric? ignorat̄ a p̄uillōre vt q̄. e. si
vō. Secūds ē i apostata adinomi
se n̄ corrigēte ut q̄. e. i. audiēciā Ter
cius i eo q̄ geit p̄uillōez a admitt̄
coēz s̄clarū p̄fōz ut s̄. ne cle. l̄ mo.
sacdotibz. Quart? in eo q̄ ex cā iocā
ma? ināit i clericū. Quint? i migrō q̄
h̄ facit grā disciplic ut q̄. e. c. i. Sex
tus i eo q̄ vim sibi illatā a clerico uī
repellit. Septi? in eo q̄ clericū dep̄
h̄dit i adultio l̄ stu. p̄ cū vxore m̄re
sorore l̄ filia ut q̄. e. c. si uō. Octau? i
eo q̄ aucte sue p̄lacōis l̄ de mādato
p̄lati man? i clericū ināit vt q̄. e. c.
Ex tenōe. Non? i senioribz eccē deā?
in d̄ms. vñdeā? i p̄ribz. x. duo
decim? i p̄p̄inq̄s vt q̄. e. c. Cū uolūta
te. Terāusdecim? i eo q̄ man? n̄at

in clericū depositū a ciue t̄ditū ut s̄.
de iud. Cū n̄ ab h̄wie xvij. q̄. iij. si q̄s
deicaps. Quartusdecim? cū clericus
tūssert se ad vitā p̄ozofus d̄riā cleri
catui l̄ qz facit se militē l̄ h̄bit biga
niā ut lxxiiij. di. q̄. q̄s. Secūda r̄gula
similit̄ fallit in xv. casibz. Pr̄i? cū
is q̄ i clericū man? n̄eat violētās ē i
articulo mort̄ ut q̄. e. d̄. no. si q̄s sū
adēte. Secūds i eo q̄ h̄z iimigias ca
pitales l̄ alias iustas excusacōes vt
q̄. e. de cet̄eo. Tercia? i hostario qui
necitate officij sui clericū n̄ enormit̄
lesit vt q̄. e. c. si uō alic? Quint? i iur
mo. Quint? i pauere p̄guato. Sext?
i senectute dep̄sso ita qz ad rōnā cu
riā laborāre n̄ possit ut q̄. e. qz de h̄ijs.
Septi? i claus̄li q̄ n̄ ad enormē p̄
cessit lesionē ut q̄. e. c. Cū illoz. Oct
tau? i muliē. Non? i hijs q̄ sui iuris
n̄ sūt. Decim? i hijs q̄ n̄ magne sūt po
tēcie a ita delicati qz laborē remēdi
ad curiā sustinē n̄ p̄nt ut q̄. e. c. muli
eres. Vñdeā? i hijs q̄ ckias n̄ enor
mē s̄ leuē ul̄ modicā iniuriā irrogā
uerūt ut q̄. e. c. p̄uenit. Duodecim? in
pubē ut q̄. e. c. i. s̄ij. an̄ sine p̄? pubta
tē se postulet absolui ut q̄. e. t. c. vlt̄
Terciusdecim? i s̄no cū d̄ns multū ḡ
uaret i amissioe opaz si sū? p̄ ab
solucōe ad curiā mitteret̄ l̄ cū s̄uus
i fraudē d̄m̄ ma? uat i clericū vt ma
teriā h̄eat euagādi vt q̄. e. c. relatū.
xiiij i moialibz? ut q̄. e. t. de moialibz?
xv in oibz? d̄it̄ uiuētibz? ut s̄. de vita
a h̄. cl. Qm̄ Circa h̄ ipedimta nōn
dū ē qz q̄dā sūt temporalia a muta
bilis q̄dā p̄petua a immutabilia in

pmis h̄ suādū est i absoluēdo ut is
q̄ absoluit iuret vt rescriptis uiribz
optūitate cōcessa l̄ ipedimēto cessā-
te is q̄ absoluitur ad se ap̄ accedat
mādātū e? hūilit̄ s̄ s̄ optur? vt q̄.
e. t. qd̄ de hijs a c. q̄uis iādes a sic
cessante necitatē cessat emūitas de n̄
eūdo ad curiā saltē p̄ mādato susci-
piēdo ar. ad hoc. l. q. i. q̄ p̄ necitate
xxvi. q. vi. q̄ credūt. In p̄petuis a
immutabilibz ipedimēt̄ h̄ locū n̄ h̄z
vt i senectute a sexu verūptū q̄uis
pueōz stat? mūtē? a ita successu t̄p̄z
cessat ipedimētū nō t̄n̄ cessat emūi-
tas de nō eūdo ad curiā p̄ absolucōe
l̄ mādato sūū pue. a n̄ pub̄tatē l̄ p?
postulz se absolui cū. p̄t̄ defaīs eta-
tis i q̄ fuit cōmissus excessus rigor sit
a māfuetudie tēp̄ādus ut q̄. e. t. pue-
ris. Sed q̄rit̄ de hijs q̄ tēp̄ali labo-
rāt ipedimēto an cessante ipedimēto
eis nō eūtibz ad curiā p̄ suscipiēdo
mād̄ sic i absolucōe iurāt utz ex-
cacō reuiniat. Ad qd̄ R̄no qd̄a de
plano dūt q̄ sic. inducētes. i. q. i. q̄
p̄ necitate xxvi. q. vi. q̄ recedūt a c.
de hijs vero a. C. q̄ lōnis ce. pol. l. ult̄
qd̄ in nō placet. Nā obligacō semel
extincta nō reuiniat vt ff. de soluc̄
l. q̄ res. S. areā a semel i abilitacōe mis-
sa punicō reādiuo p̄lore ifar. h̄ d̄z
vt xxij. q. iij. si illic a. Ambro dicit̄.
ih̄s non reuōt b̄nficia vt de pe. di. i.
q̄ntūlz a libras i debite optēta nō re-
tractatur ut. C. si adūsus lib̄tatē. l. i.
mittēt̄ igit̄ ad curiā nō absoluēdi
cū sint absoluti h̄ p̄uendi p̄ p̄uio
et cōtēptu puto. cū qd̄ exandi sūt

quoz excaio donec mādātū susce-
pint a susceptū p̄ posse fuerint pro-
secuti d̄z firmit̄ ob̄huari ut s̄. de ap-
qōz. Possunt exicare ep̄i a eoz sup-
iores nō inferiores s̄. quos dā qz vt
dicit̄ mucrone ep̄i ē excaio. vñ alibi
dicitur felici mucrone ep̄i sac̄dotum
p̄acta recēsetur ut xvi. q. ii. visis in-
fi. a alibi dicitur qz a ip̄a q̄ dāpna-
cio noiat q̄ facit ep̄ale iudiciū q̄ pe-
nā i ecclā nulla maior iuenit̄ ut xxiii
q. iij. corripit̄. Alij at̄ dicit̄ qd̄ n̄
solū ep̄i h̄ alij prelati ec̄ om̄s q̄ pre-
sunt collegiis ut abbates a priores
exicare p̄nt excaioe maiori ut s̄. de
offi. ordi. Cū ab ecclāz p̄latis. Ter-
cij dicit̄ q̄ q̄libz sac̄dos h̄ns ecclāz
prochialeni p̄t̄ hoc facere vt ii. q. i.
nēo a s̄. de offi. or. si sacerdos q̄ pre-
lati excaioe possint planū ē qz iurē
dictōz h̄nt vt s̄. de iud. dec̄miū. 3.
excaioe p̄nt qz iurisdictio nulla ē
sine cōseruacōe vt s̄. de offi. dele. Ex-
l̄ris a ff. de offi. eius cui manda est
iurisdictio. l. vlt̄ q̄ abbates exicare
valeant p̄batur. s̄. de symo. sic nā
ad eos p̄cedat mōchōz cōseruacō ut s̄
de offi. ordi. Q̄nto p̄nt exicare p̄ores
vt s̄. de ma. a obe. Cū in ecclāz. Itē
plebam vt in dec̄. cum ab ecclēsiāz
Item Archidiaconū nā iurisdictōz
ordinariā habet vt s̄. de offi. arch̄
dico de p̄bē referēte p̄. a d̄ m̄rōns
agnoscūt vt s̄. de resti. l̄ras. Itē de
cani iurisdictōz habet ut s̄. de ap. di-
lco sed a p̄bri prochiales excaioe
possunt vt xvi. questi. i. Alia. ii. q.

i. nemo. xi. q. iij. quo. s. de eo q̄ fur-
orū rece. c. i. ij. q. vij. Item cū da^s s̄
q̄ filij sūt le. p. venerabilē xvi. q. iij.
c. i. s̄ d̄ offi. or. si factos Ad hoc dico
q̄ soli ep̄i ex̄care p̄nt cū illa solēpni-
tate q̄ habet xi. q. iij. debet. Alij vō
prelati q̄ p̄ electōez assumūt iur̄dic-
tionē habent de iure cōi. a. ex̄care p̄nt
ar. i. aut̄n de defeso. cūi. s. nos igitur
coll. iij. a. E de iur̄dic. om. iud. l. vlt̄
nō t̄n cū solēmitate ep̄ali de q̄ sup̄i^o
dixi. i. ceteris at̄ p̄latis q̄ n̄ assumūt
p̄ electōz a. in p̄bris prochialibz cō-
suetudinē sua q̄ dat iur̄dictōz ut ix.
q. iij. d̄ q̄st. s̄. de offi. or. duo siml. a.
E de emā. lib. l. i. **T**radūt̄ due re-
gule i. ex̄cādo a. r̄cia i. absolūdo p̄a
sit mior maiorē n̄ p̄t ligare l̄ absol-
uē. **D**edā q̄ p̄t ligare a. absolūē a. r̄-
cia. p̄t absolūē a. ligare colligūt̄ iste
regule xxi. di. inferiorz p̄ma regula
reapit̄ istāciā cū maior se subiat ar-
bitio mioris ut xi. q. i. p̄ueit̄ **D**edā
regula fallit i. ioc̄diario quē ep̄us ul̄
aliq̄ p̄lat̄ ex̄care p̄t s̄ absolūē n̄ p̄t
p̄ q̄ fuit̄ nūciat̄ ut i. e. tua Item
fallit nā iudex delegat̄ p̄ smāz dif-
finitūā ex̄cā p̄t a. ex̄care parē volē-
tē s̄ ex̄cātū absolūē nō p̄t p̄ annū
vt s̄. de offi. dele. q̄rēt̄ **T**ercia regu-
la fallit i. ep̄o. q̄ accusatū metropoli-
tan̄ cū ep̄is p̄uicialibz absolūē p̄t
d̄ep̄naē n̄ p̄t vt iij. q. vi. q̄uis fallit
i. senatore l̄ clarissimo q̄s accusatos
p̄ses absolūē p̄t n̄ d̄ep̄nare vt. E
vbi senato. ul̄ clari. l. q̄c. s̄. h̄ solū
mō **P**z q̄d si ip̄ mādēt̄ alicui ut ex̄c̄z
nūqd̄ a. absolūē p̄t videt̄ q̄ sic ar.

illi? canomis xxi. di. inferior. ff. de re-
gul. iur. nemo. **P**ā ex̄cōicāō a. abso-
lucō. pari. d̄dōē cessēt̄ vt de pe. di. i.
vbo. q̄d itelligo. v̄z eē cū mādāt̄ ali-
cui cū cē d̄gnatōē ex̄cāē **C**et̄z si iā ip̄
d̄gnouit̄ l̄ forte rōe notorij excessus
demād̄z ex̄care is em̄. cū sic d̄mittit̄
absolūē n̄ p̄t n̄ ei p̄tes iudicis ob-
tin̄z qz n̄ ei iur̄dictio s̄. ministeriū p̄?
ei d̄mittit̄ i. h̄c p̄te ut. s̄. de offi. dele.
c. vlt̄ i. fi. **P**ōt̄ at̄ p̄latus ex̄care s̄b
ditos suos vt ix. q. ij. p̄ totū subdi-
tos itelligo rōe domicilij rei d̄ctus a
delicti vt. s̄. de. fo. cōpe. l. 3. **E**t ut nō iū-
i. hūma illi? ti. s̄. sortit̄ cū sequētibz?
s̄. q̄d ḡnāliter v̄z s̄ n̄ q̄s p̄ p̄uilegiū
ex̄imat̄ ut ex̄cari n̄ possit ut xv. q. i.
fr̄. r̄. a. de h̄. pleni? dixi. s̄. de p̄uile. s̄.
Itē s̄ q̄d **E**x̄cāō fieri h̄z duabus
de causis vt videt̄ dicē decret̄. i. de
vbo. signi. **E**x. p̄te i. i. l. p̄otumacia
l̄ offensa videlic̄z vt qz aliq̄s iūssus
noluit̄ maleficiū emēdare s̄ certe a
h̄ d̄tumacia ē vt. ff. de rei. v̄. l. q̄ res-
tituē v̄n si recte inspiciat̄ n̄ ex̄cōica-
tur q̄s n̄ p̄ d̄tūcia. **P**z multiplex
est contumacia **A**liq̄n̄ d̄mittit̄ur in
nou. veniendo **A**liq̄n̄ d̄mittit̄ur in
nō respō-
dendo **A**liq̄n̄ d̄mittit̄ur in recedēdo an̄ tēp̄?
vt xi. q. iij. certū **A**liq̄n̄ d̄mittit̄ur in latēdo
vel absentādo v̄l procurando ne ad
citatum citatio valet p̄uenire vt s̄.
vt lite nōn d̄t̄ qm̄ frequēter **A**liq̄n̄
in non restituendo vt in. l. p̄reall̄
qui restituere **A**liq̄n̄ d̄mittit̄ur in non es-
mēdando delictum vt in dicta dec̄.
Ex parte **A**liq̄n̄ d̄mittit̄ur in non exhibēdo
vt. ff. de ap. l. creditoz. s̄. n̄. l̄. v̄n q̄d

de canō ille xi. q. iij. certū ē p̄ hīs t̄
bus cūmbo aliquē ex̄carī debē ac̄ ex
pone. i. p̄ hīs t̄bo sp̄eb? cūtiāc̄ in
q̄b? magnū cūmē cōmittit̄ ē ei quasi
p̄ccm̄ ariolādi. repūt̄ q̄ q̄i scelus
p̄olat̄ne nolle ac̄q̄scē vt̄ viij. q. i.
sciendū plerūq̄ t̄n̄ ip̄ōit̄ p̄ alijs̄ cul
pis noie pene ut̄ lxxv. di. tāta d̄ pe.
di. iij. accōe. Sic ā p̄relatus p̄t̄ iure
ordinario. ex̄carē subiectos sic ā ab
soluē q̄uis h̄ regula fallit vt̄. no. s̄.
e. s̄. t̄ dūf̄ p̄t̄ inq̄ absolūē ex̄catos
a se. Itē ex̄cotos a suis inferiorib? si
ad eū p̄ appl̄lacōez̄ ex̄cātōnū negos
cia deferat̄ qd̄ v̄z̄ ē n̄ sit tale ge? ex
cōicātōis c? absolūcō sedi apposto
re h̄uef̄ ut̄ s̄. de offi. dele. p̄ydecia s̄.
sexta. In sex at̄ casib? ex̄cator̄ ab
solūcō sedi apposto. lice r̄ h̄uat̄. Pri
m? ē cū q̄s man? iūit̄ i glenā mōch
um mōchā cūfū cūfā ut̄ q̄. e. c. nup
h̄ q̄uis h̄ sibi d̄ns̄ ip̄ retieat̄ idulg?
tū h̄ idē suis legat̄ q̄ de latē ip̄i? p̄ce
dūt ut̄ q̄. e. ad̄ emineciā h̄ ei ex̄ ip̄e le
gacōis officō cepit̄ iā licē legatis ut̄
s̄ de offi. leq̄d̄ t̄n̄slacōi seruata tamē
distiddē inf̄ legatos q̄ mittūt̄ ex
latē d̄m̄ ip̄e ā alios q̄ de ip̄ius latē
n̄ mittūt̄ a eos q̄ eccāz̄ suaz̄ p̄textu
legacōis sibi v̄dicāt̄ dignitatem vt̄
s̄. de offi. le. ex̄cat̄ ut̄. no. plem? de h̄
de offi. del. s̄. officū. ¶ S̄ q̄ritur an
ep̄? possit relaxare smāz̄ ex̄cōis latā
a suo Archidiacono decano seu ple
bano l̄ alio iur̄dictōz̄ habēte. Ad qd̄
R̄no nō sine agrua satisfōe ā absq̄z̄
ex̄cātōis cōscia vt̄. s̄. de offi. ord̄
cū ab eccāz̄ p̄lat̄ in f̄. ¶ S̄ qd̄ si eo

in cōsul̄to absoluat̄ R̄no absolūcō
t̄z̄ nā ep̄us ordiari? ē iudex oim̄ q̄ in
sua d̄poc̄ sunt ut̄ xi. q. i. de p̄sona a
ar. m. aut̄n̄ de defē. cūi. i. p̄n̄ coll. iij.
vbi dicit̄ qd̄ nō p̄hibet̄ defē. cūi. āt̄
cūi ep̄us opatur̄ agnosce de caus̄ i
feriorib? mūcipalib? m̄raḡtib? p̄t̄
miss̄ h̄ nō idē i metropolitano a ep̄is
suffraganeis ob̄h̄uat̄ qz̄ smāz̄ ex̄ca
cōis latā ab ep̄o i suis s̄bditos n̄ p̄t̄
metropolitan? reuocare n̄ cā ex̄cōis
ad eā delata fuit̄ p̄ appellacōez̄ l̄ p̄
q̄relā. a h̄ iō qz̄ s̄bditi ep̄oz̄ n̄ s̄b̄sūt̄
arep̄is nisi i casib? vt̄. s̄. de offi. ord̄
pastoral̄. ¶ S̄ h̄i duo casus sūt̄ de
sp̄ealib? s̄. cū negociū t̄n̄s̄fertur ad
metropolitanū p̄ appellacōz̄ ut̄ s̄. de
offi. ord̄ duo a c. pastoral̄ a ix. q. iij
d̄q̄st? l̄ p̄ q̄relā q̄ q̄s de ep̄o suo p̄po
nit vt̄ s̄. de offi. ord̄ ad̄ rep̄mēdā et
x. q. iij. qz̄ agnoui?. Quare at̄ h̄uef̄
aliō i metropolitāo a suis suffraga
neis a aliud i ep̄o a suis inferiorib? p̄
lat̄ t̄n̄gi h̄ a s̄. de offi. ord̄. s̄. h̄ q̄ri
tur. ¶ S̄ q̄rit̄ an cū cā ex̄cōis ad me
topol̄ t̄n̄s̄fert̄ t̄eat̄ r̄mittē ex̄cātū ab
soluēdū ad ep̄z̄ q̄ ex̄cavit i q̄ qd̄ d̄iaz̄
nōueit̄ it̄ appellacōez̄ a q̄relā d̄ntes
qz̄ si ab audia ep̄i t̄n̄s̄ferat̄ cā ex̄cōis
ad metropol̄ p̄ q̄relā necē h̄z̄ metro
politā? suffraganeo suo deferre a ex
cōicātū ad eū remittē absolūēdū ut̄
s̄. de offi. ord̄. Ad̄ rep̄mēdā q̄. e. t. sa
cro h̄ si p̄ appellacōz̄ tūc n̄ h̄z̄ necē de
ferre h̄ p̄t̄ si vult ut̄ q̄. e. c. p̄ tuas a
p̄t̄ eē rō d̄re qz̄ for̄q̄ t̄n̄s̄fertur iur̄l
dictio in superiore per appellacō
nem q̄ per querelā nam appellans

stati eximif a iurisdictione e? a q appel
lat salti q ad negociu sup q appella
tur ut s. de app. directe a c. pastoral
sed q dicitur n tñssert n lite dteste
tur an ei no dicit agē sed agē velle
ut. ff. re. ra. ba. l. aplius a l. q ei tiorē
Probicā n eūto ad supiorē cā qēle
videt qd appellare fco ut s. de app.
dilecto Rno illd lo cū h3 cū if ad su
piorē ante q iudiciū ordietur nā p?
nccia ē app° uocis l' ill° vcz ē cū if
ad ipm sec? si ad metropolitanū. v
ri? tñ puto q siue p appellacōz siue
p qrelā tñssert. cā exccōis ab epō
ad metropolitanū deferre possit suo
epō a exccatū ad eū remittē absolue
dū h3 i neutro caū tenet qñis a dixe
rim s. e. t. s. exccō si sine cā fiat ul
ex flā cā tenz a ligat q: smā exccōis si
ue sit iniusta ex cā siue ex aio siue ex
ordie tenet vt xi. q. iij. c. i. s. si g° in
iuste deieci. q. ē spēale i hē smā als
aut smā plata iur ordie n huato nō
tenz ut. C. de sē. a iterlo. om iud. l. p
lata **V**nū tñ nōb q si smā exccōis
sit iniusta ex cā qz cā n sbeft p p q
exccat a si liget q ad ecclāz militatē
q fallit a fallit ut s. de sē. a r. iu latoz
xxiij. q. ij. si qd n recto s. de frigidis
a male. frmitat s. de iminf g resti. ex
hris xxxv. q. ix. smāz n tñ ligat q ad
ecclāz triumphatē c? iudi^m immitit ve
ritati q nec fallit nec fallit ut t. e. t. a
nob xxiij. q. iij. de? de s. di. ij. panē
q ita demū ligatū h3 quē ligat ecclā
militās si liget clauē n orrāte a sic i
tellige. xi. q. iij. qnō cū sequētibz ca.
qō vcz ē n dtepnat. ut xxiij. q. iij. nō

tandū i fi. a xi. q. iij. s. cū g° de smā
i fi. **H**3 cū ecclā rōna n hēat maaulā
l' rugā l' aliqd h3? ut xxi. di. qñis
et de pe. di. i. Ecclā cū nich iustū ab
ea pcedē deat qre statuit q iniusta
smā ligaret a quae dedit materiā p
latis semēdi i sbditos **R**no ut **C**la
ues ecclē i maiori reuēcia hēat dū
tinent hoies iustas smās ul vt hō
bñ dditus crescet p obedie meritū
pens iuste smē a se recognoscēs se
ligatū iusta smā ut xi. q. iij. qd g°
Et eadē rōne statuit ecclā rōna vt si
ab ea iugū graue a iur ferēdū ipōn
tur pia deuocōe tollet xvij. di. i me
moriā **E**st a a spēale i smā exccōis
ut n rleuet p appellacōz h3 iō atigit
qz exccō secū t hit exccōz ut s. de
ap. Pastoral. qñ dicit aliud suat in
aliis smās dtepnatoris a a i smā
exccōis nā i alijs smās h optinet
vt p? decemū exccōi mādēt nam
q diu appellari p exccō itueniē
nō p? vt. ff. de verbo. sig. l. si. q pena.
h aliud ē i smā exccōitacōis q cū a iū
referat statū hēt effcū nec denūcia
tio q ad effcū aliqd opat h qd fac
tum est publicat a insinuat vt s. de
app. nouit xi. q. iij. qre a c. d3 s. de
testi. co. **P**retēa. ff. de testa. l. hēdes
a eadē racō est in smā inter dicti. s.
vt iō non suspēdat p appellacōez
quia illa secum trahit exccōm
opponitur quelibz smā diffinitua
vt s. de app. ad hēc **Q**uī **S**ed
a absolutoria secum trahit exccō
nem non enim indiget alia exccō
et tamen appellatur ab ea vt s.

de excep significauerit s. de testa-
raynald? a c. raynald? vn̄ q̄uis h̄
v̄z sit q̄ smā excois seā t̄bit ex
eacois a idē i smā suspēsiōis a it̄dic
ti nō t̄n̄ ē illa rō q̄e smē h̄mōi n̄ sus
pēdatur p̄ appellacois. s̄ ē illa v̄noz
rō qz smā excois ē medicinal̄ vt
ij. q. i. m̄ti a ē disciplina n̄ eradicō.
vt xxij. q. ij. nōnd. ē m̄cro ep̄i ut
xvi. q. ij. uis̄ vn̄ cū i h̄mōi s̄tēcijs
cēnura eccē cōsistat ut .i. c. p̄. q̄. p̄
censura sp̄ealiter idultū est qz smē
h̄mōi nō suspēdatur p̄ appellacois
ut magis cēnura eccē t̄eat a h̄ v̄a
sūt i s̄m̄s h̄mōi p̄latis secus s̄l̄b̄ a
dicōe f̄iat ut s. de appel. p̄tea Itē
sec? cū smā fer? a i p̄a smā suspen
dit e? effe? ut s. d. appel. dilc̄is. tol
lit̄ excois p̄ absolutiois a q̄ excois
intulit absolutio reddidit vt xv. q.
vi. nos scōz a c. iūatos a ar. m. q.
iij. beat? a s. de elec. qz diligēcia n̄
tamen oia qz si iusta fuit excois
smā p̄uēl̄ medio tēpe p̄cepti n̄ re
petit̄ ut. C. q̄ mili. n̄ p̄t. l. stipēdia
et. l. Cū allegatur nec ei p̄ner̄peti
solēt ut. ff. de d. iude. l. p̄ner. ff. de p̄
cura. q̄ p̄o. s̄. ut ictis. ff. de tutel. a
cō. dista. l. i. s. n̄. ac ē d̄e? **I**n ab
soluōe at̄ h̄ t̄ct̄na s̄uet̄ ut is qui
absoluēd? ē ul̄ēt stare mādatis iū
dicijs ut s. q̄ met? cā. c. i. .i. c. e. sa.
cro cē finē a c. nup̄ i fi. **A**libi dicit̄
qz q̄s iurare d̄eat stare mādatis eccē
ut s. d. ap. ad h̄. et s. c. Cū d̄sidēs
i p̄i. puto t̄n̄ qz excois iurare d̄eat
stare mādatis excois quē cōtēp
sit a si alicubi iureyris qz vitāō sit

q̄d mādatis eccē st̄ef̄ expone. i. p̄la
tel̄ iudicijs **E**cce ei a p̄lat? s̄pnoima
fuit ut vij. q. i. scire. possit tam nōri
diā int̄ vnā forāz a reliquā nā cū iū
rat aliq̄s stare mādatis eccē stabit̄
mādatis excois l̄ successōis eius d̄
rōale ei videt̄ h̄ iuram̄tū ar. s. d. of
ficō dele. qm̄ abbas cū iurat aliq̄s
stare mādatis c̄te a noiāte p̄sone
ad p̄sonā successōis nō extēdit̄ iura
mētū nisi a d̄ successore fuit iuram̄
to adiectū ut. ff. iud. sol. Cū apud.
Cū oli **D**z i p̄o caū si appeat iuste
exca. i. h̄c forma iurabit q̄ exca? ē
rōe cōtūacie q̄ cōstitit̄ i n̄ v̄mēdo ad
iudiciū l̄ ad tēp? recedēdo l̄ iudiciū n̄
parēdo ut xi. q. iij. certū ē mādabit̄
at̄ ei. vt pareat iuri ut .i. c. t. p̄ tuas
Si v̄o aliq̄s p̄ offēsa sit exca? a
offēsa illa sit manifesta. s. p̄ cōfessi
onē i iudicō factā l̄ p̄bacionē l̄ iaz
a euidēcia rei q̄ nulla possit t̄giuer
facōe celari a tūc nō relaxabit̄ smā
n̄ p̄? sufficiēs prestet̄ emēda. si v̄o
dubia sit offēsa sufficiat ad smāz re
laxādā si p̄edi mādatis cōpētēs cau
tio p̄beat̄ vt .i. c. t. Ex p̄te a c. oli s̄
m̄ p̄o caū si appareat iuste exca? tū
nichil mādabit̄ absoluto vt s. de
rest. spo. l̄ ias i fi. .i. c. venerabil̄ a
sic itelligo. s. de offi. delega. Cū cōti
gat a c. p̄uēcia s̄. ult. **I**tē is q̄ ex
cato d̄icat i c̄mie cū iuram̄to d̄z ab
solui q̄ at̄ ei d̄icat s̄ n̄ i c̄mie re? ali
an potit̄ sine iuram̄to caucōe ut .i. c.
nup̄ s̄. is aut̄. ei q̄ p̄ offēsa fuit ex
catus mādabitur vt de cetero simi
lia n̄ cōmittat̄ vt xxij. q. vlt. s̄. p̄sli

solēpnitate illa q̄ hōtur xi. q. iij. cū
aliq̄s n̄ tñ puto solēpnitate illā eē de
sba r̄ iō sine illa solēpnitate fit abso
luo cū miserē mei de? q̄ cū aliq̄ntis
v̄ gaz p̄cussioib? similit̄ caucō iu
ratoria nō ē de sba q̄ hodie q̄ exca
ti sūt p̄stāt. p̄cā? ad cautelā ex con
suetudie eē q̄ rigo ē canōis. ut q̄
e. t. Cū desidēs. Cū v̄o aliq̄s fit ex
cat? p̄t̄ iniectionē manuū in cleri
cū h̄ for̄ suat ut is q̄ absolucōem
petit de parento mādati eē et
mādet̄ eide ne de cetero i clerici mō
cbū l̄ alicui? religionis dūsi mā
n? inīciat violētas nisi se defendēs
w̄ a de mādato suoz p̄latoz faci
at vel n̄ sup̄ eū p̄lacōis mīsteruz a
magist̄e h̄eat a cū ip̄o i eadē ecclā
soā eē noscat. ut q̄ e. c. Ex tenore
Sz si satisfactio fit pecuniaria q̄
n̄t̄ cui deat applicari. Ad qd̄ r̄no si
man? iniectio fuit fca i mōcbū vel
conūsi satisfactio p̄stata applicabi
tur mōsterio ar. xij. q. i. nō dicatis
insti. de iur. s. su? at si clerico secu
lari tūc eide applicabit̄ n̄ i cōtueliā
eē fit pulsat? qz tūc actō iuriar
eē competit. vt. ff. de iniur. l. i. s.
vlt. q̄ ei debet̄ satisfactio in cui? ig
noīaz d̄ fca pulsacō vt. s. de symo.
de h̄. r. c. audiuim? xxvij. q. i. si q̄s
rapuerit. i aut̄ de scil. epis. s. si q̄s
rapuit coll. ix. **S**z qd̄ si q̄s p̄ plu
rib? excessib? vna s̄ma fit ligatus
et i absolucōne nō exp̄mit̄ gēs excel
sus s̄ qd̄ nūqd̄ ē absolut? R̄no nō
vt s̄ de of. or. Ex pte. absolu. ei suz

repta n̄ p̄de ut q̄. e. t. officij tanē at
sc̄p̄sit s̄m̄ qd̄ n̄ placz nec obstat q̄. e.
t. cū p̄ cā v̄ d̄z ip̄m tāq̄ excatū satis
facē eē h̄e p̄ altā mōicōe p̄mis
sa cogatis illd̄. r̄ q̄ n̄ ē similitudi
nariū h̄c. t. dixit h̄reitatu? exp̄siuū
posz tñ ei? s̄ma tollēari cū ex igno
rācia l̄ negligēcia cā sup̄p̄mis ar. s̄
de resc̄ptis sup̄ h̄is. sec? cū o culta
tur ex h̄. aude. ut s̄ de of. or. Ex pte
Ite q̄nt̄ qd̄ si q̄s plurib? s̄m̄is fit
ligat? a plurib? p̄latis h̄n̄ab? iu
ris d̄cōez i eo l̄ ab vno R̄no necē ē ei
vt a q̄libz absoluat v̄n̄ vltia abso
lucō cōf̄ribit p̄cedētes. ut. ff. ad tres
bel. l. i. i. si. p̄mi r̄n̄si. s̄. d. pe. r̄ r̄mis.
qd̄ q̄d̄. ff. de h̄uit. r̄n̄si. p̄dio. l. p̄
f̄idū. pluz̄ ei absolucōes necē sūt ar
ff. de no. op. nūc. l. de pupillo. s̄. si
ex plurib? .ij. q. iij. s̄. nōnd̄. **S**z nū
qd̄ i h̄o cū ab vna s̄ma absoluit̄
ab alia n̄. dice? eū p̄tim absolutū
p̄t̄i excatū R̄no i q̄libz absoluit̄ h̄i
vltia ē absolut? h̄c i eo dixi? q̄ de
vno cōf̄itē r̄ p̄it̄z h̄ de alio n̄ qz tūc
eit̄ p̄ma fructuosa cū de a° p̄itēbit̄
vt s̄ de pe. r̄ r̄mis. q̄ qd̄. p̄nt̄ tñ ex
catoēs vni d̄ittē absolucōnez r̄ ille
posz oēs excaōes i vna absolucōez r̄
duce h̄c r̄ pluz̄ obligōes vna ac
ceptilacōe tollūt. ff. de accep. l. plu
rib? p̄cedūt ista i illā s̄maz q̄ d̄ia?
excatū posse itez excai q̄ ad vnu ef
fem̄ excaōis. Est at̄ duplex eff̄c̄is
excaōis. 2. d̄iectō r̄ ligō s̄m̄ p̄mū
effectū excommunicat? amplius ex
cōmunicari non pōt̄ quia qui foris

ē expelli nō p̄t qd ei ad nos de hīs
qui foris sūt. ij. q. i. c. multi. a. s. de
iud. Cū nō ab hōie iux aliū effectū
p̄t exatus itez exari. ut ij. q. iij.
engeltrud. p̄t ligat? āpli? ligari
et foris possit? diuic? ex teneri sicut
vides i eo q̄ plūibz ligat cathemis
a secundum h̄ itelligo engeltrudā
xi. q. iij. excellētissim? **P**ena nō s̄
uātis exacōez ē vt tardius recīpia
tur ad veniā. ut xi. q. iij. q̄ iubēte a
ā? morte p̄uenit. ut xi. q. iij. ep̄i. et
si cleric? exat? ingerat se officijs
diuīs exequēdis iturrit irregulari
tate idispēlabile tāq̄ ex enormi de
licto. ut xi. q. iij. si q̄s ep̄s **I**te si
q̄s credēs se iuste exatū d̄tep̄nat
māpit ligari ex suo d̄teptu vt xi. q.
ij. s. cū igit. **I**te exat? nō suscipit
p̄tē i eccā. ut xxxij. di. p̄et. h̄. a nō
tū i vna eccā h̄ d̄tigit. h̄ i pluribz
ecclesijs locum b̄z cū exat? in vna
eccā in q̄ibz sit vitād? vt xi. q. iij. c.
ii. a vi. q. i. si q̄s p̄sbit. illi puētus
eccāstia mēto s̄b̄t h̄ūf cui eccā oīo
d̄negat. ut s̄ de app. pastoral. si
Sz q̄nt. de suspēso an ei puētus
eccāstia s̄b̄t h̄āf. R̄no cū suspēso
plurūqz fieri solz ex leui cā vtpote
app̄t solā ifamā l̄ scādalu. ppli siue
plebis. ut ij. q. v. p̄sbit. tali suspen
so b̄ficiū s̄b̄trahi nō d̄z qd nō sub
trahit n̄ ex maḡ cā. ut xvi. q. ii. iuē
tū. **R**ā q̄p̄tū alijs remedijs loc? ē
nō sūt stipēdia s̄b̄trahēda. ut. C. de
excep. re. iud. l. stipēdia. si tamen ex
maḡ cā suspēso fiet. sec? cēt. ut s̄.

de p̄urga. ca. int sollicitudies ij. q.
v. sup. cām. **I**te si suspēl? d̄tenz sus
pēsoez puād? ē iteri b̄ficijs. ut s̄
d̄ eta. a q̄. o. p̄. c. Cū bone. **R**estat
vidē d̄ p̄ea illoz q̄ p̄ticipāt exacōis
i q̄ distiguit. **A**n q̄s d̄icēz cimi a cmi
nolo. ā cmiolo tū. **I**n p̄o casu iaur
rit eādē exacōez i nūo q̄ tenet is
cui d̄icat videt ei i eū delinq̄re qui
d̄anauit. vñ ab eo l̄ ei? supiore eit
absolucio req̄reda. ut. f. e. nup. a. c.
fi. aubie. **D**iat d̄icat exacō nō tū
in cimi s̄b̄distiguit qz ā erat exca
t? cū suis fautoribz a d̄icatoribz? ā
nō. **I**n p̄o casu d̄icās iaurrit eādē a
ab hōie nō a iure. ut xi. q. iij. rogo.
In 2o d̄icans exacō in osculo salu
tacōe simplia loq̄la orōe l̄ m̄sa iaur
rit a iuē exacōez miorē. ut xi. q. iij.
fic exat? cū exacō q̄ d̄icauit. h̄ aut
exacō i t̄cā p̄sonā nō trahit. ut xi.
q. iij. qm̄ ml̄tos exāpiūt q̄ d̄a cas?
i q̄b? d̄icātes exacōis nullā iaurrit
exacōez. **V**n̄. **D**ec anathema q̄d
faciūt ne possit obedē. **V**tile lex h̄ūi
les res ignorata necē. **V**tilitas ei? q̄
exacō d̄icat a sciēt fāt vt nulla ex
ca? inaurat vt cū q̄s ab exacōe exi
git qd sibi debz. ut. f. e. t. finē. **I**te
utilitas d̄icādi aliq̄n fāt vt cū q̄s
cū exacō loq̄t d̄ h̄ijs q̄ ad exacōz
p̄tinet a ad correctōez ip̄i? faciūt vt
xi. q. iij. Cū exacō lex p̄t eādē. ll. q̄
ē ml̄ier d̄icās viro excoicato n̄ ex d̄i
cacōz iaurrit vt xi. q. iij. qm̄ ml̄tos h̄
nūqd̄ itē ē eo? vt vir sciēs vxorē ex
coicātā a ei d̄icās excoicet n̄ puto qz

vic femias subditas et pene famulas
lex esse voluit vt xxxij. q. v. hec
ymago vni maritus potest vxores
cogere sat face et absoluit ar. vii. q. i.
sic huile sicut e in filiis seruis ac
mancipijs rusticis et seruentibus nec
non in oib? alijs que ad eo no cur
ales sunt vt eoz consilio scelera ppe
trif vt in. c. qm multos et qd dixi
de filiis intellige de hijs q in potes
tate pris sunt. seais in emancipatis
res ignorata vt si qs alti dicat ig
norans eum excoicatu dum tamen
ignoracia no sit crassa et supina vt
s. d. cle. ex. de aplice neco ut cu quis
tussit per fram excoicatorz vt .i. e. t.
c. Cu volutate dumo neccitas fit ua
et no simulata ut in. c. qm multos
Et no q omis psona tente i. c. illo
qm vsqz ad illud verbuz quicqz
at oio ac tenetur coicare suis supi
oribus excoicatis ppt obnoxitate
qua illis tenentur astricti sed alie
psone q in eode. c. subsecuntur no te
netur dicare pmo debet euitae nisi
articulus neccitatis imineat vt .i. e.
c. inter alia **B**ed nuquid paretes
possunt licent dicare filiis excoicat
dm familiarib? suis dixerunt quid
q sic na eadem fide sunt astricti su
piores inferioribus que inferiores
superioribus ut xxij. q. vlt. de forma
fidelitat? xxi. q. i. tñ puto q maioes n
excoicantur dicantes suis inferiori
bus et hi pena maioz qui corrigē
debuerūt miores ne incidant in ex
coicacoe. in ar. ad h. xxvij. q. i. de filia

parentes at castigare et erubire fi
lios debet als digni fut pe ut xxvij
di. legatu Erubescit lex filios esse
castigatores pntu ut autu de nup.
S. scitu **Q**ueritur An peccet mor
talit is qui in casu no cocesso dicat
cum aliq excoicato **N**o sic vt colli
tur ex illa dec. s. q. motus ca sacis et
pbatur als nam talis est exco? vt
vt xi. q. iij sic det miat dec. s. de cle.
ex. m. si celebrat in fi. non autez dz
qs excoicari nisi p mozt vt xi. q. i.
nemo et c. nullus **Q**uid si epus
excoicet aliquē et postmodu dicat
nuquid iurrit miorē **N**o sic na
illa a iur? inuirt. vt .i. e. c. nup et
ideo non obstat iura q in conrum
possent induci q nullus pt esse iur
sui iphi? vt .ff. de arbi. l. pl. ff. ad
trebell? ille a q. S. tēpestiuu **I**te si qs
epus excoicet aliquē rōe cimis et ipe
ide coicat excoicato icre **I**te qd
si excoet aliquē cu fautorib? et coica
torib? suis et ipe p? ea illi dicat **I**n
hijs duob? casib? scripsit fr Raym.
in summa sua ep? ligatu excoicacoz
maiori n sua setecia sed iuris et ab
solui debere a suo superiori p dec. .i. e.
nup q michi no placet **P**a primo
casu is qui fauet in crimie non con
hit excoicacoem a iure sed a iudice
videt enim i eu delinqre qui dāp
navit et ideo ab l a suo superiore dz
absolui vt dicat illa nup q in casu
promisso dia non poss? vt epi sua
sentencia ligarent et idem dico in
casu s. nam cum quis excoicatur

siu roe criminis nūq̄at nō subdit?
coicās ei in cōmie ligat ea smā vide
tur q̄ non vt q̄. e. A nob̄ p̄mo nec
rmissio alic? episcopi extēditur ad
subditos alienos ut s̄. de pe. a re
mis. q̄ at. puto tñ d̄ru eo q̄ ille q̄
coicat in cōmie videt an eū delinq̄re
qui dāpnauit vt i dec̄ nup̄ vñ d̄bit
forū roe delicti a quo ad hoc effiat
subdit? excāis. **Querit̄ de excato.**
An possit m̄re ecciāz R̄no excat?
miori excōe p̄t audie diuina p̄t mis
sā eo q̄ a sac̄mētis ē tūmō exclus?
vt dixi. s̄. e. t. c̄. p̄m. secun? tñ pu
to si ex deuocōe abstīnuīt ar. v. di.
Ad ei? uo. **S̄z nūq̄d cleric? m̄gi**
excacōe ligatus p̄t cloro cū alijs
officiū suū p̄seq̄ R̄no nō si sciēt et i
cōtēptu eccāsticē discilipe coicauit
excato a sic d̄bit miorē qz tūc ē in
mōili pccō a anathemate feriēd?
vt s̄. de cle. ex. mi. **Si celebrat i fi.**
Et vt nōf̄ s̄. e. t. s̄. q̄nt̄ an peccz Ce
terū si quis coicēt excato casualit̄ l̄
negl̄gēt̄ ul̄ ex vere cūdia poā? q̄
ex cōtēptu poterit p̄seq̄ officū non
tñ celebrare nec sac̄mēta recipē vel
deferre vt in illa dec̄. si celebrat lau
do tñ vt p̄us faciat se absolū q̄ su
ūm officū i cloro cū alijs p̄seq̄tur.
Si uo q̄s sit excat? excacōe ma
iori ecciāz int̄ ē n̄ d̄z vt xxxiij. q. iij
vir cū p̄a p̄xi. di. clericos in fi. a si i
fuerit cleric? exire det̄ offigo dimis
so vt xi. q. iij sic apli. a. c. excato s̄ a
c. q̄ coicauit xxxiij. q. i. om̄s q̄ rese
dit q̄d intelligo facied̄ cū notoriū.

de excacōe illi? alioq̄n publice nom
enitabūt ne p̄dē videāt ut vi. q. ij.
sic tñ a c. placuit a. ii. q. i. si pecca
uit monē dūt tñ eūdē i secto ut exe
at nā ingēndo se dicacōi alioz pec
cat̄ mōrlit̄ ut i. c. si tñ a s̄. de cle. ex
cōi. ca illd̄ cca fi. **S̄z si monit? nolit**
exire tūc si clerici possunt i s̄ra ab of
figo desistē vt p̄ h̄ occultus excat?
nō publice desistāt l̄ exeāt sciētes l̄
remaneāt ignorātes si quid sciūt
et quid ignorāt caute tñ h̄ fiat vt
ille n̄ p̄datur si ei occultū ē ut dixi
in p̄uato vitādus ē vt saltē v̄cun
die ruborie suffusus p̄ latēti excessu
satisfacē compellat vt q̄. e. c. Cū non
ab hōie. **S̄z qd̄ si publice aliq̄s**
excōicatus intret ecciāz R̄no publice
exire moneat si nō exeat dimittat
officiū n̄ sac̄dos canonē incepit qz tē
p̄ficē d̄z nō ei interrupta l̄ nō cōple
ta dimitti debent sac̄m̄isteria vt
vij. q. i. nich̄ p̄fco at̄ canōe a sup̄
corpe a sanḡne ihu xp̄i apli? i mis
sa n̄ p̄cedat excato p̄nte sed si eccā
habēt iurisdictionē tēpalē possz ip̄z
excludē violēter sed vbi nō h̄z iu
risdictōz a excōicat? amonit? n̄ exi
ret h̄ se igret p̄ccat̄ a p̄fue iuōri
possz brachiū seculare. **S̄z nūq̄d**
clericus excat? tenet̄ dicere l̄ras
R̄no sic cū ei ad p̄fū fuitur̄ cleic?
teneat̄ t̄ s̄. d̄ cele. mis. c. i. **Ab h̄c**
fuitute p̄ excōz n̄ libeābit qz p̄ n̄
h̄z iūm̄itatem. ff. de iudic. a r̄lega
l. relegatoz. **S̄. vlt̄ dicz ego l̄ras**
suas nō offician̄do ecciāz sicut p̄us

vel iux̄ consuetudinēz p̄cedētē vt xi. q.
iii si q̄s ep̄s i d̄alio idē dico i suspē
sis poterūt v̄ini l̄ f̄an̄ ex̄cati suspēsi
dicē l̄as suas s̄ ex̄coicat̄ ex̄ eccl̄as
suspēsi l̄ id̄icti i eccl̄ijs ead̄a m̄dic
tis ianuis clausis id̄ictis a ex̄cat̄
exclusis vocē dimissa ita qd̄ audi
ri nō possint ut s̄. de pe. a remis. qd̄
in te. Itē nō q̄ si clerici sciēt a sp̄o
te p̄cipēt ex̄catis a ip̄s a ip̄os i offi
cijs recipiāt ead̄ ex̄catis s̄mā iuol
uūt nec absolui p̄nt n̄ a ip̄ vt q̄. e.
c. significauit a hūc rigorem inducāt
māgnitudo ex̄coicacōis. s̄. p̄t̄ excel
lētā eoz̄ i q̄bo cōicant̄ a cū sit penit̄
s̄ cōstitutō n̄ extēdo eo q̄ p̄ne emo
liēde sūt nō extēdēde ut pe. di. i. s̄. pe
ff. de pe. l. inf̄ptacōe q̄ a dicit̄ a i of
ficijs recepunt intelligo oībo offi
cijs q̄ i eccl̄a l̄ ex̄ eccl̄as celebrāt ut d̄
loris diurnis a qd̄ dicit̄ sp̄ote intel
ligo excludi coaccōz̄ absolutā n̄ adi
cōnalē q̄ nō defēdit ab ex̄cacōe a sa
tisfaciēdo i p̄te defēdat ut s̄. q̄ me
tus cā sac̄s. Quēnt̄ an s̄ v̄ba sus
ficiāt ad ex̄cādū scias te ex̄catū eē l̄
te ex̄coicatu agnoscas l̄ l̄as te p̄
ex̄coicatu l̄ reputes te ex̄catū Et vi
det̄ q̄ sic ut s̄. de tes. co. c. ii. s̄d̄ app̄
p̄tēa nā i s̄mā n̄ refert̄ an ifuēniāt
v̄ba directā l̄ eq̄p̄olēcia ut q̄. t. p̄. i.
s̄ v̄n̄ si iur̄ dicat videt̄ t̄ciū nich̄ d̄
bē scio videt̄ t̄ciū absolue ff. de ar.
l. qui t̄n̄. Si. Itē sola volūtate ali
q̄n̄ ex̄coicat̄ ut xi. q. iii si iimicus sic
et volūtate absolue vt q̄. e. t. si ali
q̄n̄ Itē si testator dicat Sciat̄ hē

tes mei in e. nall e lib̄to meo tales
res it̄ v̄inos ex̄ h̄ijs v̄b̄ d̄niuz̄ t̄n̄sit
ad lib̄tū quīs dō dō nō p̄ssit vt
ff. d̄ dō. l. ex̄. de sc̄ptura Itē si testa
tor sic dicat filiā meā iō ex̄hēdani
qz̄ dote stētā esse volui ex̄ h̄ijs v̄b̄
cū volūtate ex̄hēdare videt̄ vt ff.
de hēdi insti. q̄ volebat s̄ d̄ v̄ba
illa de q̄bo in p̄n. dixi v̄m̄ denūciā
di h̄nt̄ maḡ q̄ legadi s̄ denūciacō n̄
ligat ut s̄. de app. pastoral̄ ifi. Itē
si testator dicat volo ut hēs meus
maūmittat̄ hūū meū cū multoz̄ s̄
uoz̄ capita sibi relinq̄r̄i s̄n̄ sit v̄z̄
suos fuisse relictos nec hēdi dabi
tur accō nec app̄ellit̄ maūmittē s̄
nū suū ut ff. de l. i. l. ticia s̄. v̄z̄ Itē
nulla ē substitucō si nō inueniat̄ in
stitutum. ff. de heredi. insti vt ex
fco. ead̄a agitatu puto v̄ba illa non
sufficē ad ex̄coicādū v̄nde in d̄c̄ ill
la p̄terea subaudi te ex̄coico a ex
coicatu te scias a eodē mō subaudi
in d̄c̄. de testi. co. ifa ex̄coicacō odi
osa ē a ideo restringenda non am
plianda ff. de lib. a postu. l. cū qd̄a
s̄. de sang. a affi. qd̄ dilecto. a ad
supiores racōes p̄ prima p̄te iduc
tas R̄nō prima n̄ ob. qz̄ equipollē
cia intelligo s̄ ex̄coico l̄ a d̄ione ec
cl̄e excludo nō ob. lex illa ex̄ hē sc̄p̄
tura qz̄ illud benigna interpretacōe
cludit vt in l̄rā d̄tinetur Itē non
ob. lex illa q̄ volebat q̄ illud ex vo
lūtate testatoris procedit a in v̄lti
mis volūtatib̄ volūtate testatoris
lex ē vt in aut̄n de nup. s̄. disponat
gḡij

coll. iij. **I**te dicitur consuevit quod non aliquid
prohibet subitacione excoicacionis excoico non
incurrit quous fuerit prohibitu ut s. de
iure pa. relatū a qz omiacōes vim
sme nō bnt sec. vt s. d. diffinicoe ex
cacois tuc ei statū iaurit excoicaco
cū sit prohibiti vt s. emū ec. nō eo
min? i fi. a code nō cū mādaf ali
qd s. b. pen excoicacois vt l. xiiij. di. sa
lomitane n a iure mādēt vt xxx. di.
p totū **E**t ē rō qz ius mag nascitur
i cōceptu mistri iurē qz i cōceptu sui
ipz vt. ff. d. arb. l. si cū dies. §. vlt.
Queritur pone sup caput clerici
vibrē baculū volēs ipz pcutē n tñ
pauō nūqd mado i canone videt
q sic qz q manū eluat versus ali
quē tenet iniuraz ut de pe. di. i. si qz
pullat? a sine violēcia man? iādit
in excoicoz ut. e. t. nup i pñ. a xvij. q
iij sic. §. a eadē qō mouet d eo q cle
ricū seqt ut ubet l. n vbet qz nō ca
pit ad vt inqz gōnē sic dico q neut
iādit i canone qz canō i si qz s. wa
dētē scm exigit. s. ma? inieccōez dū
dicit iniecerit **I**te iniurā dū dicit
s. wadēte dyabol. **I**te violēcia duz
dic violētas man? q vba cū effai i
telligo vt de pe. di. i. b. at **I**te cum
illa cōstitutō sit penal ipsa nō extē
to pone q qz mādet ma? violētas
inici in clerici a tand pōtet āte ma
nus inieccōez nunq? secuta manus
inieccōe inādit mādato. i canone
vt. §. e. t. muliēs **R**no sic n mādatū
reuocef ita qd mādatati reuocatio
pueit ad mādatarium vt. ff. mādo

l. si mādasse. s. de pa. audit **E**t
pone mādatoz moriat an man? in
iectōz dicūt quid eū nō iādē i excoi
cacoz iā mortuū. tū qz morte finit
mādatū ff. mādo. l. it. cās. §. i. s. de
offi. dele. §. tū a. c. l. z nōdū tū qz eccā
sub fra nō ligat ut. §. e. t. A nob a
xxiiij. q. iij. ligat **P**z ven? dicit cū
fore excoicatu p? morte n mādatū re
uocez an mortē cū itelligas de cedē i
eadē volūrate ut s. de bap. a e? effai
maiores bñ at qz excoic p? mortē
vt xxiiij. q. ij. sane **I**te qd si n mā
det h ratū hz dicūt quidaz q iādit
i canone nā ratū habico a in malefi
cūs locū hz vt s. de symo. sic. ar. d
ff. de hys q no. infra. l. q digni. ff.
mādo. l. si uo. §. si p? ff. de vi. a vi. ar
l. q igit q meo noie gestū nō ē ratū
habē nō possū. ff. d. neg. §. l. si pupil
li. §. si ego **I**n sūma nōndū ē q
q manus iniat i clericiū violentas
duos offēdit a illū quē ledit a eccāz
leso satisfieri debet p hūiliacōem a
dilectōez l. pēuē prestacoz si dāp
nū interuenit vt. §. e. c. ea noscitur
Ecce at satisfit cū iurat de pēdo mā
datis ipz? a mādatū suscipit illd
de quo lēs. §. e. t. ex tēore h si sū mā
dato a satisfōe hmoi absolucō fiat
valz a t3 ut. §. e. c. Cū desideres sic ei
excoicaco facta nō huata forma va
let a tenet vt xi. q. iij. si epūs sic a
absolucō em p dñs ius esse volui
vtriusqz ligandi a soluēdi a nō q
licz canō ad pñdiū edit? clericorū
ille. §. xvij. q. iij si quis snadēte tia

alioꝝ tēducatur. v̄ba em̄ nō p̄ptēa in-
stituta sūt vt p̄ ea se inuicē loq̄ies fal-
lāt sed vt eis q̄s q̄ in alteri noticiā
p̄fāt. v̄b̄ igitur vti ad fallaciā n̄ ad
q̄ se instituta p̄ccm̄. **I**nter est ei quē
admodū v̄bū p̄cedat ex aīo reā lig-
uā nō fac̄ n̄ rea m̄ons vt p̄batur h̄c
xxij. q. ii. s. ab vñ. nō n̄ mēte rea sit
mea lingua rea. vñ q̄ mēte loq̄tur
nichil dicit qz nō dicit qz cogitat qz
vox illud nō figt nec dicit qz vox figt
qz illud nō intēdit q̄ nichil dicit. vt
ff. de reb. du. l. in ambiguo. v̄bū a
dicitur fili? dei qz a sic p̄ v̄bū expri-
mit volūtas loq̄is sic p̄ filiū dī volūtas
p̄ris vt de pe. di. i. v̄bū dei dimitte
p̄ccā. dicit at v̄bū ab aēis v̄batur qz
de accūs ē oib? p̄tib? oracōis sū suāt
i p̄a figcōe siue i s̄a. **I**n p̄uīl sū i r̄p̄
int̄p̄tabūtur v̄ba ad id ad qd̄ sūt i
stituta vt xxij. q. ii. qd̄ at nō em̄ s̄?
extrinsecus alienū a exneū debetis q̄
re vt xxxvij. di. relatu a ad dēz itelli-
gēciā v̄ba sūt refēnda vt s. de spon.
Ex h̄is **P**z s̄ plerūq̄ dum p̄petas
loꝝ attēditur s̄? v̄ritatis amittit
vt s. de ti. p̄tereā nā p̄cius mēs attē-
ditur q̄ v̄ba sūt cōsiderāda vt xxij.
q. v. hūane. aln̄ s̄ cōm̄ intellēdū sit
int̄p̄taco ut s. de postulādo. **A**d h̄c
et p̄nt? cōsiderādū ē qd̄ testator sēse-
rit q̄ ipsa vocis significacō vt ff. de
fūdo istruc. l. cū delamōis. s. afinā.
et h̄c uā sūt n̄ int̄p̄taco v̄bi. h̄c ef-
a iure sic canō int̄p̄tat statū. i. vsqz
ad anū a diē vt xx. q. ij. puella puto
qz in rescriptis a p̄uīl magis mēs a
itēdo supioris attenda sunt q̄ v̄

ba cōsiderāda vt s. de offi. dele. **S**up
eo s. de dec. Ex mltiplicā. s. de p̄uīl
q̄nto a c. in h̄is nā q̄uis v̄ba p̄uī-
legioꝝ inspiciēda sūt vt s. de p̄uīle.
Poro plus tñ cōsideranda ē mēs vt
ff. de le. a se. l. scire. s. e. t. itelligēciā
et idē dico in testō qz mēs p̄or a po-
tēciō est q̄ vox vt ff. de supel. le. l.
labes i fi. vnde si testator in legauit
seruū sub appellacōe stichi cū vōres
tur p̄aphilus nō stich? q̄ ex v̄b̄ fig-
nificatur sed panphil? debetur noīa
a significacōz loim grā repta sunt
qz si q̄libet alio modo intelligātur
nich̄ itere est vt isti de le. s. si q̄s i noīe
et idē ē si infūdi noīe sit erratū vt ff.
de le. l. i. iij. scus in noībus rez. rerū
em̄ v̄obula imutabilia sūt loim mu-
tabilia vt in e. l. in fi. i. **R**y. **V**erba
rescriptoꝝ dīm̄ ipe int̄p̄tat p̄ s. de
sequel. c. i. aln̄ a legatus int̄p̄tatur
vt s. de postulādo. c. i. **Q**uis at possit
int̄p̄tari p̄uīlegia dixi s. de p̄uīl. s. h̄
p̄o. de int̄p̄taco v̄ro iuris disticō ē
atq̄ int̄p̄taco ḡnialis ē necā a iscriptis
redigēda int̄p̄taco p̄ncipis vt. **E**
de le. a se. l. nō dubiū s. de se. ex. it.
alia. **G**nalia uēciā h̄ n̄ iscriptis redi-
gēda int̄p̄taco cōsuetudis vt ff. de
le. a se. l. si. l. Si de int̄p̄taco ē s.
de s̄ue. Cū dile? **P**o ḡnal h̄ necā
iscript redigēda int̄p̄taco iudic. ff.
de le. a se. l. nō p̄nt. **G**nal nec ne-
cessaria n̄ iscript redigēda int̄p̄taco
m̄grī vt. **E**de p̄fel. l. i. li. xij. qz nllī?
addict? i v̄ba m̄grī sūt int̄p̄taco
a iure q̄b̄ p̄ oīa stādū ē vt i dec. hic
p̄ntis a. **E**a. ff. et. p̄ totū. **P**z p̄ter

has iuris interpretaciones inuenimus et
alias nam noie beneficii non continet recto-
ria l' p'sotus vt s. de p'be. Cū oli et b
ne iuri eoz ad q's spectat electio det
hat et hile als s. de offi. dele. sup eo
v' v'ba illa ordiet eccāz talē if' p'acōz
reap'uit ordiet p' aliū instituētē ad
quē institucō spectat h' noie beneficij
continet p'bedā ut s. de p'be. p' illoz
nō obstat h'is q' e. t. Tua vbi p'bede
et maiora officia noie beneficij continet
illō ei optinēz fauore eccā a debitis re-
leuād et iō dic' lra i' b' cau. iō ius int'p-
tat' institucōez illā s. de cōc. p'be. l' ec-
n' va. c. nulla qd' ad ar'epātus l' epā-
tus n' solz extēdi h' ad p'sotus alios
et miora beneficia coartari ut s. d' cōc.
p'be. l' ec. c. dilec' q'uis hodie illi di-
lect' videat' derogatū p' institucōz il-
lā s. de elec. ne p'defū sic interpreta-
tur eādē dec' nulla locū n' habē nō p'be-
de fuerit distincte ut s. de cōc. p'be. c.
Ex pte alit' sic if' p'at' eādē institucōz
nulla ut i' vi mētib' de q'b' loq't' tem-
p' suspēsiōis nullaten' ap'utet' Cū
illa lat' anēz cōlū institucō s' negligē-
tes tm' fuit p'm'lgata vt s. de c. p'be.
qz diu'sitate Interpretat' elcō cōfir-
macō vt s. de cōue. Cū dilec' Itē ius
interpretatur clausulā illā q' inter-
ponit' i' resc'pt' Qd' si duo l' om's int'
esse nequeit' acut' intelligat' de ipos-
sibilitate iurē l' fā ut s. d' resc'pt' h'isci-
tat' et illa dec' if' p'at' illā sciscitat'
et illā s. de offi. dele. p'ubecā dices
q' si clausula q' h' oēs l' abo pōit' i' re-
sc'ptō et vn' int'esse n' p't nec dimitte
pōt' s. de offi. dele. Corā Itē dec' illa

if' p'at' p' tuas aliā. l' bely d' symo
Itē dec' illa s. de offi. dele. sup qōnū
interpretat' illā cū te cōsulēte Itē dec' illa
de cōsa. vii. q' a stipite int' p'at' aliā
eius dē t. n' det' sic q' aliq' distātes if' se
q'rto g'du possit' p'be' m'm' q'uis alt'
distat a d' stipite iij' g'du alt' q'rto
Itē dec' illa s. q' filii sūt legi. p' tuas
in si. if' p'at' aliā eius dē t. t'n'simile
dū dic' q' i' cau' d'issimili loq't' Itē q'dic'
dec' ia q' si sūt le. cū it' iō v'etēz q' filij
nati ex ill' p'ntib' q' ignōrātes ipedim-
tū in facie eccā d' xert' lra. sūt if' p'at'
alia i' e. t. dices idē eē si alt' d'ingu' ig-
noret ipedim'tū Itē q' dic' dec' s. d' vi
et lo. cle. qm' et alia s. de sē. ex. mōeb'
q' si aliq's de d'iter v'uetib' ma'
i' cōfratrē iudāt violētās a suo abba-
te l' supiore poterit absolui interpretat'
dec' s. de sē. ex. Cū illoz dū dic' n' ex-
cessus extiterit difficil' et enormis vt
fir' ad multa cōem membri l' effusi-
onē sāguinis ē p'cessū ut i' ep'm' l' ab-
batē violētā ma' n'ecta Itē dec' illa
s. d' cōgā. spūali. c. i. interpretat' illos
canōes xxx. q. ii. sup q' b' et p' suscep-
tum h'ec exempla et alia h'is filia de
iuris interpretacōe nōre p' se poterit
quilibet studifus Item progatur
iuris interpretacōe ratiōe fauoris vt
sicut indultum sit retinere beneficia
vacancia in sua ecclesia et fruct' eo-
rum percipere ac in solucōem debi-
torum eiusdem ecclesie conuertere
per interpretacōem extēdūt nomen
beneficii ad p'endas vel beneficia
maiora vt infra. e. tua nobis Item
verbum illud labores extenditur ad

oia q̄ quidā religioſi p̄ his manibꝫ
et ſcriptibꝫ excolūt vt s̄ de decā Ex p
te Itē priuilegiū indultū de decā
n̄ ſoluēdis extenditur ad decimas
p̄ interpretacōz poſſonū q̄ poſtmod
acq̄rūt ut s̄ de puil qz ca. Itē
qđ q̄buſdā religioſis indultū ē ſ
vt cū p̄ t̄re fuerit in dēcā ex catis
et interdicitis excluſis p̄nt q̄nqz ia
nuis clauſis ſup̄ſa voce n̄ pulſat
cāpanis d̄uia officia celebrare ad
epoſ progat ut s̄ de puil qđ n̄ nul
li ſic p̄ interpretacōes extēdi? dōcōes
ut s̄ de dō. Cū diſci vñ ſi ip̄r tonet
comū interpretat cū oibꝫ iuribꝫ q̄ p
tinencijs ſuis eē dōtū vt. C. de lo
va. l. ſi qñ Itē ſacm̄ i teſtamētis ſi
milz rōe fauoris vñ ſi aliq̄s legz vi
na interpretam̄ q̄ vafa vinaria legal
ſe ff. de vi. q̄ tri. l. ſi cui. S. vinum
et auiro legans q̄ auiana debet ut
ff. de le. iij. l. Anb? n̄ eī i cā teſtam
toz ad diffinicōez vtiqz deſcēdēd ē
cū plerūqz ab uſu loq̄nt̄ hōies n̄
pp̄is nomibꝫ l̄ vōbul vtātur vt
ff. de le. iij. l. nō alit̄ iōqz Cartarū
appellacōne libroz intelligi? eē le
gatoſ cum vox teſtatoris volūtas
vrgeat vt cū q̄s dixerit cartā me
as vniūſas q̄ nich̄ a d̄ q̄ libros hē
at ſtudioſus ſtudioſo relinq̄ns ut
ff. de le. iij. l. libroz. Itē progat iur
interpretacō rōe gñilitatis ut cū q̄s
obligat bō ſua q̄ futura bō intelli
gatur obligare vt. C. q̄ respigno.
ob poſ. l. vlt. Itē q̄ q̄s fundū obli
gat nich̄ excipies ius pronat? qđ i
ec. cā i ſūdo ſita optiz obligat videt

vt s̄ de iure pa. Ex lris Aliqñ int
pretacō iur̄ artat ut i paracōe exi
gēda ne ſbiedti ḡuent vt s̄ de cen
q̄nto Itē artat ut exaccōis q̄ auā
ricie nō vitet ut s̄ de cē. ex pte Itē
interpretacō atat odij racōe ut cū decie
laico cōcedūt i feudū q̄ male fit vt
vt s̄ de hijs q̄ ſi. a pla. ſine. ca. c.
Cū aplica Itē in h̄o caſu occacōe de
cāmacōis atiq̄ nō ſūt decie noualiū
vſurpāde cū i talibꝫ n̄ ſit extēdēda
lmā ſed potius reſtrigēda vt s̄ de
dec. tua. odia em̄ p̄ interpretacōz re
ſtrigēda ſūt vt ff. de li. q̄ p. l. cū
qđ s̄ de ſag. q̄ affi. qđ dilcō Itē
artatur rēdicō p̄ interpretacōz vt nō
videatur ēptū vel rēditū l̄ in rēdi
cōe exceptū qđ rēdicōis tpe n̄ exta
bat vt ff. de ſbē. emp. q̄ rē. l. rutilia
et h̄o ideo qz in rēdicōe iſpicit̄ tēp?
d̄c. Item i fauore rei ſit reſtitucō
p̄ interpretacōz nā ſi q̄s legauit nū
mos q̄ neſcim? de q̄bus ſēit tūc ſu
mitur diectura explurb? ſpectat
em̄ cōſuetudo p̄ris faml̄ in primis
deinde regionis i qua teſtator rē
ſatus eſt. ſed q̄ mens patrifam
lias q̄ legatarij dignitas l̄ caritas
et necitudo. Item ſummam que
precedunt vel ſequūtur ſc̄pta ſeru
tanda ſūt vt ff. de le. i. l. fili? faml̄
quia ſi nec ex illis coniectura capi
poſſit tūc locum habet qđ dicitur
nūmis indistincte legatis exiguo
res debentur ſi neqz ex conſuetu =
dive patrifam. neqz ex regione vñ =
de ſu neqz ex contextu teſtamenti

possit apire vt .ff. de le. iij. l. nūmīs
qd̄ iō d̄igit qz cū hēs dampnat?
fit nūmos dare in p̄tate ei? ē q̄s ve
lit dare a se libare vt .ff. de le. iij. l.
qui cō cubina. Si.

De regulis iuris

Heximii opis d̄huācōz a nūl
tōz iur̄ canonicā iſtruccōz p
fectiſſimā doct̄nā diffinicoēs iuris
ſū regule ſupponūf vñ intitulat ru
bica de regul̄ iur̄. Vidēdū ē qd̄ fit
regula vñ dicat̄ q̄lit ſinat̄ ex q̄bo
regula ſurgit. Regula q̄dē ē que
rē breuiter enarrat nō ut ex regula
iur̄ ſumatur ſ; ex iure qd̄ ē regula
fiat vt .ff. e. t. l. i. **S**i ḡmatica re
gula ē in lcoz d̄ſimiliū collectio. rea
ē eo qz recte ducit nec aln̄ alioz ſū ē
bit. Alij dixer̄t regulā d̄cām l̄ qz re
gat l̄ qz normā recte viuēdi p̄beat
l̄ qz diſtortū p̄auūqz cōngat vt in
di regula. Sed obicies ſi hoc facit
regula ḡ regula ē ius ſ; d̄iū dicas
n̄ vt ex ea ius fiat. R̄no i dec. ſūitur
rea ſm̄ qz canō grece latie regula nū
cupat vt iij. di. Canō. ſūit at rea
l̄ ex ſigno vli ut .ff. e. t. om̄s res. ff. e.
t. l. oia l̄ ex ſiḡo idiffinito ut .ff. e. t.
l. q̄p̄ calore irracūdie l̄ ex a° ḡn̄lit
dicto ut .ff. e. t. qz n̄ ē licitū. **S**umūf
regule ex iur̄ d̄ſtituto vt .ff. e. t. l. i
et vt ſup̄i d̄ixi. **Q**ued̄ tñ ſūt in q̄
b? regule l̄ diffinicoēs p̄dite nō ſt
qz nec t̄di p̄nt diffial̄ q̄ em̄ aliqz
rez diffim̄o vt more. ff. d̄ uſu. l. moā
ip̄n̄. ſic a alibi lex d̄ic̄ in ip̄eſis fact̄
in rebo totalibo q̄at ip̄edia ex reb?

totalibo ded̄a debeāt n̄ tā facile in
vniūſū diffiniri q̄ ſingla ex ḡne a
magnitudie ip̄edioz extimari p̄nt
ut .ff. de ip̄. reb? tota. fac. l. qd̄ di
cat̄ i ſi. **I**te n̄ potuit diffiniri q̄nta
fides ſit teſtibo adhibēda a iō h̄ ar
bitrio iudicis reſuat̄ dū dicit̄ cum
magis ſc̄ire pot̄s q̄nta fides ſit tel
ſibo adhibēda ut .ff. de teſti. l. teſti
uz fides in v̄ſu. **V**erba epl̄e. ſic q̄nti
tēpis p̄mā ſit p̄ccōrib? ip̄onēda
canōe nō potuit diffiniri a iō d̄cū
eſt tēpa p̄mitudis habita. **M**odera
tōe d̄ſtituēda ſūt tuqz iudicio p̄ut
d̄iſoz aios p̄ſp̄exis eē deuotos h̄i
tō reſp̄tū ad etatis picula a egtu
dimū neccitates vt xxvi. q. vii. tēpa
et. c. h̄ ſic. **I**tem q̄tenus a c? int̄ ſit
nō potuit diffiniri eo qd̄ nō in iure
ſed i ſcō d̄ſiſtit vt .ff. e. t. l. q̄tenus.
h̄is igif̄ p̄miſſis ad aliquā p̄ntis
t̄ctatus doct̄nā regulas ſub h̄c ru
brica poſitas exponamus. **P**rima
igif̄ regula om̄s res per q̄ſcūqz cās
n̄aſcitur p̄ eaſdē diſſoluūt̄ ſubaudi
m̄cōnriū agētes vt ē vidē in emp
cōe a r̄edicoe q̄ d̄ſeſu d̄hūf a d̄no
diſſoluūt̄ur rebus integris exiſtē
tib? ſecus ſi ad ſolucōez precij vel
rei tradicoez p̄uētū ſit vt .ff. e. q̄n̄ l̄
ab emp. re. l. p̄ma idē in alijs bone
fidei d̄traditib? vt .ff. de pac. l. ſi vn?
ſ. idē. idē i ſpōſalib? de futuro vt ſ
de ſpōſa p̄t̄ea ſecus i m̄m̄o ut ſ. de
iur̄ iur̄. **T**ua h̄ iō qz m̄m̄ n̄ ſoluūt̄ n̄
morte ut xxij. q. vii. licite a in aut̄n
de nup. **S**. d̄m̄ceps coll. iij. a ſile

ad. l. m. ff. e. t. l. nich. **Secunda** regula dicitur quod ea facta que dubia est que a iure fiat in meliorem partem interpretari. ut in virginitatis scientia harum et maxime placet cum propter sanguinea dicitur credi de quibus si faciat affectio et non fornicatio est ut de prescripto. Cum in iuuetute **Item** qui legatus ecclesie ratione et maxime cardinalis equum vel aliud modicum recipiat ab eis quanto tunc conferat aliquid spirituale credendum est quod non symonie sine necessitate causa recipiat ut de symonia et si quod est et si id contingit quod quilibet presertim fuerit bonus donec dicitur probet ut de scrutato. c. vno. s. de prescripto. dudum et nullum sine salutis immemorare ut de quibus vlt. scimus alia iura dicitur in bona more parte idubius declinatio ut de tunc ac. c. vlt. l. di. eos alij dicitur in dubijs tenendum quod tunc est. **Alia** in dubijs quod tunc est tenere debet ut de prescripto. non bap. mistum veniens s. de bap. et effectus de quibus alia in dubijs suis dicitur bonis es relinquunt s. de iure iure mulierum. xxxij. di. habuisse. **Tercia** regula est ut in scandalo nasci permittat quod veritas relinquitur. s. fidei vel veritas bone vite. **Triplex** est ei veritas bone vite et si nunquam dimittit propter aliquod scandalum quod pro nullo scandalo de dimittit mortale peccatum ut de non. opis nunc. cum ex iudicio ecclesie sit. **Item** iusticie respectu iudicis discipline respectu prelati. **Et** in dubijs aliquam veritas dimittit propter scandalum ut xxij. q. iij. non potest vniuersus. **Est** verum vite dicitur ne iusticieque vniuersum se pro habeat duo propter scandalum lingue. **Quarta** regula est quod non est licitum neci

tas facit licitum si se ad hanc regulam de se. dil. i. sic et di. iij. puenit ad. v. dissipulo s. d. fur. q. p. necessitate. **Et** est actio quod necessitas est omnia voluntati. ff. quod metus causa. l. i. et nullum peccatum nisi voluntarium ut xv. q. i. si. et c. illa. **Quinta** quod latet aut pro vim vel alia illicite introductum est nulla de stabilitate subsistit in heretico potest ex in exacte latet aut pro impressio aut pro voluntate a prelati introductis que subsistit de iure non dicitur ut xv. q. iij. quod cognouimus. s. de excess. prelati sane vel potest poni ex in consuetudine irrationabili introducta latet pro vi que subsistit non dicitur. ff. de le. et se. s. l. quod non ratione s. de consue. c. vlt. **Sexta** in potest incipio non est a quonibus inclinat dum contingit hoc id quod ad quod non puenit nisi pro prescripto. c. ar. et in dicitur et pro non est a quonibus inclinat ut dicitur s. et ff. e. t. l. i. et c. et l. milites. **Septima** quod in sacris deo rebus et episcopis agit pro sacrilegio reputatur quod sacrum sunt et a quonibus violari non dicitur sacrilegium committat si res ecclesie diripiatur ut i. q. iij. puenit s. de foro. c. de. c. q. s. de se. ex. c. q. s. et quod dicitur sacris supplere maxime nam et non sacre privilegium habent et sui ecclesie ut xij. q. iij. ecclesie suos sic et cum iniuria inferat presbiteris ecclesie ut xvij. q. iij. si quis suauitate et quod dicitur episcopis subaudi maxime xvij. q. iij. si quis deiceps. **Octava** que ex tunc facit preceptum aliter quod deat facit et ideo iam facit intelligendum est de precepto diuino et de eo que ultio facit tunc habili. que non potest esse similes cum caritate vniuersum tale tunc habes non potest mandata domini adimplere. cum non sit in caritate

que e summa oim bonoz opū vt de
 pe-di-ij. caritas sec? e de timore fili
 ali q̄ simul habet cū caritate vñ q̄
 timz deū faciet bonū. Itē timor huil
 introduct filialē sic seta filū l li
 nū vt de pe-di-ij. sic seta vñ dicit
 cressit caritas a uniuif timor vt de
 pe-di-ij fore pfcā uo caritas foras
 emittit fiorē vt xxij. q. vi. scilmati
 a q̄ igit fiorē huili facit pceptū dei
 nec facit intelligit ut dcm ē. **R**ona
 offendēs i vno sc? e oim re? - q̄ sic
 itelligo ut offendēs i vno pccō mōr
 li. fiat r? oiz. q̄ ad sufficiēciā dāpna
 cōis. i. ita sufficiat vñ ad etnā dāz
 nacōz sic oia. l. offendens i vno. i. in
 vna utute nō stati subintrat vicū
 vtuti oppositū cū excludit virt? - ut
 xxxij. q. i. cū denūciat in pbitati et
 sic cū beatvñū vicū mōlis pccā oiz
 vtuti scūs ē reus qz nullā hz vīz
 tutē. l. vno. i. i caritate sine q̄ nemo
 p̄t saluari ac si oiz pccōz re? eēt a si
 mile ad istud de pe-di-vi. c. i. **D**e
 ama n̄ p̄t eē pastois excusacō si lu
 pus oues comedat a ipē nescit h̄ iō
 atigit qz de custodia tenet. ff. loc
 et ad. qu. mercede. pastor em̄ vigi
 lare debet a aiaz suā ponē p ouibz
 ut xxij. q. iij. tres plone a iō tene
 tur de culpa sicut cust oēs carceris
 vt. ff. de custo a ex. re. l. ulf nō igit
 excusat pastor ignorācia qz de neg
 ligēcia tenet vt plar? lxxxi. di. dic
 tū sic. nec excusatur custos fornicis
 si obtorunt vel negligenter custo
 dit a ignis euagat? villam incēz

dit vt. ff. ad le. acquil. l. si seruu?
Vltia regula e idignū ē a a rōne
 eccē osuetudie alienū ut p spūalis
 bus facē q̄s p magū appellat h̄ iō
 qz symonia amittit ut s. de symo
 si diligētī S3 faciētū d̄ fidelitate
 et si cleric? p̄uatus n̄ debeat suo p
 lato p̄stare vt s. de maio. a obe. le
 gobatur si tū h̄ osuetudo deppscat
 p̄abit ut s. d̄ vō. sig. Cū clericū h̄
 a plato de iue p̄at suo superiori ut s.
 de iue. iur null? xxij. di. q̄p. S3 q̄
 uis p spūalibz tēpalia non p̄ant
 affectio tū a caritas idebite nō cen
 sētur. Polēt ei h̄ies qd̄ progatia
 amoris diligē illos a qb? se p̄cipit
 se bñficia recognoscūt ut s. de tes
 cū in officiis cū igit doctna iurē ca
 nomia spūal sit obsequi potes o lec
 tor in rebuē spūalibz in affcū h̄ suf
 ficiat si n̄ de h̄as si hoc op? laudibz
 attollēdū ligua nō carpas vnata.
Pūt ei quid qui i pmo se estimāt
 ut bō q̄ viderit discē tēp̄nāt a qd̄
 gū? ē alioz opuscula q̄ p̄ utilima
 dēte lineāt viro suffūpūt si aibi vō
 reperis q̄ alioz dicta corripia non
 f̄ bis h̄ em̄ scicētie qd̄ exegit teme
 ritas q̄ in offensā iqd̄ timuit om̄it
 tēdo h̄ aui vtilitas suavit a indixit
 si fortasse legeris q̄ i apparatu meo
 memineras te vidisse scidēa q̄ nō
 om̄is q̄ sumā bituri sunt h̄eant ap
 patū a p̄p̄a malui repetē q̄ vesse

Expliat Summa gansfredi. alii
 as goffredi.

... in ...
... ad ...
... in ...

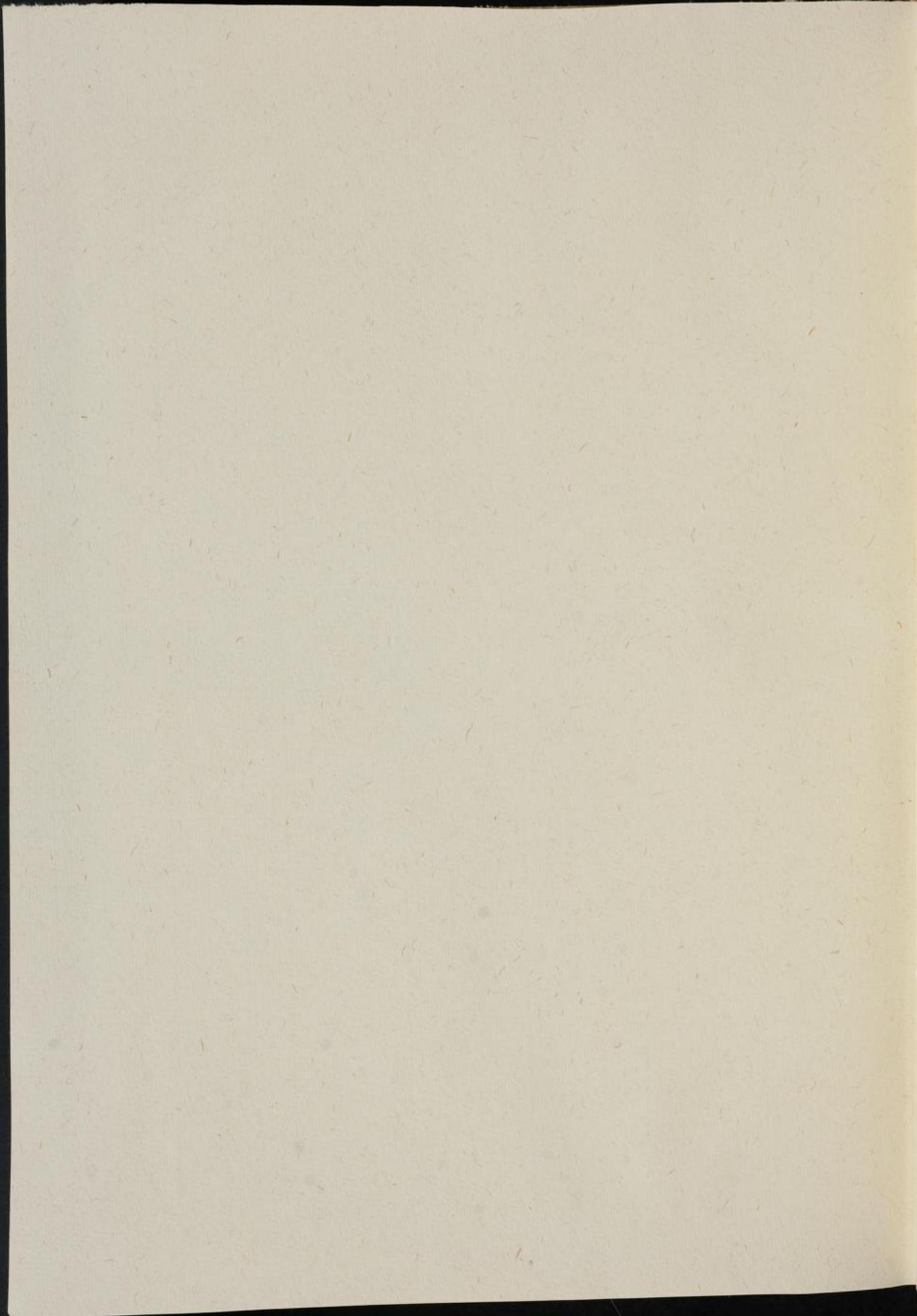
K. R. 388

15

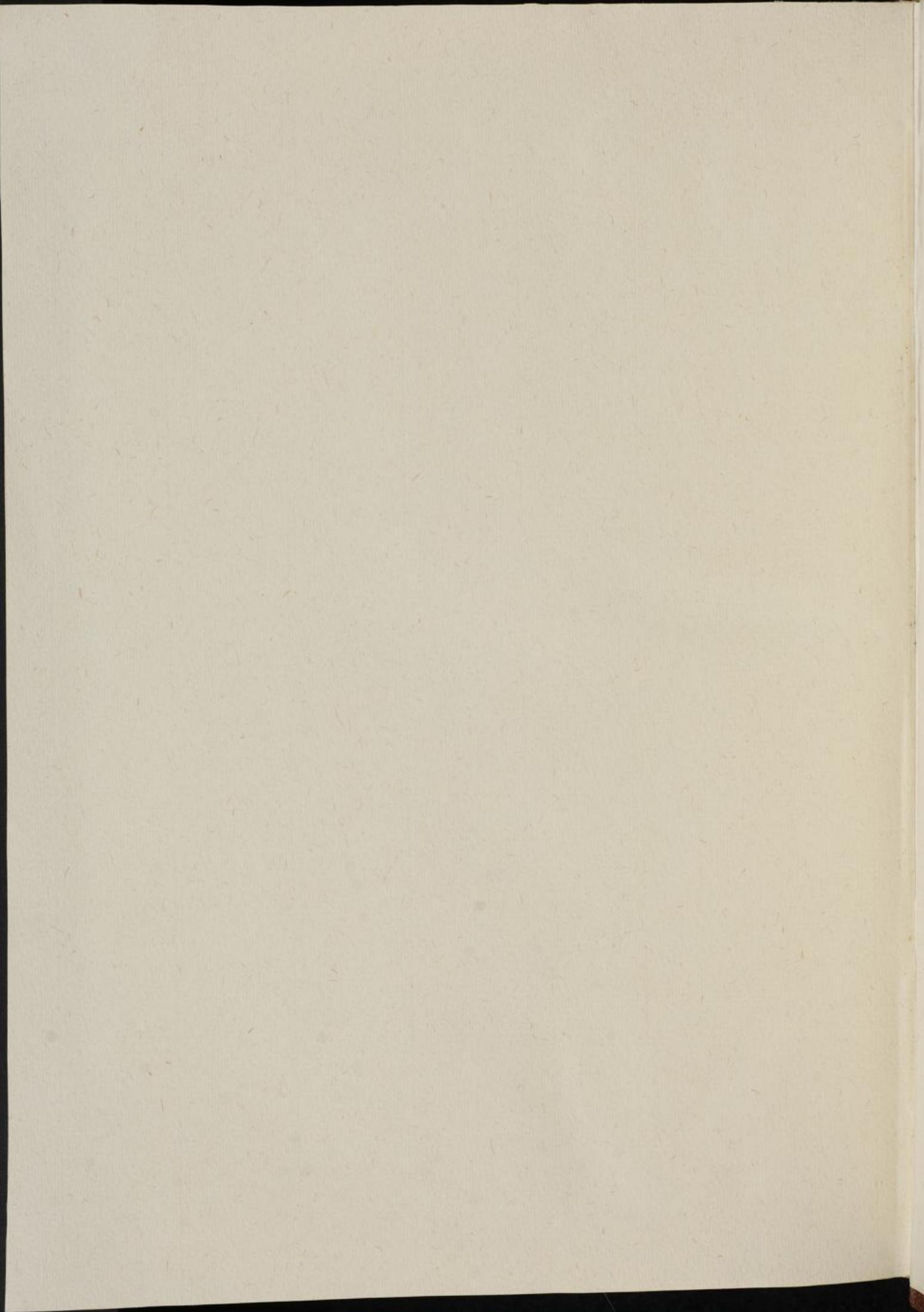
UNIVERSITÄTS- und
Landesbibliothek
Düsseldorf

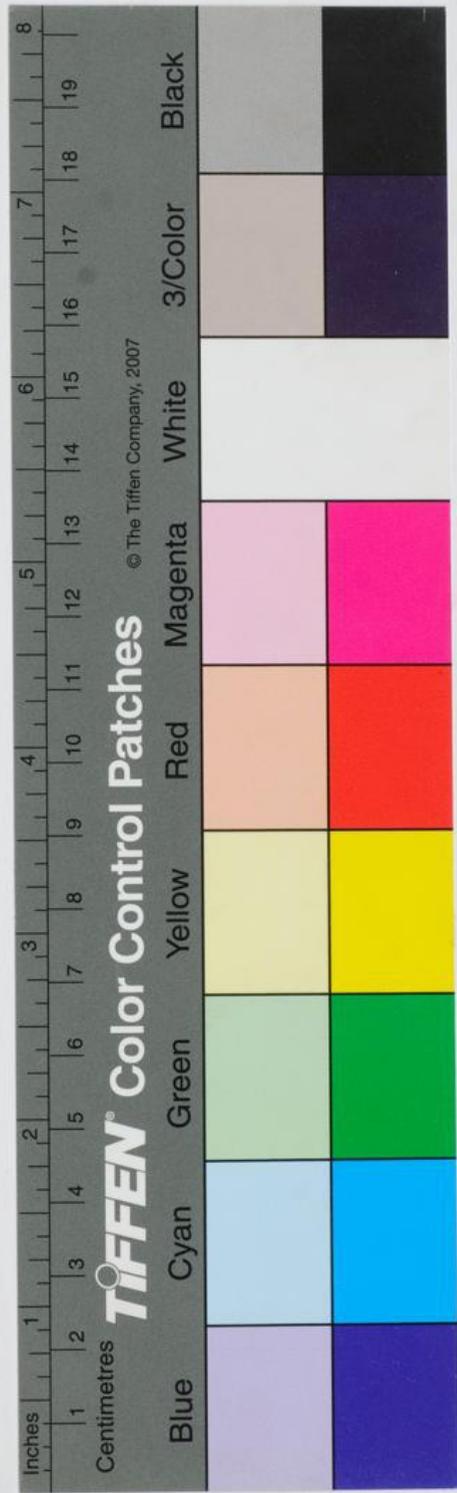
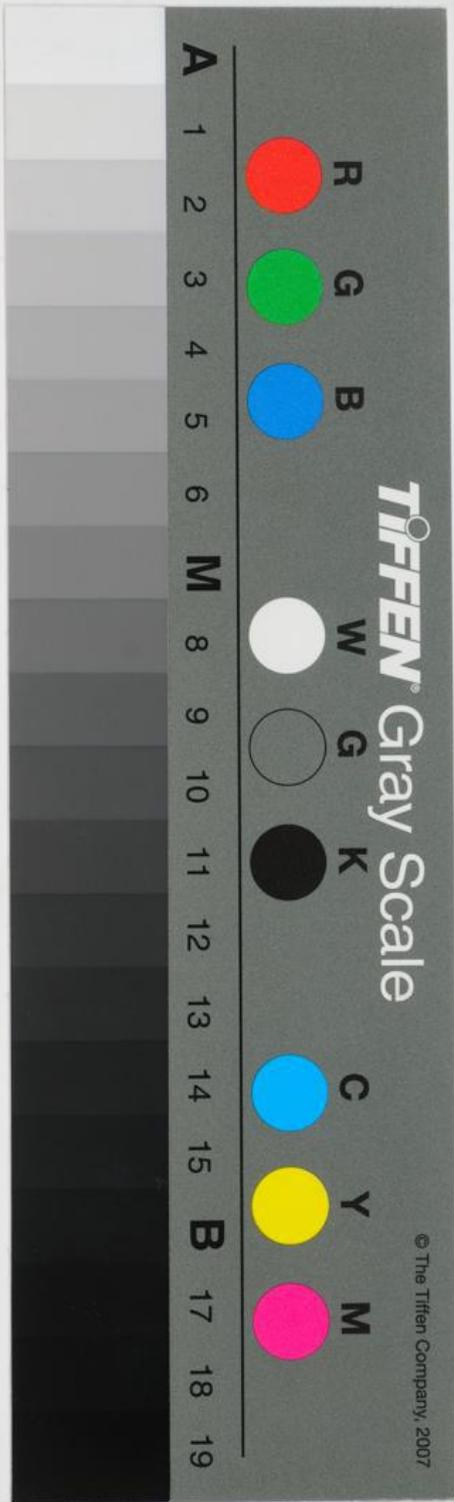

UNIVERSITÄT DÜSSELDORF
BIBLIOTHEK
POSTFACH 101509
D-40001 DÜSSELDORF

UNIVERSITÄTS- und
Landesbibliothek
Düsseldorf

rest. 1968

